

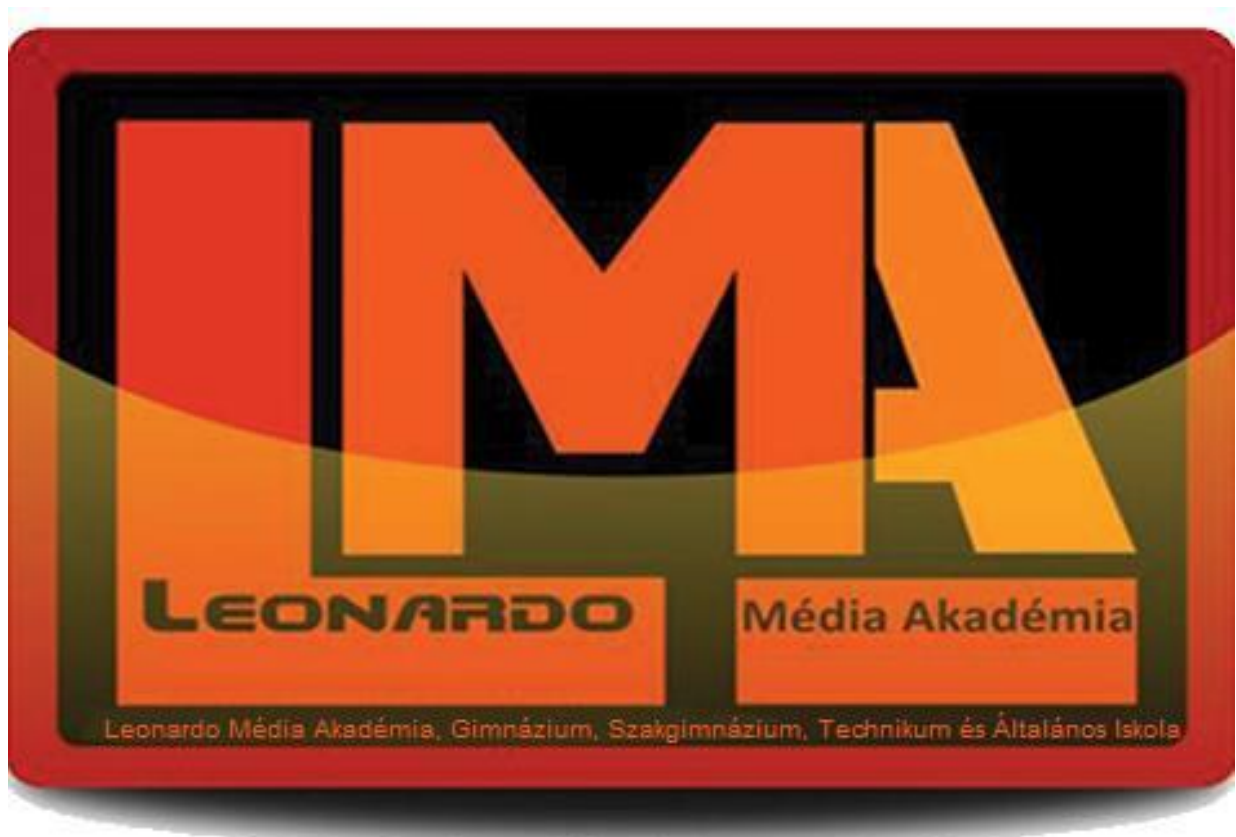
**Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium,
Technikum, Szakképző Iskola és Általános Iskola**

4400 Nyíregyháza, Báthori u. 5. sz.

OM azonosító: 200779

Honlap: <https://mediaacademy.hu/>

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Hatályos: 2025. szeptember 1. napjától

TARTALOMJEGYZÉK

Küldetésnyilatkozat.....	6
Az intézmény alapadatai.....	7
A pedagógiai program jogszabályi háttere	8
1. NEVELÉSI PROGRAM.....	9
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	9
1.1.1. A nevelő-oktató munka alapelvei és értékei	9
1.1.1.1. Általános alapelvek és értékek	9
1.1.1.2. Pedagógiai alapelveink.....	10
1.1.2. Nevelő-oktató munkánk céljai	11
1.1.3. A nevelő-oktató munka, a szakmai oktatás feladatai, eszközei, eljárásai	13
1.1.4. A Nemzeti alaptanterv alapján megfogalmazott nevelési feladatok	14
1.1.5. Fejlesztési területek-nevelési célok.....	14
1.1.6. Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek	18
1.1.7. Az egyénre szabott tanulási lehetőségek	18
1.1.8. Kulcskompetenciák	20
1.1.9. Tevékenységközpontú pedagógiák	20
1.1.10. Általános iskolai nevelő-oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	21
1.1.11. A felnőttoktatásban folyó nevelő-oktató munka szervezeti keretei, alapelvei, szinterei, módszerei	23
1.1.11.1. Munkarendek a felnőttoktatásban	23
1.1.11.2. A felnőttoktatásban folyó oktató-nevelő munka alapelvei.....	24
1.1.11.3. A felnőttoktatásban folyó oktató-nevelő munka szinterei és módszerei.....	25
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	25
1.2.1. A személyiségfejlesztés általános feladatai.....	25
1.2.2. A személyiségfejlesztés feladatai az általános iskolai nevelés-oktatásban.....	27
1.2.2.1. A személyiségfejlesztés általános feladatai.....	27
1.2.2.2. Az általános iskolai képzésünk sajátosságai	27
1.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	28
1.3.1. Az egészségfejlesztés feladatai	28
1.3.2. Gyermekek, tanulók veszélyeztetettsége.....	29
1.3.3. Az iskolai egészségfejlesztési program hatékonysága	29
1.3.4. Célok, feladatok, programok.....	30
1.3.5. Az egészségnevelés szinterei iskolánkban	34
1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	36
1.4.1. A közösségfejlesztés feladatai.....	37
1.4.2. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	38
1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai.....	40
1.5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai	40
1.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma	41
1.5.3. Az osztályfőnök feladatai.....	42
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	42
1.6.1. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységeink	43
1.6.2. A gyermek és ifjúságvédelem feladatai	44
1.6.3. A szociális hátrányok enyhítése	45
1.6.4. A kiemelten tehetséges tanulók képességkibontakozását segítő tevékenységek	46
1.6.5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő programok	48
1.6.6. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekekkel kapcsolatos feladatok.....	50

1.6.7. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésével, oktatásával kapcsolatos fejlesztési feladatok	51
1.6.7.1. A beszéd fogyatékos tanuló.....	58
1.6.7.2. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló	59
1.6.7.3. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló	62
1.6.7.4. Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló	65
1.6.7.5. A középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló	67
1.6.7.6. A mozgásszervi fogyatékos tanuló.....	68
1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	70
1.8. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei.....	71
1.8.1. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei	71
1.8.2. A tanulmányok alatti vizsgák szabályzata	71
1.8.3. Az alkalmassági vizsga	80
1.8.4. A felvételi eljárás szabályai, szóbeli felvételi vizsga	80
1.8.5. Tanulói jogviszony keletkezése, megszűnése a felnőttoktatásban	80
1.9. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	82
1.10. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje.....	83
2. HELYI TANTERV	85
2.1. A választott kerettanterv megnevezése, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését.....	85
2.1.1. Általános iskolai óratervek.....	86
2.1.1.1. Általános iskolai óratervek – nappali munkarendre	86
2.1.1.2. Általános iskolai óratervek - felnőttoktatás, esti munkarend	87
2.1.2. Gimnáziumi óratervek.....	88
2.1.2.1. Gimnáziumi óratervek nappali, iskolai rendszerben - digitális kultúra emelt szintű ..	88
2.1.2.2. Gimnáziumi óratervek nappali rendszerben – mozgóképkultúra és médiaismeret emelt szintű	89
2.1.2.3. Gimnáziumi óratervek nappali rendszerben - nyelvi emelt szintű.....	90
2.1.2.4. Gimnáziumi óratervek nappali rendszerben – általános tantervű	91
2.1.2.5. Gimnáziumi óratervek felnőttoktatás, esti munkarendben.....	93
2.1.3. Kompetenciák fejlesztése a felnőttoktatásban	94
2.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga	95
2.3. A Nemzeti alaptervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	95
2.3.1. A gimnázium 9–12. évfolyamán folytatott nevelés-oktatás feladata	96
2.3.2. Az általános iskolai nevelés-oktatás pedagógiai feladatai	96
2.4. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	97
2.5. A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést az iskola kötelezően vállalja.....	98
2.6. A középszintű érettségi vizsga témakörei az érettségi vizsgatárgyakból.....	100
2.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	113
2.7.1. Az értékelés elvei, módjai	113
2.7.2. A tanuló teljesítményének értékelése a felnőttoktatás egyes munkarendjeiben.....	115
2.7.3. A tanuló magatartása és szorgalma értékelésének alapelvei	117
2.7.4. A magatartás értékelésének alapelvei az általános iskolai nevelés-oktatásban.....	117
2.7.5. A szorgalom értékelésének alapelvei az általános iskolai nevelés-oktatásban	118

2.8. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	119
2.9. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	120
2.9.1. A házi feladat korlátai	120
2.9.2. Az otthoni felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának általános iskolai jellemzői.....	121
2.10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagok	121
2.11. Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	122
2.12. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek.....	123
2.12.1. Egészségnevelési elvek	123
2.12.2. Az egészségnevelés szinterei	124
2.12.3. Az egészségneveléssel kapcsolatos programok, tevékenységek.....	124
2.12.4. Környezeti nevelési elvek	125
2.12.5. A környezeti nevelés szinterei iskolánkban	126
2.12.6. Környezeti nevelési programok, tevékenységek.....	126
2.13. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	127
2.14. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	128
2.14.1. A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek.....	128
2.14.2. A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési és minősítési követelményei	128
2.15. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	129
2.16. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	131
2.17. A 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények a Nat alapján	131
2.18. Az iskolában alkalmazott pedagógiai módszerek, projektoktatás	131
3. SZAKMAI PROGRAM.....	132
3. 1. A szakgimnáziumi képzések szakmai programja	132
3.1.1. A Képző- és iparművészeti munkatárs szakképesítés – Művészeti grafikus szakirány.....	133
3.1.2. A Képző- és iparművészeti munkatárs szakképesítés – Művészeti és médiafotográfus szakirány.....	139
3.1.3 A Képző- és iparművészeti munkatárs szakképesítés – Mozgókép- és animációtervező szakirány.....	144
3.1.4. A Pedagógiai munkatárs szakképesítés – Pedagógiai asszisztens szakirány	148
3.1.5. A Pedagógiai munkatárs szakképesítés – Gyógypedagógiai asszisztens szakirány	161
3.1.6. A Közművelődési munkatárs szakképesítés	172
3.2. Technikumi szakmai oktatás	186
3.2.1. Pénzügyi-számviteli ügyintéző szakma	187
3.2.2. Kertésztechnikus szakma	194
3.2.2.1. Dísznövénytermesztő, virágkötő szakmairány.....	197
3.2.2.2. Gyógynövénytermesztő szakmairány	201
3.2.2.3. Gyümölcsstermesztő szakmairány.....	205
3.2.2.4. Park építő és fenntartó szakmairány.....	208
3.2.2.5. Zöldségtermesztő szakmairány	212
3.2.3. Fodrász szakma	215
3.2.4. Szociális és mentálhigiénés szakgondozó szakma	222
3.3. Szakképző iskolai szakmai oktatás.....	232
3.3.1. Villanyszerelő szakma.....	234
3.3.1.1. Épületvillamosság szakmairány	236
3.3.1.2. Villamos hálózat szakmairány	240
3.3.1.3. Villamos készülék és berendezés szakmairány	243
3.3.2. Pék szakma.....	246
3.3.3. Búrkoló szakma.....	252
3.3.4. Festő, mázó, tapétázó szakma	259
3.3.5. Hűtő- és szellőzésrendszer- szerelő szakma.....	264
3.3.6. Asztalos szakma	270

3.3.7. Gépi és CNC forgácsoló szakma.....	275
3.3.8. Hegesztő szakma	280
3.3.9. Gazda szakma.....	288
3.3.9.1. Állattenyésztő szakmairány.....	290
3.3.9.2. Lovász szakmairány	295
3.3.9.3. Növénytermesztő szakmairány	299
3.3.10. Műhelyiskola - Aranykalászos gazda részsakma	306
4. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	315
5. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉKOK.....	317
6. MELLÉKLETEK.....	318

Küldetésnyilatkozat

*„Az idő titokban repül el és mindenkit becsap.
Semmi sem múlik gyorsabban, mint az évek,
ám aki erényt vet, az hírnevet arat.”*

(Leonardo da Vinci)

Nevelő-oktató munkánk minden fázisában arra törekszünk, hogy esélyegyenlőségen alapuló nevelési-oktatási rendszert működtessünk és folyamatosan jobbítsuk azt. Ennek megfelelően intézményünkben vezető szerepet kap a humánus.

A korral való haladás minden tudományterület fennmaradásának feltétele, így a pedagógiáé is. Mivel az oktatás optimális működése társadalmi érdek, így kiemelten fontos, hogy igazodni tudjon a változó elvárásokhoz, a társadalom képzési igényeihez. Intézményünk pedagógusai elkötelezettek a pedagógiai megújulás, az innovatív és a kreatív gondolkodás irányában.

Tevékenységünk középpontjában a minőségi nevelő-oktató munka áll, amely biztosítja tanulóink tovább haladását a szülők elvárásainak és a tanulók képességeinek megfelelően. Arra törekszünk, hogy a diákok biztos alapkészségek birtokában, használható, alkalmazható, korszerű tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben.

Az intézmény pedagógiai tevékenysége középpontjában az emberközpontú nevelés áll. Arra törekszünk, hogy az iskolánkban megszerzett tudás biztos alapja lehessen bármilyen irányú tudományos vagy szakmai képzésnek. Az egyes tantárgyak tanításával olyan sokoldalú, kreatív, produktív gondolkodásmód kialakítására törekszünk, amely képessé teszi diákjainkat bármilyen probléma megoldására.

A nevelés-oktatás terén kiemelt célunk, hogy tanulóink tovább fejleszthető és piacképes tudás megszerzésére törekedjenek, kialakuljon bennük az önművelés igénye. Rendelkezzenek reális énképpel, amely a pályaválasztás egyik garanciája. Fontosnak tartjuk az egészséges életmódra és a környezettudatosságra való nevelést. Vállaljuk a szociokulturális hátránnyal érkezők, tanulási nehézségekkel küzdők beiskolázását, fejlesztését is.

Céljainkat jól felkészült, szakmailag igényes, megújulásra képes, a minőség iránt elkötelezett, segítőkész, munkakörülményeikkel elégedett munkatársakkal és az intézményünkben tanulókkal, a képzésben résztvevőkkel együttműködve szeretnénk megvalósítani.

Az intézmény alapadatai

Az intézmény hivatalos neve	Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Általános Iskola
Az intézmény székhelye	4400 Nyíregyháza, Báthori u. 5. sz.
Az intézmény alapítója	Leonardo Education Oktató és Szolgáltató Közhasznú Társaság
Az alapító címe	4400 Nyíregyháza, Vasvári Pál u. 12.2/6.
Az intézmény fenntartója	Esélytér Intézményfenntartó
A fenntartó címe	4400 Nyíregyháza, Csillag u. 3.
OM azonosító	200779
Alapfeladatai	Köznevelési alapfeladatai • általános iskolai nevelés-oktatás • gimnáziumi nevelés-oktatás • szakgimnáziumi nevelés-oktatás • felnőttoktatás • a többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése – oktatása Szakképzési alapfeladatai • technikumi szakmai oktatás • szakképző iskolai szakmai oktatás • műhelyiskola
Tagintézményei	• Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye 4300 Nyírbátor, Szentvér u. 20. • Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Általános Iskola Szegedi Tagintézménye 6723 Szeged, Pósz Jenő út 2.

Az intézményben az alapító okirat szerinti alapfeladatok munkarendenként

Alapfeladatok	Nappali rendszerű oktatás	Felnőttoktatás		
		Nappali munkarendben	Esti munkarendben	Más sajátos munkarend
általános iskolai nevelés-oktatás: 1-8. évfolyam	X		X	
gimnáziumi nevelés-oktatás: 9-12. évfolyam	X		X	X
szakgimnáziumi nevelés-oktatás: 13-14. évfolyam		X	X	
technikumi szakmai oktatás: 13-14-15. évfolyam			X	
szakképző iskolai szakmai oktatás 2 évfolyamos képzésben			X	
műhelyiskolai képzés	X			

A pedagógiai program jogszabályi háttere

Törvények

- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról 1999. évi XLII. törvény a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 2021. évi LII. törvény egyes köznevelést érintő törvények módosításáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

Kormányrendeletek

- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről
- 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

Miniszteri rendeletek

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról,
- a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1.1. A nevelő-oktató munka alapelvei és értékei

Nevelő-oktató munkánk értékmérője az eredményesség és a hatékonyság. Egyenlő esélyeket biztosítunk valamennyi tanuló számára, aki intézményünkben veszi igénybe az oktatást. Akár gimnáziumi nevelés-oktatásban vesz részt a tanuló, akár technikumi szakmai oktatásban, akár szakgimnáziumi nevelés-oktatásban vagy általános iskolai nevelés-oktatásban, minden tanuló számára esélyegyenlőséget biztosítunk. A legsikeresebb teljesítmények elérése érdekében tesszük a magas színvonalú oktatást mindenki számára elérhetővé. Oktatói munkánkat akkor tekintjük eredményesnek, ha az iskola minden tanulója sikeres.

Célunk az egységes szemléletű pedagógiai kultúra kialakítása. A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra, az oktatókra.

Arra törekszünk, hogy egységes szemléletű pedagógiai kultúrát alakítsunk ki az intézmény életének különféle színterein.

Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink tisztában legyenek az alapvető erkölcsi értékekkel, hogy képesek legyenek önmagukat és környezetüket reálisan értékelni. Fontos, hogy el tudják fogadni az őket ért bírálatot, ismerjék és gyakorolják a kulturált együttélés szabályait.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy erősíthessük a tanulóknál az olyan értékes tulajdonságokat, képességeket, mint az önismeret és önbecsülés, a konfliktuskezelés, a tolerancia, az empátia, az együttműködés, a kommunikáció, a kreativitás, a felelősségtudat önmagukért és társaikért. Egyre inkább szükségük van a társadalomban való eligazodás képességére, a kudarc tűrésére. Meg kell szerezniük az egész életen át tartó tanulás, a folytonos (olykor kényszerű) megújulás képességét. Tanulóink legyenek büszkék nemzeti értékeinkre, magyarságukra; jelentsen ez egészséges nemzeti önbecsülést és hazaszeretetet.

Legyen minden diák számára fontos a múlt megismerése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése.

Egyúttal törekszünk a multikulturális értékek megismertetésére, elfogadtatására, továbbá a demokratikus társadalmi értékek, az állampolgári jogok és kötelességek megismertetésére, aktív állampolgárságra való nevelésre

1.1.1.1. Általános alapelvek és értékek

Az általános képzés és a szakképzés egyaránt gondoskodik a gazdaság és a munkaerőpiac szükségleteinek kielégítéséről, egyúttal felvértezi a tanulókat, a képzésben résztvevőket az önmegvalósításhoz és a tevékeny társadalmi szerepvállaláshoz nélkülözhetetlen készségekkel.

- Feladatunknak tartjuk tanítványaink érdekérvényesítő képességének, készségének, valamint önismeretük, önértékelésük, és a reális jövőkép kialakítására való készségük fejlesztését.
- A nevelő-oktató munka diákközpontú, mely során fokozott figyelmet fordítunk a személyes kapcsolatokat erősítő szervezeti formák kialakítására (osztály-osztályfőnök, tanulócsoporthoz tartozó, az egészséges együttműködéshez szükséges emberi kapcsolatok, viselkedésmódok kiépítése, a kommunikációs formák elsajátítása).
- Iskolánk minőségi oktatással, készségfejlesztéssel törekszik arra, hogy tanulóink képesek legyenek az önálló ismeretszerzésre, azon kiválasztott tartalmak közlésére, melyek az ismeretek megszerzésében, a folyamatos tanulásban, a megszerzett széleskörű általános és szakmai műveltség gyakorlati alkalmazásában fontosak.

- Kompetensek legyenek a munkaerőpiachoz alkalmazkodó munkahelyek betöltésére, esetleges szakma – és munkahelyváltásra.
- Valamennyi szakmára való felkészítés során biztos szakmai alaptudást kívánunk átadni és megkövetelni. Olyan tudás kialakítása a cél, mely magában hordozza a továbblépés lehetőségét. Konvertálható, bővíthető és piacképes ismeretek nyújtására törekszünk.
- Tanítványainkat kitartó és pontos munkára neveljük.
- A szakma megtanításán túl fontos feladatunk a választott szakma megszerettetése.
- Fontos alapelvünk a tanuláscentrikus, fegyelmezett, de ugyanakkor jó hangulatú, támogató iskolai légkör megteremtése, a tanulási vágy, képesség, motiváció kialakítása diákjainkban.
- Nevelési munkánk szerves részét képezi az európai és nemzeti humanista értékrend közvetítése, a becsületesség, a nyíltság, az őszinteség, a felelősség, a segítőkészség, a hazafiság, a lokálpatriotizmus, a tolerancia, a másság tisztelete.
- Az egészséges életmód és a környezet- és munkavédelem, mint értékek elfogadását, az ezekhez való igazodást és ennek megfelelő viselkedést fontosnak tartjuk.

1.1.1.2. Pedagógiai alapelveink

Az iskolánkban tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az **alább felsorolt pedagógiai alapelveket** szeretnék érvényre juttatni:

- **az egyenrangúság elve:** A tanuló teljes jogú résztvevője a pedagógiai folyamatnak. Pedagógus és diák közösen, egyenlő félként vesz részt benne, tiszteletben tartva egymás személyiségét. A tanár a vezető szerep, segítő-tanácsadó, tudásközvetítő feladata van. Bizalom, tolerancia, humánus megértés, tisztelet jellemzi a kapcsolatot.
- **a felelősség elve:** A pedagógusok felelősek tanítványaiknak a tőlük telhető legmagasabb szintű oktatásért és neveléséért. Példamutató magatartásukkal, a gyerekek döntésekbe való bevonásával a felelősségtudatot átadják a tanulóknak, megértetve velük, hogy vállalniuk kell tetteik következményeit.
- **a következetesség elve:** Megvalósul a tantestület oktató és nevelő munkájában, partnerekkel való kapcsolatában. Tevékenységeinket ugyanazok az elvárások jellemzik: igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben, a Házirend betartása és betartatása, a teljesítmények folyamatos és azonos mércével való mérése
- **az esélyegyenlőség biztosításának elve:** Minden gyerek pozitív tulajdonságait emeljük ki. Személyes törődéssel, méltányossággal, igazságossággal, küzdeni tudásuk felkeltésével megakadályozzuk a hátrányos helyzetűek leszakadását, elsősorban pedagógiai eszközökkel és megfelelő jelzőrendszer működtetésével segítjük szociális helyzetükből adódó hátrányaik csökkenését.
- **a motiváció elve:** Felkeltjük tanulóinkban a megismerési, felfedezési vágyat, hogy örömmel, kedvvel jussanak el az ismeretekig. Pedagógusaink olyan új tanulási lehetőségeket ajánlanak, változatos szervezési megoldásokat alkalmaznak, amelyek fokozzák a gyerekek aktivitását, olyan módszerek birtokában vannak, amelyekkel pozitív attitűdöt alakítanak ki, pozitív érzelmeket keltenek bennük. Így kreatív, alkotó tagjaivá válhatnak egy – egy közösségnek.
- **a tanulók mindenekfelett álló érdekének elve**
 - maradéktalanul betartjuk a gyermeki jogokat tartalmazó törvényeket
 - megfelelő színvonalon, aránytalan teher nélkül biztosítjuk a szolgáltatások igénybevételének lehetőségét,
 - segítjük képességeik, tehetségük kibontakoztatását, személyiség-fejlődésüket,
 - lehetőséget biztosítunk ismereteik folyamatos bővítésére, korszerűsítésére
 - ügyeikben méltányosan, humánusan, a többi tanuló érdekeit is mérlegelve, járunk el úgy, hogy a legkedvezőbb döntés születhessen
 - személyiségi jogaikat tiszteletben tartjuk
- **az azonos életkorú gyerekek különbözőségének elve:** Kellő toleranciával vesszük figyelembe a gyerekek eltérő egyéni képességeit, sajátosságait, megismerjük

személyiségüket. Méltányoljuk az intelligenciájuk különbözőségét, megfelelően ezzel a gyerekek, családok és a társadalmi elvárások különbözőségének. Ehhez kellő tájékozottsággal kell rendelkezünk pszichológiai és pedagógiai tekintetben is. Gondot fordítunk a különleges bánásmódot igénylő tanulókra, sajátos tanulásszervezéssel, egyéni fejlesztéssel segítjük őket. Változatos pedagógiai és pszichológiai módszerek birtokában megoldjuk, hogy leküzdjék tanulási és beilleszkedési nehézségeiket, segítjük a kiemelkedő teljesítmények felszínre hozását. Arra törekszünk, hogy a különbözőség tisztelete a gyerekekben is kialakuljon, így akadályozva meg a kirekesztést. A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (gyógy pedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

1.1.2. Nevelő-oktató munkánk céljai

- Célunk a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő felkészültségű, középfokú szakemberek képzése, akik képesek a magas színvonalú, hatékony munkavégzésre, a változásokra való gyors reagálásra, a változó társadalmi viszonyokhoz való alkalmazkodásra. Arra törekszünk, hogy tanítványaink képesek legyenek helytállni a munka világában.
- Arra törekszünk, hogy megteremtjük az élethosszig tartó tanulás alapjait, tanítványainkban felkeltsük ennek igényét.
- Célunk, hogy képessé tegyük tanítványainkat ismereteik önálló gazdagítására, az egyéni ismeretszerzésre, melynek érdekében a projektoktatás módszereit is alkalmazzuk.
- Tanulóinkat hozzásegítjük az egyéni tanulási stratégia kialakításához, valamint a nekik megfelelő tanulási módszerek elsajátításához.
- A XXI. sz. követelményeinek való megfelelés érdekében hangsúlyozzuk a digitális kompetencia fejlesztését. Törekszünk arra, hogy tanulóink magabiztosan tudják használni az információs társadalom technológiáinak eszközeit mind a munka világában, mind a kommunikáció és a szabadidő terén.
- Fontosnak tekintjük a tanulók szóbeli és írásbeli kommunikációs képességének fejlesztését. Törekszünk a tanuláshoz szükséges szövegértési és szövegalkotási képességük gazdagítására, a világos, szabatos érvelési technikák, az önkifejezés fejlesztésére.
- A magyar nemzeti kultúra, az anyanyelv védelme érdekében valamennyi tantárgy esetében törekedni kell az anyanyelv szabályainak helyes és pontos stilisztikai, illetve nyelvtani használatára, a szókincs gazdagítására. Az etikus, jogszerű kommunikáció gyakorlása a betegekkel, a leendő munkatársakkal, a családtagokkal szintén e fontos célt szolgálja az egészségügy és a szociális ágazatok esetében egyaránt. Céljaink közt szerepel a kulturális sokszínűség megismertetése, a másság elfogadtatása.
- Kiemelten kezeljük a tehetség felismerését és fejlesztését, tanítványaink felsőfokú tanulmányokra való felkészítését.
- Kiemelt célkitűzésünk a mentális, testi-lelki egészség fenntartása, a betegségek megelőzése, a prevenció.
- Az új szakmák beemelése is megerősíti a kiemelt célkitűzést. A szociális terület képzései a betegek gondozására, ápolására készíti fel a tanulókat.
- Az elméleti és a gyakorlati feladatok megoldása során tanítványainkat igyekszünk minél több sikerélményhez juttatni.
- Gondot fordítunk arra, hogy tanítványaink egymás közti kommunikációja kulturált legyen, valamint arra, hogy a helyes viselkedési normákat elsajátítsák és gyakorolják.
- Célunk a megfelelő önismerettel rendelkező, értékeit ismerő és azokat érvényesíteni is tudó fiatalok nevelése, az ifjúság segítése sajátos problémáinak megoldásában.
- Nemzeti kultúránk ismeretét kiemelten kezeljük. Törekszünk a nemzeti önismeret kialakítására, a hazaszeretet elmélyítésére, a saját és a szomszédságunkban élő nemzetek

történelmének, kultúrájának, hagyományainak megismertetésére, ápolására.

- Fontosnak tartjuk a felelős társadalmi magatartás kialakítását, a diákok állampolgári létre történő felkészítését. Szeretnénk elérni, hogy diákjaink érdeklődjenek az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem fő eseményei és tendenciái iránt. Kiemelt szerepet kap a nemzeti öntudat és az európai integráció főbb célkitűzéseinek és értékeinek ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális identitás tudatosítása.
- Fontos terület a káros szenvedélyek, pl. a drog, alkohol és dohányzás elleni küzdelem.

Oktatási céljaink

- A beiskolázott tanulók érettségihez vagy szakképzettséghez juttatása.
- A tanulók ismerjék a tanulás helyes és hatékony módszereit.
- A tanulók ismerjék meg a demokratikus társadalom értékeit, az állampolgári jogokat és kötelességeket.
- A tanulók képességének és érdeklődésének megfelelő végzettség megszerzésére való felkészítés.
- A tanulók szerezzék meg azokat az ismereteket, amelyek birtokában képessé válnak az új technológiák alkalmazására, a felnőttképzésbe, felnőttoktatásba, felsőoktatásba való eredményes bekapcsolódásra.
- Felkészítés a továbbtanulásra.
- Tanulóink legyenek képesek az egész életen át tartó tanulásra.
- Legyenek képesek az értő olvasásra, gondolataikat helyesen és szabatosan tudják megfogalmazni szóban és írásban.

A nemzeti alaptanterv alapján megfogalmazott elveink, céljaink és feladataink

- magas színvonalú és sokrétű ismeretátadással fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó képességét, készségét és a kreativitását,
- tudatosítsa a tanulóknak a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítse meg a humánus magatartásmintákat, pozitív szokásokat, és a tanuló jellemét formálva szolgálja a személyiség kiteljesedését,
- segítse diákjait abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberekké válhassanak,
- elégedett, magabiztos, optimista és felelősséget vállaló embereket akarunk nevelni,
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját,
- a személyiségfejlesztés céljait szolgálja a tevékenységre nevelés (tanulás, munka, közéleti- és szabadidős tevékenységek), a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarati és testi, a nyelvi kommunikációs, a történelmi, társadalmi, politikai, az esztétikai, a szomatikus és a technikai nevelés területei) és a szükségletek alakítása képezze,
- fejlessze a tanulóknak azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek,
- a nevelési folyamat gyakorlati módon igazolja a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékét,
- jellemezze munkánkat egyfelől a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság,
- a pedagógiai, oktatói munka középpontjában tehát a személyre szóló fejlesztés álljon.

1.1.3.A nevelő-oktató munka, a szakmai oktatás feladatai, eszközei, eljárásai

- A szakmai oktatás minden területén a szilárd alapismeretek mellett a legkorszerűbb ismereteket adjuk át. Ennek eszközei: a kiváló oktatói munka, a rendszeres önképzés, a helyes tankönyv és szakirodalmi segédletek kiválasztása, szükség esetén kiegészítő anyagok készítése. Terveink között szerepel saját jegyzetállomány kialakítása, annak folyamatos bővítése.
- A tanulókkal szembeni követelményeket időben megismertetjük diákjainkkal, a követelmények betartásának rendszeres ellenőrzésével, meggyőzéssel kívánjuk elérni, hogy azok folyamatosan belső igényükké váljanak.
- A tananyagok folyamatos és következetes számonkérésével az ismeretek megszilárdítását, elmélyítését segítjük. A tanulók kommunikációs képességének fejlesztése érdekében törekszünk a szóbeli és írásbeli ellenőrzés helyes arányaira. Célunk, hogy minél több tanuló nyilvánuljon meg szóban a tanítási órákon és a különféle tanórán kívüli rendezvényeken.
- A szellemi munka örömeinek felismerését segítjük az egyes tananyag-egységekben kiadott önálló munkákkal. Ennek formái a pályázatok, házi dolgozatok referátumok, kiselőadások, projekt munkák.
- A szakma megszerettetését szolgáljuk a tanulók sikerélményéhez juttatásával is. A tanári megismerésen túl nyilvánosságot biztosítunk a legjobb elméleti és gyakorlati munkák bemutatására. Ennek formái a kiállítások, vásárok, az iskola honlapja és főigazgatói hirdetések, gyakorlatokon publikálási lehetőségek. Tanárainkkal, oktatóinkkal szemben támasztott követelményünk a folyamatos értékelés.
- A tanulási képességek fejlesztésére minden évfolyamon és képzési formában folyamatosan gondolunk. Az osztályfőnökök vezetésével megkeressük az adekvát képességfejlesztés adott csoportban legmegfelelőbb és legeredményesebb formáját.
- Korszerű és eredményes didaktikai eljárásokkal javítjuk a tanulási motivációt, fejlesztjük a kreativitást és az önálló ismeretszerzést. Házi továbbképzésekkel, bemutatókkal segítjük ennek megvalósítását.
- A didaktikai módszerek kiemelt területe a csoportmunka, melynek révén fejlesztjük tanítványaink együttműködési készségét is.
- Olyan pedagógiai légkört valósítunk meg, amelyben tanítványaink tudnak és akarnak tanulni. A tanárok, oktatók és a tanítványok közötti baráti légkör megteremtésével lehetővé tesszük a személyes problémák feltárását és optimális megoldását. Ebben az osztályfőnökök kiemelt szerepet kapnak.
- A demokrácia alapelveire, a jogállamiságra nevelés áthatja munkánkat.
- A környezet és a természetvédelemre, az egészségtudatos életmódra nevelés valamennyi pedagógus, oktató feladata.

A nevelés és tanulás eszközei és eljárásai

Célok, feladatok	A megvalósítás lehetőségei
A pedagógiai kultúra fejlesztése	Külső- és belső továbbképzéseken való részvétel. Módszertani tapasztalatcserék rendszeressé tétele
A nevelési-oktatói eljárások egységesítése	A nevelési program egységes megvalósítása, a folyamatos megvalósítás érdekében rendszeres megbeszélések szervezése.
A pedagógiai munka színvonalának emelése	A tanítók, tanárok, oktatók magas szintű szakmai felkészültség Korszerű eszközök beszerzése és azok rendszeres használata. Szaktárgyi vetélkedők, versenyek rendezése. A differenciált jellegű oktatás általánossá tétele. Változatos, új oktatási módszerek alkalmazása.

	A felzárkóztatás és a tehetséggondozás biztosítása. Időszakos belső teljesítményvizsgálatok végzése és elemzése. Bemeneti mérés elvégzése. A lemorzsolódás csökkentését szolgáló módszertan alkalmazása.
Az iskola és a szülői ház közötti kapcsolat megteremtése	A hagyományos kapcsolattartási lehetőségek megtartása és megszervezése: szülői értekezlet, fogadóórás szülői értekezlet, családlátogatás

1.1.4. A Nemzeti alaptanterv alapján megfogalmazott nevelési feladatok

- a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt,
- fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket
- a felnövekvő nemzedék a haza felelős polgárává váljék, kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága,
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítéletképességre tegyen szert,
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában,
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására,
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően,
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre,
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A NAT fontos szerepet szán a következő értékeknek

- az egyetemes magyar nemzeti hagyományoknak,
- a nemzeti öntudat fejlesztésének, beleértve a magyarországi nemzetiségekhez tartozók öntudatának ápolását is.
- az együttműködés a szülőkkel, a gyermekek családi neveléséhez nyújtott pedagógiai segítség, a szülői vélemények, javaslatok befogadásának és hasznosításának
- megteremteni azokat a fórumokat, ahol a szülők és a pedagógusok közötti tapasztalatcsere kölcsönössé, az együttműködés eredményessé válhat.
- a teljesítmény növelésére sarkalljon tanítványt és tanárt egyaránt, hogy az elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő legyen,
- egyensúlyra törekszik a műveltség értékhozó hagyományai, valamint az új fejlesztési célok és tartalmak között.
- kialakuljon az a közös nyelv, amelyen a nemzedékek közötti párbeszéd a kölcsönös megértés és tisztelet jegyében folytatható.

1.1.5. Fejlesztési területek-nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket. A nevelési célok érvényesülése és megvalósulása a köznevelés folyamatában a tartalmi szabályozás különböző szintjein:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe,

tartalmaiba,

- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerinti,
 - alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit,
 - témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.
-
- A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

- A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése,
- A cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése,
- Igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése,
- Az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése,
- Az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra való felkészítés,
- A tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira a helyes megoldáskeresés,
- Az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértése, megvitatása.
- A kötelesség tudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítő készség, a tisztelet, a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás megtanulása,
- A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől, képzelőtehetség, intellektuális érdeklődésük felkeltése.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait, az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeit, nehézségeit és ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákat.
- Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.
- Ismeretek, egyéni és közösségi tevékenységek elsajátítása, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.
- Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése,
- Ismerjék meg Európa történelmét, sokszínű kultúráját,

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

- A cselekvő állampolgári magatartásra, a törvénytiszteletre, az együttélés szabályainak betartására,
- Az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére, az erőszakmentesség, a méltányosságra nevelésre,
- A tanulók megismerjék meg a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, a honvédelmi nevelést biztosítása.
- A közügyekben a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztésére,
- A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása, a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások megismerésére.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

- Az önismeret fejlesztése, mint a társas kapcsolati kultúra alapja – a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség.
- A tanulók kedvező szellemi fejlődésének, készségeinek, tudásának és kompetenciáinak kifejtése.
- A tanulók képessé váljanak az érzelmeiknek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, a kölcsönös elfogadásra.
- A tanuló énképének kialakítása, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani.
- A megalapozott önismeret kialakításával a tanulóknál fejlődjön ki a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához szükséges képesség.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretet kapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére.

A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata:

- a harmonikus családi minták közvetítése,
- a családi közösségek megbecsülésére nevelés,
- felkészítés a családi életre,
- a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésére nevelés,
- a szexuális kultúra kérdései.

A testi és lelki egészségre nevelés

- Az egészséges életmódra, a testi, lelki egészségre nevelés,
- A helyes táplálkozásra, a mozgás megszerettetésére, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására nevelés,
- A lelki egyensúly megóvására, társas viselkedések szabályozására, a konfliktusok kezelésére nevelés,
- A családdal együttműködve a tanulók felkészítése az önállóságra, a betegség megelőzésére, a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében,
- A káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésére nevelés, motiválással, példamutatással.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

- A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál saját élményű tanuláson keresztül.
- A segítő magatartás képességeinek fejlesztése, az együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és –megvalósítás.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

- A tanulók az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják.
- A tanulók számára a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás válik meghatározóvá.
- A környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására nevelés.
- A tanulók megismerjék a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat,

válságokat idézhetnek elő,

- Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

- A tanulók életkorához igazodva, átfogó képet kell nyújtani a munka világról.
- Tevékenységeken keresztül kell biztosítani arra, hogy a diákok kipróbálhassák képességeiket, elmélyülhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthassák a nekik megfelelő foglalkozást és pályát,
- Képessé váljanak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.
- Fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

- A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa, a fogyasztás területén,
- Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát,
- Lássák a rövid és hosszú távú céljaik, az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát,
- A köznevelési intézmény biztosítsa a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

- A tanulók nevelése az új és a hagyományos médiumok nyelvének nevelésére,
- A médiatudatosságra nevelés, a kritikai beállítódás kialakítása, a médiumoktól befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelt megismerésére, tudatos alakítására,
- A tanulók megismertetése a média működésével és hatásmechanizmusával,
- A média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal,
- A valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával,
- A különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

- Minden pedagógus, oktató teendője:
- Felkeltse az érdeklődést a tanulóban az iránt, amit tanít,
- Útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.
- Annak megtanítása, hogy hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszerek,
- Hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások,
- Hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok,
- Melyek az egyénre szabott tanulási módszerek,
- Miként működhetnek együtt a tanulók csoportban,
- Hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.,
- Olyan tudás kialakítása, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével,
- A tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

1.1.6. Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az **aktív tanulás** a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében.

Ennek érdekében:

- Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket.
- Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást.
- A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek,
- mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása,
 - ✓ a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés,
 - ✓ a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás,
 - ✓ a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.
- A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti.

- A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (pl. könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert).
- A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulónak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.
- Az iskolának tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével.
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását.
- Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

1.1.7. Az egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.

Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érzés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse.

E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához **olyan fejlesztési célokat kell kijelölni,**

amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez. Ennek értelmében a képességtartományok mindkét határán - tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte - kihívást jelentő feladatok megtervezése kívánatos.

Különösen fontos, hogy az iskola:

- biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és
- a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat,
- enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes kiküszöbölni azokat.

Kiemelten fontos:

- a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő,
- az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint
- a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus, az oktató fejlesztő tevékenysége. Különösen igaz ez:

- a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű,
- a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint
- a szakmai besorolásukat tekintve heterogén,
- az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén.

Ennek a feladatnak az ellátásában felértékelődik a **segítő szakterületek** (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia) **szerepe**, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében. Ez nem csak az együttnevelést megvalósító iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége. A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógy-testnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

Előremutató folyamatként értékelhető a teamtanításnak olyan alkalmazása, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, az együttnevelést megvalósító iskolában pedig a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programjára, a közös tanításra, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésre épül.

A differenciálás speciális megvalósulása lehet az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése.

A **hátránykompenzáció biztosítása** érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai színtereken. A tanulói szükségletek ismeretében az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények, valamint az utazó gyógypedagógiai hálózatok működtetésére kijelölt intézmények és más szakemberek szolgáltatásainak

igénybevételével egészítendő ki a tanulók és pedagógusok szakmai támogatása. Ez elősegíti az integrációt, illetve ennek magasabb szintjét, az inklúziót is annak érdekében, hogy a NAT-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok minden tanuló esetében megvalósulhassanak.

A **tehetséges tanulók** tekintetében ezek a szempontok kiemelten fontosak lehetnek, mivel az ő esetükben a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani. A tehetséggondozást valamennyi nevelési-oktatási szakaszban, minden neveléssel, oktatással foglalkozó intézménynek alkalmaznia kell, és a pedagógiai programjába szükséges beillesztenie.

A **különleges bánásmódot igénylő tanulók** integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segíti a tanulás-tanítás folyamatát. A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanuláshoz kapcsolódó **digitális technológiával támogatott oktatási módszerek** sokfélesége, ezért különösen fontos, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák azokat. Olyan tanulási folyamatra adnak lehetőséget, amely nemcsak a pedagógus-diák együttműködést, hanem ennek következtében a hagyományos tanulási folyamatot is jelentősen megváltoztathatja, ennek következtében új típusú szerepben jelenik meg a folyamatban mind a tanuló, mind pedig a pedagógus. Ennek gyakorlati leképezése azonban csak úgy valósulhat meg hatékonyan, ha ennek az intézmények pedagógiai gyakorlatában és szemléletmódjában is elfogadott, elismert helye és szerepe lesz.

1.1.8. Kulcskompetenciák

A NAT az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

Ezek a kompetenciák a következők:

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

1.1.9. Tevékenységközpontú pedagógiák

A tanulók saját cselekvésein és tevékenységein keresztül és a másokkal való együttműködésben jut új ismeretek birtokába, sajátítja el a különböző készségeket és képességeket, melyek egyaránt szolgálják saját személyiségének szabad fejlődését és szocializálódását a társadalomba.

- A tevékenységközpontú pedagógiák alappillére a tanulás, a tevékenység önállóságának kialakítása, a csoportban megvalósuló interakciók lehetőségének megteremtése.
- A pedagógus közvetett hatást gyakorol a tanulókra, megteremti a tevékenység feltételeit, motiválja őket, a tevékenység közben támogató, tanácsadó szerepet tölt be.
- A tanulási folyamat során alkalmazott módszerek és szervezeti keretek széleskörű alkalmazása valósul meg, amely lehetővé teszi egy-egy képesség fejlesztésének sokoldalú megközelítését.

- A tanulási tér kitágul, jelentős szerepet kapnak a társadalmi kapcsolatok, erőteljesen érvényesül a komplexitás, a tantárgyközi szemlélet, a tapasztalatgyűjtés lehetősége környezetére, társaira, önmagára nézve.
- Egyaránt kínálunk tanítványainknak heurisztikus (felfedező) tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket, hozzájuttatva őket a tudás öröméhez.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési technikák elsajátítása. A tanulók a megszerzett tudásukat, valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka mérési, ellenőrzési, értékelési rendszerében meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és a szummatív méréseket. Hasznosítjuk az országos mérés során elért eredmények tapasztalatait.

Megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait, mintákat nyújtunk a feladat-és problémamegoldáshoz. Kialakítjuk az önálló tanulás és az önművelés képességét. Mindennapi teendőknek tartjuk a diákönkormányzat folyamatos, érdemi működtetését. Az interkulturális oktatás megszervezése szolgálja a kisebbségi kultúrák megismertetését.

Állandó és folyamatos elvárásként fogalmazzuk meg a differenciált tanulásszervezési eljárások tanórai és tanórán kívüli mindennapi alkalmazását.

1.1.10. Általános iskolai nevelő-oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Alapelveink

Nevelő-oktató munkánk során a személyiségfejlesztés érdekében az alábbi alapelveket tartjuk szem előtt:

Alapelvünk, hogy

- A tanulókat az intézménynek fel kell készíteni az önálló ismeretszerzésre és önművelésre. Ennek feltétele a szilárd alapkészségek megalapozása.
- Az intézményben minden tanulónak esélyt kell kapnia szociokulturális hátrányainak leküzdésére. Ehhez hatékony felzárkóztató-fejlesztő munkára van szükség.
- A kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget kell kapniuk tehetségük kibontakoztatására.
- Az emberi szuverenitás magába foglalja a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét. Ehhez fejlett kommunikációs képességre és viselkedéskultúrára van szükség. Ez mind a társadalmi beilleszkedésnek, mind az egyén boldogulásának egyik alapvető feltétele.
- A megfelelő továbbtanulási irány reális önismeret kialakítását feltételezi.
- A harmonikus személyiségfejlődés a testi és lelki egészséget egyaránt magába foglalja.
- Alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét.

Céljaink

Pedagógiai tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és emberi–erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogságukat, boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja. Ennek érdekében

- Célunk, hogy minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén – a gyerekek okos szeretete hassa át.
- Célunk, hogy meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük minden gyermekben személyiségének saját értékeit.
- Célunk, hogy a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzze meg mindazokat a kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani

tudja.

- A tehetség kibontakoztatása érdekében célunk az önbizalomnak, a versenyszellemnek a kialakítása, amely azonban nem mellőzheti a segítőkészséget és az együttműködési képességet.
- Célunk, hogy – elsősorban személyes példamutatással – neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.
- Célunk, hogy lehetőleg minden gyermek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő programokat, tevékenységi formákat.
- Célunk, hogy a nyolcadik osztály elvégzése után minden tanuló továbbtanuljon, az érettségit adó intézményekben továbbtanulók aránya érje el legalább a 60%-ot.
- Célunk, hogy olyan színvonalon és mértékben biztosítsuk iskolánkban a tárgyi és személyi feltételeket, hogy a gyermek és szülő egyaránt érezze: minden esélye megvan a gyermeknek az értelem és érzelmi fejlődéshez.
- Célunk a szülőkkel olyan szemléletben együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közősek a céljaink és érdekeink.
- Célunk az európai kultúra, szellem beépítése az alapműveltségbe.
- Célunk kialakítani az integrációs nevelésben való gondolkodást és tudatosítani, hogy európai állampolgárok is vagyunk.

Feladataink

- Az oktatás-nevelés feladata, hogy
- az intézményben együtt élők, dolgozók kapcsolata az egymás tiszteletén, megbecsülésén alapuljon,
- a nevelő, oktató munkát a gyermek tisztelete, szeretete, érzelmi viszonya jellemezze,
- az egymással szembeni tolerancia jegyében az iskola elfogadja a másságot, az egyéniséget, az adottságbeli különbözőséget,
- a felelősségtudat kiépítése, amely együtt jár a követeléssel,
- a követelés személyre szabott és fejlesztő legyen,
- az iskola tartsa tiszteletben az egyén és a közösség szabadságát,
- a tanulás szervezési eljárásaiban törekszik a - humán és reálműveltségi területek, valamint a tárgyi tudás és a kommunikációs készségek egyensúlyára - a gyerekek aktív foglalkoztatására - gyerekek hazaszeretetének, magyarságtudatának erősítésére
- a sokszínű tevékenységével biztosítson lehetőséget a tehetségekkel és a tanulásban lemaradókkal történő együttes foglalkozásra,
- mivel az élet a legfontosabb érték – a testi, lelki egészséges életmódra nevelést kiemelten kezelje, hangsúlyozza a környezeti nevelés fontosságát,
- felvételi elbeszélgetés során vesszük fel tanulóinkat,
- iskolánk tanulóitól elvárjuk a közösen meghatározott értékek és normák elfogadását.

Eljárások, módszerek

Elvárások a nevelők célmegvalósításához, eszközök, eljárások

- Tegyenek szert jártasságra a tudományokban és a nevelés művészetében,
- igyekezzenek minél több értéket közvetíteni, egységes követelményrendszert kialakítani,
- munkájukban legyenek igényesek, pontosak és fegyelmezettek,
- nevelőmunkájukban a gyermekcentrikusság, tolerancia, egyéni bánásmód és türelem tükröződjék. Szeressék tanítványaikat.
- működjenek együtt a szülőkkel és az intézmény partnereivel.

Legfontosabb nevelési tényező

- egyéni pedagógiai hitelesség,
- egészséges életvezetés,
- életigenlő, konstruktív optimizmus.

A pedagógiai munka színvonalának emelését a következő tényezőkön keresztül valósíthatjuk meg

- szilárd, biztos ismeretek nyújtása a tanulóknak,
- a tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása,
- az önálló ismeretszerzési igényének kialakítása,
- hatékony tanulási módszerek elsajátítása,
- a gyengébb képességű tanulók felzárkóztatása,
- a műveltségbeli különbségek kiegyenlítése.

Pedagógiai tevékenységünk középpontjában a gyermek sokoldalú személyiség- és képességfejlesztése áll.

1.1.11. A felnőttoktatásban folyó nevelő-oktató munka szervezeti keretei, alapelvei, színterei, módszerei

1.1.11.1. Munkarendek a felnőttoktatásban

A felnőttoktatási tanulási-tanítási folyamatok megtervezésében, megszervezésében, és ennek megfelelően az intézményi kínálat kialakításában is figyelembe kell venni a tanulók differenciált időszervezeti státuszát, munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltságát, továbbá tanulási képességeit és szokásait.

A Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum és Általános Iskola a jogszabályban (Nkt. 60.§ (8)) a nappali munkarend kötelező tanóráinak százalékában meghatározott óraszámú esti munkarend, továbbá a gimnáziumi nevelés-oktatás köznevelési alapfeladat felnőttoktatásában kötelező órákat elő nem író ún. más sajátos munkarend működtetésére készítette el pedagógiai programját.

Esti munkarendű oktatás

A felnőtt tanulók jelentős hányada korábbi iskolai tanulmányai során nem szerezte meg azokat a kompetenciákat, amelyek az önirányítású tanuláshoz szükségesek. Módszertan, tanulási önismeret és az önálló tanuláshoz szükséges magabiztosság hiányában fokozottan szükségük van a köznevelési intézmény segítségére, a részletes tanári magyarázatra, a rendszeres számonkérésre és arra, hogy egy osztályközösség tagjaiként, valódi iskolai környezetben tanuljanak meg tanulni. Intézményünk a felnőttoktatás keretein belül ezen tanulók számára működteti esti munkarendjét.

Nkt. 60.§ (8) *“Az esti oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább ötven százalékát, levelező oktatás esetében legalább tíz százalékát el kell érnie.”* Más sajátos munkarend szerint is folyhat az oktatás, ha a tanulónak tanórai foglalkozáson egyáltalán nem kell részt vennie, továbbá, ha a tanórai foglalkozások száma nem éri el a levelező oktatásra meghatározott óraszámot. Más sajátos munkarend szerint folyik a felnőttoktatás különösen a távoktatási formában.

Más sajátos munkarendű oktatás

A középiskolai felnőttoktatásba jelentkezők között jelentős számban vannak olyanok, akik az iskolától való távolság, családi helyzetük vagy munkahelyi elfoglaltságuk miatt nem tudják vállalni, hogy több éven keresztül, heti rendszerességgel járnak az iskola által megszervezett és az esti munkarend tanulói számára kötelezővé tett tanórákra.

A más sajátos munkarend jogszabályi meghatározása: *„Más sajátos munkarend szerint is folyhat oktatás, ha a tanulónak tanórai foglalkozáson egyáltalán nem kell részt vennie. Más sajátos munkarend szerint folyik a felnőttoktatás különösen a távoktatás formában.”* (Nkt. 60.§ (8) bek.)

A más sajátos munkarend iránt érdeklődők általában a kötelezővé tett konzultációkon nem tudnak rendszeresen részt venni. Számukra csak olyan megoldás jöhet szóba, amelyben idejüket

teljesen önállóan beosztva, az iskolától a tananyag feldolgozásához, ütemezéséhez, a tanulás orientálásához sokoldalú segítséget kapva, a gimnáziumi oktatásban használt írott taneszközökből készülnek fel a számonkérésekre. A számonkérések ütemezésekor is figyelembe kell venni, hogy a tanulók jelentős része nem tud rendszeresen megjelenni az intézményben.

A más sajátos munkarend szervezeti keretei

A Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum és Általános Iskolában a más sajátos munkarendjében tanítási órák nincsenek, a felnőtt tanulók önállóan és saját tempóban készülnek fel az évfolyamot lezáró osztályozó vizsgára. A tanulók tanulási tevékenységét az intézmény a következőkben részletezett módon segíti, támogatja:

Szaktanári segédanyagok: A beiratkozott tanuló az intézmény által működtetett tanulási keretrendszerbe belépve, minden tantárgyból a nyomtatott taneszközök feldolgozását elősegítő, a tanulást, készülést orientáló segédanyagokat olvashat/tölthet le.

A segédanyagok négy részre osztásával a konzultációk időpontjához illesztve ütemezzük a tanulást.

- **Önellenőrző kérdéssorok**

A keretrendszerben minden negyedéves szaktanári segédanyaghoz legalább egy önellenőrző feladatsor, kérdéssor hozzáférhető. Az önellenőrző feladatlapok kitöltése, a feladatok megoldása kötelező, a vizsgára történő jelentkezés feltétele. Az önellenőrző feladatok leadása papír alapon történik a szaktanárnak, a feladatok leadásának határideje az osztályozó vizsgákat megelőző hét utolsó munkanapja. Adott konzultációra vonatkozó, adott konzultáció alkalmáig a szaktanárnak benyújtott önellenőrző feladatsorokat a szaktanár a következő konzultációig átnézi, kijavítja, a soron következő konzultáción a problémákra, hibákra felhívja a tanuló figyelmét. Amennyiben a tanuló nem a konzultációig nyújtja be a megoldott feladatsorokat, illetve a benyújtott feladatsorok nem az adott konzultációra vonatkoznak, a feladatsorok átnézése, javítása nem képezi a szaktanár feladatát.

- **Konzultációk**

A távoktatás tanulói a tanév rendjében meghatározott időpontokban negyedéves szaktanári konzultációkon vehetnek részt. A konzultációkon, amelyek nem tanítási órák, a konzulens kiemeli az aktuális negyedévre vonatkozó segédanyag fontosabb kérdésköréit, válaszol a tanulók kérdéseire, továbbá a következő anyagok elsajátításával kapcsolatban ad tanulási tanácsokat. A konzultációkon a részvétel ajánlott, de nem kötelező.

1.1.11.2. A felnőttoktatásban folyó oktató-nevelő munka alapelvei

Tanulóközpontúság

Minden felnőtt tanulónk számára biztosítjuk az eredményes és nyugodt tanulás feltételeit. Tisztában vagyunk azzal, hogy felnőttként, munka és család mellett iskolapadba ülni nagy kihívás. Általános tapasztalat az, hogy a tanulók a felnőttoktatásba bekerülve a tananyag mennyiségétől és nehézségi fokától, valamint a kötelező iskolalátogatástól megijedve, önbizalom és kitartás hiányában lemorzsolódnak, és abbahagyják a megkezdett tanulást. Feladatunk a tanulók önbizalmának, kitartásának, helyes tanulási képességeinek kifejlesztése, a tanulók élethelyzetéhez illeszkedő terhelés beállítása és figyelemmel kísérése, a lemorzsolódás megakadályozása. A feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a tanári segítségben, az ellenőrzésben és értékelésben kiemelkedő szerepet kap a differenciálás és a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése.

Szabadság

A szabadság elvét, a rendet, toleranciát, empátiát, a személyiség tiszteletét intézményünk a tananyagban, az intézmény tevékenységeiben és a nevelési elvek alkalmazásában kiemelten kezeli.

Az egyén szabadságának tiszteletben tartása a kreativitás és az egyéni teljesítmények alapja. A

tanulónak joga van információt kapni és véleményét kifejezni minden személyét és tanulmányait érintő kérdésben. Az iskolai kötelezettségek teljesítése nem sértheti a tanulók személyiségét, cselekvési szabadságát, családi- és magánélethez való jogát. Elfogadjuk a másságot, de nem toleráljuk a közösségellenes magatartást.

Felelősség

Az iskola tanárai és diákjai egyaránt felelősek önmagukért, egymás és az iskola egészének fejlődéséért. A tanárok személyes példamutatással és különböző pedagógiai eljárások alkalmazásával segítik a tanulók helyes szemléletének kialakítását, erősítését.

A tanulók felelősek önmagukért, tanulótársaikért, a rájuk bízott feladatok felelősségteljes elvégzéséért és az iskolai értékek megőrzéséért.

Az iskola felelőssége, hogy a köznevelési szabályzóban megfogalmazott követelményeknek és a társadalmi normáknak megfelelő oktatást, nevelést és fejlesztést végezzen.

Teljesítmény

Az iskolába beiratkozók heterogén előismeretekkel rendelkeznek, így eredményeik értékelése és teljesítményük fokozása szempontjából különösen fontos, hogy tudásukat és képességeiket a pedagógusok pontosan felmérjék. A teljesítmények következetes értékelésével motiváljuk a jobb eredmények elérését. Teljesítményértékelésünk alapja az egyenlő és objektív elbírálás elve.

1.1.11.3. A felnőttoktatásban folyó oktató-nevelő munka szinterei és módszerei

A nevelő-oktató munka szinterei

Az esti oktatásban az oktató-nevelő munka elsődleges szintere a tanítási óra. A tanítási óra elsődleges helyszíne az osztályterem, de ettől a tanmenetben megtervezett és lefektetett módon el lehet térni. Tanórán kívüli tevékenységként az intézmény munkatársai és az osztályközösségek szervezhetnek iskolán kívüli közös programokat.

A más sajátos munkarendben tanítási órák nincsenek, a tanuló az iskola sokrétű támogatása mellett önállóan készül, a konzultációkon pedig személyre szabott szaktanári segítséget kap.

A nevelő-oktató munka módszerei

A fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele a tanulás belső motivációját kialakító és fejlesztő pedagógiai folyamat megfelelő megtervezése és végrehajtása.

Az felnőttoktatás jellegéből, a tanórák számából és a tanulók összetételéből fakadóan az intézmény oktató-nevelőmunkájának leglényegesebb módszerei azok, amelyek feltárják a tanulók előzetes ismereteit, tudását és segítik az otthoni önálló tanulást: előadás, magyarázat, szemléltetés. A tanórai folyamatokat azonban úgy kell megtervezni, hogy frontális osztálymunka mellett a tanulók tevékenysége, önállósága, kezdeményezése, problémamegoldása és alkotóképessége is teret kapjon: páros-, csoport-vagy osztálymunkában folyó vita, megbeszélés, projektek, kooperatív és szociális technikák.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

1.2.1. A személyiségfejlesztés általános feladatai

- a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése,
- az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése,
- a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése,
- az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése,
- a közzóra való törekvés megalapozása,

- a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése
- a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre nevelés az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt,
- a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességei fejlesztése.

Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává válják,
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága,
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítéletképessegre tegyen szert,
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában,
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására,
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően,
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre,
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A nevelési-oktatási folyamatnak és az oktatásnak összhangban kell lennie hazánk jogállamiságával, az élet és az emberi méltóság tiszteletének elvével, valamint az ezzel összefüggő lelkiismereti és vallásszabadsággal, továbbá a Föld, az ember, a természet és a kultúra védelmét szolgáló nemzetközi egyezményekkel.

Iskolánkban a fenti célok mellett az oktatás, a szakképzés és a nevelés teljes összhangjának megteremtésére törekszünk, figyelembe véve azt a ténytet, hogy a beiskolázott tanulóink nagyon különböző színvonalú általános iskolákból érkeznek, és a képességek szempontjából is nagy szóródást mutatnak. Célunk a szociokulturális hátrányok csökkentése az iskolánkban megvalósuló tanítási – tanulási, nevelési folyamat eredményeképpen. A gyermekcentrikus, humánus iskolai légkör megvalósítására törekszünk, mert az nagymértékben elősegíti a képzési célok megvalósítását. Alapvető feladatunk, hogy tanulóink a képzés végén a neveltségi szintjükben mutatkozó hiányosságok nagy részét pótolva hagyják el iskolánkat.

Esélyegyenlőség megteremtése

Az iskolai élet sajátosságaiból adódóan egyik legfontosabb alapelvünk az esélyegyenlőség megteremtése iskolánkban, ezt

- az átjárhatóság lehetőségeinek biztosításával,
- felzárkóztató programokkal,
- képesség szerinti differenciálással,
- objektív értékeléssel,
- világos követelménytámasztással érjük el.

A kívánt célok elérése során feladatunk a tanulók személyiségének mind teljesebb kibontakoztatása. E feladat megvalósítása során számolunk

- a nevelők személyes példaadásával, felelősségtudatával,
- a szervezett ismeretközvetítéssel,
- a szociális hálóval és egyéb környezeti tényezőkkel,
- a szülői - társadalmi háttér támogatásával.
- a tanulók eltérő szintű adottságaival,
- a tanulók eltérő ütemű, mértékű fejlődésével,
- az életkori sajátosságokkal,

- az iskolai és az iskolán kívüli tanulással,
- az osztály és iskolai közösség pozitív hatásával,

1.2.2. A személyiségfejlesztés feladatai az általános iskolai nevelés-oktatásban

1.2.2.1. A személyiségfejlesztés általános feladatai

Az intézmény személyiségközpontú iskolának vallja magát, így természetes, hogy működésének minden területén nagy súlyt fektet a tanulók személyiségének fejlesztésére. Arra törekszik, hogy a személyiségfejlesztés az iskolai élet minden mozzanatába beépítve, állandó cél legyen. A személyiségfejlesztés megvalósítására sokoldalú lehetőséget biztosít az általános iskolai oktatás-nevelés folyamatában egész napos nevelés.

Az iskola programja, a tanítók hitvallása az iskola szellemisége elfogadja, természetesnek tartja, hogy minden gyerek, fiatal más és más, önálló személyiség.

Fontos a tanórai keretek között megvalósuló személyiségfejlesztés, a tananyag és a szabadidő-tevékenységek által nyújtott lehetőségek kihasználása.

Emellett elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerése valóban megtörténjék, ne csupán tanulmányi eredményeik alapján legyenek információk az adott diákról. Ehhez gyerekek mélyebb megismerése szükséges. Teret kell biztosítani a tevékenységek más formáinak, a reggeli beszélgető-körök mellett a játéknak, más szabadidő-tevékenységnek is, amelyben bárki lehet eredményes és a közösség hasznos tagja. Ennek érzése pozitívan hat a tanulók egész személyiségére, erősíti az elfogadást.

Az iskola fontosnak tartja a diákok reális önismeretének, önértékelésének kialakítását, fejlesztését. A személyiségfejlesztés legfontosabb lépcsője, hogy a tanulók tisztában legyenek saját magukkal, tulajdonságaikkal, lehetőségeikkel, és elfogadják azt. Ennek reális ismeretében valósulhat meg a személyiségfejlesztés bonyolult feladata.

A program pedagógusainak értékelő magatartása, az elért eredmények megerősítése, az esetleges hibák korrigálása segíti ezt a folyamatot, mintát nyújt a gyermekek számára.

Hasznos e célból a szöveges értékelés gyakorlata is, hiszen nem érdemjegy formájában minősít, hanem megfogalmazza az elért eredményeket és a további teendőket is. Fontos a tanulók önértékelése is, amikor a félévi és év végi értékelés részeként maguk értékelik saját munkájukat, elért eredményeiket.

Az integrált nevelés, oktatás személyiségfejlesztő hatása nagyon meghatározó lehet. Az iskola tanulói az iskolai élet minden mozzanatában együtt élnek sajátos nevelési igényű társaikkal. Számukra egyértelmű a sérült emberek elfogadása, tisztelete. Megtanulják, hogy mindenki felelős a társáért, mindenki tud segíteni és szorulhat segítségre.

1.2.2.2. Az általános iskolai képzésünk sajátosságai

Az iskola pedagógiai törekvései a klasszikus humanista szellemű értékek kialakítása, a személyiség sokoldalú fejlesztése és a tanulók teljesítményre való ösztönzése határozza meg.

Személyiségfejlesztés

Iskolánkban olyan pedagógiai munkát szeretnénk végezni, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás, a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Nevelési módszereinket az alábbiak szerint válogatjuk meg:

Elemi tevékenységet irányító nevelési módszerek

- tapasztalás, cselekvés (játék, utánzás, azonosulás)
- szoktatás
- követelés (célok, feladatok)
- A tudatosítás nevelési módszerei
- meggyőzés (erkölcsi tudatosság formálása)
- jutalmazás, büntetés
- A tudatos tevékenységet befolyásoló nevelési módszerek
- akaratnevelés (motivációs rendszer kiépítése)
- jellemformálás (világnézet formálása)

Mindezekkel a módszerekkel tanulási folyamatokat irányítunk. A személyiségfejlődés a társadalmi nevelő hatásokkal befolyásolt tanulási folyamatok eredménye. E módszerek tehát tanulási módszerek. Milyen diákokat szeretnénk tanítani?

- Legyen nyitott - ha zárkózott, akkor igyekszünk nyitottá tenni (KAP, drámapedagógia, önismeret tréning).
- Legyen eleven - ha csöndes, akkor igyekszünk bátorítani (KAP).
- Legyen magabiztos - ha bizonytalan önmagában, segítünk önbizalmat ébreszteni benne (KAP).
- Legyen kedves - ha rosszkedvű, akkor kedvességgel közeledünk hozzá (KAP, pozitív megerősítés).
- Legyen barátkozó természetű - ha magányos, igyekszünk magányát oldani (KAP, rendezvények, önbizalmat növelő tréningek).
- Legyen szorgalmas - ha lusta, igyekszünk kedvet ébreszteni benne a tanulás iránt (KAP).
- Ha nem az okosság a fő erénye, akkor keresünk benne más értékeket (KAP, differenciált foglalkozás).
- Legyen kitartó (KAP).

A fenti kritériumoknak ismeretében, az életkori sajátosságnak megfelelően, az alábbiakra fordítunk kiemelt figyelmet, elsősorban az osztályfőnöki órákon, a reggeli beszélgetőkörökön, az etika tantárgy keretében, valamint az életgyakorlat alprogrami foglalkozások alatt.

Az iskola nagy hangsúlyt fektet a tanulók képességének kibontakoztatására, amelynek célja a tanulók kulcskompetenciáinak fejlesztése a nevelő-oktató munka során. Tevékenységünk alap gondolata, hogy a mindennapi munkát multikulturális tartalom töltsse meg.

A nyírbátori tagintézményünkben a Komplex Alapprogram (továbbiakban KAP) szerint végzik a pedagógusok oktató – nevelő munkájukat. A Komplex Alapprogram az egész napos iskolai nevelés-oktatás fejezetben került kidolgozásra.

1.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

1.3.1. Az egészségfejlesztés feladatai

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészségéhez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység,
- a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése, területére terjednek ki.

A nevelési-oktatási intézményekben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

A nevelési-oktatási intézmény saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján és az intézményben iskola-egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberen kívül csak olyan, a nevelési-oktatási intézménnyel jogviszonyban nem álló szakembert vagy szervezet programját megvalósító személyt vonhat be tanórai vagy gyermek, tanuló részére szervezett egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki vagy amely rendelkezik az egészségügyért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

A nevelési-oktatási intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi

- a) az intézményben dolgozó óvoda- vagy iskolapszichológus,
- b) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá
- c) amennyiben működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés módszertani útmutatóját az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.

1.3.2. Gyermekek, tanulók veszélyeztetettsége

A nevelési-oktatási intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekjogi képviselővel, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

1.3.3. Az iskolai egészségfejlesztési program hatékonysága

Az iskolai egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljes körű. Ez az alábbiak teljesülését jelenti: mindegyik fő egészség-kockázati tényezőt befolyásolja,

az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van,
az egészségfejlesztést megvalósító iskola minden tanulója részt vesz benne,
a teljes tantestület részt vesz benne,
bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét (pl. fenntartó) is.

Helyzetelemzés, állapotfelmérés

Szükséges, hogy a pontos helyzetelemzéshez kérdőíveket töltsenek ki az alábbi személyek:

- a szülők,
- a főigazgató,
- az iskolai védőnő,
- az iskolaorvos,
- az iskolapszichológus,
- az egészségneveléssel összefüggő ismereteket tanító tanárok,
- az iskola végzős diákjai.

A kérdőíves felmérést évente el kell végezni. S az abból levont következtetések alapján az egészségfejlesztési programot módosítani kell.

Létrehozunk egy egészségfejlesztési munkacsoportot. Ennek tagjai:

- a főigazgató,
- az iskolapszichológus,
- a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős,
- a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus,
- az iskolaorvos,
- az iskolai védőnő és
- az osztályfőnöki és a természettudományi munkaközösség, a testnevelési munkaközösség vezetői.

A csoport feladata a kérdőívek összeállítása és éves kiértékelése, az egészségfejlesztési program módosítása.

Iskolánk profiljából adódóan tanulóink leterheltek. Tapasztalhatók a helytelen táplálkozásból fakadó emésztőrendszeri problémák, melyek a fizikai teljesítőképesség valamilyen irányú hanyatlásához, többek között elhízáshoz, túlsúlyhoz vezetnek. A diákok gyorsan, kapkodva étkeznek, s nem az egészséges táplálkozásnak megfelelő ételeket eszik. Vannak gyógytestnevelésre és könnyített testnevelésre utasított tanulóink, akiknek valamilyen szervi elváltozásuk van. A tanulók zöme nem sportol eleget.

1.3.4. Célok, feladatok, programok

Az oktató és nevelőmunka mellett iskolánkban kiemelt hangsúlyt kap az egészséges életmód. Figyelmet fordítunk az ezen korosztályt (14-18 évesek) markánsan érintő problémák megelőzésére. Folyamatosan megpróbáljuk nevelésükben érvényesíteni és elfogadtatni velük, hogy az egészséges életmód nem csupán az egészségkárosító anyagok és szerek mellőzését jelenti, hanem ezen túlmenően a mindennapi életünkbe szervesen beépülő napi tevékenységeket is (pl.: rendszeres napi tisztálkodás, külső megjelenésünkre való odafigyelés, rendszeres sportolás, egészséges táplálkozás stb.). Ezek nemcsak egészségesen és fitten tartják szervezetünket, hanem egészséges gondolkodásra is nevelnek.

Céljaink

- A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és

jártasságokkal rendelkezzenek az egészségük védelme érdekében. Ismerjék fel azt, hogy milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés és az egészségi állapot között.

- Fontos feladatnak tekintjük a káros függőséghez vezető szokások és életmódok kialakulásának megelőzését.
- Ismerjék fel a mindennapos testmozgás fontosságát az egészség megőrzésének érdekében.
- Ismerjék fel a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében.
- Ismerjék meg a tanulók a városban és térségében a környezetvédelemben tevékenykedő civil szervezetek munkáját.
- Ismerjék meg a tanulók önmagukat, saját fejlődésüket.
- Ismerjék meg az egészséges táplálkozás szabályait!
- Kiemelkedő szerepet tulajdonítunk a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársaink iránti elfogadó és segítőkész magatartás kialakításának.
- Lépjenek fel az iskolai bántalmazással és erőszakkal szemben.
- Megfelelő elsősegély-nyújtási ismeretekre tegyenek szert.
- Szerezzenek elegendő tudást és ismeretet, hogy képesek legyenek ne csak maguk, hanem mások egészségének és életének védelmére is.

Fejlesztési követelmények

- A tanulóknak a már meglévő ismereteikre támaszkodunk. Az egészségre vonatkozó fogalomkészletüket bővítjük, egyre differenciáltabbá tesszük.
- Az egészség megőrzéséhez, a betegségek megelőzéséhez szükséges képességeket a tanulói aktivitásra épülő módszerekkel, pozitív példák, minták megerősítésével fejlesztjük.
- Az oktatás során a tanulók jussanak közvetlen tapasztalatok birtokába a lényeges fogalmak értelmezése terén, váljon érthetővé és élményszerűvé számukra az egészséges-kevésbé egészséges tevékenységformák, anyagok közötti megkülönböztetés, pozitív életszemlélet.
- Fokozatosan fejlődjön mozgásigényük, ezzel együtt állóképességük.
- Helyes erkölcsi szemlélet fejlesztése (pl. társadalmi, nemi és családi élettel kapcsolatban.)

A fenti célok megvalósítását az alábbi módszerekkel igyekszünk elérni

- a helyi egészségvédelmi programokban való részvétellel,
- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítésével,
- az iskolai egészségügyi szolgálat tevékenységének elősegítésével,
- kortárssegítők képzésével,
- serdülőkori önismereti csoportfoglalkozásokkal,
- sportrendezvények, kirándulások, egészségnapok, előadások rendszeres szervezésével,
- szituációs játékokkal.

Egészségnevelés programjai különböző részterületeken

Dohányzás elleni küzdelem

Az iskolában minden fórumon (osztályfőnöki óra, szülői értekezlet, tantestületi értekezletek) említést teszünk róla, és hangsúlyozzuk ennek egészségromboló hatását. Az ügyeleti szolgálat segít a dohányzás megfékezésében, az újabb dohányzók számának csökkentésében, a térbeli korlátozások szigorú ellenőrzésében.

Alkohol-és drogprevenció, korszerű táplálkozás

Az alkohol- és drogprevenció megjelenik a kémia, biológia tantárgyak tananyagában, valamint az osztályfőnöki órák témakörei közé tartozik. A gyermek és ifjúságvédelmi felelős feladata az

osztályfőnökök ezirányú tevékenységének segítése. Fontosnak tartjuk a témával kapcsolatos szóróanyagok, kiadványok eljuttatását a diákjainkhoz.

Egészségünk megőrzésében döntő fontosságú a korszerű táplálkozás megvalósulása.

Elsősorban osztályfőnöki és biológia órákon tudatosítjuk ennek jelentőségét, igénybe véve szakemberek segítségét.

A helytelen táplálkozással és életmóddal összefüggő betegségeket meg kívánjuk ismertetni a tanulókkal (elhízás, fogszuvasodás, keringési, daganatos megbetegedések stb.)

Felhívjuk a figyelmet a helyes táplálkozásra.

Betartjuk az alábbi jogszabályi előírásokat

A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

Az iskola házirendjében meghatározzuk azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a tanulóknak az iskolában való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

Ha a nevelési-oktatási intézmény fenntartója vagy az intézmény vezetője – amennyiben erre az intézmény szervezeti és működési szabályzata feljogosítja – megállapodást kíván kötni az intézményben üzemelő élelmiszerárúsító üzlet vagy áruautomata működtetésére, döntéséhez beszerzi az iskola-egészségügyi szolgálat szakvéleményét. Az iskola-egészségügyi szolgálat abban a kérdésben foglal állást, hogy az árukínálat megfelel-e az egészséges táplálkozásra vonatkozó ajánlásoknak, továbbá hogy tartalmaz-e olyan terméket, amely alkalmas lehet a tanuló figyelmének, magatartásának olyan mértékű befolyásolására, hogy azzal megzavarja az nevelési-oktatási intézmény rendjét, vagy rontja a nevelő-oktató munka hatékonyságát.

A nevelési-oktatási intézmény fenntartója, vezetője nem köthet megállapodást, ha az iskola-egészségügyi szolgálat szakvéleménye szerint az árukínálat nem felel meg az ajánlásoknak, kivéve, ha az iskolai, kollégiumi szülői szervezet, közösség a megállapodás megkötését támogatja.

Az intézményben üzemelő élelmiszer-árúsító üzlet nyitvatartási rendjének és az áruautomata működtetési időszakának a megállapodásban történő meghatározásához a nevelési-oktatási intézmény vezetője beszerzi a fenntartó, az iskolai, kollégiumi szülői szervezet, közösség és az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat egyetértését.

A személyi higiéniai szokások kialakítása

Ezen a területen döntő jelentőségű a testnevelés órák és sportfoglalkozások, a tanműhelyi gyakorlatok utáni tisztálkodási lehetőség biztosítása, e tevékenységek megfelelő öltözködéskor való gyakorlása. Az iskolai mosdók és WC-k állapotának megőrzésére, kulturált használatára oda kell figyelni. Az osztályfőnökök, a biológia- és testnevelő tanárok különös gondot fordítanak a tisztálkodás fontosságának tudatosítására. A személyi higiénia, a mosakodás szokásainak, rendszerességének és alaposságának jelentőségét hangsúlyozzuk, elfogadtatjuk tanulóinkkal.

Aktív testmozgás elterjesztése

Az iskola a tanulók számára a mindennapi testedzés megvalósítását a helyi tanterv óratervében a meghatározott kötelező testnevelés órák keretében biztosítja. Nagy tömegeket megmozgató, iskolai sportnapokat szervezünk. Bekapcsolódunk a városi sportprogramokba.

Orvosi és védőnői szolgálat, iskolapszichológus működése

Iskolánkban orvos, védőnő, iskolapszichológus teljesít feladatot.

Az előírásoknak megfelelően felszerelt orvosi szoba áll rendelkezésükre, ahol feladatukat ellátják. 9-14. évfolyamon évente egy alkalommal valamennyi tanuló biometriai szűréseken esik át, melyet a védőnő végez (testmagasság, testsúly mérése, vizelet-, szem-, fül-, vérnyomás vizsgálat). Ugyancsak egy alkalommal minden tanuló átesik orvosi vizsgálaton is, ahol a szív, a gerincoszlop, a lábboltozat, a pajzsmirigy és az idegrendszer alapvizsgálatai történnek meg.

Egyes szakmák esetében alkalmassági vizsgálaton esnek át a tanulók, ahol az adott szakra történő alkalmasság dől el. A szűrővizsgálatokon megállapított egészségügyi problémákkal

küzdő tanulókat az illetékes szakorvosi vizsgálatra utalja az iskolaorvos, s ettől fogva valamennyi vizsgálati eredményét figyelemmel kíséri. Évente kétszer fogászati vizsgálaton vesznek részt a tanulók szervezett iskolai keretek között. Az iskolapszichológus és az osztályfőnök rendszeresen beszél az iskolai erőszak és bántalmazás ellen a tanulóknak és a szülőknek.

Lelki egészségfejlesztés

A nevelési-oktatási intézményben folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek, tanuló esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

Az iskola kiemelt figyelmet fordít a magatartási függőség, a szenvedélybetegség kialakulásának, valamint a nevelési-oktatási intézményben megjelenő bántalmazásnak és agresszióknak a megelőzésére, továbbá a gyógyult szenvedélybeteg és bántalmazott tanulók beilleszkedésének elősegítésére, ennek során indokolt esetben együttműködik az iskola-egészségügyi szolgálattal.

Abban az esetben, ha a pedagógus a gyermek, a tanuló bántalmazását vagy deviáns viselkedésformákat észlel, az adott osztály vagy tanulócsoporthoz nevelésében, oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A konfliktusban érintett gyermekek, tanulók az iskolapszichológus kiemelt segítségével részesülnek.

Amennyiben az érintett gyermek, tanuló vagy a tanulók csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az intézmény vezetője értesíti az iskolapszichológust, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a tanuló köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

A nevelési-oktatási intézményben alkalmazott iskolapszichológus feladatai

Elsődleges célja a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése.

A nevelési-oktatási intézményben dolgozó iskolapszichológus közvetlen segítséget nyújt a pedagógusoknak a nevelő-oktató munkához.

Az iskolapszichológus

- a nevelési-oktatási intézményben a gyermekekkel, a tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben,
- kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatási intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit,
- megszervezi azokat a pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, amelyek a képességvizsgálatok, szociometriai vizsgálatok, tanulási szokások, tanulási motiváció vizsgálatának körébe tartoznak, vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében szükségesek,
- megszervezi a mentálhigiénés preventív feladatokat a nevelési-oktatási intézményben az egyén, a tanulócsoport, és az intézményi szervezet szintjén,
- megszervezi a nevelési-oktatási intézményben az egészségfejlesztéssel, a nevelő-oktató munka, a szexuális nevelés segítségével, a nevelési-oktatási intézményben észlelt személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásával kapcsolatos pszichológiai témájú feladatokat,
- megszervezi a krízistanácsadást a következő váratlan súlyos élethelyzetekben: kortárshaláleset, súlyos iskolai kudarcélmény, váratlan családi krízishelyzet, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbbírányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez,
- a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló tehetséggondozásában a pedagógusokkal és a pedagógiai szakszolgálat szakemberével közösen kidolgozza az együttműködés és az ellátás kereteit.

- szűréseket, vizsgálatokat, tréningeket, egyéni és csoportos tanácsadást szervezhet a gyermek, a tanuló, a pedagógus, továbbá a szülő megkeresésével, valamint az érintett gyermek, tanuló személyiségének fejlesztésével összhangban a szülő számára is.
- segíti a pszichológiai ismereteknek a nevelési-oktatási intézményen belüli elsajátítását,
- kapcsolatot tart a környezetében működő iskolában dolgozó iskolapszichológusokkal,
- együttműködik a kijelölt pedagógiai szakszolgálatban dolgozó iskolapszichológussal a nevelési-oktatási intézményben a pszichológiai tevékenységgel érintett gyermekek, tanulók pedagógiai szakszolgálati vagy egyéb egészségügyi szakellátásra történő utalása vonatkozásában,
- iskolapszichológusi munka szakmai minőségbiztosítása érdekében kapcsolatot tart az oktatásért felelős miniszter jogszabályban kijelölt, az Országos Iskolapszichológiai Módszertani
- Bázis feladatait ellátó intézménnyel,
- együttműködik a pedagógiai szakszolgálattal az érintett gyermek, tanuló pedagógiai szakszolgálati ellátás keretében történő gondozásában.

1.3.5. Az egészségnevelés szinterei iskolánkban

Hagyományos tanórai keretben

Testnevelés órán el kell érni, hogy a diákok számára a mozgás létszükségletté váljon. Az iskolaorvos javaslata alapján lehetőséget biztosítunk az egészségi problémával küzdő tanulók számára könnyített testnevelésre, gyógytestnevelésre.

A fizika, kémia, földrajz tantárgyak témáihoz kapcsolódó egészségvédő ismereteket a szaktanárok részletesen megbeszélik tanulóikkal. A gyakorlati képzésben elsődleges fontosságú a tanulók egészségmegőrzése.

Tanulóink már az első foglalkozáson balesetvédelmi oktatáson vesznek részt. A balesetek megelőzése érdekében a munkavédelmi szabályok betartására fokozottan figyelünk. Ezen feladatok koordinálása az iskolai munkavédelmi felelős feladata.

Tanórán kívüli munkaformákban

Az iskolában sportkör működik. Rendszeresen részt veszünk a középiskolák közötti sportversenyeken.

Az iskolán kívüli sportegyesületben sportoló diákokat támogatjuk, lehetővé tesszük különböző versenyeken való részvételüket.

A testmozgás mellett szerepet kap az egészséges táplálkozás, a reformétkezés is.

Az osztályfőnöki órán

Az egészséges életvitelhez kapcsolódó témák feldolgozása az osztályfőnök irányításával és a tanulók aktív részvételével történik.

Az egészségnevelési programhoz kapcsolódó oktató-, ismeretterjesztő- és játékfilmek megtekintése, majd a látottak megbeszélése. Az iskola egészségügyi dolgozóinak (iskolaorvos, védőnő, iskolapszichológus) előadása a betegségek megelőzésével, szűrésével és kezelésével kapcsolatban. Drogprevenció foglalkozások lebonyolítása az osztályfőnöki órán külső szakemberek és iskolánk tanárai segítségével. A közlekedési szabályok ismerete elengedhetetlen a balesetek megelőzése és az egészségvédelem szempontjából.

Módszerek

- a gyermeki, tanulói jogok érvényesülésének a nevelési-oktatási folyamat és az iskolai döntések középpontjába állítása,
- a kompetenciaalapú oktatás lehetőségeinek kiszélesítése
- a pedagógusok körében a szükséges attitűd fejlesztése: önuralom, tolerancia, bizalom, higgadság, empátia, nyitottság, humor, kiszámíthatóság, hitelesség, erőszakmentes kommunikáció

- a szükséges pedagógus kompetenciák megerősítése: kommunikációs tréningek, esetmegbeszélések az érintett felek között
- a tanulói kompetenciák megerősítése: személyiségfejlesztő tréningek, önbecsülés, motiváció növelése, tematikus beszélgetések
- az osztályfőnöki szerep megerősítése
- együttműködés az iskola, az érintettek és a szakmai szervezetek között (nevelési tanácsadó, rendőrség, Családsegítő),
- elfogadó, pozitív attitűd fejlesztése, erősítése, együttműködésre és az egyén közreműködésére építő oktatásszervezés,
- szakemberek bevonása a mindennapi munkába: gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, gyógypedagógus, iskolaorvos, védőnő, pszichológus- tanár-diák kapcsolatok minőségi javítása - tanári példamutatás.
- továbbképzések: konfliktuskezelés, agresszió-kezelés, tanulásmódszertan, módszertani kultúra fejlesztése: kooperatív technikák, teammunka, projekt módszer alkalmazása
- többszintű jelzőrendszer működtetése: iskola – szülő – külső szervezet között

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában az alábbiak

- A beteg ember táplálásának sajátosságai.
- A betegség fogalma.
- A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek.
- A felnőtt szervezet működése testmozgással és annak hiányában.
- A férfi szerepei.
- A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában.
- A gyermekáldás.
- A jó egészségi állapot megőrzése.
- A két agyfélteke harmonikus fejlődése.
- A környezet egészsége.
- A krónikus beteg egészsége.
- A lelki egészség.
- A média egészséget meghatározó szerepe.
- A nő szerepei.
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés).
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.
- A társas kapcsolatok.
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
- A várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére.
- Az egészség fogalma.
- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.
- Az egészséget befolyásoló tényezők.
- Az egészséghez szükséges testmozgás.
- Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele.
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk.
- Az érett, autonóm személyiség jellemzői.
- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás.
- Balesetek, baleset-megelőzés.
- Fogyasztóvédelem.
- Gerincvédelem, gerinckímélet.
- Iskola-egészségügy igénybevétele.

- Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.
- Megelőzhető betegségek.
- Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- Otthoni betegápolás.
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében.
- Szájhygiénia.
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése.

Az alábbi komplex intézményi mozgásprogramot kívánjuk megvalósítani az egészségfejlesztés érdekében

- A legkülönbözőbb sportprogramok kerüljenek megszervezésre. Ehhez ki kell használni a pályázati lehetőségeket.
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
- A tanulmányi kirándulások egyik központi eleme legyen a mozgás, az egészségtudatos életmódra nevelés.
- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
- Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
- Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel, illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
- Az osztályfőnöki órákon essen szó a testmozgásról, életvezetési tanácsokról.
- Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).

1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés célja, hogy a közösség, mint tevékenységi keret segítse az egyén fejlődését, képességeinek kibontakoztatását olyan módon, hogy azok egyéni lehetőségeinek maximumára jussanak el.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

A tanulók közösségi emberré nevelése, szocializációja az iskola kereti közt főként az osztályközösséghez kapcsolódik. Itt zajlik a tanulók közös életének jelentős része és az iskola fő funkciója, a tanulás is. Figyelemmel kívánunk lenni az osztályon belüli tevékenység és szerepstruktúrára.

A főbb szerepkörök

- Alaptevékenység (szervezés, rendteremtés) irányítása.
- Másodlagos tevékenység (segítségnyújtás, védelem, együttérzés).
- Marginális tevékenység (ünnepek, sport, farsang, hangulatteremtés).
- Intellektuális közvetítés (tájékozottság, vélemény, közvélemény befolyásolása).
- Emocionális közvetítés (szórakozás, kirándulás).

Közösségfejlesztés az oktató-nevelő munkában Az iskola pedagógia sajátosságának megjelenése az egyes képzési szakaszokban a következő közösségfejlesztő nevelőmunka folyik: Alsó tagozat (1-4. évfolyam) Az iskola kiemelt feladata a szilárd alapkészségek tanítása. Az anyanyelv tanítása során az 1-4. osztályban tanítók a tanulók már meglévő tudását fejlesztik, tervszerűen alakítják, illetve gazdagítják az olvasást és a szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot. Az osztály-, illetve órakeretben folyó tevékenységek feladata az anyanyelvi jártasságok, készségek, képességek fejlesztése. A szociális hátrányok és a tanulási nehézségek leküzdését segítő felzárkóztató tevékenységek az órarendbe illesztve történnek. A beszédhibás gyerekek logopédus foglalkozik. A kiemelkedő képességű tanulók lehetőséget kapnak tehetségük kibontakoztatására a különböző szakkörökben alprogramok és a kötelező tanítási órán a DFHT és a DFHT-KIP tanórák keretében.

A tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését szolgálja

- A szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését környezetünk megismerésének és megóvásának igényét egyrészt a környezetismeret tantárgy tanításának óráin, másrészt a séták, kirándulások alkalmával alakítjuk ki tanulóinkban.
- Iskolai sportköri foglalkozás.

A NAT-ban megfogalmazott nevelési célok megvalósításának módjai a tantervekben kerültek részletes kifejtésre.

1.4.1. A közösségfejlesztés feladatai

A közösségfejlesztés kiemelt nevelési feladat, hiszen a gyerekek mindig valamilyen közösség (család, iskola, nemzet stb.) részei. Fontos, hogy a tanulóknál kialakuljon a közösségért érzett felelősség tudata, és az érzés, hogy a közösségért tudnak tenni valamit.

Az iskolai élet keretein belül, az egész napos iskolai gyakorlatban számtalan lehetőség adódik erre.

Az intézmény pedagógusai tanulásszervezésekor gyakran alkalmazzák a kooperatív (páros, csoportos) tanulás gyakorlatát. Ezekben a helyzetekben szükséges a társak közötti együttműködés, a közös felelősségvállalás, a közös tevékenység megvalósítása. Ezáltal fejlődik a véleményformálás, az érvelés, a vita és az elfogadás tudománya.

Tanulási helyzetekben együttműködésre törekszenek a tanulók, így egymás legyőzése helyett egymás segítése, társuk teljesítményének elismerése válik értéké.

Közösségfejlesztő hatású a sérült gyerekekkel, fiatalokkal való folyamatos törődés, elfogadva, hogy ők is a közösség teljes értékű tagjai. Ehhez a tanítók, tanárok példaértékű magatartása is szükséges.

Fontos, hogy a tanulók felelősek saját környezetükért, annak kialakításában, rendben tartásában részt kell, vállaljanak. A közösség érdekében végzett munka elismerése a társak és a pedagógusok részéről egyaránt fontos.

A tananyag összeállítása is kínál lehetőséget arra, hogy más közösségek (más népek meséi, indián legendák stb.), más sorsú emberek életével megismerkedjenek a gyerekek, ezzel fejlesztve elfogadásukat, nyitottságukat.

Fontos, hogy érezzék, a közösség tagjaiként tudnak segíteni nehezebb körülmények között élő társaiknak. Az iskolában gyakoriak a gyűjtések beteg, szociálisan hátrányos helyzetű, nevelőotthonban élő, vagy menekült gyerekek megsegítésére.

Az osztályközösségek alakítását szolgálják az osztályonkénti évnnyitó kirándulások, az évváró rendezvények, az osztály szintű kirándulások, színház- és múzeumlátogatások.

Az iskola fontosnak tartja a különböző évfolyamra járók egymás közötti kapcsolatainak az erősítését, az iskolaközösség alakítását is.

E célt szolgálja az érkező elsősök ünnepélyes avatása, amikor minden osztály közös játékkal, kis ajándékkal várja az elsősöket. Ez a cél a végzős tanulók búcsúztatásakor is, amikor hasonló módon, szintén minden osztály elbúcsúzik a ballagóktól.

Szokássá kell válnia, hogy a magasabb évfolyam osztályai patronálják a kisebbeket, ezáltal jobban megismerhetik egymást. A testvérosterályok együttműködésének kialakítása.

A karácsonyi vásár, a közös, meghitt ünnepek, Manó Olimpia, a Tavaszi Fesztivál, a farsang a húsvéti készülődés, a pünkösdi királyválasztás mind az együvé tartozás érzésének kialakítani szolgálják. A közös játék, a nyaralás élményét biztosítja az erdei iskola és a nyári tábor is.

1.4.2. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Területek	Lehetőségek
Tanórák	• szaktárgyi órák, • osztályfőnöki órák
Tanórán kívüli foglalkozások	• önképzőkörök, • kirándulások, • szakkörök, • diákönkormányzati munka
Szabadidős tevékenységek	
Települési, térségi, iskolai rendezvények	

Valamennyi terület tevékenyen hozzájárulnak

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- az emberi sokféleség elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakulásához,
- harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Az iskola a tanulók személyiségét közösen, a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve fejleszti. Kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a leglényegesebb, a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során.

- Járuljon hozzá a közösség arculatának, hagyományainak kialakításához.
- Kapjon hatékony támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.
- Legyen képes a multimédiát megérteni és használni.
- Legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére.
- Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; az emberi sokféleség iránt, becsülje meg ezeket.
- Minden tanuló ismerje meg a társas együttélés azon alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Tanuljon meg tanulni.
- Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

- Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet.
- Tudjon adott témáról anyanyelvén szabatosan kommunikálni.

A fentiek megvalósítása érdekében a tanárainkkal nevelőinkkel szembeni elvárásaink

- a jelenleg meglévő nemzetközi kapcsolatainkat ápolják és törekedjenek azok továbbfejlesztésére és újabbak kialakítására. Ezek jó lehetőséget biztosítsanak más nemzetek hagyományainak és kultúrájának megismerésére.
- a tananyag elsajátítása során segítsék a tanulók kezdeményezéseit, tehetségük kibontakoztatását, szociális-kulturális hátrányaik csökkentését,
- alakítsanak ki a tanulóknál bátorító, vonzó jövőképet, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitelt, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,
- az alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését.
- biztosítsanak lehetőséget a demokratikus diákönkormányzati munkához. Segítsék pozitív kezdeményezéseiket, kérjék ki véleményüket az iskola és a kollégiumi élet egészére vonatkozóan.
- biztosítsanak lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának/ fejlesztésének segítésére,
- fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- kapjanak átfogó képet a munka világáról,
- ösztönözzenek a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, készítsenek az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre –szervezzenek közösségi programokat.

A tanulói közösségek közötti együttműködés egyfejlesztésének feladatai

- Az érdeklődés figyelembevétele a szakkörök szervezése esetében.
- Az osztály és az iskolai közösség egyéni arculatának megformálása és tartalmi munkájának minőségi fejlesztése (formai keretek, viselkedési normák, rendszeresség, együvé tartozás érzésének kialakítása, közös célok és irányok meghatározása és elfogadása, a tevékenység, közösségi munka hatékonyságának fejlesztése, értelmének tudatosítása stb.).
- A közösségi tevékenység tudatos tervezése és szervezése a tanulói közösségen keresztül tanári, nevelői irányítással és segédlettel.
- A tanulók életkori sajátosságaihoz, fejlettségéhez igazodó közösségek kialakítása, a sajátosságok figyelembevétele a közösségi programok összeállításánál.
- Az iskolai közösségek megszervezése, a tanári – nevelői irányítás kialakítása (személyes példamutatás) közvetlen vagy tanácsadói szerepkör formájában, a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységhez kapcsolódóan.
- Az önálló irányítás, célkitűzés és megvalósítás lehetőségeinek és módzatainak megismertetése és segítése.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai

- a társas együttélés alapvető szabályainak – amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatokhoz elengedhetetlenek – ismertetése,
- a közösségi magatartás erősítése sokoldalú és változatos szakköri és diákköri foglalkozásokkal,
- a környezet iránti felelősség és a természet iránti tisztelet érzésének elmélyítése a kirándulások alkalmával.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztő feladatai

- az egyéni érdekekkel összhangban lévő közös érdeken alapuló közös célok kijelölése,

- a régiék mellett új hagyományok teremtése,
- a közösség iránti felelősségtudat kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

- jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szülőkkel, külső szakemberekkel,
- olyan közösségek létrehozása, amelyek nem csak befogadják, de tevékenységükkel elérhetővé teszik kulturális örökségünket,
- a csoporton belüli kapcsolatok erősítése, a közösen végzett munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, az együttműködés megalapozása, fejlesztése,
- olyan tevékenységformák kialakítása, amelyek nemcsak alkalomszerű, hanem tartós aktivitásra ösztönöznek,
- olyan témák kijelölése, amely során felfedezhetik magukban a másik iránti érdeklődés, részvétel, megértés, türelem szándékát és képességét, erősítve ezzel a közösséghez való kötődést,
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív jellegű életmód kialakítására.

1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

1.5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, komplex szakmai vizsgák, tanulmányok alatti vizsgák, felvételi vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek feladatlapjainak összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek szervezése, lebonyolítása,
- tehetséggondozás, felzárkóztatás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok elvégzése,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése, ezeken való részvétel,
- megbízás alapján osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken, munkaközösségi értekezleteken
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben,
- tanulmányi kirándulások, osztály kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- tanítás nélküli munkanapon a főigazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,

- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása
- az osztályban tanító tanárokkal, gyógypedagógusokkal, fejlesztő pedagógusokkal, ifjúságvédelmi felelőssel, a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógussal, szülői munkaközösséggel stb. való együttműködés.

Az osztályfőnököt a főigazgató bízta meg minden tanév augusztusában, elsősorban a pedagógiai alkalmasságot és a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

1.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnöki munka rendkívül összetett, sokrétű feladat, amely nemcsak adminisztratív teendőket, hanem pedagógiai, szociális és nevelési szerepeket is magában foglal.

Az osztályfőnöki munka főbb tartalmi elemei

Nevelési feladatok
• A tanulók személyiségének fejlesztése, értékrendjük formálása. • Közösségformálás – az osztályközösség összetartásának erősítése. • A tanulók szociális kompetenciáinak fejlesztése (együttműködés, empátia, kommunikáció). • Konfliktuskezelés, békés megoldások keresése.
Kapcsolattartás
• Szülőkkel: rendszeres kommunikáció (szülői értekezletek, fogadóórák, egyéni megbeszélések). • Tanári karral: az osztály tanulóinak helyzetéről tájékoztatás, közös nevelési stratégiák kialakítása. • Diákokkal: bizalmi kapcsolat kialakítása, egyéni problémák kezelése.
A tanulók tevékenységének nyomon követése
• Tanulmányi eredmények figyelemmel kísérése. • Hiányzások, magatartás, szorgalom dokumentálása. • Segítségnyújtás tanulmányi vagy magánéleti problémák esetén. • Differenciált bánásmód alkalmazása (kiemelkedő és lemaradó tanulók segítése).
Adminisztratív feladatok
• Osztálynapló, elektronikus napló vezetése, ellenőrzése. • Év eleji és év végi dokumentumok kitöltése. • Tanulók adatainak naprakészen tartása. • Év végi beszámolók készítése az osztályról.
Programok, események szervezése
• Osztálykirándulások, színházlátogatások, egyéb közösségi programok. • Ünnepségek, iskolai rendezvények koordinálása (pl. nemzeti ünnepek, ballagás). • Osztályfőnöki órák megtartása aktuális témákban (pl. pályaaorientáció, egészséges életmód, közösségi média használata stb.).
Egyéni törődés
• A tanulók egyéni fejlődési útjának követése. • Krízishelyzetek felismerése és megfelelő segítség nyújtása (pl. iskolapszichológus bevonásával). • Motiváció, dicséret, pozitív megerősítés.

1.5.3. Az osztályfőnök feladatai

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi, KIR-STAT-hoz statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok, törzslapok megírása,
- Továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Órát látogat az osztályában.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló

- a. különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,
- c. tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az hátrányos helyzet pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

1.6.1. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységeink

Beilleszkedési és magatartási zavarok

A beilleszkedési és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnék.

A zavar létrejötté egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő.

Általános feladatunk súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a szakértői bizottságokkal való kapcsolat felvétele és szakvélemény kérése.

A szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a pszichológus és a fejlesztő pedagógusok közreműködésével.

A kitűzött célok elérése érdekében folytatott tevékenység alatt mindvégig előttünk áll, hogy minden gyerek individuum.

A beilleszkedési zavarok okának ismeretében a problémákat három csoportba soroljuk:

- **Pszichés zavarok** állnak a probléma hátterében (önértékelési zavar, gyenge fékrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarctűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás stb.
- **Tanulási nehézségek** váltják ki a problémát (percepció-dyslexia, dysgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória).

- **Rossz vagy hiányos szocializáció** okozza a problémát (túlzott engedékenység, szeretet- és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)

A további célok csak az okok (részleges) elhárításával érhetők el, ennek megfelelően a fenti csoportok mindegyike számára más-más feladatok adódnak.

Fő célunk minden gyermek számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi–lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

- a) Az intézmény pedagógiai rendszerébe beépített megelőző eljárásokkal elhárítani az ilyen helyzetek, magatartásformák kialakulását:
 - az intézményi „szociális háló” megerősítése,
 - az osztályközösségek megtartó erejének biztosítását szolgáló tevékenységek,
 - a humán pszichológiai, pedagógiai értékek jelenlétének biztosítása (türelmesség, beleélés, azonosulás képessége, hitelesség),
 - pedagógus továbbképzésbe beépíthető lehetőségek,
 - pedagógusoknak, tanulóknak mentálhigiénés, életvezetési, drogprevenációs programok,
 - módszereiben alkalmazza a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket.
- b) Megsegítő eljárások, tevékenységek:
 - egyéni bánásmód kidolgozása a tanulóval foglalkozó pedagógus által,
 - azonos ütemben haladni tudó tanulócsoporthoz kialakítása,
 - a kiváltó élethelyzet kezelésében való segítségnyújtás,
 - a külső segítség koordinálása.
 - a gyermek önismeretének, önbizalmának együttműködési képességének, szerepelni tudásának, konfliktuskezelő képességének fejlesztése.

1.6.2. A gyermek és ifjúságvédelem feladatai

Feladataink

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, az SNI-s és a BTMN-s tanulók nyilvántartása (osztályfőnök, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, iskolatitkár),
- a rászoruló tanulók anyagi támogatásának kezdeményezése
- a szociális tanulásban rejlő lehetőségek alkalmazása.
- a tanulói mulasztások, az igazolatlan hiányzások ellenőrzése, az ezekről való tájékoztatás (szülők, hatóságok)
- az életút nyomon követése,
- az iskolán kívüli segélyezési, támogatási lehetőségekről való tájékoztatása a szülőknek, tanulóknak
- az Útravaló pályázaton való részvétel támogatása
- előadások tartása, felvilágosítás, propaganda,
- kapcsolattartás a szülőkkel, segítő szervekkel (ÁNTSZ, orvos, rendőrség, szociális irodák) kollégiumokkal, tanulói kortárs oktatókkal,
- környezettanulmány készítése (családlátogatások),
- megelőző és kezelő tevékenység (személyiségközpontú, a bizalom alapján működő),

Tanulóink körében a gyermek és ifjúságvédelmi munkákon belül az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem megelőző céljait:

- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek együtt kell működni a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal, szervezetekkel annak érdekében, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését.

- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek rendszeres kapcsolatot kell tartania a szülőkkel és a családdal.
- a szenvedélybetegségek megelőzésére irányuló tevékenység.
- a tanulóink számára biztosítanunk kell, hogy nevelésük és oktatásuk biztonságos és egészséges környezetben folyjon.
- az iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás-lehetőségek beiktatásával harmonikusabbá kell tenni.
- biztosítanunk kell, hogy a tanulók megismerjék jogait, és véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben.
- egyetlen tanuló sem kerülhet hátrányos megkülönböztetésbe semmilyen ok miatt.
- minden tanuló számára biztosítanunk kell a fejlődéséhez szükséges feltételeket.
- segíteni kell a tanulókat családjuk vagyoni helyzetéből fakadó szociokulturális hátrányaik leküzdésében, valamint képességeik, tehetségük kibontakoztatásában.

Tanulóink körében a pedagógiai munkánkon belül elsősorban az alábbi tevékenységek alkalmasak a gyermekvédelem céljainak megvalósítására:

- A beiskolázás körülmények meg szervezése.
- A tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli elfoglaltságok, szabadidős tevékenységek, szünidei programok), a szülőkkel való együttműködés.
- Családi életre történő nevelés, egészségügyi szűrővizsgálatok.
- Egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése.
- Felzárkóztató foglalkozások szervezése.
- Személyes, egyéni tanácsadás szülőknek, gyerekeknek.
- Tájékoztatás a családsegítő, gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata különösen

- az osztályokat felkeresve tájékoztatja a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,
- a pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét,
- gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy a főigazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot,
- a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken,
- a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola főigazgatója indítson eljárást a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében,
- az iskolában a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia, ifjúsági lelkisegély telefon, gyermekek átmeneti otthona stb.) címét, illetve telefonszámát,
- az iskola nevelési programjában megfogalmazott gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatainak ellátása.

1.6.3. A szociális hátrányok enyhítése

Iskolánkban jelentős számú az álláskereső, illetve az egyre nehezebb körülmények között élő családokból származó tanulók száma.

A szociális körülményeket tekintve a hátrányos helyzet adódik:

- a család gondjaiból,
- a kortársak és a mikrokörnyezet kifogásolható hatásaiból,
- az iskolai körülményekből.

Feladataink

- a gyermek és körülményeinek megismerése (helyzetelemzés a tanév elején), megállapítani, hogy a képességek kibontakozását milyen tényezők gátolják leginkább, meghatározni, mihez viszonyítva, milyen mértékben vannak lemaradva,
- a fentiek alapján az érdeklődésnek, képességnek megfelelő pozitív hatásrendszert kialakítani, melyben a segítség, a buzdítás, az érvelés, a sikerélmény legyen az uralkodó.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják

- a szociális tanulásban rejlő lehetőségek alkalmazása,
- a tanuló beilleszkedését segítő tevékenység az iskolai környezetbe (az iskolai hagyományok felhasználásával és a diákönkormányzat közreműködésével),
- a továbbtanulás irányítása, segítése (széleskörű tájékoztatás, felkészítő munka),
- az iskola jó légkörének, a jó tanár-diák viszony megteremtésére való törekvés,
- drog- és bűnmegelőzési programok szervezése
- egészségnevelési programok, felvilágosító tevékenység szervezése,
- felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése,
- különböző közösségekben a tanulók helyzetének folyamatos figyelemmel kísérése,
- rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás (iskolaorvos, fogorvos, védőnő) biztosítása,
- szükség esetén családlátogatásokkal ismereteket szerezni a család életéről, anyagi, kulturális állapotáról, a tanuló helyzetéről,
- szülőknek tartott iskolai előadásokkal (pl. szülői értekezletekhez kapcsoltan) segítségnyújtás a nevelésben,

Tanulóink szociális hátrányainak enyhítését a következő tevékenységekkel segítjük:

- a Határtalanul pályázaton a rászorulóknak előnyben részesítése.
- a tanulók szociális helyzetének javítása jótékonysági akciókkal, alapítványi forrásból történő segítséggel,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- felzárkóztató foglalkozások (korrepetálások) szervezése
- kapcsolatfelvétel szolgáltató intézményekkel
- szoros kapcsolat a helyi általános iskolákkal és középiskolákkal, az önkormányzatokkal.
- Útravaló pályázaton való részvétel segítése, diákok mentorálása.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében fontos szerepe van a tanórán kívüli délutáni foglalkozásoknak. Legyen az művészeti nevelés, sportfoglalkozások, felzárkóztatók játékos formában, tantárgyi korrepetálás lehetőleg énképerősítéssel, tehetséggondozás stb., mind-mind javítani tudnak a tanuláshoz való hozzáálláson, és a továbbtanulási terveken, így hozzájárulhatnak a tanulmányi eredményesség növekedéséhez. A foglalkozások lehetővé teszik a társas kapcsolatok szélesítését, fejlesztését is.

1.6.4. A kiemelten tehetséges tanulók képességkibontakozását segítő tevékenységek

A tehetséggondozás komplex feladat. Cél a tanulóink tudásának gazdagítása, a képességek kötelező tananyagon túli fejlesztése, valamint a gyerekek érdeklődési körének tágítása. Különböző differenciált pedagógiai módszerekkel, nyílt végű feladatokkal, versenyekkel, vetélkedőkkel, valamint projektekkel valósítjuk meg a képességek kibontakoztatását. Az iskolán kívüli

programok bekapcsolását is szükségesnek érezzük a tanulóink speciális adottságainak kibontakoztatásához, de fontosnak tartjuk, hogy mindezek a tanítási órákkal is egységes rendszert alkossanak.

A hatékony fejlesztési programok összeállításakor figyelembe vesszük és tiszteletben tartjuk a tanulók egyéni adottságait, miközben a környezeti sajátosságokra is tekintettel vagyunk. A komplex programokban a kognitív képességek fejlesztése mellett a tanulók szociális készségeinek alakítása is hangsúlyos, így ezek a programok egyaránt szolgálják a tanulási nehézséggel küzdő, a megfelelő ütemben haladó, de a tehetséges gyermekek fejlődését is.

A tehetséggondozási folyamata

1. szűrés
2. kiválasztás
3. specifikus tehetségek alapján történő differenciálás

Megvalósítás

- elmélyítés csoportos projektek kapcsán
- egyéni tanulási tervek készítése
- emelt szintű projektek, speciális szakmai támogatás
- nyári projektek
- versenyek, vetélkedők

Tehetséggondozás területei

- matematika
- digitális kultúra
- retorika
- képzőművészet
- ének-zene
- tánc
- sport

A pedagógusaink képesek a tehetséges gyermek felismerésére, azonosítására. Ismerik a tehetséges tanulók sajátos személyiségtulajdonságait és képesek nagyobb toleranciával kezelni speciális igényeiket, megvalósítani az egyéni bánásmód elvárásait. Ezen kívül képesek a fejlesztés irányainak megértésére és tervezésére, tehetségprogramokban való részvételre, együttműködésre a szülővel, a gyermeket nevelő kollégákkal és egyéb szakmai segítőkkel.

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mind ehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. A magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a probléma megoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.

Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagosat túlhaladó teljesítményt tud létrehozni. A tehetség sokszínű, lehet tudományos, sport, művészeti, ezért fontos a pedagógusok nyitottsága.

A tehetség jellemzői

- átlagosnál magasabb intelligencia,
- becsvágy,
- bizonytalanság tolerálása,
- divergens gondolkodás,
- előítéletektől való mentesség,
- folyamatos kommunikáció
- kitartás,
- kockázatvállalás,

- következtetés képessége,
- magas fokú kreativitás,
- nonkonformista magatartás.
- önálló útkeresés,
- szorgalom

A tehetség kibontakoztatását serkenti

- a bizalom,
- a játékoság.
- a megfelelő légkör megteremtése,
- a megfelelő szervezeti strukturáltság,
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje, A tehetség kibontakoztatását gátolja:
- a kreativitás lebecsülése,
- a túlzott fegyelem,
- a teljesítménykényszer.

A tehetséggondozás az iskolai oktatás egyik lényegi kérdése. Erre kötelez minket a világban elszórtan élő magyar származású tudósok öröksége is.

Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a gyermekek, tanulók speciális képességeit és készségeiket, és azokat az adott iskolatípus adta maximális szintig fejleszteni. Ehhez pedagógusaink rendelkezzenek megfelelő pedagógiai-pszichológiai ismeretekkel.

Módszerek

- adatgyűjtés
- iskolán kívüli elfoglaltságok megismertetése
- kötetlen beszélgetések (szülők, edzők stb.)
- pedagógus (osztályfőnök, szaktanár) céltudatos munkája

A tehetséggondozás szervezeti formái

A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása. Csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges gyermekek a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételtlen összemérhessék képességeiket, erejüket. Megvalósulhat a tantervdúsítás, tananyag gazdagítás. Egyes anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.

- Egyéni konzultáció a szaktanárokkal
- Emelt óraszámú tantárgyak tanítása
- Képzőművészeti kiállítások szervezése
- Pályázatok
- Szakkörök, klubok
- Szaktáborok, sporttáborok,
- Versenyekre felkészítés
- Vetélkedők

A tehetségeket támogatni kell szakkönyvek, szakfolyóiratok, digitális eszközök beszerzésével, az ezekhez való hozzáférés biztosításával. Számukra pályázatok révén mentorokat, támogatókat kell keresni, lehetőséget kell adni kutatási programokban való részvételre. Ennek érdekében fontos, hogy az iskola csatlakozzon különböző programokhoz, mely növeli az iskolai tehetségek felfedezésének és tehetségük kibontakoztatásának esélyét. A szülők figyelmét fel kell hívni gyermekük tehetségére, és segítséget kell nyújtani számukra, hogyan segítsék gyermekük tehetségének kibontakozását.

1.6.5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő programok

A felzárkóztató program célja a szociokulturális hátrányokkal küzdő és egyenetlen oktatási színvonalú iskolából érkező tanulók lemaradásának csökkentése, ill. lehetőség szerint a lemaradás felszámolása, az esélyegyenlőség megteremtése.

A hátrányos helyzetű az a tanuló, aki szegény, illetve alacsony szocioökonómiai státusszal jellemezhető társadalmi réteghez tartozik.

Fő jellemzői

- testi fejlődése sokszor nem kielégítő, kezeletlen egészségügyi problémái lehetnek
- kevésbé motivált a jó iskolai teljesítmény elérésében, az iskolával szembeni attitűdje negatív
- nevelési hiányosságai vannak
- anyanyelvi szintje alacsony, élményvilága szegényes
- önértékelése alacsony szintű

A felzárkóztatás célja tehát nemcsak az oktatási hátrányok csökkentése, illetve felszámolása, hanem a tanulás iránti érdeklődés felkeltése és fenntartása, és sajátos helyzetekben az anyagi hátrányok enyhítése (eseti kiadások átvállalása).

A hátrányos helyzetű tanuló lehet

- **tanulási zavarral küzdő**, akinél alapvető pszichológiai folyamatok tekintetében mutatkozik zavar, pl. nehézséget jelent neki a koncentráció, az információ felvétele, feldolgozása és hasznosítása, bár általános intelligenciája ezt nem indokolja. Az ilyen tanulóval az egyéni foglalkozás lehet a legcélravezetőbb, mert mód nyílik a pszichológiai folyamatok fejlesztésére is a tananyag átadása mellett.
- **az előző iskola alacsony színvonala miatt alulteljesítő**, akinek a felzárkóztatása történhet csoportosan, mert elegendő csupán a tananyag pótlására és a képességek fejlesztésére szorítkozni.

Diagnosztizálás

Az iskola fontos feladatának tekinti, hogy időben felismerje és kiszűrje a tanulási kudarcnak kitett tanulókat. Az intézményegység-vezetők, a helyettesek és a gyermekvédelmi felelős irányításával az iskola minden pedagógusa felelős e feladat végrehajtásáért. Minden évfolyamon figyelemmel kísérjük a tanulók tanulmányi előmenetelében előforduló problémákat.

Az alkalmazott módszerek

- Naplók rendszeres ellenőrzése
- Az osztályfőnökök és szaktanárok, nevelők jelzései
- Problémafeltáró egyéni és csoportos beszélgetések
- Felmérések, interjúk készítése
- A tanuló vagy a szülő egyéni kérése

A tanulók felzárkóztatását segítő programok, eljárások, módszerek

A felzárkóztató programok, eljárások és módszerek kiválasztása függ a tanuló problémájának sajátosságától, a probléma feltételezhető okától, a tanuló életkori sajátosságaitól, az iskola és a tanuló sajátos körülményeitől, lehetőségeitől.

- Szülő írásbeli értesítése, személyes elbeszélgetés formájában tanácsadás a gyermek felzárkóztatásával kapcsolatban
- Tanórai differenciálás
- Csoportos korrepetálás heti rendszerességgel bármely tantárgyból, ha a pedagógus szükségesnek ítéli
- A személyiség-megismerés módszereinek tudatos megválasztása, a hatékonyabb korrekció és felzárkóztató eljárások alkalmazása

- A tanulás segítése érdekében a felszínre került problémák megoldására az erős motiváció, a szemléltetés, a személyes fejlődést segítő beszélgetések alkalmazása
- A személyre szabott tudatos korrekcióhoz a szülőkkel és szakszolgálatokkal való folyamatos együttműködés
- A tanulók egyéni képességeit figyelembe véve a gátlások feloldásának segítése és a reális önismeret és önértékelés alakítása, fejlesztése.
- A fogyatékos, vagy a nevelési tanácsadó szakvéleménye alapján beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanulók számára fejlesztő foglalkozások szervezése
- Egyéni felzárkóztató foglalkozások szervezése a köznevelési törvény 52.§-ának (7) illetőleg (10) bekezdésének figyelembevételével. Kollégista tanulóval a kollégiumi nevelő ill. a felügyelő tanár is foglalkozhat.
- Gyógytestnevelési foglalkozások szervezése
- Kapcsolatfelvétel a családsegítő szolgálattal, amennyiben az okok a családi körülményekre, magatartási rendellenességre vezethetők vissza.
- A tanuló mentesítése bizonyos tantárgyak tanulása, illetve e tantárgyaknál az értékelés alól, amennyiben ezt a tanuló egyéni adottsága, továbbá sajátos helyzete indokolja. (Szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján)
- Egyéni továbbhaladás engedélyezése, annak kikötésével, hogy melyik évfolyam utolsó napjáig kell a tanulónak utolérni a többieket
- Amennyiben a tanuló képességeire vezethető vissza a kudarc, javaslattétel és segítségnyújtás, hogy más típusú nevelési-oktatási intézményben folytathassa tanulmányait
- A gimnáziumi felzárkóztatás egyik lehetősége a leendő tanítványainkkal való kapcsolatfelvétel a nyílt napon vagy más úton történő jelentkezés alapján, melyet előkészítő követ a megadott tárgyakból. Az újonnan felvett tanulókkal szintfelmérő dolgozatot íratunk, ezek alapján a feltárkóztatásra rászoruló tanulókat kiválogatjuk

A program eredményességének értékelési módszerei

- A tanuló előmenetelének ellenőrzése az osztálynapló alapján
- Osztályfőnökök és szaktanárok, nevelők rendszeres beszámoltatása
- Felmérések és kiértékelésük
- Szóbeli, írásbeli beszámoltatás
- Az iskola félévi és év végi értekezletein

1.6.6. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekekkel kapcsolatos feladatok

Az Nkt. 4.§ 13. pontjában a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló meghatározása kiegészült a c) ponttal, amely a tartós gyógykezelés alatt álló gyermek. A gyermek, tanuló alapvető jogát a képességeiknek, állapotuknak megfelelő tanulásra, pedagógiai ellátásra az állam törvényben deklarálta.

Az osztályfőnök az intézménybe került tanulók körében felméri, vannak-e tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek. A szülők bevonása ebbe a felmérésbe nélkülözhetetlen. Amennyiben vannak ilyen tanulók, ők is kiemelt figyelmet igényelnek. Az osztályfőnök felhívja erre az osztályban tanítók figyelmét és egyeztetik az erre vonatkozó feladataikat.

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozókon belül az irányelvek között megjelentek a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelvei. Ennek célja, hogy a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók esetében az adott egészségügyi állapotból eredő sajátosságok és a tankötelezettséggel összefüggő alapvető jogok és kötelezettségek összhangba kerüljenek.

Minden beteg gyermeknek, fiatalnak, akár tartósan, visszatérően vagy átmenetileg tartózkodik a

kórházban, vagy hosszabb otthoni rehabilitációra, joga és igénye (szükséglete), hogy játszhasson és tanulhasson, mert mindkettő gyermekkorának szerves része. Tanulói szerepének megőrzése biztosítja a folytonosság- és normalitásérzetet – betegségétől függetlenül, vagy annak ellenére.

Az irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók egyéni munkarendben vagy vendégtanulóként fekvőbeteg-ellátás keretében gyógykezelést biztosító egészségügyi intézményben vagy rehabilitációs intézményben ellátás során

- megvalósuló tanulástámogatás eszközei és formái igazodjanak a gyermek, tanuló aktuális állapotához, az orvosi beavatkozások és gyógykezelések gyakoriságához,
- a habilitációs, rehabilitációs célú terápiák és a kórházpedagógus nevelő-oktatómunkája váljon az egészségügyi intézményi protokoll tartalmi elemévé,
- megvalósuljon a minél teljesebb reintegráció segítése.

Ennek érvényesítése érdekében meghatározza a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók egyéni munkarendben vagy vendégtanulóként történő nevelésében-oktatásában

- a megvalósítható tanulástámogatáshoz ajánlott optimális „gyermek utat”, oktatási rehabilitációs folyamatot,
- a habilitáció, rehabilitáció érdekében az ellátásban együttműködőket, az egyes szereplők jogait és feladatait, és kijelöli az egyes szakterületek feladatait, az ellátás során együttműködő ágazatközi team-munka sajátosságait;
- a teljes reintegráció segítése érdekében az ellátási folyamat algoritmusát.

Amennyiben intézményünkben valamelyik tanuló tartósan beteggé válik, az irányelvekben foglaltaknak megfelelően gondoskodunk iskolai oktatásáról.

1.6.7. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésével, oktatásával kapcsolatos fejlesztési feladatok

*„Vegyétek észre, ha egy gyermek különleges.
Nem azért különleges, mert különb akar lenni,
hanem azért, mert nem tud más lenni.”
(Szabó Magda)*

A nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXCV. törvény 47. § (1) bekezdése** értelmében:

„A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.”

Az Nkt. 4.§ 25. pontja alapján:

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,”

A Nemzeti alaptanterv a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a tanulási területeken megfogalmazott célok, feladatok – a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a Nemzeti alaptanterv és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a kollégiumi nevelés országos alapprogramját,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a szülők elvárásait és
- az általuk nevelt-oktatott tanulók sajátosságait.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat vesszük alapul. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van,
- igény szerint sajátos, a fogyatékossággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni,
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába,
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve.

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között az *Irányelvek és alapprogramokon* belül megjelentek az *Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához*. A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához ezeket az irányelveket kell figyelembe venni.

Az Irányelvben foglaltak célja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekekénél.

Az Irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést;
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez;
- a tanulást megalapozó pszichikus funkciók, képességek, készségek kialakítása, fejlesztése kiemelt szerepet kapjon a teljes alapfokú oktatás szintjén, de különösen az általános iskola alsó tagozatán, illetve ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is visszanyúljon;
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmények pedagógiai programjainak tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés-oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

A fejlesztő tevékenység közös célja és feladatai

- a hiányzó vagy dysfunkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- a meglévő ép funkciók erősítése és bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok kialakítása.

A tanulók értékelésénél alkalmazott alapelvek, mentesítések

A különféle (pl. osztályozó, javító, felvételi, köztes; különbözeti; érettségi) vizsgákon alkalmazkodni kell a sajátos nevelési igényű tanuló speciális szükségleteihez, így a tanuló

számára biztosítani kell bizonyos – az oktatás során is biztosított – kedvezményeket (hosszabb felkészülési idő, írásbeli beszámoló helyett szóbeli, és fordítva, más tantárgy választása, a szokásos segédeszköz-használat biztosítása).

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság, sajátos nevelési igény által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, egyenetlenségeit;
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, egyenetlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

A sajátos nevelési igényű tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató mentesíti

- az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,
- egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

Az érettségi vizsgán azokból a tantárgyakból, tantárgyrészekből amelyek esetében a szakértői vélemény alapján az igazgató mentesítette a tanulót, azon tantárgyak helyett a tanuló – a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint – másik tantárgyat választhat.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 10. §-a (1) bekezdése értelmében A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

*„b) iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékoság típusához és fokához igazodó **fejlesztő programot** is tartalmazza, figyelemmel a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltakra.”*

Az alapító okiratban szereplő alapeladatokkal összhangban intézményünk azon sajátos nevelési igényű, különleges bánásmódot igénylő gyermek általános iskolai ellátását vállalja, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:

- beszéd fogyatékos
- autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók
- értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos tanulók
- ezen belül: az iskolai teljesítmény specifikus fejlődési rendellenességeivel (diszgráfia, diszlexia, aritmetikai készségek zavarával /dyscalculia/, illetve az aktivitás és figyelem zavarával) küzdenek.
- közép súlyos értelmi fogyatékos
- látási, hallási fogyatékos
- mozgásszervi fogyatékos

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik. A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt. Iskolánk a sajátos nevelési igényű

tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait is.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A nevelés- oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a köznevelési törvény foglalja össze.

A köznevelési törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani és hozzáférhetővé kell tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek, differenciált, egyénre szabott tananyagok,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök,
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok; fejlesztő helyiségek,
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának, illetve osztálytermi foglalkoztatásának megvalósulásához,
- a tanulók sajátos nevelési igénye típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalt gyógypedagógus, terapeuta (módszertani intézmény, utazótanári szolgálat).

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez intézményünkbe biztosított feltételek:

- gyógypedagógus végzettségű utazó pedagógus segíti munkánkat,
- az Irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,
 - a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
- a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása (év végén, értéke- lési lap)
- tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök,
- képességfejlesztő játékok, eszközök, számítógépek fejlesztő programokkal.

Tárgyi feltételek

- fejlesztő és terápiás eszközök
- számítógép, számítógépes programok

A differenciálás

Az SNI tanulók sikeres integrációjához elengedhetetlen az oktatás-nevelés minden területét át- fogó differenciálás. A differenciálás az a folyamat, mely során a pedagógus-függetlenül attól, hogy van-e az osztá- lyában sajátos nevelési igényű tanuló, vagy nincs- a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez igazítja.

A differenciálás megjelenik a következő tevékenységekben:

- Segítségadás módjában, idejében, az alkalmazott módszerekben, közvetítési módban
- Tananyag tartalmában
- Óraszervezésben
- Tanítási-tanulási ütemben
- Célokban
- Számonkérés, értékelés módjában, típusában

Integráció - inklúzió

Az integráció-együttnevelés- során a hangsúly az együttes tevékenyedésen, a közös játékon, a közös tanuláson és a kölcsönös kommunikáción van. Célunk az inkluzív iskola, mely minden gyermek felé befogadó, és ennek a szemléletnek a következménye az együttnevelés.

- változatos módszerek és óravezetés,
- differenciáló, önértékelésre is alapozó pedagógia,
- a gyógypedagógus partner a megoldásban,
- szemléletváltás a teljes tantestületben,
- tanítási stílus az együttműködő tanulás, csoport- és pármunka.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:

- az intézmény pedagógiai programjában,
- a helyi tantervben,
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanulási-tanítási programban (pl. tanmenet, óraterv),
- az egyéni fejlesztési tervben.

A sajátos nevelési igény típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor kompetenciája:

- a programok, programcsomagok tervezése, összeállítása,
- a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés,
- közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, kivitelezésében, ezt követően a konzultációban, az osztálytermi környezet adaptációjában,
- a tanuló fejlődésének nyomon követése, értékelése, illetve az ebben való közreműködés a többségi pedagógusokkal együtt.

A sajátos nevelési igényű tanulók egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs ellátása

Az ellátás közös elvei

- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében-oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét – az általános elveken túl – átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.
- A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanulási-tanítási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.
- A sajátos nevelési igényű, ugyanakkor kiemelt tehetségű tanulók ellátása esetén a habilitációs, rehabilitációs tevékenység mellett kell megjelenniük a tehetséggondozás feladatainak.

Az ellátás közös céljai és feladatai

- A mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékból, több fogyatékból együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékból, autizmus spektrumzavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók és a személyiség fejlesztése.

- Társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének támogatása.
- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

Az ellátást meghatározó tényezők

- A sajátos nevelési igény típusa és súlyossága.
- A sajátos nevelési igény kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje.
- A sajátos nevelési igényű tanuló
 - ✓ életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - ✓ képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
 - ✓ érzelmi szükségletei, állapota, attitűdje,
 - ✓ korai fejlesztésben és gondozásban való részvétele, a korai időszak fejlődésmenete.
- A társadalmi integráció kívánalmai: az egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása, az átvezetés, a továbbtanulás, pályaválasztás, a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítés.

Az intézményben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk). Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védeltséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagukhoz mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken, alkalmat teremt a horizontális tudásátadásra.
- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, a tanuló képességei kibontakoztatásának érdekében.
- Multidiszciplináris csapatok (pl. többségi pedagógus, gyógypedagógus, szülő, az érintett tanuló stb.), illetve jó gyakorlat e-bank, iskolai „forrásközpont” működtetése – a pedagógusok által kidolgozott egyes differenciált tananyagok, feladatlapok stb. felhasználásával, melyeket az iskola minden pedagógusa használhat, illetve minden pedagógus gyarapítja az anyagokat.
- A nyitott tanulási-tanítási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi
- eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök alkalmazását.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében- oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel, a diverzitás iránti pozitív attitűddel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,
- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus, konduktor együttműködésével, ennek

alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz,

- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyságvizsgálat, a tanuló teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükségletre igazodó módszereket alkalmaz,
- a neurodiverzitást figyelembe vevő oktatási módszerek, rugalmas tanulásszervezés segítségével minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet hoz létre, melyben érvényesül a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek (az instrukciók adása terén is) alkalmazása, beleértve az értékelést is,
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, konduktor iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba, megosztva vállalja a felelősséget a különleges bánásmódot igénylő gyermek haladásáért.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, konduktor

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését,
- javaslatot tesz a fogyatékosság, az egyéb pszichés fejlődési zavar, az autizmus spektrum zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.),
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről,
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására,
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletre igazodó módszerváltásokra,
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- támogatást nyújt a többségi pedagógus számára a differenciáláshoz a tantervi követelmények szintjén, a következőknek megfelelően: nincs érdemi változtatás a tantervben, elvárt tudásban, hanem több idő, személyi támogatás (többségi pedagógustól, gyógypedagógustól, asszisztentstől), eszközhasználat, differenciált tananyagfeldolgozás révén jut el a gyermek a tantervi célig. Eltérő tantervi célok megjelenítése esetén – a gyermek szakértői véleményének alapján:
 - ✓ terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben
 - ✓ ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra,
 - ✓ alkalmazza a sajátos nevelési igényű tanuló osztálytermen belüli megsegítésének lehetőségeit a befogadó intézményben,
 - ✓ segíti a befogadó pedagógust a szűrésben, az egyéni értékelésben, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében,
 - ✓ segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Az integrált nevelésben-oktatásban részt vállaló nevelési-oktatási intézmények igénybe vehetik az egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmények (EGYMI), a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatok segítségét. Ennek keretében ismerjék meg az integrált nevelés létező jó gyakorlatait, tapasztalatcsere, tudásháló (képzések,

1.6.7.1.A beszéd fogyatékos tanuló

A törvényi szabályozás dokumentumaiban szereplő beszéd fogyatékoság sajátos nevelési igény kategória elnevezés az érintett populációba tartozó gyermekek körének csak egy részét nevezi meg explicit módon. A jelenlegi elnevezés a beszédzavart hangsúlyozza, miközben a szintén e kategóriába tartozó nyelvi zavarok a társadalmi részvétel szempontjából általában nagyobb hátrányt jelentenek.

A magyar és nemzetközi szakirodalmi konszenzus alapján: „*Beszéd fogyatékosok csoportjába tartozik minden olyan tanuló, aki a beszéd és/vagy nyelv receptív folyamatainak (beszédfeldolgozás, beszédértés, nyelvi megértés) vagy expresszív folyamatainak (beszéd és nyelvi kifejezés, produkció) szerveződésében súlyos fejlődési eredetű vagy szerzett zavart mutat. Ez a zavar különböző klinikai képekben jelenik meg, és életkor szerint is eltérő jelleget mutathat. A verbális kommunikáció súlyos zavara, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus alakulása, jelentős eltérése miatt az ilyen tanuló a társadalmi beilleszkedés szempontjából akadályozott.*”

Jól mutatja az iskoláskorban a beszéd- és nyelvi zavarokra épülő verbális tanulási zavarokkal való természetes összefüggést, annak ellenére, hogy a jelenlegi törvényi szabályozás szerint a verbális tanulási zavarok nem a beszéd fogyatékos, hanem az egyéb pszichés fejlődési zavar gyűjtő kategóriájába tartoznak.

Az irányelv a törvényi elnevezés megtartása mellett, de markánsan különböző tünetegyüttesekként mutatja be a beszéd- és nyelvi zavarokat, melléjük rendelve a különböző specifikus ellátási szükségleteket.

A beszéd- és nyelvi zavarok diagnosztikus kategóriái az iskolába lépéskor és az iskoláskorban jellemzően az alábbiak:

Beszédzavarok

Hangképzési zavarok
A zöngképzés zavarait jelentik. A hangjakak (hangszalagok) működése zavart, túlságosan összepréselődnek, vagy nem érnek egymáshoz hangadáskor. Ettől függően a hangképzés túl feszes lesz vagy erőtlenné válik. A hang állandóan fátyolos, rekedt, a hangtartás és a levegőbeosztás nehéz, a hang terhelhetősége kicsi. A jelenséget másodlagos tünetek is kísérik. Feltűnő a nyakizomzat vagy az arcizmok hangadás közbeni túlfeszültsége, kidagadása, valamint a kapkodó levegővétel.
Rezonanciazavarok (hipernazalitás, hiponazalitás)
Az orális és nazális rezonancia (a szájüregben és az orrüregben képződő hangzók) beszédbeli arányának kóros megváltozását jelentik. Ez lehet a szájhangzók orrhangzós színezetűvé válása (hipernazalitás) vagy az orrhangzók szájhangzóssá válása (hiponazalitás). A hipernazalitás leggyakoribb oka az ajak- és/vagy szájpadhasadék.
Beszéd folyamatossági (fluencia) zavarok
Legtöbbször a dadogás válik olyan súlyossá, hogy a tanuló külön többletsegítséget igényel. A dadogó gyermek a beszéd folyamatát minden fázisában különbségeket mutat az átlagos beszélőtől (a légzés, a hangadás, a beszédtempó, az artikuláció és a mimika működésében is). A dadogó beszéd szerveiben megjelenő görcs a dadogás közvetlen oka (függetlenül attól, hogy organikus vagy funkcionális okból jelenik meg). A beszéd folyamatosságának zavara két típusú lehet. • a tónusos típusba tartoznak azok a gyerekek, akik a szó első hangjának kiejtésével küszködnek, • a klónusosba pedig azok, akik általában az első hangot vagy szótagot ismételve. A két forma tünetváltással és egyszerre is jelen lehet. Utóbbi általában a zavar súlyosbodását jelzi.

Beszédmozgászavarok (verbális diszpraxia)

A beszéd motoros tervezésének, szervezésének, kivitelezésének olyan zavarai, melyek a beszéd- és más, a kommunikációban szerepet játszó mozgások (pl. mimika) akaratlagos kivitelezését akadályozzák, míg az automatikus mozdulatok (pl. ásítás) megtartottak. Az ilyen típusú beszédmozgászavarok esetén nincs praktikusán diagnosztizálható neurológiai eltérés, valamint az izomtónus-szabályozás vagy a központi idegrendszer sérülése (pl. Cerebrál parézis) sem mutatható ki a háttérben.

Artikulációs zavarok (beszédhanghibák)

A beszéd atipikus fejlődésével küzdő gyermekek a feltűnő zavarjelenség miatt többnyire korán diagnosztizálásra kerülnek. Iskoláskorra általában letisztul, hogy átmeneti fejlődési nehézségről vagy súlyos fejlődési zavarról van szó.

- Az átmeneti nehézségeket a logopédiai alapellátás szakszolgálati keretben kezeli.
- A súlyos beszédzavart mutató óvodások/tanulók kapnak lehetőséget SNI-ellátásra.

Ez biztosítható külön nevelést vagy inkluzív nevelést megvalósító intézményben is. Ezen tanulók tanulásban való részvételét vagy iskolai teljesítményét jelentősen befolyásolhatja beszédfejlődési vagy szerzett beszédbeli akadályozottságuk.

Ezek között elsősorban a szóbeli kommunikációt jelentősen akadályozó

- rezonanciazavarok,
- a beszédfolyamatossági zavarok és
- a beszédmozgászavarok emelhetők ki.

A beszédkiejtés és a beszédmozgászavarok egyes típusainál a nyelvi kifejezés zavara is fennáll. A *hangképzés (hangadás) zavarai* szintén ritkán kapnak SNI besorolást, csak akkor, ha a hangszalagok hibás működése folytán a szóbeli beszéd kivitelezése súlyosan akadályozott. A beszédfejlődési zavar jellegétől függően társulhat hozzá specifikus tanulási zavar is (pl. rezonanciazavarok, beszédmozgászavarok), mely a következő alfejezet részletező leírásában minden esetben külön jelzésre kerül.

A súlyos beszédfejlődési vagy szerzett zavarokról összefoglalóan elmondható, hogy a tanuló a hangzó beszéddel való kommunikációra motivált, azonban beszédének gyenge érthetősége miatt a szóbeli kommunikáció sikertelen, vagy csak részben tudja betölteni funkcióját. Ez az iskolai életben nehezíti:

- az önálló szóbeli megnyilvánulásokat a tanórán és a tanórán kívüli tevékenységekben,
- a szóbeli kommunikációs helyzetek létrehozását és fenntartását,
- a megfelelő társas kapcsolatok alakítását.

A beszéd fogyatékos tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei, iskolai ellátása

A beszéd és a nyelv fejlődési vagy szerzett zavarával küzdő tanulók nevelését-oktatását elláthatja olyan gyógypedagógiai intézmény, mely beszéd-/nyelvi fejlesztő, illetve diszlexiás vagy „olvasó” tagozatot, osztályokat működtet vagy tipikus beszéd-/nyelvi környezetet biztosító, részben vagy egészében együttnevelést vállaló befogadó iskola.

Mindkét ellátási forma végső célja, hogy megfelelő készség-képességstruktúrát, megküzdési stratégiákat és alapismereteket alakítson ki a sikeres társadalmi beilleszkedés és az önálló, élethosszig tartó tanulás érdekében.

A befogadó iskola működése épülhet az osztályfoktól független teljes integrációra, vagy olyan részleges integrációra, melyben az alsó tagozaton külön beszéd- és nyelvi fejlesztő, „olvasó osztály” elnyújtott, sérülésspecifikus alapozást biztosít. Ezt követően a felső tagozaton válik teljessé az integráció.

1.6.7.2. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló

Az autizmus spektrumzavarok (a szövegben az autizmus kifejezés mindig a teljes spektrumra utal) az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei. Az iskoláskor eléréséig – vagy tovább – kezeletlenül maradt fejlődési zavar és szélsőséges viselkedésformák fejlesztő célú ellátása a gyermek növekedésével egyre nehezebbé válhat, bár a nevelhetőség, taníthatóság időszaka belenyúlik a felnőttkorba, így sosem túl késő elkezdni a fejlesztést.

Az autizmus spektrumzavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és a rugalmas viselkedésszervezés minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányossága, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedésszervezés és -kivitelezés képességének minőségi sérülése, valamint az egyenetlen képességprofil.

A halmozottan sérült autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló

Az autizmus spektrumzavarok gyakran társulnak egyéb problémákkal, amelyek az ellátási szükségletet, taníthatóságot és a gyermek jövőjére vonatkozó előjelzéseket jelentősen befolyásolják.

Gyakori társuló állapotok:

- a) intellektuális képességzavar (értelmi fogyatékoság) mint a leggyakoribb társuló fejlődési zavar,
- b) beszéd-, érzékszervi, mozgás- vagy egyéb fogyatékoság,
- c) ADHD (figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar),
- d) epilepszia,
- e) alvási és étkezési nehézségek, zavarok,
- f) egyes pszichiátriai zavarok (pl. szorongás, depresszió),
- g) viselkedésproblémák (pl. agresszió, önbántalmazás, súlyos passzivitás).

A fejlesztésnél szem előtt kell tartani, hogy a tanítás lehetséges módszertanát illetően a tanuló autizmusa az elsődlegesen meghatározó tényező. Általában a szükségletek egyéni kombinációjához kell hangolni a járulékos zavar speciális szempontjait és az autizmusspecifikus pedagógiai módszereket.

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei, az aktív tanulás támogatása

- Az autizmusspecifikus nevelés-oktatás alapja a tanuló egyéni szükségleteinek megértése, figyelembevétele.
- Az autizmus spektrumán komprehenzív, fejlődési-viselkedéses-oktatási és kognitív-viselkedéses megközelítést alkalmazó módszertanok egyénre szabott alkalmazása szükséges. A minden fejlődési területre kiterjedő komprehenzív megközelítés ötvözi a fejlődési és viselkedéses megközelítést. A fejlődési megközelítés a gyermek által már elért, vagy kialakulóban lévő, elérhető fejlődési szint egyéni felmérését követően a következő fejlődési szintet célozza, míg a viselkedéses megközelítés a korszerű tanuláselméleten alapszik. A viselkedéses megközelítés alapja a viselkedés funkcionális analízise, mely a viselkedést pontosan leírja, részletesen elemzi, és feltárja annak okait, mozgatórugóit. E mellett a viselkedéses megközelítés viselkedéses tanítási technikák, eljárások alkalmazását is jelenti. Néhány példa a viselkedéses tanítási technikákra: láncolás, formázás, a viselkedések megerősítése, modellezés. A kognitív-viselkedéses megközelítésen alapuló módszerek adaptív gondolkodási és viselkedési stratégiákat tanítanak.

- A szokatlan viselkedések, tünetek enyhülhetnek vagy felerősödhetnek, a tanulási teljesítmények javulhatnak vagy romolhatnak attól függően, hogy az oktatási környezet egyénre szabott adaptálása milyen minőségben valósul meg.
- A tanuló sérülésspecifikus támogatása a rehabilitációs-rehabilitációs órákon és az iskolai élet minden színterén, valamennyi tanórai és tanórán kívüli helyzetben megvalósul, mivel a szociális interakciók, a kommunikáció értését és használatát kívánó helyzetek átszövik az iskolai életet.
- Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulót fogadó köznevelési intézmény valamennyi közösségét (munkatársak, szülői közösség, kortárs közösség) informálni kell az autizmussal kapcsolatos alaptényekről és a támogatás alapvető stratégiáiról.
- Az iskolai élet minden területére ki kell terjeszteni a támogatás alapvető stratégiáit, módszereit (pl. egyénre szabott motivációs rendszer, strukturált környezet, vizuális környezeti támpontok, zavaró környezeti ingerekkel szembeni védelem, a beszédet kiegészítő vagy helyettesítő augmentatív-alternatív kommunikációs eszközök, pl. írott, képes vagy tárgyi szimbólumok).
- Az egyéni fejlesztési terv megvalósítása érdekében a tanuló nevelésében-oktatásában részt vevő valamennyi szakembernek tájékozottnak kell lennie annak tartalmáról. Az egyéni fejlesztési terv megvalósulását az autizmus spektrum pedagógiája szakirányt végzett gyógypedagógus koordinálja a tanuló és a szülők folyamatos bevonásával.
- A családdal való folyamatos együttműködés a sikeresség egyik alapfeltétele. Célja a család terheinek csökkentése, a kölcsönös információnyújtás, a módszerek otthoni és intézményi alkalmazása közötti folyamatosság biztosítása, a tanultak általánosításának elősegítése.
- Törekedni kell arra, hogy a tanuló pozitív tapasztalatokat szerezzen a közösségben való részvételről. Ennek érdekében alapelv a tanuló teljesítményének, erőfeszítésének értékelése, a rendszeres pozitív visszajelzések biztosítása.
- A nem vagy alig beszélő tanulók esetében biztosítani kell az egyénre szabott augmentatív-alternatív kommunikációs rendszer használatát. Az AAK alternatív kifejezés arra utal, hogy a hangzó beszéddel nem kommunikáló és/vagy kommunikációjában súlyosan akadályozott személy számára a hagyományos kifejezési módok (beszéd, írás) helyett más megoldásokat kell keresni, ami az egyszerű reflexektől a nyelvi szintű alkalmazásig terjedhet. Az augmentatív kommunikáció az érthető beszéd hiánya következtében súlyosan károsodott kommunikációs funkció átmeneti vagy tartós pótlására szolgáló kommunikációs rendszerek csoportja. Lényege, hogy a beszéd helyett a sajátos nevelési igényű tanuló nonverbális úton fejezi ki magát, felhasználva mindazt a lehetőséget, amelyet a hangjelzések, gesztusok, manuális rendszerek és/vagy a betűket, rajzokat, jelképeket, fotókat, tárgyakat stb. tartalmazó kommunikációs eszközök, valamint hangadó gépek (kommunikátorok) biztosítanak. Minden augmentatív kommunikációs rendszer több, egyénre szabott, térben és időben eltérő használhatóságú kommunikációs eszközből áll, amelyek tartalmazzák a kommunikációs hatékonyságot növelő valamennyi üzenethordozót, segédeszközt, stratégiát és technikát. Az augmentatív kommunikáció hatékony használata megteremti a társadalmi integrációt, az önkifejezést, az intellektuális, érzelmi és szociális fejlődés lehetőségeit.
- A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori életminőség, a szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális-kommunikációs nehézségek, a viselkedésszervezés és a gondolkodás sérülésének speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanultak egész életen át történő megfelelő alkalmazhatósága, különös tekintettel a következő területekre: önkiszolgálás és önellátás, spontán kommunikáció, tanulás, munkavégzés, szabadidő, társas kapcsolatok, közösségi élet, felnőttkorban funkcionális tantárgyi készségek (pl. pénzhasználat valódi élethelyzetben, menutrend elolvasása és értelmezése, az írás kommunikációs célú használata).

- A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében az információkat szűrni kell, mert a tipikusan fejlődő gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek számára nehéz tananyagot jelent.
- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelés a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.
- Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása szükséges.
- A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt – a továbblépés előtt – külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos problémamegoldási módszerek tanítása.
- A fejlesztési célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell az egyéni fejlesztési tervekbe illeszteni.
- A tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén). A típusos egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illeszteni ebbe a hierarchiába. Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése más, elfogadható viselkedések kialakításával a célok hierarchikus rendjében így alakul:
 - ✓ az ön- (esetleg köz-) veszélyes viselkedések kezelése,
 - ✓ a családi életet akadályozó viselkedések kezelése,
 - ✓ a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása,
 - ✓ az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

1.6.7.3. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló

Az egyéb pszichés fejlődési zavar a Köznevelési törvény által használt gyűjtőfogalom, a sajátos nevelési igényre (SNI) való jogosultság egyik kategóriája.

Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavart a pedagógiai szakszolgálat minősíti szakértői bizottsági tevékenysége során, a sajátos nevelési igény megállapítása céljából, a diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján.

A kategória többféle diagnózist tartalmaz,

- ✓ részben idegrendszeri fejlődési zavarokat,
- ✓ részben a magatartás-szabályozás más zavarait.

Az idegrendszeri fejlődési zavarok nagy csoportjából ebbe a kategóriába tartozik a specifikus tanulási zavar és a figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD). Ezeknek az állapotoknak közös vonása, hogy a háttérükben mindig eltérő idegrendszeri fejlődés áll, ami számos esetben genetikai okokra visszavezethető vagy pre-, illetve perinatálisan (magzati korban vagy a születés körüli időszakban) szerzett, nem a környezet vagy a nevelés hatására alakulnak ki, és a zavar a

korai életkortól kezdve jelen van.

Ezzel szemben a magatartásszabályozási zavarok általában nem az eredendően eltérő idegrendszeri fejlődés talaján alakulnak ki, hanem az idegrendszer biológiai sérülékenysége és a rossz környezeti feltételek, elégtelen bánásmód, tartósan extrém magas stressz együttes következményeként jönnek létre.

Kíváncsinos lenne az egyéb pszichés fejlődési zavar kifejezés helyett erre a meglehetősen heterogén tanulói csoportra a Nemzeti köznevelési törvényben zárójelben szereplő **tanulási, figyelem- és magatartás-szabályozási zavar** megnevezést mint SNI főcsoport-elnevezést használni.

Ezt elméleti és gyakorlati szempontok, valamint a nemzetközi terminológiahasználat is indokolja.

A (specifikus) tanulási zavar

Multifaktoriális meghatározottságú ún. idegrendszeri fejlődési zavar (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, vagy ezek halmozódása), mely az átlagos vagy akár átlag feletti értelmi képességek és a szükségletekhez illeszkedő, megfelelő oktatási feltételek ellenére okoz komoly nehézségeket a tanulásban, a sikeres iskolai előmenetelben.

Az egyes tanulási zavarok tünetei gyakran egyszerre is jelen lehetnek, ezáltal több iskolai készséget is érinthetnek, pl. az olvasás elsajátításának zavara és az aritmetikai műveletvégzés zavara.

A specifikus tanulási zavar iskolai alulteljesítést eredményez, de nem minden iskolai alulteljesítés mögött áll specifikus tanulási zavar. Bár a (specifikus) tanulási zavarral küzdő gyerekek adott területeken gyenge teljesítményt produkálnak, nehézségeik ellenére bizonyos tanulási területeken akár kiemelkedő teljesítményre lehetnek képesek bizonyos területeken tehetségesek. Ez a paradox tanulási helyzet számtalan feszültséget, meg nem értést indukál mind az érintett tanulóban, mind a szülőben, pedagógusban. Leggyakoribb esetei:

Az olvasási zavar (diszlexia)
Neurobiológiai eredetű specifikus tanulási zavar, az olvasás, írás elsajátításának nehézségét jelenti, gyenge szófelismerés, pontatlan és lassú olvasás jellemzi, mely legtöbbször helyesírási zavarokkal együtt jelentkezik.
A helyesírási zavar (diszortográfia)
Önmagában előfordul ugyan, de ritkán.
Az íráskivitelezés (írásképzavar) zavara (diszgráfia)
Gyakran olvasási zavar nélkül jelenik meg. Másodlagos következményként szövegértési nehézségek jelentkezhetnek, valamint a kevesebb olvasási tapasztalat hátráltathatja a szókinész és a háttértudás fejlődését.
A számolási zavar (diszkalkulia)
Az intellektuális teljesítményhez, életkorhoz (osztályfokhoz) viszonyítva jelentős elmaradás mutatkozik a számköri ismeretek, számérzék, szám- és műveleti fogalmak kialakulásában, az alapvető műveletek végzésében és a bázisfunkciók (téri-vizuális rendszer, központi végrehajtó rendszer, munkamemória, beszéd és nyelv, gondolkodási funkciók) működésében.
Következésképpen nehezített lehet a magasabb szintű matematikai fogalmak elsajátítása, a matematikai ismeretszerzés és -alkalmazás folyamata, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldása.

Mindezen tünetek markánsan és perzisztensen/tartósan fennállva jelentkeznek, nem tekinthetők csupán fejlődési késésnek.

A (specifikus) tanulási zavarok hátterében a nyelvi rendszer eltérő fejlődése, a munkaemlékezet gyengesége, valamint az információfeldolgozás sajátos szerveződése áll. Mindezek mellett gyakran mutatkoznak a mozgásszervezés, kézügyesség, bizonytalan kézpreferencia, téri tájékozódás, vizuális észlelés, szenzoros integráció, végrehajtó működés nehézségei.

A hétköznapi nyelvhasználatban is egyre gyakrabban felbukkanó **ADHD** kifejezés egy angol mozaikszó (Attention Deficit Hyperactivity Disorder), magyarul **figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar**), mely

- **figyelemhiánnyal** és/vagy
- **túlmozgással** (hiperaktivitás) és **impulzivitással** jellemezhető.

A két altípus önállóan vagy kombinált formában is előfordulhat.

- Az ADHD átlag alatti, átlagos és átlag feletti intellektuális teljesítmény mellett egyaránt jelen lehet.
- Az ADHD számos erősséggel is együtt jár. Az érintett tanulók kreatívak, kíváncsiak, lelkesek és kockázattűrők, sikerorientáltak, szokatlan és eredeti ötleteikkel, javaslataikkal értékes tagjai a tanulóközösségnek. Számukra érdekes témákban elmélyült érdeklődést mutatnak és kimagasló teljesítményre is képesek lehetnek. Megfelelő támogatás mellett hihetetlen energiáikkal rengeteg feladatot ellátnak, pozitív értelemben motorjai lehetnek a tanulási folyamatnak.
- Az ADHD hátterében a végrehajtó funkciók gyenge és/vagy eltérő szerveződése áll, amely a munkamemória (rövid távú emlékezetben megtartott elemek és az ezekkel való mentális műveletvégzés), a viselkedésgátlás (gátlás kontroll), a kognitív flexibilitás (rugalmas váltás) és a figyelem működését befolyásolja.
- A viselkedésszabályozás problémái ADHD-ban az érzelmi kontroll gyengeségében, az önmaguk vagy mások felé irányuló agresszióban, szorongásban, az én-szabályozás gyengeségében, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció (saját tudásról való tudás, kognitív önreflexió) eltérő fejlődésében mutatkoznak meg. Minthogy a magatartás-jellemzőkben hasonlóság figyelhető meg a magatartásszabályozási zavarral, fontos hangsúlyozni, hogy ezeknek hátterében elsődlegesen idegrendszer-működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara, és nem kizárólag környezeti ártalom húzódik meg.

A magatartásszabályozási zavar

Egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriában nevesülő SNI állapot. Összefoglaló név, mely alatt

- **impulzuskontroll-zavart** (személyre és/vagy tárgyakra, tulajdonra irányuló agresszív, destruktív szóbeli és viselkedéses kitörések) és
- **diszruptív** (irritált, vitatkozó, bomlasztó),
- **diszszociális** (normasértő, agresszív, megbotránkoztató) **viselkedészavarokat** értünk.

A magatartásszabályozás zavarával együtt járó problémák súlyosan és tartósan megnehezítik a tanulási helyzetekben való aktív és produktív részvételt, ezáltal jelentős tanulási hátránnyal járnak. A zavarok természetéhez tartozik, hogy kihatással vannak a társas viselkedésre, az interperszonális kapcsolatokra, kommunikációra, a normakövetésre és a szabályok betartására, így ezek a problémák az oktatási, nevelési helyzetekben is jelen vannak. Szakszerű állapotfelmérés és intervenció szükséges ahhoz, hogy az érintett tanuló és tanulóközösség hatékony tanulása megvalósulhasson.

Az ADHD és a magatartásszabályozási zavarok diagnosztizálása pszichiáter szakorvosi kompetencia, a beavatkozás tervezésénél a család, pszichiáter szakorvos, (klinikai) szakpszichológus, gyógypedagógus és pedagógus együttműködése szükséges.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók gyakran élnek át kudarchelyzetet, sikertelenséget, elutasítást, amelynek következtében az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség vagy ellenállás, önértékelési zavarok, különböző jellegű és mértékű társas

interakciós és alkalmazkodási problémák alakulhatnak ki.

Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladtával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkoznak, hogy a tanulók általában fáradékonyabbak, a változásokra érzékenyebbek, nehezebben tűrhetnek zajokat, szenzorosan könnyen túlterhelődnek, nehezen viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak, gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra, fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatásának alapelvei

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló iskolai alulteljesítés esetén folyamatos gyógypedagógiai megsegítést igényel, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető.

Az iskolai oktatás, a pedagógiai, gyógypedagógiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció és rehabilitáció a tanulási- vagy figyelem- és magatartásszabályozási zavar jellegétől, súlyosságától, a társuló zavarok meglététől, a háttérben lévő sajátos képességmintázat fejlődési lehetőségeitől, mértékétől, dinamikájától függ.

Fejlesztésük az egyéni szükségletek figyelembevételével a szülővel és a tanulóval, valamint a pedagógusokkal történő megbeszélést követően történhet.

Kiegészítő szolgáltatás (pl. pszichológiai gondozás, családterápia, tehetségazonosítás) igényelhető a pedagógiai szakszolgálatban, a segítő szakemberek és az intézmény együttműködésével.

Beilleszkedésük segítését intézményi pszichológus is támogathatja.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro-, ill. makrotervezés) tájékoztatást kell kapniuk az osztálymunkában részt vevő pedagógusoknak, szaktanároknak, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulása időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrzésre kerül a további célkitűzések megtervezését megelőzően, melyről a pedagógusnak szintén tájékoztatást kell kapnia.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata a tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozás mellett.

1.6.7.4. Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai értelemben a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okokra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a tartósan kedvezőtlen környezeti hatások miatt a neurológiai érés lelassulása folytán tartós, átfogó tanulási problémákat mutatnak.

Az enyhe értelmi fogyatékoság (enyhe intellektuális képességzavar) diagnosztizálása orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek/tanulók képességszintje a megközelítően azonos életkorú tanulócsoportokban sem homogén.

Az enyhe értelmi fogyatékosághoz sok esetben társul más fogyatékosági típus is:

- hallássérülés,
- látássérülés,
- mozgáskorlátozottság,
- autizmus spektrumzavar.

Mindezek befolyásolják az ellátási szükségletet, a taníthatóságot és a gyermek jövőjére vonatkozó előrejelzéseket.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelési-oktatási szempontú jellemzői

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek oktatását-nevelését-fejlesztését elláthatja gyógypedagógiai intézmény, iskolai osztály és/vagy a többi tanulóval részben vagy egészben együtt, azonos iskolai osztályban együttnevelést biztosító befogadó iskola. A tanulói szükségletek ismeretében szakmai támogatás igényelhető (amennyiben nincs az intézménynek saját státuszban lévő gyógypedagógusa):

- az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményekben (EGYMI) működő utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatoktól,
- pedagógiai szakszolgáltatást nyújtó intézményektől; valamint
- pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézményektől.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelési folyamatát meghatározó irányelvek és szempontok:

- tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirányon vagy (korábban) oligofrénpedagógia szakon végzett gyógypedagógus vesz részt a nevelési-oktatási és/vagy fejlesztési folyamatban, valamint szükségszerűen más szakirányon végzett gyógypedagógus és/vagy egyéb szakember (pszichológus, orvos, szociálpedagógus stb.),
- a tanórák mellett az enyhe értelmi fogyatékos tanulók kötelezően részt vesznek az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozáson, amelynek célja a pszichikus funkciók fejlesztése a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelően,
- a gyógypedagógus a partnerekkel együtt (tanuló, pedagógus, szülők stb.) egyéni fejlesztési tervet állít össze, amely konkrét, mérhető és rövid idő alatt elérhető célokra bontja le a távlati fejlesztési célokat,
- elengedhetetlen az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozások dokumentálása, az elért eredmények összehasonlítása a kiinduló állapottal, a pedagógiai diagnosztika eszközeivel pontos és mérhető információk gyűjtése, ezek alapján az egyéni fejlesztési terv módosítása,
- a tanuló általános fejlettségi állapotának, tanulási képességeinek leginkább megfelelő tanulási tempó és absztrakciós szint biztosítása, amely tanulási területenként/tantárgyanként eltérő lehet,
- a fogalmak lassú érlelése, a sokrétű és intenzív tapasztalatszerzés, az elvonatkoztatás lépéseinek szemléltetésén alapuló folyamat a fogalmak fokozatos „bővítését” teszi lehetővé,

- a megtanultak számbavétele, rendezése és kérdések/problémák segítségével a még nem ismert válaszok keresése. A saját élmények, korábbi tapasztalatok/tudás összekapcsolása a megtanulandó fogalmakkal, cselekvésekkel,
- a gondolkodás rigiditása miatt a kérdések egyszerűsítése, a feladatelemek kis lépésekre bontása vagy analógiák alkalmazása hozzájárul a tanulóban már meglévő tudáselemek megerősítéséhez, a továbblépéshez,
- fontos a különböző képességeket fejlesztő eljárások és feladatok összehangolása, a tanuló érdeklődésének és motiváltságának elősegítése (pl. feladatok választhatósága, több megoldási lehetőség keresése, az önálló tanuláshoz szükséges technikák elemeinek fokozatos elsajátítása, a metakognitív folyamatok állandó megerősítése, az egyéni tanulási utak feltárása),
- fontos a tanulásra rendelkezésre álló idő változatos strukturálása, az időtartamok rugalmas változtatása, a legkedvezőbb csoportméret kiválasztása,
- az elsajátítás folyamatában alkalmazott eszköztár (pl. számológép, szótár, IKT-eszköz, gondolattérkép stb.) alkalmazásának tanítása, majd felhasználásának lehetősége a tanuló számára a pedagógiai folyamat minden szakaszában,
- megfelelő tanulási környezet kialakítása (térrendezés, berendezés, változtathatóság stb.).

A tanuló fejlődését támogató feltételek

- megfelelő osztálylétszám,
- az aktív tanulás biztosítása,
- a szükségleteknek megfelelő tanulásszervezési mód kiválasztása,
- a személyre szabott tanulás lehetőségei,
- differenciálás alkalmazása,
- együttnevelés során a kéttanáros modell alkalmazása és/vagy a pedagógus-gyógypedagógus szoros együttműködése, rendszeres konzultációja,
- fejlesztő értékelés (tanulást támogató értékelés) alkalmazása.

Összességében véve a cél az enyhe értelmi fogyatékos tanulók kompetenciafejlesztése a következő területeken: kommunikációs képességek, kognitív képességek, orientációs képességek, kreatív képességek, motoros képességek és szociális képességek.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók ellátása változik a tanulók egyes életszakaszaiban, évfolyamaiban.

1.6.7.5. A középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló

Gyógypedagógiai szempontú megközelítésben inkább használatos az „értelmileg akadályozott” kifejezés.

A középsúlyos értelmi fogyatékoság inkább egy statikus fogalom, állapotjelző, míg az értelmi akadályozottság egy kifejezetten dinamikus megközelítés, mivel az egyén életvezetésében, boldogulásában a környezeti tényezők támogató vagy akadályozó voltára is utal. Tehát nemcsak az egyén és környezete közötti kölcsönhatásra, a környezet elvárásaihoz, szabályaihoz való alkalmazkodási képességre, hanem a környezet oldaláról megjelenő felelősségre is rávilágít. A pedagógiai szemlélet, hozzáállás tekintetében mindez meghatározó, ezért ahol a szöveg mondanivalója megengedi, ezt fogjuk használni.

Az értelmileg akadályozott tanuló esetében mérsékelt vagy súlyos fokú intellektuális képességzavarral kell számolnunk (a háttérben középsúlyos vagy súlyos fokú értelmi fogyatékossgal). Ez azt jelenti, hogy az intelligenciahányados 50 körüli vagy ennél alacsonyabb, és jelentős nehézségek mutatkoznak az adaptív jártasságok terén, azaz a különféle életvezetési feladatok megoldásában, az általános társadalmi, környezeti elvárásokhoz való

alkalmazkodásban.

Az érintettek számára a megfeleléshez tartós támogatásra van szükségük felnőttkorban is. Az adaptív jártasságok színvonala részterületenként igen eltérő lehet, egyesek szinte épek, míg mások folyamatos, intenzív támogatást igényelnek.

Részben a kognitív feldolgozás módosult menete miatt, részben egyéb járulékos okok (nem ritkán egyes, főleg észlelési és feldolgozási funkciók gyengébb, kevesebb asszociációt lehetővé tévő beidegzése) miatt szinte mindig találkozunk a pszichés, a kommunikációs, a szociális és a motoros képességek meglassult és/vagy módosult fejlődésével is. E területek (és részterületeik) fejlődésének üteme gyakran nem egyenletes, egymáshoz képest is eltérőek lehetnek.

Az értelmileg akadályozott gyermek legfontosabb jellemzői, tulajdonságai a tanulás szempontjából:

- Általánosan meglassúbbodott fejlődési tempó, a tanulási folyamatok időbeli elnyújtottsága, egyes esetekben eltérő mértékben és ritmusban váltakozó stagnálásokkal, megtorpanásokkal és megugrásokkal.
- Gyakori az egyenetlen, töredezett képességprofil, azaz az egyes képességek megléte, szintje között nagy különbségek lehetnek, rendkívül sokféle rajzolata alakul ki az egyes képességek, részképességek meglétének, illetve hiányának.
- A gyakori ismétlések, különféle érzékszervek, modalitások bevonásával történő sokszínű tapasztalatszerzés és gyakorlás szükségessége.
- Hiányzó vagy korlátozott belátás nagyobb korban is az érintett saját tudása, illetve az elsajátítandó tudás jelentősége, hasznosulása vonatkozásában.
- A belső motiváltság és/vagy explorációs drive (felfedezési késztetés, kíváncsiság) gyakran alacsonyabb szintű és/vagy más töltetű, leginkább érzelmi alapú. Oka lehet a hiányos szituációértelmezés.
- Kommunikációs szituációk feldolgozásának nehézségei: a beszédészlelés, beszédértés, a kifejezőkészség, a szókincs területén mutatkozó elmaradások, valamint a közvetett utalások, nonverbális, kiegészítő jelzések pontatlan vagy hiányzó értelmezése.
- A tudás rugalmas alkalmazása, az általánosítás, a transzfer (más helyzetekre való átvitel és sikeres alkalmazás) nehézségei.

Jellemző erősségek, amelyekre rendszerint támaszkodhatunk (személyenként más-más hangsúlyokkal):

- Jó utánzási készség.
- Tanult rutinok, szabályok szituációhoz kötött felidézése, alkalmazása.
- A vizuális megsegítés hatékony alkalmazása (egyéni képességszinthez illeszkedő hívótárgy, hívókép, piktogram, gesztus stb.).
- Érzelmi kötődés.
- Monotóniatűrés.

A közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók igen eltérő egyéni adottságokkal bírnak, fejlesztésük során egyénenként is eltérő nevelési, oktatási igények és szükségletek jelentkeznek. A tanulási képességet az értelmileg akadályozott tanulók esetében elsősorban a *kognitív képességek* eltérései határozzák meg. Jellemző az idegrendszer (elsősorban a központi, de gyakran a környéki is) struktúrájának átfogó érintettsége.

1.6.7.6. A mozgásszervi fogyatékos tanuló

A mozgásszervi fogyatékoság esetén a pedagógiai szempontú definíciók összefüggésbe állíthatók a társadalmi részvétel korlátozottságának megszüntetésére irányuló folyamatokkal.

Cél a hátránykompenzálás, a funkcióképesség kialakítása, a tevékenység akadályozottságának

csökkentése, megszüntetése és a funkcionális felmérést követően az egyéni sérülés és akadályozottság mértéke szerinti támogatás.

Mozgáskorlátozottság esetén a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása a szervezet funkcionális képességeit, az egyén aktivitását maradandóan akadályozza; az egyén részére hátrányos helyzetet, korlátozott életvitelt okozhat.

Gyógypedagógiai értelemben azokat a személyeket tartjuk mozgáskorlátozottaknak, akiknél a mozgásszervrendszer (tartó-: csont-, ízületrendszer és/vagy mozgató-: izom-, idegrendszer) veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara következtében olyan jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, amelynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés, és a szocializáció csak nehezített körülmények között lehetséges.

A mozgáskorlátozott tanulók osztályozására még nem jött létre egységes és teljes rendszer. A mozgásszervi károsodás orvosi szempontú rendszerezése, a keletkezés ideje, a kóreredet, a klinikai képet meghatározó fő tünet jellege és súlyossága szerinti differenciálás egyféle rendszerezési lehetőség.

A mozgáskorlátozottság tényéből fakadó személyiségvonások, nevelési-oktatási sajátosságok

Mozgáskorlátozott tanulóknál átalakulhat a külvilágról való információfelvétel módja és lehetősége.

- A megismerő tevékenység észlelésen és önindította, aktív mozgáson alapul.
- A gondolkodási struktúra kialakulásának a gyermeki felfedező tevékenység az előfeltétele.

A cselekvés a gondolkodás eredeti létformája. A cselekvés képességének alapja pedig a mozgás. A mozgás összetevőinek (térbeliség, időbeliség, dinamika, koordináció, impulzus) egyedi vagy halmozott sérülése esetén nem válik lehetővé vagy akadályozott lesz a cselekvéses ismeretszerzés, tapasztalás.

Mozgáskorlátozott kisgyermekeknél a mozgásos tapasztalatszerzés akadályozott voltából eredően az ismeretszerzés minőségileg és mennyiségileg is eltérhet a tipikusan fejlődő társaik tapasztalataitól. Mindez megzavarhatja a mozgáskorlátozott tanuló környezetre való ráhatását, illetve nehezítheti a külvilágban lévő ok-okozati összefüggések megértését.

Megváltozhatnak a környezethez való alkalmazkodás és aktív ráhatás lehetőségei és formái. Nehezített a környezet állandóan változó feltételeihez való alkalmazkodás.

A mozgáskorlátozottság tényéből fakadóan számos *egészségügyi, szociális és emocionális* nehézséggel is találkozhatunk tanulóinknál. Jellemző lehet a fizikai és a szellemi teljesítőképesség fáradékonysága, a diszkomfortérzés megélése, a motiváció ingadozása, esetleg viselkedészavarok, önértékelési zavarok jelenhetnek meg. Eltérő lehet a tanulók egészségi állapota, előfordulnak belgyógyászati problémák, szükséges lehet a napi gyógyszerelés, valamint egyes diagnózisok esetében a légzés nehezítettségével is számolnunk kell, illetve megváltozhat az egészségügyi és mozgásállapot a műtéteket követően is.

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása, képességeik tervszerű fejlesztése során az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, az individuális szükségletekhez igazodik mind a pedagógiai tevékenységek, mind a környezeti adaptációk tervezése, megvalósítása annak érdekében, hogy csökkentsük a tevékenység akadályozottságát, segítsük a funkcióképesség kialakulását, és ezáltal elősegítsük a szűkebb és tágabb környezetben való aktív részvételt.

A mozgáskorlátozott tanulók sérülésspecifikus ellátása a különböző szakemberek együttműködésének, teammunkájának eredményeképpen valósulhat meg.

Az inklúziót megvalósító iskolában tanító befogadó pedagógusok, a szomatopedagógus és más gyógypedagógusok (konduktív nevelés esetében a konduktív pedagógia kompetenciája szerinti konduktor), az ortopéd szakorvos, a gyermekneurológus, a gyermekgyógyász és egyéb szakemberek, illetve a család (a szülők és a tanuló) együttműködése, a közös célok kitűzése és a folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységnek.

1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók érdekeik képviselőit diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet szabályozza a tanulóközösségeket és a diákönkormányzatot érintő kérdéseket.

A fenntartó – önálló költségvetéssel rendelkező intézmény esetében a nevelési-oktatási intézmény költségvetésében – gondoskodik az iskolai diákönkormányzat működési feltételeiről.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint
- amennyiben az intézményben működik, a nevelési-oktatási intézményen belül működő tájékoztatási rendszer szerkesztőseje tanuló vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével. Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör – a munkaterv részét képező – szakmai programjának megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,

- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben,
- az iskolai étkeztetés keretében biztosított ételek minőségéről.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót a tárgyalás hatánapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését.

Az iskolai diákönkormányzat élén a működési rendjében meghatározottak szerint választott iskolai diákbizottság áll. A tanulóifjúságot az iskola vezetősége és a nevelőtestület előtt ez a bizottság képviseli (jogait gyakorolja).

Az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat véleményét a fegyelmi eljárás során be kell szerezni.

A diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.

A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákönkormányzatok jogosultak szövetséget létesíteni, továbbá ilyenhez csatlakozni. A szövetség az iskolában, kollégiumban a diákönkormányzat jogait nem gyakorolhatja.

Információt szolgáltatunk tanulóinknak az alábbi csatornákon:

- DÖK megbeszélései
- Éves diákközgyűlés
- Faliújság hírei
- Iskolarádió hirdetései
- Kötetlen beszélgetések az iskola főigazgatójával, vezetőivel
- Osztályfőnöki órán

Véleménynyilvánítási lehetőségek:

- az éves diákközgyűlésen
- DÖK megbeszélésein
- kötetlen beszélgetéseken az iskola főigazgatójával, vezetőivel
- osztályfőnöki órán
- szakórán
- Az iskola nagyobb tanulókörtségének az évfolyamközösség minősül.

1.8. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei

1.8.1. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti követelményei megegyeznek a helyi tantárgyi tantervekben található követelményekkel. Azok terjedelme miatt nem ebben a fejezetben kerültek elhelyezésre, hanem a következő linken megtekinthető: <https://bit.ly/lmaosztalyozo>

1.8.2. A tanulmányok alatti vizsgák szabályzata

A tanulmányok alatti vizsgák tervezett idejét, az osztályozó vizsgára jelentkezés módját és határidejét a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 5. § alapján a házirendben kell szabályozni.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § - 73. § alapján szervezzük iskolánkban a tanulmányok alatti vizsgákat.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65. § 6. bekezdése alapján a középiskolában, olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a helyi tanterv alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhethet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott tanév helyi tantervének legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgarész, valamint a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítése.

A tanulmányok alatti vizsgafajták a következők

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) a rendelet 51. § (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga többnyire egy adott tantárgy és egy adott tanítási követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

Az tanítási teljes tananyagából vagy egyes tantárgyakból tehető iskolai vizsga, amelyre magántanulók, hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók, valamely tantárgyból egyéni felkészülést folytató tanulók jelentkezhetnek vagy utalhatók.

Fontosabb szabályok az osztályozó vizsga megszervezésénél:

- a tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
- osztályozó vizsgát köteles tenni az a tanuló, aki **előrehozott érettségi vizsgára jelentkezik**.

A mulasztások miatti osztályozó vizsga szabályai

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a jelzett rendeletben meghatározott időtartamot, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető. Kivételt képez ez alól, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Az igazolt és igazolatlan mulasztások együttesen nem haladhatják meg:

- a) az iskolai nevelés-oktatás szakaszában a **kétszázötven** tanítási órát,
- b) iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában **az elméleti tanítási órák húsz százalékát**,
- c) egy adott tantárgyból **a tanítási órák harminc százalékát**

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. Így különbözeti vizsgát kell tennie a tanulónak a másik iskolából vagy osztályból történő átvétel esetén, ha az évfolyamát megelőző tanév végén nem kapott osztályzatot vagy szöveges értékelést olyan tantárgyból, amely számára a választott osztályban vagy csoportban kötelező tantárgy lesz.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

A főigazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításaig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Előrehozott érettségi vizsga

Az előrehozott érettségi vizsgára jelentkező tanuló osztályozó vizsgája

- Az előrehozott érettségi vizsga letételét a tanuló írásban kérelmezi az intézmény főigazgatójától. A kérelemre a főigazgató engedélyezi az előrehozott érettségi vizsga letételét és kijelöli azt az érettségi vizsgaidőszakot, amikor azt a tanuló leteheti.
- Előrehozott érettségi vizsga a tanulói jogviszony fennállása alatt, az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt egyes érettségi vizsgatárgyból első alkalommal letett érettségi vizsga, amely letehető a magyarországi középiskolában tanított idegen nyelvekből, kizárólag a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző első vagy második tanév vizsgaidőszakaiban, továbbá olyan érettségi vizsgatárgyból, amelyknél a tanuló számára az adott vizsgatárgy vizsgájára való jelentkezés feltételeinek teljesítéséhez szükséges tantárgy, tantárgyak tanítása a középiskola helyi tanterve szerint a középiskolai tanulmányok befejezését megelőző tanévek valamelyikében lezárul, először a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző első vagy második tanév május–júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban.

Az előrehozott érettségre való jelentkezés feltételei

Ha a tanuló teljesítette az előírt követelményeket valamelyik tantárgyból és erről osztályozó vizsgán számot adott, lehetősége van előrehozott érettségi vizsgát tenni. Az előrehozott érettségi vizsga letételének feltétele, hogy a tanuló az adott tantárgy minden évfolyamából osztályzattal rendelkezzen vagy osztályozó vizsgán adjon számot tudásáról.

Az előrehozott érettségi vizsgát tett tanulónak az adott tantárgy tanulásával kapcsolatos eljárásrendje

Mivel előrehozott érettségi vizsga vagy lezárt tantárgyakból vagy osztályozó vizsga letétele után tehető, így a tanuló az adott tantárgy Pedagógiai programban előírt középszintű követelményeit teljesítette.

Az előrehozott érettségi vizsgát tett tanuló írásban kérelmezheti az intézmény főigazgatójától a tanóra látogatása alóli mentességet. Ezek alapján az óralátogatás alól mentesül is. Kivételt képez, ha az adott tárgyból középszintű érettségi vizsgát tett, és ugyanabból a tárgyból emelt szintű képzésben vesz részt. Az emelt szinten a felkészítő órákat továbbra is látogatnia kell, az azokon való részvétel mulasztás és előmenetel szempontjából is kötelező.

Ágazati alapvizsga

Az ágazati alapoktatást

a) tanulói jogviszonyban

- a technikum kilencedik és tizedik évfolyamán és a szakképző iskola kilencedik évfolyamán,
- a kizárólag szakmai vizsgára felkészítő szakmai oktatásban a szakmai oktatás első félévében

b) felnőttképzési jogviszonyban a szakmai programban meghatározott ütemezésben kell megszervezni.

Intézményünkben a szakképzési alapfeladatokon belül a technikumi szakmai oktatás folyik kizárólag szakmára felkészítő felnőttképzési jogviszonyban.

A tanuló a sikeres **ágazati alapvizsgát követően** a szakképző intézményben külön felvételi eljárás nélkül folytathatja tanulmányait azzal, hogy az általa választott szakmáról az ágazati alapoktatás során az igazgató által meghatározott időszakon belül kell nyilatkoznia.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsátható.

Az ágazati alapvizsga lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait kell alkalmazni a következő eltérésekkel:

- Az ágazati alapvizsgát a szakképző intézményben kell az Szkt. 91. § (3) bekezdése szerinti vizsgabizottság előtt letenni.
- Az ágazati alapvizsga vizsgafeladatait és azok javítási-értékelési útmutatóját a képzési és kimeneti követelményekhez igazítottan a szakképző intézmény határozza meg.
- Az ágazati alapvizsgához kapcsolódó javító- és pótlóvizsga letételére az ágazati alapvizsgát követő hatvan napon belül kell lehetőséget biztosítani.
- A tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, a tanuló és a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel nem vehet részt, ha sikertelen ágazati alapvizsgát tett.

Nem kell ágazati alapvizsgát tennie, és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki

a) részsakmát szerzett, ha az adott részsakmát magában foglaló szakma szakmai oktatásában vesz részt, vagy

b) korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha a beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit.

Amennyiben a jelentkező igazoltan rendelkezik minimum 1 év szakmai tapasztalattal, akkor bemeneti mérést végzünk. A bemeneti mérést az ágazati alapvizsga követelményei alapján összeállított írásbeli teszt kitöltésével végezzük. A teszt sikeres kitöltése alapján a jelentkező mentesül az ágazati alapvizsga alól.

Az értékelésnél az ágazati alapvizsga eredményét a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint, de legalább tíz százalékos mértékben kell beszámítani. Ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az ágazati alapvizsga alól mentesült, a szakmai vizsga eredményét – az ágazati alapvizsga eredményének figyelmen kívül hagyásával – a szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek egymáshoz viszonyított súlyozásának megfelelően kell megállapítani.

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 91. §-a alapján a szakképzésben tanulóknak ágazati alapvizsgát kell tenni az alábbiak szerint:

- Az ágazati alapvizsga a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit méri. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az ágazati alapoktatás elvégzését követően tehet ágazati alapvizsgát.

- Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében azonos szakmai tartalmát **a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg.**
- A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló **vizsgabizottság előtt kell letenni.** A vizsgabizottság elnökét a szakképző intézmény feladatellátási helye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja. A vizsgabizottság elnöke a Kormány rendeletében meghatározott díjazásra jogosult.
- Az ágazati alapvizsga teljesítését **a bizonyítványba kell bejegyezni.** Az ágazati alapvizsga bizonyítványba bejegyzett teljesítése a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol.

Általános vizsgaszervezési követelmények osztályozó, különbözeti, javító vagy pótló vizsgán a következők

- A vizsgát megelőző három hónapon belül a vizsgaidőszakot ki kell jelölni.
- A vizsgák időpontjáról, helyéről, a vizsgarészekről a vizsgázókat a vizsga időpontja előtt 30 nappal írásban kell tájékoztatni.
- Az írásbeli osztályozó és különbözeti vizsga időtartama tantárgyanként és évfolyamonként 60 perc.
- Egy napon legfeljebb három írásbeli és szóbeli vizsga letételére került sor.
- A vizsgák között a legalább tíz perc pihenőidőt biztosítottuk.
- A tanteremben minden padban csak egy diák ülhet.
- A feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét, valamint a vizsga dátumát.
- A vizsgán használható segédeszközöket az intézménynek kell biztosítani.
- Az osztályozó és különbözeti vizsgákat a tanulók háromtagú vizsgabizottság előtt teszik le. Amennyiben a pedagógusok végzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell kijelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait a főigazgató bízza meg megbízási szerződéssel.
- A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért.
- A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola főigazgatója készíti elő.
- A vizsgák reggel nyolc órától legkésőbb délután tizenhat óráig tarthatnak.
- A tanulónak az általa kihúzott tétel kidolgozására min. 30 perc állt rendelkezésére (kivéve az idegen nyelvet, ahol nincs felkészülési idő), azon tanulók, akik a szakértői véleményben foglaltak szerint többletidőre jogosultak, azoknak a diákoknak biztosítottuk azt. A feleletek maximális időtartama 15 perc.
- A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhatott.

A vizsgáztató szaktanárok megbízása és a vizsgák dokumentálása

A tanulmányok alatti vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni a tanulóknak. A vizsgabizottság az iskola szaktanáraiból áll. A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az intézményvezető bízza meg. Amennyiben a tanuló az írásbeli vizsgán nem éri el a 12%-ot, abban az esetben nem tehet szóbeli vizsgát, és az osztályozó vizsga eredménye az adott tan-tárgyból elégtelen (1) lesz.

A vizsgabizottság tagjai

- elnök
- kérdező szaktanár
- ellenőrző szaktanár

Az elnök

- felelt a szabályok betartásáért,
- ellenőrizte a vizsgázók adatait, vezette a jegyzőkönyvet.

Kérdező szaktanár(ok)

- csak megfelelő szakos végzettségű pedagógus lehetett,
- lehetőség szerint az a pedagógus kérdezte a tanulót, aki vizsgára küldte.

Ellenőrző szaktanár

- lehetőség szerint szakos pedagógus volt,
- felelt a vizsga szabályszerűségéért.

Az intézményvezető felelt a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

A vizsgákról jegyzőkönyvek készültek az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában 5 évig meg kell őrizni!

A jegyzőkönyvek mellélete a vizsgázó írásbeli dolgozatai és feladatlapjai, illetve a gyakorlati tevékenységeinek dokumentuma, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei.

Az írásbeli dolgozatot a szaktanárok piros tollal javították, a hibák megjelölésével értékeltek, és aláírásukkal látták el. A dolgozatok egy év múlva selejtezhettek.

A vizsgák követelményei, részei, az értékelés rendje

- Az egyes vizsgatárgyak követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény helyi tantervében található követelményrendszerével.

Vizsgaforma, vizsgarészek:

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga
- gyakorlati vizsga

Minden tantárgy esetében írásbeli és szóbeli vizsga van, kivéve a digitális kultúra, testnevelés, ének-zene, vizuális kultúra, tantárgyak, amelyekből gyakorlati és szóbeli vizsga van. Eltérés ettől abban az esetben lehetséges, ha a tanuló határozattal rendelkezik, pl. SNI, BTMN esetében.

A vizsgák időtartama

- Az írásbeli és gyakorlati vizsgák 60 percesek.
- A szóbeli vizsgák legfeljebb 15 percesek, az idegen nyelv kivételével valamennyi tantárgy esetén 30 perc felkészülési idő előzi meg.

Az osztályozó és különbözeti vizsga értékelése

%-os eredmények	Osztályzatok
80–100%	jeles (5)
60–79%	jó (4)
40–59%	közepes (3)
25–39%	elégséges (2)
0–24%	elégtelen (1)

Az elégséges osztályzathoz a vizsgarészekből együttesen legalább 25%-ot el kell érni az osztályozó és a különbözeti vizsgán is.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

Magyar nyelv és irodalom

Irodalom

A vizsga egy 60 perces **írásbeli és egy szóbeli** vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes

pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt, de legfeljebb nyolc feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek megfelelően összeállított tételekből húz a tanuló, amelyeket kifejt.

Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Magyar nyelv

A vizsga egy 60 perces **írásbeli és egy szóbeli** vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt, de legfeljebb nyolc feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek megfelelően összeállított tételekből húz a tanuló, amelyek tartalmazzák az elmélet számonkérését, ugyanakkor ahhoz kapcsolódó feladatmegoldást is kifejtene a tanuló.

Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Történelem

A vizsga egy 60 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni. Az írásbeli és a szóbeli vizsga az érettségi vizsgaszabályzat történelem vizsgáztatására vonatkozó szabályainak megfelelő formában kéri számon a tanuló ismereteit az adott félév vagy tanév tananyagát figyelembe véve.

Az írásbeli vizsgarész egy rövid válaszokat igénylő részből és egy röviden kifejtendő esszéből áll. A rövid választ igénylő kérdések topográfiai, kronológiai és fogalomhasználati kérdéseket tartalmaznak. Az esszé formája és értékelése megegyezik az érettségi vizsga dolgozatainak formájával és értékelésével. A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek megfelelően összeállított tételekből húz a tanuló, amelyeket kifejt. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Idegen nyelvek

Az idegen nyelvi vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. Az írásbeli vizsga számon kéri a tanuló ismereteit az adott félév vagy tanév tananyagát az érettségi vizsga követelményei és feladattípusai szerint, a hangsúlyt a nyelvhelyességi feladatokra helyezve. A tanuló – a fogalmazási feladat kivételével – nem használhat segédeszközt, a fogalmazási feladat megoldásakor szótár használata megengedett. Az írásbeli vizsga 60 perces.

A szóbeli vizsga három részből áll: kötetlen beszélgetés meghatározott témában, egy szituáció eljátszása és képleírás. Mindhárom feladatot tételhúzás alapján kapja a vizsgázó. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Matematika

A matematika vizsga írásbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsga egy 60 perces feladatlap megoldásából áll. Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak: legalább hat, de legfeljebb nyolc feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, definíciók, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, legalább négy (egy vagy több kérdésből álló) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül két feladat könnyebb (rutinfeladatok), legalább két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.

Matematika tantárgyból 12 – 24 % közötti írásbeli vizsga esetén a vizsgázó szóbeli vizsgát tehet. A matematika szóbeli vizsgán tételekből kell húznia a vizsgázónak. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Fizika

A vizsga egy 60 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes

pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni. Az írásbeli vizsga öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, törvényszerűségek, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, további három feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül egy feladat könnyebb (rutinfeladatok), két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való. A fizika szóbeli vizsgán tételekből kell húznia a vizsgázónak. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Biológia

A vizsga egy 60 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt, de legfeljebb nyolc feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. Az írásbeli feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak:

- ábraelemzés
- rövid válaszos feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok.

A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek megfelelően összeállított tételekből húz a tanuló, amelyeket kifejt. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Kémia

A kémia vizsga egy 60 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak:

- rövid kiegészítendő típusú feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok
- legalább két számítási feladat.

A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek megfelelően összeállított tételekből húz a tanuló, amelyeket kifejt. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Földrajz

A földrajz vizsga egy 60 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok között tartalmilag három feladattípusnak feltétlenül szerepelnie kell:

- alapvető térképi-topográfiai ismereteket ellenőrző,
- alapfogalmakra, definíciókra vonatkozó,
- természeti és/vagy társadalmi-gazdasági jelenségekkel, folyamatokkal kapcsolatos feladatok.

A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek megfelelően összeállított tételekből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A kérdések minden esetben egy jelenség vagy folyamat legfontosabb fogalmaira, jellemzőire, működési mechanizmusára irányulnak. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Testnevelés

A vizsga formája: szóbeli és gyakorlati vizsga. A teljes testnevelés vizsgából az szóbeli vizsga aránya 40% a gyakorlati vizsga 60%-ot tesz ki az elérhető pontszámokból. A vizsga testnevelés gyakorlatból teljes mértékben az érettségi vizsgakövetelményeknek az adott félévben vagy tanévben, a tananyagban szereplő követelményeire épül. A tanulók – az úszás és a küzdősportok kivételével – a gyakorlati követelményeket mutatják be sportáganként. A gyakorlati vizsga sportágankénti bemutatásának teljes hossza 60 perc. A gyakorlati bemutatás a következő sportágakat tartalmazza: atlétika, torna, gimnasztika, labdajátékok közül választhatóan egy sportág a kézilabda, röplabda, kosárlabda, labdarúgás közül. A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek megfelelően összeállított tételekből húz a tanuló, amelyeket kifejt. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Ének–zene

Az ének-zene vizsga egy 60 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni. A vizsga ének-zene tantárgyból teljes mértékben az érettségi vizsgakövetelményeknek az adott félévben vagy tanévben, a tananyagban szereplő követelményeire épül.

A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek megfelelően összeállított tételekből húz a tanuló, amelyeket kifejt. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Digitális kultúra

A digitális kultúra vizsga írásbeli-gyakorlati részből áll. A digitális kultúra írásbeli-gyakorlati vizsga egy feladatlapra szereplő feladatok gyakorlati megoldásából áll. Időtartama 60 perc. A gyakorlati feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak: Legalább két, de legfeljebb három (egyenként esetleg több részből álló) feladtból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül egy feladat egy összetett problémamegoldást ellenőriz. A másik (vagy másik két) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusaiból könnyebb feladat megoldását várja el (rutinfeladatok). A következő segédeszközöket lehet használni a gyakorlati vizsgán: számítógép, vonalzó.

Digitális kultúra tantárgyból 12 – 24 % közötti írásbeli vizsga esetén a vizsgázó szóbeli vizsgát tehet. A digitális kultúra szóbeli vizsgán tételekből kell húznia a vizsgázónak. A tételek témakörei megfelelnek a helyi tantervben leírt követelményeknek és ott megadott témaköröknek. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Vizuális kultúra

A vizuális kultúra vizsga egy írásbeli-gyakorlati és egy szóbeli-gyakorlati részből áll. Az írásbeli-gyakorlati vizsga öt feladtból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb művészettörténeti ismeretét érinti. A feladatok közül négy feladat a művészettörténeti ismeretek, alapfogalmak, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, egy feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak építészeti, szobrászati, festészeti, vagy iparművészeti alkotásának elemző bemutatását kéri számon. Az írásbeli vizsga időtartama 60 perc.

A vizuális kultúra szóbeli-gyakorlati vizsgán tételekből kell húznia a vizsgázónak. A tételek témakörei megfelelnek a helyi tantervben leírt követelményeknek és ott megadott témaköröknek. Az írásbeli-gyakorlati vizsgára a teljes pontszám 50%-át, a szóbeli-gyakorlati vizsgára szintén 50%-át lehet adni. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy. A szóbeli-gyakorlati vizsgához szükséges eszközök: A4-es rajzlap, puha grafit, körző, egy derékszögű és egy bármilyen vonalzó.

Mozgókép-kultúra és médiaismeret

A vizsga 60 perces írásbeli és egy gyakorlati vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a gyakorlati vizsgára 40%-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll. A feladatok közül három feladat a mozgókép és médiaismeretek tantárgy, alapfogalmait, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, két feladat pedig kreatív alkotómunkát igényel.

A gyakorlati vizsgán tételekből kell húznia a vizsgázónak. A tételek témakörei megfelelnek a helyi tantervben leírt követelményeknek és ott megadott témaköröknek. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Állampolgári ismeretek

A vizsga egy 60 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt, de legfeljebb nyolc feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek megfelelően összeállított tételekből húz a tanuló, amelyeket kifejt.

Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

1.8.3. Az alkalmassági vizsga

Az iskolánkba beiratkozó tanulók a technikumi szakmai oktatás keretében oktatott szakmák esetében a képzési és kimeneti követelményekben a szakképzésbe történő belépés feltételei között előírt alkalmassági követelményeket vesszük figyelembe.

- Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat szükséges, ha a képzési és kimeneti követelmények előírják.
- Pályalkalmassági vizsgálatra a szakirányú oktatás megkezdése előtt lehet szükség, szintén a képzési és kimeneti követelményekben előírtak alapján.

1.8.4. A felvételi eljárás szabályai, szóbeli felvételi vizsga

A felvételi kérelmek elbírálása az általános iskolai tanulmányi eredmények alapján történik az iskola honlapján, valamint a KIFIR rendszerben megjelenő felvételi tájékoztatóban leírt módon.

A felvételi kérelmek elbírálása során az azonos teljesítményt elérő tanulók között – a jogszabály előírásainak megfelelően – a rangsor elkészítésekor előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, tartózkodási helye az iskola székhelyén van, illetve akinek különleges helyzete azt indokolja. Különleges helyzetűnek tekintjük a jelentkezőt akkor, ha testvére is iskolánkba jár vagy itt érettségizett.

Intézményünk nem szervez szóbeli felvételi vizsgát, a felvételiző nyolcadikos tanulók csak szóbeli meghallgatáson vesznek részt.

1.8.5. Tanulói jogviszony keletkezése, megszűnése a felnőttoktatásban

“A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik, a felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik.” (Nkt. 50.§ (1)). A tanulói jogviszony a beiratkozás napján jön létre, azonban egyes jogok gyakorlását az intézmény a tanév megkezdéséhez köti.

A felvételi, átvételi rendszer kialakításakor figyelembe vesszük a felnőttoktatás alábbi speciális vonásait:

„A tanuló középfokú iskolában attól a tanévtől kezdve folytathatja tanulmányait felnőttoktatás keretében, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.” (Nkt. 60.§ (3))

A beiratkozás időszaka nem egyezik meg a tankötelesek beíratásának időszakával. A felnőttek életének ritmusa, a nyári időszak jellemzői és különösen a tankötelesek iskolakezdésének szervezési-és anyagi nehézségei miatt az iskolai rendszerű felnőttoktatásban elengedhetetlen a jelentkezési határidő „meghosszabbítása” a statisztikai adatközlés időszakáig.

A beiratkozás időszakában a felsőbb évfolyamok létszámát is fel kell tölteni. A nagyarányú lemorzsolódás ellensúlyozására és a beiratkozók eltérő tanulmányi háttére miatt a felnőttoktatásban kiemelt szerepet játszik a korábbi iskolai tanulmányok beszámítása és a különbözeti vizsgák rendszere.

Felvétel

Intézményünk a felnőttoktatás munkarendje szerint működő osztályaiba június elejétől a statisztikai adatközlés időszakának kezdetéig fogadja a középiskolai felnőttoktatásba jelentkezőket.

A jelentkezés kizárólag személyesen vagy hivatalosan meghatalmazott képviselő útján lehetséges.

A jelentkezés folyamata

A jelentkező

Arcképes igazolvánnyal igazolja személyi azonosságát, bemutatja a korábbi iskolarendszerű tanulmányait igazoló bizonyítványait, jelentkezési/beiratkozási lapot tölt ki, amelyen - dokumentumokkal igazoltan és azokkal megegyezően – megadja személyes adatait, elérhetőségét, továbbá azokat az adatokat, amelyek nyilvántartására jogszabály a köznevelési intézményt kötelezi, megjelöli, hogy az intézményünkben megvalósuló felnőttoktatási munkarendek melyikében kíván tanulni, nyilatkozat aláírásával igazolja, hogy megértette és tudomásul vette tanulói jogviszonyával, kötelezettségeivel, munkarendjével és az intézmény működésével kapcsolatos tájékoztatást.

Az intézmény képviselője

Megvizsgálja a tanuló személyi azonosságát és egyéb szükséges adatait igazoló dokumentumokat, a korábbi tanulmányokról szóló bizonyítványok alapján tájékoztatja a jelentkezőt lehetőségeiről, tájékoztatja a jelentkezőt a munkarendek szabályairól, ellenőrzi a jelentkezési lap kitöltését, az intézmény hivatalos megjegyzéseit a jelentkező jelenlétében (évfolyam, különbözeti vizsgák, egyéb megjegyzések) felvezeti a jelentkezési lapra, ellenőrzi, hogy a jelentkező a jelentkezési lapot aláírja, tájékoztatja a jelentkezőt további teendőiről.

A jelentkezés aláírásával a jelentkező a Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum és Általános Iskolával tanulói jogviszonyt létesít.

A munkarend megváltoztatására vonatkozó szabályok

Esti munkarendből más sajátos munkarendbe a tanuló a tanév során bármikor átjelentkezhet, az átvételt az intézmény vezetője megtagadja, ha a más sajátos munkarendű képzés engedélyezett létszámkerete betelt. Az átjelentkezés során kiiratkozik a jelentkezési lapján megjelölt munkarendből, kitölti a más sajátos munkarend jelentkezési lapját.

A más sajátos munkarendből esti oktatásba tanév közben átjelentkezni az első beszámoló időszakot megelőző hétig lehet úgy, hogy a tanuló a más sajátos munkarendből kiiratkozik és kitölti az esti munkarend jelentkezési lapját. Az átvételt az intézmény vezetője megtagadja, ha a választott munkarendű képzés engedélyezett létszámkerete betelt. Az átjelentkezés alapján az esti munkarendű oktatásba átvett tanulóra a jelentkezése munkarendje tanulmányi köteletségének teljesítése vonatkozik.

A tanuló regisztrációs és bejelentési kötelezettsége

A tanuló beiratkozáskor, tanév elején köteles a jelentkezési lapon nyilatkozni, hogy tanulmányait mely évfolyamon, milyen munkarendben kívánja folytatni. A tanuló köteles a jelentkezési lapon megadott bármely adatának megváltozásakor haladéktalanul értesíteni az intézményt.

A korábbi tanulmányokat igazoló bizonyítványokra vonatkozó szabályok

Az általános iskolai bizonyítvány végzettséget igazoló lapjairól az intézmény képviselője fénymásolatot készít és aláírásával hitelesíti a másolatot. Az eredeti bizonyítványt a jelentkezőnek visszaadja, a fénymásolatot a jelentkezési lap mögé tűzi.

A szakmunkás, szakiskolai végzettséget igazoló bizonyítványról az intézmény képviselője vagy fénymásolatot készít és aláírásával hitelesíti a másolatot, majd az eredeti bizonyítványt a jelentkezőnek visszaadja, a fénymásolatot a jelentkezési lap mögé tűzi vagy a bizonyítványt

átveszi, és az intézmény őrzi a tanuló tanulói jogviszonyának megszűnéséig.

A tanulói jogviszony megszűnésekor a tanuló aláírásával igazolja leadott bizonyítványa átvételét.

A korábbi tanulmányok beszámítása

A bizonyítványokkal igazolt korábbi tanulmányok beszámítása a jelentkező beszámítási igényéből kiinduló, dokumentumok elemzésén alapuló, adminisztratív döntés, amely a korábbi tanulmányok és tanulási tapasztalat elismerését szolgálja. Amennyiben a jelentkező a korábbi tanulmányok beszámításával 9. évfolyamnál magasabb évfolyamra kerül besorolásra, és bármelyik hiányzik a gimnázium felnőttoktatásra vonatkozó helyi tantervében szereplő tantárgyak tanterv alapján szükséges év végi osztályzatai közül, tanulmányok megkezdése előtt, de legkésőbb a tanév első félévének végéig a tanulói jogviszony keletkezésekor kihirdetett különbözeti vizsgaidőszakban legalább elégséges (2) érdemjegyet szerez a megfelelő tantárgyak hiányzó évfolyamainak anyagából. Amennyiben ez nem teljesül, a tanuló a teljesített tantárgyaknak megfelelő évfolyamba kerül besorolásra. A jelentkező a tanulmányok beszámításakor tudomásul veszi, hogy a magasabb évfolyamba lépéséhez az intézmény nem tényleges szaktantárgyi tudását, hanem a korábban szerzett érdemjegyeit vette alapul. Ennek nyomán a tanuló kizárólagos felelőssége, hogy a magasabb évfolyamon folyó oktató munkába történő hatékony bekapcsolódás és az eredményes vizsgák érdekében a beszámított évfolyamok tananyagát önállóan átismételje, megtanulja.

Tanulói jogviszony megszűnése

A tanulói jogviszony megszűnésének eseteit és az eljárás szabályait Nkt. 53.§ (2), továbbá (4)-(6) bekezdései, valamint R. 50. § (4) és 143.§ (7)-(9) bekezdései részletesen szabályozzák.

1.9. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az **iskolaváltás** és a **tanuló átvételének szabályai** jogszabályban és az iskola helyi szabályzataiban meghatározott eljárásrend szerint történnek. Az iskolaváltás jogát **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény** biztosítja. A tanuló, illetve kiskorú esetén a szülő, vagy a képzésben résztvevő kérelmezheti az iskolaváltást, amelyet a fogadó iskola főigazgatójának el kell bírálnia.

Az átvétel lehetséges okai

- a tanuló családi okból költözik (pl. lakóhelyváltozás),
- pedagógiai, szociális vagy egyéb indok áll fenn (pl. beilleszkedési problémák),
- a tanuló vagy a szülő kéri az iskolaváltást.

Az átvétel szabályai

- Az átvétel időpontja lezárt félév vagy lezárt tanév után javasolt. Az átvételi kérelemhez a tanulónak csatolnia kell a félévi értesítőt vagy bizonyítványt. A bizonyítványt meg kell nézni, hogy a tanuló teljesítette-e a tovább haladáshoz szükséges követelményeket, amennyiben nem, akkor a tanév megismétlésével folytathatja tanulmányait.
 - ✓ A tanév lezárulta után egyszerűbb az átvétel, mert ilyenkor már az osztályozás is megtörtént.
 - ✓ Tanév elején történő átvétel esetében a tantárgyi egyeztetések fontosak (pl. más tankönyv, tananyag, idegen nyelv különbségek).
 - ✓ Az átvételhez szükséges dokumentum az ellenőrző / elektronikus napló kinyomtatott értékelései, bizonyítványok, az előző iskola által kiállított tanulói jogviszony igazolása.
- A tanuló átvételéről a főigazgató dönt, az átvételről értesíteni kell az iskolatitkárt, az osztályfőnököt.

A főigazgató a döntéshez figyelembe veszi

- ✓ a férőhelyek számát,
 - ✓ a tanuló előzetes tanulmányait,
 - ✓ speciális igényeket (pl. SNI, BTMN),
 - ✓ iskolai profilhoz való illeszkedést (szakma, szakképesítés stb.).
- A tanítási év során hozzánk átjelentkező tanulók különbözeti vizsgával vehetők át. Ha olyan középiskolából érkezett, amelynek képzési struktúrája megegyezik iskolánk képzéseivel, nincs szükség különbözeti vizsga letételére.
 - Ha egy tanuló egy másik iskola másik iskolatípusából jelentkezik, a főigazgató egyéni elbírálás alapján dönt a különbözeti vizsga vagy az évfolyamismétlés szükségességéről.
 - Más középiskolából érkező tanulók esetében összehasonlításra kerülnek a tanult tantárgyak a két intézményben, és amelyeket a tanuló nem vagy nem azonos óraszámában tanult, azokból különbözeti vizsgát kell tennie. Szakgimnáziumi szakképesítés tekintetében a programkövetelményben meghatározott modulokat kell figyelembe venni.
 - Az átvételről szóló határozatban elő kell írni, hogy mely tantárgyakból és mikor kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak. A határozatot meg kell küldeni a szülőnek, a tanulónak, az eredeti példányt az irattárban kell elhelyezni.
 - Az átvétel adminisztratív feltétele, hogy a tanuló életkora a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően, hogy kiskorú tanuló esetében a szülő írásban nyilatkozzon gyermeke iskolaváltoztatási szándékáról.
 - A tanév során más oktatási intézményből átvételt kérő tanulók akkor csatlakozhatnak egy képzéshez, ha az adott osztály létszáma ezáltal nem haladja meg a maximálisan megengedett létszámot.

1.10. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy a tanulmányok alatti vizsga alapján (osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye) kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

A 12/2020. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § (1a) pontja értelmében „Az Nkt. 54. § (1) bekezdése szerinti érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határidejét a pedagógiai programban kell szabályozni.” Ez a rendelet 2023. X.22-től van hatályban.

A tanulmányi rendszerben rögzítésre kerülő érdemjegyekkel kapcsolatos szabályaink

- A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben a tanulmányi rendszerben történő rögzítésével rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. **Kivételt képez a következő:** Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

- A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.
- A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését nappali munkarendben az osztályfőnök az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével végzi.
- Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.
- A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor tanulmányi rendszerben értesítő, év végén bizonyítvány és a tanulmányi rendszer útján értesíti. **Az értesítés határidejét a tanév rendje rendeletek tartalmazzák minden tanévben.**
- Értesítő gyakrabban is készülhet, de intézményünk pedagógiai programja szerint. évközből írásban külön értesítőt nem készítünk.
- Az osztályfőnök tájékoztatja a szülőket a félév előtt legalább egy hónappal a gyermek tanulmányi előmeneteléről.

Az évközi érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét a tanulmányi rendszerben történő rögzítéssel szakmailag indokolható határidőn belül értesíteni kell. Ez a határidő:

- szóbeli felelet esetében a felelet napján tanulmányi rendszerben való rögzítéssel,
- témazáró és egyéb írásbeli számonkérés eredményeit pedig a dolgozatok kiosztásának napján a tanulmányi rendszerben való rögzítéssel.

Törekedni kell arra, hogy a tanítási évben az értékelések során keletkezett érdemjegyek a legrövidebb időn belül rögzítésre kerüljenek a KRÉTA naplóban. A témazáró dolgozatok kijavítására a pedagógusoknak két hét áll rendelkezésükre, ezért az elektronikus naplóban az érdemjegyek rögzítésének határideje is két hét.

2. HELYI TANTERV

2.1. A választott kerettanterv megnevezése, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését

A helyi tantervek, óratervek készítésénél a következő jogszabályokat vettük figyelembe

- a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelent kerettanterveket,
- a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendeletet,
- az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI.13.) Kormányrendeletet,
- Szakgimnáziumi képzéseknél a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelent szakképzési területére elkészített kerettanterveket,
- Szakmai képzésnél 2020. szeptember 1-től a Képzési és Kimeneti Követelmények és a Programtervek óratervei alapján készültek a helyi óratervek és programok,

Óraterveink a következő intézménytípusokra, alapeladatokra és munkarendekre készültek

Alapfeladat	Évfolyamok	Munkarend
Általános iskola		
Általános iskolai nevelés-oktatás	1-4. évfolyam	nappali
		esti, felnőttoktatászakgis
Általános iskolai nevelés-oktatás	5-8. évfolyam	nappali
		esti, felnőttoktatás
Gimnázium		
Gimnáziumi nevelés-oktatás	9-12. évfolyam	nappali
		esti, felnőttoktatás
Szakgimnázium		
Szakgimnáziumi nevelés-oktatás	13-14. évfolyam	nappali, felnőttoktatás
		esti, felnőttoktatás
Technikum		
Technikumi szakmai oktatás	13-13-15. évfolyam	felnőttképzési jogviszony, munkarend nélkül (esti)

A választott kerettantervek

A köznevelési alapeladatokhoz: az Oktatási Hivatal honlapján a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelent kerettantervek:

Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára
Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyamára
Kerettanterv a szakképzés területére – kerettantervek a szakgimnáziumok számára és a programkövetelmények alkalmazásával

A szakképzési alapeladatokhoz: az IKK honlapján megjelent képzési és kimeneti követelmények, programtervek

Technikumi szakmai oktatás – Képzési és kimeneti követelmények

Az érettségi végzettséggel rendelkezőknek, a kizárólag a szakma/szakképesítés

megszervezésére szolgáló évfolyamokra az óraterveket a szakmai program fejezet tartalmazza szakképesítések és szakmák szerint

2.1.1. Általános iskolai óratervek

2.1.1.1. Általános iskolai óratervek – nappali munkarendre

Az általános iskolai képzésekre az óraterv a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelent kerettantervek - az általános iskola 1-4. évfolyamára és kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára - alapján készült.

Óraterv az általános iskola 1-4. évfolyamára nappali rendszerű oktatásra

Tantárgyak	Évfolyamok			
	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5
Idegen nyelv				2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1+1
Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabad órakeret	2	2	2	2
Heti óraszám összesen	24	24	24	25
A szabadon tervezett óra felhasználása	2	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom	1	1	1	1
Matematika	1	1	1	1
Idegen nyelv				1
Digitális kultúra				1
Maximális órakeret	24	24	24	25

Óraterv az általános iskola 5-8. évfolyamára nappali rendszerű oktatásra

Tantárgyak	Évfolyamok			
	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Idegen nyelvek	3	3	3	3+1
Matematika	4	4	3	3
Etika	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon és népismeret		+1		
Természettudomány	2	2		
Kémia			1	2
Fizika			1	2
Biológia			2	1

Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			+1	
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1+1	1+1	1+1	1+1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	27	26	28	28
Szabad órakeret	1	2	2	2
Heti óraszám összesen	28	28	30	30
A szabadon tervezett óra felhasználása	1	2	2	2
Digitális kultúra	1	1	1	1
Idegen nyelv				1
Hon és népismeret		1		
Dráma és színház			1	
Maximális órakeret	28	28	30	30

- A hon- és népismeret tantárgyat heti 1 órában a 6. évfolyamon tanítjuk. A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában a 7. évfolyamon tanítjuk. Mindkét tantárgyat a szabad órakeret terhére állítottuk be az óratervbe.
- A természettudomány tantárgyakat a 7-8. évfolyamon diszciplináris bontásban tanítjuk.
- A szabad órakeretet az alapóraszámában biztosított tantárgyak óraszámának emelésére fordítottuk.
- A tantárgyi éves óraszámok 80%-át a kerettantervben meghatározott törzsanyag tanítására fordítjuk. Több tantárgyból elegendő a törzsanyag elsajátításához az órák 80%-a, az órakeret fennmaradó 20%-át szabadon választott témák feldolgozására fordíthatja a szaktanár. Az intézmény specialitásából adódóan ezt a keretet a digitális kultúra bevonásával használjuk fel az egyes tantárgyaknál. A tantárgyi helyi tantervekben jelöljük azokat az óraszámokat, amelyeket a digitális kultúra alkalmazására fordítjuk a tantárgy keretében.

2.1.1.2. Általános iskolai óratervek - felnőttoktatás, esti munkarend

Óraterv az általános iskola 1-4. évfolyamára – felnőttoktatás, esti munkarend

Tantárgyak	Évfolyamok			
	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	3
Matematika	4	4	4	2,5
Etika	1	1	1	1
Idegen nyelv (angol/német)	–	–	–	2
Technika és tervezés	–	–	–	0,5
Osztályközösség-építés	1	1	1	1
Környezetismeret	–	–	–	1
Ének-zene	0,5	0,5	0,5	–
Vizuális kultúra	0,5	0,5	0,5	–
Digitális kultúra	–	–	1	1
Összes heti óraszám	11	11	12	12

Óraterv az általános iskola 5-8. évfolyamára – felnőttoktatás, esti munkarend

Tantárgyak	Évfolyamok			
	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	3	3	2	2
Matematika	3	3	2	2
Történelem	1	1	1,5	2
Állampolgári ismeretek	–	–	–	0,5
Etika	1	1	1	0,5
Technika és tervezés	0,5	0,5	0,5	–
Természettudomány	1	1	–	–
Kémia	–	–	1	0,5
Fizika	–	–	0,5	1
Földrajz	–	–	1	0,5
Biológia	–	–	0,5	1
Idegen nyelv (angol/német)	2	2	2	2
Művészetek	0,5	0,5	0,5	0,5
Digitális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	–	–	1	–
Dráma és színház	–	–	–	1
Osztályközösség-építés	1	1	0,5	0,5
Összes heti óraszám	14	14	15	15

2.1.2. Gimnáziumi óratervek

2.1.2.1. Gimnáziumi óratervek nappali, iskolai rendszerben - digitális kultúra emelt szintű

Tantárgyak	Évfolyamok			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv	1	1	1	1
Irodalom	2	3	3+1	3+1
Matematika	3+1	3	3+1	3+1+1
Történelem	2	2	3+1	3+1+1
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	-	-	-	-
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2	+2*	
Földrajz	2	1	+2*	
Első élő idegen nyelv (angol nyelv)	3+1	3+1	4+1	4+1
Második idegen nyelv (német)	3	3	3+1	3
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Mozgókép-kultúra és médiaismeret			1	1
Digitális kultúra	2+2	1+1+2	2+1+2	2+3

Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Heti óraszám összesen*	36	36	36	36
Ebből szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Ebből kötött célú			4	4
Az emelt szintű oktatás miatti többlet óra	2	2	2	2
Első élő idegen nyelv	1	1	1	1
Második idegen nyelv			1	
Magyar nyelv és irodalom			1	1
Digitális kultúra		1	1	3
Matematika	1		1	1+1
Biológia			2*	
Földrajz			2*	
Történelem			1	1+1
Rendelkezésre álló órakeret	36	36	36	36

Megjegyzés:

- zöld színnel van jelölve a kötött célú órakeret felhasználása, piros színnel a szabad órakeret felhasználása
- *Az emelt szintű oktatás esetében az 5. évfolyamtól a NAT-ban meghatározott órakeret legfeljebb heti két órával megnövelhető. Ez kék színnel van jelölve!

2.1.2.2. Gimnáziumi óratervek nappali rendszerben – mozgókép-kultúra és médiaismeret emelt szintű

Tantárgyak	Évfolyamok			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv	1	1	1	1
Irodalom	2	3	3+1	3+1
Matematika	3	3	3+1	3+1+1
Történelem	2	2	3+1	3+1+1
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	-	-	-	-
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2	+2*	
Földrajz	2	1	+2*	
Első élő idegen nyelv (angol nyelv)	3+1	3+1	4+1	4+1
Második idegen nyelv (német / francia)	3	3	3	3
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		

Mozgókép-kultúra és médiaismeret	+1+2	+1+2	1+2+2	1+2+2
Digitális kultúra	2	1	2	+1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Heti óraszám összesen*	36	36	36	36
Ebből szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Ebből kötött célú			4	4
Az emelt szintű oktatás miatti többlet óra	2	2	2	2
Első élő idegen nyelv	1	1	1	1
Irodalom			1	1
Mozgókép-kultúra és médiaismeret	1	1	2	2
Digitális kultúra				1
Matematika			1	1+1
Biológia			2*	
Földrajz			2*	
Történelem			1	1+1
Rendelkezésre álló órakeret	36	36	36	36

Megjegyzés:

- zöld színnel van jelölve a kötött célú órakeret felhasználása, piros színnel a szabad órakeret felhasználása
- *Az emelt szintű oktatás esetében az 5. évfolyamtól a NAT-ban meghatározott órakeretnél feljebb heti két órával növelhető. Ez kék színnel van jelölve!

2.1.2.3. Gimnáziumi óratervek nappali rendszerben - nyelvi emelt szintű

Tantárgyak	Évfolyamok			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv	1	1	1	1
Irodalom	2	3	3+1	3+1
Matematika	3	3	3+1	3+1+1
Történelem	2	2	3+1	3+1+1
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány				
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2	+2*	
Földrajz	2	1	+2*	
Első élő idegen nyelv (angol nyelv)	3+1+2	3+1+2	4+2+1	4+2+1
Második idegen nyelv	3+1	3+1	3+2	3+2
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		

Mozgókép-kultúra és médiaismeret			1	1
Digitális kultúra	2	1	2	+1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Heti óraszám összesen	36	36	36	36
Ebből szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Ebből kötött célú			4	4
Az emelt szintű oktatás miatti többlet óra	2	2	2	2
Első élő idegen nyelv (angol)		1		
Második idegen nyelv (német/francia)	1			1
Digitális kultúra				2
Biológia			2*	
Földrajz			2*	
Matematika			1	1+1
Irodalom			1	1
Történelem			1	1
Első idegen nyelv				
Rendelkezésre álló órakeret	36	36	36	36

Megjegyzés: zöld színnel van jelölve a kötött célú órakeret felhasználása, piros színnel a szabad órakeret felhasználása

*Az emelt szintű oktatás esetében az 5. évfolyamtól a NAT-ban meghatározott órakeret legfeljebb heti két órával megnövelhető.

2.1.2.4. Gimnáziumi óratervek nappali rendszerben – általános tantervű

Tantárgyak	Évfolyamok			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv	1	1	1	1
Irodalom	2	3	3+1+1	3+1+1
Matematika	3	3	3+1+1	3+1+1
Történelem	2+1	2+1	3+1	3+1+1
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány				
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2	+2*	
Földrajz	2	1	+2*	
Első élő idegen nyelv (angol nyelv)	3+1	3+1	4+1	4+1+1
Második idegen nyelv (német nyelv)	3	3	3	3
Ének-zene	1	1		

Vizuális kultúra	1	1		
Mozgókép-kultúra és médiaismeret			1	1
Digitális kultúra	2	1	2	+1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Heti óraszám összesen	34	34	34	34
Ebből szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Ebből kötött célú			4	4
Első élő idegen nyelv	1	1	1	1+1
Második élő idegen nyelv				1
Irodalom			1+1	1+1
Digitális kultúra				1
Matematika			1+1	1+1
Biológia			2*	
Földrajz			2*	
Történelem	1	1	1	1+1
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34

Valamennyi óratervvvel kapcsolatos megjegyzés

- Zöld színnel van jelölve a kötött célú órakeret felhasználása, piros színnel a szabad órakeret felhasználása
- Az emelt szintű oktatás esetében az 5. évfolyamtól a NAT-ban meghatározott órakeret legfeljebb heti két órával megnövelhető. A heti 2 többletóra az emelt szintű óratervekben kék színnel van jelölve
- *A 11. évfolyamon nem tanulnak Természettudomány tantárgyat, helyette heti 2 órában a tanulók választása szerinti tanulják a biológia vagy a földrajz tantárgyat. Ez a heti 2 óra a szabad órakeret terhére lett beállítva az óratervekbe a 11. évfolyamon. A 12. évfolyamon a két tantárgyat már nem tanulják. A heti 2 óra célja, az érettségire való felkészítés, mint választható érettségi vizsgatárgyból.
- A dráma és színház vagy a mozgókép-kultúra és médiaismeret tantárgy a 12. évfolyamon kötelezően választandó. Minden óratervbbe a mozgókép-kultúra és médiaismeret tantárgy került be.
- A 11. és 12. évfolyamon legalább 4–4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni. Ez a kötött célú órakeret, amelynek felhasználása az óratervi táblázatokban zöld színnel van jelölve.
- A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat a dráma és színház, a vizuális kultúra, az ének-zene, valamint a mozgókép-kultúra és médiaismeret tantárggyal is. Az intézményben minden óratervbbe a mozgókép-kultúra és médiaismeret tantárgy szerepel.
- A szabadon tervezhető órakeret és a kötött célú órák felhasználását minden tanévben felülvizsgálja az intézmény és fenntartja a módosítás lehetőségét a felhasználható keret megtartásával és a felhasználási előírások betartásával. A módosított óraterveket a tanév megjelölésével a pedagógiai programhoz csatoljuk, az esetleges későbbi ellenőrzésekhez.

2.1.2.5. Gimnáziumi óratervek felnőttoktatás, esti munkarendben

Tantárgyi struktúra és óraszámok 2020. szeptember 1-től az iskolarendszerű felnőttoktatás 9-12. évfolyam számára, esti munkarendben

Tantárgyak	Évfolyam/ óraszámok			
	9.	10.	11.	12.
	Esti			
Magyar nyelv	1	1	1	1
Irodalom	2	2	2	2
Matematika	3	3	3+1	3
Történelem	2	2	2+1	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány			2*	
Kémia	1	1		
Fizika	1	1		
Földrajz	1	1	2*	+1
Biológia	1	1		
I. Idegen nyelv (angol/német)	2+1	2+1	3	3+1
Művészetek			0,5	1
Digitális kultúra	1	1	0,5	
Dráma és színház				1
Osztályközösség-építés	1	1	1	1
Összes óraszám	17	17	17	17

Megjegyzés:

- A felnőttoktatásban a tervezési időkeret a 9-11. évfolyamon 36 hét, a 12. évfolyamon 32 hét.
- A 2. idegen nyelv tanulása nem kötelező, így az intézményben az esti munkarendben a 2. idegen nyelv tanóráit felhasználták más tantárgyakhoz. Ezek az órák kék színnel kerültek beírásra.
- A 12. évfolyamon a Mozgókép-kultúra és médiaismeret és a Dráma és színház közül kell választani.
- A *jelölés: a két tantárgy közül csak az egyik kötelező.

A felnőttoktatás tantárgyi rendszerének jellemzői

- folytatódik a felnőtt tanulók ismeretbővítése a művészeti ágakkal kapcsolatban,
- és választható programként új elemként, önálló tantárgyként megjelentek a programban a dráma és színház, valamint a mozgókép-kultúra és médiaismeret tantárgyak, amelyekben a tartalmi elemek kialakításánál figyelembe lett véve a felnőtt tanulók élethelyzete és életkora.
- Testnevelés tantárgy nem szerepel a kerettantervben és így a helyi óratervben sem, mert a felnőtt tanulónak nem kell részt vennie és az iskolának nem kell ezt biztosítania a köznevelési törvény 60. § (9) (c) pontja alapján.
- A 2021. évi LII. törvény 9. § alapján 2021. V.28-tól nem kötelező a felnőttoktatásban a két idegen nyelv oktatása. A nemzeti köznevelésről szóló törvény 60. § (9) bekezdése egy d) ponttal egészült ki, amely szerint a felnőttoktatásban a két idegen nyelv oktatása nem kötelező.

A tantárgyi követelmények – szem előtt tartva az iskolafokozat elsődleges feladatát, az érettségi

követelmények teljesítésére történő felkészítést – megegyeznek mindazokkal, amelyeket a Nat és a nappali tagozatok számára készült kerettantervek megfogalmaznak. Iskolánk a kerettanterveket évfolyam szerinti tagolásban építi be a helyi tantervébe, és kiegészíti helyi sajátosságokkal.

2.1.3. Kompetenciák fejlesztése a felnőttoktatásban

A megújított nemzeti alaptanterv tartalmait szem előtt tartva az egyes tantárgyak tanítása során az alábbi kiemelt kompetenciák fejlesztése és kialakítása a cél:

a) A kommunikációs kompetenciák

A kommunikációs kompetenciák kialakításának és fejlesztésének az a célja, hogy az egyes tantárgyak tanulása során a tanuló elképzeléseit, terveit megoszthatja társaival, véleményét ütközteti, a különbségek tisztázásával konszenzusra jut. A tanórákon (és az iskolán kívüli kapcsolatokban) a csoportban végzett feladatmegoldás során a tanulónak együttműködési készségeit fejlesztve lehetősége nyílik építő jellegű párbeszédre, az emberi kapcsolatok kommunikáción keresztül történő alakítására. A fejlesztés során figyelembe kell venni

- egyrészt a tanulók előzetes ismereteit,
- másrészt azokat a követelményeket, amelyeket az 1-8. évfolyam tantárgyi rendszere meghatároz.

A program újdonsága, hogy bár nem azonos óraszám, de a felnőttek is két idegen nyelvet tanulhatnak. Viszont nem kötelező jelleggel!

b) A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák fejlesztésével olyan értékrendet közvetítünk, melynek szerves része a környezet folyamatos észlelése, az információhoz jutás, az információk értékelése, beépülése a hétköznapi életbe. A tanulók számára az 4-8. évfolyamon már elindult ennek a területnek a fejlesztése, ezért a tervezés során

egyrészt figyelembe kell venni a korábban már tanított tartalmi elemek és ezekre építve kell a programot szervezni,

másrészt azok számára, akik korábban különböző okok miatt ilyen képzésben nem részesültek, célszerű a korábbi ismeretanyagot beépítve kidolgozni a programot.

c) A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai, gondolkodási kompetenciák kialakításának és fejlesztésének az a célja, hogy az iskolai és az iskolán kívüli világban a (felnőtt)tanulók a tanult ismeretek szintetizálásával és gyakorlati alkalmazásával képesek legyenek megoldani minden olyan feladatot, amely hozzájárulhat a sikeres életpálya megvalósításához. Emellett a célok eléréséhez széles körű, differenciált tevékenységrendszert alkalmaz, mellyel megalapozza a tanulók természettudományos és műszaki műveltségét és érdeklődését s végül segíti a mindennapi életben felmerülő problémák megoldását. A fejlesztés során figyelembe kell venni

egyrészt a tanulók előzetes ismereteit,

másrészt azokat a követelményeket, amelyeket az 1-8. évfolyam tantárgyi rendszere meghatároz

d) A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztésének a legfontosabb célja az, hogy a tanuló a másokkal közösen végzett csoportos gyakorlati alkotótevékenységek révén szerezzon tapasztalatot a csoporttagokkal (családtagokkal, barátokkal, munkatársakkal) tervezett együttműködés kialakításának lehetőségeiről és a csoporton belüli vezetői, illetve végrehajtói szerepekről.

e) A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A cél, hogy a (felnőtt) tanulóban az iskolai tevékenysége során erősödjön a cselekvő tudatosság, amely hozzájárul a munkájára vonatkozó igényességhez, saját (és családja) életvitelének aktív alakításához, fejlesztéséhez. Cél a tanulók életében felmerülő komplex gyakorlati problémák megoldási készségének kialakítása, a cselekvés általi tanulás és fejlődés támogatása.

2.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A kerettantervek által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai, valamint a nem kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat a felsorolt óratervek szabad órakereteinek terhére, az ott leírtak szerint a kerettantervben szereplő tantárgyak időkeretének növelésére.

Igény szerint, a fenntartó jóváhagyásával és támogatásával afölött szervezünk az alapkészségek fejlesztésére, egyéni felzárkóztatásra, tehetséggondozásra, szakkörök, fakultációs foglalkozások keretében, elsősorban a magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv tantárgyakból, valamint egyes szakmai tantárgyakból.

Ezen kívül tanulmányi kirándulások, versenyek, bemutatók, múzeum-, könyvtár- és színházlátogatások, valamint további szabadidős és sportfoglalkozások, túrák szervezhetők intézményünkben.

2.3. A Nemzeti alaptervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A Nemzeti alaptanterv lefekteti a köznevelés elvi és tartalmi alapjait és kereteit, azaz meghatározza az alpműveltség kötelezően közvetítendő tartalmait az alap- és középfokú oktatási intézmények számára.

A Nemzeti alaptanterv a köznevelés alapvető feladatait az alábbiakban határozza meg

- a nemzeti műveltség átadása, megőrzése,
- a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése,
- az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése.

Az iskola helyi tantervei az alábbi általános elvárásoknak felelnek meg

- a bennük kifejeződő értékrendszer tükrözi a Nat-ban meghatározott közös értékeket,
- azonosíthatók bennük a Nat-ban megjelölt fejlesztési területek, nevelési célok,
- kulcskompetenciák és műveltségi tartalmak, továbbá a bennük foglaltak alkalmasak ezek fejlesztésére, követésére és értékelésére,
- biztosítják a felkészítést az érettségi vizsgák követelményeire,
- segítik a differenciált tanulást, a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való foglalkozást, a sajátos nevelési igényű tanulói csoportok fejlesztését,
- használatuk során érvényesülnek a tanulói, gyermeki jogok és a tanulási esélyegyenlőség,
- útmutatásokkal szolgálnak mind a kiemelt, mind az egyes műveltségi területekhez rendelt fejlesztési feladatok, mind pedig a műveltségi tartalmak teljesítéséhez,

- kellően nyitottak a továbbfejlesztésre, a célokhoz alkalmazkodó felhasználásra,
- az iskola arculatára jellemzően töltik meg tanítási-tanulási tartalommal és tevékenységekkel a rendelkezésünkre álló szabad időkeretet.

2.3.1. A gimnázium 9–12. évfolyamán folytatott nevelés-oktatás feladata

A gimnázium 9–12. évfolyamán folytatott nevelés-oktatás feladata az iskolai alapműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a technikumban az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges kompetenciák. A kompetenciák kialakítását az egyes műveltségi területek tananyagával valósítjuk meg.

A gimnáziumban tovább mélyítjük és megszilárdítjuk az alapműveltséget minden területen, valamint felkészítjük az érettségizőket a pályaválasztásra és a továbbtanulásra. Az emelt óraszámú tantervek és a szakkörök az elsődleges színterei ennek a munkának.

- A biztonságos szóbeli és írásbeli kommunikációt az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával igyekszünk fejleszteni.
- Fontosnak tartjuk a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását változatos módszerek alkalmazásával kívánjuk megvalósítani,
- Az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával.

Fokozatosan bővítjük, kiteljesítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

2.3.2. Az általános iskolai nevelés-oktatás pedagógiai feladatai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe; az első osztályosok problémamentesen illeszkednek be az iskolai életbe.

A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával.

A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés.

A tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló fejlesztő értékelése.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- A módszerek megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása.

- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Az 5-6. évfolyam kiemelt feladatai:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük,
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív - interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra. Az általános iskola hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív - interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

2.4. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A választható tantárgyak és foglalkozások szabályai

- A képzések tantervi hálói határozzák meg, hogy a tanulók hány órát fordíthatnak az

érettségire való felkészülésre.

- Az intézmény középszintű és emelt szintű érettségi vizsgára készít fel magyar nyelv és irodalomból, történelemből, idegen nyelvből, matematikából, digitális kultúrából, fizikából, biológiából, kémiából, földrajzból, igény esetén más tantárgyakból is.
- A középszintű csoport beindításának minimális létszáma 8 fő, az emelt szintű csoport minimális létszáma 8 fő.
- Az iskola főigazgatója minden év április 15-éig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, középiskolában tájékoztatást ad az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről is. A tájékoztatónak tartalmaznia kell, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét.
- A 10. évfolyamos tanulók és szüleik februárban szóbeli tájékoztatást kapnak az emelt szintű érettségiről és a választható tantárgyakról.
- A tanuló május 20-áig jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését. A jelentkezési lapon a szülő vagy gondviselő aláírásának is szerepelnie kell. Ha a tanuló iskolakezdés vagy iskolaváltás miatt nem tud élni a választási jogával, kérelmének elbírálása előtt egyeztetni elképzeléseit az iskola főigazgatójával vagy a főigazgató által kijelölt pedagógussal.

Az érettségi felkészítő foglalkozások közül a tanulónak heti 4 óra kötelezően választandó. Intézményünk a jelentkezők száma alapján biztosítja a közép (heti 1 órás) és az emelt (heti 2 órás) szintű felkészítést.

A választható tantárgyak esetében intézményünkben nincs lehetőség arra, hogy a tanulók megválasszák a tantárgyat tanító tanárt.

Választható foglalkozások az általános iskolában

A pedagógiai program lehetőséget biztosít a gyerek személyiségének széleskörű kibontakoztatására.

Ezt segítik a kötelező tantárgyakon felül választható tárgyak, foglalkozások, melyek segítségével még több ismerethez jutnak, ezzel fejlesztve készségeiket, képességeiket.

Alsó tagozaton választhat

- Tehetséggondozás, fejlesztés
- Versenyekre való felkészítés
- Sportkörök /foci-suli, aerobik/
- Szakkörök: művészeti, informatika, nyelvi, alprogrami foglalkozások
- Irodalmi színpadi- és bábtevékenység

Felső tagozaton választható

- Tehetséggondozás, fejlesztő foglalkozások
- Felvételi előkészítő
- Sportkör /foci-suli kézilabda-női, asztalitenisz, röplabda/
- Szakkörök: művészeti, informatika, nyelvi, alprogrami foglalkozások
- Irodalmi, énekkari tevékenység 5-8. o.

2.5. A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést az iskola kötelezően vállalja

A cím folytatása: továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát

Az emelt szintű érettségire való felkészítés célja az eredményesebb tanulás a felső oktatási intézményekben. Az érintett tanulóknak joguk van a meghirdetett, bármely tantárgy emelt szintű képzésére jelentkezni, és azon részt venni. A tanulók maguk döntenek az emelt szintű képzésben való részvételről. Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés iskolánkban a 11-12. évfolyamon az egyes tantárgyak tantervi óraszámain felüli heti 2 tanítási órában történik. Jelentkezni maximum két tantárgy foglalkozásaira lehet. A tanulók az emelt szintű tantárgyakból félévkor és év végén osztályzatot kapnak.

Az emelt szintű érettségire történő felkészítés szabályai

- Az emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozáson az értékelés és minősítés, a mulasztás és a magasabb évfolyamra lépés elbírálása úgy történik, mint a kötelező tanítási órán.
- Az emelt szintű órák pontos időpontja csak szeptember elején derül ki, mert ez függ a jelentkezők számától, eloszlásától, a kötelező órák órarendjétől.
- A jelentkezés egy teljes tanévnyi kötelezettségvállalást jelent, ezért az egyéb elfoglaltságokat (tanulmányi, sport, egészségügyi stb.) az emelt szintű órákhoz kell a tanulónak igazítania.
- Új tantárgy felvételére az év során bármikor, írásban benyújtott kérelem alapján a főigazgató engedélyével van lehetőség, ha az új tantárgy órájának időpontja nem esik egybe az addig már felvett tantárgy(ak) órarendi időpontjával. Az addig elvégzett anyagból különbözeti vizsgát kell tenni.
- A tanuló a tanév során egy alkalommal a főigazgató engedélyével módosíthatja választását.
- A tanulók az emelt szintű érettségire való felkészítésről való lemondást csak a 11. évfolyam végén, lezárt év végi jegyek esetében tehetik meg.
- A 12. évfolyamon új emelt szintű tantárgy csak akkor vehető fel, ha a 11. évfolyam tananyagából különbözeti vizsgát tesz a tanuló. Sikertelen különbözeti vizsga esetén az emelt szintű érettségire való felkészítés nem folytatható.
- A felkészítő csoportok legalább 8 fő jelentkező esetén indíthatók és működtethetők.
- Ha a tanuló a következő tanítási évben nem kíván a felkészítő foglalkozásokon részt venni, úgy szándékát írásban legkésőbb június 15-ig kell az iskola főigazgatójához eljuttatnia. A kérvényt a szülőnek is alá kell írnia.

Az alábbi táblázat mutatja, hogy mely tantárgyakból vállalja az intézmény az emelt szintű érettségire való felkészítést, valamint, hogy melyek a választható érettségi vizsgatárgyak

Érettségi vizsgatárgy		Felkészítési kötelezettség		Tantervi követelmények	Megjegyzés
		középszinten	emelt szinten		
Kötelező vizsgatárgyak					
1	magyar nyelv	x	x	x	
2	magyar irodalom				
3	történelem	x	x	x	
4	matematika	x	x	x	
5	idegen nyelv (angol, német, francia)	x	x	x	
Választható vizsgatárgyak					
1	digitális kultúra	x	x	x	
2	fizika	x			
3	biológia	x		x	
4	kémia	x			
5	földrajz	x		x	

6	ének-zene	x			
7	vizuális kultúra	x		x	
8	testnevelés	x		x	
9	mozgókép-kultúra és médiaismeret	x	x	x	
10	állampolgári ismeretek	x			
11	idegen nyelv (angol, német, francia)	x	x	x	

2.6. A középszintű érettségi vizsga témakörei az érettségi vizsgatárgyakból

Az érettségi vizsgával összefüggésben az egyes érettségi vizsgatárgyakból meg kell határozni és a pedagógiai programban szerepeltetni kell a középszintű érettségi vizsga témaköreit. A témakörök a 2020-as NAT alapján a következők:

Tantárgy	Témakörök
Magyar nyelv	Kommunikáció • A nyelv mint kommunikáció • Pragmatika • Nyelvi és vizuális kommunikáció • A kommunikáció működése • Személyközi kommunikáció • A tömegkommunikáció A magyar nyelv története • A nyelv mint történeti képződmény • A magyar nyelv rokonsága • Nyelvtörténeti korszakok • A magyar nyelv szókészletének alakulása Ember és nyelvhasználat • Ember és nyelv • 8 A 2020/2021-es tanévben induló 9. évfolyamtól felmenő rendszerben. • A jel, a jelrendszer • Általános nyelvészet • Nyelvváltozatok • Nyelv és társadalom • Nyelv és politika, nyelvművelés A nyelvi rendszer • A nyelv mint jelrendszer • Hangtan • Alaktan és szótan • A mondat szintagmatikus szerkezete • Mondattan A szöveg • A szöveg és a kommunikáció • A szöveg szóban és írásban • A szöveg szerkezete és jelentése • Szövegértelmezés • Az intertextualitás • A szövegtípusok

	A retorika alapjai • A nyilvános beszéd • Érvelés, megvitás, vita Stílus és jelentés • Szóhasználat és stílus • A szójelentés • Stílusesszközök • Stílusréteg, stílusváltozat Digitális kommunikáció • A digitális kommunikáció ismérvei • A digitális kommunikáció társadalmi aspektusai • Digitális szövegtípusok • Digitális szemléltetés • Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában
Magyar irodalom	Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők • Ady Endre • Arany János • Babits Mihály • Herczeg Ferenc • Jókai Mór • József Attila • Kosztolányi Dezső • Mikszáth Kálmán • Petőfi Sándor • Vörösmarty Mihály Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők: • Janus Pannonius • Balassi Bálint • Zrínyi Miklós • Mikes Kelemen • Csokonai Vitéz Mihály • A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése • A reformáció világi irodalma • A barokk irodalma • Népszerű világi költészet a 17-18. században: a kuruc kor lírája Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők: • Berzsenyi Dániel • Gárdonyi Géza • Illyés Gyula • Juhász Gyula • Karinthy Frigyes • Kölcsey Ferenc • Krúdy Gyula • Márai Sándor • Mikszáth Kálmán • Móricz Zsigmond • Nagy László • Örkény István

	• Pilinszky János • Radnóti Miklós • Szabó Lőrinc • Szabó Magda • Tóth Árpád • Weöres Sándor A fenti lista bővíthető egy, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel. Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból: • Áprily Lajos • Dsida Jenő • Gion Nándor • Kányádi Sándor • Kovács Vilmos • Reményik Sándor • Sütő András • Tamási Áron • Wass Albert A fenti lista bővíthető egy, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel. Művek a kortárs magyar irodalomból: • Kortárs műalkotás: a mindenkori vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás. Művek a világirodalomból • Választható korok és művek a világirodalomból a líra és epika tárgyköréből Színház és dráma • Szophoklész egy műve • Shakespeare egy műve • Molière egy műve • Katona József: Bánk bán • Madách Imre: Az ember tragédiája • Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov • Örkény István egy drámája • Egy 20. századi magyar dráma Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemző bemutatása a lehetséges témák egyikéből.
Történelem	Az ókor • Politika • Ókori civilizációk öröksége • Vallások A középkor • Az iszlám világ • Gazdaság, társadalom, állam • Egyház és kultúra Európában és Magyarországon • Magyar őstörténet és honfoglalás • A keresztény államalapítás és az Árpád-kor • A vegyesházi királyok kora A kora újkor • A földrajzi felfedezések és következményeik • A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon • Törökellenes és rendi küzdelmek

	• Erdély • Magyarország a Habsburg Birodalomban • A felvilágosodás Az újkor • Politikai eszmék • Az ipari forradalom első hulláma • A reformkor • A forradalom és szabadságharc • Az ipari forradalom második hulláma a világban és Magyarországon • A szocializmus • Polgári állam, nagyhatalmi törekvések • A dualizmus kora • A nemzetiségi kérdés Magyarországon A világháborúk kora • Az első világháború • Politikai változások a háború után • Párizs környéki békék • Állam, ideológia és gazdaság a két világháború között • Politika és gazdaság Magyarországon • Társadalom és életmód Magyarországon • A második világháború • Magyarország a második világháborúban • A holokauszt Európában és Magyarországon • Magyarország pusztulása A hidegháború kora • A hidegháború kora • A kétpólusú világ felbomlása • A kommunista diktatúra kiépítése és működése • Az 1956-os forradalom és szabadságharc • A kádári diktatúra • A rendszerváltoztatás Magyarországon A jelenkor • Nemzetközi együttműködés, globális világ • Politikai intézmények Nemzet
Matematika	Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok • Halmazok • Halmazműveletek • Számosság, részhalmazok • Matematikai logika • Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában • Kombinatorika • Gráfok Számelmélet, algebra • Alapműveletek • A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek • Oszthatóság • Számrendszerek • Racionális és irracionális számok • Valós számok • Hatvány, gyök, logaritmus • Nevezetes azonosságok • Arányosság

	• Százalékszámítás • Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek • Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek • Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek • Négyzetgyökös egyenletek • Exponenciális egyenletek • Első- és másodfokú egyenlőtlenségek Függvények, az analízis elemei • A függvény fogalma, jellemzői • Egyváltozós valós függvények • A függvények grafikonja, függvénytranszformációk • A függvények jellemzése • Sorozatok • Számítási és mértani sorozatok • Kamatos kamat, gyűjtőjára, törlesztőrészlet számítás • Geometria, koordináta-geometria, trigonometria • Tételek tulajdonságai • A távolságfogalom segítségével definiált ponttálmazok Geometriai transzformációk • Egybevágósági transzformációk • Hasonlósági transzformációk • Háromszögek tulajdonságai • Négyzetek tulajdonságai • Sokszögek tulajdonságai • Kör tulajdonságai • Térbeli alakzatok • Vektorok síkban és térben • Trigonometria • Pontok, vektorok • Egyenes egyenlete $y = mx + b$, illetve $x = c$ alakban • Kör egyenlete • Kerület fogalma • Terület: háromszög, nevezetes négyzetek, szabályos sokszögek, kör, körcikk, körszelet és körgyűrű • Felszín, térfogat: hasáb, gúla, forgáshenger, forgáskúp, gömb, csonkagúla és csonkakúp Valószínűség-számítás, statisztika • Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai • Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók • A valószínűség-számítás elemei
Élő idegen nyelvek (angol/német/francia)	Személyes vonatkozások, család • A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai) • Családi élet, családi kapcsolatok • A családi élet mindennapjai, otthoni teendők • Személyes tervek Ember és társadalom • A másik ember külső és belső jellemzése Baráti kör • A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel • Ünnepek, családi ünnepek Öltözködés, divat • Hasonlóságok és különbségek az emberek között Környezetünk • Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása) • A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek

- A városi és a vidéki élet összehasonlítása Növények és állatok a környezetünkben
- Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
- Időjárás

Az iskola

- Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

A munka világa

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

Életmód

- Napirend, időbeosztás
- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészségmegőrzésében, testápolás)
- Étkezési szokások a családban Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)

Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet
- Kulturális események

Utazás, turizmus

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

Tudomány és technika

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

Gazdaság

- Családi gazdálkodás
- A pénz szerepe a mindennapokban
- Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank), online szolgáltatások igénybevétele

Digitális kultúra	Szövegszerkesztés • A szövegszerkesztő használata • Szövegjavítási funkciók • Szövegszerkesztési alapok • Táblázatok és objektumok a szövegben Számítógépes grafika és képszerkesztés • Grafika • A rastergrafika • A vektorgrafika • Képek feldolgozása Bemutató készítése • Bemutató készítés Táblázatkezelés • A táblázatkezelő használata • A táblázat szerkezete • Adatok a táblázatokban • Táblázatformázás • Diagramok és egyéb objektumok Adatbázis-kezelés • Az adatbázis-kezelés alapfogalmai • Az adatbázis szerkezete és kialakítása • Adatbázis-kezelési műveletek Publikálás a világhálón • Webhely felépítése • Web dokumentum tartalma • Web dokumentum formázása Algoritmizálás, adatmodellezés • Adatszerkezetek, adat be- és kivetel • Algoritmus leíró eszközök • Elemi algoritmusok • Rekurzio A programozás eszközei • Programozási nyelv • Programfejlesztés és környezet
Fizika	Mozgás és egyensúly • Egyszerű mozgások • Összetett mozgások • Ismétlődő mozgások • Dinamika, a közlekedés és sportolás fizikája • Gépek Energia, munka, hő • Munka, energia • A melegítés és hűtés következményei Víz, levegő, környezet • Víz, levegő • Környezet Elektromosság • Szikrák, villámok • Elektromosság a környezetünkben • Generátorok és motorok Hullámok, kommunikáció, fény

	• A hullámok szerepe a kommunikációban • Képek és látás Atomfizika, magfizika • Az atomok és a fény • Az atommag szerkezete A Világegyetem megismerése • A gravitációs mező • Csillagászat Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek • A fizikatörténet jelentősebb személyei • Felfedezések, találmányok, elméletek • A jelen kihívásai
Biológia	Bevezetés a biológiába • A biológia tudománya • Fizikai, kémiai alapismeretek Egyed alatti szerveződési szint • Szervetlen és szerves alkotóelemek • Az anyagcsere folyamatai • Sejtalkotók (az eukarióta sejtben) Az egyed szerveződési szintje • Nem sejtes rendszerek • Sejtes rendszerek • Többsejtű eukarióták • Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak Az emberi szervezet • Homeosztázis, rendszerszemlélet • Kültakaró • A mozgás • A táplálkozás • A légzés • Az anyagszállítás • A kiválasztás • A szabályozás • Szaporodás és egyedfejlődés Egyed feletti szerveződési szintek • Populáció • Életközösségek (élőhely típusok) • Bioszféra • Ökoszisztéma • Környezet- és természetvédelem • Fenntarthatóság Öröklődés, változékonyság, evolúció • Molekuláris genetika • Mendeli genetika • Evolúció • A bioszféra evolúciója
Kémia	Általános kémia • Atomszerkezet • Kémiai kötések • Molekulák, Összetett ionok • Anyagok halmazok

	• Kémiai átalakulások Szervetlen kémia • Hidrogén • Nemesgázok • Halogénelemek és vegyületeik • Az oxigéncsoport elemei és vegyületei • A nitrogéncsoport elemei és vegyületei • A szénsoport elemei és vegyületei • Fémek Szerves kémia • A szerves vegyületek általános jellemzői • Szénhidrogének • Halogéntartalmú szerves vegyületek • Oxigéntartalmú szerves vegyületek • Nitrogéntartalmú szerves vegyületek • Szénhidrátok • Fehérjék • Nukleinsavak • Műanyagok • Energiagazdálkodás Kémiai számítások • Az anyagmennyiség • Gázok • Oldatok, elegyek, keverékek • Számítások a képlettel és a Kémiai egyenlettel kapcsolatban • Termokémia • Kémiai egyensúly • Kémhatás • Elektrokémia
Földrajz	Tájékozódás a földrajzi térben • A térkép • Tájékozódás térképen és a térképpel • Távérzékelés és térinformatika Tájékozódás a kozmikus térben és az időben • A Világegyetem • A Nap és kísérői • A Föld és mozgásai • Az űrkutatás A geoszférák földrajza • A kőzetburok földrajza • A levegőburok földrajza • A vízburok földrajza A geoszférák kölcsönhatásai, a földrajzi övezetesség • A földfelszín formálódása • A külső erők felszínformáló tevékenysége • A talaj • A geoszférák közötti kapcsolatok • A szoláris és a valódi éghajlati övezetek • A vízszintes földrajzi övezetesség • A függőleges földrajzi övezetesség • A geoszférák fejlődése a múltban, földtörténet

	Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században • A népesség földrajzi jellemzői • Településtípusok, urbanizáció A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig • A nemzetgazdaságok és a világgazdaság • Integrációs folyamatok • A globalizáció • A monetáris világ Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában • A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai • Magyarország természeti adottságai • Magyarország társadalmi jellemzői • A hazai gazdasági fejlődés jellemzői • Hazánk tájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe • A magyarországi régiók földrajzi jellemzői • Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme • Magyarország környezeti állapota • Az országhatárokon átívelő kapcsolatok Európa földrajza • Európa általános természetföldrajzi képe • Európa általános társadalomföldrajzi képe • Az Európai Unió • Európa regionális földrajza Az Európán kívüli kontinensek földrajza • A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe • Ázsia földrajza • Ausztrália és Óceánia földrajza • A sarkvidékek földrajza • Afrika földrajza • Amerika földrajza Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái • A globálissá váló környezetszennyezés és következménye • Demográfiai és urbanizációs problémák • Élelmezés és egészség • A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei • A környezet- és a természetvédelem feladatai, a globális béke fenntartása
Ének-zene	Reprodukálás • Éneklés • Műelemzés Befogadás • Zenetörténet • Zenefelismerés • Zeneelmélet • Dallamírás Zenei alkotótevékenység • Dallamalkotás
Vizuális kultúra	ALKOTÁS Vizuális eszközök

	• Vizuális nyelv • Technikák Tevékenységszintek • Ábrázolás, látványértelmezés • Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás BEFOGADÁS Vizuális eszközök • Megjelenítés sajátosságai • Technikák Tevékenységterületek • Vizuális kommunikáció • Tárgy és környezetkultúra • Kifejezés és képzőművészet
Testnevelés	Elméleti ismeretek • Az olimpiai mozdalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek • A harmonikus testi fejlődés • A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában és a személyiség fejlesztésében • A motoros képességek szerepe a teljesítményben • Gimnasztikai ismeretek • Atlétika • Torna • Zenés-táncos mozgásformák • Küzdősportok, önvédelem • Úszás • Testnevelés és sportjátékok • Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek Gyakorlati ismeretek • Gimnasztika • Atlétika • Torna • Küzdősportok, önvédelem • Úszás • Testnevelési és sportjátékok
Mozgókép-kultúra és médiaismeret	A mozgóképi közlésmód és kifejező eszközök • A képrögzítés és mozgásábrázolás alapjai és jellemzői, a technikai képalkotás és a mozgóképi történetmesélés előtörténete • A technikai kép jellemzői • A látvány mozgóképi megszervezése • Szerepjáték • Montázs • Mozdóképi elbeszélés • A mozgóképi alkotások rendszerezése • A valóság ábrázolásához való viszony • Cselekményelemzés • A mozgóképi szövegek jelentése • Egyszerű mozgóképi vagy médiaszövegek megszerkesztése Mozgóképi kultúra és tömegkultúra • A filmkultúra kettőssége

	• Műfaji jellemzők • Intertextualitás, sorozatelv • A sztár • A befogadást befolyásoló tényezők a tömegkultúrában • Reklám • Show-műsorok • Televíziós filmsorozatok • Számítógépes játék A magyar filmtörténet és a filmművészet • Korstílusok • A filmtörténet kezdetei, az ősfilm • A némafilmművészet • A hangosfilmművészet kialakulása, A magyar film a második világháború előtt • A modern film • Az új magyar film a második világháborútól a rendszerváltásig • A kortárs magyar film • A film helye a nemzeti kultúrában Médiaismeret – alapfogalmak; a média társadalmi szerepe, használata; intézmények és szabályozás • A média fogalma és társadalmi szerepe • Mediatizált információforrások használata • A társadalmi nyilvánosság • A valóság sztereotip és torzított megjelenítése a médiában • A média és az életmód • A médiaszöveg mint termék • Intertextualitás, sorozatelv Tudatos médiahasználat • Új médiatechnológiák • Online média használata • A befogadást befolyásoló tényezők Médiaintézmények és médiaszabályozás • Hírműsorok • A médiaipar intézményei • A médiaipar ellenőrzése
Állampolgári ismeretek	A család, a családi szocializáció • A család fogalma és funkciói. Családi szerepek. • A házasság intézménye, hagyományos családmodell, a család társadalmi funkciói. • Párkapcsolatok, családtervezés, gyermekvállalás kérdése. A család gazdálkodása és pénzügyei • A háztartás bevételei. • A háztartás kiadásai: fogyasztás, beruházás. • Megtakarítás a háztartásban – megtakarítás formái. • A hitelfelvétel módjai, feltételei és kockázatai. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás • Az alapvető emberi jogok, állampolgári jogok és kötelezettségek. • Egyéni és közösségi jogok. Az állampolgárság fogalma. • Állampolgárság létrejötte.

- Az Alaptörvény legfontosabb részei. Az országgyűlési, önkormányzati és európai parlamenti
- választások, a népszavazás intézménye.
- A civil társadalom szervezetei.

Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem

- A nemzettudat alkotóelemei és a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formái.
- Az anyaország feladatai a határon kívül élő magyarság identitásának megőrzésében.
- A nemzetállamok szerepe a globális világban és az Európai Unióban.
- Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszere.
- A globalizáció hatása a nemzeti kultúrákra.
- A magyar honvédség szerepe, feladatai.
- Biztonságpolitikai kihívások a 21. században.

A magyar állam intézményei

- A köztársasági elnök szerepe.
- A törvényhozói hatalom rendszere.
- A törvényalkotás folyamata és a jogszabályi szintek.
- Politikai pártok.
- A végrehajtó hatalom rendszere (országos és helyi szint).
- A nagy ellátórendszerek.
- Az önkormányzatiság fogalma.
- A helyi önkormányzatok szervezete és működése.
- A közigazgatás rendszere.
- Az igazságszolgáltatás rendszere, felépítése, szereplői.
- Jogi alapismeretek: jogsérem, jogorvoslat.
- Az ellenőrző intézmények (AB, ÁSZ).
- A rendőrség feladatai és jogai.

Az állam gazdasági szerepvállalása

- Államháztartás, központi költségvetés és a fiskális politika.
- Az állam piaci és nem piaci feladatai.
- Az újraelosztási rendszerek.
- Az államadósság kialakulása és finanszírozása.
- A fő makrogazdasági mutatók.
- A gazdasági növekedés, stagnálás, foglalkoztatottság, munkanélküliség, infláció.
- Adók és járulékok.
- Az állam gazdasági szerepének liberális, baloldali és konzervatív értelmezése.

A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése

- Állampolgári dokumentumok: személyi igazolvány, lakcímkártya, diákigazolvány, útlevél, adóazonosító, TAJ kártya, jogosítvány.
- A hivatali ügyintézés lehetőségei.
- Szerződések típusai.
- Motivációs levél, önéletrajz, állásinterjú.

Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem

- A fogyasztóvédelem fogalma és lehetséges területei.
- Demográfiai folyamatok hazánkban és a nagyvilágban.
- A technikai civilizáció és a gazdasági növekedés hatása a természeti környezetre.

Bankrendszer, hitelfelvétel

	• A nemzetközi és a hazai bankrendszer. • Pénzügyi tranzakciók. Hitel (kamat, futamidő, fedezet, saját erő, THM). • Az MNB működése, feladatai és a monetáris politika. Vállalkozás és vállalat • A gazdaság alapintézményei, törvényszerűségei és gazdasági szereplői. • A tulajdonformák. • Vállalkozási formák, cégtípusok. • Az üzleti terv.

2.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tananyag órai feldolgozása mellett elengedhetetlen az otthoni gyakorlás, felkészülés.

A pedagógiai munka eredményességének, hatékonyságának folyamatos biztosítása érdekében szükséges a tanulók teljesítményének rendszeres mérése, értékelése.

Az értékelés alapvető feladata, hogy megerősítse a nevelőtestület pedagógiai tevékenységének helyességét, illetve feltárja a hibákat, hiányosságokat és így ösztönözzön a hibák javítására, a nevelő-oktató munka fejlesztésére.

2.7.1. Az értékelés elvei, módjai

- A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.
- A tanulóval szemben támasztott elvárások és az azokhoz igazodó mérési stratégiák egyértelműek és már a tanulási folyamat elején ismertté válnak diákjaink és szüleik számára. Arra törekszünk, hogy az iskolai légkör bizalmi jellege lehetővé tegye a tanulási problémák és a személyes nehézségek időben történő felfedezését.

A tanulói teljesítmény értékelésének céljai

- segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását,
- a pedagógus meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosít a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újra tervezésére, a célok
- újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja.
- a tanulók egyéni fejlődésének követése, az egyéni képességekhez (önmagához mért) teljesítményének értékelése,
- Az adatokra és tényekre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi

- a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait,
- az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat.

Az értékelés előtt különböző méréseket végzünk

- A kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. Kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról. A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékozódó jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.

Minden értékelési típus önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása.

Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek. Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

- Az értékelés folyamatos és rendszeres megfigyelésen alapul.
- Mindig a gyermek érdekében a fejlesztés és megerősítés szándékával történik. A tanulói teljesítmény értékelésekor visszajelzést kapunk és adunk a tanítás-tanulás eredményéről
- Az értékelés változatos módszereit használjuk: diagnosztikus és formatív (formáló- segítő értékelés, alakító, a folyamatba beiktatott, a tanuló számára pontos eligazítást nyújtó), szummatív (lezáró-összegző, nagyobb egységek végén megejtett minősítés).
- Csak azt értékeljük (osztályozzuk), amit korábban megtanítottunk és meggyőződünk az elsajátításáról.
- Az értékelés legyen folyamatos, igazságos, körültekintő, következetes, egyénre szóló.
- Igyekezzünk egyértelműen megfogalmazni a követelményeket és az értékelési módszereket az egyes tantárgyakban. A tanuló tudja és értse milyen teljesítményt és milyen irányú fejlődést várunk el tőle.
- A tanulók minél többféle tevékenységét értékeljük.
- Használjuk fel a tanulók véleményét egymás feleletéről a sajátos tanulási módszerek, követelmények tudatosítása érdekében.
- A jól megválasztott értékelési szempontok nagy segítséget nyújtanak a tanulók önellenőrző, önértékelő képességének kialakításában.
- Az év végi osztályzatnak értékállóknak kell lennie. Ezért győződjünk meg az eredményességről külső felmérésekkel, vizsgálatokkal is.

A gyermek szülőjének joga és kötelessége gyermeke tanulmányi előmenetelét figyelemmel kísérni.

A pedagógus feladata folyamatosan informálni a szülőt a tanuló teljesítményéről.

Az iskolarendszerű oktatásban értékelésünk alapja

- pedagógiai program,
- az intézményben alkalmazott kerettantervek alapján elkészített helyi tantervek
- a szakmai képzés helyi programjai és az érvényben lévő képzési és kimeneti követelmények és programkövetelmények.

Az értékelés során törekszünk arra, hogy tanítványaink sikerélményhez jussanak és felhasználjuk ennek motiváló hatását.

Nem adható szaktárgyi érdemjegy fegyelmezetlenségért, órai hiányzásért, késésért, felszerelés hiánya miatt, illetve olyan tananyag számonkéréséért, amely a helyi tanterv követelményeiben nem szerepel.

A tanév elején a diákokat tájékoztatni kell az egyes tantervek követelményeiről, a szülőknek az első szülői értekezleten kell információkat adni a tantárgyak követelményeiről.

A házi feladatot, házi dolgozatot érdemjeggyel lehet minősíteni.

Az érdemjegyeket az elektronikus osztálynaplóba be kell jegyezni, erről a szaktanároknak kell gondoskodni.

Az elektronikus osztálynapló ellenőrzése az osztályfőnök feladata, **melyet havi rendszerességgel kell elvégezni.**

A tanulók munkájának értékelése érdemjeggyel történik. Félévente a szaktanárok legalább három érdemjegyet adnak a tanulóknak.

- **Jeles (5) osztályzatot kap** az a tanuló, aki a helyi tanterv tantárgyi követelményeit, a szakmai programok és az egyes képzési szakaszok lezárásaként előírt vizsgák követelményeit a tanuló legalább 85%-ban teljesíti.
- **Elégtelen (1) osztályzatot kap** az a tanuló, ha a követelményeket a tanuló 25% alatt teljesíti.

Az alábbi százalékos értékelés alapján osztályozunk

%-os eredmények	Osztályzatok
85–100%	jeles (5)
70–84%	jó (4)
50–69%	közepes (3)
25–49%	elégséges (2)
0–24%	elégtelen (1)

2.7.2. A tanuló teljesítményének értékelése a felnőttoktatás egyes munkarendjeiben

Tanulmányi teljesítmény értékelése

A tanulmányi teljesítmény értékelése az osztályfőnöki órák kivételével minden munkarendben és minden évfolyamon ötfokú skálán történik. A felnőttoktatás esti tagozatain az ellenőrzés, mérés, értékelés szerepét illetően az intézmény általános elvei az irányadók.

A tanuló köteletségének teljesítése esti munkarendben

Az esti munkarendben tanulók kötelesek részt venni a számukra szervezett kötelező tanórákon. Amennyiben a tanuló a tanítási napról távol marad, mulasztását a házirendben meghatározottak szerint igazolnia kell.

A tanórák alacsony száma, a tantárgyfelosztás szerkezete és a tanév rendjének alakulása lehetővé teszi, hogy egyes tantárgyak tanóráit (teljesen vagy részben) tömbösített jelleggel tartsuk meg.

A pedagógusok a tanulók teljesítményét minden tantárgyból érdemjegyekkel értékelik, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítik. (Nkt. 54. §) Amennyiben a tanuló az előírt kötelező érdemjegyeket nem szerezte meg, akkor a tanév utolsó hetében osztályozó vizsgát köteles tenni.

„A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette ... az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséről bizonyítványt kap.” (Nkt. 57. §)

A tanuló köteletségének teljesítése más sajátos munkarendben

A más sajátos munkarendben az intézmény kötelező tanórai foglalkozásokat nem szervez, a konzultációk látogatása ajánlott. Osztályozó vizsgát tenni az a tanuló jogosult, aki a megfelelő

számú önellenőrző kérdéssort kitöltve, megoldva leadja a tanulási keretrendszer felületén a tanév rendjében meghatározott időpontig, és osztályozó vizsga kérelmét a tanév rendjében meghatározott időpontig beadja.

A más sajátos munkarendben – a munkarend sajátosságainál fogva – félévi minősítés nincs, a tanulók évfolyamonként egy alkalommal, évfolyam végi osztályozó vizsgán számolnak be tudásukról. Csak az a tanuló bocsájtható vizsgára, aki minden egyes tantárgyból legalább három, különböző negyedéves segédanyaghoz tartozó önellenőrző feladatsort legkésőbb a vizsgára történő jelentkezésig lead.

Számonkérés az esti munkarendű oktatásban

Az esti munkarendű oktatásban a tanuló félévi és év végi osztályzatait a szaktanár állapítja meg a tanuló évközi teljesítménye, érdemjegyei alapján. A félévi és év végi osztályzatot az osztályozó értekezlet állapítja meg átlagolással, a matematikai kerekítés szabályait alkalmazva.

Amennyiben a tanulót kérelmére a főigazgató felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, a félévi és a tanév végi osztályzatok megállapítása érdekében osztályozó vizsgát tehet.

Amennyiben a tanuló számára fel nem róható, igazolt okból a pedagógiai programban meghatározott időnél többet mulasztott, írásbeli kérelmére, a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet a félévi és tanév végi osztályzatok megállapítása érdekében.

A szaktanár köteles a számonkéréssel kapcsolatos elképzeléseit, elvárásait, a tananyag szakaszolását és a témaköröket a tanulókkal a tanév kezdetén közölni, az önálló, otthoni tanuláshoz számukra minden segítséget megadni.

Amennyiben – a tanuló igazolatlan mulasztásai miatt –, az első félév érdemjegyek hiányában nem lezárható, a tanuló tanulói jogviszonya a tanév helyi rendjében meghatározott nappal megszűnik. A R 143. § (7) bekezdése alapján *“Az iskolának dokumentálnia kell a tanuló tanórai foglalkozásokon való jelenlétét, távolmaradását, távolmaradásának indokát, továbbá a távolmaradás igazolását. Az iskola félévenként összesíti az igazolatlan mulasztásokat, és ennek alapján megállapítja, hogy melyik tanulónak szűnik meg a tanulói jogviszonya.”*

Amennyiben – a tanuló igazolatlan mulasztásai miatt –, a második félév érdemjegyek hiányában nem lezárható, a tanuló tanulói jogviszonya a tanítási év utolsó napjával megszűnik.

Számonkérés a más sajátos munkarendű oktatásban

A más sajátos munkarendű tanuló év végi osztályzatait az évfolyam végén – a 9-11. évfolyamon a „május-júniusi”, 12. évfolyamon az „áprilisi” vizsgaidőszakban - szervezett osztályozó vizsgán nyújtott teljesítménye alapján a vizsgabizottság állapítja meg. (Az osztályozó vizsgák részletes szabályozását lásd: 1.9.2.)

A más sajátos munkarend tanulói számára szervezett osztályozó vizsgára legkésőbb a vizsgát megelőzően, a tanév helyi rendjében meghatározott ideig jelentkezni kell.

Amennyiben a tanuló év végi jegyei minden tantárgyból megállapíthatók az osztályozó vizsga alapján és

- eredménye minden tantárgyból legalább elégséges (2), magasabb évfolyamba lép;.
- négy vagy több tantárgyból osztályzata elégtelen (1), köteles az évfolyamot megismételni;.
- legfeljebb három tantárgyból osztályzata elégtelen (1), augusztus végén az adott tantárgy(ak)ból javítóvizsgát tehet.

Amennyiben a tanuló javítóvizsgát tesz, az évfolyam végi osztályzat meghatározásakor a korábban szerzett érdemjegyeit nem vesszük figyelembe.

A tanuló továbbhaladása esti munkarendben

A tanuló félévi és év végi osztályzatait az adott tantárgyat tanító pedagógus állapítja meg a tanuló évközi teljesítménye, eredményei alapján. A félévi és év végi osztályzatról az osztályozó konferencia dönt a megszerzett jegyek átlagolásával, a matematikai kerekítés szabályait alkalmazva. A magasabb évfolyamba lépésről az intézmény nevelőtestülete dönt.

Amennyiben a tanuló év végi jegyei minden tantárgyból megállapíthatók évközi teljesítménye alapján és

- eredménye minden tantárgyból legalább elégséges (2), magasabb évfolyamba lép,
- négy vagy több tantárgyból érdemjegyeinek átlaga elégtelen (1), tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja,
- legfeljebb három tantárgyból érdemjegyeinek átlaga elégtelen (1), augusztus végén az adott tantárgy(ak)ból javítóvizsgát tehet. Amennyiben a tanuló javítóvizsgát tesz, az évfolyam végi osztályzat meghatározásakor a korábban szerzett érdemjegyeit nem vesszük figyelembe.

A tanuló magasabb évfolyamra lépés feltételei

A címben szereplő feltételt illetően a Nkt. 54-57. §-a, és a R. 64-78. §-i állapítanak meg fontos szabályokat. A felsorolt jogforrások ide vonatkozó feltétele a tanulmányi követelmények sikeres teljesítése intézményünkben akkor valósul meg, ha a tanuló a számára előírt összes óratervi tantárgy követelményét legalább elégséges szinten teljesítette. (Vagyis minden tantárgyból legalább elégséges osztályzata van!)

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az intézményvezető felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az intézményvezető engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- aki egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott és emiatt teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető – csak akkor, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen,
- egyéni munkarendű tanuló volt,
- a tanuló az egyes tantárgyakból az éves óraszám 30 %-nál többet hiányzott és emiatt teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető – csak akkor, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

2.7.3. A tanuló magatartása és szorgalma értékelésének alapelvei

Az osztályfőnök

- a) Az osztállyal és az osztályban tanító tanárokkal történő megbeszélés után félévkor és év végén értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- b) Év elején az első osztályfőnöki órán megismerteti a tanulókkal a házirendet, felhívja a figyelmet az esetleges változásokra. Folyamatosan ügyel a házirendben foglaltak betartására, különösen a késésekre és a hiányzásokra.

2.7.4. A magatartás értékelésének alapelvei az általános iskolai nevelés-oktatásban

Példás (5)
• a házirendet betartja; • a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik; • kötelességtudó, feladatait teljesíti; • önként vállal feladatokat és azokat teljesíti; • tisztelettudó; • társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik; • az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz; • óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
Jó (4)

• a házirendet betartja; • tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik; • feladatait a tőle elvárható módon teljesíti; • feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti; • az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt; • nincs írásbeli intője vagy megrovása.
Változó (3)
• az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be; • a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik; • feladatait nem minden esetben teljesíti; • előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva; • a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik; • igazolatlanul mulasztott; • osztályfőnöki intője van vagy of. figyelmeztetése, vagy szaktanári figyelmeztetése
Rossz (2)
• a házirend előírásait sorozatosan megsérti; • feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti; • magatartása fegyelmezetlen, rendetlen; • társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik; • viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza; • több alkalommal igazolatlanul mulaszt; • több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

2.7.5. A szorgalom értékelésének alapelvei az általános iskolai nevelés-oktatásban

Példás (5)
• képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt; • tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi; • a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi; • munkavégzése pontos, megbízható; • a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz; • taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.
Jó (4)
• képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt; • rendszeresen, megbízhatóan dolgozik; • a tanórákon többnyire aktív; • többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti; • taneszközei tiszták, rendezettek
Változó (3)
• tanulmányi eredménye elmarad képességeitől; • tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti; • felszerelése, gyakran hiányzik; • érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja; • önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.
Hanyag (2)

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen

2.8. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

A beszámoló helyi szabályai

- Az írásbeli beszámoló tételeit (feladatsorát) a szaktanár állítja össze, azt a beszámoló kezdetéig szolgálati titokként kell kezelni.
- A szóbeli beszámolót az írásbeli dolgozatok kijavítása után, arányosan elosztva kell lebonyolítani.
- Egy napon a tanulók legfeljebb négy tantárgyból tehetnek szóbeli beszámolót.
- A beszámolók során egy tanteremben egyszerre maximum 6 tanuló tartózkodhat.
- Az írásbeli dolgozatok eredményeit legkésőbb a szóbelin közölni kell a tanulókkal.
- A beszámolók eredményeiről a szaktanárok osztályozóívet vezetnek.
- A szaktanárok kötelesek a beszámoló eredményeit 3 napon belül az osztálynaplóba is átvezetni.
- A beszámolón a tanulók részvétele kötelező.
- Az a tanuló, aki a beszámolón nem tud részt venni, előzetesen halasztást kérhet, a beszámoló letételére legfeljebb három hét halasztást kaphat.
- Ha a tanuló önhibáján kívül a beszámolón nem jelenik meg, de távolmaradását két héten belül igazolja, utólagos beszámolót tehet az igazolást követő három héten belül, de külön engedéllyel is csak legkésőbb a következő beszámolási időszakig.
- Az elégtelen eredményű beszámolót megismételni csak egyszer lehet.

A témazáró feladatlapok, írásbeli dolgozatok időpontjait a tanulók részére egy héttel korábban jelezni kell. Az eredményt a tanulóval közölni kell. Biztosítani kell a dolgozatok megtekinthetőségét. A témazáró írásbeli dolgozatokat az adott tanévben őrzi meg a szaktanár.

Az osztályfőnökök törekedjenek arra, hogy a szaktanárok egy tanulócsoportban egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot ne íráthassanak!

A szaktanároknak gondoskodni kell arról, hogy a témazáró feladatok, írásbeli dolgozatok javítására a megíratástól számított 10 munkanapon belül kerüljön sor.

Az írásbeli témazáró feladatok általában olyan típusúak legyenek, mint az érettségi vizsga, szakmai vizsga írásbeli feladatai.

Az alsó tagozatban

A tanulók szóbeli beszámoltatása önálló felelet, vagy kérdésekre adott válaszadás formájában történik. Egy adott témához gyűjtőmunka készítése, vagy otthoni, könyvtári felkészülés jutalmazható piros ponttal, matricával, stb. az adott téma súlyának, részletességének, a kidolgozás minőségének és előadásmódjának megfelelően.

A felső tagozatban

A tanulók szóbeli beszámoltatása:

órai feleletek (5-6. osztályban kérdésekkel irányított, 7-8. osztályban önálló előadás, tanulók

képességeihez igazodva segítő kérdésekkel), egy témával kapcsolatos kiselőadás, valamint az egyes tantárgyaknál előforduló egyéb lehetőségek (memoriterek, olvasás- fordítás, tartalom, szituációs gyakorlatok, képleírás stb.) formájában történik.

Az értékelés eszközei

- érdemjegy
- szöveges értékelés (az érdemjegyet kíséri – célja: rávilágítson a tanuló hibáira, megjelölje azok javítását, segítse a tanuló fejlődését)
- osztályzat (a félév és a tanév végén – az egész félévben illetve tanévben nyújtott teljesítményt vesszük figyelembe, szem előtt tartva a tanuló fejlődését)

2.9. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

2.9.1. A házi feladat korlátai

A házi feladat lehet szóbeli és írásbeli házi feladat, azokon belül lehet kötelező és szorgalmi.

Kötelező házi feladat

- Szóbeli kötelező házi feladat
 - Tananyaghoz kapcsolódóan lehet adni
 - Kötelező olvasmány, melyet a magyar nyelv és irodalom tanterv évfolyamonként megjelöl
 - tananyaghoz kapcsolódó, az ismeretek elmélyítését szolgáló szemelvények, ajánlott irodalom
 - Memoriterek – melyet a szaktárgyi tanterv megjelöl
- Írásbeli kötelező házi feladat
 - Tankönyv, munkafüzet, feladatgyűjtemény, iskolai füzet tanár által kijelölt feladatainak megoldása
 - Tananyag szerves részét képező fogalmazások, írásbeli elemzések, gyűjtőmunkák elkészítése

Általános rendelkezések a kötelező házi feladatra vonatkozóan

A szóbeli és írásbeli házi feladat mindenkor szervesen kapcsolódjon a tanóra tananyagához, témájához. Célja minden esetben a tanórán szerzett ismeretek megszilárdítása, elmélyítése és a tantárgyi készségek begyakorlása legyen. Az írásbeli házi feladat mennyisége átlagosan fél óránál több felkészülést ne követeljen a tanulótól. A házi feladat ellenőrzése, megbeszélése következetes legyen a legközelebbi órán. Írásbeli házi feladat értékelése – tartalmi és formai szempontból – egyaránt fontos, ezt a nevelő szóban és írásban is közölheti a tanulóval.

Szorgalmi (házi) feladat: minden esetben a tanuló önkéntes vállalása alapján történik

- Szóbeli szorgalmi házi feladat
 - a. Vállalt kiselőadás a tananyaghoz kapcsolódva
 - b. Ajánlott olvasmány – melynek a jegyzékét a magyar nyelv és irodalom tanterv megjelöl évfolyamonként
 - c. Házi és felmenő versenyekre való felkészülés
- Írásbeli szorgalmi házi feladat
 - a. Képességek fejlődését, tehetség fejlesztését, kibontakozását elősegítő feladatok megoldása
 - b. Levelezős és felmenő rendszerű feladatok megoldása
 - c. Írásbeli pályamunkák készítése

Általános rendelkezések szorgalmi (házi) feladatra vonatkozóan

- Szóbeli és írásbeli szorgalmi feladat a tantárgyi követelményeken felüli teljesítmény

célozza.

- Hozzájárul a tanuló széleskörű tájékozottságához.
- Szaktanár ajánlása, motivációja alapján a tanuló önként vállalja.
- A szorgalmi feladat mennyisége: a tanuló teherbírásán és kitartásán is múlik, más-más elvárás lehet egyénenként, óvakodjunk, hogy túl sok feladat adásával a tanuló kedvét ne veszítse el.
- Szorgalmi feladat gyakorisága: a tanulók elfoglaltságát figyelembe véve történjen. Pedagógiai szempontból szükséges lehet a szorgalmi feladat megoldásához tanári segítség nyújtása
- A szorgalmi munkát minden esetben ellenőrizzük, értékeljük a közösség előtt, az érdemi szorgalmi munka jutalomban részesüljön.

A tanulók szóbeli felelet, dolgozat vagy témazáró dolgozat, esetenként beszámoló, házi dolgozat formájában adnak számot az elsajátított tananyagról.

2.9.2. Az otthoni felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának általános iskolai jellemzői

Kritériumok

- Az írásbeli és szóbeli feladatok kapcsolódjanak a témakörhöz
- A tananyag elmélyítése, gyakorlása a fő cél
- Életkori sajátosságok figyelembevételével kapnak a tanulók szorgalmi feladatokat, gyűjtőmunkát,
- Alsó tagozaton az aznap megtanult ismeretek gyakoroltatása és elmélyítése, rögzítése zajlik az önálló tanulási órákon a „tanulási időben”
- A tanulási idő alatt zajló szakkörök, iskolán belüli elfoglaltságok esetén úgy kell megszervezni az önálló tanulást, hogy arra minden tanulónak biztosítsunk időt.
- Alsó tagozaton a szóbeli és írásbeli feladatok megoldása együttesen legfeljebb 1 órát vegyen igénybe.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

A tanulókat (versenyre készülőket, a tantárgy iránt aktívan érdeklődőket) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

Az otthoni írásbeli házi feladat szabályozása az általános iskolában

Az egész napos programmal működő osztályokban nincs rendszeres otthoni házi feladat, a felkészülés az iskolában történik. A tanulók heti egy alkalommal kapnak otthoni feladatot, annak érdekében, hogy szüleik is részesei lehessenek az iskolai tanulásnak, nyomon követhessék gyermekük fejlődését. Az önálló, felkészülést biztosító délutáni tanulás 4. osztálytól kezdődően része a napirendnek, osztályonként eltérő időszükséglettel.

Az évközi szünetek a pihenés, a feltöltődés lehetőségét szolgálják, ezekre az időszakokra házi feladatot nem kapnak a tanulók.

2.10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagok

Településünkön nem jellemző a nemzetiségek nagy számú jelenléte, így nem terveztük egyetlen tantárgy keretében sem a nemzetiség kultúrájának megismertetését.

2.11. Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Csoportbontások az egyes tantárgyakból

Tantárgy	Iskolatípus					
	Általános iskola	Évfolyam	Szakgimnázium/ Technikum	Évfolyam	Gimnázium	Évfolyam
Magyar nyelv és					X	9-12
Matematika					X	9-12
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek					X	9-12
I. idegen nyelv - angol nyelv	X	4-8.			X	9-12
II. idegen nyelv - német nyelv, francia nyelv					X	9-12
Biológia					X	9-12
Kémia					X	9-12
Fizika					X	9-12
Földrajz					X	9-12
Vizuális kultúra					X	9-12
Digitális kultúra	X	minden			X	9-12

A szakgimnáziumban és a technikumban a csoportbontás az osztály létszámától függ. Az Szkt. 54.§ (3) bekezdése alapján: *“A tanuló osztályba vagy csoportba való beosztásáról – a szakmai munkaközösség, ennek hiányában az oktatói testület véleményének kikérésével – az igazgató dönt. Az osztálylétszám legfeljebb 32 fő, amely a fenntartó engedélyével legfeljebb húsz százalékkal túlléphető. A szakképző intézményben megvalósuló **szakirányú oktatás csoportlétszáma legfeljebb 16 fő.** A minimális osztály- és csoportlétszámot a fenntartó határozza meg.”*

Fontos szerepe van a felzárkóztatásnak, hiánypótlásnak /szövegértés, matematikai alapkészségek/, a logikai és kommunikációs készségek fejlesztésének /informatika, idegen nyelv/, a speciális készségek fejlesztésének, az érettségi vizsga, szakmai vizsga követelményei teljesítésének. A csoportbontásnál ezeket vesszük figyelembe.

A kötelező tanórai foglalkozások mellett a tanulók az alapképzést kiegészítő, szabadon választott tanórai tevékenységekbe is bekapcsolódhatnak.

Ezek a következők

- a tanórai anyag elmélyítését szolgáló konzultációk, speciális és kiegészítő ismeretek céljából szerzett tehetséggondozó foglalkozások,
- a különböző előképzettségű tanuló szintre hozását, a tanulmányokban elmaradók felzárkóztatását szolgáló korrepetálások

Az iskolai tevékenységek harmadik nagy csoportja a tanórán kívüli foglalkozások. Ezek a tanulók érdeklődési körének megfelelően szerveződnek:

- tanulmányi –kulturális versenyek
- sportkörök: labdarúgás, sakk, tömegsport
- konzultáció és korrepetálás
- színházi neveléssel kapcsolatos foglalkozások

A csoportbontás általános iskolai jellemzői

Angol nyelvi emelt óraszámú csoportjainkban változó ismerettel érkeznek tanulóink az intézménybe, így számukra a tudásszintjük bemérése után szervezzük meg a kezdő és haladó nyelvi csoportot.

Tapasztalatunk az, hogy kisebb csoportokban tanulóink magatartása, viselkedés kultúrája, tanórai aktivitása sokkal motiváltabb.

Az esetleges csoportbontásokkal célunk lenne, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

2.12. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

2.12.1. Egészségnevelési elvek

Az egészség testi, lelki, szociális jólét, ennek összhangja, egyensúlyban tartása. Nagy hangsúlyt fektetünk a prevencióra, hogy a tanulók kellőképpen fel legyenek készítve az adott problémák megelőzésére. Fontos a felvilágosítás, hogy az egészségügyi ismeretek mellett tanulóink szerezzenek gyakorlati tapasztalatokat a betegségek, sérülések ellátásáról.

Az egészségtudatosság kialakítását segíti a szemléltetés módszerének alkalmazása, szakemberek bevonásával élményszerű foglalkozások tartása.

Az egészség érték, a mindennapok része kell, hogy legyen. Fontos a tudatos törekvés az egészséges élet kialakítására, egy megfelelő életminőség teremtésére, ezen keresztül az emberi élet méltóságának megőrzésére.

Szükséges, hogy a különböző felvilágosító előadásokat követően az egyének képesek legyenek az önfejlődésre, érdeklődésük elmélyítésére az adott témakörben, szakterületen. Tudják használni a különböző információszerzési technikákat (pl.: könyvtár, internet, szakfolyóiratok ismerete).

A személyes példamutatás nélkülözhetetlen, a gyerek odafigyel a felnőtt és a kortárs csoport véleményére, tapasztalataira. Az aktív közösségi részvétel a különböző szervezetek, civil szerveződések programjaiban, a tagintézményi rendezvényeken formálja a hétköznapi tapasztalatokat, erősíti a kulturált magatartásminták rögzítését.

Az érett, autonóm személyiséggé válást segíti egy jól „begyakorlott” sportmozgás, tánc is, de a mai stresszel teli világukban feszültségoldó hatása lehet a zenének, a művészeteknek, az irodalomnak, a népmese rejtélyes világának is.

Az intézménynek az életre kell felkészítenie a gyermeket, azért szükséges, hogy a szülők az iskolával közösen tegyenek meg mindent, hogy a tanulók az egészséges életmód mintáit hatékonyan elsajátítsák.

A diákok körében kérdőíves módszerrel rendszeresen felmérjük az egészségvédelmi és drogról való ismereteiket:

1. Részt vettél-e droggal kapcsolatos foglalkozáson? igen – nem
2. Ha igen, sorold fel, milyen foglalkozások voltak (előadás, stb.)
3. Szükségesnek tartod-e az iskolában a drogmegelőzési tevékenységet igen – nem
4. Válaszodat indokold meg!
5. Milyen feladata van egy diáknak az egészségvédelemben?

Az egészségnevelés feladatai

- szemlélet-formálás,
- helyes értékrend kialakítása,
- felvilágosító munka,
- megelőzés,
- egészségünk védelme, megóvása.

Az egészségnevelés területei

- személyiség fejlesztés,
- egészséges táplálkozás,
- káros szenvedélyek elkerülése: alkohol, dohányzás, drog,
- betegségek megelőzése, ill. felismerése,
- testkultúra, személyi higiénia kialakítása,
- szexuális nevelés,
- a lelki egyensúly megteremtése,
- a helyes napirend kialakítása,
- a mozgás igényének kialakítása, mindennapos testmozgás.

2.12.2. Az egészségnevelés színterei

Tanítási órákon

Minden tanár, tanító képes arra, hogy szaktárgyába megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit építse be a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

Egységnevelés tanórán kívül

- iskolai sportkörök
- egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, hallás-és látásvizsgálatok stb.)
- egészségügyi felvilágosító előadások
- versenyekre való felkészítés (A tanulók igényei szerint más sportágakban, egészség-és környezetvédelmi témákban is szervezünk, biztosítunk felkészülési lehetőséget.)
- úszásoktatáson való részvétel
- kerékpártúra
- lovaglás

Iskolai étkeztetés szerepe az egészségnevelésben

Az egészségnevelés és fejlesztés fontos területe az egészséges táplálkozás. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti.

2.12.3. Az egészségneveléssel kapcsolatos programok, tevékenységek

A szakmai szervezet segítségével, a továbbképzésen részt vett pedagógusok közreműködésével interaktív foglalkozásokat szervezünk a diákoknak.

A foglalkozások tematikájának kialakításánál figyelembe vesszük a korosztályi sajátosságokat, a tematika középpontjába a legális és illegális drogok hatásait, a használatuk következményei megismertetését tervezzük.

A képzéseken az ismeretnyújtás mellett a pedagógusok és a diákok foglalkoznak

- a konfliktuskezelés és a problémamegoldás módjait,
- a kritikus helyzetben történő pozitív döntéshozatal készségének fejlesztésével,
- a kortárs- és médiahatás felismerésével és kezelésével (pl. a „nem”-et mondás)
- a segítségnyújtás és segítségkérés kérdéseivel, a segítő intézményekkel Az egészségvédelmi és drogprevenciós program
- a Nemzeti Stratégia ismeretében készül,
- támaszkodik „Az iskolai drogstratégia kialakítása és módszertana” c. segédanyagra
- az iskola sajátosságainak figyelembevételével készül.

Figyeljük az egészségvédelmi témában meghirdetett pályázatokat, kihasználjuk a pályázati

lehetőségeket.

2.12.4. Környezeti nevelési elvek

Fontos pedagógiai feladat tanulóink környezettudatos magatartásának kialakítása hétköznapi élet minden területén. E folyamatban felkészítjük tanulóinkat az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre. Minden tantárgyban és minden intézményen kívüli programban arra törekszünk, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, benne az embert.

Az iskola környezeti nevelési elvei

Az iskolának sokoldalú szerepet kell vállalnia a környezeti tudatosság kialakításában. Ennek értelmében legfőbb feladatunk a tanulók szemléletformálása és tárgyi ismereteinek gyarapítása. A szemléletformálás együtt kell, hogy járjon a helyi környezeti problémák és értékek megismertetésével. Cél a természet megismertetése, annak szeretetére, védelmére való törekvés fontosságának tudatosítása, valamint a felelősségtudat alakítása közvetlen környezetünk védelme, ápolása érdekében.

A szűkebb környezet megóvásának készség szintre emelése lehetővé teszi olyan állampolgárok nevelését, akik felelősségteljesen vesznek részt a közügyének intézésében, és óvják, ápolják környezetüket.

Céljaink

Ki kell alakítani tanulóinkban

- A környezettudatos magatartást és életvitelt.
- A személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, energiatakarékos életmódot.
- A környezet értékei iránti felelős magatartást.
- A természetes és épített környezetünk védelmét, szeretetét.
- Az egészséges életmód iránti igényt.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.

Ennek érdekében kiemelt nevelési feladataink

- A természet- és környezetvédelem alapvető céljainak, feladatainak megismerése.
- Annak felismerése, hogy a természet és a környezet védelméért mindannyian személyesen is felelősek vagyunk.
- Ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése.
- Az egyén és társadalmi közösségek szerepének, felelősségének belátása a környezet értékeinek, harmóniájának megóvásában és továbbadásában.
- A környezettudatos szemlélet, magatartás és életvitel kialakításának segítése.
- Az állampolgári és egyéb közösségi felelősség felébresztése.
- A környezet – talaj, víz, levegő, táj – értékeinek védelme, megóvása.
- A természet jövőjéért, fenntarthatóságáért érzett felelősség vállalása.
- Bekapcsolódás a környezetvédelmi tevékenységekbe.
- Az emberi tevékenységek által okozott környezetkárosító folyamatok felismerése a lakóhelyen és környékén, valamint azok csökkentésére irányuló erőfeszítések megismertetése.
- Az egészség és környezet összefüggéseinek felismertetése.
- Problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése.
- Tájékoztatottság kialakítása a legfontosabb környezetet veszélyeztető tevékenységekről, az egészséget befolyásoló környezeti hatásokról.
- A természetes és egészséges környezetmegőrzésének fontossága-az összes természettudományos tantárgyban megszerzett ismeret, képesség felhasználása.
- Anyag-és energiatakarékos szemlélet kialakítása.

- A környezetet károsító leggyakoribb szennyezőanyagok megismerése.
- A szennyezőanyagok károsító hatásának mérséklésére, megszüntetésére irányuló lehetőségek bemutatása.
- Az újra hasznosítható hulladékok szelektív gyűjtése, fontosságának megértése.

2.12.5. A környezeti nevelés színterei iskolánkban

Hagyományos tanórai szervezésben

- A környezeti nevelés fontos színtere a tantárgyi tanítási óra.
- A tantárgyi kerettantervi tartalmak kiegészülnek a környezetre vonatkozó tananyaggal.
- A szakoktatásban a környezetbarát technológiák fontosságát kell hangsúlyozni.
- Döntő szerepe és felelőssége a természettudományos tantárgyaknak van, de a társadalomtudományok szerepe is jelentős az ember és a környezete kapcsolatának története, sajátosságai szempontjából. A tanórákon hozzárendeljük a feldolgozandó témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Tanulóink elméleti ismereteik gyarapodásával tudnak és akarnak majd küzdeni környezetük megóvásáért.

Tanórán kívül

- Igényes, kulturált környezet kialakítása a tantermekben, az iskolákban (teremdíszítés, tisztaság).
- A környezetvédelemmel kapcsolatos versenyeken való részvétel.
- Az ügyelei szolgálat segít a tagintézmény egészséges, tiszta környezetének kialakításában, megtartásában, a dohányzás megfékezésében, újabb dohányzók számának csökkentésében.
- A tisztaságra és egészséges életmódra nevelés érdekében osztályfőnöki órákon szakember előadásait hallgatjuk meg, és filmeket nézünk meg, azokat megvitatjuk (iskolai védőnő, NNK munkatársai, drogprevenciók továbbképzésben részt vett kollégák).
- Az osztályfőnöki órákon rendszeresen megbeszéljük az aktuális környezeti katasztrófákat, azok megelőzésének lehetőségeit.
- Szaktárgyi és osztályfőnöki órákon kiselőadások tartása, megvitatása, filmek megtárgyalása.
- Az osztályfőnöki órákra az ember és környezetére vonatkozó témákat terezzük minden évfolyamon.
- El kell érni, hogy tanulóink kapcsolódjanak be közvetlen környezetünk értékeinek megőrzésében, gyarapításában. Életmódjukban a természet tiszteletére, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljon meghatározóvá.
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák minél nagyobb számban valósuljanak meg.

2.12.6. Környezeti nevelési programok, tevékenységek

A környezeti nevelés a természet és a tőle függő emberi társadalom és az épített környezet harmóniájának megőrzését, fenntartását, és fenntartható fejlődésének feltételeit célozza. Feladata a természetet, a társadalmi környezetet és az embert tisztelő szokásrendszer tudományos, érzelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

Az ilyen módon felfogott környezeti nevelés eredményességéhez olyan célokra van szükség, amelynek alapján a pedagógiai munka úgy szervezhető meg, hogy a tanulóknak személyes tapasztalatok megszerzésére, élmények átélésére, a környezet egészére vonatkozó ismeretek elsajátítására legyen lehetősége. Ezeknek a sajátos nevelési, tanulási helyzeteknek, színtereknek és tanulásszervezési módoknak a biztosítása, a programadás szintjén, az egész nevelőtestület feladata.

A természet-környezet védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem, mivel az ember a természet része. A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. Az ember által okozott környezetszennyezés károsan hat vissza a saját szervezetének működésére.

Iskolánk feladata, hogy diákjaink megfelelő szemlélettel rendelkezzenek, a természet- és a környezet- és ezzel együtt saját egészségük védelmének témaköreiben.

Az iskolánkban folyó környezeti nevelés átfogó célja, a szűkebb és tágabb környezetével szemben igényes, annak társadalmi, esztétikai és biológiai értékeit felismerni képes, a környezeti problémák iránt fogékony, a környezetükért felelős, hitelesen tájékoztatott, önállóan tájékozódni és cselekedni képes emberek nevelése. El kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a természeti és társadalmi fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét, olyan ökológiai kultúrával rendelkezzenek, amelynek alapján későbbi felnőttkori döntéseikben a környezetkímélő magatartásmintákat képviseljének.

A környezeti nevelési program érdekében szükséges lehet az iskola épületének és szűkebb, tágabb környezetének környezetbarátibbá tétele – ezzel is segítve mind a tanulók, mind a dolgozók környezettudatosságának erősítését.

A tanórán kívüli környezeti nevelés programjai a következők

Természeti környezet vizsgálata

- a város parkjaiban,
- a játszótereken.

Az épített környezet tanulmányozása

- a városkép régen és ma,
- az épületek állapota, a városi közlekedés,
- a szemét gyűjtése közterületeken, sorsa.

Környezetvédelmi akciók, tevékenység

- játszóterek, parkok gondozása, védelme,
- helyi közlekedés problémái, megoldási javaslatok.

2.13. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk beiskolázási körzetében a családok szociális helyzete rendkívül polarizált. Tanulóink nagy részét egy szülő neveli (elvált, árva), magas az álláskereső szülők száma is. A szociális körülményeket tekintve a hátrányos helyzet adódik: a családi mikrokörnyezet gondjaiból, az „utcai” környezet kifogásolható hatásaiból, nem elfogadható iskolai csoportképződésekből. Feladataink: a gyermek és körülményeinek megismerése (helyzetjellemezés a tanév elején), megállapítani, hogy a képességek kibontakozását milyen tényezők gátolják leginkább. Meghatározzuk, mihez viszonyítva, milyen mértékben vannak lemaradva. A fentiek alapján az érdeklődésnek, képességnek megfelelő pozitív hatásrendszert alakítunk ki, melyben az elfogadás, a segítség, a buzdítás, az érvelés, a sikerélmény nyújtása az uralkodó.

A különböző iskolákból jött tanulók egy szintre hozása, gyors felzárkóztatása szükséges a további igényes oktató-nevelő munka szempontjából. Intézményünk rendelkezik esélyegyenlőségi tervvel.

A hátrányos és halmozottan hátrányos, veszélyeztetett helyzet megállapításánál nemcsak a törvényi kitételeket vesszük figyelembe, hanem a szociális és egészségügyi hátrányokat is egyenlő okként kezeljük.

A társadalmi veszélyeztetettség, a családok helyzete és a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan fontos feladata az intézménynek a nevelési és szervezési tapasztalataival, kapcsolatrendszerével főleg a megelőző, esetenként a kezelő tevékenység.

Szociális segítő koordinálásával végezzük a személyes adatok kezelésére vonatkozó előírások betartásával

- a felderítő munkát (hátrányos helyzet, veszélyeztetettség)
- a tanulók nyilvántartását (osztályfőnök, szociális segítő, iskolatitkár),

környezettanulmány, családi háttér kérdőívek, családlátogatások,

- a megelőző és kezelő tevékenységet (személyiségközpontú, a bizalom alapján működő),
- a felvilágosítást, életút nyomon követése, előadások tartása, propaganda,
- a kapcsolattartást: szülőkkel, segítő szervekkel (NNK, orvos, rendőrség, szociális szolgálatok, gyermekjóléti szolgálatok, fejlesztő pedagógus, pártfogói felügyelet), kollégiummal.

Az iskolába járás fegyelmének megtartásában nagy figyelmet fordítunk a tanulói mulasztásokra, különösen az indokolatlan hiányzások ellenőrzésére, iskolakerülésre. Az előírt tájékoztatások, jelzések nem maradnak el az igazolatlan hiányzások esetében.

A tankönyvtámogatást a törvényi előírásokat betartva végezzük. Lehetőséget biztosítunk a nehéz anyagi körülmények között élő tanulóink számára a könyvtári kölcsönzésre is. Az intézményen kívüli segélyezési, támogatási lehetőségekről tájékoztatjuk a szülőket, tanulókat. Az intézménynek van alapítványa, ami lehetővé teszi a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok anyagi támogatását (tanulmányi kirándulások, versenyeken való részvétel). Az intézmény pedagógusai támogatják a hátrányos helyzetű diákok pályázatait, különösen az ÚTRAVALÓ - MACIKA Ösztöndíjprogram esetében. A hiányszakmát tanulók részére szakmai kompetenciafejlesztő foglalkozásokat szervezünk, hogy a tanulmányi ösztöndíj feltételeinek meg tudjanak felelni.

Intézményünk alkalmaz gyógypedagógust, fejlesztő pedagógust az SNI-s és a BTMN-s tanuló ellátására.

2.14. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

2.14.1. A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek

Az a tanuló, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
- az osztály, illetve az intézményen kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy
- bármely más módon hozzájárul az intézmény jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Az intézményben tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- főigazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

2.14.2. A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési és minősítési követelményei

Magatartás értékelése

Példás (5): aki elvégzi iskolai kötelességét, fegyelmezetten viselkedik a tanórán valamint azon kívül is, pontosan jár iskolába, rendszeres vagy kiemelkedő közösségi munkát végez, fegyelmező intézkedésben (a második szaktanári figyelmeztetéstől kezdődően) nem részesült. A felnőttekkel, társaival tisztelettudó, udvarias. Segítőkéss, a Házirendet betartja, és erre ösztönzi társait is.

Jó (4): aki elvégzi iskolai kötelességét, fegyelmezetten viselkedik a tanórán illetve azon kívül is, pontosan jár iskolába. Részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatot elvégzi. A Házirendet és az iskolai együttélés szabályait betartja.

Változó (3): A közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyással, viselkedése gyakran kifogásolható. A felnőttekkel, társaival nem tiszteletudó, nem udvarias. Társai viselkedését közömbösen szemléli, nem segít, a Házirendet és szabályokat csak állandó figyelmeztetéssel tartja be. Osztályfőnöki megrovást vagy főigazgatói figyelmeztetést kapott.

Rossz (2): akinek főigazgatói megrovása vagy nevelőtestületi fegyelmi büntetése van, vagy fegyelmezetlenségével rossz példát mutat társainak. Munkájával a közösség fejlődését hátrálja, viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be. A felnőttekkel, társaival tiszteletlen, udvariatlan, nyegle. Fegyelmezetlen, durván beszél, erőszakos, megfélemlíti társait. Községi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek. A Házirendet ismételt figyelmeztetések ellenére sem tarja be.

Más fegyelmi vétség hiányában az igazolatlan órák száma az alábbi módon befolyásolja a magatartásjegyeket

példás	0 igazolatlan óra/tanév
jó	1-3 igazolatlan óra/tanév
változó	4-9 igazolatlan óra/tanév
rossz	10-29 igazolatlan óra/tanév

Szorgalom értékelése

A szorgalom a tanuló képességeinek és teljesítményének viszonyát fejezi ki.

Példás (5): a tanítási órákra való készülése képességéhez mérten kifogástalan, a tanórákon aktív. céltudatos, tervszerűen szervezi munkáját, pontos, megbízható, önálló a munkában, önellenőrzése pontos, köteleességtudata magas fokú, munkatempója állandó, mindig felkészült, figyel, érdeklődik, iskolán kívüli ismeretanyagot is felhasznál, házi feladata készen van, felszerelése hiánytalan.

Jó (4): az iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait elvégzi, figyel az órán. Ösztönzésre rendszeresen dolgozik és ellenőrzi önmagát rendszeresen, megbízhatóan készül általában felkészült, de különös érdeklődést nem árul el ha legalább két közepessel rendelkezik, ha elégséges osztályzattal rendelkezik

Változó (3): iskolai munkájában csak időnként tanúsít törekvést, köteleességeit csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti, felszerelése gyakran hiányos. Munkájában ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan önállótlan, csak utasításra kezd munkába, nem ellenőrzi önmagát szétszórtság jellemzi, ritkán figyel

Hanyag (2): képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében. Köteleességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan valamely tárgyból megbukik vagy több tárgyból igen közel áll a bukáshoz felszerelése rendszeresen hiányos munkájában ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan önállótlan, csak utasításra kezd munkába, nem ellenőrzi önmagát szétszórtság jellemzi, ritkán figyel

2.15. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A tanuló az intézmény magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a kerettanterv „A továbbhaladás feltételei” című fejezetében meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tárgyból teljesítette.

Ha háromnál több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott tanuló az adott tanév megismétlésével folytathatja tanulmányait. Három vagy kevesebb tantárgyból való bukás esetén a tanuló javítóvizsgát tehet. Ha a tanuló javítóvizsgán elért eredménye legalább elégséges, akkor tanulmányait folytathatja a magasabb évfolyamon. Más esetekben a köznevelési törvény idevonatkozó rendelkezései az irányadók.

A tanuló minősítéséről, a tantárgyi követelményeknek való megfelelés alapján a magasabb évfolyamra lépéséről, a tantestület tagjainak, az osztályban tanító tanároknak részvételével

szervezett osztályozó értekezlet dönt.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen

- a) ha az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai szakaszában (középiskolában a 9-12.(13.) évfolyamon) a kétszázötven tanítási órát,
- b) a nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában az elméleti tanítási órák húsz százalékát,
- c) egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. Az osztályozó vizsga szabályait a nevelési program tartalmazza.

A főigazgató a tanulót kérelmére – kiskorú tanuló esetében a szülő kérelmére – felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi.

A főigazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségtárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi.

Az egyéni munkarenddel rendelkezőt az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni.

Az, akit felmentettek a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, a főigazgató által meghatározott időben, és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról.

A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés a főigazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról. Középfokú iskolai tanulmányok folytatása esetén a sikeresen teljesített kilencedik évfolyam megismétlését az iskola főigazgatója a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal akkor engedélyezheti, ha arra a gimnáziumi nevelés-oktatásba való bekapcsolódás miatt van szükség.

A tanuló az iskola főigazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani. Ha a tanuló több évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló nem teljesíti az évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt a szakképző intézményt, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamba lépéséről – figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott vagy a vendégtanulóként szerzett osztályzatot – az a szakképző intézmény dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. A szakképző intézmény magasabb évfolyamán vagy évfolyamismétlés esetén e tantárgyat nem kell ismét tanulnia.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

Szakképző évfolyamokon tanuló diákjainknak – szakmától függően – a programtervek előírásainak (a kerettantervben előírtaknak) megfelelően összefüggő nyári gyakorlatot is teljesíteniük kell. Az összefüggő nyári gyakorlat teljesítése kötelező, a továbbhaladás, és a szakmai vizsga megkezdésének feltétele. Ennek időtartamát a kerettantervek szerint határozzuk meg. A gyakorlat hossza miatt, a tanuló kérésére lehetőséget biztosítunk annak megosztott teljesítésére is.

2.16. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Az intézmény pedagógiai programjában részletesen megfogalmaztuk nevelési elveinket, amelyeket a NAT alapján alkalmazunk. Nem tartjuk szükségesnek további elvek megfogalmazását. Így ebben a fejezetben nem fogalmazunk meg új feladatokat, elveket.

2.17. A 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények a Nat alapján

Intézményünkben nem kerültek megfogalmazásra fejlesztési feladatok, követelmények az emelt szintű érettségire felkészítéshez. Az esti munkarendben nem jellemző az emelt szintű érettségire jelentkezés. A nappali rendszerű oktatásban a gimnázium emelt szintű érettségire is felkészít, ezért a helyi tantervben megtalálhatóak a tantárgyakhoz kapcsolódó fejlesztési feladatok és követelmények.

2.18. Az iskolában alkalmazott pedagógiai módszerek, projektoktatás

Az oktatásban a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra is szükség van. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével az nevelési-oktatási céljainkat képesek leszünk megvalósítani:

- kooperatív tanulási technikák,
- játékok,
- projektmódszer,
- gyakorlat,
- kreatív tevékenység,
- közösségépítés,
- művészi kifejezés.

A projektmódszer általában a gyakorlati életből származó komplex téma, probléma megoldásához, feldolgozásához szükséges célok, tevékenységek, módszerek, eszközök, eredmények együttese. Az eredmények létrehozásában a diákok érdeklődése és önállósága a döntő.

Célja részben új, fontos produktum létrehozása, másrészt maga a folyamat, amely a produktum létrejöttéhez vezet: a tevékenységek, az alkalmazott módszerek, az új ismeretek, a fejlődő készségek, a személyiség fejlődése.

A tanuláshoz a személyes tapasztalatot kell alapul venni. A tanításnak figyelembe kell vennie a tanulók érdeklődését, fejlődési szükségleteit. A tanulónak aktívan részt kell vennie saját tanulási folyamatainak kialakításában.

A tanulót a közösség ügyeiben való aktív részvételre, a közösségért felelősséget érző polgárrá

kell nevelni.

Azért tartjuk hasznosnak a projektmódszer alkalmazását az oktatásban, mert:

- a tanulási folyamat csoportos és együttműködő,
- a tudás forrása a megismerési folyamat, melyben a tanár bizonyos mértékig egyenrangú fél,
- a kommunikáció sokrétű (tanuló-tanuló, tanuló-tanár, gyerek-szülő, szülő-tanár közt),
- a diák áll a tanulási folyamat központjában.
- készség-, képesség és kompetencia fejlesztése történik (nem ismeretátadás).
- a diákok is sokkal szívesebben dolgoznak az ilyen órákon.

Nagyon változatos munkaformákban lehet dolgozni a projekt létrehozása során:

- beszélgetőkör (reggeli, napközbeni, vagy záró beszélgetések)
- a kooperatív módszer (2-6 fős vegyes csoportokban dolgoznak, egymást segítve)
- drámajáték
- vita

Iskolánkban általában órai (egy tanórát érintő) vagy tanórán kívüli (délutáni) projektfoglalkozásokat tartunk. A projekt lehetőséget teremt a szülőkkel való újabb természetes kapcsolattartásra is, hiszen kérhetjük segítségüket, bevonhatjuk őket a munkába és folyamatosan tájékoztatjuk őket a projekt eseményeiről.

3. SZAKMAI PROGRAM

3. 1. A szakgimnáziumi képzések szakmai programja

A szakgimnázium fő célja a tehetség kibontakoztatása mellett, hogy a tanulók számára értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudást nyújtson.

A szakgimnázium művészeti, pedagógiai, illetve közművelődési szakmai képzést folytató nevelés-oktatási intézmény.

Az érettségi végzettséggel rendelkező tanulók részére a szakgimnáziumban az érettségi végzettséghez kötött szakgimnáziumi szakképesítésre felkészítő évfolyamok száma kettő. Ebben az esetben a szakgimnázium a képesítő vizsgára történő felkészítést a tizenharmadik-tizennegyedik évfolyamon szervezi meg.

Képzési szerkezet a szakgimnáziumi nevelés-oktatásban

Tanulmányi terület megnevezése	Szakképesítés/szakirány megnevezése	Azonosító száma	Évfolyamok száma
Művészet	Képző-és iparművészeti munkatárs • Művészeti grafikus • Művészeti és médiafotográfus • Mozgókép és animációtervező	4 0213 01	2
Pedagógia	Pedagógiai munkatárs • Gyógypedagógiai asszisztens • Pedagógiai asszisztens	01194001 01194002	2
Közművelődés	Közművelődési munkatárs	04134001	2

A szakgimnáziumi képzések képzési szerkezete felnőttoktatás nappali és esti munkarendben a Szarvas u. 22. szám alatti telephelyen is

Tanulmányi terület	A szakképesítés megnevezése	A szakképesítés azonosító száma	Szakirány	Képzési idő érettségi végzettséggel

Művészet	Képző-és iparművészeti munkatárs	4 0213 01	Művészeti grafikus	2 év
			Művészeti és médiafotográfus	

A szakgimnáziumi képzések képzési szerkezete felnőttoktatás nappali és esti munkarendben a székhely épületben

Tanulmányi terület	A szakképesítés megnevezése	A szakképesítés azonosító száma	Szakirány	Képzési idő érettségi végzettséggel
Művészet	Képző-és iparművészeti munkatárs	4 0213 01	Mozgókép és animációtervező	2 év
Pedagógia	Pedagógiai munkatárs	4 0119 01	Gyógypedagógiai asszisztens	
Pedagógia	Pedagógiai munkatárs	4 0119 02	Pedagógiai asszisztens	
Közművelődés	Közművelődési munkatárs	04134001	-	

2 évfolyamos szakgimnáziumi képzés általános óraterve - felnőttoktatás, nappali munkarend

Tantárgyak	Évfolyamok		Óraszám összesen
	1/13.	2/14.	
Szakmai órák heti óraszám	34	32	2216
Rendelkezésre álló órakeret/hét (osztályfőnöki órával)	35	33	2283
Tanítási hetek száma	36	31	67
Éves összes óraszám	1260	1023	2283

A 2 évfolyamos szakgimnáziumi képzés általános óraterve - felnőttoktatás, esti munkarend

Tantárgyak	Évfolyamok		Óraszám összesen
	1/13.	2/14.	
Szakmai órák heti óraszám	17	16	1108
Rendelkezésre álló órakeret/hét (osztályfőnöki órával)	18	17	1175
Tanítási hetek száma	36	31	67
Éves összes óraszám	648	527	1175

Megjegyzés: *esti képzésben az óraszámok a nappali képzés óraszámainak az 50 %-a*

3.1.1. A Képző- és iparművészeti munkatárs szakképesítés – Művészeti grafikus szakirány

A szakképesítés alapadatai

Megnevezés	Alapadatok
A szakképesítés azonosító száma	4 0213 01

A szakképesítés megnevezése	Képző- és iparművészeti munkatárs
Szakirány megnevezése	Művészeti grafikus
Tanulmányi terület	Művészet
Programkövetelmény száma	02134006
Érettségire épülő szagimnáziumi évfolyamok száma	2
Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerinti szint	4
Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerinti szint	4
Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint:	4

A szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása

- A művészeti grafikus manuális alkotó eljárásokkal és digitális grafikus technikák alkalmazásával dolgozó szakember, akinek tervezői szemléletét széleskörű rajzi, művészet- és grafikatörténeti ismeretei egészítik ki.
- Szakmai tevékenységét munkacsoportban – tervezőstúdióban, reklámügynökségnél, könyv- és lapkiadónál, illetve egyéb kereskedelmi és kulturális intézménynél–, vagy saját vállalkozásában végzi.
- Nyomdai, online és offline, valamint dekorációs felhasználásra grafikai terveket készít, melyeknek a technikai feldolgozáshoz szükséges előkészítését is elvégzi.
- Könyv, újság, egyéb nyomtatványok, online anyagok tipográfiai tervét készíti el, logót, arculatot, reklámkampány vizuális elemeit tervezi meg, manuális és digitális eszközökkel illusztrál, hirdetést, csomagolást tervez, autonóm alkotást készít.
- Munkájához információkat gyűjt, és ezek birtokában mozgósítja kreativitását, koncepciót alakít ki.
- A tervezés és a kidolgozás során az esztétikai és a funkcionális célokat egyaránt szem előtt tartja, így tudatosan választ stílust, formanyelvet és technikát.
- A művészeti grafikus fejlett vizuális kultúrával rendelkező, igényes alkotó.
- Csoportmunkában nyitott és együttműködő: alkotói hozzáállását koncepcionális kérdések megoldásakor és részfeladatok elvégzésekor is hasznosítja.
- Figyelemmel kíséri a kortárs művészet és a tervezőgrafika alakulását.
- Szakmai és technikai ismereteit folyamatosan bővíti, aktualizálja.
- Terveit, elkészült munkáit prezentálja, archiválja, kapcsolatot tart megrendelőivel és szakmai partnereivel.
- Felsőfokú tanulmányait a különböző művészeti egyetemek vagy egyetemi karok tervezőgrafika, képgrafika szakjain folytathatja.

A szakképesítéssel rendelkező képes

- a feladatot értelmezni, munkájához inspirációt és információkat gyűjteni
- a feladatokat kreatív módon megközelíteni
- munkáját koncepcionális tervezői gondolkodással végezni
- terveket, vázlatokat, költségvetést készíteni
- csoportmunkában nyitottan, aktívan és kreatívan részt venni
- az egyes grafikai műfajokat megkülönböztetni céljaik, formai követelményeik és szakmai tervezési sajátosságaik szerint
- betűtörténeti, tipográfiai és tördelési ismereteit alkalmazni
- stílust, formanyelvet, kompozíciót és technikát tudatosan kiválasztani és alkalmazni
- különböző tipográfiai és képi stílusokat megfelelően alkalmazni
- különböző ábrázolásmódokat (látványhűség, stilizálás, átírás, absztrakció) alkalmazni
- az esztétikum és a funkció együttes szem előtt tartásával tervezni

- a tervezés során színek, formák, képek, motívumok és betűtípusok célszerű és stílusos integrálására
- képi és szöveges elemek kapcsolatrendszerének kifejező és hasznos kialakítására
- manuális képalkotó technikák – rajzeszközök, festés, montázs, kollázs, sokszorosítógrafikai eljárások ismeretében tervezni és alkotni
- belső látására támaszkodva kreatív terveket készíteni
- manuális eszközökkel kalligráfiát készíteni
- vektor- és pixelgrafikus, valamint kiadványszerkesztő programokat készségszinten alkalmazni
- számítógépes munkájába manuálisan készült elemeket beépíteni
- manuális és digitális technikák alkalmazásával illusztrációt, szakillusztrációt, ábrát, szakábrát készíteni
- újság, könyv, online kiadvány tipográfiai tervét elkészíteni, címlapot, borítót tervezni, tördelni
- plakát, hirdetés, kisnyomtatvány grafikai tervét elkészíteni
- képeredetit digitalizálni, digitális képet készíteni, feldolgozni, szerkeszteni, a megfelelő felhasználási célra előkészíteni
- logót, szimbólumot, piktogramot tervezni
- cég, termék arculatát megtervezni, arculati kézikönyvet készíteni
- reklámkampány grafikai elemeit megtervezni
- infografikai, adatvizualizációs grafikai tartalmakat létrehozni
- vizuális koncepciót kidolgozni
- weboldal grafikai tervét elkészíteni
- a terveket a végfelhasználás technikai követelményei szerint előkészíteni, nyomdai eljárások, utómunkák ismeretében megfelelő nyomdai előkészítést végezni
- a különböző papírfajták ismeretében a célnak megfelelő papírt kiválasztani
- grafikátörténeti és -elméleti ismereteit folyamatosan bővíteni és alkalmazni szakmai munkájában
- művészettörténeti ismereteit alkalmazni szakmai munkájában
- tájékozódni a kortárs képzőművészet és tervezőgrafika legújabb törekvéseiről, és ezeket figyelembe venni tervezési munkájában
- kapcsolatot tartani megrendelőivel és szakmai partnereivel
- ellátni saját tevékenységének marketing alapfeladatait, illetve megbízni külső szakembert
- munkáit korszerű, igényes megjelenési formában, szakszerűen prezentálni
- saját szakmai portfólióját folyamatosan bővíteni, fejleszteni
- további szakmai fejlődése érdekében továbbképzéseken és/vagy művészeti egyetem továbbtanulni

A programkövetelmény moduljainak céljai és feladatai

Művészetelmélet és ábrázolás
A modul célja, hogy a modul elvégzése során a hallgató átfogó képet kapjon az egyetemes és a magyar művészettörténet korszakairól és annak híresebb alkotásairól. Az egyes korszakokban alkotó művészeket a hallgató ismertetni tudja és ha szükséges kategóriákba sorolni alkotásaik alapján. Képes legyen elkészíteni a szakmai munkájához szükséges illusztrációkat és kapcsolható mintázatokat. A modul elsajátítása után tisztában legyen a színek elméletével, a színeket innentől munkája során tudatosan használja. További cél, hogy a hallgató tájékozott legyen a kortárs művészek alkotótevékenységében mind nemzetközi mind magyar viszonylatban
Tervezés és technológia
A modul elvégzése után a hallgató képes önállóan felmérni a tervező feladatokhoz szükséges előkészületeket. Ismer olyan oldalakat és szakirodalmakat, amik előre vihetik és színvonalasabbá tehetik saját munkáját. Tisztában van a tervezőgrafikai munkákhoz szükséges anyaggyűjtés platformjaival, ezeket pedig tudatosan saját munkájának segítésére használja.

Szakmai kommunikáció
A hallgató képes lesz a megrendelőkkel való megfelelő kommunikációra, a gördülékeny tervezési munka érdekében. Képes lesz saját munkáját rendszerezni és szakmai portfólió keretein belül prezentálni, szakavatott és laikus közönség számára egyaránt. A tantárgy teljesítése után a hallgató nem csak önállóan, de csoportban is könnyedén képes grafikai feladatok előkészítésére. A tervezési folyamat felosztására, a kreatív ötletek összefűzésére majd a végső megvalósításra.
Grafikai elmélet és gyakorlat
A modul teljesítését követően a hallgató képes lesz önálló tervezőgrafikai munkák teljeskörű megvalósítására. Önállóan kiválasztja az adott munkához szükséges platformot és készség szinten használja a pixel- vektorgrafikus programokat és webfejlesztő felületeket. Képes lesz a megfelelő betűhasználatra és tördelés elkészítésére, a tipográfia elméleti tudásának a gyakorlati használatával. Ennek köszönhetően esztétikus, grafikai szempontból megfelelő kreatív terveket és munkákat készíteni. Elsajátítja a szakmához kapcsolható elméleti ismereteket az írás kialakulásától a kereskedelmi- és kortárs grafika megjelenéséig. Ezeket az ismereteket a munkájában gyakorlatban is használni képes így a kész alkotás színvonalát emelni tudja.

A Művészeti grafikus szakirány heti és éves óraszámai a 2 évfolyamos nappali képzésben

Programkövetelmény	Tantárgyak - témakörök	A tantárgyak heti óraszámai évfolyamok szerint		Heti óraszám	A tantárgyak éves óraszámai évfolyamok szerint		Éves óraszám
		1/13.	2/14.		1/13.	2/14.	
1. Művészetelmélet	Művészettörténet	4	2	6	144	62	206
	Művészettörténet a 19. századig	1	0	0	36	0	36
	20. századi művészettörténet	1	2	3	36	62	98
	Kortárs művészet és szakmai környezet	2	2	4	72	62	134
	Rajz, festés, mintázás	8	8	16	288	248	536
	Látvány utáni ábrázolás és formaképzés	2	2	4	72	62	134
	Emberábrázolás	2	2	4	72	62	134
	Ember és tér	2	2	4	72	62	134
	Térábrázolási rendszerek	2	2	4	72	62	134
2. Tervezés és technológia	Anyagismeret	2	0	2	72	0	72
	Anyagismeret	1	0	1	36	0	36
	Manuális gyakorlatok	1	0	1	36	0	36
	Tervezés és gyakorlat	4	2	6	144	62	206
	Bevezetés a tervezési és alkotási folyamatokba	4	2	6	144	62	206

3. Szakmai kommunikáció	Prezentáció	2	2	4	72	62	134
	A prezentáció manuális és digitális formái	1	1	2	36	31	67
	Tipográfiai alapok	1	0	1	36	0	36
	Szóbeli kommunikáció	0	1	1	0	31	31
	Szakmai idegen nyelv	2	2	4	72	62	134
	Nyelvi készségfejlesztés	1	1	2	36	31	67
	Művészeti, szakmai tájékozódás idegen nyelven	1	0	1	36	0	36
	Szakmai tevékenység bemutatása	0	1	0	0	31	31
4. Grafikai elmélet	Grafikus szaktörténet	2	2	4	72	62	134
	Szaktörténet	2	2	4	72	62	134
	Grafikai ábrázolás és technika	0	6	6	0	186	186
	Manuális illusztráció	0	2	2	0	62	62
	Sokszorosító grafika	0	2	2	0	62	62
	Kalligráfia	0	2	2	0	62	62
	Grafikai tervezés	10	8	18	360	248	608
	Digitális grafikai technikák	5	4	9	180	124	304
	Tervezőgrafikai feladatok	5	4	9	180	124	304
Heti és éves szakmai óraszám összesen nappali munkarendben		34	32	66	1224	992	2216
Osztályfőnöki óra		1	1	2	36	31	67
Heti és éves óraszám összesen nappali munkarendben		35	33	68	1260	1023	2283
Tanítási hetek száma		36	31	67	36	31	67

A Művészeti grafikus szakirány heti és éves órászámai a 2 évfolyamos esti képzésben

Programkövetelmény	Tantárgyak - témakörök	A tantárgyak heti órászámai évfolyamok szerint		Heti órászám összesen	A tantárgyak éves órászámai évfolyamok szerint		Éves órászám
		1/13.	2/14.		1/13.	2/14.	
1.Művészetelmélet	Művészettörténet	2	1	3	72	31	103
	Művészettörténet a 19. századig	1	0	0	36	0	36

	20. századi művészettörténet	1	0	1	36	0	36
	Kortárs művészet és szakmai környezet	0	1	1	0	31	31
	Rajz, festés, mintázás	4	4	8	144	124	268
	Látvány utáni ábrázolás és formaképzés	1	1	2	36	31	67
	Emberábrázolás	1	1	2	36	31	67
	Ember és tér	1	1	2	36	31	67
	Térábrázolási rendszerek	1	1	2	36	31	67
2. Tervezés és technológia	Anyagismeret	1	0	1	36	0	36
	Anyagismeret	0,5	0	0,5	18	0	18
	Manuális gyakorlatok	0,5	0	0,5	18	0	18
	Tervezés és gyakorlat	2	1	3	72	31	103
	Bevezetés a tervezési és alkotási folyamatokba	2	1	3	72	31	103
3. Szakmai kommunikáció	Prezentáció	1	1	2	36	31	67
	A prezentáció manuális és digitális formái	0,5	0	0,5	18	0	18
	Tipográfiai alapok	0,5	0	0,5	18	0	18
	Szóbeli kommunikáció	0	1	1	0	31	31
	Szakmai idegen nyelv	1	1	2	36	31	67
	Nyelvi készségfejlesztés	0,5	0	0,5	18	0	18
	Művészeti, szakmai tájékozódás idegen nyelven	0,5	0	0,5	18	0	18
	Szakmai tevékenység bemutatása	0	1	0	0	31	31
4. Grafikai elmélet	Grafikus szaktörténet	1	1	2	36	31	67
	Szaktörténet	1	1	2	36	31	67
	Grafikai ábrázolás és technika	0	3	3	0	93	93
	Manuális illusztráció	0	1	1	0	31	31
	Sokszorosító grafika	0	1	1	0	31	31
	Kalligráfia	0	1	1	0	31	31
	Grafikai tervezés	5	4	9	180	124	304

	Digitális grafikai technikák	2,5	2	4,5	90	62	152
	Tervezőgrafikai feladatok	2,5	2	4,5	90	62	152
Heti és éves szakmai óraszám összesen esti munkarendben		17	16	33	612	496	1108
Osztályfőnöki óra		1	1	2	36	31	67
Heti és éves óraszám összesen esti munkarendben		18	17	1175	648	527	1175
Tanítási hetek száma		36	31	67	36	31	67

3.1.2. A Képző- és iparművészeti munkatárs szakképesítés – Művészeti és médiafotográfus szakirány

A szakképesítés alapadatai

Megnevezés	Alapadatok
A szakképesítés azonosító száma	4 0213 01
A szakképesítés megnevezése	Képző- és iparművészeti munkatárs
Szakirány megnevezése	Művészeti és médiafotográfus
Tanulmányi terület	Művészet
Programkövetelmény száma	02134005
Érettségire épülő szakközépiskolai évfolyamok száma	2
Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerinti szint	4
Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerinti szint	4
Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint	4

A szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása

- A művészeti és médiafotográfus olyan alkotó, aki szakmai tudásának: a fotográfia technikai és formanyelvi alapjai terén szerzett ismeretének birtokában képes érzéseit, gondolatait, véleményét a fotográfia és egyéb képrögzítésre alkalmas eszközök segítségével kifejezni.
- Felhasználja a hagyományos és digitális forráskutatás, az etikus és kritikus információ-és inspirációgyűjtés lehetőségeit.
- A fotográfia és más képrögzítő technikák történetéről, elméleteiről és tendenciáiról szerzett ismeretei hozzásegítik ahhoz, hogy saját ötleteit vagy a megrendelő igényeit önálló koncepció kialakításával, tervezői gondolkodásmóddal, kreatív hozzáállással, magas szakmai színvonalon valósítsa meg.
- Képes tájékozódni a szakma legújabb törekvéseiről, a fotográfiai és egyéb audiovizuális nyelvi és technikai eszközök és eljárások változásáról.
- Folyamatosan bővülő ismereteit alkotói és alkalmazott munkájában az álló- és mozgóképi műfajok különböző területein egyaránt helyesen alkalmazza.
- Ismeri a piaci elvárásokat, a társadalmat foglalkoztató kérdésekre való reflektálás különböző módjait.
- Tisztában van a prezentációs, installációs, archiválási lehetőségekkel és módszerekkel.
- A művészeti és médiafotográfus tanulmányai során alapos szakmai, művészi és művészettörténeti ismereteket sajátít el.

A szakképesítéssel rendelkező képes

- információ és anyaggyűjtést végezni, terveket, vázlatokat, költségvetést készíteni
- a feladat értelmezésére, a munkafolyamat megtervezésére, azok különböző képzőeszközökkel való kivitelezésére

- alkotói és alkalmazott, álló és időalapú művek létrehozására, feladatok megoldására
- tudatosan és kreatívan használni álló- és mozgókép feldolgozó programokat
- archiválni, katalogizálni
- tipográfiát tervezni
- prezentálni
- nyomdai előkészítést végezni
- internetes megjelenést tervezni
- önállóan és csoportban dolgozni

A Művészeti és médiafotográfus képzés jellemzői

Olyan kreatív gondolkodású fotográfus, designer, aki magas gondolati és esztétikai színvonalon végez a kortárs trendeknek és piaci elvárásoknak megfelelő alkalmazott és autonóm fotográfiai, mozgóképi, valamint multimédiás munkát.

Fotografál, mozgóképet készít, képfeldolgozást, nyomdai előkészítést végez, webes felhasználásra tervez. Folyamatosan keresi a szakma technikai váltoásaiban rejlő új megoldásokat. Érzékenyen reagál a kor kihívásaira, tervezői gondolkodásmóddal alkot, képi üzeneteket fogalmaz meg. Figyelembe veszi a fotóhoz, és más vizuális médiumokhoz kapcsolódó különböző értelmezések filozófiai, szociológiai, művészeti aspektusait. Összehangolja a technológia hagyományában és újdonságaiban rejlő lehetőségeket saját alkotói elképzeléseivel. A művészeti és médiafotográfus tanulmányai során alapos szakmai, művészi és művészettörténeti ismereteket sajátít el.

A képzés programkövetelmény moduljai

- Művészetelmélet és ábrázolás
- Tervezés és technológia
- Szakmai kommunikáció
- Fotó és multimédia

A programkövetelmény moduljainak céljai és feladatai

Művészetelmélet és ábrázolás
A modul célja, hogy a modul elvégzése során a hallgató átfogó képet kapjon az egyetemes és a magyar művészettörténet korszakairól és annak híresebb alkotásairól. Az egyes korszakokban alkotó művészeket a hallgató ismertetni tudja és ha szükséges kategóriákba sorolni alkotásaik alapján. Képes legyen elkészíteni a szakmai munkájához szükséges illusztrációkat és kapcsolható mintázatokat. A modul elsajátítása után tisztában legyen a színek elméletével, a színeket innentől munkája során tudatosan használja. További cél, hogy a hallgató tájékozott legyen a kortárs művészek alkotótevékenységében mind nemzetközi mind magyar viszonylatban
Tervezés és technológia
A modul elvégzése után a hallgató képes önállóan felmérni a tervező feladatokhoz szükséges előkészületeket. Ismer olyan oldalakat és szakirodalmakat, amik előre vihetik és színvonalasabbá tehetik saját munkáját. Tisztában van a fotókészítő munkákhoz szükséges anyaggyűjtés platformjaival, ezeket pedig tudatosan saját munkájának segítésére használja.
Szakmai kommunikáció
A hallgató képes lesz a megrendelőkkel való megfelelő kommunikációra, a gördülékeny tervezési munka érdekében. Képes lesz saját munkáját rendszerezni és szakmai portfólió keretein belül prezentálni, szakavatott és laikus közönség számára egyaránt. A tantárgy teljesítése után a hallgató nem csak önállóan, de csoportban is könnyedén képes fényképészeti feladatok előkészítésére. A tervezési folyamat felosztására, a kreatív ötletek összefűzésére majd a végső megvalósításra.

Fotó és multimédia

A modul teljesítését követően a hallgató képes lesz tájékozódni a szakma legújabb törekvéseiről, technikáiról, képes lesz a szakmai kivitelezési munkájában alkalmazni a fototechnikai ismereteit.

Tervezői gondolkodásmóddal alkot, képes a feladatait értelmezni, meghatározni a fotográfiai munkája célját. Képes a saját műhelykörnyezetének, műtermének kialakítására, működtetésére, fejlesztésére.

A Művészeti és médiafotográfus szakirány heti és éves óraszámai a 2 évfolyamos nappali képzésben

Programkövetelmény modulok	Tantárgyak - témakörök	A tantárgyak heti óraszámai évfolyamok szerint		Összes heti óraszám	A tantárgyak éves óraszámai évfolyamok szerint		Összes éves óraszám
		1/13.	2/14.		1/13.	2/14.	
1. Művészetelmélet	Művészettörténet	4	2	6	144	62	206
	Művészettörténet a 19. századig	1	0	0	36	0	36
	20. századi művészettörténet	1	0	1	36	0	36
	Kortárs művészet és szakmai környezet	2	2	4	72	62	134
	Rajz, festés, mintázás	8	8	16	288	248	536
	Látvány utáni ábrázolás és formaképzés	2	2	4	72	62	134
	Emberábrázolás	2	2	4	72	62	134
	Ember és tér	2	2	4	72	62	134
	Térábrázolási rendszerek	2	2	4	72	62	134
2. Tervezés és technológia	Anyagismeret	2	0	2	72	0	72
	Anyagismeret	1	0	1	36	0	36
	Manuális gyakorlatok	1	0	1	36	0	36
	Tervezés és gyakorlat	4	2	6	144	62	206
	Bevezetés a tervezési és alkotási folyamatokba	4	2	6	144	62	206
3. Szakmai kommunikáció	Prezentáció	2	2	4	72	62	134
	A prezentáció	1	1	2	36	31	67

	manuális és digitális formái						
	Tipográfiai alapok	1	0	1	36	0	36
	Szóbeli kommunikáció	0	1	1	0	31	31
	Szakmai idegen nyelv	2	2	4	72	62	134
	Nyelvi készségfejlesztés	1	1	2	36	31	67
	Művészeti, szakmai tájékozódás idegen nyelven	1	0	1	36	0	36
	Szakmai tevékenység bemutatása	0	1	0	0	31	31
4. Fotó és multimédia	Fotó és multimédia elmélet	2	4	6	72	124	196
	Felvételtechnika	1	1	2	36	31	67
	Analóg és digitális labor	1	1	2	36	31	67
	Álló- és mozgóképtörténet	0	1	1	0	31	31
	Álló- és mozgóképelmélet	0	1	1	0	31	31
	Fotó és multimédia gyakorlat	10	12	22	360	372	732
	Állókép készítés és konzultáció	2	3	5	72	93	165
	Mozgókép készítés és konzultáció	2	3	5	72	93	165
	Világítástechnika	2	2	4	72	62	134
	Analóg és digitális labor	2	2	4	72	62	134
	Archiválás és prezentáció	2	2	4	72	62	134
Heti és éves szakmai óraszám összesen nappali munkarendben		34	32	66	1224	992	2216
Osztályfőnöki óra		1	1	2	36	31	67
Heti és éves szakmai óraszám összesen nappali munkarendben		35	33	68	1260	1027	2283
Tanítási hetek száma		36	31	67	36	31	67

A Művészeti és médiafotográfus szakirány heti és éves óraszámai a 2 évfolyamos esti képzésben

Programkövetelmény	Tantárgyak - témakörök	A tantárgyak heti óraszámai évfolyamok szerint		Összes heti óraszám	A tantárgyak éves óraszámai évfolyamok szerint		Összes éves óraszám
		1/13.	2/14.		1/13.	2/14.	
1. Művészetelmélet	Művészettörténet	2	1	3	72	31	103
	Művészettörténet a 19. századig	1	0	0	36	0	36
	20. századi művészettörténet	1	0	1	36	0	36
	Kortárs művészet és szakmai környezet	0	1	1	0	31	31
	Rajz, festés, mintázás	4	4	8	144	124	268
	Látvány utáni ábrázolás és formaképzés	1	1	2	36	31	67
	Emberábrázolás	1	1	2	36	31	67
	Ember és tér	1	1	2	36	31	67
	Térábrázolási rendszerek	1	1	2	36	31	67
2. Tervezés és technológia	Anyagismeret	1	0	1	36	0	36
	Anyagismeret	0,5	0	0,5	18	0	18
	Manuális gyakorlatok	0,5	0	0,5	18	0	18
	Tervezés és gyakorlat	2	1	3	72	31	103
	Bevezetés a tervezési és alkotási folyamatokba	2	1	3	72	31	103
3. Szakmai kommunikáció	Prezentáció	1	1	2	36	31	67
	A prezentáció manuális és digitális formái	0,5	0	0,5	18	0	18
	Tipográfiai alapok	0,5	0	0,5	18	0	18
	Szóbeli kommunikáció	0	1	1	0	31	31
	Szakmai idegen nyelv	1	1	2	36	31	67
	Nyelvi készségfejlesztés	0,5	0	0,5	18	0	18
	Művészeti, szakmai tájékozódás idegen nyelven	0,5	0	0,5	18	0	18
	Szakmai tevékenység bemutatása	0	1	0	0	31	31
4. Fotó és multimédia	Fotó és multimédia	1	2	3	36	62	98

	elmélet						
	Felvételtechnika	0,5	0	0,5	18	0	18
	Analóg és digitális labor	0,5	0	0,5	18	0	18
	Álló- és mozgóképtörténet	0	1	1	0	31	31
	Álló- és mozgóképelmélet	0	1	1	0	31	31
	Fotó és multimédia gyakorlat	5	6	11	180	186	366
	Állókép készítés és konzultáció	1	2	3	36	62	98
	Mozgókép készítés és konzultáció	1	1	2	36	31	67
	Világítástechnika	1	1	2	36	31	67
	Analóg és digitális labor	1	1	2	36	31	67
	Archiválás és prezentáció	1	1	2	36	31	67
Heti és éves szakmai óraszám összesen esti munkarendben		17	16	33	612	496	1108
Osztályfőnöki óra		1	1	2	36	31	67
Heti és éves szakmai óraszám összesen esti munkarendben		18	17	35	648	527	1175
Tanítási hetek száma		36	31	67	36	31	67

3.1.3 A Képző- és iparművészeti munkatárs szakképesítés – Mozgókép- és animációtervező szakirány

A szakképesítés alapadatai

Megnevezés	Alapadatok
A szakképesítés azonosító száma	4 0213 01
A szakképesítés megnevezése	Képző- és iparművészeti munkatárs
Szakirány megnevezése	Mozgókép- és animációtervező
Tanulmányi terület	Művészet
Programkövetelmény száma	02134004
Érettségire épülő szagimnáziumi évfolyamok száma	2
Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerinti szint	4
Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerinti szint	4
Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint	4

A szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása

- A mozgókép- és animációtervező a mozgókép, videófilm, rajzfilm és számítógépes animáció területén végez tervező, fejlesztő, kivitelező és alkotómunkát. Különböző mozgóképi technikákkal (hagyományos vagy digitális 2D és 3D animációval, videótechnikával) készülő, különböző célú szerzői, vagy alkalmazott filmek stábjának közreműködője, játékfejlesztő, vagy utómunka stúdió munkatársa. Jó kézügyességgel, térlátással és rajzkészséggel rendelkezik.

- Vizuális előkészítő és tervező, gyártástervező, animációs rajzoló, bábkészítő, báb-animátor, 3D modellező és animátor, segédoperatőr, számítógépes utómunka és vizuális effekt készítő feladatát egyaránt képes önállóan vagy csapatmunkában megvalósítani, saját vagy hozott forgatókönyv alapján. Mozgóképi tartalomelőállításban vesz részt, szakmai együttműködésben dolgozik.
- Megválasztja, és szakszerűen kezeli a feladataihoz kapcsolódó számítástechnikai eszközöket, digitális kép- és hangkezelő programokat, valamint fotó, videó, világítás- és hangtechnikai, illetve képmegjelenítő eszközöket. Lépést tart a szakma technikai és vizuális környezetének fejlődésével. Felsőfokú tanulmányait különböző felsőoktatási intézmények animációs, filmművészeti, vizuális kommunikáció vagy média szakirányain folytathatja.

A szakképesítéssel rendelkező képes

- átlátni az adott szerzői vagy alkalmazott mozgókép- és animációtervező feladat célját és volumenét
- felmérni az adott feladatok eszközigényét, elkészítési módját, technikáját és várható költségeit
- alkalmazni mozgókép- és animációtervezési, mozgókép-technológiai ismereteit
- stúdió, vagy film-előállító hely alkalmazottjaként a kiadott feladatokat útmutatás alapján, vagy önállóan, határidőre elvégezni
- önálló vállalkozóként saját munkáját megtervezni, szervezési és kivitelezési feladatait ellátni, megszervezni a szükséges technológiai háttérrel vagy kialakítani az önálló műhelyfeltételeket
- hagyományos és számítógépes módszerekkel rajzokat, tervek készíteni
- formanyelvi, dramaturgiai ismeretei alapján forgatókönyvet értelmezni
- adott forgatókönyv alapján gyártási folyamatot tervezni, és azt részfeladatokra bontani
- technikai forgatókönyvet készíteni, vagy adott technikai forgatókönyv alapján szakmai munkát végezni
- rajzi tervező feladatokat végezni (figuraterv, mozdulatterv, karakterlap, látványterv)
- rajzi előkészítő feladatokat végezni (storyboard, színterv, layout)
- rajzi előkészítő anyagokat, instrukciókat, útmutatásokat értelmezni, azok alapján szakmai munkát végezni
- gyártás-előkészítő anyagokat rendszerezni, prezentációra, nyomtatásra előkészíteni
- kivitelező feladatokat végezni (pl. hagyományos és digitális 2D és 3D háttér készítés, báb- és díszlet építés, 3D modellezés, 3D printelés)
- animációs feladatokat végezni (pl. hagyományos vagy digitális 2D animáció, 3D animáció, interaktív vagy generatív animáció)
- a technikai forgatókönyvet forgatási részfeladatokra bontani
- segédoperatőri feladatokat ellátni (álló- és mozgókép rögzítés)
- felvételtechnikai eszközöket felhasználói szinten karbantartani
- díszlet vagy helyszín bevilágítása során asszisztensi feladatokat ellátni, vagy útmutatás alapján önálló világítástechnikai munkát végezni
- világítástechnikai eszközöket felhasználói szinten karbantartani
- hangfelvételek során asszisztensi feladatokat ellátni, vagy útmutatás alapján önálló munkát végezni
- hangtechnikai eszközöket felhasználói szinten karbantartani
- rögzített kép- és hanganyagokat rendszerezni, előkészíteni és archiválni
- számítástechnikai eszközöket felhasználói szinten karbantartani
- képfeldolgozó, képfeldolgozó szoftvert használni

- 2D és 3D animációs szoftvert használni
- 3D modellezési kiegészítő feladatokat ellátni (UV mappelés, textúrázás, shadelés)
- nonlinearis editáló szoftvert használni, vágási feladatokat végezni
- kompozitáló szoftvert használni, utómunka feladatokat végezni (kompozitálás, effekt-animáció, color grading)
- render-optimalizálást végezni, kapott specifikációnak megfelelő renderelési formátumot beállítani, renderelési folyamatot felügyelni
- egyeztetni a megbízóval, munkaadóval, illetve a stáb tagjaival
- ellátni saját tevékenységének marketing alapfeladatait, illetve megbízni külső szakembert
- munkáit korszerű, igényes megjelenési formában prezentálni
- saját szakmai portfólióját folyamatosan bővíteni, fejleszteni
- további szakmai fejlődése érdekében továbbképzéseken és/vagy művészeti egyetemen továbbtanulni.

A Mozgókép- és animációtervező képzés jellemzői

A mozgóképi vizuális tartalmak iránti igény töretlenül növekszik, miközben a hardveres és szoftveres kapacitások dinamikus bővülése újabb vizuális tartalomelőállítási technológiákat tesznek elérhetőbbé. Ezért a vizuális kommunikáció területén tájékozott, tervezési és kivitelezési tevékenységekre, önálló szakmai fejlődésre, folyamatos tanulásra képes mozgókép- és animációtervező szakemberek iránti kereslet állandó. A klasszikus mozgóképi és animációs tartalmak előállítása mellett már a korábban speciálisnak számító részterületek iránt is növekszik az érdeklődés, a filmtrükkök, az interaktív tartalmak és a videóinstallációk létrehozásának lehetőségével újabb perspektívák nyílnak. A mozgókép- és animációtervező szakmai vizsgáinak teljesítését követően a szakma különféle területein helyezkedhet el, vagy a felsőoktatásban folytathatja tanulmányait.

A képzés programkövetelmény moduljai

- Művészetelmélet és ábrázolás
- Tervezés és technológia
- Szakmai kommunikáció
- Mozgókép- és animációkészítés

A programkövetelmény moduljainak céljai és feladatai

Művészetelmélet és ábrázolás
A modul célja, hogy a modul elvégzése során a hallgató átfogó képet kapjon az egyetemes és a magyar művészettörténet korszakairól és annak híresebb alkotásairól. Az egyes korszakokban alkotó művészeket a hallgató ismertetni tudja és ha szükséges kategóriákba sorolni alkotásaik alapján. Képes legyen elkészíteni a szakmai munkájához szükséges illusztrációkat és kapcsolható mintázatokat. A modul elsajátítása után tisztában legyen a színek elméletével, a színeket innentől munkája során tudatosan használja. További cél, hogy a hallgató tájékozott legyen a kortárs művészek alkotótevékenységében mind nemzetközi mind magyar viszonylatban
Tervezés és technológia
A modul elvégzése után a hallgató képes önállóan felmérni a tervező feladatokhoz szükséges előkészületeket. Ismer olyan oldalakat és szakirodalmakat, amik előre vihetik és színvonalasabbá tehetik saját munkáját. Tisztában van a mozgógép- és animációkészítő munkákhoz szükséges anyaggyűjtés platformjaival, ezeket pedig tudatosan saját munkájának segítésére használja.
Szakmai kommunikáció
A hallgató képes lesz a megrendelővel való megfelelő kommunikációra, a gördülékeny

tervezési munka érdekében. Képes lesz saját munkáját rendszerezni és szakmai portfólió keretein belül prezentálni, szakavatott és laikus közönség számára egyaránt. A tantárgy teljesítése után a hallgató nem csak önállóan, de csoportban is könnyedén képes mozgókép- és animációkészítő feladatok előkészítésére. A tervezési folyamat felosztására, a kreatív ötletek összefűzésére majd a végső megvalósításra.

Mozgókép- és animációkészítés

Mozgóképi tartalomelőállítási munkafolyamatot tervez, ütemtervet és költségkalkulációt készít. Művészetelméleti és ábrázolási ismereteit felhasználva látványtervezést végez. Alkalmazói szinten használ felvételvezérlésre, rajzanimációra, videófeldolgozásra, utómunkára, filmtrükkök létrehozására alkalmas, valamint valósidejű effektek megjelenítésére alkalmas videóbejátszó szoftvereket. Tervezési- és kivitelezési munkájához szakmai forrásanyagot, információt gyűjt, átfogó szakmatörténeti ismereteit felhasználja és beépíti a tervezési- és kivitelezési folyamatokba. A szakmai terminológiának megfelelően kommunikál magyarul, használja az angol szakmai kifejezéseket.

A Mozgókép- és animációtervező szakirány heti és éves óraszámai a 2 évfolyamos esti képzésben

Programkövetelmény	Tantárgyak - témakörök	A tantárgyak heti óraszámai évfolyamok szerint		Összes heti óraszám	A tantárgyak éves óraszámai évfolyamok szerint		Összes éves óraszám
		1/13.	2/14.		1/13.	2/14.	
1. Művészetelmélet	Művészettörténet	2	1	3	72	31	103
	Művészettörténet a 19. századig	1	0	0	36	0	36
	20. századi művészettörténet	1	0	1	36	0	36
	Kortárs művészet és szakmai környezet	0	1	1	0	31	31
	Rajz, festés, mintázás	4	4	8	144	124	268
	Látvány utáni ábrázolás és formaképzés	1	1	2	36	31	67
	Emberábrázolás	1	1	2	36	31	67
	Ember és tér	1	1	2	36	31	67
	Térábrázolási rendszerek	1	1	2	36	31	67
	Anyagismeret	1	0	1	36	0	36
2. Tervezés és technológia	Anyagismeret	0,5	0	0,5	18	0	18
	Manuális gyakorlatok	0,5	0	0,5	18	0	18
	Tervezés és gyakorlat	2	1	3	72	31	103
	Bevezetés a tervezési és alkotási folyamatokba	2	1	3	72	31	103
	Prezentáció	1	1	2	36	31	67
3. Szakmai kommunikáció	A prezentáció manuális és digitális formái	0,5	0	0,5	18	0	18
	Tipográfiai alapok	0,5	0	0,5	18	0	18
	Szóbeli	0	1	1	0	31	31

	kommunikáció						
	Szakmai idegen nyelv	1	1	2	36	31	67
	Nyelvi készségfejlesztés	0,5	0	0,5	18	0	18
	Művészeti, szakmai tájékozódás idegen nyelven	0,5	0	0,5	18	0	18
	Szakmai tevékenység bemutatása	0	1	0	0	31	31
4. Mozgókép- és animációkészítés	Mozgókép- és animáció elmélet	1	1	2	36	31	67
	Mozgóképi kommunikáció	0,5	0	0,5	18	0	18
	Mozgókép- és animációtörténet	0,5	0	0,5	18	0	18
	Mozgóképtechnológia	0	1	1	0	31	31
	Mozgókép- és animáció gyakorlat	4	5	9	144	155	299
	Mozgókép-tervezés	2	2	4	72	62	134
	Mozgókép- és animációkészítés	2	3	5	72	93	165
	Speciális mozgóképkultúra	1	2	3	36	62	98
	Speciális technikák	0,5	1	1,5	18	31	49
	Speciális formátumok	0,5	1	1,5	18	31	49
Heti és éves szakmai óraszám összesen esti munkarendben		17	16	33	612	496	1108
Osztályfőnöki óra		1	1	2	36	31	67
Heti és éves szakmai óraszám összesen esti munkarendben		18	17	35	648	527	1175
Tanítási hetek száma		36	31	67	36	31	67

3.1.4. A Pedagógiai munkatárs szakképesítés – Pedagógiai asszisztens szakirány

A szakképesítés alapadatai

Megnevezés	Alapadatok
A szakképesítés azonosító száma	4 0119 01
A szakképesítés megnevezése	Pedagógiai munkatárs
Szakirány megnevezése	Pedagógiai asszisztens
Tanulmányi terület	Pedagógia
Programkövetelmény száma	01194002
Érettségire épülő szaggimnáziumi évfolyamok száma	2
Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerinti szint	4
Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerinti szint	4
Digitális Kompetencia Keretrendszer szerinti szint	5

A szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása

- A pedagógiai asszisztens óvodában, iskolában, gyermekotthonban, lakásotthonban és egyéb (gyermeknevelő, gondozó) intézményben foglalkoztatott szakember, aki felsőfokú végzettségű szakember, irányítása mellett végzi szakirányú munkáját. A kompetenciahatárokat betartva közreműködik a gyermek/fiatal tevékenységeinek, tanítási óráinak előkészítésében és lebonyolításában. Részt vesz az intézményen belüli és intézményen kívüli programok, szabadidős feladatok előkészítésében és lebonyolításában. Felügyeli, kíséri a csoportot, gondozási feladatokat lát el, részt vesz a gondjaira bízott gyermek/fiatal higiénés szokásrendszerének kialakításában.
- Koordinálja a család és az intézmény kapcsolattartását. Munkája során differenciált bánásmódot alkalmaz. Különös figyelmet fordít a hátrányos szociokulturális környezetből érkező gyermekekre, tanulóra és családjára, valamint figyel a különleges gondozáshoz való jog érvényesülésére. Munkáját a családokkal, más szakemberekkel és a gyermekkel/fiattal történő kölcsönös tisztelet, tolerancia és hatékony kommunikáció határozza meg.

A szakképesítéssel rendelkező képes

- nevelési/oktatási feladatokat értelmezni
- együttműködni más szakemberekkel
- szociális problémák felismerésére
- a különleges bánásmódot igénylő gyermek felismerésére
- differenciált bánásmód alkalmazására
- konfliktusok felismerésére és megoldásra
- adekvát kommunikációra
- tevékenységek, tanórák eszközeinek előkészítésére
- rendezvények, programok szabadidős tevékenységek szervezésére
- ügyeleti feladatok ellátására
- pontos, következetes munkára
- módszeres munkavégzésre
- a különböző helyzetben élő emberek iránti empátiára, toleranciára
- általános ismereteket speciális helyzetekben alkalmazni
- pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi ismereteit alkalmazni
- a szakmai, etikai szabályok betartására, szakmai értékek képviselésére
- olvasott, írott köznyelvi és szakmai szöveget megérteni
- köznyelvi és szakmai szöveget írni
- információk gyűjtésére
- önművelésre.

A Pedagógiai asszisztens képzés jellemzői

A versenyképesség, illetve a tudásalapú társadalmakban a pedagóguspálya és a holdudvarába tartozó pedagógiai munkát segítő pályák felértékelődésének lehetünk tanúi. Az oktatás/nevelés intézményeiben az oktatás/nevelés minősége visszavezethető a pedagógiai munkában résztvevők mind magasabb szakmai tudására, megfelelő kompetenciáira és a mind teljesebb együttműködésre. A pedagógiai munka a társadalmi érdeklődés középpontjában áll, így a megítélés szempontjából kiemelkedően fontos, hogy a munkához köthető intrinzik motivációk között mind a pályaválasztás, mind a pályán maradás hátterében az egyik legtöbbször megjelenő elem a gyermekekkel való foglalkozás öröme, mely hatással van a gyermek és családja életére is. A humán tevékenységhez való vonzódás és az a tény, hogy munkájuk során gyermekekkel szeretnének foglalkozni, általában is azonosítható egy társadalmilag értékes, hasznosítható

munkaterülettel.

A képzés programkövetelmény moduljai

- Pedagógiai, pszichológiai ismeretek
- Családpedagógiai alapismeretek
- Szabadidőpedagógia
- Gondozás és egészségnevelés
- Kommunikáció és viselkedéskultúra

A programkövetelmény moduljainak céljai és feladatai

Pedagógiai, pszichológiai ismeretek
Képes pedagógiai feladatokat felismerni, rendszerezni és alkalmazni a gyakorlatban. Felismeri az egyes gyógypedagógiai csoportokat, fogalmakat és bekapcsolódik az SNI -s gyermek fejlesztő foglalkozásaiba. Képes különbséget tenni az egyes kötődési mintázatok személyiségfejlődésre gyakorolt hatásai között, és eligazodik az egyes kötődési között. Az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodva, képes munkáját szervezni.
Családpedagógiai alapismeretek
Képes információk szerzésére és kezelésére a rábízott gyermek/tanuló családjáról, képes különbséget tenni az egyes konfliktustípusok között, kezdeményezi feltárásukat. Kezdeményezi az adekvát kapcsolatfelvételt a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekkel/tanulóval és családjával. Együttműködik a krízishelyzetek feltárásában, képes elemezni a tudomására jutott tényeket. Képes különbséget tenni tények és hipotézis között.
Szabadidőpedagógia
Képes együtt gondolkodásra a pedagógussal a csoport szabadidős tevékenységeinek megszervezésében. Képes a programokhoz megszervezéséhez szükséges források előteremtésében, mozgósítja a szülőket. Képes különbséget tenni a nemzeti, a természeti és a magánjellegű ünnepek között. Együttműködik a családdal, képes a kapcsolatteremtésre, pedagógiai kommunikációra, képes véleményt alkotni, tapasztalatokat megfogalmazni egy - egy programmal kapcsolatban.
Gondozás és egészségnevelés
Képes megfelelő körülményeket teremteni a rá bízott gyermek/tanuló egészséges személyiségfejlődéséhez. Képes az individuális segítségnyújtásra. Összefüggéseket keresni és találni a testtömegindex, az egészséges tápanyagok és a táplálék mennyisége között és ezt demonstrálni a gyermeknek/tanulónak. Igyekszik kielégíteni az óvodáskorú és az iskoláskorú gyermek komfortérzetét.
Kommunikáció és viselkedéskultúra
Képes az adekvát kommunikációra, a munkahelyén a kulturált kapcsolatfelvételre, betartja a kapcsolatteremtés szabályait. Üdvözlí a gyermeket, a családot, bemutatkozásában a lényeges elemekre szorítkozik, kerüli a személyes elemeket. Kommunikációjával képes fenntartani hallgatósága érdeklődését. Képes bizalmi légkör kialakítására és fenntartására a gyermekkel/tanulóval és családjával. Ápolt, képes egyéniségének és pedagógus hivatásának összeegyeztetésére.

A Pedagógiai asszisztens szakirány heti és éves óraszámai a 2 évfolyamos esti munkarendben

Program-követelmény modul	Tantárgyak - témakörök	A tantárgyak heti óraszámai	Összes heti óraszám	A tantárgyak éves óraszámai	Összes éves óraszám

		évfolyamok szerint			évfolyamok szerint		
		1/13.	2/14.		1/13.	2/14.	
1. Pedagógiai, pszichológiai ismeretek	Pedagógia	2	0	2	72	0	72
	Általános pedagógia	0,25		0,25	9		9
	A nevelési folyamat	0,25		0,25	9		9
	A nevelés módszerei	0,25		0,25	9		9
	A gyermek fő tevékenységformái	0,25		0,25	9		9
	A nevelés szinterei	0,25		0,25	9		9
	Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló	0,25		0,25	9		9
	Szabadidő-pedagógia	0,25		0,25	9		9
	Didaktika	0,25		0,25	9		9
	Pszichológia	2	0	2	72	0	72
	Általános pszichológia	0,5		0,5	18		18
	Szociálpszichológia	0,5		0,5	18		18
	Fejlődéslélektan	0,25		0,25	9		9
	Személyiséglélektan	0,25		0,25	9		9
	Pedagógiai pszichológia	0,25		0,25	9		9
	Alkalmazott pszichológia	0,25		0,25	9		9
	Pedagógiai gyakorlat	3	5	8	108	155	263
	A gyermek megismerésének lehetőségei	0,5	1	1,5	18	31	49
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	0,5	1	1,5	18	31	49
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	0,5	1	1,5	18	31	49
	Gyermeki tevékenységekhez kapcsolódó készségek fejlesztése	0,5	1	1,5	18	31	49
	Családi krízisek megjelenése a köznevelési intézményekben	0,5	1		18	31	49
	Intézményen belüli és kívüli programok	0,5		0,5	18		18
2. Család-pedagógiai alapismeretek	Pedagógiai szociológia	2	3	5	72	93	165
	Családtani alapismeretek	1	1	2	36	31	67
	Krízishelyzetek a	1	2	3	36	62	98

	családban						
	Mentálhigiéné	1	2	3	36	62	98
	Mentálhigiéné	0,5	1	1,5	18	31	49
	Mentálhigiénés alapismeretek	0,5	1	1,5	18	31	49
3. Szabadidő-pedagógia	Szabadidőszervezés	3	2	5	108	62	170
	Játékpédagógia	2	1	3	72	31	103
	Szabadidő és programszervezés	1	1	2	36	31	67
4. Gondozás és egészségnevelés	Gondozás és egészségnevelés	3	2	5	108	62	170
	Gondozás és egészségvédelem	1		1	36	0	36
	Személyi gondozás	1	1	2	36	31	67
	A beteg gyermek ellátása	1	1	2	36	31	67
5. Kommunikáció és viselkedéskultúra	Kommunikáció	1	2	3	36	62	98
	A kommunikáció folyamata	0,25		0,25	9		9
	A kommunikáció zavarai	0,25		0,25	9		9
	Kommunikáció a pedagógiai folyamatban	0,5	0,5	1	18	15,5	33,5
	Kommunikáció a családokkal		0,5	0,5		15,5	15,5
	Kommunikációs gyakorlat		1	1		31	31
Heti és éves szakmai óraszám összesen esti munkarendben		17	16	33	612	496	1108
Osztályfőnöki óra		1	1	2	36	31	67
Heti és éves óraszám összesen esti munkarendben (osztályfőnöki órával együtt)		18	17	35	648	527	1175
Tanítási hetek száma		36	31	67	36	31	67

A Pedagógiai asszisztens szakirány programkövetelmény moduljainak tantárgyai és azok témakörei, tartalma

1. Pedagógiai, pszichológiai feladatok programkövetelmény modul

1.1. Pedagógia tantárgy

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy korszerű pedagógiai ismeretek elsajátításával készítse fel a tanulókat a nevelő, oktató munkában történő tudatos és hatékony közreműködésre.

Témakörök és azok tartalma

Általános pedagógiai
A pedagógia tárgya, célja, feladata

A pedagógia a tudományok rendszerében A tudományosság kritériumai A pedagógia területei
A nevelés folyamata
A nevelés fogalma, célja, feladata A nevelés folyamata A személyiség fejlődését meghatározó biológiai tényezők és a környezeti nevelési hatások kölcsönhatása Az adottság, a rátermettség, a hajlam, a temperamentum, az érdeklődés, a képesség, a tehetség, a kreativitás fogalma. A nevelési cél és a nevelés eszköztrendszere Az érték és norma a nevelés folyamatában. A nevelés feladat- és eszköztrendszere A nevelés, a személyiségfejlesztés fő területei
A nevelés módszerei
A nevelési módszer fogalma, típusai Az egyes módszerek szerepe a nevelés folyamatában A nevelési módszer kiválasztásának szempontjai A nevelő, mint modell. A vezetési stílusok. Konfliktus helyzetek a pedagógiai folyamatban
A gyermek fő tevékenységformái
A nevelés fő tevékenységi formái: gondozás, szabadidős tevékenységek, játék; gyermekmunka; tanulás-tanítás A kisgyermekkorú és az óvodáskorú gyermek fő tevékenységformái A játék fogalma, fajtái, feltételei A különböző életkorok jellemző játéktevékenységei A játék szerepe a gyermek személyiségfejlődésében A gyermekmunka, mint a személyiségfejlesztés eszköze Munkajellegű tevékenységek a nevelési intézményekben A játék és a gyermekmunka kapcsolata
A nevelés színterei
A szocializáció fogalma, színterei A szocializáció és a nevelés kapcsolatrendszere A kortársak szerepe a szocializációban A család, a családi nevelés A család, a család szerkezete, funkciója, típusait A nevelési intézmények szocializációban betöltött szerepe A köznevelés intézményei A köznevelési intézmények működését meghatározó fontosabb dokumentumok A család és az intézmény közötti kapcsolattartás, együttműködés formái A közművelődési intézmények szerepe a személyiségfejlesztésben
Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló
Nehezen nevelhetőség megnyilvánulási formái A különleges bánásmódot igénylő gyermekek SNI fogalma BTM fogalma Integráció, inklúzió, Szegregáció A tehetséges gyermek nevelésének-oktatásának sajátosságai HH fogalma HHH fogalma Veszélyeztetett gyermek, tanuló az óvodában, iskolában Együttműködés a családdal, szakemberekkel
Szabadidő-pedagógia

A szabadidő fogalma, típusai A különböző életkorokra jellemző szabadidős tevékenységek A köznevelés intézményeinek nevelési feladatai a szabadidő kapcsán A rendezvények, ünnepélyek jelentősége a gyermek/tanuló és a közösség kapcsolatában Az intézményeken belüli és kívüli programok tervezése, szervezése Közművelődési intézmények helye a szabadidős tevékenységben
Didaktika
A tanulás, a tanítás, az oktatás, az ismeret, a tudás, a jártasság, a készség és a képesség fogalma. A nevelés, az oktatás és a képzés kapcsolata Az oktatás célja, tartalma Az oktatás tartalmát meghatározó dokumentumok Az oktatási módszerei, alkalmazási lehetőségei a pedagógiai folyamatban Az oktatás módszer kiválasztásának szempontjai Az oktatás tárgyi feltételei, eszközei, ezek használati lehetősége Az oktatás szervezeti és munkaformái

1.2. Pszichológia tantárgy

A tantárgy célja

A pszichológia tantárgy oktatásának célja, olyan általános, személyiség-lélektani, szociálpszichológiai, fejlődépszichológiai és pedagógiai pszichológiai ismeretanyag átadása, mely hozzásegíti a tanulókat önmaguk és mások megismeréséhez, a szocializációs folyamatok értelmezéséhez, a családi és társadalmi helyzetek elemzéséhez.

Témakörök és azok tartalma

Általános pszichológia
A pszichológia fogalma, tárgya, feladata, a pszichológia ágai A pszichológia vizsgálati módszerei A pszichológia helye a tudományok rendszerében A megismerő folyamatok (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, képzelet, tanulás) A megismerési folyamatok (motiváció, érzelem,)
Szociálpszichológia
A szociálpszichológia fogalma A szociálpszichológia tárgya, területei, vizsgálati módszerei A szociálpszichológia alapfogalmai: A csoport fogalma, típusai és szerveződésük alapja A csoportfejlődés szakaszai A szerep és a státusz Az előítélet és a sztereotípiák fogalma és működése Az előítélet és a sztereotípiák összefüggései A deviancia fogalma, típusai A konfliktus fogalma, a konfliktusok fajtái A konfliktuskezelési stratégiák
Fejlődéslélektan
A fejlődéslélektan tárgya, módszerei, a pszichikus fejlődés feltételei A fejlődést befolyásoló tényezők Az érése, a tanulás, a fejlődés fogalma, jellemzői A fejlődés törvényszerűségei, fejlődési szakaszok

Az életkori szakaszok (újszülöttkor, csecsemőkor, kisgyermekkor, óvodáskor, serdülőkor) A kötődés, a korai anya-gyermek kapcsolat Harlow kísérletei Az én felfedezése A hospitalizmus Az Ainsworth és az „Idegen helyzet kísérlet” A kötődés mintázatai A gyermek és gondozója közötti kapcsolat
Személyiség-lélektan
A személyiség-lélektan fogalma A személyiség fogalma A személyiség fejlődését befolyásoló tényezők Az érés, a tanulás és a nevelés kölcsönhatásai Az emberi szükségletek rendszere
Pedagógiai pszichológia
A pedagógiai pszichológia fogalma A pedagógiai pszichológia tárgya és vizsgálati módszerei A kortárs csoportok kapcsolatainak feltérképezése - a szociometria A vezetési, nevelési stílusok fogalma és fajtái A nevelési attitűd fogalma, típusai
Alkalmazott pszichológia
Tömegkommunikáció Reklámpszichológia Művészet pszichológia Internetpszichológia

1.3. Pedagógiai gyakorlat tantárgy

A tantárgy célja

A pedagógiai gyakorlat célja, hogy a tanulók betekintést nyerjenek az óvodák és iskolák szakmai munkájába, megismerjék a nevelés- és oktatás különböző színtereit. Legyenek tájékozottak az itt végzendő pedagógiai munka jellegével, az alkalmazott módszerekkel. A megszerzett tapasztalatokat el tudják helyezni a személyiségfejlesztés rendszerében, a megismert új elemekkel szélesítsék pedagógiai tudásukat.

Témakörök és azok tartalma

A gyermek megismerésének lehetőségei
A gyermek megismerésének módjai, a megfigyelés, a módszer alkalmazásának pszichológiai, pedagógiai és etikai feltételei. Szociometria, a módszer alkalmazásának pszichológiai, pedagógiai és etikai feltételei. A gyermek rajz-ábrázolás tevékenységének fejlődése, rajzok alapján a gyermek fejlettségének mutatói. A játék, munka, tanulás pedagógiai/pszichológiai alapjainak megfigyelése.
A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése
A gyermek fejlettségének mutatói, életkorának megfelelő fejlettség A társas kapcsolatok alakulása, jellemzői A nevelő és a gyermek/tanuló kapcsolata A gyermek játéktevékenységének alakulása, játéktevékenység irányítása A viselkedést kiváltó/fenntartó okok, a jelenségek mögött álló tények, érzelmek A gyermek kapcsolatainak rendszere, konfliktusmegoldások elemzése, véleményezése

A konfliktus közvetlen és közvetett okai, a konfliktusok gyökerei, az érdek, a szükséglet, az érzelem A különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló: sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló, kiemelten tehetséges gyermek, tanuló Pedagógusok összehangolt munkájának jelentősége Az intézmény és a család kapcsolattartásának formái és jelentősége
Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása Gondozási tevékenység elemzése pedagógiai/pszichológiai szempontok alapján A gondozás szerepe a nevelési folyamatban Az egészséges életmódra nevelés területei: a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése; az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet feltételei A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása
Gyermei tevékenységekhez kapcsolódó készségek fejlesztése A gyermekirodalom, az ének zene jelentősége a gyermek személyiségének fejlődésében: mondóka, gyermekvers, mese, meseregény, ifjúsági regény A mesemondás, bábozás, dramatizálás A manuális tevékenységek szerepe a gyermek személyiségfejlődésében: vizuális technikák megismerése Dekoráció, ajándék- és játékkészítés lehetőségei Szemléltető eszközök készítésének lehetőségei, technikái. Oktatástechnikai eszközök használata
Családi krízisek megjelenése a köznevelési intézményekben A hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az óvodában, iskolában Veszélyeztetett gyermek, tanuló az óvodában, iskolában Konfliktuskezelés stratégiák Az interperszonális kapcsolatok (szülő – gyermek – pedagógus) működésmechanizmusa, a konfliktuskezelés hatékony módszerei Együttműködés a családdal, szakemberekkel (gyermekvédelmi felelős, szociális munkás, pszichológus, fejlesztő pedagógus...), családlátogatás A viselkedést kiváltó/fenntartó okok, a jelenségek mögött álló tények, érzelmek. A gyermek kapcsolatainak rendszere, konfliktusmegoldások elemzése, véleményezése. A konfliktus közvetlen és közvetett okai, a konfliktusok gyökerei, az érdek, a szükséglet, az érzelem. A köznevelési intézmények prevenciós munkája
Intézményen belüli és kívüli programok Az intézmény napirendje, a csoport/osztály tevékenységi területei, csoportfoglalkozások, tanórák rendje, szervezési feladatok, előkészület, lebonyolítás, ellenőrzés, értékelés Részvétel tanórán kívüli programok tervezésében, irányításában, szervezési feladataiban Ünnepélyek, rendezvények szerepe az egyén és a közösség szempontjából Az intézményen kívüli programok lehetőségei, tervezése, szervezése, irányítása A hagyományörzés lehetőségei a köznevelés és a közművelődés intézményeiben

2. Családpedagógiai alapismeretek programkövetelmény modul

2.4. Pedagógiai szociológia tantárgy

A tantárgy célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók ismereteket szerezzenek és elemzéseket végezzenek a gyermeket, tanulót körülvevő társadalmi közösségekről (elsősorban a családról).

Témakörök és azok tartalma

Családtani alapismeretek
Család és társadalom A család fogalma A fejlődési családmodell A család szerkezete A család biológiai, szocializációs és gazdasági funkciói A család fejlődési életciklusai A család rendszerelméletű modellje A család, mint támogató rendszer, és mint problémaforrás
Krízishelyzetek a családban
Családi szerepek és szerepkonfliktusok Családi konfliktusok típusai Családi konfliktusok feloldása A család elégtelen működése Az elhanyagolás fogalmai, területek, mutatói –teendők az intézmény részéről A veszélyeztetettség fogalma, területei, jellemzői- teendők az intézmény részéről A krízis fogalma A családon belüli krízishelyzetek formái Az iskolakerülés és a családi reakciók Fiatalkorú bűnöző a családban A büntethetőség jogi kérdései A büntetés pszichés hatásai a fiatalkorú egyénre Devianciák megjelenése a családban A gyermekszegénység kérdései

2.5. Mentálhigiéné tantárgy

A tantárgy célja

A mentálhigiéniai alapismeretek tanításának célja a mentálhigiénés szemléletmód megalapozása, a lelki egészségvédelem alapfogalmainak megismertetése, a családokkal való segítő munkához kapcsolódó ismeretek elsajátítása, elmélyítése.

Témakörök és azok tartalma

Mentálhigiénés alapismeretek
A mentálhigiéné fogalma Az emberi szükségletek rendszere Az emberi szükségletek sérülése A mentális egészség fogalma A mentális egészség tényezői A mentálhigiéné területei A lelki egészségvédelem feladatkörei A mentálhigiéné modelljei A mentálhigiéné szerepe az óvodai, iskolai prevenciós munkában A mentálhigiénés szemléletű nevelők

A mentálhigiénés beavatkozások lehetőségei az óvodai, iskolai nevelőmunkában
Családi mentálhigiéné
A család, mint a mentálhigiéné tárgya A család lelki egészségének tényezői A család elégtelen, hibás működése A túlkötés problémái Az elhanyagolás A hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az óvodában, iskolában Veszélyeztetett gyermek, tanuló az óvodában, iskolában A konfliktus fogalma, típusai Konfliktuskezelés stratégiák Krónikus konfliktusok, veszélyeztetett családok A krízis fogalma Krízishelyzetek a családban Az interperszonális kapcsolatok (szülő – gyermek – pedagógus) működésmechanizmusa, a konfliktuskezelés hatékony módszerei Együttműködés a családdal, szakemberekkel A mentálhigiéné illetékességi határai A segítőszerep.

3. Szabadidő-pedagógia programkövetelmény modul

3.6. Szabadidőszervezés tantárgy

A tantárgy célja

A szabadidő szervezés tantárgy tanításának célja, olyan ismeretek közvetítése, készségek és képességek fejlesztése, amelynek eredményeként a tanuló képes játék- és szabadidős tevékenységeket kezdeményezni, megszervezni és vezetni.

Témakörök és azok tartalma

Játékpédagógia
A játékok általános jellemzői A játéktevékenység fejlődése a különböző életkori szakaszokban A játék célja, szerepe az óvodások és az iskolások életében A biztonságos játék – a játék biztonsága A játék „öngyógyító” szerepe Az életkori sajátosságoknak megfelelő szerepjátékok Mesék, versek feldolgozása szerepjátékkal A játékvezető feladatai, a vele szemben támasztott elvárások Játék – oktatás – szabadidő összefüggései Konstrukciós játékok Korunk játéakai: fantasy-játékok, virtuális játékok – veszélyei, előnyei
Szabadidő és programszervezés
Szabadidő fogalma, funkciói, csoportosítása A szabadidős tevékenységek tartalmi lehetőségei, tevékenységei és szinterei A szabadidő szervezés célja, feladata, pedagógiai kérdései A szabadidő szervezést befolyásoló tényezők A szabadidő szervezés elvei A szabadidő, mint személyiségfejlesztő tevékenység A szabadidő szemléletformáló hatása Kötött és kötetlen szabadidő az óvodában és az általános iskolában Intézményen belüli és kívüli szabadidős tevékenységek Irodalmi szabadidős tevékenységek szervezése, előkészítése, lebonyolítása

Manuális, kézműves tevékenységek szervezése, előkészítése, lebonyolítása
 Zenei szabadidős tevékenységek szervezése, előkészítése, lebonyolítása
 Mozgás és sporttevékenységek szervezése, előkészítése, lebonyolítása
 A rendezvény fogalma, fajtái a nevelési intézményekben
 A rendezvényszervezés főbb lépései
 Ünnepek, megemlékezések az óvodában, általános iskolában
 Ünnepekhez kapcsolódó népszokások, hagyományok, néprajzi értékeink
 Közművelődési intézmények helye a szabadidős tevékenységben, kapcsolatuk a köznevelési intézményekkel
 Kulturális programok az óvodában, általános iskolában
 Óvodai, iskolai kirándulás, erdei iskola, tábor előkészítése, szervezése, lebonyolítása
 Szülői értekezletek, fogadó órák, nyílt napok jelentősége, szervezése
 Munkadélutánok jelentősége, szervezése

4. Gondozás és egészségnevelés programkövetelmény modul

4.7. Gondozás és egészségnevelés tantárgy

A tantárgy célja

A Gondozás és egészségnevelés tantárgy oktatásának célja, olyan tanulók képzése, akik ismerik az óvodában és az iskolában előforduló alapvető egészségügyi, személyi higiéniai, feladatokat és az egészségmagatartás kialakításában a gyermek, tanuló aktuális képességeire építve a differenciált fejlesztés jelentőségét.

Témakörök és azok tartalma

Egészségvédelem	
	Az egészség fogalma Az egészségvédelem fogalma, célja, feladata Az egészségvédelem és a nevelés kapcsolata Az egészségnevelés fogalma, célja Az egészségnevelés feladata, területei a különböző életszakaszokban A gyermek, a tanuló testi szükségletei A táplálkozás egészségtana, a pszichés hatások jelentősége az étkezésben A helyes életritmus A pihenés és a mozgás szerepe Az aktív és passzív pihenés jelentősége
Személyi gondozás	
	A személyi gondozás fogalma, területei A gondozás szerepe a nevelési folyamatban A higiénés szokások kialakításának területei Higiénés szokások kialakítása az étkezések előtt, közben és az étkezést követően A kulturált étkezési szokások kialakítása Az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű gyermek személyi gondozásának kérdései A gondozási folyamatban elvárt magatartás, kommunikáció
A beteg gyermek gondozása	
	A beteg gyermek ellátása, elhelyezése A nevelő feladata a beteg gyermek ellátása során Kapcsolatfelvétel szülővel, orvossal, szükség szerint mentőszolgálattal A tartós beteg gyermek ellátása intézményi körülmények között A baleset szenvedett gyermek ellátása, elsősegélynyújtás

5. Kommunikáció és viselkedéskultúra programkövetelmény modul

5.8. Kommunikáció tantárgy

A tantárgy célja

A tantárgy tanításának célja, a verbális és nonverbális kommunikációs technikák olyan szintű elsajátíttatása, melynek birtokában a tanuló képes lesz gondolatának, véleményének a közösségi normák szerinti megfogalmazására, álláspontjának megvédésére, indoklásra és érvelésre.

Témakörök és azok tartalma

A kommunikáció folyamata
A kommunikáció fogalma, jelentősége A közvetlen emberi kommunikáció csatornái A verbális kommunikáció A nonverbális kommunikáció A külső megjelenés, mint metakommunikáció A tér, a térköz Kommunikációs technikák, gesztusok jelentősége A kommunikáció hatékonyságát fokozó tényezők
A kommunikáció zavarai
A hatékony kommunikációt gátló tényezők Kommunikációs gátlók A konfliktus fogalma, a konfliktusok fajtái. A konfliktuskezelési stratégiák. Az érzelmek viselkedésre gyakorolt hatása
Kommunikáció a pedagógiai folyamatban
Kapcsolatteremtés szabályai Kapcsolatépítés, kapcsolattartás szabályai, elvárásai Bemutatkozás illemtana – az első benyomás jelentősége Köszönési formák, megszólítás, telefonálás illemtana Írásbeli, szóbeli közlések illemtana A meggyőző kommunikáció Az eredményes közlésfolyamata feltételei 4É a kommunikációban (érthető, értelmes, érdekes, értékes) Kommunikációs technikák, gesztusok jelentősége A kommunikáció hatékonyságát fokozó tényezők A hatékony kommunikációt gátló tényezők Kommunikációs gátlók Írásbeli és szóbeli közlés műfjai, alkalmazásának szabályai
Kommunikáció a családokkal
A szülővel történő kapcsolatfelvétel formái, szabályai A kapcsolattartás jelentősége A családlátogatás, előkészítése A családlátogatás szerepe, gyakorisága, a felkészülés és a lebonyolítás lépései A családlátogatás megfigyelési szempontjai, jegyzőkönyve A szülői értekezletek, szerepe, gyakorisága, a felkészülés, és lebonyolítás lépései A fogadó óra szerepe, gyakorisága, a felkészülés, és lebonyolítás lépései A nyílt napok szerepe, gyakorisága, a felkészülés, és lebonyolítás lépései Munkadélutánok szerepe, gyakorisága, a felkészülés, és lebonyolítás lépései Pedagógusok összehangolt munkájának jelentősége Kommunikációs technikák, gesztusok jelentősége A kommunikáció hatékonyságát fokozó tényezők

A hatékony kommunikációt gátló tényezők
 Kommunikációs gátlak
 Írásbeli és szóbeli közlés műfajai, alkalmazásának szabályai
 A családdal való kapcsolattartás formái (szülői értekezlet, fogadó óra, családlátogatás, nyílt napok)

3.1.5. A Pedagógiai munkatárs szakképesítés – Gyógypedagógiai asszisztens szakirány

A szakképesítés alapadatai

Megnevezés	Alapadatok
A szakképesítés azonosító száma	4 0119 01
A szakképesítés megnevezése	Pedagógiai munkatárs
Szakirány megnevezése	Gyógypedagógiai asszisztens
Tanulmányi terület	Pedagógia
Programkövetelmény száma	01194001
Érettségire épülő szakgimnáziumi évfolyamok száma	2
Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerinti szint	4
Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerinti szint	4
Digitális Kompetencia Keretrendszer szerinti szint	5

A szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása

- A gyógypedagógiai asszisztens bölcsődében, integrált óvodában, iskolában, speciális óvodában, iskolában, speciális gyermekotthonban, speciális lakóotthonban és felnőtt fogyatékosok intézményeiben, felsőfokú végzettségű szakember, irányítása mellett végzi szakirányú munkáját.
- Részt vesz a közvetlen gyógypedagógiai munkában az intézményen belüli és kívüli programok, szabadidős tevékenységek előkészítésében, szervezésében és lebonyolításában. Felügyeli, kíséri a gyermekeket/tanulókat, csoportokat. A gyógypedagógus/pedagógus útmutatásai alapján ellátja a sajátos nevelési igény-specifikus, fogyatékoság-specifikus, gyógypedagógiai asszisztensi feladatokat.
- Közreműködik a sajátos nevelési igényű személyek körében végzett általános jellegű nevelési, oktatási, gondozási feladatokban, a tanórák előkészületeiben és lebonyolításában, a higiénés szokásrendszer kialakításában, valamint a közösen végezhető munkatevékenységekben. Segít az intézmény és a család kapcsolatának koordinálásában. Betartja a titoktartási kötelezettséget. Munkáját a sajátos nevelési igényű, fogyatékos személyekkel, családtagjaikkal, és más szakemberekkel történő kölcsönös tisztelet, tolerancia és hatékony kommunikáció határozza meg.

A szakképesítéssel rendelkező képes

- olvasott, írott köznyelvi és szakmai szöveget megérteni

- köznyelvi és szakmai szöveget írni
- információk gyűjtésére
- empátiára, toleranciára
- adekvát kommunikációra
- konfliktusmegoldásra
- a szabadidős tevékenységek önálló szervezésére
- gondozási, önkiszolgálási feladatok irányítására
- munkatevékenységek szervezésére, megvalósítására
- hatékony munkára a gyógypedagógussal együttműködve
- nevelési módszerek megválasztására, alkalmazására
- foglalkozások eszközeinek előkészítésére
- differenciált bánásmódra
- a különleges bánásmódot igénylő gyermek felismerésére
- a gyógypedagógus/pedagógus által kijelölt feladatok végrehajtására
- ügyeleti feladatok ellátására
- munkatevékenységek szervezésére, megvalósítására

A Gyógypedagógiai asszisztens képzés jellemzői

A gyógypedagógiai asszisztens az integrált és szegregált gyógypedagógiai intézményben dolgozó szakember. Az oktatásban az integráció és a szegregáció önmagában nem jelent értékkülönbséget. Mindkettő működhet szakmailag jól, mindkettőre szükség van. Ebben a működésben kap releváns szerepet a gyógypedagógiai asszisztens képzés. Az SNI-s gyermek/tanuló teljesítményét, sikeres fejlődését egyebek között a velük foglalkozó szakemberek képzettségének minősége garantálja. E képzésben ölt testet annak a szakmai hálónak a bővítése, mely a pedagógus és a gyógypedagógus mellett biztosítja az SNI-s személy sérüléséből adódó hátrányainak kiegyenlítését és a családdal történő együttműködést.

A képzés programkövetelmény moduljai

- Pedagógiai, pszichológiai ismeretek
- Általános gyógypedagógia ismeretek
- Speciális gyógypedagógiai ismeretek

Pedagógiai, pszichológiai ismeretek
Képes pedagógiai feladatokat felismerni, rendszerezni és alkalmazni a gyakorlatban. Felismeri az egyes gyógypedagógiai csoportokat, fogalmakat és bekapcsolódik az SNI -s gyermek fejlesztő foglalkozásaiba. Képes különbséget tenni az egyes kötődési mintázatok személyiségfejlődésre gyakorolt hatásai között, és eligazodik az egyes kötődési között. Az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodva, képes munkáját szervezni.
Általános gyógypedagógiai alapismeretek
Képes különbséget tenni a gyógypedagógia alapvető csoportjai között. Átlátja a szakértői bizottságban dolgozó szakembere szerepét. Képes értelmezni a szakértői vélemény tartalmát. Különbséget tud tenni enyhébb és súlyosabb gyógypedagógiai csoportok között, empátikus, figyel a szülő érzelmi érintettségére.
Speciális gyógypedagógiai ismeretek
Képes megkülönböztetni a tanulásban akadályozottakat az értelmileg akadályozottaktól, bekapcsolódik az értelmi fogyatékos gyermek/tanuló nevelésébe, oktatásába, fejlesztésébe. Képes megkülönböztetni a gyengénlátókat a vakoktól, és az aliglátóktól, bekapcsolódik a látássérült gyermek/tanuló nevelésébe, oktatásába, fejlesztésébe. Képes a nagy hat rekeszes doboz, a kis hatrekeszes doboz, a gombás tábla, a szöges tábla

használatára. Képes egyszerűbb speciális eszközök elkészítésére. Képes értelmezni a lereagáló mozgásokat. Képes megkülönböztetni a siketeket a nagyothallóktól, bekapcsolódik a hallássérült gyermek/tanuló nevelésébe, oktatásába, fejlesztésébe. El tud igazodni az autizmus spektrumzavar jellemzői között, magas szakmai színvonalon képes részt venni a protetikusan környezet ábrájának elkészítésében. Kudarctűrő képességgel rendelkezik. Meg tudja különböztetni egymástól a diszgráfiát, diszlexiát, és a diszkalkuliát. Bekapcsolódik a gyermek/tanuló nevelésébe, oktatásába, fejlesztésébe.

A Gyógypedagógiai asszisztens szakirány heti és éves óraszámai a 2 évfolyamos esti munkarendben

Program- követelmény modulok	Tantárgyak - témakörök	A tantárgyak heti óraszámai évfolyamok szerint		Összes heti óraszám	A tantárgyak éves óraszámai évfolyamok szerint		Összes éves óraszám
		1/13.	2/14.		1/13.	2/14.	
1. Pedagógiai, pszichológiai ismeretek	Pedagógia	2	0	2	72	0	72
	Általános pedagógia	0,25		0,25	9		9
	A nevelési folyamat	0,25		0,25	9		9
	A nevelés módszerei	0,25		0,25	9		9
	A gyermek fő tevékenységformái	0,25		0,25	9		9
	A nevelés szinterei	0,25		0,25	9		9
	Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló	0,25		0,25	9		9
	Szabadidő-pedagógia	0,25		0,25	9		9
	Didaktika	0,25		0,25	9		9
	Pszichológia	2	0	2	72	0	72
	Általános pszichológia	0,5		0,5	18		18
	Szociálpszichológia	0,5		0,5	18		18
	Fejlődéslélektan	0,25		0,25	9		9
	Személyiséglélektan	0,25		0,25	9		9
	Pedagógiai pszichológia	0,25		0,25	9		9
	Alkalmazott pszichológia	0,25		0,25	9		9
	Pedagógiai gyakorlat	3	5	8	108	155	263
	A gyermek megismerésének lehetőségei	0,5	1	1,5	18	31	49
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	0,5	1	1,5	18	31	49
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása	0,5	1	1,5	18	31	49

	Gyermeki tevékenységekhez kapcsolódó készségek fejlesztése	0,5	1	1,5	18	31	49
	Családi krízisek megjelenése a köznevelési intézményekben	0,5	1	0	18	31	49
	Intézményen belüli és kívüli programok	0,5		0,5	18		18
2. Általános gyógypedagógiai ismeretek	Gyógypedagógiai alapismeretek	2	1	3	72	31	103
	Bevezetés a gyógypedagógiába	1		1	36		36
	A gyógypedagógia sérülésspecifikus területei	1	1	2	36	31	67
	Gyógypedagógiai gyakorlat	2	4	6	72	124	196
	A sérült gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása	1	2	3	36	62	98
	A gondozási tevékenységek sérülésspecifikus kérdései	1	2	3	36	62	98
3. Speciális gyógypedagógiai ismeretek	Gyógypedagógiai pszichológia	2	2	4	72	62	134
	A gyógypedagógiai pszichológia alapjai	1	1	2	36	31	67
	Sérülésspecifikus gyógypedagógiai pszichológia	1	1	2	36	31	67
	Gyógypedagógiai tantárgypedagógiák	2	2	4	72	62	134
	A nevelés, oktatás, fejlesztés speciális kérdései	2	2	4	72	62	134
	Gyógypedagógiai egészségtan	2	2	4	72	62	134
	Gyógypedagógiai gondozás	2	2	4	72	62	134
Heti és éves szakmai óraszám összesen esti munkarendben		17	16	33	612	496	1108
Osztályfőnöki óra		1	1	2	36	31	67
Heti és éves óraszám összesen esti munkarendben (osztályfőnöki órával együtt)		18	17	35	648	527	1175
Tanítási hetek száma		36	31	67	36	31	67

A Gyógypedagógia asszisztens szakirány programkövetelmény moduljainak tantárgyai és azok témakörei, tartalma

1. Pedagógiai, pszichológiai feladatok programkövetelmény modul

1.1. Pedagógia tantárgy

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy korszerű pedagógiai ismeretek elsajátításával készítse fel a tanulókat a nevelő, oktató munkában történő tudatos és hatékony közreműködésre.

Témakörök és azok tartalma

Általános pedagógiai
A pedagógia tárgya, célja, feladata A pedagógia a tudományok rendszerében A tudományosság kritériumai A pedagógia területei
A nevelés folyamata
A nevelés fogalma, célja, feladata A nevelés folyamata A személyiség fejlődését meghatározó biológiai tényezők és a környezeti nevelési hatások kölcsönhatása Az adottság, a rátermettség, a hajlam, a temperamentum, az érdeklődés, a képesség, a tehetség, a kreativitás fogalma. A nevelési cél és a nevelés eszköztrendszere Az érték és norma a nevelés folyamatában. A nevelés feladat- és eszköztrendszere A nevelés, a személyiségfejlesztés fő területei
A nevelés módszerei
A nevelési módszer fogalma, típusai Az egyes módszerek szerepe a nevelés folyamatában A nevelési módszer kiválasztásának szempontjai A nevelő, mint modell. A vezetési stílusok. Konfliktus helyzetek a pedagógiai folyamatban
A gyermek fő tevékenységformái
A nevelés fő tevékenységi formái: gondozás, szabadidős tevékenységek, játék; gyermekmunka; tanulás-tanítás A kisgyermekkorú és az óvodáskorú gyermek fő tevékenységformái A játék fogalma, fajtái, feltételei A különböző életkorok jellemző játéktevékenységei A játék szerepe a gyermek személyiségfejlődésében A gyermekmunka, mint a személyiségfejlesztés eszköze Munkajellegű tevékenységek a nevelési intézményekben A játék és a gyermekmunka kapcsolata
A nevelés színterei
A szocializáció fogalma, színterei A szocializáció és a nevelés kapcsolatrendszere A kortársak szerepe a szocializációban A család, a családi nevelés A család, a család szerkezete, funkciója, típusait A nevelési intézmények szocializációban betöltött szerepe A köznevelés intézményei A köznevelési intézmények működését meghatározó fontosabb dokumentumok A család és az intézmény közötti kapcsolattartás, együttműködés formái A közművelődési intézmények szerepe a személyiségfejlesztésben
Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló
Nehezen nevelhetőség megnyilvánulási formái A különleges bánásmódot igénylő gyermekek

SNI fogalma BTM fogalma Integráció, inklúzió, Szegregáció A tehetséges gyermek nevelésének-oktatásának sajátosságai HH fogalma HHH fogalma Veszélyeztetett gyermek, tanuló az óvodában, iskolában Együttműködés a családdal, szakemberekkel
Szabadidő-pedagógia
A szabadidő fogalma, típusai A különböző életkorokra jellemző szabadidős tevékenységek A köznevelés intézményeinek nevelési feladatai a szabadidő kapcsán A rendezvények, ünnepélyek jelentősége a gyermek/tanuló és a közösség kapcsolatában Az intézményeken belüli és kívüli programok tervezése, szervezése Közművelődési intézmények helye a szabadidős tevékenységben
Didaktika
A tanulás, a tanítás, az oktatás, az ismeret, a tudás, a jártasság, a készség és a képesség fogalma. A nevelés, az oktatás és a képzés kapcsolata Az oktatás célja, tartalma Az oktatás tartalmát meghatározó dokumentumok Az oktatási módszerei, alkalmazási lehetőségei a pedagógiai folyamatban Az oktatás módszer kiválasztásának szempontjai Az oktatás tárgyi feltételei, eszközei, ezek használati lehetősége Az oktatás szervezeti és munkaformái

1.2. Pszichológia tantárgy

A tantárgy célja

A pszichológia tantárgy oktatásának célja, olyan általános, személyiség-lélektani, szociálpszichológiai, fejlődépszichológiai és pedagógiai pszichológiai ismeretanyag átadása, mely hozzásegíti a tanulókat önmaguk és mások megismeréséhez, a szocializációs folyamatok értelmezéséhez, a családi és társadalmi helyzetek elemzéséhez.

Témakörök és azok tartalma

Általános pszichológia
A pszichológia fogalma, tárgya, feladata, a pszichológia ágai A pszichológia vizsgálati módszerei A pszichológia helye a tudományok rendszerében A megismerő folyamatok (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás képzelet, tanulás) A megismerési folyamatok (motiváció, érzelem,)
Szociálpszichológia
A szociálpszichológia fogalma A szociálpszichológia tárgya, területei, vizsgálati módszerei A szociálpszichológia alapfogalmai: A csoport fogalma, típusai és szerveződésük alapja A csoportfejlődés szakaszai A szerep és a státusz Az előítélet és a sztereotípiák fogalma és működése

Az előítélet és a sztereotípiák összefüggései A deviancia fogalma, típusai A konfliktus fogalma, a konfliktusok fajtái A konfliktuskezelési stratégiák
Fejlődéslélektan
A fejlődéslélektan tárgya, módszerei, a pszichikus fejlődés feltételei A fejlődést befolyásoló tényezők Az érés, a tanulás, a fejlődés fogalma, jellemzői A fejlődés törvényszerűségei, fejlődési szakaszok Az életkori szakaszok (újszülöttkor, csecsemőkor, kisgyermekkor, óvodáskor, serdülőkor) A kötődés, a korai anya-gyermek kapcsolat Harlow kísérletei Az én felfedezése A hospitalizmus Az Ainsworth és az „Idegen helyzet kísérlet” A kötődés mintázatai A gyermek és gondozója közötti kapcsolat
Személyiség-lélektan
A személyiség-lélektan fogalma A személyiség fogalma A személyiség fejlődését befolyásoló tényezők Az érés, a tanulás és a nevelés kölcsönhatásai Az emberi szükségletek rendszere
Pedagógiai pszichológia
A pedagógiai pszichológia fogalma A pedagógiai pszichológia tárgya és vizsgálati módszerei A kortárs csoportok kapcsolatainak feltérképezése - a szociometria A vezetési, nevelési stílusok fogalma és fajtái A nevelési attitűd fogalma, típusai
Alkalmazott pszichológia
Tömegkommunikáció Reklámpszichológia Művészet pszichológia Internetpszichológia

1.3. Pedagógiai gyakorlat tantárgy

A tantárgy célja

A pedagógiai gyakorlat célja, hogy a tanulók betekintést nyerjenek az óvodák és iskolák szakmai munkájába, megismerjék a nevelés- és oktatás különböző színtereit. Legyenek tájékozottak az itt végzendő pedagógiai munka jellegével, az alkalmazott módszerekkel. A megszerzett tapasztalatokat el tudják helyezni a személyiségfejlesztés rendszerében, a megismert új elemekkel szélesítsék pedagógiai tudásukat.

Témakörök és azok tartalma

A gyermek megismerésének lehetőségei
A gyermek megismerésének módjai, a megfigyelés, a módszer alkalmazásának pszichológiai, pedagógiai és etikai feltételei. Szociometria, a módszer alkalmazásának pszichológiai, pedagógiai és etikai feltételei. A gyermek rajz-ábrázolás tevékenységének fejlődése, rajzok alapján a gyermek fejlettségének mutatói.

A játék, munka, tanulás pedagógiai/pszichológiai alapjainak megfigyelése.
A gyermek tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése
A gyermek fejlettségének mutatói, életkorának megfelelő fejlettség A társas kapcsolatok alakulása, jellemzői A nevelő és a gyermek/tanuló kapcsolata A gyermek játéktevékenységének alakulása, játéktevékenység irányítása A viselkedést kiváltó/fenntartó okok, a jelenségek mögött álló tények, érzelmek A gyermek kapcsolatainak rendszere, konfliktusmegoldások elemzése, véleményezése A konfliktus közvetlen és közvetett okai, a konfliktusok gyökerei, az érdek, a szükséglet, az érzelem A különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló: sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló, kiemelten tehetséges gyermek, tanuló Pedagógusok összehangolt munkájának jelentősége Az intézmény és a család kapcsolattartásának formái és jelentősége
Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása
Gondozási tevékenység elemzése pedagógiai/pszichológiai szempontok alapján A gondozás szerepe a nevelési folyamatban Az egészséges életmódra nevelés területei: a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése; az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet feltételei A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása
Gyermei tevékenységekhez kapcsolódó készségek fejlesztése
A gyermeki irodalom, az ének zene jelentősége a gyermek személyiségének fejlődésében: mondóka, gyermekvers, mese, meseregény, ifjúsági regény A mesemondás, bábozás, dramatizálás A manuális tevékenységek szerepe a gyermek személyiségfejlődésében: vizuális technikák megismerése Dekoráció, ajándék- és játékkészítés lehetőségei Szemléltető eszközök készítésének lehetőségei, technikái. Oktatástechnikai eszközök használata
Családi krízisek megjelenése a köznevelési intézményekben
A hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az óvodában, iskolában Veszélyeztetett gyermek, tanuló az óvodában, iskolában Konfliktuskezelés stratégiák Az interperszonális kapcsolatok (szülő – gyermek – pedagógus) működésmechanizmusa, a konfliktuskezelés hatékony módszerei Együttműködés a családdal, szakemberekkel (gyermekvédelmi felelős, szociális munkás, pszichológus, fejlesztő pedagógus...), családlátogatás A viselkedést kiváltó/fenntartó okok, a jelenségek mögött álló tények, érzelmek. A gyermek kapcsolatainak rendszere, konfliktusmegoldások elemzése, véleményezése. A konfliktus közvetlen és közvetett okai, a konfliktusok gyökerei, az érdek, a szükséglet, az érzelem. A köznevelési intézmények prevenciós munkája
Intézményen belüli és kívüli programok
Az intézmény napirendje, a csoport/osztály tevékenységi területei, csoportfoglalkozások, tanórák rendje, szervezési feladatok, előkészület,

lebonyolítás, ellenőrzés, értékelés
 Részvétel tanórán kívüli programok tervezésében, irányításában, szervezési feladataiban
 Ünnepek, rendezvények szerepe az egyén és a közösség szempontjából
 Az intézményen kívüli programok lehetőségei, tervezése, szervezése, irányítása
 A hagyományörzés lehetőségei a köznevelés és a közművelődés intézményeiben

2. Általános gyógypedagógiai ismeretek programkövetelmény modul

2.4. Gyógypedagógiai alapismeretek tantárgy

A tantárgy célja

Az általános gyógypedagógiai alapismeretek tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók ismerjék meg a gyógypedagógia alapfogalmait, a sérülések típusait, valamint képesek legyenek eligazodni a gyógypedagógia intézményrendszerében.

Témakörök és azok tartalma

Bevezetés a gyógypedagógiába
A gyógypedagógia fogalma, tárgya, célja, helye a tudományok rendszerében A különleges gondozáshoz való jog Az SNI fogalma Integráció, inklúzió, szegregáció A fogyatékosok okai A környezeti ártalmak, veszélyeztető tényezők A szakértői bizottságok feladata Szakemberek feladata a szakértői bizottságokban A szakértői vélemény tartalma Gyógypedagógiai diagnózis felállítása A korai gondozás fogalma, tartalma, intézményrendszere Fogyatékos gyermek a családban
A gyógypedagógia területei
A tanulási akadályozottság és az értelmi akadályozottság fogalma, okai, jellemzői A látásfogyatékos fogalma, jellemzői A hallásfogyatékos fogalma, jellemzői A mozgáskorlátozottság fogalma, jellemzői A beszédfogyatékos fogalma, jellemzői Az autizmus spektrumzavar fogalma, jellemzői A súlyos halmozott fogyatékos fogalma, jellemzői A dislexia, disgráfia, és a discalculia fogalma, jellemzői Az SH fogyatékos fogalma, jellemzői Az ADHD fogalma, okai, jellemzői

2.5. Gyógypedagógiai gyakorlat tantárgy

A tantárgy célja

A gyógypedagógiai gyakorlat célja, hogy a tanulók vegyenek részt a fogyatékos gyermekek mindennapjaiban, igazodjanak el a sérülteket gondozó, nevelő, oktató intézményrendszerben, alakítsanak ki partneri együttműködési viszonyt a fogyatékos személyek nevelésében, rehabilitációjában közreműködő szakemberekkel

A sérült gyermek tevékenységének megfigyelése, elemzése, irányítás
A sérült gyermek(felnőtt) tevékenységének pedagógiai/pszichológiai alapjainak megfigyelése. A sérült gyermek(felnőtt) fejlettségének mutatói, életkorának megfelelő fejlettség. Megfigyelés/bekapcsolódás a sérült gyermek (felnőtt) motiválásába. Megfigyelés/bekapcsolódás a sérült gyermeket (felnőttet) gondozó intézmény napirendjébe, a csoport/osztály tevékenységébe, csoportfoglalkozásokba, tanórák rendjébe, bekapcsolódás a szervezési feladatokba, előkészületbe, lebonyolításba, ellenőrzésbe, értékelésbe, speciális eszközök használatába, speciális módszerek alkalmazásába. A szabadidős programok megfigyelése, bekapcsolódás a programba. Szemléltető eszközök készítése. Résztétel az intézményen kívüli programokban, a program szervezésében, előkészületben, lebonyolításban. A sérült gyermek viselkedésének megfigyelése, kiváltó/fenntartó okok, a jelenségek mögött álló tények, érzelmek, elemzése. A sérült gyermek kapcsolatainak rendszere, konfliktusmegoldások elemzése, véleményezése, a konfliktus közvetlen és közvetett okai, a konfliktusok gyökerei, az érdek, a szükséglet, az érzelem megfigyelése. A pedagógusok összehangolt munkájának jelentősége. Kapcsolattartás a szülővel.
A gondozási tevékenységek sérülés-specifikuskérdései
Kapcsolatfelvétel, együttműködés az intézmény gyógypedagógusaival, nevelőivel, gondozóival. Az intézmény működése, jellege, cél, feladatrendszere, működésének személyi és tárgyi feltételei. Az intézmény által gondozott/nevelt/oktatott személyek megfigyelése, kapcsolatfelvétel a személlyel. Gondozási tevékenység megfigyelése, elemzése pedagógiai/pszichológiai szempontok alapján. Speciális módszerek, eszközök, eljárások megfigyelése. A sérült személy testi szükségleteinek megfigyelése, bekapcsolódás a szükségletek kielégítésébe. A sérült személy mozgásigényének megfigyelése, bekapcsolódás az összerendezett mozgás fejlődésének elősegítésébe. A sérült személy higiénés szokásrendszerének megfigyelése, bekapcsolódás a higiénés szokásrendszer kialakításába. A sérült személy önkiszolgáló folyamatainak megfigyelése, bekapcsolódás az önkiszolgálás folyamatában.

3. Speciális gyógypedagógiai ismeretek programkövetelmény modul

3.6. Gyógypedagógiai pszichológia tantárgy

A tantárgy célja

A gyógypedagógiai pszichológia tanításának célja, hogy a tanulók ismerjék meg a sérült ember személyiségfejlődésének pszichológiai sajátosságait, ezzel hozzájárulva az ember lelki működésének teljesebb megértéséhez.

Témakörök és azok tartalma

A gyógypedagógiai pszichológia alapjai
A gyógypedagógiai lélektan fogalma, célja, feladatai helye a tudományok rendszerében. A fejlődés gyógypedagógiai kérdései, a fejlődés tempójának zavarai Az intelligencia fogalma, megjelenési formái
Az egyes gyógypedagógiai területek pszichológiája
A tanulásban akadályozott és az értelmileg akadályozott gyermek fejlődése, az érzékelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás sajátosságai Az analízátorok sérülésének sajátosságai A vakok nyelvi fejlődése A verbalizmus A vakok lereagáló mozgása A hallássérültek észlelése, érzékelése, figyelem, emlékezet jellemzői A hallássérültek beszéde a jelbeszéd jelentősége A mozgássérültek pszichés sajátosságai A beszéd-sérülés hatása a személyiségfejlődésre Az autista egyén beilleszkedésének problémája A fejlődés kompenzatórikus jellege A társadalmi beilleszkedés sajátosságai SH fogyatékos gyermek a családban

3.7. Gyógypedagógiai tantárgy-pedagógiák tantárgy

A tantárgy célja

A gyógypedagógiai tantárgy-pedagógiák tanításának célja, hogy a tanulók ismerjék meg a sérülés specifikus oktatás, - nevelés sajátosságait, a gyógypedagógia speciális eszközrendszerét, ezáltal hatékony és szakszerű segítségnyújtásra legyenek képesek.

Témakörök és azok tartalma

A nevelés, oktatás, fejlesztés speciális kérdései
A tanulásban akadályozottak nevelése, oktatása, fejlesztése A tanulásban akadályozottak speciális taneszközei, eszközei A tanulásban akadályozott, egyén életútja Az értelmileg akadályozott gyermek, tanuló nevelés, oktatása, fejlesztése Az értelmileg akadályozott, egyén életútja A látássérültek nevelés, oktatása, fejlesztése A látássérültek speciális taneszközei, eszközei A hallássérültek nevelés, oktatása, fejlesztése A hallássérültek speciális taneszközei, eszközei A mozgássérültek nevelése, oktatása, fejlesztése A mozgáskorlátozottak speciális taneszközei, eszközei A beszéd-fogyatékosok nevelése, oktatása, fejlesztése A beszéd-fogyatékosok speciális taneszközei, eszközei Az autizmus spektrumzavarral élő személyek nevelése, oktatása, fejlesztése A protetikai környezet fogalma, fajtái A dislexiás gyermek nevelése, oktatása, fejlesztése A disgráfias gyermek nevelése, oktatása, fejlesztése A diszcalculiás gyermek nevelése, oktatása, fejlesztése A Meixner módszer sajátosságai Az ADHD-s gyermek, tanuló nevelése, oktatása, fejlesztése Az SH fogyatékos nevelés, fejlesztése

3.8. Gyógypedagógiai egészségtan tantárgy

A tantárgy célja

A gyógypedagógiai egészségtan tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók ismerjék meg a sérült gyermek/felnőtt gondozásának, intézményi ellátásának sajátosságait, valamint a speciális higiénés szokásrendszer kialakításának feltételrendszerét.

Témakörök és azok tartalma

Gyógypedagógiai gondozás
- A gyógypedagógiai egészségtan fogalma, célja, feladata - A sérült gyermek testi fejlődésének sajátosságai - A tanulásban akadályozott egyén speciális egészségana - Az értelmileg akadályozott egyén speciális egészségana - A hallássérültek speciális egészségana - A látássérültek speciális egészségana - A mozgássérültek speciális egészségana, gyógyászati segédeszközök - A logopédiai munka higiénéje - Az autizmus spektrumzavar speciális egészségana - A fogyatékos gyermek pályaválasztásának egészségügyi vonatkozása - A SH fogyatékosok speciális egészségana

3.1.6. A Közművelődési munkatárs szakképesítés

A szakképesítés alapadatai

Megnevezés	Alapadatok
A szakképesítés azonosító száma	4 0413 01
A szakképesítés megnevezése	Közművelődési munkatárs
Szakirány megnevezése	-
Tanulmányi terület	Közművelődés
Programkövetelmény száma	04134001
Érettségire épülő szakgimnáziumi évfolyamok száma	2
Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerinti szint	4
Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerinti szint	4
Digitális kompetencia keretrendszer szerint	4

A szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása

- Az előadó-művészeti intézményekben folyó szakmai munka során az elkészült művészi produkciók bemutatásakor a közönséggel folytatott kapcsolat koordinálása. Információ kiajánlás: Az adott előadó-művészeti intézmény speciális információinak és az adott előadás sajátosságainak közönséghez való eljuttatása, információáramlás elősegítése.
- Az előadó-művészeti intézmény programja és az adott előadás iránti érdeklődés felkeltése.
- **Szerződéskötés:** Az adott program iránt érdeklődő közönséggel szerződéskötés jegyértékesítés által.

- **Lebonyolítás:** A jeggyel rendelkező közönség fogadása, kezelése, az előadás biztonságos megtekintésének és a darab művészi értékeinek optimális befogadásának biztosítása.
- **Monitoring:** A előadás megtekintését követően a visszajelzések, visszacsatolások összegzése az alkotókhoz való eljuttatása.

A szakképesítéssel rendelkező képes

- közönségforgalmi feladatokat szervezni és felügyelni színházban, cirkuszban, előadó-művészeti rendezvényeken,
- ellenőrizni a közönségforgalmi terület balesetmentes állapotát,
- megszervezni az előadások előtti orvosi ügyeletet,
- fogadni az érkező vendégeket,
- a közönségforgalmi területen előforduló rendkívüli esemény alkalmával intézkedni,
- gondoskodni az előadás zavartalanságáról,
- a ruhatárosokkal és a műsorfüzetárusokkal elszámolni,
- az előadásokra, egyéb kulturális eseményekre szóló belépőjegyeket árusítani,
- szigorú számadású nyomtatványt kezelni,
- anyagi és erkölcsi felelősséget vállalni a rábízott feladatokért, értékért, pénztárért, készpénzért, valamint a pénzt helyettesítő okmányokért,
- marketing feladatokat ellátni,
- közönség szervezési feladatokat ellátni,
- közönségkapcsolati rendszert kiépíteni és ápolni.

A szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek

Megnevezés	A belépés feltétele
Iskolai előképzettség	érettségi
Szakmai előképzettség	nem szükséges
Alkalmassági követelmények	nincs előírva

A Közművelődési munkatárs képzés jellemzői

A Közművelődési munkatárs a közművelődés intézményrendszerében, az előadó-művészeti intézményekben, továbbá a kormányzati szektor (önkormányzatok), illetve szakosodott intézményei (művelődési, oktatási, szociális, foglalkoztatási, településfejlesztő stb.) bármelyikében alkalmazható szakember.

Szaktudása és jó kommunikációs és kapcsolatteremtő képességei révén alkalmas a helyi közösségek kulturális hagyományainak fejlesztésére, az önszerveződés, a részvételi demokrácia, a civil társadalom fejlesztése és a lakossággal, annak szervezeteivel történő együttműködés fejlesztésére is. A nem kormányzati szektor akár saját szervezetei működtetéséhez - egyesületek, alapítványok, közhasznú társaságok -, akár az e szervezetek által megvalósítandó programokban és projektekben is alkalmazhatja.

Tevékenysége elsősorban a helyi társadalom közművelődési intézményeiben valósul meg: a helyi közösségi művelődést szervező és a közművelődési szolgáltatást biztosító művelődési intézményben (művelődési központ, általános művelődési központ, művelődési ház, közösségi ház, faluház, ifjúsági és gyermekház, ifjúsági információs iroda, szabadidő központ stb.), a szabadidő szórakoztató és művelődési szolgáltatást biztosító egyéb intézményekben (szabadidő park, állat- és növénykert, vidámpark, üdülők stb.), a regionális és megyei fejlesztési feladatokat

ellátó és szolgáltatást nyújtó intézményekben (területi, fővárosi közművelődési szakmai szolgáltató szervezet, közművelődési információs központ), az országos közművelődési és közgyűjteményi intézményekben, a helyi társadalom közösségi terében, civil szervezeteiben.

A képzés programkövetelmény moduljai

1. Helyi társadalom– és kultúraismeret
2. Kulturális rendezvények szervezése
3. A kulturális szervezetek és intézmények működése, közművelődési tevékenysége
4. Az előadó-művészeti közönségkezelő tevékenysége
5. Az előadó-művészeti szervező tevékenysége

1. Helyi társadalom– és kultúraismeret
Képes és ápolja a település és a régió múltját, hagyományait, társadalmi és gazdasági helyzetét, természeti, kulturális, közösségi értékeit, azok összefüggéseit és látja ezek rendszerét. A munkavégzés során szem előtt tartja az egyéb közösségek, kisebbségek és országos programok által kitűzött célokat és elvárásokat. Felelősséget vállal az elvégzett munka tartalmáért és formájáért, a kimondott, leírt információkért, azok időbeniségéért, a saját hatáskörében meghozott, és elmulasztott döntésekért.
2. Kulturális rendezvények szervezése
Szükséges szakmaisággal tervezi a kulturális rendezvényeket, képes közművelődési projekteket megvalósítani. Szükséges szakmai ismerettel a szervezet és a rendezvény protokollja szerint irattározási és adminisztratív feladatokat lát el. Önállóan kiválasztja, hogy a munkája során szerzett információk nyilvánosak vagy bizalmasak, és ennek megfelelően kezeli azokat.
3. A kulturális szervezetek és intézmények működése, közművelődési tevékenysége
Tisztában van a közművelődési tevékenység (iskolarendszeren kívüli képzések, önművelés és csoportos tanfolyamok, népfőiskolák, klubok szervezése, kulturális értékek megismertetése, kisebbségi kultúra értékei, ismeretterjesztés, helyi közösségi élet szervezése, kultúrák közötti kapcsolatok kiépítése, szabadidő kulturális célú eltöltése stb.) átfogó ismereteivel. Képes együttműködő kapcsolatot tartani a helyi önkormányzattal, partnerintézményekkel, közművelődési szervezetekkel. A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat. Betartja a határidőket. Kitartás jellemzi a feladatok megoldásában. Jól tűri a rutin jellegű és ismétlődő feladatok kapcsán jelentkező monotoníát.
4. Az előadó-művészeti közönségkezelő tevékenysége
Tisztában van a színházi, cirkuszi és egyéb kulturális intézmények közönségforgalmi terének biztonságos üzemeltetési szabályaival. Képes szakszerű intézkedéseket veszélyhelyzetekben alkalmazni, tudását alkalmazva rendezvények lebonyolításában való hatékony részvételre. Szükség esetén önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat elhárítja. Betartja és betartatja a vonatkozó törvényeket, szabályokat, előírásokat.
5. Az előadó-művészeti szervező tevékenysége
Képes az üzleti kommunikáció alkalmazására, tárgyalásokon alkalmazni tudja a tanultakat. Tisztában van a marketing- és reklámismeretek munkájához kapcsolódó elemeivel. Képes közönségkapcsolati és partnerrendszerek kiépítésére, a Partner- és ügyfélkapcsolatok adatbázisainak kezelésére. Tisztában van az alkalmazott statisztika munkaköréhez kapcsolódó elemeivel.

A Közművelődési munkatárs szakképesítés éves óraszámai a 2 évfolyamos esti munkarendben

Programkövetelmény	Tantárgyak - témakörök	A tantárgyak éves óraszámai évfolyamok	Összes éves óraszám

		szerint		
		1/13.	2/14.	
1. Helyi társadalom- és kultúraismeret	Művelődés-elmélet	72	0	72
	Kultúrelméleti alapok	18		18
	Közművelődési alapok	36		36
	Élethosszig tartó tanulás	36		36
	Helyi társadalom és közösség	36	0	36
	A helyi társadalom és színterei	18		18
	A közösségi művelődés feladatai	18		18
	A közösségi művelődés gyakorlata	72	0	72
	Közösségi munka	18		18
	Közösségi tanulás	18		18
	Kapcsolatépítés, kommunikáció	36		36
2. Kulturális rendezvények szervezése	Kulturális rendezvényszervezés	36	0	36
	Kulturális rendezvénytervezés és szervezés	18		18
	Forrásteremtés és közönségszervezés	18		18
	Ügyvitel, adminisztráció	36	0	36
	Ügyviteli feladatok	18		18
	Számítástechnikai gyakorlatok	18		18
3. A kulturális szervezetek és intézmények működése, közművelődési tevékenysége	Közművelődési intézményi menedzsment	72	31	103
	Jogi és gazdálkodási alapok	18	7,75	25,75
	Stratégiai tervezés	18	7,75	25,75
	A forrásteremtés technikái	18	7,75	25,75
	Intézményi menedzsment	18	7,75	25,75
	Marketing, PR, közönségkapcsolat	36	0	36
	Marketing és PR	18		18
	Intézményi közönségkapcsolat	18		18
	Intézményi ügyvitel	36	31	67
	Az intézményi menedzsment ügyvitele	18	15,5	33,5
	A pályázatírás és adminisztrációja	18	15,5	33,5
4. Az előadó-művészeti közönségkezelő tevékenysége	A kommunikáció gyakorlata	36	31	67
	A kommunikáció elméleti és gyakorlati alapjai	18		18
	Viselkedéskultúra, protokoll		31	31
	Az adott térségre és intézményre vonatkozó kulturális alapismeretek	18		18
	A közönségforgalmi terület alkalmassága	108	62	170
	A nézőtérrel kapcsolatos ismeretek	36	31	67
	A közlekedési útvonalak ismerete	36	31	67
	Tűzvédelem	36		36
	Az előadáshoz, rendezvényhez kapcsolódó tevékenységek gyakorlata	0	62	62
	A nézőtéri nyitás előtti feladatok elméleti és gyakorlati ismerete		15,5	15,5

	A nézőtéri nyitás utáni feladatok elméleti és gyakorlati ismerete		15,5	15,5
	Az előadás alatti feladatok elméleti és gyakorlati ismeretei		15,5	15,5
	A szabadtéri előadáshoz kapcsolódó feladatok elméleti és gyakorlati ismerete		15,5	15,5
5. Az előadó-művészeti szervező tevékenysége	A kulturális kommunikáció gyakorlata	72	31	103
	A kulturális kommunikáció alapjai	18		18
	A nem-verbális kommunikáció és a verbális kommunikáció	18		18
	Tömegkommunikáció	18	15,5	33,5
	Üzleti kommunikáció	18	15,5	33,5
	Marketing gyakorlat	0	93	93
	Marketing kommunikáció		15,5	15,5
	Értékesítési ismeretek		31	31
	Kulturális rendezvények marketingstratégiája		15,5	15,5
	Az ismeret-közvetítés		15,5	15,5
	Animáció		15,5	15,5
	Kulturális és szervezési ismeretek	0	93	93
	A kultúrák közvetítés intézményrendszere, közművelődési és művészeti intézmények, a szórakoztatás intézményei		31	31
	Az oktatási intézmények feladatai, a tömegkommunikáció intézményei		31	31
	Az előadó-művészeti szervező feladatai, tevékenysége		31	31
	A jegyértékesítési rendszeradatbázisának kezelése	0	62	62
	A jegyértékesítési rendszeradatbázisa		31	31
	Statisztikai kimutatások		31	31
Éves szakmai óraszám összesen esti munkarendben		612	496	1108
Osztályfőnöki óra		36	31	67
Éves óraszám összesen esti munkarendben (osztályfőnöki órával együtt)		648	527	1175
Tanítási hetek száma		36	31	67

A Közművelődési munkatárs szakképesítés heti óraszámai a 2 évfolyamos esti munkarend ben

Programkövetelmény	Tantárgyak - témakörök	A tantárgyak heti óraszámai évfolyamok szerint		Heti óraszám
		1/13.	2/14.	
1. Helyi társadalom- és kultúraismeret	Művelődés-elmélet	2	0	2
	Kultúrelméleti alapok	0,5		0,5
	Közművelődési alapok	1		1
	Élethosszig tartó tanulás	1		1
	Helyi társadalom és közösség	1	0	1

	A helyi társadalom és színterei	0,5		0,5
	A közösségi művelődés feladatai	0,5		0,5
	A közösségi művelődés gyakorlata	2	0	2
	Közösségi munka	0,5		0,5
	Közösségi tanulás	0,5		0,5
	Kapcsolatépítés, kommunikáció	1		1
2. Kulturális rendezvények szervezése	Kulturális rendezvényszervezés	1	0	1
	Kulturális rendezvénytervezés és szervezés	0,5		0,5
	Forrásteremtés és közönségszervezés	0,5		0,5
	Ügyvitel, adminisztráció	1	0	1
	Ügyviteli feladatok	0,5		0,5
	Számítástechnikai gyakorlatok	0,5		0,5
3. A kulturális szervezetek és intézmények működése, közművelődési tevékenysége	Közművelődési intézményi menedzsment	2	1	3
	Jogi és gazdálkodási alapok	0,5	0,25	0,75
	Stratégiai tervezés	0,5	0,25	0,75
	A forrásteremtés technikái	0,5	0,25	0,75
	Intézményi menedzsment	0,5	0,25	0
	Marketing, PR, közönségkapcsolat	1	0	1
	Marketing és PR	0,5		0,5
	Intézményi közönségkapcsolat	0,5		0,5
	Intézményi ügyvitel	1	1	2
	Az intézményi menedzsment ügyvitele	0,5	0,5	1
	A pályázatírás és adminisztrációja	0,5	0,5	1
	A kommunikáció gyakorlata	1	1	2
4. Az előadó-művészeti közönségkezelő tevékenysége	A kommunikáció elméleti és gyakorlati alapjai	0,5		0,5
	Viselkedéskultúra, protokoll		1	1
	Az adott térségre és intézményre vonatkozó kulturális alapismeretek	0,5		0,5
	A közönségforgalmi terület alkalmassága	3	2	5
	A nézőtérrel kapcsolatos ismeretek	1	1	2
	A közlekedési útvonalak ismerete	1	1	2
	Tűzvédelem	1		1
	Az előadáshoz, rendezvényhez kapcsolódó tevékenységek gyakorlata	0	2	2
	A nézőtéri nyitás előtti feladatok elméleti és gyakorlati ismerete		0,5	0,5
	A nézőtéri nyitás utáni feladatok elméleti és gyakorlati ismerete		0,5	0,5
	Az előadás alatti feladatok elméleti és gyakorlati ismeretei		0,5	0,5
	A szabadtéri előadáshoz kapcsolódó feladatok elméleti és gyakorlati ismerete		0,5	0,5
5. Az előadó-művészeti szervező tevékenysége	A kulturális kommunikáció gyakorlata	2	1	3
	A kulturális kommunikáció alapjai	0,5		0,5

A nem-verbális kommunikáció és a verbális kommunikáció	0,5		0,5
Tömegkommunikáció	0,5	0,5	1
Üzleti kommunikáció	0,5	0,5	1
Marketing gyakorlat	0	3	3
Marketing kommunikáció		0,5	0,5
Értékesítési ismeretek		1	1
Kulturális rendezvények marketingstratégiája		0,5	0,5
Az ismeret-közvetítés		0,5	0,5
Animáció		0,5	0,5
Kulturális és szervezési ismeretek	0	3	3
A kultúrák közvetítés intézményrendszere, közművelődési és művészeti intézmények, a szórakoztatás intézményei		1	1
Az oktatási intézmények feladatai, a tömegkommunikáció intézményei		1	1
Az előadó-művészeti szervező feladatai, tevékenysége		1	1
A jegyértékesítési rendszeradatbázisának kezelése	0	2	2
A jegyértékesítési rendszeradatbázisa		1	1
Statisztikai kimutatások		1	1
Heti szakmai óraszám összesen esti munkarendben	17	16	33
Osztályfőnöki óra	1	1	2
Heti óraszám osztályfőnöki órával együtt	18	17	35
Éves óraszám összesen esti munkarendben (osztályfőnöki órával együtt)	648	527	1175
Tanítási hetek száma	36	31	67

A közművelődési munkatárs szakképesítés programkövetelmény moduljainak tantárgyai, azok témakörei és tartalma

1. Helyi társadalom- és kultúraismeret programkövetelmény modul

1.1. Művelődéstudomány tantárgy

A tantárgy célja

A művelődéstudomány tantárgy megalapozza a közösségi művelődés, a kultúrák közvetítés fogalmi rendszerét és elméleti hátterét, a kulturális értékek és hagyományok mibenlétének tudatosítását.

Témakörei és azok tartalma

Kultúraelméleti alapok
A helyi társadalom történelmi, környezeti, gazdasági meghatározottságai A kultúra fogalma, a kulturális hagyományok, értékek mibenléte A hazai táji-történelmi hagyományok szerepe a kultúra egészében Kulturális sokszínűség, kulturális identitás
Közművelődési alapok

Közművelődés, közösségi művelődés, közösségfejlesztés fogalma és feladatai A hazai táji-történeti hagyományok szerepe a közművelődésben, közösségi művelődésben A közösségi művelődés kulturális sokszínűsége, a hungarikumok szerepe a helyi identitás és a kulturális turizmus erősítésében A közösség fogalma Adományozás, önkéntesség, iskolai közösségi szolgálat fogalma és szerepe a helyi közösség életében
Élethosszig tartó tanulás
Az élethosszig tartó tanulás, a nem formális és az informális tanulás, mint az élet természetes velejárója A felnőttek tanulási sajátosságai, alapvető tanulási módszerek, eszközök, a tanulás iskolarendszeren kívüli színterei

1.2. Helyi társadalom és közösség tantárgy

A tantárgy célja

A tantárgy célja annak megértetése, hogy a közösségi művelődés színtere a helyi társadalom, a helyi közösség. Cél, hogy a tanulásban résztvevő képes legyen felismerni és erősíteni a helyi társadalom és közössége értékeit, kulturális hagyományait, képes legyen bemutatni közössége kultúráját, képes legyen esettanulmány formái keretei között elemezni települése közművelődését.

Témakörei és azok tartalma

A helyi társadalom és színterei
A helyi társadalom, az önkormányzatiság, a civil társadalom fogalma és intézményei, színterei A közösségi művelődési intézmények tevékenységének és környezetének elemzése Az esettanulmány tartalmi elemei, esettanulmány írásának módszerei A kulturális vállalkozások, a civil szervezetek, a költségvetési intézmények sajátosságai Civil, öntevékeny kulturális közösségek Az adományozás, az önkéntesség, iskolai közösségi szolgálat fogalma és szerepe a helyi közösségben
A közösségi művelődés feladatai
Közművelődés, közösségi művelődés fogalma és feladatai Közművelődési tevékenység (iskolarendszeren kívüli képzések, önművelés és csoportos tanfolyamok, népfőiskolák, klubok szervezése, kulturális értékek megismertetése, kisebbségi kultúra értékei, ismeretterjesztés, helyi közösségi élet szervezése, kultúrák közötti kapcsolatok kiépítése, szabadidő kulturális célú eltöltése stb.) A közösségfejlesztés fogalma, fázisai, a kulturális közösségi fejlesztés és feladatai

1.3. A közösségi művelődés gyakorlata tantárgy

A tantárgy célja

A közművelődési tevékenység, a kultúraközvetítői munka gyakorlati elsajátításának helyi közösséget, helyi identitást erősítő feladatainak átadása. A tárgy célja, hogy a résztvevő gyakorlatban érzékelje a közművelődési tevékenység sokszínűségét, elsajátítsa a közművelődési munka és a közösségépítés alaplépéseit. A tantárgy célja, hogy a résztvevők elsajátítsák a közösségi tanulás, a felnőttképzési programok szervezésének alapjait.

Témakörei és azok tartalma

Közösségi munka
• A közművelődés, közösségi művelődés, közösségfejlesztés gyakorlati feladatai • Helyzetelemzés, az igények és lehetőségek, képzési szükségletek megismerése, a közösségi művelődés gyakorlata • Az önkéntesség, iskolai közösségi szolgálat szervezési feladatai
Közösségi tanulás
• Az élethosszig tartó tanulás, a nem formális és az informális tanulás során alkalmazott tanulási módszerek, eszközök, képzési formák • A tanfolyamszervezés adminisztrációja, jogi alapjai, nyilvántartás és adatszolgáltatás
Kapcsolatépítés, kommunikáció
• Hatékony kommunikáció, bizalomépítés technikái • Helyi és térségi kapcsolatokat építése, testvér-települési kapcsolatok kialakítása és ápolása, együttműködés az önkormányzattal és intézményeivel, a település civil szervezeteivel és vállalkozóival • A konfliktuskezelés alapjai • Dokumentálás, adatbáziskezelés

2.Kulturális rendezvények szervezése programkövetelmény modul

2.4. Kulturális rendezvényszervezés tantárgy

A tantárgy célja

A tantárgy célja, hogy a közművelődési és kultúraelméleti ismeretek birtokában a résztvevők elsajátítsák a kulturális és közművelődési rendezvények szervezésének alapvető ismereteit, módszereit, sajátítsák el a rendezvényszervezés meghatározó jogi szabályozást, váljanak képessé közösségi rendezvények és kulturális programok megtervezésére és közönségkapcsolati feladatainak ellátására.

Témakörei és azok tartalma

Kulturális rendezvénytervezés és szervezés
• A rendezvények, közösségi akciók típusai • A projekt ciklus menedzsment alapjai szerinti tervezés, folyamatszervezés és értékelés • A rendezvények személyi és tárgyi feltételei, erőforrás-szükségletei • Az igényfelmérés módszerei • Szervezők és közreműködők, koordináció • Rendezvény költségvetési terve • Rendezvény forgatókönyve, forgatókönyvírás • Munka-, egészség-, tűz- és vagyonvédelmi, közbiztonsági előírások • A rendezvényszervezés jogi szabályozása, szerzői jogi alapismeretek, gyűlekezési jog • Értékelési technikák
Forrásteremtés és közönségszervezés
• Forrásteremtési technikák • Költségvetés-készítés gyakorlata • Közönségkapcsolati feladatok

- Médiaterv
- Konfliktuskezelő és kommunikációs technikák
- Marketingkommunikációs technikák, kampányszervezés

2.5. Ügyvitel adminisztráció tantárgy

A tantárgy célja

A tantárgy célja a kulturális programok és közművelődési projektek szervezésének ügyviteli hátterének gyakorlati közbeni elsajátítása

Témakörei és azok tartalma

Ügyviteli feladatok
• A rendezvények, közösségi akciók ügyviteli háttere • A rendezvények személyi és tárgyi feltételeihez, erőforrás-szükségleteihez kapcsolódó adminisztráció • Az igényfelmérés dokumentálása • Rendezvény költségvetésének dokumentációja • A forgatókönyvírás gyakorlata • Munka-, egészség-, tűz- és vagyonvédelmi, közbiztonsági előírások adminisztrációja • A rendezvényszervezés jogi szabályozásából eredő ügyviteli feladatok • A közönségkapcsolati munka ügyviteli feladatai • Közművelődési statisztikai jelentés készítése
Számítástechnikai gyakorlatok
• A rendezvényszervezői és ügyviteli feladatok megvalósítása, szövegszerkesztés, adatbáziskezelés

3. A kulturális szervezetek és intézmények működése, közművelődési tevékenysége programkövetelmény modul

3.6. Közművelődési intézményi menedzsment tantárgy

A tantárgy célja

A tantárgy célja a közművelődési intézményi működés sajátosságainak megismerése, a működéshez szükséges jogi alapozás, az intézményi stratégia tervezés elsajátítása, a forrásteremtés technikáinak megismerése.

Témakörök és azok tartalma

Jogi és gazdálkodási alapok
• Kulturális jogi, munkajogi alapozás • A közművelődés jogi háttere • Szervezeti és működési szabályzat főbb jellemzői • Gazdálkodási, munkajogi alapismeretek, a gazdálkodás dokumentálása
Stratégiai tervezés
• A stratégiai tervezés alapismeretei, a terv dokumentumai
A forrásteremtés technikái

• A forrásteremtés fontosabb területei és eszközei (önkormányzati, költségvetési támogatások, hazai és nemzetközi pályázatok nyomon követése, támogatásigénylés, pályázatírás).
Intézményi menedzsment
• Közművelődési tevékenység (iskolarendszeren kívüli képzések, önművelés és csoportos tanfolyamok, népfőiskolák, klubok szervezése, kulturális értékek megismertetése, kisebbségi kultúra értékei, ismeretterjesztés, helyi közösségi élet szervezése, kultúrák közötti kapcsolatok kiépítése, szabadidő kulturális célú eltöltése stb.) és a Szervezeti és működési szabályzat • A gazdálkodás dokumentálása • A kulturális intézmények és szervezetek környezete és külső kapcsolatrendszere

3.7. Marketing, PR, közönségkapcsolat tantárgy

A tantárgy célja

A tantárgy célja, hogy a résztvevők megismerjék a marketing és a PR alapjait, képessé váljanak a közönségkapcsolati munka alapvető módszereinek, technikájának elsajátítására.

Témakörök és azok tartalma

Marketing és PR
• A kulturális intézmények és szervezetek környezete és külső kapcsolatrendszere • A kulturális (szolgáltatás) marketing alapjai és eszközei (marketing-mix) • A public relations tevékenység tartalma, a belső és külső PR eszközei (írott és elektronikus tájékoztatók szerkesztése, PR események, rendezvények szervezése, szervezeti kapcsolatok ápolása)
Intézményi közönségkapcsolat
• A közönségkapcsolati munka közművelődési intézményi sajátosságai • Közönségkapcsolati kommunikáció, kommunikációs technikák • Prezentációkészítés

3.8. Intézményi ügyvitel tantárgy

A tantárgy célja

A tantárgy célja a közművelődési intézményi működéshez a hatályos jogszabályoknak megfelelő és szükséges dokumentáció, ügyvitel megismerése és alapfokú elsajátítása.

Témakörök és azok tartalma

Intézményi menedzsment ügyvitele
• A közművelődési, kulturális, munkajogi, adó- és egyéb szabályozásnak, valamint a szervezeti a működési szabályzatnak megfelelő ügyvitel és dokumentálás, statisztikai adatszolgáltatás • Ügyviteltechnikai, irodatechnikai eszközök és eljárások, számítástechnikai feladatok
A pályázatírás és adminisztrációja
• Hazai és uniós pályázatok rendszere • Az elektronikus pályázati rendszerek sajátosságai • A pályázatírás módszertana • A forrásteremtés, a támogatásigénylés ügyviteli feladatai, számítástechnikai

4. Az előadó-művészeti közönségkezelő tevékenysége programkövetelmény modul

4.9. A kommunikáció gyakorlata tantárgy

A tantárgy célja

A tantárgy oktatásának legfontosabb célja, hogy a tanulók sajátítsák el a kommunikáció különböző fajtáit, ismerjék fel azokat és annak megfelelően kezeljék. Az ismeretek elsajátítása után rendelkezzenek fejlett kapcsolatteremtő készséggel. Ismerjék meg a kommunikáció fogalmát és folyamatát, a kommunikáció elméletét, a szociális viselkedés szabályszerűségeit és a kommunikáció zavarokat.

Az adott intézményre vonatkozóan alapvető kulturális ismeretekkel rendelkezzenek, ismerjék az adott város, régió kulturális intézményeit is.

Témakörök és azok tartalma

A kommunikáció elméleti és gyakorlati alapjai
• A témakör a kommunikáció folyamatával, fajtáival foglalkozik. • Bemutatja a kommunikációs különbségeket, a jelek és a jelrendszer szerepére a mindennapi kommunikációban. • Rávilágít a társadalmi kommunikáció típusaira, a közvetlen emberi kommunikáció csatornáira és a metakommunikáció jelentőségére.
Viselkedéskultúra, protokoll
• A témakör a viselkedéskultúrán belül az illem, etikett, protokoll szabályaival foglalkozik - többek között a köszönés, a bemutatkozás, az öltözködés illemtanával.
Az adott térségre és intézményre vonatkozó kulturális alapismeretek
• Az intézmény nézőtéri és jegyvásárlási szabályainak ismerete. • A térség és a város kulturális intézményeinek ismerete.

4.10. A közönségforgalmi terület alkalmassága tantárgy

A tantárgy célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók megismerjék a színházi, cirkuszi és egyéb kulturális intézmények közönségforgalmi terület biztonságos üzemeltetését. Sajátítsák el a közlekedési útvonalakra, vészkijáratokra vonatkozó ismereteket. Tűz vagy egyéb balesetek esetén a tanulók képesek legyenek szakszerűen intézkedni, és biztosítani a közönség pánikmentes távozását.

Témakörök és azok tartalma

Nézőtérrel kapcsolatos ismeretek
• Az üléshelyek biztonságának ellenőrzése. • Az ajtók működésének ellenőrzése. • Az ajtók fölötti kijáratok lámpák ellenőrzése. • Az akadálymentes hely megközelítésének biztosítása.
Közlekedési útvonalak ismerete

• A közlekedési útvonalak alaprajzának ismerete. • Az akadálymentes útvonal jelzése. • Vészkijáratok, ajtók nyitási iránya és annak jelzése. • A nézőtéri világítás központi kapcsolásának ismerete, kifejtése.
Tűzvédelem
• A tűzvédelem célja, szerepe és alapkövetelményei. • Tűzriadó terv tartalmának ismerete. • Tűzcsapok és tűzoltó készülékek helye. • Oltókészülékek, tűzjelzők tűzvédelmi előírásai. • Színpadi produkcióhoz kapcsolódó tüzesemény ismerete. • A nézőtér kiürítésének számítás útján történő meghatározása, az idevonatkozó tűzvédelmi szabályzat szerint.

4.11. Az előadáshoz, rendezvényhez kapcsolódó tevékenységek gyakorlata tantárgy

A tantárgy célja

A tantárgy alapvető célja, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, amelyek a színházi, a cirkuszi, valamint egyéb fedett- és szabadtéri rendezvények zökkenőmentes lebonyolításához szükségesek.

Témakörök és azok tartalma

Nézőtéri nyitás előtti feladatok elméleti és gyakorlati ismerete
• A helyszín nagyságához megfelelő számú nézőtéri személyzet meghatározásának szabályai. • A jegyszedői és az ültetői személyzet az épület „bejárásának” szabályai. • A jegyszedők, az ültetők, és ruhatárosok szolgálati, a rendezvényhez kapcsolódó emléktárgyak árusításának szabályai. • Az elsősegély-nyújtó hely (orvosi szoba) felszereltségének szabályai. • Az ügyeletes orvos, nagyobb szabadtéri rendezvényen a mentőautó elhelyezkedésének szabályai. • Tűzveszélyes program esetén a tűzoltó ügyelet biztosításának szabálya. • A közönség megfelelő tájékoztatásának (szereposztás, programismertető) szabálya. • A „Nézőtér nyitási engedély”-ben nyilatkozik a nézőtér szabályszerű voltáról. • A nézőtérrnyitás időpontjának szabálya. • A VIP személyekkel kapcsolatos teendők szabálya. • Az előadás-vezető ügyelővel egyeztetni a nézőtérrnyitás időpontját. • Előre tájékozódik a VIP személyekről, személyesen fogadja és kíséri a helyükre, ill. az esetleges különterembe. Távozáskor kikíséri a vendégeket.
Nézőtérrnyitás utáni feladatok elméleti és gyakorlati ismerete
• Az érkező vendégeket, különös tekintettel a mozgáskorlátozott vendég és kísérője helyfoglalással kapcsolatos szabályok. • A VIP vendégek kíséretének szabálya. • A csoportos – előre jelzett – késés esetén a szabály. • A közönségforgalmi területen előforduló rendkívüli esemény esetén való intézkedés. • Az program zavartalanságának biztosítása. • A szóbeli tájékoztatás ismérvei.
Előadás alatti feladatok elméleti és gyakorlati ismeretei

• Amennyiben a rendezés szerint szereplők közlekednek a nézőtérén, annak szabálya(i). • A későn érkező vendégek kezelésének szabálya. • A szünetek végén gondoskodik arról, hogy a nézők mielőbb foglalják el helyeiket.
Szabadtéri előadáshoz kapcsolódó feladatok elméleti és gyakorlati ismerete
• A nézőtér alkalmasságának szabályai. • Az időjárással kapcsolatos szabályok ismerete (esőnap). • Az időjárás miatt az előadás megszakításával kapcsolatos teendők.

5. Az előadó-művészeti szervező tevékenysége programkövetelmény modul

5.12. A kulturális kommunikáció gyakorlata tantárgy

A tantárgy célja

A tantárgy oktatásának legfontosabb célja, hogy a tanulók sajátítsák el a kommunikáció különböző fajtáit, ismerjék fel azokat és annak megfelelően kezeljék. Képessé kell tenni őket arra, hogy a szervezői munka során a megfelelő üzleti protokollszabályokat alkalmazzák. Ismerjék a közönségszervezéshez nélkülözhetetlen tömegkommunikációs eszközöket, és munkájuk során megfelelően válasszák meg azokat.

Témakörök és azok tartalma

A kulturális kommunikáció alapjai
• A témakör a kommunikáció fogalmával és megközelítési lehetőségeivel foglalkozik. • Bemutatja a kommunikáció alaptételeit, a kommunikációs folyamat jelentőségét a mindennapi életben.
A nem-verbális kommunikáció és a verbális kommunikáció
• A témakör részletesen foglalkozik a nem-verbális kommunikációval, bemutatja a testbeszéd megjelenési formáit, sajátosságait a különböző korokban és kultúrákban, szerepüket a közvetlen emberi kommunikációban. • Részletesen foglalkozik a verbális kommunikációval, bemutatja a szemiotikát. • Bemutatja a kommunikáció hatékonyságát fokozó tényezőket, a társas interakciót, a meggyőző kommunikációt.
A tömegkommunikáció
• A témakör a tömegkommunikáció és a személyközi kommunikáció különbségeit dolgozza fel, valamint a tömegkommunikáció funkcióit, a tömegkommunikációs eszközök szerepét a mindennapokban. • Részletesen foglalkozik az írott és E sajtó sajátosságaival, valamint a média intézményrendszerével. • Bemutatja a reklám, propaganda, PR alapjait és sajátosságait.
Üzleti kommunikáció
• A témakör az üzleti nyelvi kultúrával, az üzleti magatartás és társalgási protokoll szabályaival, valamint a viselkedéskultúra szabályaival foglalkozik.

5.13. Marketing gyakorlat tantárgy

A tantárgy célja

A Marketing ismeretek tantárgy oktatásának célja, hogy közvetítse és rendszerezze azokat az ismereteket, amelyek segítségével a tanulók képesek a marketing gazdasági szerepének, helyzetének meghatározására. Ismerni fogják a marketing feladatait, eszközeit, helyét és célját, a marketing jelentőségét, történeti kialakulását, a marketing lényegét és eszközeit. A tanulók részletesen foglalkoznak az értékesítés típusaival, módszereivel, a reklám-marketing stratégiájával és az ismeretközvetítés struktúrájával.

Témakörök és azok tartalma

Marketing kommunikáció	
	- A témakör a marketing kommunikáció területeit, jellemzőit, eszközrendszerét tárja fel. - Foglalkozik az intézményi arculat, a reklám és a PR funkcióival, sajátosságaival
Értékesítési ismeretek	
	A témakör az értékesítés ösztönzésével, céljaival, típusaival, módszereivel, a reklám hatásaival, az eladásösztönzés marketing lehetőségeivel, a meggyőzés folyamatával foglalkozik.
Kulturális rendezvények	
	- A témakör a reklám-marketing stratégiájával foglalkozik részletesen. - Bemutatja az arculattervezést, reklámhordozók népszerűsítését, a reklámkampányt és sajtótájékoztatót. - Foglalkozik a kulturális rendezvények szerepével a piacon, a rendezvények anyagi hátterének tervezésével.
Az ismeretközvetítés	
	- A témakör az ismeretközvetítés folyamatainak struktúráját mutatja be, valamint az ismeretközvetítés módszereit. - Ezen felül a művelődési folyamat tartalmi és formai előkészítését, az érdeklődés felkeltését és a célközönség megnyerésének folyamatát dolgozza fel.
Animáció	
	- A témakör bemutatja az animáció alapfogalmait, az animátor feladatait. - Foglalkozik a differenciált animáció korcsoportonkénti tevékenységével, a szociokulturális animáció jellegzetességeivel. - Bemutatja a közönségszervezés feladatait és folyamatát.

3.2. Technikumi szakmai oktatás

Technikumi szakmai oktatás			
Ágazat megnevezése	Szakma/szakmairány megnevezése	Szakma azonosító száma	Évfolyamok száma
Gazdálkodás és menedzsment	Pénzügyi-számviteli ügyintéző	5 0411 09 01	2
Mezőgazdaság és erdészet	Kertész technikus - Disznővénytermesztő, virágkötő, - Gyógynövénytermesztő, - Gyümölcstermesztő, - Parképítő és -fenntartó, - Zöldségtermesztő	5 0812 17 06	2
Szépészet	Fodrász	5 1012 21 01	2

3.2.1. Pénzügyi-számviteli ügyintéző szakma

A szakma alapadatai

Megnevezés	Alapadatok
A szakma azonosító száma	5 0411 09 01
A szakma megnevezése	Pénzügyi-számviteli ügyintéző
A szakma szakmairányai	-
Ágazat megnevezése	Gazdálkodás és menedzsment
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerinti szintje	5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerinti szintje	5
Digitális Kompetencia Keretrendszer szintje	6
Ágazati alapoktatás megnevezése	Gazdálkodás és menedzsment
Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül)	Tanulói jogviszonyban • 5 éves technikumi oktatásban: legalább 2100 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), • 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: legalább 2100 óra megtartott foglalkozás Felnőttképzési jogviszonyban • A tanulói jogviszony alapján a szakmai programban felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
A szakmai oktatás teljes időtartama tanulói és felnőttképzési jogviszonyban	Tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az előző pontok alatti oktatási idők összege.

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, munkaterületek

- A pénzügyi és számviteli tudása alkalmassá teszi, hogy aktív és meghatározó tagja legyen a gazdálkodó szervezet pénzügyi menedzsmentjének.
- Kompetenciái birtokában kulcsszerepet játszik a pénzügyi és számviteli (rész)feladatok elvégzésében, ellenőrzésében.
- Számítógépes programcsomagok, informatikai alkalmazások, irodai szoftverek és adatbázisok segítségével az előírásoknak megfelelően könyvelői, kontírozói, számlázási, ügyviteli és ügyintézői feladatokat végez, adóbevallást készít.
- Elvégzi a gazdálkodó szervezet adó- és járulékfizetési kötelezettségeihez kapcsolódó elektronikus ügyintézési feladatokat.
- Szóban és írásban kapcsolatot tart a vállalkozás pénzforgalmi szolgáltatójával.
- A szabályoknak megfelelően intézi a számlákkal és házipénztárral kapcsolatos feladatokat, a ki- és befizetéseket, valamint az utalásokat.

- Nyilvántartja, kezeli a pénzügyi és számviteli bizonylatokat, iratanyagokat, megrendeléseket és szerződéseket.
- Egyeztet a bejövő és kimenő számlákat.
- A pénz- és hitelműveletekkel kapcsolatos ügyintéztést végez.
- Összegyűjti, rendszerezi az értékelő munkához szükséges adatokat és információkat, erre alapozva statisztikai összeállításokat, előterjesztéseket készít.
- Szakmai irányítással befektetési döntések, vállalkozásfinanszírozási feladatok adminisztratív teendőit végrehajtja. Kezdeményezője a felhőalapú pénzügyi szolgáltatások alkalmazásának.
- Felelősségteljes és precíz munkája során mindvégig ügyel az adatkezelés, az informatikai biztonság normáinak betartására és az üzleti titok megőrzésére.
- Munkája során betartatja a munka-, környezet-, vagyon-, tűz-, balesetvédelmi és egészségügyi előírásokat.
- A környezettudatos tevékenységeket előnyben részesíti.

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Megnevezés	A belépés feltétele
Iskolai előképzettség	középfokú végzettség
Alkalmassági követelmények	
• Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat	nem szükséges
• Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt	nem szükséges

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

- Tudatosan használja a gazdasági élettel kapcsolatos alapfogalmakat, felismeri a gazdasági élet szereplőit, azok kapcsolatrendszerét.
- Megadott szempontok alapján meghatározza a családi háztartás feladatait, bevételeit és kiadásait, megtervezi a háztartás pénzgazdálkodását.
- Magabiztosan tesz különbséget a vállalkozás belső és külső érintettjei és azok érdekeltségi rendszere között.
- Értelmezi a munkavállalók kapcsolatát a vállalkozással, feltárja a munkaviszony létesítésének fontosabb elemeit, azonosítja a munkaszerződés formai és tartalmi elemeit.
- Összehasonlítja a vállalkozási formákat, vállalkozások alapításának, működésének, megszűnésének jellemzőit.
- Megadott szempontok alapján képes kiválasztani a legmegfelelőbb vállalkozási formát. Megfogalmazza az egyéni vállalkozás alapításának feltételeit, az alapítás módját.
- Meghatározza a vállalkozások gazdasági feladatait, elkészít alapvető gazdasági számításokat, és értelmezi a kapott eredményeket.
- Ismeri a leltár készítésének folyamatát, szabályait, a leltározás során alkalmazandó bizonylatokat és azok használatát.
- Értelmezi a különböző adózási alapfogalmakat, érti az alapvető adónemek lényegét. Használja a vállalkozás működéséhez szükséges ügyfélkapu szolgáltatásokat.
- Bekapcsolódik online ügyintézés folyamatába. Használja a felhőszolgáltatások által biztosított lehetőségeket, létrehoz, módosít dokumentumokat.
- Adott szituációnak megfelelően tudatosan alkalmazza a viselkedéskultúra elvárásainak megfelelő kapcsolattartási szabályokat.

- Kezeli a vállalkozás adatait, rögzíti, tárolja azokat az előírásoknak megfelelően. Megbízható adatforrásokat használ.
- Szakmai útmutatásnak megfelelően elkészíti a hivatalos dokumentumokat.
- Minden területen környezettudatos magatartásra törekszik.

A Pénzügyi-számviteli ügyintéző szakma tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai a 2 évfolyamos felnőttképzési jogviszonyban, esti munkarendben

Tanulási területek	Tantárgyak - témakörök	A tantárgyak éves óraszámai évfolyamonként		Képzési óraszám összesen
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	18
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2		2
	Munkanélküliség	2		2
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelven	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		6	6
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	"Small talk" - általános társalgás		6	6
	Állásinterjú		9	9
Gazdálkodási alaptevékenységek ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	81	0	81
	Gazdasági alapfogalmak	10		10
	A háztartások gazdálkodása	4		4
	Fogyasztói magatartás	10		4
	A vállalat termelői magatartása	18		18
	Az állam gazdasági szerepe, feladatai	8		8
	A nemzetgazdaság ágazati rendszere	6		6
	Nemzetközi gazdaság kapcsolatok	5		52
	Marketing alapfogalmak	4		4
	Jogi alapismeretek	6		6
	Tulajdonjog	4		4
	Kötelmi jog	6		6
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei	72	0	72
	A vállalkozások gazdálkodása	18		18
	A gazdálkodási folyamatok eredménye	18		18
	Statisztikai alapismeretek	18		18
	Banki alapismeretek	10		10
	Könyvviteli alapok	8		8
	Tanulási terület összórása	153	31	184
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	36	0	36
	Kapcsolatok a mindennapokban	8		8
	A munkahelyi kapcsolattartás szabályai	12		12
	Kommunikációs folyamat	8		8
	Ön- és társismeret fejlesztése	8		8
	Digitális alkalmazások	108	0	108
	Munkavédelmi ismeretek	8		8

	Tízujjas, vakon gépelés	54		54
	Levelezés és iratkezelés	20		20
	Digitális alkalmazások	26		26
	Tanulási terület összóraszáma	144	0	144
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	Gazdálkodási ismeretek	36	62	98
	A vállalkozások gazdasági feladatai	6		6
	Gazdálkodás a befektetett eszközökkel	13		13
	Készletgazdálkodás, logisztikai rendszer	17	12	29
	Munkaerő és bér gazdálkodás		25	25
	A vállalkozás vezetése, szervezete és stratégiája		18	18
	A vállalkozások válsága		7	7
	Gazdasági számítások	18	31	49
	Pénzügyi számítások	9	31	40
	Statisztikai számítások	9		9
	Tanulási terület összóraszáma	54	93	147
Pénzügyi ügyintézői feladatok	Pénzügy	90	93	168
	A pénzügyi intézményrendszer	9		9
	Bankügyletek	11		11
	A pénz időértéke	10		10
	A pénzforgalom	9		9
	A pénzkezelés bizonylatai	10		10
	A vállalkozások finanszírozása	15		15
	A vállalkozások pénzügyi teljesítményének mérése	8		8
	Nemzetközi pénzügyek		13	13
	Pénzügyi piacok és termékeik		25	25
	Befektetések értékelése		30	30
	Biztosítási alapismeretek		5	5
	Komplex pénzügyi feladatok	18	20	34
	Irodai szoftverek alkalmazása	0	46,5	46,5
	Irodai szoftverek szakmai alkalmazása		46,5	46,5
	Adózás	36	31	67
	Az államháztartás rendszere	4		4
	Az adózás rendje, az adóigazgatási rendtartás	6		6
	Személyi jövedelemadó és bért terhelő járulékok	16		16
	Az egyéni vállalkozó jövedelemadózási formái	10		10
	Társaságok jövedelemadózása		10	10
	Általános forgalmi adó		9	9
	Helyi adók		8	8
	Gépjárműadó és cégautóadó		4	4
	Elektronikus bevallás	0	62	62
	A gyakorlat előkészítése		4	4
	Az elektronikus bevallás gyakorlata		50	50
	A bevallások ellenőrzése		8	8

Könyvvezetés és beszámolóképzítés feladatai	Tanulási terület összórárszáma	144	217	361
	Számvitel	108	93	201
	A számviteli törvény és az éves beszámoló	18		18
	A számlakeret, könyvelési tételek szerkesztése	26		26
	Tárgyi eszközökkel és immateriális javakkal kapcsolatos elszámolás	24		24
	Vásárolt készletek elszámolása	22		22
	Jövedelemelszámolás	18		18
	Kötelezettségekkel kapcsolatos elszámolások		14	14
	Költségekkel kapcsolatos elszámolások		16	16
	Saját termelésű készletekkel kapcsolatos elszámolások és eredménymegállapítás		16	16
	Pénzügyi és hitelműveletekkel kapcsolatos elszámolások		16	16
	A zárás, az éves beszámoló		31	31
	Számviteli esettanulmányok	36	31	67
	Számviteli bizonylatok	12		12
	Könyvelési tétel szerkesztése	12		12
	A pénzkezeléshez kapcsolódó bizonylatok	6		6
	Tárgyi eszközök nyilvántartása	6		6
	Vásárolt készletek bizonylatai		8	8
	Jövedelemelszámolás bizonylata		8	8
	Komplex számviteli esettanulmányok		15	15
	Számítógépes könyvelés	0	62	62
	Szoftverjog és etika, adatvédelem		2	2
	A könyvelési programokkal kapcsolatos követelmények		2	2
	Főkönyvi és folyószámla-könyvelési rendszer		13	13
	Tárgyieszköz-nyilvántartó program		13	13
	Készletnyilvántartó program		13	13
	Bérelszámoló program alkalmazása		13	13
	Integrált vállalati rendszerek		6	6
	Tanulási terület összórárszáma	144	186	330
Éves óraszám		630	542,5	1172,5

A Pénzügyi-számviteli ügyintéző szakma tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök heti órásszámai a 2 évfolyamos felnőttképzési jogviszonyban, esti munkarendben

Tanulási területek	Tantárgyak	A tantárgyak heti órásszámai évfolyamonként	Heti órásszám összesen

		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelven		31	31
Gazdálkodási alaptevékenységek ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	81		81
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei	72		72
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	36		36
	Digitális alkalmazások	108		108
Ágazati alapozó oktatás óraszám		297	31	337
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	Gazdálkodási ismeretek	36	62	93
	Gazdasági számítások	18	31	49
Pénzügyi ügyintézői feladatok	Pénzügy	90	93	186
	Irodai szoftverek alkalmazása		46,5	46,5
	Adózás	36	31	67
	Elektronikus bevallás		62	62
Könyvvizetés és beszámolóképzés feladatai	Számvitel	108	93	201
	Számviteli esettanulmányok	36	31	67
	Számítógépes könyvelés		62	62
Éves óraszám		630	542,5	1172,5

A Pénzügyi-számviteli ügyintéző szakma tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök heti óraszámai a 2 évfolyamos felnőttképzési jogviszonyban, esti munkarendben

Tanulási területek - tantárgyak		A tantárgyak heti óraszámai évfolyamonként		Heti óraszám összesen
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelven		1	1
Gazdálkodási alaptevékenységek ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	2,25		2,25
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei	2		2
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	1		1
	Digitális alkalmazások	3		3
Ágazati alapozó oktatás óraszám		8,25	1	9,5
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	Gazdálkodási ismeretek	1	2	3
	Gazdasági számítások	0,5	1	1,5
Pénzügyi ügyintézői feladatok	Pénzügy	2,5	3	5,5
	Irodai szoftverek alkalmazása		1,5	1,5
	Adózás	1	1	2
	Elektronikus bevallás		2	2
Könyvvizetés és beszámolóképzés feladatai	Számvitel	3	3	6
	Számviteli esettanulmányok	1	1	2
	Számítógépes könyvelés		2	2

Heti óraszám	17,5	17,5	35

Tanulási területek - tantárgyak		Évfolyamok			Heti óraszám összesen
		1/13.		2/14.	
		I.félév	II.félév		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelven			1	1
Gazdálkodási alaptevékenységek ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	4,5			2,25
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei	4			2
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	2			1
	Digitális alkalmazások	6			3
Ágazati alapozó oktatás óraszama		16,5		1	9,5
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	Gazdálkodási ismeretek	0,5			0,25
I.félév óraszama		17,5		1	9,75
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	Gazdálkodási ismeretek		1,5	2	2,75
	Gazdasági számítások		1	1	1,5
Pénzügyi ügyintézői feladatok	Pénzügy		5	3	5,5
	Irodai szoftverek alkalmazása			1,5	1,5
	Adózás		2	1	2
	Elektronikus bevallás			2	2
Könyvvizetés és beszámolóképzés feladatai	Számvitel		6	3	6
	Számviteli esettanulmányok		2	1	2
	Számítógépes könyvelés			2	2
Heti óraszám		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám		17,5		17,5	35

3.2.2. Kertésztechnikus szakma

A szakma alapadatai

Megnevezés	A szakma alapadatai
Az ágazat megnevezése	Mezőgazdaság és erdészet
A szakma azonosító száma	5 0812 17 06
A szakma szakmairányai	• Dísznövénytermesztő, virágkötő, • Gyógynövénytermesztő, • Gyümölcstermesztő, • Parképítő és –fenntartó, • Zöldségtermesztő
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	5
Digitális Kompetencia Keretrendszer szint	5
Ágazati alapoktatás megnevezése	Mezőgazdaság és erdészet
Kapcsolódó részsakmák megnevezése	• Faiskolai kertész, • Parkgondozó
Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül)	Tanulói jogviszonyban 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás Felnőttképzési jogviszonyban az iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama	• Technikumi szakmai oktatásban: 140 óra, • Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 140 óra

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, munkaterületek

Szakmairány: Dísznövénytermesztő, virágkötő

- A dísznövénytermesztő, virágkötő szakember dísznövényeket szaporít, kitermelést, szedést, betakarítást végez; palántát, csemetét állít elő, nevel, gondoz.
- Előkészíti a szaporítóanyagot, ültet, talajmunkákat, gyomirtást, talajvédelmi munkát, tápanyag-utánpótlást, öntözést, növényápolási munkákat végez.
- Szakszerűen használja, működteti és karbantartja a tevékenység végzéséhez szükséges gépeket, eszközöket, berendezéseket.
- Betartja a dísznövénytermesztéshez kapcsolódó munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi előírásokat.
- Önállóan tervezi és szervezi a dísznövénytermesztés munkafolyamatait.
- Vágott virágokat, vágott zöldeket, cserepes növényeket kezel, gondoz, készít elő, csomagol.

- Szaktanácsot ad a vásárlónak, megrendelőnek a növényelhelyezésre, -ápolásra, a virágdíszek kiválasztására.
- Különböző stílusú alkalmi csokrokat, tűzött virágdíszeket, koszorúkat készít, csomagol.
- Elvégzi a virágdíszítési feladatokat, növény-összeültetéseket helyez ki, azokról tervet készít, kalkulációt végez.
- Előkészíti és lebonyolítja a virágeladást. Termesztési feladatokat ellátó személyeket, csoportokat irányít. Betartja a virágkötészethez kapcsolódó munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályokat, valamint a Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat előírásait.
- Önálló vállalkozást alapít és működtet.

Szakmairány: Gyógynövénytermesztő

- A gyógynövénytermesztő szakember elvégzi a gyógy- és fűszernövények termesztéséhez szükséges talaj-előkészítési, tápanyag-utánpótlási munkákat.
- Gyógy- és fűszernövényeket szaporít, telepít.
- Véghez viszi a gyógy- és fűszernövények ápolási munkáit.
- Betakarítja a gyógy- és fűszernövényeket.
- Lebonyolítja a begyűjtött vagy termesztett gyógy- és fűszernövények elsődleges feldolgozását.
- Növényi drogokat tárol, csomagol.
- Szakszerűen használja, működteti és karbantartja a tevékenység végzéséhez szükséges gépeket.
- Önállóan képes a gyógy- és fűszernövény-termesztés munkafolyamatait megtervezni, csoportokat irányítani és velük közösen dolgozni.
- Munkája során betartja a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályokat, valamint a Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat előírásait.
- Önálló vállalkozást alapít és működtet.

Szakmairány: Gyümölcsstermesztő

- A gyümölcsstermesztő szakember gyümölcs- és szőlőtermő növényeket telepít.
- Ültetvényt létesít, ápol, fenntart.
- Elkészíti és karbantartja a gyümölcs- és szőlőültetvény támbereendezését, kerítését.
- Előállítja a szőlő- és gyümölcsstermő növények szaporítóanyagát: bujtványt, dugványt, oltványt készít, előállítja a gyümölcsfák alanyául szolgáló magoncokat.
- Alakító metszés során kialakítja a gyümölcsstermő növények koronaformáit és a szőlőtőkeformáit.
- A kialakított termőfelületeket metszéssel fenntartja.
- Szakszerűen műveli az ültetvények talaját.
- Tápanyag-gazdálkodási tevékenységet végez.
- Öntözőberendezést üzemeltet.
- A gyümölcs- és szőlőültetvényben zöldmunkákat és növényvédelmi munkát végez.
- Gyümölcsöt, szőlőt betakarít, manipulál, csomagol, feldolgozóba, tárolóba szállít.
- Működteti és karbantartja a tevékenység végzéséhez szükséges gépeket, eszközöket, berendezéseket.
- Tervezi és szervezi az ültetvény munkafolyamatait.
- Termesztési feladatokat ellátó személyeket, csoportokat irányít.
- Munkája során betartja a gyümölcs- és a szőlőtermesztés munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályait, valamint a Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat előírásait.

- Önálló vállalkozást alapít és működtet.

Szakmairány: Parképítő és –fenntartó

- A Parképítő és –fenntartó szakember kerti lépcsőket, út- és térburkolatokat épít, kerti vízarchitektúrákat, kisarchitektúrákat, öntözőrendszereket létesít, telepít, valamint kerti fa- és fémszerkezeteket, kerítéseket, kapukat, pergolákat, lugasokat, fa teraszokat létesít.
- Növényeket telepít és zöldfelületeket fenntart, továbbá tetőkertet, zöldfalat épít és tart fenn.
- A történelmi korok és a mai kor kertjeinek irányzatait, építészeti és kertművészeti alapelveit alkalmazza.
- A legismertebb kerttervezési szoftverek egyikével házikertekhez készít tervlapokat és gépi látványterveket.
- Építési és művezetői feladatokat lát el a települések zöldfelületeinek engedélyköteles tervdokumentációi alapján.
- Működteti és karbantartja a tevékenység végzéséhez szükséges gépeket, eszközöket, berendezéseket.
- A feladatokat ellátó személyeket, csoportokat irányítja.
- Munkája során betartja a munka-, tűz-, baleset-, környezet- és természetvédelmi szabályokat, valamint a Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat előírásait.
- Önálló vállalkozást alapít és működtet.

Szakmairány: Zöldségtermesztő

- A zöldségtermesztő szakember zöldségnövényeket szaporít, ültet.
- Talajművelést, gyomirtást, talajvédelmi munkát, tápanyag-utánpótlást végez.
- Öntözőberendezéseket üzemeltet.
- Növényvédelmi feladatot lát el.
- Betakarítja, manipulálja, csomagolja, szállítja, tárolja a zöldségnövényeket.
- Zöldség vetőmag termesztési feladatokat végez.
- Használja, működteti és karbantartja a tevékenység végzéséhez szükséges gépeket, eszközöket, berendezéseket.
- Elvégzi a zöldségtermesztés munkafolyamatainak tervezését, szervezését.
- Termesztési feladatokat ellátó személyeket, csoportokat irányít.
- Tervet, kalkulációt, dokumentációt készít.
- Munkája során betartja a munka-, tűz-, baleset-, környezet- és természetvédelmi, higiéniai, minőségbiztosítási szabályokat, valamint a Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat előírásait.
- Önálló vállalkozást alapít és működtet.

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Megnevezés	A belépés feltétele
Iskolai előképzettség	
Tanulói jogviszonyban, 5 évfolyamos képzésben	alapfokú iskolai végzettség
Kizárólag felnőttképzési jogviszonyban	érettségi végzettség
Alkalmassági követelmények	

Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt	nem szükséges

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

- Az alapoktatást követően a tanuló egyszerű meteorológiai megfigyeléseket végez, adatokat gyűjt, jellemzi az időjárási elemeket, meghatározza adott hely klimatikus viszonyait.
- Elvégzi a talajok egyszerű, helyszíni fizikai, kémiai, biológiai vizsgálatait, megfigyeli a talajképződés jegyeit, jellemző folyamatait, a talajhibákat, meghatározza a talajjavítás és talajvédelem lehetőségeit.
- A sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan alapján növények szaporítását végzi.
- Felveszi a gazdasági állatok testméreteit, vizsgálja külső értékmérő tulajdonságait és viselkedésüket.
- Irányítás mellett kezeli a mezőgazdasági erőgépeket és elvégzi napi karbantartásukat.
- Használja a földmérésben alkalmazott hossz-, terület mértékegységeket, méretarányt, területet számít.
- Térképet olvas, alapvető földügyi adatokat azonosít és gyűjt.
- A mérések során digitális mérőeszközöket használ.
- Munkája során alkalmazza az ágazati munka-, tűz- és környezetvédelmi előírásokat, valamint figyelembe veszi a biológiai sokféleség megőrzési szempontokat.

Kertész technikus szakma óratervei

A Kertész technikus szakmának öt szakmairánya van. A képzés felnőttképzési jogviszonyban, érettségi bemeneti követelménnyel, két évfolyamos időtartamban valósul meg. Az óratervek elkészítése a képzési és kimeneti követelmények és a programtantervek alapulvételével történt. Mind az öt szakmairányra elkészültek az óratervek. A szakképzésben munkarend nélküli képzés valósul meg, de a hagyományos esti munkarendben minden szakmairányban.

- az óratervek 1/13. és 2/14. évfolyamokra készültek,
- tanulási területek, tantárgyak és témakörök szerinti bontásban, éves óraszámokkal,
- tanulási területek, tantárgyak szerinti bontásban, éves óraszámokkal,
- tanulási területek, tantárgyak szerinti bontásban, heti óraszámokkal,
- tanulási területek, tantárgyak szerinti bontásban, az első évfolyam félévenkénti bontásban (az ágazati alapvizsga követelményeinek figyelembevételével)
- az ágazati alapozó oktatás órászáma a képzés teljes órászámának a 25 %-a, amely megfelel a képzési és kimeneti követelményekben előírt aránynak

Szakmairányok, amelyekre külön óratervek készültek:

1. Dísznövénytermesztő, virágkötő
2. Gyógynövénytermesztő
3. Gyümölcstermesztő
4. Park építő és fenntartó
5. Zöldségtermesztő

3.2.2.1. Dísznövénytermesztő, virágkötő szakmairány

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai
évfolyamonként esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak, témakörök		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Smalltalk” –általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Mezőgazdaság	Általános alapozás	90	0	90
	Bevezetés	2		2
	Éghajlat	10		10
	Talajtan	12		12
	Növénytan	12		12
	Állattan	12		12
	Géptan	12		12
	Földmérés	12		12
	Munka, tűz és környezetvédelem	18		18
	Szakmai alapozás	207	0	207
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	66		66
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	37		37
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	38,5		38,5
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	65,5		65,5
	Tanulási terület összórása	297	0	337
Műszaki ismeretek	Műszaki ismeretek	54	62	98
	Műszaki alapismeretek	28		28
	A kertészeti termesztésben használatos erő- és munkagépek működtetése és karbantartása	13		13
	A faiskola speciális gépei	13	15	28
	Termesztőberendezések műszaki létesítményei és karbantartási feladataik		11	11
	A növényházi dísznövénytermesztésben használt gépek, berendezések és karbantartásuk		18	18
	Öntözőrendszerek tervezése, létesítése		18	18
	Tanulási terület összórása	54	62	116
Dísznövény- termesztés	Dísznövénytermesztés	153	170,5	323,5
	Egynyári dísznövények termesztéstechnológiája	45		45
	Kétnyári dísznövények termesztéstechnológiája	9		9
	Évelő dísznövények termesztéstechnológiája	45		45
	A faiskolai termesztés alapjai		7,5	7,5
	Faiskolai szaporításmódok és nevelés	36	53	89

	Fás szárú növények ismerete	18	18	36
	Cserepes levéldísznövények és termesztéstechnológiák		30	30
	Cserepes virágos dísznövények és termesztéstechnológiák		18	18
	Növényházi vágott virágok és termesztéstechnológiák		18	18
	Mikroszaporítás		27	27
	Növényvédelem	0	31	31
	A növényvédelem alapjai		10	10
	Kórokozók		10	10
	Kártevők		11	11
	Tanulási terület összóraszama	153	201,5	354,5
Virágkötészet	Virágkötészet	117	186	303
	A virágkötészet alapja	45		45
	A virágkötészet törvényei, virágkötészeti stílusok	45		45
	Tűzött virágdíszek	9	28	37
	Csokrok	9	45	54
	Koszorúk	9	28	37
	Díszítő csomagolások		18	18
	Ruha- és hajdíszek		18,5	18,5
	Növény-összeültetések		18	18
	Száraz- és selyemvirágdíszek		13	13
	Virágdíszek összerendezése		17,5	17,5
	Tanulási terület összóraszama	117	186	303
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	0	62	62
	A termelés erőforrásai, a termelési folyamat elemzése		5	5
	A termelés folyamat szervezése, a termelés pénzügyei		7,5	7,5
	Vállalkozások alapítása		13	13
	Vállalkozások működtetése		14	14
	Marketing-, vezetési és szervezési ismeretek		7,5	7,5
	Fogyasztóvédelem		7,5	7,5
	Európai uniós ismeretek alkalmazása a vállalkozásban		7,5	7,5
	Tanulási terület összóraszama	0	62	62
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves óraszámai évfolyamonkénti bontásban, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes óraszama
		1/13.	2/14..	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
Mezőgazdaság	Általános alapozás	90	0	90
	Szakmai alapozás	207	0	207

Műszaki ismeretek	Műszaki ismeretek	54	62	116
Dísznövény-termesztés	Dísznövénytermesztés	153	170,5	323,5
	Növényvédelem	0	31	31
Virágkötészet	Virágkötészet	117	186	303
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	0	62	62
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszámai évfolyamonkénti bontásban, esti munkarendben felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Mezőgazdaság	Általános alapozás	2,5		2,5
	Szakmai alapozás	5,75		5,75
Ágazati alapozó oktatás óraszám		8,25		
Műszaki ismeretek	Műszaki ismeretek	1,5	2	3,5
Dísznövény-termesztés	Dísznövénytermesztés	4,25	5,5	9,75
	Növényvédelem		1	1
Virágkötészet	Virágkötészet	3,25	6	9,25
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek		2	2
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35		

A tanulási területeken belüli tantárgyak heti óraszámai esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok			A képzés összes óraszám
		1/13.		2/14.	
		I.félév	II.félév		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1
Mezőgazdaság	Általános alapozás	5			3
	Szakmai alapozás	11,5			5,75
Ágazati alapozó oktatás óraszám		16,5			9,5
Műszaki ismeretek	Műszaki ismeretek	0,5			0,25

I.félév óraszám		17,5			
Műszaki ismeretek	Műszaki ismeretek		2,5	2	3,25
Dísznövény-termesztés	Dísznövénytermesztés		8,5	5,5	9,75
	Növényvédelem			1	1
Virágkötészet	Virágkötészet		6,5	6	9,25
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek			2	2
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35			

3.2.2.2. Gyógynövénytermesztő szakmairány

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai évfolyamonként esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak, témakörök		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Smalltalk” –általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Mezőgazdaság	Általános alapozás	90	0	90
	Bevezetés	2		2
	Éghajlat	10		10
	Talajtan	12		12
	Növénytan	12		12
	Állattan	12		12
	Géptan	12		12
	Földmérés	12		12
	Munka, tűz és környezetvédelem	18		18
	Szakmai alapozás	207	0	207
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	66		66
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	37		37

	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	38,5		38,5
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	65,5		65,5
	Tanulási terület összóraszám	297	0	337
Kertészeti ismeretek gyógynövény-termesztőknek	Termesztési alapismeretek	54	0	54
	A kertészeti termesztés tárgyi feltételei	10		10
	Talajművelés	10		10
	Trágyázás	10		10
	Öntözés	12,5		12,5
	Növényvédelem	11,5		11,5
	Műszaki és munkavédelmi ismeretek	18	93	111
	Szerszám- és anyagismeret	2,5		2,5
	Gépelemek, szerkezeti egységek	4		4
	Belső égésű motorok	11,5		11,5
	Erőgépek		15	15
	Erőgépek és munkagépek összekapcsolása		10	10
	Járművillamosság, villanymotorok		5	5
	A kertészeti termesztés gépei		26	26
	A gyógy- és fűszernövény-termesztés eszközei, gépei		26	26
	A kertészeti munkavégzés biztonságtechnikája		5	5
	Környezet- és természetvédelem		6	6
	Tanulási terület összóraszám	72	93	165
Gyógynövény-termesztés	Gyógynövény- és drogismeret	90	0	180
	Alapfogalmak	7		7
	A drogok minősítése	5		5
	Elsősorban gyökérdrogot adó gyógynövények	15		15
	Elsősorban hajtás- és levéldrogot adó gyógynövények	19		19
	Elsősorban virágdrogot adó gyógynövények	12		12
	Elsősorban termés- és magdrogot adó gyógynövények	12		12
	Egyéb drogot adó gyógynövények	7,5		7,5
	Illóolajok	3,5		3,5
	Gyógynövények gyűjtése és termesztése	90	201,5	291,5
	Gyógynövények gyűjtése, felvásárlása	52	2	54
	A gyógynövénytermesztés alapismeretei	38	7	45
	Az állandó helyre vethető gyógynövények termesztéstechnológiája		35	35
	A palántaneveléssel termesztendő gyógynövények termesztéstechnológiája		37,5	37,5
	A vegetatív szaporítású gyógynövények termesztéstechnológiája		31	31
	A fás szárú gyógynövények termesztéstechnológiája		23	23
	Betakarítási munkák		33	33
	A gyógynövények feldolgozása és felvásárlása		33	33
	Tanulási terület összóraszám	180	201,5	381,5
Fűszernövény-termesztés	Fűszernövény-termesztés	72	155	227
	A fűszernövények jelentősége, csoportosítása	18		18
	Az egyéves fűszernövények termesztése	54	10	74

	A kétéves fűszernövények termesztése		30	60
	Az évelő fűszernövények termesztése		30	60
	Fontosabb meleg égövi fűszernövények		20	24,5
	Fűszernövények hajtása		36	72
	A fűszernövények betakarítása, áruvá készítése és tárolása		29	58
	Tanulási terület összórászáma	72	155	227
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	0	62	62
	A termelés erőforrásai, a termelési folyamat elemzése		5	5
	A termelés folyamat szervezése, a termelés pénzügyei		7,5	7,5
	Vállalkozások alapítása		13	13
	Vállalkozások működtetése		14	14
	Marketing-, vezetési és szervezési ismeretek		7,5	7,5
	Fogyasztóvédelem		7,5	7,5
	Európai uniós ismeretek alkalmazása a vállalkozásban		7,5	7,5
	Tanulási terület összórászáma	0	62	62
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves órászámai évfolyamonként esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak, témakörök		Évfolyamok		A képzés összes órászáma
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Mezőgazdaság	Általános alapozás	90		90
	Szakmai alapozás	207		207
Kertészeti ismeretek gyógynövény-termesztőknek	Termesztési alapismeretek	54		54
	Műszaki és munkavédelmi ismeretek	18	93	111
Gyógynövény-termesztés	Gyógynövény- és drogismeret	90		90
	Gyógynövények gyűjtése és termesztése	90	201,5	291,5
Fűszernövény-termesztés	Fűszernövény-termesztés	72	155	227
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek		62	62
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti órászámai évfolyamonként esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak, témakörök	Évfolyamok	A képzés

		1/13.	2/14.	összes óraszám
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Mezőgazdaság	Általános alapozás	2,5		2,5
	Szakmai alapozás	5,75		5,75
Ágazati alapozó oktatás óraszám		8,25		
Kertészeti ismeretek gyógynövény-termesztőknek	Termesztési alapismeretek	1,5		1,5
	Műszaki és munkavédelmi ismeretek	0,5	3	3,5
Gyógynövény-termesztés	Gyógynövény- és drogismeret	2,5		2,5
	Gyógynövények gyűjtése és termesztése	2,5	6,5	9
Fűszernövény-termesztés	Fűszernövény-termesztés	2	5	7
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek		2	2
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35		

A tantárgyak heti óraszámait esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok			A képzés összes óraszám
		1/13.		2/14.	
		I.félév	II.félév		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1
Mezőgazdaság	Általános alapozás	5			2,5
	Szakmai alapozás	11,5			5,75
Ágazati alapozó oktatás óraszám		16,5			
Kertészeti ismeretek gyógynövény- termesztőknek	Termesztési alapismeretek	0,5			
I.félév óraszám		17,5			
Kertészeti ismeretek gyógynövény- termesztőknek	Termesztési alapismeretek		2,5		1,5
	Műszaki és munkavédelmi ismeretek		1	3	3,5
Gyógynövény- termesztés	Gyógynövény- és drogismeret		5		2,5
	Gyógynövények gyűjtése és termesztése		5	6,5	9
Fűszernövény- termesztés	Fűszernövény-termesztés		4	5	7
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek			2	2

Heti óraszám összesen	17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen	17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat	35			

3.2.2.3. Gyümölcstermesztő szakmairány

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai évfolyamonként esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak, témakörök		Évfolyamok		A képzés összes órászáma
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Smalltalk” –általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Mezőgazdaság	Általános alapozás	90	0	90
	Bevezetés	2		2
	Éghajlat	10		10
	Talajtan	12		12
	Növénytan	12		12
	Állattan	12		12
	Géptan	12		12
	Földmérés	12		12
	Munka, tűz és környezetvédelem	18		18
	Szakmai alapozás	207	0	207
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	66		66
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	37		37
	Szaktudás tartalmú előadások hallgatása	38,5		38,5
	Szaktudás tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tanüzemekben, képzőközpontokban	65,5		65,5
	Tanulási terület összórása	297	0	337
Kertészeti ismeretek gyümölcs-termesztőknek	Termesztési alapismeretek	54	0	54
	A kertészeti termesztés tárgyi feltételei	10		10
	Talajművelés	10		10
	Trágyázás	10		10
	Öntözés	12,5		12,5
	Növényvédelem	11,5		11,5
	Műszaki és munkavédelmi ismeretek	18	93	111
	Szerszám- és anyagismeret	2,5		2,5
	Gépelemek, szerkezeti egységek	4		4

	Belső égésű motorok	11,5		11,5
	Erőgépek		15	15
	Erőgépek és munkagépek összekapcsolása		10	10
	Járművillamosság, villanymotorok		5	5
	A kertészeti termesztés gépei		26	26
	A gyümölcs- és szőlő termesztés eszközei, gépei		26	26
	A kertészeti munkavégzés biztonságtechnikája		5	5
	Környezet- és természetvédelem		6	6
	Tanulási terület összórászáma	72	93	165
Gyümölcs- és szőlő-termesztés	Gyümölcsstermesztés	135	201,5	336,5
	A gyümölcsstermesztés jelentősége, helyzete, a gyümölcsstermő növények csoportosítása, növényi részek jellemzése	19		19
	Gyümölcsös telepítése, gyümölcsstermő növények szaporítása	31	34	65
	Gyümölcsfélék termőfelületének kialakítása, fenntartása	16	13	29
	Gyümölcsösök tápanyagellátása, talajművelése, öntözése	16	14	30
	Gyümölcsstermő növények növényvédelme	8,5	7	15,5
	A gyümölcs betakarítása, áruvá készítése, tárolása	10	8	18
	Faiskolai munkák	12	5	17
	Az almatermésűek termesztése, a csonthéjasok termesztése	22,5	35	57,5
	A héjasok termesztése, a bogyógyümölcsűek termesztése		63,5	63,5
	Különleges gyümölcsök termesztése		22	22
	Szőlőstermesztés	117	155	272
	A szőlőstermesztés jelentősége, a szőlőnövény, a szőlő környezeti igénye	35		35
	Szőlőfajták	37		37
	A szőlő szaporítása	45	17	62
	Művelési módok		10	10
	Szőlőültetvény létesítése		19	19
	A szőlő metszése, tőkepótlási eljárások		30,5	30,5
	A szőlő zöldmunkái, talajmunkái		22,5	22,5
	A szőlő tápanyagellátása, öntözése, növényvédelme		38	38
	A szőlő betakarítása, feldolgozása		18	18
	Tanulási terület összórászáma	252	356,5	608,5
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	0	62	62
	A termelés erőforrásai, a termelési folyamat elemzése		5	5
	A termelés folyamat szervezése, a termelés pénzügyei		7,5	7,5
	Vállalkozások alapítása		13	13
	Vállalkozások működtetése		14	14
	Marketing-, vezetési és szervezési ismeretek		7,5	7,5
	Fogyasztóvédelem		7,5	7,5
	Európai uniós ismeretek alkalmazása a vállalkozásban		7,5	7,5
	Tanulási terület összórászáma	0	62	62

Éves óraszám összesen	630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat	35		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves óraszámai évfolyamonként esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak, témakörök		Évfolyamok		A képzés összes órászáma
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Mezőgazdaság	Általános alapozás	90		90
	Szakmai alapozás	207		207
Kertészeti ismeretek gyümölcs-termesztőknek	Termesztési alapismeretek	54		54
	Műszaki és munkavédelmi ismeretek	18	93	111
Gyümölcs- és szőlő-termesztés	Gyümölcsstermesztés	135	201,5	336,5
	Szőlőtermesztés	117	155	272
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek		62	62
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszámai évfolyamonként esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak, témakörök		Évfolyamok		A képzés összes órászáma
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Mezőgazdaság	Általános alapozás	2,5		2,5
	Szakmai alapozás	5,75		5,75
Kertészeti ismeretek gyümölcs-termesztőknek	Termesztési alapismeretek	1,5		1,5
	Műszaki és munkavédelmi ismeretek	0,5	3	3,5
Gyümölcs- és szőlő-termesztés	Gyümölcsstermesztés	3,75	6,5	10,25
	Szőlőtermesztés	3,25	5	8,25
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek		2	2
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	35

A tantárgyak heti óraszámait esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok			A képzés összes óraszám
		1/13.		2/14.	
		I.félév	II.félév		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1
Mezőgazdaság	Általános alapozás	5			2,5
	Szakmai alapozás	11,5			5,75
Ágazati alapozó oktatás óraszám		16,5			
Kertészeti ismeretek gyümölcs-termesztőknek	Termesztési alapismeretek	0,5			0,25
I.félév óraszám		17,5			
Kertészeti ismeretek gyümölcs-termesztőknek	Termesztési alapismeretek		2,5		12,5
	Műszaki és munkavédelmi ismeretek		1	3	3,5
Gyümölcs- és szőlő-termesztés	Gyümölcstermesztés		7,5	6,5	10,25
	Szőlőtermesztés		6,5	5	8,25
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek			2	2
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35			

3.2.2.4. Park építő és fenntartó szakmairány

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámait évfolyamonként esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak, témakörök		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10

	„Smalltalk” –általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Mezőgazdaság	Általános alapozás	90	0	90
	Bevezetés	2		2
	Éghajlattan	10		10
	Talajtan	12		12
	Növénytan	12		12
	Állattan	12		12
	Géptan	12		12
	Földmérés	12		12
	Munka, tűz és környezetvédelem	18		18
	Szakmai alapozás	207	0	207
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	66		66
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	37		37
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	38,5		38,5
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	65,5		65,5
	Tanulási terület összóraszám	297	0	337
Parkfenntartás	Munka és környezetvédelem	36	0	36
	Munkavédelmi szabályozás	3		3
	Balesetelhárítás	8		8
	Munkaegészségtan	3		3
	Kertészeti munkavédelem	5,5		5,5
	Tűzvédelem	2,5		2,5
	Környezet- és természetvédelem	7,5		7,5
	Fenntarthatóság	10,5		10,5
	Műszaki ismeretek	90	46,5	136,5
	Szerszám- és anyagismeret	5		5
	Gépelemek, szerkezeti egységek	5		5
	Belső égésű motorok	10		10
	Erőgépek	10		10
	Erőgépek és munkagépek összekapcsolása	5		5
	Járművillamosság, villanymotorok	10		10
	A termesztés gépei	20		20
	Parkfenntartás gépei	25	11	36
	Parképítés gépei		35,5	35,5
	Parkfenntartás	90	62	152
	Parkfenntartás alapfogalmai	18,5		18,5
	Fűfelületek létesítése és fenntartása	18	20	38
	Virágfelületek létesítése és fenntartása	26,5	16	42,5
	Fásszárúak telepítése és fenntartása	27	17	44
	Edényes növények és belső terek növény-anyagának létesítése és fenntartása		9	9
	Növényismeret	54	93	137
	Alapfogalmak	15		15
	Egy- és kétnyáriak	15	16	31
	Évelők	17	20	37
	Lombhullató díszfák, díszcserjék, kúszócserjék	3,5	35	38,5

	Örökzöldek	3,5	13,5	17
	Cserepes dísznövények		8,5	8,5
	Tanulási terület összórárszáma	270	201,5	471,5
	Kerttechnika	36	139,5	175,5
	Építőanyag-ismeret	16,5		16,5
	Geodézia, tereprendezés	5,5	20	25,5
	Alapozás, szigetelés, falazat, támfal, lépcső, út	3,5	35	38,5
	Faszerkezetek, famunkák, fémszerkezetek munkái, felületvédelem, kerítések, kapuk, pergolák, lugasok, fa teraszok	3,5	35	38,5
	Vízarchitektúrák, öntözőrendszerek	3,5	18,5	22
	Sziklakert, tetőkert, zöldfal, kisarchitektúrák, játszótér, sportpálya	3,5	21,5	25
	A parképítés folyamata		9,5	9,5
	Kerttervezés	18	108,5	126,5
	Kertesztétika	18		18
	Tervdokumentáció		17	17
	Településökológia		12,5	12,5
	Házikertek tervezése		18,5	18,5
	Települési zöldfelületek tervezési alapelvei		13	13
	Kerttörténet		17,5	17,5
	Műszaki rajz, szabadkézi látványterv, számítógépes kerttervezés		18	18
	Projektdokumentáció		12	12
	Tanulási terület összórárszáma	54	248	302
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	0	62	62
	A termelés erőforrásai, a termelési folyamat elemzése		5	5
	A termelés folyamat szervezése, a termelés pénzügyei		7,5	7,5
	Vállalkozások alapítása		13	13
	Vállalkozások működtetése		14	14
	Marketing-, vezetési és szervezési ismeretek		7,5	7,5
	Fogyasztóvédelem		7,5	7,5
	Európai uniós ismeretek alkalmazása a vállalkozásban		7,5	7,5
	Tanulási terület összórárszáma	0	62	62
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves órárszámai évfolyamonként esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes órárszáma
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Mezőgazdaság	Általános alapozás	90		90
	Szakmai alapozás	207		207

Parkfenntartás	Munka és környezetvédelem	36		36
	Műszaki ismeretek	90	46,5	136,5
	Parkfenntartás	90	62	152
	Növényismeret	54	93	147
Parképítés	Kerttechnika	36	139,5	175,5
	Kerttervezés	18	108,5	126,5
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek		62	62
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszámai évfolyamonként esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Mezőgazdaság	Általános alapozás	2,5		2,5
	Szakmai alapozás	5,75		5,75
Ágazati alapozó oktatás heti óraszám		8,25		9,5
Parkfenntartás	Munka és környezetvédelem	1		1
	Műszaki ismeretek	2,5	1,5	4
	Parkfenntartás	2,5	2	4,5
	Növényismeret	1,5	3	4,5
Parképítés	Kerttechnika	1	4,5	5,5
	Kerttervezés	0,5	3,5	4
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek		2	2
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35		

A tanulási területeken belüli tantárgyak heti óraszámai esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok			A képzés összes óraszám
		1/13.		2/14.	
		I.félév	II.félév		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1
Mezőgazdaság	Általános alapozás	5			2,5
	Szakmai alapozás	11,5			5,75
Ágazati alapozó oktatás heti óraszám		16,5			
Parkfenntartás	Munka és környezetvédelem	0,5			0,25
I.félév heti óraszám		17,5			

Parkfenntartás	Munka és környezetvédelem		1,5		0,75
	Műszaki ismeretek		5	1,5	4
	Parkfenntartás		5	2	4,5
	Növényismeret		3	3	4,5
Parképítés	Kerttechnika		2	4,5	5,5
	Kerttervezés		1	3,5	4
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek			2	2
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat			35		

3.2.2.5. Zöldségtermesztő szakmairány

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai évfolyamonként esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak, témakörök		Évfolyamok		A képzés összes órászáma
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Smalltalk” –általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Mezőgazdaság	Általános alapozás	90	0	90
	Bevezetés	2		2
	Éghajlat	10		10
	Talajtan	12		12
	Növénytan	12		12
	Állattan	12		12
	Géptan	12		12
	Földmérés	12		12
	Munka, tűz és környezetvédelem	18		18
	Szakmai alapozás	207	0	207
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	66		66
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	37		37
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	38,5		38,5
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, taggazdaságokban, képzőközpontokban	65,5		65,5
	Tanulási terület összórása	297	0	337
	Kertészeti munka- és környezetvédelem	18	0	18

Munka- és környezet-védelem	A kertészeti munkavégzés biztonságtechnikája	9		9
	Környezet- és természetvédelem	9		9
	Tanulási terület összóraszása	18	0	18
	Zöldségtermesztési ismeretek	180	248	428
	A zöldségtermesztés jelentősége, helyzete; a zöldségnövények fogalma, csoportosítása	17		17
	A zöldségnövények környezeti igényei	21	10	31
	A zöldségnövények termesztési módjai, termesztőberendezések	12,5	25	37,5
	A zöldségnövények szaporítása, palántanevelés	25	52,5	77,5
	A zöldségfélék tápanyag-utánpótlása, talajművelése, öntözése	41	48	89
	A zöldségfélék speciális ápolási munkái	14	39	53
	A zöldségfélék növényvédelme	17,5	24	41,5
	A zöldségfélék betakarítása, áruelőkészítése, tárolása	22	40,5	62,5
	A zöldségvetőmag-termesztés		9	9
	Zöldségnövény-ismeret	10		10
	Zöldségnövények termesztése	0	217	217
	Levélzöldségek termesztéstechnológiája		35,5	35,5
	Káposztafélék termesztéstechnológiája		25	25
	Gyökérzöldségek termesztéstechnológiája		26	26
	Hagymafélék termesztéstechnológiája		24,5	24,5
	Kabakosok termesztéstechnológiája		29	29
	Hüvelyesek termesztéstechnológiája		27	27
	Burgonyafélék termesztéstechnológiája		28	28
	Egyéb zöldségnövények termesztés technológiája		22	22
	Tanulási terület összóraszása	180	465	645
	Műszaki ismeretek	54	46,5	100,5
	Szerszám- és anyagismeret	12		12
	Gépelemek, szerkezeti egységek	9		9
	Belső égésű motorok	7		7
	Erőgépek	6		6
	Erőgépek és munkagépek összekapcsolása	7		7
	Járművillamosság, villanymotorok	7		7
	A termesztés, növényápolás gépei	6	46,5	52,5
	Tanulási terület összóraszása	54	46,5	100,5
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	72	0	72
	A termelés erőforrásai, a termelési folyamat elemzése	10		10
	A termelés folyamat szervezése, a termelés pénzügyei	12,5		12,5
	Vállalkozások alapítása	13		13
	Vállalkozások működtetése	14		14
	Marketing-, vezetési és szervezési ismeretek	7,5		7,5
	Fogyasztóvédelem	7,5		7,5
	Európai uniós ismeretek alkalmazása a vállalkozásban	7,5		7,5
	Tanulási terület összóraszása	72	0	72
	Éves óraszám összesen	630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves óraszámai évfolyamonként esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Mezőgazdaság	Általános alapozás	90		90
	Szakmai alapozás	207		207
Munka- és környezetvédelem	Kertészeti munka- és környezetvédelem	18		18
	Zöldségtermesztési ismeretek	180	248	428
	Zöldségnövények termesztése		217	217
	Műszaki ismeretek	54	46,5	100,5
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	72		72
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszámai évfolyamonként esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Mezőgazdaság	Általános alapozás	2,5		2,5
	Szakmai alapozás	5,75		5,75
Munka- és környezetvédelem	Kertészeti munka- és környezetvédelem	0,5		0,5
	Zöldségtermesztési ismeretek	5	8	13
	Zöldségnövények termesztése		7	7
	Műszaki ismeretek	1,5	1,5	3
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	2		2
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		35		

A tanulási területeken belüli tantárgyak heti óraszámai esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak	Évfolyamok		A képzés összes
	1/13.	2/14.	

		I.félév	II.félév		óraszám
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1
Mezőgazdaság	Általános alapozás	5			2,5
	Szakmai alapozás	11,5			5,75
Ágazati alapoktatás óraszám		16,5			
Munka- és környezetvédelem	Kertészeti munka- és környezetvédelem	0,5			0,25
I.félév heti óraszám		17,5			
Munka- és környezetvédelem	Kertészeti munka- és környezetvédelem		0,5		0,25
	Zöldségtermesztési ismeretek		10	8	13
	Zöldségnövények termesztése			7	7
	Műszaki ismeretek		3	1,5	3
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek		4		2
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat			35		

3.2.3. Fodrász szakma

A szakma alapadatai

Megnevezés	A szakma alapadatai
Az ágazat megnevezése	Szépészet
A szakma azonosító száma	5 1012 21 01
A szakma szakmairányai	nincs szakmairány
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	5
Digitális Kompetencia Keretrendszer szint	6
Ágazati alapoktatás megnevezése	Szépészet
Kapcsolódó részsakmák megnevezése	-
Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül)	Tanulói jogviszonyban 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás Felnőttképzési jogviszonyban az iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama	Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 160 óra

A szakmai oktatás teljes időtartama	Tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az előző pontok alatti oktatási idők összege.

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, munkaterületek

- A fodrász vendégfogadást végez, megtervezi a kívánt szolgáltatást, diagnosztizál - egyéniség, fejbőr, haj - szempontok alapján.
- Hajmosást, hajápolást végez a haj típusának és állapotának megfelelő termékekkel.
- Vizes és száraz haj formázását végzi a megfelelő eszközökkel, termékekkel és technológiákkal.
- Férfi arcot borotvál, szakállt-bajuszt formáz, különböző formáknak megfelelően haját vág és szárít.
- Megtervezi és elvégzi a hajszín változtatásait, alkalmazza a megfelelő termékeket és technológiákat.
- Felméri és megtervezi igény szerint a haj tartós formaváltoztatását, és elvégzi a szükséges, termékekkel, eljárásokkal.
- Tudatosan alkalmazza a női alap és divathajvágási formákat az egyéniségnek megfelelően.
- A technológiai tudást felhasználva megtervezi és elvégzi a különböző hajhosszabbításokat.
- Az alkalmi hajviseletet készít fizikai formaváltoztató eszközök segítségével, díszítés alkalmazásával.
- Minden szolgáltatást követően tanácsot ad a vendégnek az otthoni hajápoláshoz és hajformázáshoz

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Megnevezés	A belépés feltétele
Iskolai előképzettség	
Tanulói jogviszonyban, 5 évfolyamos képzésben	alapfokú iskolai végzettség
Kizárólag felnőttképzési jogviszonyban	érettségi végzettség
Alkalmassági követelmények	
Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt	nem szükséges

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

- A tanuló a szépsészeti alapoktatás után képes megtervezi a céljának megfelelő szépsészeti életpályáját a fodrász, kozmetikus technikus, kéz- és lábápoló technikus szakmában. Tájékoztatást nyújt a szépségszalon alapvető szolgáltatásairól, a helyzethez és a vendég igényeihez illően, empátikusan kommunikál.
- A stílus- és divatirányzatoknak megfelelően vizuálisan jeleníti meg a vendég egyéniségéhez és igényeihez alkalmazkodó elképzeléseit, javaslatait.
- Művészettörténeti ismeretei felhasználásával kreatívan alkalmazza a szolgáltatás szempontjából lényeges stílus- és formajegyeket.
- Útmutatás alapján a szépsészeti szakmák gyakorlásához szükséges anatómiai, élettani ismereteinek felhasználásával diagnosztizálást végez, valamint kémiai számolásokat, anyagkeveréseket készít.

- Munkája során betartja a munka-, tűz-, és baleset-, környezetvédelmi és higiéniai előírásokat a szépségszalomban.
- Az ágazati alapoktatás során fejlődik a tanuló kreativitása, szépérzéke, látásmódja, formaérzéke, manuális képessége, etikus és empátikus magatartása, logikus gondolkodása.

Fodrász szakma óraterve

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai
évfolyamonként esti képzésben, tanulói jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak, témakörök		Évfolyamok		A képzés összes óraszámja
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Smalltalk” –általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Szépészet ágazati alapozó 1.	Szépészeti kommunikáció és szolgáltatásetika	18	0	18
	A normák és szerepük: viselkedési normák – illik, nem illik	2		2
	Kommunikáció a vendéggel	2,5		2,5
	Vendégtípusok	2		2
	A kommunikáció gyakorlata a szépségszalomban	3		3
	A normák és szerepük: jog és etika	1,5		1,5
	Nyilvánosság és kommunikáció: információforrások használata és információterjesztés a szépségszalomban	2		2
	Konfliktus- és reklamációkezelés, tanácsadás	2,5		2,5
	Személyes adatok kezelése a szépészetben	2,5		2,5
	Szépészeti informatika	18	0	18
	IKT-eszközök a szépészetben	1,5		1,5
	KT-eszközök használata, digitális írástudás	7,5		7,5
	Prezentációkészítés	9		9
	Szépészeti ábrázoló művészet	36	0	36
	Szabadkézi rajz	8		8
	Kollázstechnika	2		2
	Ecsetkezelési technikák	10		10
	Plasztikai ábrázolás gyurmával vagy agyaggal	4		4
	Maszkkészítés különböző technikákkal	2		2
	Plasztikai ábrázolás újrahasznosított anyagokból	2		2
	Ékszerkészítés	8		8
	Művészet- és divattörténet	54	0	54

	Képzőművészeti alapfogalmak	4		4
	Az ókor művészete és divatja	7		7
	A középkor művészete és divatja	7		7
	Az újkor művészete és divatja	10		10
	A modern kor művészete és divatja	8		8
	Stílustan	18		18
	Szépészeti szolgáltatások alapismeretei	36	0	36
	Szépészeti szolgáltatások, feladatok	12		12
	Higiénia és fertőtlenítés a szépségszalónban	12		12
	Szépészeti életutak, szervezetek	12		12
	Munka- és környezetvédelem	18	0	18
	Elsősegélynyújtás	5		5
	Munka-, tűz- és balesetvédelem	6		6
	Ergonómia a szépségszalónban	2		2
	Környezetvédelem	5		5
	Tanulási terület összórászáma	180	0	180
Szépészet ágazati alapozó 2.	Alkalmazott biológia	36	0	36
	Sejtek, szövetek, szervek, szervrendszerek	15		15
	A bőr felépítése és működése	8		8
	Elváltozások, rendellenességek	8		8
	Bőrtípusok, bőrtípust befolyásoló tényezők, működési zavarok	5		5
	Alkalmazott kémia gyakorlat	81	0	81
	Kémiai alapok	24		24
	Anyagi halmazok és a szépségszalónban alkalmazott készítmények	30		30
	Szakmai számítások	27		27
	Tanulási terület összórászáma	117	0	117
Ágazati alapozó oktatás óraszám		297		297
Fodrász szakmai alapok	Fodrász anatómia, élettan	18	0	18
	Biokémia	4		4
	Sejttan	5		5
	A szőrtüsző és a hajszál felépítése, élettana	9		9
	Alkalmazott kémia	18	0	18
	Elemek és szervetlen vegyületek a fodrászatban	5		5
	Szerves vegyületek a fodrászatban	13		13
	Tanulási terület összórászáma	36	0	36
Fodrász szakmai képzés	Hajviselet-történet	0	31	31
	Egyiptom		2	2
	Ókori Görögország		4	4
	Ókori Róma		2	2
	Bizánc		1	1
	Román kor		2	2
	Gótika		2	2
	Reneszánsz		4	4
	Barokk, rokokó		2	2
	Klasszicizmus, empire		2	2
	Romantika, biedermeier		5	5

	XX. századi divat		5	5
	Fodrász szakmai ismeretek	36	62	98
	Vendégfogadás, vendégkártya	3		3
	A diagnosztizálás fogalma, a rendellenességek felismerése	4		4
	Hajmosás, hajápolás, vizes és száraz hajformázása	4		4
	A haj tartós formaváltoztatása	8		8
	Hajfestés, hajszínezés	8		8
	Színelvonás, szőkítés	6		6
	Melírozás	3		3
	Borotválás, férfiarcápolás, arcszőrzetformázás		16	16
	Férfihajvágás		16	16
	Női hajvágás		18	18
	Alkalmifrizura-készítés		12	12
	Anyagismeret	36	62	98
	Fodrászati általános anyagismeret	2		2
	Hajmosás, hajápolás, vizes és száraz hajformázás	5		5
	A haj tartós formaváltoztatása	8		8
	Hajfestés, hajszínezés	8		8
	Színelvonás, szőkítés	10		10
	Melírozás	3		3
	A borotválás anyagai, eszközei, vérzéscsillapítás		26	26
	Hajpakolók, hajformázás		22	22
	Anyagismeret összefoglalás		14	14
	Fodrász szakmai gyakorlat	216	294,5	492,5
	Vendégfogadás, vendégkártya	5		4
	Diagnosztizálás, rendellenességek	5		5
	Hajmosás, hajápolás, vizes és száraz hajformázás	16		16
	A haj tartós formaváltoztatása	55		55
	Hajfestés, hajszínezés	55	25	80
	Színelvonás, szőkítés	45	25	70
	Melírozás	35	20	55
	Borotválás, férfiarcápolás, arcszőrzetformázás		15	15
	Férfihajvágás		45	45
	Női hajvágások		150	150
	Alkalmifrizura-készítés, hajhosszabbítás		14,5	14,5
	Tanulási terület összóraszám	288	449,5	773,5
Vállalkozói ismeretek és marketing	Vállalkozói ismeretek és marketing	0	31	31
	Vállalkozói ismeretek		16	16
	Marketing		15	15
	Alkalmazott számítástechnika	0	31	31
	Informatikai eszközök a fodrászatban		16	16
	Dokumentálás és nyilvántartás számítógépen		15	15
	Tanulási terület összóraszám	0	62	62
	Egybefüggő szakmai gyakorlat	80		
	Éves összes óraszám	630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves óraszámai évfolyamonkénti

bontásban, munkarend nélküli (esti) felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes óraszása
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	-	9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	-	31	31
Szépészet ágazati alapozó 1.	Szépészeti kommunikáció és szolgáltatásetika	18	-	18
	Szépészeti informatika	18	-	18
	Szépészeti ábrázoló művészet	36	-	36
	Művészet- és divattörténet	54	-	54
	Szépészeti szolgáltatások alapismeretei	36	-	36
	Munka- és környezetvédelem	18	-	18
Szépészet ágazati alapozó 2.	Alkalmazott biológia	36	-	36
	Alkalmazott kémia gyakorlat	81	-	81
Ágazati alapozó oktatás óraszása		297	31	337
Fodrász szakmai alapok	Fodrász anatómia, élettan	18	-	18
	Alkalmazott kémia	18	-	27
Fodrász szakmai képzés	Hajviselet-történet	-	31	31
	Fodrász szakmai ismeretek	36	62	116
	Anyagismeret	36	62	116
	Fodrász szakmai gyakorlat	216	294,5	510,5
Vállalkozói ismeretek és marketing	Vállalkozói ismeretek és marketing	-	31	31
	Alkalmazott számítástechnika	-	31	31
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		
Éves összes óraszám		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszásai évfolyamonkénti bontásban, munkarend nélküli (esti) felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes óraszása
		1/13.	2/14.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25	-	0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	-	1	1
Szépészet ágazati alapozó 1.	Szépészeti kommunikáció és szolgáltatásetika	0,5	-	0,5
	Szépészeti informatika	0,5	-	0,5
	Szépészeti ábrázoló művészet	1	-	1
	Művészet- és divattörténet	1,5	-	1,5
	Szépészeti szolgáltatások alapismeretei	1	-	1
	Munka- és környezetvédelem	0,5	-	0,5
Szépészet ágazati alapozó 2.	Alkalmazott biológia	1	-	1
	Alkalmazott kémia gyakorlat	2,25	-	2,25
Ágazati alapozó oktatás heti óraszása		8,25		9,5
Fodrász szakmai alapok	Fodrász anatómia, élettan	0,5	-	0,5
	Alkalmazott kémia	0,5	-	0,75

Fodrász szakmai képzés	Hajviselet-történet	-	1	1
	Fodrász szakmai ismeretek	1	2	3
	Anyagismeret	1	2	3,5
	Fodrász szakmai gyakorlat	6	9,5	15,5
Vállalkozói ismeretek és marketing	Vállalkozói ismeretek és marketing	-	1	1
	Alkalmazott számítástechnika	-	1	1
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		
Heti összes óraszám		17,5	17,5	35

A tanulási területeken belüli tantárgyak heti óraszámai esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), **felőtképzési jogviszonyban**

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok			A képzés összes óraszám
		1/13.		2/14.	
		I.félév	II.félév		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5		-	0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	-		1	1
Szépészet ágazati alapoó 1.	Szépészeti kommunikáció és szolgáltatás-etika	1		-	0,5
	Szépészeti informatika	1		-	0,5
	Szépészeti ábrázoló művészet	2		-	1
	Művészet- és divattörténet	3		-	0,75
	Szépészeti szolgáltatások alapismeretei	2		-	1
	Munka- és környezetvédelem	1		-	0,5
Szépészet ágazati alapoó 2.	Alkalmazott biológia	2		-	1
	Alkalmazott kémia gyakorlat	4,5		-	2,25
Ágazati alapoó oktatás heti óraszám		16,5			
Fodrász szakmai alapok	Fodrász anatómia, élettan	0,5			0,25
I.félév heti óraszám összesen		17,5			9
Fodrász szakmai alapok	Fodrász anatómia, élettan		0,5	-	0,25
	Alkalmazott kémia		1	-	1
Fodrász szakmai képzés	Hajviselet-történet	-		1	1
	Fodrász szakmai ismeretek		2	2	3
	Anyagismeret		2	2	3
	Fodrász szakmai gyakorlat		12	9,5	15,5
Vállalkozói ismeretek és marketing	Vállalkozói ismeretek és marketing		-	1	1
	Alkalmazott számítástechnika		-	1	1
Heti összes óraszám		17,5	17,5	17,5	35
Heti összes óraszám		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80			

3.2.4. Szociális és mentálhigiénés szakgondozó szakma

A szakma alapadatai

Megnevezés	Alapadatok
A szakma azonosító száma	5 0923 22 05
A szakma megnevezése	Szociális és mentálhigiénés szakgondozó
Szakma szakmairányai	-
Ágazat megnevezése	Szociális
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerinti szintje	5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerinti szintje	5
A Digitális Kompetencia Keretrendszer (DKK) szerint	5
Ágazati alapoktatás megnevezése	Szociális
Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül)	Tanulói jogviszonyban 3 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 3200 óra megtartott foglalkozás. Felnőttképzési jogviszonyban - az iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/6-a kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
A szakmai oktatás teljes időtartama	tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az előző pontok alatti oktatási idők összege.
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama	Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben 320 óra

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, munkaterületek

- Felsőfokú (Bsc, Msc) végzettséggel rendelkező szociális és vagy egészségügyi végzettségű szakember irányításával végzi tevékenységét.
- Holisztikus szemlélettel közelíti munkáját, melynek segítségével segítséget nyújt a szociális ellátásra szoruló idős, pszichiátriai, szenvedélybetegséggel, fogyatékkal élő személyek teljes körű ellátásában, a szociális alap-és szakosított ellátások területén.
- Fő célja az egyén szükségleteinek a felmérése, illetve az életkornak, fizikai, lelki állapotnak megfelelő gondozása.
- Az életkor, az élethelyzet, az egészségügyi, fizikai és mentális állapot figyelembevétele mellett, a szociális-, gyermekjóléti- és gyermekvédelmi szolgáltatások igénybe vevői számára segítséget nyújt a fizikai, mentális, egészségügyi, szociális és lakókörnyezeti szükségletek kielégítéséhez.
- Felismeri a gondozással kapcsolatos feladatokat, és a kompetenciájába tartozó feladatokat önállóan végrehajtja.
- Az ember egészségi állapotát folyamatosan megfigyeli, és az ezzel kapcsolatos intézményi dokumentációt a szakmai irányelveknek megfelelően tölti ki.
- Felismeri a nagyon nehéz élethelyzeteket, és segítséget nyújt azok megoldásában.

- Munkája során törekszik az ellátottak lelki és a testi betegségeinek megelőzésére.
- Részt vesz a lelki-és hitélet, a szabadidős, a kulturális tevékenységek és foglalkoztatási formák megszervezésében, végrehajtásában.
- A feladatai elvégzése közben együttműködik munkatársaival és az ellátásra szorulókkal.
- Empátiát tanúsít a szolgáltatást igénybevevő személyek felé, és tisztelettudó módon viselkedik velük, hozzátartozóikkal és saját kollégáival egyaránt.

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Megnevezés	A belépés feltétele
Iskolai előképzettség	érettségi végzettség
Alkalmassági követelmények	
• Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
• Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt	nem szükséges

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

- A szociális, gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátások különböző intézményeiben kompetenciájának megfelelő esetekben önállóan, és/vagy felsőfokú végzettségű szakember irányításával képes a segítségre szoruló egyén/család/csoport/közösség életvitelét támogató segítséget nyújtani.
- Tanulmányai alapján az egyéni, csoportos és a közösségi térben fellépő működési mechanizmusokat felismerve az indokolt és szükséges segítségnyújtási formára javaslatot tesz, a végrehajtásban önállóan vagy felsőfokú végzettségű szakember irányításával tevékenyen közreműködik.
- Krízis-, rendkívüli és katasztrófahelyzetben a szükséges beavatkozásokban utasítás szerint, kompetenciájának megfelelően részt vesz.
- Ismeri és ellátja a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások adminisztrációs feladatait.
- Munkájában a mindenkori jogszabályokban, szabályozókban, protokollokban, módszertani útmutatókban, illetve a szociális munka etikai kódexében előírtakat követve tevékenykedik.
- Legalább egy idegen nyelven alapvető fogalmakat megért, alapvető köznyelvi kommunikációt folytat.
- Munkájában nagy gondot fordít a prevenció munkára, ehhez kapcsolódóan ismeretterjesztő előadásokat, foglalkozásokat szervez infokommunikációs és digitális eszközök segítségével.

A Szociális és mentálhigiénés szakgondozó szakma tanulási területeihez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai a 3 évfolyamos felnőttképzési jogviszonyban, esti munkarendben

Tanulási területek	Tantárgyak - témakörök	A tantárgyak éves óraszámai évfolyamok szerint			Képzési óraszám
		1/13.	2/14.	3/15.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	0	9
	Álláskeresés	2,5			2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5			2,5

	Munkaviszony létesítése	2			2
	Munkanélküliség	2			2
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelven	0	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			6	6
	Önéletrajz és motivációs levél			10	10
	"Small talk" - általános társalgás			6	6
	Állásinterjú			9	9
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	72	0	0	72
	Kommunikációs készségfejlesztés	22			22
	Viselkedéskultúra	18			18
	A reális énkép ismerete	23			23
	Konfliktuskezelés	9			9
	Pszichológia	45	0	0	45
	Általános és személyiséglélektani ismeretek	8			8
	Fejlődéslélektani alapok	12			12
	Szociálpszichológiai alapismeretek	9			9
	Családi mentálhigiéné	16			16
	Egészségügyi ismeretek	36	0	0	36
	Az emberi test felépítése	10			10
	Népegészségtani alapismeretek	7			7
	Gyógyszertani alapok	7			7
	Egészségkultúra	6			6
	Környezetvédelem és fenntarthatóság	6			6
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	36	0	0	36
	Az elsősegélynyújtás alapjai	4			4
	Elsődleges teendők vészhelyzetekben	4			4
	A segélyhívás folyamata, újraélesztés	4			4
	Eszméletlen sérült	4			4
	Baleseti sérülések	6			6
	Mérgezések	6			6
	Belgyógyászati állapotok és ellátásuk	8			8
	Társadalomismeret	36	0	0	36
	A mai magyar társadalom	9			9
	Demográfia és népesedés	9			9
	Család és háztartás	9			9
	Az emberi szükségletek rendszere	9			9
	Szociális ismeretek	72	0	0	72
	Szociális ellátórendszer ismerete	6			6
	A szociális segítség etikája	11			11
	Ismerkedés a szociális ellátórendszer intézményeivel	12			12
	Krízis- kitől kérhetek segítséget	5			5
	Függőség - szenvedély	13			13
	Humán szolgáltatások	13			13
	Szociális gondoskodás	12			12
	Tanulási terület összóraszáma	396	0	31	427
Összesen	Mentálhigiénés alapismeretek	36	36	31	103

A mentálhigiéné alapfogalmai	8			8
A mentálhigiénés segítés módszerei	8	10		18
Krízis, krízisintervenció	8	10		18
A segítő kapcsolat	6	16		22
A gondozás mentálhigiénés vonatkozásai	4		10	14
Szakmai identitás fejlesztése	6		21	27
Egészség gondozás és mentálhigiénés rehabilitáció	36	36	62	134
Az egészség, betegség, prevenció	4	12		16
Veszélyes életkorok és veszélyeztetett helyzetek	2	12		14
Az egészségmegőrzés a családban és a családon kívül	2	12		14
A mentálhigiénés rehabilitáció fogalma, folyamata	2			2
A rehabilitáció feltételei és akadályai	2		8	10
A rehabilitáció területei és intézményrendszere			14	14
Rehabilitáció a pszichiátriai ellátásban	2		14	16
Rehabilitáció a szenvedélybetegek gondozásában	2		10	12
Habilitáció a fogyatékkal élők gondozásában	2		16	18
Esetmegbeszélés, szupervízió a gyakorlatban	27	72	0	99
Esetfeldolgozás		14		14
Szupervízió		14		14
Kommunikáció és konfliktuskezelés		6		6
Szakmai együttműködés és segítő kapcsolat	2	6		8
A segítő segítése	8	8		16
Reziliencia és a Burn-out	8	6		14
Szakmai gyakorlat	27	36	46,5	109,5
Megfigyelési gyakorlat	11			11
Egészségmegőrzési és rehabilitációs gyakorlat	6			6
Mentálhigiénés esetmunka gyakorlata	10	12	12	34
Közösségben vagy csoportban végzett mentálhigiénés munka		12	20	32
Egészségnevelés gyakorlata különböző ellátási területeken		12	10	22
Aktivitás, foglalkoztatás gyakorlata a különböző ellátási területeken			10	10
Érdekvédelem			10	10
Pszichológiai alapismeretek	36	36	31	103
Bevezetés a pszichológiába, pszichológiai alapfogalmak	12			12
Fejlődéslélektani alapismeretek	8			8
Egészséges személyiségfejlődés lélektani alapjai	16			16
Szociálpszichológiai alapismeretek		12		12
Egészség pszichológiája alapok		24		24

Szociális gondozás	A veszteség pszichológiája			20	20
	Pszichoszomatikus betegségek			11	11
	Tanulási terület összóraszám	90	198	155	443
	Időskorúak támogatási feladatai	90	0	0	90
	Egészségügyi, élettani és kórélettani alapismeretek	18			18
	Időskorúak a társadalomban és a családban	12			12
	Az élettani és kóros öregedés jellemzői	18			18
	Gerontológiai alapismeretek	12			12
	Időseket támogató ellátások	16			16
	Szociálgerontológiai alapismeretek	14			14
	Geriátriai ismeretek	0	36	62	98
	Geriátria értelmezése		9		9
	Diagnosztika idős korban		9		9
	Klinikai geriátria			10	10
	Sürgősségi ellátás, traumatológiai problémák és műtéti javallatok			10	10
	Gyógyszeres terápia idős korban			11	11
	Geriátriai ápolási és gyakorlati ismeretek	0	0	31	31
	Krónikus betegségben szenvedő és fogyatékkal élő idősök ápolásának ismeretei			4	4
	Gyógyíthatatlan betegek ápolása			4	4
	Egészségmegőrzés idős korban			2	2
	Rekreáció és szabadidős foglalkozások idős korban			5	5
	Időskorúak gondozásának gyakorlata			12	12
	Intézményi és gondozási adminisztráció gyakorlata idősgondozásban			4	4
	Pszichiátriai betegek gondozási és gyakorlati feladatai	0	0	62	62
	Pszichiátriai betegség értelmezése történelmi koronként			4	4
	Pszichiátriai betegségek fiziológiai okai, családi, társadalmi háttér			10	10
	Pszichiátriai betegségek fajtái, tünetei			4	4
	Addiktológiai betegségek pszichiátriai összefüggései			4	4
	Pszichiátriai betegek szociális és egészségügyi ellátása			10	10
	Pszichiátriai betegek komplex gondozása			4	4
	Pszichiátriai betegek ellátásának etikai és emberi jogi vonatkozásai			8	8
	Pszichiátriai betegek intézményi gondozásának gyakorlata			10	10
	Intézményi és gondozási adminisztráció gyakorlata pszichiátriai betegek ellátásában			8	8
	Addiktológiai betegek gondozási és gyakorlati feladatai	0	0	31	31
	Addiktológiai betegség értelmezése történelmi koronként			2	2

	Addiktológiai betegségek fiziológiai okai, családi, társadalmi háttére			2	2
	Addiktológiai betegségek fajtái, tünetei			2	2
	Addiktológiai betegségek pszichiátriai összefüggései			2	2
	Addiktológiai betegek szociális és egészségügyi ellátása			2	2
	Addiktológiai betegek komplex gondozása			4	4
	Addiktológiai betegek ellátásának etikai és emberi jogi vonatkozásai			4	4
	Addiktológiai betegek intézményi gondozásának gyakorlata			8	8
	Intézményi és gondozási adminisztráció gyakorlata addiktológiai betegek ellátásában			5	5
	Fogyatékkal élők gondozási és gyakorlati feladatai	0	0	31	31
	Fogyatékoság fogalma, fajtái			2	2
	Fogyatékkal élők gondozásának, segítségének megfigyelése, a gondozás lehetőségei			4	4
	Résztvétel a gondozási, támogatási folyamat tervezésében, dilemmák értelmezése			4	4
	Testi ellátás, fizikai érintkezés jelentősége			4	4
	Fejlesztés módjai, lehetőségei (Bazális stimuláció)			4	4
	Fejlesztési és rehabilitációs terv készítése, kialakításának és megvalósításának lehetősége			3	3
	Fogyatékkal élők integrációjának elősegítése, akadálymentesítés lehetőségei			4	4
	Gyógyászati segédeszközök fajtái, beszerzése, használatának megtanítása			4	4
	Foglalkoztatás területei: készségfejlesztő, szintentartó, szórakoztató foglalkozások feltételeinek megteremtése. Fejlesztő foglalkoztatás és akkreditált foglalkoztatás			2	2
	Tanulási terület összórászáma	72	18	186	276
Egészségügyi ismeretek	Anatómiai és élettani ismeretek	54	0	0	54
	Emberi test felépítése, szerveződés szintjei	4			4
	Mozgásrendszer felépítése működése	6			6
	Légzőrendszer felépítése, működése	8			8
	Keringési rendszer felépítése, működése	10			10
	A vérképzőrendszer és nyirokrendszer felépítése, működése	6			6
	Emésztőrendszer felépítése, működése	6			6
	A vizelet kiválasztó és szaporodó szervrendszer felépítése, működése	4			4
	A hormonális rendszer felépítése, működése	4			4
	Idegrendszer felépítése, működése	4			4
	Az érzékszervek	2			2
	Egészségügyi alapismeretek	18	72	0	90
	Általános kórtani és immunitástani ismeretek	18			18

	Részletes kórtani ismeretek		34		34
	Mikrobiológiai és járványtani alapismeretek		10		10
	Népegészségügyi és környezetegészségügyi alapismeretek		9		9
	Egészségvédelem, egészségfejlesztés		9		9
	Higiéné - Fertőtlenítés, sterilizálás, infekciókontroll		5		5
	Készségfejlesztés az ápoló egészségnevelő és higiénés tevékenységeiben		5		5
	A szakgondozó ápolási feladatai diagnosztikai és terápiás beavatkozások során	0	45	15,5	60,5
	Diagnosztikai és terápiás alapismeretek		20		20
	Készségfejlesztés a diagnosztikai célú ápolói tevékenységekben		7		7
	Gyógyszertani és gyógyszerelési ismeretek		8		8
	Speciális gyógyszerelési ismeretek, feladatok		6		6
	Készségfejlesztés a terápiás célú ápolói tevékenységekben és az ápolási dokumentumok vezetésében, kezelésében		4	15	19
	Elsősegélynyújtás	0	27	0	27
	Elsősegélynyújtási alapismeretek		4		4
	Elsősegélynyújtási algoritmusok és alkalmazásuk a sérülteknél		8		8
	Hirtelen rosszullevések és ellátásuk		6		6
	Tömegkatasztrófa. Teendők tömegkatasztrófa esetén		4		4
	Munka-, tűz-, és balesetvédelmi alapfogalmak és feladatok ellátása		5		5
	Ápolástani, gondozástani ismeretek	0	72	31	103
	Ápolási és gondozási alapismeretek		10		10
	Ápolási modellek. Ápolási folyamat.		5		5
	Egészséges és akadályozott ember gondozása, ápolása		10		10
	Gyógyíthatatlan, haldokló beteg gondozása és ápolása		5		5
	Ápolási beavatkozások		10		10
	Készségfejlesztés ápolási beavatkozások során		10	16	26
	Betegmegfigyelés		14		14
	Készségfejlesztés a betegmegfigyelési tevékenységekben és az ápolási dokumentumok vezetésében, kezelésében		8	15	23
	Tanulási terület összóraszáma	54	180	46	280
A szociális munka és a szociálpolitika alapjai	Szociálismunka gyakorlata	0	72	31	103
	Általános szociális munka		32		32
	Szociális munka értékei, etikai kódex		8		8
	Szociális munka egyénekekkel és családokkal		16		16
	Szociális munka csoportokkal			8	8
	Közösségi szociális munka			8	8
	Kommunikációs és laborgyakorlatok		8	8	16

Esetfeldolgozás		8	7	15
Szociálpolitikai és jogi alapismeretek	0	54	15,5	69,5
Szociálpolitikai alapismeretek		10		10
A szociális intézményrendszer		10		10
Családjogi alapismeretek, családtámogatási rendszer		10		10
Jogi esetfeldolgozás		14	8,5	22
Adminisztráció		10	7	17
Társadalomismeret	0	18	0	18
Társadalomismereti alapfogalmak		6		6
A mai magyar társadalom jellemzői		6		6
A társadalmi helyzet és az egészség összefüggései		6		6
Portfólió	0	18	31	49
A portfólió készítés alapja		2		2
Bemutakozás, célkitűzés		2		2
Dokumentumgyűjtés		14	16	30
Összegezés, reflexió			7	7
Felkészülés a szóbeli prezentációra			8	8
Tanulási terület összórászáma	0	144	77	221
Éves szakmai óraszám összesen esti munkarendben	630	630	542,5	1802,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	80	80		160

A Szociális és mentálhigiénés szakgondozó szakma tanulási területeihez rendelt tantárgyak éves órászámai a 3 évfolyamos felnőttképzési jogviszonyban, esti munkarendben

Tanulási területek	Tantárgyak	A tantárgyak heti órászámai évfolyamok szerint			Heti órászám
		1/13.	2/14.	3/15.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9			9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelven			31	31
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	72			72
	Pszichológia	45			45
	Egészségügyi ismeretek	36			36
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	36			36
	Társadalomismeret	36			36
	Szociális ismeretek	72			72
Ágazati alapozó oktatás órászáma		297		31	337
Mentálhigiénés feladatok	Mentálhigiénés alapismeretek	36	36	31	103
	Egészséggondozás és mentálhigiénés rehabilitáció	36	36	62	134
	Esetmegbeszélés, szupervízió a gyakorlatban	27	72		99

	Szakmai gyakorlat	27	36	46,5	109,5
	Pszichológiai alapismeretek	36	36	31	103
Szociális gondozás	Időskorúak támogatási feladatai	90			90
	Geriátriai ismeretek		36	62	98
	Geriátriai ápolási és gyakorlati ismeretek			31	31
	Pszichiátriai betegek gondozási és gyakorlati feladatai			62	62
	Addiktológiai betegek gondozási és gyakorlati feladatai			31	31
	Fogyatékkal élők gondozási és gyakorlati feladatai			31	31
Egészségügyi ismeretek	Anatómiai és élettani ismeretek	54			54
	Egészségügyi alapismeretek	18	72		90
	A szakgondozó ápolási feladatai diagnosztikai és terápiás beavatkozások során		45	15,5	60,5
	Elsősegélynyújtás		27		27
	Ápolástani, gondozástani ismeretek		72	31	103
A szociális munka és a szociálpolitika alapjai	Szociálismunka gyakorlata		72	31	103
	Szociálpolitikai és jogi alapismeretek		54	15,5	69,5
	Társadalomismeret		18		18
	Portfólió		18	31	49
Éves óraszám		630	630	542,5	1802,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80	80		160

A Szociális és mentálhigiénés szakgondozó szakma tanulási területeihez rendelt tantárgyak heti óraszámai a 3 évfolyamos felnőttképzési jogviszonyban esti munkarendben

Tanulási területek	Tantárgyak	A tantárgyak heti óraszámai évfolyamok szerint			Heti óraszám
		1/13.	2/14.	3/15.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelven			1	1
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	2			2
	Pszichológia	1,25			1,25
	Egészségügyi ismeretek	1			1
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	1			1
	Társadalomismeret	1			1
	Szociális ismeretek	2			2
Ágazati alapozó oktatás óraszám		8,25		1	9,5
Mentálhigiénés feladatok	Mentálhigiénés alapismeretek	1	1	1	3
	Egészséggondozás és mentálhigiénés	1	1	2	4

	rehabilitáció				
	Esetmegbeszélés, szupervízió a gyakorlatban	0,75	2		2,75
	Szakmai gyakorlat	0,75	1	1,5	3,25
	Pszichológiai alapismeretek	1	1	1	3
Szociális gondozás	Időskorúak támogatási feladatai	2,5			2,5
	Geriátriai ismeretek		1	2	3
	Geriátriai ápolási és gyakorlati ismeretek			1	1
	Pszichiátriai betegek gondozási és gyakorlati feladatai			2	2
	Addiktológiai betegek gondozási és gyakorlati feladatai			1	1
	Fogyatékkal élők gondozási és gyakorlati feladatai			1	1
Egészségügyi ismeretek	Anatómiai és élettani ismeretek	1,5			1,5
	Egészségügyi alapismeretek	0,5	2		2,5
	A szakgondozó ápolási feladatai diagnosztikai és terápiás beavatkozások során		1,25	0,5	1,75
	Elsősegélynyújtás		0,75		0,75
	Ápolástani, gondozástani ismeretek		2	1	3
A szociális munka és a szociálpolitika alapjai	Szociálismunka gyakorlata		2	1	3
	Szociálpolitikai és jogi alapismeretek		1,5	0,5	2
	Társadalomismeret		0,5		0,5
	Portfólió		0,5	1	1,5
Éves óraszám		17,5	17,5	17,5	52,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80	80		160

A tanulási területeken belüli tantárgyak heti óraszámait munkarend nélküli (esti) két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek - tantárgyak		A tantárgyak heti órászámai évfolyamok szerint				Heti órászám
		1/13.		2/14.	3/15.	
		I.félév	II.félév			
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5				0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelven				1	1
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	4				2
	Pszichológia	2,5				1,25
	Egészségügyi ismeretek	2				1
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	2				1
	Társadalomismeret	2				1
	Szociális ismeretek	4				2
Ágazati alapozó oktatás órászáma		16,5			1	9,5
Mentálhigiénés feladatok	Mentálhigiénés alapismeretek	0,5				0,25
I.félév órászáma		17,5			1	9,75

Mentálhigiénés feladatok	Mentálhigiénés alapismeretek		1,5	1	1	2,75
	Egészség gondozás és mentálhigiénés rehabilitáció		2	1	2	4
	Esetmegbeszélés, szupervízió a gyakorlatban		1,5	2		2,75
	Szakmai gyakorlat		1,5	1	1,5	3,25
	Pszichológiai alapismeretek		2	1	1	3
Szociális gondozás	Időskorúak támogatási feladatai		5			2,5
	Geriátriai ismeretek			1	2	3
	Geriátriai ápolási és gyakorlati ismeretek				1	1
	Pszichiátriai betegek gondozási és gyakorlati feladatai				2	2
	Addiktológiai betegek gondozási és gyakorlati feladatai				1	1
	Fogyatékkal élők gondozási és gyakorlati feladatai				1	1
Egészségügyi ismeretek	Anatómiai és élettani ismeretek		3			1,5
	Egészségügyi alapismeretek		1	2		2,5
	A szakgondozó ápolási feladatai diagnosztikai és terápiás beavatkozások során			1,25	0,5	1,75
	Elsősegélynyújtás			0,75		0,75
	Ápolástani, gondozástani ismeretek			2	1	3
A szociális munka és a szociálpolitika alapjai	Szociálismunka gyakorlata			2	1	3
	Szociálpolitikai és jogi alapismeretek			1,5	0,5	2
	Társadalomismeret			0,5		0,5
	Portfólió			0,5	1	1,5
Éves óraszám		17,5	17,5	17,5	17,5	52,5
Éves óraszám		17,5		17,5	17,5	52,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		80		160

3.3. Szakképző iskolai szakmai oktatás

Szakképző iskolai szakmai oktatás képzési szerkezete			
Ágazat megnevezése	Szakma/szakmairány/részsakma megnevezése	Szakma azonosító száma	Év-folyamok
Elektronika és elektrotechnika	Villanyszerelő		
	• Épületvillamosság		
	• Villamos hálózat		
	• Villamos készülék és berendezés	4 0713 04 07	2
Élelmiszeripar	Pék	5 0411 09 01	2
Építőipar	Burkoló	4 0732 06 03	2
	Festő, mázoló, tapétázó	4 0732 06 05	2
Épületgépészet	Hűtő- és szellőzőrendszer szerelő	4 0732 07 02	2
Fa és bútortipar	Asztalos	4 0722 08 01	2
Gépészet	Gépi és CNC forgácsoló	4 0715 10 07	2

	Hegesztő	4 0715 10 08	2
Mezőgazdaság és erdészet	Gazda • Állattenyésztő, • Lovász, • Növénytermesztő	5 0812 17 06	2
Műhelyiskola			
Mezőgazdaság és erdészet	Aranykalászos gazda	4 0811 17 04	6 hónaptól 24 hónapig

3.3.1. Villanyszerelő szakma

A szakma alapadatai

Megnevezés	A szakmai alapadatai
Az ágazat megnevezése	Elektronika és elektrotechnika
A szakma azonosító száma	4 0713 04 07
A szakma szakmairányai	• Villamos hálózat, • Épületvillamosság, • Villamos készülék és berendezés
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
A Digitális Kompetencia Keretrendszer szint	5
Ágazati alapoktatás megnevezése	Műszaki
Kapcsolódó részsakmák megnevezése	Villamosipari előkészítő
Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül)	Tanulói jogviszonyban • 3 éves szakképző iskolai oktatásban: legalább 2100 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), • 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: legalább 2100 óra megtartott foglalkozás
	Felnőttképzési jogviszonyban A tanulói jogviszony alapján a szakmai programban felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama	Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra , Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 160 óra
A szakmai oktatás teljes időtartama tanulói és felnőttképzési jogviszonyban	A foglalkozások óraszama tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az előző sorok alapján

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, munkaterületek

Villamos hálózat szakmairányánál

- Digitális és papír alapú dokumentáció alapján villamos és mechanikai kötések készítését, süllyesztett- és falon kívüli villamos alapszereléseket létesít.
- Lakóépület csatlakozó vezetékeit létesíti, fogyasztásmérő helyet alakít ki vagy szerel.
- Villamos biztonságtechnikai eszközöket telepít, szerel.
- Berendezések kábeles csatlakozó vezetékeit létesíti, továbbá összekötést készít kisfeszültségű kábelben.
- Kábel hálózatot létesít és elkészíti a megvalósulási dokumentációt.
- Villamos gépet helyez üzembe.

- Hálózatok terveit ellenőrzi, és kis- és közép feszültségű szabadvezetékes hálózatot épít.
- Transzformátor és kapcsolóállomást szerel, telepít, üzemállapotait méri és elosztószekrényt létesít, szerel, üzemeltet.
- Köztéri világítási berendezést telepít.
- Villamos hálózatok, alállomások állapotát ellenőrzi, üzemelteti, feszültségmentesítést és feszültség alá helyezést hajt végre.
- Organizációs bejárást végez.
- Dokumentáció alapján fotovoltaiikus berendezést szerel.

Épületvillamosság szakmairányánál

- Digitális és papír alapú dokumentáció alapján villamos és mechanikai kötéseket készít, épületek villamos hálózatának villamos alapszerelését végzi.
- Kialakítja az épületek villamos áramköröit.
- Lakóépület csatlakozó vezetékeit és fogyasztásmérő helyet létesít.
- Villamos biztonságtechnikai eszközöket kiválaszt, telepít, üzembe helyez.
- Kábelösszekötést és kábel végelzárást készít kisfeszültségű kábelben.
- Létesítmények villamos kábelhálózatát létesíti és berendezéseit telepíti, elkészíti a megvalósulási dokumentációt.
- Villamos gépet helyez üzembe. Dokumentáció alapján fotovoltaiikus berendezést szerel.
- Épület villamos áramkörökhöz tartozó villamos elosztót szerel.
- Ipari elosztó hálózatot, fővezeték és kábelhálózatot épít ki.
- Ipari és kommunális épületek intelligens villamos vezérlő és szabályozó berendezéseit, erőáramú hálózatát szereli, üzembe helyezi, kezelését betanítja.
- Világítási berendezéseket szerel, üzembe helyez.

Villamos készülék és berendezés szerelő szakmairányánál

- Digitális és papír alapú dokumentáció alapján villamos és mechanikai kötéseket készít, süllyesztett- és falon kívüli villamos alapszereléseket létesít.
- Dokumentáció alapján lakóépület csatlakozó vezetékeit kiépíti, az áramszolgáltató előírása szerinti fogyasztásmérő helyet alakít ki, vagy szerel.
- Berendezések kábeles csatlakozó vezetékeit létesíti, valamint elkészíti a megvalósulási dokumentációt.
- Kábelösszekötést és kábel végelzárást készít kisfeszültségű kábelben.
- Villamos gépet, transzformátort, villamos forgógépet telepít, hálózatra csatlakoztat.
- Kapcsoló készüléket kiválaszt, beköt, működési jellemzőit beállítja, ellenőrzi.
- Rajz alapján ipari elosztó berendezést telepít és üzembe helyez az érintésvédelmi és biztonságtechnikai előírásoknak megfelelően.
- Dokumentáció alapján fotovoltaiikus berendezést szerel.
- Műszaki leírás alapján motor vezérlőberendezést szerel, frekvenciaváltót telepít.
- Dokumentáció alapján villamos gépek, ipari elosztók üzembe helyezés előtti és üzemi vizsgálatait végzi

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Megnevezés	A belépés feltétele
Iskolai előképzettség	
Tanulói jogviszonyban: 3 éves szakképző iskolai oktatásban	alapfokú iskolai végzettség
Tanulói jogviszonyban: 2 éves	közismereti kerettantervnek a középiskola kilencedik

kizárólag szakmai vizsgára felkészítésben	és tizedik évfolyamára vonatkozóan előírt követelményeinek teljesítése vagy középfokú végzettség
Kizárólag felnőtteképzési jogviszonyban	alapfokú iskolai végzettség
Alkalmassági követelmények	
Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt	nem szükséges

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

- Egyszerű alkatrészekről készült műszaki rajzokat olvas.
- A rajzok alapján kiválasztja a gyártáshoz szükséges eszközöket, szerszámokat, gépeket.
- Gyártási, szerelési sorrendtervet készít. Ezek alapján kézi megmunkálással, vagy kisgépekkel egyszerű, fémből készült alkatrészeket gyárt.
- Az elkészült alkatrészek méreteit mérőeszközökkel ellenőrzi, és a mérést szakszerűen dokumentálja.
- Műszaki dokumentáció alapján egyszerűbb csavarkötéseket, szegecskötéseket és lágyforrasztással készült kötésekkel létesít.
- Villamos kapcsolási rajz alapján egyszerű villamos áramköröket állít össze, és azokon elvégzi a feszültség, az áramerősség és az ellenállás mérését.
- Az elvégzett méréseket dokumentálja.
- Ismeri és használja a hiba- és túláramvédelmi eszközöket.
- Mechanikus és villamos elemekből álló alkatrészcsoportot szerel össze.
- A munkafolyamatok elvégzésének során kiemelt figyelmet fordít a környezetvédelmi szempontokra.

A 2 évfolyamos képzés óratervei szakmairányok szerint

Kizárólag szakmai vizsgára felkészítő szakmai oktatásra, felnőttképzési jogviszonyban

3.3.1.1. Épületvillamosság szakmairány

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök évfolyamok szerinti éves óraszámai évfolyamonként, esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek	Tantárgyak - témakörök	2 évfolyamos szakmai képzés		
		1.	2.	Összes óra
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Small talk” – általános társalgás		5,5	5,5

	Állásinterjú		10	10
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	144	0	144
	Villamos áramkör	45		45
	Villamos áramkör ábrázolása	9		9
	Villamos áramkör kialakítása	18		18
	Villamos biztonságtechnika	18		18
	Villamos áramkörök mérése, dokumentálása	54		54
	Gépészeti alapismeretek	153	0	153
	Munkabiztonság, tűz- és környezetvédelem	18		18
	Műszaki rajz alapjai	36		36
	Anyag és gyártásismeret	18		18
	Fémipari alapmegmunkálások	36		36
	Projektmunka	45		45
	Tanulási terület összóraszama	297	0	297
	Ágazati alapozó oktatás óraszama	297	31	337
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika	27	46,5	73,5
	Aktív és passzív hálózatok	9		9
	Villamos erőtér, kondenzátor	6		6
	Mágneses tér	6		6
	Váltakozó áramú hálózatok	6	26,5	32,5
	Többfázisú hálózatok		20	20
	Ipari elektronika	0	31	31
	Félvezető alkatrészek		10	10
	Impulzustechnika		6	6
	Egyenirányítók, tápegységek		5	5
	A digitális technika alapjai		10	10
	Villamos dokumentáció	27	15,5	42,5
	A műszaki ábrázolás alapjai	18		18
	Villamosipari szakrajz	9	15,5	24,5
	Tanulási terület összóraszama	54	93	147
Biztonság-technika	Villamos biztonságtechnika	18	31	49
	Alapvédelem	3		3
	Hibavédelem	15		15
	Szerelői ellenőrzés		7	7
	Villámvédelem		7	7
	Túlfeszültség – védelem		7	7
	Tűzvédelem		5	5
	Magasban végzett munka		5	5
	Munkavédelem	18	0	18
	Munkavédelmi alapismeretek	4		4
	Egészséges és biztonságos munkakörülmények	5		5
	Munkakörnyezeti hatások	4		4
	Biztonságos munkaeszköz-használat	5		5
	Tanulási terület összóraszama	36	31	67
Épületvillamosság	Épületvillamosság 1.	72	46,5	118,5
	Az épületvillamos szerelői munka előkészítése	16		16
	Vezetékek	14		14
	Aramütés elleni védelem	12,5		12,5
	Épület-villanyszerelési technikák	29,5		29,5
	Kapcsolókészülékek, túláram-védelem		23	23
	Épületvillamossági fogyasztók, világítás		23,5	23,5
	Épületvillamosság 2.	0	279	279
	A villamos munka felmérése, alapszerelés		108,5	108,5
	Épületvillamossági vezérlők, szabályozók		62	62
	Intelligens épületautomatika		47	47
	Villámvédelem		20,5	20,5
	Túlfeszültség-védelem		20,5	20,5
	A villamos munka átadása, ellenőrzése		20,5	20,5
	Tanulási terület összóraszama	72	325,5	397,5
é k e k	Villamos készülékek és berendezések 1.	72	62	134

	Villamos gépek, elosztók anyagai	12		12
	Transzformátorok	22,5		22,5
	Forgó mágneses mező, szinkrongép	12		12
	Aszinkrongép		40	40
	Egyenáramú és különleges villamos gépek		22	22
	Elosztó berendezések	25,5		25,5
	Tanulási terület összórárszáma	72	62	134
Villamos-hálózat	Villamoshálózatok 1.	90	0	90
	Villamos energia előállítás	7,5		7,5
	Villamos hálózatok	12,5		12,5
	Kábel hálózatok	35		35
	Csatlakozó berendezés létesítése	35		35
	Tanulási terület összórárszáma	90	0	90
	Egybefüggő szakmai gyakorlat	80	-	80
Éves órárszámok		630	542,5	1172,5

A szakma tanulási területei, tantárgyai évfolyamok szerinti éves órárszámai esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek	Tantárgyak	1.	2.	Összes órárszám
		Évfolyamok, órárszámok		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Műszaki alapoás	Villamos alapismeretek	144		144
	Gépészeti alapismeretek	153		153
Ágazati alapoó oktatás órárszáma		297	31	337
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika	27	46,5	73,5
	Ipari elektronika		31	31
	Villamos dokumentáció	27	15,5	42,5
Biztonságtechnika	Villamos biztonságtechnika	18	31	49
	Munkavédelem	18		18
Épületvillamosság	Épületvillamosság 1.	72	46,5	118,5
	Épületvillamosság 2.		279	279
Villamos készülékek és berendezések	Villamos készülékek és berendezések 1.	72	62	134
Villamoshálózat	Villamoshálózatok 1.	90		90
Éves órárszám összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		

A szakma tanulási területei, tantárgyai évfolyamok szerinti heti órárszámai esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek - tantárgyak	1.	2.	Összes órárszám

		Évfolyamok, óraszámok		
Munka-vállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	4		4
	Gépészeti alapismeretek	4,25		4,25
Ágazati alapozó oktatás óraszám		8,25	1	9,5
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika	0,75	1,5	2,25
	Ipari elektronika		1	1
	Villamos dokumentáció	0,75	0,5	1,25
Biztonságtechnika	Villamos biztonságtechnika	0,5	1	1,5
	Munkavédelem	0,5	0	0,5
Épületvillamosság	Épületvillamosság 1.	2	1,5	3,5
	Épületvillamosság 2.		9	9
Villamos készülékek és berendezések	Villamos készülékek és berendezések 1.	2	2	4
Villamoshálózat	Villamoshálózatok 1.	2,5		2,5
Heti óraszámok összesen		17,5	17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		

A tantárgyak heti órászámai esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek - tantárgyak		Évfolyamok			Összes óraszám
		1.		2.	
		I.félév	II.félév		
Munka-vállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8			4
	Gépészeti alapismeretek	8,5			4,25
Ágazati alapozó oktatás óraszám		16,5		1	9,5
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika	0,5			0,25
I.félév óraszám		17,5		1	9,75
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika		1	1,5	2
	Ipari elektronika			1	1
	Villamos dokumentáció		1,5	0,5	1,25
Biztonságtechnika	Villamos biztonságtechnika		1	1	1,5
	Munkavédelem		1	0	0,5
Épületvillamosság	Épületvillamosság 1.		4	1,5	3,5
	Épületvillamosság 2.			9	9
Villamos készülékek és berendezések	Villamos készülékek és berendezések 1.		4	2	4
Villamoshálózat	Villamoshálózatok 1.		5		2,5
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35

Heti óraszám összesen	17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat	80			

3.3.1.2. Villamos hálózat szakmairány

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök évfolyamok szerinti éves óraszámai évfolyamonként, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek	Tantárgyak - témakörök	1.	2.	Összes óraszám
		Évfolyamok, óraszámok		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Small talk” – általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Műszaki alapismeretek	Villamos alapismeretek	144	0	144
	Villamos áramkör	45		45
	Villamos áramkör ábrázolása	9		9
	Villamos áramkör kialakítása	18		18
	Villamos biztonságtechnika	18		18
	Villamos áramkörök mérése, dokumentálása	54		54
	Gépészeti alapismeretek	153	0	153
	Munkabiztonság, tűz- és környezetvédelem	18		18
	Műszaki rajz alapjai	36		36
	Anyag és gyártásismeret	18		18
	Fémipari alpmegmunkálások	36		36
	Projekt munka	45		45
	Tanulási terület összórárszáma	297	0	297
	Ágazati alapoó oktatás órárszáma	297	31	337
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika	27	46,5	73,5
	Aktív és passzív hálózatok	9		9
	Villamos erőtér, kondenzátor	6		6
	Mágneses tér	6		6
	Váltakozó áramú hálózatok	6	26,5	32,5
	Többszázisú hálózatok		20	20
	Ipari elektronika	0	31	31
	Félvezető alkatrészek		10	10
	Impulzustechnika		6	6
	Egyenirányítók, tápegységek		5	5
	A digitális technika alapjai		10	10
	Villamos dokumentáció	27	15,5	42,5
	A műszaki ábrázolás alapjai	18		18
	Villamosipari szakrajz	9	15,5	24,5
	Tanulási terület összórárszáma	54	93	147

Biztonság- technika	Villamos biztonságtechnika	18	31	49
	Alapvédelem	3		3
	Hibavédelem	15		15
	Szerelői ellenőrzés		7	7
	Villámvédelem		7	7
	Túlfeszültség - védelem		7	7
	Tűzvédelem		5	5
	Magasban végzett munka		5	5
	Munkavédelem	18	0	18
	Munkavédelmi alapismeretek	4		4
	Egészséges és biztonságos munkakörülmények	5		5
	Munkakörnyezeti hatások	4		4
	Biztonságos munkaeszköz-használat	5		5
	Tanulási terület összórárszáma	36	31	67
Épületvillamoss ág	Épületvillamosság 1.	72	46,5	118,5
	Az épületvillamos szerelői munka előkészítése	16		16
	Vezetékek	14		14
	Áramütés elleni védelem	12,5		12,5
	Épület-villanyszerelési technikák	29,5		29,5
	Kapcsolókészülékek, túláram-védelem		23	23
	Épületvillamossági fogyasztók, világítás		23,5	23,5
	Tanulási terület összórárszáma	72	46,5	118,5
Villamos készülékek és berendezések	Villamos készülékek és berendezések 1.	72	62	134
	Villamos gépek, elosztók anyagai	12		12
	Transzformátorok	22,5		22,5
	Forgó mágneses mező, szinkrongép	12		12
	Aszinkrongép		40	40
	Egyenáramú és különleges villamos gépek		22	22
	Elosztó berendezések	25,5		25,5
	Tanulási terület összórárszáma	72	62	134
Villamoshálózat	Villamoshálózatok 1.	90	0	90
	Villamos energia előállítás	7,5		7,5
	Villamos hálózatok	12,5		12,5
	Kábelhálózatok	35		35
	Csatlakozó berendezés létesítése	35		35
	Villamoshálózatok 2.	0	279	279
	Szabad vezetékek		60	60
	Hálózati kapcsolókészülékek és berendezések		39,5	39,5
	Transzformátor- és kapcsolóállomások		28	28
	Földelések telepítése		30	30
	Közvilágítási hálózatok		35	35
	Villamos hálózatok üzeme		55	55
	Hálózatok ellenőrzése		31,5	31,5
	Tanulási terület összórárszáma	90	279	369
Éves órászámok		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		

A szakma tanulási területei, tantárgyai évfolyamok szerinti éves órászámai esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek - tantárgyak		1.	2.	Összes órászám
		Évfolyamok, órászámok		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	144		144
	Gépészeti alapismeretek	153		153
Ágazati alapozó oktatás órászáma		297	31	337

Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika	27	46,5	73,5
	Ipari elektronika		31	31
	Villamos dokumentáció	27	15,5	42,5
Biztonságtechnika	Villamos biztonságtechnika	18	31	49
	Munkavédelem	18	0	18
Épületvillamosság	Épületvillamosság 1.	72	46,5	118,5
Villamos készülékek és berendezések	Villamos készülékek és berendezések 1.	72	62	134
Villamoshálózat	Villamoshálózatok 1.	90		90
	Villamoshálózatok 2.	0	279	279
Éves óraszámok összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		

A szakma tanulási területei, tantárgyai évfolyamok szerinti heti óraszámai esti képzésben

Tanulási területek	Tantárgyak	1.	2.	Összes óraszám
		Évfolyamok, óraszámok		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	4		4
	Gépészeti alapismeretek	4,25		4,25
Ágazati alapozó oktatás órászáma		8,25	0	9,5
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika	0,75	1,5	2,25
	Ipari elektronika		1	1
	Villamos dokumentáció	0,75	0,5	1,25
Biztonságtechnika	Villamos biztonságtechnika	0,5	1	1,5
	Munkavédelem	0,5		0,5
Épületvillamosság	Épületvillamosság 1.	2	1,5	3,5
Villamos készülékek és berendezések	Villamos készülékek és berendezések 1.	2	2	4
Villamoshálózat	Villamoshálózatok 1.	2,5	0	2,5
	Villamoshálózatok 2.	0	9	9
Heti óraszámok összesen		17,5	17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		

A tantárgyak heti óraszámai esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek- tantárgyak		Évfolyamok			Összes óraszám
		1.		2.	
		I.félév	II.félév		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1

Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8			4
	Gépészeti alapismeretek	8,5			4,25
Ágazati alapozó oktatás óraszama		16,5		0	9,5
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika	0,5			0,25
I.félév óraszama		17,5			
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika		1	1,5	2
	Ipari elektronika			1	1
	Villamos dokumentáció		1,5	0,5	1,25
Biztonságtechnika	Villamos biztonságtechnika		1	1	1,5
	Munkavédelem		1		0,5
Épületvillamosság	Épületvillamosság 1.		4	1,5	3,5
Villamos készülékek és berendezések	Villamos készülékek és berendezések 1.		4	2	4
Villamoshálózat	Villamoshálózatok 1.		5	0	2,5
	Villamoshálózatok 2.			9	9
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat			80		

3.3.1.3. Villamos készülék és berendezés szakmairány

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök évfolyamok szerinti éves óraszamai évfolyamonként nappali képzésben

Tanulási területek	Tantárgyak - témakörök	1.	2.	Összes óraszám
		Évfolyamok, óraszámok		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Small talk” – általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	144	0	144
	Villamos áramkör	45		45
	Villamos áramkör ábrázolása	9		9
	Villamos áramkör kialakítása	18		18
	Villamos biztonságtechnika	18		18
	Villamos áramkörök mérése, dokumentálása	54		54
	Gépészeti alapismeretek	153	0	153
	Munkabiztonság, tűz- és környezetvédelem	18		18
	Műszaki rajz alapjai	36		36
	Anyag és gyártásismeret	18		18
	Fémipari alapmegmunkálások	36		36
	Projekt munka	45		45
	Tanulási terület összóraszama	297	0	288
5. évfolyam	Elektrotechnika	27	46,5	73,5

	Aktív és passzív hálózatok	9		9
	Villamos erőter, kondenzátor	6		6
	Mágneses tér	6		6
	Váltakozó áramú hálózatok	6	26,5	32,5
	Többfázisú hálózatok		20	20
	Ipari elektronika	0	31	31
	Félvezető alkatrészek		10	10
	Impulzustechnika		6	6
	Egyenirányítók, tápegységek		5	5
	A digitális technika alapjai		10	10
	Villamos dokumentáció	27	15,5	42,5
	A műszaki ábrázolás alapjai	18		18
	Villamosipari szakrajz	9	15,5	24,5
	Tanulási terület összórárszáma	54	93	147
Biztonság- technika	Villamos biztonságtechnika	18	31	49
	Alapvédelem	3		3
	Hibavédelem	15		15
	Szerelői ellenőrzés		7	7
	Villámvédelem		7	7
	Túlfeszültség - védelem		7	7
	Tűzvédelem		5	5
	Magasban végzett munka		5	5
	Munkavédelem	18	0	18
	Munkavédelmi alapismeretek	4		4
	Egészséges és biztonságos munkakörülmények	5		5
	Munkakörnyezeti hatások	4		4
	Biztonságos munkaeszköz-használat	5		5
	Tanulási terület összórárszáma	36	31	67
Épületvillamoss ág	Épületvillamosság 1.	72	46,5	118,5
	Az épületvillamos szerelői munka előkészítése	16		16
	Vezetékek	14		14
	Áramütés elleni védelem	12,5		12,5
	Épület-villanyszerelési technikák	29,5		29,5
	Kapcsolókészülékek, túláram-védelem		23	23
	Épületvillamossági fogyasztók, világítás		23,5	23,5
	Tanulási terület összórárszáma	72	46,5	118,5
Villamos készülékek és berendezések	Villamos készülékek és berendezések 1.	72	62	134
	Villamos gépek, elosztók anyagai	12		12
	Transzformátorok	22,5		22,5
	Forgó mágneses mező, szinkrongép	12		12
	Aszinkrongép		40	40
	Egyenáramú és különleges villamos gépek		22	22
	Elosztó berendezések	25,5		25,5
	Villamos készülékek és berendezések 2.	0	279	279
	Ipari elosztóhálózat		65	65
	Ipari elosztó berendezések		65	65
	Ipari fogyasztók vezérlőberendezései		60	60
	Villamos gépek üzemeltetése		60	60
	Villamos készülékek és berendezések vizsgálatai		29	29
	Tanulási terület összórárszáma	72	341	413
Villamos- hálózat	Villamoshálózatok 1.	90	0	90
	Villamos energia előállítás	7,5		7,5
	Villamos hálózatok	12,5		12,5
	Kábelhálózatok	35		35
	Csatlakozó berendezés létesítése	35		35
	Tanulási terület összórárszáma	90	0	90
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		
Éves óraszámok		630	542,5	1172,5

A szakma tanulási területei, tantárgyai évfolyamok szerinti éves óraszámai esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek	Tantárgyak	1.	2.	Összes óraszám
		Évfolyamok, óraszámok		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	144		144
	Gépészeti alapismeretek	153		153
Ágazati alapozó oktatás óraszama		297	31	337
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika	27	46,5	73,5
	Ipari elektronika		31	31
	Villamos dokumentáció	27	15,5	42,5
Biztonságtechnika	Villamos biztonságtechnika	18	31	49
	Munkavédelem	18		18
Épületvillamosság	Épületvillamosság 1.	72	46,5	118,5
Villamos készülékek és berendezések	Villamos készülékek és berendezések 1.	72	62	134
	Villamos készülékek és berendezések 2.		279	279
Villamoshálózat	Villamoshálózatok 1.	90		90
Éves óraszámok összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		

A szakma tanulási területei, tantárgyai évfolyamok szerinti heti óraszámai esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek	Tantárgyak	1.	2.	Összes óraszám
		Évfolyamok, óraszámok		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25	0	0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	1	1
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	4	0	4
	Gépészeti alapismeretek	4,25	0	4,25
Ágazati alapozó oktatás óraszama		8,25	1	9,5
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika	0,75	1,5	2,25
	Ipari elektronika	0	1	1
	Villamos dokumentáció	0,75	0,5	1,25
Biztonságtechnika	Villamos biztonságtechnika	0,5	1	1,5
	Munkavédelem	0,5	0	0,5
Épületvillamosság	Épületvillamosság 1.	2	1,5	3,5
Villamos készülékek és berendezések	Villamos készülékek és berendezések 1.	2	2	4
	Villamos készülékek és berendezések 2.	0	9	9

Villamoshálózat	Villamoshálózatok 1.	2,5	0	2,5
Heti óraszámok összesen		17,5	17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		

A tantárgyak heti órászámai esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek - tantárgyak		Évfolyamok			Összes óraszám
		1.		2.	
		I.félév	II.félév		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8			4
	Gépészeti alapismeretek	8,5			4,25
Ágazati alapozó oktatás óraszama		16,5		1	9,5
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika	0,5			
I.félév óraszama		17,5		1	9,5
Villamossági alapismeretek	Elektrotechnika		1	1,5	2,25
	Ipari elektronika			1	1
	Villamos dokumentáció		1,5	0,5	1,25
Biztonságtechnika	Villamos biztonságtechnika		1	1	1,5
	Munkavédelem		1	0	0,5
Épületvillamosság	Épületvillamosság 1.		4	1,5	3,5
Villamos készülékek és berendezések	Villamos készülékek és berendezések 1.		4	2	4
	Villamos készülékek és berendezések 2.			9	9
Villamoshálózat	Villamoshálózatok 1.		5	0	2,5
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80			

3.3.2. Pék szakma

A szakma alapadatai

Megnevezés	A szakmai alapadatai
Az ágazat megnevezése	Élelmiszeripar
A szakma megnevezése	Pék
A szakma azonosító száma	4 0721 05 11
A szakma szakmairányai	---
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer	4

szerinti szintje	
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
Digitális Kompetencia Keretrendszer szintje	4
Ágazati alapoktatás megnevezése	Élelmiszeripar
Kapcsolódó részsakmák megnevezése	Sütőipari és gyorspékiségi munkás
Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül)	Tanulói jogviszonyban • 3 éves szakképző iskolai oktatásban legalább 2100 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), • 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás Felnőttképzési jogviszonyban az iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama	Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 160 óra
A szakmai oktatás teljes időtartama	Tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az előző pontok alatti oktatási idők összege.

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, munkaterületek

- A pék különböző eljárásokkal sütőipari termékeket készít. Ezeken belül készít például búza-, rozs- vagy különleges kenyereket, zsemleféléket, kifliket és briósokat, kalácsokat, pogácsákat, illetve leveles termékeket.
- Munkája során meghatározza a szükséges nyersanyagok fajtáit és mennyiségét.
- Előkészíti a nyersanyagokat, majd azokból kovászt vagy tésztát készít.
- A tésztákat érleli, majd feldolgozza különböző tömegű, alakú termékekké.
- A leggyakrabban kelesztéssel tésztalazítást végez, majd a terméket különböző módon díszíti, utána megsüti.
- Különböző kelesztési eljárásokat alkalmaz.
- A készterméket felelősséggel kezeli, ha szükséges csomagolja és a vevő számára jelöléssel látja el.
- Munkája során betartja a vonatkozó technológiai és minőségbiztosítási előírásokat.
- Munkáját sütőipari gépek, berendezések és eszközök segítik, melyeket szakszerűen kezel.
- Munkáját a gazdaságossági elvek, minőségbiztosítási, élelmiszerhigiéniai, technológiai, tűz- munka-, baleset-, és környezetvédelmi és egyéb vonatkozó előírások betartásával végzi.

Megnevezés	A belépés feltétele
Iskolai előképzettség	
Tanulói jogviszonyban: 3 éves szakképző iskolai oktatásban	alapfokú iskolai végzettség
Tanulói jogviszonyban: 2 éves kizárólag szakmai vizsgára	közismereti kerettantervnek a középiskola kilencedik és tizedik évfolyamára vonatkozóan előírt

felkészítésben	követelményeinek teljesítése vagy középfokú végzettség
Kizárólag felnőtteképzési jogviszonyban	alapfokú iskolai végzettség
Alkalmassági követelmények	
Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt	nem szükséges

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

- Az alapoktatás olyan általános és széleskörű tudás és képesség megszerzését biztosítja, ami szükséges és hasznos minden élelmiszeripari ágazati szakmában betöltött munkakör esetén.
- Az alapoktatás végén a tanulók rálátnak az élelmiszeripari ágazat minden fontos részterületére, ezért megalapozott döntést hozhatnak a szakma kiválasztásánál. Irányítással élelmiszer-feldolgozási alpműveleteket végez: tárol, osztályoz, tisztít, aprít, kever, termikus műveletek végez (hűt, fagyaszt, főz, süt), csomagol.
- Felismeri és csoportosítja az élelmiszeripar nyersanyagait, azonosítja, hogy mely iparágak használják fel azokat.
- Rendelkezik az élelmiszer-előállításhoz szükséges műszaki alapismeretekkel: felismeri az élelmiszeriparban használatos szerkezeti anyagokat (fémek és nemfémek), 3D makett alapján vetületi ábrát készít geometriai alapelemekről (téglatest, henger, kúp), felismeri az alapvető gépelemeket (kötő gépelemek, hajtáselemek).
- Laboratóriumi alpműveleteket végez (tömegmérés, térfogatmérés, oldatkészítés, sűrűségmérés).
- Ágazathoz kapcsolódó alapszámításokat végez (százalék, aránypár).
- Ismeri és betartja a munkahelyi tűz-, munka-, baleset-, és környezetvédelmi szabályokat.
- Ismeri és betartja a személyi- és az élelmiszer-előállítás higiéniai követelményeit

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai két évfolyamos esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak - témakörök		2 évfolyamos, kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésben		
		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Small talk” – általános társalgás		5,5	5,5

	Állásinterjú		10	10
Élelmiszeripari alapismeretek	Élelmiszerismeret	36	0	36
	Anyagismeret	18		18
	Élelmiszeripari technológiai alapok	18		18
	Műszaki alapismeretek	36	0	36
	Géprajzi alapismeretek	9		9
	Gépelemek	7		7
	Erőátviteli gépelemek	7		7
	Csővek és csővezetékek	7		7
	Villanymotorok, hajtóművek, áttételek	6		6
	Élelmiszervizsgálat	36		36
	Bevezetés a laboratóriumi munkába	4		4
	Mintavétel	8		8
	Tömegmérés	4		4
	Térfogatmérés	4		4
	Hőmérsékletmérés	4		4
	Sűrűségmérés	8		8
	Oldatok	8		8
	Alapozó gyakorlatok	72		72
	Mérések	9		9
	Szakmaspecifikus alapműveletek	63		63
	Munkavédelem és higiénia	18		18
	Munkavédelem	9		9
	Higiénia	9		9
	Álágazati specializáció	99		99
	Álágazati specializáció	99		99
	Tanulási terület összóraszám	297		297
Ágazati alapozó oktatás óraszám		297	31	337
Sütőipari ismeretek	Sütőipari ismeretek	72	77,5	149,5
	Sütőipari anyagok	10	16,5	26,5
	A sütőipari technológia szakaszai	28		28
	Kenyérfélék	22		22
	Péksütemények	12	17	29
	Finompékárúk		16	16
	Egyedi táplálkozási igényt kielégítő termékek		9	9
	Egyedi technológiák		9	9
	Hagyományos sütőipari termékek		10	10
	Szakmai gépek	36	31	67
	Sütőipari eszközök	4		4
	A nyersanyagtárolás és -előkészítés gépei, berendezései	12		12
	A kovász- és tésztakészítés gépei, berendezései	16	7,5	23,5
	A tésztafeldolgozás gépei	4	6	10

	Kelesztők		6,5	6,5
	Kemencék és sütők		8	8
	A késztermékkezelés és a csomagolás gépei, berendezései		3	3
	Sütőipari termékek készítése	126	356,5	482,5
	A raktározás és előkészítés műveletei	20		20
	Technológiai műveletek	81	128,5	209,5
	Kenyérkészítés	7	79	86
	Péksütemények és finompékáruk készítése	10	92,5	102,5
	Egyedi táplálkozási igényt kielégítő, hagyományos és egyedi technológiával készült termékek készítése	5	39	44
	A pékség működése	3	17,5	20,5
	Minőség-ellenőrzés és minőségbiztosítás	36	0	36
	Nyersanyag vizsgálatok	7,5		7,5
	Késztermék vizsgálatok	10		10
	Minőségsszabályozás	7,5		7,5
	Üzemi minőségbiztosítási feladatok	11		11
	Tanulási terület összórászáma	288	465	753
Gazdasági és vállalkozási ismeretek	Gazdasági és vállalkozási ismeretek	36	31	67
	Gazdasági alapismeret	18		18
	Vállalkozás alapítása	18		18
	Vállalkozás működtetése		31	31
	Tanulási terület összórászáma	18	31	49
Portfóliókészítés	Portfóliókészítés	18	15,5	33,5
	A portfóliókészítés alapjai	2		2
	Bemutakozás, célkitűzés	2		2
	Dokumentumgyűjtés	14	13,5	27,5
	Összegzés, reflexió		2	2
	Tanulási terület összórászáma	18	15,5	33,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80	-	-
Éves óraszám		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves óraszámai évfolyamonkénti bontásban, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő		
		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Élelmiszeripari	Élelmiszerismeret	36		36

alapismeretek	Műszaki alapismeretek	36		36
	Élelmiszervizsgálat	36		36
	Alapozó gyakorlatok	72		72
	Munkavédelem és higiénia	18		18
	Álágazati specializáció	99		99
Ágazati alapozó oktatás óraszám		297	31	337
Sütőipari ismeretek	Sütőipari ismeretek	72	77,5	149,5
	Szakmai gépek	36	31	67
	Sütőipari termékek készítése	126	356,5	482,5
	Minőség-ellenőrzés és minőségbiztosítás	36		36
Gazdasági és vállalkozási ismeretek	Gazdasági és vállalkozási ismeretek	36	31	67
Portfóliókészítés	Portfóliókészítés	18	15,5	33,5
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		160	-	-

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszámait évfolyamonkénti bontásban, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő		
		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Élelmiszeripari alapismeretek	Élelmiszerismeret	1		1
	Műszaki alapismeretek	1		1
	Élelmiszervizsgálat	1		1
	Alapozó gyakorlatok	2		2
	Munkavédelem és higiénia	0,5		0,5
	Álágazati specializáció	2,75		2,75
Ágazati alapozó oktatás óraszám		8,25	1	9,5
Sütőipari ismeretek	Sütőipari ismeretek	2	2,5	4,5
	Szakmai gépek	1	1	2
	Sütőipari termékek készítése	3,5	11,5	15

	Minőség-ellenőrzés és minőségbiztosítás	1		1
Gazdasági és vállalkozási ismeretek	Gazdasági és vállalkozási ismeretek	1	1	2
Portfóliókészítés	Portfóliókészítés	0,5	0,5	1
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80	-	-
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	35

A tanulási területeken belüli tantárgyak heti óraszámait munkarend nélküli (esti) két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő			
		Évfolyamok			A képzés összes óraszása
		1. évfolyam		2. évfolyam	
		1.félév	2.félév		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0, 5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1
Élelmiszeripari alapismeretek	Élelmiszerismeret	2			1
	Műszaki alapismeretek	2			1
	Élelmiszervizsgálat	2			1
	Alapozó gyakorlatok	4			2
	Munkavédelem és higiénia	1			0,5
	Álágazati specializáció	5,5			2,75
Ágazati alapozó oktatás óraszása		16,5		1	9,5
Sütőipari ismeretek	Sütőipari ismeretek	0,5			0,25
I. félév óraszása összesen		17,5			9,75
Sütőipari ismeretek	Sütőipari ismeretek		3,5	2,5	4,25
	Szakmai gépek		2	1	2
	Sütőipari termékek készítése		7	11,5	15
	Minőség-ellenőrzés és minőségbiztosítás		2		1
Gazdasági és vállalkozási ismeretek	Gazdasági és vállalkozási ismeretek		2	1	2
Portfóliókészítés	Portfóliókészítés		1	0,5	1
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		-	-

3.3.3. Búrkoló szakma

A szakma alapadatai

Megnevezés	A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése	Építőipar
A szakma azonosító száma	4 0732 06 03
A szakma szakmairányai	nincs szakmairány
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
A Digitális Kompetencia Keretrendszer szint	4
Ágazati alapoktatás megnevezése	Építőipar
Kapcsolódó részzszakmák megnevezése	-
Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül)	Tanulói jogviszonyban 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás Felnőttképzési jogviszonyban az iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama	Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 160 óra
A szakmai oktatás teljes időtartama	Tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az előző pontok alatti oktatási idők összege.

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, munkaterületek

- A burkoló szakember műszaki tervek alapján elkészíti, javítja, felújítja és bontja az épületek beltéri-, kültéri-, oldalfal-, mennyezet és padlófelületeinek hideg- és melegburkolatát, térburkolatát, valamint az épületdíszítő burkolatait.
- Elkészíti, javítja, felújítja és bontja a homlokzat-, lábazat-, lépcső- és tér-burkolatokat.
- A kivitelezés során a tervdokumentáció alapján burkolatkiosztási tervet készít, anyagmennyiség számításokat végez, és a műszaki tervekkel összhangban ellenőrzi a burkolást megelőző szakipari munkák meglétét.
- A burkolóanyagokat szakszerűen előkészíti a kivitelezéshez.
- A különböző felületeket szakszerűen előkészíti a burkoláshoz.
- A burkoló anyagokat a termék és gyártói előírásoknak megfelelően kezeli, tárolja, szállítja, a kisgépek és kéziszerszámok használatával megmunkálja, esztétikusan elhelyezi. A burkolatokat hézagkialakítástól függően hézagolja.
- A burkolatokat szükség szerint utó kezeli.
- A kivitelezés során keletkezett hulladékokat a munkavédelmi, balesetvédelmi és környezetvédelmi előírásoknak megfelelően szállítja, tárolja.

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Megnevezés	A belépés feltétele
Iskolai előképzettség	
Tanulói jogviszonyban: 3 éves szakképző iskolai oktatásban	alapfokú iskolai végzettség
Tanulói jogviszonyban: 2 éves kizárólag szakmai vizsgára felkészítésben	közismereti kerettantervnek a középiskola kilencedik és tizedik évfolyamára vonatkozóan előírt követelményeinek teljesítése vagy középfokú végzettség
Kizárólag felnőttképzési jogviszonyban	alapfokú iskolai végzettség
Alkalmassági követelmények	
Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt	nem szükséges

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

- A tanuló megismeri az építőipari szakmák különböző tevékenységeit, alapvető technológiáit, anyagait.
- Eszközöket, kézi szerszámokat, egyszerű kisgépeket biztonsággal kezel.
- Megismeri az építési folyamat sorrendiségének szabályait, a tevékenységekhez kapcsolódó általános és munkavédelmi előírásokat.
- Egyéni védőfelszereléseket használ, betartja a tűz-és balesetvédelmi, illetve a környezetvédelmi előírásokat.
- Egyszerű, az építőiparra jellemző munkafolyamatokat végez.
- Kijelöl vízszintes és függőleges irányokat.
- Felkészül az önálló, illetve csoportos felelős munkavégzésre.
- Papír alapú és digitális építőipari műszaki rajzokat olvas, értelmez.
- Anyagjelölésekkel, méretarányos, egyszerű vázlatrajzokat készít.
- Ismeri az épületek és építmények alapvető szerkezeteit, azok ábrázolási módjait.
- Egyszerű mennyiségszámításokat végez (hossz, terület, térfogat, darab), műszaki rajzokról méretet olvas le.
- Azonosítja a tervdokumentációban ábrázolt szerkezeteket a megépített szerkezetekkel.
- Irodai szoftvereket alapfokon használ, digitális tartalmakat, dokumentumokat és alkalmazásokat kezel, így ismeri az e-építési napló alkalmazást.

Burkoló szakma óraterve

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai évfolyamonként esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak, témakörök		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		9.	10.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5

	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Smalltalk” –általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	63	0	63
	Az építőipar feladata, felosztása	4,5		4,5
	Az építési munkák sorrendje, az építési folyamat résztvevői	4,5		4,5
	Az építőipari szakmák és az építőipari feladatokhoz kapcsolódó szakmák tevékenységi köre	10,5		10,5
	Az épített környezet, települések, települési infrastruktúra	6		6
	Épületek, építmények csoportosítása, jellemzői, lakóépületek helyiségeinek, méreteinek, tájolásának ismerete	7,5		7,5
	Épületszerkezetek fogalma, rendeltetése, csoportosítása	6		6
	Építési technológiák, építési módok	6		6
	Az építőipar és a digitalizáció kapcsolata	18		18
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	180	0	180
	Az építőipari munkáknál használt anyagok ismerete	36		36
	Szerszámok, eszközök, gépek ismerete és alkalmazása	12		12
	Építőipari alapeladatok készítése	120		120
	Dokumentáció és prezentáció	12		12
	Építőipari rajzi alapismeretek	36	0	36
	Rajzi alapfogalmak	4,5		4,5
	Műszaki rajzok készítése	22,5		22,5
	Szabadkézi rajzok készítése	9		9
	Munka-és környezetvédelem	18	0	18
	Általános munkavédelmi ismeretek	7		7
	Tűzvédelem	2		2
	Környezetvédelem	3		3
	A munkavédelem építőipari vonatkozásai	6		6
	Tanulási terület összórászáma	297	0	297
Ágazati alapkutatás óraszám		297	31	337
A burkolás alapjai	Burkolás előkészítés	36	0	36
	Burkolatok anyagszükséglete	9		9
	Burkolatok kitűzése	9		9
	Burkolatok aljzatai, felület-ellenőrzés, aljzat-előkészítés	9		9
	Burkolás szerszámjai, gép- és eszközismeret	9		9
	Beltéri burkolatok	18	0	18
	Beltéri burkolatok anyagai	9		9
	Beltéri burkolatok, burkolási technológiák	9		9
	Kültéri burkolatok	36	0	72
	Kültéri burkolatok anyagai	9		9
	Kültéri burkolatok, burkolási technológiák	27		27

	Burkoló szakmai dokumentáció	36	15	51
	Felmérési gyakorlat, felmérési vázlat	6		6
	Burkolási tervek	6		6
	Padlóburkolatok anyagszükséglete	3		3
	Falburkolatok anyagszükséglete	3		3
	Árajánlat készítése	6		6
	A műszaki rajz alapjai	6		6
	Digitális szakmai ismeretek	6	15	21
	Tanulási terület összóraszám	126	15	141
Hidegburkolatok	Hideg padlóburkolatok	81	62	143
	Hideg padlóburkolatok anyagai, megmunkálásuk	9		9
	Hideg padlóburkolatok kitűzése	9		9
	Hideg padlóburkolatok aljzatai	9		9
	Hideg padlóburkolási technológiák	14		14
	Hideg padlóburkolás kivitelezése	40	62	102
	Hideg falburkolatok	117	46,5	163,5
	Hideg falburkolatok anyagai, megmunkálásuk	9		9
	Hideg falburkolatok kitűzése	9		9
	Hideg falburkolatok aljzatai	9		9
	Hideg falburkolási technológiák	18		18
	Hideg falburkolás kivitelezése	72	46,5	118,5
	Hidegburkolatok dokumentációja	0	77,5	77,5
	Hideg padlóburkolatok rajza		15	15
	Hideg falburkolatok rajza		16	16
	Hidegburkolatok felmérése		8	8
	Hidegburkolatok mennyiségyszámítása		15	15
	Burkolatkészítő szoftverismeret		7,5	7,5
	Szakmai dokumentáció		16	16
	Tanulási terület összóraszám	198	186	384
Melegburkolatok	Melegburkolás	0	93	93
	Melegburkolatok anyagai		4	4
	Melegburkolás szerszámai, eszközei		4,5	4,5
	Melegburkolatok kitűzése		17,5	17,5
	Melegburkolási technológiák		6,5	6,5
	Melegburkolás kivitelezése		26	26
	Falburkolatok anyagai		4	4
	Parkettázás szerszámai, eszközei		5,5	5,5
	Parkettázás kivitelezése		25	25
	Melegburkolatok dokumentációja	0	15,5	15,5
	Melegburkolatok rajza		7	7
	Melegburkolatok felmérése		7	7
	Melegburkolatok mennyiségyszámítása		7	7
	Szakmai dokumentáció		10	10
	Tanulási terület összóraszám	0	108,5	108,5
Különleges burkolatok	Különleges burkolatok	0	93	93
	Különleges burkolatok anyagai, előkészítése, kitűzése		15	15
	Különleges burkolási technológiák		16	16

	Különleges burkolatok kivitelezése		62	62
	Különleges burkolatok dokumentációja	0	16	16
	Különleges burkolatok rajza		6	6
	Különleges burkolatok felmérése		5	5
	Különleges burkolatok mennyiségyszámítása		5	5
	Tanulási terület összórászáma	0	109	109
Térburkolatok	Térburkolás	0	62	62
	Térburkolatok anyagai		5	5
	Térburkolási technológiák		5	5
	Térburkolás eszközei, szerszámai		5	5
	Térburkolás kitűzése		8	8
	Térburkolás előkészítése		8	8
	Térburkolás kivitelezése		31	31
	Térburkolatok dokumentációja	0	31	31
	Térburkolatok rajza		7	7
	Térburkolatok felmérése		7	7
	Térburkolat mennyiségyszámítása		8	8
	Épületinformációs modellezés (BIM)		9	9
	Tanulási terület összórászáma	0	93	93
Egybefüggő szakmai gyakorlat		160		
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves óraszámai évfolyamonként esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		9.	10.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	63		63
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	180		180
	Építőipari rajzi alapismeretek	36		36
	Munka-és környezetvédelem	18		18
Ágazati alapoktatás óraszám		297		
A burkolás alapjai	Burkolás előkészítés	36		36
	Beltéri burkolatok	18		18
	Kültéri burkolatok	36		36
	Burkoló szakmai dokumentáció	36	15	51
Hidegburkolatok	Hideg padlóburkolatok	81	62	143
	Hideg falburkolatok	117	46,5	163,5
	Hidegburkolatok dokumentációja		77,5	77,5
Melegburkolatok	Melegburkolás		93	93
	Melegburkolatok dokumentációja		15,5	15,5
Különleges burkolatok	Különleges burkolatok		93	93
	Különleges burkolatok dokumentációja		16	16

Térburkolatok	Térburkolás		62	62
	Térburkolatok dokumentációja		31	31
Egybefüggő szakmai gyakorlat		160		
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszámai évfolyamonként esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		9.	10.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	1,75		1,75
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	5		5
	Építőipari rajzi alapismeretek	1		1
	Munka-és környezetvédelem	0,5		0,5
Ágazati alapoktatás óraszám		8,25	1	9,5
A burkolás alapjai	Burkolás előkészítés	1	0	1
	Beltéri burkolatok	0,5		0,5
	Kültéri burkolatok	1		1
	Burkoló szakmai dokumentáció	1	0,5	1,5
Hidegburkolatok	Hideg padlóburkolatok	2,25	2	4,25
	Hideg falburkolatok	3,25	1,5	4,75
	Hidegburkolatok dokumentációja		2,5	2,5
Melegburkolatok	Melegburkolás		3	3
	Melegburkolatok dokumentációja		0,5	0,5
Különleges burkolatok	Különleges burkolatok		3	3
	Különleges burkolatok dokumentációja		0,5	0,5
Térburkolatok	Térburkolás		2	2
	Térburkolatok dokumentációja		1	1
Egybefüggő szakmai gyakorlat		160		
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	35

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszámai évfolyamonkénti bontásban, munkarend nélküli (esti) felnőttképzési jogviszonyban (a nappali óraszám 50%-ával számolva) az 1. évfolyam félévenkénti bontásban

Tanulási területek - tantárgyak	2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő esti munkarend

		1.		2.	Összes óra (éves szint)
		I. félév 8 hét	II. félév 18 hét		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	-	-	0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	-	-	1	1
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	3,5			1,75
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	10			5
	Építőipari rajzi alapismeretek	2			1
	Munka-és környezetvédelem	1			0,5
Ágazati alapoktatás óraszám		16,5	-	-	9,5
A burkolás alapjai	Burkolás előkészítés	0,5	-	-	0,25
I.félév összes heti óraszám		17,5			9,75
A burkolás alapjai	Burkolás előkészítés	-	1,5	-	0,75
	Beltéri burkolatok		1		0,5
	Kültéri burkolatok		2		1
	Burkoló szakmai dokumentáció		2	0,5	1,5
Hidegburkolatok	Hideg padlóburkolatok		4,5	2	4,25
	Hideg falburkolatok		6,5	1,5	4,75
	Hidegburkolatok dokumentációja			2,5	2,5
Melegburkolatok	Melegburkolás			3	3
	Melegburkolatok dokumentációja			0,5	0,5
Különleges burkolatok	Különleges burkolatok			3	3
	Különleges burkolatok dokumentációja			0,5	0,5
Térburkolatok	Térburkolás			2	2
	Térburkolatok dokumentációja			1	1
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat			80		

3.3.4. Festő, mázoló, tapétázó szakma

A szakma alapadatai

Megnevezés	A szakma alapadatai
Az ágazat megnevezése	Építőipar
A szakma azonosító száma	4 0732 06 05
A szakma szakmairányai	nincs szakmairány
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
Digitális Kompetencia Keretrendszer szint	4
Ágazati alapoktatás megnevezése	Építőipar
Kapcsolódó részsakmák megnevezése	Szobafestő
Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül)	Tanulói jogviszonyban 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás Felnőttképzési jogviszonyban az iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek

	1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama	Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 160 óra
A szakmai oktatás teljes időtartama	Tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az előző pontok alatti oktatási idők összege.

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, munkaterületek

- A festő, mázoló, tapétázó szakma, az építőipar befejező szakmái közül az egyik leglátványosabb szakmaterület.
- A festő, mázoló, tapétázó szakember a terveknek és a műszaki leírásnak megfelelően, különféle anyagú és tulajdonságú külső és belső, új és régi felületeken bevonatrendszer alakít ki, illetve újít fel.
- Eközben hagyományos és modern technikákat, anyagokat, eszközöket, szerszámokat, gépeket használ.
- A felületeket kreatív módon díszíti és megóvjá a környezeti hatásokkal szemben.
- A megfelelő bevonatrendszer kialakításához elengedhetetlen a szakszerű felületdiagnosztika, a felület előkészítése, előkezelése.
- Tevékenységét a kézi- és gépi festési technológiák alkalmazásával önállóan, a munka-, környezetvédelmi-, és biztonsági előírások betartásával végzi.
- Ismeri a felületszámítás módszereit, valamint anyagmennyiségi és munkaidőnormákat, ami része a munkadíj pontos meghatározásának.

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Megnevezés	A belépés feltétele
Iskolai előképzettség	
Tanulói jogviszonyban: 3 éves szakképző iskolai oktatásban	alapfokú iskolai végzettség
Tanulói jogviszonyban: 2 éves kizárólag szakmai vizsgára felkészítésben	közismereti kerettantervnek a középiskola kilencedik és tizedik évfolyamára vonatkozóan előírt követelményeinek teljesítése vagy középfokú végzettség
Kizárólag felnőttképzési jogviszonyban	alapfokú iskolai végzettség
Alkalmassági követelmények	
Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt	nem szükséges

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

- A tanuló megismeri az építőipari szakmák különböző tevékenységeit, alapvető technológiáit, anyagait.
- Eszközöket, kézi szerszámokat, egyszerű kisgépeket biztonsággal kezel.

- Megismeri az építési folyamat sorrendiségének szabályait, a tevékenységekhez kapcsolódó általános és munkavédelmi előírásokat.
- Egyéni védőfelszereléseket használ, betartja a tűz-és balesetvédelmi, illetve a környezetvédelmi előírásokat.
- Egyszerű, az építőiparra jellemző munkafolyamatokat végez.
- Kijelöl vízszintes és függőleges irányokat.
- Felkészül az önálló, illetve csoportos felelős munkavégzésre.
- Papír alapú és digitális építőipari műszaki rajzokat olvas, értelmez.
- Anyagjelölésekkel, méretarányos, egyszerű vázlatrajzokat készít.
- Ismeri az épületek és építmények alapvető szerkezeteit, azok ábrázolási módjait.
- Egyszerű mennyiségszámításokat végez (hossz, terület, térfogat, darab), műszaki rajzokról méretet olvas le.
- Azonosítja a tervdokumentációban ábrázolt szerkezeteket a megépített szerkezetekkel.
- Irodai szoftvereket alapfokon használ, digitális tartalmakat, dokumentumokat és alkalmazásokat kezel, így ismeri az e-építési napló alkalmazást.

Festő, mázoló, tapétázó szakma óraterve

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai
évfolyamonként esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak, témakörök		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		9.	10.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Smalltalk” –általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	63	0	63
	Az építőipar feladata, felosztása	4,5		4,5
	Az építési munkák sorrendje, az építési folyamat résztvevői	4,5		4,5
	Az építőipari szakmák és az építőipari feladatokhoz kapcsolódó szakmák tevékenységi köre	10,5		10,5
	Az épített környezet, települések, települési infrastruktúra	6		6
	Épületek, építmények csoportosítása, jellemzői, lakóépületek helyiségeinek, méreteinek, tájolásának ismerete	7,5		7,5
	Épületszerkezetek fogalma, rendeltetése, csoportosítása	6		6
	Építési technológiák, építési módok	6		6
	Az építőipar és a digitalizáció kapcsolata	18		18
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	180	0	180

	Az építőipari munkáknál használt anyagok ismerete	36		36
	Szerszámok, eszközök, gépek ismerete és alkalmazása	12		12
	Építőipari alapfeladatok készítése	120		120
	Dokumentáció és prezentáció	12		12
	Építőipari rajzi alapismeretek	36	0	36
	Rajzi alapfogalmak	4,5		4,5
	Műszaki rajzok készítése	22,5		22,5
	Szabadkézi rajzok készítése	9		9
	Munka-és környezetvédelem	18	0	18
	Általános munkavédelmi ismeretek	7		7
	Tűzvédelem	2		2
	Környezetvédelem	3		3
	A munkavédelem építőipari vonatkozásai	6		6
	Tanulási terület összórárszáma	297	0	297
Ágazati alapoktatás órárszáma		297	31	337
Szobafestő, díszítő munkák	Falfelületek festése, díszítése	90	186	276
	Festési technológiák, anyagok szakmai ismerete	18	77,5	95,5
	Festési munkálatok anyag és gyártásismerete	18	15,5	33,5
	Díszítőmunkák, szakrajz, színelmélet	18	46,5	64,5
	Szakmai számítás	18	31	49
	Vonatkozó munka-, baleset- és környezetvédelem	18	15,5	33,5
	Tanulási terület összórárszáma	90	186	276
Mázolási munkák fa-, fal-, fém- és speciális felületeken	Mázolási ismeretek	108	201,5	309,5
	Alapfelületek vizsgálata	18		18
	Mázolás szakmai ismerete, technológiája	18	46,5	64,5
	Mázolóanyagok, segédanyagok anyagismerete	18	15	33
	Mázolás díszítőmunkái	18	31	49
	Mázolási munkák szakmai számítása	18	31	49
	Mázolási munkára vonatkozó munka-, baleset- és környezetvédelmi előírások	18	16	34
	Tanulási terület összórárszáma	108	201,5	309,5
Tapétázási munkák	Tapétázási munkák ismerete	126	124	250
	Felületvizsgálat, -előkészítés, -előkezelés	18		36
	Tapétázási munkák szakmai ismerete	36	62	196
	Tapétázás anyagismerete	18	15	33
	Tapéták csoportosítása gyártástechnológia	18		18
	Tapétázási munkák szakmai számításai	18	16	34
	Díszítési technológiák	18	15	33
	Épületinformációs modellezés (BIM)	18	16	34
	Tanulási terület összórárszáma	126	124	250
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		
Éves órászám összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves órárszámai évfolyamonként esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		9.	10.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	63		63
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	180		180
	Építőipari rajzi alapismeretek	36		36
	Munka-és környezetvédelem	18		18
Ágazati alapoktatás óraszám		297	31	337
Szobafestő, díszítő munkák	Falfelületek festése, díszítése	90	186	276
Mázolási munkák fa-, fal-, fém- és speciális felületeken	Mázolási ismeretek	108	201,5	309,5
Tapétázási munkák	Tapétázási munkák ismerete	126	124	250
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszámai évfolyamonként esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		9.	10.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	1,75		1,75
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	5		5
	Építőipari rajzi alapismeretek	1		1
	Munka-és környezetvédelem	0,5		0,5
Ágazati alapoktatás óraszám		8,25	1	9,5
Szobafestő, díszítő munkák	Falfelületek festése, díszítése	2,5	6	8,5
Mázolási munkák fa-, fal-, fém- és speciális felületeken	Mázolási ismeretek	3	6,5	9,5
Tapétázási munkák	Tapétázási munkák ismerete	3,5	4	7,5
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	3,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszámai évfolyamonkénti bontásban, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban (a nappali óraszám 50%-ával számolva) az 1. évfolyam félévenkénti bontásban

Tanulási területek - tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő esti munkarend			
		1.		2.	Összes óra (éves szint)
		I. félév 8 hét	II. félév 18 hét		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	-	-	0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	-	-	1	1
Építőipari közös ismeretek	Építőipari alapismeretek	3,5			1,75
	Építőipari kivitelezési alapismeretek	10			5
	Építőipari rajzi alapismeretek	2			1
	Munka-és környezetvédelem	1			0,5
Ágazati alapoktatás óraszám		16,5	-	-	9,5
Szobafestő, díszítő munkák	Falfelületek festése, díszítése	0,5	-	-	0,25
I.félév összes heti óraszám		17,5			9,75
Szobafestő, díszítő munkák	Falfelületek festése, díszítése		4,5	6	8,25
Mázolási munkák fa-, fal-, fém- és speciális felületeken	Mázolási ismeretek		6	6,5	9,5
Tapétázási munkák	Tapétázási munkák ismerete		7	4	7,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat			80		
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35

3.3.5. Hűtő- és szellőzésrendszer- szerelő szakma

A szakma alapadatai

Megnevezés	A szakma alapadatai
Az ágazat megnevezése	Épületgépészet
A szakma azonosító száma	4 0732 07 02
A szakma szakmairányai	-
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
Digitális Kompetencia Keretrendszer szint	5
Ágazati alapoktatás megnevezése	Épületgépészet
Kapcsolódó részsakmák megnevezése	-
Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül)	Tanulói jogviszonyban 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás Felnőttképzési jogviszonyban az iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama	Szakképző iskolai szakmai oktatásban: 140 óra,

- **Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 160 óra**

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, munkaterületek

- A Hűtő- és szellőzésrendszer- szerelő szakma több területből tevődik össze: hűtős, klímás, hőszivattyús, légtechnikai szakterületből.
- A szakmán belül nagy hangsúlyt kell fektetni az elektrotechnikai, szabályzási és vezérlési ismeretekre.
- A szakember a tervező által készített szakági terv alapján hűtő, klíma, hőszivattyús és légtechnikai rendszert létesít, szerel, üzemeltet és karbantart, ezáltal környezettudatos gépészeti eljárásokat alkalmazva.
- Dokumentáció alapján a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv IV. melléklet 6. pont c) alpontjában a hőszivattyúk üzembe helyezése tekintetében meghatározott ismeretekkel és kulcskompetenciákkal összhangban hőszivattyús rendszert szerel.
- Ismeri a rendszereket, rendszerelemeket, a készülékek szerelési beépítési előírásait.
- Munkája során hegesztett-, forrasztott-, préskötést és egyéb különféle kötésmódokat, valamint egyedi légcsatorna elemeket, idomokat, elágazásokat, tartókat, rögzítőket, támaszokat készít.
- Ellenőrzi a csőkötések tömörségét, hő- és korrózióvédő szigetelést helyez fel rá.
- Javítja a beüzemelés vagy a működésközben bekövetkezett hibákat.

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Megnevezés	A belépés feltétele
Iskolai előképzettség	
Tanulói jogviszonyban: 3 éves szakképző iskolai oktatásban	alapfokú iskolai végzettség
Tanulói jogviszonyban: 2 éves kizárólag szakmai vizsgára felkészítésben	közismereti kerettantervnek a középiskola kilencedik és tizedik évfolyamára vonatkozóan előírt követelményeinek teljesítése vagy középfokú végzettség
Kizárólag felnőttképzési jogviszonyban	alapfokú iskolai végzettség
Alkalmassági követelmények	
Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt	nem szükséges

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

- Az épületgépészeti alapoktatás olyan általános tudás és képesség megszerzését biztosítja, ami egyaránt szükséges és hasznos minden ágazati szakmában betöltött munkakörben.
- Épületgépészeti műszaki rajzokat és rajzjeleket olvas, kiválasztja a csővezeték anyagait, segédanyagait, szerelvényeit, csőmegmunkáló eszközöket, gépeket, szerszámokat. Szerelési sorrendtervet készít, ami alapján csőalakítással, különböző csőkötési technológiával réz, acél, műanyag és kompozit (ötrétegű) csőhálózatot épít ki.
- Az elkészített csőkötések és rögzítések megfelelőségét szemrevételezéssel és mérőműszer segítségével ellenőrzi.
- A méréseket az előírásoknak megfelelően dokumentálja.
- Az alapvető szakmai készségeken túl kiemelt szerep jut a társas és kommunikációs készségek fejlesztésére.
- Képessé válik egymással együttműködve, csapatban, projekt alapon dolgozni.

Hűtő- és szellőzésrendszer- szerelő szakma

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai évfolyamonként esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak, témakörök		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Smalltalk” –általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Épületgépészeti alapozás	Elektronikai alapozás	36	0	36
	Az atom szerkezete és a villamos kölcsönhatás	2,5		2,5
	Az atom elektronjának energiája	2,5		2,5
	Villamos tér, villamos töltés, feszültség, áramerősség, ellenállás	3,5		3,5
	Villamos áram előállítása és továbbítása	3,5		3,5
	Elektromos áram hőhatása, vegyi hatása, mágneses hatása, fényhatása, élettani hatása	4		4
	Érintésvédelem és az érintésvédelem módja	4		4
	Egyen- és váltakozó áram, az áramkör felépítése	4		4
	Ohm törvényén alapuló ellenállások az irányítástechnikában	4		4
	Villamos munka, teljesítmény, hatásfok	4		4
	Kapcsolási sémák, villamos gépek	4		4
	Épületgépészeti alapozás I.	63	0	63
	Épületgépészeti alapfogalmak	31,5		31,5

	Épületgépészeti rendszerelemek	31,5		31,5
	Műszaki rajzismeret	45	0	45
	Műszaki rajzok I.	18		18
	Műszaki rajzjelek	11		11
	Műszaki rajzok II.	11		11
	Társszakmák rajzanyaga	5		5
	Épületgépészeti mérések I.	45	0	45
	Mérőeszközök	8		8
	Hossz- és távolságmérés	8		8
	Hőmérsékletmérés	9		9
	Nyomásmérés	9		9
	Mérési eredmények	7		7
	Épületgépészeti csővezetékek	108	0	108
	Csőszerelés előkészítése	15		15
	Csőszerelési feladatok	43		43
	Vezetékhálózat kialakítása	35		35
	Csőhálózat üzembehelyezése	15		15
	Tanulási terület összóraszáma	297	31	337
Hűtéstechika	Hűtéstechikai rendszerek I.	0	170,5	170,5
	Az abszorpciós hűtés elve és annak alkalmazási köre		20	20
	A kompresszoros hűtő körfolyamat		19,5	19,5
	Hűtőközegek		22,5	22,5
	Hűtőközeg-adagolók		22,5	22,5
	Kötelező és hatósági ellenőrzések		15	15
	Hűtőköri szerelvények, szabályozók, biztonsági elemek		31	31
	Hűtőközeg töltése, lefejtése, eszközei és módszere		20	20
	Tömörtség-ellenőrzés eszközei, módszerei, vákuumozás és vákuumtartási próba		10	10
	Szivárgásvizsgálat fajtái, eszközei, módszerei		10	10
	Hűtéstechikai rendszerek II.	0	62	62
	Hőszivattyúk		25	25
	Fan coil rendszerek		25	25
	Klímaerendák		12	12
	Elektromos szerelés	0	77,5	77,5
	Kirchoff-törvények		6	6
	Soros, párhuzamos és vegyes kapcsolás		6	6
	Váltakozó feszültség és áram		6	6
	Transzformátor		9	9
	Villamos gépek		10	10
	Szabályozási folyamat szervei, jelei és jellemzői		10,5	10,5
	Automatizálás		10	10
	Hűtési és szellőzéstechnikai rendszerek irányítás-technikai megoldásai		10	10
	A korszerű fűtés- és hűtésszabályozás elemei		10	10
	Tanulási terület összóraszáma	0	310	310
Légtechnika	Szellőzéstechnika I.	216	0	216
	A szellőzés alapfogalma	25		25

	Légtechnikai rendszerek felépítése	30		30
	Légtechnikai berendezések felépítése	30		30
	Légtechnikai rendszerek szerelvényei	25		25
	Légtechnikai rendszerek szabályozása	25		25
	Garázsok szellőztetése	25		25
	Speciális légtechnikai szerelvények	25		25
	Tűzvédelem a légtechnikai rendszerek esetében	22		22
	Szellőztéstechnika II.	0	62	62
	Víz-levegő rendszerek a légtechnikában		23	23
	Ipari létesítmények szellőzései		23	23
	Légtisztító rendszerek		16	16
	Tanulási terület összórászáma	216	62	278
Épületgépészeti munkák	Épületgépészeti alapozás II.	108	0	108
	Anyagismeret, anyagvizsgálat	36		36
	Fémek alakítása	36		36
	Műanyagok, polimerek alakítása	36		36
	Épületgépészeti mérések II.	0	77,5	77,5
	Alapmérések		12,5	12,5
	Hidrotechnikai mérések		12,5	12,5
	Hőtechnikai mérések		10	10
	Hűtőtechnikai mérések		10	10
	Légtechnikai mérések		10	10
	Akusztikai mérések		10	10
	Hidraulikai szabályozás		12,5	12,5
	Épületgépészeti tervdokumentáció és munkairányítás	0	62	62
	Építészeti tervek		11	11
	Épületgépészeti tervek		13	13
	Épületgépészeti tervdokumentációk		13	13
	Hatósági eljárások		10	10
	Átadás/átvételi eljárások		15	15
	Tanulási terület összórászáma	72	139,5	211,5
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves órászámai évfolyamonként esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes órászáma
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Épületgépészeti alapozás	Elektronikai alapozás	36		36
	Épületgépészeti alapozás I.	63		63
	Műszaki rajzismeret	45		45

	Épületgépészeti mérések I.	45		45
	Épületgépészeti csővezetékek	108		108
Ágazati alapozó oktatás óraszám		297		
Hűtéstechika	Hűtéstechikai rendszerek I.		170,5	170,5
	Hűtéstechikai rendszerek II.		62	62
	Elektromos szerelés		77,5	77,5
Légtechnika	Szellőzéstechnika I.	216		216
	Szellőzéstechnika II.		62	62
Épületgépészeti munkák	Épületgépészeti alapozás II.	108		108
	Épületgépészeti mérések II.		77,5	77,5
	Épületgépészeti tervdokumentáció és munkairányítás		62	62
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszámjai évfolyamonként esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Épületgépészeti alapozás	Elektronikai alapozás	1		1
	Épületgépészeti alapozás I.	1,75		1,75
	Műszaki rajzismeret	1,25		1,25
	Épületgépészeti mérések I.	1,25		1,25
	Épületgépészeti csővezetékek	3		3
Ágazati alapozó oktatás óraszám		8,25		9,5
Hűtéstechika	Hűtéstechikai rendszerek I.		5,5	5,5
	Hűtéstechikai rendszerek II.		2	2
	Elektromos szerelés		2,5	2,5
Légtechnika	Szellőzéstechnika I.	6		6
	Szellőzéstechnika II.		2	2
Épületgépészeti munkák	Épületgépészeti alapozás II.	3		3
	Épületgépészeti mérések II.		2,5	2,5
	Épületgépészeti tervdokumentáció és munkairányítás		2	2
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	3,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		

A tanulási területeken belüli tantárgyak heti óraszámjai esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		Évfolyamok			A képzés összes óraszám
		1.		2.	
		I.félév	II.félév	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1
Épületgépészeti alapozás	Elektronikai alapozás	2			1
	Épületgépészeti alapozás I.	3,5			1,75
	Műszaki rajzismeret	2,5			1,25
	Épületgépészeti mérések I.	2,5			1,25
	Épületgépészeti csővezetékek	6			3
Ágazati alapozó oktatás óraszám		16,5		1	9,5
Légtechnika	Szellőzéstechnika I.	0,5			
I.félév heti óraszám		17,5			
Hűtéstechnika	Hűtéstechnikai rendszerek I.			5,5	5,5
	Hűtéstechnikai rendszerek II.			2	2
	Elektromos szerelés			2,5	2,5
Légtechnika	Szellőzéstechnika I.		11,5		6
	Szellőzéstechnika II.			2	2
Épületgépészeti munkák	Épületgépészeti alapozás II.	3	6		3
	Épületgépészeti mérések II.			2,5	2,5
	Épületgépészeti tervdokumentáció és munkairányítás			2	2
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80			

3.3.6. Asztalos szakma

A szakma alapadatai

Megnevezés	A szakmai alapadatai
Az ágazat megnevezése	Fa- és bútoripar
A szakma azonosító száma	4 0722 08 01
A szakma szakmairányai	---
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
Digitális Kompetencia Keretrendszer szint	4
Ágazati alapoktatás megnevezése	Fa- és bútoripar
Kapcsolódó részsakmák megnevezése	- Asztalosipari szerelő, - Asztalos segéd
Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül)	Tanulói jogviszonyban 3 éves szakképző iskolai oktatásban legalább 2100 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás

	Felnőttképzési jogviszonyban az iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama	• Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, • Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 140 óra
A szakmai oktatás teljes időtartama	Tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az előző pontok alatti oktatási idők összege.

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, munkaterületek

- Helyszíni felmérést végez, ellenőrzi a munkavégzés feltételeit.
- Értelmezi a gyártási dokumentáció tartalmát, biztosítja és ellenőrzi a szükséges anyagokat és eszközöket.
- Faipari, asztalosipari alapszerkezeteket készít, kézi és gépi technológiával.
- Különböző funkciójú bútorokat (asztalok, ülő- és fekvőbútorok, szekrények, kiegészítő bútorok) készít, összeszerel, beszerel, felújít.
- Ajtókat és ablakokat, lépcsőt, faburkolatokat gyárt, beépít, javít.
- A termékek gyártása során használt anyagokat kiválasztja, beszerzésüket elvégzi és előkészíti.
- Működteti a munkavégzéshez szükséges gépeket, berendezéseket, mérőeszközöket.
- Gyártási dokumentáció alapján a termékekhez a tömör- és lapalkatrészek megmunkálását elvégzi.
- Bútoripari és épületasztalosipari szerkezetek helyszíni szerelését elvégzi.
- Munkája során korszerű és egyre inkább a számítógép által vezérelt CNC gépeket alkalmaz.
- Együttműködik a faipari és társszakmák egyes területeinek képviselőivel, szakembereivel.

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Megnevezés	A belépés feltétele
Iskolai előképzettség	
Tanulói jogviszonyban: 3 éves szakképző iskolai oktatásban	alapfokú iskolai végzettség
Tanulói jogviszonyban: 2 éves kizárólag szakmai vizsgára felkészítésben	közismereti kerettantervnek a középiskola kilencedik és tizedik évfolyamára vonatkozóan előírt követelményeinek teljesítése vagy középfokú végzettség
Kizárólag felnőttképzési jogviszonyban	alapfokú iskolai végzettség
Alkalmassági követelmények	
Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat a	szükséges

Az ágazati alapkutatás szakmai követelményeinek leírása

- Faipari alapszerkezetek készítéséhez rajzot olvas, értelmez.
- A rajz alapján meghatározza a szükséges műveleteket.
- Kiválasztja a termék készítéséhez felhasznált alap- és segédanyagokat, kéziszerszámokat, kézi kisgépeket.
- Elkészíti a faipari alapszerkezetet, majd ellenőrzi a minőségét.
- Kárpitosipari termékre vonatkozó feladatutasítást olvas és értelmez.
- Kiválasztja a termék készítéséhez felhasznált anyagokat, szerszámokat, megtervezi a szükséges kárpitosipari technológiát.
- Elvégzi a tartószerkezetre a habanyag ragasztást, a bevonási műveletet és a minőségellenőrzést.

Asztalos szakma óraterve

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszám
évfolyamonként, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak - témakörök		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő		
		1.	2.	A képzés összes óraszám
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Small talk” – általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Fa- és bútorigipari alapo	Ábrázolási alapismeretek	63		63
	Alapfogalmak, síkmértani szerkesztések	9		9
	Ábrázolási módok, rajzok fajtái	9		9
	Fakötések, alapszerkezetek	36		36
	Bútorfajták, ergonómiai alapok	9		9
	Mérési alapismeretek	36	0	36
	Mérőeszközök és alapvető mérések	8		8
	Alapvető számítások	28		28
	Fa- és bútorigipari alagyakorlat	144	0	144
	Biztonságos munkavégzés	18		18
	Gyártási alapidokumentumok	18		18
	Kézi alpműveletek	27		27
	Gépi alpműveletek	27		27

	Termékkészítés	54		54
	Anyagismeret	27	0	27
	Faanyagismeret	9		9
	Kárpitosipari alapanyagok	9		9
	Fa- és lemeztermékek	9		9
	Digitális alapismeretek	27	0	27
	Alapfogalmak	3		3
	Szövegszerkesztés	9		9
	Táblázatkezelés	15		15
	Tanulási terület összóraszám	279	0	279
Asztalosipari termékek gyártása	Bútoripari termékek gyártása	90	155	245
	A bútoripari termékek szerkezete, a gyártás során használt anyagok	8		8
	Asztalok szerkezete és gyártása	8		8
	Tárolóbútorok, szekrények szerkezete és gyártása	6	14	20
	Beépített bútorok szerkezete és gyártása	6	25	31
	Ülő- és fekvőbútorok szerkezete és gyártása	6	12	18
	Lapszerkezetű termékek gyártása	8	20	28
	Bútoripari szerelési ismeretek	6	14	20
	Bútoripari termékek, portfólió készítése	42	70	112
	Épületasztalos-ipari termékek gyártása	99	170,5	269,5
	A nyílászárók gyártása során felhasznált anyagok	12		12
	A nyílászárók felépítése, működése, méretei	15		15
	Hagyományos és korszerű, hőszigetelt ablakok	15	26	41
	Hagyományos és utólag szerelhető tok-szerkezetek		35	35
	Lépcsők		25	25
	Fal- és mennyezetburkolatok		9,5	9,5
	Épületasztalos-ipari szerelési ismeretek	12	15	27
	Épületasztalos-ipari termékek, portfólió készítése	45	60	105
	Tanulási terület összóraszám	189	325,5	514,5
Gépkezelési ismeretek	Asztalos gépismeret	36	77,5	113,5
	Faipari alapgépek ismerete	24	20	44
	A lapmegmunkálás és az élzárás gépei	12	10	22
	A furnérozás gépei		15	15
	A felületkezelés gépei		15	15
	CNC-megmunkáló gépek		17,5	17,5
	Asztalosipari CAD- és CNC-technológia	36	46,5	82,5
	CAD-alapok	20		20
	Rajzkészítés számítógéppel	16	9	25
	CNC-alapismeretek		12	12
	Munkavégzés CNC-gépekkel		25,5	25,5
	Tanulási terület összóraszám	72	124	196
Gyártás-előkészítési feladatok	Anyagismeret	27	31	58
	Faanyagok	9	6	15
	Furnérok, lap- és lemezipari termékek		7	7
	Ragasztóanyagok		9	9
	Felületkezelő anyagok		9	9
	Integratív ismeretek	36	31	67
	Műszaki dokumentáció	18		18
	Portfóliókészítés	18	12	30
	Vizsgaremek dokumentálása		12	12
	Informatikai eszközök használata		7	7

	Tanulási terület összórása	63	62	125
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves órászáma évfolyamonként, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő		
		1.	2.	A képzés összes órászáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Fa-és bútortipari alaposítás	Ábrázolási alapismeretek	63		63
	Mérési alapismeretek	36		36
	Fa- és bútortipari alapszaktudás	144		144
	Anyagismeret	27		27
	Digitális alapismeretek	27		27
Ágazati alaposító oktatás órászáma		297		
Asztalosipari termékek gyártása	Bútortipari termékek gyártása	90	155	245
	Épületasztalos-ipari termékek gyártása	99	170,5	269,5
Gépkezelési ismeretek	Asztalos gépismeret	36	77,5	113,5
	Asztalosipari CAD- és CNC-technológia	36	46,5	82,5
Gyártás-előkészítési feladatok	Anyagismeret	27	31	58
	Integratív ismeretek	36	31	67
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		
Éves órászám összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti órászáma évfolyamonként, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő		
		1.	2.	A képzés összes órászáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25

Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Fa-és bútortipari alapotás	Ábrázolási alapismeretek	1,75		1,75
	Mérési alapismeretek	1		1
	Fa- és bútortipari alapgyakorlat	4		4
	Anyagismeret	0,75		0,75
	Digitális alapismeretek	0,75		0,75
Ágazati alapozó oktatás heti óraszám		8,25		
Asztalosipari termékek gyártása	Bútortipari termékek gyártása	2,5	5	7,5
	Épületasztalos-ipari termékek gyártása	2,75	5,5	8,25
Gépkezelési ismeretek	Asztalos gépismeret	1	2,5	3,5
	Asztalosipari CAD- és CNC-technológia	1	1,5	2,5
Gyártás-előkészítési feladatok	Anyagismeret	0,75	1	1,75
	Integratív ismeretek	1	1	2
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	35

A tantárgyak heti óraszámait munkarend nélküli (esti) két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő			
		1,		2,	A képzés összes óraszám
		I. félév	II. félév		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1
Fa-és bútortipari alapotás	Ábrázolási alapismeretek	3,5			1,75
	Mérési alapismeretek	2			1
	Fa- és bútortipari alapgyakorlat	8			4
	Anyagismeret	1,5			0,75
	Digitális alapismeretek	1,5			0,75
Ágazati alapozás heti óraszám		16,5			9,5
Asztalosipari termékek gyártása	Bútortipari termékek gyártása	0,5			0,25
I.félév óraszám összesen		17,5			9,75
Asztalosipari termékek gyártása	Bútortipari termékek gyártása		4,5	5	7,25
	Épületasztalos-ipari termékek gyártása		5,5	5,5	8,25
Gépkezelési ismeretek	Asztalos gépismeret		2	2,5	3,5
	Asztalosipari CAD- és CNC-technológia		2	1,5	2,5
Gyártás-előkészítési feladatok	Anyagismeret		1,5	1	1,75
	Integratív ismeretek		2	1	2
Egybefüggő szakmai gyakorlat			70		
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35

3.3.7. Gépi és CNC forgácsoló szakma

A szakma alapadatai

Megnevezés	A szakmai alapadatai

Az ágazat megnevezése	Gépészet
A szakma azonosító száma	4 0715 10 07
A szakma szakmairányai	---
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
Digitális Kompetencia Keretrendszer szint	5
Ágazati alapoktatás megnevezése	Műszaki
Kapcsolódó részszakmák megnevezése	-
Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül)	Tanulói jogviszonyban • 3 éves szakképző iskolai oktatásban legalább 2100 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), • 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás
	Felnőttképzési jogviszonyban az iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama	Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra , Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 160 óra
A szakmai oktatás teljes időtartama	Tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az előző pontok alatti oktatási idők összege.

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, munkaterületek

- Műszaki rajz alapján, adott technológiai paraméterek és műveleti utasítás szerint megtervezi a gyártás folyamatát.
- A művelettervezés során használja a szükséges műszaki táblázatokat.
- Az adott hagyományos szerszámgépen befogja az előgyártmányt, rögzíti a szerszámokat és beállítja a forgácsolási paramétereket, majd legyártja a munkadarabot. CNC megmunkáló-gépeken, gyártósorokon szakszerűen használja a munkadarab befogó- és továbbító eszközöket.
- Egyszerűbb alkatrészek gyártására CNC szerszámgépen, vagy szimulációs programmal programot ír és tesztel. CNC vezérlésű gépet kezel, felszerszámoz és azt követően alkatrészt gyárt.
- Hiba esetén korrekciózásokat hajt végre.
- Méreteket ellenőriz, azt mérési jegyzőkönyvben dokumentálja.
- Munkája során mindvégig betartja a munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi előírásokat.

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Megnevezés	A belépés feltétele

Iskolai előképzettség	
Tanulói jogviszonyban: 3 éves szakképző iskolai oktatásban	alapfokú iskolai végzettség
Tanulói jogviszonyban: 2 éves kizárólag szakmai vizsgára felkészítésben	közismereti kerettantervnek a középiskola kilencedik és tizedik évfolyamára vonatkozóan előírt követelményeinek teljesítése vagy középfokú végzettség
Kizárólag felnőttképzési jogviszonyban	alapfokú iskolai végzettség
Alkalmassági követelmények	
Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt	nem szükséges

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

- Egyszerű alkatrészekről készült műszaki rajzokat olvas.
- A rajzok alapján kiválasztja a gyártáshoz szükséges eszközöket, szerszámokat, gépeket.
- Gyártási, szerelési sorrendtervet készít. Ezek alapján kézi megmunkálással vagy kisgépekkel egyszerű, fémből készült alkatrészeket gyárt.
- Az elkészült alkatrészek méreteit mérőeszközökkel ellenőrzi, és a mérést szakszerűen dokumentálja.
- Műszaki dokumentáció alapján egyszerűbb csavarkötéseket, szegecsköteket és lágyforrasztással készült kötésekkel létesít.
- Villamos kapcsolási rajz alapján egyszerű villamos áramköröket állít össze, és azokon elvégzi a feszültség, az áramerősség és az ellenállás mérését.
- Az elvégzett méréseket dokumentálja. Ismeri és használja a hiba- és túláramvédelmi eszközöket.
- Mechanikus és villamos elemekből álló alkatrészcsoporthoz szerel össze.

Gépi és CNC forgácsoló szakma óraterve

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszama évfolyamonként, esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak - témakörök		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő		
		1.	2.	A képzés összes óraszama
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5

Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskereső lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Small talk” – általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	144	0	144
	Villamos áramkör	45		45
	Villamos áramkör ábrázolása	9		9
	Villamos áramkör kialakítása	18		18
	Villamos biztonságtechnika	18		18
	Villamos áramkörök mérése, dokumentálása	54		54
	Gépészeti alapismeretek	153	0	153
	Munkabiztonság, tűz- és környezetvédelem	18		18
	Műszaki rajz alapjai	36		36
	Anyag- és gyártásismeret	18		18
	Fémipari alapmegmunkálások	36		36
	Projektmunka	45		45
	Tanulási terület összóraszám	297	0	297
Gyártás előkészítés	Gyártás-előkészítés	72	0	72
	Anyagválasztás	7		7
	A forgácsolószerszámok anyagai	5		5
	Segédanyagok	3		3
	Műszaki dokumentációk	28		28
	Forgácsoló szerszámgépek	15		15
	Szerszámgépek készülékei	7		7
	Pneumatikus és hidraulikus rendszerek elemei	7		7
	Tanulási terület összóraszám	72	0	72
Gépi forgácsolás	Forgácsoló megmunkálások	216	279	495
	A forgácsolás alapjai	18		18
	Esztergálás	72	15,5	87,5
	Marás	72	31	103
	Furatmegmunkálások	36	31	67
	Köszörülés		31	31
	Egyéb forgácsoló megmunkálások		15,5	15,5
	Karbantartási feladatok	18	15,5	33,5
	Projektfeladat		139,5	139,5
	Minőségellenőrzés	36	0	36
	Geometriai mérések	10		10
	Alak-és helyzetellenőrzések	10		10
	Felületi érdesség mérése	4		4
	Anyagvizsgálatok	6		6
	Statistikai folyamatszabályozó rendszerek (SPC)	3		3
	Minőségbiztosítási rendszerek	2		2
	Tanulási terület összóraszám	270	279	549
Korszerű forgácsoló	CNC-gépkezelés és -forgácsolás	0	170,5	170,5
	A gépkezelés alapjai		31	31

technológiák	Munkadarab- és szerszámbefogás		15,5	15,5
	Programszerkesztés, -tesztelés		15,5	15,5
	Megmunkálások		77,5	77,5
	Projektfeladat		31	31
	CNC-programozás alapjai	0	62	62
	A programozás alapjai		4	4
	Címkódos programozás		15,5	15,5
	Esztergálási műveletek programozása		15,5	15,5
	Marási műveletek programozása		15,5	15,5
	Furatmegmunkálási műveletek programozása		11,5	11,5
	Tanulási terület összórárszáma	0	232,5	232,5
	Egybefüggő szakmai gyakorlat	80		
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területeken belüli tantárgyak éves órárszámai felnőttképzési jogviszonyban, esti két évfolyamos képzésben

Tanulási területek, tantárgyak - témakörök		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő		
		1.	2.	A képzés összes órárszáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	144		144
	Gépészeti alapismeretek	153		153
Ágazati alapozó oktatás órárszáma		297	31	337
Gyártás előkészítés	Gyártás-előkészítés	72		72
Gépi forgácsolás Korszerű forgácsoló technológiák	Forgácsoló megmunkálások	216	279	495
	Minőségellenőrzés	36	0	36
	CNC-gépkezelés és -forgácsolás		170,5	170,5
	CNC-programozás alapjai		62	62
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		
Éves órárszáma összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területeken belüli tantárgyak heti órárszámai felnőttképzési jogviszonyban, esti két évfolyamos képzésben

Tanulási területek, tantárgyak	2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő

		1.	2.	A képzés összes óraszám
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25	0	0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	1	1
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	4	0	4
	Gépészeti alapismeretek	4,25	0	4,25
Ágazati alapozó oktatás óraszám		8,25	1	9,5
Gyártás előkészítés	Gyártás-előkészítés	2	0	2
Gépi forgácsolás	Forgácsoló megmunkálások	6	9	15
	Minőségellenőrzés	1	0	1
Korszerű forgácsoló technológiák	CNC-gépkezelés és -forgácsolás	0	5,5	5,5
	CNC-programozás alapjai	0	2	2
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	35

A tanulási területeken belüli tantárgyak heti óraszámai esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), **felnyitóképzési** jogviszonyban

Tanulási területek - tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő munkarend nélküli (esti)			
		1.		2.	Összes óra
		I.félév 18 hét	II. félév 18 hét		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	-	-	0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	-	-	1	1
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8	-	-	4
	Gépészeti alapismeretek	8,5	-	-	4,25
Ágazati alapoktatás óraszám		16,5	-	-	9,5
Gyártás-előkészítés	Gyártás-előkészítés	0,5		-	0,25
I.félév óraszám		17,5	-	1	9,75
Gyártás-előkészítés	Gyártás-előkészítés		3,5		1,75
Gépi forgácsolás	Forgácsoló megmunkálások		12	9	15
	Minőségellenőrzés		2		1
Korszerű forgácsoló technológiák	CNC-gépkezelés és -forgácsolás			5,5	5,5
	CNC-programozás alapjai			2	2
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80			

3.3.8. Hegesztő szakma

A szakma alapadatai

Megnevezés	A szakmai alapadatai
Az ágazat megnevezése	Gépészet
A szakma azonosító száma	4 0715 10 08
A szakma szakmairányai	---
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
Digitális Kompetencia Keretrendszer szint	4
Ágazati alapoktatás megnevezése	Műszaki
Kapcsolódó részzakmák megnevezése	Fémipari gyártás előkészítő
Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül)	Tanulói jogviszonyban • 3 éves szakképző iskolai oktatásban legalább 2100 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), • 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás
	Felnőttképzési jogviszonyban az iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama	Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra , Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 160 óra
A szakmai oktatás teljes időtartama	Tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az előző pontok alatti oktatási idők összege.

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, munkaterületek

- A hegesztő szakember a tanult kézi ívhegesztési, lánghegesztési és vágási technológiák felhasználásával hegesztett fémszerkezeteket készít hegesztéstechnológiai utasítás (WPS) alapján.
- Anyagismereti és geometriai tudására építve anyagot választ és anyagmennyiséget határoz meg a feladathoz.
- A szerkezetépítési munkáját biztonságosan, magas minőségi szinten, a vonatkozó szabványok előírásainak megfelelően végzi.
- A hegesztési hibákat képes beazonosítani hibakódok alapján és kijavítani.
- A minőségirányítási rendszerek elvárásainak megfelelően, munkaközi és végellenőrzést végez és további vizsgálatokra előkészíti a munkadarabot.
- Fémszerkezeteket, és csővezeték rendszereket gyárt, javít a gyártási és technológiai dokumentáció szerint, az irányítási rendszerek eszközeinek felhasználásával, munkájában alkalmazva az infokommunikációs eszközöket.

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Megnevezés	A belépés feltétele

Iskolai előképzettség	
Tanulói jogviszonyban: 3 éves szakképző iskolai oktatásban	alapfokú iskolai végzettség
Tanulói jogviszonyban: 2 éves kizárólag szakmai vizsgára felkészítésben	közismereti kerettantervnek a középiskola kilencedik és tizedik évfolyamára vonatkozóan előírt követelményeinek teljesítése vagy középfokú végzettség
Kizárólag felnőttképzési jogviszonyban	alapfokú iskolai végzettség
Alkalmassági követelmények	
Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt	szükséges

Az ágazati alapkutatás szakmai követelményeinek leírása

- Egyszerű alkatrészekről készült műszaki rajzokat olvas.
- A rajzok alapján kiválasztja a gyártáshoz szükséges eszközöket, szerszámokat, gépeket.
- Gyártási, szerelési sorrendtervet készít. Ezek alapján kézi megmunkálással vagy kisgépekkel egyszerű, fémből készült alkatrészeket gyárt.
- Az elkészült alkatrészek méreteit mérőeszközökkel ellenőrzi, és a mérést szakszerűen dokumentálja.
- Műszaki dokumentáció alapján egyszerűbb csavarkötéseket, szegecskötéseket és lágyforrasztással készült kötéseket létesít.
- Villamos kapcsolási rajz alapján egyszerű villamos áramköröket állít össze, és azokon elvégzi a feszültség, az áramerősség és az ellenállás mérését.
- Az elvégzett méréseket dokumentálja. Ismeri és használja a hiba- és túláramvédelmi eszközöket.
- Mechanikus és villamos elemekből álló alkatrészcsoportot szerel össze.

Hegesztő szakma óraterve

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszám
évfolyamonként, esti képzésben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak - témakörök		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő		
		1.	2.	A képzés összes óraszám
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5

	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Small talk” – általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	144	0	144
	Villamos áramkör	45		45
	Villamos áramkör ábrázolása	9		9
	Villamos áramkör kialakítása	18		18
	Villamos biztonságtechnika	18		18
	Villamos áramkörök mérése, dokumentálása	54		54
	Gépészeti alapismeretek	153	0	153
	Munkabiztonság, tűz- és környezetvédelem	18		18
	Műszaki rajz alapjai	36		36
	Anyag- és gyártásismeret	18		18
	Fémipari alapmegmunkálások	36		36
	Projektmunka	45		45
	Tanulási terület összórárszáma	297	0	297
Gépészeti alapismeretek	Műszaki dokumentáció	54	0	72
	Technológiai dokumentációk	1,5		1,5
	Rajztechnikai alapszabványok, előírások, megoldások	27		27
	Jelképes ábrázolások	5		5
	A géprajzkészítés gyakorlata	20,5		20,5
	Gépészeti alapmérések	54	0	54
	Alapfogalmak	2		2
	Mérési dokumentumok	2		2
	A mérés eszközei	2		2
	Mérési hibák	3		3
	Hosszméreték mérése, ellenőrzése	18		18
	Szögek mérése és ellenőrzése	23		23
	Alak- és helyzetpontosság mérése, ellenőrzése	4		4
	Anyagismeret, anyagvizsgálat	54	0	54
	Alapanyagok csoportosítása és tulajdonságai	1		1
	Anyagszerkezettani alapismeretek	2		2
	A mikroszerkezet és a tulajdonságok kapcsolata	1		1
	Fontosabb fémek és ötvözeteik	7		7
	Szinterelt szerkezeti anyagok	1,5		1,5
	Műanyagok	2,5		2,5
	Segédanyagok	2		2
	Hőkezelő eljárások	7		7
	Anyagvizsgálat	30		30
	Tanulási terület összórárszáma	162	0	162
Hegesztési technológia előkészítése	Hegesztés alapismeretei	126	0	126
	A hegesztés alapfogalmai	3		3
	Hegesztési élek előkészítése, kialakítása	31		31
	Alkatrészek összeállítása, készülékek használata	30		30
	A hegesztés hozag- és segédanyagai	1		1
	Hegesztési eltérések	1		1
	A hegesztés biztonságtechnikája	2		2

Hegesztési feladatok	Hegesztő berendezések és azok üzembehelyezése	58		58
	Tanulási terület összórászáma	126	0	126
	Fogyó elektródás ívhegesztés bevont elektródával (kézi ívhegesztés)	0	124	124
	Fémek hegeszthetősége bevont elektródás kézi ívhegesztéssel		1	1
	Fogyó elektródás ívhegesztés bevont elektródával (kézi ívhegesztés)		1	1
	A bevont ívhegesztő elektródák főbb típusai		0,5	0,5
	A bevont elektródás kézi ívhegesztés technológiája		40,5	40,5
	Az ívhegesztés kötése		79,5	79,5
	A bevont elektródás kézi ívhegesztéssel készített kötések eltérései (hibái)		0,5	0,5
	Javító- és felrakóhegesztések		0,5	0,5
	A bevont elektródás kézi ívhegesztés biztonságtechnikája		0,5	0,5
	Gázhegesztés	36	108,5	144,5
	A gázhegesztés fogalma, lényege	1		1
	Gázhegesztő berendezések	1		1
	Hegesztőgázok	1		1
	Hegesztőláng	1		1
	A gázhegesztés technológiája	5	57	62
	A hegesztőláng beállítása	4		4
	A hegesztés folyamata	8	51,5	59,5
	A gázhegesztés kötése, illesztések, varratalakok	8		8
	Fémek hegeszthetősége gázhegesztéssel	2		2
	A hegesztési kötések eltérései, hibái	2		2
	A gázhegesztés jelentősége a javító technikában	2		2
	A gázhegesztés biztonságtechnikája	1		1
	Fogyó elektródás védőgáz (MIG/MAG) ívhegesztés	0	139,5	139,5
	A fogyó elektródás védőgáz (MIG/MAG) ívhegesztés berendezése		18	18
	A hegesztőhuzal		2,5	2,5
	Védőgázellátás		3	3
	A fogyó elektródás védőgáz (MIG/MAG) ívhegesztés technológiája		116	116
	Volfrámelektródás semleges védőgáz ívhegesztés (TIG)	0	124	124
	Volfrámelektródás semleges védőgáz ívhegesztés		1	1
	A volfrámelektródás semleges védőgáz ívhegesztés berendezése		2	2
	A volfrámelektródás semleges védőgáz ívhegesztés hozaganyagai		5	5
	A volfrámelektródás semleges védőgáz ívhegesztés technológiája		58	58
	A hegesztőpisztoly és a hegesztőpálca tartása volfrámelektródás semleges védőgáz ívhegesztés esetén		53,5	53,5
	Hegesztési eltérések		2	2
	A volfrámelektródás semleges védőgáz ívhegesztés biztonságtechnikája		2,5	2,5
	Egyéb hegesztési eljárások	0	7,5	7,5
	Az elektromos ellenállás elvén működő eljárások		2	2
	A mechanikai energia felhasználásán alapuló hegesztő eljárások		2	2
	A sugárenergia által végzett ömlesztő hegesztések		1,5	1,5
	A termokémiai elven működő eljárások		1	1

A hegesztés jövője		1	1
A hegesztett kötések minőségi követelményei	0	8	8
Hegesztési eltérések csoportba sorolása		1	1
Hegesztési varratok roncsolásos vizsgálatai		1	1
A hegesztési varratok roncsolásmentes vizsgálatai		1,5	1,5
A hegesztett kötések minőségi szintjei, kategóriái		3	3
Hegesztési feszültségek, alakváltozások		1,5	1,5
Tanulási terület összórászáma	36	512,5	1048,5
Éves óraszám összesen	630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat	80		

A tanulási területeken belüli tantárgyak éves órászámai felnőttképzési jogviszonyban, esti két évfolyamos képzésben

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő		
		1.	2.	A képzés összes órászáma
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	144		144
	Gépészeti alapismeretek	153		153
Ágazati alapozó oktatás órászáma		297		337
Gépészeti alapismeretek	Műszaki dokumentáció	54		54
	Gépészeti alapmérések	54		54
	Anyagismeret, anyagvizsgálat	54		54
Hegesztési technológia előkészítése	Hegesztés alapismeretei	126		126
Hegesztési feladatok	Fogyó elektródás ívhegesztés bevont elektródával (kézi ívhegesztés)		124	124
	Gázhegesztés	36	108,5	144,5
	Fogyó elektródás védőgáz (MIG/MAG) ívhegesztés		139,5	139,5
	Volfrámelektródás semleges védőgáz ívhegesztés (TIG)		124	124
	Egyéb hegesztési eljárások		7,5	7,5
	A hegesztett kötések minőségi követelményei		8	8
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		

A tanulási területeken belüli tantárgyak heti órászámai felnőttképzési jogviszonyban, esti munkarendben, két évfolyamos képzésben

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő		
		1.	2.	A képzés összes órászáma

Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	4		4
	Gépészeti alapismeretek	4,25		4,25
Ágazati alapozó oktatás óraszám		8,25	1	9,5
Gépészeti alapismeretek	Műszaki dokumentáció	1,5		1,5
	Gépészeti alapmérések	1,5		1,5
	Anyagismeret, anyagvizsgálat	1,5		1,5
Hegesztési technológia előkészítése	Hegesztés alapismeretei	3,5		3,5
Hegesztési feladatok	Fogyó elektródás ívhegesztés bevont elektródával (kézi ívhegesztés)		4	4
	Gázhegesztés	1	3,5	3,5
	Fogyó elektródás védőgáz (MIG/MAG) ívhegesztés		4,5	4,5
	Volfrámelektródás semleges védőgáz ívhegesztés (TIG)		4	4
	Egyéb hegesztési eljárások		0,25	0,25
	A hegesztett kötések minőségi követelményei		0,25	0,25
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80		

A tantárgyak heti órászámai esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek	Tantárgyak	2 évfolyamos, kizárólag szakmára felkészítő esti munkarendben			
		1.		2.	A képzés összes órászáma
		I.félév 18 hét	II. félév 18 hét		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	-	-	0, 25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	-	-	1	1
Műszaki alapozás	Villamos alapismeretek	8	-	-	4
	Gépészeti alapismeretek	8,5	-	-	4,25
Ágazati alapozó oktatás órászáma		16,5	-	1	9,5
Gépészeti alapismeretek	Műszaki dokumentáció	0,5		-	0,25
I.félév órászáma		17,5	-	1	9,75
Gépészeti alapismeretek	Műszaki dokumentáció	-	2,5	-	1,25
	Gépészeti alapmérések	-	3	-	1,5
	Anyagismeret, anyagvizsgálat	-	3	-	1,5
Hegesztési technológia előkészítése	Hegesztés alapismeretei	-	7	-	3,5
Hegesztési feladatok	Fogyó elektródás ívhegesztés bevont elektródával (kézi ívhegesztés)	-	2	3,5	4,5

	Gázhegesztés	-	-	4	4
	Fogyó elektródás védőgázas (MIG/MAG) ívhegesztés	-	-	4,5	4,5
	Volfrámelektródás semleges védőgázas ívhegesztés (TIG)	-	-	4	4
	Egyéb hegesztési eljárások	-	-	0,25	0,25
	A hegesztett kötések minőségi követelményei			0,25	0,25
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5			35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		80			

3.3.9. Gazda szakma

A szakma alapadatai

Megnevezés	A szakma alapadatai
Az ágazat megnevezése	Mezőgazdaság és erdészet
A szakma azonosító száma	408111704
A szakma szakmairányai	• Állattenyésztő, • Lovász, • Növénytermesztő
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje	4
Digitális Kompetencia Keretrendszer szint	4
Ágazati alapoktatás megnevezése	Mezőgazdaság és erdészet
Kapcsolódó részsakmák megnevezése	• Aranykalászos gazda, • Állatgondozó, • Mezőgazdasági munkatárs
Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül)	Tanulói jogviszonyban • 3 éves szakképző iskolai oktatásban legalább 2100 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), • 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás Felnőttképzési jogviszonyban az iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama	• Szakképző iskolai oktatásban: 140 óra, • Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 140 óra

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, munkaterületek

- A Gazda növénytermesztési, kertészeti, állattenyésztési, műszaki, kereskedelmi és gazdasági szakismeretekkel, a munkák végzéséhez szükséges elméleti, fizikai és gyakorlati felkészültséggel rendelkező szakember, alapvető tevékenysége a mezőgazdasági árutermelés és szolgáltatás.
- Táj- és környezetkímélő módon, szakszerű termelési, tenyésztési, tartástechnológiai, elsődleges feldolgozási, tárolási és értékesítési tevékenységet folytat.
- A családi gazdaságok szervezője és fő munkaereje, működteti és irányítja a saját gazdaságát, vagy ellátja más üzemekben a mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó gépek, eszközök, berendezések üzemeltetési feladatait, elméleti és gyakorlati felkészültségével segíti az új technológiák bevezetését.
- A talaj termőképességének, a növényzet környezeti feltételeinek figyelembevételével végzi a növénykultúrák gazdaságos termesztését, a vetés-előkészítéstől a betakarításig vagy az értékesítésig.

- Segíti, egyéni/családi vállalkozás esetén ellátja az adminisztrációs és a gazdaság működtetésével kapcsolatos szervezési feladatokat.
- Ellátja a növényvédelmi feladatokat, a szakmai, környezetvédelmi, egészségügyi és higiéniai követelmények szerint, gondoskodik a vegyszerek kezeléséről, tárolásáról.
- A gazda tevékenységi körének ellátásához szükséges a mezőgazdasági vontató vezetésére érvényes vezetői engedély, amelynek megszerzésére - külön hatósági vizsga keretében - a képzés alatt lehetőség van.

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Megnevezés	A belépés feltétele
Iskolai előképzettség	
Tanulói jogviszonyban: 3 éves szakképző iskolai oktatásban	alapfokú iskolai végzettség
Tanulói jogviszonyban: 2 éves kizárólag szakmai vizsgára felkészítésben	közismereti kerettantervnek a középiskola kilencedik és tizedik évfolyamára vonatkozóan előírt követelményeinek teljesítése vagy középfokú végzettség
Kizárólag felnőttképzési jogviszonyban	alapfokú iskolai végzettség
Alkalmassági követelmények	
Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt	• Állattenyésztő és Növénytermesztő szakmairány: Járművezetéshez szükséges egészségügyi alkalmasság szükséges • Lovász szakmairány: nem szükséges

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

- Az alapoktatást követően a tanuló egyszerű meteorológiai megfigyeléseket végez, adatokat gyűjt, jellemzi az időjárási elemeket, meghatározza adott hely klimatikus viszonyait.
- Elvégzi a talajok egyszerű, helyszíni fizikai, kémiai, biológiai vizsgálatait, megfigyeli a talajképződés jegyeit, jellemző folyamatait, a talajhibákat, meghatározza a talajjavítás és talajvédelem lehetőségeit.
- A sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan alapján növények szaporítását végzi.
- Felveszi a gazdasági állatok testméreteit, vizsgálja külső értékmérő tulajdonságait és viselkedésüket.
- Irányítás mellett kezeli a mezőgazdasági erőgépeket és elvégzi napi karbantartásukat.
- Használja a földmérésben alkalmazott hossz-, terület mértékegységeket, méretarányt, területet számít.
- Térképet olvas, alapvető földügyi adatokat azonosít és gyűjt.
- A mérések során digitális mérőeszközöket használ.
- Munkája során alkalmazza az ágazati munka-, tűz-és környezetvédelmi előírásokat, valamint figyelembe veszi a biológiai sokféleség megőrzési szempontokat.

A Gazda szakma óratervei

A Gazda szakma óratervei mind a három szakirányra elkészültek:

1. Állattenyésztő
2. Lovász
3. Növénytermesztő

3.3.9.1. Állattenyésztő szakmairány

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

- A gazdasági állatok tartási és takarmányozási feladatait végzi, betartja és betartatja az állatjóléti és higiéniai előírásokat, közreműködik a szaporítási (tenyésztési), a prevenció, a járványvédelmi feladatok végrehajtásában.
- Teljesíti az állatok szakszerű elhelyezésével, gondozásával kapcsolatos szakmai és gazdasági elvárásokat, egyéni/családi vállalkozás esetén ellátja az adminisztrációs és a gazdaság működtetésével kapcsolatos szervezési feladatokat.
- Betartja a munka-, tűz-, baleset-, és környezet- és természetvédelmi szabályokat, valamint a Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat előírásait.
- A gazda tevékenységi körének ellátásához szükséges a mezőgazdasági vontató vezetésére érvényes vezetői engedély, amelynek megszerzésére - külön hatósági vizsga keretében - a képzés alatt lehetőség van.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai évfolyamonként, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak és témakörök		2 évfolyamos, kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésben		
		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Small talk” – általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Mezőgazdaság és erdészeti ágazati alapkutatás	Általános alapkutatás	72	0	72
	Bevezetés	1		1
	Éghajlat	9,5		9,5
	Talajtan	10,5		10,5
	Növénytan	10,5		10,5
	Állattan	10,5		10,5
	Géptan	10,5		10,5

	Földmérés	10,5		10,5
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	9		9
	Szakmai alapoás	225	0	225
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	66		66
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	46,5		46,5
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	46,5		46,5
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban,	65,5		65,5
	Tanulási terület összórászáma	297	0	297
Ágazati alapozó oktatás órászáma		297		
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek	36	31	67
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak	6		6
	A mezőgazdasági vállalkozással és tevékenységgel kapcsolatos fogalmak	20		20
	A gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak	10		10
	Vállalkozási ismeretek		8	8
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje, értékesítése, beszerzése, készletgazdálkodása		7	7
	Termékértékesítési szerződés		3	3
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont		3	3
	Fogyasztóvédelmi ismeretek		5	5
	Európai uniós ismeretek, Közös agrárpolitika		5	5
	Tanulási terület összórászáma	36	31	67
Növénytermesztés	Növénytermesztés	36	46,5	82,5
	A növény és környezete	8		8
	A növénytermesztés alapjai	9		9
	A talajművelés műveletei	11		11
	Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat	8		8
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat		6,5	6,5
	Tápanyagpótlás, trágyázás		7	7
	A növények szaporítása és vetése		10	10
	Növényápolás és öntözés		12	12
	Betakarítás és tartósítás, termények tárolása		11	11
	Részletes növénytermesztés	18	77,5	95,5
	A gabonafélék termesztéstechnológiája	18	10	28
	A hüvelyes növények termesztéstechnológiája		10	10
	A gyökér- és gumós növények termesztéstechnológiája		15	15
	Az ipari növények termesztéstechnológiája		10	120
	A szálas- és tömegtakarmányok termesztéstechnológiája		14	14
	Gyepgazdálkodási ismeretek		18,5	18,5
	Tanulási terület összórászáma	54	124	178
Kertészet	Zöldségtermesztés	36	46,5	82,5
	Általános zöldségtermesztési ismeretek	10		10
	Termesztés termesztőberendezésben	15		15

	Burgonyafélék termesztése	11		11
	Káposztafélék termesztése		9	9
	Kabakosok termesztése		9	9
	Gyökérzöldségfélék termesztése		9	9
	Hüvelyesek termesztése		5	5
	Hagymafélék termesztése		4,5	4,5
	Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése		5	5
	Zöldségfélék áruelőkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás		5	5
	Szőlő- és gyümölcsstermesztés	18	31	49
	Általános gyümölcsstermesztési ismeretek	6		6
	A gyümölcsstermő növények ápolási munkái	7		7
	A gyümölcs betakarítása, tárolása, áruelő-készítés	5		5
	Az almatermésű gyümölcsök termesztése		5	5
	A csonthéjas gyümölcsök termesztése		3	3
	A bogyóstermésű gyümölcsök termesztése		6	6
	Héjas (száraz) termésű gyümölcsök termesztése		3	3
	Különleges gyümölcsök termesztése		3	3
	Szőlőstermesztési ismeretek és technológiák		6	6
	A szőlő feldolgozása, alapvető pinceműveletek		5	5
	Tanulási terület összóraszáma	54	77,5	131,5
Állattartás, állattenyésztés	Állattartási ismeretek	36	15,5	51,5
	Állat és környezete	6		6
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség	12		12
	A betegség gyógykezelése és megelőzése	12		12
	Az állatok jóléte és az állatvédelem	6		6
	A gazdasági állatok értékelése		7,5	7,5
	A gazdasági állatok szaporítása, a nemesítés folyamata		8	8
	Állattenyésztés	18	77,5	95,5
	A testtájak csontos alapjai	8		8
	Az emlősök és a madarak testtájai	7		7
	A gazdasági állatok emésztőképzőszékének felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom	3	11,5	14,5
	A gazdasági állatok hím és női nemi képzőszékének anatómiai felépítése és működése, a szaporítás		10	10
	A szarvasmarha tenyésztése és tartása		13	13
	Sertés tenyésztése és tartása		12	12
	A juh és a kecske tartása és tenyésztése		7	7
	A ló tartása és tenyésztése		12	12
	Baromfifélék tartása és tenyésztése		7	7
	Takarmányozástan	36	31	67
	A takarmányozás alapjai	10		10
	Takarmányismeret	10		10
	Takarmányok tartósítása, tárolása	8		8

	A takarmányozás végrehajtása	8	12	20
	Takarmányadag összeállítása		19	19
	Részletes állattenyésztés	18	62	80
	Szarvasmarha tartása és tenyésztése 2.	16		16
	Sertés tartása és tenyésztése 2.	2	16,5	18,5
	Juh és kecske tartása és tenyésztése 2.		12,5	12,5
	Ló tartása és tenyésztése 2.		16	16
	Baromfifélék tartása és tenyésztése 2.		17	17
	Tanulási terület összórárszáma	108	186	294
Géptan	Erőgépek	36	15,5	51,5
	Műhelyek felszerelései, mérőeszközök	2		2
	A műszaki rajz alapfogalmai	5		5
	Anyagismeret	6		6
	Gépelemek, szerkezeti egységek	8		8
	Villamosság a mezőgazdaságban	6		6
	A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok	9		9
	Teljesítményátviteli rendszer		4	4
	Járószervezet, kormányzás, fékezés		5	5
	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépítménye, elektromos berendezései		4	4
	A precíziós gazdálkodást segítő elektronikai berendezések az erőgépeken		2,5	2,5
	Mezőgazdasági munkagépek	36	62	98
	Munkagépek általános jellemzői	36		3
	A talajművelés gépei	9		9
	A tápanyag-visszapótlás gépei	6		6
	Vető-, ültető- és palántázógépek	6		6
	A növényvédelem és az öntözés gépei	6		6
	Szálatakarmány-betakarító gépek	6	11	17
	Szemestermény-betakarító gépek		14	14
	Gumós növények betakarításának gépei		10	10
	A szállítás, anyagmozgatás gépei		14	14
	Állattartás gépei és épületei		13	13
	Tanulási terület összórárszáma	72	77,5	149,5
Kiegészítő tevékenységek	Kiegészítő tevékenység	0	15,5	15,5
	Higiéniai alapfogalmak		2	2
	A falusi vendéglátás és a turizmus alapfogalmai		3	3
	Élelmiszertartósítási módok		3,5	3,5
	Hagyományos termékfeldolgozás		7	7
	Tanulási terület összórárszáma	0	15,5	15,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves óraszámai évfolyamonkénti bontásban, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésben		
		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	72		72
	Szakmai alapozás	225		225
Ágazati alapozó oktatás óraszám		297	31	337
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek	36	31	67
Növénytermesztés	Növénytermesztés	36	46,5	82,5
	Részletes növénytermesztés	18	77,5	95,5
Kertészet	Zöldségtermesztés	36	46,5	82,5
	Szőlő- és gyümölcstermesztés	18	31	49
Állattartás, állattenyésztés	Állattartási ismeretek	36	15,5	51,5
	Állattenyésztés	18	77,5	95,5
	Takarmányozástan	36	31	67
	Részletes állattenyésztés	18	62	80
Géptan	Erőgépek	36	15,5	51,5
	Mezőgazdasági munkagépek	36	62	98
Kiegészítő tevékenységek	Kiegészítő tevékenység		15,5	15,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszámai évfolyamonkénti bontásban, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésben		
		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	2		2
	Szakmai alapozás	6,25		6,25
Ágazati alapozó oktatás óraszám		8,25	1	9,5
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek	1	1	2
Növénytermesztés	Növénytermesztés	1	1,5	2,5
	Részletes növénytermesztés	0,5	2,5	3
Kertészet	Zöldségtermesztés	1	1,5	2,5
	Szőlő- és gyümölcstermesztés	0,5	1	1,5
Állattartás,	Állattartási ismeretek	1	0,5	1,5

állattenyésztés	Állattenyésztés	0,5	2,5	3
	Takarmányozástan	1	1	2
	Részletes állattenyésztés	0,5	2	2,5
Géptan	Erőgépek	1	0,5	1,5
	Mezőgazdasági munkagépek	1	2	3
Kiegészítő tevékenységek	Kiegészítő tevékenység		0,5	0,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		
Éves óraszám összesen		17,5	17,5	35

A tanulási területeken belüli tantárgyak heti óraszámait munkarend nélküli (esti) két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésben			
		Évfolyamok			A képzés összes óraszám
		1.		2.	
		I. félév	II. félév		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0, 5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	4			2
	Szakmai alapozás	12,5			6,25
Ágazati alapozó oktatás óraszám		16,5		1	9,5
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek	0,5			0,25
I.félév óraszám		17,5			
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek		1,5	1	1,75
Növénytermesztés	Növénytermesztés		2	1,5	2,5
	Részletes növénytermesztés		1	2,5	3
Kertészet	Zöldségtermesztés		2	1,5	2,5
	Szőlő- és gyümölcstermesztés		1	1	1,5
Állattartás, állattenyésztés	Állattartási ismeretek		2	0,5	1,5
	Állattenyésztés		1	2,5	3
	Takarmányozástan		2	1	2
	Részletes állattenyésztés		1	2	2,5
Géptan	Erőgépek		2	0,5	1,5
	Mezőgazdasági munkagépek		2	2	3
Kiegészítő tevékenységek	Kiegészítő tevékenység			0,5	0,5
Éves óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Éves óraszám összesen		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70			

3.3.9.2. Lovász szakmairány

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

- A jó gazda gondosságával elvégzi a napi és időszakos istálló munkákat, a lovak takarmányozását, itatását, ápolását.
- Lószerszámokat, eszközöket karbantart, helyesen tárol.
- Előkészíti és részt vesz a lovak szakszerű mozgatásában, a lovak szállításában.
- Megítéli a ló testalakulását és mozgását.
- Megfigyeli, elkülöníti a beteg lovat. Szükség szerint értesíti az állatorvost, elsősegélyt nyújt, gondozza és ápolja a beteg állatot.
- Elvégzi a kancák próbáltatását, részt vesz a fedeztetésben, termékenyítésnél.
- Segítséget nyújt ellésnél, gondozza és ápolja az újszülött csikót és a kancát.
- Felkészíti a lovat a bemutatókra, teljesítményvizsgákra, bírálatokra, versenyekre.
- A használati célnak megfelelően kiválasztja a lovat. Ló- és fogatszerszámokat, eszközöket kiválaszt, beállít és szakszerűen használ.
- Lovat elővezet, felszerel.
- A szakágnak, használatnak megfelelően felnyergeli-felszerszámozza a hátsólova.
- Egyénileg és csoportban, mindhárom jármódban lovagol, betartja a lovardai rendet, képes alapszintű díjlovagló programok lovaglására.
- A lovas versenyeknek megfelelően felépíti és berendezzi a lovaspályát.
- Fogatlova szerszámoz, befog, kifog. A szerszámot, kocsit ellenőrzi, előkészíti, karbantartja. A kocsi típusokat kiválasztja.
- Tanpályán, négyszögben, terepen és közúton kettesfogatot hajt.
- Alapszintű díjhajtó program hajtására képes.
- Betartja a lovas etikai szabályokat, a lógondozás, a lótenyésztés és a lóhasználat munkavédelmi és környezetvédelmi szabályait.
- Betartja a munka-, tűz-, baleset-, és környezet- és természetvédelmi szabályokat, valamint a Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat előírásait.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai évfolyamonként, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak és témakörök		2 évfolyamos, kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésben		
		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Munkanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Small talk” – általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Mezőgazdaság és	Általános alapozás	72	0	72

erdészet ágazati alapoktatás	Bevezetés	1		1
	Éghajlattan	9,5		9,5
	Talajtan	10,5		10,5
	Növénytan	10,5		10,5
	Állattan	10,5		10,5
	Géptan	10,5		10,5
	Földmérés	10,5		10,5
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	9		9
	Szakmai alapozás	225	0	225
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	66		66
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	46,5		46,5
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	46,5		46,5
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban,	65,5		65,5
	Tanulási terület összóraszám	297	0	297
Ágazati alapozó oktatás óraszám		297	31	337
Lógondozási feladatok	Lótartás és takarmányozás	90	155	245
	A ló környezeti igényei	12	17	29
	A ló ápolása	20,5	36	56,5
	A ló elhelyezése, istállórend	25	32	57
	Takarmányismeret, a ló takarmányozása	15	48	63
	A ló mozgatása	17,5	6	23,5
	A lószerszámok ismerete és karbantartása		16	16
	Anatómia és egészségtan	72	46,5	118,5
	A ló felépítése, mozgása, szervei	24		24
	A ló testalakulásának megítélése	36		36
	Egészséges és beteg ló életjelenségei	12	10	22
	A ló gyakoribb betegségei		17	17
	Sérült, beteg ló kezelése		18	18
	Tanulási terület összóraszám	162	201,5	363,5
Lótenyésztés	Lótenyésztés	72	77,5	149,5
	A ló kialakulása, házasítása	12		12
	A lófajták	26		26
	A lovak tenyésztése	10	30	40
	A ló küllemi bírálata, értékmérő tulajdonságai		30	30
	Lovas viselkedéskultúra		12	12
	A ló tartásának, tenyésztésének biztonságtechnikája	24		24
	Tanulási terület összóraszám	72	77,5	149,5
Lóhasználat	Fogathajtás	45	124	169
	A fogathajtás szerszámai, eszközei, előkészületei	8	23	31
	Fel- és leszerszámozás, be- és kifogás	8	15,5	23,5
	Kocsik, hintók felépítése és karbantartása	5	25	30
	A fogathajtás alapjai	5	15,5	20,5
	Fogathajtási feladatok	12	27	39

	A ló használata fogatban, versenyzési ismeretek	7	18	25
	Lovaglás	45	108,5	153,5
	Felkészülés a lovaglásra	8	15,5	23,5
	Szerszámismeret	11	18	29
	A lovaglás alapjai	12	6	18
	Lovaglási feladatok	6	27	33
	A hátszó használata	8	18	26
	Pályaépítés és versenyzési ismeretek		24	24
	Tanulási terület összórászáma	90	232,5	322,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves óraszámai évfolyamonként, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésben		
		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	72	0	72
	Szakmai alapozás	225	0	225
Ágazati alapozó oktatás óraszám		297	31	337
Lógondozási feladatok	Lótartás és takarmányozás	90	155	245
	Anatómia és egészségügy	72	46,5	118,5
Lótenyésztés	Lótenyésztés	72	77,5	149,5
Lóhasználat	Fogathajtás	45	124	169
	Lovaglás	45	108,5	153,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszámai évfolyamonként, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésben		
		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25

Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	2		2
	Szakmai alapozás	6,25		6,25
Ágazati alapozó oktatás óraszám		8,25	1	9,5
Lógondozási feladatok	Lótartás és takarmányozás	2,5	5	7,5
	Anatómia és egészségtan	2	1,5	3,5
Lótenyésztés	Lótenyésztés	2	2,5	4,5
Lóhasználat	Fogathajtás	1,25	4	5,25
	Lovaglás	1,25	3,5	4,75
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		

A tanulási területeken belüli tantárgyak heti óraszámait esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésben			
		Évfolyamok			A képzés összes óraszám
		1.		2.	
		I.félév	II.félév		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	4			2
	Szakmai alapozás	12,5			6,25
Ágazati alapozó oktatás óraszám		16,5		1	9,5
Lógondozási feladatok	Lótartás és takarmányozás	0,5			0,25
I.félév heti óraszám		17,5			
Lógondozási feladatok	Lótartás és takarmányozás		4,5	5	7,25
	Anatómia és egészségtan		4	1,5	3,5
Lótenyésztés	Lótenyésztés		4	2,5	4,5
Lóhasználat	Fogathajtás		2,5	4	5,25
	Lovaglás		2,5	3,5	4,75
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70			

3.3.9.3. Növénytermesztő szakmairány

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

- A talaj termőképességének, a növényzet környezeti feltételeinek figyelembevételével végzi a növénykultúrák gazdaságos termesztését, a vetés-előkészítéstől a betakarításig vagy az értékesítésig.
- Segíti, egyéni/családi vállalkozás esetén ellátja az adminisztrációs és a gazdaság működtetésével kapcsolatos szervezési feladatokat.
- Ellátja a növényvédelmi feladatokat a szakmai, környezetvédelmi, egészségügyi és higiéniai követelmények szerint, gondoskodik a vegyszerek kezeléséről, tárolásáról. Betartja a munka-, tűz-, baleset-, és környezet- és természetvédelmi szabályokat, valamint a Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat előírásait.
- A gazda tevékenységi körének ellátásához szükséges a mezőgazdasági vontató vezetésére érvényes vezetői engedély, amelynek megszerzésére - külön hatósági vizsga keretében - a képzés alatt lehetőség van.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszámai évfolyamonként, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak és témakörök		2 évfolyamos, kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésben		
		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9	0	9
	Álláskeresés	2,5		2,5
	Munkajogi alapismeretek	2,5		2,5
	Munkaviszony létesítése	2,5		2,5
	Mukanélküliség	1,5		1,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	31	31
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		5,5	5,5
	Önéletrajz és motivációs levél		10	10
	„Small talk” – általános társalgás		5,5	5,5
	Állásinterjú		10	10
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	72	0	72
	Bevezetés	1		1
	Éghajlat	9,5		9,5
	Talajtan	10,5		10,5
	Növénytan	10,5		10,5
	Állattan	10,5		10,5
	Géptan	10,5		10,5
	Földmérés	10,5		10,5

	Munka-, tűz- és környezetvédelem	9		9
	Szakmai alapoás	225	0	225
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	66		66
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	46,5		46,5
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	46,5		46,5
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban,	65,5		65,5
	Tanulási terület összórászáma	297	0	297
Ágazati alapoó oktatás órászáma		297		
Agrárállalkozás	Agrárállalkozási ismeretek	36	31	67
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak	6		6
	A mezőgazdasági vállalkozással és tevékenységgel kapcsolatos fogalmak	20		20
	A gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak	10		10
	Vállalkozási ismeretek		8	8
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje, értékesítése, beszerzése, készletgazdálkodása		7	7
	Termékértékesítési szerződés		3	3
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont		3	3
	Fogyasztóvédelmi ismeretek		5	5
	Európai uniós ismeretek, Közös agrárpolitika		5	5
	Tanulási terület összórászáma	36	31	67
Növénytermesztés	Növénytermesztés	36	46,5	82,5
	A növény és környezete	8		8
	A növénytermesztés alapjai	9		9
	A talajművelés műveletei	11		11
	Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat	8		8
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat		6,5	6,5
	Tápanyagpótlás, trágyázás		7	7
	A növények szaporítása és vetése		10	10
	Növényápolás és öntözés		12	12
	Betakarítás és tartósítás, termények tárolása		11	11
	Részletes növénytermesztés	18	77,5	95,5
	A gabonafélék termesztéstechnológiája	18	10	28
	A hüvelyes növények termesztéstechnológiája		10	10
	A gyökér- és gumós növények termesztéstechnológiája		15	15
	Az ipari növények termesztéstechnológiája		10	120
	A szálas- és tömegtakarmányok termesztéstechnológiája		14	14
	Gyepgazdálkodási ismeretek		18,5	18,5
	Növényvédelmi ismeretek	0	62	62
	Növényvédelemmel kapcsolatos alapfogalmak		4	4
	Kórokozók, állati kártevők		6	6
	Gyomnövények		2	2

	Csávázó és talajfertőtlenítő szerek		2	2
	Gombaölő szerek		2	2
	Állati kártevők elleni szerek		4	4
	Növényvédelmi előrejelzések		2	2
	Növényvédelmi alaptanfolyam tematikája szerinti 40 óra		40	40
	Tanulási terület összóraszáma	54	186	240
Kertészet	Zöldségtermesztés	36	46,5	82,5
	Általános zöldségtermesztési ismeretek	10		10
	Termesztés termesztőberendezésben	15		15
	Burgonyafélék termesztése	11		11
	Káposztafélék termesztése		9	9
	Kabakosok termesztése		9	9
	Gyökérzöldségfélék termesztése		9	9
	Hüvelyesek termesztése		5	5
	Hagymafélék termesztése		4,5	4,5
	Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése		5	5
	Zöldségfélék áruelőkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás		5	5
	Szőlő- és gyümölcstermesztés	18	31	49
	Általános gyümölcstermesztési ismeretek	6		6
	A gyümölcstermő növények ápolási munkái	7		7
	A gyümölcs betakarítása, tárolása, áruelőkészítés	5		5
	Az almatermésű gyümölcsök termesztése		5	5
	A csonthéjas gyümölcsök termesztése		3	3
	A bogyóstermésű gyümölcsök termesztése		6	6
	Héjas (száraz) termésű gyümölcsök termesztése		3	3
	Különleges gyümölcsök termesztése		3	3
	Szőlőtermesztési ismeretek és technológiák		6	6
	A szőlő feldolgozása, alapvető pinceműveletek		5	5
	Tanulási terület összóraszáma	54	77,5	131,5
Állattartás, állattenyésztés	Állattartási alapismeretek	36	15,5	51,5
	Állat és környezete	6		6
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség	12		12
	A betegség gyógykezelése és megelőzése	12		12
	Az állatok jóléte és az állatvédelem	6		6
	A gazdasági állatok értékelése		7,5	7,5
	A gazdasági állatok szaporítása, a nemesítés folyamata		8	8
	Állattenyésztés	36	77,5	113,5
	A testtájak csontos alapjai	16		8
	Az emlősök és a madarak testtájai	14		7
	A gazdasági állatok emésztőképzőszerveinek felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom	6	11,5	14,5
	A gazdasági állatok hím és női nemi képzőszerveinek anatómiai felépítése és működése, a szaporítás		10	10

	A szarvasmarha tenyésztése és tartása		13	13
	Sertés tenyésztése és tartása		12	12
	A juh és a kecske tartása és tenyésztése		7	7
	A ló tartása és tenyésztése		12	12
	Baromfifélék tartása és tenyésztése		7	7
	Takarmányozástan	36	31	67
	A takarmányozás alapjai	10		10
	Takarmányismeret	10		10
	Takarmányok tartósítása, tárolása	8		8
	A takarmányozás végrehajtása	8	12	20
	Takarmányadag összeállítása		19	19
	Tanulási terület összórárszáma	108	124	232
Géptan	Erőgépek	36	15,5	51,5
	Műhelyek felszerelése, mérőeszközök	2		2
	A műszaki rajz alapfogalmai	5		5
	Anyagismeret	6		6
	Gépelemek, szerkezeti egységek	8		8
	Villamosság a mezőgazdaságban	6		6
	A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok	9		9
	Teljesítményátviteli rendszer		4	4
	Járószervezet, kormányzás, fékezés		5	5
	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépítése, elektromos berendezései		4	4
	A precíziós gazdálkodást segítő elektronikai berendezések az erőgépeken		2,5	2,5
	Mezőgazdasági munkagépek	36	62	98
	Munkagépek általános jellemzői	36		3
	A talajművelés gépei	9		9
	A tápanyag-visszapótlás gépei	6		6
	Vető-, ültető- és palántázógépek	6		6
	A növényvédelem és az öntözés gépei	6		6
	Szálastakarmány-betakarító gépek	6	11	17
	Szemestermény-betakarító gépek		14	14
	Gumós növények betakarításának gépei		10	10
	A szállítás, anyagmozgatás gépei		14	14
	Állattartás gépei és épületei		13	13
	Tanulási terület összórárszáma	72	77,5	149,5
Kiegészítő tevékenységek	Kiegészítő tevékenység	0	15,5	15,5
	Higiéniai alapfogalmak		2	2
	A falusi vendéglátás és a turizmus alapfogalmai		3	3
	Élelmiszertartósítási módok		3,5	3,5
	Hagyományos termékfeldolgozás		7	7
	Tanulási terület összórárszáma	0	15,5	15,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak éves óraszámai évfolyamonként, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésben		
		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	9		9
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		31	31
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	72		72
	Szakmai alapozás	225		225
Ágazati alapozó oktatás óraszám		297		337
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek	36	31	67
Növénytermesztés	Növénytermesztés	36	46,5	82,5
	Részletes növénytermesztés	18	77,5	95,5
	Növényvédelmi ismeretek		62	62
Kertészet	Zöldségtermesztés	36	46,5	82,5
	Szőlő- és gyümölcstermesztés	18	31	49
Állattartás, állattenyésztés	Állattartási alapismeretek	36	15,5	51,5
	Állattenyésztés	36	77,5	113,5
	Takarmányozástan	36	31	67
Géptan	Erőgépek	36	15,5	51,5
	Mezőgazdasági munkagépek	36	62	98
Kiegészítő tevékenységek	Kiegészítő tevékenység	0	15,5	15,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		
Éves óraszám összesen		630	542,5	1172,5

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti óraszámai évfolyamonként, esti munkarendben, felnőttképzési jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésben		
		Évfolyamok		A képzés összes óraszám
		1.	2.	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,25		0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv		1	1
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	2		2
	Szakmai alapozás	6,25		6,25
Ágazati alapozó oktatás óraszám		8,25	1	9,5
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek	1	1	2
Növénytermesztés	Növénytermesztés	1	1,5	2,5
	Részletes növénytermesztés	0,5	2,5	3

	Növényvédelmi ismeretek		2	2
Kertészet	Zöldségtermesztés	1	1,5	2,5
	Szőlő- és gyümölcsstermesztés	0,5	1	1,5
Állattartás, állattenyésztés	Állattartási alapismeretek	1	0,5	1,5
	Állattenyésztés	1	2,5	3,5
	Takarmányozástan	1	1	2
Géptan	Erőgépek	1	0,5	1,5
	Mezőgazdasági munkagépek	1	2	3
Kiegészítő tevékenységek	Kiegészítő tevékenység		0,5	0,5
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	3,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		

A tanulási területeken belüli tantárgyak heti órászámai esti munkarendben, két évfolyamos képzésben (az 1. évfolyam félévek szerinti bontásban), **felntőtképzési** jogviszonyban

Tanulási területek, tantárgyak		2 évfolyamos, kizárólag szakmai vizsgára felkészítő képzésben			
		Évfolyamok			A képzés összes óraszama
		1.		2.	
		I.félév	II.félév		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			0,25
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv			1	1
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	4			2
	Szakmai alapozás	12,5			6,25
Ágazati alapozó oktatás óraszama		16,5		1	9,5
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek	0,5			0,25
I.félév heti óraszama		17,5		1	
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek		1,5	1	0,75
Növénytermesztés	Növénytermesztés		2	1,5	2,5
	Részletes növénytermesztés		1	2,5	3
	Növényvédelmi ismeretek			2	2
Kertészet	Zöldségtermesztés		2	1,5	2,5
	Szőlő- és gyümölcsstermesztés		1	1	1,5
Állattartás, állattenyésztés	Állattartási alapismeretek		2	0,5	1,5
	Állattenyésztés		2	2,5	3,5
	Takarmányozástan		2	1	2
Géptan	Erőgépek		2	0,5	1,5
	Mezőgazdasági munkagépek		2	2	3
Kiegészítő tevékenységek	Kiegészítő tevékenység			0,5	0,5
Heti óraszám összesen		17,5	17,5	17,5	35
Heti óraszám összesen		17,5		17,5	35
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70			

3.3.10. Műhelyiskola - Aranykalászos gazda részzszakma

Szakmajegyzékhez kapcsolódó részzszakma

Műhelyiskolai oktatás keretében oktatható részzszakma

Az Aranykalászos gazda részzszakma alapadatai

A részzszakma megnevezése	Aranykalászos gazda
A szakma megnevezése	Gazda
Azonosító száma	4 0811 17 04
A szakma megnevezése, amelyhez a részzszakma kapcsolódik	Gazda
A szakmairány, amelyhez a részzszakma kapcsolódik	-
Ágazat megnevezése	Mezőgazdaság és erdészet
A részzszakma minimális órakerete a szakmajegyzékhez kapcsolódó részzszakma esetében	480-720 óra
A részzszakma minimális óraszama szakiskolai képzés keretében, esti munkarendben, a nappali munkarend kerttantervi óraszámainak legalább a fele.	
A részzszakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint	3
A részzszakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint	3
A részzszakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint	3
Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat	nem szükséges

A részzszakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

- Az Aranykalászos gazda általános mezőgazdasági szakismeretekkel, a mezőgazdasági munkák végzéséhez elengedhetetlen elméleti, fizikai és gyakorlati felkészültséggel, a vállalkozói tevékenységhez szükséges alapismeretekkel rendelkező szakember.
- A mezőgazdasági termelési feladatokat gazdaságosan, szakszerűen, környezetkímélő módon végzi, ismeri az állattartás, a szántóföldi növénytermesztés és a kertgazdálkodás alapjait.
- Képes a talaj-előkészítést, vetést, növényápolást, a talaj termőképességének fenntartásával kapcsolatos feladatokat ellátni, az élelmezési és a takarmányozási célra termesztett növényeket betakarítani, tárolni, tartósítani, állatjóléti és -higiéniai, tartástechnológiai feladatokat végrehajtani, állatot szaporítani, takarmányozni, zöldségtermesztési, gyümölcs- és szőlőtermesztési feladatokat ellátni, mezőgazdasági munkagépeket, építményt karbantartani, egyszerű javítást végezni, kereskedelmi, vállalkozási, szervezési és ügyviteli tevékenységet végezni, önálló agrárgazdasági vállalkozást működtetni.
- Betartja a munka-, tűz-, baleset-, környezet- és természetvédelmi és adminisztrációs

szabályokat, valamint a Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat előírásait.

- Az Aranykalászos gazda tevékenységi körének ellátásához szükséges a mezőgazdasági vontató vezetésére érvényes vezetői engedély, amelynek megszerzésére - külön hatósági vizsga keretében - a képzés alatt lehetőség van.

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség	• alapkülső iskolai végzettség és betöltött 16 éves életkor, vagy • a Dobbantó program elvégzése
Alkalmassági követelmények	
Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat	szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat	Járművezetéshez szükséges egészségügyi alkalmasság

Az egyes tanulási területek, tantárgyak oktatása során fejlesztendő kompetenciák a kerettantervben a következő szempontok szerint vannak meghatározva

- Képességek, készségek
- Ismeretek
- Önállóság és felelősség mértéke
- Elvárt viselkedésmódok, attitűdök
- Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

A **Munkavállalói ismeretek** tantárgy esetében a fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait..	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait..	Teljesen önállóan	Önismerte alapján törekszik céljai reális megfogalmazására. Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott. Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére	
Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri, megnevezi és leírja az álláskeresési módszereit.	Ismeri a formális és informális álláskeresési technikákat.	Teljesen önállóan		Internetes álláskereső portálokon információkat keres, rendszerez.

Az **Agrárvállalkozási ismeretek** tantárgy esetében a fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

Értékcsökkenést számol.	Amortizáció, bekerülési érték, hasznos élettartam, terv szerinti értékcsökkenés	Instrukció alapján részben önállóan	Elkötelezett a szabályszerű, helyes munkavégzés iránt	
Költséget (önköltséget) számol növénytermesztési és állattenyésztési vállalkozásnál.	Önköltség, hozam, termelési költség, ráfordítás	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosan számol, precíz az adminisztrációs feladatok elvégzésében	
Bizonylatot állít ki (számla, nyugta).	A számla kötelező elemei, opcionális, nem kötelező elemei	Instrukció alapján részben önállóan	Fogékony az információk befogadására és alkalmazására	Bizonylatok kiállítása internetes rendszeren keresztül
Terméket értékesít, számlát, nyugtát állít ki, értékesítési betétlapot tölt ki.	A számla, nyugta kötelező elemei, opcionális, nem kötelező elemei	Instrukció alapján részben önállóan		Számlák, nyugták kiállítása internetes rendszeren keresztül
Növénytermesztő üzemek, állattartó telepek napi adminisztratív feladatait látja el (gazdálkodási naplót, permetezési naplót, állatállomány-kivételi, bevételi dokumentációt vezet).	Gazdálkodási napló, permetezési napló, állatállomány nyilvántartása, mezőgazdasági termékek sajátosságai, a mezőgazdasági termékek értékesítése	Irányítással		Adminisztratív feladatok elvégzése internetes rendszeren keresztül
Terményt szállít, amelyhez szállítólevelet tölt ki.	A mezőgazdasági termékek sajátosságai, szállítási, vásárlási adminisztrációs feladatai	Instrukció alapján részben önállóan		
Átutalási megbízást állít ki.	Pénzügyi ismeretek, pénzintézetek tevékenységei	Instrukció alapján részben önállóan		Átutalási megbízás kiállítása internetes rendszeren keresztül
Támogatási kérelmet ad be.	Hazai és EU-s támogatási rendszerek	Irányítással		Támogatási kérelem kitöltése internetes rendszeren keresztül

A Növénytermesztés tantárgy keretében fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvart viselkedés-módok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

Meteorológiai adatokat mér (léghőmérséklet, talajhőmérséklet, talajnedvesség stb.), és rögzíti a mérés eredményeit.	A meteorológiai adatok mérése, mérőeszközök, meteorológiai fogalmak, az adatok rögzítése, tárolása számítógépen	Teljesen önállóan	Kész a közös munkára, tudásának másokkal való megosztására Fogékony az információk befogadására és alkalmazására	Időjárás-előrejelzés figyelése, értékelése interneten
Talajmintát vesz, laboratóriumba küldi, egyszerű talajvizsgálatokat végez: pH-érték, talajhőmérséklet, Arany-féle kötöttségi szám, mechanikai összetétel.	Talajtípusok, talajmintavétel, a talaj fontosabb tulajdonságai, talajvizsgálatok, eredmények értékelése, talajhőmérséklet jelentősége, mérőeszközök	Instrukció alapján részben önállóan	Elkötelezett a növénytermesztés iránt Jól kezeli a konfliktusokat	Táblázatok készítése a talajvizsgálatok eredményeiről, eredményesen termeszthető növények keresése
Értékeli a talajművelő eszközök munkáját, méri a munkamélységet, a felszín egyenletességét.	Talajművelés fogalma, célja, munkaműveletei, eszközei, a gépek munkájának értékelése	Instrukció alapján részben önállóan		Táblázatkészítés a mért adatokról
Elvégzi a talajművelési munkákat, beállítja a technológiai előírás szerinti munkamélységet.	A talajművelés alpműveletei, a különböző talajművelő gépek feladatai, beállítása, gépek kezelése	Instrukció alapján részben önállóan		Információgyűjtés a növényápoláshoz használt talajművelő gépekről
Előveteménytől függően elvégzi a talajmunkákat, előkészíti a magágyat.	A talajművelési rendszerek jellemzői, a magágykészítés követelményei	Instrukció alapján részben önállóan		Információgyűjtés a kombinált talajművelő gépekről
Gondoskodik a vetőmagvak tárolásáról, elvégzi a mintavételt, felismeri a szántóföldi kultúrnövények magjait, előkészíti vetésre.	Vetőmagvak értékmérő tulajdonságai, mintavétel, szántóföldi kultúrnövények ismerete, magvak tárolása, előkészítése vetéshez	Instrukció alapján részben önállóan		Információs tábla készítése a vetőmagvak jellemzőiről, a tárolási helyekről
Előkészíti a magágyat, elvégzi a vetést, a szükség szerinti tápanyagutánpótlást.	Magágykészítés, a vetés módja, ideje, sor- és tőtávolsága, magmennyiség meghatározása	Instrukció alapján részben önállóan		
Működteti a különböző öntözőberendezéseket, beállítja az öntözés időpontját, a víz mennyiségét.	Öntözés feladatai, öntözési lehetőségek, a növények vízigénye, öntözési módok	Irányítás-sal		Információ gyűjtése az öntöző-berendezésekről
Kijuttatja a tápanyagokat a technológiai előírás szerinti meghatározott időpontokban.	Tápanyagutánpótlás lehetőségei szerves és műtrágyákkal, a kijuttatás módjai, lehetőségei, gépei	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus kommunikáció a szükséges műtrágyák beszerzésére

Betakarítja a terményt, tárolóhelyre szállítja, előkészíti tárolásra vagy értékesítésre.	A növények érettségének megállapítása, betakarítása, előkészítés tárolásra	Instrukció alapján részben önállóan		Táblázatkezelés, a termények betakarításának folyamatossága érdekében

Megjegyzés: A kerettanterv hasonló formában tartalmazza a kompetenciákat az óratervben található valamennyi tantárgyhoz. Az előbbieket mintaként szerepelnek a pedagógiai programban.

A műhelyiskolai képzés általános előírásai

A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020.(II.7.) kormányrendelet 53. § alapján a műhelyiskolával kapcsolatos előírások a következők:

(1) A műhelyiskola a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek a szakképzésbe való bekapcsolódáshoz vagy a munkába állásához szükséges ismeretek megszerzésére szolgáló képzési forma. A műhelyiskola folyamatos mentori támogatással hozzájárul a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy személyes és társas kompetenciáinak fejlesztéséhez és önálló életkezdéséhez szükséges alapismeretek átadásához.

(2) A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a műhelyiskolában tanulmányokat akkor folytathat, ha

a) alapfokú végzettséggel nem rendelkezik és a szakképző iskola dobbantó programját – a szakképző iskola által kiadott igazolás alapján megállapíthatóan – elvégezte vagy

b) kizárólag alapfokú végzettséggel rendelkezik és a 16. életévét betöltötte.

(3) A műhelyiskolában kizárólag részzakma megszerzésére irányuló felkészítés folyik, amelyet tanműhelyben vagy munkahelyi körülmények között a nappali rendszerben, egy-öt fős csoportokban kell megszervezni úgy, hogy a részzakma megszerzésének időtartama – a tanév, illetve a tanítási év rendjére tekintet nélkül – legalább hat, legfeljebb huszonnégy hónap közé essen.

(4) A tanuló, illetve a képzésben részt vevő kiskorú személy műhelyiskolában való részvétele az Szkt. 71. § (2) bekezdésében meghatározott esetben nem utasítható el.

Szkt. 71.§ (2) „A kiskorú tanuló törvényes képviselője – gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló gazdasági és társadalmi életben való önálló részvétele esélyeinek elősegítése érdekében – köteles gondoskodni arról, hogy a tankötelezettségét teljesített kiskorú gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló kimaradása esetén tizenkilenc éves koráig, de legalább egy részzakma megszerzéséig tanulmányokat folytasson. Ha a kiskorú tanuló törvényes képviselője e kötelezettségének nem tesz eleget, a gyermekére vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanulóra tekintettel járó valamennyi támogatás nyújtása a részzakma megszerzéséig szünetel. A foglalkoztatató megszüntetheti a kiskorú tanuló foglalkoztatásra irányuló jogviszonyát, ha az a kiskorú tanuló tanulmányai folytatásával nem összeegyeztethető, vagy a foglalkoztatásra irányuló jogviszony fenntartása az e bekezdés szerinti cél megvalósulását kizárja.”

(5) A műhelyiskolában a tanuló a szakképző iskolai tanulót az ágazati alapoktatásban megillető ösztöndíjra jogosult.

(6) A részzakma megszerzését követően a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy – a részzakmát magában foglaló szakmára vonatkozó – tanulmányait a szakképző intézményben külön felvételi eljárás nélkül a szakirányú oktatásban folytathatja.

A műhelyiskolai képzés további jellemzői

- A műhelyiskola a szakmai oktatás új megközelítését jelenti, amikor a képzésben részt vevők oktatása nem iskolai, tantermi keretek között, hanem gyakorlati helyszínen zajlik, **egy mester és egy pedagógiai mentor** által támogatva.
- A műhelyiskolában részs szakmát szerezhetnek a tanulók.
- A részs szakma megszerzéséről kiállított szakmai bizonyítvány szakképesítést, ha a részs szakmára történő felkészítés Dobbantó Program keretében és műhelyiskolában történt, államilag elismert alapfokú végzettséget és szakképesítést tanúsít és legalább egy munkakör betöltésére képesít.
- A műhelyiskolai végzettség megszerzése **nem tanévhez kötött**, minimum 6 hónapig és maximum 24 hónapig (két évig) tart.
- Minden ismeret a részs szakmához kötődik, amelyet a tanuló a mesterétől sajátít el, **nincsenek kötelező közismereti tantárgyak** és a hagyományos értelemben vett értékelés.
- Műhelyiskolai képzést az állam által alapított szakképző iskola és – az együttműködési megállapodásban foglaltak alapján – az együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott szakképző iskola indíthat.
- A 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről 15.§ (1) alapján a " *A részs szakma megszerzéséről kiállított szakmai bizonyítvány szakképesítést, ha a részs szakmára történő felkészítés Dobbantó Program keretében és műhelyiskolában történt, államilag elismert alapfokú végzettséget és szakképesítést tanúsít és legalább egy munkakör betöltésére képesít.*" A szakmai bizonyítvány tehát jogszabály alapján tanúsítja az alapfokú végzettséget, így azt nem szükséges a bizonyítványra fellevezetni.

A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020.(II.7.) kormányrendelet 171.§ (3) bekezdése alapján

- A tanuló az ösztöndíjra – a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel részt vevő tanuló kivételével – az első szakma megszerzéséhez kapcsolódóan az olyan szakmai oktatásban jogosult, amelyben ingyenesen vesz részt.
- Az ösztöndíjra való jogosultság annak a tanítási évnek a tanév szakképzésben alkalmazandó rendjéről szóló minis zteri rendeletben meghatározott utolsó tanítási napjáig áll fenn, amelyben a tanuló a szakirányú oktatást közvetlenül követő első szakmai vizsgáját megkezdi.
- A megismételt évfolyamon nem részesülhet ösztöndíjban a tanuló, ha évfolyamismétlésre kötelezték.
- Az adott tanév hátralévő részében nem részesülhet ösztöndíjban a tanuló,
 - ✓ ha az igazolatlan mulasztása eléri a hat foglalkozást vagy
 - ✓ a tanuló szakképzési munkaszerződése a duális képzőhely általi azonnali hatályú felmondás alapján szűnik meg, kivéve, ha bíróság a munkaviszonyt a tanuló kérelmére helyreállítja.
- E bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni az előkészítő évfolyam és a **műhelyiskola** tanulója is.

Aranykalászos gazda részs szakma óratervei

Az elmélet és a gyakorlat az óratervi táblázatokban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök éves óraszám
évfolyamonként, nappali munkarendben, 2 évfolyamos képzésben

Tanulási terület	Tantárgy-témakör	9. évfolyam	10. évfolyam	Éves óraszám
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0	70	70
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		17	17
	Munkajogi alapismeretek		18	18
	Munkaviszony létesítése		17	17
	Munkanélküliség		18	18
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek	108	0	108
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak témakör	36		36
	A mezőgazdasági vállalkozással és tevékenységgel kapcsolatos fogalmak	18		18
	A gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak	18		18
	Vállalkozási ismeretek	18		18
	Termékértékesítési szerződés	18		18
Növénytermesztés	Növénytermesztés	108	105	213
	A növény és környezete	18		18
	A növénytermesztés alapjai	18		18
	A talajművelés műveletei	18		18
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat	18		18
	Tápanyagpótlás, trágyázás	9		9
	A növények szaporítása és vetése	9		9
	Növényápolás és öntözés	9		9
	Betakarítás és tartósítás, a termények tárolása	9		9
Kertészet	Zöldségtermesztés	108	105	213
	Általános zöldségtermesztési ismeretek	36		36
	Termesztés termesztőberendezésben	18		18
	Burgonyafélék termesztése	18		18
	Gyökérzöldségfélék termesztése	18		18
	Zöldségfélék áruelőkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás	18		18
	Szőlő- és gyümölcstermesztés	72	105	177
	Általános gyümölcstermesztési ismeretek	18		18
	A gyümölcstermő növények ápolási munkái	18	36	54
	A gyümölcs betakarítása, tárolása, áruelőkészítés	18	36	54
	Szőlőtermesztési ismeretek és technológiák	18	33	51
	Tanulási terület összórása	162	210	372
Állattartás, állattenyésztés	Állattartási ismeretek	108	105	213
	Állat és környezete	36	18	54
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség	18	18	36
	A betegség gyógykezelése és megelőzése	18	18	36
	Az állatok jóléte és az állatvédelem	18	17	35
	A gazdasági állatok értékelése	18	34	52
	Állattenyésztés	72	70	142
	Az emlősök és a madarak testtájai	36	35	71
	A gazdasági állatok emésztőképzőrendszerének felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom	36	35	71
	Takarmányozástan	72	140	212
	A takarmányozás alapjai	18	35	53
	Takarmányismeret	18	35	53
	A takarmányozás végrehajtása	36	70	106

	Tanulási terület összórárszáma	252	315	567
Géptan	Erőgépek	108	0	108
	A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok	54		54
	Teljesítményátviteli rendszer	18		18
	Járószerkezet, kormányzás, fékezés	18		18
	A mezőgazdasági erőgépek alváza, felépítménye, elektromos berendezései	18		18
	Mezőgazdasági munkagépek	72	105	177
	Munkagépek általános jellemzői	36		36
	A talajművelés gépei	36		36
	A tápanyag-visszapótlás gépei		17	17
	Vető-, ültető- és palántázógépek		18	18
	Szálaskarmány-betakarító gépek		35	35
	Szemestermény-betakarító gépek		18	18
	A szállítás, anyagmozgatás gépei		17	17
	Tanulási terület összórárszáma	180	105	285
Éves óraszám		828	805	1633
Heti óraszám		23	23	46
Tanítási hetek száma		36	35	71
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak heti órárszáma évfolyamonként, nappali munkarendben, 2 évfolyamos képzésben

Tanulási terület	Tantárgy-témakör	9. évfolyam	10. évfolyam	Éves óraszám
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek		2	2
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek	3		3
Növénytermesztés	Növénytermesztés	3	3	6
Kertészet	Zöldségtermesztés	3	3	6
	Szőlő- és gyümölcstermesztés	2	3	5
Állattartás, állattenyésztés	Állattartási ismeretek	3	3	6
	Állattenyésztés	2	2	4
	Takarmányozástan	2	4	6
Géptan	Erőgépek	3		3
	Mezőgazdasági munkagépek	2	3	5
Heti óraszám		23	23	46
Tanítási hetek száma		36	35	71
Egybefüggő szakmai gyakorlat		70		

A heti 23-23 órát heti 7-7 óra mentori foglalkozás egészíti ki.

Az Aranykalászos gazda részszakma óraterve műhelyiskolai képzés keretében egy évfolyamos, nappali képzés) a Gazda szakma témakörei alapján (mentori támogatással)

Tanulási terület	Tantárgy-témakör	Heti óraszám	Éves óraszám (36 hét)
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	2	70
	Az álláskereső lépései, álláshirdetések		17
	Munkajogi alapismeretek		18
	Munkaviszony létesítése		17
	Munkanélküliség		18
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek	2	72

	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak témakör	2	18
	A mezőgazdasági vállalkozással és tevékenységgel kapcsolatos fogalmak		18
	A gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak		9
	Vállalkozási ismeretek		18
	Termékértékesítési szerződés		9
Növénytermesztés	Növénytermesztés	5	180
	A növény és környezete		18
	A növénytermesztés alapjai		18
	A talajművelés műveletei		18
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat		54
	Tápanyagpótlás, trágyázás		18
	A növények szaporítása és vetése		18
	Növényápolás és öntözés		18
	Betakarítás és tartósítás, a termények tárolása		18
Kertészet	Zöldségtermesztés	4	144
	Általános zöldségtermesztési ismeretek		18
	Termesztés termesztőberendezésben		18
	Burgonyafélék termesztése		36
	Gyökérzöldségfélék termesztése		36
	Zöldségfélék áruelőkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás		36
	Szőlő- és gyümölcstermesztés	4	144
	Általános gyümölcstermesztési ismeretek		36
	A gyümölcstermő növények ápolási munkái		18
	A gyümölcs betakarítása, tárolása, áruelőkészítés		72
	Szőlőtermesztési ismeretek és technológiák		18
Állattartás, állattenyésztés	Állattartási ismeretek	4	144
	Állat és környezete		36
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség		36
	A betegség gyógykezelése és megelőzése		18
	Az állatok jóléte és az állatvédelem		18
	A gazdasági állatok értékelése		36
	Állattenyésztés	1	72
	Az emlősök és a madarak testtájai		36
	A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom		36
	Takarmányozástan	4	144
	A takarmányozás alapjai		36
	Takarmányismeret		36
	A takarmányozás végrehajtása		72
Erő és munkagépek	Erőgépek	2	72
	A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok		18
	Teljesítményátviteli rendszer		18
	Járszerkezet, kormányzás, fékezés		18
	A mezőgazdasági erőgépek alváza, felépítménye, elektromos berendezései		18
	Mezőgazdasági munkagépek	3	108
	Munkagépek általános jellemzői		9
	A talajművelés gépei		18
	A tápanyag-visszapótlás gépei		9
	Vető-, ültető- és palántázógépek		18
	Szálaskarmány-betakarító gépek		18
	Szemestermény-betakarító gépek		18
	A szállítás, anyagmozgatás gépei		18
	Heti és éves óraszám összesen	32	1152

A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga – a

sakmajegyzékhez kapcsolódó Aranykalászos gazda részzakma esetében

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele	A részzakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése. A részzakmai záróvizsgára bocsátás további feltétele: Mezőgazdasági vontató vezetésére érvényes vezetői engedély (T, illetve C+E, C1+E kategória, vagy B kategória), amit a gyakorlat megkezdése előtt be kell mutatni a vizsgabizottságnak. Érvényes vezetői engedély hiányában a munka balesetveszélyes jellegére tekintettel, a vizsga nem kezdhető meg.								
A vizsgatevékenység megnevezése	Aranykalászos gazda projektfeladat								
A vizsgatevékenység leírása	Gyakorlati vizsgamunka végzése A vizsgázó állattenyésztési, növénytermesztési és gépüzemeltetési feladatokat végez el, az akkreditált vizsgaközpont által meghatározottak szerint. A munkafeladatokat úgy kell összeállítani, hogy a három kérdéskör egy tétellapon szerepeljen, valamennyi kiadott elvégzendő feladatcsoport összességében azonos nehézségű legyen, és megközelítőleg azonos időtartamot vegyen igénybe a munkafeladatok elvégzése. Az akkreditált vizsgaközpont készíti el az egyes vizsgarészek munkafadatait. A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára négy vizsgarészből áll: A) feladattípus: állattartás, állattenyésztés B) feladattípus: növénytermesztés, kertészet C) feladattípus: gépüzemeltetés D) feladattípus: szakmai beszélgetés								
A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam	180 perc Ebből a szakmai beszélgetés időtartama: maximum 20 perc.								
A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül	100 %								
A vizsgatevékenység eredményes, ha	ha a vizsgázó minden vizsgarész esetén a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.								
A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai	A munkavégzés előtti feladatok: • munkaterület kijelölése, gépek, eszközök, szerszámok előkészítése, a biztonságos munkatevékenység feltételeinek ellenőrzése, • az állatokkal történő bánásmód, • a gépek munka előtti ellenőrzése (műszaki, biztonsági, munkavédelmi kérdések), • precíz, gondos munkavégzés, • a szükséges lexikális felkészültség alkalmazása, • összbenyomás, beszédkészség, hozzáállás. Az értékelés súlyarányai <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td>A) feladattípus: állattartás, állattenyésztés</td><td style="text-align: right;">30 %</td></tr> <tr> <td>B) feladattípus: növénytermesztés, kertészet</td><td style="text-align: right;">30 %</td></tr> <tr> <td>C) feladattípus: gépüzemeltetés</td><td style="text-align: right;">30 %</td></tr> <tr> <td>D) feladattípus: szakmai beszélgetés</td><td style="text-align: right;">10 %</td></tr> </table>	A) feladattípus: állattartás, állattenyésztés	30 %	B) feladattípus: növénytermesztés, kertészet	30 %	C) feladattípus: gépüzemeltetés	30 %	D) feladattípus: szakmai beszélgetés	10 %
A) feladattípus: állattartás, állattenyésztés	30 %								
B) feladattípus: növénytermesztés, kertészet	30 %								
C) feladattípus: gépüzemeltetés	30 %								
D) feladattípus: szakmai beszélgetés	10 %								
A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályozás	Segédeszköz nem használható.								

4. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Program érvényességi ideje

A módosított Pedagógiai Program a jogszabályok változása, a képzések módosulása vagy bármely egyéb, a Pedagógiai Program tartalmát befolyásoló változás esetén felülvizsgálandó és szükség esetén bármikor módosítható azzal, hogy a módosítások a következő tanév kezdetétől érvényesek. Ezen pedagógiai program módosítás 2025. szeptember 01-től lép érvénybe és visszavonásig érvényes.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet az iskola főigazgatója, a nevelőtestület bármely tagja, a szakmai munkaközösségek.

A tanulók a pedagógiai program módosítását a Diákönkormányzati képviselői útján javasolhatják.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy, legitimált példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola irattárában,
- az iskola főigazgatójánál,
- a tagintézmények vezetőinél,
- az iskola weboldalán (<https://mediaacademy.hu/>)

5. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉKOK

A Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum és Általános Iskola pedagógiai programját a nevelőtestület bevonásával készítette:

Nyíregyháza, 2025. április 25.

főigazgató-helyettes

A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata

A Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum és Általános Iskola pedagógiai programját a nevelőtestület 2025. április 29-én tartott ülésén elfogadta.

Nyíregyháza, 2025. április 29.

a nevelőtestület képviselője

Az intézmény fenntartójának jóváhagyó nyilatkozata

A Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Általános Iskola pedagógiai programját 2025. május 28-án jóváhagyom. A pedagógiai program nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek miatt a fenntartóra többletköltség hárulna. Év közben a működtetéssel kapcsolatban esetleg felmerülő többletköltségeket a fenntartó átvállalja.

Nyíregyháza, 2025. május 28.

a fenntartó képviselője
Esélytér Intézményfenntartó *h.*

6. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: A Nyírbátori Tagintézmény komplex programja
2. számú melléklet: A Szegedi Tagintézmény programja
3. számú melléklet: Helyi tantárgyi tantervek

**Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium,
Technikum és Általános Iskola
Nyírbátori Tagintézménye
4300 Nyírbátor, Szentvér u. 20.
OM azonosító: 200779 015**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

AZ EGÉSZ NAPOS NEVELÉS-OKTATÁS PROGRAMJA

Ez a pedagógiai program kiegészíti az intézményi pedagógiai programot, azzal együtt teljes értékű dokumentum. Így nem követi a 20/2012. (VIII:31.) EMMI rendeletben előírt fejezeteket, csak azok a fejezetek szerepelnek benne, amelyek eltérnek az intézményi szinten megfogalmazott nevelési-oktatási feladatokról, vagy kiegészítik az intézményi pedagógiai program hasonló fejezeteit. Mivel ebben az általános iskolában a szokásostól eltérő nevelés-oktatás folyik, a pedagógiai program kiegészítésében azok a sajátosságok jelennek meg elsősorban.

Része a programnak az **egész napos iskola nevelési-oktatási programja** valamint a komplex alapprogram, amelyeket az intézmény felhasznál a mindennapos nevelő-oktató munka feladatai végzése során.

Tartalomjegyzék

Előszó	4
Pedagógusi hitvallás	4
Bevezetés	5
1. Iskolánk indulása, céljaink	5
1.1. A Nyírbátori Tagintézmény működésének jellemzői	6
1.2. A pedagógus szerepe a tanulási folyamatban	7
1.3. A gyerek szerepe a tanulási folyamatban	8
1.4. Tanulói jogviszony létesítés.....	8
1.5. A nevelő – oktató munka feltételrendszerének alakulása	9
2. A nevelő-oktató munka struktúrája, nevelési elveink	10
2.1. Az iskola sajátos jellemzői	10
2.2. Az iskola legfontosabb funkciói	11
2.4. Tehetséggondozás.....	13
2.5. Általános emberi értékek	13
2.6. Erkölcsi nevelés	14
2.7. Hazaszeretetre nevelés.....	14
3. A személyiségfejlesztés pedagógiai feladatai	14
3.1. Személyiségfejlesztés (kompetenciák, önmegvalósítás önképzés)	15
3.3. A problémamegoldó gondolkodás kialakítása, az információ értelmezése és feldolgozása 16	
3.3.1. Egészséges életmódra nevelés	16
3.3.2. Testi nevelés	16
3.3.3. Nemzeti értékeink megismerése – tanulmányi kirándulás	16
3.3.4 Családi életre nevelés	17
3.3.5. Esztétikai nevelés	17
3.4. Tanórán kívüli nevelési lehetőségek.....	17
3.5. Személyiségfejlesztés	20
3.6. Az intézmény fő célkitűzései.....	21
3.7. A Komplex Alapprogram céljai, alapelvei, feladatai, felépítése	22
4. A Komplex Alapprogram felépítése.....	23
4.1. Alapelvek, célok, feladatok	23
4.2. A Komplex Alapprogram feladatai	24
4.3. A Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök, módszerek	26
4.4. Alkalmazott módszerek	27
5. A Komplex Alapprogram alprogramjai	28
5.1. A testmozgásalapú alprogram (TA)	28
5.2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)	28
5.3. A művészetalapú alprogram (MA)	29
5.4. A logikaalapú alprogram (LA)	30
5.5. A digitális alapú alprogram (DA).....	30
5.6. Az iskolában folyó munka időkeretének a meghatározása.....	33

5.7. Személyiségfejlesztés a Logikai alprogram segítségével **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

6. Az egész napos iskola nevelési-oktatási programja	34
6.1. Egésznapos iskola az első négy évfolyamon	36
6.2. Az egész napos iskola tervezett időbeosztása.....	37
6.3. A személyre szabott tanulástámogatás	37
7. Nevelési alapelvek, kiemelt fejlesztési területek	41
7.1. A kulcskompetenciák/alapkompetenciák kiemelt fejlesztése.....	41
7.2. Énkép, önismeret	42
7.3. Tudatos, aktív állampolgárrá nevelés	42
7.4. Gazdasági, pénzügyi nevelés	43
7.5. Környezeti nevelés, az iskolai környezeti nevelés elvei, feladatai	43
7.6. Testi és lelki egészség nevelés, az iskolai egészségnevelés elvei, feladatai.....	44
7.7. Önálló szabadidő-felhasználásra nevelés	46
7.8. Pályaorientáció, felkészülés a felnőtt életre	46
8. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	47
9. A tanuló tanulmányi munkájának értékelése	48
9.1. Az értékelés menete	48
9.2. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai	49
9.3. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben (Kréta) történő rögzítése	52
10. Sajátos nevelési igényű tanulók integrációja	52
10.1. A pedagógus az integrált nevelés, oktatás során	53
10.2. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek célja	54
11. Gyermek és ifjúságvédelem, szociális hátrányok enyhítése	56
12. Külső kapcsolatok, együttműködés	57
12.1. Együttműködés a szülőkkel	57
12.2. Együttműködés a pedagógusok között	58
13. A mindennapos testnevelés	58
13.1. Alsó tagozat	58
13.2. Felső tagozat	59
14. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	60
15. Témnap, témahét, projektoktatás	61
16. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	61
17. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai	62
18. A tanulók jutalmazásának elvei	64
19. A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei	66
20. Általános iskolai óratervek.....	68
20.1. Óraterv az általános iskola 1-4. évfolyamára nappali rendszerű oktatásra.....	68
20.2. Óraterv az általános iskola 5-8. évfolyamára nappali rendszerű oktatásra.....	69
20.3. Óraterv az általános iskola 1-4. évfolyamára – felnőttoktatás, esti munkarend	71
20.4. Óraterv az általános iskola 5-8. évfolyamára – felnőttoktatás, esti munkarend	71

20.5. Gimnáziumi óratervek felnőttoktatás, esti munkarendben	72

" Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömet, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog."

(Szent-Györgyi Albert)

Előszó

A Program kidolgozói hosszabb, rövidebb ideig dolgoztak az általános iskola különböző szinterein. Tapasztalataik alapján jutottak el addig a merész gondolatig, hogy az alapozó oktatás lehetőségeit merőben új oldalakról kezdjék vizsgálni. A pedagógiai program áttekintést ad az iskola célkitűzéseiről és működési feltételeiről.

Mi mást kívánhatna a szülő a gyermekének? Legfőként azt, hogy boldog legyen. Felismerje azt, hogy a tanulás öröm is lehet, ehhez szeretnénk az intézményünkben tanuló gyerekek megteremteni pedagógiai feltételeket. Ha a jövőbe tekintünk, senki sem tudja, hogy milyen tudású emberekre lesz szüksége a világnak, de az biztos, hogy a gondolkodásra való képességet kell felébresztenünk és ápolnunk a gyermekben ahhoz, hogy felnőttként egészséges legyen testben, lélekben és szellemben egyaránt.

Pedagógusi hitvallás

„Az elégedett és boldog élet kulcsa a tanulás és az öröm összekapcsolása. Az öröm nélküli tanulás kimerít, a tanulás nélküli öröm pedig rendkívül unalmas.”

(Richard David Precht)

A gyerekek évekig a napjaik nagy részét az iskolában töltik, és ez a tény komolyan meghatározza az életüket. Ezért nem működhet úgy egy iskola, mint egy üzem. Pedagógusaink segítenek a gyermeknek megtalálni a saját hangjukat, önmagukat. A családias, szeretetteljes légkör megteremtése elsődleges. Tanítóink, tanáraink, felkészült, innovatív szemléletű pedagógusok, akiknek munkájuk során a legfontosabb, hogy a tudáselemeket élményekhez kapcsolva adják át tanítványaiknak.

Bevezetés

A Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézményének pedagógiai programja kiegészítése az intézmény pedagógiai programjának. Az intézmény pedagógiai programjában a Nyírbátori tagintézmény sajátosságai nem jelennek meg. Ezért ez a kiegészítés részletezi a tagintézmény képzési sajátosságait, azokat a sajátosságokat, amelyekkel eltér az intézmény telephelyein folyó köznevelési alapfeladatokról.

Előzmények

Az iskola megvalósításának ötlete már 2018-ban merült fel, és a 2020/2021-es tanévben realizálódott 1-4. évfolyam indításával. 2021/2022-es tanévtől 8 évfolyamos intézménnyé bővült.

1. Iskolánk indulása, céljaink

Gazdasági, társadalmi válság által erősen érintett térségben élünk. A jövő nemzedékéért érzett felelősség körütekintő döntéshozatalt kíván az oktatásban résztvevőktől: fenntartótól, pedagógusoktól és szülőktől egyaránt. Ezért törekszünk kapcsolatrendszerünk folyamatos felülvizsgálatára, a még jobb együttműködés kialakítására.

Az eredményes munka szolgálatába kívánjuk állítani az egyéni bánásmód különböző formáit, úgy a tehetséges, mint a felzárkóztatást igénylő gyermekeknél. Célunk, hogy minden gyerek a neki megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön, összhangban a Gyermekek Jogairól szóló Egyezmény előírásaival.

A szülő, a pedagógus és gyermekek közösségének életét úgy szeretnénk működtetni, hogy egymás érdekeit figyelembe véve keressük a leghatékonyabb együttműködési lehetőségeket. Azt kívánjuk elérni, hogy intézményünkben a gyerekek optimista életszemléletű, egymásra odafigyelő, toleráns, az új iránt fogékony, a természetes környezetet, a nemzeti és helyi hagyományokat ápoló, szilárd ismeretekkel rendelkező fiatalokká váljanak. Ez intézményünk filozófiája is.

Célunk minden gyereket eljuttatni egy stabil alapszintig ismeretanyagban, készségekben, képességekben, alkalmassá tenni a tanulmányok folytatására, a társadalmi munkamegosztásba való későbbi bekapcsolódásra, valamint testileg, szellemileg és erkölcsileg egészséges életvitelre nevelni.

Olyan korban élünk, amikor legtöbbünk előtt sok-sok elvárás tornyosul a családjában, a munkahelyükön és a legtöbb élethelyzetben: legyünk sikeresek, rugalmasak, lendületesek, kreatívak, hatékonyak, legyünk problémamegoldók. Rendelkezzünk reális önképvel, önismerettel, egészséges önbizalommal.

A tanítási - tanulási folyamat értelmezésénél elsődleges leszögezni, hogy a tanuló felelős saját tanulásaért. A tanulókat érdekeltté, aktívvá kell tenni az ismeretszerzés folyamatában.

A tanulási folyamat szervezésénél a tanulók aktivitásának magas szinten való tartása érdekében a kutató, felfedező, cselekvéses tanulás kerül előtérbe. Így az ismeretközlő pedagógus és befogadó tanuló alapállás helyett a tevékenységközpontú tanulásra helyeződik a hangsúlyt, ahol az együtt munkálkodó diákok, és pedagógusok közös tevékenysége folyik. Ezzel lehetőség nyílik arra, hogy a tanulók előzetes tudásukat, tapasztalataikat is mozgósítsák, tevékenyen vegyenek részt a tananyag feldolgozásában, elsajátításában.

Kiemelt cél, hogy a pedagógusok megismerjék a tanulók sajátos, egyéni tanulási módjait, stratégiáit, stílusát és szokásait. Vegyék figyelembe fejlődési folyamat, ennek részeként a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, ezekre alapozzák a tanulás szervezését. Ezzel segíthetik a gyerekeket az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerésében, módszereinek elsajátításában, és a tanulás iránti egyéni felelősség tudatosításában.

Kiemelt figyelmet fordítunk a gondolkodási, a probléma-megoldási készségek, a kreativitás fejlesztésére, a döntés hozási képesség kialakítására. A cselekvéses, együttműködésre építő tanulási helyzetek alkalmazása rengeteg lehetőséget kínál ehhez.

Elengedhetetlen az optimális terhelés megvalósítása. Ha a diákok a tanulási helyzetek során saját képességeiknek, lehetőségüknek megfelelő feladatokkal dolgoznak, azokat sikeresen tudják megoldani, tanulási kedvük, motivációjuk állandósul. A tanulás így nem feladatként, hanem örömforrásként, önmegvalósítási lehetőséggé jelenik meg. Mindezek segítik a kulcskompetenciák kialakítását, fejlesztését.

1.1. A Nyírbátori Tagintézmény működésének jellemzői

- Az LMA nyírbátori tagintézmény programjának alaptéziseit, újító módszertani eljárásait a székhely iskola tiszteletben tartja.
- Az LMA nyírbátori tagintézménye pedagógiai és szervezeti kérdéseit illetően teljes önállóságot élvez.
- A program működéséhez szükséges osztálytermeket (szerkezetileg egységes blokkban), higiéniai és étkezési feltételeket az intézmény fenntartója biztosítja.
- Az LMA nyírbátori tagintézményében tanító pedagógusok a Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum és Általános Iskola állományában vannak.
- Az LMA Nyírbátori Tagintézmény négy évfolyamos alapozó iskolamodellként indult, amely évfolyamonként egy-egy osztályt működtet, saját pedagógiai programja, helyi tanterve alapján. A 2021/2022-es tanévtől, igazodva a kerettantervi szakaszoláshoz, a program nyolc évfolyamossá bővült.
- Az első négy évfolyamon 2 tanítós, a felső tagozaton szaktanári rendszerben zajlik a képzés.
- A 8. osztály után a gyerekek középfokú oktatási intézményekben folytathatják tanulmányaikat.
- Az intézményben párt nem működhet és párthoz kötődő szervezettel kapcsolatba hozható tevékenység nem végezhető, amíg az intézmény gyermekek felügyeletét látja el. Világnézetének, lelkiismereti, politikai nézetének megvallására és megtagadására sem tanuló, sem szülő, sem pedagógus nem kényszeríthető.

Az iskola pedagógusai

Azok a pedagógusok vállalhatnak részt az iskola munkájában, akik az alapelvekkel egyetértenek, azok megvalósításához megfelelő felkészültséggel, elkötelezettséggel rendelkeznek. Ennek megítélése a tagintézmény-igazgató feladata.

A pedagógusok, gyógypedagógusok munkakörük ellátásához szükséges végzettséggel rendelkeznek. Feladataikat a munkaköri leírás részletesen tartalmazza.

A nevelőtestület, mint szakmai műhely

A pedagógusok munkáját együttműködés, közös megbeszélések, tapasztalatcserék, kölcsönös hospitálások jellemzik.

A tantestület akkor tud szakmai műhellyé válni, ha minden pedagógus az iskola programját tulajdonosként éli meg, képes sajátjaként gondolkodni az iskolai helyzetről.

Ez a szemlélet azt is feltételezi, hogy a programot érintő döntések közösen születnek. Az együtt kialakított pedagógiai koncepció biztosítja, hogy általánosan elfogadott pedagógiai értékek mentén folyjon a napi munka. Ez a működés meghatározza, erősíti az elkötelezettség, a felelősség érzését. A közös gondolkodás, célmeghatározás a versengés helyett az együttműködésre, egymás segítésére helyezi a hangsúlyt.

Az értekezletek rendje

Az iskola pedagógusai havi rendszerességgel tartanak megbeszéléseket, ahol a programot érintő szakmai és szervezeti kérdések, teendők közös megbeszélése történik. A megbeszélések során esetmegbeszélésre is sor kerül, ekkor egyes pedagógiai helyzetek, tanulókat, tanulócsoportokat, osztályokat, pedagógusokat, szülőket érintő kérdések, helyzetek szakmai megbeszélése, értékelése, a megoldási lehetőségek számbavétele történik.

A megbeszélések és az esetmegbeszélések nagymértékben segítik a közös gondolkodást, az egységes szemléletet, a közös felelősség kialakulását. Ezeken a fórumokon az iskola összes pedagógusa, gyógypedagógusa részt vesz.

A pedagógusok közti napi szintű kapcsolattartás érdekében on-line tanári levelezőlista működik.

1.2. A pedagógus szerepe a tanulási folyamatban

A tanulási helyzeteiben a pedagógus nem, mint minden ismeretek tudója és közvetítője van jelen, sokkal inkább együttműködő társként. Elsődleges feladata az optimális tanulási feltételek megteremtése, a szükséges eszközök, feladatsorok, a tevékenységrendszerek és az ismeretszerzés munkaformáinak végig gondolásával, megszervezésével. Feladata szükség esetén segítségadás, addig, amíg azt a tanuló vagy az adott tevékenység megkívánja.

Tudnia kell tapintatosan helyet adni a tanulói kezdeményezéseknek. Ugyanakkor tisztában kell lennie egy-egy készség, kompetencia kialakulásának lépcsőfokaival és azzal, hogy az adott gyermek éppen hol tart e folyamatban, hiszen megfelelő fejlesztő tevékenységet csak ennek birtokában tud biztosítani számára.

Fontos elvárás iskolánkkal szemben, hogy minden tanulónk tovább gyarapítható ismeretanyaghoz jusson, felkészültségüket és műveltségüket úgy megalapozva, hogy valamennyien képességüknek megfelelő iskolatípusban folytathassák tanulmányaikat. Az előzetes felmérések eredményeként, a továbbtanulás szempontjából fontos alapkészségek

kialakításán túl az idegen nyelv és a digitális kultúra oktatás, művészeti oktatás és sport terén jelentkezik hangsúlyozott igény a szülők és gyerekek részéről.

A helyi szokások, viselkedési szabályok kialakításán, begyakorlásán túl olyan erkölcsi értékek kialakítása is feladatunk, amelyek birtokában tanítványaink képessé válnak az egyetemes emberi értékek befogadására.

1.3. A gyerek szerepe a tanulási folyamatban

A tanulási folyamat szervezésénél, a gyerekek szempontjait előtérbe helyezve, a következő elvekre figyel:

- A gyerekeknek joguk van "gyerekek lenni", életkori sajátosságaikat feltétlenül tiszteletben kell tartani.
- Nem csak "szenvedve" lehet tanulni, szükséges az élményszerű, felfedező tanulás.
- Fontos, hogy a diák saját tanulásának szervezésében érdekelt, aktív lehessen, együttműködő közösség tagjaként fordulhasson segítségért társaihoz, tanítóihoz.
- Nem a tanulót kell a tananyaghoz igazítani, hanem a tananyagot és az elsajátítás módját az adott gyerekhez.
- A hiba a tanulás szerves része. A tanulónak joga van hibázni, és a hibából tanulni.
- A bizalom, a nyugodt, elfogadó légkör, a pozitív megerősítés minden tanulónak alanyi jogon jár.
- Biztosítani kell a diákok számára, hogy kulturált, esztétikus és praktikus tárgyi környezetben tanulhassanak.

A tanulócsoportok összetétele, a tanulók neveltségi állapota

A tanulócsoportok összetétele heterogén és a magatartás és tanulás területén is igen változatos képet mutat. Az iskola létszáma jelenleg 200 fő körül mozog a Nyírbátori Tagintézményben.

1.4. Tanulói jogviszony létesítés

A gyermek, a tanuló fel és átvételének részletes szabályait a Nemzeti Köznevelési Törvény tartalmazza. A közoktatási intézménybe felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján történik. Az iskola beiskolázása – országos, tehát vidéki tanuló is beiskolázható. A felvételtől vagy átvételtől a tagintézmény-igazgatója dönt.

Az iskola első osztályába 14 - 24 gyereket veszünk fel, fenntartói engedéllyel ez a létszám maximum 32 lehet. Bár az iskola iránt nagy az érdeklődés, az évfolyamonkénti két osztály indítására jelenleg nincs lehetőség.

A beiratkozás előtt az elsős pedagógusok és a tagintézmény-igazgató tájékoztatót tart az érdeklődő szülőknek, akiknek ezután módjukban áll több bemutató órát, foglalkozást megnézni. A gyerekek számára novembertől több alkalommal, kiscsoportos „Betekintgető” program szervezésére kerül sor.

Jelentkezés lépései:

- Szándéknyilatkozat kitöltése január 31-ig.
- A szülő vagy törvényes képviselő – a beíratás napján – írásban kéri a gyermek iskolai felvételét.

- Továbbá a nemzeti köznevelési törvény 50. paragrafusa intézményünkre vonatkozó bekezdéseinek megfelelően történik a tanulói felvétel.

Gyakori, hogy a már működő (2-8. évfolyam) osztályba szeretnének tanulót beíratni. A jelentkező tanulót abban az esetben tudjuk fogadni, ha valamelyik osztályban üresedés történik.

1.5.A nevelő – oktató munka feltételrendszerének alakulása

- Az osztálytermek megfelelő nagyságúak, esztétikusak és kielégítő bútorzattal, felszereltséggel rendelkeznek.
- A könyvtárban a nyitvatartáson kívül délutáni tanórán kívüli tevékenységek is folynak.
- Az informatika oktatásra kialakított terem más tantárgyak esetén is a pedagógusok és diákok rendelkezésére áll.
- Mindezekon túl rendelkezik az intézmény fejlesztő és logopédiai szobával, orvosi szobával, étkezővel és tálalókonyhával, valamint tornaszobával szertárral és udvarral.
- A mindennapi nevelő-oktató munkánkat interaktív panelek, tanulói tabletek, laptopok segítik.
- A helyi program eredményes megvalósításához folyamatos eszközbővítésre van igényünk.
- Tornaszobával, udvarral és aulával is rendelkezünk, mely délelőtt és délután teljes kihasználtsággal működik. Itt tartjuk meg az iskola nagyobb rendezvényeit. A tornaszoba segíti a mindennapos testedzést megvalósítását.

Eszközök, felszerelések

Az iskola a gyerekek nagyfokú önállóságára, tevékenykedő, fölfedező tanulására építő ismeretszerzést helyezi előtérbe. Ehhez elengedhetetlen, hogy kellő mennyiségű és megfelelő minőségű eszköz álljon a tanulók rendelkezésére.

A tanulást segítő képességek fejlesztése érdekében is rengeteg játékot, eszközt használnak a diákok és a tanítók.

A felsőbb osztályokban az élményszerű tanulás, a sok tapasztalás változatlanul fontos. A különböző megfigyelésekhez, kísérletezésekhez, az önálló ismeretszerzéshez szintén sokféle tanulást segítő eszközre, kézikönyvre van szükség.

Az iskola állandóan, minden lehetőséget megragadva igyekszik bővíteni eszköztárát.

- A sajátos nevelési igényű kisiskolások fejlesztéséhez még több, gyakran speciális eszközök szükségesek. E célra főleg pályázaton nyert, jótékonyági rendezvényen befolyt összeg áll az iskola rendelkezésére.
- Az iskola helyi tantárgyi tantervei részletesen, az adott évfolyamra lebontva tartalmazzák a gyakran alkalmazott tanszerek és taneszközök felsorolását.
- A szabadidő-tevékenységekhez szükséges eszközök folyamatos beszerzését a fenntartó segíti és biztosítja.
- A kulturált étkezés feltételei adottak. A higiéniai körülmények jók, a pedagógusok figyelmet fordítanak a higiéniai szabályok betartására, a kulturált étkezési szokások kialakítására, megőrzésére

- A szabadtéri játékok, labdák, tollas- és pingpongütők, ugráló kötelek, homokozó játékok az osztálytermi felszerelés részét képezik.
- Fontos lenne az iskola udvarának és a játszóterének bővítése, ezt – a pedagógusok, gyerekek és szülők összefogásával, fenntartó és az önkormányzat segítségével – a közeljövőben szeretné az iskola megvalósítani.

2. A nevelő-oktató munka struktúrája, nevelési elveink

Az iskola legfőbb feladata a tanulókhoz fűződő harmonikus érzelmi viszony kialakítása. A nevelő-oktató munkát a gyermek tisztelete és szeretete hassa át, mely minden gyermekre kiterjesztendő. A tolerancia és alkalmazkodás a különbözőség, a másság elfogadásának feltétele. Ki kell alakítani tanulóinkban a felelősséget önmagunkért és másokért. Mindez a személyiség szabadságán keresztül kell megvalósulnia. A pedagógusnak hinnie kell önmagában, nevelési elveiben és gyakorlatában, hinnie kell a nevelhetőségben, bíznia kell tanítványaiban, a tanítandó anyag fontosságában.

2.1. Az iskola sajátos jellemzői

- 8 évfolyamos alapképzés

A szülők és a gyerekek igényeihez alkalmazkodva sokféle lehetőséget biztosítunk a tanulók képességeinek kibontakoztatására, érdeklődésük kielégítésére a tantárgyi és tanórán kívüli programok terén.

Oktatási és nevelési módszereink megválasztásában az újítás és megújulás jellemző ránk. Az iskola egyéni arculatát meghatározó tényezők:

- társadalmi környezet
- személyi és tárgyi feltételek
- benne folyó oktató – nevelő munka

Pozitív környezeti hatásokként jelentkeznek a feledésbe vesző közösségi szokások felelevenítése, a kapcsolatok ápolása, a környezet szépítése. A személyi és tárgyi feltételek jók. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eredményességét a tanulmányi-, versenyeredmények, a sikeres középfokú nyelvvizsgák, a közösségi programok, rendezvények, a tanulók személyiségében bekövetkezett pozitív változások tükrözik.

Az alapelvek megvalósulásának ellenőrzése biztos alapkészségek kialakítása

- A helyi tantervben feltüntetett követelmények elérésének vizsgálata.
- Központilag összeállított mérések alkalmazása.

Egyéni fejlesztés biztosítása

- Differenciált fejlesztő-mérőlapok alkalmazása.
- A követelményrendszerrel való eltérés (pozitív, negatív irányban) rögzítése, összevetése a kognitív képességek vizsgálatának eredményességeivel.

Az önálló, felfedező tanulás megvalósulása

- Önálló munkavégzés, feladatmegoldás minőségének ellenőrzése.
- Kézikönyvek, tanulást segítő eszközök, munkakártyák célszerű alkalmazásának megfigyelése.
- Beszámolókra, kiselőadásokra való önálló felkészülés értékelése.
- A tanulási technikák alkalmazásának ellenőrzése.

A társakra való odafigyelés, a kooperatív tanulás gyakorlásának kialakítása

- Páros és csoportos tanulási helyzetek megfigyelése.
- Közös feladatmegoldás, munkavégzés minőségének értékelése.
- Egyásra való odafigyelés, helyes érvelés és vita szintjeinek megfigyelése.

Az önálló szabadidő-felhasználásra nevelés színvonala

Az egésznapos foglalkoztatásban résztvevők önálló egyéni és társas szabadidő-felhasználásának megfigyelése.

Alkotómunkára nevelés területei

- A személyiség minél teljesebb kibontakozására való törekvés, a különböző tevékenységi formáknak az életkori sajátosságokhoz történő igazítása.
- Egységérték-egészséges életmód szemléletének kialakítása.
- Más-más értékrendek bemutatása – konfliktuskezelés.
- A másság elfogadása, elfogadtatása.
- A környezet igazodjon a neveléshez – minden a gyermeket szolgálja.

A tanuló a tanulás évei alatt átért szokatlan, életstílust sajátítsa el, ezek beépüljenek be a személyiségébe, a későbbi élet során meghatározóbb legyen számára, mint az iskolában hivatalosan elsajátított tananyag.

2.2. Az iskola legfontosabb funkciói

Az iskola, a pedagógusok alapvető feladata a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, illetve elsajátításának az ellenőrzése (a sajátos nevelési igényű tanulók esetében az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével). Fontos feladat az egymás szeretetére, tiszteletére, a családi élet értékeinek a megismerésére és megbecsülésére, környezettudatosságra,

Az alapkészségek (olvasás, írás, számolás) elsajátításának biztosítása

A tanulók az 1-4. évfolyam életkori szakaszában tudományos igényű ismeretekkel, a legfontosabb magatartási és viselkedési normákkal, értékekkel találkoznak. Információt szereznek környezetükről, elemi összefüggésekkel ismerkednek meg, megtanulják megkülönböztetni a lényegest a lényegtelenről. Ennek megfelelően alapvető feladat az összefüggések felismertetése, a lényeg kiemelés technikájának készség szintre emelése. Az indulási hátrányok csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása. A tanulók manipulatív és képi gondolkodásának megfelelően a tapasztalati ismeretszerzés időszakában főként a tevékenységközpontú tanítási stratégia segíti a meghatározott célok elérését. Az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében elsősorban a tudás

megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett szükség van az olvasási - számolási problémák gyors felismerése és kezelése.

Pedagógusaink vallják, hogy

- Az alapozó iskola elsődleges, kiemelt feladata a biztos alapkészségek kialakítása minden tanulónál.
- A tanulók számára annyi és olyan jellegű tevékenységre kell lehetőséget biztosítani, amennyire az adott fejlettségi fokán szükséges optimális fejlődéséhez.
- Cél, hogy a tanuló saját lehetőségeinek megfelelő, minél optimálisabb szintre juthasson egyéni fejlődési ütemének figyelembevételével.

Speciális feladatok

- tehetséggondozás
- felzárkóztatás
- integrált oktatás
- fejlesztő oktatás
- egyéni fejlesztés
- szakkörök
- „Te órád”

Értékközvetítés

A demokratikus iskola működését a Magyar Alkotmányban, valamint az emberi és gyermeki jogok kartáiban rögzített értékek szabják meg. Az iskola tanítási gyakorlatában az értékek egyensúlyára törekedve egy állampolgári eszménykép körvonalait vázolja fel.

- A biológiai lét értékei (az élet tisztelete, az egészség értéke)
- Az én harmóniájára vonatkozó értékek (önismeret, önművelés)
- A társas kapcsolatokra vonatkozó értékek (tisztelet, szolidaritás, szeretet, tolerancia)
- A társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (folyamatos tanulás, probléma érzékenység, kreativitás, szellemi tevékenység)
- A humanizált társadalom – és világkép értékei (hazaszeretet, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, a hazai és egyetemes emberi kultúra értékei)
- Az iskola egyik kiemelt pedagógiai törekvése az alapvető erkölcsi és etikai értékek közvetítése, amelyek a tanulói, énkép kialakításának eszközei. A tolerancia és a kölcsönös tisztelet fejlesztése és kialakítása megkívánja, hogy túllépjünk az egyes tantárgyak keretein.

Az iskolai élet megtanítja a tanulók számára a demokratikus elvek tiszteletét, a konfliktusok hatékony elemzését és a különböző konszenzus-teremtő technikák gyakorlását. A tanulók ezáltal képessé válnak a felelősségteljes gondolkodásra, a logikus érvelésre, melyek alapvető elemek a demokratikus attitűdök kialakulása szempontjából.

Iskolai szinten fontos feladat az öntudatos, jogait és kötelességeit ismerő és érvényesítő állampolgár nevelésekor.

2.3. A tanulási esélyegyenlőség elve

- Kiemelt figyelmet fordítunk a tanulók esélyegyenlőségének javítására, megvalósítására.
- A diákok tanulást segítő képességeinek, családi hátterének, tanulási stílusának, érdeklődésének megismerése, az egyéni lehetőségekhez igazodó bánásmód, tanulásszervezés, az egyéni, rugalmas tanulási időkeret biztosítása, az alapkészségek, kulcskompetenciák kiemelt fejlesztése, az árnyalt értékelési gyakorlat ehhez elengedhetetlen.
- A program a hátrányos helyzetű tanuló számára is biztosítani kívánja az elfogadó, fejlesztő környezetet.
- Alapfeltétel az egyenlő bánásmód megvalósulása érdekében a differenciált nevelési és oktatási környezet, a szegregációmentesség és a diszkriminációmentesség biztosítása.
- A tanulási esélyegyenlőség feltételeinek megvalósulását az egész napos foglalkoztatás, a minden évfolyamra tervezett osztályidő nagymértékben segíti.

2.4. Tehetséggondozás

- A differenciált nevelési és tanulási környezet kiváló lehetőséget nyújt a tehetséggondozásra. Alapelv, hogy minden tanuló valamiben tehetséges, mindenki jó valamiben. A tehetséggondozás során cél, hogy minden tanulónak legyen lehetősége bármely területen tudása legjavát nyújtani.
- A tehetséggondozás meghatározó színtere a tanóra és a tanórán kívüli idő, a különböző szakkörök, tehetséggondozó foglalkozások. A differenciált tananyag és tevékenységrendszer kiváló lehetőséget nyújt a heterogén tanulási környezetben a tehetséggondozás megvalósítására. Jó lehetőséget nyújt a tehetséges tanulók fejlesztésére a projektekben végzett munka, a kiselőadások, gyűjtőmunkák, témahetek gyakorlata, ahol nagyfokú önállósággal, magas színvonalon adódik lehetőség az egyéni tanulásra.
- Az egyéni lehetőségekhez mért, differenciált tanulási környezet megvalósításában látjuk a tehetséggondozás, a tanulási hátrányok kezelésének és az integrált oktatás megvalósításának lehetőségeit.

2.5. Általános emberi értékek

Becsületesség, igazság, jóság, szeretet, humanizmus, magyarságtudat, lokálpatriotizmus, hagyományörzés.

A tudással, művelődéssel kapcsolatos értékek:

tudásvágy, érdeklődés, produktivitás (kreativitás, innovációs készség).

Az „én” harmóniájára vonatkozó értékek:

önismeret, önbizalom, önbecsülés, testi-lelki egészség, felelősség felelősségtudat, felelősségvállalás, a szépség, az esztétikum, iránti fogékonyság aktivitás (kezdeményező készség), akaraterő, logikus gondolkodás, céltudatosság.

A társas kapcsolatokra vonatkozó értékek:

kommunikációs és kooperációs készség, kulturális viselkedés, udvariasság, együttműködési készség, segítőkészség, barátság, az önzés leküzdése, tisztelet a szülők és a pedagógusok iránt.

A munkával kapcsolatos értékek:

szorgalom, figyelem, kötelességtudat, rendszeret, pontosság, kitartás, önálló munkavégzés képessége.

Az iskola eredményességét nagymértékben befolyásolja a gyermekeknek a munkához való viszonya, hozzáállása, mentalitása, ezért elsődleges célunka a jellemnevelés.

2.6. Erkölcsei nevelés

A nevelés célja, hogy a gyerekekkel megismertessük az etikus emberi magatartás értékeit, normáit:

- megbízhatóság, őszinteség, becsületesség, tisztesség
- felelősségvállalás, együttérzés másokkal, a „mátság” elfogadás
- konfliktuskezelés készségének fejlesztése, kudarcátűrés
- mások tulajdonának tiszteletben tartása
- önismeretre törekvés, önnevelés igénye, önmagunk vállalása
- a társadalmi együttélés – a viselkedésbeli kulturáltság: udvariasság, illem, figyelmesség, segítőkészség, tisztelet, tolerancia a társak és felnőttek iránt, a család, a szülők szeretete, tisztelete

2.7. Hazaszeretetre nevelés

- Elengedhetetlen, hogy tanulóink ismerjék nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét. Ennek érdekében a nemzeti ünnepeket a tanulók életkorához igazítva, érthető, élményt biztosító módon ünneplik az osztályok (pl. események dramatizálása, feldolgozása, színhelyek végig járása stb.).
- A tanítók, tanárok törekednek arra, hogy a tanulóknak kialakítsák, ápolják a hazaszeretet érzését, a nemzeti önismeretet és más népek iránt érzett tiszteletet.
- A tantárgyak kínálta lehetőségeket kihasználva, a pedagógusok lehetőséget biztosítanak forrásmunkák elemzésére, önálló kutatásokra, dokumentumelemzésekre, közös beszélgetésekre. A tananyaghoz, ünnepekhez kötődő kiállítások, múzeumi tárlatok megtekintése része ennek a folyamatnak. Az erdei iskolák szervezésénél szempont, hogy a tanulók az ország különböző területeit megismerjék, különös tekintettel azokra a helyekre, ahol a népi kultúra értékei fellelhetők, falumúzeumok működnek. (Hollókő, Nyíregyháza, Szentendre, Ópusztaszer stb.).
- Az Európai Unióhoz való csatlakozás szempontjából fontos, hogy a diákok ismerjék a közös Európában rejlő lehetőségeket, felkészüljenek az esetleges nehézségekre is. Mivel ők az Európai Unió polgáraiként fogják felnőtt életüket leélni, már iskolás éveik alatt olyan ismeretek, tapasztalatok birtokába kell jutniuk, amelyek segítik megtalálni helyüket a európai nyitott társadalmakban.
- Fontos, hogy az iskola a tantárgyak adta lehetőségekkel úgy éljen, hogy a tanulók magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Célunk a tanulók hazaszeretetének, nemzethez való kötődésének erősítése, nemzeti ünnepeinknek a tanulók fejlődési és értelmi sajátosságaihoz igazodó megünneplése.

3. A személyiségfejlesztés pedagógiai feladatai

3.1. Személyiségfejlesztés (kompetenciák, önmegvalósítás önképzés)

Az alapelvekből következő kiemelt pedagógiai törekvés a személyiségfejlesztés. A gyermekközpontú alapkoncepció és a program követelményközpontú felépítése az alapvető tanulói készségek, képességek és jártasságok fejlesztését szolgálja. Ennek elemeit alkotják az ismeretszerzési és ismeretfeldolgozási, a szóbeli – írásbeli – képi kifejező és az idő- és térbeli tájékozódási képesség, jártasság fejlesztéséhez vezető folyamat fontos eleme – az ismeretek átadásán túl – a tanulói önmegvalósítás (szabadon választható foglalkozás) és az önképzés (tehetséggondozás) segítése.

A személyiségfejlesztés céljai

- A tanulói személyiség megismerése és megismertetése
- Önmagához való viszonyának alakítása, a „saját én” keresése.
- Környezetéhez való viszonya legyen pozitív
- Önálló, aktív, felelősségteljes személyiség kialakítása
- Az alapvető emberi értékek felszínre hozása, megerősítése, gyakorlatban való alkalmazási képességének kialakítása
- Kommunikációs zavarok megelőzése, a konfliktusok kezelése

3.2. A személyiségfejlesztés feladatai

- Keressük meg a gyermek személyiségében rejlő, magatartását meghatározó okokat
- Vizsgáljuk meg a gyermek motiváltságait, akaratit tulajdonságait
- Segítsük elő a reális önértékelés, önbecsülés képességének kialakítását, önbizalom építését
- Önismeretének, problémamegoldó képességének fejlesztése
- Olyan tulajdonságok fejlesztése, megerősítése, amelyekkel önálló, felelősségteljes döntést tud hozni
- A családból hozott pozitív hatások kiaknázása, felerősítése, negatív nevelési minták, szokások ellensúlyozására való törekvés
- A család, a környezet, az iskola nevelői tényezőinek összehangolására való törekvés
- Pozitív példaadással a humán értékek közvetítése és a személyiségjegyek közé való beépítése
- A kommunikációs készség kialakítása és megfelelő technikák alkalmazása, konstruktív konfliktuskezelési technikák megismertetése és gyakorlatban történő alkalmazása

Módszere

- személyes fejlődést, önismeretet segítő beszélgetések,
- megfigyelés,
- fejlesztő interjú,
- társismereti tréningek,
- modellkövető viselkedés,
- élménybeszámolók, ötletbörze, stb.

3.3. A problémamegoldó gondolkodás kialakítása, az információ értelmezése és feldolgozása

Napjaink információs feladatai az iskola számára az adatok minőségi szűrését is jelenti. Ennek érdekében szükséges a problémamegoldó (értelmes, kreatív, kritikai) gondolkodás fejlesztése. Az iskolához és tanulókhöz érkező nagy mennyiségű információ értelmezése és feldolgozása, a kialakított kompetenciák (készségek, képességek, jártasságok) működtetése a tehetségek felismerését, gondozását és fejlesztését kívánja meg. Mivel a tanuló ennek a folyamatnak alkotó részese, ezért kreativitása és innovációs törekvése fontos építőkövei a tanítás tanulás fontos szakaszának.

Az iskola nevelési programjának tartalmaznia kell az iskola egészségnevelési és környezetnevelési programját. Az iskolának sokoldalú szerepet kell vállalnia a környezeti tudatosság kialakításában. Ennek értelmében legfőbb feladatunk a tanulók szemléletformálása és tárgyi ismereteinek gyarapítása. A szemléletformálás együtt kell, hogy járjon a helyi környezeti problémák és értékek megismertetésével.

Cél a természet megismertetése, annak szeretetére, védelmére való törekvés fontosságának tudatosítása, valamint a felelősségtudat alakítása közvetlen környezetünk védelme, ápolása érdekében. A szűkebb környezet megóvásának készség szintre emelése lehetővé teszi olyan állampolgárok nevelését, akik felelősségteljesen vesznek részt a közügyének intézésében, és óvják, ápolják környezetüket.

3.3.1. Egészséges életmódra nevelés

A program fontos feladata az egészséges életmódra való nevelés erősítése, mely nem egy-egy tantárgy kizárólagos feladata, hanem az integráció során beépül valamennyi képzési terület tartalmi, fejlesztési elképzeléseibe. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy egyik legfőbb értékünk az egészség, annak védelme, ápolása. E folyamatban fontos helyet kap a helyes táplálkozás- és mozgáskultúra kialakítása, az egészségkárosító tényezők elutasítása, a megelőzés fontosságának felismerése. A mentálhigiénés problémák kezelése és megoldása, a családi értékek megőrzésére való törekvés a tanuló tevékenységek fejlesztésének általános elemek. A nevelőmunkában segítségünkre vannak az iskolai sporttevékenységek.

3.3.2. Testi nevelés

A nevelés lehetőséget nyújt a testi képességek fejlesztésén túl a lelki élet alakítására, jellemformálásra, akaraterő, küzdeni tudás fejlesztésére, a helyes önértékelésre, a kudarcélmény leküzdésére. A testi nevelés minden pedagógus feladata.

3.3.3. Nemzeti értékeink megismerése – tanulmányi kirándulás

Fontos feladatunknak tartjuk, hogy tanulóinkkal megismertessük a nemzeti értékeinket, hagyományainkat, azok megóvásának, ápolásának, továbbvitelének fontosságát.

Lehetőség szerint támogatjuk azokat a kezdeményezéseket, amelyek e cél elérését szolgálják.

- tanulmányi kirándulások, Erdei iskola
- múzeumlátogatás
- kulturális rendezvényeken való részvétel
- LEP programba való bekapcsolódás

- Határtalanul Programban való részvétel (Pályázat; 7. évfolyam)

Tanulmányutak, kirándulások

Célja: Az elméletben megalapozott ismeretek alkalmazása a gyakorlatban, közvetlen tapasztalatok, élmények szerzése.

Tartalma: A tanulmányi kirándulás olyan ismeretszerzésre és ismeretek alkalmazására ad lehetőséget, amelyek a természeti és társadalmi jelenségek, folyamatok tanulmányozására, vizsgálatára, valamint gyűjtőmunkára irányulnak. Formái: tanulmányi séta, országjárás, tanulmányút, kirándulás. A tanulmányút témájától függően irányulhat kultúrtörténeti emlékhelyek megismerésére vagy szélérőművek, hulladékégetők, biogáz üzem megtekintésére és közvetlen hatásainak megtapasztalására (pl. zaj, szag). Az alkalmazott oktatási módszerek a következők: előzetes felkészülés, tájékoztatás, tájékozódás, szemléltetés, magyarázat.

Előnye: Személyes megfigyelés, tapasztalat-, és élményszerzés. Segít megszüntetni az emberekben lévő bizonytalanságot, bizalmatlanságot a kevésbé ismert fejlesztésekkel, technológiákkal és hatásokkal szemben. A kirándulás vonzóbb, mint egy több órás előadás.

3.3.4 Családi életre nevelés

- a család és az iskola közös feladata tudatosítani a gyerekekben, hogy a társadalom legkisebb, de az egyén számára legmeghatározóbb közössége a család.
- Tudatosítani kell a tanulóknak a családi munkamegosztás szükségességét, a családi hagyományok, ünnepek ápolásának fontosságát, a szülők iránti szeretetet, az egymás iránti tolerancia, felelősségtudat fontosságát.

3.3.5. Esztétikai nevelés

Feladatunka szépség iránti fogékonyság alakítása, az ízlés fejlesztése, mely valamennyi tanórai foglalkozás feladata.

3.4. Tanórán kívüli nevelési lehetőségek

- iskolai ünnepségek
- színházi előadások
- hangversenyek, múzeumok rendezvényeinek a látogatása, azon való részvétel
- művészeti szakkörök
- sporttevékenységek
- tantárgyi tehetséggondozó szakkörök
- nyelvoktatás
- témanapok, témahetek
- projektek
- tanulmányi kirándulások, stb.

Alapvető feladat a szülők igényeinek megfelelően az iskola társadalmi környezetéhez alkalmazkodva az egésznapos oktatási forma biztosítása.

Alapelveink

Oktató-nevelő munkánk során a személyiségfejlesztés érdekében az alábbi alapelveket tartjuk szem előtt:

Alapelvünk, hogy:

- A tanulókat az intézménynek fel kell készíteni az önálló ismeretszerzésre és önművelésre. Ennek feltétele a szilárd alapkészségek kialakítása.
- Az intézményben minden tanulónak esélyt kell kapnia szociokulturális hátrányainak leküzdésére. Ehhez hatékony felzárkóztató munkára van szükség.
- A kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget kell kapniuk tehetségük kibontakoztatására.
- Az emberi szuverenitás magába foglalja a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét. Ehhez fejlett kommunikációs képességre és viselkedéskultúrára van szükség. Ez mind a társadalmi beilleszkedésnek, mind az egyén boldogulásának egyik alapvető feltétele.
- A megfelelő továbbtanulási irány reális önismeret kialakítását feltételezi.
- A harmonikus személyiségfejlődés a testi és lelki egészséget egyaránt magába foglalja.
- Alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét.

Céljaink

Pedagógiai tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és emberi–erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogságukat, boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja.

Ennek érdekében:

- Célunk, hogy minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén – a gyerekek okos szeretete hassa át.
- Célunk, hogy meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük minden gyermekben személyiségének saját értékeit.
- Célunk, hogy a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzze meg mindazokat a kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja.
- A tehetség kibontakoztatása érdekében célunk az önbizalomnak, a versenyszellemnek a kialakítása, amely azonban nem mellőzheti a segítőkészséget és az együttműködési képességet.
- Célunk, hogy – elsősorban személyes példamutatással – neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.
- Célunk, hogy lehetőleg minden gyermek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő programokat, tevékenységi formákat.
- Célunk, hogy a nyolcadik osztály elvégzése után minden tanuló továbbtanuljon, az érettségig adó intézményekben továbbtanulók aránya érje el legalább a 60%-ot.
- Célunk, hogy olyan színvonalon és mértékben biztosítsuk iskolánkban a tárgyi és személyi feltételeket, hogy a gyermek és szülő egyaránt érezze: minden esélye megvan a gyermeknek az értelemi és érzelmi fejlődéshez.
- Célunk a szülőkkel olyan szemléletben együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink és érdekeink.
- Célunk az európai kultúra, szellem beépítése az alpműveltségbe.

- Célunk kialakítani az integrációs nevelésben való gondolkodást és tudatosítani, hogy európai állampolgárok is vagyunk.

Feladataink

Az oktatás-nevelés feladata, hogy

- az intézményben együtt élők, dolgozók kapcsolata az egymás tiszteletén, megbecsülésén alapuljon,
- a nevelő, oktató munkát a gyermek tisztelete, szeretete, érzelmi viszonya jellemezze,
- az egymással szembeni tolerancia jegyében az iskola elfogadja a másságot, az egyéniséget, az adottságbeli különbözőséget,
- a felelősségtudat kiépítése, amely együtt jár a követeléssel,
- a követelés személyre szabott és fejlesztő legyen,
- az iskola tartsa tiszteletben az egyén és a közösség szabadságát,
- a tanulás szervezési eljárásaiban törekszik a - humán és reál műveltségi területek, valamint a tárgyi tudás és a kommunikációs készségek egyensúlyára - a gyerekek aktív foglalkoztatására - gyerekek hazaszeretetének, magyarságtudatának erősítésére,
- a sokszínű tevékenységével biztosítson lehetőséget a tehetségekkel és a tanulásban lemaradókkal történő együttes foglalkozásra,
- mivel az élet a legfontosabb érték – a testi, lelki egészséges életmódra nevelést kiemelten kezelje, hangsúlyozza a környezeti nevelés fontosságát,
- iskolánk tanulóitól elvárjuk a közösen meghatározott értékek és normák elfogadását.

Eljárások, módszerek

Elvárások a nevelők célmegvalósításához, eszközök, eljárások

- Legyenek jártasok a tudományokban és a nevelés művészetében,
- igyekezzenek minél több értéket közvetíteni, egységes követelményrendszert kialakítani,
- munkájukban legyenek igényesek, pontosak és fegyelmezettek,
- nevelőmunkájukban a gyermekcentrikusság, tolerancia, egyéni bánásmód és türelem tükröződjék. Szeressék tanítványaikat.
- működjenek együtt a szülőkkel és az intézmény kapcsolatrendszerével.

Legfontosabb nevelési tényező

- egyéni pedagógiai hitelesség,
- egészséges életvezetés,
- életigenlő, konstruktív optimizmus.

A pedagógiai munka színvonalának emelését a következő tényezőkön keresztül valósíthatjuk meg:

- szilárd, biztos ismeretek nyújtása a tanulóknak,
- a tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása,
- az önálló ismeretszerzési igényének kialakítása,
- hatékony tanulási módszerek elsajátítása,
- a gyengébb képességű tanulók felzárkóztatása, a műveltségbeli különbségek kiegyenlítése.

Pedagógiai tevékenységünk középpontjában a gyermek sokoldalú személyiség- és képességfejlesztése áll.

Célunk

- tiszteletet ébreszteni az emberi értékek – tárgyi, művészeti, erkölcsi – iránt,
- az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak a kialakítása

A nevelőtestület pedagógiai kultúrájának folyamatos emelésének útja: nevelési és oktatási témájú előadások, továbbképzések szervezése, a legújabb pedagógiai módszerek megismerése, egységes nevelési és oktatási eljárások, követelményrendszerek kialakítása. Hagyományaink ápolása, a nemzeti kultúra közvetítése.

3.5. Személyiségfejlesztés

Az intézmény személyiségközpontú iskolának vallja magát, így természetes, hogy működésének minden területén nagy súlyt fektet a tanulók személyiségének fejlesztésére. Arra törekszik, hogy a személyiségfejlesztés az iskolai élet minden mozzanatába beépítve, állandó cél legyen. A személyiségfejlesztés megvalósítására sokoldalú lehetőséget biztosít az egész napos nevelés. Az iskola programja, a pedagógusok hitvallása az iskola szellemisége elfogadja, természetesnek tartja, hogy minden gyerek, fiatal más és más, önálló személyiség. Fontos a tanórai keretek között megvalósuló személyiségfejlesztés, a tananyag és a szabadidő-tevékenységek által nyújtott lehetőségek kihasználása.

Emellett elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerése valóban megtörténjék, ne csupán tanulmányi eredményeik alapján legyenek információk az adott diákról. Ehhez gyerekek mélyebb megismerése szükséges. Teret kell biztosítani a tevékenységek más formáinak, a reggeli beszélgető-körök (alsó tagozaton) mellett a játéknak, más szabadidő-tevékenységnek is, amelyben bárki lehet eredményes és a közösség hasznos tagja. Ennek érzése pozitívan hat a tanulók egész személyiségére, erősíti az elfogadást.

Az iskola fontosnak tartja a diákok reális önismeretének, önértékelésének kialakítását, fejlesztését. A személyiségfejlesztés legfontosabb lépcsője, hogy a tanulók tisztában legyenek saját magukkal, tulajdonságaikkal, lehetőségeikkel, és elfogadják azt. Ennek reális ismeretében valósulhat meg a személyiségfejlesztés bonyolult feladata.

A program pedagógusainak értékelő magatartása, az elért eredmények megerősítése, az esetleges hibák korrigálása segíti ezt a folyamatot, mintát nyújt a gyermekek számára.

Hasznos e célból a szöveges értékelés gyakorlata is, hiszen nem egy érdemjegy formájában minősít, hanem megfogalmazza az elért eredményeket és a további teendőket is. Fontos a tanulók önértékelése is, amikor a félévi és év végi értékelés részeként maguk értékelik saját munkájukat, elért eredményeiket.

Az integrált nevelés, oktatás személyiségfejlesztő hatása nagyon nagy. Az iskola tanulói az iskolai élet minden mozzanatában együtt élnek sajátos nevelési igényű társaikkal. Számukra egyértelmű a sérült emberek elfogadása, tisztelete. Megtanulják, hogy mindenki felelős a társáért, mindenki tud segíteni és szorulhat segítségre.

Az iskola pedagógiai törekvései a klasszikus humanista szellemű értékek kialakítása, a személyiség sokoldalú fejlesztése és a tanulók teljesítményre való ösztönzése határozza meg.

Iskolánkban olyan pedagógiai munkát szeretnénk végezni, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe

véve, hogy az oktatás, a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Nevelési módszereinket az alábbiak szerint válogatjuk meg:

Elemi tevékenységet irányító nevelési módszerek:

- tapasztalás, cselekvés (játék, utánzás, azonosulás)
- szoktatás
- követelés (célok, feladatok)

A tudatosítás nevelési módszerei:

- meggyőzés (erkölcsi tudatosság formálása)
- jutalmazás, büntetés

A tudatos tevékenységet befolyásoló nevelési módszerek:

- akaratnevelés (motivációs rendszer kiépítése)
- jellemformálás (világnézet formálása)

Mindezekkel a módszerekkel tanulási folyamatokat irányítunk. A személyiségfejlődés a társadalmi nevelő hatásokkal befolyásolt tanulási folyamatok eredménye. E módszerek tehát tanulási módszerek. Milyen diákot szeretnénk tanítani?

- Legyen nyitott - ha zárkózott, akkor igyekezzünk nyitottá tenni
- Legyen eleven - ha csöndes, akkor igyekezzünk bátorítani
- Legyen magabiztos - ha bizonytalan önmagában, segítünk önbizalmat ébreszteni benne
- Legyen kedves - ha rosszkedvű, akkor kedvességgel közeledünk hozzá
- Legyen barátkozó természetű - ha magányos, igyekezzünk magányát
- Legyen szorgalmas - ha lusta, igyekezzünk kedvet ébreszteni benne a tanulás iránt
- Ha nem az okosság a fő erénye, akkor keresünk benne más értékeket differenciált foglalkozás).
- Legyen kitartó

A fenti kritériumoknak ismeretében, az életkori sajátosságnak megfelelően, az alábbiakra fordítunk kiemelt figyelmet, elsősorban az osztályfőnöki órákon, a reggeli beszélgetőkörökön, az etika hit és erkölcstan tantárgy keretében.

Az iskola nagy hangsúlyt fektet a tanulók képességének kibontakoztatására, amelynek célja a tanulók kulcskompetenciáinak fejlesztése a nevelő-oktató munka során. Tevékenységünk alap gondolata, hogy a mindennapi munkát multikulturális tartalom töltsen meg.

3.6. Az intézmény fő célkitűzései

- A szülőkkel való kapcsolat ápolása, szorosabbá tétele, amelynek egyik útja, hogy az iskola olyan programokat kínáljon, ahol a diák-szülő-pedagógus hármass harmonikus

együttléte biztosítható, és amely közös élmények a családok és az iskola közötti kapcsolatot erősítik és a különböző generációkat közelebb hozzák egymáshoz.

- Feladatunknak tekintjük tanulóink iskolai sikerhez juttatását, ezzel alapozva meg azt a törekvésünket, hogy az életben boldogulni tudó, sikeres diákokat bocsássunk ki az iskola falai közül. Az egészséges sikerorientáltság, céltudatosság, amely nem fajul karrierizmussá, képessé teszi a gyerekeket a kudarcok elviselésére, sőt a negatív tapasztalatokon edződve, azon felülkerekedve további eredmények elérésére sarkall.
- A harmonikus személyiség kialakításának nélkülözhetetlen feltétele a belső harmónia, az egészséges lelki élet, ezért törekszünk a szubjektív életminőség-érzésének javítására.

Az Tagintézmény a Komplex Alapprogram néhány éven belüli bevezetését célozza meg, amennyiben a pedagógusaink már mindannyian rendelkeznek ezen program alkalmazásához szükséges képzettségekkel, tapasztalattal.

A program bizonyos elemeit az alsó tagozaton dolgozó tanítók egyrésze már alkalmazza a mindennapi nevelő-oktató tevékenységében.

- A módszer célja, hogy minden gyerek tudásszintje emelkedjen, és része legyen sikerélményben az osztálymunka során.
- A többféle képességet felszínre hozó tananyag összeállításánál elsődleges cél a tanulók magasabb szintű gondolkodásának előmozdítása egy központi téma köré szervezett csoportmunka segítségével.
- A speciális munkaszervezés lehetőséget ad a pedagógusnak arra, hogy a feladatok sikeres végrehajtása érdekében megtanítsa a gyerekeket a csoporton belüli együttműködési normákra, a meghatározott szerepek elsajátítására.
- A tanárnak az óra során alkalma nyílik a csoport egésze és a csoporttagok egyedi munkájának követésére, és az osztályon belüli hierarchikus rendnek a megváltoztatására, amely alapján véve felelős a csoporton belüli egyenlőtlenség kialakulásáért.
- Ha jó közösségi iskolát szeretnénk létrehozni, akkor az iskolát nyitottá kell tenni. Jellemző, hogy szülők aktív szerepet vállalnak az iskola életében, cserébe az iskola olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyeket nem csak a diákok, hanem a szülők is igénybe vehetnek.
- Az iskola egyre növekvő mértékben kíván teret adni a közös élményszerzésnek, amelynek egyik hatékony eszköze a széleskörű tanórán kívüli játékos foglalkozások, logikai és táblajáték-foglalkozások.

3.7. A Komplex Alapprogram céljai, alapelvei, feladatai, felépítése

Célok

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása.
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek

kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.

- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egy szóval: az eredményes tanulásra.

Alapelvek

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágható alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

- adaptivitás
- komplexitás
- közösségiség
- tanulástámogatás
- méltányosság

4. A Komplex Alapprogram felépítése

A Komplex Alapprogramot öt alprogram erősíti, ezeken keresztül valósul meg a módszertani megújulás. Az Életgyakorlat-alapú, a Digitális alapú, a Testmozgásalapú, a Logikaalapú és a Művészetalapú alprogram koncepcióját a fejlesztési fázisban a fejlesztők konszenzussal alakították ki, mert úgy gondolták, ezek azok a területek, amelyek segíthetik a végső célok elérését.

Az alprogramok jellemzően két szinten jelennek meg az iskolában.

- Egyrészt délutáni foglalkozások keretében gazdagítják az ismereteket, és fejlesztik a program fő célkitűzéseiben szereplő készségeket, képességeket.
- Másrészt a délelőtti, „hagyományos” tananyagot feldolgozó tanítási órákon lehetőség szerint beépítésre kerül egy-egy alprogrami tartalom is.

4.1. Alapelvek, célok, feladatok

Alapelvek

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágható alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei

- adaptivitás
- komplexitás
- közösségiség
- tanulástámogatás
- méltányosság

Célok

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása.
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egy szóval: az eredményes tanulásra.

4.2. A Komplex Alapprogram feladatai

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye. Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek Fejlesztési feladatok Fejlesztjük az egész életen át tartó tanulóshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják

- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrolllos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

Kiemelt fejlesztési feladatok

- énkép, önismeret,
- európai azonosságtudat
- hon-és népismeret,
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

További feladatok

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban), benne a státuszkezelő DFHT-KIP módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!

- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátítása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4.3. A Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök, módszerek

A program szakmai anyagai

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási-tanulási stratégia – DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Órai illusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

További tanulást segítő eszközök

- Az intelligencia- és kreativitás-fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

Tanulásszervezés

Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

4.4. Alkalmazott módszerek

A tanítási-tanulási folyamatban a DFHT tanítási-tanulási stratégiát alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét. A DFHT-t a kötelező tanítási órák 20%-ban szükséges alkalmazni. Az alkalmazott órák fele módszerbeli gazdagság egyéni munka, páros munka, csoportmunka, dráma, projekt, tantermen kívüli munkaszervezés stb.), a másik fele a státuszkezelésre alkalmas DFHT-KIP.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulók státuszproblémájának a kezelése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- Komplex Instrukciós Program (DFHT-KIP)

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer,
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- egyéni képességekhez mért feladatok
- páros munka
- csoportmunka (kooperatív és kollaboratív módszerek
- projekt
- drámajáték
- játék, szerepjáték (drámapedagógia), szituációs játékok
- nyitott végű feladatokat kijelölő csoportmunka segítségével építő vita generálása
- kutató-felfedező módszer
- státuszkezelésre alkalmas, többféle képességet/intelligenciát megmozgató feladatok kijelölése
- digitális eszközök használata.

5. A Komplex Alpprogram alprogramjai

5.1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alpprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben. Az aktív, kreatív, felelősségteljes magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alpprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává. Cél továbbá az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alpprogram tartalma

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben, a differenciálásra építve. Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben. Önkéntességre és befogadásra épülő informális és non-formális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben

5.2. Az életgyakorlat-alapú alpprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alpprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának tudatos és felelős alakításához. Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz. Minden egységen belül alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási

eszközöket, munkaformákat ajánl. Az alprogram célja, hogy az életben hasznosítható ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres életvezetési kompetenciákkal vértelzi fel. Cél továbbá, hogy megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást. Célunk még az életformák sokszínűségének tisztelete, a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása. A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az életgyakorlat témái komplexek és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

5.3. A művészetalapú alprogram (MA)

Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába. A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására. Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is. Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és keresztntantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve. Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben. Önkéntességre

és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

5.4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein. Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz. Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető. Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradtságos folyamatnak. A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz. A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
 - Játék alapú megközelítések:
 - Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
 - Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
 - Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
 - Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk! logiccards, set, stb.
 - Logikai játékok, logisztika
 - Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
 - Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5.5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának. Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak. Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények

digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon. Az alprogram célja, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi. Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás, IKT műveltség
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kereszttantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak kereszttantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok

- legalább 1 alprogrami kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a tanulók motiváltan kezdjék a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. Heti 1-3 alkalommal javasolja a Komplex Alaprogram 20-45 perces foglalkozás keretén belül. A tanulási környezetet célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A foglalkozás felépítése ajánlottan a következő

- Üdvözlés

- Beszélgetés (képe, problémák, szenteciák, hírek stb.)
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv. „Te órád” „Te órád” - a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az intézmény életében már meglévő, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó és felzárkóztató programok stb. továbbvitele, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

Házi feladat

Házi feladat kijelölés nem javasolt. Ez nem azt jelenti, hogy elmarad az otthoni gyakorlás, esetleg rögzítés (pl. verstanulás), hanem azt, hogy a pedagógus, a lehetőségeket kihasználva, tanórát úgy szervezve, a tanórákon végezze el a rögzítést, a gyakorlást. Tanórát úgy szervezze, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásait: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy otthonra csak szorgalmi feladatok jussanak.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, illetve a DFHT-KIP órákon.

A fenti foglalkozásokon kívül a Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

- a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
- a minősítő (szummatív értékelés)
- a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a tanév elején javasoljuk, ajánlott a tanév közben is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A tanév végi diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket. A minősítő (szummatív) értékelés egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban. A Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek. Ennek célja nem a minősítés, hanem a tanulás

támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segítette a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges, amelynek során a pedagógus figyelembe veszi az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

5.6. Az iskolában folyó munka időkeretének a meghatározása

A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik: A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve kb. 80 % -ban nem szabályozza. □ A tanítási órák 20%-ban azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanításitanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (fele arányban differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka, valamint fele arányban a státuszkezelő DFHT-KIP).
- 10-30%-ban pedig a Komplex órák keretében a keresztntantervi tantervek feldolgozása történik.
- A Komplex Alapprogram által innovált alprogrami foglalkozások és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. határozza meg. A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapidokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál. Az általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizennyolc óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet. Megjegyzés: Amennyiben több osztályból tevődik össze

egy alprogrami foglalkozás, s akik nem vesznek részt ezen a foglalkozáson, azoknak önálló tanulás foglalkozás vagy "Te órád" biztosítható.

Javasolt jelölések a naplóban, e-naplóban

A digitálisnaplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

- DFHT – DFHT –val megvalósított tanóra
- DFHT-KIP – DFHT-KIP módszerrel megvalósuló tanóra
- TA – testnevelés alapú alprogram
- ÉA – életgyakorlat alapú alprogram
- DA – digitális alapú alprogram
- MA – művészetalapú alprogram
- TÓ – „Te órád” RÁ – ráhangolódás

6. Az egész napos iskola nevelési-oktatási programja

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7.§ (1) bekezdésének d) pontja alapján, *„amennyiben az általános iskola egész napos iskolaként működik, az oktatásért felelős miniszter által kiadott, vagy saját maga által kidolgozott és az Nkt.-ben meghatározottak szerint jóváhagyott nevelési-oktatási programot.”*

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4.§ 4. pontja meghatározza az egész napos iskola fogalmát: *„iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg, működését, feltételrendszerét az oktatásért felelős miniszter jogszabályban határozza meg,”*

A Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium Technikum és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézményében (4300 Nyírbátor, Szentvér u. 20.) az alsó tagozaton egész napos iskolai nevelés-oktatás folyik.

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 19. § (1) *„Egész napos iskolai nevelés-oktatást akkor szervezhet az általános iskola, ha szükség esetén másik osztály indításával, ha pedig ez nem oldható meg, az érintett tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő egyetértésével a tanuló másik iskolába történő átvételével gondoskodnak annak a tanulónak az ellátásáról, aki - kiskorú tanuló esetén akinek a szülei - nem kívánja ezt az ellátást igénybe venni. Egész napos iskolai nevelés és oktatás esetében a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva, egymást váltva, a tanulók arányos terhelését figyelembe véve kell megszervezni.*

(3) Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében kell biztosítani

- a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítéséhez,*
- a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,*
- a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.”*

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27.§ „(2) Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizennyolc óráig - vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben - gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Az általános iskola e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.”

6.1. Egésznapos iskola az első négy évfolyamon

A tagintézmény indulásától kezdve egész napos iskolai oktatást, nevelést valósít meg az alsó tagozaton. Az egész napos foglalkoztatás során az oktatás, a nevelés folyamata a tanítási órákon túl kiterjed a szabadidőre, a tanórákra való felkészülésre.

A nap két egyenlő értékű részből áll, délelőtt és délután is vannak tanórák és szabadidős tevékenységek. Az egész napra elosztott tanórák kevésbé terhelik meg a gyerekeket. Jut idő nyugodt napkezdésre, beszélgetőkörre, elmélyült tanulásra, délelőtti pihenésre, játékra, mesére, művészeti foglalkozásokra. Jól szervezve biztonságot, nyugalmat nyújt a tanulók számára.

- Az egésznapos iskolában, az egész napos ellátás során a pedagógus szerepek nem válnak szét, minden pedagógus vezet tanórákat (időnként, szükség szerint projektekben), segíti a tanóra való felkészülést, szervez szabadidős tevékenységeket. Más és más helyzetekben találkozik diákjaival.
- A személyközpontú, egyéni sajátosságokhoz igazodó nevelési és tanítási gyakorlat a tanulók sokoldalú megismerésén alapszik. A sokszínű iskolai helyzetek lehetőséget nyújtanak a tanulók személyiségének, pszichés funkcióinak, képességeinek, készségeinek, érdeklődésének alapos megismeréséhez.
- Az egésznapos iskola, az egész napos ellátás biztosítása segíti az esélyegyenlőség megvalósulását azzal, hogy az egységesen nyújtott egész napos iskolai szolgáltatásokból nem marad ki egy tanuló sem.
- Az egész napos iskola, az egész napos ellátás időbeosztása lehetővé teszi a tanulás idejének rugalmas kezelését. Az alkalmazott tanulásszervezési módok – problémamegoldó tanulás, kooperatív feladatvégzés, differenciált rétegmunka, individualizált tanulás, projekt – szükségessé teszik a hosszabb időegységet biztosító tanulási projektekben történő tanítást.
- Az egész napos iskola tanulásszervezési gyakorlata lehetőséget kínál a tanulási esélyegyenlőség növelésére, segíti a társadalmi integrációt. Időt és teret biztosít az adaptív, befogadó, a tanulók egyéni lehetőségeihez igazított nevelési, oktatási környezet kialakítására és fenntartására az oktatás, nevelés tartalmában, munkaformáiban, módszereiben, értékelési rendszerében egyaránt.
- Az önálló tanulás során a pedagógusok visszajelzést kapnak tanításuk hatásfokáról, e mellett - szükség esetén - egyéni segítséget nyújthatnak a diákoknak. A szülők jogos igénye, hogy biztonságos, értékes tanulási, nevelési környezetben tudják gyermekeiket. Elvárás, hogy az iskolának legyen válasza a társadalmi kihívásokra, ne csupán tradicionális feladatára – oktatás, tanítás – korlátozódjon működése.
- A gyermekek természetes közössége az iskola. A személyes kapcsolatok gyengülése, a családi szerkezet változása, a növekvő individualizmus mind erősíti azt az igényt, hogy az iskola vállaljon részt a közösségfejlesztésben, szánjon kellő figyelmet és időt a közösségek segítésére, fejlesztésre. Biztosítson teret kapcsolatok, barátságok kialakulására, tegye lehetővé a közös játékok, élmények átélését. Mindezekre időt, teret biztosít az egész napos iskola

Összegezve, a jól működő egész napos iskolai ellátás egységbe foglalja a tanulók egyéni képességfejlesztésének, oktatásának, nevelésének teljes menetét.

Az egész napos iskolában – a köznevelési törvény rendelkezése alapján – a kötelező iskolai foglalkozások 16 óráig tartanak, egyéni kérelem alapján indokolt esetben van lehetőség a tanulók délutáni foglalkozások alóli felmentésre, 15:30-tól.

Az egésznapos iskolai gyakorlat társadalmi problémákra is választ kínál. A program tapasztalatai egybeesnek a köznevelési törvényben megfogalmazottakkal, amely az egész napos iskolát - megfelelő tartalom, személyi és tárgyi feltételek biztosítása esetében - bevezetendő, támogatandó modellként, oktatási reformként értelmezi.

Az iskola tanterve tartalmazza az egész napos iskolai ellátáshoz szükséges nevelési, oktatási programot.

6.2. Az egész napos iskola tervezett időbeosztása

8.00 – 8.45	1. tanóra (Beszélgető kör heti 3 alkalommal)		
8.55 – 9.40	2. tanóra		
9. 55– 10.40	3. tanóra		
10.40 – 10.55	Szabadidő, játék a szabadban		
10. 55 – 11.40	4. tanóra		
11. 50 – 12. 35	5. tanóra a 3-4. évfolyamon és a felső tagozaton	Az 1-2. évfolyam: Ebéd, szabadidő	
12.45 – 13. 30	5. tanóra az 1-2. évfolyamon	A 3-4. évfolyam: Ebéd, szabadidő	6. tanóra a felső tagozaton
13.35 – 14.20	6. tanóra az 1-4. évfolyamon	7. óra a felső tagozat/ Tanulósobások: Ebéd, szabadidő	
14.25 – 15.10	7. tanóra az 1-4. évfolyamon	Tanulósoba	
15.15 – 16.00	8. tanóra “Te órád” (Alprogrami foglalkozások; Művészeti foglalkozások; Sport tevékenységek; Szakköri foglalkozások; Digitális kompetencia fejlesztése;) Uzsonna, a nap zárása		

- Az egész napra elosztott szabadidő sávokba jól illeszthetők a sajátos nevelési igényű tanulók rehabilitációs órái.

6.3. A személyre szabott tanulástámogatás

szervezeti keretek és tanulásszervezési eljárások az egésznapos oktatásban

Többfunkciójú teremberendezés

Az intézmény osztálytermeinek berendezésénél elsődleges cél, otthonos környezetet nyújtson, és lehetőséget biztosítson a frontális, a kooperatív kiscsoportos vagy páros, illetve az elkülönült, egyéni munkavégzésre. Ezért a nehezen mozgatható padok helyett mobilizálható, körül ülhető asztalok, a könnyű helyváltoztatást biztosító, szabadidő- tevékenységekhez is alkalmas székek szőnyeg találhatók a termekben.

Az osztályokban matematikai, anyanyelvi, természettudományos, kézműves és egyéb tevékenységek végzésére alkalmas területek vannak kialakítva. A nyitott polcokon található a különböző tanulást segítő kiadványok, kézikönyvek, eszközök, ezzel is segítve a diákok önálló tanulását, feladatvégzését. Fontos része a termeknek a szőnyeggel, párnákkal berendezett közösségi sarok, amely a beszélgető-kör, kiscsoportos olvasás, vagy nyugodt pihenés, játék helyszíne. Fontos cél, hogy otthonos környezetet nyújtson, és lehetőséget biztosítson a többszintű tanulásszervezés megvalósítására, az infókommunikációs eszközök napi szintű használatára.

Tanórák helyett rugalmas időkeretek

A tanulás jelentős része tanórák formájában és projektekben zajlik. Az ideje rugalmas, függ a feldolgozandó anyagtól, a gyerekek állapotától, aktivitásától. Fontos szempont, hogy a Kerettantervben megfogalmazott, előírt óraszámok érvényesüljenek a projektek szervezése során is.

Projektek

Az élményszerű, tanulók aktív részvételére építő tanulás gyakorlatát kívánja megvalósítani. Fontos célként fogalmazódik meg, hogy a gyerekek képesek legyenek összefüggéseikben szemlélni a világot.

A projekt módszer jó lehetőséget teremt a kompetencia alapú oktatás megvalósítására, a kulcskompetenciák fejlesztésére, az érdeklődés és intelligencia típusok szerinti differenciálásra. Ezért a tananyag arra alkalmas részei projekt módszerrel kerülnek feldolgozásra.

Az adott évfolyamokon megvalósuló projektek végig gondolása, kialakítása folyamatos feladat. Fontos, hogy a projektek tartalma építsen a gyerekek érdeklődésére, ezért minden évfolyamon vannak előre nem tervezhető, a gyerekek érdeklődéséből kiinduló projektek. Ezek mellett megvalósulnak tervezett, már hagyományokkal rendelkező projektek is. A projektek szervezése, koordinálása – valamennyi érintett pedagógus együttműködésével – az osztályfőnökök feladata.

A differenciált tanulásszervezés

Egy-egy osztályon belül, különböző szinteken lévő, tanuló közös tanulása folyik. Ahhoz, hogy mindez gördülékenyen működjön, új tanulásirányítási módszerek alkalmazása szükséges. Fontos, hogy a tanulók önálló feladatvégzése, páros vagy kiscsoportos munkája megvalósuljon, ez biztosítja a pedagógus számára a tanulási folyamat többszintű, egyéni sajátosságokhoz igazodó szervezésének lehetőségét. Ezért a frontális tanítás gyakorlatát ritkán alkalmazzák a program pedagógusai. A leggyakrabban alkalmazott tanulásszervezési módok a kooperatív tanulás, a differenciált rétegmunka, az individualizált tanulás.

A kooperatív tanulás

A kooperatív feladatvégzés

- lehetővé teszi, hogy a tanulók meg lévő ismereteiket mozgósítva közös megoldási stratégiát dolgozzanak ki.
- Fejleszti az együttműködési készséget; alakítja a vélemények különbözőségének tiszteletét, a kulturált vita, érvelés tudományát.
- Biztosítja, hogy a csoporttagok eltérő nehézségű feladatrészek elkészítésével járuljanak hozzá a csoport közös munkájához. Ezzel egymás elfogadása, a különböző teljesítmények elismerése fejleszthető.

Optimális esetben a kooperatív tanulásban minden tanuló részt tud venni. Heterogén csoportösszetétel esetén - az egyenlő részvétel érdekében - biztosítani szükséges a csoporttagok egyéni lehetőségeihez igazított differenciált részfeladatokat, tevékenységeket. Előfordul azonban, hogy egyegy tananyagrészt ezt nem teszi lehetővé. Ekkor a többi tanuló közös munkavégzése alatt nyílik lehetőség arra, hogy a pedagógus, felszabaduló idejét hasznosítva, egyéni, intenzív fejlesztőmunkát végezzen azokkal a diákokkal, akiknek erre szükségük van. A páros munka során az egymást segíteni tudó diákok közös munkája folyik. A tanulók megtapasztalják, hogy számíthatnak egymásra, társaiktól bármikor kérhetnek segítséget.

A kooperatív oktatási módszer

A kooperatív módszer nagymértékben elősegíti az adott osztályon, közösségen belüli kapcsolatok pozitív irányú alakulását, hozzájárulnak az önértékelés fejlődéséhez, az iskolához való pozitív attitűdök kialakulásához.

Célja: az intellektuális készségek fejlesztése, a szociális készségek fejlesztése, az együttműködési képesség kialakítása.

Alapelvei: az egyidejű interakció, az építő egymásrautaltság, az egyéni felelősség, az egyenlő részvétel.

A kooperatív módszer nem nélkülözheti a társak aktív, segítő, támogató részvételét az együttes munka, a kooperatív tanulás keretei között. A tanulók nemcsak a saját munkájukért, hanem a csoport tagjának tanulási eredményeiért is felelősek.

A kooperatív módszerek nagymértékben elősegítik az adott osztályon, közösségen belüli kapcsolatok pozitív irányú alakulását, hozzájárulnak az önértékelés fejlődéséhez, az iskolához való pozitív attitűdök kialakulásához.

Egyéni feladatvégzés, differenciált rétegmunka

A differenciált tanulás-szervezés meghatározó munkaformája a tanulók önálló, egyéni feladatvégzése.

Ez megvalósulhat differenciált rétegmunkaként, amikor a diákok a szerint kapnak feladatokat, hogy az ismeretszerzés, készségfejlesztés mely fokon állnak, milyen tevékenység szolgálja optimálisan a fejlesztésüket.

A szintek nem merevek, akár blokkon belül lehet váltani. Az a cél, hogy indirekt pedagógusi irányítással a diákok maguktól válasszák a szintjüknek megfelelő feladatot, tevékenységet.

Amennyiben az osztály légköre baráti, elfogadó, az állandó megerősítő visszajelzés nem marad el, a hiba a tanulási folyamat természetes velejárójaként jelenik meg, hamar kialakul a reális önértékelés képessége.

Individualizált tanulás

A differenciált rétegmunka mellett az egészen személyre szabott individualizált tanulás gyakorlata is fontos:

- a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésénél,
- kiemelkedően tehetséges tanulók esetében,
- lassan haladó, társaitól lényegesen lemaradó gyerekek esetén,
- egyéni szükségletek, helyzetek (pl. hosszabb hiányzás) esetén.

Az önálló tanulás egyéni módszereinek, technikáinak tanítása.

Az egyéni fejlesztést biztosító tanulás-szervezés elengedhetetlen feltétele, hogy a tanulók képesek legyenek önálló, egyéni munkára. Ehhez el kell sajátítaniuk és alkalmazniuk kell az önálló tanuláshoz szükséges technikákat, módszereket.

Ennek érdekében:

- A gyerekek az iskolába kerülés első pillanatától kezdve a különböző tanulási szituációk önálló, illetve társsal közös megoldására készítjük.
- A program tanítói, tanárai tudatosan tanítják a diákoknak az önálló tanulás technikáit, majd ezek alkalmazását segítik a délelőtti tanulási blokkok idején, az 5-6. osztályosoknak az egésznapos foglalkoztatás keretei között, illetve a tanulószobás osztályosoknak a blokkokra való felkészülés alkalmával.
- Fokozatosan alakítják az önálló feladatválasztás, feladatvégzés algoritmusait, a különböző eszközök, segédkönyvek, szótárak helyes használatát.
- Kiemelt feladat az önellenőrzés képességének kialakítása. Egyetlen pedagógiai folyamat sem nélkülözheti a visszacsatolást, a megerősítést, a hibák javítását. Az ellenőrzést nagymértékben a diákokra bízva. A hiba megtalálása, újbóli végiggondolása és kijavítása az ismeretszerzési folyamat szerves része.

A felsorolt tanulás-szervezési eljárásokat az intézmény pedagógusai nem tekintik véglegesnek, a további fejlesztés lehetőségein közösen gondolkoznak, tudva, hogy nagyfokú tudatosságot, komoly előkészületet igényel a tanulási helyzetek olyan megszervezése, hogy minden tanuló számára valóban hatékony legyen.

A házi feladat

A házi feladat, a gyakorlás, a tanuló önálló tevékenységét feltételező módszer. Az iskolai gyakorlás, tudás elmélyítését, szolgálják. A gyakorlás eredményességének kritériumai megegyeznek az eredményes pedagógiai munka alapvető feltételeivel, nevezetesen világos feladat megjelölés, a tanulók számára megoldandó és megoldható legyen, a tanári ellenőrzés, értékelés rendszeres, a hibák korrigálhatók legyenek.

Összefoglalva: A hatékony tanulást elősegítő módszerek kivétel nélkül feladat-, illetve tevékenység orientáltak. Alkalmazásuk jelentős mértékben növeli a tanulói aktivitást, a tanulók önállóságát; szabadságot, választási lehetőségeket biztosít a tanulási folyamat megismerési és kivitelezési folyamatában; minden esetben feltételezi a tanulói produktum

bemutatását, értékelését; lehetővé teszi a bemutatott produktum korrekcióját; egyúttal motivál a minőségibb munkára, s hozzájárul a tanulók személyiségfejlődéséhez.

Az iskola az egész napos nevelésből adódóan nagy hangsúlyt fektet a gyerekek szabadidejének tartalmas megszervezésére (művészeti, kézműves tevékenységek, sport- és játékfoglalkozások, szakkörök, iskolán kívüli programok: színház, mozi, múzeum stb.... látogatások). Lehetőségeinket figyelembe véve tagozatonként **erdei iskola szervezését**, nyári tábor működtetését is beépítjük a nevelő-oktató munkánkba.

Az iskola tervezett hagyományos rendezvényeit, programjait minden egyes tanévben az éves Munkaterv tartalmazza.

Az iskolai programok költségeinek egy részét az Esélytér Intézményfenntartó fedezi. Amennyiben a kiadás a szülőket terheli, szükséges a kiadás elfogadtatása, jóváhagyása a szülői értekezleteken megtörténik. Ennek híján a programot nem lehet a tanulók számára kötelezővé tenni.

7. Nevelési alapelvek, kiemelt fejlesztési területek

A kiemelt fejlesztési feladatok az iskolai nevelésének, oktatásának valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tanítási-tanulási folyamat szemléleti egységét, szolgálják a tanulók személyiségének fejlesztését.

7.1. A kulcskompetenciák/alapkompetenciák kiemelt fejlesztése

Az iskolai oktatásnak alapvető szerepe van abban, hogy a diákok megszerezzék azokat a kompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek saját sorsuk, lehetőségeik alakításához. Ez a folyamat igen differenciált, a tanulók egyéni lehetőségeihez szükséges igazítani.

Az iskolai tevékenységek, tananyagtartalmak, módszerek alkalmazása során kiemelt figyelmet fordítunk a **tanulás kompetenciái, a kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi, a matematikai gondolkodási, a digitális kompetenciák** folyamatos, differenciált fejlesztésére.

A pedagógusok által alkalmazott tevékenység központú tanulásszervezés, a felfedező, problémamegoldó tanulási helyzetek, a kooperatív tanulás, a beszélgető-körök sokasága jó terepet jelent a kompetenciák folyamatos fejlesztéséhez. A differenciált, egyéni sajátosságokhoz igazodó tanulásszervezés biztosítja, hogy minden egyes tanuló esetében saját szükségleteinek megfelelően történjen a kulcskompetenciák fejlesztése. Az esztétikai, művészeti kifejezőképesség fejlesztésére mind a tanórai (dráma, tánc, ének, hon és népismeret, etika,) kereteken belül, mind a szabadidőben nagy súly helyeződik. Az egész napos iskola minderre további lehetőséget teremt. A tanulási folyamat nem tanítás, hanem tanulásközpontú szervezése folyamatos terepet biztosít az önálló tanulási kompetencia fejlesztéséhez. Az iskola tudatosan, - helyi tantervében évfolyamokra bontott módon tervezi és - valósítja meg a tanulási technikák tanítását.

A **személyes és társas kapcsolati kompetencia, a kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetencia, a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák** fejlesztésére kiválóan alkalmas a tanulók együttműködésére, kölcsönös felelősségére építő

kooperatív tanulási helyzetek sokasága, az önálló döntésen, egyéni felelősségen alapuló rétegmunka gyakorlata, valamint az integrált nevelésből adódó, társakért érzett felelősség kiemelt szerepének hangsúlyozása.

A tanórai lehetőségeken túl az aktív diák-önkormányzati élet terepet biztosít a tanulókat és a közösséget érintő helyzetek demokratikus megoldásának gyakorlására. A szociális érzékenységet fejlesztő tevékenységek rendszeresek a programban (gyűjtések, támogatások szervezése).

A kompetenciaterületek nagy részben fedik egymást, egymásba fonódnak. A személyközpontú iskolai szemlélet, a problémamegoldó, kreatív, a tanulók önállóságára és együttműködésére építő, differenciáló adaptív tanulásszervezési gyakorlat, az elfogadó, a különbségeket értéként kezelő légkör, az integrált nevelés megvalósítása jó terepet biztosít a kulcskompetenciák fejlesztéséhez.

7.2. Énkép, önismeret

Az iskola pedagógusai kiemelten fontosnak tartják, hogy segítsék a gyerekeket önmaguk megismerésében, reális értékelésében, elfogadásában.

A pedagógusok értékelő munkáját a pozitívumok kiemelése, az elért eredmények megerősítése jellemzi. A hibák elfogadása, azok közös végiggondolása, kijavítása természetes. Fontos a belátás erősítése az ítékezés helyett. Az árnyalt, szöveges értékelés, a tanulói önértékelés komoly segítséget jelent ehhez.

A tanulók gyakran értékelik önmagukat, elért eredményeiket, az ennek érdekében tett erőfeszítéseket. Gyakran adódik lehetőségük arra, hogy ők döntsék el, milyen tanulási formában dolgozzanak, milyen nehézségű feladatot, tevékenységet válasszanak. Ezek a döntések feltételezik és fejlesztik a reális önismeretet. A tanórák végeztével, nagyobb tananyagrészt lezárásakor mindig adott a lehetőség a tanulók számára saját munkájuknak elemzésére. Fontos a társaktól érkező értékelés is. A harmadik évfolyamtól a tanulók félévi és év végi értékelésének része a tanulói önértékelés.

Az integrált nevelés személyiségfejlesztő hatása az énkép, az önértékelés kialakításában is érvényesül. A gyerekek elfogadják sérült társaikat, elismerik teljesítményüket, tudatosan bennük, hogy mindig a saját lehetőségeikhez célszerű mérni az elért eredményeket.

7.3. Tudatos, aktív állampolgárrá nevelés

Társadalmi elvárás, hogy a tanulók elsajátítsák, gyakorolni tudják az aktív, sorsáért, közösségéért felelősséget vállalni tudó léthez szükséges tudásokat, készségeket. Erre a tantárgyi keretek – Ember és társadalom műveltségi terület – számos lehetőséget kínálnak.

E mellett szükséges az olyan iskolai, tanórai környezet, amely az aktív állampolgári léthez fontos tevékenységek gyakorlására alkalmasak. Demokráciát csak demokratikus légkörben lehet tanulni. A demokratikus iskolai, tanórai lét, a pedagógusok – diákok együttműködésére, egymás tiszteletére építő helyzetek segítik a tudatos „iskolapolgárra”, majd állampolgárrá nevelést. Ha a diákok nem csupán a pedagógusok utasításainak végrehajtói, hanem saját iskolai életük, tanulásuk szervezői lesznek, megtapasztalják a döntések és felelőségek súlyát, összefüggéseit.

A tanulók aktív részvételére építő, döntési és felelősség vállalási helyzeteket biztosító tanulásszervezési gyakorlat, az elfogadást erősítő kooperatív munka alkalmazása rengeteg lehetőséget kínál az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges rész képességek (tolerancia, döntés, együttműködés, kommunikáció, érvelés, elfogadás stb.) gyakorlására.

Az egésznapos nevelési környezetben megvalósuló kötetlenebb társas együttlét, a beszélgetőkörök erősítik az elfogadást, a társak helyzetének megértését, a felelősségvállalás, a kommunikáció, érvelés és érvek elfogadásának fejlesztését.

Kiemelten fontos az iskolai élet demokratikus megszervezése, a diákképviselő, a diák önkormányzat működtetése. A közös szabályalkotás, éves és havi tervek összeállítása, a diákok véleményének kikérése és tiszteletben tartása az adott csoportot, osztályt, iskolát érintő kérdésekben elengedhetetlen a tudatos állampolgárrá neveléshez.

7.4. Gazdasági, pénzügyi nevelés

Új kihívásként jelenik meg az iskolai gyakorlatban a gazdasági, a gazdálkodás, a pénz világára vonatkozó tapasztalatok, ismeretek tudatosításának, rendszerezésének igénye. Társadalmi elvárás, így része a felnőtt életre való felkészítésnek, hogy a tanulóiban kialakuljon az értékteremtő munka, a pénzügyi javakkal való ésszerű gazdálkodás igénye.

Az iskolai nevelésnek fontos szerepe van abban, hogy a diákok – életkori sajátosságaikhoz igazított módon – tapasztalatokat szerezzenek a gazdasági élet különböző területeiről. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy tudatos fogyasztóvá váljanak, legyenek képesek mérlegelni saját fogyasztói magatartásukat, tanuljanak meg a pénzzel ésszerűen bánni. Fontos, hogy el tudjanak igazodni a fogyasztási javak, marketinghatások és a valós igényeik és lehetőségeik között.

A gazdasági nevelés során érdemes kihasználni a tantárgyak nyújtotta lehetőségeket, és a beszélgetőköröket is.

E mellett az iskolai élet különböző területein – vásárok szervezése, osztálypénzzel való gazdálkodás, pénzügyi tervek készítése – adódnak lehetőségek a gazdasági ismeretek mélyítésére.

A rendszeres jótékony célú rendezvények bevételeinek célszerű felhasználásának végiggondolása, megszervezése, elosztása szintén fejleszti az erőforrásokkal való felelősségteljes magatartás kialakítását. Az évente megrendezésre kerülő bolhapiacon pedig – felnőtt segítség mellett – közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek a diákok a gazdasági életéről.

7.5. Környezeti nevelés, az iskolai környezeti nevelés elvei, feladatai

A felnövekvő nemzedékre hárul az a feladat, hogy képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására. Ehhez olyan tevékeny, kreatív gondolkodásmóddal rendelkező diákokra lesz szükség, akik átlátják a természet, a társadalom, a fogyasztói szokások összefüggéseit, és felelősséget éreznek egyéni és közösségi tetteikért.

Kisiskolás kortól kezdve tudatosítani kell tanulóinkban, hogy tevékenyen részt tudnak venni környezetük megóvásában. A saját környezet rendben tartása, a szelektív hulladékgyűjtés, a közösen végzett udvar, erdő stb. takarítások, az állatok védelme, téli etetése mind arra adnak lehetőséget, hogy érezzék, ők is sokat tehetnek természet értékeink védelmében. A víz, a levegő és az egyéb világnapok közös, aktív megünneplése ugyanezt a célt szolgálja.

Nagy figyelmet szükséges fordítani a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a gyerekek érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, képesek lesznek a környezet minőségi változásainak megismerésére, elemi szintű értékelésére, a környezeti értékek felismerésére és megbecsülésére, kialakul a felelősség érzése.

Fontos a tanulóban kialakítani, hogy a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés érdekében fontos tudatosítani a tanulóban, hogy

- a környezet minőségének megőrzése, fenntartása és javítása egyéni és közös kötelesség,
- minden egyes ember képes hozzájárulni a környezet védelméhez, □ a természeti erőforrásokat ésszerűen kell felhasználni, □ a környezet az emberiség közös öröksége.

A környezeti nevelés célja a környezetükért felelős, környezetéért tenni tudó, a környezetszennyezés veszélyeit felismerő tanulók nevelése.

A környezeti nevelés célja, hogy erősítse a tudatosságot, teremtsen lehetőséget a környezetvédelem gyakorlására, aktív részvételen alapuló magatartás kialakítására a környezetvédelemben és a természeti erőforrások ésszerű és előrelátó felhasználásában. A környezeti nevelésnek az életkori sajátosságoknak megfelelő módon az oktatás minden szintjén, valamennyi tantárgyban meg kell jelennie. Ennek érdekében ki kell alakítani a tanulóban:

- a környezettudatos magatartást,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő életvitelt, □ a környezet szeretetét, védelmét,
- az egészséges életmód igényét.

7.6. Testi és lelki egészség nevelés, az iskolai egészségnevelés elvei, feladatai

Az iskolára egyre nagyobb felelősség hárul az egészséges életmódra való nevelés területén. Nem csak a betegségek megelőzésére szükséges figyelni, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére, tisztelésére is. Az integrált nevelés biztosítja, hogy tanulóink elfogadják, Az egészségneveléssel kapcsolatos munkát az osztályfőnökök segítő szakemberekkel együttműködve koordinálják. Az egészségnevelésben segítő szakemberek: az iskolaorvos, a védőnő, pszichológus, gyógypedagógusok, tanítók és tanárok.

Az egészségnevelés fő színterei: tiszteljék sérült társaikat.

A pedagógusok személyes példájukkal, őszinte beszélgetésekkel, a dramatikus helyzetek kínálta átéléssel segítsék a gyerekeket abban, hogy képesek legyenek, életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni. Segíteni kell a tanulókat a káros függőséghez vezető szokások (dohányzás, alkohol és drogfogyasztás) kialakulásának elkerülésében. Tájékoztató előadások, őszinte beszélgetések, filmek elemzése, mind-mind lehetőséget kínálnak erre.

A pedagógusok továbbképzése fontos annak érdekében, hogy felkészülten, támogatást nyújtva tudják kezelni ezeket a helyzeteket.

Az önértékelés fejlesztése, a döntési helyzetek gyakori átélése segít abban, hogy a fiatalok saját értékeik szerint cselekedjen. Tudatosítani kell bennük, hogy felelősek saját döntéseikért. Erre a drámapedagógiai módszerek alkalmazása is lehetőséget teremt.

A pedagógusok személyes példáikkal ösztönzik a tanulókat az erőszakmentes kommunikáció elsajátítására, használatára. A beszélgetőkörök, az együttműködésen alapuló kooperatív tanulási helyzetek kitűnő alkalmat biztosítanak ennek gyakorlására.

A cél, hogy a tanulóknak olyan kapcsolata alakuljon ki a tanítókkal, tanárokkal hogy szükség esetén bizalommal forduljanak hozzájuk. E mellett gyakran tartanak különböző szakemberek, orvosok, pszichológusok előadásokat. Ezek az előadások inkább ismereteket nyújtanak, és szintén nagyon fontosak.

- Szakórák, szaktárgyi ismeretek az egészséges életmódról
- Mindennapos testnevelés, mindennapos testmozgás
- Szűrővizsgálatok az egészségi állapot felmérésére
- Tanácsadás diákoknak, tanítóknak, tanároknak, szülőknek
- Adott esetben külső intézmények segítségének igénybevétele

Az egészségnevelés területén alkalmazott módszerek

- Prevenciós foglalkozások, megbeszélések osztályfőnökök, szaktanárok vezetésével
- Az egészséges táplálkozás kritériumainak érvényesítése az iskolai étkezésben
- Egészséges és biztonságos iskolai környezet, megfelelő higiéniai feltételek kialakítása
- A mindennapos testnevelés és mindennapos testmozgás, szükség esetén gyógytestnevelés biztosítása
- Tömegsport rendezvények, szabadidős programok szervezése
- A veszélyeztetett diákok segítése szülők, segítő szakemberek bevonásával
- A tanárok felkészítése a drog, az alkohol és a dohányzással kapcsolatos esetek kezelésére. Az egészségügyi szűréseket az iskolaorvos és a védőnő végzi. Az eredmények alapján az iskolaorvos, felveszi a kapcsolatot a családokkal, a pedagógusokkal, gyógytestnevelővel.

A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérését a testnevelők minden évben kétszer elvégzik. Az egészséges életmódra nevelés fontos színtere az iskolai testnevelés óra. A mindennapos testnevelés keretében diákjainknak heti öt testnevelés órájuk van. E mellett a havi rendszerességgel szervezett Játékos sportfoglalkozások, Manó Olimpia mozgásos tevékenység kínálata kiváló lehetőséget teremt a testmozgásra.

Ehhez optimális feltételeket biztosít a jól felszerelt tornaszoba, 2021-ben kialakított kézilabdacsarnok, az iskolai udvar, valamint a városi sportpálya.

Az iskola fontosnak tartja az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását. Ennek színterei az osztályfőnöki órák, a természettudományos és a testnevelés órák. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát, ismerjék fel a vészhelyzeteket és sajátítsák el, mikor és hogyan kell segítséget, mentőt hívni. Életkoruknak megfelelő mértékben sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegélynyújtási módokat.

7.7. Önálló szabadidő-felhasználásra nevelés

A szabadidő hasznos, tartalmas eltöltésére nevelés nagyon fontos feladat. Új társadalmi kihívást jelent, hogy szűkülnek a közösségi terek, a szabadidő eltöltésének lehetőségei individualizálódnak, hódítanak a számítógépes játékok.

Az egész napos foglalkoztatás során a diákok szabadidejük jelentős részét az iskolában, társaik között töltik. Ez jó lehetőséget teremt a közösségi terek bővítésére, a társakkal együtt töltött szabadidős tevékenységek értéként való megélésére.

A szabadidő eltöltését is tanulni kell. Az egésznapos iskola időbeosztása, szervezeti formái alkalmat nyújtanak a szabadidő célszerű eltöltésének megismerésére, gyakorlására. A reggeli beszélgetőkör, a közös beszélgetés, egymás felé fordulás, a napi feladatra való hangolódás színtere. A délelőtti, mozgással, szabad levegőn töltött idő, az ebéd utáni pihenés, olvasás, mesehallgatás is a hasznos szabadidő eltöltésére mutat példát.

A szabadidős foglalkozások során a pedagógusok által kezdeményezett mozgásos-, népi-társas- és egyéb játékok lehetőséget biztosítanak a közös tevékenységek örömeinek átélésére. A szabadidő során cél, hogy többféle lehetőségek közül tudjanak a diákok választani. A délutáni szakkörök/érdeklődési körök, kézműves, dráma, nyelv, zene és sport foglalkozások a szabadidő hasznos, fejlesztő eltöltésére biztosítanak lehetőséget. A zenei foglalkozások szervezését a városban működő zeneiskola is segíti.

Az egésznapos foglalkoztatás lehetőséget biztosít különböző sport tevékenységek megismerésére. A városban működő szakosztályok többféle sportolási lehetőséget biztosítanak a diákok számára.

Fontos az iskolán kívüli szabadidős lehetőségek megismerése. Péntek délutánonként gyakran szerveznek iskolán kívüli programokat a pedagógusok és a diákok. Együttműködő a kapcsolat a Kulturális Központtal, a Várkastéllyal, az Asztalitenisz Szövetséggel, ahol a színvonalas kiállítások, színházi előadások, koncertek, sportprogramok gyakori résztvevői a tanulóink.

7.8. Pályaorientáció, felkészülés a felnőtt életre

Az iskolának feladata, hogy felkészítse tanulóit a további iskola- és pályaválasztásra. Fontos az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése, a különböző pályák, foglalkozások tartalmának, követelményeinek és a hozzájuk vezető utak tartalmának minél szélesebb megismerése, a lehetőségek és a vágyak összehangolása.

Lehetőség szerint ismerjék meg a tanulók a különböző foglalkozásokat, ha lehet gyakorlati kipróbálás útján is.

Fontos tudatosítani a fiatalokban, hogy életük során pályamódosításra is kényszerülhetnek, így az egész életen át tartó tanulás fontosságára is utalunk.

A sajátos nevelési igényű tanulók továbbtanulását a szülők a gyógypedagógus segítségével gondolják végig. A különböző középiskolák lehetőséget biztosítanak arra, hogy az érdeklődők mélyebben megismerhessék az iskola működését, és az elsajátítandó szakmát.

A pályaorientáció kialakítása hosszabb folyamat, a különböző tanórai, tanórán kívüli területek, iskolai és családi tevékenységek összehangolásán alapul.

A diákok pályaválasztását Pályaorientációs nap megrendezésével, üzemlátogatások szervezésével, előadások tartásával is igyekszünk támogatni, az 1-8. évfolyamon, természetesen a diákok életkori sajátosságait figyelembe véve.

8. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés kiemelt nevelési feladat, hiszen a gyerekek mindig valamilyen közösség (család, iskola, nemzet stb.) részei. Fontos, hogy a tanulóknak kialakuljon a közösségért érzett felelősség tudata, és az érzés, hogy a közösségért tudnak tenni valamit.

Az iskolai élet keretein belül, az egész napos iskolai gyakorlatban számtalan lehetőség adódik erre.

Az intézmény pedagógusai tanulásszervezésekor gyakran alkalmazzák a kooperatív (páros, csoportos) tanulás gyakorlatát. Ezekben a helyzetekben szükséges a társak közötti együttműködés, a közös felelősségvállalás, a közös tevékenység megvalósítása. Ezáltal fejlődik a véleményformálás, az érvelés, a vita és az elfogadás tudománya.

Tanulási helyzetekben együttműködésre törekszenek a tanulók, így egymás legyőzése helyett egymás segítése, társuk teljesítményének elismerése válik értékke.

Közösségfejlesztő hatású a sérült gyerekekkel, fiatalokkal való folyamatos törődés, elfogadva, hogy ők is a közösség teljes értékű tagjai. Ehhez a tanítók, tanárok példaértékű magatartása is szükséges.

Fontos, hogy a tanulók felelősek saját környezetükért, annak kialakításában, rendben tartásában részt kell, vállaljanak. A közösség érdekében végzett munka elismerése a társak és a pedagógusok részéről egyaránt fontos.

A tananyag összeállítása is kínál lehetőséget arra, hogy más közösségek (más népek meséi, indián legendák, stb.), más sorsú emberek életével megismerkedjenek a gyerekek, ezzel fejlesztve elfogadásukat, nyitottságukat.

Fontos, hogy érezzék, a közösség tagjaiként tudnak segíteni nehezebb körülmények között élő társaiknak. Az iskolában gyakoriak a gyűjtések beteg, szociálisan hátrányos helyzetű, nevelőotthonban élő, vagy menekült gyerekek megsegítésére.

Az osztályközösségek alakítását szolgálják az osztály szintű klubdelutánok, osztálykirándulások, színház, koncert- és múzeumlátogatások, különböző közösségi rendezvények.

Az iskola fontosnak tartja a különböző évfolyamra járók egymás közötti kapcsolatainak az erősítését, az iskolaközösség alakítását is. Ezért törekszünk tagozatonkénti, valamint intézményi szintű programok tartására is. (Szüreti felvonulás, Halowen party, Karácsonyi forgatag, Farsang, Kihívás napja, stb.)

Az osztály-, iskolaközösség formálásának további szinterei:

- Erdei iskola
- Határtalanul program – 7. évfolyamos tanulóink részére (Pályázat)
- Lázár Ervin Programban való részvétel 1-8. évfolyam

Szokássá kell válnia, hogy a magasabb évfolyam osztályai patronálják a kisebbeket, ezáltal jobban megismerhetik egymást.

9. A tanuló tanulmányi munkájának értékelése

- **A beszámoltatások rendje, az otthoni házi feladatok meghatározása**
- **Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben (Kréta) történő rögzítése**

Az oktatás egyik sarkalatos pontja az értékelés, amely a tanítási - tanulási folyamat minden mozzanatára kihat.

A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért eredmények megerősítése.

A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Ugyanakkor az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott tanuló aktuális teljesítőképessége, az, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki a munka, a feladat elvégzése érdekében. A tévedések megbeszélése, kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a tanulókat a szorongástól.

Az iskola alapelvei összeegyeztethetők az osztályzatokban kifejeződő minősítő értékeléssel. A program célja, hogy az értékelés során első és második osztály félévében

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- megjelenjék, hogy a gyerek saját lehetőségeit mennyire aknázza ki.

9.1. Az értékelés menete

A tanévközi értékelés a digitális naplóban csak a második évfolyam félévétől kezdődően jelenik meg. Ezen időszak alatt még használjuk a papíralapon adott különböző értékelési formákat.

Ezen két évfolyamon a félév zárásakor és a tanév végén az értékelés a digitális naplóban történik.

Első osztályban félévkor és év végén és második osztály félévkor egyénre szabott fejlődési beszámolót kapnak a gyerekek és szüleik (KRÉTA). Az értékelési szempontok összetettek, nem egy-egy tantárgyra, hanem a gyermek egész személyiségének fejlődésére koncentrálnak.

Tartalmazzák:

- a tanulást befolyásoló tényezők fejlettségének,
- érzelmi életének,
- társas kapcsolatainak,
- a tanulási technikák szintjeinek fő jellemzőit,
- a kommunikációs és olvasási képességek
- a számolási és matematikai képességek
- a művészeti és mozgásos tevékenységek
- illetve a tanult tantárgyak értékelését.

Tanév végén az értékelő lapok az optimális szinteket röviden tartalmazzák, az ahhoz és önmagához viszonyított fejlődés együtt jelenik meg, több alternatíva közti választás lehetőségét biztosítva.

Például olvasás - írás készség értékelése (1. oszt. évvégén)

- Hangos olvasás: betűzve, szótagolva, szóképekben, szólamokban, folyamatosan hangsúlyozva olvas.
- Hangos olvasás pontossága: sok hibával, kevés hibával, hibátlanul olvas.
- Szövegértés szintje: nem érti, segítséggel érti, érti az olvasott szöveget.
- Szövegfeldolgozás szintje: még nem képes önállóan szövegfeldolgozásra, segítséggel, algoritmus alapján, önállóan dolgozza fel a szöveget.
- Olvasási tempója: lassú, megfelelő, gyors.
- Az írás grafikai kivitelezése: általában szabálytalan, általában szabályos, szabályos, rendezetlen, változóan rendezett, rendezett.

Első évfolyamon félévkor és tanév végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítést adunk. A szöveges minősítés: - kiválóan teljesített; jól teljesített; megfelelően teljesített; felzárkóztatásra szorul

Ennek megfelelően

- a tanulók értékelése a második évfolyam – tanév végétől kezdődően 8. évfolyam végéig félévkor és tanév végén érdemjeggyel történik a tanulók értékelése.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

9.2. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles: A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel. Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot. Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz. Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja. A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó: A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan. Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat. Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes: Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti. Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt. Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges: A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a tovább haladáshoz feltétlenül szükséges. Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni. A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen: A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

- A magasabb évfolyamba lépés feltétele a kerettantervben meghatározott továbbhaladási feltételek elérése.
- Az értékelés során az első négy évfolyamot egységként kezelve, a negyedik osztály végére adja meg a továbbhaladási feltételeket, addig az automatikus továbbhaladás elvét követi, igazodva a gyerekek eltérő fejlődési üteméhez.
- Javítóvizsgára kötelezett az a tanuló, aki az ötödik, hatodik, hetedik, nyolcadik évfolyamon nem teljesítette a tantervben feltüntetett továbbhaladási feltételeket, az év végi értékeléskor legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott. A javítóvizsgán a tantervben meghatározott követelmények teljesítése esetén juthat túl.
- Az integrált, enyhén értelmi sérült tanulók értékelése során az adott évfolyamon feltüntetett csökkentett követelményrendszer a meghatározó.

A tanulók szóbeli és írásbeli beszámoltatásának rendje, formái

Az iskola pedagógusai a tanulói teljesítmények, az egyéni haladás folyamatos megfigyelését, elemzését tartják célravezetőnek. A differenciáló tanulásszervezési eljárások, a kiscsoportokban végzett munka, az egyéni fejlesztés mind lehetőséget teremt erre. A diagnosztizálást, a hibák korrigálását, a tanulói feladatvégzés folyamatos, segítő megfigyelése biztosítja.

Az első évfolyamon kezdődően írnak mérést a tanulók. Az írásbeli beszámoltatás fontos elve, hogy időben differenciáltan, az adott tananyagrészt biztos elsajátítása után történik. A sajátos nevelési igényű tanulók mérőlapjai a rájuk vonatkozó, szükség szerint csökkentett ismeretanyagot, tevékenységet tartalmazzák. Célszerű a beszámoltatást a nagyobb témakörök lezárásakor elvégezni. Minden évfolyamon lehetőség biztosított javító dolgozat írására.

Az évfolyamokon az írásbeli beszámoltatások minősítése osztályzattal történik. A százalékos teljesítmény és az osztályzás összefüggése a következő:

Százalékos érték	Minősítés
90 -100 %	Jeles
76 – 89 %	Jó
51– 75 %	Közepes
31 – 50 %	Elégséges
0 – 30 %	Elégtelen

Az alsó tagozaton szóbeli beszámoltatás csak ritkán fordul elő (verse, memoriterek számonkérése). Helyette önként vállalt kiselőadások megtartása, gyűjtőmunkák ismertetése történik. A felső tagozaton az osztályokban az adott tantárgytól függően szóbeli

beszámoltatás is történik, de ennek rendje, formája nem szabályozott. A szóbeli beszámoltatás alkalmazásánál az iskola pedagógiai elvei a meghatározók (megerősítés, differenciálás, egyéni lehetőségek figyelembevétele).

Az írásbeli beszámoltatás formái	Funkciója	Gyakorisága	Rendje	Az értékelésben betöltött szerepe	Korlátai
Írásbeli felelet (röpdolgozat)	Egy kisebb tananyag, anyagrész számonkérése	Tanóránként	Tanóránként maximum 15-20 percben	Felelet értékű	
Tudáspróba, dolgozat, felmérés	Egy-egy tananyag számonkérése	Egy témakör lezárásakor	Maximum 45 perc	Felelet értékű	Egy nap maximum kettő tantárgyból előre jelezve /Házirend/
Témazáró /szummatív/	Egy-két témakör, tananyag lezárásakor	Tantárgyanként változó, évente kb. 3-4 alkalommal	Maximum 45 perc	Súlyozottan számít	Egy nap maximum két témazáró – megfelelő időben előre jelezve /Házirend/
Év végi felmérés	Az éves tananyag számonkérése	Év végén	45- 60 perc	Szaktárgyanként meghatározva	

Az egyes tantárgyak értékelésének speciális elvei

A központi és a helyi tantervek követelményrendszere jelentik az értékelésében a viszonyítási alapot. Érdemjegyet adni csak azoknak a tananyagelemeknek a tudására lehet, amelyekre a követelmények vonatkoznak (tehát csak a kötelező tananyag elsajátításának mértékét és milyenségét lehet osztályzatokkal rögzíteni).

A tantárgy jellegétől függetlenül:

- Heti 1-2 órás tantárgynál havonta egy, félévente legalább 3 osztályzattal,
- Heti 3-5 órás tantárgynál havi kettő, félévente legalább 7 osztályzattal értékeljük tanulóink munkáját, megtartva ezzel is az értékelés folyamatosságának elvét.
- A félévi, évvégi érdemjegyek megállapítása a kerekítés általános szabályai szerint történnek (1,51-től elégséges, 2,51-től közepes, 3,51-től jó és 4,51-től jeles minősítés), de a tanuló tanulmányi fejlődését figyelembe véve ettől a szaktanár megfelelő indoklással eltérhet.

Az értékelés szabályai

- a felelet témáját ajánlott jelölni
- a tanuló többletmunkáját ajánlott figyelembe venni
- a készségtantárgyakból a tantervi követelményeknek megfelelő értékelés legyen
- a helytelen viselkedés miatt elégtelen osztályzat nem adható
- a feladatlap, ellenőrző témazáró dolgozat csak abban az esetben értékelhető érdemjeggyel, ha a tanuló visszakapja azt
- a dolgozatokat tanév végéig meg kell őrizni
- az értékelést a Kréta rendszerben, ill. 1. évfolyamon a tájékoztató füzetbe kell rögzíteni
- értékeljük a tanuló sikeres és sikertelen munkáját egyaránt
- az értékelés ne átlagszámítással történjen, a tanuló fejlődését tükrözze
- a helyesírási hibákat minden esetben ki kell javítani, de a szaktárgyi jegybe nem kell beleszámítani
- egy nap kettőnél több témazáró dolgozatra ne kerüljön sor
- A tanuló szóbeli feleletét kiválthatja az írásbeli felelet (pl. szódolgozat)

Magatartás és szorgalom értékelésének módja

A tanulók magatartását és szorgalmát havonta érdemjeggyel, félévkor és a tanév végén osztályzattal, illetve szövegesen minősítjük.

A magatartás minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)

A szorgalom minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)

9.3. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben (Kréta) történő rögzítése

Az érdemjegyek az elektronikus rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje intézményünkben 5 nap.

Az érdemjegyeket a pedagógus annak eldöntésétől számítva 5 munkanapon belül köteles rögzíteni az e-KRÉTA értékelési felületén.

10. Sajátos nevelési igényű tanulók integrációja

Az integrált oktatás lényegéből adódóan, optimális gyereklétszám (14 - 24 fő) mellett, osztályonként általában 1-2 sajátos nevelési szükségletű diák tanul ép - sokszor kiemelkedően tehetséges - tanulótársával együtt.

Tudatos integrálásról akkor beszélhetünk, ha

- a sérülés tényével, mértékével, a fejlesztés irányával és lehetőségeivel a pedagógusok és a szülő tisztában vannak,
- biztosított a szakember, a gyógypedagógus folyamatos jelenléte, közreműködése, így megvalósul a szakszerű rehabilitáció, rehabilitáció,
- az integrált tanuló fejlődése objektíven, meghatározott időnként ellenőrizhető.

- Az iskola dokumentumai tartalmazzák az integrációval kapcsolatos feladatokat, elveket, tartalmakat.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésekor az iskola pedagógiai programja, helyi tanterve összeállítása során figyelembe vette a köznevelési törvény, a NAT és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveiben foglaltakat.

Kiemelt cél az integrált nevelés során, hogy

- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a számukra megfelelő tartalmak közvetítése által valósuljon meg, segítse a sérült tanulók önállóságának fejlesztését, a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedését.
- Az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez.
- Valósuljanak meg, illetve váljanak az iskola pedagógiai programjának, tanítási gyakorlatának tartalmi elemévé a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák.
- A sajátos nevelési igényű tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés tartalma ne terhelje túl, az alkalmazott módszerek egyéni lehetőségeikkel összhangban legyenek.

A sikeres együttnevelés érdekében

- A sajátos nevelési igényű tanulók számára biztosítani szükséges a speciális tantervet, tankönyveket, tanulási segédleteket, speciális gyógyászati, életvitelt segítő technikai eszközöket.
- Szükséges figyelmet fordítani a szülők szemléletének alakítására, az elfogadó attitűd kialakítására.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a diákok érzékenyítésére, a segítő, támogató, elfogadó szemlélet kialakítására.
- Elengedhetetlen a pedagógusok szemléletének alakítása (elfogadás, tolerancia, empátia), módszertani felkészítése továbbképzések segítségével.

10.1. A pedagógus az integrált nevelés, oktatás során

- A tananyag tartalmak meghatározásánál, a tananyag feldolgozásánál, a szabadidő-tevékenységek kezdeményezésében figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű tanulók sajátos jellemzőit.
- A tanórai foglalkozások során épít a szakértő véleményekben foglaltakra.
- A tanulásszervezés során igazodik az egyéni sajátosságokhoz, differenciált munkaformákat alkalmaz.
- Igazodik az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.
- Együttműködik a segítő szakemberekkel, a gyógypedagógus javaslatait beépíti a tanítási folyamatba.

A sérülésből adódó hátrányok kompenzálása, a rehabilitáció, rehabilitáció biztosítása érdekében a sajátos nevelési igényű tanulók - a köznevelési törvényben foglaltaknak megfelelően - sérülésüktől függően, a szakértői véleményben foglaltak figyelembevételével - rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

A felső tagozaton tanuló SNI diákok tantárgyi támogatását – élve a köznevelési törvény nyújtotta lehetőséggel – tantárgyi rehabilitációs órák segítik.

10.2. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek célja

- a sajátos nevelési igényű tanulók sérült funkcióinak helyre- állítása, újak kialakítása.
- A meglevő funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében, illetve a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.

A rehabilitációs fejlesztést az adott sérülésnek megfelelő végzettségű gyógypedagógus végzi. A pedagógusok – a differenciált óravezetés mellett – szaktantárgyi fejlesztő/rehabilitáló foglalkozásokkal is segítik a sérülésből adódó hátrányok kompenzálását.

Kiemelten fontos a pedagógusok, gyógypedagógusok munkájának összehangolása az optimális fejlesztés megvalósítása érdekében.

A gyógypedagógiai rehabilitáció megvalósulhat osztálytermi keretek között, illetve egyéni vagy kiscsoportos foglalkozás formájában.

A gyógypedagógus az integrált nevelés, oktatás során

- Együttműködik a pedagógusokkal, segíti a pedagógiai diagnózist, a szakértői vélemény értelmezését.
- Segíti a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni igényeihez igazodó optimális környezet kialakítását.
- Segítséget nyújt a speciális segédeszközök kiválasztásában, beszerzésében.
- Figyelemmel kíséri a sajátos nevelési igényű tanulók haladását, javaslatot tesz a fejlesztés irányára.
- Egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő tevékenységeket végez.
- Együttműködik a pedagógusokkal, a tantestülettel.
- Kapcsolatot tart a szülőkkel.

Kiemelkedően fontosak a háttérképességek fejlesztését célzó mozgásterápiák.

Enyhén értelmi fogyatékos tanulók

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő. A kifejtett alapelveken túl együttnevelésükhöz szükséges a megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, a speciális tanterv, tankönyvek használata.

A beszéd fogyatékos és a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

A beszéd fogyatékos és a súlyos tanulási, beilleszkedési, magatartás, figyelem és a részképesség zavarral küzdő tanulók esetében nem, vagy nehezen határozhatók meg egységes jellemző jelek, tünetek.

A megfogalmazott elvek az egyéni sajátosságok, lehetőségek tükrében értelmezendők.

A magatartás és figyelem zavarral küzdő tanulók esetében törekedni célszerű:

- Egyénhez igazított követelmények, elvárások megfogalmazására.
- Egyéni lehetőségekhez igazított következetes szokásrend kialakítására.

- Egyéni lehetőségekhez, szükségletekhez igazodó tanulási környezet kialakítására.
- A szabályok kialakítására, azok belsővé válásának segítésére.
- A belátásra épülő nevelési helyzetek megteremtésére, resztoratív technikák alkalmazására.
- A tanuló viselkedéséhez igazított, a pozitívumokat kiemelő visszajelzések alkalmazására.
- Az önmagához mért fejlődés segítésére gyakori pozitív visszajelzésekkel.
- A művészetekben rejlő lehetőségek tudatos felhasználására.
- A tanuló optimális helyének megválasztására
- Együttműködésre a kortárscsoporthal, a családdal.
- Együttműködésre a segítő szakemberekkel, szervezetekkel.

A részképesség zavarral (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) küzdő tanulók fejlesztésének elvei:

- A tanulók fejlesztése gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus közreműködését igényli.
- A tanulók fejlesztése differenciáltan, egyéni haladási ütemben, egyéni fejlesztési elv alapján történik.
- Diszlexia, diszgráfia esetén szükséges a lassított tempójú, egyéni sajátosságokhoz igazított olvasás, írás tanítás lehetőségének biztosítása, az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése.
- Kompenzáló technikák kialakítása és alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során.
- Szükség esetén speciális eszközök (auditív eszközök, gépi írás, szövegszerkesztő, helyesírás ellenőrző programok) használatának biztosítása.
- Diszkalkulia esetén kiemelten szükséges az észlelés, érzékelés, emlékezet, gondolkodás összehangolt fejlesztése, a téri relációk fejlesztése, a szerialitás erősítése.
- A tanulási helyzetek során a tapasztalás, a manipuláció, a matematikai eszközök használatának előtérbe helyezése szükséges.
- Egyéni szükségletekhez igazított gyakorlási lehetőség biztosítása.
- Szakértői vélemény alapján az értékelés alóli felmentés alkalmazása lehetséges.

Autisztikus tanulók

Az autizmussal élő tanulókra jellemző a társas kapcsolatok a kommunikáció, és bizonyos gondolkodási képességek illetve sémák minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Jellemző a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható zavar, károsodott verbális és főként nonverbális kommunikáció, a rugalmas viselkedés képességének alacsony foka vagy hiánya, a mentalizáció sérülése. A tüneteket tekintve az autista tanulók között igen nagy különbségek mutatkoznak, így nehezen határozhatóak meg egységes jellemző jegyek.

A megfogalmazott elvek az egyéni sajátosságok, lehetőségek tükrében értelmezendők. Az autistatanulók fejlesztésnek alapelvei:

- Cél az egyéni képességek, lehetőségek szintjén elérhető legmagasabb fokú szociális adaptáció.
- A szociális, kommunikációs, gondolkodási készségek speciális módszerekkel történő kompenzálása. A meglevő készségek folyamatos fejlesztése.
- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő készségek folyamatos fejlesztése.

- A tananyag speciális módszerekkel történő átadása.
- A gondolkodás rugalmatlansága miatt szükséges az elsajátított ismeretek folyamatos alkalmazása, az ismeretek általánosításának, új helyzetekben való használatának tanítása.
- A túlterhelés elkerülése érdekében szükséges az információk szűrése.
- Az egyenetlen fejlődésből adódóan a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem lehet építeni, a hiányzó alapozó funkciót be kell illeszteni az új funkció fejlesztésébe.
- Szükséges a segédeszközökkel berendezett környezet, eszköztár, vizuálisan segített kommunikációs rendszer kialakítása.
- Speciális, egyéni motivációs rendszer kialakítása is szükséges lehet.

Az integrált nevelés és oktatás hatékonysága

- A helyi tantervben feltüntetett – integrált tanulókra vonatkozó – követelmények elérésének vizsgálata.
- A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság szakembereinek megfigyelései az integrált nevelés hatékonyságáról.
- Az integrált tanulók fejlődésének objektív, meghatározott időnkénti mérése, gyógypedagógusok segítségével.
- A sajátos nevelési igényű tanulók szocializálódása, környezetükbe való beilleszkedésüknek vizsgálata.
- Az ép gyerekek toleranciájának, empátikus készségének folyamatos megfigyelése.

11. Gyermek és ifjúságvédelem, szociális hátrányok enyhítése

Hátrányos helyzetet jelenthet a családok anyagi helyzete, a munkanélküliség, az ingerszegény környezet, a családok szerkezetében bekövetkező változások (válás, új kapcsolat), és esetenként a nem megfelelő nevelési eljárások alkalmazása, a családon belüli agresszió.

Fontos, hogy a pedagógusok, a gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek tudomást szerezzenek a hátrányos helyzet meglétéről, okairól. Ebben segít például a beszélgető-kör, osztályidő, ahol az őszinte, elfogadó légkör lehetőséget nyújt az egyéni problémák, helyzetek megfogalmazására. Kiemelt szerep hárul az osztályfőnökökre, kiknek feladata az osztályban tanító valamennyi kolléga tájékoztatása, bevonása az adott probléma kezelésébe. Egyéni helyzetek mérlegelése után érdemes a társak bevonása is, amennyiben az nem sért személyiségi jogokat, és a társak, a közösség tud segíteni a fennálló probléma kezelésében.

A hátrányos helyzetű tanulók esetében kiemelten fontos a szülői házzal való kapcsolattartás, az elfogadó, bizalomra építő együttműködés kialakítása, fenntartása, a közös feladatok, teendők megfogalmazása. Erre alkalmat nyújtanak a szülői beszélgetések, a szülőkkel közös iskolai programok. E mellett szükséges lehet különböző támogató lépések, szolgáltatások biztosítása, amelyek csökkentik a meglévő hátrányaikat, javítják a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét. Az egész napos nevelés, oktatás segíti a szociális hátrányok leküzdését, lehetőséget teremt az esélyegyenlőség megvalósítására. A minden tanulónak egységesen nyújtott egész napos iskolai szolgáltatásokból nem maradnak ki azok a gyermekek sem, akik

egyébként, társadalmi helyzetükből adódóan nem jutnának hozzá a tanórán kívüli programokhoz. Az egész napos iskolában tágulnak a terek, a tanulás mellett a szocializáció, a közösségi nevelés, a kulturális, művészeti, sport és egyéb szabadidős tevékenységek is megjelennek, biztosítva minden tanuló számára az egyenlő hozzáférést.

Anyagi nehézségek esetén fontos az étkezési támogatás biztosítása. Segítséget jelent a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok figyelemmel követése és a szülők informálása a különböző támogatási lehetőségekről.

Családi helyzetből adódó hátrányok esetén szükség lehet családsegítő szakemberek, pszichológusok, szociális munkások bevonására. Fontos az együttműködés megvalósítása a szülők, az osztályfőnökök, pedagógusok, a gyermekvédelmi felelős, a Családsegítő Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat valamint a segítő szakemberek között.

Konkrét teendők

- A veszélyeztetett, hátrányos helyzetű diákok felderítése, figyelemmel kísérése.
- Állandó kapcsolat biztosítása a szülői (gondozói) házzal (fogadóórák, nyílt napok, családlátogatások).
- Szakemberek segítségével esetmegbeszélések, probléma feltárás, stratégia kidolgozása.
- Veszélyeztetett gyerekekkel kapcsolatos intézkedések a megbízott gyermekvédelmi felelős segítségével.
- Kapcsolattartás hivatalos szervekkel (Családsegítő, Pedagógiai Szakszolgálat, iskolaorvos).
- A szociális hátrányok enyhítése alapítványi, illetve pályázatokon nyert támogatások felhasználásával.
- Gyerekek segítési szándékainak és lehetőségeinek felhasználása.
- Nevelési és oktatási helyzetek során egyéni körülményeikhez való alkalmazkodás.

12. Külső kapcsolatok, együttműködés

12.1. Együttműködés a szülőkkel

Az iskola feladata, hogy a szülők és a pedagógusok egymás feladatait átlátva és elfogadva, közösen, együtt neveljék a gyerekeket.

Az iskola nyitott iskola, **a szülők** előtt nyitottak az ajtók, **aktív részesei lehetnek az iskolai életnek**. A **nyílt napokon** tanulás közben figyelhetik meg gyermekeiket. Kérdéseikkel, problémáikkal bármikor megkereshetik a tanítókat, szaktanárokat illetve az osztályfőnököket, patrónusokat. Ennek szervezett kereteit a **fogadóórák** biztosítják.

A program pedagógusai évenként több alkalommal szerveznek **"szülői beszélgetéseket"**, ahol az osztályt, vagy egy korosztályt érintő kérdéseket tudnak közösen megbeszélni.

A **szülők és a pedagógusok közti napi szintű kapcsolattartás** érdekében valamennyi osztály online szülői levelezőlistát működtet.

A félévi értékelés után minden szülőnek módjában áll gyermeke aktuális helyzetéről, tanulási eredményéről konzultálni. A tanév végi értékelések, bizonyítványosztás után családi beszélgetést tartanak a pedagógusok, amelyen a tanulókkal, a szülőkkel együtt beszélnek meg a tanév tapasztalatait, az egyes tanulók fejlődését.

12.2. Együttműködés a pedagógusok között

Nagyon fontos, hogy a tantestület minden tagja érezze, hogy számíthat kollégái segítségére. Ehhez a szemlélethez azonban nagyfokú bizalom szükséges. Minden tanítónak, tanárnak éreznie kell, hogy kollégája segítő, együttműködő szándékkal lép be a terembe. Nem az ellenőrzés, a hiba keresése, hanem a közös gondolkodás, az aktuális helyzetek optimális megoldása a cél.

Az egyéni bánásmód megvalósítása, a differenciáló tanulásirányítási módszerek alkalmazása nem könnyű feladat. Eleinte komoly segítséget jelent egy kolléga jelenléte, segítése, építő jellegű észrevétele, tanácsa. Fontos, hogy a felmerülő problémákat, nehézségeket ne kelljen takargatni, bátran lehessen segítséget kérni bármely kollegától.

13. A mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testedzés, testmozgás célja annak elősegítése, hogy a könnyű fizikai munka és a hatékony szellemi munkavégzéshez szükséges fizikai szintet minden tanuló elérje, és az oktatás ideje alatt megtartsa (ne essen vissza).

Növelni kell azon tanulók arányát, akiknél az iskolai testnevelés és sport kellő élettani hatást ér el, és testmozgásban gazdagabb életmódot folytassanak, mint jelenleg.

13.1. Alsó tagozat

Az alsó tagozatos testnevelésben a tanulók alapvető mozgásmintáinak és mozgáskészségeinek kialakítása, formálása, illetve a szabályozott mozgásvégrehajtás alapjainak az elsajátítása a legfontosabb cél. Az alapkészségek (természetes mozgásformák) mozgásmintáinak megszilárdulása, magabiztos végrehajtásuk kialakulása kiemelkedően fontos ebben az időszakban, mivel ezek jelentik a hatékony és gyors mozgástanulást, továbbá a bonyolultabb sportági mozgások alapfeltételeit.

A 2023/2024-es tanévtől intézményünk részt vesz az **Úszó Nemzet Programban**. Heti 2 óra úszásoktatáson vesznek részt az 1-2. évfolyamos tanulóink.

1. osztály	2. osztály	3. osztály	4. osztály
Előkészítő és preventív mozgásformák 10 óra + folyamatos	Előkészítő és preventív mozgásformák 10 óra + folyamatos	Előkészítő és preventív mozgásformák 10 óra	Előkészítő és preventív mozgásformák 10 óra
Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák 38 óra	Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák 38 óra	Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák 27 óra	Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák 27 óra
Manipulatív természetes mozgásformák 27óra	Manipulatív természetes mozgásformák 27óra	Manipulatív természetes mozgásformák 35óra	Manipulatív természetes mozgásformák 35óra

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban 15 óra
Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban 20 óra	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban 20 óra	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban 20 óra	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban 20 óra
Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptermikai és taktikai feladatmegoldásaiban 15 óra	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptermikai és taktikai feladatmegoldásaiban 15 óra	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptermikai és taktikai feladatmegoldásaiban 15 óra	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptermikai és taktikai feladatmegoldásaiban 15 +18 óra
Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban 7 óra	Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban 7 óra
Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben 22+18 óra	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben 22+18 óra	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben 30+18 óra	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben 12+18 óra
Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra

13.2. Felső tagozat

A felső tagozaton a tanulók a mozgástanulás magasabb szintjére lépnek. Az alapokat az 1–4. évfolyamon megvalósuló céltudatos fejlesztési folyamat biztosítja. Erre építve valósul meg 5. évfolyamtól az életkori sajátosságokat és a szenzitív időszakokat szem előtt tartó, komplex készség- és képességfejlesztés.

5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Természetes és nem term. mozgásformák: 18 óra	Természetes és nem term. mozgásformák: 18 óra	Természetes és nem term. mozgásformák: 17 óra	Természetes és nem term. mozgásformák: 17 óra
Sportjátékok: 52 óra	Sportjátékok: 70 óra	Sportjátékok: 55óra	Sportjátékok: 55 óra

Atlétikai jellegű feladatok:29 óra	Atlétikai jellegű feladatok:20 óra	Atlétikai jellegű feladatok:30 óra	Atlétikai jellegű feladatok:30 óra
Torna jellegű feladatok:26 óra	Torna jellegű feladatok:24 óra	Torna jellegű feladatok:25 óra	Torna jellegű feladatok:25 óra
Alternatív környezetben űzhető sportok:23 óra	Alternatív környezetben űzhető sportok:23 óra	Alternatív környezetben űzhető sportok:20 óra	Alternatív környezetben űzhető sportok:20 óra
Képességfejlesztés:27 óra	Képességfejlesztés:20 óra	Képességfejlesztés:28 óra	Képességfejlesztés:28 óra
Fizikai Állapot felmérés:5 óra	Fizikai Állapot felmérés:5 óra	Fizikai Állapot felmérés:5 óra	Fizikai Állapot felmérés:5 óra
Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra

14. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A pedagógiai program lehetőséget biztosít a gyerek személyiségének széleskörű kibontakoztatására.

Az iskolaválasztás során tájékoztatjuk a szülőket, arról, hogy az intézmény mire fordítja a szabadon tervezhető óráit, hisz ezek az órák szükségesek ahhoz, hogy az iskola pedagógiai céljai megvalósuljanak.

Ezt segítik a kötelező tantárgyakon felül választható foglalkozások is, melyek segítségével még több ismerethez jutnak, ezzel fejlesztve készségeiket, képességeiket.

Választható

- Tehetséggondozó és fejlesztő foglalkozások (tantárgyhoz, kompetencia területhez kapcsolódó)
- Versenyekre való felkészítő foglalkozások
- Sportkör, tömegsport
- Szakkörök: művészeti, digitális kultúra, nyelvi, irodalmi, énekkari tevékenység, báb 5-8. o.
- Felvételi előkészítő a 7-8. évfolyamon (matematika, magyar)
- Nyelvvizsgára készítő foglalkozás 7-8. évfolyam

Intézményünk személyi feltételei és az évfolyamonkénti tanulócsoportok száma nem teszi lehetővé a szabad pedagógusválasztást az első évfolyam indításakor és utána sem.

A tanulók viszont szabadon dönthetnek arról, hogy melyik tanórán kívüli foglalkozáson, szakkörben, tehetséggondozó körben vesznek részt.

A tanítók, tanárok minden tanév elején meghirdetik a választható foglalkozásokat, idejét, melyre a tanulók írásban jelentkezhetnek szülői engedéllyel.

15. Téma nap, témahét, projektoktatás

A tanulókkal való élményszerű foglalkozás új feladatok, új helyzetek elé állítja pedagógusainkat.

A **projektoktatás** egy új oktatási stratégia, mely kiválóan alkalmas a *tanulás tanulására* és ezáltal az élethosszig tartó tanulás megalapozására.

A **téma nap, témahét, projektoktatás** során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján.

Feladataink, melyeket meg kell valósítanunk

- A tudományosan igazolt alapvető ismeretek elsajátíttatását, a tanulás szervezését;
- Az együttműködésre, kooperációra való képességet;
- A kritikai gondolkodás képességét;
- Az egy életen át tartó tanulásra való előkészítést, a megújuló tudás szükségszerűségének megértését.

A projektoktatás területei

- környezettel/fenntarthatósággal kapcsolatos projekt /széles tantárgyi koncentrációt feltételez/
- valós élet problémáit feldolgozó projekt
- egy-egy tantárgyi témakörhöz kapcsolódó projekt
- gyakorlati *élettel kapcsolatos ismerettartalom feldolgozása*

A projekt módszer használatával tanulóink eredményesebbek, a csoportok tagjainak teljesítménye jobb, a diákok motiváltabbak, a tanulónak nemcsak a kognitív, hanem az együttműködési képességei is fejlődnek.

A Téma napok, Témahetek, Projektek osztály, évfolyamközösségekre, valamint iskolaközösségekre is szerveződhetnek.

16. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az iskolában minden tanulónak esélyt adunk a szociokulturális hátrányok leküzdéséhez, a hatékony felzárkóztató munka segítségével.

Különböző területeken jelentkező hátrányaikat kívántuk csökkenteni és ezzel elősegítve tanulóinknak majdani társadalmi beilleszkedését:

- Feladatunk a gyerekek szociális biztonságának a megteremtése, személyes érdekeltségüknek a felkeltése.
- Ismerjük meg a tanulók egymás kultúráját, a másságot.
- A taníthatóság biztosítása, hogy szociális gondok (étkezés, taneszközök hiánya, ruhátlanság) ne akadályozzák a gyerekeket tanulmányaikban.
- A rászoruló gyerekeket hatékony felzárkóztató munkával segítjük.

A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló pedagógiai tevékenységek

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását, megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- az iskolai étkezési lehetőségek biztosítása /lehetőleg háromszori/
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

17. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elő segíthetik;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében - foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,
 - a földi rendszer egységével,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

A környezeti nevelés célja

- a helyi környezeti problémák megismertetése, megoldása
- a helyi környezeti értékek megismertetése és aktív megóvása (környezetvédelem)
- az ismeretközvetítésen keresztül aktív állampolgárrá nevelés
- szemléletformálás, környezettudatos gondolkodás kialakítása
- a fenntartható fejlődés előmozdítása

A környezeti nevelés megjelenése a tananyagban

A környezeti nevelés elsősorban az iskolai tananyag (minden tantárgy) szerves részét kell, hogy képezze, de támaszkodni kívánunk a tanórán kívül adódó lehetőségekre is.

A tanórán kívüli tevékenységek, melyek a környezeti nevelést segítik, a következők

- tanulmányi és osztálykirándulások (az anyagi lehetőségek függvényében)
- szakkörök
- táborok (pályázati lehetőség)
- akciók, szervezett tevékenységek (pl. iskolai körlet takarítása, hulladékgyűjtés)
- pályázatok, vagy saját erőforrásból (fásítás, parkosítás)

A környezeti nevelés megvalósításának színtere

- kötelező tanórai tantárgyak: biológia, fizika, kémia, osztályfőnöki óra, természetismeret, földrajz, rajz, történelem, magyar nyelv
- család, szülők bevonása a nevelési munkába – partnerkapcsolat kiépítése

Az intézmény működésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

A szavakban átadott tudás mellett nagyobb jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy a környezeti nevelés eszméje az egész iskola működését hassa át.

- - a globális, a helyi és a személyes jövőkép kialakítása
 - természetvédelem
 - fenntartható fejlődés
 - biológiai sokféleség
 - fogyasztási szokások
 - fásítás
 - szelektív hulladékgyűjtés
 - egészséges táplálkozás
 - lelki egészség fejlesztése
 - az iskola víz- és energiahasználatának csökkentése
 - környezetbarát anyagok használata (pl. füzetek, papírtálca helyett mosható tálca, stb.), hulladékcsökkentésre való törekvés
 - egészséges életmód
 - káros szenvedélyek elleni küzdelem

- saját település értékeinek megőrzése
- saját település gondjainak megismerése
- a környezetvédelem családi lehetőségei
- anyag- és eszköztakarékosság
- reklámok minősítése

Az iskolai környezet alakításának hagyományai

Az iskolai környezet esztétikus alakítása az ízlés nevelés nélkülözhetetlen része. A gyerekeknek meg kell küzdeni azokkal a rossz hatásokkal, beidegződésekkel, amelyeket esetleg a korábbi környezetükből hoztak: azokkal a negatív hatásokkal, amelyek az embert nap, mint nap érik. Az iskolai környezet igényes alakításával el kell érni, hogy példa legyen ez a világ a tanulók számára, ezáltal a negatív környezeti hatások veszítsenek erejükből. Az iskola szűkebb és tágabb világa harmóniát mutatva alakuljon.

Osztálytermeink képe - igazodva a tanulók életkori sajátosságaihoz - egészségügyi és esztétikai szempontból egyaránt megfelelő berendezési tárgyakkal illeszkedik az iskola egészéhez. Dekorációink anyagukban és tartalmukban a tárgyak, az iskolai élet, a gyerekeket érdeklő és a bennünket körülvevő világ sajátosságait, értékeit közvetítik. A természeti és a mesterséges környezet formái kiegészítik egymást.

Az osztálytermek gondozói a szaktanárok, az osztályfőnökök irányításával a gyerekek.

A folyosók egy egységes arculat kialakítását követik. A folyosók falaira elsősorban a tanulók és a tanítók munkái kerülnek.

Az udvar egyre inkább hozzájárul az esztétikus környezet kialakításához. Az udvar rendjének kialakításában a szülőket is bevonjuk. A fák, a bokrok, árnyékot biztosítanak, megóvásuk, pótlásuk folyamatos feladatunk.

A fent leírtak csak a tanulókkal közösen egybekötve valósulhatnak meg.

A védőnő bevonásával családi életre való nevelés és egyéb felvilágosító munka folyik.

18. A tanulók jutalmazásának elvei

Az intézmény pedagógiai munkájának egyik legfontosabb eszköze a gyermek, a tanuló jutalmazása. Lehetőleg minden olyan teljesítményt el kell ismerni, dicsérni és jutalmazni, amely az átlagos kötelességteljesítés szintjét meghaladja, ennek figyelemmel kísérése és alkalmazása minden pedagógus alapvető feladata. Fontos elem, hogy a jutalmazás dicséret megítélése nyilvános legyen, átlátható szabályok szerint történjen, s maga a jutalmazás is megkapja a jelentőségéhez mért nyilvánosságot.

- **Azt a tanulót**, aki képességeihez mérten
 - példamutató magatartást tanúsít,
 - folyamatosan kiváló vagy jó tanulmányi eredményt ér el,
 - az osztály vagy az iskola érdekében közösségi munkát végez,
 - iskolai vagy iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon, előadásokon vesz részt,
 - egyéb módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez – az **iskola jutalomban részesíti.**

- **Az iskolában – tanév közben elismerésként a következő jutalmazási formák adhatók:**
 - szaktanári dicséret,
 - osztályfőnöki dicséret,
 - nevelőtestületi dicséret,
 - tagintézmény-igazgatói dicséret.
- A dicséretnek lehetnek szóbeli és írásbeli dicséret, dokumentálásuk a Kréta elektronikus naplóban és az ellenőrzőben történik.
- **Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi, közösségi munkát végző tanulók**
 - kiváló tanulmányi munkáért,
 - szaktárgyi teljesítményért,
 - a versenyeken nyújtott kimagasló teljesítményéért,
 - példamutató magatartásért,
 - kiemelkedő szorgalmáért,
 - a közösségben végzett munkájáért - **dicséretben részesíthetők.**

A dicséretéről szóló **oklevelet, könyv vagy egyéb jutalmat** – iskolai vagy osztályközösség előtt adjuk át a tanulónak.

Három vagy annál több tantárgyból kapott dicséret alapján a tanuló: nevelőtestületi dicséretben részesül.

A tanév során kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók között kiosztásra kerülnek a

Kiváló Versenyző – Az a tanuló, aki Jelenléti országos tanulmányi versenyen több tantárgyból kimagasló helyezést ért el. (nevelőtestületi egyéni elbírálás alapján)

Kis Génius – Jelenléti országos tanulmányi verseny 1-6 helyezés

TettrekÉsz – Kiváló tanulmányi eredmény, legalább megyei tanulmányi versenyen elért 1-3. helyezés, kimagasló kulturális és közösségi tevékenység

Év tanulója – Az adott tanévben legeredményesebb diák, aki a tanulmányi sikerek mellett magas színvonalú kulturális és közösségi munkával is kiemelkedik társai közül.

Az a nyolcadik osztályos tanuló, aki **nyolc éven át kiemelkedő tanulmányi eredményt** ért el, kiváló szorgalmat és közösségi munkát tanúsított, a nevelőtestület döntése alapján – **Dicsérő oklevélben, jutalomban részesíthető.**

A jutalmak odaítéléséről – a pedagógusok javaslata mellett, figyelembe vehető az osztályközösség vagy a Diákönkormányzat javaslata is.

19. A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

A tanulók fegyelmezésének elvei

Ha a tanuló a Házirendet megszegi, fegyelmező intézkedésben vagy fegyelmi büntetésben részesíthető.

- Elmarasztalás jár a Házirend megszegésén túl a szüneti, iskolán kívüli fegyelemsértésért, a társadalmi tulajdon elleni vétségért, a vállalt feladat hanyag végzéséért.
- A fegyelmező intézkedések mértékét az osztályfőnök, a nevelőtestület vagy a tagintézmény-igazgató határozza meg.
- A fegyelmező intézkedés alkalmazásánál érvényesítjük a fokozatosság és mérlegelés elvét, mely arányban van az elkövetett hibával.
- A fegyelmező intézkedés az elektronikus naplóba és az ellenőrzőbe is beírásra kerül.

Fegyelmező intézkedések

A fegyelmező intézkedés célja a tanuló időben kapjon a vétsége súlyával arányban álló figyelmeztetést. Fegyelmező intézkedésre szükség van: ha a tanuló a Házirend előírásait megsérti, átlépi a kulturált magatartás szabályait, veszélyezteti a tanórák, szünetek tanórán kívüli foglalkozások rendjét.

- Szóbeli figyelmeztetés - Négyszemközt vagy osztály – esetleg iskolai közösség előtt
- Írásbeli figyelmeztetés
- Írásbeli intés
- Megbízatus, más juttatás visszavonása
- Az Írásbeli figyelmeztetés vagy Írásbeli intés, megrovás lehet:
 - szaktanári, tanítói
 - tanszobás nevelői,
 - osztályfőnöki,
 - tagintézmény-igazgatói.
- A fokozatosság elvének alkalmazásával – első alkalommal – szóbeli figyelmeztetés,
 - további rendetlen magatartás után – írásbeli figyelmeztetés, majd ezt követően írásbeli intés adható.
- Ha a tanuló a köteleességét vétkesen és súlyosan megszegi fegyelmi eljárás alapján – fegyelmi büntetésben részesíthető.
- A fegyelmi eljárás során hozott intézkedések fokozatai és formái:
 - megrovás,
 - szigorú tantestületi megrovás,
 - meghatározott kedvezmények megvonása,

- Fegyelmi eljárás szabályait a Nkt. előírásainak megfelelően kell betartani.
- Vétkes és súlyos kötelezettségszegésnek minősül:
 - agresszív magatartás, a másik tanuló megverése, bántalmazása,
 - az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, kábítószer vagy annak minősülő anyag) iskolába hozatala, fogyasztása,
 - szándékos károkozás,
 - az iskola pedagógusainak, alkalmazottainak, a tanulóknak emberi méltóságuk megsértése,
 - mindazon cselekedetek, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.
- A tanuló büntetését, fegyelmi büntetését írásba kell foglalni, azt a szülő tudomására kell hozni. (Elektronikus napló)
- A tanuló gondatlan vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője – kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét a körülmények figyelembe vételével az intézmény vezetője határozza meg.

20. Általános iskolai óratervek

2020. szeptember 1-je után indult általános iskolai képzésekre az óraterv a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelent kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára és kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára alapján készült.

20.1. Óraterv az általános iskola 1-4. évfolyamára nappali rendszerű oktatásra

Tantárgyak	Évfolyamok			
	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7	5	5+0,5
Idegen nyelv		0+2	0+2	2+1
Matematika	4+1	4	4	4+0,5
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom	1			0,5
Matematika	1			0,5
Idegen nyelv		2	2	1
Maximális órakeret	24	24	24	25

20.2. Óraterv az általános iskola 5-8. évfolyamára nappali rendszerű oktatásra

Tantárgyak	Évfolyamok			
	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3+0,5
Idegen nyelvek	3+1	3+1	3+1	3+1
Matematika	4	4	3	3+0,5
Etika	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon és népismeret		+1		
Természettudomány	2	2		
Kémia			1	2
Fizika			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			+1	
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	27	26	28	28
Szabadon tervezett órakeret	1	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom				0,5
Matematika				0,5
Idegen nyelv	1	1	1	1
Hon és népismeret		1		
Dráma és színház			1	
Maximális órakeret	28	28	30	30

- A tantárgyi éves óraszámok 80%-át a kerettantervben meghatározott törzsanyag tanítására fordítjuk. Több tantárgyból elegendő a törzsanyag elsajátításához az órák 80%-a, az órakeret fennmaradó 20%-át szabadon választott témák feldolgozására fordíthatja a szaktanár. Az intézmény specialitásából adódóan ezt a keretet a digitális kultúra bevonásával használjuk fel az egyes tantárgyaknál. A tantárgyi helyi tantervekben jelöljük azokat az óraszámokat, amelyeket a digitális kultúra alkalmazására fordítjuk a tantárgy keretében.
- A Szabadon tervezhető órákat a jogszabályi kereteknek megfelelően az iskola irányvonalához illeszkedve, a nevelőtestület és a szülők véleménye alapján terveztük.

- A szabad órakeret egyrészét az alapóraszámában biztosított tantárgyak (magyar, matematika, idegen nyelv) óraszámának emelésére fordítottuk, illetve a 2-3. évfolyamon az idegen nyelv tanítására.
- A hon- és népismeret tantárgyat heti 1 órában a 6. évfolyamon tanítjuk. A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában a 7. évfolyamon tanítjuk. Mindkét tantárgyat a szabad órakeret terhére állítottuk be az óratervbe.
- A természettudomány tantárgyakat a 7-8. évfolyamon diszciplináris bontásban tanítjuk.

A választott kerettantervek megnevezése

Az Oktatási Hivatal honlapján a „Köznevelés/Kerettantervek/A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók/Kerettanterv az általános iskola 1-4. és 5-8. évfolyama számára” oldalon közzétett kerettantervek közül:

Kerettanterv	Megjegyzés
Magyar nyelv és irodalom 1-4. évfolyam	
Matematika 1-4. évfolyam	
Etika 1-4. évfolyam	
Környezetismeret 3-4. évfolyam	
Élő idegen nyelv 1-4. évfolyam	angol nyelv
Ének-zene 1-4. évfolyam	
Vizuális kultúra 1-4. évfolyam	
Technika és tervezés 1-4. évfolyam	
Digitális kultúra 3-4. évfolyam	
Testnevelés 1-4. évfolyam	

Magyar nyelv és irodalom 5-8. évfolyam	
Matematika 5-8. évfolyam	
Történelem 5-8. évfolyam	
Állampolgári ismeretek 8. évfolyam	
Hon- és népismeret 5-8. évfolyam	6. évfolyam
Etika 5-8. évfolyam	
Természettudomány 5-6. évfolyam	
Kémia 7-8. évfolyam	
Fizika 7-8. évfolyam	
Biológia 7-8. évfolyam	
Földrajz 7-8. évfolyam	
Élő idegen nyelv 5-8. évfolyam	angol nyelv
Ének-zene 5-8. évfolyam	
Vizuális kultúra 5-8. évfolyam	
Dráma és színház 7-8. évfolyam	7. évfolyam
Technika és tervezés 5-7. évfolyam	„A” modul
Digitális kultúra 5-8. évfolyam	
Testnevelés 5-8. évfolyam	
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	

Kerettanterv	Megjegyzés

20.3. Óratervezés az általános iskola 1-4. évfolyamára – felnőttoktatás, esti munkarend

Tantárgyak	Évfolyamok			
	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	3
Matematika	4	4	4	2,5
Etika	1	1	1	1
Idegen nyelv (angol/német)	–	–	–	2
Technika és tervezés	–	–	–	0,5
Osztályközösség-építés	1	1	1	1
Környezetismeret	–	–	–	1
Ének-zene	0,5	0,5	0,5	–
Vizuális kultúra	0,5	0,5	0,5	–
Digitális kultúra	–	–	1	1
Összes óraszám	11	11	12	12

20.4. Óratervezés az általános iskola 5-8. évfolyamára – felnőttoktatás, esti munkarend

Tantárgyak	Évfolyamok			
	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	3	3	2	2
Matematika	3	3	2	2
Történelem	1	1	1,5	2
Állampolgári ismeretek	–	–	–	0,5
Etika	1	1	1	0,5
Technika és tervezés	0,5	0,5	0,5	–
Természettudomány	1	1	–	–
Kémia	–	–	1	0,5
Fizika	–	–	0,5	1
Földrajz	–	–	1	0,5
Biológia	–	–	0,5	1
Idegen nyelv (angol/német)	2	2	2	2
Művészetek	0,5	0,5	0,5	0,5
Digitális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	–	–	1	–
Dráma és színház	–	–	–	1
Osztályközösség-építés	1	1	0,5	0,5
Összes óraszám	14	14	15	15

20.5. Gimnáziumi óratervek felnőttoktatás, esti munkarendben

Tantárgyi struktúra és óraszámok 2020. szeptember 1-től az iskolarendszerű felnőttoktatás 9-12. évfolyam számára, esti munkarendben

Tantárgyak	Évfolyam/ óraszámok			
	9.	10.	11.	12.
	Esti			
Magyar nyelv	1	1	1	1
Irodalom	2	2	2	2
Matematika	3	3	3	3+1
Történelem	2	2	2 +1	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány				
Kémia	1	1		
Fizika	1	1		
Földrajz	1	1	2	
Biológia	1	1		
Idegen nyelv (angol/német)	2+1	2+1	3+1	3+1
Művészetek			0,5	1
Digitális kultúra	1	1	0,5	
Dráma és színház				1
Osztályközösség-építés	1	1	1	1
Összes óraszám	17	17	17	17

A felnőttoktatásban a tervezési időkeret a 9-11. évfolyamon 36 hét, a 12. évfolyamon 32 hét.

A felnőttoktatás tantárgyi rendszerének jellemzői

- ✓ folytatódik a felnőtt tanulók ismeretbővítése a művészeti ágakkal kapcsolatban,
- ✓ és választható programként új elemként, önálló tantárgyként megjelentek a programban a dráma és színház vagy a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyak, amelyekben a tartalmi elemek kialakításánál figyelembe lett véve a felnőtt tanulók élethelyzete és életkora.
- ✓ Testnevelés tantárgy nem szerepel a kerettantervben és így a helyi óratervben sem, mert a felnőtt tanulónak nem kell részt vennie és az iskolának nem kell ezt biztosítania a köznevelési törvény 60. § (9) (c) pontja alapján.
- ✓ A 2021. évi LII. törvény 9.§ alapján **2021. V.28-tól nem kötelező a felnőttoktatásban a két idegen nyelv oktatása.** A nemzeti köznevelésről szóló törvény 60.§ (9) bekezdése egy d) ponttal egészült ki, amely szerint *a felnőttoktatásban a két idegen nyelv oktatása nem kötelező.* Az intézményben az elkészített óraterv a 2023-24. tanévtől a 9. évfolyamon már csak egy idegen nyelv oktatását tartalmazza.

A tantárgyi követelmények szem előtt tartva felnőttoktatás elsődleges feladatát, az érettségi követelmények teljesítésére történő felkészítést, megegyeznek mindazokkal, amelyeket a NAT és a nappali tagozatok számára készült kerettantervek megfogalmaznak.

Iskolánk a kerettanterveket évfolyam szerinti tagolásban építi be a helyi tantervébe, és kiegészíti helyi sajátosságokkal. A tantárgyi órakeret 10 %-ának felhasználását a helyi tantervben a kulcskompetenciák fejlesztésére fordítjuk. A szabadon tervezhető órakeret felhasználásánál a tantárgyak óraszámát emeltük meg. Ez valamennyi telephelyen és tagintézményben hasonló.

**Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium,
Technikum és Általános Iskola
Szegedi Tagintézménye
6723 Szeged, Pósz Jenő u.2.**

Pedagógiai program

(az intézményi pedagógiai program kiegészítése)

2025. szeptember 1-től

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ.....	4
BEVEZETŐ	5
1. NEVELÉSI PROGRAM.....	12
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	12
1.1.1. A gyerek szerepe a tanulási folyamatban	12
1.1.2. A pedagógus szerepe a tanulási folyamatban.....	12
1.1.3. A meghatározó értékek.....	13
1.1.4. Alkotómunkára nevelés területei.....	14
1.1.5. Alapelveink	15
1.1.6. Céljaink	16
1.1.7. Feladataink	17
1.1.8. Eljárások, módszerek	17
1.1.9. Kiemelt fejlesztési feladatok	18
1.1.10. A felnőttoktatásban folyó oktató-nevelő munka alapelvei.....	24
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	26
1.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	30
1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	30
1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	34
1.5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai	34
1.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma	34
1.5.3. Az osztályfőnök feladatai.....	35
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje.....	36
1.6.1. Sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos fejlesztési feladatok	36
1.6.2. Gyermekek és ifjúságvédelem, szociális hátrányok enyhítése	40
1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	42
1.8. A szülő, a tanuló és a pedagógus és az iskola partnerei kapcsolattartásának formái	42
1.9. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei, az alkalmassági vizsga szabályai	44
1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	46
1.11. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	46
1.12. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje	47
2. HELYI TANTERV	48
2.1. A választott kerettanterv megnevezése, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését.....	48
2.1.1. A választott kerettantervek.....	48
2.1.2. Óratervek a 2020-as NAT alapján.....	48
2.1.3. Óratervek az általános iskola 1-8. évfolyamára – nappali munkarendben.....	48
2.1.4. Óraterv az általános iskola 5-8. évfolyamára – felnőttoktatás, esti munkarend.....	51
2.1.5. Gimnáziumi óratervek felnőttoktatás, esti munkarendben.....	51

2.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga.....	52
2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	52
2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása.....	53
2.5. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	56
2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	58
2.7. A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést az iskola kötelezően vállalja	59
2.8. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei.....	59
2.9. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	72
2.10. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	75
2.11. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	77
2.12. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	77
2.13. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	77
2.14. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei, programok, tevékenységek	78
2.14.1. Az iskola egészségnevelési elvei, tevékenységei, programjai	78
2.14.2. Az iskola környezeti nevelési elvei, tevékenységei, programjai.....	79
2.15. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	81
2.16. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	81
2.16.1. A magatartás értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	81
2.16.2. A szorgalom értékeléséhez és minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	82
2.16.3. A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek.....	83
2.17. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	84
2.18. A 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények a Nat alapján	84
2.19. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	85
2.20. Sajátos pedagógiai módszerek, projektoktatás	86
3. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	88

“Meg kell tanítani a gyerekeknek azt, hogy önmagáért élvezzék a tanulást, ne csak azért, hogy jó jegyeket kapjanak. Azok a gyerekek, akik élvezik a kihívások legyőzését, felnőtt életükben is keresni fogják a kihívást jelentő helyzeteket. Nagyobb valószínűséggel ragadnak meg új lehetőségeket, keresnek új módszereket, dolgoznak olyan feladatokon, amelyeknek nincs egyértelmű megoldása, és ösztönözik másokat arra, hogy nehéz problémákon dolgozzanak.”

(Csíkszentmihályi Mihály)

Előszó

“Az iskolának az a feladata, hogy a kérdezést természetes és leküzdhetetlen szokásunkká tegye.”

(Örkény István)

Ez a pedagógiai program kiegészíti az intézményi pedagógiai programot. Csak azok a fejezetek szerepelnek benne, amelyek eltérnek az intézményi szinten megfogalmazott nevelési-oktatási feladatoktól, vagy kiegészítik az intézményi pedagógiai program hasonló fejezeteit.

A pedagógiai programunk kidolgozói általános iskolai tanítók és tanárok, akik hosszabb ideig dolgoztak az oktatás különböző színterein. Tapasztalataik alapján arra az elhatározásra jutottak, hogy a XXI. század gyermekének tanításához elengedhetetlen a pedagógiai módszerek újragondolása, a kooperatív oktatás megvalósítása. Célunk, hogy iskolánkban olyan tanulók kerüljenek ki, akik a társadalom hasznos tagjaivá képesek válni, ugyanakkor meg tudják teremteni a saját boldogságukat is. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolás évek alatt diákjaink ne csupán kognitív tudásra tegyenek szert, hanem alkalmassá váljanak a megfelelő kommunikáció, a csapatban való együttműködés, problémamegoldás megvalósítására.

Tanítói hitvallás

“Ne akarjon a tanító az emberből más embert faragni, hanem tanítsa meg a maga megismerésére a maga tehetségeivel (...), s akkor áldott és gyönyörűséggel teljes lesz a munkája.”

(Cholnoky Viktor)

Osztálytanító pedagógusaink célja, hogy segítsenek megtalálni a gyermeknek önmagukat, saját hangjukat, céljaikat, melyhez elengedhetetlen a családi, szeretetteljes légkör megteremtése. Tanítóink felkészült, innovatív szemléletű pedagógusok, akiknek fontos a tudáselemek élményekhez kapcsolása.

Iskolánkban a szülő és a gyermek közös célért dolgozik; nálunk nem stressz az óvoda és az iskola közötti átmenet pontosan tudjuk, hogy a kis létszámú osztályokban hatékonyabb a fejlődés; érzelmileg és fizikailag is biztonságban érezheti magát mindenki; biztosítjuk, hogy diákjaink megtanuljanak tanulni és céljaikat elérni.

Pedagógusaink munkájuk során kiemelten fontosnak tartják az alábbi célkitűzések megvalósítását:

- az alsó és felső tagozat közötti átmenet megkönnyítését,
- hogy segítsük diákjainkat az új elvárásoknak megfelelő tanulási stratégiák kialakításában,
- hogy kis létszámú osztályokban biztosítsuk a tanuláshoz a nyugodt, megfelelő légkört, az emberi értékek közvetítését,
- az átlátható szabályokkal megvalósuló mindennapokat,
- egymás elfogadását,
- és a megalapozott pályaválasztás támogatását.

***“Mondd el, és elfelejtem.
Mutasd meg, és megjegyzem.
Engedd, hogy csináljam, és megértem.”
(Kung Fu-Ce)***

A pedagógiai program jogszabályi háttere

Törvények

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai,
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

Rendeletek

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

Bevezető

Az intézmény alapadatai

Az intézmény hivatalos neve	Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Szegedi Tagintézménye
Az intézmény címe	6723 Szeged, Pósz Jenő u.2.
Az intézmény székhelye	4400 Nyíregyháza, Báthory u. 5. sz.
Az intézmény alapítója	Leonardo Education Oktató és Szolgáltató Közhasznú Társaság

Az alapító címe	4400 Nyíregyháza, Vasvári Pál u. 12.2/6.
Az intézmény fenntartója	Esélytér Intézményfenntartó
A fenntartó címe	4400 Nyíregyháza, Csillag u. 3.
OM azonosító	200779
Alapfeladatai	A tagintézmény köznevelési alapfeladatai • általános iskolai nevelés-oktatás • a többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése – oktatása

Előzmények

Az iskola megvalósításának ötlete már 2019-ben megfogalmazódott, de az oktatás-nevelés tényleges elindítása csak 2020 szeptemberében realizálódott. A 2020/2021-es tanévben az alsó tagozat négy évfolyamán indítottuk el az oktatás-nevelést, majd 2021 szeptemberében pedig a felső tagozat is megnyitotta a kapuit.

A Szegedi Tagintézmény működésének jellemzői

Az LMA Szegedi Tagintézmény programjának alaptéziseit, újító módszertani eljárásait a székhely iskola tiszteletben tartja.

- A LMA Szegedi Tagintézménye pedagógiai és szervezeti kérdéseit illetően teljes önállóságot élvez.
- A program működéséhez szükséges osztálytermeket (szerkezetileg egységes blokkban), higiénias és étkezési feltételeket az intézmény fenntartója biztosítja.
- Az LMA Szegedi Tagintézményében tanító pedagógusok a Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola állományában vannak.
- A LMA Szegedi Tagintézmény négy évfolyamos alapozó iskolamodellként indul, amely évfolyamonként egy-egy osztályt működtet, saját pedagógiai programja, helyi tanterve alapján. A 2021/2022-es tanévtől, igazodva a kerettantervi szakaszoláshoz, a program hat évfolyamosra bővül.
- Az első négy évfolyamon osztálytanító, a felső tagozaton szaktanári rendszerben zajlik a képzés. A tanítóképzés szakkollégiumi és műveltségterületi rendszere lehetőséget biztosít arra, hogy egyes műveltségterületeken egy tanító négy-hat éven át dolgozzon egy-egy osztállyal. Így a gyerekek fejlődése tovább kísérhető, az átmenet során az 5. és 6. osztályban is biztosított a személyes kötődés.
- A 8. osztály után a gyerekek középfokú oktatási intézményekben, illetve a sajátos nevelési igényű, értelmi sérült tanulók speciális szakiskolákban folytathatják tanulmányaikat.
- Az intézményben párt nem működhet és párthoz kötődő szervezettel kapcsolatba hozható tevékenység nem végezhető, amíg az intézmény gyermekek felügyeletét látja el. Világnézetének, lelkiismereti, politikai nézetének megvallására és megtagadására sem tanuló, sem szülő, sem pedagógus nem kényszeríthető.

Helyzetelemzés

Tanuláson az ismeretszerzést, a képességek fejlődését, az attitűdök változását egyaránt értjük. A tanítási - tanulási folyamat értelmezésénél elsődleges leszögezni, hogy a tanuló felelős saját tanulásaért. A tanulókat érdekeltté, aktívvá kell tenni az ismeretszerzés folyamatában.

A tanulási folyamat szervezésénél a tanulók aktivitásának magas szinten való tartása érdekében a kutató, felfedező, cselekvéses tanulás kerül előtérbe. Így az ismeretközlő pedagógus és befogadó tanuló alapállás helyett a tevékenységközpontú tanulásra helyezik a hangsúlyt, ahol az együtt munkálkodó diákok, és pedagógusok közös tevékenysége folyik. Ezzel lehetőség nyílik arra, hogy a tanulók előzetes tudásukat, tapasztalataikat is mozgósítsák, tevékenyen vegyenek részt a tananyag feldolgozásában, elsajátításában.

Kiemelt cél, hogy a pedagógusok megismerjék a tanulók sajátos, egyéni tanulási módjait, stratégiáit, stílusát és szokásait. Vegyék figyelembe fejlődési folyamat, ennek részeként a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, ezekre alapozzák a tanulás szervezését. Ezzel segíthetik a gyerekeket az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerésében, módszereinek elsajátításában, és a tanulás iránti egyéni felelősség tudatosításában.

Mentál szakkör keretén belül minden felső tagozatos tanuló számára segítséget nyújtunk a tanulási stratégiák megkeresésében, a jegyzetelési technikák elsajátításában, a megfelelő időgazdálkodás kialakításában. Különös figyelmet fordítunk különböző stresszkezelési módszerek elsajátítására. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink megfelelő önismerettel rendelkezzenek, hiszen a megfelelő pályaválasztáshoz ez is elengedhetetlen. A mentál szakkör keretén belül foglalkozunk az illetlen témakörével, a kommunikáció nehézségeivel, konfliktuskezeléssel, bullying-gal.

Kiemelt figyelmet fordít a program a gondolkodási, a probléma-megoldási készségek, a kreativitás fejlesztésére, a döntéshozási képesség kialakítására. A cselekvéses, együttműködésre építő tanulási helyzetek alkalmazása rengeteg lehetőséget kínál ehhez. Elengedhetetlen az optimális terhelés megvalósítása. Ha a diákok a tanulási helyzetek során saját képességeiknek, lehetőségüknek megfelelő feladatokkal dolgoznak, azokat sikeresen tudják megoldani, tanulási kedvük, motivációjuk állandósul. A tanulás így nem feladatként, hanem örömforrásként, önmegvalósítási lehetőséggént jelenik meg. Mindezek segítik a kulcskompetenciák kialakítását, fejlesztését.

Az iskola legfontosabb funkciói

Az iskola, a pedagógusok alapvető feladata a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, illetve elsajátításának az ellenőrzése (a sajátos nevelési igényű tanulók esetében az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével). Fontos feladat az egymás szeretetére, tiszteletére, a családi élet értékeinek a megismerésére és megbecsülésére, környezettudatosságra való nevelés.

Az alapkészségek (olvasás, írás, számolás) elsajátításának biztosítása

A tanulók az 1-4. évfolyam életkori szakaszában tudományos igényű ismeretekkel, a legfontosabb magatartási és viselkedési normákkal, értékekkel találkoznak. Információt szereznek környezetükről, elemi összefüggésekkel ismerkednek meg, megtanulják megkülönböztetni a lényegest a lényegtelenről. Ennek megfelelően alapvető feladat az összefüggések felismertetése, a lényeg kiemelés technikájának készség szintre emelése. Az indulási hátrányok csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása. A tanulók manipulatív és képi

gondolkodásának megfelelően a tapasztalati ismeretszerzés időszakában főként a tevékenységközpontú tanítási stratégia segíti a meghatározott célok elérését. Az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében elsősorban a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett szükség van az olvasási - számolási problémák gyors felismerése és kezelése.

A tanulócsoporthoz összetétele, a tanulók neveltségi állapota

A tanulócsoporthoz összetétele heterogén és a magatartás és tanulás területén is igen változatos képet kell mutatnia.

A nevelő – oktató munka feltételrendszerének alakulása

A tanítás jelenleg 8 tanteremben folyik. Az osztálytermek megfelelő nagyságúak, esztétikusak és kielégítő bútorzattal, felszereltséggel rendelkeznek. Mindezeket túl rendelkezik az intézmény fejlesztő és logopédiai szobával, orvosi szobával, étkezővel és tálalókonyhával valamint tornaszobával szertárakkal és udvarral.

Tíz interaktív panel segíti az oktatást. Meglévő eszközeinket a tantermekben és a rendelkezésre álló szertárakban tároljuk. Szakmai anyagaink, szemléltető eszközeink megfelelőek. A helyi program eredményes megvalósításához folyamatos eszközfejlesztést végzünk. A tornaszobával és udvarral is rendelkezünk, mely délelőtt és délután teljes kihasználtsággal működik. Itt tartjuk meg az iskola nagyobb rendezvényeit. A tornaszoba segíti a mindennapos testedzést megvalósítását.

A nevelő-oktató munka struktúrája

Az tagintézmény-igazgatója egyedül látja el az intézmény vezetését. A tagintézmény-igazgatójára hárul a szakmai munka ellenőrzése is. Ebben a tevékenységben a szakmai munkaközösség vezetői is részt vesznek.

Belső kommunikáció

A heti megbeszélések, a hirdetőtábla, a Facebook-csoport, honlap, Messenger chat –csoport valamint az éves program jelenti a folyamatos információ áramlását.

A nevelőközösség szervezettsége, felkészültsége

A nevelők szakos ellátottsága megfelelő. A pedagógus álláshelyek száma 18.

A nevelők önképzése és továbbképzése folyamatos, tudatos és tervszerű. A pedagógusok többsége jól kihasználja a szakmai önállóságból adódó lehetőségeket.

Az iskola (intézmény) személyzetéhez tartozik:

- 1 fő iskolatitkár
- 2 fő gyógypedagógiai asszisztens
- 1 fő konyhai kisegítő,
- 2 fő takarító,
- 1 fő portás-karbantartó

Az iskola sajátos jellemzői

- 8 évfolyamos alapképzés
- eltérő tantervű tanulók integrált oktatása 1-8. osztályos képzés keretében.

Speciális feladatok

- tehetséggondozás
- felzárkóztatás
- integrált oktatás

- fejlesztő oktatás
- egyéni fejlesztés
- szakkörök

Az iskola munkájához szükséges személyi feltételek és eszközök biztosítása

A műveltségi területek feladataiból adódó célok megvalósításához a személyi adottságunk megfelelő. Az előre kiszámítható és váratlan változásokhoz alkalmazkodunk.

Eszközigény

- szemléltető eszközök és technikai berendezések beszerzése folyamatos
- iskolai könyvtár kialakítása és fejlesztése folyamatos
- számítógép park fejlesztése kialakítása folyamatos
- sporteszközök beszerzése, fejlesztése folyamatos
- az úszásoktatás lehetőségeinek megteremtése évenként feladat.

Az iskola jellemzői

A szülők és a gyerekek igényeihez alkalmazkodva sokféle lehetőséget biztosítunk a tanulók képességeinek kibontakoztatására, érdeklődésük kielégítésére a tantárgyi és tanórán kívüli programok terén.

Oktatási és nevelési módszereink megválasztásában az újítás és megújulás jellemző ránk. Az iskola egyéni arculatát meghatározó tényezők

- társadalmi környezet
- személyi és tárgyi feltételek
- benne folyó oktató – nevelő munka

A személyi és tárgyi feltételek jók. Az elért eredmények alapján év közben folyamatosan, év végén az iskolaközösség előtt dicséretben részesítjük azokat tanulókat, akik év közben kimagasló eredményeket értek el.

Az iskola élet- és munkarendje

A program éves működési rendje (évkezdés, évközi szünetek, tanévzárás stb.) megegyezik a Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum és Általános Iskola működési rendjével.

Az iskola hagyományos rendezvényei, programjai a következők

- Csibe-tábor a leendő elsősök részére (augusztus utolsó napjaiban)
- Tanévnyitó ünnepség (szeptember 1.)
- Sportnap (szeptember)
- Zene világnapja (október 1.)
- Emlékezés az Aradi Vértanúkra (október 6.)
- Megemlékezés a 1956-os szabadságharc tiszteletére (október 23.)
- Őszi egészségnap (október)
- Nyílt nap az iskola iránt érdeklődő diákok, szülők számára (november)
- Angol teadélután (november)
- Mikulásnap rendezvények (december)
- Adventi gyertyagyújtások (december)
- Karácsony közös ünneplése (december)
- Magyar kultúra napja (január 22.)

- Nyílt nap az érdeklődő elsős szülők számára (január)
- Farsangi mulatság (február)
- Március 15-i ünnepség (március)
- Költészet napja (április 11.)
- Húsvéti készülődés (április)
- Zöld nap – Föld nap (április 22.)
- Anyák napja (május)
- Gyermeknap (május)
- Osztálykirándulások (június)
- Ballagás (június)
- Ünnepeles évzáró műsor (június)
- Drámatábor (június utolsó hete)
- Nyári táborok (június utolsó hete)

A felsorolt programok nem tartalmazzák az osztályok által szervezett rendezvényeket színház és múzeumlátogatásokat.

Az iskolai programok költségeinek egy részét az Esélytér Intézményfenntartó és / vagy Kooperatív Oktatásért Regionális Alapítvány fedezi. Amennyiben a kiadás a szülőket terheli, szükséges a kiadás elfogadtatása, jóváhagyása a szülői értekezleteken, jegyzőkönyvben rögzítve megtörténik. Ennek híján a programot nem lehet a tanulók számára kötelezővé tenni.

Napirend

Az oktató-nevelőmunka 8:00-tól 16:00 óráig tart. 7:30-tól 8:30-ig valamint 16-17 óra között az iskola felügyeletet biztosít a tanulók részére. A nap alsó tagozaton beszélgetőkörrel kezdődik, ezt követik a különböző tanítási projektek és/vagy órák. Délután napközis foglalkozás keretén belül a tanulók elkészítik a házi feladatukat, valamint részt vesznek az iskola által biztosított szakkörökön érdeklődésüknek megfelelően.

Az iskolába való jelentkezés

Iskolánkban kis létszámú osztályok működnek, a maximális osztálylétszám 16 fő. Jelentkezéstől függően párhuzamos osztályok indítását is biztosíthatja az intézmény.

Leendő első osztályos beiratkozás

A beiratkozás előtt az elsős pedagógusok és a tagintézmény-igazgató tájékoztatót tart az érdeklődő szülőknek, akiknek ezután módjukban áll több bemutató órát, foglalkozást megnézni. A gyerekek számára novemberben kiscsoportos játszónap szervezésére kerül sor.

Jelentkezés lépései:

- Szándéknyilatkozat kitöltése
- Szülői kérdőív kitöltése

A gyerekek számára játszónap, a szülők részére kiscsoportos, illetve egyéni beszélgetések szervezése történik.

Beiratkozás 2-8. évfolyamig

Gyakori, hogy a már működő (2-8. évfolyam) osztályba szeretnének tanulót beíratni. A jelentkező tanulót abban az esetben tudjuk fogadni, ha valamelyik osztályban üresedés történik. A jelentkező tanuló számára próbanapokon való részvételt biztosítunk a kölcsönös ismerkedés érdekében.

1. NEVELÉSI PROGRAM

A köznevelési törvény értelmében a helyi pedagógiai program szabályozza az iskola nevelő-oktató munkáját a helyi igényeknek megfelelően.

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1.1. A gyerek szerepe a tanulási folyamatban

A tanulási folyamat szervezésénél, a gyerekek szempontjait előtérbe helyezve, a következő elvekre figyel:

- A gyerekeknek joguk van "gyereknek lenni", életkori sajátosságait feltétlenül tiszteletben kell tartani.
- Az élményszerű, felfedező tanulás megvalósítása.
- Fontos, hogy a diák saját tanulásának szervezésében érdekelt, aktív lehessen, együttműködő közösség tagjaként fordulhasson segítségért társaihoz, tanítóihoz.
- Nem a tanulót kell a tananyaghoz igazítani, hanem a tananyagot és az elsajátítás módját az adott gyerekekhez.
- A hiba a tanulás szerves része. A tanulónak joga van hibázni, és a hibából tanulni.
- A bizalom, a nyugodt, elfogadó légkör, a pozitív megerősítés minden tanulónak alanyi jogon jár.
- Biztosítani kell a diákok számára, hogy kulturált, esztétikus és praktikus tárgyi környezetben tanulhassanak.

1.1.2. A pedagógus szerepe a tanulási folyamatban

A tanulási helyzeteiben a pedagógus nem, mint minden ismeretek tudója és közvetítője van jelen, sokkal inkább együttműködő társként. Elsődleges feladata az optimális tanulási feltételek megteremtése, a szükséges eszközök, feladatsorok, a tevékenységrendszerek és az ismeretszerzés munkaformáinak végig gondolásával, megszervezésével. Feladata szükség esetén segítségadás, addig, amíg azt a tanuló vagy az adott tevékenység megkívánja.

Tudnia kell tapintatosan helyet adni a tanulói kezdeményezéseknek. Ugyanakkor tisztában kell lennie egy-egy készség, kompetencia kialakulásának lépcsőfokaival és azzal, hogy az adott gyermek éppen hol tart a folyamatban, hiszen megfelelő fejlesztő tevékenységet csak ennek birtokában tud biztosítani számára.

Fontos elvárás iskolánkkal szemben, hogy minden tanuló tovább gyarapítható ismeretanyaghoz jusson, felkészültségüket és műveltségüket úgy megalapozva, hogy valamennyien képességüknek megfelelő iskolatípusban folytathassák tanulmányaikat. Az előzetes felmérések eredményeként, a továbbtanulás szempontjából fontos alapkészségek kialakításán túl az idegen nyelv és számítástechnikai oktatás, művészeti oktatás és sport terén jelentkezik hangsúlyozott igény a szülők és gyerekek részéről.

A helyi szokások, viselkedési szabályok kialakításán, begyakorlásán túl olyan erkölcsi értékek kialakítása is feladatunk, amelyek birtokában tanítványaink képessé válnak az egyetemes emberi értékek befogadására.

1.1.3. A meghatározó értékek

Az iskola legfőbb feladata a tanulókhoz fűződő harmonikus érzelmi viszony kialakítása. A nevelő-oktató munkát a gyermek tisztelete és szeretete hassa át, mely minden gyermekre kiterjesztendő. A tolerancia és alkalmazkodás a különbözőség, a másság elfogadásának feltétele. Ki kell alakítani tanulóinkban a felelősséget önmagunkért és másokért. Mindez a személyiség szabadságán keresztül kell megvalósulnia. A pedagógusnak hinnie kell önmagában, nevelési elveiben és gyakorlatában, hinnie kell a nevelhetőségben, bíznia kell tanítványaiban, a tanítandó anyag fontosságában.

Értékközvetítés

A demokratikus iskola működését a Magyar Alkotmányban, valamint az emberi és gyermeki jogok kartáiban rögzített értékek szabják meg. Az iskola tanítási gyakorlatában az értékek egyensúlyára törekedve egy állampolgári eszménykép körvonalait vázolja fel:

- A biológiai lét értékei (az élet tisztelete, az egészség értéke).
- Az én harmóniájára vonatkozó értékek (önismeret, önművelés).
- A társas kapcsolatokra vonatkozó értékek (tisztelet, szolidaritás, szeretet, tolerancia).
- A társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (folyamatos tanulás, probléma érzékenység, kreativitás, szellemi tevékenység).
- A humanizált társadalom – és világkép értékei (hazaszeretet, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, a hazai és egyetemes emberi kultúra értékei).

Az iskola egyik kiemelt pedagógiai törekvése az alapvető erkölcsi és etikai értékek közvetítése, amelyek a tanulói, énkép kialakításának eszközei. A tolerancia és a kölcsönös tisztelet fejlesztése és kialakítása megkívánja, hogy túllépjünk az egyes tantárgyak keretein.

Az iskolai élet megtanítja a tanulók számára a demokratikus elvek tiszteletét, a konfliktusok hatékony elemzését és a különböző konszenzus-teremtő technikák gyakorlását. A tanulók által képessé válnak a felelősségteljes gondolkodásra, a logikus érvelésre, melyek alapvető elemek a demokratikus attitűdök kialakulása szempontjából.

Iskolai szinten fontos feladat az öntudatos, jogait és kötelességeit ismerő és érvényesítő állampolgár nevelésekor.

Általános emberi értékek

- becsületesség, igazság, jóság, szeretet, humanizmus, magyarságtudat, lokálpatriotizmus, hagyományörzés.
- *A tudással, művelődéssel kapcsolatos értékek:* tudásvágy, érdeklődés, produktivitás (kreativitás, innovációs készség).
- *Az „én” harmóniájára vonatkozó értékek:* önismeret, önbizalom, önbecsülés, testi-lelki egészség, felelősség, felelősségtudat, felelősségvállalás, a szépség, az esztétikum, iránti fogékonyság
- aktivitás (kezdeményező készség), akaraterő, logikus gondolkodás, céltudatosság.
- *A társas kapcsolatokra vonatkozó értékek:* kommunikációs és kooperációs készség, kulturális viselkedés, udvariasság, együttműködési készség, segítőkészség, barátság, az önzés leküzdése, tisztelet a szülők és a pedagógusok iránt.
- *A munkával kapcsolatos értékek:* szorgalom, figyelem, kötelességtudat, rendszeret, pontosság, kitartás, önálló munkavégzés képessége. Az iskola eredményességét

nagymértékben befolyásolja a gyermekeknek a munkához való viszonya, hozzáállása, mentalitása, ezért elsődleges célunk a jellemnevelés.

1.1.4. Alkotómunkára nevelés területei

- A személyiség minél teljesebb kibontakozására való törekvés, a különböző tevékenységi formáknak az életkori sajátosságokhoz történő igazítása.
- Egységérték-egészséges életmód szemléletének kialakítása.
- Más-más értékrendek bemutatása – konfliktuskezelés.
- A másság elfogadása, elfogadtatása.
- A környezet igazodjon a neveléshez – minden a gyermeket szolgálja.

A tanuló a tanulás évei alatt átélt szokásokat, életstílust sajátítsa el, ezek beépüljenek be a személyiségébe, a későbbi élet során meghatározóbb legyen számára, mint az iskolában hivatalosan elsajátított tananyag.

Pedagógusaink vallják, hogy

- Az alapozó iskola elsődleges, kiemelt feladata a biztos alapkészségek kialakítása minden tanulónál.
- A tanulók számára annyi és olyan jellegű tevékenységre kell lehetőséget biztosítani, amennyire az adott fejlettségi fokán szükséges optimális fejlődéséhez.
- Cél, hogy a tanuló saját lehetőségeinek megfelelő, minél optimálisabb szintre juthasson egyéni fejlődési ütemének figyelembevételével.

A tanulási esélyegyenlőség elve

- Kiemelt figyelmet fordítunk a tanulók esélyegyenlőségének javítására, megvalósítására.
- A diákok tanulást segítő képességeinek, családi háttérének, tanulási stílusának, érdeklődésének megismerése, az egyéni lehetőségekhez igazodó bánásmód, tanulásszervezés, az egyéni, rugalmas tanulási időkeret biztosítása, az alapkészségek, kulcskompetenciák kiemelt fejlesztése, az árnyalt értékelési gyakorlat ehhez elengedhetetlen.
- Alapfeltétel az egyenlő bánásmód megvalósulása érdekében a differenciált nevelési és oktatási környezet, a szegregációmentesség és a diszkriminációmentesség biztosítása.
- A tanulási esélyegyenlőség feltételeinek megvalósulását az egész napos foglalkoztatás, a minden évfolyamra tervezett osztályidő nagymértékben segíti.

Tehetséggondozás

- A differenciált nevelési és tanulási környezete kiváló lehetőséget nyújt a tehetséggondozásra. Alapelv, hogy minden tanuló valamiben tehetséges, mindenki jó valamiben. A tehetséggondozás során cél, hogy minden tanulónak legyen lehetősége bármely területen tudása legjavát nyújtani.
- A tehetséggondozás meghatározó színtere a tanóra és a tanórán kívüli idő. A differenciált tananyag és tevékenységrendszer kiváló lehetőséget nyújt a heterogén tanulási környezetben a tehetséggondozás megvalósítására. Jó lehetőséget nyújt a tehetséges tanulók fejlesztésére a projektekben végzett munka, a kiselőadások,

gyűjtőmunkák, témahetek gyakorlata, ahol nagyfokú önállósággal, magas színvonalon adódik lehetőség az egyéni tanulásra.

- Az egyéni lehetőségekhez mért, differenciált tanulási környezet megvalósításában látjuk a tehetséggondozás, a tanulási hátrányok kezelésének és az integrált oktatás megvalósításának lehetőségeit.

Erkölcsei nevelés

A nevelés célja, hogy a gyerekekkel megismertessük az etikus emberi magatartás értékeit, normáit:

- megbízhatóság, őszinteség, becsületesség, tisztesség,
- felelősségvállalás, együttérzés másokkal, a „másság” elfogadás,
- konfliktuskezelés készségének fejlesztése, kudarcátűrés,
- mások tulajdonának tiszteletben tartása · önismeretre törekvés, önnevelés igénye, önmagunk vállalása,
- a társadalmi együttélés – a viselkedésbeli kulturáltság: udvariasság, illem, figyelmesség, segítőkészség, tisztelet, tolerancia a társak és felnőttek iránt, a család, a szülők szeretete, tisztelete.

Hazaszeretetre nevelés

Elengedhetetlen, hogy tanulóink ismerjék nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét.

Ennek érdekében a nemzeti ünnepeket a tanulók életkorához igazítva, érthető, élményt biztosító módon ünneplik az osztályok (pl. események dramatizálása, feldolgozása, színhelyek végig járása stb.).

A tanítók, tanárok törekednek arra, hogy a tanulóknak kialakítsák, ápolják a hazaszeretet érzését, a nemzeti önismeretet és más népek iránt érzett tiszteletet.

A tantárgyak kínálta lehetőségeket kihasználva, a pedagógusok lehetőséget biztosítanak forrásmunkák elemzésére, önálló kutatásokra, dokumentumelemzésekre, közös beszélgetésekre. A tananyaghoz, ünnepekhez kötődő kiállítások, múzeumi tárlatok megtekintése része ennek a folyamatnak.

Az erdei iskolák szervezésénél szempont, hogy a tanulók az ország különböző területeit megismerjék, különös tekintettel azokra a helyekre, ahol a népi kultúra értékei fellelhetők, falumúzeumok működnek. (Hollókő, Nyíregyháza, Szentendre, Ópusztaszer stb.).

Az Európai Unióhoz való csatlakozás szempontjából fontos, hogy a diákok ismerjék a közös Európában rejlő lehetőségeket, felkészüljenek az esetleges nehézségekre is. Mivel ők az Európai Unió polgáraként fogják felnőtt életüket leélni, már iskolás éveik alatt olyan ismeretek, tapasztalatok birtokába kell jutniuk, amelyek segítik megtalálni helyüket az európai nyitott társadalmakban.

Fontos, hogy az iskola a tantárgyak adta lehetőségekkel úgy éljen, hogy a tanulók magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Célunk a tanulók hazaszeretetének, nemzethez való kötődésének erősítése, nemzeti ünnepeinknek a tanulók fejlődési és értelmi sajátosságaihoz igazodó megünneplése.

1.1.5. Alapelveink

Oktató-nevelő munkánk során a személyiségfejlesztés érdekében az alábbi alapelveket tartjuk szem előtt:

Alapelvünk, hogy

- A tanulókat az intézménynek fel kell készíteni az önálló ismeretszerzésre és önművelésre. Ennek feltétele a szilárd alapkészségek kialakítása.
- Az intézményben minden tanulónak esélyt kell kapnia szociokulturális hátrányainak leküzdésére, melyhez hatékony felzárkóztató munkára van szükség.
- A kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget kell kapniuk tehetségük kibontakoztatására.
- Az emberi szuverenitás magába foglalja a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét. Ehhez fejlett kommunikációs képességre és viselkedéskultúrára van szükség. Ez mind a társadalmi beilleszkedésnek, mind az egyén boldogulásának egyik alapvető feltétele.
- A megfelelő továbbtanulási irány reális önismeret kialakítását feltételezi.
- A harmonikus személyiségfejlődés a testi és lelki egészséget egyaránt magába foglalja.
- Alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét.

1.1.6. Céljaink

Pedagógiai tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és emberi–erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogságukat, boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja.

Ennek érdekében:

- Célunk, hogy minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén – a gyerekek okos szeretete hassa át.
- Célunk, hogy meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük minden gyermekben személyiségének saját értékeit.
- Célunk, hogy a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzze meg mindazokat a kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja.
- A tehetség kibontakoztatása érdekében célunk az önbizalomnak, a versenyszellemnek a kialakítása, amely azonban nem mellőzheti a segítőkészséget és az együttműködési képességet.
- Célunk, hogy – elsősorban személyes példamutatással – neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteltében tartására.
- Célunk, hogy lehetőleg minden gyermek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő programokat, tevékenységi formákat.
- Célunk, hogy a nyolcadik osztály elvégzése után minden tanuló továbbtanuljon, az érettségit adó intézményekben továbbtanulók aránya érje el legalább a 80%-ot.
- Célunk, hogy olyan színvonalon és mértékben biztosítsuk iskolánkban a tárgyi és személyi feltételeket, hogy a gyermek és szülő egyaránt érezze: minden esélye megvan a gyermeknek az értelmi és érzelmi fejlődéshez.
- Célunk a szülőkkel olyan szemléletben együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink és érdekeink.
- Célunk az európai kultúra, szellem beépítése az alpműveltségbe.
- Célunk kialakítani az integrációs nevelésben való gondolkodást és tudatosítani, hogy európai állampolgárok is vagyunk.

1.1.7. Feladataink

Az oktatás-nevelés feladata, hogy

- az intézményben együtt élők, dolgozók kapcsolata az egymás tiszteletén, megbecsülésén alapuljon,
- a nevelő, oktató munkát a gyermek tisztelete, szeretete, érzelmi viszonya jellemezze,
- az egymással szembeni tolerancia jegyében az iskola elfogadja a máságot, az egyéniséget, az adottságbeli különbözőséget,
- a felelősségtudat kiépítése, amely együtt jár a követeléssel,
- a követelés személyre szabott és fejlesztő legyen,
- az iskola tartsa tiszteletben az egyén és a közösség szabadságát,
- a tanulás szervezési eljárásaiban törekszik a - humán és reálműveltségi területek, valamint a tárgyi tudás és a kommunikációs készségek egyensúlyára - a gyerekek aktív foglalkoztatására - gyerekek hazaszeretetének, magyarságtudatának erősítésére
- a sokszínű tevékenységével biztosítson lehetőséget a tehetségekkel és a tanulásban lemaradókkal történő együttes foglalkozásra,
- - mivel az élet a legfontosabb érték – a testi, lelki egészséges életmódra nevelést kiemelten kezelje, hangsúlyozza a környezeti nevelés fontosságát,
- felvételi elbeszélgetés során vesszük fel tanulóinkat,
- iskolánk tanulóitól elvárjuk a közösen meghatározott értékek és normák elfogadását.

1.1.8. Eljárások, módszerek

Elvárások a nevelők célmegvalósításához, eszközök, eljárások

- Legyenek jártasak a tudományokban és a nevelés művészetében!
- Igyekezzenek minél több értéket közvetíteni, egységes követelményrendszert kialakítani!
- Munkájukban legyenek igényesek, pontosak és fegyelmezettek!
- Nevelőmunkájukban a gyermekcentrikusság, tolerancia, egyéni bánásmód és türelem tükröződjék!
- Szeressék tanítványaikat!
- Működjenek együtt a szülőkkel és az intézmény kapcsolatrendszerével!

Legfontosabb nevelési tényező

- egyéni pedagógiai hitelesség,
- egészséges életvezetés,
- életigenlő, konstruktív optimizmus.

A pedagógiai munka színvonalának emelését a következő tényezőkön keresztül valósíthatjuk meg

- szilárd, biztos ismeretek nyújtása a tanulóknak,
- a tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása,
- az önálló ismeretszerzési igényének kialakítása,
- hatékony tanulási módszerek elsajátítása,
- a gyengébb képességű tanulók felzárkóztatása,
- a műveltségbeli különbségek kiegyenlítése.

Pedagógiai tevékenységünk középpontjában a gyermek sokoldalú személyiség- és képességfejlesztése áll.

Célunk:

- tiszteletet ébreszteni az emberi értékek – tárgyi, művészeti, erkölcsi – iránt,
- az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak a kialakítása

A nevelőtestület pedagógiai kultúrájának folyamatos emelésének útja: nevelési és oktatási témájú előadások, továbbképzések szervezése, a legújabb pedagógiai módszerek megismerése, egységes nevelési és oktatási eljárások, követelményrendszerek kialakítása. Hagyományaink ápolása, a nemzeti kultúra közvetítése.

1.1.9. Kiemelt fejlesztési feladatok

A kiemelt fejlesztési feladatok az iskolai nevelésének, oktatásának valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tanítási-tanulási folyamat szemléleti egységét, szolgálják a tanulók személyiségének fejlesztését.

A kulcskompetenciák kiemelt fejlesztése

Az iskolai oktatásnak alapvető szerepe van abban, hogy a diákok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek saját sorsuk, lehetőségeik alakításához. Ez a folyamat igen differenciált, a tanulók egyéni lehetőségeihez szükséges igazítani.

Az iskolai tevékenységek, tananyagtartalmak, módszerek alkalmazása során kiemelt figyelmet fordítunk az anyanyelvi, az idegen nyelvi kommunikáció, a matematikai, természettudományos, a digitális kompetenciák folyamatos, differenciált fejlesztésére.

A pedagógusok által alkalmazott tevékenység központú tanulásszervezés, a felfedező, problémamegoldó tanulási helyzetek, a kooperatív tanulás, a beszélgető-körök sokasága jó terepet jelent a kulcskompetenciák folyamatos fejlesztéséhez. A differenciált, egyéni sajátosságokhoz igazodó tanulásszervezés biztosítja, hogy minden egyes tanuló esetében saját szükségleteinek megfelelően történjen a kulcskompetenciák fejlesztése. Az esztétikai, művészeti kifejezőképesség fejlesztésére mind a tanórai (dráma, tánc, ének, hon és népismeret, etika) kereteken belül, mind a szabadidőben nagy súly helyeződik. A szociális és állampolgári, valamint a kezdeményezőképesség és a vállalkozói kompetenciák fejlesztésére kiválóan alkalmas a tanulók együttműködésére, kölcsönös felelősségére építő kooperatív tanulási helyzetek sokasága, az önálló döntésen, egyéni felelősségen alapuló rétegmunka gyakorlata, valamint az integrált nevelésből adódó, társakért érzett felelősség kiemelt szerepének hangsúlyozása.

A tanórai lehetőségeken túl az aktív diák-önkormányzati élet terepet biztosít a tanulókat és a közösséget érintő helyzetek demokratikus megoldásának gyakorlására. A szociális érzékenységet fejlesztő tevékenységek rendszeresek a programban (gyűjtések, támogatások szervezése).

A kompetenciaterületek nagy részben fedik egymást, egymásba fonódnak. A személyközpontú iskolai szemlélet, a problémamegoldó, kreatív, a tanulók önállóságára és együttműködésére építő, differenciáló adaptív tanulásszervezési gyakorlat, az elfogadó, a különbségeket értékkeént kezelő légkör, az integrált nevelés megvalósítása jó terepet biztosít a kulcskompetenciák fejlesztéséhez.

A NAT az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken

átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Társadalmi elvárás, hogy a tanulók elsajátítsák, gyakorolni tudják az aktív, sorsáért, közösségéért felelősséget vállalni tudó léthez szükséges tudásokat, készségeket. Erre a tantárgyi keretek – Ember és társadalom műveltségi terület – számos lehetőséget kínálnak. E mellett szükséges az olyan iskolai, tanórai környezet, amely az aktív állampolgári léthez fontos tevékenységek gyakorlására alkalmasak. Demokráciát csak demokratikus légkörben lehet tanulni.

A demokratikus iskolai, tanórai lét, a pedagógusok – diákok együttműködésére, egymás tiszteletére építő helyzetek segítik a tudatos „iskolapolgárra”, majd állampolgárrá nevelést. Ha a diákok nem csupán a pedagógusok utasításainak végrehajtói, hanem saját iskolai életük, tanulásuk szervezői lesznek, megtapasztalják a döntések és felelőségek súlyát, összefüggéseit.

A tanulók aktív részvételére építő, döntési és felelősség vállalási helyzeteket biztosító tanulásszervezési gyakorlat, az elfogadást erősítő kooperatív munka alkalmazása rengeteg lehetőséget kínál az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (tolerancia, döntés, együttműködés, kommunikáció, érvelés, elfogadás stb.) gyakorlására.

Kiemelten fontos az iskolai élet demokratikus megszervezése, a diákképviselő, a diák önkormányzat működtetése. A közös szabályalkotás, éves és havi tervek összeállítása, a diákok véleményének kikérése és tiszteletben tartása az adott csoportot, osztályt, iskolát érintő kérdésekben elengedhetetlen a tudatos állampolgárrá neveléshez.

Önismeret és társaskultúra fejlesztése

Az iskola pedagógusai kiemelten fontosnak tartják, hogy segítsék a gyerekeket önmaguk megismerésében, reális értékelésében, elfogadásában.

A pedagógusok értékelő munkáját a pozitívumok kiemelése, az elért eredmények megerősítése jellemzi. A hibák elfogadása, azok közös végiggondolása, kijavítása természetes. Fontos a belátás erősítése az ítékezés helyett. Fontos a társaktól érkező értékelés is. Az integrált nevelés személyiségfejlesztő hatása az énkép, az önértékelés kialakításában is érvényesül. A gyerekek elfogadják sérült társaikat, elismerik teljesítményüket, tudatosan bennük, hogy mindig a saját lehetőségeikhez célszerű mérni az elért eredményeket.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

Testi és lelki egészségre nevelés

Az iskolára egyre nagyobb felelősség hárul az egészséges életmódra való nevelés területén. Nem csak a betegségek megelőzésére szükséges figyelni, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére, tiszteletére is. Az egészségneveléssel kapcsolatos munkát az osztályfőnökök segítő szakemberekkel együttműködve koordinálják. Az egészségnevelésben segítő szakemberek: az iskolaorvos, a védőnő, gyógypedagógusok, tanítók és tanárok.

Az egészségnevelés fő színterei: tiszteljék sérült társaikat.

A pedagógusok személyes példájukkal, őszinte beszélgetésekkel, a dramatikus helyzetek kínálta átéléssel segítsék a gyerekeket abban, hogy képesek legyenek, életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni. Segíteni kell a tanulókat a káros függőséghez vezető szokások (dohányzás, alkohol és drogfogyasztás) kialakulásának elkerülésében. Tájékoztató előadások, őszinte beszélgetések, filmek elemzése, mind-mind lehetőséget kínálnak erre.

A pedagógusok továbbképzése fontos annak érdekében, hogy felkészülten, támogatást nyújtva tudják kezelni ezeket a helyzeteket.

Az önértékelés fejlesztése, a döntési helyzetek gyakori átélése segít abban, hogy a fiatalok saját értékeik szerint cselekedjen. Tudatosítani kell bennük, hogy felelősek saját döntéseikért. Erre a drámapedagógiai módszerek alkalmazása is lehetőséget teremt.

A pedagógusok személyes példáikkal ösztönzik a tanulókat az erőszakmentes kommunikáció elsajátítására, használatára. A beszélgetőkörök, az együttműködésen alapuló kooperatív tanulási helyzetek kitűnő alkalmat biztosítanak ennek gyakorlására.

A cél, hogy a tanulóknak olyan kapcsolata alakuljon ki a tanítókkal, tanárokkal hogy szükség esetén bizalommal forduljanak hozzájuk. E mellett gyakran tartanak különböző szakemberek, orvosok, pszichológusok előadásokat. Ezek az előadások inkább ismereteket nyújtanak, és szintén nagyon fontosak.

- Szakórák, szaktárgyi ismeretek az egészséges életmódról
- Mindennapos testnevelés, mindennapos testmozgás
- Szűrővizsgálatok az egészségi állapot felmérésére
- Tanácsadás diákoknak, tanítóknak, tanároknak, szülőknek
- Adott esetben külső intézmények segítségének igénybevétele

Az egészségnevelés területén alkalmazott módszerek

- Prevenciós foglalkozások, megbeszélések osztályfőnökök, szaktanárok vezetésével
- Az egészséges táplálkozás kritériumainak érvényesítése az iskolai étkezésben
- Egészséges és biztonságos iskolai környezet, megfelelő higiénias feltételek kialakítása
- A mindennapos testnevelés és mindennapos testmozgás, szükség esetén gyógytestnevelés biztosítása
- Tömegsport rendezvények, szabadidős programok szervezése
- A veszélyeztetett diákok segítése szülők, segítő szakemberek bevonásával
- A tanárok felkészítése a drog, az alkohol és a dohányzással kapcsolatos esetek kezelésére

Az egészségügyi szűréseket az iskolaorvos és a védőnő végzi. Az eredmények alapján az iskolaorvos, felveszi a kapcsolatot a családokkal, a pedagógusokkal, gyógytestnevelővel.

Az egészséges életmódra nevelés fontos színtere az iskolai testnevelés óra. A mindennapos testnevelés keretében diákjainknak heti öt testnevelés órájuk van. Az iskola fontosnak tartja az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását. Ennek színterei az osztályfőnöki órák, a természettudományos és a testnevelés órák. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát, ismerjék fel a vészhelyzeteket és sajátítsák el, mikor és hogyan kell segítséget, mentőt hívni. Életkoruknak megfelelő mértékben sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély nyújtási módokat.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás,

önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosságra nevelés

A felnövekvő nemzedékre hárul az a feladat, hogy képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására. Ehhez olyan tevékeny, kreatív gondolkodásmóddal rendelkező diákokra lesz szükség, akik átlátják a természet, a társadalom, a fogyasztói szokások összefüggéseit, és felelősséget éreznek egyéni és közösségi tetteikért.

Kisiskolás kortól kezdve tudatosítani kell tanulóinkban, hogy tevékenyen részt tudnak venni környezetük megőrzésében. A saját környezet rendben tartása, a szelektív hulladékgyűjtés, a közösen végzett udvar, erdő stb. takarítások, az állatok védelme, téli etetése mind arra adnak lehetőséget, hogy érezzék, ők is sokat tehetnek természet értékeink védelmében. A víz, a levegő és az egyéb világnapok közös, aktív megünneplése ugyanezt a célt szolgálja.

Nagy figyelmet szükséges fordítani a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a gyerekek érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, képesek lesznek a környezet minőségi változásainak megismerésére, elemi szintű értékelésére, a környezeti értékek felismerésére és megbecsülésére, kialakul a felelősség érzése.

Fontos a tanulóknál kialakítani, hogy a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés érdekében fontos tudatosítani a tanulóknál, hogy

- a környezet minőségének megőrzése, fenntartása és javítása egyéni és közös kötelesség,
- minden egyes ember képes hozzájárulni a környezet védelméhez,
- a természeti erőforrásokat észszerűen kell felhasználni,
- a környezet az emberiség közös öröksége.

A környezeti nevelés célja a környezetükért felelős, környezetéért tenni tudó, a környezetszennyezés veszélyeit felismerő tanulók nevelése.

A környezeti nevelés célja, hogy erősítse a tudatosságot, teremtsen lehetőséget a környezetvédelem gyakorlására, aktív részvételen alapuló magatartás kialakítására a környezetvédelemben és a természeti erőforrások ésszerű és előrelátó felhasználásában. A környezeti nevelésnek az életkori sajátosságoknak megfelelő módon az oktatás minden szintjén, valamennyi tantárgyban meg kell jelennie. Ennek érdekében ki kell alakítani a tanulóknál:

- a környezettudatos magatartást,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő életvitelt,
- a környezet szeretetét, védelmét,
- az egészséges életmód igényét.

Pályaorientáció, felkészülés a felnőtt életre

Az iskolának feladata, hogy felkészítse tanulóit a további iskola- és pályaválasztásra. Fontos az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése, a különböző pályák, foglalkozások tartalmának, követelményeinek és a hozzájuk vezető utak tartalmának minél szélesebb megismerése, a lehetőségek és a vágyak összehangolása.

Lehetőség szerint ismerjék meg a tanulók a különböző foglalkozásokat, ha lehet gyakorlati kipróbálás útján is.

Fontos tudatosítani a fiatalokban, hogy életük során pályamódosításra is kényszerülhetnek, így az egész életen át tartó tanulás fontosságára is utalunk.

A sajátos nevelési igényű tanulók továbbtanulását a szülők a gyógypedagógus segítségével gondolják végig. A különböző szakiskolák lehetőséget biztosítanak arra, hogy az érdeklődők mélyebben megismerhessék az iskola működését, és az elsajátítandó szakmát.

A pályaaorientáció kialakítása hosszabb folyamat, a különböző tanórai, tanórán kívüli területek, iskolai és családi tevékenységek összehangolásán alapul.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Új kihívásként jelenik meg az iskolai gyakorlatban a gazdasági, a gazdálkodás, a pénz világára vonatkozó tapasztalatok, ismeretek tudatosításának, rendszerezésének igénye. Társadalmi elvárás, így része a felnőtt életre való felkészítésnek, hogy a tanulóknál kialakuljon az értékteremtő munka, a pénzügyi javakkal való ésszerű gazdálkodás igénye.

Az iskolai nevelésnek fontos szerepe van abban, hogy a diákok – életkori sajátosságaikhoz igazított módon – tapasztalatokat szerezzenek a gazdasági élet különböző területeiről. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy tudatos fogyasztóvá váljanak, legyenek képesek mérlegelni saját fogyasztói magatartásukat, tanuljanak meg a pénzzel ésszerűen bánni. Fontos, hogy el tudjanak igazodni a fogyasztási javak, marketinghatások és a valós igényeik és lehetőségeik között.

A gazdasági nevelés során érdemes kihasználni a tantárgyak nyújtotta lehetőségeket, és a beszélgető-köröket is.

E mellett az iskolai élet különböző területein – vásárok szervezése, osztálypénzzel való gazdálkodás, pénzügyi tervek készítése – adódnak lehetőségek a gazdasági ismeretek mélyítésére.

A rendszeres jótékony célú rendezvények bevételeinek célszerű felhasználásának végiggondolása, megszervezése, elosztása szintén fejleszti az erőforrásokkal való felelősségteljes magatartás kialakítását. Az évente megrendezésre kerülő zsipp-zsupp vásár pedig – felnőtt segítség mellett – közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek a diákok a gazdasági életéről.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréseivel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az

egyenre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Önálló szabadidő-felhasználásra nevelés

A szabadidő hasznos, tartalmas eltöltésére nevelés nagyon fontos feladat. Új társadalmi kihívást jelent, hogy szűkülnek a közösségi terek, a szabadidő eltöltésének lehetőségei individualizálódnak, hódítanak a számítógépes játékok.

A nap során a diákok szabadidejük jelentős részét az iskolában, társaik között töltik. Ez jó lehetőséget teremt a közösségi terek bővítésére, a társakkal együtt töltött szabadidős tevékenységek értéként való megélésére.

A reggeli beszélgetőkör, a közös beszélgetés, egymás felé fordulás, a napi feladatra való hangolódás színtere. A délelőtti, mozgással, szabad levegőn töltött idő, az ebéd utáni pihenés, olvasás, mesehallgatás is a hasznos szabadidő eltöltésére mutat példát.

A szabadidős foglalkozások során a pedagógusok által kezdeményezett mozgásos-, népi-társas- és egyéb játékok lehetőséget biztosítanak a közös tevékenységek örömeinek átélésére.

A szabadidő során cél, hogy többféle lehetőségek közül tudjanak a diákok választani. A délutáni foglalkozás a szabadidő hasznos, fejlesztő eltöltésére biztosítanak lehetőséget. A zenei foglalkozások szervezését a városban működő zeneiskola is segíti.

A városban működő szakosztályok többféle sportolási lehetőséget biztosítanak a diákok számára.

1.1.10. A felnőttoktatásban folyó oktató-nevelő munka alapelvei

A felnőttoktatási tanulási-tanítási folyamatok megtervezésében, megszervezésében, és ennek megfelelően az intézményi kínálat kialakításában is figyelembe kell venni a tanulók differenciált időszerkezeti státuszát, munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltságát, továbbá tanulási képességeit és szokásait.

Esti munkarendű oktatás

A felnőtt tanulók jelentős hányada korábbi iskolai tanulmányai során nem szerezte meg azokat a kompetenciákat, amelyek az önirányítású tanuláshoz szükségesek. Módszertan, tanulási önismeret és az önálló tanuláshoz szükséges magabiztosság hiányában fokozottan szükségük van a köznevelési intézmény segítségére, a részletes tanári magyarázatra, a rendszeres számonkérésre és arra, hogy egy osztályközösség tagjaiként, valódi iskolai környezetben tanuljanak meg tanulni. Intézményünk a felnőttoktatás keretein belül ezen tanulók számára működteti esti munkarendjét.

Nkt. 60.§ (8) *“Az esti oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább ötven százalékát, levelező oktatás esetében legalább tíz százalékát el kell érnie.”* Más sajátos munkarend szerint is folyhat az oktatás, ha a tanulónak tanórai foglalkozáson egyáltalán nem kell részt vennie, továbbá, ha a tanórai foglalkozások száma nem éri el a levelező oktatásra meghatározott óraszámot. Más sajátos munkarend szerint folyik a felnőttoktatás különösen a távoktatási formában.

Tanulóközpontúság

Minden felnőtt tanulóink számára biztosítjuk az eredményes és nyugodt tanulás feltételeit. Tisztában vagyunk azzal, hogy felnőttként, munka és család mellett iskolapadba ülni nagy kihívás. Általános tapasztalat az, hogy a tanulók a felnőttoktatásba bekerülve a tananyag mennyiségétől és nehézségi fokától, valamint a kötelező iskolalátogatástól megijedve, önbizalom és kitartás hiányában lemorzsolódnak, és abbahagyják a megkezdett tanulást. Feladatunk a tanulók önbizalmának, kitartásának, helyes tanulási képességeinek kifejlesztése, a tanulók élethelyzetéhez illeszkedő terhelés beállítása és figyelemmel kísérése, a lemorzsolódás megakadályozása. A feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a tanári segítségben, az ellenőrzésben és értékelésben kiemelkedő szerepet kap a differenciálás és a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése.

Szabadság

A szabadság elvét, a rendet, toleranciát, empátiát, a személyiség tiszteletét intézményünk a tananyagban, az intézmény tevékenységeiben és a nevelési elvek alkalmazásában kiemelten kezeli.

Az egyén szabadságának tiszteletben tartása a kreativitás és az egyéni teljesítmények alapja. A tanulónak joga van információt kapni és véleményét kifejteni minden személyét és tanulmányait érintő kérdésben. Az iskolai kötelezettségek teljesítése nem sértheti a tanulók személyiségét, cselekvési szabadságát, családi- és magánélethez való jogát. Elfogadjuk a másságot, de nem toleráljuk a közösségellenes magatartást.

Felelősség

Az iskola tanárai és diákjai egyaránt felelősek önmagukért, egymás és az iskola egészének fejlődéséért. A tanárok személyes példamutatással és különböző pedagógiai eljárások alkalmazásával segítik a tanulók helyes szemléletének kialakítását, erősítését.

A tanulók felelősek önmagukért, tanulótársaikért, a rájuk bízott feladatok felelősségteljes elvégzéséért és az iskolai értékek megőrzéséért.

Az iskola felelőssége, hogy a köznevelési szabályzóban megfogalmazott követelményeknek és a társadalmi normáknak megfelelő oktatást, nevelést és fejlesztést végezzen.

Teljesítmény

Az iskolába beiratkozók heterogén előismeretekkel rendelkeznek, így eredményeik értékelése és teljesítményük fokozása szempontjából különösen fontos, hogy tudásukat és képességeiket a pedagógusok pontosan felmérjék. A teljesítmények következetes értékelésével motiváljuk a jobb eredmények elérését. Teljesítményértékelésünk alapja az egyenlő és objektív elbírálás elve.

A felnőttoktatásban folyó oktató-nevelő munka szinterei és módszerei

Az esti oktatásban az oktató-nevelő munka elsődleges szintere a tanítási óra. A tanítási óra elsődleges helyszíne az osztályterem, de ettől a tanmenetben megtervezett és lefektetett módon el lehet térni. Tanórán kívüli tevékenységként az intézmény munkatársai és az osztályközösségek szervezhetnek iskolán kívüli közös programokat.

A más sajátos munkarendben tanítási órák nincsenek, a tanuló az iskola sokrétű támogatása mellett önállóan készül, a konzultációkon pedig személyre szabott szaktanári segítséget kap.

A nevelő-oktató munka módszerei

A fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele a tanulás belső motivációját kialakító és fejlesztő pedagógiai folyamat megfelelő megtervezése és végrehajtása.

Az felnőttoktatás jellegéből, a tanórák számából és a tanulók összetételéből fakadóan az intézmény oktató-nevelőmunkájának leglényegesebb módszerei azok, amelyek feltárják a tanulók előzetes ismereteit, tudását és segítik az otthoni önálló tanulást: előadás, magyarázat, szemléltetés. A tanórai folyamatokat azonban úgy kell megtervezni, hogy frontális osztálymunka mellett a tanulók tevékenysége, önállósága, kezdeményezése, problémamegoldása és alkotóképessége is teret kapjon: páros-, csoport-vagy osztálymunkában folyó vita, megbeszélés, projektek, kooperatív és szociális technikák.

1.2.A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Személyiségfejlesztés (kompetenciák, önmegvalósítás önképzés)

Az alapelvekből következő kiemelt pedagógiai törekvés a személyiségfejlesztés. A gyermekközpontú alapkoncepció és a program követelményközpontú felépítése az alapvető tanulói készségek, képességek és jártasságok fejlesztését szolgálja. Ennek elemeit alkotják az ismeretszerzési és ismeretfeldolgozási, a szóbeli – írásbeli – képi kifejező és az idő- és térbeli tájékozódási képesség, jártasság fejlesztéséhez vezető folyamat fontos eleme – az ismeretek átadásán túl – a tanulói önmegvalósítás (szabadon választható foglalkozás) és az önképzés (tehetséggondozás) segítése.

A személyiségfejlesztés céljai

- A tanulói személyiség megismerése és megismertetése
- Önmagához való viszonyának alakítása, a „saját én” keresése.
- Környezetéhez való viszonya legyen pozitív
- Önálló, aktív, felelősségteljes személyiség kialakítása
- Az alapvető emberi értékek felszínre hozása, megerősítése, gyakorlatban való alkalmazási képességének kialakítása
- Kommunikációs zavarok megelőzése, a konfliktusok kezelése

A személyiségfejlesztés feladatai

- Keressük meg a gyermek személyiségében rejlő, magatartását meghatározó okokat!
- Vizsgáljuk meg a gyermek motiváltságait, akarati tulajdonságait!
- Segítsük elő a reális önértékelés, önbecsülés képességének kialakítását, önbizalom építését!
- Önismeretének, problémamegoldó képességének fejlesztése,
- Olyan tulajdonságok fejlesztése, megerősítése, amelyekkel önálló, felelősségteljes döntést tud hozni,
- A családból hozott pozitív hatások kiaknázása, felerősítése, negatív nevelési minták, szokások ellensúlyozására való törekvés,
- A család, a környezet, az iskola nevelői tényezőinek összehangolására való törekvés,
- Pozitív példaadással a humán értékek közvetítése és a személyiségjegyek közé való beépítése,

- A kommunikációs készség kialakítása és megfelelő technikák alkalmazása, konstruktív konfliktuskezelési technikák megismertetése és gyakorlatban történő alkalmazása.

Módszerei

- személyes fejlődést, önismeretet segítő beszélgetések,
- megfigyelés,
- fejlesztő interjú,
- társismereti tréningek,
- modellkövető viselkedés,
- élménybeszámolók, ötletbörze.

A problémamegoldó gondolkodás kialakítása, az információ értelmezése és feldolgozása

Napjaink információs feladatai az iskola számára az adatok minőségi szűrését is jelenti. Ennek érdekében szükséges a problémamegoldó (értelmes, kreatív, kritikai) gondolkodás fejlesztése. Az iskolához és tanulókhöz érkező nagy mennyiségű információ értelmezése és feldolgozása, a kialakított kompetenciák (készségek, képességek, jártasságok) működtetése a tehetségek felismerését, gondozását és fejlesztését kívánja meg. Mivel a tanuló ennek a folyamatnak alkotó részese, ezért kreativitása és innovációs törekvése fontos építőkövei a tanítás tanulás fontos szakaszának. Az iskola nevelési programjának tartalmaznia kell az iskola egészségnevelési és környezetnevelési programját. Az iskolának sokoldalú szerepet kell vállalnia a környezeti tudatosság kialakításában. Ennek értelmében legfőbb feladatunk a tanulók szemléletformálása és tárgyi ismereteinek gyarapítása. A szemléletformálás együtt kell, hogy járjon a helyi környezeti problémák és értékek megismertetésével.

Cél a természet megismertetése, annak szeretetére, védelmére való törekvés fontosságának tudatosítása, valamint a felelősségtudat alakítása közvetlen környezetünk védelme, ápolása érdekében. A szűkebb környezet megóvásának készség szintre emelése lehetővé teszi olyan állampolgárok nevelését, akik felelősségteljesen vesznek részt a közügyek intézésében, és óvják, ápolják környezetüket.

Egészséges életmódra nevelés

A program fontos feladata az egészséges életmódra való nevelés erősítése, mely nem egy-egy tantárgy kizárólagos feladata, hanem az integráció során beépül valamennyi képzési terület tartalmi, fejlesztési elképzeléseibe. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy egyik legfőbb értékünk az egészség, annak védelme, ápolása. E folyamatban fontos helyet kap a helyes táplálkozás- és mozgáskultúra kialakítása, az egészségkárosító tényezők elutasítása, a megelőzés fontosságának felismerése. A mentálhigiénés problémák kezelése és megoldása, a családi értékek megőrzésére való törekvés a tanuló tevékenységek fejlesztésének általános elemek. A nevelőmunkában segítségünkre vannak az iskolai sporttevékenységek.

Testi nevelés

A nevelés lehetőséget nyújt a testi képességek fejlesztésén túl a lelki élet alakítására, jellemformálásra, akaraterő, küzdeni tudás fejlesztésére, a helyes önértékelésre, a kudarcélmény leküzdésére. A testi nevelés minden pedagógus feladata.

Nemzeti értékeink megismerése – tanulmányi kirándulás

Az iskola által lehetőség szerint támogatható, iskolán kívül megszervezett programok:

- alsó tagozatban: tanulmányi kirándulás, úszásoktatás,
- alsó, felső tagozatban: tanulmányi kirándulás,

A tanulmányi kirándulás, a fenntartóval történő egyeztetés után valósítható meg.

Családi életre nevelés

- a család és az iskola közös feladata tudatosítani a gyerekekben, hogy a társadalom legkisebb, de az egyén számára legmeghatározóbb közössége a család.
- Tudatosítani kell a tanulóknak a családi munkamegosztás szükségességét, a családi hagyományok, ünnepek ápolásának fontosságát, a szülők iránti szeretetet, az egymás iránti tolerancia, felelősségtudat fontosságát.

Esztétikai nevelés

Feladatunk a szépség iránti fogékonyság alakítása, az ízlés fejlesztése, mely valamennyi tanórai foglalkozás feladata.

Tanórán kívüli nevelési lehetőségek

- iskolai ünnepségek
- színházi előadások
- hangversenyek, múzeumok, levéltárak rendezvényeinek a látogatása, azon való részvétel
- művészeti szakkörök
- sporttevékenységek,
- tantárgyi tehetséggyakornok szakkörök
- nyelvoktatás

Etikai nevelés

Minden évfolyamon megvalósul.

A személyiségfejlesztés feladatai

Az intézmény személyiségközpontú iskolának vallja magát, így természetes, hogy működésének minden területén nagy súlyt fektet a tanulók személyiségének fejlesztésére. Arra törekszik, hogy a személyiségfejlesztés az iskolai élet minden mozzanatába beépítve, állandó cél legyen. A személyiségfejlesztés megvalósítására sokoldalú lehetőséget biztosít az egész napos nevelés.

Az iskola programja, a tanítók hitvallása az iskola szellemisége elfogadja, természetesnek tartja, hogy minden gyerek, fiatal más és más, önálló személyiség.

Fontos a tanórai keretek között megvalósuló személyiségfejlesztés, a tananyag és a szabadidő-tevékenységek által nyújtott lehetőségek kihasználása.

Emellett elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerése valóban megtörténjék, ne csupán tanulmányi eredményeik alapján legyenek információk az adott diákról. Ehhez gyerekek mélyebb megismerése szükséges. Teret kell biztosítani a tevékenységek más formáinak, a reggeli beszélgető-körök mellett a játéknak, más szabadidő-tevékenységnek is, amelyben bárki lehet eredményes és a közösség hasznos tagja. Ennek érzése pozitívan hat a tanulók egész személyiségére, erősíti az elfogadást.

Az iskola fontosnak tartja a diákok reális önismeretének, önértékelésének kialakítását, fejlesztését. A személyiségfejlesztés legfontosabb lépcsője, hogy a tanulók tisztában legyenek saját magukkal, tulajdonságaikkal, lehetőségeikkel, és elfogadják azt. Ennek reális ismeretében valósulhat meg a személyiségfejlesztés bonyolult feladata.

A program pedagógusainak értékelő magatartása, az elért eredmények megerősítése, az esetleges hibák korrigálása segíti ezt a folyamatot, mintát nyújt a gyermekek számára.

Hasznos e célból a szöveges értékelés gyakorlata is, hiszen nem egy érdemjegy formájában minősít, hanem megfogalmazza az elért eredményeket és a további teendőket is. Fontos a tanulók önértékelése is, amikor a félévi és év végi értékelés részeként maguk értékelik saját munkájukat, elért eredményeiket.

Az integrált nevelés, oktatás személyiségfejlesztő hatása nagyon nagy. Az iskola tanulói az iskolai élet minden mozzanatában együtt élnek sajátos nevelési igényű társaikkal. Számukra egyértelmű a sérült emberek elfogadása, tisztelete. Megtanulják, hogy mindenki felelős a társáért, mindenki tud segíteni és szorulhat segítségre.

Iskolánkban olyan pedagógiai munkát szeretnénk végezni, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás, a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Nevelési módszereinket az alábbiak szerint válogatjuk meg:

Elemi tevékenységet irányító nevelési módszerek:

- tapasztalás, cselekvés (játék, utánzás, azonosulás)
- szoktatás
- követelés (célok, feladatok)
- a tudatosítás nevelési módszerei
- meggyőzés (erkölcsi tudatosság formálása)
- jutalmazás, büntetés
- a tudatos tevékenységet befolyásoló nevelési módszerek
- akaratnevelés (motivációs rendszer kiépítése)
- jellemformálás (világnézet formálása)

A fenti kritériumoknak ismeretében, az életkori sajátosságnak megfelelően, az alábbiakra fordítunk kiemelt figyelmet, elsősorban az osztályfőnöki órákon, a reggeli beszélgetőkörökön, az etika tantárgy keretében, valamint az életgyakorlat alprogrami foglalkozások alatt.

Az iskola nagy hangsúlyt fektet a tanulók képességének kibontakoztatására, amelynek célja a tanulók kulcskompetenciáinak fejlesztése a nevelő-oktató munka során. Tevékenységünk alap gondolata, hogy a mindennapi munkát multikulturális tartalom töltsze meg.

Az intézmény fő célkitűzései között szerepel

- A szülőkkel való kapcsolat ápolása, szorosabbá tétele, amelynek egyik útja, hogy az iskola olyan programokat kínáljon, ahol a diák-szülő-pedagógus hármas harmonikus együttléte biztosítható, és amely közös élmények a családok és az iskola közötti kapcsolatot erősítik és a különböző generációkat közelebb hozzák egymáshoz.

- Feladatunknak tekintjük tanulóink iskolai sikerhez juttatását, ezzel alapozva meg azt a törekvésünket, hogy az életben boldogulni tudó, sikeres diákokat bocsássunk ki az iskola falai közül. Az egészséges sikerorientáltság, céltudatosság, amely nem fajul karrierizmussá, képessé teszi a gyerekeket a kudarcok elviselésére, sőt a negatív tapasztalatokon edződve, azon felülkerekedve további eredmények elérésére sarkall.
- A harmonikus személyiség kialakításának nélkülözhetetlen feltétele a belső harmónia, az egészséges lelki élet, ezért törekszünk a szubjektív életminőség-érzésének javítására.
- Célja, hogy minden gyerek tudásszintje emelkedjen, és része legyen sikerélményben az osztálymunka során. A többféle képességet felszínre hozó tananyag összeállításánál elsődleges cél a tanulók magasabb szintű gondolkodásának előmozdítása egy központi téma köré szervezett csoportmunka segítségével. A speciális munkaszervezés lehetőséget ad a pedagógusnak arra, hogy a feladatok sikeres végrehajtása érdekében megtanítsa a gyerekeket a csoporton belüli együttműködési normákra, a meghatározott szerepek elsajátítására. A tanárnak az óra során alkalma nyílik a csoport egésze és a csoporttagok egyedi munkájának követésére, és az osztályon belüli hierarchikus rendnek a megváltoztatására, amely alapján véve felelős a csoporton belüli egyenlőtlenség kialakulásáért.
- Ha jó közösségi iskolát szeretnénk létrehozni, akkor az iskolát nyitottá kell tenni. Jellemző, hogy szülők aktív szerepet vállalnak az iskola életében, cserébe az iskola olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyeket nem csak a diákok, hanem a szülők is igénybe vehetnek.
- Az iskola egyre növekvő mértékben kíván teret adni a közös élményszerzésnek, amelynek egyik hatékony eszköze a széleskörű tanórán kívüli játékos foglalkozások, logikai és táblajáték-foglalkozások.

1.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A fejezet nem került önállóan kidolgozásra. Az intézményi pedagógiai program hasonló fejezetében megfogalmazottak az intézményben is alkalmazhatók.

1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulók közösségi emberré nevelése, szocializációja az iskola keretei közt főként az osztályközösséghez kapcsolódik. Itt zajlik a tanulók közös életének jelentős része és az iskola fő funkciója, a tanulás is. Figyelemmel kívánunk lenni az osztályon belüli tevékenység és szerepstruktúrára.

Célunk, hogy olyan tanulók hagyják el iskolánkat, akik alkalmasak a kulturált közösségi életre, és igénylik is azt. Megértik, és figyelembe veszik a különböző nézőpontokat, tiszteletben tartják embertársaikat, szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszenek.

A főbb szerepkörök

- Alaptevékenység (szervezés, rendteremtés) irányítása.
- Másodlagos tevékenység (segítségnyújtás, védelem, együttérzés).
- Marginális tevékenység (ünnepek, sport, farsang, hangulatteremtés).
- Intellektuális közvetítés (tájékozottság, vélemény, közvélemény befolyásolása).
- Emocionális közvetítés (szórakozás, kirándulás).

Közösségfejlesztés az oktató-nevelő munkában Az iskola pedagógia sajátosságának megjelenése az egyes képzési szakaszokban a következő közösségfejlesztő nevelőmunka folyik: Alsó tagozat (1-4. évfolyam) Az iskola kiemelt feladata a szilárd alapkészségek tanítása. Az anyanyelv tanítása során az 1-4. osztályban tanítók a tanulók már meglévő tudását fejlesztik, tervszerűen alakítják, illetve gazdagítják az olvasást és a szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot. Az osztály-, illetve órakeretben folyó tevékenységek feladata az anyanyelvi jártasságok, készségek, képességek fejlesztése. A szociális hátrányok és a tanulási nehézségek leküzdését segítő felzárkóztató tevékenységek az órarendbe illesztve történnek. A beszédhibás gyerekekkel logopédus foglalkozik.

A tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését szolgálja

- A szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését környezetünk megismerésének és megóvásának igényét egyrészt a környezetismeret tantárgy tanításának óráin, másrészt a séták, kirándulások alkalmával alakítjuk ki tanulóinkban.
- Iskolai sportköri foglalkozás.

A NAT-ban megfogalmazott nevelési célok megvalósításának módjai a tantervekben kerültek részletes kifejtésre.

A közösségfejlesztés feladatai

A közösségfejlesztés kiemelt nevelési feladat, hiszen a gyerekek mindig valamilyen közösség (család, iskola, nemzet stb.) részei. Fontos, hogy a tanulóknak kialakuljon a közösségért érzett felelősség tudata, és az érzés, hogy a közösségért tudnak tenni valamit.

Az iskolai élet keretein belül, az egész napos iskolai gyakorlatban számtalan lehetőség adódik erre.

Az intézmény pedagógusai tanulásszervezésekor gyakran alkalmazzák a kooperatív (páros, csoportos) tanulás gyakorlatát. Ezekben a helyzetekben szükséges a társak közötti együttműködés, a közös felelősségvállalás, a közös tevékenység megvalósítása. Ezáltal fejlődik a véleményformálás, az érvelés, a vita és az elfogadás tudománya.

Tanulási helyzetekben együttműködésre törekszenek a tanulók, így egymás legyőzése helyett egymás segítése, társuk teljesítményének elismerése válik értéké.

Közösségfejlesztő hatású a sérült gyerekekkel, fiatalokkal való folyamatos törődés, elfogadva, hogy ők is a közösség teljes értékű tagjai. Ehhez a tanítók, tanárok példaértékű magatartása is szükséges.

Fontos, hogy a tanulók felelősek saját környezetükért, annak kialakításában, rendben tartásában részt kell, vállaljanak. A közösség érdekében végzett munka elismerése a társak és a pedagógusok részéről egyaránt fontos.

A tananyag összeállításánál is kínál lehetőséget arra, hogy más közösségek (más népek meséi, indián legendák stb.), más sorsú emberek életével megismerkedjenek a gyerekek, ezzel fejlesztve elfogadásukat, nyitottságukat.

Fontos, hogy érezzék, a közösség tagjaiként tudnak segíteni nehezebb körülmények között élő társaiknak. Az iskolában gyakoriak a gyűjtések beteg, szociálisan hátrányos helyzetű,

nevelőotthonban élő, vagy menekült gyerekek megsegítésére.

Az osztályközösségek alakítását szolgálják az osztályonkénti évnnyitó kirándulások, az évfárá rendezvények, az osztály szintű kirándulások, színház- és múzeumlátogatások.

Az iskola fontosnak tartja a különböző évfolyamra járók egymás közötti kapcsolatainak az erősítését, az iskolaközösség alakítását is.

Szokássá kell válnia, hogy a magasabb évfolyam osztályai patronálják a kisebbeket, ezáltal jobban megismerhetik egymást.

A karácsonyi vásár, a közös, meghitt ünnepek, a farsang a húsvéti készülődés, mind az együvé tartozás érzésének kialakítani szolgálják.

A személyre szabott tanulástámogatást biztosító szervezeti keretek és tanulásszervezési eljárások

Többfunkciójú teremrendezés

Az intézmény osztálytermeinek berendezésénél elsődleges cél, otthonos környezetet nyújtson, és lehetőséget biztosítson a frontális, a kooperatív kiscsoportos vagy páros, illetve az elkülönült, egyéni munkavégzésre. Ezért a nehezen mozdítható padok helyett mobilizálható, körül ülhető asztalok, a könnyű helyváltoztatást biztosító, szabadidő- tevékenységekhez is alkalmas székek, szőnyeg és babzsákfotelek találhatók a termekben.

A nyitott polcokon találhatók a különböző tanulást segítő kiadványok, kézikönyvek, eszközök, ezzel is segítve a diákok önálló tanulását, feladatvégzését. Fontos része a termeknek a matracokból, puha párnákból kialakított meleg sarok, amely a beszélgető-kör, kiscsoportos olvasás, vagy nyugodt pihenés, játék helyszíne. Fontos cél, hogy otthonos környezetet nyújtson, és lehetőséget biztosítson a többszintű tanulásszervezés megvalósítására, az infó kommunális eszközök napi szintű használatára.

A differenciált tanulásszervezés

Egy-egy osztályon belül, különböző szinteken lévő, tanuló közös tanulása folyik. Ahhoz, hogy mindez gördülékenyen működjön, új tanulásirányítási módszerek alkalmazása szükséges.

Fontos, hogy a tanulók önálló feladatvégzése, páros vagy kiscsoportos munkája megvalósuljon, ez biztosítja a pedagógus számára a tanulási folyamat többszintű, egyéni sajátosságokhoz igazodó szervezésének lehetőségét. Ezért a frontális tanítás gyakorlatát ritkán alkalmazzák a program pedagógusai. A leggyakrabban alkalmazott tanulásszervezési módok a kooperatív tanulás, a differenciált rétegmunka, az individualizált tanulás.

A kooperatív tanulás

A kooperatív feladatvégzés

- lehetővé teszi, hogy a tanulók meg lévő ismereteiket mozgósítva közös megoldási stratégiát dolgozzanak ki.
- Fejleszti az együttműködési készséget; alakítja a vélemények különbözőségének tiszteletét, a kulturált vita, érvelés tudományát.
- Biztosítja, hogy a csoporttagok eltérő nehézségű feladatrészek elkészítésével járuljanak hozzá a csoport közös munkájához. Ezzel egymás elfogadása, a különböző teljesítmények elismerése fejleszthető.

Optimális esetben a kooperatív tanulásban minden tanuló részt tud venni. Heterogén csoportösszetétel esetén - az egyenlő részvétel érdekében - biztosítani szükséges a csoporttagok egyéni lehetőségeihez igazított differenciált részfeladatokat, tevékenységeket. Előfordul azonban, hogy egy-egy tananyagrész ezt nem teszi lehetővé. Ekkor a többi tanuló közös munkavégzése alatt nyílik lehetőség arra, hogy a pedagógus, felszabaduló idejét hasznosítva,

egyéni, intenzív fejlesztőmunkát végezzen azokkal a diákokkal, akiknek erre szükségük van. A páros munka során az egymást segíteni tudó diákok közös munkája folyik. A tanulók megtapasztalják, hogy számíthatnak egymásra, társaiktól bármikor kérhetnek segítséget.

Egyéni feladatvégzés, differenciált rétegmunka

A differenciált tanulás-szervezés meghatározó munkaformája a tanulók önálló, egyéni feladatvégzése.

Ez megvalósulhat differenciált rétegmunkaként, amikor a diákok a szerint kapnak feladatokat, hogy az ismeretszerzés, készségfejlesztés mely fokán állnak, milyen tevékenység szolgálja optimálisan a fejlesztésüket.

A szintek nem merevek, akár blokkon belül lehet váltani. Az a cél, hogy indirekt tanítói irányítással a diákok maguktól válasszák a szintjüknek megfelelő feladatot, tevékenységet.

Amennyiben az osztály légköre baráti, elfogadó, az állandó megerősítő visszajelzés nem marad el, a hiba a tanulási folyamat természetes velejárójaként jelenik meg, hamar kialakul a reális önértékelés képessége.

Individualizált tanulás

A differenciált rétegmunka mellett az egészen személyre szabott individualizált tanulás gyakorlata is fontos:

- a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésénél,
- kiemelkedően tehetséges tanulók esetében,
- lassan haladó, társaiktól lényegesen lemaradó gyerek esetén,
- egyéni szükségletek, helyzetek (pl. hosszabb hiányzás) esetén.

A felsorolt tanulás-szervezési eljárásokat az intézmény pedagógusai nem tekintik véglegesnek, a további fejlesztés lehetőségein közösen gondolkoznak, tudva, hogy nagyfokú tudatosságot, komoly előkészületet igényel a tanulási helyzetek olyan megszervezése, hogy minden tanuló számára valóban hatékony legyen.

Az iskola szereplőinek együttműködése

A különféle szakkörök, egyéb foglalkozások működtetése, melyek az egyéni képességek fejlesztése mellett lehetőséget nyújtanak egy újabb közösségbe tartozás élményének megélésére.

A sportkör tagja az iskola minden tanulója. A házibajnokságok lebonyolítása, a különböző versenyekre való felkészülések szintén a közösségépítés fontos színterei.

A diákönkormányzat munkáját maximálisan segítjük, tájékoztatjuk a tanulókat jogaikról, véleményt nyilváníthatnak a tanulók többségét érintő kérdésben. Jogaik érvényesítésének legfőbb színterei:

- DÖK-gyűlés,

További érdekérvényesítési lehetőséget biztosít a tanulók számára az osztályfőnöki óra, az osztályfőnökkel, igazgatóval, igazgatóhelyetttessel történő személyes beszélgetés.

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola pedagógiai programjának megvalósítását, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Ennek a fejezetnek a tartalma megegyezik az intézményi pedagógiai program hasonló fejezetének tartalmával.

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

1.5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, komplex szakmai vizsgák, tanulmányok alatti vizsgák, felvételi vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek feladatlapjainak összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek szervezése, lebonyolítása,
- tehetséggondozás, felzárkóztatás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok elvégzése,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése, ezeken való részvétel,
- megbízás alapján osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken, munkaközösségi értekezleteken
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben,
- tanulmányi kirándulások, osztály kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása
- az osztályban tanító tanárokkal, gyógypedagógusokkal, fejlesztő pedagógusokkal, ifjúságvédelmi felelőssel, a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógussal, szülői munkaközösséggel való együttműködés.

Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg minden tanév augusztusában, elsősorban a pedagógiai alkalmasságot és a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

1.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnöki munka rendkívül összetett, sokrétű feladat, amely nemcsak adminisztratív teendőket, hanem pedagógiai, szociális és nevelési szerepeket is magában foglal.

Az osztályfőnöki munka főbb tartalmi elemei

Nevelési feladatok
• A tanulók személyiségének fejlesztése, értékrendjük formálása. • Közösségformálás – az osztályközösség összetartásának erősítése. • A tanulók szociális kompetenciáinak fejlesztése (együttműködés, empátia, kommunikáció). • Konfliktuskezelés, békés megoldások keresése.
Kapcsolattartás
• Szülőkkel: rendszeres kommunikáció (szülői értekezletek, fogadóórák, egyéni megbeszélések). • Tanári karral: az osztály tanulóinak helyzetéről tájékoztatás, közös nevelési stratégiák kialakítása. • Diákokkal: bizalmi kapcsolat kialakítása, egyéni problémák kezelése.
A tanulók tevékenységének nyomon követése
• Tanulmányi eredmények figyelemmel kísérése. • Hiányzások, magatartás, szorgalom dokumentálása. • Segítségnyújtás tanulmányi vagy magánéleti problémák esetén. • Differenciált bánásmód alkalmazása (kiemelkedő és lemaradó tanulók segítése).
Adminisztratív feladatok
• Osztálynapló, elektronikus napló vezetése, ellenőrzése. • Év eleji és év végi dokumentumok kitöltése. • Tanulók adatainak naprakészen tartása. • Év végi beszámolók készítése az osztályról.
Programok, események szervezése
• Osztálykirándulások, színházlátogatások, egyéb közösségi programok. • Ünnepek, iskolai rendezvények koordinálása (pl. nemzeti ünnepek, ballagás). • Osztályfőnöki órák megtartása aktuális témákban (pl. pályaorientáció, egészséges életmód, közösségi média használata stb.).
Egyéni törődés
• A tanulók egyéni fejlődési útjának követése. • Krízishelyzetek felismerése és megfelelő segítség nyújtása (pl. iskolapszichológus bevonásával). • Motiváció, dicséret, pozitív megerősítés.

1.5.3. Az osztályfőnök feladatai

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében nevelési osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulókörösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkakörösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok, törzslapok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkakörösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Órát látogat az osztályában.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkakörösségével.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje

1.6.1. Sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos fejlesztési feladatok

Az integrált oktatás lényegéből adódóan, optimális gyereklétszám (maximum 16 fő) mellett, osztályonként általában 2-3 sajátos nevelési szükségletű diák tanul ép - sokszor kiemelkedően tehetséges - tanulótársával együtt.

Tudatos integrálásról akkor beszélhetünk, ha

- a sérülés tényével, mértékével, a fejlesztés irányával és lehetőségeivel a pedagógusok és a szülő tisztában vannak,
- biztosított a szakember, a gyógypedagógus folyamatos jelenléte, közreműködése, így megvalósul a szakszerű rehabilitáció, rehabilitáció,
- az integrált tanuló fejlődése objektíven, meghatározott időnként ellenőrizhető.
- Az iskola dokumentumai tartalmazzák az integrációval kapcsolatos feladatokat, elveket, tartalmakat.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésekor az iskola pedagógiai programja, helyi tanterve összeállítása során figyelembe vette a köznevelési törvény, a NAT és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveiben foglaltakat.

Kiemelt cél az integrált nevelés során, hogy

- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a számukra megfelelő tartalmak

közvetítése által valósuljon meg, segítse a sérült tanulók önállóságának fejlesztését, a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedését.

- Az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez.
- Valósuljon meg, illetve váljon az iskola pedagógiai programjának, tanítási gyakorlatának tartalmi elemévé a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák.
- A sajátos nevelési igényű tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés tartalma ne terhelje túl, az alkalmazott módszerek egyéni lehetőségeikkel összhangban legyenek.

A sikeres együttnevelés érdekében

- A sajátos nevelési igényű tanulók számára biztosítani szükséges a speciális tantervet, tankönyveket, tanulási segédleteket, speciális gyógyászati, életvitelt segítő technikai eszközöket.
- Szükséges figyelmet fordítani a szülők szemléletének alakítására, az elfogadó attitűd kialakítására.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a diákok érzékenyítésére, a segítő, támogató, elfogadó szemlélet kialakítására.
- Elengedhetetlen a pedagógusok szemléletének alakítása (elfogadás, tolerancia, empátia), módszertani felkészítése továbbképzések segítségével.

A pedagógus az integrált nevelés, oktatás során

- A tananyag tartalmak meghatározásánál, a tananyag feldolgozásánál, a szabadidő-tevékenységek kezdeményezésében figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű tanulók sajátos jellemzőit.
- A tanórai foglalkozások során épít a szakértő véleményekben foglaltakra.
- Egyéni fejlesztési tervet készít, egyéni haladási ütemet biztosít a sajátos nevelési igényű tanulók számára.
- A tanulásszervezés során igazodik az egyéni sajátosságokhoz, differenciált munkaformákat alkalmaz.
- Igazodik az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.
- Együttműködik a segítő szakemberekkel, a gyógypedagógus javaslatait beépíti a tanítási folyamatba.

A sérülésből adódó hátrányok kompenzálása, a habilitáció, rehabilitáció biztosítása érdekében a sajátos nevelési igényű tanulók - a köznevelési törvényben foglaltaknak megfelelően - sérülésüktől függően, a szakértői véleményben foglaltak figyelembevételével - rehabilitációs célú fejlesztő terápián vesznek részt.

A felső tagozatos tanuló SNI diákok tantárgyi támogatását – élve a köznevelési törvény nyújtotta lehetőséggel – tantárgyi rehabilitációs órák segítik.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységek célja

- a sajátos nevelési igényű tanulók sérült funkcióinak helyreállítása, újak kialakítása.
- A meglevő funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében, illetve a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.

A rehabilitációs fejlesztést az adott sérülésnek megfelelő végzettségű gyógypedagógus végzi. A pedagógusok – a differenciált óravezetés mellett – szaktantárgyi fejlesztő/rehabilitáló foglalkozásokkal is segítik a sérülésből adódó hátrányok kompenzálását.

Kiemelten fontos a pedagógusok, gyógypedagógusok munkájának összehangolása az optimális fejlesztés megvalósítása érdekében.

A gyógypedagógiai rehabilitáció megvalósulhat osztálytermi keretek között, illetve egyéni vagy kiscsoportos foglalkozás formájában.

A gyógypedagógus az integrált nevelés, oktatás során

- Együttműködik a pedagógusokkal, segíti a pedagógiai diagnózist, a szakértői vélemény értelmezését.
- Segíti a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni igényeihez igazodó optimális környezet kialakítását.
- Segítséget nyújt a speciális segédeszközök kiválasztásában, beszerzésében.
- Figyelemmel kíséri a sajátos nevelési igényű tanulók haladását, javaslatot tesz a fejlesztés irányára.
- Egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő tevékenységeket végez.
- Együttműködik a pedagógusokkal, a tantestülettel.
- Kapcsolatot tart a szülőkkel.

Kiemelkedően fontosak a háttérképességek fejlesztését célzó mozgásterápiák.

Enyhén értelmi fogyatékos tanulók

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő. A kifejtett alapelveken túl együttnevelésükhöz szükséges a megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, a speciális tanterv, tankönyvek használata.

Az iskola helyi tanterve részletesen tartalmazza – évfolyamokra lebontva - az enyhén értelmi fogyatékos tanulóakra vonatkozó fejlesztési feladatokat, tartalmakat, követelményeket.

A beszéd fogyatékos és a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

A beszéd fogyatékos és a súlyos tanulási, beilleszkedési, magatartás, figyelem és a részképesség zavarral küzdő tanulók esetében nem, vagy nehezen határozhatók meg egységes jellemző jegyek, tünetek.

A megfogalmazott elvek az egyéni sajátosságok, lehetőségek tükrében értelmezendők.

A magatartás és figyelem zavarral küzdő tanulók esetében törekedni célszerű

- Egyénhez igazított követelmények, elvárások megfogalmazására.
- Egyéni lehetőségekhez igazított következetes szokásrend kialakítására.
- Egyéni lehetőségekhez, szükségletekhez igazodó tanulási környezet kialakítására.
- A szabályok kialakítására, azok belsővé válásának segítésére.
- A belátásra épülő nevelési helyzetek megteremtésére, resztoratív technikák alkalmazására.
- A tanuló viselkedéséhez igazított, a pozitívumokat kiemelő visszajelzések alkalmazására.
- Az önmagához mért fejlődés segítésére gyakori pozitív visszajelzésekkel.
- A művészetekben rejlő lehetőségek tudatos felhasználására.
- A tanuló optimális helyének megválasztására.
- Együttműködésre a kortárs csoporttal, a családdal.
- Együttműködésre a segítő szakemberekkel, szervezetekkel.

A részképesség zavarral (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) küzdő tanulók fejlesztésének elvei

- A tanulók fejlesztése gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus közreműködését igényli.
- A tanulók fejlesztése differenciáltan, egyéni haladási ütemben, egyéni fejlesztési elv alapján történik.

- Diszlexia, diszgráfia esetén szükséges a lassított tempójú, egyéni sajátosságokhoz igazított olvasás, írás tanítás lehetőségének biztosítása, az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése.
- Kompenzáló technikák kialakítása és alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során.
- Szükség esetén speciális eszközök (auditív eszközök, gépi írás, szövegszerkesztő, helyesírás ellenőrző programok) használatának biztosítása.
- Diszkalkulia esetén kiemelten szükséges az észlelés, érzékelés, emlékezet, gondolkodás összehangolt fejlesztése, a téri relációk fejlesztése, a szerialitás erősítése.
- A tanulási helyzetek során a tapasztalás, a manipuláció, a matematikai eszközök használatának előtérbe helyezése szükséges.
- Egyéni szükségletekhez igazított gyakorlási lehetőség biztosítása.
- Szakértői vélemény alapján az értékelés alóli felmentés alkalmazása lehetséges.

Mozgásfogyatékkal élő tanulók

A mozgásfogyatékkal élő tanulók nevelése-oktatása sajátos pedagógiai kihívásokat jelent. A mozgásállapot tartós vagy maradandó károsodása különböző mértékben és formában érintheti a tanulókat: előfordulhat végtaghiány, izomgyengeség, mozgáskoordinációs zavar, központi idegrendszeri eredetű mozgáskorlátozottság vagy más, a mozgást befolyásoló állapot.

A sérülésből fakadó hátrányok sokszor kihatnak a mindennapi önellátásra, a tanulási tempóra, a közösségi részvételre és a pszichés állapotra is. A pedagógiai program megvalósítása során alapelv az esélyegyenlőség biztosítása, a tanulók teljes értékű bevonása az iskolai életbe.

A mozgásfogyatékkal élő tanulók fejlesztésének alapelvei

- A tanulók egyéni állapotának, mozgásállapotának és képességeinek figyelembevétele, differenciált tanulásszervezés.
- Az akadálymentes környezet és a biztonságos közlekedés feltételeinek megteremtése az iskolában.
- Segédeszközök, speciális taneszközök és informatikai eszközök biztosítása, használatának megtanítása.
- A tanulási folyamatban való részvétel támogatása: tempóhoz igazított feladatadás, egyéni értékelési módok.
- A mindennapi életben való önállóság fejlesztése, a mozgásállapotból adódó hátrányok kompenzálása.
- Gyógypedagógus, konduktor, szomatopedagógus és pedagógiai asszisztens bevonása szükség szerint.
- A közösség érzékenyítése, a társas elfogadás és az együttműködési készségek erősítése.
- A tanulók szociális kompetenciáinak, önbizalmának és aktív részvételének folyamatos támogatása.

Autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók

Az autizmussal élő tanulókra jellemző a társas kapcsolatok a kommunikáció, és bizonyos gondolkodási képességek, illetve sémák minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési

tünetekben nyilvánul meg. Jellemző a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható zavar, károsodott verbális és főként nonverbális kommunikáció, a rugalmas viselkedés képességének alacsony foka vagy hiánya, a mentalizáció sérülése. A tüneteket tekintve az autista tanulók között igen nagy különbségek mutatkoznak, így nehezen határozhatók meg egységes jellemző jegyek.

A megfogalmazott elvek az egyéni sajátosságok, lehetőségek tükrében értelmezendők.

Az autista tanulók fejlesztésnek alapelvei

- Cél az egyéni képességek, lehetőségek szintjén elérhető legmagasabb fokú szociális adaptáció.
- A szociális, kommunikációs, gondolkodási készségek speciális módszerekkel történő kompenzálása. A meglevő készségek folyamatos fejlesztése.
- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő készségek folyamatos fejlesztése.
- A tananyag speciális módszerekkel történő átadása.
- A gondolkodás rugalmatlansága miatt szükséges az elsajátított ismeretek folyamatos alkalmazása, az ismeretek általánosításának, új helyzetekben való használatának tanítása.
- A túlterhelés elkerülése érdekében szükséges az információk szűrése.
- Az egyenetlen fejlődésből adódóan a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem lehet építeni, a hiányzó alapozó funkciót be kell illeszteni az új funkció fejlesztésébe.
- Szükséges a segédeszközökkel berendezett környezet, eszköztár, vizuálisan segített kommunikációs rendszer kialakítása.
- Speciális, egyéni motivációs rendszer kialakítása is szükséges lehet.

1.6.2. Gyermek és ifjúságvédelem, szociális hátrányok enyhítése

Általános feladatok

Hátrányos helyzetet jelenthet a családok anyagi helyzete, a munkanélküliség, az ingerszegény környezet, a családok szerkezetében bekövetkező változások (válás, új kapcsolat), és esetenként a nem megfelelő nevelési eljárások alkalmazása, a családon belüli agresszió.

Fontos, hogy a pedagógusok, a gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek tudomást szerezzenek a hátrányos helyzet meglétéről, okairól. Ebben segít például a beszélgető-kör, osztályidő, ahol az őszinte, elfogadó légkör lehetőséget nyújt az egyéni problémák, helyzetek megfogalmazására. Kiemelt szerep hárul az osztályfőnökökre, kiknek feladata az osztályban tanító valamennyi kolléga tájékoztatása, bevonása az adott probléma kezelésébe. Egyéni helyzetek mérlegelése után érdemes a társak bevonása is, amennyiben az nem sért személyiségi jogokat, és a társak, a közösség tud segíteni a fennálló probléma kezelésében.

A hátrányos helyzetű tanulók esetében kiemelten fontos a szülői házzal való kapcsolattartás, az elfogadó, bizalomra építő együttműködés kialakítása, fenntartása, a közös feladatok, teendők megfogalmazása. Erre alkalmat nyújtanak a szülői beszélgetések, a szülőkkel közös iskolai programok.

E mellett szükséges lehet különböző támogató lépések, szolgáltatások biztosítása, amelyek csökkentik a meglévő hátrányaikat, javítják a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét. Anyagi nehézségek esetén fontos az étkezési támogatás, tankönyvtámogatás, alapítványi támogatások biztosítása. Segítséget jelent a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok figyelemmel követése és a szülők informálása a különböző támogatási lehetőségekről.

Családi helyzetből adódó hátrányok esetén szükség lehet családsegítő szakemberek,

pszichológusok, szociális munkások bevonására. Fontos az együttműködés megvalósítása a szülők, az osztályfőnökök, pedagógusok, a gyermekvédelmi felelős, a Családsegítő Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, valamint a segítő szakemberek között.

Konkrét teendők

- A veszélyeztetett, hátrányos helyzetű diákok felderítése, figyelemmel kísérése.
- Állandó kapcsolat biztosítása a szülői (gondozói) házzal (fogadóórák, nyílt napok, családlátogatások).
- Szakemberek segítségével esetmegbeszélések, probléma feltárás, stratégia kidolgozása.
- Veszélyeztetett gyerekekkel kapcsolatos intézkedések a megbízott gyermekvédelmi felelős segítségével.
- Kapcsolattartás hivatalos szervekkel (Családsegítő, Pedagógiai Szakszolgálat, iskolaorvos).
- A szociális hátrányok enyhítése alapítványi, illetve pályázatokon nyert támogatások felhasználásával.
- Gyerekek segítői szándékainak és lehetőségeinek felhasználása.
- Nevelési és oktatási helyzetek során egyéni körülményeikhez való alkalmazkodás.

A szülőkkel való egyeztetés alapján, igény szerint biztosítja

- a szükséges ügyelet ellátását,
- az iskolai étkezés lehetőségét, az egészségügyi ellátást (vizsgálatok, szűrések, aktuális oltások),
- nyári tábor működtetését,
- úszásoktatás és egyéb sportfoglalkozások megszervezését.

Az integrált nevelés és oktatás hatékonysága

- A helyi tantervben feltüntetett – integrált tanulókra vonatkozó – követelmények elérésének vizsgálata.
- A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság szakembereinek megfigyelései az integrált nevelés hatékonyságáról.
- Az integrált tanulók fejlődésének objektív, meghatározott időnkénti mérése, gyógypedagógusok segítségével.
- A sajátos nevelési igényű tanulók szocializálódása, környezetükbe való beilleszkedésüknek vizsgálata.
- Az ép gyerekek toleranciájának, empátikus készségének folyamatos megfigyelése, érzékenyítése.

A program pedagógiai munkájáról érkező visszajelzések

- Kölcsönös óralátogatások, hospitálások, az oktatási-nevelési folyamatok megfigyelése, a hatékony tanulásszervezés közös alakítása érdekében.
- Szülői vélemények (kérdőívek) tapasztalatai.
- KAP iskolák, programok látogatása, a látogatók fogadása, tapasztalatok egybevetése.
- A Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság szakembereinek véleményezése.

Mindezen feladatok mellett az intézményi szinten elkészített fejlesztő program az intézményre is érvényes.

1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az intézményi pedagógiai programban megfogalmazottakat alkalmazzuk a szegedi tagintézményben is.

1.8. A szülő, a tanuló és a pedagógus és az iskola partnerei kapcsolattartásának formái

Együttműködés a szülőkkel

Az iskola feladata, hogy a szülők és a pedagógusok egymás feladatait átlátva és elfogadva, közösen, együtt neveljék a gyerekeket.

A beiskolázás során a program vezetője tájékoztatja a szülőket a program működéséről, arról, hogy mire fordítja a szabadon tervezhető óráit, és a nem kötelező órakeretét. A szabadon tervezhető és a nem kötelező tanórák számát és tartalmát a tanterv tartalmazza. Ezek az órák szükségesek ahhoz, hogy az iskola pedagógiai céljai érvényesüljenek.

A szülőket a program tanítói, tanárai a tanév végén értesítik, tájékoztatják arról, hogy a következő tanévben milyen eszközökre, tankönyvekre, oktatást segítő kiadványokra lesz szükség, és ezek közül mit biztosít az iskola, és mi hárul a szülőkre.

Az iskola nyitott iskola, a szülők előtt nyitottak az ajtók, aktív részesei lehetnek az iskolai életnek. Kérdéseikkel, problémáikkal bármikor megkereshetik a tanítókat, szaktanárokat illetve az osztályfőnököket, patrónusokat. Ennek szervezett kereteit a fogadóórák biztosítják.

A program pedagógusai évenként több alkalommal szerveznek "szülői beszélgetéseket", ahol az osztályt, vagy egy korosztályt érintő kérdéseket tudnak közösen megbeszélni.

A szülők és a pedagógusok közti napi szintű kapcsolattartás érdekében valamennyi osztály online szülői levelezőlistát működtet.

A félévi értékelés után minden szülőnek módjában áll gyermeke aktuális helyzetéről, tanulási eredményéről konzultálni. A tanév végi értékelések, bizonyítványosztás után családi beszélgetést tartanak a pedagógusok, amelyen a tanulókkal, a szülőkkel együtt beszélnek meg a tanév tapasztalatait, az egyes tanulók fejlődését.

Az iskola pedagógusai

Azok a pedagógusok vállalhatnak részt az iskola munkájában, akik az alapelvekkel egyetértenek, azok megvalósításához megfelelő felkészültséggel, elkötelezettséggel rendelkeznek. Ennek megítélése a tagintézmény-igazgató feladata.

A pedagógusok, gyógypedagógusok munkakörük ellátásához szükséges végzettséggel rendelkeznek. Feladataikat a munkaköri leírás részletesen tartalmazza.

A tantestület, mint szakmai műhely

A pedagógusok munkáját együttműködés, közös megbeszélések, tapasztalatcserék, kölcsönös hospitálások jellemzik.

A tantestület akkor tud szakmai műhellyé válni, ha minden pedagógus az iskola programját tulajdonosként éli meg, képes sajátjaként gondolkodni az iskolai helyzetről.

Ez a szemlélet azt is feltételezi, hogy a programot érintő döntések közösen születnek. Az együtt kialakított pedagógiai koncepció biztosítja, hogy általánosan elfogadott pedagógiai értékek mentén folyjon a napi munka. Ez a működés meghatározza, erősíti az elkötelezettséget, a felelősség érzését. A közös gondolkodás, célmeghatározás a versengés helyett az

együttműködésre, egymás segítésére helyezi a hangsúlyt.

Az értekezletek rendje

Az iskola pedagógusai heti, valamint havi rendszerességgel tartanak megbeszéléseket, ahol a programot érintő szakmai és szervezeti kérdések, teendők közös megbeszélése történik. A megbeszélések során esetmegbeszélésre is sor kerül, ekkor egyes pedagógiai helyzetek, tanulókat, tanulócsoporthoz, osztályokat, pedagógusokat, szülőket érintő kérdések, helyzetek szakmai megbeszélése, értékelése, a megoldási lehetőségek számbavétele történik.

A megbeszélések és az esetmegbeszélések nagymértékben segítik a közös gondolkodást, az egységes szemléletet, a közös felelősség kialakulását. Ezeken a fórumokon az iskola összes pedagógusa, gyógypedagógusa részt vesz.

A pedagógusok közti napi szintű kapcsolattartás érdekében online tanári levelezőlista működik.

Együttműködés a pedagógusok között

Nagyon fontos, hogy a tantestület minden tagja érezze, hogy számíthat kollégái segítségére. Ehhez a szemlélethez azonban nagyfokú bizalom szükséges. Minden tanítónak, tanárnak éreznie kell, hogy kollégája segít, együttműködő szándékkal lép be a terembe. Nem az ellenőrzés, a hiba keresése, hanem a közös gondolkodás, az aktuális helyzetek optimális megoldása a cél.

Az egyéni bánásmód megvalósítása, a differenciáló tanulásirányítási módszerek alkalmazása nem könnyű feladat. Eleinte komoly segítséget jelent egy kolléga jelenléte, segítése, építő jellegű észrevétele, tanácsa. Fontos, hogy a felmerülő problémákat, nehézségeket ne kelljen takargatni, bátran lehessen segítséget kérni bármely kollegától.

A pedagógusok munkaidejének szabályozása, nyilvántartása:

Az iskola a következő módon szabályozza a programban dolgozó pedagógusok munkaidejét: A kötött munkaidő teljes állás esetén 32 óra. A neveléssel – oktatással lekötött munkaidő a tantárgyfelosztásban szabályozott. A kötött munkaidő fennmaradó részét rugalmasan kezeljük. A tagintézmény-igazgató– egyeztetve a pedagógusokkal – a fennmaradó idő egy részét szabályozza, annak érdekében, hogy az iskolai feladatok ellátása (nevelés-oktatást előkészítő, neveléssel-oktatással összefüggő feladatok, tanulói felügyelet, eseti helyettesítés) zökkenőmentes legyen. A kötött munkaidő ezen felüli részének beosztása rugalmasan, az aktuális feladatokhoz igazodva történik. A tanórán túli elfoglaltságok rögzítése a digitális naplóban történik.

Eszközök, felszerelések

Az iskola a gyerekek nagyfokú önállóságára, tevékenykedő, fölfedező tanulására építő ismeretszerzést helyezi előtérbe. Ehhez elengedhetetlen, hogy kellő mennyiségű és megfelelő minőségű eszköz álljon a tanulók rendelkezésére.

A tanulást segítő képességek fejlesztése érdekében is rengeteg játékot, eszközt használnak a diákok és a tanítók.

A felsőbb osztályokban az élményszerű tanulás, a sok tapasztalás változatlanul fontos. A különböző megfigyelésekhez, kísérletezésekhez, az önálló ismeretszerzéshez szintén sokféle tanulást segítő eszközre, kézikönyvre van szükség.

Az iskola állandóan, minden lehetőséget megragadva igyekszik bővíteni eszköztárát.

A sajátos nevelési igényű kisiskolások fejlesztéséhez még több, gyakran speciális eszközök szükségesek. E célra főleg pályázaton nyert, jótékonysági rendezvényen befolyt összeg áll az iskola rendelkezésére.

Az iskola tanterve részletesen, az adott évfolyamra lebontva tartalmazza a gyakran alkalmazott tanszerek és taneszközök felsorolását.

A szabadidő-tevékenységekhez szükséges eszközök folyamatos beszerzését a fenntartó segíti és biztosítja.

A szabadidő eltöltéséhez szükséges a többfunkciójú teremberendezés. Puha szivacsok, párnák, takarók segítik a gyerekek pihenését.

A kulturált étkezés feltételei adottak. A higiénias körülmények jók, a pedagógusok figyelmet fordítanak a higiénias szabályok betartására, a kulturált étkezési szokások kialakítására, megőrzésére. Az osztályteremben a poharak, tányérok, szalvéták és az evőeszközök a gyerekek által könnyen elérhető helyen vannak.

A program eredményességének vizsgálata, a nevelő, oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere

Az iskola tagintézmény-igazgatója, pedagógusai és felkért szakemberei folyamatosan figyelemmel kísérik, ellenőrzik:

- az alapelvek megvalósulásának szintjeit,
- a programból való kilépés mutatóit,
- az integrált oktatás, nevelés hatékonyságát,
- a program pedagógiai munkájáról érkező visszajelzéseket.

Az alapelvek megvalósulásának ellenőrzése biztos alapkészségek kialakítása

- A helyi tantervben feltüntetett követelmények elérésének vizsgálata.
- Központilag összeállított mérések alkalmazása.
- OKÉV mérések

Egyéni fejlesztés biztosítása

- Differenciált mérőlapok alkalmazása.
- A követelményrendszerrel való eltérés (pozitív, negatív irányban) rögzítése, összevetése a kognitív képességek vizsgálatának eredményességeivel.
- OKÉV mérések sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó részei.

Az önálló, felfedező tanulás megvalósulása

- Önálló munkavégzés, feladatmegoldás minőségének ellenőrzése.
- Kézikönyvek, tanulást segítő eszközök, munkakártyák célszerű alkalmazásának megfigyelése.
- Beszámolókra, kiselőadásokra való önálló felkészülés értékelése.
- A tanulási technikák alkalmazásának ellenőrzése.

A társakra való odafigyelés, a kooperatív tanulás gyakorlásának kialakítása

- Páros és csoportos tanulási helyzetek megfigyelése.
- Közös feladatmegoldás, munkavégzés minőségének értékelése.
- Egymásra való odafigyelés, helyes érvelés és vita szintjeinek megfigyelése.

Az önálló szabadidő-felhasználásra nevelés színvonala

Az egésznapos foglalkoztatásban résztvevők önálló egyéni és társas szabadidő-felhasználásának megfigyelése

1.9. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei, az alkalmassági vizsga szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

A helyi tantárgyi tantervek tartalmazzák. A vizsgákon nem térünk el a központi követelményektől, amelyeket a kerettantervek is tartalmaznak.

A tanulmányok alatti vizsgák fajtái

Osztályozó vizsga

Az évfolyam teljes anyagából vagy egyes tantárgyakból tehető iskolai vizsga, amelyre magántanulók, hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók, valamely tantárgyból egyéni felkészülést folytató tanulók jelentkezhetnek vagy utalhatóak. Több évfolyam anyagából összevont vizsga is tehető. Ez esetben minden évfolyamot külön osztályzattal kell lezárni. Bizottság előtti vizsga.

Különbözeti vizsga

Az igazgató írja elő más iskolákból, évfolyamról vagy iskolaszervezeti típusból érkezett tanulóknak, a tanrendnek (tananyagok) összevetése után. Bizottság előtti vizsga.

Javítóvizsga

A tantárgyak tanév végi elégtelen osztályzata javítható ezzel a vizsgaformával a tanév végén (augusztus) tehető.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkészik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

Az intézmény vezetője hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Szóbeli értékelés

Az alsó tagozatban

A tanulók szóbeli beszámoltatása önálló felelet, vagy kérdésekre adott válaszadás formájában történik. Egy adott témához gyűjtőmunka készítése, vagy otthoni, könyvtári felkészülés jutalmazható piros ponttal, matricával, stb. az adott téma súlyának, részletességének, a kidolgozás minőségének és előadásmódjának megfelelően.

A felső tagozatban

A tanulók szóbeli beszámoltatása

- órai feleletek (5-6. osztályban kérdésekkel irányított, 7-8. osztályban önálló előadás, tanulók képességeihez igazodva segítő kérdésekkel),
- egy témával kapcsolatos kiselőadás,
- valamint az egyes tantárgyaknál előforduló egyéb lehetőségek (memoriterek, olvasás-fordítás, tartalom, szituációs gyakorlatok, képleírás stb.) formájában történik.

Az értékelés eszközei

- érdemjegy
- szöveges értékelés (az érdemjegyet kíséri – célja: rávilágítson a tanuló hibáira, megjelölje azok javítását, segítse a tanuló fejlődését)

- osztályzat (a félév és a tanév végén – az egész félévben illetve tanévben nyújtott teljesítményt vesszük figyelembe, szem előtt tartva a tanuló fejlődését)

1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az intézményi pedagógiai programban megfogalmazott érvényesek a szegedi tagintézményben is.

1.11. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az intézményi pedagógiai programban megfogalmazott érvényesek a szegedi tagintézményben is.

1.12. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy a tanulmányok alatti vizsga alapján (osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye) kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

A 12/2020. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § (1a) pontja értelmében „Az Nkt. 54. § (1) bekezdése szerinti érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határidejét a pedagógiai programban kell szabályozni.”

Ez a rendelet 2023. X.22-től van hatályban.

A tanulmányi rendszerben rögzítésre kerülő érdemjegyekkel kapcsolatos szabályaink

- A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben a tanulmányi rendszerben történő rögzítésével rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. **Kivételt képez a következő:** Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.
- A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.
- A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését nappali munkarendben az osztályfőnök az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével végzi.
- Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.
- A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor tanulmányi rendszerben értesítő, év végén bizonyítvány és a tanulmányi rendszer útján értesíti. **Az értesítés határidejét a tanév rendje rendeletek tartalmazzák minden tanévben.**
- Értesítő gyakrabban is készülhet, de intézményünk pedagógiai programja szerint. évközből írásban külön értesítőt nem készítünk.
- Bukásveszélyről az osztályfőnök a félév zárását megelőzően 1 hónappal tájékoztatja a szülőket.

Az évközi érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét a tanulmányi rendszerben történő rögzítéssel szakmailag indokolható határidőn belül értesíteni kell. Ez a határidő:

- szóbeli felelet esetében a felelet napján tanulmányi rendszerben való rögzítéssel,
- témazáró és egyéb írásbeli számonkérés eredményeit pedig a dolgozatok kiosztásának napján a tanulmányi rendszerben való rögzítéssel.

Törekedni kell arra, hogy a tanítási évben az értékelések során keletkezett érdemjegyek a legrövidebb időn belül rögzítésre kerüljenek a KRÉTA naplóban. A témazáró dolgozatok

kijavítására a pedagógusoknak két hét áll rendelkezésükre, ezért az elektronikus naplóban az érdemjegyek rögzítésének határideje is két hét.

2. HELYI TANTERV

2.1. A választott kerettanterv megnevezése, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését

2.1.1. A választott kerettantervek

Az általános iskolai nevelés-oktatás köznevelési alapfeladathoz: az Oktatási Hivatal honlapján a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelent kerettantervek:

Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára
Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára
Kerettanterv az iskolarendszerű felnőttoktatás 1-12. évfolyamára • Kerettanterv az 5-8. évfolyam számára • Kerettanterv a 9-12. évfolyam számára

2.1.2. Óratervek a 2020-as NAT alapján

A testnevelés tantárgy heti óraszám 5 óra.

Iskolánk egyik profilja az idegennyelv-oktatás. Valamennyi hozzánk beiratkozó tanuló már első osztályos korától találkozik az angol nyelvvel. A korai nyelvtanulás hatékonyságát élményszerű, kreatív gondolkodásra épülő nyelvi program segíti. Az első és második évfolyamon a gyerekek a szabadon felhasználható órakeret terhére tanulhatják a nyelvet, ebben az időszakban még csak szóban, írásban nem, így biztosítjuk az olvasás-írás tanulásának zavartalanosságát.

A harmadik évfolyamtól már tanórák keretében tanulják a nyelvet a gyerekek.

2.1.3. Óratervek az általános iskola 1-8. évfolyamára – nappali munkarendben

Tantárgyak	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5	5+1	4+1	4+1	3+1	3+1
Matematika	4	4	4	4+1	4	4	3+1	3+1
Történelem					2	2	2	2

Állampolgári ismeretek								1
Etika v. hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Élő idegen nyelv	1	1	2	2	3	3	3	3
Természettudomány					2	2		
Kémia							1	2
Fizika							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Környezetismeret			1	1				
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Hon- és népismeret						+1		
Dráma és színház					+1			
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órák	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

Megjegyzések:

- Piros színnel a szabad órakeret felhasználása van jelölve.
- A hon- és népismeret tantárgy a felső tagozat bármelyik évfolyamán választható. A hon- és népismeret tantárgy az 5–8. évfolyamok valamelyikén összesen egyéves időtartamban, heti egy órában **a szabadon tervezhető órakeret terhére kötelezően** választandó. **Intézményünkben a 6. évfolyamon oktatjuk.**
- A dráma és színház a felső tagozat valamely évfolyamán kötelezően választandó. **Intézményünkben az 5. évfolyamon oktatjuk.**
- Az 5–8. évfolyam **alapórszámai** a hon- és népismeret, valamint a dráma és színház tantárgyak 1–1 tanórájával növekednek az intézményi döntés alapján meghatározott évfolyamokon. Így a maximális heti óraszámhoz értelemszerűen már csak eggyel kevesebb szabad óra használható fel.
Új alapóraszám: az 5. évfolyamon 28 óra, ugyanennyi a maximális óraszám, a 6. évfolyamon 27 óra, így ott még maradt heti 1 szabad óra.
- Az 5–8. évfolyamok esetében a hon- és népismeret, illetve a dráma és színház tárgyak közül egy évfolyamra egyszerre csak az egyik tervezhető.
- A természettudomány tantárgyakat a 7–8. évfolyamon diszciplináris bontásban oktatjuk. Diszciplináris bontás esetében az egyes tantárgyak heti 3–3 órában tanítjuk a két évfolyamra vetítve, a kerettanterv alapján.
- A tanulóknak a heti maximális magasabb óraszám csak a két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, a nemzetiségi nevelésben- oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez. Intézményünkben a kerettantervi óraszámokat alkalmazzuk.

Tárgy	Évfolyamok							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1	4	4+1	3+1	3+1
Matematika	4	4	4	4+1	4	4	3+1	3+1
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Etika v. hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Élő idegen nyelv	1	1	1	2	3	3	3	3
Természettudomány					2	2		
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Környezetismeret	0	0	1	1				
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Hon- és népismeret						+1		
Dráma és színház					+1			
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Összes alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órák	2	2	2	2	1	2	2	2
Heti tanulói terhelhetőség óraszám maximuma	24	24	24	25	28	28	30	30

2.1.4. Óraterv az általános iskola 5-8. évfolyamára – felnőttoktatás, esti munkarend

Tantárgyak	Évfolyamok			
	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	3	3	2	2
Matematika	3	3	2	2
Történelem	1	1	1,5	2
Állampolgári ismeretek	–	–	–	0,5
Etika	1	1	1	0,5
Technika és tervezés	0,5	0,5	0,5	–
Természettudomány	1	1	–	–
Kémia	–	–	1	0,5
Fizika	–	–	0,5	1
Földrajz	–	–	1	0,5
Biológia	–	–	0,5	1
Idegen nyelv (angol/német)	2	2	2	2
Művészetek	0,5	0,5	0,5	0,5
Digitális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	–	–	1	–
Dráma és színház	–	–	–	1
Osztályközösség-építés	1	1	0,5	0,5
Összes óraszám	14	14	15	15

2.1.5. Gimnáziumi óratervek felnőttoktatás, esti munkarendben

Tantárgyi struktúra és óraszámok 2024. szeptember 1-től az iskolarendszerű felnőttoktatás 9-12. évfolyam számára, esti munkarendben.

Tantárgyak	Évfolyam/ óraszámok			
	9.	10.	11.	12.
	Esti			
Magyar nyelv	1	1	1	1
Irodalom	2	2	2	2
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	2+1	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány			2	
Kémia	1	1		
Fizika	1	1		
Földrajz	1	1	2	-
Biológia	1	1		
I. Idegen nyelv (angol/német)	2+1	2+1	3	3+1
II. Idegen nyelv (német/orosz)				
Művészetek			0,5	1
Dráma és színház				1

Digitális kultúra	1	1	0,5	
Osztályközösség-építés	1	1	1	1
Összes óraszám	17	17	17	17

Megjegyzések:

- A felnőttoktatásban a tervezési időkeret a 9-11. évfolyamon 36 hét, a 12. évfolyamon 32 hét.
- A nem kötelező 2. idegen nyelv óráinak felhasználása a többi tantárgyhoz kék színnel van jelölve.
- Természettudomány területen belül 11. évfolyamon biológia tantárgyat tanítjuk.

2.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A teljes címe a fejezetnek: A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszama

A kerettantervek által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai, valamint a nem kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat a felsorolt óratervek szabad órakereteinek terhére, az ott leírtak szerint a kerettantervben szereplő tantárgyak időkeretének növelésére.

Igény szerint, a fenntartó jóváhagyásával és támogatásával a fölött szervezünk az alapkészségek fejlesztésére, egyéni felzárkóztatásra, tehetséggondozásra, szakkörök, fakultációs foglalkozások keretében, elsősorban a magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv tantárgyakból, valamint egyes szakmai tantárgyakból.

Ezen kívül tanulmányi kirándulások, versenyek, bemutatók, múzeum-, könyvtár- és színházlátogatások, valamint további szabadidős és sportfoglalkozások, túrák szervezhetők intézményünkben.

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztására a nevelők véleményének figyelembevételével a munkaközösség-vezető tesz javaslatot.

A tagintézmény-igazgató segítséget nyújt az eszközválasztás intézményi szintű összehangolásához.

A jegyzéket az tagintézmény-igazgató hagyja jóvá. A tankönyvrendelést az intézményi tankönyvfelelős végzi. A tanulók tankönyveiket az iskolában kapják meg.

Az iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott

taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a művelődési és közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés, technika, rajz.

Az eszközbeszerzésre vonatkozó javaslat kialakításánál az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

- az eszközrendszer illeszkedjen a helyi tantervhez, segítse elő az abban foglalt követelmények teljesítését,
- olyan tankönyvcsaládokat kell előnyben részesíteni, amelyek átfogják az adott tantárgy, műveltségi terület teljes képzési időszakát, és rendelkeznek a megfelelő tanulói, tanári segédletekkel,
- egy műveltségi terület tankönyveit lehetőleg egy tankönyvkiadótól kell beszerezni;
- olyan tankönyveket, taneszközöket kell alkalmazni, ami nem nehezíti meg a szervezeti egységek közötti átjárhatóságot,
- csak a követelmények teljesítéséhez feltétlenül szükséges eszközöket vásároljuk meg. Az időszakosan használt kiegészítő vagy speciális könyvek, szakanyagok biztosítása a könyvtáron keresztül történik,
- a tankönyv legyen vonzó, figyelemfelhívó, szép kivitelezésű és időtálló;
- tartalmilag és formailag is illeszkedjék a tanulók életkori sajátosságaihoz;
- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak;
- a taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközössége (illetve az egyes szaktanárok) határozza meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév júniusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége, ha ez nem lehetséges, akkor az iskola segítséget nyújt.

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A Nemzeti alaptanterv lefekteti a köznevelés elvi és tartalmi alapjait és kereteit, azaz meghatározza az alapműveltség kötelezően közvetítendő tartalmait az alap- és középfokú oktatási intézmények számára.

A Nemzeti alaptanterv a köznevelés alapvető feladatait az alábbiakban határozza meg

- a nemzeti műveltség átadása, megőrzése,
- a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése,
- az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése.

Az iskola helyi tantervei az alábbi általános elvárásoknak felelnek meg

- a bennük kifejeződő értékrendszer tükrözi a Nat-ban meghatározott közös értékeket,
- azonosíthatók bennük a Nat-ban megjelölt fejlesztési területek, nevelési célok,
- kulcskompetenciák és műveltségi tartalmak, továbbá a bennük foglaltak alkalmasak ezek fejlesztésére, követésére és értékelésére,
- biztosítják a felkészítést az érettségi vizsgák követelményeire,
- segítik a differenciált tanulást, a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való foglalkozást, a sajátos nevelési igényű tanulói csoportok fejlesztését,
- használatuk során érvényesülnek a tanulói, gyermeki jogok és a tanulási esélyegyenlőség,
- útmutatásokkal szolgálnak mind a kiemelt, mind az egyes műveltségi területekhez rendelt fejlesztési feladatok, mind pedig a műveltségi tartalmak teljesítéséhez,
- kellően nyitottak a továbbfejlesztésre, a célokhöz alkalmazkodó felhasználásra,
- az iskola arculatára jellemzően töltik meg tanítási-tanulási tartalommal és tevékenységekkel a rendelkezésünkre álló szabad időkeretet.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a legfontosabb feladat a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe; így az első osztályosok problémamentesen illeszkednek be az iskolai életbe.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával segítjük a gyermekek megfelelő fejlődését.
- Célunk a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés.
- Biztosítjuk a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló fejlesztő értékelésre törekszünk.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- A módszerek megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembe vétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képességegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az 5-6. évfolyam kiemelt feladatai:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az önismeret alakítása, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztése, az együttműködés értékének tudatosítása a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, valamint a csoportban;

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi megalapozása; a helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátítása; a mentális képességek célirányos fejlesztése; az önálló tanulás és az önművelés alapozása;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív - interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy a tanuló fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával segítjük elő a tanulók egyéni fejlődését,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával járulunk hozzá,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív - interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A gimnázium 9–12. évfolyamán folytatott nevelés-oktatás feladata

A gimnázium 9–12. évfolyamán folytatott nevelés-oktatás feladata az iskolai alapműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák. A kompetenciák kialakítását az egyes műveltségi területek tananyagával valósítjuk meg.

A gimnáziumban tovább mélyítjük és megszilárdítjuk az alapműveltséget minden területen, valamint felkészítjük az érettségizőket a pályaválasztásra és a továbbtanulásra. Az emelt óraszámú tantervek és a szakkörök az elsődleges színterei ennek a munkának.

- A biztonságos szóbeli és írásbeli kommunikációt az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával igyekszünk fejleszteni.
- Fontosnak tartjuk a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.

- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását változatos módszerek alkalmazásával kívánjuk megvalósítani,
- Az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával,

Fokozatosan bővítjük, kiteljesítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulószervezési módokat.

2.5. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a Köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

A mindennapos testnevelés, testedzés, testmozgás célja annak elősegítése, hogy a könnyű fizikai munka és a hatékony szellemi munkavégzéshez szükséges fizikai szintet minden tanuló elérje, és az oktatás ideje alatt megtartsa (ne essen vissza).

Növelni kell azon tanulók arányát, akiknél az iskolai testnevelés és sport kellő élettani hatást ér el. Célunk, hogy diákjaink a jövőben testmozgásban gazdagabb életmódot folytassanak, mint jelenleg.

Alsó tagozat

Az alsó tagozatos testnevelésben a tanulók alapvető mozgásmintáinak és mozgáskészségeinek kialakítása, formálása, illetve a szabályozott mozgásvégrehajtás alapjainak az elsajátítása a legfontosabb cél.

Az alapkészségek (természetes mozgásformák) mozgásmintáinak megszilárdulása, magabiztos végrehajtásuk kialakulása kiemelkedően fontos ebben az időszakban, mivel ezek jelentik a hatékony és gyors mozgástanulást, továbbá a bonyolultabb sportági mozgások alapfeltételeit.

1. osztály	2. osztály	3. osztály	4. osztály
Előkészítő és preventív mozgásformák 10 óra + folyamatos	Előkészítő és preventív mozgásformák 10 óra + folyamatos	Előkészítő és preventív mozgásformák 10 óra	Előkészítő és preventív mozgásformák 10 óra
Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák 38 óra	Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák 38 óra	Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák 27 óra	Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák 27 óra
Manipulatív természetes	Manipulatív természetes	Manipulatív természetes	Manipulatív természetes

mozgásformák 27 óra	mozgásformák 27 óra	mozgásformák 35 óra	mozgásformák 35 óra
Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladat megoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladat megoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladat megoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladat megoldásokban 15 óra
Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladat megoldásokban 20 óra	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladat megoldásokban 20 óra	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladat megoldásokban 20 óra	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladat megoldásokban 20 óra
Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban 15 óra	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban 15 óra	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban 15 óra	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban 15 +18 óra
Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladat megoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladat megoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladat megoldásokban 7 óra	Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladat megoldásokban 7 óra
Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgás rendszerekben 22+18 óra	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgás rendszerekben 22+18 óra	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgás rendszerekben 30+18 óra	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgás rendszerekben 12+18 óra
Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra

Felső tagozat

A felső tagozaton a tanulók a mozgástanulás magasabb szintjére lépnek. Az alapokat az 1–4. évfolyamon megvalósuló céltudatos fejlesztési folyamat biztosítja. Erre építve valósul meg 5. évfolyamtól az életkori sajátosságokat és a szenzitív időszakokat szem előtt tartó, komplex készség- és képességfejlesztés.

5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Természetes és nem term. mozgásformák: 18 óra	Természetes és nem term. mozgásformák: 18 óra	Természetes és nem term. mozgásformák: 17 óra	Természetes és nem term. mozgásformák: 14 óra
Sportjátékok: 52 óra	Sportjátékok: 70 óra	Sportjátékok: 25 óra	Sportjátékok: 31 óra
Atlétikai jellegű feladatok: 29 óra	Atlétikai jellegű feladatok: 20 óra	Atlétikai jellegű feladatok: 30 óra	Atlétikai jellegű feladatok: 28 óra

Torna jellegű feladatok: 20 óra	Torna jellegű feladatok: 29 óra	Torna jellegű feladatok: 16 óra	Torna jellegű feladatok: 18 óra
Alternatív környezetben üzhető sportok: 23 óra	Alternatív környezetben üzhető sportok: 23 óra	Alternatív környezetben üzhető sportok: 10 óra	Alternatív környezetben üzhető sportok: 17 óra
Önvédelmi és küzdősportok: 38 óra	Önvédelmi és küzdősportok: 20 óra	Önvédelmi és küzdősportok: 10 óra	Képességfejlesztés: 28 óra
Képességfejlesztés: 27 óra	Képességfejlesztés: 19 óra Úszásoktatás: 18 óra	Képességfejlesztés: 18 óra	Fizikai Állapot felmérés: 5 óra
Fizikai Állapot felmérés: 5 óra	Fizikai Állapot felmérés: 5 óra	Fizikai Állapot felmérés: 5 óra	
Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra	Összesen: 108 óra	Összesen: 108 óra

A gimnáziumban a felnőttoktatás keretében nincsenek testnevelés órák.

2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A pedagógiai program lehetőséget biztosít a gyermekek személyiségének széleskörű kibontakoztatására.

Ezt segítik a kötelező tantárgyakon felül választható tárgyak, foglalkozások, melyek segítségével még több ismerethez jutnak, ezzel fejlesztve készségeiket, képességeiket.

Alsó tagozaton választható

- Tehetséggondozás, fejlesztés
- Versenyekre való felkészítés
- Sportkörök /görkorcsolya, néptánc, karate/
- Szakkörök: sakk, média, kiscukrász

Felső tagozaton választható

- Tehetséggondozás, fejlesztés
- Versenyekre való felkészítés
- Sportkörök /görkorcsolya, néptánc, karate/
- Szakkörök: sakk, média, kiscukrász

Egyéb, az iskolára jellemző specialitások, melyeket tanulóink választhatják:

- Az alsó tagozatos osztályokat nagy felmenő rendszerben egész napos formában
- Felső tagozaton tanulószoba.

Intézményünk személyi feltételei és az évfolyamonkénti tanulócsoportok száma nem teszi lehetővé a szabad pedagógusválasztást az első évfolyam indításakor és utána sem.

A tanulók viszont szabadon dönthetnek arról, hogy melyik foglalkozáson, szakkörben, tehetséggondozó körben vesznek részt.

A tanítók, tanárok minden tanév elején hirdetik meg a választható tárgyak, foglalkozások nevét, idejét, melyre a tanulók írásban jelentkezhetnek szülői engedéllyel.

2.7. A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést az iskola kötelezően vállalja

A cím folytatása: továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát

A felnőttoktatásban nem jellemző, hogy a tanulók emelt szintű érettségire jelentkeznek. Így az intézmény kötelező jelleggel nem is vállalja a felkészítést az emelt szintű érettségire.

Középszinten a kötelező érettségi tantárgyak – magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika és idegen nyelven kívül a tanult tantárgyak bármelyikéből tehetnek a tanulók ötödik tantárgyként érettségi vizsgát.

Ezek a tantárgyak:

- digitális kultúra
- kémia
- biológia
- fizika
- földrajz
- állampolgári ismeretek

2.8. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

Az érettségi vizsgával összefüggésben az egyes érettségi vizsgatárgyakból meg kell határozni és a pedagógiai programban szerepeltetni kell a középszintű érettségi vizsga témaköreit. A témakörök a 2020-as NAT alapján a következők:

Tantárgy	Témakörök
Magyar nyelv	Kommunikáció • A nyelv, mint kommunikáció • Pragmatika • Nyelvi és vizuális kommunikáció • A kommunikáció működése • Személyközi kommunikáció • A tömegkommunikáció A magyar nyelv története • A nyelv, mint történeti képződmény • A magyar nyelv rokonsága

	• Nyelvtörténeti korszakok • A magyar nyelv szókészletének alakulása Ember és nyelvhasználat • Ember és nyelv • 8 A 2020/2021-es tanévben induló 9. évfolyamtól felmenő rendszerben. • A jel, a jelrendszer • Általános nyelvészet • Nyelvváltozatok • Nyelv és társadalom • Nyelv és politika, nyelvművelés A nyelvi rendszer • A nyelv, mint jelrendszer • Hangtan • Alaktan és szótan • A mondat szintagmatikus szerkezete • Mondattan A szöveg • A szöveg és a kommunikáció • A szöveg szóban és írásban • A szöveg szerkezete és jelentése • Szövegértelmezés • Az intertextualitás • A szövegtípusok A retorika alapjai • A nyilvános beszéd • Érvelés, megvitatás, vita Stílus és jelentés • Szóhasználat és stílus • A szójelentés • Stílusesszók • Stílusréteg, stílusváltozat Digitális kommunikáció • A digitális kommunikáció ismérvei • A digitális kommunikáció társadalmi aspektusai • Digitális szövegtípusok • Digitális szemléltetés • Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában
Magyar irodalom	Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők • Ady Endre • Arany János • Babits Mihály • Herczeg Ferenc • Jókai Mór • József Attila • Kosztolányi Dezső

	• Mikszáth Kálmán • Petőfi Sándor • Vörösmarty Mihály Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők: • Janus Pannonius • Balassi Bálint • Zrínyi Miklós • Mikes Kelemen • Csokonai Vitéz Mihály • A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése • A reformáció világi irodalma • A barokk irodalma • Népszerű világi költészet a 17-18. században: a kuruc kor lírája Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők: • Berzsenyi Dániel • Gárdonyi Géza • Illyés Gyula • Juhász Gyula • Karinthy Frigyes • Kölcsey Ferenc • Krúdy Gyula • Márai Sándor • Mikszáth Kálmán • Móricz Zsigmond • Nagy László • Örkény István • Pilinszky János • Radnóti Miklós • Szabó Lőrinc • Szabó Magda • Tóth Árpád • Weöres Sándor A fenti lista bővíthető egy, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel. Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból: • Áprily Lajos • Dsida Jenő • Gion Nándor • Kányádi Sándor • Kovács Vilmos • Reményik Sándor • Sütő András • Tamási Áron • Wass Albert A fenti lista bővíthető egy, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel. Művek a kortárs magyar irodalomból:

	• Kortárs műalkotás: a mindenkori vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás. Művek a világirodalomból • Választható korok és művek a világirodalomból a líra és epika tárgyköréből Színház és dráma • Szophoklész egy műve • Shakespeare egy műve • Molière egy műve • Katona József: Bánk bán • Madách Imre: Az ember tragédiája • Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov • Örkény István egy drámája • Egy 20. századi magyar dráma Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemző bemutatása a lehetséges témák egyikéből.
Történelem	Az ókor • Politika • Ókori civilizációk öröksége • Vallások A középkor • Az iszlám világ • Gazdaság, társadalom, állam • Egyház és kultúra Európában és Magyarországon • Magyar őstörténet és honfoglalás • A keresztény államalapítás és az Árpád-kor • A vegyesházi királyok kora A kora újkor • A földrajzi felfedezések és következményeik • A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon • Törökellenes és rendi küzdelmek • Erdély • Magyarország a Habsburg Birodalomban • A felvilágosodás Az újkor • Politikai eszmék • Az ipari forradalom első hulláma • A reformkor • A forradalom és szabadságharc • Az ipari forradalom második hulláma a világban és Magyarországon • A szocializmus • Polgári állam, nagyhatalmi törekvések • A dualizmus kora • A nemzetiségi kérdés Magyarországon A világháborúk kora

	• Az első világháború • Politikai változások a háború után • Párizs környéki békék • Állam, ideológia és gazdaság a két világháború között • Politika és gazdaság Magyarországon • Társadalom és életmód Magyarországon • A második világháború • Magyarország a második világháborúban • A holokauszt Európában és Magyarországon • Magyarország pusztulása A hidegháború kora • A hidegháború kora • A kétpólusú világ felbomlása • A kommunista diktatúra kiépítése és működése • Az 1956-os forradalom és szabadságharc • A kádári diktatúra • A rendszerváltoztatás Magyarországon A jelenkor • Nemzetközi együttműködés, globális világ • Politikai intézmények Nemzet
Matematika	Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok • Halmazok • Halmazműveletek • Számosság, részhalmazok • Matematikai logika • Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában • Kombinatorika • Gráfok Számelmélet, algebra • Alapműveletek • A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek • Oszthatóság • Számrendszerek • Racionális és irracionális számok • Valós számok • Hatvány, gyök, logaritmus • Nevezetes azonosságok • Arányosság • Százalékszámítás • Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek • Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek • Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek • Négyzetgyökös egyenletek • Exponenciális egyenletek • Első- és másodfokú egyenlőtlenségek Függvények, az analízis elemei • A függvény fogalma, jellemzői • Egyváltozós valós függvények • A függvények grafikonja, függvénytranszformációk

	• A függvények jellemzése • Sorozatok • Számítási és mértani sorozatok • Kamatos kamat, gyűjtőjárdék, törlesztőrészlet számítás • Geometria, koordináta-geometria, trigonometria • Tételek tulajdonságai • A távolságfogalom segítségével definiált ponthalmazok Geometriai transzformációk • Egybevágósági transzformációk • Hasonlósági transzformációk • Háromszögek tulajdonságai • Négyszögek tulajdonságai • Sokszögek tulajdonságai • Kör tulajdonságai • Térbeli alakzatok • Vektorok síkban és térben • Trigonometria • Pontok, vektorok • Egyenes egyenlete $y = mx + b$, illetve $x = c$ alakban • Kör egyenlete • Kerület fogalma • Terület: háromszög, nevezetes négyszögek, szabályos sokszögek, kör, körcikk, körszelet és körgyűrű • Felszín, térfogat: hasáb, gúla, forgáshenger, forgáskúp, gömb, csonkagúla és csonkakúp Valószínűség-számítás, statisztika • Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai • Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók • A valószínűség-számítás elemei
Élő idegen nyelvek	Személyes vonatkozások, család • A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai) • Családi élet, családi kapcsolatok • A családi élet mindennapjai, otthoni teendők • Személyes tervek Ember és társadalom • A másik ember külső és belső jellemzése Baráti kör • A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel • Ünnepek, családi ünnepek Öltözködés, divat • Hasonlóságok és különbségek az emberek között Környezetünk • Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása) • A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek • A városi és a vidéki élet összehasonlítása Növények és állatok a környezetünkben • Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért? • Időjárás

Az iskola

- Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

A munka világa

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

Életmód

- Napirend, időbeosztás
- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészségmegőrzésben, testápolás)
- Étkezési szokások a családban Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)

Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet
- Kulturális események

Utazás, turizmus

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

Tudomány és technika

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

Gazdaság

- Családi gazdálkodás
- A pénz szerepe a mindennapokban
- Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank), online szolgáltatások igénybevétele

Digitális kultúra	Szövegszerkesztés • A szövegszerkesztő használata • Szövegjavítási funkciók • Szövegszerkesztési alapok • Táblázatok és objektumok a szövegben Számítógépes grafika és képszerkesztés • Grafika • A rasztergrafika • A vektorgrafika • Képek feldolgozása Bemutató készítése • Bemutató készítés Táblázatkezelés • A táblázatkezelő használata • A táblázat szerkezete • Adatok a táblázatokban • Táblázatformázás • Diagramok és egyéb objektumok Adatbázis-kezelés • Az adatbázis-kezelés alapfogalmai • Az adatbázis szerkezete és kialakítása • Adatbázis-kezelési műveletek Publikálás a világhálón • Webhely felépítése • Web dokumentum tartalma • Web dokumentum formázása Algoritmizálás, adatmodellezés • Adatszerkezetek, adat be- és kivetel • Algoritmus leíró eszközök • Elemi algoritmusok • Rekurzio A programozás eszközei • Programozási nyelv • Programfejlesztés és környezet
Fizika	Mozgás és egyensúly • Egyszerű mozgások • Összetett mozgások • Ismétlődő mozgások • Dinamika, a közlekedés és sportolás fizikája • Gépek Energia, munka, hő • Munka, energia • A melegítés és hűtés következményei Víz, levegő, környezet • Víz, levegő • Környezet Elektromosság

	• Szikrák, villámok • Elektromosság a környezetünkben • Generátorok és motorok Hullámok, kommunikáció, fény • A hullámok szerepe a kommunikációban • Képek és látás Atomfizika, magfizika • Az atomok és a fény • Az atommag szerkezete A Világegyetem megismerése • A gravitációs mező • Csillagászat Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek • A fizikatörténet jelentősebb személyei • Felfedezések, találmányok, elméletek • A jelen kihívásai
Biológia	Bevezetés a biológiába • A biológia tudománya • Fizikai, kémiai alapismeretek Egyed alatti szerveződési szint • Szervetlen és szerves alkotóelemek • Az anyagcsere folyamatai • Sejtalkotók (az eukarióta sejtben) Az egyed szerveződési szintje • Nem sejtes rendszerek • Sejtes rendszerek • Többsejtű eukarióták • Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak Az emberi szervezet • Homeosztázis, rendszerszemlélet • Kültakaró • A mozgás • A táplálkozás • A légzés • Az anyagszállítás • A kiválasztás • A szabályozás • Szaporodás és egyedfejlődés Egyed feletti szerveződési szintek • Populáció • Életközösségek (élőhely típusok) • Bioszféra • Ökoszisztéma • Környezet- és természetvédelem • Fenntarthatóság Öröklődés, változékonyság, evolúció • Molekuláris genetika • Mendeli genetika

	• Evolúció • A bioszféra evolúciója
Kémia	Általános kémia • Atomszerkezet • Kémiai kötések • Molekulák, Összetett ionok • Anyagi halmazok • Kémiai átalakulások Szervetlen kémia • Hidrogén • Nemesgázok • Halogénelemek és vegyületeik • Az oxigéncsoport elemei és vegyületei • A nitrogéncsoport elemei és vegyületei • A szénsoport elemei és vegyületei • Fémek Szerves kémia • A szerves vegyületek általános jellemzői • Szénhidrogének • Halogéntartalmú szerves vegyületek • Oxigéntartalmú szerves vegyületek • Nitrogéntartalmú szerves vegyületek • Szénhidrátok • Fehérjék • Nukleinsavak • Műanyagok • Energiagazdálkodás Kémiai számítások • Az anyagnemesség • Gázok • Oldatok, elegyek, keverékek • Számítások a képlettel és a Kémiai egyenlettel kapcsolatban • Termokémia • Kémiai egyensúly • Kémhatás • Elektrokémia

Földrajz	Tájékozódás a földrajzi térben • A térkép • Tájékozódás térképen és a térképpel • Távérzékelés és térinformatika Tájékozódás a kozmikus térben és az időben • A Világegyetem • A Nap és kísérői • A Föld és mozgásai • Az űrkutatás A geoszférák földrajza • A kőzetburok földrajza • A levegőburok földrajza • A vízburok földrajza A geoszférák kölcsönhatásai, a földrajzi övezetesség • A földfelszín formálódása • A külső erők felszínformáló tevékenysége • A talaj • A geoszférák közötti kapcsolatok • A szoláris és a valódi éghajlati övezetek • A vízszintes földrajzi övezetesség • A függőleges földrajzi övezetesség • A geoszférák fejlődése a múltban, földtörténet Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században • A népesség földrajzi jellemzői • Településtípusok, urbanizáció A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig • A nemzetgazdaságok és a világgazdaság • Integrációs folyamatok • A globalizáció • A monetáris világ Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában • A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai • Magyarország természeti adottságai • Magyarország társadalmi jellemzői • A hazai gazdasági fejlődés jellemzői • Hazánk tájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe • A magyarországi régiók földrajzi jellemzői • Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme • Magyarország környezeti állapota • Az országhatárokon átívelő kapcsolatok Európa földrajza • Európa általános természetföldrajzi képe • Európa általános társadalomföldrajzi képe • Az Európai Unió • Európa regionális földrajza Az Európán kívüli kontinensek földrajza • A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe

	• Ázsia földrajza • Ausztrália és Óceánia földrajza • A sarkvidékek földrajza • Afrika földrajza • Amerika földrajza Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái • A globálissá váló környezetszennyezés és következménye • Demográfiai és urbanizációs problémák • Élelmezés és egészség • A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei • A környezet- és a természetvédelem feladatai, a globális béke fenntartása
Állampolgári ismeretek	A család, a családi szocializáció • A család fogalma és funkciói. Családi szerepek. • A házasság intézménye, hagyományos családmodell, a család társadalmi funkciói. • Párkapcsolatok, családtervezés, gyermekvállalás kérdése. A család gazdálkodása és pénzügyei • A háztartás bevételei. • A háztartás kiadásai: fogyasztás, beruházás. • Megtakarítás a háztartásban – megtakarítás formái. • A hitelfelvétel módok, feltételei és kockázatai. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás • Az alapvető emberi jogok, állampolgári jogok és kötelezettségek. • Egyéni és közösségi jogok. Az állampolgárság fogalma. • Állampolgárság létrejötte. • Az Alaptörvény legfontosabb részei. Az országgyűlési, önkormányzati és európai parlamenti választások, a népszavazás intézménye. • A civil társadalom szervezetei. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem • A nemzettudat alkotóelemei és a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formái. • Az anyaország feladatai a határon kívül élő magyarság identitásának megőrzésében. • A nemzetállamok szerepe a globális világban és az Európai Unióban. • Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszere. • A globalizáció hatása a nemzeti kultúrákra. • A magyar honvédség szerepe, feladatai. • Biztonságpolitikai kihívások a 21. században. A magyar állam intézményei • A köztársasági elnök szerepe. • A törvényhozói hatalom rendszere. • A törvényalkotás folyamata és a jogszabályi szintek.

	• Politikai pártok. • A végrehajtó hatalom rendszere (országos és helyi szint). • A nagy ellátórendszerek. • Az önkormányzatiság fogalma. • A helyi önkormányzatok szervezete és működése. • A közigazgatás rendszere. • Az igazságszolgáltatás rendszere, felépítése, szereplői. • Jogi alapismeretek: jogsérelem, jogorvoslat. • Az ellenőrző intézmények (AB, ÁSZ). • A rendőrség feladatai és jogai. Az állam gazdasági szerepvállalása • Államháztartás, központi költségvetés és a fiskális politika. • Az állam piaci és nem piaci feladatai. • Az újraelosztási rendszerek. • Az államadósság kialakulása és finanszírozása. • A fő makrogazdasági mutatók. • A gazdasági növekedés, stagnálás, foglalkoztatottság, munkanélküliség, infláció. • Adók és járulékok. • Az állam gazdasági szerepének liberális, baloldali és konzervatív értelmezése. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése • Állampolgári dokumentumok: személyi igazolvány, lakcímkártya, diákigazolvány, útlevél, adóazonosító, TAJ kártya, jogosítvány. • A hivatali ügyintézés lehetőségei. • Szerződések típusai. • Motivációs levél, önéletrajz, állásinterjú. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem • A fogyasztóvédelem fogalma és lehetséges területei. • Demográfiai folyamatok hazánkban és a nagyvilágban. • A technikai civilizáció és a gazdasági növekedés hatása a természeti környezetre. Bankrendszer, hitelfelvétel • A nemzetközi és a hazai bankrendszer. • Pénzügyi tranzakciók. Hitel (kamat, futamidő, fedezet, saját erő, THM). • Az MNB működése, feladatai és a monetáris politika. Vállalkozás és vállalat • A gazdaság alapintézményei, törvényszerűségei és gazdasági szereplői. • A tulajdonformák. • Vállalkozási formák, cégtípusok. • Az üzleti terv.

2.9.A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Értékelés

A Pedagógiai Program sarkalatos pontja az értékelés, amely a tanítási - tanulási folyamat minden mozzanatára kihat.

A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért eredmények megerősítése.

A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Ugyanakkor az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott tanuló aktuális teljesítőképessége, az, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki a munka, a feladat elvégzése érdekében.

A tévedések megbeszélése, kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a tanulókat a szorongástól.

Az iskola alapelvei összeegyeztethetők az osztályzatokban kifejeződő minősítő értékeléssel.

A program célja, hogy az értékelés során első és második osztály félévében:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- megjelenjék, hogy a gyerek saját lehetőségeit mennyire aknázza ki.

Az értékelés menete

Az első és második osztály félévében a tanulók írásbeli - digitális naplóban rögzített - értékelése félév zárásakor és a tanév végén történik.

A tanévközi értékelés az második évfolyam félévétől kezdődően jelenik meg.

Első osztályban félévkor és év végén és második osztály félévkor egyénre szabott fejlődési beszámolót kapnak kézhez a gyerekek és szüleik. Az értékelési szempontok összetettek, nem egy-egy tantárgyra, hanem a gyermek egész személyiségének fejlődésére koncentrálnak.

Tartalmazzák:

- a tanulást befolyásoló tényezők fejlettségének,
- érzelmi életének,
- társas kapcsolatainak,
- a tanulási technikák szintjeinek fő jellemzőit,
- a kommunikációs és olvasási képességek
- a számolási és matematikai képességek
- a művészeti és mozgásos tevékenységek
- illetve a tanult tantárgyak értékelését.

Tanév végén az értékelő lapok az optimális szinteket röviden tartalmazzák, az ahhoz és önmagához viszonyított fejlődés együtt jelenik meg, több alternatíva közti választás lehetőségét biztosítva.

Például olvasás - írás készség értékelése (1. oszt. év végén)

- Hangos olvasás: betűzve, szótagolva, szóképekben, szólamokban, folyamatosan hangsúlyozva olvas.
- Hangos olvasás pontossága: sok hibával, kevés hibával, hibátlanul olvas.
- Szövegértés szintje: nem érti, segítséggel érti, érti az olvasott szöveget.
- Szövegfeldolgozás szintje: még nem képes önállóan szövegfeldolgozásra, segítséggel, algoritmus alapján, önállóan dolgozza fel a szöveget.
- Olvasási tempója: lassú, megfelelő, gyors.
- Az írás grafikai kivitelezése: általában szabálytalan, általában szabályos, szabályos, rendezetlen, változóan rendezett, rendezett.

Az első évfolyam első és második félévében szöveges formában zajlik a tanulók teljesítményének értékelése, félévkor szöveges értékelést kapnak, majd a második félév után megjelennek az érdemjegyek, és az év végi záró értékelés érdemjegyekkel történik.

Ennek megfelelően

- a tanulók értékelése második félév után ötfokozatú érdemjegyekkel történik.
- A magasabb évfolyamba lépés feltétele a kerettantervben meghatározott továbbhaladási feltételek elérése.
- Javítóvizsgára kötelezett az a tanuló, aki a második, harmadik, negyedik, ötödik, hatodik, hetedik, nyolcadik évfolyamon nem teljesítette a tantervben feltüntetett továbbhaladási feltételeket, illetve a hetedik, nyolcadik osztályban az év végi értékeléskor egy vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott. A javítóvizsgán a tantervben meghatározott követelmények teljesítése esetén juthat túl.
- Az integrált, enyhén értelmi sérült tanulók értékelése során az adott évfolyamon feltüntetett csökkentett követelményrendszer a meghatározó.
- Az egyéni haladási tempóra figyelve kellő egyéni fejlesztés, differenciált tanulószervezés segítségével amennyiben lehetséges – kerüljük az évismétlést.

Az egyes tantárgyak értékelésének speciális elvei

A központi és a helyi tantervek követelményrendszere jelentik az értékelésében a viszonyítási alapot. Érdemjegyet adni csak azoknak a tananyagelemeknek a tudására lehet, amelyekre a követelmények vonatkoznak (tehát csak a kötelező tananyag elsajátításának mértékét és milyenségét lehet osztályzatokkal rögzíteni).

Az értékelés szabályai

- a felelet témáját ajánlott jelölni
- a tanuló többletmunkáját ajánlott figyelembe venni
- a készségtantárgyakból a tantervi követelményeknek megfelelő értékelés legyen
- a helytelen viselkedés miatt elégtelen osztályzat nem adható
- a feladatlap, ellenőrző témazáró dolgozat csak abban az esetben értékelhető érdemjeggyel, ha a tanuló visszakapja azt
- a dolgozatokat tanév végéig és + 1 évig meg kell őrizni
- értékeljük a tanuló sikeres és sikertelen munkáját egyaránt
- az értékelés ne átlagszámítással történjen, a tanuló fejlődését tükrözze
- a helyesírási hibákat minden esetben ki kell javítani, de a szaktárgyi jegybe nem kell beleszámítani
- egy nap kettőnél több témazáró dolgozatra ne kerüljön sor
- a tanuló szóbeli feleletét kiválthatja az írásbeli felelet (pl. szódolgozat)

A tanévzáró ünnepélyen dicsérő oklevélben részesülnek azok a tanulók, akik kitűnő vagy jeles tanulmányi eredményt értek el, ugyancsak ez alkalommal kapnak könyvjutalmat az országos, megyei, területi versenyeken jó helyezést elért diákok. Könyvjutalom jár a kiváló közösségi munkáért is.

Évente lehetőség nyílik több végzős tanulónak a 8 év során tanúsított eredményes, vagy kimagasló teljesítményéért.

Az odaítélés szempontjai:

- tanulmányi munka
- versenyek
- közösségi munka
- sport teljesítmény

2.10. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

A tanulók szóbeli és írásbeli beszámoltatásának rendje, formái

Az iskola pedagógusai a tanulói teljesítmények, az egyéni haladás folyamatos megfigyelését, elemzését tartják célravezetőnek. A differenciáló tanulószervezési eljárások, a kiscsoportokban végzett munka, az egyéni fejlesztés mind lehetőséget teremt erre. A diagnosztizálást, a hibák korrigálását, a tanulói feladatvégzés folyamatos, segítő megfigyelése biztosítja.

Az első évfolyamon kezdődően írnak mérést a tanulók. Az írásbeli beszámoltatás fontos elve, hogy időben differenciáltan, az adott tananyagrészt biztos elsajátítása után történik. A sajátos nevelési igényű tanulók mérőlapjai a rájuk vonatkozó, szükség szerint csökkentett ismeretanyagot, tevékenységet tartalmaznak. Célszerű a beszámoltatást a nagyobb témakörök lezárásakor elvégezni. Minden évfolyamon lehetőség biztosított javító dolgozat írására.

Az évfolyamokon az írásbeli beszámoltatások minősítése osztályzattal történik. A százalékos teljesítmény és az osztályzás összefüggése a következő:

91-100 %	jeles
76-90 %	jó
51-75 %	közepes
36-50 %	elégséges
0-35 %	elégtelen

Az alsó tagozaton szóbeli beszámoltatás csak ritkán fordul elő (versek memoriterek számonkérése). Helyette önként vállalt kiselőadások megtartása, gyűjtőmunkák ismertetése történik.

A felső tagozaton az osztályokban az adott tantárgytól függően szóbeli beszámoltatás is történik, de ennek rendje, formája nem szabályozott. A szóbeli beszámoltatás alkalmazásánál az iskola pedagógiai elvei a meghatározók (megerősítés, differenciálás, egyéni lehetőségek figyelembevétele).

Félévi és év végi értékelésnél további helyi szabályozás:

- 1,99	elégtelen
2,00 - 2,49	elégséges
2,50 - 3,49	közepes
3,50 - 4,49	jó
4,50 - 5,00	jeles

Az értékelés tizedes jegyekre bontva jelenik meg a táblázatban.

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Intézményi mérés, értékelés formái Mérés, értékelés	Cél	Forma	Idő	Felkészülési idő	Felelős

megnevezése					
Órai számonkérés	Egy-egy órán megszerzett ismeret számonkérése	Szóbeli felelet Írásbeli felelet IKT eszköz Tantermi szavazócsomag Új tanulásszervezési módszerek	Akár minden órán	Egy-egy óra	Szaktanárok
Témazáró dolgozat	Egy témakör lezárása szummatív mérés	Írásbeli IKT eszköz	Félévenként min.2	Több óra	Szaktanárok, munkaközösség vezetők
Év eleji szintfelmérő 2-4. oszt.	Megőrzött tudás mérése formatív mérés	Írásbeli	Évente szeptemberben	Nincs	Szaktanárok
Év eleji dolgozat	Az előző tanévben megszerzett tudás mérése	Írásbeli Szóbeli IKT eszköz	Évente szeptemberben	Több óra	Szaktanárok Munkaközösség vezetők
Év végi dolgozat	Egy-egy évfolyamon megszerzett és adott évfolyamra érvényes követelmény mérése	Írásbeli Szóbeli IKT eszköz	Évente, májusban, illetve júniusban	Több Óra	Szaktanárok Munkaközösség vezetők

Írásbeli feladatok értékelése

Az írásbeli beszámoltatás formái	Funkciója	Gyakorisága	Rendje	Az értékelésben betöltött szerepe	Korlátai
Írásbeli felelet (röpdolgozat)	Egy kisebb tananyag, anyagrész számonkérése	Tanóránként	Tanóránként maximum 15-20 percben	Felelet értékű	
Tudáspróba, dolgozat, felmérés	Egy-egy tananyag számonkérése	Egy témakör lezárásakor	Maximum 45 perc	Felelet értékű	Egy nap maximum kettő tantárgyból előre jelezve /Házirend/
Témazáró /szummatív/	Egy-két témakör, tananyag lezárásakor	Tantárgyanként változó, évente kb. 3-4 alkalommal	Maximum 45 perc	Súlyozottan számít	Egy nap maximum kettő témazáró – megfelelő időben előre jelezve

					/Házirend/
Év végi felmérés	Az éves tananyag számonkérése	Év végén	45- 60 perc	Szaktárgyanként meghatározva	

2.11. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Kritériumok

- Az írásbeli és szóbeli feladatok kapcsolódjanak a témakörhöz
- A tananyag elmélyítése, gyakorlása a fő cél
- Életkori sajátosságok figyelembevételével kapnak a tanulók szorgalmi feladatokat, gyűjtőmunkát,
- Alsó tagozaton az aznap megtanult ismeretek gyakoroltatása és elmélyítése, rögzítése zajlik az önálló tanulási órákon a „tanulási időben”
- A tanulási idő alatt zajló szakkörök, iskolán belüli elfoglaltságok esetén úgy kell megszervezni az önálló tanulást, hogy arra minden tanulónak biztosítsunk időt.
- Alsó tagozaton a szóbeli és írásbeli feladatok megoldása együttesen legfeljebb 1 órát vegyen igénybe.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

A tanulókat (versenyre készülőket, a tantárgy iránt aktívan érdeklődőket) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

2.12. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Csoportbontást a közoktatási törvény alapján, illetve a fenntartó finanszírozásának függvényében tervezhetjük.

Tapasztalatunk az, hogy kisebb csoportokban tanulóink magatartása, viselkedéskultúrája, tanórai aktivitása sokkal eredményesebb.

Az esetleges csoportbontásokkal célunk lenne, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A választható tantárgyak, foglalkozások esetében a tanulók és a szülők választásukat aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.13. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Nem terveztünk egyetlen tantárgy keretében sem ilyen tananyagot, mivel nem jellemző településünkön a nemzetiségek nagy létszámban való jelenléte.

2.14.Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei, programok, tevékenységek

2.14.1.Az iskola egészségnevelési elvei, tevékenységei, programjai

Az egészségnevelés célja

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre.

Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

Az egészségnevelés feladatai

- szemléletformálás,
- helyes értékrend kialakítása,
- felvilágosító munka,
- megelőzés,
- egészségünk védelme, megóvása.

Az egészségnevelés területei

- személyiségfejlesztés,
- egészséges táplálkozás,
- káros szenvedélyek elkerülése: alkohol, dohányzás, drog,
- betegségek megelőzése, ill. felismerése,
- testkultúra, személyi higiénia kialakítása,
- szexuális nevelés,
- a lelki egyensúly megteremtése,
- a helyes napirend kialakítása,
- a mozgás igényének kialakítása, mindennapos testmozgás.

Az egészségnevelés színterei

Tanítási órákon

Minden tanár, tanító képes arra, hogy szaktárgyába megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit, és azt be is építse a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

Egészségnevelés tanórán kívül

- iskolai sportkörök
- egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, hallás-és látásvizsgálatok, stb.)
- egészségügyi felvilágosító előadások
- versenyekre való felkészítés (A tanulók igényei szerint más sportágakban, egészség-és környezetvédelmi témákban is szervezünk, biztosítunk felkészülési lehetőséget.)

- oktatáson való részvétel

Iskolai étkeztetés

Az egészségnevelés és fejlesztés fontos területe az egészséges táplálkozás. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti.

2.14.2. Az iskola környezeti nevelési elvei, tevékenységei, programjai

Az iskolának sokoldalú szerepet kell vállalnia a környezeti tudatosság kialakításában. Ennek értelmében legfőbb feladatunk a tanulók szemléletformálása és tárgyi ismereteinek gyarapítása. A szemléletformálás együtt kell, hogy járjon a helyi környezeti problémák és értékek megismertetésével. Cél a természet megismertetése, annak szeretetére, védelmére való törekvés fontosságának tudatosítása, valamint a felelősségtudat alakítása közvetlen környezetünk védelme, ápolása érdekében.

A szűkebb környezet megóvásának készség szintre emelése lehetővé teszi olyan állampolgárok nevelését, akik óvják, ápolják környezetüket.

Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- bemutatjuk és gyakoroltatjuk tanulóinkkal azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében - foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - ✓ a környezet fogalmával,
 - ✓ a földi rendszer egységével,
 - ✓ a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - ✓ a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - ✓ lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - ✓ lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek;
- a környezeti nevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:
 - ✓ minden évben az „Állatok világnapja”, a „Madarak és fák napja alkalmából” környezetvédelemmel kapcsolatos játékos vetélkedővel, akadályversennyel,
 - ✓ a Víz világnapja alkalmából rajzversenyen való részvétel;
 - ✓ a szárazelemgyűjtés megszervezése az iskolában.

A környezeti nevelés célja

- a helyi környezeti problémák megismertetése, megoldása
- a helyi környezeti értékek megismertetése és aktív megóvása (környezetvédelem)

- az ismeretközvetítésen keresztül aktív állampolgárrá nevelés
- szemléletformálás, környezettudatos gondolkodás kialakítása
- a fenntartható fejlődés előmozdítása

A környezeti nevelés megjelenése a tananyagban

A környezeti nevelés elsősorban az iskolai tananyag (minden tantárgy) szerves részét kell, hogy képezze, de támaszkodni kívánunk a tanórán kívül adódó lehetőségekre is.

A tanórán kívüli tevékenységek, melyek a környezeti nevelést segítik, a következők

- tanulmányi és osztálykirándulások (az anyagi lehetőségek függvényében)
- szakkörök
- táborok (pályázati lehetőség)
- akciók, szervezett tevékenységek (pl. iskolai körlet takarítása, hulladékgyűjtés)
- pályázatok, vagy saját erőforrásból (fásítás, parkosítás)

A környezeti nevelés megvalósításának szinterei

- kötelező tanórai tantárgyak: biológia, fizika, kémia, osztályfőnöki óra, természetismeret, földrajz, rajz, történelem, magyar nyelv
- család, szülők bevonása a nevelési munkába – partnerkapcsolat kiépítése

Az intézmény működésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

A szavakban átadott tudás mellett nagyobb jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy a környezeti nevelés eszméje az egész iskola működését hassa át.

A környezeti nevelés tartalma

- a globális, a helyi és a személyes jövőkép kialakítása
- természetvédelem
- fenntartható fejlődés
- biológiai sokféleség
- fogyasztási szokások
- fásítás
- szelektív hulladékgyűjtés
- egészséges táplálkozás
- lelki egészség fejlesztése
- az iskola víz- és energiahasználatának csökkentése
- környezetbarát anyagok használata (pl. füzetek, papírtálca helyett mosható tálca, stb.), hulladékcsökkentésre való törekvés
- egészséges életmód
- káros szenvedélyek elleni küzdelem
- saját település értékeinek megőrzése
- saját település gondjainak megismerése
- a környezetvédelem családi lehetőségei
- anyag- és eszköztakarékosság
- reklámok minősítése

Az iskolai környezet alakításának hagyományai

Az iskolai környezet esztétikus kialakítása a nevelés nélkülözhetetlen része. A gyerekeknek meg kell küzdeni azokkal a rossz hatásokkal, beidegződésekkel, amelyeket esetleg a korábbi környezetükből hoztak: azokkal a negatív hatásokkal, amelyek az embert nap, mint nap érik. Az iskolai környezet igényes alakításával el kell érni, hogy példa legyen ez a világ a tanulók

számára, ezáltal a negatív környezeti hatások veszítsenek erejükből. Az iskola szűkebb és tágabb világa harmóniát mutatva alakuljon.

Osztálytermeink képe - igazodva a tanulók életkori sajátosságaihoz - egészségügyi és esztétikai szempontból egyaránt megfelelő berendezési tárgyakkal illeszkedik az iskola egészéhez. Dekorációink anyagukban és tartalmukban a tantárgyak, az iskolai élet, a gyerekeket érdeklő és a bennünket körülvevő világ sajátosságait, értékeit közvetítik. A természeti és a mesterséges környezet formái kiegészítik egymást.

Az osztálytermek gondozói a szaktanárok, az osztályfőnökök irányításával a gyerekek.

A folyosók egy egységes arculat kialakítását követik. A folyosók falaira elsősorban a tanulók és a tanítók munkái kerülnek.

Az udvar szintén hozzájárul az esztétikus környezet kialakításához. Az udvar rendjének kialakításába a szülőket is bevonjuk. A fák, a bokrok, árnyékot biztosítanak, megóvásuk, pótlásuk folyamatos feladatunk.

A fent leírtak csak a tanulókkal közösen egybekötve valósulhatnak meg.

A védőnő bevonásával családi életre való nevelés és egyéb felvilágosító munka folyik.

2.15.A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A nevelési programunkban már kifejtettük, hogy iskolánknak alapvető célja az esélyegyenlőség biztosítása minden hozzánk jelentkező tanuló esetében. Itt már nem térünk erre ki részletesen. Az intézményi pedagógiai programban leírtakat mi is megvalósítjuk,

2.16. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

2.16.1. A magatartás értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettel;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;

- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője, osztályfőnöki figyelmeztetése vagy szaktanári figyelmeztetése van

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

2.16.2. A szorgalom értékeléséhez és minősítéséhez kapcsolódó elvek

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb., versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

2.16.3. A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek

Az iskolai jutalmazás formái

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért dicséretben részesíthetők.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, amelyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át. Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki, vagy kimagasló szereplés esetén tagintézmény-igazgatói dicséretben részesülnek.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók tagintézmény-igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A tanulók fegyelmezésének elvei

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,

- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái

- szaktanári figyelmeztetés;
- szaktanári intés;
- szaktanári megrovás;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A jutalmazásoknál figyelembe kell venni a szaktanári magatartási dicséreteket, illetve büntetéseket.

A jutalmazás és büntetés alkalmazásainál – indokolt esetben – nem kell a fokozatok betartásához alkalmazkodni, azonnal magasabb fokozatú jutalmazás és büntetés is adható.

A jutalmazások, büntetések minden esetben az ellenőrző mellett az osztálynaplóba is kerüljenek beírása a “megjegyzés v bejegyzés” részbe (akitől és amikor a gyermek azt kapta). Az értékelésre, osztályozásra vonatkozó irányelveket, valamint a jutalmazási és büntetési fokozatokat a tanév elején (ha szükséges, folyamatosan) ismertetni kell a gyermekekkel. A pedagógus kézjegye, aláírása ilyenkor sem maradhat el.

2.17. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

A szegedi tagintézményben nem fogalmaztunk meg további elveket. A bevezetőben és a nevelési, pedagógiai elveink és értékeink között leírtakat tartjuk meg.

2.18. A 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények a NAT alapján

Intézményünkben nem kerültek megfogalmazásra fejlesztési feladatok, követelmények az emelt szintű érettségire felkészítéshez. Az esti munkarendben nem jellemző az emelt szintű érettségire jelentkezés, így a felkészítés sem.

2.19. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az intézményi pedagógiai programban megfogalmazottak érvényesek a tagintézményben is a tanulók magasabb évfolyamra lépésével kapcsolatban. A tanévre előírt tantervi követelmények legalább elégséges szinten történő teljesítése a továbblépés feltétele.

2.20.Sajátos pedagógiai módszerek, projektoktatás

A *tanulókkal* való élményszerű foglalkozás új feladatok, új helyzetek elé állítja pedagógusainkat.

A *projektoktatás* egy új oktatási stratégia, mely kiválóan alkalmas a *tanulás tanulására* és ezáltal az élethosszig tartó tanulás megalapozására

Feladataink, melyeket meg kell valósítanunk

- A tudományosan igazolt alapvető ismeretek elsajátítását, a tanulás szervezését;
- Az együttműködésre, kooperációra való képességet;
- A kritikai gondolkodás képességét;
- Az egy életen át tartó tanulás előkészítést, a megújuló tudás szükségességének megértését.

A projektoktatás területei

- *környezettel kapcsolatos tananyagtartalom közvetítése /széles tantárgyi koncentrációt feltételez/*
- *valós élet problémáit feldolgozó projekt*
- *gyakorlati élettel kapcsolatos ismerettartalom feldolgozása*

A projektmódszer használatával tanulóink eredményesebbek, a csoportok tagjainak teljesítménye jobb, a diákok motiváltabbak, a tanulóknak nemcsak a kognitív, hanem az együttműködési képességei is fejlődnek.

A kooperatív oktatási módszer

A kooperatív módszer nagymértékben elősegíti az adott osztályon, közösségen belüli kapcsolatok pozitív irányú alakulását, hozzájárul az önértékelés fejlődéséhez, az iskolához való pozitív attitűdök kialakulásához.

Célja: az intellektuális készségek fejlesztése, a szociális készségek fejlesztése, az együttműködési képesség kialakítása.

Alapelvei: az egyidejű interakció, az építő egymásrautaltság, az egyéni felelősség, az egyenlő részvétel.

A kooperatív módszer nem nélkülözheti a társak aktív, segítő, támogató részvételét az együttes munka, a kooperatív tanulás keretei között. A tanulók nemcsak a saját munkájukért, hanem a csoport tagjának tanulási eredményeiért is felelősek.

A kooperatív módszerek nagymértékben elősegítik az adott osztályon, közösségen belüli kapcsolatok pozitív irányú alakulását, hozzájárulnak az önértékelés fejlődéséhez, az iskolához való pozitív attitűdök kialakulásához.

Tanulmányutak, kirándulások

Célja: Az elméletben megalapozott ismeretek alkalmazása a gyakorlatban, közvetlen tapasztalatok, élmények szerzése.

Tartalma: A tanulmányi kirándulás olyan ismeretszerzésre és ismeretek alkalmazására ad lehetőséget, amelyek a természeti és társadalmi jelenségek, folyamatok tanulmányozására, vizsgálatára, valamint gyűjtőmunkára irányulnak. Formái: tanulmányi séta, országjárás, tanulmányút, kirándulás. A tanulmányút témájától függően irányulhat kultúrtörténeti emlékhelyek megismerésére vagy szélerőművek, hulladékégetők, biogáz üzemek megtekintésére és közvetlen hatásainak megtapasztalására (pl. zaj, szag). Az alkalmazott oktatási módszerek a következők: előzetes felkészülés, tájékoztatás, tájékozódás, szemléltetés, magyarázat.

Előnye: Személyes megfigyelés, tapasztalat-, és élményszerzés. Segít megszüntetni az emberekben lévő bizonytalanságot, bizalmatlanságot a kevésbé ismert fejlesztésekkel, technológiákkal és hatásokkal szemben. A kirándulás vonzóbb, mint egy több órás előadás.

A szimuláció, a szerepjáték és a játék

A szimuláció, a szerepjáték és a játék olyan oktatási módszerek, amelyek alkalmazásával a tanulók közvetlen tapasztalati úton gyakorolnak olyan tevékenységeket, amelyek a valóságos élet leegyszerűsített szabályai, eseményei, jelenségei.

Célja: a szabályok, normák ismerete, elfogadása, a tevékenységek (szerepek, valós helyzetek) gyakoroltatásával.

Struktúrája

- a háttérrel leíró forgatókönyv,
- a különféle érdekeket megvalósító szerepek,
- az egyének által követendő lépések,
- a valós helyzetet tükröző adatok,
- lehetőség a döntések következményeiről való meggyőződésnek.

A szerepjáték életközeli, élményszerű, hosszú távú tudást biztosít a mindennapi életben való eligazodáshoz. Maga a játék erősen motiváló, feszültséget oldó, a szabályok, normák elfogadását elősegítő módszer.

A házi feladat helyett gyakorlás

A házi feladat helyett gyakorlás a tanuló önálló tevékenységét feltételező módszer. Az iskolai gyakorlás, tudás elmélyítését szolgálják. A gyakorlás eredményességének kritériumai megegyeznek az eredményes pedagógiai munka alapvető feltételeivel: világos feladatmegjelölés; a tanulók számára megoldandó és megoldható legyen; a tanári ellenőrzés, értékelés rendszeres; a hibák korrigálhatók legyenek.

Összefoglalva: A hatékony tanulást elősegítő módszerek kivétel nélkül feladat-, illetve tevékenység orientáltak. Alkalmazásuk jelentős mértékben növeli a tanulói aktivitást, a tanulók önállóságát; szabadságot, választási lehetőségeket biztosít a tanulási folyamat megismerési és kivitelezési folyamatában; minden esetben feltételezi a tanulói produktum bemutatását, értékelését; lehetővé teszi a bemutatott produktum korrekcióját; egyúttal motivál a minőségibb munkára, s hozzájárul a tanulók személyiségfejlődéséhez.

3.ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Program érvényességi ideje

A módosított Pedagógiai Program kiegészítése a jogszabályok változása, a képzések módosulása vagy bármely egyéb, a Pedagógiai Program tartalmát befolyásoló változás esetén felülvizsgálandó és szükség esetén bármikor módosítható azzal, hogy a módosítások a következő tanév kezdetétől érvényesek. Ezen pedagógiai program módosítás 2025. szeptember 1-től lép érvénybe és visszavonásig érvényes.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet az iskola igazgatója, a nevelőtestület bármely tagja, a szakmai munkaközösségek.

A tanulók a pedagógiai program módosítását a Diákönkormányzati képviselői útján javasolhatják.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola irattárában,
- az iskola igazgatójánál,
- az iskola weboldalán

HELYI TANTERV

Állampolgári ismeretek 12. évfolyam

Állampolgári ismeretek

Az állampolgári ismeretek tantárgy tanulása hozzájárul a tanuló egyéni és családi szocializációjának pozitív alakulásához, az aktív és felelős állampolgári magatartás megalapozásához, a szabadságértékek és a társadalmi normák belsővé válásához, nemzeti azonosságtudat és a hazaszeretet erősödéséhez, a haza iránti kötelezettségek megismeréséhez, a fenntartható fejlődés feltételeinek megértéséhez és a felnőtt szerepekre való eredményes felkészüléséhez.

A fenntarthatóság és a pénzügyi tudatosság szemléletének és gyakorlatának továbbfejlesztése nemcsak a tanuló előzetes tudására épít, hanem a társak értékes gondolatainak megértésére, a vélemények, javaslatok megbeszélésére, megvitatására, tervek közös kidolgozására is lehetőség nyílik: például a család pénzügyi tervezése, a környezettudatos életvitelt befolyásoló tényezők értelmezése, a pénzügyi döntések megfelelő előkészítése, a kockázatvállalás mérlegelése, a tudatos fogyasztóvá válás lehetőségei és a vállalkozások mikro- és makrokörnyezetének vizsgálata. A rendszerszemlélet és az értelmező gondolkodás érvényesítése, az egyéni, közösségi és társadalmi felelősségvállalás tudatosítása kiemelt fejlesztési feladat.

A tanulás folyamatában – az önálló ismeretszerzés mellett – a tanuló megtapasztalhatja a csoportos tanulási módszerek alkalmazásának hatékonyságát, a társas együttműködés személyiségfejlesztő és közösségi élményét.

A tanuló reális jövőképe alakításához, az életpálya-tervezéshez szükséges ismeretek, jártasságok és készségek elsajátítása a szocializációs folyamat részévé válik.

Az állampolgári ismeretek tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A tanuló az információk gyűjtése, rendszerezése és feldolgozása közben megkülönbözteti a lényegest a lényegtelenről, és arra törekszik, hogy hiteles szövegeket használjon fel beszámolóinak elkészítéséhez. Önállóan vagy megadott szempontok alapján képes megkülönböztetni egymástól a megalapozott, tudományos háttérű és a hamis következtetéseket tartalmazó leírásokat, gondolatsorokat. Az érveléstechnikák alkalmazásával, mások véleményének megismerésével tovább fejlődik vitakultúrája.

A kommunikációs kompetenciák: A tanuló véleménynyilvánításához, érveléséhez, a vitahelyzetekben való megszólalásaihoz a kommunikációs helyzetnek megfelelő nyelvhasználat és viselkedés társul. A véleménynyilvánítás és a vitakultúra fejlesztése az autonóm magatartás kialakulását és a másik ember iránti tiszteletet, a más vélemények mérlegelését egyaránt segíti.

A digitális kompetenciák: A tanuló információk gyűjtéséhez és rendszerezéséhez használja a könyvtári dokumentumokat és az internetet, a beszámolók egy részéhez digitális tartalmakat készít. Az önálló és a társas tanulás folyamatában tanári segítséggel körültekintően választja ki az ismeretforrásokat, ha szükséges, tanácsot kér vagy tanácsot ad a médiahasználatról.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló információkat, tényeket, adatokat gyűjt, válogat, önállóan vagy társaival együttműködve rendszerez. Társadalmi jelenségeket hasonlít össze, összefüggéseket állapít meg, következtetéseket, magyarázatokat fogalmaz meg. A társadalommal, a honvédelemmel és az állampolgári feladatokkal kapcsolatban képes a problémák azonosítására, releváns kérdéseket alkot, javaslatokat tesz, társaival tervezeteket készít. Nyitott annak átgondolására, hogy a tudományos-technológiai fejlődés, a környezetvédelemmel kapcsolatos problémák és a fenntarthatóság kérdésköre miképpen hat életútjára, családjára és hazájára.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A pedagógus vagy a társak orientáló észrevételeit, javaslatait és tanácsait figyelembe véve a tanuló képes korrigálni álláspontját, véleményét, valamint módosíthatja, átértékelheti, felülbíráhatja döntéseit. A társas tanulás közösségi élménye növeli

önbizalmát, önbecsülését, egyúttal segíti reális énképének alakulását, és erősíti a közösségért történő felelősségvállalást.

A kooperatív tanulás révén az együttes tevékenység saját élménnyé válik. A tanuló társaival közös véleményt alakít ki, javaslatokat fogalmaz meg és terveket készít. A tanulás folyamán sok esetben társaival együttműködve dolgoz fel szövegeket, készít beszámolókat, gyűjt információkat, továbbá bekapcsolódik egy téma vagy probléma közös megbeszélésébe, ennek során érveket-ellenérveket fogalmaz meg.

A tanulási tevékenységek jellege, a társas tanulás lehetőségei olyan szituációkat és légkört teremtenek, amelyek biztosítják a tanuló szorongásmentes önkifejezését, ezek révén támogatják véleményének, gondolatainak, érveinek szabad kifejtését, ugyanakkor tudatosítják, hogy saját szempontjai csak mások hasonló megnyilvánulásainak tiszteletben tartásával, érveinek megértésével, egyeztetésével érvényesülhetnek.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanuló lakóhelye történetét és a település kulturális, néprajzi értékeit megismerve arra törekszik, hogy gazdagítsa a helyi társadalom életét. Önállóan és társaival együttműködve újságcikket ír, weboldalt szerkeszt. Problémaérzékenység, egyúttal együttműködő, segítő szemlélet jellemzi a projektekben való tevékenységét.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A mindennapi élethez kapcsolódó készségfejlesztés, a hivatali ügyintézés intézményeinek és alapvető eljárásainak megismerése, a munkavállaláshoz szükséges ismeretek és készségek megszerzése, fejlesztése elősegíti a tanulónak a felnőtt szerepekre való felkészülését. A tanuló javaslatokat fogalmaz meg, tervezeteket készít; mindez hozzájárul az innováció iránti nyitottság és igény, valamint a felelősségteljes munkamorál megalapozásához.

12. évfolyam

A középiskolai képzés záró szakaszában az állampolgári ismeretek tantárgy tanulásával, az életkori sajátosságok figyelembevételével, a tanuló – építve az általános iskolában a tantárgy keretében már kialakított attitűdre, megszerzett tudásra, képességekre és készségekre – elsajátítja az alapvető állampolgári ismereteket, valamint azokat a kompetenciákat és eljárásokat, amelyek a társadalmi részvételéhez, a haza iránti kötelességeinek teljesítéséhez és mindennapi boldogulásához szükségesek.

A 12. évfolyamon a kiemelt – mindegyik témakörben szereplő – fejlesztési feladatok a tanuló képességeinek, készségeinek és személyiségének továbbfejlesztését szolgálják: a kommunikációs kultúra részeként a véleménynyilvánítás lehetőségeinek biztosításával, az érvelési technikák gyakorlásával, a vitakultúra fejlesztésével, a digitális lehetőségek használatával, a rendszerszemlélet és a mérlegelő gondolkodás kialakításával, erősítésével.

A tanuló felismeri a család mint a társadalom alapvető intézményének jelentőségét és szerepét, megfogalmazza a párválasztás és a felelős családtervezés szempontjait, a gyermekvállalás fontosságát és demográfiai jelentőségét, valamint kiemeli a családi szocializációnak az életutat befolyásoló funkcióját.

A tanuló értelmezi a nemzeti identitás alkotóelemeit, megfogalmazza a hazafiság kifejezésének lehetőségeit, személyiségébe beépülnek a hazaszeretet és a patriotizmus emocionális összetevői. Kiemeli a világ magyarsága mint nemzeti közösség kohéziós szerepét. Tájékozódik a határon túl és a diaszpórában élő magyarság életviszonyairól: információkat gyűjt és rendszerez közösségeikről, fontosabb szervezeteikről, felismeri törekvéseiket, átérzi örömeiket és gondjaikat. Véleményt alkot a nemzetek, nemzetállamok fontosságáról, a globalizáció hatásairól.

Megismeri Magyarország fontosabb állami intézményeit, értelmezi a demokratikus jogállam felépítését és működését, az országgyűlési és a helyhatósági választások alapelveit. Tudatosul benne, hogy a haza védelme nemcsak a fegyveres erők, hanem a nemzet minden tagjának közös feladata, amely a magyar állampolgárok hazafias elkötelezettségén és köteleességtudatán kell, hogy alapuljon.

A tanuló alapvető jogi ismereteket szerez, ezek révén elsajátítja a mindennapi élethez szükséges jártasságokat is: elsajátítja a hivatali ügyintézéshez, a munkavállaláshoz, a szerződések kötéséhez kapcsolódó alapvető ismereteket, készségeket. Egyértelművé válik számára a társadalmi normák követése és az egyén felelősségvállalása közötti összefüggés, erősödik benne a normatudat.

A tanuló tudatosan készül későbbi munkavállalói szerepére, életpályájára, ezért megismeri a munka világát érintő alapvető jogi szabályozást, illetve tájékozódik a munkaerőpiac helyzetéről, a sikeres munkaerőpiaci részvétel feltételeiről. A munkavállalásra vonatkozó ismeretek megszerzése elősegíti a felnőttkori szerepekre történő felkészülését.

Támpontokat kap saját pénzügyei racionális, gyakorlatorientált intézéséhez, a család költségvetésének megtervezéséhez, megismeri a körültekintő és megalapozott hitelfelvétel feltételeit. Életvitelébe beépül a fogyasztóvédelem, a környezeti, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság szemlélete és gyakorlata. Ismereteket szerez az állam gazdasági szerepvállalásának formáiról, szerepéről, a monetáris politika lényegéről és a vállalkozások működésének sajátosságairól. Mindez hozzájárul felelős állampolgári létének és a változásokhoz alkalmazkodó, a problémahelyzetekre eredményes válaszokat kereső innovatív, vállalkozói szemléletének megalapozásához.

A demokratikus attitűd megalapozását, illetve fejlődését szolgálja, hogy a tanuló bekapcsolódik a tematikus vitákba, ezáltal fejlődik az értelmező, mérlegelő gondolkodási készsége, erősödik a problémamegoldó szemlélete. A tanuló véleménynyilvánításához, érveléséhez, a vitahelyzetekben történő megszólalásaihoz a kommunikációs helyzetnek megfelelő nyelvhasználat és viselkedés társul. A vitakultúra fejlesztésének alapját mások álláspontjának, véleményének azonosítása, megértése és az érvekre épülő vélemény megfogalmazása képezi, ellenérvek ütköztetésére, továbbá közös gondolkodásra sarkall.

A tanulás változatos módszereinek és formáinak alkalmazása a tanulási folyamat hatékonyabbá válását eredményezi. A tantárgy elősegíti az együttműködés közösségi élményének megélését, a másik ember véleményének megértését, az empátia erősödését, és a társadalmi kérdések közös megbeszélését is. A tanuló az információk gyűjtéséhez, beszámoló elkészítéséhez használja az infokommunikációs eszközöket.

Az állampolgári ismeretek tanulása a 12. évfolyamon is kapcsolódik a *történelem* tantárgyhoz: a közös értelmező és tartalmi kulcsfogalmak révén, a személyes és közösségi döntések okainak és következményeinek vizsgálatával, az egyén és közösség viszonyának elemzésével, a morális dilemmák számbavételével. A két tantárgy tanulása szoros – több esetben komplementer – együttműködést is feltételez, például a diktatórikus és a demokratikus rendszerek sajátosságainak elkülönítése, az emberi jogok megfogalmazásának és elfogadásának, a demokráciamodellek történetiségének nyomon követése, a magyarországi rendszerváltozás eredményeként kiépülő jogállami berendezkedés és intézményrendszer vizsgálata terén. Mindkét tantárgy tanulása során erősödik a tanuló nemzeti öntudata, erősödnek az őt a hazájához fűző érzelmi szálak. Az állampolgári ismeretek tanulásakor építhetünk a *földrajz* tantárgy keretében elsajátított környezeti, gazdasági és pénzügyi ismeretekre: a 12. évfolyam fejlesztési feladatainak egy része a pénzügyi tudatosság megalapozását és a fenntarthatóság környezeti, gazdasági-társadalmi fontosságának kiemelését, valamint a környezet védelme iránti felelősségtudat kialakítását szolgálja.

A 12. évfolyamon összegző-minősítő értékelés (ötfokozatú skálán értelmezett érdemjeggyel) javasolt az ismeretek elsajátításának ellenőrzése, mérése, az ismeretek alkalmazásához kapcsolódó tudás mértékének megítélése során. A szöveges, tanulást támogató, értékelés elsősorban a társakkal végzett tevékenységekkel, a kooperációval, a beszámolók, prezentációk készítésével, portfólió összeállításával kapcsolatos. Az önértékelés, a társak értékelése és a csoportos megbeszélés biztosítja a segítő, támogató és fejlesztő jellegét.

A 12. évfolyamon az állampolgári ismeretek tantárgy alapóraszám: 28 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	óraszám
A család, a családi szocializáció	3
A család gazdálkodása és pénzügyei	2
Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	5
Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	4
A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	4
A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	3
Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	3
Bankrendszer, hitelfelvétel	2
Vállalkozás és vállalat	2
Összes óraszám:	28

TÉMAKÖR: A család, a családi szocializáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- értelmezi a családi szocializációnak az ember életútját befolyásoló jelentőségét;
- felismeri, hogy a családtagok milyen szerepet töltenek be a szocializáció folyamatában.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a család mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit;
- társaival megbeszéli a párválasztás, a családtervezés fontos szakaszait, szempontjait és a gyermekvállalás demográfiai jelentőségét: tájékozódás, minták, orientáló példák, átgondolt tervezés, felelősség.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az önismeret, önértékelés és a reális énkép alakítása
- A kommunikációs készség fejlesztése
- A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése
- Az érvelés készségének fejlesztése
- A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- A generációk közötti kapcsolat, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítése
- A családi szocializáció folyamata és jellemzői
- A családtervezés szempontjai és szakaszai
- A gyermekvállalás demográfiai, társadalmi jelentőségének tudatosítása
- A házasság intézménye, a hagyományos családmodell, a családi szerepek
- A család: szeretetközösség, együttműködés, kölcsönösség, tisztelet; A család társadalmi funkciói
- Biológiai és társadalmi reprodukció, családi háztartás; Párkapcsolatok, házasság, családtervezés; Szerepek a családban; Családi szocializáció

FOGALMAK

család, családi szocializáció, családi életciklus, családtervezés, gyermekvállalás, házasság, demográfia;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Vita: a család fogalma és társadalmi funkciói
- Szövegalkotás: a családi szocializáció jellemzői és szakaszai
- Plakátkészítés a családi szerepekről
- Prezentáció készítése a gyermekvállalás fontosságáról, társadalmi és demográfiai jelentőségéről
- Forráselemzés és gyűjtőmunka segítségével grafikai szervező készítése a családmodell átalakulásáról és annak következményeiről a 20-21. században

TÉMAKÖR: A család gazdálkodása és pénzügyei

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- saját pénzügyi döntéseit körültekintően, megalapozottan hozza meg.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- társaival megtervezi egy fiktív család költségvetését;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A kommunikációs készség fejlesztése
- A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése
- A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A problémamegoldó szemléletmód és gondolkodás fejlesztése
- A döntési képesség fejlesztése
- A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- A társas együttműködés fejlesztése
- A családi költségvetés felépítése
- A családi gazdálkodás; pénzügyi tervezés: bevételek, kiadások
- A megtakarítás szerepe és jelentősége, lehetőségei
- A fenntarthatóság és a fogyasztási szokások kölcsönhatása
- A családi háztartás pénzügyei; Bevételek, kiadások, megtakarítási lehetőségek; Fogyasztók a családban; A családi költségvetés, pénzügyi tervezés

FOGALMAK

családi háztartás, családi költségvetés, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, megtakarítás, hitel, GYES, GYED;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szakértői mozaik: Családi háztartás, a család pénzügyei
- Kérdések és feltevések megfogalmazása egy téma előzetes áttekintése alapján: a családi háztartás, a család pénzügyei
- Szövegalkotás: a család környezettudatos életvitelét befolyásoló tényezők bemutatása szabadon választott műfajban
- Egy fiktív család költségvetésének megtervezése
- Vita: a fenntarthatóság szerepe a pénzügyi tervezésben
- Önálló kutatás eredményeinek felhasználásával prezentáció készítése a megtakarítás, az előtakarékoság lehetőségeiről

TÉMAKÖR: Szabadság és felelősség, jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri az alapvető emberi jogok egyetemes és társadalmi jelentőségét;
- érti a társadalmi normák és az egyéni cselekedetek, akaratok, célok egyeztetésének, összehangolásának követelményét;
- felismeri és értelmezi az igazságosság, az esélyegyenlőség biztosításának jelentőségét és követelményeit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- bemutatja Magyarország Alaptörvényének legfontosabb részeit: Alapvetés; Az állam; Szabadság és felelősség;
- értelmezi a választójog feltételeit és a választások alapelveit;
- kiemeli a közteherviselés nemzetgazdasági, társadalmi és morális jelentőségét;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;
- önállóan vagy társaival együttműködve javaslatokat fogalmaz meg;
- tiszteletben tartja a másik ember értékvilágát, gondolatait és véleményét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A kommunikációs készség fejlesztése
- Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése
- A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése
- A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása
- A digitális kompetencia fejlesztése
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- A demokratikus elköteleződés kialakítása, erősítése
- A társadalmi normák fontosságának megismerése
- A társas együttműködés fejlesztése
- Az alapvető emberi jogok, állampolgári jogok, polgári szabadságjogok
- Magyarország Alaptörvényének fontosabb részei: Alapvetés, Állam, Szabadság és felelősség
- Az állampolgári jogok és köteleességek
- Az országgyűlési, a helyhatósági és az európai parlamenti képviselő választás; a népszavazás intézménye
- A választójog és feltételei
- A jövő nemzedékek jogai
- Az igazságszolgáltatás rendszerének felépítése, a büntetőjog, polgári jog, közjog, magánjog fogalma
- A közteherviselés; a magyarországi adórendszer alapelemei
- Magyarország Alaptörvénye; Az alapvető jogok; Az állampolgári köteleességek; Választójog, választási rendszer; Közjog: büntetőjog; Magánjog: polgári jog

FOGALMAK

állam, államforma, politikai rendszer, alapjog(ok), emberi jog, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, polgári szabadságjog, a jövő nemzedékek jogai, norma, normakövető magatartás, állampolgári

felelősség, állampolgári kötelesség, közteherviselés, adómorál, választójog, állampolgári részvétel, választási rendszer, országgyűlési választás, önkormányzati választás, európai parlamenti választás, népszavazás, politikai párt, képviselő, közjog, magánjog, jogforrás, jogforrási hierarchia, jogérvényesülés, bűncselekmény, szankció, büntetőjog, ügyész, bíró, ügyvéd, természetes személy, jogi személy, jogképeség, közokirat, magánokirat, közjegyző; polgári peres eljárás, felperes, alperes;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Grafikai szervező segítségével a magyar jogrendszer felépítésének bemutatása
- Vita: a közteherviselés szerepe az állam működésében, hogyan javítható az adómorál
- Plakátkészítés az állampolgári jogokról és kötelezettségekről
- Szituációs gyakorlat: az igazságszolgáltatás működésnek bemutatása egy fiktív eljáráson keresztül
- Önálló kutatómunka: az országgyűlési választás rendszerének alakulása 1867 és 2014 között, vagy népszavazások Magyarországon 1990-2018 között
- Tudósítás vagy riport készítése egy fiktív vagy valós országgyűlési vitanapról források, a média-megjelenések segítségével
- Prezentáció vagy digitális médiatartalom készítése a jövő nemzedék jogairól
- Szövegalkotás: Magyarország Alaptörvényének szerepe

TÉMAKÖR: Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri a világ magyarsága mint nemzeti közösség összetartozásának jelentőségét;
- véleményt alkot a nemzetek és a globalizáció összefüggéseiről;
- felismeri és értékeli a helyi, regionális és országos közgyűjtemények nemzeti kulturális örökség megőrzésében betöltött szerepét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- társaival megbeszéli a nemzeti érzület sajátosságait és a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formáit;
- társaival megbeszéli a honvédelem, mint nemzeti ügy jelentőségét;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;
- tiszteltetben tartja a másik ember értékvilágát, gondolatait és véleményét;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítségével használja az infokommunikációs eszközöket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nemzethez tartozás emocionális kötődésének kialakítása, megerősítése
- A kommunikációs készség fejlesztése
- Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése
- A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése
- A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása
- A társas együttműködés fejlesztése
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- A digitális kompetencia fejlesztése
- A nemzettudat alkotóelemeinek értelmezése

- A nemzeti érzés sajátosságai, a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formái
- A lokálpatriotizmus és a hazaszeretet közötti kapcsolódás
- A honvédelmi kötelezettség teljesítésének békeidőben és a különleges működési rend idején
- A Magyar Honvédség szerepe, feladatai; a katonai szolgálat lehetőségei
- A nemzetállamok szerepe, feladatai a globális világban és az Európai Unióban
- Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszer
- A határon túli magyar közösségek kihívásai, Magyarország feladatai az anyaországon kívül élő magyarság identitásának megőrzésében
- A nemzettudat alkotóelemei; A nemzeti érzület: a nemzeti szimbólumok, a közös nyelv, a kollektív történeti emlékezet, a közös kultúra releváns elemei; A világ magyarsága és a nemzeti közösség; A honvédelem kérdései a 21. században; A nemzetek, nemzetállamok szerepe a globális világban és az Európai Unióban

FOGALMAK

nemzet, nemzettudat, nemzeti identitás, lokálpatriotizmus, hazaszeretet, honvédelem, honvédség, különleges működési rend, nemzetállam;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Forrásfeldolgozás: 19. és 20. századi szemelvények a hazaszeretetről, a nemzeti identitás fontosságáról
- Szövegalkotás: kapcsolat a szülőföldhöz, a lokálpatriotizmus szerepe a tanulók életében
- Tanulói előadás a nemzetállamok és az Európai Unió kapcsolatrendszeréről
- Vita: a globalizáció hatása a közösségekre, a nemzetekre és a környezetre
- Grafikai szervező segítségével Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszerének bemutatása
- Lapszemle készítése egy kiválasztott nemzeti ünnep eseményeiről és sajátosságairól
- Prezentáció készítése a határon túli magyar közösségekről, az őket érő kihívásokról
- Szöveges vagy audiovizuális riport készítése a Magyar Honvédségről
- Digitális eszközhasználattal tematikus összeállítások szerkesztése egy határon túli magyar közösségről

TÉMAKÖR: A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- bemutatja Magyarország Alaptörvényének legfontosabb részeit: Alapvetés; Az állam; Szabadság és felelősség;
- értelmezi a törvényalkotás folyamatát;
- azonosítja az állam gazdasági szerepvállalásának elemeit;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása
- A társas együttműködés fejlesztése
- A digitális kompetencia fejlesztése

- A kommunikációs készség fejlesztése
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- A hatalmi ágak
- A magyar állam intézményrendszere
- A kormány és szervei
- Az Országgyűlés felépítése és működése; az országgyűlési képviselők feladatai, jogállása
- A törvényalkotás folyamata
- Az igazságszolgáltatás rendszere, felépítése, szereplői és szerepe a demokratikus államrendben
- Az állam gazdasági feladatai
- A központi költségvetés alapvető felépítése és szerepe
- A nagy ellátórendszerek és az állami alapfeladatok
- A magyar állam intézményrendszere; az igazságszolgáltatás rendszere, szervezetei; A gazdaság körforgása; A gazdaságpolitika; Az állam gazdasági feladatai; Az állami költségvetés

FOGALMAK

állam, intézmény, politikai rendszer, hatalmi ágak, jogforrási hierarchia, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvényalkotás, törvény, országgyűlési határozat, képviselő, mentelmi jog, országgyűlési bizottság(ok), házszabály, parlamenti frakciók, interpelláció, Kormány, miniszterelnök, miniszter, államtitkár; miniszterelnöki, kormány- és miniszteri rendelet, Alkotmánybíróság, alkotmánybírósági határozat, Állami Számvevőszék, Kúria, Országos Bírói Hivatal, ügyészség, legfőbb ügyész, főügyészségek, fellebbviteli főügyészségek, járási és járási szintű ügyészségek, az alapvető jogok biztosa, gazdaságpolitika, államháztartás, költségvetés, költségvetési egyensúly, adórendszer, adók, járulékok, illetékek, közteherviselés, adómorál, korruptió és integritás, hatóság, hatáskör, illetékesség;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Vázlat vagy egyéb grafikai szervező készítése az állam felépítéséről, a hatalmi ágak legfontosabb intézményeiről
- Vita: az állami szerepvállalásról a gazdasági életben
- Költségvetés tervezése a főbb állami feladatokhoz, vagy egy-egy kiválasztott feladat költségeinek részletes kidolgozása, bemutatása és megvédése
- Szerepjáték: a törvényalkotói munka, egy képzelt jogszabály megalkotása, érvek és ellenérvek gyűjtése
- Prezentáció készítése egy kiválasztott ellátórendszer működéséről, feladatairól Szövegalkotási feladat: egy-egy minisztérium felépítésének és feladatainak bemutatása források segítségével
- Mozaik, szakértői mozaik: az állam szociális funkciói, oktatási, egészségügyi feladatai vagy a rendvédelmi szervek feladatai
- Képzelt riport egy országgyűlési ülésről vagy kormányülésről
- Önálló kutatás alapján plakát vagy ábra készítése egy kiválasztott államigazgatási szerv vagy hivatal felépítéséről, feladatairól

TÉMAKÖR: A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- jártasságot szerez a jog területének mindennapi életben való alkalmazásában.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- azonosítja a mindennapi ügyintézés alapintézményeit;
- tájékozott a munkavállalás szabályozásáról;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A kommunikációs készség fejlesztése
- A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése
- A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A problémamegoldó szemléletmód fejlesztése
- A döntési képesség fejlesztése
- A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása
- A társas együttműködés fejlesztése
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- A mindennapi ügyintézés alapintézményeinek megismerése
- A hivatalai ügyintézés lehetőségei, az e-ügyintézés
- A munkáltatók és a munkavállalók alapvető jogai és kötelességei
- A munkaszerződés alapvető szabályai, a kollektív szerződés szerepe
- Az önéletrajz és a motivációs levél felépítése, legfontosabb tartalmi és formai elemeinek megismerése
- Az állásinterjúra történő felkészülés szempontjai
- A szerződések néhány fő típusai: adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés, kölcsön- és biztosítási szerződés
- Az állam, a munkaadók és a munkavállalók közötti érdekegyeztetés szintjei, fórumai
- Az automatizáció, digitalizáció hatása a munkaerőpiacra
- Az állampolgár és az intézmények, szervezetek kapcsolatai; Munkajogi alapok, munkavállalás, munkaszerződés; Munkaerőpiaci változások, előrejelzések; Szerződések

FOGALMAK

hivatal, intézmény, szervezet, ügyfélkapu, kormányablak, körjegyzőség, járási hivatal, polgármesteri hivatal, polgármester, jegyző, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, képviselőtestület, munkaerőpiac, munkáltató, munkavállaló, munkavállalás, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkaszerződés, kollektív szerződés, adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés, kölcsön-, biztosítási, tartási és életjáradéki szerződés;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az e-ügyintézés felületének megismerése, az egyes ügytípusok csoportosítása önálló kutatómunka keretében
- Helyzetgyakorlat vagy szituációs játék a mindennapi ügyintézés egy-egy eljárásáról
- Grafikai szervező segítségével az egyes ügytípusok és az azokban hatáskörrel rendelkező hivatalok csoportosítása

- Szakértői mozaik: Munkaszerződés, kollektív szerződés, érdekképviselő, érdekegyeztetés
- Szövegalkotás: önéletrajz, motivációs levél; Állásinterjú
- Szituációs játék vagy helyzetgyakorlat egy fiktív állásinterjún való megjelenésről, szereplésről
- Prezentáció készítése internetes források alapján a munkaerőpiaci előrejelzésekről
- Vita: az automatizáció, a digitalizáció és a robotizáció gazdasági és társadalmi következményei, a munkaerőpiacra gyakorolt hatásai

TÉMAKÖR: Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- életvitelébe beépülnek a tudatos fogyasztás elemei, érvényesíti a fogyasztóvédelmi szempontokat;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A kommunikációs készség fejlesztése
- A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása
- A döntési képesség fejlesztése
- A társas együttműködés fejlesztése
- A digitális kompetencia fejlesztése
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- A fogyasztóvédelem fogalma és lehetséges területei
- A fogyasztóvédelem gazdasági, társadalmi szerepe, feladatai
- A fogyasztói érdekek, a kapcsolódó állampolgári jogok megismerése
- A szavatossággal és a garanciával kapcsolatos jogok és feltételrendszer alapjainak megismerése
- Az internetes vásárlás előnyei és kockázatai
- A tudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó, fogyasztói magatartás szemléletének kialakítása
- A környezetvédelem legfontosabb helyi, országos és globális kérdéseinek megismerése, feltárása
- Az épített és természeti környezetünk védelme iránti elköteleződés kialakítása, erősítése

FOGALMAK

fogyasztóvédelem, tudatos fogyasztó, a fogyasztó jogai, a fogyasztói érdekek védelme, békéltető testület, webáruház, garancia, szavatosság, jótállás, természetvédelem, épített környezet, klímavédelem, ökológiai lábnyom;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szövegalkotás: saját tapasztalatok és információgyűjtés alapján tájékoztató/GYIK készítése az internetes vásárlással kapcsolatos tudnivalókról
- Vázlatírás vagy egyéb grafikai szervező készítése a fogyasztóvédelem szerepéről
- Vita: A tudatos fogyasztó jellemzői, a különféle fogyasztói magatartásformák hatása a természeti környezetre, az emberiség ökológiai lábnyomára
- Plakát készítése a szavatosság, a garancia és a jótállás alapvető szabályairól, amelyekre kell odafigyelnie a vásárlónak
- Médiahasználat (könyvtár, internet, sajtó): fogyasztóvédelmi esetek gyűjtése és esetmegbeszélés keretében történő feldolgozása

- Forráselemzés és forrásfeldolgozás keretében a biológiai diverzitást veszélyeztető tényezők, a legsúlyosabb környezetvédelmi kockázatok összegyűjtése és ábrázolása prezentáció formájában

TÉMAKÖR: Bankrendszer, hitelfelvétel

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- saját pénzügyi döntéseit körültekintően, megalapozottan hozza meg;
- társaival megbeszéli a megalapozott, körültekintő hitelfelvétel szempontjait, illetve feltételeit;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A döntési képesség fejlesztése
- A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása
- A társas együttműködés fejlesztése
- A kommunikációs készség fejlesztése
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- A monetáris politika fogalmának és alapvető jellemzőinek megismerése
- A Magyar Nemzeti Bank működése, feladatai
- A kereskedelmi bankok jellemzőinek, tevékenységének megismerése
- A pénzügyi intézetek típusai
- A hitelfelvétel módozatai, feltételei és kockázatai
- A hitelszerződés tartalmi elemei, a körültekintő hitelfelvétel feltételei
- A bank alapvető tevékenysége; Kétszintű bankrendszer: központi bank és kereskedelmi bankok; A Magyar Nemzeti Bank; A pénzügyi intézmények; Hitelfelvétel

FOGALMAK

Bank, kétszintű bankrendszer, jegybank, Magyar Nemzeti Bank, kereskedelmi bank, pénzügyi intézmények, hitel, hitelszerződés, a hitelek típusai, kamat, hitelfedezeti mutató, jövedelemarányos törlesztő részlet, jelzáloghitel, kezesség, hitelbiztosítás, teljes hiteldíjmutató (THM), futamidő, követeléskezelés, hitelközvetítő, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szövegalkotási feladat: a magyar bankrendszer működése, felépítése
- Vita: a tudatos és megalapozott hitel felvétele / miért van szükség a hitelre?
- Plakát készítése a hitel kockázatairól
- Véleményvonal segítségével a hitelkockázatok közös mérlegelése
- Beszélgetőkör a megalapozott, körültekintő hitelfelvétel szempontjairól és feltételeiről
- Lapszemle készítése a Magyar Nemzeti Bank gazdaságélénkítő, pénzügyi szektor működését szabályozó tevékenységéről

TÉMAKÖR: Vállalkozás és vállalat

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a vállalkozás indítását befolyásoló tényezőket;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A kommunikációs készség fejlesztése
- A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése
- A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A problémamegoldó szemlélet fejlesztése
- A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása
- Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
- A társas együttműködés fejlesztése
- A digitális kompetencia fejlesztése
- A vállalkozás fogalmának értelmezése
- A vállalkozási formák, cégtípusok megismerése
- Az egyes cégtípusok, vállalati formák szerepe a gazdaságban
- Az üzleti terv fogalma, célja
- A vállalkozás mikro- és makrokörnyezeti tényezői
- A vállalkozás működési köre és környezete; A vállalkozások típusai; Vállalkozási terv; A vállalatok fajtái

FOGALMAK

jogi személy, vállalkozás, egyéni vállalkozó, gazdasági társaság, betéti társaság (bt.), korlátolt felelősségű társaság (kft.), részvénytársaság (rt.), zártkörű (zrt.) és nyilvános (nyrt.) részvénytársaság, startup, a vállalkozások mikro- és makrokörnyezete; vállalkozói kompetenciák, üzleti terv, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Vázlat vagy egyéb grafikai szervező készítése a vállalkozások fajtáiról, a vállalatok típusairól
- Információgyűjtést követően egy vállalkozás üzleti tervének vizsgálata
- Vita: a kis- és középvállalkozások szerepe, gazdasági, társadalmi fontossága
- Szövegalkotás: vállalkozási ötletek, egy tetszőleges vállalkozás tervének bemutatása

HELYI TANTERV

Angol nyelv

9. évfolyam

Élő idegen nyelv

Angol nyelv

Emelt digitális kultúra tanterv

Bevezető

A korszerű idegennyelv-tanítás elsődleges célja a nyelvtanuló nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. A tanuló legyen képes személyes és szakmai életében egyéni céljait elérni, saját gondolatait kifejezni, és mind valódi mind pedig digitális térben idegen nyelven kommunikálni, ismereteket szerezni.

Az idegen nyelvek tanítása eltér a többi tantárgytól abból a szempontból, hogy nem a tartalmi ismeretek átadásán van a hangsúly, hanem azoknak a készségeknek a kialakításán és állandó fejlesztésén, melyek segítségével a tanuló saját gondolatait és elképzeléseit idegen nyelven is ki tudja fejezni.

A 9-12. évfolyamon az idegennyelv-tanítás szervesen épül a korábbi évfolyamokon megkezdett nyelvi fejlesztésre, valamint annak eredményeire. Továbbra is fontos szerepet játszik a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése, ugyanakkor egyre inkább középpontba kerül a valós élethelyzetekben, valamint a pályaválasztás és a továbbtanulás során felhasználható nyelvtudás és a nyelvi tudatosság fejlesztése. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban folytatódik az eddig megszerzett nyelvi ismeretek bővítése, illetve az idegen nyelv felépítésének és szerkezetének még mélyebb és árnyaltabb megismerése.

A diák aktív, önálló, önszabályozó nyelvtanulóvá válása elengedhetetlen feltétele az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozásának. Fejlesztéséhez szükség van a tanulási stratégiák egyre tudatosabb elsajátítására, további útmutatásra az önálló tanuláshoz, valamint az önértékelés és a társértékelés alkalmainak folyamatos megteremtésére.

Kapcsolódás a kompetenciákhoz

A tanulás kompetenciái:

Az idegen nyelvek tanulása során fejlődik a tanuló memóriája, a korábban tanult elemek felidézését és rendszerezését igénylő tanulási teljesítménye. A tanuló képessé válik a nyelvtanulási stratégiák felismerésére és ezek alkalmazására, ez pedig hasznosul más tantárgyak esetében is. A tanuló megtanulja a hibákra történő visszajelzések elfogadását, a hibák kijavításának szükségességét, valamint képessé válik saját és társai fejlődésének értékelésére. A tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségek felismerésével és kihasználásával is készül az egész életen át tartó tanulásra. Az önálló nyelvtanulásra való felkészülés a tanulási folyamat aktív résztvevőivé teszi.

A kommunikációs kompetenciák:

A nyelvórai tevékenységek képessé teszik a tanulót arra, hogy az élő idegen nyelven árnyaltan fejezze ki, objektíven támassza alá, szemléltesse gondolatait, hallgassa meg társait, társaival közösen hozzon döntéseket, formáljon véleményt, információt és tudást osszon meg. Képekre, ábrákra, hanganyagokra,

szövegekre idegen nyelven utal, azokra vonatkozóan véleményt fogalmaz meg és állást foglal, s ezeket felhasználva, párban vagy csoportban, további kommunikációs feladatokat old meg. Nyelvtudását személyes és online nyelvi érintkezésben kapcsolatépítésre használja fel.

A digitális kompetenciák:

Az idegen nyelvek tanulása során a tanuló úgy használja a digitális eszközöket, forrásokat és mobiltelefonos applikációkat, hogy a célnyelv jellemző kifejezéseit és pragmatikáját megfelelően alkalmazza, valamint saját fejlődését és tanulását támogassa. Ezzel lehetővé válik az idegen nyelvű szövegalkotás, szövegértés és nyelvi interakciók fejlesztése digitális felületeken és eszközök használatával.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák:

Az idegen nyelv tanulása során a tanulónak több szempontból fejlődik a gondolkodása, mely során egyre több nyelvi elemet képes felismerni, felidézni, az egymásra épülő elemeket logikusan elrendezni és alkalmazni. A feldolgozott témák hatására mérlegelő idegen nyelvgondolkodása és problémamegoldó készsége, a nyelvek közötti kódváltást lehetővé tevő kognitív képességei is fejlődnek. Nyelvtudása növeli az információszerzési és tudásmegosztási lehetőségeit.

A személyes és társas kompetenciák:

A társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak a nyelvórákon gyakran párban vagy csoportban végzett feladatok, valamint egyéb, kooperáción alapuló tanulási tevékenységek is, melyek során fejlődik együttműködési készsége, kitartása, cél- és feladattudata. A nyelvtudás növeli a tanulók önbizalmát, önbecsülését, valamint fejleszti más nemzetek tagjaihoz, kultúrájához és az idegen, ismeretlen világokhoz való viszonyát.

A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:

Az idegen nyelv tanulása során a tanuló nyitottá válik a saját országa, nemzete és más népek történelmére, kultúrája közötti eltérésekre, elfogadja a különbségeket, magabiztosságát az anyanyelvi kötődés és az a mérlegelő, toleráns gondolkodásmód határozza meg, amely teret ad a kreatív, alkotó jellegű önkifejezésnek. A korszerű nyelvtanítás szükségszerűen magában foglalja a tanuló életkorának megfelelő alkotó tevékenységeket és az alkotással kapcsolatos tartalmakat.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:

A kompetencia fejlesztése valós nyelvi célok és helyzetek idegen nyelven történő leképezésével valósul meg. Egy nyelvi feladat megoldása közben a tanuló együttműködik, hagyományos és digitális forrásokat használ, kommunikál, problémát vitat meg, döntéseket hoz, ezekről beszámol, és mindezek felkészítik a munkavállalásra.

Módszerek

Az idegen nyelv-oktatás a középiskolában is tevékenység- és tanulóközpontú, vagyis a tanuló számára olyan életkorának, illetve érdeklődésének megfelelő helyzeteket teremt, amelyekben a nyelvet eszközként, hatékonyan használja, a nyelvi funkciókat kommunikációs szándékának megfelelően alkalmazza, és birtokában van a megfelelő szókincsnek.

Kiemelten fontos a nyelvoktatásban az interdiszciplináris, azaz a tantárgyak között átívelő szemlélet, mely épít a más tantárgyak keretében szerzett ismeretekre, és az idegen nyelven

megszerzett tudással pedig gazdagítja más tantárgyak tanulását. Projektfeladatok, információgyűjtés a szaktantárgyhoz, internetes kutatómunka, mind-mind történhet idegen nyelven is, felkészítve a tanulót a munka világában zajló információcserére.

A hosszú távon is fenntartható nyelvi fejlődés érdekében a középiskolában kiemelten fontos, hogy a tanórán kívüli nyelvhasználati és nyelvtanulási tevékenységekre is építsünk, és erre a tanulót a nyelvórán egyre nagyobb mértékben felkészítsük. Mindezek révén a tanuló nyelvtanulási céljai élővé, valódivá és elérhetővé válnak, erősítik a motivációt és annak fenntartását. A diák tudatában van annak, hogy a nyelvtanulás fontos szerepet tölt be a körülöttünk lévő világ megismerésében és megértésében. A nevelési-oktatási szakasz fő célkitűzése tehát a felhasználóképes nyelvtudás megszerzése, amelyben az iskolai nyelvtanításon túl fontos szerepet játszanak a digitális eszközök, az internet, valamint általában a nyelvórákon kívüli nyelvtanulási lehetőségek, (idegen nyelvű filmek, könnyített olvasmányok, e-mail levelezés, idegen nyelvű színi előadások, internetes kutatási feladatok stb.), amelyek feltételezik és fejlesztik az aktív, önálló tanulói magatartást. Ennek kialakítása és megalapozása a nyelvórák egyik fontos feladata. Fontosak a kooperatív módszerek, valamint a projektmunka, amelyek fejlesztik a tevékenység-központú tervezést, a probléma- és folyamatközpontú gondolkodást, és általában a célnyelven folytatott kommunikációt. A nyelvoktatói munka tervezése során fontos szerepet kapnak az egyéni tanulási sajátosságok és igények is.

A nyelvtanítás folyamatában szükséges, hogy a tanuló a digitális tartalmak feldolgozásához segítséget kapjon. Az iskolai és az otthon elvégzendő feladatoknak köszönhetően a diák már képes arra, hogy digitális eszközökön keresztül is megértse és létrehozzon szöveget, valamint interakciót folytasson és tartalmat közvetítsen angol nyelven. Az idegen nyelvi órák során, valamint az iskolán kívüli célnyelvi tevékenységek által a nyelvtanuló részesévé válhat az adott kultúrának, kapcsolatot teremthet anyanyelvi beszélőkkel, és ilyen módon a saját és más kultúrákkal szembeni tudatossága erősödik. Az ismeretszerzésben segíthetnek a célnyelvi országokról szóló olvasmányok vagy filmek, vagy a rendszeres idegen nyelvi projekt feladatok, melyet a tanuló akár egyénileg, akár csoportosan készíthet el. E tapasztalatok által a nyelvtanuló a nevelési-oktatási szakasz végére képes saját nemzeti sajátosságait és értékeit a célnyelven közvetíteni.

A motiváció fenntartása és erősítése érdekében a nyelvórát továbbra is a pozitív, stresszmentes, jó hangulatú tanulási környezet jellemzi, amelyben a tanuló életkori sajátosságainak megfelelő, érdekes, nyelvi és kognitív szempontból is kihívást jelentő feladatokat old meg. A változatos munkaformák, a projektmunkák, a kooperatív tanulási technikák alkalmazása, valamint az irányító tanár és a társak visszajelzései, a különféle értékelési formák a középiskolában is segítik a tanulót abban, hogy továbbra is szívesen és örömmel vegyen részt a tanórai feladatokban. Önbizalma erősödik, nyitott és motivált marad nyelvtudása hosszú távú fejlesztésére. A nevelési-oktatási szakasz végére magabiztossá válik, és egyre inkább szívesen és tudatosan használja nyelvtudását. Képes saját hibáit észrevenni, javítani, valamint saját és társai haladását értékelni.

A nyelvtanulásban a valódi kommunikációs szituációknak és a valós nyelvi cselekvéseknek az alapja az idegen nyelvű szöveg, mely a nyelvtanuló számára tartalmi és nyelvi szempontból is

illeszkedik életkorához és érdeklődéséhez. A jól megválasztott, megbízható tananyag nagy segítség tanárnak és tanulóknak egyaránt, és a tanulási folyamat sikeressége szempontjából meghatározó lehet. E nevelési-oktatási szakasz egyik legfontosabb célja a szövegkompetencia tudatos fejlesztése egyre elvontabb és összetettebb szövegek révén. A nyelvtanulóknak képessé kell válnia arra, hogy a szövegeket megértse, és az azokból kinyert információkat fel tudja használni saját kommunikációs céljainak megvalósítására. Hangsúlyos szerepe van emellett a nyelvi eszközök funkcionalitásának, melyek nem különálló egységekként, hanem kontextusba ágyazottan kell, hogy megjelenjenek.

A nyelvtanulót arra is képessé kell tenni, hogy a szövegértés és a szövegalkotás során a nyelvi eszközök szövegben betöltött funkcióját tudatosan kezelje, és szövegkohéziós, valamint figyelemvezető eszközöket használjon.

A nyelvi tartalmak és eszközök átadása továbbra is kontextusba ágyazottan, szövegek alapján, konkrét beszédhelyzetekben akár nonverbális és/vagy vizuális elemekkel megsegítve történik. A használható nyelvtudás és a valós kommunikáció elsajátítása érdekében továbbra is integráltan kell fejleszteni a nyelvi és nem nyelvi készségeket.

Amennyiben az idegen nyelv oktatása csoportbontásban történik a tanulókat nyelvtudásuk alapján kell beosztani, az intézmény kötelező nyelvi szintfelmérést tarthat.

Tanulási eredmények

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a 12. évfolyam végére a KER szerinti B2 nyelvi szint a kimeneti cél, ezen belül a továbbtanulni nem szándékozó tanulóknak fel kell készülnie legalább a középszintű idegen nyelvi érettségi követelményeinek sikeres teljesítésére. A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló témaköröktől függetlenül ismer és tudatosan alkalmaz nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat, képessé válik arra, hogy nyelvtudását valós, személyes, tanulással kapcsolatos vagy szakmai céljaira alkalmazza, valamint készül az aktív nyelvtanulás eszközeivel az egész életen át tartó tanulásra. Ezeket más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciáinak mélyítésére.

Emelt digitális tantervű óraháló a kilencediktől a tizenkettedik osztályig

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	4	4	5	5
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	144	144	180	160
KER szint	A2-	B1-	B1-	B2

Tananyag-ajánlás:

A helyi tantervhez javasolt tananyagok az MM Publications kiadványai (kurzuskönyvek, készségfejlesztő könyvek, vizsgára felkészítő könyvek és könnyített olvasmányok). A kiválasztás szempontjai:

1. témái megegyeznek az érvényben lévő NAT témaelőírásaival
2. témakörei és feladattípusai korosztály relevánsak
3. minden szempontból megfelelnek a kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak
4. egyenletesen és fokozatosan fejlesztik az idegen nyelvi kulcskompetencia komponenseit
5. alkalmasak az idegen nyelvi kompetencia mellett a többi kulcskompetencia fejlesztésére is
6. tartalmazzak az „e-learning”-hez is tananyagot
7. nem tartalmazzak negatív attitűdre buzdító, valamint erőszakra serkentő témákat, feladatokat
8. alkalmasak a kompetencia alapú oktatásra

A 9. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 144 óra/év, 4 óra/hét

Javasolt tankönyv: Key Links A2

9. évfolyam

Ennek a nevelési-oktatási szakasznak a fő célja az, hogy a tanuló az előző szakaszokban megalapozott idegen nyelvi kommunikatív kompetenciáját továbbfejlessze. A nyelvi alapkészségek, valamint egyre hangsúlyosabban a társadalom és nyelvhasználat, a jel- és szabályrendszerek és az interkulturális kompetenciák együttes fejlesztése a feladat, és mindez továbbra is összhangban áll a Nat-ban megfogalmazott egyéb kulcskompetenciákkal és nevelési célokkal. Ebben a szakaszban is fontos, hogy a nyelvtanulás az idegen nyelvi tartalmakon keresztül ébressze fel a tanulóban a világ megismerésének igényét, az ismeretek, a tudás átadásának lehetőségét, a kreatív, felelősségteljes gondolkodást, az önkifejezési vágyat, a nemzeti és az interkulturális tudatosságot, valamint a digitális kompetenciák kialakítását.

Nyelvtudásának fejlődésével egyidőben a tanuló ebben a szakaszban is tovább halad az önálló, tudatos nyelvhasználóvá válás útján. Nemcsak egyre több és árnyaltabb, valós kommunikációs helyzetben tudja használni a nyelvórákon megszerzett tudását, hanem azt is egyre jobban érti, hogy a használható nyelvtudás a felnőtt élet, elsősorban a továbbtanulás, a szakmai boldogulás egyik alapvető kulcsa. Egyre inkább kész arra, hogy akár elvontabb témákban is alkalmazza nyelvi ismereteit, készségeit. Ezért a nyelvóráknak segíteniük kell a tanulót abban, hogy az elsajátított nyelvi eszközöket egyre inkább személyes érdeklődéséhez, terveihez, valamint boldogulásához igazodó, valós kommunikációs helyzetekben használhassa.

Az egyre összetettebbé váló tartalmak megértésének, elsajátításának és használatának érdekében a diák továbbra is sokféle, érdekes, kihívást jelentő feladatot old meg a nyelvórákon. A változatos munkaformák lehetőséget biztosítanak arra, hogy együtt dolgozzon társaival, például projektmunkákban, kiselőadásokban, vitafórumokon, és ezek során használja kreativitását, problémamegoldó gondolkodását, illetve, hogy kifejtse véleményét hagyományos és digitális csatornákon keresztül is. Érzékenységéből adódóan különösen fontos az irányító tanár támogató visszajelzése, a többféle értékelési forma, amelyek által segítséget és mintát kap önmaga és társai értékeléséhez, megtanulja saját, és mások hibáit felismerni, és azokat helyükön kezelni. Így válik egyre inkább önállóvá a nyelvtanulás és a nyelvhasználat terén is.

Az egyéni érdeklődés figyelembevétele meghatározó, ezért a nyelvórákba be kell emelni olyan idegen nyelvi tartalmakat, lehetőségeket és eszközöket, amelyekkel a tanuló a nyelvórákon kívül is szívesen foglalkozik. A 9-10. évfolyamon új témakörként megjelenik a tudomány és technika, a kommunikáció, az utazás és turizmus, és a már ismert témakörök is bővülnek, összetettebbé válnak. Kettéválk a személyes és a környezeti témakörök, a személyes témakör kiegészül a tágabb emberi kapcsolatok, az életmód, valamint az ember és társadalom témakörökkel, a környezeti pedig a környezetvédelemmel. Míg az osztálytermi témakör, valamint a személyes és a környezeti vonatkozások súlya csökken, addig hangsúlyosabbá válnak a keresztntanvi, a kibővített közéleti, aktuális, célnyelvi és nyelvtanulási témakörök. A hozzájuk rendelt óraszámok továbbra is ajánlások, inkább a témakörök feldolgozásának javasolt mélységét jelölik.

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a tanuló újabb szövegtípusokkal – nyelvi szintjének és érdeklődésének megfelelő ifjúsági irodalmi olvasmányokkal ismerkedik meg. A gondosan kiválasztott, autentikus szövegek feldolgozása során tovább fejlődik a szövegalkotási,

szövegértési, valamint interakciós készsége. A célnyelvi ismeretszerzés és tudásmegosztás az általános iskolához képest hangsúlyosabbá válik.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerinti B1 nyelvi szintet.

Az egyes témakörökön kívül a kerettantervben megtalálhatók az adott szakasz végére elsajátítandó nyelvi funkciók, valamint nyelvi elemek és struktúrák, célnyelvi példákkal. A 9. évfolyamra vonatkozó listákban nem jelennek meg az általános iskolában elsajátított elemek, de ezek további gyakorlása, tudatosítása elengedhetetlen a KER szerinti B1 szint eléréséhez.

Nyelvi funkciók:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- bemutatás (Let me introduce myself. This is Jack, an old friend of mine. Let me introduce Mr Smith to you.)
- telefonálás (XY speaking. Can I speak to XY? I'll call you later. Thanks for calling.)
- ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)
- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
- elemek összekapcsolása szóban (First..., then, after that...finally)
- mondandó összefoglalása (All in all... In short...) [mondandó összefoglalása (All in all... To sum up... In short...)]
- beszélgetés lezárása (Right. OK.) [beszélgetés lezárása (Right. OK. It was nice talking to you.)]
- együttérzés kifejezése (I'm so sorry to hear that. Oh, no!) [együttérzés kifejezése (I'm so sorry to hear that. Oh, no! What a shame!)]
- segítségkérés és arra reagálás (Will you help me? Sure, no problem. Can you do the washing-up instead of me? Not now, I am afraid, I'm busy.)
- tanács kérése és adása (What shall I do? I think you should take a rest. Should I see a doctor? That's a good idea. ..., I think you should do this.) [tanács kérése és adása (What shall I do? I think you should take a rest. Should I see a doctor? You'd better ..., That's a good idea. ..., I think you should/ought to do this.)]
- engedélykérés és arra reagálás (May I use your phone? Sure, go ahead. Do you mind if I open the window? Please, don't, I'm cold.)
- ok-okozat kifejezése (Why is that? Because..., How come he didn't take part? He's ill, that's why.)
- érdeklődés, érdektelenség kifejezése (I am interested in... I don't care.)

Nyelvi elemek, struktúrák:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige; Present Simple; Present Continuous; Present Perfect Simple (Have you done your room? I haven't finished it yet.)

- cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: 'to be' létige (Past Tense); Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?); Past Continuous (I was listening to her. Were they crying?)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: Future Continuous (This time tomorrow I will be skiing in Austria.)
- 'must', 'may', 'might', 'can't' (Clara must be at school, she can't be on holiday. She might like you); 'should have /might have' (She should have done it sooner. He might have passed the exam.)
- feltételesség kifejezése (We would buy it if we had money.)
- függő beszéd kifejezése jelenidőben (He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám; számok, sorszámok; megszámlálható főnevek; megszámlálhatatlan főnevek
- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.); rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse); hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (more intelligent, She is the most intelligent of all.); leírás (What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like?)
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók, képleírás kifejezései (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, outside, inside, indoors, outdoors, upstairs, downstairs, abroad)
- időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day); időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.); 'already', 'yet', 'just' (I have already read it. He has not finished it, yet. She has just entered the room.)
- szövegösszetartó eszközök: mutató névmások (this, that, these, those); kötőszavak (and, or, but, because), személyes névmások
- logikai viszonyok: célhatározás kifejezése (He went to Rome to study Italian)
- birtoklás kifejezése múlt időben (I didn't have many friends at school.); jövő időben (At the age of 25 I will have a car.); genitive 's' (Joe's brother..., Whose...?)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott témartományban megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott témartományban létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott témartományban életkorának megfelelő interakciót folytat.

A 9. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 144 óra.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
Személyes témák és szituációk	26
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	20
Osztálytermi témák és szituációk	14
Utazás, turizmus	10
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	14
Célnyelvi vonatkozások	14
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	10
Kereszttantervi témák és szituációk	10
Aktuális témák	10
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	16
Összes óraszám:	144

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom: a közéletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közélet színterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés Etika: etikus magatartás közművelődési intézményekben, szokások Történelem:

	múzeumok, tárlatok
Osztálytermi témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: az iskola, iskolai szabályok, iskolai nyelvi helyzetek Etika: osztálytársak és barátság
Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom: nemzeti értékeink Történelem: nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés, hobbik Etika: etikussá válás
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok
Keresztntantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok
Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események Történelem: aktuális események értelmezése Etika: hírek etikus kezelése Földrajz:

	az időjárás, éghajlatváltozás Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 26 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, friends [A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, friends, famous people]
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, places to spend freetime
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishing, clothes and accessories [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, clothes and accessories]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, freetime activities, going to the doctor's, doing chores [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, freetime activities, healthy eating, keeping fit, going to the doctor's, doing chores]
- Személyes élethez tartozó információk átadása
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata
- Interakció a személyes témakörben.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projekt (egyéni): családfa készítése, képekkel, szóbeli prezentációval
 - közeli és távoli rokonok
 - kedvenc rokonaim – miért?
 - érdekes családi történeteim

- Internetes kutatómunka és csoportos projekt: családok az angol nyelvű országokban
 - különbségek, hasonlóságok
 - szerepek a családon belül
- Vitafórum: tinédzserek helyzete a családban
 - feladataim a családban – sok/kevés?
 - szabályok a családban (például internet használata)
- Szerepjáték
 - pl. a ruhaüzletben, orvosnál, fodrásznál, moziban
- Prezentáció készítése
 - családi ünnepek az angol és magyar családoknál – hasonlóságok és különbségek
- Közvéleménykutatás
 - hobbik, érdeklődési körök

TÉMAKÖR: Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: keeping pets
- A környezeti és természeti tématarományhoz tartozó információk átadása
- Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatás
 - nemzeti parkok a célnyelvi országokban és Magyarországon
- Prezentáció készítése
 - a nemzeti parkok és állatkertek feladatai
 - mennyire egészséges lakóhelyem környezete?
- Vitafórum
 - hasznosak-e az állatkertek?
 - jó-e kutyát tartani lakótelepi lakásban?
- Angol nyelvű természetfilm megtekintése és feldolgozása

TÉMAKÖR: Osztálytermi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school staff
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of school buildings [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: educational institutions, parts of school buildings]
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used for studying in school [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used for studying in and outside school]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school festivals, class events, extracurricular opportunities for language learning/use of language [A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school festivals, school traditions, class events, extracurricular opportunities for language learning/use of language]
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: learning, extracurricular use of language, social events
- Résztvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő szöveg létrehozása írásban és szóban a nyelvi fejlesztő tevékenységek során.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Egyéni (internetes) kutatás, képes beszámoló**
 - régi és új iskolám összehasonlítása
- **Csoportmunka, projekt**
 - egy osztályprogram megtervezése
 - az ideális iskola jellemzői
- **Vitaforum**
 - hasznos-e az iskolai egyenruha?
 - jó dolog-e a bentlakásos iskola?
- **Íráskészség fejlesztése**
 - beszámoló iskolai eseményről az iskolai újság részére
 - panaszkodó email angol barátomnak a sok házfeladatról

TÉMAKÖR: Utazás, turizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: destinations, sights and places of interests in Hungary [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights and, places of interests both in Hungary and around the world]
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: travel documents, tickets, means of transport, forms, brochures [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: monuments, exhibits, travel documents, tickets, means of transport, objects used while travelling, forms, brochures]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary [A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad]
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: sightseeing, city tour [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning a trip, sightseeing, city tour]
- Az utazás és turizmus tématerületéhez tartozó egyszerű információk átadása
- Interakció az utazás és turizmus tématerületében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka egyénileg, párban vagy csoportban**
 - híres helyek, épületek bemutatása Magyarországon
 - lakóhelyünk turisztikai nevezetességeinek bemutatása célnyelven
- **Internetes kutatás**
 - érdekes, szokatlan szállások
- **Játék**
 - találd ki, melyik magyar nevezetességről beszélek!
- **Felmérés készítése az osztályban**
 - a legnépszerűbb utazási célpont hazánkban
- **Vitafórum**
 - egyéni vagy társasutazás?
 - üdülés vagy aktív nyaralás? tengerpart vagy városnézés?
- **Szituációs játék**
 - szállásfoglalás/bejelentkezés/ügyintézés
- **Panaszlevél írása egy hotelről, szórakozóhelyről**

TÉMAKÖR: Közéleti témák és szituációk, szórakozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: relevant members of the public sector and civil service, tourists
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights, city life/country life]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: services, giving directions, giving information, media, computer games, applications, freetime activities, literature/books, sports [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: services, giving directions, giving information, presenting sights]
- A közéleti tématarományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje
- Interakció a közéleti tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka**
 - **hazai fesztiválok bemutatása, értékelése**
 - **plakátok, szórólapok, hirdetések készítése**
 - **kedvenc szórakozási formáink**
- **Vitaforum**
 - **a vidéki vagy városi élet előnyei és hátrányai?**
 - **kellenek még a mozik?**
 - **az olvasás szerepe a 21. században**
- **Adatlapok kitöltése**
- **Angol nyelvű film megtekintése, megbeszélése**
- **Rövid angol novella órai feldolgozása**
 - **szereplők jellemzése**

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Gyakorló feladatok készítése (akár online is) az osztálytársak részére**
- **Nyelvtani, szókincsfejlesztő játékok készítése és játszása az órán**
- **Internetes kutatás és beszámoló**
 - új szavak jelentése, eredete, szinonímái
- **Olvasásértés fejlesztése**
 - ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése
- **Osztálykönyvtár**
 - évente egy-két könnyített olvasmány elolvasása, egyéni értékelése, ajánlása
- **Íráskészség fejlesztése**
 - angol nyelvű hirdetőtábla az osztályban az aktuális hírekkel/felhívásokkal

TÉMAKÖR: Interkulturális, országismereti témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, tourist attractions
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása
- Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka, (internetes) kutatómunka**
 - a hagyományok ápolása Magyarországon és Angliában
 - legfőbb sportágak a két országban
 - a labdajátékok eredete és elterjedése/változatai
 - Hollywood története és magyar vonatkozásai
- **Prezentáció**
 - karácsony ünneplése a világ országaiban
- **Játék**
 - kvíz különböző országok étkezési szokásairól
- **Kritika írása egy kulturális programról az osztály hirdetőtáblára**
- **Vitaforum**
 - mi okozhat kulturális meglepetéseket a célnyelvi országokban?

TÉMAKÖR: Keresztntantervi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Egyéni projektmunka**
 - szókincsgyűjtés a kedvenc tantárgyam bemutatásához
- **Vitaforum**
 - melyik tantárgyat hogyan hasznosíthatjuk a felnőtt életben?
 - kell-e a mindennapos testnevelés?
 - kell-e könyvet olvasnia a 21. század fiataljának??
- **Játék**
 - szavak gyűjtése és elhelyezése a különböző tantárgyak oszlopai alá – kié a leghosszabb lista?
 - történelmi események modellezése szerepjátékkal

TÉMAKÖR: Aktuális témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Videók megtekintése és feldolgozása**
 - hírműsorok
 - aktuális eseményekről szóló tudósítások
 - riportok
- **Szerepjáték**
 - néma videókhoz szövegkészítés és eljátszás
 - TV interjú készítése egy híres emberrel (pl. sportolóval)
- **Internetes kutatómunka**
 - egy aktuális esemény előzményeiről, részletesebb információkról
 - szókincsfejlesztés a média világához

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A tanult témákhoz kapcsolódó angol nyelvű információ megszerzése
- Információ megosztása angol nyelven.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projektmunka
 - prezentáció/hangfelvétel/videófelvétel készítése különböző témákban, és ezek bemutatása az osztálynak
 - kedvenc témák feldolgozása posztereken, majd ezek kiállítása az osztályban
 - angol nyelvű filmek, programok ismertetése az angolos faliújságon írásban

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédkésztség, beszédértést és íráskésztséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Angol nyelv

9. évfolyam

Élő idegen nyelv

Angol nyelv

Emelt nyelvi szintű tanterv

Emelt nyelvi szintű tantervi óraháló a kilencediktől a tizenkettedik osztályig

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	6	6	7	7
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	216	216	252	224
KER szint	A2-	B1-	B1-	B2

Tananyag-ajánlás:

A helyi tantervhez javasolt tananyagok az MM Publications kiadványai (kurzuskönyvek, készségfejlesztő könyvek, vizsgára felkészítő könyvek és könnyített olvasmányok). A kiválasztás szempontjai:

9. témái megegyeznek az érvényben lévő NAT témaelőírásaival
10. témakörei és feladattípusai korosztály relevánsak
11. minden szempontból megfelelnek a kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak
12. egyenletesen és fokozatosan fejlesztik az idegen nyelvi kulcskompetencia komponenseit
13. alkalmasak az idegen nyelvi kompetencia mellett a többi kulcskompetencia fejlesztésére is
14. tartalmaznak az „e-learning”-hez is tananyagot
15. nem tartalmaznak negatív attitűdre buzdító, valamint erőszakra serkentő témákat, feladatokat
16. alkalmasak a kompetencia alapú oktatásra

A 9. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 216 óra/év, 6 óra/hét

Javasolt tankönyv: Key Links A2

A 9. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 216 óra.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
Személyes témák és szituációk	45
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	25
Osztálytermi témák és szituációk	18
Utazás, turizmus	18
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	20
Célnyelvi vonatkozások	20
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	15
Kereszttantervi témák és szituációk	15
Aktuális témák	15
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	25
Összes óraszám:	216

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom: a közéletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közélet színterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés Etika: etikus magatartás közművelődési intézményekben, szokások Történelem:

	múzeumok, tárlatok
Osztálytermi témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: az iskola, iskolai szabályok, iskolai nyelvi helyzetek Etika: osztálytársak és barátság
Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom: nemzeti értékeink Történelem: nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés, hobbik Etika: etikussá válás
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok
Kereszttantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok
Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események Történelem: aktuális események értelmezése Etika:

	hírek etikus kezelése Földrajz: az időjárás, éghajlatváltozás Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 45 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, friends [A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, friends, famous people]
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, places to spend freetime
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishing, clothes and accessories [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, clothes and accessories]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, freetime activities, going to the doctor's, doing chores [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, freetime activities, healthy eating, keeping fit, going to the doctor's, doing chores]
- Személyes élethez tartozó információk átadása
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata
- Interakció a személyes tématerületben.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projekt (egyéni): családfa készítése, képekkel, szóbeli prezentációval
 - közeli és távoli rokonok
 - kedvenc rokonaim – miért?
 - érdekes családi történeteim
- Internetes kutatómunka és csoportos projekt: családok az angol nyelvű országokban
 - különbségek, hasonlóságok
 - szerepek a családon belül
- Vitafórum: tinédzserek helyzete a családban
 - feladataim a családban – sok/kevés?

- szabályok a családban (például internet használata)
- Szerepjáték
 - pl. a ruhaüzletben, orvosnál, fodrásznál, moziban
- Prezentáció készítése
 - családi ünnepek az angol és magyar családoknál – hasonlóságok és különbségek
- Közvéleménykutatás
 - hobbik, érdeklődési körök

TÉMAKÖR: Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 25 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: keeping pets
- A környezeti és természeti tématarományhoz tartozó információk átadása
- Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatás
 - nemzeti parkok a célnyelvi országokban és Magyarországon
- Prezentáció készítése
 - a nemzeti parkok és állatkertek feladatai
 - mennyire egészséges lakóhelyem környezete?
- Vitafórum
 - hasznosak-e az állatkertek?
 - jó-e kutyát tartani lakótelepi lakásban?
- Angol nyelvű természetfilm megtekintése és feldolgozása

TÉMAKÖR: Osztálytermi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school staff

- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of school buildings [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: educational institutions, parts of school buildings]
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used for studying in school [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used for studying in and outside school]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school festivals, class events, extracurricular opportunities for language learning/use of language [A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school festivals, school traditions, class events, extracurricular opportunities for language learning/use of language]
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: learning, extracurricular use of language, social events
- Résztvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő szöveg létrehozása írásban és szóban a nyelvi fejlesztő tevékenységek során.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Egyéni (internetes) kutatás, képes beszámoló**
 - régi és új iskolám összehasonlítása
- **Csoportmunka, projekt**
 - egy osztályprogram megtervezése
 - az ideális iskola jellemzői
- **Vitafórum**
 - hasznos-e az iskolai egyenruha?
 - jó dolog-e a bentlakásos iskola?
- **Íráskészség fejlesztése**
 - beszámoló iskolai eseményről az iskolai újság részére
 - panaszkodó email angol barátomnak a sok házfeladatról

TÉMAKÖR: Utazás, turizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: destinations, sights and places of interests in Hungary [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights and, places of interests both in Hungary and around the world]

- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: travel documents, tickets, means of transport, forms, brochures [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: monuments, exhibits, travel documents, tickets, means of transport, objects used while travelling, forms, brochures]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary [A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad]
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: sightseeing, city tour [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning a trip, sightseeing, city tour]
- Az utazás és turizmus témakörhöz tartozó egyszerű információk átadása
- Interakció az utazás és turizmus témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka egyénileg, párban vagy csoportban**
 - híres helyek, épületek bemutatása Magyarországon
 - lakóhelyünk turisztikai nevezetességeinek bemutatása célnyelven
- **Internetes kutatás**
 - érdekes, szokatlan szállások
- **Játék**
 - találd ki, melyik magyar nevezetességről beszélek!
- **Felmérés készítése az osztályban**
 - a legnépszerűbb utazási célpont hazánkban
- **Vitaforum**
 - egyéni vagy társasutazás?
 - üdülés vagy aktív nyaralás? tengerpart vagy városnézés?
- **Szituációs játék**
 - szállásfoglalás/bejelentkezés/ügyintézés
- **Panaszlevél írása egy hotelről, szórakozóhelyről**

TÉMAKÖR: Közéleti témák és szituációk, szórakozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: relevant members of the public sector and civil service, tourists
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights, city life/country life]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment

- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókins ismerete célnyelven: services, giving directions, giving information, media, computer games, applications, freetime activities, literature/books, sports [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókins ismerete célnyelven: services, giving directions, giving information, presenting sights]
- A közéleti tematartományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje
- Interakció a közéleti tematartományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projekt munka**
 - **hazai fesztiválok bemutatása, értékelése**
 - **plakátok, szórólapok, hirdetések készítése**
 - **kedvenc szórakozási formáink**
- **Vitafórum**
 - **a vidéki vagy városi élet előnyei és hátrányai?**
 - **kellenek még a mozik?**
 - **az olvasás szerepe a 21. században**
- **Adatlapok kitöltése**
- **Angol nyelvű film megtekintése, megbeszélése**
- **Rövid angol novella órai feldolgozása**
 - **szereplők jellemzése**

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Gyakorló feladatok készítése (akár online is) az osztálytársak részére**
- **Nyelvtani, szókinsfejlesztő játékok készítése és játszása az órán**
- **Internetes kutatás és beszámoló**
 - **új szavak jelentése, eredete, szinonímái**
- **Olvasásértés fejlesztése**
 - **ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése**
- **Osztálykönyvtár**
 - **évente egy-két könnyített olvasmány elolvasása, egyéni értékelése, ajánlása**
- **Íráskészség fejlesztése**
 - **angol nyelvű hirdetőtábla az osztályban az aktuális hírekkel/felhívásokkal**

TÉMAKÖR: Interkulturális, országismereti témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, tourist attractions
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása
- Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka, (internetes) kutatómunka**
 - a hagyományok ápolása Magyarországon és Angliában
 - legfőbb sportágak a két országban
 - a labdajátékok eredete és elterjedése/változatai
 - Hollywood története és magyar vonatkozásai
- **Prezentáció**
 - karácsony ünneplése a világ országaiban
- **Játék**
 - kvíz különböző országok étkezési szokásairól
- **Kritika írása egy kulturális programról az osztály hirdetőtáblára**
- **Vitafórum**
 - mi okozhat kulturális meglepetéseket a célnyelvi országokban?

TÉMAKÖR: Kereszttantervi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Egyéni projektmunka**
 - szókincsgyűjtés a kedvenc tantárgyam bemutatásához
- **Vitafórum**
 - melyik tantárgyat hogyan hasznosíthatjuk a felnőtt életben?
 - kell-e a mindennapos testnevelés?
 - kell-e könyvet olvasnia a 21. század fiataljának??
- **Játék**
 - szavak gyűjtése és elhelyezése a különböző tantárgyak oszlopai alá – kié a leghosszabb lista?
 - történelmi események modellezése szerepjátékkal

TÉMAKÖR: Aktuális témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Videók megtekintése és feldolgozása**
 - hírműsorok
 - aktuális eseményekről szóló tudósítások
 - riportok
- **Szerepjáték**
 - néma videókhoz szövegkészítés és eljátszás
 - TV interjú készítése egy híres emberrel (pl. sportolóval)
- **Internetes kutatómunka**
 - egy aktuális esemény előzményeiről, részletesebb információkról
 - szókincsfejlesztés a média világához

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 25 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A tanult témákhoz kapcsolódó angol nyelvű információ megszerzése
- Információ megosztása angol nyelven.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka**
 - prezentáció/hangfelvétel/videófelvétel készítése különböző témákban, és ezek bemutatása az osztálynak
 - kedvenc témák feldolgozása poszttereken, majd ezek kiállítása az osztályban
 - angol nyelvű filmek, programok ismertetése az angolos faliújságon írásban

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédkésztség, beszédértést és íráskésztséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

10. évfolyam

Élő idegen nyelv

Emelt nyelvi szintű tanterv

Emelt nyelvi szintű tantervi óraháló a kilencediktől a tizenkettedik osztályig

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	6	6	7	7
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	216	216	252	224
KER szint	A2-	B1-	B1-	B2

Tananyag-ajánlás:

A helyi tantervhez javasolt tananyagok az MM Publications kiadványai (kurzuskönyvek, készségfejlesztő könyvek, vizsgára felkészítő könyvek és könnyített olvasmányok). A kiválasztás szempontjai:

17. témái megegyeznek az érvényben lévő NAT témaelőírásaival
18. témakörei és feladattípusai korosztály relevánsak
19. minden szempontból megfelelnek a kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak
20. egyenletesen és fokozatosan fejlesztik az idegen nyelvi kulcskompetencia komponenseit
21. alkalmasak az idegen nyelvi kompetencia mellett a többi kulcskompetencia fejlesztésére is
22. tartalmazzak az „e-learning”-hez is tananyagot
23. nem tartalmazzak negatív attitűdre buzdító, valamint erőszakra serkentő témákat, feladatokat
24. alkalmasak a kompetencia alapú oktatásra

A 10. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 216 óra/év, 6 óra/hét

Javasolt tankönyv: Key Links B1

10. évfolyam

Ennek a nevelési-oktatási szakasznak a fő célja az, hogy a tanuló az előző szakaszokban megalapozott idegen nyelvi kommunikatív kompetenciáját továbbfejlessze. A nyelvi alapkészségek, valamint egyre hangsúlyosabban a társadalom és nyelvhasználat, a jel- és szabályrendszerek és az interkulturális kompetenciák együttes fejlesztése a feladat, és mindez továbbra is összhangban áll a Nat-ban megfogalmazott egyéb kulcskompetenciákkal és nevelési célokkal. Ebben a szakaszban is fontos, hogy a nyelvtanulás az idegen nyelvi tartalmakon keresztül ébressze fel a tanulóban a világ megismerésének igényét, az ismeretek, a tudás átadásának lehetőségét, a kreatív, felelősségteljes gondolkodást, az önkifejezési vágyat, a nemzeti és az interkulturális tudatosságot, valamint a digitális kompetenciák kialakítását.

Nyelvtudásának fejlődésével egyidőben a tanuló ebben a szakaszban is tovább halad az önálló, tudatos nyelvhasználóvá válás útján. Nemcsak egyre több és árnyaltabb, valós kommunikációs helyzetben tudja használni a nyelvvórákon megszerzett tudását, hanem azt is egyre jobban érti, hogy a használható nyelvtudás a felnőtt élet, elsősorban a továbbtanulás, a szakmai boldogulás egyik alapvető kulcsa. Egyre inkább kész arra, hogy akár elvontabb témákban is alkalmazza nyelvi ismereteit, készségeit. Ezért a nyelvvóráknak segíteniük kell a tanulót abban, hogy az elsajátított nyelvi eszközöket egyre inkább személyes érdeklődéséhez, terveihez, valamint boldogulásához igazodó, valós kommunikációs helyzetekben használhassa.

Az egyre összetettebbé váló tartalmak megértésének, elsajátításának és használatának érdekében a diák továbbra is sokféle, érdekes, kihívást jelentő feladatot old meg a nyelvvórákon. A változatos munkaformák lehetőséget biztosítanak arra, hogy együtt dolgozzon társaival, például projektmunkákban, kiselőadásokban, vitafórumokon, és ezek során használja kreativitását, problémamegoldó gondolkodását, illetve, hogy kifejtse véleményét hagyományos és digitális csatornákon keresztül is. Érzékenységből adódóan különösen fontos az irányító tanár támogató visszajelzése, a többféle értékelési forma, amelyek által segítséget és mintát kap önmaga és társai értékeléséhez, megtanulja saját, és mások hibáit felismerni, és azokat helyükön kezelni. Így válik egyre inkább önállóvá a nyelvtanulás és a nyelvhasználat terén is.

Az egyéni érdeklődés figyelembevétele meghatározó, ezért a nyelvvórákba be kell emelni olyan idegen nyelvi tartalmakat, lehetőségeket és eszközöket, amelyekkel a tanuló a nyelvvórákon kívül is szívesen foglalkozik. A 9-10. évfolyamon új témakörként megjelenik a tudomány és technika, a kommunikáció, az utazás és turizmus, és a már ismert témakörök is bővülnek, összetettebbé válnak. Kettévál a személyes és a környezeti témakör, a személyes témakör kiegészül a tágabb emberi kapcsolatok, az életmód, valamint az ember és társadalom témakörökkel, a környezeti pedig a környezetvédelemmel. Míg az osztálytermi témakör, valamint a személyes és a környezeti vonatkozások súlya csökken, addig hangsúlyosabbá válnak a kereszttantervi, a kibővített közeleti, aktuális, célnyelvi és

nyelvtanulási témakörök. A hozzájuk rendelt óraszámok továbbra is ajánlások, inkább a témakörök feldolgozásának javasolt mélységét jelölik.

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a tanuló újabb szövegtípusokkal – nyelvi szintjének és érdeklődésének megfelelő ifjúsági irodalmi olvasmányokkal ismerkedik meg. A gondosan kiválasztott, autentikus szövegek feldolgozása során tovább fejlődik a szövegalkotási, szövegértési, valamint interakciós készsége. A célnyelvi ismeretszerzés és tudásmegosztás az általános iskolához képest hangsúlyosabbá válik.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerinti B1 nyelvi szintet.

Az egyes témakörökön kívül a kerettantervben megtalálhatók az adott szakasz végére elsajátítandó nyelvi funkciók, valamint nyelvi elemek és struktúrák, célnyelvi példákkal. A 10. évfolyamra vonatkozó listákban nem jelennek meg az általános iskolában vagy a 9. évfolyamban elsajátított elemek, de ezek további gyakorlása, tudatosítása elengedhetetlen a KER szerinti B1 szint eléréséhez.

Nyelvi funkciók:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- elismerés kifejezése (Welldone. It's a good idea. I'm proud of you.)
- aggodás, félelem kifejezése (I'm worried about it, I fear..., I'm afraid that...)
- üdvözlésküldés (Give my best regards to...)
- megszólítás, elbúcsúzás hivatalos levélben (Dear Sir/Madam, Dear Mr. Smith, I look forward to hearing from you. Yours faithfully/sincerely,)
- beszédzándék jelzése beszélgetés közben (I've just got an idea. I'll tell you what. Why don't we...?)
- kiemelés, hangsúlyozás (It's cats that are very active at night. The biggest problem is that the weather is horrible.)
- szemrehányás kifejezése (It's your fault. You shouldn't have said that.)
- segítség felajánlása és elfogadása (Shall I bring you something from the shop? Yes, please. I'll help you with your homework. Thanks, that sounds great.)
- reklamálás (This soup is cold. The driver was rude. I'd like to make a complaint.)
- magyarázat kifejezése (What is it good for? It's used for cooking., How does it work? It works with a battery.)
- emlékezés, nem emlékezés kifejezése (I remember seeing her at the party last year. I can't remember locking the door.)
- elkeseredés kifejezése (I am disappointed/ devastated.)
- bosszúság kifejezése (Oh, no! I am fed up with it.)

Nyelvi elemek, struktúrák:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: Present Perfect Continuous (I've been learning English for 3 years. Have you been waiting for a long time?);
- cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: Past Perfect (I had seen her before.);

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: 'going to' (I'm going to be a doctor. It's going to rain.); Future Simple (When will you be sixteen? I'll help you.)
- modalitás: 'can', segédige (I can/can't swim.); 'could', Can/could/may I join you?) 'should/shouldn't' (You should ask her.); 'mustn't' (You mustn't smoke here.); 'can', 'could', 'be able to' (I could swim when I was 5. I was able to pass the exam.); 'must', 'may' (Clara must be at school)
- múltbeli szokások kifejezése: 'used to' / 'would' (I used to cry a lot when I was a child. My mum would always tell us stories.)
- függő beszéd múlt idejű igével (He said he was tired. She told me not to leave.)
- szenvedő szerkezet: (The school was renovated during the summer. My car will be repaired tomorrow.)
- mennyiségi viszonyok: 'all', 'both', 'none', 'neither', 'every', 'each', 'enough', 'too', 'quite' (It isn't good enough. The cake tastes quite good.)
- időbeli viszonyok: időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.); időpont meghatározása (soon, afterwards, later, next, then, the day before yesterday, the day after tomorrow, the other day, during the winter)
- szövegösszetartó eszközök: 'some/any'; határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody); további kötőszavak (e.g. however)
- visszakerdezés: (She's ill, isn't she? She hasn't met you before, has she?).

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott témakörben megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott témakörben létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott témakörben életkorának megfelelő interakciót folytat.

A 10. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 216 óra.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
Személyes témák és szituációk	34
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	20
Osztálytermi témák és szituációk	14
Utazás, turizmus	14
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	20
Célnyelvi vonatkozások	20
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	14
Kereszttantervi témák és szituációk	12
Aktuális témák	17

Tudomány és technológia, kommunikáció	23
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	28
Összes óraszám:	216

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom: a közéletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közélet színterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés Etika: etikus magatartás közművelődési intézményekben, szokások Történelem: múzeumok, tárlatok
Osztálytermi témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: az iskola, iskolai szabályok, iskolai nyelvi helyzetek Etika: osztálytársak és barátság
Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom:

	nemzeti értékeink Történelem: nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai
Közeleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés. hobbik Etika: etikussá válás
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok
Kereszttantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok
Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események Történelem: aktuális események értelmezése Etika: hírek etikus kezelése Földrajz: az időjárás, éghajlatváltozás Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 34 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, friends [A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, friends, famous people]
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, places to spend freetime
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishing, clothes and accessories [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, clothes and accessories]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, freetime activities, going to the doctor's, doing chores [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, freetime activities, healthy eating, keeping fit, going to the doctor's, doing chores]
- Személyes élethez tartozó információk átadása
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata
- Interakció a személyes tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projekt (egyéni): családfa készítése, képekkel, szóbeli prezentációval
 - közeli és távoli rokonok
 - kedvenc rokonaim – miért?
 - érdekes családi történeteim
- Internetes kutatómunka és csoportos projekt: családok az angol nyelvű országokban
 - különbségek, hasonlóságok
 - szerepek a családon belül
- Vitafórum: tinédzserek helyzete a családban
 - feladataim a családban – sok/kevés?
 - szabályok a családban (például internet használata)
- Szerepjáték
 - pl. a ruhaüzletben, orvosnál, fodrásznál, moziban
- Prezentáció készítése
 - családi ünnepek az angol és magyar családoknál – hasonlóságok és különbségek
- Közvéleménykutatás
 - hobbik, érdeklődési körök

TÉMAKÖR: Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home, city/town/village/countryside
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural disasters, nature protection campaigns
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection, keeping pets, saving natural resources
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural phenomena, weather and climate, seasons
- A környezeti és természeti tematartományhoz tartozó információk átadása
- Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tematartományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatás
 - nemzeti parkok a célnyelvi országokban és Magyarországon
 - veszélyeztetett állatok
 - a tengerek szennyezése -műanyag-szigetek a tengerben
- Prezentáció készítése
 - veszélyben a földünk
 - a klímaváltozás jelenlegi és lehetséges hatásai
 - a nemzeti parkok és állatkertekfeladatai
 - Mennyire egészséges lakóhelyem környezete?
- Vitaforum
 - hasznosak-e az állatkertek?
 - jó-e kutyát tartani lakótelepi lakásban?
- Angol nyelvű természetfilm megtekintése és feldolgozása

TÉMAKÖR: Osztálytermi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school festivals, class events, extracurricular opportunities for language learning/use of language [A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school festivals, school traditions, class events, extracurricular opportunities for language learning/use of language]

- A témakörre jellemző ismeretek, összehasonlítások célnyelven: Educational systems in Hungary and in the UK
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: learning, extracurricular use of language, social events, keeping traditions
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school subjects, knowledge, language learning targets, different ways of learning
- Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő szöveg létrehozása írásban és szóban a nyelvi fejlesztő tevékenységek során.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Egyéni (internetes) kutatás, képes beszámoló**
 - a magyarországi és az angliai középiskola összehasonlítása
- **Csoportmunka, projekt**
 - kisfilm készítése: „Our School”
- **Internetes kutatómunka: - képes beszámolók**
 - érdekes iskolák a célnyelvi országokban és hazánkban
- **Vitaforum**
 - hasznos-e az iskolai egyenruha?
 - jó dolog-e a bentlakásos iskola?
- **Íráskészség fejlesztése**
 - beszámoló iskolai eseményről az iskolai újság részére
 - panaszkodó email angol barátomnak a sok házfeladatról

TÉMAKÖR: Utazás, turizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: destinations, sights and places of interests in Hungary [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights and, places of interests both in Hungary and around the world]
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: travel documents, tickets, means of transport, forms, brochures [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: monuments, exhibits, travel documents, tickets, means of transport, objects used while travelling, forms, brochures]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary [A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad]

- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: sightseeing, city tour [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning a trip, sightseeing, city tour]
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: self-organized and package holidays, cultural differences, effects of tourism on people and economy
- Az utazás és turizmus témakörhöz tartozó egyszerű információk átadása
- Interakció az utazás és turizmus témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka egyénileg, párban vagy csoportban**
 - híres helyek, épületek bemutatása Magyarországon
 - 'Álomnyaralásom' részletes megtervezése
 - felkészülés egy külföldi utazásra – Checklist készítése
- **Internetes kutatás**
 - érdekes, szokatlan szállások
- **Játék**
 - találd ki, melyik magyar nevezetességről beszélek!
- **Felmérés készítése az osztályban**
 - a legnépszerűbb utazási célpont hazánkban
 - Ki hol szeretne nyaralni? (Balaton? hegyvidék? stb.)
- **Vitaforum**
 - egyéni vagy társasutazás?
 - üdülés vagy aktív nyaralás? tengerpart vagy városnézés?
- **Szituációs játék**
 - 'Én vagyok az idegenvezető – az osztály a turistacsoport'
- **Panaszlevél írása egy hotelről, szórakozóhelyről**

TÉMAKÖR: Közéleti témák és szituációk, szórakozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: relevant members of the public sector and civil service, tourists
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights, city life/country life]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment

- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: services, giving directions, giving information, presenting sights
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, entertainment, culture
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése: free time activities, hobbies, arts and cultural events, concerts, sports, books, apps, media, computer games
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű, akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- A közéleti témakörhöz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje
- Interakció a közéleti témakörben.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka**
 - **külföldi kulturális események megismerése, bemutatása**
 - **hazai fesztiválok bemutatása, értékelése**
 - **plakátok, szórólapok, hirdetések készítése**
 - **kedvenc szórakozási formáink**
- **Vitaforum**
 - **a vidéki vagy városi élet előnyei és hátrányai?**
 - **kellenek még a mozik?**
 - **az olvasás szerepe a 21. században**
- **Adatlapok kitöltése**
- **Angol nyelvű film megtekintése, megbeszélése**
- **Íráskészség fejlesztése:**
 - **brossúrák, adatlapok kitöltése**
 - **film/könyv ajánló brossúra készítése**
 - **plakátok, szórólapok hirdetések készítése**
- **Rövid angol novella órai feldolgozása**
 - **szereplők jellemzése**

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, language learning strategies, languages, autonomous learning
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Gyakorló feladatok készítése (akár online is) az osztálytársak részére**
- **Nyelvtani, szókincsfejlesztő játékok készítése és játéka az órán**

- **Internetes kutatás és beszámoló**
 - új szavak jelentése, eredete, szinonímái
 - a dialektusokról
 - kedvenc pop dalom érdekes szófordulatai
- **Olvasásértés fejlesztése**
 - ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése
- **Osztálykönyvtár**
 - évente egy-két könnyített olvasmány elolvasása, egyéni értékelése, ajánlása
- **Íráskészség fejlesztése**
 - angol nyelvű hirdetőtábla az osztályban az aktuális hírekkel/felhívásokkal

TÉMAKÖR: Interkulturális, országismereti témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, tourist attractions
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása
- Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka, (internetes) kutatómunka**
 - a hagyományok ápolása Magyarországon és Angliában
 - legfőbb sportágak a két országban
 - a labdajátékok eredete és elterjedése/változatai
- **Prezentáció**
 - karácsony ünneplése a világ országaiban
 - a magyar történelem egy kiemelkedő eseménye
- **Játék**
 - kvíz különböző országok étkezési szokásairól
- **Kritika írása egy kulturális programról az osztály hirdetőtáblára**
- **Vitaforum**
 - mi okozhat kulturális meglepetéseket a célnyelvi országokban?

TÉMAKÖR: Kereszttantervi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt munka
 - szókincsgyűjtés a kedvenc tantárgyam bemutatásához
- Vitafórum
 - melyik tantárgyat hogyan hasznosíthatjuk a felnőtt életben?
 - kell-e a mindennapos testnevelés?
 - kell-e könyvet olvasnia a 21. század fiataljának?
 - fontos-e a zene és a tánc?
 - fontos-e az irodalmi művek lefordítása, filmek szinkronizálása?
- Játék
 - szavak gyűjtése és elhelyezése a különböző tantárgyak oszlopai alá – kié a leghosszabb lista?
 - történelmi események modellezése szerepjátékkal

TÉMAKÖR: Aktuális témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 17 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Videók megtekintése és feldolgozása
 - hírműsorok
 - aktuális eseményekről szóló tudósítások
 - riportok
- Szerepjáték
 - néma videókhoz szövegkészítés és eljátszás
 - TV interjú készítése egy híres emberrel (pl. sportolóval)
- Internetes kutatómunka
 - egy aktuális esemény előzményeiről, részletesebb információkról
 - szókincsfejlesztés a média világához

TÉMAKÖR: Tudomány és technológia, kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 23 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic objects used by everyday people household gadgets, mobile phones, computers, internet
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, social networks
- Egyszerű információ átadása a tudomány és technika témakörében
- Egyszerű interakció a tudomány és technika témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projektmunka (csoportban): Milyen technikai újítások fogják segíteni a jövőben...
 - a közlekedést
 - a házimunkát
 - az oktatást?
 - a kommunikációt?
 - A világ internet nélkül?
- Internetes kutatómunka és prezentáció
 - a világ legfontosabb találmányai
 - a kommunikáció fejlődése az utóbbi 20 évben
 - a tudományos élet „fáklyavívői” a történelem folyamán
 - „Én és a telefonom”
- Vitafórum
 - az internet jövője
 - mire jó a virtuális valóság?
 - haladás-e minden változás?
 - a közösségi média előnyei és hátrányai

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 28 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A tanult témákhoz kapcsolódó angol nyelvű információ megszerzése
- Információ megosztása angol nyelven.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projektmunka
 - prezentáció/hangfelvétel/videófelvétel készítése különböző témákban, és ezek bemutatása az osztálynak
 - kedvenc témák feldolgozása poszttereken, majd ezek kiállítása az osztályban
 - angol nyelvű filmek, programok ismertetése az angolos faliújságon írásban

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédkésztség, beszédértést és íráskésztséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Angol nyelv

10. évfolyam

Élő idegen nyelv

Emelt digitális kultúra tanterv

Emelt digitális kultúra tantervű óraháló a kilencediktől a tizenkettedik osztályig

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	4	4	5	5
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	144	144	180	160
KER szint	A2-	B1-	B1-	B2

Tananyag-ajánlás:

A helyi tantervhez javasolt tananyagok az MM Publications kiadványai (kurzuskönyvek, készségfejlesztő könyvek, vizsgára felkészítő könyvek és könnyített olvasmányok). A kiválasztás szempontjai:

25. témái megegyeznek az érvényben lévő NAT témaelőírásaival
26. témakörei és feladattípusai korosztály relevánsak
27. minden szempontból megfelelnek a kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak
28. egyenletesen és fokozatosan fejlesztik az idegen nyelvi kulcskompetencia komponenseit
29. alkalmasak az idegen nyelvi kompetencia mellett a többi kulcskompetencia fejlesztésére is
30. tartalmazzák az „e-learning”-hez is tananyagot
31. nem tartalmazzák negatív attitűdre buzdító, valamint erőszakra serkentő témákat, feladatokat
32. alkalmasak a kompetencia alapú oktatásra

A 10. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 144 óra/év, 4 óra/hét

Javasolt tankönyv: Key Links B1

Nyelvi elemek, struktúrák:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: Present Perfect Continuous (I've been learning English for 3 years. Have you been waiting for a long time?);
- cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: Past Perfect (I had seen her before.);
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: 'going to' (I'm going to be a doctor. It's going to rain.); Future Simple (When will you be sixteen? I'll help you.)
- modalitás: 'can', segédige (I can/can't swim.); 'could', Can/could/may I join you?) 'should/shouldn't' (You should ask her.); 'mustn't' (You mustn't smoke here.); 'can', 'could', 'be able to' (I could swim when I was 5. I was able to pass the exam.); 'must', 'may' (Clara must be at school)
- múltbeli szokások kifejezése: 'used to' / 'would' (I used to cry a lot when I was a child. My mum would always tell us stories.)
- függő beszéd múlt idejű igével (He said he was tired. She told me not to leave.)
- szenvedő szerkezet: (The school was renovated during the summer. My car will be repaired tomorrow.)
- mennyiségi viszonyok: 'all', 'both', 'none', 'neither', 'every', 'each', 'enough', 'too', 'quite' (It isn't good enough. The cake tastes quite good.)
- időbeli viszonyok: időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.); időpont meghatározása (soon, afterwards, later, next, then, the day before yesterday, the day after tomorrow, the other day, during the winter)
- szövegösszetartó eszközök: 'some/any'; határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody); további kötőszavak (e.g. however)
- visszakérdezés: (She's ill, isn't she? She hasn't met you before, has she?).

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban életkorának megfelelő interakciót folytat.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
Személyes témák és szituációk	28
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	14
Osztálytermi témák és szituációk	8
Utazás, turizmus	8
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	14
Célnyelvi vonatkozások	14
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	8
Kereszttantervi témák és szituációk	6
Aktuális témák	11
Tudomány és technológia, kommunikáció	13
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	20
Összes óraszám:	144

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom: a közéletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közélet színterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés

	Etika: etikus magatartás közművelődési intézményekben, szokások Történelem: múzeumok, tárlatok
Osztálytermi témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: az iskola, iskolai szabályok, iskolai nyelvi helyzetek Etika: osztálytársak és barátság
Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom: nemzeti értékeink Történelem: nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés, hobbik Etika: etikus közművelődés
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok
Kereszttantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok
Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események

	Történelem: aktuális események értelmezése Etika: hírek etikus kezelése Földrajz: az időjárás, éghajlatváltozás Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 28 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, friends [A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, friends, famous people]
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, places to spend freetime
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishing, clothes and accessories [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, clothes and accessories]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, freetime activities, going to the doctor's, doing chores [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, freetime activities, healthy eating, keeping fit, going to the doctor's, doing chores]
- Személyes élethez tartozó információk átadása
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata
- Interakció a személyes tématerületben.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projekt (egyéni): családfa készítése, képekkel, szóbeli prezentációval
 - közeli és távoli rokonok
 - kedvenc rokonaim – miért?
 - érdekes családi történeteim
- Internetes kutatómunka és csoportos projekt: családok az angol nyelvű országokban

- különbségek, hasonlóságok
- szerepek a családon belül
- Vitafórum: tinédzserek helyzete a családban
 - feladataim a családban – sok/kevés?
 - szabályok a családban (például internet használata)
- Szerepjáték
 - pl. a ruhaüzletben, orvosnál, fodrásznál, moziban
- Prezentáció készítése
 - családi ünnepek az angol és magyar családoknál – hasonlóságok és különbségek
- Közvéleménykutatás
 - hobbik, érdeklődési körök

TÉMAKÖR: Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home, city/town/village/countryside
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural disasters, nature protection campaigns
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection, keeping pets, saving natural resources
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural phenomena, weather and climate, seasons
- A környezeti és természeti tematartományhoz tartozó információk átadása
- Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tematartományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatás
 - nemzeti parkok a célnyelvi országokban és Magyarországon
 - veszélyeztetett állatok
 - a tengerek szennyezése -műanyag-szigetek a tengerben
- Prezentáció készítése
 - veszélyben a földünk
 - a klímaváltozás jelenlegi és lehetséges hatásai
 - a nemzeti parkok és állatkertek feladatai
 - Mennyire egészséges lakóhelyem környezete?
- Vitafórum
 - hasznosak-e az állatkertek?
 - jó-e kutyát tartani lakótelepi lakásban?

- Angol nyelvű természetfilm megtekintése és feldolgozása

TÉMAKÖR: Osztálytermi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school festivals, class events, extracurricular opportunities for language learning/use of language [A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school festivals, school traditions, class events, extracurricular opportunities for language learning/use of language]
- A témakörre jellemző ismeretek, összehasonlítások célnyelven: Educational systems in Hungary and in the UK
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: learning, extracurricular use of language, social events, keeping traditions
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school subjects, knowledge, language learning targets, different ways of learning
- Résztétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő szöveg létrehozása írásban és szóban a nyelvi fejlesztő tevékenységek során.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Egyéni (internetes) kutatás, képes beszámoló**
 - a magyarországi és az angliai középiskola összehasonlítása
- **Csoportmunka, projekt**
 - kisfilm készítése: „Our School”
- **Internetes kutatómunka: - képes beszámolók**
 - érdekes iskolák a célnyelvi országokban és hazánkban
- **Vitafórum**
 - hasznos-e az iskolai egyenruha?
 - jó dolog-e a bentlakásos iskola?
- **Íráskészség fejlesztése**
 - beszámoló iskolai eseményről az iskolai újság részére
 - panaszkodó email angol barátomnak a sok házfeladatáról

TÉMAKÖR: Utazás, turizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: destinations, sights and places of interests in Hungary [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights and, places of interests both in Hungary and around the world]
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: travel documents, tickets, means of transport, forms, brochures [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: monuments, exhibits, travel documents, tickets, means of transport, objects used while travelling, forms, brochures]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary [A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad]
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: sightseeing, city tour [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning a trip, sightseeing, city tour]
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: self-organized and package holidays, cultural differences, effects of tourism on people and economy
- Az utazás és turizmus témakörhöz tartozó egyszerű információk átadása
- Interakció az utazás és turizmus témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka egyénileg, párban vagy csoportban**
 - híres helyek, épületek bemutatása Magyarországon
 - 'Álomnyaralásom' részletes megtervezése
 - felkészülés egy külföldi utazásra – Checklist készítése
- **Internetes kutatás**
 - érdekes, szokatlan szállások
- **Játék**
 - találd ki, melyik magyar nevezetességről beszélek!
- **Felmérés készítése az osztályban**
 - a legnépszerűbb utazási célpont hazánkban
 - Ki hol szeretne nyaralni? (Balaton? hegyvidék? stb.)
- **Vitaforum**
 - egyéni vagy társasutazás?
 - üdülés vagy aktív nyaralás? tengerpart vagy városnézés?
- **Szituációs játék**
 - 'Én vagyok az idegenvezető – az osztály a túristacsoport'
- **Panaszlevél írása egy hotelről, szórakozóhelyről**

TÉMAKÖR: Közéleti témák és szituációk, szórakozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: relevant members of the public sector and civil service, tourists
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights, city life/country life]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: services, giving directions, giving information, presenting sights
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, entertainment, culture
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése: free time activities, hobbies, arts and cultural events, concerts, sports, books, apps, media, computer games
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű, akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- A közéleti tématarományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje
- Interakció a közéleti tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka**
 - **külföldi kulturális események megismerése, bemutatása**
 - **hazai fesztiválok bemutatása, értékelése**
 - **plakátok, szórólapok, hirdetések készítése**
 - **kedvenc szórakozási formáink**
- **Vitafórum**
 - **a vidéki vagy városi élet előnyei és hátrányai?**
 - **kellenek még a mozik?**
 - **az olvasás szerepe a 21. században**
- **Adatlapok kitöltése**
- **Angol nyelvű film megtekintése, megbeszélése**
- **Íráskészség fejlesztése:**
 - **brossúrák, adalapok kitöltése**
 - **film/könyv ajánló brossúra készítése**
 - **plakátok, szórólapok hirdetések készítése**
- **Rövid angol novella órai feldolgozása**
 - **szereplők jellemzése**

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, language learning strategies, languages, autonomous learning
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Gyakorló feladatok készítése (akár online is) az osztálytársak részére**
- **Nyelvtani, szókincsfejlesztő játékok készítése és játszása az órán**
- **Internetes kutatás és beszámoló**
 - új szavak jelentése, eredete, szinonímái
 - a dialektusokról
 - kedvenc pop dalom érdekes szófordulatai
- **Olvasásértés fejlesztése**
 - ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése
- **Osztálykönyvtár**
 - évente egy-két könnyített olvasmány elolvasása, egyéni értékelése, ajánlása
- **Íráskészség fejlesztése**
 - angol nyelvű hirdetőtábla az osztályban az aktuális hírekkel/felhívásokkal

TÉMAKÖR: Interkulturális, országismereti témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, tourist attractions
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása
- Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka, (internetes) kutatómunka**
 - a hagyományok ápolása Magyarországon és Angliában
 - legfőbb sportágak a két országban
 - a labdajátékok eredete és elterjedése/változatai
- **Prezentáció**
 - karácsony ünneplése a világ országaiban
 - a magyar történelem egy kiemelkedő eseménye
- **Játék**

- kvíz különböző országok étkezési szokásairól
- Kritika írása egy kulturális programról az osztály hirdetőtáblára
- Vitafórum
 - mi okozhat kulturális meglepetéseket a célnyelvi országokban?

TÉMAKÖR: Kereszttantervi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projektmunka
 - szókincsgyűjtés a kedvenc tantárgyam bemutatásához
- Vitafórum
 - melyik tantárgyat hogyan hasznosíthatjuk a felnőtt életben?
 - kell-e a mindennapos testnevelés?
 - kell-e könyvet olvasnia a 21. század fiataljának?
 - fontos-e a zene és a tánc?
 - fontos-e az irodalmi művek lefordítása, filmek szinkronizálása?
- Játék
 - szavak gyűjtése és elhelyezése a különböző tantárgyak oszlopai alá – kié a leghosszabb lista?
 - történelmi események modellezése szerepjátékkal

TÉMAKÖR: Aktuális témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Videók megtekintése és feldolgozása

- hírműsorok
- aktuális eseményekről szóló tudósítások
- riportok
- Szerepjáték
 - néma videókhoz szövegkészítés és eljátszás
 - TV interjú készítése egy híres emberrel (pl. sportolóval)
- Internetes kutatómunka
 - egy aktuális esemény előzményeiről, részletesebb információkról
 - szokincsfejlesztés a média világához

TÉMAKÖR: Tudomány és technológia, kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic objects used by everyday people household gadgets, mobile phones, computers, internet
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, social networks
- Egyszerű információ átadása a tudomány és technika témakörében
- Egyszerű interakció a tudomány és technika témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projektmunka (csoportban): Milyen technikai újítások fogják segíteni a jövőben...
 - a közlekedést
 - a házimunkát
 - az oktatást?
 - a kommunikációt?
 - A világ internet nélkül?
- Internetes kutatómunka és prezentáció
 - a világ legfontosabb találmányai
 - a kommunikáció fejlődése az utóbbi 20 évben
 - a tudományos élet „fáklyavívői” a történelem folyamán
 - „Én és a telefonom”
- Vitafórum
 - az internet jövője
 - mire jó a virtuális valóság?
 - haladás-e minden változás?
 - a közösségi média előnyei és hátrányai

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A tanult témákhoz kapcsolódó angol nyelvű információ megszerzése
- Információ megosztása angol nyelven.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projektmunka
 - prezentáció/hangfelvétel/videófelvétel készítése különböző témákban, és ezek bemutatása az osztálynak
 - kedvenc témák feldolgozása posztereken, majd ezek kiállítása az osztályban
 - angol nyelvű filmek, programok ismertetése az angolos faliújságon írásban

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédképesség, beszédértést és írásképességet mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Angol nyelv

10. évfolyam

Élő idegen nyelv

Emelt mozgóképkultúra és médiaismeret tanterv

Emelt mozgóképkultúra és médiaismeret tantervű óraháló a kilencediktől a tizenkettedik osztályig

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	4	4	5	5
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	144	144	180	160
KER szint	A2-	B1-	B1-	B2

Tananyag-ajánlás:

A helyi tantervhez javasolt tananyagok az MM Publications kiadványai (kurzuskönyvek, készségfejlesztő könyvek, vizsgára felkészítő könyvek és könnyített olvasmányok). A kiválasztás szempontjai:

33. témái megegyeznek az érvényben lévő NAT témaelőírásaival
34. témakörei és feladattípusai korosztály relevánsak
35. minden szempontból megfelelnek a kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak
36. egyenletesen és fokozatosan fejlesztik az idegen nyelvi kulcskompetencia komponenseit
37. alkalmasak az idegen nyelvi kompetencia mellett a többi kulcskompetencia fejlesztésére is
38. tartalmazzák az „e-learning”-hez is tananyagot
39. nem tartalmazzák negatív attitűdre buzdító, valamint erőszakra serkentő témákat, feladatokat
40. alkalmasak a kompetencia alapú oktatásra

A 10. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 144 óra/év, 4 óra/hét

Javasolt tankönyv: Key Links B1

Nyelvi elemek, struktúrák:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: Present Perfect Continuous (I've been learning English for 3 years. Have you been waiting for a long time?);
- cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: Past Perfect (I had seen her before.);
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: 'going to' (I'm going to be a doctor. It's going to rain.); Future Simple (When will you be sixteen? I'll help you.)
- modalitás: 'can', segédige (I can/can't swim.); 'could', Can/could/may I join you?) 'should/shouldn't' (You should ask her.); 'mustn't' (You mustn't smoke here.); 'can', 'could', 'be able to' (I could swim when I was 5. I was able to pass the exam.); 'must', 'may' (Clara must be at school)
- múltbeli szokások kifejezése: 'used to' / 'would' (I used to cry a lot when I was a child. My mum would always tell us stories.)
- függő beszéd múlt idejű igével (He said he was tired. She told me not to leave.)
- szenvedő szerkezet: (The school was renovated during the summer. My car will be repaired tomorrow.)
- mennyiségi viszonyok: 'all', 'both', 'none', 'neither', 'every', 'each', 'enough', 'too', 'quite' (It isn't good enough. The cake tastes quite good.)
- időbeli viszonyok: időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.); időpont meghatározása (soon, afterwards, later, next, then, the day before yesterday, the day after tomorrow, the other day, during the winter)
- szövegösszetartó eszközök: 'some/any'; határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody); további kötőszavak (e.g. however)
- visszakérdezés: (She's ill, isn't she? She hasn't met you before, has she?).

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban életkorának megfelelő interakciót folytat.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
Személyes témák és szituációk	28
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	14
Osztálytermi témák és szituációk	8
Utazás, turizmus	8
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	14
Célnyelvi vonatkozások	14
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	8
Kereszttantervi témák és szituációk	6
Aktuális témák	11
Tudomány és technológia, kommunikáció	13
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	20
Összes óraszám:	144

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom:

	a közeletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közelet színterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés Etika: etikus magatartás közművelődési intézményekben, szokások Történelem: múzeumok, tárlatok
Osztálytermi témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: az iskola, iskolai szabályok, iskolai nyelvi helyzetek Etika: osztálytársak és barátság
Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom: nemzeti értékeink Történelem: nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai
Közeleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés. hobbik Etika: etikus közművelődés
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok
Kereszttantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok

Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események Történelem: aktuális események értelmezése Etika: hírek etikus kezelése Földrajz: az időjárás, éghajlatváltozás Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 28 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, friends [A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, friends, famous people]
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, places to spend freetime
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishing, clothes and accessories [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, clothes and accessories]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, freetime activities, going to the doctor's, doing chores [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, freetime activities, healthy eating, keeping fit, going to the doctor's, doing chores]
- Személyes élethez tartozó információk átadása

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata
- Interakció a személyes tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projekt (egyéni): családfa készítése, képekkel, szóbeli prezentációval
 - közeli és távoli rokonok
 - kedvenc rokonaim – miért?
 - érdekes családi történeteim
- Internetes kutatómunka és csoportos projekt: családok az angol nyelvű országokban
 - különbségek, hasonlóságok
 - szerepek a családon belül
- Vitafórum: tinédzserek helyzete a családban
 - feladataim a családban – sok/kevés?
 - szabályok a családban (például internet használata)
- Szerepjáték
 - pl. a ruhaüzletben, orvosnál, fodrásznál, moziban
- Prezentáció készítése
 - családi ünnepek az angol és magyar családoknál – hasonlóságok és különbségek
- Közvéleménykutatás
 - hobbik, érdeklődési körök

TÉMAKÖR: Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home, city/town/village/countryside
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural disasters, nature protection campaigns
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection, keeping pets, saving natural resources
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural phenomena, weather and climate, seasons
- A környezeti és természeti tématarományhoz tartozó információk átadása
- Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatás
 - nemzeti parkok a célnyelvi országokban és Magyarországon
 - veszélyeztetett állatok
 - a tengerek szennyezése -műanyag-szigetek a tengerben
- Prezentáció készítése
 - veszélyben a földünk
 - a klímaváltozás jelenlegi és lehetséges hatásai
 - a nemzeti parkok és állatkertekfeladatai
 - Mennyire egészséges lakóhelyem környezete?
- Vitafórum
 - hasznosak-e az állatkertek?
 - jó-e kutyát tartani lakótelepi lakásban?
- Angol nyelvű természetfilm megtekintése és feldolgozása

TÉMAKÖR: Osztálytermi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school festivals, class events, extracurricular opportunities for language learning/use of language [A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school festivals, school traditions, class events, extracurricular opportunities for language learning/use of language]
- A témakörre jellemző ismeretek, összehasonlítások célnyelven: Educational systems in Hungary and in the UK
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: learning, extracurricular use of language, social events, keeping traditions
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school subjects, knowledge, language learning targets, different ways of learning
- Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő szöveg létrehozása írásban és szóban a nyelvi fejlesztő tevékenységek során.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni (internetes) kutatás, képes beszámoló
 - a magyarországi és az angliai középiskola összehasonlítása
- Csoportmunka, projekt

- **kisfilm készítése: „Our School”**
- **Internetes kutatómunka: - képes beszámolók**
 - **érdekes iskolák a célnyelvi országokban és hazánkban**
- **Vitaforum**
 - **hasznos-e az iskolai egyenruha?**
 - **jó dolog-e a bentlakásos iskola?**
- **Íráskészség fejlesztése**
 - **beszámoló iskolai eseményről az iskolai újság részére**
 - **panaszkodó email angol barátomnak a sok házfeladatáról**

TÉMAKÖR: Utazás, turizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: destinations, sights and places of interests in Hungary [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights and, places of interests both in Hungary and around the world]
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: travel documents, tickets, means of transport, forms, brochures [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: monuments, exhibits, travel documents, tickets, means of transport, objects used while travelling, forms, brochures]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary [A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad]
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: sightseeing, city tour [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning a trip, sightseeing, city tour]
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: self-organized and package holidays, cultural differences, effects of tourism on people and economy
- Az utazás és turizmus témakörhöz tartozó egyszerű információk átadása
- Interakció az utazás és turizmus témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka egyénileg, párban vagy csoportban**
 - **híres helyek, épületek bemutatása Magyarországon**
 - **’Álomnyaralásom’ részletes megtervezése**
 - **felkészülés egy külföldi utazásra – Checklist készítése**
- **Internetes kutatás**

- érdekes, szokatlan szállások
- **Játék**
 - találd ki, melyik magyar nevezetességről beszélek!
- **Felmérés készítése az osztályban**
 - a legnépszerűbb utazási célpont hazánkban
 - Ki hol szeretne nyaralni? (Balaton? hegyvidék? stb.)
- **Vitafórum**
 - egyéni vagy társasutazás?
 - üdülés vagy aktív nyaralás? tengerpart vagy városnézés?
- **Szituációs játék**
 - 'Én vagyok az idegenvezető – az osztály a turistacsoport'
- **Panaszlevél írása egy hotelről, szórakozóhelyről**

TÉMAKÖR: Közéleti témák és szituációk, szórakozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: relevant members of the public sector and civil service, tourists
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights, city life/country life]
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: services, giving directions, giving information, presenting sights
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, entertainment, culture
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése: free time activities, hobbies, arts and cultural events, concerts, sports, books, apps, media, computer games
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű, akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- A közéleti tématarományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje
- Interakció a közéleti tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka**

- külföldi kulturális események megismerése, bemutatása
- hazai fesztiválok bemutatása, értékelése
- plakátok, szórólapok, hirdetések készítése
- kedvenc szórakozási formáink
- **Vitafórum**
 - a vidéki vagy városi élet előnyei és hátrányai?
 - kellenek még a mozik?
 - az olvasás szerepe a 21. században
- **Adatlapok kitöltése**
- **Angol nyelvű film megtekintése, megbeszélése**
- **Íráskészség fejlesztése:**
 - brossúrák, adalapok kitöltése
 - film/könyv ajánló brossúra készítése
 - plakátok, szórólapok hirdetések készítése
- **Rövid angol novella órai feldolgozása**
 - szereplők jellemzése

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, language learning strategies, languages, autonomous learning
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Gyakorló feladatok készítése (akár online is) az osztálytársak részére**
- **Nyelvtani, szókincsfejlesztő játékok készítése és játszása az órán**
- **Internetes kutatás és beszámoló**
 - új szavak jelentése, eredete, szinonímái
 - a dialektusokról
 - kedvenc pop dalom érdekes szófordulatai
- **Olvasásértés fejlesztése**
 - ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése
- **Osztálykönyvtár**
 - évente egy-két könnyített olvasmány elolvasása, egyéni értékelése, ajánlása
- **Íráskészség fejlesztése**
 - angol nyelvű hirdetőtábla az osztályban az aktuális hírekkel/felhívásokkal

TÉMAKÖR: Interkulturális, országismereti témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, tourist attractions
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása
- Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Projektmunka, (internetes) kutatómunka**
 - a hagyományok ápolása Magyarországon és Angliában
 - legfőbb sportágak a két országban
 - a labdajátékok eredete és elterjedése/változatai
- **Prezentáció**
 - karácsony ünneplése a világ országaiban
 - a magyar történelem egy kiemelkedő eseménye
- **Játék**
 - kvíz különböző országok étkezési szokásairól
- **Kritika írása egy kulturális programról az osztály hirdetőtáblára**
- **Vitafórum**
 - mi okozhat kulturális meglepetéseket a célnyelvi országokban?

TÉMAKÖR: Kereszttantervi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Egyéni projektmunka**
 - szókincsgyűjtés a kedvenc tantárgyam bemutatásához
- **Vitafórum**
 - melyik tantárgyat hogyan hasznosíthatjuk a felnőtt életben?
 - kell-e a mindennapos testnevelés?
 - kell-e könyvet olvasnia a 21. század fiataljának?
 - fontos-e a zene és a tánc?
 - fontos-e az irodalmi művek lefordítása, filmek szinkronizálása?
- **Játék**

- szavak gyűjtése és elhelyezése a különböző tantárgyak oszlopai alá – kié a leghosszabb lista?
- történelmi események modellezése szerepjátékkal

TÉMAKÖR: Aktuális témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **Videók megtekintése és feldolgozása**
 - hírműsorok
 - aktuális eseményekről szóló tudósítások
 - riportok
- **Szerepjáték**
 - néma videókhoz szövegkészítés és eljátszás
 - TV interjú készítése egy híres emberrel (pl. sportolóval)
- **Internetes kutatómunka**
 - egy aktuális esemény előzményeiről, részletesebb információkról
 - szókincsfejlesztés a média világához

TÉMAKÖR: Tudomány és technológia, kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic objects used by everyday people household gadgets, mobile phones, computers, internet
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, social networks
- Egyszerű információ átadása a tudomány és technika témakörben
- Egyszerű interakció a tudomány és technika témakörben.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projektmunka (csoportban): Milyen technikai újítások fogják segíteni a jövőben...
 - a közlekedést

- a házimunkát
- az oktatást?
- a kommunikációt?
- A világ internet nélkül?
- Internetes kutatómunka és prezentáció
 - a világ legfontosabb találmányai
 - a kommunikáció fejlődése az utóbbi 20 évben
 - a tudományos élet „fáklyavivői” a történelem folyamán
 - „Én és a telefonom”
- Vitafórum
 - az internet jövője
 - mire jó a virtuális valóság?
 - haladás-e minden változás?
 - a közösségi média előnyei és hátrányai

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A tanult témákhoz kapcsolódó angol nyelvű információ megszerzése
- Információ megosztása angol nyelven.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projektmunka
 - prezentáció/hangfelvétel/videófelvétel készítése különböző témákban, és ezek bemutatása az osztálynak
 - kedvenc témák feldolgozása poszttereken, majd ezek kiállítása az osztályban
 - angol nyelvű filmek, programok ismertetése az angolos faliújságon írásban

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédképesség, beszédértést és írásképességet mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Angol nyelv

11. évfolyam

Élő idegen nyelv

Angol nyelv

Emelt digitális kultúra tanterv

Emelt digitális kultúra tantervű óraháló a kilencediktől a tizenkettedik osztályig

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	4	4	5	5
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	144	144	180	160
KER szint	A2-	B1-	B1-	B2

Tananyag-ajánlás:

A helyi tantervhez javasolt tananyagok az MM Publications kiadványai (kurzuskönyvek, készségfejlesztő könyvek, vizsgára felkészítő könyvek és könnyített olvasmányok). A kiválasztás szempontjai:

41. témái megegyeznek az érvényben lévő NAT témaelőírásaival
42. témakörei és feladattípusai korosztály relevánsak
43. minden szempontból megfelelnek a kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak
44. egyenletesen és fokozatosan fejlesztik az idegen nyelvi kulcskompetencia komponenseit
45. alkalmasak az idegen nyelvi kompetencia mellett a többi kulcskompetencia fejlesztésére is
46. tartalmazzak az „e-learning”-hez is tananyagot
47. nem tartalmazzak negatív attitűdre buzdító, valamint erőszakra serkentő témákat, feladatokat
48. alkalmasak a kompetencia alapú oktatásra

A 11. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 180 óra/év, 5 óra/hét

Javasolt tankönyv: Matura B1

11. évfolyam

A 11. évfolyamra a tanuló már B1 nyelvtudással érkezik, és célja - nyelvtudása további fejlesztése mellett -, hogy legalább a középszintű, de felősktatási felvételi esetén az emelt szintű érettségi követelményeit sikeresen teljesítse. Középiskolai tanulmányai végére már elegendő tudással és tapasztalattal rendelkezik ahhoz, hogy nyelvtudását hatékonyan fel tudja használni a körülötte lévő világ megismerésére, információszerzésre és -cserére, valamint valós kommunikációra és kapcsolatépítésre.

A szakasz végére célként kitűzött, KER szerinti B2 szint az önálló nyelvhasználat magasabb fokát jelenti. A tanuló tudja és érti, hogy ezt a célt akkor tudja elérni, ha a tanórán kívüli nyelvtanulási és nyelvhasználati lehetőségeit a lehető legjobban kihasználja: olvas, filmet néz, illetve digitális csatornákon keresztül használja a nyelvet lehetőleg minden nap. A személyes tartomány a nyelvtanuló számára kibővül oly módon, hogy már a közéleti, az oktatási és akár a szakmai tartományok vonatkozásában is tényleges nyelvhasználóként tud működni, és nyelvtudását egyéni céljainak megfelelően tudja alkalmazni. Egyre kevésbé akadályozzák a fizikai korlátok (például a környezeti zajok, vagy a kiejtés milyensége), a társadalmi/társasági tényezők (például beszédpartnereinek száma vagy egymáshoz viszonyított státusza), a 'mentális kontextus' (például a motiváció, a lelkiállapot), vagy egyéb paraméterek (például a felkészülés lehetősége, vagy egy vizsgaszituáció), és egyre sokszínűbb nyelvi tevékenységekben vesz részt, a nyelvi stratégiák széles körének aktív és tudatos beépítésével. Általános beszédprodukcióját ekkor már változatos, az érdeklődési körén túlmutató témákban is részletes, példákkal kiegészített és jól felépített szöveg jellemzi, szükség esetén megfelelő érveléssel alátámasztva. Képes az előre elgondoltaktól eltérni, mondandóját a beszédpartnerekhez, hallgatóságához igazítani. Írásprodukciója is összetettebbé válik, élményeiről és különböző eseményekről részletes és világos leírást képes adni. Megtervezi és az adott szituációhoz illeszti az alkalmazott nyelvi eszközöket, hiányosságait egyre hatékonyabban kompenzálja, és javítja hibáit. Írás-, illetve beszédprodukciójában érzelmeit, személyes véleményét megjeleníti, számára ismerős helyzetekben helytállóan folytat célnyelvi információátadást és -cserét. Szóbeli beszélgetést hatékonyan és megfelelő eszközökkel kezdeményez, azt fenntartja és lezárja, a megértést biztosítja céljainak megfelelően. Egészében világosan ki tudja fejezni magát mind írásban, mind beszédben anélkül, hogy komoly korlátokba ütközne.

A tanult nyelvi elemek segítségével ismeretlen témákat és szituációkat is felismer mind élőbeszédben, mind pedig hangzóanyagokban, és ez igaz az anyanyelvi beszélők által folytatott köznyelvi társalgásra is. A konkrét bejelentések mellett képes az elvontabb témájú üzenetek

megértésére is, ideértve a beszélők attitűdjét, nézeteit is. Olvasásában nagy önállóságot tanúsít, a szövegeknek megfelelően alkalmazza olvasási stílusát és sebességét. Hosszabb, összetettebb szövegekben megleseli a részleteket is. Megért standard dialektusban, szokványos tempóban folyó célnyelvi műsorokat, filmeket a média különböző csatornáin, és ehhez változatos stratégiákat tudatosan alkalmaz.

Interakcióiban jó nyelvhelyességgel, megfelelő szókinccsel, a természeteshez közelítő szinten vesz részt. A különböző közegekben olvasott és hallott szövegeket képes összegezni, azt továbbadni. Szókincsében változatos, a hiányosságokat körülírással megoldja. Nyelvhelyességében még előfordulnak hibák, de a megértést ezek már kevésbé gátolják. Szövegalkotásában többnyire koherens, a kohéziós eszközök széles körét tudja használni. Kiejtésében, hanglejtésében közelít a természeteshez, helyesírásában már többnyire pontos.

A szakasz végére szociokulturális ismeretei (például célnyelvi társadalmi szokások, testbeszéd) már lehetővé teszik azt, hogy társasági szempontból is megfelelő kommunikációt folytasson. Interkulturális tudatosságára építve felismeri a célnyelvi és saját hazájának kultúrája közötti hasonlóságokat és különbségeket, és a magyar értékek átadására képessé válik. Megszerzett nyelvtudásával részt tud venni célnyelvvű oktatási és szabadidős tevékenységekben, és ez egyre inkább igaz a választott pályájának, érdeklődésének megfelelő tartalmakra is. A nyelvtanulás során elsajátított tanulási stratégiákat és készségeket már más tantárgyak elsajátításában is alkalmazza, és nyelvtudását keresztntantervi témákban is fejleszti.

Ebben a szakaszban a témakörök óraszámai kifejezik a nyelvtudás fejlődésének és az életkor változásának következtében áthelyeződő hangsúlyokat. A középiskola elején a személyes témateromány még kiemelkedő szerepet játszik. Ezt itt felváltja egy egyenletesebb eloszlás, azaz nagyobb jelentőséget kapnak további témakörök, mint például az országismeret és az interkulturális ismeretek vagy egyes keresztntantervi tartalmak idegen nyelven. A tanuló életkora és elvontabb gondolkodása lehetővé teszi, hogy megjelenjenek új témakörök is, melyeket az érettségi vizsgára történő felkészülés tesz szükségessé. Ilyen témák az ember és társadalom, a különböző és egyre szaporodó függőségek veszélyei vagy a gazdasági és pénzügyi ismeretek. A pályaválasztás előtt álló 11-12. évfolyamos diákok számára szintén elengedhetetlen a munka világával való ismerkedés a célnyelven, mely a nyelvi fejlődés mellett kiváló lehetőséget nyújt az erről történő beszélgetésre, gondolkodásra, valamint a munkavállalói kompetencia megalapozására. Ezeken az évfolyamokon az osztálytermi és iskolai témakört a vizsgafelkészülés váltja fel, mert a tanulónak tanórai keretek között kell megismerkednie az angol nyelvi érettségi feladataival, követelményeivel, valamint a sikeres teljesítéshez szükséges stratégiákkal. Rálátást kell kapnia az értékelés szempontjaira, és gyakorlatot kell szereznie a feladatsorok megoldásában. Mindezek elérése érdekében a középiskola utolsó két évében a legnagyobb jelentőség a célnyelvi és nyelvtanulással kapcsolatos témakörnek jut.

Ebben a szakaszban is fontos szerepet kap az önálló nyelvtanulás fejlesztése, mert a középiskolai évek végére a tanulónak képessé kell válnia nyelvtudása önálló fenntartására és továbbfejlesztésére, valamint arra, hogy nyelvtudását személyes és szakmai életében való használatra adaptálni tudja.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott B2 nyelvi szintet, és fel tud készülni az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga sikeres teljesítésére, amely elősegíti számára a felsőoktatásba való bejutást.

A kerettantervek a kötelező tartalmat témakörökön keresztül közelítik meg. Az egyes témakörök mellett az adott két évfolyamra kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák kerültek megfogalmazásra célnyelvi példákkal. A 11-12. évfolyamokra vonatkozó listákban megjelenhetnek korábbi elemek összetettebb nyelvi példákkal és újonnan belépő funkciók és struktúrák is.

Nyelvi funkciók:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- egyetértés mások érveivel (I completely agree. I couldn't agree more. That's exactly what I think, You've persuaded me.)
- mások érveivel való egyet nem értés (I am afraid I disagree/can't agree with you. I don't see why/how ..., Actually, ... Surely you don't think that ... I partly agree. I agree up to a point. I completely disagree. You must be joking.)
- konklúzió levonása (The point I'm trying to make is ..., All in all it shows ...)
- statisztikai adatok elemzése grafikon, diagramm segítségével (Judging from the examples ..., The diagram proves that ...)
- reklamáció, panasz kifejezése (I'd like to make a complaint about ..., I'd like to return this ..., It doesn't fit. It's not my size. It won't work properly. Can I have a refund?)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I apologise. I feel/am sorry for ...)
- érzések kifejezése (I'm satisfied. I'm frightened. I'm embarrassed.)
- információkérés (Could you please tell me when the next train leaves? You wouldn't know the time, would you?)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Can I interrupt you for a second? May I say something?)
- segítségkérés és arra reagálás (Could you do me a favour? Could you give/lend me a hand? Sure. No problem.)

Nyelvi elemek, struktúrák:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- cselekvés, történés kifejezése jövő időben: future continuous, future perfect (I'll be cooking then. I'll have finished cooking by then.)
- jövőidejűség kifejezése a múltban: 'was/were going to', 'was/were about to', 'was/were to have' (I was going to help her. I was about to leave.)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: past perfect continuous (I had been learning English for two years before I passed my exam.)
- feltételes mód kifejezése: third conditional, 'I wish', 'if only' (I would have done it if I had had the time. I wish you were here. If only he could have helped me.)

- függő beszéd: statements, questions, requests, offers, orders, reporting verbs (She threatened to leave me there. She asked me if she should leave. She asked me to take her home. She offered to take me home. She told me to take him home.)
- vonatkozó névmások / mellékmondatok: relative pronouns and clauses (She's a girl who can sing really well. I won't eat the banana which was on the floor.)
- műveltetés kifejezése: causative (I have my hair cut every month.)
- igei vonzatok (gerunds and infinitives)
- szövegkohéziós elemek (in addition, furthermore, in fact, so as, since, although, even though, however...)
- képzők: negative prefixes (uneducated, impolite), adjective suffixes (dangerous, professional, hopeful) noun suffixes (teacher, bakery, difference)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban életkorának megfelelő interakciót folytat.

A 11. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 180 óra.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
Személyes témák és szituációk	16
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	15
Utazás, turizmus	13
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	13
Célnyelvi vonatkozások	16
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	16
Kereszttantervi témák és szituációk	15
Aktuális témák	15
Tudomány és technológia, kommunikáció	12
Az emberek és a társadalom	14
Gazdaság	10
A munka világa	10
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	15
Összes óraszám:	180

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom: a közéletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közélet színterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés Etika: etikus magatartás közművelődési intézményekben, szokások Történelem: múzeumok, tárlatok
Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom: nemzeti értékeink Történelem: nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés. hobbik Etika: etikus közművelődés
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok

	Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok
Kereszttantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok
Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események Történelem: aktuális események értelmezése Etika: hírek etikus kezelése Földrajz: az időjárás, éghajlatváltozás Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése
Tudomány és technológia, kommunikáció	Informatika Technika
Az emberek és a társadalom	Etika
Gazdaság	Technika, életvitel és gyakorlat: pénzügyi ismeretek.
A munka világa	Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family relations, different generations within the family, friends
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, workplace
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: clothes and accessories
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, sports, sport events

- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: healthy eating
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: welfare, social relations, clothes and fashion, life stages, relationships, future plans, positive and negative characteristics, personal success and failure, future plans
- Személyes élethez tartozó összetettebb akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a személyes tématerületen.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatás:
 - Milyenek voltak a családok Magyarországon 100 évvel ezelőtt?
 - A nők szerepének változásai az évszázadok folyamán
- Szerepjáték:
 - ajándékba kapott ruhanemű/könyv/telefon visszacsere
- Önálló szövegalkotás
 - életem 15 év múlva
- Vitaforum
 - az egyes családtagok családban betöltött szerepe és feladatai
 - 'A házasságok az égből költöztek'

TÉMAKÖR: Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, city/town/village/countryside, geographical places, continents
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection campaigns
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection, keeping pets, saving natural resources, volunteering
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural phenomena, maintaining the environment, sustainability, recycling and reusing
- Környezetünkhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a környezeti tématerületen.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Kiselőadás angol nyelven IKT eszközök segítségével
 - Természeti kincsek Magyarországon
- Csoportos projektmunka
 - A hulladékújrahasznosítás lehetőségei
- Kutatómunka az interneten
 - alternatív energiaforrások

TÉMAKÖR: Utazás, turizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides, public service personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights, places of interests
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: monuments, exhibits, travel documents, objects used while travelling, forms, brochures
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning, organizing a trip, sightseeing, guided tours
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: self-organized and package holidays, currencies, cultural differences, effect of tourism on people and economy, new areas in tourism: wellness, language learning
- A nyaralás, utazás, turizmus témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a nyaralás, utazás, turizmus témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szerepjáték
 - telefonos érdeklődés és szállásfoglalás a nyaralásra
- Önálló projektmunka
 - prospektus összeállítása a lakóhely nevezetességeiről
 - plakátkészítés a saját és egy választott ország kulturális különbségeiről
- Egy dokumentumfilm megtekintése egy célnyelvi ország nevezetességeiről
- Csoportos projektmunka
 - film készítése lakóhelyem nevezetességeiről

- **kutatómunka (Internet, újságok, statisztikák)**
 - **Az utazás hatása a gazdaságra, társadalomra**
- Vitafórum
 - a turizmus pozitív és negatív hatásai

TÉMAKÖR: Közéleti témák és szituációk, szórakozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: members of the public sector and civil service
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, public offices, restaurants, hotels, national and international attractions/sights, city life/country life
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: entrance tickets, forms, brochures
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: administration, services, giving directions, giving information, presenting sights
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, entertainment, culture, services
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak alkalmazása: free time activities, hobbies, arts and cultural events, concerts, films, books, computer games, sports, applications, media
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- A közügyekkel, szórakozással kapcsolatos témátartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a közügyekkel, szórakozással kapcsolatos témátartományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatómunka
 - kulturális események és szórakozási lehetőségek egy kiválasztott célnyelvi/magyarországi városban
 - egy híres művész, író vagy költő munkásságának bemutatása
- Szerepjáték
 - útbaigazítás kérése és adása
- Vitafórum
 - GPS vagy útbaigazítás?
 - Kidobhatjuk már a papír térképeket?

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, language learning strategies, languages, accents and dialects, autonomous learning
- A célnyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben
- A legfőbb célnyelvi dialektusok felismerése
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos és hatékony alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - 2-3 könnyített olvasmány elolvasása, olvasónapló írása
 - egy kétnyelvű novella elolvasása és a fordítás értékelése
- interaktív térképek használata
 - ismerkedés célnyelvi dialektusokkal
 - ismerkedés a célnyelvi kiejtési szótárakkal
- csoportmunka
 - szótári ismeretek alapján idegen nyelvi szócikkelyek írása
- prezentáció készítése és bemutatása a külföldi nyelvtanulás pozitív és negatív tapasztalatairól
- Vitafórum
 - miért halványulnak el a dialektusok?
 - internetes szótárt vagy papíralapút érdemes használni?

TÉMAKÖR: Interkulturális, országismereti témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, cuisine, local language, tourist attractions, arts, history, literature
- Célnyelvi országok történelmi jellemzőinek ismerete
- Célnyelvi országok alapvető érintkezési szabályainak ismerete és alkalmazása

- Hazánk legfontosabb történelmi eseményeinek, személyeinek, folyamatainak ismerete célnyelven
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról információk átadása
- Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása
- Interakció a célnyelvi és hazai kultúráról, országismereti jellemzőkről.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- projektmunka
 - Magyarország rövid történelme
 - Anglia rövid történelme
 - A magyar és angol történelem kapcsolódási pontjai
 - hagyományok és szokások egy célnyelvi országban
 - Mely országokban van magyar nyelvű lakosság, milyen számban
 - Miért vált az angol világnyelvvé?
- internetes kutatómunka
 - egy célnyelvi ország gasztronómiája
 - magyar receptek angol interpretálása
 - Milyen más nyelvek találhatók az Egyesült Királyságban?
- Egy angol történelmi film megtekintése
- Vitafórum
 - Fontos-e a hagyományok életben tartása
 - Fontos-e a különböző kultúrák megőrzése?
 - Miben hasznos a globalizáció?
 - Romantikus idea vagy tényleg fontos az önrendelkezés?

TÉMAKÖR: Kereszttantervi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projektmunka
 - a továbbtanuláshoz választott tantárgyam (tantárgyaim) bemutatása
 - poszter vagy kiselőadáskészítése bármely más tudásterület témaköreiről
- Vitafórum
 - a humán vagy a reál műveltség a fontos?

TÉMAKÖR: Aktuális témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Pármunka
 - célnyelvi sajtótermékek felkutatása
 - angol sajtótermékek fajtái
 - angol újságcikkek stílusának megismerése – magyar híreket ebben a stílusban megjeleníteni
 - aktuális hírek olvasása
 - az olvasott cikk tartalmának ismertetése, és állásfoglalás a benne foglaltakkal kapcsolatban
- Osztálymunka
 - angol nyelvű híradó rendszeres nézése
 - iskolai/osztály hírekből angol nyelvű híradó készítése, filmezése

TÉMAKÖR: Tudomány és technológia, kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: people working for scientific and technological development
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: (parts of) IT gadgets
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: exhibitions
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work, major innovations
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, dangers of the internet, social networks, research, inventions
- A tudomány és technika tématerületéhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika tématerületében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatómunka
 - találmányok
 - a jövő technikái
- Egyéni project
 - Az autó/repülő története – kik voltak a feltalálók?
 - A jogosítvány megszerzése, az autó részei
 - Mit fog tudni a következő telefonom?
- Vitafórum
 - az internet pozitív és negatív oldalai
 - Lesz-e az unokámnak telefonja?
 - Lehetséges-e még az egyéni feltalálás?

TÉMAKÖR: Az emberek és a társadalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family, friends, acquaintances, members of the society (teenagers, adults, the elderly), the public, authorities, people working in services
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: towns, villages, countryside, home, public places, public offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in everyday life, fashion and clothes items
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, national and international events and holidays
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: shopping, using public services, taking part in the life of a community, volunteering
- A témakörre jellemző problémák megnevezése célnyelven: drug addict, computer nerd, workaholic
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic gender roles, tolerance, friendships, relationships, appearance and personality, differences between individuals, relationship between generations, crime and punishment
- Az ember és társadalom témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - különböző társadalmi berendezkedések a történelem folyamán
 - hagyományos és jelenlegi férfi/női társadalmi szerepek

- önkéntesség, társadalmi munka, társadalmi szerepvállalás
- Szerepjáték:
 - szolgáltatások igénybevétele
- Önálló szövegalkotás:
 - Megfigyeléseim a generációk közti különbségekről
- Vitafórum/eszmecsere
 - megszüntethetők-e a társadalmi különbségek?
 - megszüntethetők-e az előítéletek?

TÉMAKÖR: Gazdaság

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: employers, employees, white and blue collar workers
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: public service offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: money, currencies, bank forms, advertisements, commercials
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: saving, spending and wasting money, banking, online shopping
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family budget, saving, spending and wasting money
- A pénzügyek és gazdaság témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - a pénz kialakulása, története
 - az első bankok
- Szerepjáték
 - banki ügyintézés
 - számlanyitás
 - reklamáció online vásárolt termékkel kapcsolatban
- eszmecsere
 - spórolás-költekezés
 - a jövedelem értelmes beosztása
- kutatómunka (internet, újságcikk)
 - hitelek, állami támogatások
 - a tőzsde története, működése

TÉMAKÖR: A munka világa

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: professionals, employers, employees, colleagues
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: workplaces
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in different jobs
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: job interviews
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: planning, life long learning, applying for a job
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: choosing a career, working hours, unemployment, team work, individual tasks, cooperation, critical thinking, mobility
- A karrier és munkavállalás témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Önálló szövegalkotás
 - jelentkezés álláshirdetésre
- Szerepjáték
 - Állásinterjú
 - beszélgetés egy állásbörzén
- Olvasott szövegértés fejlesztése
 - Álláshirdetések böngészése
 - Munkaköri leírás értelmezése
- Csoportos projektmunka
 - Egy munkahelyi projekt kidolgozása
 - Közkedvelt szakmákbemutatása

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Angol nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése
- Akár elvontabb információ megosztása angol nyelven
- Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Prezentáció, hangfelvétel, video felvételkészítése bármely témában
- idegen nyelvű szócikk/blog írása megadott témában, kutatómunka alapján

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédképesség, beszédértést és írásképességet mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Angol nyelv

11. évfolyam

Élő idegen nyelv

Angol nyelv

Emelt mozgóképkultúra és médiaismeret tanterv

Emelt mozgóképkultúra és médiaismeret tantervű óraháló a kilencediktől a tizenkettedik osztályig

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	4	4	5	5
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	144	144	180	160
KER szint	A2-	B1-	B1-	B2

Tananyag-ajánlás:

A helyi tantervhez javasolt tananyagok az MM Publications kiadványai (kurzuskönyvek, készségfejlesztő könyvek, vizsgára felkészítő könyvek és könnyített olvasmányok). A kiválasztás szempontjai:

- 49. témái megegyeznek az érvényben lévő NAT témaelőírásaival
- 50. témakörei és feladattípusai korosztály relevánsak
- 51. minden szempontból megfelelnek a kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak
- 52. egyenletesen és fokozatosan fejlesztik az idegen nyelvi kulcskompetencia komponenseit
- 53. alkalmasak az idegen nyelvi kompetencia mellett a többi kulcskompetencia fejlesztésére is
- 54. tartalmazznak az „e-learning”-hez is tananyagot

- 55. nem tartalmaznak negatív attitűdre buzdító, valamint erőszakra serkentő témákat, feladatokat
- 56. alkalmasak a kompetencia alapú oktatásra

A 11. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 180 óra/év, 5 óra/hét

Javasolt tankönyv: Matura B1

Nyelvi elemek, struktúrák:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- cselekvés, történés kifejezése jövő időben: future continuous, future perfect (I'll be cooking then. I'll have finished cooking by then.)
- jövőidejűség kifejezése a múltban: 'was/were going to', 'was/were about to', 'was/were to have' (I was going to help her. I was about to leave.)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: past perfect continuous (I had been learning English for two years before I passed my exam.)
- feltételes mód kifejezése: third conditional, 'I wish', 'if only' (I would have done it if I had had the time. I wish you were here. If only he could have helped me.)
- függő beszéd: statements, questions, requests, offers, orders, reporting verbs (She threatened to leave me there. She asked me if she should leave. She asked me to take her home. She offered to take me home. She told me to take him home.)
- vonatkozó névmások / mellékmondatok: relative pronouns and clauses (She's a girl who can sing really well. I won't eat the banana which was on the floor.)
- műveltetés kifejezése: causative (I have my hair cut every month.)
- igei vonzatok (gerunds and infinitives)
- szövegkohéziós elemek (in addition, furthermore, in fact, so as, since, although, even though, however...)
- képzők: negative prefixes (uneducated, impolite), adjective suffixes (dangerous, professional, hopeful) noun suffixes (teacher, bakery, difference)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott témartományban megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott témartományban létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott témartományban életkorának megfelelő interakciót folytat.

A 11. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 180 óra.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
Személyes témák és szituációk	16
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	15

Utazás, turizmus	13
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	13
Célnyelvi vonatkozások	16
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	16
Kereszttantervi témák és szituációk	15
Aktuális témák	15
Tudomány és technológia, kommunikáció	12
Az emberek és a társadalom	14
Gazdaság	10
A munka világa	10
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	15
Összes óraszám:	180

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom: a közéletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közélet színterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés Etika: etikus magatartás közművelődési intézményekben, szokások Történelem: múzeumok, tárlatok
Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom: nemzeti értékeink

	Történelem: nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai
Közeleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés, hobbik Etika: etikus közművelődés
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok
Kereszttantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok
Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események Történelem: aktuális események értelmezése Etika: hírek etikus kezelése Földrajz: az időjárás, éghajlatváltozás Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése
Tudomány és technológia, kommunikáció	Informatika Technika
Az emberek és a társadalom	Etika

Gazdaság	Technika, életvitel és gyakorlat: pénzügyi ismeretek.
A munka világa	Technika, életvitel és gyakorlat: pályorientáció és munka.
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family relations, different generations within the family, friends
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, workplace
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: clothes and accessories
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, sports, sport events
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: healthy eating
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: welfare, social relations, clothes and fashion, life stages, relationships, future plans, positive and negative characteristics, personal success and failure, future plans
- Személyes élethez tartozó összetettebb akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a személyes tématerületen.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatás:
 - Milyenek voltak a családok Magyarországon 100 évvel ezelőtt?
 - A nők szerepének változásai az évszázadok folyamán
- Szerepjáték:
 - ajándékba kapott ruhanemű/könyv/telefon visszacserelése
- Önálló szövegalkotás
 - életem 15 év múlva
- Vitafórum
 - az egyes családtagok családban betöltött szerepe és feladatai
 - 'A házasságok az égből köttetnek'

TÉMAKÖR: Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, city/town/village/countryside, geographical places, continents
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection campaigns
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection, keeping pets, saving natural resources, volunteering
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural phenomena, maintaining the environment, sustainability, recycling and reusing
- Környezetünkhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a környezeti tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Kiselőadás angol nyelven IKT eszközök segítségével
 - Természeti kincsek Magyarországon
- Csoportos projektmunka
 - A hulladékújrahasznosítás lehetőségei
- Kutatómunka az interneten
 - alternatív energiaforrások

TÉMAKÖR: Utazás, turizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides, public service personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights, places of interests
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: monuments, exhibits, travel documents, objects used while travelling, forms, brochures
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning, organizing a trip, sightseeing, guided tours

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: self-organized and package holidays, currencies, cultural differences, effect of tourism on people and economy, new areas in tourism: wellness, language learning
- A nyaralás, utazás, turizmus témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a nyaralás, utazás, turizmus témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szerepjáték
 - telefonos érdeklődés és szállásfoglalás a nyaralásra
- Önálló projektmunka
 - prospektus összeállítása a lakóhely nevezetességeiről
 - plakátkészítés a saját és egy választott ország kulturális különbségeiről
- Egy dokumentumfilm megtekintése egy célnyelvi ország nevezetességeiről
- Csoportos projektmunka
 - film készítése lakóhelyem nevezetességeiről
- **kutatómunka (Internet, újságok, statisztikák)**
 - **Az utazás hatása a gazdaságra, társadalomra**
- Vitafórum
 - a turizmus pozitív és negatív hatásai

TÉMAKÖR: Közéleti témák és szituációk, szórakozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: members of the public sector and civil service
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, public offices, restaurants, hotels, national and international attractions/sights, city life/country life
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: entrance tickets, forms, brochures
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: administration, services, giving directions, giving information, presenting sights
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, entertainment, culture, services
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak alkalmazása: free time activities, hobbies, arts and cultural events, concerts, films, books, computer games, sports, applications, media

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- A közügyekkel, szórakozással kapcsolatos témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a közügyekkel, szórakozással kapcsolatos témakörben.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatómunka
 - kulturális események és szórakozási lehetőségek egy kiválasztott célnyelvi/magyarországi városban
 - egy híres művész, író vagy költő munkásságának bemutatása
- Szerepjáték
 - útbaigazítás kérése és adása
- Vitafórum
 - GPS vagy útbaigazítás?
 - Kidobhatjuk már a papír térképeket?

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, language learning strategies, languages, accents and dialects, autonomous learning
- A célnyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben
- A legfőbb célnyelvi dialektusok felismerése
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos és hatékony alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - 2-3 könnyített olvasmány elolvasása, olvasónapló írása
 - egy kétnyelvű novella elolvasása és a fordítás értékelése
- interaktív térképek használata
 - ismerkedés célnyelvi dialektusokkal
 - ismerkedés a célnyelvi kiejtési szótárakkal
- csoportmunka
 - szótári ismeretek alapján idegen nyelvi szócikkelyek írása
- prezentáció készítése és bemutatása a külföldi nyelvtanulás pozitív és negatív tapasztalatairól
- Vitafórum
 - miért halványulnak el a dialektusok?

- internetes szótárt vagy papíralapút érdemes használni?

TÉMAKÖR: Interkulturális, országismereti témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, cuisine, local language, tourist attractions, arts, history, literature
- Célnyelvi országok történelmi jellemzőinek ismerete
- Célnyelvi országok alapvető érintkezési szabályainak ismerete és alkalmazása
- Hazánk legfontosabb történelmi eseményeinek, személyeinek, folyamatainak ismerete célnyelven
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról információk átadása
- Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása
- Interakció a célnyelvi és hazai kultúráról, országismereti jellemzőkről.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- projektmunka
 - Magyarország rövid történelme
 - Anglia rövid történelme
 - A magyar és angol történelem kapcsolódási pontjai
 - hagyományok és szokások egy célnyelvi országban
 - Mely országokban van magyar nyelvű lakosság, milyen számban
 - Miért vált az angol világnyelvvé?
- internetes kutatómunka
 - egy célnyelvi ország gasztronómiája
 - magyar receptek angol interpretálása
 - Milyen más nyelvek találhatók az Egyesült Királyságban?
- Egy angol történelmi film megtekintése
- Vitafórum
 - Fontos-e a hagyományok életben tartása
 - Fontos-e a különböző kultúrák megőrzése?
 - Miben hasznos a globalizáció?
 - Romantikus idea vagy tényleg fontos az önrendelkezés?

TÉMAKÖR: Kereszttantervi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projektmunka
 - a továbbtanuláshoz választott tantárgyam (tantárgyaim) bemutatása
 - poszter vagy kiselőadáskészítése bármely más tudásterület témaköreiről
- Vitafórum
 - a humán vagy a reál műveltség a fontos?

TÉMAKÖR: Aktuális témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Pármunka
 - célnyelvi sajtótermékek felkutatása
 - angol sajtótermékek fajtái
 - angol újságcikkek stílusának megismerése – magyar híreket ebben a stílusban megjeleníteni
 - aktuális hírek olvasása
 - az olvasott cikk tartalmának ismertetése, és állásfoglalás a benne foglaltakkal kapcsolatban
- Osztálymunka
 - angol nyelvű híradó rendszeres nézése
 - iskolai/osztály hírekből angol nyelvű híradó készítése, filmezése

TÉMAKÖR: Tudomány és technológia, kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: people working for scientific and technological development
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: (parts of) IT gadgets
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: exhibitions
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work, major innovations
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, dangers of the internet, social networks, research, inventions
- A tudomány és technika tématerületéhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika tématerületében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatómunka
 - találmányok
 - a jövő technikái
- Egyéni project
 - Az autó/repülő története – kik voltak a feltalálók?
 - A jogosítvány megszerzése, az autó részei
 - Mit fog tudni a következő telefonom?
- Vitafórum
 - az internet pozitív és negatív oldalai
 - Lesz-e az unokámnak telefonja?
 - Lehetséges-e még az egyéni feltalálás?

TÉMAKÖR: Az emberek és a társadalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family, friends, acquaintances, members of the society (teenagers, adults, the elderly), the public, authorities, people working in services
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: towns, villages, countryside, home, public places, public offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in everyday life, fashion and clothes items

- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, national and international events and holidays
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: shopping, using public services, taking part in the life of a community, volunteering
- A témakörre jellemző problémák megnevezése célnyelven: drug addict, computer nerd, workaholic
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic gender roles, tolerance, friendships, relationships, appearance and personality, differences between individuals, relationship between generations, crime and punishment
- Az ember és társadalom témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - különböző társadalmi berendezkedések a történelem folyamán
 - hagyományos és jelenlegi férfi/női társadalmi szerepek
 - önkéntesség, társadalmi munka, társadalmi szerepvállalás
- Szerepjáték:
 - szolgáltatások igénybevétele
- Önálló szövegalkotás:
 - Megfigyeléseim a generációk közti különbségekről
- Vitaforum/eszmecsere
 - megszüntethetők-e a társadalmi különbségek?
 - megszüntethetők-e az előítéletek?

TÉMAKÖR: Gazdaság

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: employers, employees, white and blue collar workers
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: public service offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: money, currencies, bank forms, advertisements, commercials
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: saving, spending and wasting money, banking, online shopping

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family budget, saving, spending and wasting money
- A pénzügyek és gazdaság tématerületéhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság tématerületében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - a pénz kialakulása, története
 - az első bankok
- Szerepjáték
 - banki ügyintézés
 - számlanyitás
 - reklamáció online vásárolt termékkel kapcsolatban
- eszmecsere
 - spórolás-költekezés
 - a jövedelem értelmes beosztása
- kutatómunka (internet, újságcikk)
 - hitelek, állami támogatások
 - a tőzsde története, működése

TÉMAKÖR: A munka világa

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: professionals, employers, employees, colleagues
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: workplaces
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in different jobs
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: job interviews
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: planning, life long learning, applying for a job
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: choosing a career, working hours, unemployment, team work, individual tasks, cooperation, critical thinking, mobility

- A karrier és munkavállalás témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Önálló szövegalkotás
 - jelentkezés álláshirdetésre
- Szerepjáték
 - Állásinterjú
 - beszélgetés egy állásbörzén
- Olvasott szövegértés fejlesztése
 - Álláshirdetések böngészése
 - Munkaköri leírás értelmezése
- Csoportos projektmunka
 - Egy munkahelyi projekt kidolgozása
 - Közkedvelt szakmákbemutatása

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Angol nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése
- Akár elvontabb információ megosztása angol nyelven
- Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Prezentáció, hangfelvétel, video felvételkészítése bármely témában
- idegen nyelvű szócikk/blog írása megadott témában, kutatómunka alapján

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókinész, beszédalképzés, beszédértést és íráskészséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Angol nyelv

11. évfolyam

Élő idegen nyelv

Angol nyelv

Emelt nyelvi szintű tanterv

Emelt nyelvi szintű tantervi óraháló a kilencediktől a tizenkettedik osztályig

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	6	6	7	7
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	216	216	252	224
KER szint	A2-	B1	B1-	B2

Tananyag-ajánlás:

A helyi tantervhez javasolt tananyagok az MM Publications kiadványai (kurzuskönyvek, készségfejlesztő könyvek, vizsgára felkészítő könyvek és könnyített olvasmányok). A kiválasztás szempontjai:

- 57. témái megegyeznek az érvényben lévő NAT témaelőírásaival
- 58. témakörei és feladattípusai korosztály relevánsak
- 59. minden szempontból megfelelnek a kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak
- 60. egyenletesen és fokozatosan fejlesztik az idegen nyelvi kulcskompetencia komponenseit
- 61. alkalmasak az idegen nyelvi kompetencia mellett a többi kulcskompetencia fejlesztésére is
- 62. tartalmazzak az „e-learning”-hez is tananyagot
- 63. nem tartalmazzak negatív attitűdre buzdító, valamint erőszakra serkentő témákat, feladatokat

Nyelvi elemek, struktúrák:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- cselekvés, történés kifejezése jövő időben: future continuous, future perfect (I'll be cooking then. I'll have finished cooking by then.)
- jövőidejűség kifejezése a múltban: 'was/were going to', 'was/were about to', 'was/were to have' (I was going to help her. I was about to leave.)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: past perfect continuous (I had been learning English for two years before I passed my exam.)
- feltételes mód kifejezése: third conditional, 'I wish', 'if only' (I would have done it if I had had the time. I wish you were here. If only he could have helped me.)
- függő beszéd: statements, questions, requests, offers, orders, reporting verbs (She threatened to leave me there. She asked me if she should leave. She asked me to take her home. She offered to take me home. She told me to take him home.)
- vonatkozó névmások / mellékmondatok: relative pronouns and clauses (She's a girl who can sing really well. I won't eat the banana which was on the floor.)
- műveltetés kifejezése: causative (I have my hair cut every month.)
- igei vonzatok (gerunds and infinitives)
- szövegkohéziós elemek (in addition, furthermore, in fact, so as, since, although, even though, however...)
- képzők: negative prefixes (uneducated, impolite), adjective suffixes (dangerous, professional, hopeful) noun suffixes (teacher, bakery, difference)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban életkorának megfelelő interakciót folytat.

A 11. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 252 óra/év, 7 óra/hét

Javasolt tankönyv: Matura B1

A 11. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 252 óra.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám

Személyes témák és szituációk	25
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	20
Utazás, turizmus	18
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	18
Célnyelvi vonatkozások	24
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	24
Kereszttantervi témák és szituációk	19
Aktuális témák	19
Tudomány és technológia, kommunikáció	20
Az emberek és a társadalom	18
Gazdaság	16
A munka világa	16
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	15
Összes óraszám:	252

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom: a közéletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közélet színterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés Etika: etikus magatartás közművelődési intézményekben, szokások Történelem: múzeumok, tárlatok

Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom: nemzeti értékeink Történelem: nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai
Közeleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés, hobbik Etika: etikussá válás
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok
Kereszttantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok
Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események Történelem: aktuális események értelmezése Etika: hírek etikus kezelése Földrajz: az időjárás, éghajlatváltozás Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése
Tudomány és technológia, kommunikáció	Informatika

	Technika
Az emberek és a társadalom	Etika
Gazdaság	Technika, életvitel és gyakorlat: pénzügyi ismeretek.
A munka világa	Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 25 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family relations, different generations within the family, friends
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, workplace
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: clothes and accessories
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, sports, sport events
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: healthy eating
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: welfare, social relations, clothes and fashion, life stages, relationships, future plans, positive and negative characteristics, personal success and failure, future plans
- Személyes élethez tartozó összetettebb akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a személyes tématerületen.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatás:
 - Milyenek voltak a családok Magyarországon 100 évvel ezelőtt?
 - A nők szerepének változásai az évszázadok folyamán
- Szerepjáték:
 - ajándékba kapott ruhanemű/könyv/telefon visszacserelése
- Önálló szövegalkotás
 - életem 15 év múlva
- Vitafórum
 - az egyes családtagok családban betöltött szerepe és feladatai
 - 'A házasságok az égből köttetnek'

TÉMAKÖR: Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, city/town/village/countryside, geographical places, continents
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection campaigns
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection, keeping pets, saving natural resources, volunteering
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural phenomena, maintaining the environment, sustainability, recycling and reusing
- Környezetünkhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a környezeti tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Kiselőadás angol nyelven IKT eszközök segítségével
 - Természeti kincsek Magyarországon
- Csoportos projektmunka
 - A hulladékújrahasznosítás lehetőségei
- Kutatómunka az interneten
 - alternatív energiaforrások

TÉMAKÖR: Utazás, turizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides, public service personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights, places of interests
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: monuments, exhibits, travel documents, objects used while travelling, forms, brochures
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning, organizing a trip, sightseeing, guided tours

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: self-organized and package holidays, currencies, cultural differences, effect of tourism on people and economy, new areas in tourism: wellness, language learning
- A nyaralás, utazás, turizmus témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a nyaralás, utazás, turizmus témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szerepjáték
 - telefonos érdeklődés és szállásfoglalás a nyaralásra
- Önálló projektmunka
 - prospektus összeállítása a lakóhely nevezetességeiről
 - plakátkészítés a saját és egy választott ország kulturális különbségeiről
- Egy dokumentumfilm megtekintése egy célnyelvi ország nevezetességeiről
- Csoportos projektmunka
 - film készítése lakóhelyem nevezetességeiről
- **kutatómunka (Internet, újságok, statisztikák)**
 - **Az utazás hatása a gazdaságra, társadalomra**
- Vitafórum
 - a turizmus pozitív és negatív hatásai

TÉMAKÖR: Közéleti témák és szituációk, szórakozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: members of the public sector and civil service
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, public offices, restaurants, hotels, national and international attractions/sights, city life/country life
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: entrance tickets, forms, brochures
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: administration, services, giving directions, giving information, presenting sights
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, entertainment, culture, services
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak alkalmazása: free time activities, hobbies, arts and cultural events, concerts, films, books, computer games, sports, applications, media

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- A közügyekkel, szórakozással kapcsolatos témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a közügyekkel, szórakozással kapcsolatos témakörben.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatómunka
 - kulturális események és szórakozási lehetőségek egy kiválasztott célnyelvi/magyarországi városban
 - egy híres művész, író vagy költő munkásságának bemutatása
- Szerepjáték
 - útbaigazítás kérése és adása
- Vitafórum
 - GPS vagy útbaigazítás?
 - Kidobhatjuk már a papír térképeket?

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 24 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, language learning strategies, languages, accents and dialects, autonomous learning
- A célnyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben
- A legfőbb célnyelvi dialektusok felismerése
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos és hatékony alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - 2-3 könnyített olvasmány elolvasása, olvasónapló írása
 - egy kétnyelvű novella elolvasása és a fordítás értékelése
- interaktív térképek használata
 - ismerkedés célnyelvi dialektusokkal
 - ismerkedés a célnyelvi kiejtési szótárakkal
- csoportmunka
 - szótári ismeretek alapján idegen nyelvi szócikkelyek írása
- prezentáció készítése és bemutatása a külföldi nyelvtanulás pozitív és negatív tapasztalatairól
- Vitafórum
 - miért halványulnak el a dialektusok?

- internetes szótárt vagy papíralapút érdemes használni?

TÉMAKÖR: Interkulturális, országismereti témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 24 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, cuisine, local language, tourist attractions, arts, history, literature
- Célnyelvi országok történelmi jellemzőinek ismerete
- Célnyelvi országok alapvető érintkezési szabályainak ismerete és alkalmazása
- Hazánk legfontosabb történelmi eseményeinek, személyeinek, folyamatainak ismerete célnyelven
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról információk átadása
- Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása
- Interakció a célnyelvi és hazai kultúráról, országismereti jellemzőkről.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- projektmunka
 - Magyarország rövid történelme
 - Anglia rövid történelme
 - A magyar és angol történelem kapcsolódási pontjai
 - hagyományok és szokások egy célnyelvi országban
 - Mely országokban van magyar nyelvű lakosság, milyen számban
 - Miért vált az angol világnyelvvé?
- internetes kutatómunka
 - egy célnyelvi ország gasztronómiája
 - magyar receptek angol interpretálása
 - Milyen más nyelvek találhatók az Egyesült Királyságban?
- Egy angol történelmi film megtekintése
- Vitafórum
 - Fontos-e a hagyományok életben tartása
 - Fontos-e a különböző kultúrák megőrzése?
 - Miben hasznos a globalizáció?
 - Romantikus idea vagy tényleg fontos az önrendelkezés?

TÉMAKÖR: Kereszttantervi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 19 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projektmunka
 - a továbbtanuláshoz választott tantárgyam (tantárgyaim) bemutatása
 - poszter vagy kiselőadáskészítése bármely más tudásterület témaköreiről
- Vitafórum
 - a humán vagy a reál műveltség a fontos?

TÉMAKÖR: Aktuális témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 19 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Pármunka
 - célnyelvi sajtótermékek felkutatása
 - angol sajtótermékek fajtái
 - angol újságcikkek stílusának megismerése – magyar híreket ebben a stílusban megjeleníteni
 - aktuális hírek olvasása
 - az olvasott cikk tartalmának ismertetése, és állásfoglalás a benne foglaltakkal kapcsolatban
- Osztálymunka
 - angol nyelvű híradó rendszeres nézése
 - iskolai/osztály hírekből angol nyelvű híradó készítése, filmezése

TÉMAKÖR: Tudomány és technológia, kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: people working for scientific and technological development
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: (parts of) IT gadgets
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: exhibitions
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work, major innovations
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, dangers of the internet, social networks, research, inventions
- A tudomány és technika témaköréhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatómunka
 - találmányok
 - a jövő technikái
- Egyéni project
 - Az autó/repülő története – kik voltak a feltalálók?
 - A jogosítvány megszerzése, az autó részei
 - Mit fog tudni a következő telefonom?
- Vitafórum
 - az internet pozitív és negatív oldalai
 - Lesz-e az unokámnak telefonja?
 - Lehetséges-e még az egyéni feltalálás?

TÉMAKÖR: Az emberek és a társadalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family, friends, acquaintances, members of the society (teenagers, adults, the elderly), the public, authorities, people working in services

- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: towns, villages, countryside, home, public places, public offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in everyday life, fashion and clothes items
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, national and international events and holidays
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: shopping, using public services, taking part in the life of a community, volunteering
- A témakörre jellemző problémák megnevezése célnyelven: drug addict, computer nerd, workaholic
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic gender roles, tolerance, friendships, relationships, appearance and personality, differences between individuals, relationship between generations, crime and punishment
- Az ember és társadalom témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - különböző társadalmi berendezkedések a történelem folyamán
 - hagyományos és jelenlegi férfi/női társadalmi szerepek
 - önkéntesség, társadalmi munka, társadalmi szerepvállalás
- Szerepjáték:
 - szolgáltatások igénybevétele
- Önálló szövegalkotás:
 - Megfigyeléseim a generációk közti különbségekről
- Vitafórum/eszmecsere
 - megszüntethetők-e a társadalmi különbségek?
 - megszüntethetők-e az előítéletek?

TÉMAKÖR: Gazdaság

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: employers, employees, white and blue collar workers
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: public service offices

- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: money, currencies, bank forms, advertisements, commercials
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: saving, spending and wasting money, banking, online shopping
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family budget, saving, spending and wasting money
- A pénzügyek és gazdaság témaköréhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - a pénz kialakulása, története
 - az első bankok
- Szerepjáték
 - banki ügyintézés
 - számlanyitás
 - reklamáció online vásárolt termékkel kapcsolatban
- eszmecsere
 - spórolás-költekezés
 - a jövedelem értelmes beosztása
- kutatómunka (internet, újságcikk)
 - hitelek, állami támogatások
 - a tőzsde története, működése

TÉMAKÖR: A munka világa

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: professionals, employers, employees, colleagues
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: workplaces
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in different jobs
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: job interviews
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: planning, life long learning, applying for a job

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: choosing a career, working hours, unemployment, team work, individual tasks, cooperation, critical thinking, mobility
- A karrier és munkavállalás tématarományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Önálló szövegalkotás
 - jelentkezés álláshirdetésre
- Szerepjáték
 - Állásinterjú
 - beszélgetés egy állásbörzén
- Olvasott szövegértés fejlesztése
 - Álláshirdetések böngészése
 - Munkaköri leírás értelmezése
- Csoportos projekt munka
 - Egy munkahelyi projekt kidolgozása
 - Közkezdelt szakmákbemutatása

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Angol nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése
- Akár elvontabb információ megosztása angol nyelven
- Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Prezentáció, hangfelvétel, video felvételkészítése bármely témában
- idegen nyelvű szócikk/blog írása megadott témában, kutatómunka alapján

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédkésztség, beszédértést és íráskésztséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Angol nyelv

Gimnáziumi képzés 12. évfolyam

Élő idegen nyelv

Emelt mozgókép-kultúra és médiaismeret tanterv

Bevezető

A korszerű idegennyelv-tanítás elsődleges célja a nyelvtanuló nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. A tanuló legyen képes személyes és szakmai életében egyéni céljait elérni, saját gondolatait kifejezni, és mind valódi mind pedig digitális térben idegen nyelven kommunikálni, ismereteket szerezni.

Az idegen nyelvek tanítása eltér a többi tantárgytól abból a szempontból, hogy nem a tartalmi ismeretek átadásán van a hangsúly, hanem azoknak a készségeknek a kialakításán és állandó fejlesztésén, melyek segítségével a tanuló saját gondolatait és elképzeléseit idegen nyelven is ki tudja fejezni.

A 9-12. évfolyamon az idegennyelv-tanítás szervesen épül a korábbi évfolyamokon megkezdett nyelvi fejlesztésre, valamint annak eredményeire. Továbbra is fontos szerepet játszik a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése, ugyanakkor egyre inkább középpontba kerül a valós élethelyzetekben, valamint a pályaválasztás és a továbbtanulás során felhasználható nyelvtudás és a nyelvi tudatosság fejlesztése. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban folytatódik az eddig megszerzett nyelvi ismeretek bővítése, illetve az idegen nyelv felépítésének és szerkezetének még mélyebb és árnyaltabb megismerése.

A diák aktív, önálló, önszabályozó nyelvtanulóvá válása elengedhetetlen feltétele az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozásának. Fejlesztéséhez szükség van a tanulási stratégiák egyre tudatosabb elsajátítására, további útmutatásra az önálló tanuláshoz, valamint az önértékelés és a társértékelés alkalmainak folyamatos megteremtésére.

Kapcsolódás a kompetenciákhoz

A tanulás kompetenciái:

Az idegen nyelvek tanulása során fejlődik a tanuló memóriája, a korábban tanult elemek felidézését és rendszerezését igénylő tanulási teljesítménye. A tanuló képessé válik a nyelvtanulási stratégiák felismerésére és ezek alkalmazására, ez pedig hasznosul más tantárgyak esetében is. A tanuló megtanulja a hibákra történő visszajelzések elfogadását, a hibák kijavításának szükségességét, valamint képessé válik saját és társai fejlődésének értékelésére. A tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségek felismerésével és kihasználásával is készül az egész életen át tartó tanulásra. Az önálló nyelvtanulásra való felkészülés a tanulási folyamat aktív résztvevőivé teszi.

A kommunikációs kompetenciák:

A nyelvtanulási tevékenységek képessé teszik a tanulót arra, hogy az élő idegen nyelven árnyaltan fejezze ki, objektíven támassza alá, szemléltesse gondolatait, hallgassa meg társait, társaival közösen hozzon

döntéseket, formáljon véleményt, információt és tudást osszon meg. Képekre, ábrákra, hanganyagokra, szövegekre idegen nyelven utal, azokra vonatkozóan véleményt fogalmaz meg és állást foglal, s ezeket felhasználva, párban vagy csoportban, további kommunikációs feladatokat old meg. Nyelvtudását személyes és online nyelvi érintkezésben kapcsolatépítésre használja fel.

A digitális kompetenciák:

Az idegen nyelvek tanulása során a tanuló úgy használja a digitális eszközöket, forrásokat és mobiltelefonos applikációkat, hogy a célnyelv jellemző kifejezéseit és pragmatikáját megfelelően alkalmazza, valamint saját fejlődését és tanulását támogassa.

Ezzel lehetővé válik az idegen nyelvű szövegalkotás, szövegértés és nyelvi interakciók fejlesztése digitális felületeken és eszközök használatával.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák:

Az idegen nyelv tanulása során a tanulónak több szempontból fejlődik a gondolkodása, mely során egyre több nyelvi elemet képes felismerni, felidézni, az egymásra épülő elemeket logikusan elrendezni és alkalmazni. A feldolgozott témák hatására mérlegelő idegen nyelvgondolkodása és problémamegoldó készsége, a nyelvek közötti kódváltást lehetővé tevő kognitív képességei is fejlődnek. Nyelvtudása növeli az információszerzési és tudásmegosztási lehetőségeit.

A személyes és társas kompetenciák:

A társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak a nyelvórákon gyakran párban vagy csoportban végzett feladatok, valamint egyéb, kooperáción alapuló tanulási tevékenységek is, melyek során fejlődik együttműködési készsége, kitartása, cél- és feladattudata. A nyelvtudás növeli a tanulók önbizalmát, önbecsülését, valamint fejleszti más nemzetek tagjaihoz, kultúrájához és az idegen, ismeretlen világokhoz való viszonyát.

A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:

Az idegen nyelv tanulása során a tanuló nyitottá válik a saját országa, nemzete és más népek történelmére, kultúrája közötti eltérésekre, elfogadja a különbségeket, magabiztosságát az anyanyelvi kötődés és az a mérlegelő, toleráns gondolkodásmód határozza meg, amely teret ad a kreatív, alkotó jellegű önkifejezésnek. A korszerű nyelvtanítás szükségszerűen magában foglalja a tanuló életkorának megfelelő alkotó tevékenységeket és az alkotással kapcsolatos tartalmakat.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:

A kompetencia fejlesztése valós nyelvi célok és helyzetek idegen nyelven történő leképezésével valósul meg. Egy nyelvi feladat megoldása közben a tanuló együttműködik, hagyományos és digitális forrásokat használ, kommunikál, problémát vitat meg, döntéseket hoz, ezekről beszámol, és mindezek felkészítik a munkavállalásra.

Módszerek

Az idegen nyelv-oktatás a középiskolában is tevékenység- és tanulóközpontú, vagyis a tanuló számára olyan életkorának, illetve érdeklődésének megfelelő helyzeteket teremt, amelyekben a nyelvet eszközként, hatékonyan használja, a nyelvi funkciókat kommunikációs szándékának megfelelően alkalmazza, és birtokában van a megfelelő szókincsnek.

Kiemelten fontos a nyelvvoktatásban az interdiszciplináris, azaz a tantárgyak között átívelő szemlélet, mely épít a más tantárgyak keretében szerzett ismeretekre, és az idegen nyelven

megszerzett tudással pedig gazdagítja más tantárgyak tanulását. Projektfeladatok, információgyűjtés a szaktantárgyhoz, internetes kutatómunka, mind-mind történhet idegen nyelven is, felkészítve a tanulót a munka világában zajló információcserére.

A hosszú távon is fenntartható nyelvi fejlődés érdekében a középiskolában kiemelten fontos, hogy a tanórán kívüli nyelvhasználati és nyelvtanulási tevékenységekre is építsünk, és erre a tanulót a nyelvórán egyre nagyobb mértékben felkészítsük. Mindezek révén a tanuló nyelvtanulási céljai élővé, valódivá és elérhetővé válnak, erősítik a motivációt és annak fenntartását. A diák tudatában van annak, hogy a nyelvtanulás fontos szerepet tölt be a körülöttünk lévő világ megismerésében és megértésében.

A nevelési-oktatási szakasz fő célkitűzése tehát a felhasználóképes nyelvtudás megszerzése, amelyben az iskolai nyelvtanításon túl fontos szerepet játszanak a digitális eszközök, az internet, valamint általában a nyelvórákon kívüli nyelvtanulási lehetőségek, (idegen nyelvű filmek, könnyített olvasmányok, e-mail levelezés, idegen nyelvű színi előadások, internetes kutatási feladatok stb.), amelyek feltételezik és fejlesztik az aktív, önálló tanulói magatartást. Ennek kialakítása és megalapozása a nyelvórák egyik fontos feladata. Fontosak a kooperatív módszerek, valamint a projektmunka, amelyek fejlesztik a tevékenység-központú tervezést, a probléma- és folyamatközpontú gondolkodást, és általában a célnyelven folytatott kommunikációt. A nyelvoktatói munka tervezése során fontos szerepet kapnak az egyéni tanulási sajátosságok és igények is.

A nyelvtanítás folyamatában szükséges, hogy a tanuló a digitális tartalmak feldolgozásához segítséget kapjon. Az iskolai és az otthon elvégzendő feladatoknak köszönhetően a diák már képes arra, hogy digitális eszközökön keresztül is megértsen és létrehozzon szöveget, valamint interakciót folytasson és tartalmat közvetítsen angol nyelven. Az idegen nyelvi órák során, valamint az iskolán kívüli célnyelvi tevékenységek által a nyelvtanuló részesévé válhat az adott kultúrának, kapcsolatot teremthet anyanyelvi beszélőkkel, és ilyen módon a saját és más kultúrákkal szembeni tudatossága erősödik. Az ismeretszerzésben segíthetnek a célnyelvi országokról szóló olvasmányok vagy filmek, vagy a rendszeres idegen nyelvi projekt feladatok, melyet a tanuló akár egyénileg, akár csoportosan készíthet el. E tapasztalatok által a nyelvtanuló a nevelési-oktatási szakasz végére képes saját nemzeti sajátosságait és értékeit a célnyelven közvetíteni.

A motiváció fenntartása és erősítése érdekében a nyelvórát továbbra is a pozitív, stresszmentes, jó hangulatú tanulási környezet jellemzi, amelyben a tanuló életkori sajátosságainak megfelelő, érdekes, nyelvi és kognitív szempontból is kihívást jelentő feladatokat old meg. A változatos munkaformák, a projektmunkák, a kooperatív tanulási technikák alkalmazása, valamint az irányító tanár és a társak visszajelzései, a különféle értékelési formák a középiskolában is segítik a tanulót abban, hogy továbbra is szívesen és örömmel vegyen részt a tanórai feladatokban. Önbizalma erősödik, nyitott és motivált marad nyelvtudása hosszú távú fejlesztésére. A nevelési-oktatási szakasz végére magabiztossá válik, és egyre inkább szívesen és tudatosan használja nyelvtudását. Képes saját hibáit észrevenni, javítani, valamint saját és társai haladását értékelni.

A nyelvtanulásban a valódi kommunikációs szituációknak és a valós nyelvi cselekvéseknek az alapja az idegen nyelvű szöveg, mely a nyelvtanuló számára tartalmi és nyelvi szempontból is

illeszkedik életkorához és érdeklődéséhez. A jól megválasztott, megbízható tananyag nagy segítség tanárnak és tanulóknak egyaránt, és a tanulási folyamat sikeressége szempontjából meghatározó lehet. E nevelési-oktatási szakasz egyik legfontosabb célja a szövegkompetencia tudatos fejlesztése egyre elvontabb és összetettebb szövegek révén. A nyelvtanulóknak képessé kell válnia arra, hogy a szövegeket megértse, és az azokból kinyert információkat fel tudja használni saját kommunikációs céljainak megvalósítására. Hangsúlyos szerepe van emellett a nyelvi eszközök funkcionálisának, melyek nem különálló egységekként, hanem kontextusba ágyazottan kell, hogy megjelenjenek. A nyelvtanulót arra is képessé kell tenni, hogy a szövegértés és a szövegalkotás során a nyelvi eszközök szövegben betöltött funkcióját tudatosan kezelje, és szövegkohéziós, valamint figyelemvezető eszközöket használjon.

A nyelvi tartalmak és eszközök átadása továbbra is kontextusba ágyazottan, szövegek alapján, konkrét beszédhelyzetekben akár nonverbális és/vagy vizuális elemekkel megsegítve történik. A használható nyelvtudás és a valós kommunikáció elsajátítása érdekében továbbra is integráltan kell fejleszteni a nyelvi és nem nyelvi készségeket.

Amennyiben az idegen nyelv oktatása csoportbontásban történik a tanulókat nyelvtudásuk alapján kell beosztani, az intézmény kötelező nyelvi szintfelmérést tarthat.

Tanulási eredmények

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a 12. évfolyam végére a KER szerinti B2 nyelvi szint a kimeneti cél, ezen belül a továbbtanulni nem szándékozó tanulóknak fel kell készülnie legalább a középszintű idegen nyelvi érettségi követelményeinek sikeres teljesítésére. A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló témaköröktől függetlenül ismer és tudatosan alkalmaz nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat, képessé válik arra, hogy nyelvtudását valós, személyes, tanulással kapcsolatos vagy szakmai céljaira alkalmazza, valamint készül az aktív nyelvtanulás eszközeivel az egész életen át tartó tanulásra. Ezeket más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciáinak mélyítésére.

Emelt mozgóképkultúra és médiaismeret tantervű óraháló a kilencediktől a tizenkettedik osztályig

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	4	4	5	5
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	144	144	180	160
KER szint	A2-	B1-	B1-	B2

Tananyag-ajánlás:

A helyi tantervhez javasolt tananyagok az MM Publications kiadványai (kurzuskönyvek, készségfejlesztő könyvek, vizsgára felkészítő könyvek és könnyített olvasmányok). A kiválasztás szempontjai:

- 65. témái megegyeznek az érvényben lévő NAT témaelőírásaival
- 66. témakörei és feladattípusai korosztály relevánsak
- 67. minden szempontból megfelelnek a kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak
- 68. egyenletesen és fokozatosan fejlesztik az idegen nyelvi kulcskompetencia komponenseit
- 69. alkalmasak az idegen nyelvi kompetencia mellett a többi kulcskompetencia fejlesztésére is
- 70. tartalmazznak az „e-learning”-hez is tananyagot
- 71. nem tartalmazznak negatív attitűdre buzdító, valamint erőszakra serkentő témákat, feladatokat
- 72. alkalmasak a kompetencia alapú oktatásra

A 12. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 160 óra/év, 5 óra/hét

Javasolt tankönyv: Matura Leader B2

12. évfolyam

A 11. évfolyamra a tanuló már B1 nyelvtudással érkezik, és célja - nyelvtudása további fejlesztése mellett -, hogy legalább a középszintű, de felősktatási felvételi esetén az emelt szintű érettségi követelményeit sikeresen teljesítse. Középiskolai tanulmányai végére már elegendő tudással és tapasztalattal rendelkezik ahhoz, hogy nyelvtudását hatékonyan fel tudja használni a körülötte lévő világ megismerésére, információszerzésre és -cserére, valamint valós kommunikációra és kapcsolatépítésre.

A szakasz végére célként kitűzött, KER szerinti B2 szint az önálló nyelvhasználat magasabb fokát jelenti. A tanuló tudja és érti, hogy ezt a célt akkor tudja elérni, ha a tanórán kívüli nyelvtanulási és nyelvhasználati lehetőségeit a lehető legjobban kihasználja: olvas, filmet néz, illetve digitális csatornákon keresztül használja a nyelvet lehetőleg minden nap. A személyes tartomány a nyelvtanuló számára kibővül oly módon, hogy már a közéleti, az oktatási és akár a szakmai tartományok vonatkozásában is tényleges nyelvhasználóként tud működni, és nyelvtudását egyéni céljainak megfelelően tudja alkalmazni. Egyre kevésbé akadályozzák a fizikai korlátok (például a környezeti zajok, vagy a kiejtés milyensége), a társadalmi/társasági tényezők (például beszédpartnereinek száma vagy egymáshoz viszonyított státusza), a 'mentális kontextus' (például a motiváció, a lelkiállapot), vagy egyéb paraméterek (például a felkészülés lehetősége, vagy egy vizsgaszituáció), és egyre sokszínűbb nyelvi tevékenységekben vesz részt, a nyelvi stratégiák széles körének aktív és tudatos beépítésével. Általános beszédprodukciónak ekkor már változatos, az érdeklődési körén túlmutató témákban is részletes, példákkal kiegészített és jól felépített szöveg jellemzi, szükség esetén megfelelő érveléssel alátámasztva. Képes az előre elgondoltaktól eltérni, mondandóját a beszédpartnerekhez, hallgatósághoz igazítani. Írásprodukciónak is összetettebbé válik, élményeiről és különböző eseményekről részletes és világos leírást képes adni. Megtervezi és az adott szituációhoz illeszti az alkalmazott nyelvi eszközöket, hiányosságait egyre hatékonyabban kompenzálja, és javítja hibáit. Írás-, illetve beszédprodukciónak érzelmait, személyes véleményét megjeleníti, számára ismerős helyzetekben helytállóan folytat célnyelvi információátadást és -cserét. Szóbeli beszélgetést hatékonyan és megfelelő eszközökkel kezdeményez, azt fenntartja és lezárja, a megértést biztosítja céljainak megfelelően. Egészében világosan ki tudja fejezni magát mind írásban, mind beszédben anélkül, hogy komoly korlátokba ütközne.

A tanult nyelvi elemek segítségével ismeretlen témákat és szituációkat is felismer mind élőbeszédben, mind pedig hangzóanyagokban, és ez igaz az anyanyelvi beszélők által folytatott köznyelvi társalgásra is. A konkrét bejelentések mellett képes az elvontabb témájú üzenetek megértésére is, ideértve a beszélők attitűdjét, nézeteit is. Olvasásában nagy önállóságot tanúsít, a szövegeknek megfelelően alkalmazza olvasási stílusát és sebességét. Hosszabb, összetettebb szövegekben meg tudja érteni a részleteket is. Megért standard dialektusban, szokványos tempóban folyó célnyelvi műsorokat, filmeket a média különböző csatornáin, és ehhez változatos stratégiákat tudatosan alkalmaz.

Interakcióiban jó nyelvhelyességgel, megfelelő szókinccsel, a természeteshez közelítő szinten vesz részt. A különböző közegekben olvasott és hallott szövegeket képes összegezni, azt

továbbadni. Szókincsében változatos, a hiányosságokat körülírással megoldja. Nyelvhelyességében még előfordulnak hibák, de a megértést ezek már kevésbé gátolják. Szövegalkotásában többnyire koherens, a kohéziós eszközök széles körét tudja használni. Kiejtésében, hanglejtésében közelít a természeteshez, helyesírásában már többnyire pontos.

A szakasz végére szociokulturális ismeretei (például célnyelvi társadalmi szokások, testbeszéd) már lehetővé teszik azt, hogy társasági szempontból is megfelelő kommunikációt folytasson. Interkulturális tudatosságára építve felismeri a célnyelvi és saját hazájának kultúrája közötti hasonlóságokat és különbségeket, és a magyar értékek átadására képessé válik. Megszerzett nyelvtudásával részt tud venni célnyelvű oktatási és szabadidős tevékenységekben, és ez egyre inkább igaz a választott pályájának, érdeklődésének megfelelő tartalmakra is. A nyelvtanulás során elsajátított tanulási stratégiákat és készségeket már más tantárgyak elsajátításában is alkalmazza, és nyelvtudását keresztntanervi témákban is fejleszti.

Ebben a szakaszban a témakörök óraszámai kifejezik a nyelvtudás fejlődésének és az életkor változásának következtében áthelyeződő hangsúlyokat. A középiskola elején a személyes témataromány még kiemelkedő szerepet játszik. Ezt itt felváltja egy egyenletesebb eloszlás, azaz nagyobb jelentőséget kapnak további témakörök, mint például az országismeret és az interkulturális ismeretek vagy egyes keresztntanervi tartalmak idegen nyelven. A tanuló életkora és elvontabb gondolkodása lehetővé teszi, hogy megjelenjenek új témakörök is, melyeket az érettségi vizsgára történő felkészülés tesz szükségessé. Ilyen témák az ember és társadalom, a különböző és egyre szaporodó függőségek veszélyei vagy a gazdasági és pénzügyi ismeretek. A pályaválasztás előtt álló 11-12. évfolyamos diákok számára szintén elengedhetetlen a munka világával való ismerkedés a célnyelven, mely a nyelvi fejlődés mellett kiváló lehetőséget nyújt az erről történő beszélgetésre, gondolkodásra, valamint a munkavállalói kompetencia megalapozására. Ezeken az évfolyamokon az osztálytermi és iskolai témakört a vizsgafelkészülés váltja fel, mert a tanulónak tanórai keretek között kell megismerkednie az angol nyelvi érettségi feladataival, követelményeivel, valamint a sikeres teljesítéshez szükséges stratégiákkal. Rálátást kell kapnia az értékelés szempontjaira, és gyakorlatot kell szereznie a feladatsorok megoldásában. Mindezek elérése érdekében a középiskola utolsó két évében a legnagyobb jelentőség a célnyelvi és nyelvtanulással kapcsolatos témakörnek jut.

Ebben a szakaszban is fontos szerepet kap az önálló nyelvtanulás fejlesztése, mert a középiskolai évek végére a tanulónak képessé kell válnia nyelvtudása önálló fenntartására és továbbfejlesztésére, valamint arra, hogy nyelvtudását személyes és szakmai életében való használatra adaptálni tudja.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott B2 nyelvi szintet, és fel tud készülni az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga sikeres teljesítésére, amely elősegíti számára a felsőoktatásba való bejutást.

A kerettantervek a kötelező tartalmat témakörökön keresztül közelítik meg. Az egyes témakörök mellett az adott két évfolyamra kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák kerültek megfogalmazásra célnyelvi példákkal. A 12. évfolyamokra vonatkozó listákban megjelenhetnek korábbi elemek összetettebb nyelvi példákkal és újonnan belépő funkciók és struktúrák is.

Nyelvi funkciók:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- álláspont, vélemény kifejezése (In my view ..., As I see it ..., Personally, I think ...)
- érvek felvezetése (I find it extremely important ..., When we consider..., Considering ..., We should keep it in mind that ..., I suppose we all agree that ...)
- reklamáció, panasz kifejezése (I'd like to make a complaint about ..., I'd like to return this ..., It doesn't fit. It's not my size. It won't work properly. Can I have a refund?)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I apologise. I feel/am sorry for ...)
- érzések kifejezése (I'm satisfied. I'm frightened. I'm embarrassed.)
- szükségesség kifejezése (It is necessary/unnecessary to ...)
- dicséret, kritika kifejezése (Congratulations! I congratulate you on doing it.)
- javaslat és arra reagálás (I was wondering if you'd like to ... I recommend.... Yes, that would be excellent. That's a good idea, but...)
- információkérés (Could you please tell me when the next train leaves? You wouldn't know the time, would you?)
- segítségkérés és arra reagálás (Could you do me a favour? Could you give/lend me a hand? Sure. No problem.)

Nyelvi elemek, struktúrák:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- cselekvés, történés kifejezése jövő időben: future continuous (I'll be cooking then.)
- függő beszéd: reporting verbs (She threatened to leave me there. She offered to take me home.)
- műveltetés kifejezése: causative (I have my hair cut every month.)
- szövegkohéziós elemek (in addition, furthermore, in fact, so as, since, although, even though, however...)
- inverzió: inversion (Not only did they listen to me, they also followed my orders. Never have I seen such a beautiful landscape.)
- visszaható névmások: reflexive pronouns (myself, yourself, herself...)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban életkorának megfelelő interakciót folytat.

A 12. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 160 óra.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
Személyes témák és szituációk	10
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	8
Utazás, turizmus	6
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	7
Célnyelvi vonatkozások	10
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	10
Kereszttantervi témák és szituációk	11
Aktuális témák	11
Tudomány és technológia, kommunikáció	10
Az emberek és a társadalom	10
Gazdaság	11
A munka világa	12
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	12
Az érettségi vizsga előkészítése	32
Összes óraszám:	160

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom: a közéletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közélet színterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés Etika:

	etikus magatartás közművelődési intézményekben, szokások Történelem: múzeumok, tárlatok
Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom: nemzeti értékeink Történelem: nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés, hobbik Etika: etikus közművelődés
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok
Kereszttantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok
Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események Történelem: aktuális események értelmezése Etika: hírek etikus kezelése Földrajz: az időjárás, éghajlatváltozás

	Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése
Tudomány és technológia, kommunikáció	Informatika Technika
Az emberek és a társadalom	Etika
Gazdaság	Technika, életvitel és gyakorlat: pénzügyi ismeretek.
A munka világa	Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, different generations within the family, love and marriage, friends, famous people, role models, healthcare personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, workplace, healthcare facilities, places to spend freetime
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, basic objects used for treating illnesses and keeping fit, clothes and accessories
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations, sports, sport events, illnesses
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: daily routine, habits, healthy eating, eating in different places (home, canteen, restaurants) keeping fit, going to the doctor's, household duties, doing chores, doing the garden and taking care of everyday responsibilities
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: extended family, welfare, social relations, clothes and fashion, life stages, relationships, future plans, common illnesses/injuries, healthcare (traditional treatments, home remedies), positive and negative characteristics, personal success and failure, future plans
- Személyes élethez tartozó összetettebb akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a személyes témátartományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatás:

- A családok szerepe a különböző társadalmakban (dinasztiák, klánok stb...)
- Milyenek voltak a családok Magyarországon 100 évvel ezelőtt?
- A nők szerepének változásai az évszázadok folyamán
- Az orvoslás lehetőségei a régmúltban és ma
- Szerepjáték:
 - orvosi ellátás igénybevétele
 - ajándékba kapott ruhanemű/könyv/telefon visszacserélése
- Önálló szövegalkotás
 - életem 15 év múlva
 - híres személyiségek, mint példaképek
- Vitafórum
 - az egyes családtagok családban betöltött szerepe és feladatai
 - 'A házasságok az égben kötötnek'
 - **Vannak-e még családi példaképek?**

TÉMAKÖR: Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home, city/town/village/countryside
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural disasters, nature protection campaigns
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural phenomena, maintaining the environment, weather and climate, seasons, recycling and reusing
- Környezetünkhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a környezeti tématarományban.
-

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Kiselőadás angol nyelven IKT eszközök segítségével
 - Természeti kincsek Magyarországon
- Kutatómunka az interneten
 - globális felmelegedés

TÉMAKÖR: Utazás, turizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides, public service personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights, places of interests, public service offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: travel documents, means of transport, objects used while travelling
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning, organizing a trip, sightseeing, guided tours
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: self-organized and package holidays
- A nyaralás, utazás, turizmus témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a nyaralás, utazás, turizmus témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szerepjáték
 - telefonos érdeklődés és szállásfoglalás a nyaralásra
- Vitafórum
 - olcsók-e az olcsó repülőjáratok?

TÉMAKÖR: Közéleti témák és szituációk, szórakozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: members of the public sector and civil service
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, public offices, restaurants, national and international attractions/sights, city life/country life
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: giving information, presenting sights
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: entertainment, culture, services

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak alkalmazása: free time activities, hobbies, arts and cultural events, concerts, films, books, computer games, sports, applications, media
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- A közügyekkel, szórakozással kapcsolatos tématarományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a közügyekkel, szórakozással kapcsolatos tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatómunka
 - egy híres művész, író vagy költő munkásságának bemutatása
- Vitafórum
 - Az e-könyvek előnyei és hátrányai

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, accents and dialects
- A célnyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben
- A legfőbb célnyelvi dialektusok felismerése
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos és hatékony alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - 2-3 könnyített olvasmány elolvasása, olvasónapló írása
 - egy kétnyelvű novella elolvasása és a fordítás értékelése
- interaktív térképek használata
 - ismerkedés célnyelvi dialektusokkal
 - ismerkedés a célnyelvi kiejtési szótárakkal
- csoportmunka
 - szótári ismeretek alapján idegen nyelvi szócikkelyek írása
 - szófelhők készítése az érettségi témakörökhöz
- prezentáció készítése és bemutatása a külföldi nyelvtanulás pozitív és negatív tapasztalatairól
- Vitafórum
 - miért halványulnak el a dialektusok?

TÉMAKÖR: Interkulturális, országismereti témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, cuisine, local language, tourist attractions, arts, history, literature
- Célnyelvi országok történelmi jellemzőinek ismerete
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról információk átadása
- Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása
- Interakció a célnyelvi és hazai kultúráról, országismereti jellemzőkről.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- projektmunka
 - hagyományok és szokások egy célnyelvi országban
 - Mely országokban van magyar nyelvű lakosság, milyen számban
 - Miért vált az angol világnyelvvé?
- internetes kutatómunka
 - egy célnyelvi ország gasztronómiája
 - magyar receptek angol interpretálása
- Vitafórum
 - Miben hasznos a globalizáció?
 - Romantikus idea vagy tényleg fontos az önrendelkezés?

TÉMAKÖR: Kereszttantervi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projektmunka
 - a továbbtanuláshoz választott tantárgyam (tantárgyaim) bemutatása

TÉMAKÖR: Aktuális témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Pármunka
 - célnyelvi sajtótermékek felkutatása
 - angol sajtótermékek fajtái
 - angol újságcikkek stílusának megismerése – magyar híreket ebben a stílusban megjeleníteni
 - aktuális hírek olvasása
 - az olvasott cikk tartalmának ismertetése, és állásfoglalás a benne foglaltakkal kapcsolatban
- Osztálymunka
 - angol nyelvű híradó rendszeres nézése
 - iskolai/osztály hírekből angol nyelvű híradó készítése, filmezése

TÉMAKÖR: Tudomány és technológia, kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: scientists, researchers, inventors, engineers, people working for scientific and technological development
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic objects used by everyday people/scientists/IT professionals, (parts of) IT gadgets
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: exhibitions
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work, major innovations
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, dangers of the internet, research, inventions

- A tudomány és technika témaköréhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatómunka
 - találmányok
- Egyéni project
 - Az autó/repülő története – kik voltak a feltalálók?
- Vitafórum
 - az internet pozitív és negatív oldalai

TÉMAKÖR: Az emberek és a társadalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family, friends, acquaintances, members of the society (teenagers, adults, the elderly), the public, authorities, people working in services
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: home, public places, public offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in everyday life, fashion and clothes items
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, family events and celebrations
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: shopping, using public services, everyday tasks and chorescommunity service
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic gender roles, friendships, relationships, appearance and personality, differences between individuals, relationship between generations, crime and punishment
- Az ember és társadalom témaköréhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - hagyományos és jelenlegi férfi/női társadalmi szerepek
- Szerepjáték:
 - szolgáltatások igénybevétele

- Önálló szövegalkotás:
 - Megfigyeléseim a generációk közti különbségekről
- Vitafórum/eszmecsere
 - megszüntethetők-e az előítéletek?

TÉMAKÖR: Gazdaság

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: employers, employees, white and blue collar workers
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: money, currencies, advertisements
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: spending and wasting money, banking, online shopping, exchanging currencies
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family budget, saving, spending and wasting money
- A pénzügyek és gazdaság témaköréhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szerepjáték
 - banki ügyintézés
 - számlanyitás
 - reklamáció online vásárolt termékkel kapcsolatban
 - valutaváltás nyaralás előtt
- eszmecsere
 - spórolás-költekezés
 - a jövedelem értelmes beosztása
- kutatómunka (internet, újságcikk)
 - a tőzsde története, működése

TÉMAKÖR: A munka világa

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: professionals, employers, employees, colleagues

- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: workplaces, offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in different jobs
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: job interviews, meetings
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: planning, applying for a job
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: choosing a career, summer jobs, working hours, part time jobs, unemployment, team work, individual tasks, cooperation, critical thinking, mobility
- A karrier és munkavállalás témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szerepjáték
 - Állásinterjú
 - beszélgetés egy állásbörzén
- Csoportos projektmunka
 - Közkedvelt szakmákbemutatása

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Angol nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése
- Akár elvontabb információ megosztása angol nyelven
- Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Prezentáció, hangfelvétel, video felvétele készítése bármely témában
- idegen nyelvű szócikk/blog írása megadott témában, kutatómunka alapján

TÉMAKÖR: Az érettségi vizsga előkészítése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 32 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Közép- és emeltszintű nyelvi érettségi feladatok megoldása
- A szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása
- A folyamatos beszéd és gondolat kifejtés gyakorlása
- Az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Vizsgafeladatok gyakorlása
- Vizsgaszituációk gyakorlása
- Szókincsfejlesztés az érettségi témakörökben
- Vélemény összefüggő kifejtése spontán felmerülő, érettségihez kapcsolódó témakörökben
- Viták az emelt szintű érettségi vizsga témaköreiben
- Megadott szószámú szöveg írása az emelt szintű érettségi vizsga témaköreihez kapcsolódóan

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésakor a szókincs, beszédkészség, beszédértést és íráskészséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Angol nyelv

12. évfolyam

Élő idegen nyelv

Emelt digitális kultúra tanterv

Emelt digitális kultúra tantervű óraháló a kilencediktől a tizenkettedik osztályig

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	4	4	5	5
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	144	144	180	160
KER szint	A2-	B1-	B1-	B2

Tananyag-ajánlás:

A helyi tantervhez javasolt tananyagok az MM Publications kiadványai (kurzuskönyvek, készségfejlesztő könyvek, vizsgára felkészítő könyvek és könnyített olvasmányok). A kiválasztás szempontjai:

- 73. témái megegyeznek az érvényben lévő NAT témaelőírásaival
- 74. témakörei és feladattípusai korosztály relevánsak
- 75. minden szempontból megfelelnek a kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak
- 76. egyenletesen és fokozatosan fejlesztik az idegen nyelvi kulcskompetencia komponenseit
- 77. alkalmasak az idegen nyelvi kompetencia mellett a többi kulcskompetencia fejlesztésére is
- 78. tartalmazzak az „e-learning”-hez is tananyagot
- 79. nem tartalmazzak negatív attitűdre buzdító, valamint erőszakra serkentő témákat, feladatokat
- 80. alkalmasak a kompetencia alapú oktatásra

A 12. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 160 óra/év, 5 óra/hét

Javasolt tankönyv: Matura Leader B2

Nyelvi elemek, struktúrák:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- cselekvés, történés kifejezése jövő időben: future continuous (I'll be cooking then.)
- függő beszéd: reporting verbs (She threatened to leave me there. She offered to take me home.)
- műveltetés kifejezése: causative (I have my hair cut every month.)
- szövegkohéziós elemek (in addition, furthermore, in fact, so as, since, although, even though, however...)
- inverzió: inversion (Not only did they listen to me, they also followed my orders. Never have I seen such a beautiful landscape.)
- visszaható névmások: reflexive pronouns (myself, yourself, herself...)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott témakörben megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott témakörben létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott témakörben életkorának megfelelő interakciót folytat.

A 12. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 160 óra.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
Személyes témák és szituációk	10
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	8
Utazás, turizmus	6
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	7
Célnyelvi vonatkozások	10
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	10
Kereszttantervi témák és szituációk	11
Aktuális témák	11
Tudomány és technológia, kommunikáció	10
Az emberek és a társadalom	10
Gazdaság	11
A munka világa	12

Ismeretszerzés, tudásmegosztás	12
Az érettségi vizsga előkészítése	32
Összes óraszám:	160

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom: a közéletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közélet színterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés Etika: etikos magatartás közművelődési intézményekben, szokások Történelem: múzeumok, tárlatok
Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom: nemzeti értékeink Történelem: nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés. hobbik Etika: etikos közművelődés
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom:

	anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok
Kereszttantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok
Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események Történelem: aktuális események értelmezése Etika: hírek etikus kezelése Földrajz: az időjárás, éghajlatváltozás Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése
Tudomány és technológia, kommunikáció	Informatika Technika
Az emberek és a társadalom	Etika
Gazdaság	Technika, életvitel és gyakorlat: pénzügyi ismeretek.
A munka világa	Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, different generations within the family, love and marriage, friends, famous people, role models, healthcare personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, workplace, healthcare facilities, places to spend freetime
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, basic objects used for treating illnesses and keeping fit, clothes and accessories
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations, sports, sport events, illnesses
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: daily routine, habits, healthy eating, eating in different places (home, canteen, restaurants) keeping fit, going to the doctor's, household duties, doing chores, doing the garden and taking care of everyday responsibilities
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: extended family, welfare, social relations, clothes and fashion, life stages, relationships, future plans, common illnesses/injuries, healthcare (traditional treatments, home remedies), positive and negative characteristics, personal success and failure, future plans
- Személyes élethez tartozó összetettebb akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a személyes tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatás:
 - A családok szerepe a különböző társadalmakban (dinasztiák, klánok stb...)
 - Milyenek voltak a családok Magyarországon 100 évvel ezelőtt?
 - A nők szerepének változásai az évszázadok folyamán
 - Az orvoslás lehetőségei a régmúltban és ma
- Szerepjáték:
 - orvosi ellátás igénybevétele
 - ajándékba kapott ruhanemű/könyv/telefon visszacserélése
- Önálló szövegalkotás
 - életem 15 év múlva
 - híres személyiségek, mint példaképek
- Vitafórum
 - az egyes családtagok családban betöltött szerepe és feladatai
 - 'A házasságok az égben kötötnek'
 - **Vannak-e még családi példaképek?**

TÉMAKÖR: Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home, city/town/village/countryside
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural disasters, nature protection campaigns
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural phenomena, maintaining the environment, weather and climate, seasons, recycling and reusing
- Környezetünkhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a környezeti tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Kiselőadás angol nyelven IKT eszközök segítségével
 - Természeti kincsek Magyarországon
- Kutatómunka az interneten
 - globális felmelegedés

TÉMAKÖR: Utazás, turizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides, public service personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights, places of interests, public service offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: travel documents, means of transport, objects used while travelling
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning, organizing a trip, sightseeing, guided tours
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: self-organized and package holidays

- A nyaralás, utazás, turizmus témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a nyaralás, utazás, turizmus témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szerepjáték
 - telefonos érdeklődés és szállásfoglalás a nyaralásra
- Vitafórum
 - olcsók-e az olcsó repülőjáratok?

TÉMAKÖR: Közéleti témák és szituációk, szórakozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: members of the public sector and civil service
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, public offices, restaurants, national and international attractions/sights, city life/country life
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: giving information, presenting sights
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: entertainment, culture, services
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak alkalmazása: free time activities, hobbies, arts and cultural events, concerts, films, books, computer games, sports, applications, media
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- A közügyekkel, szórakozással kapcsolatos témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a közügyekkel, szórakozással kapcsolatos témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatómunka
 - egy híres művész, író vagy költő munkásságának bemutatása
- Vitafórum
 - Az e-könyvek előnyei és hátrányai

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, accents and dialects
- A célnyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben
- A legfőbb célnyelvi dialektusok felismerése
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos és hatékony alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - 2-3 könnyített olvasmány elolvasása, olvasónapló írása
 - egy kétnyelvű novella elolvasása és a fordítás értékelése
- interaktív térképek használata
 - ismerkedés célnyelvi dialektusokkal
 - ismerkedés a célnyelvi kiejtési szótárakkal
- csoportmunka
 - szótári ismeretek alapján idegen nyelvi szócikkelyek írása
 - szófelhők készítése az érettségi témakörökhöz
- prezentáció készítése és bemutatása a külföldi nyelvtanulás pozitív és negatív tapasztalatairól
- Vitafórum
 - miért halványulnak el a dialektusok?

TÉMAKÖR: Interkulturális, országismereti témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, cuisine, local language, tourist attractions, arts, history, literature
- Célnyelvi országok történelmi jellemzőinek ismerete
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról információk átadása
- Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása
- Interakció a célnyelvi és hazai kultúráról, országismereti jellemzőkről.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- projektmunka
 - hagyományok és szokások egy célnyelvi országban
 - Mely országokban van magyar nyelvű lakosság, milyen számban
 - Miért vált az angol világnyelvvé?
- internetes kutatómunka
 - egy célnyelvi ország gasztronómiája
 - magyar receptek angol interpretálása
- Vitafórum
 - Miben hasznos a globalizáció?
 - Romantikus idea vagy tényleg fontos az önrendelkezés?

TÉMAKÖR: Kereszttantervi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projektmunka
 - a továbbtanuláshoz választott tantárgyam (tantárgyaim) bemutatása

TÉMAKÖR: Aktuális témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Pármunka
 - célnyelvi sajtótermékek felkutatása
 - angol sajtótermékek fajtái
 - angol újságcikkek stílusának megismerése – magyar híreket ebben a stílusban megjeleníteni
 - aktuális hírek olvasása

- az olvasott cikk tartalmának ismertetése, és állásfoglalás a benne foglaltakkal kapcsolatban
- Osztálymunka
 - angol nyelvű híradó rendszeres nézése
 - iskolai/osztály hírekből angol nyelvű híradó készítése, filmezése

TÉMAKÖR: Tudomány és technológia, kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: scientists, researchers, inventors, engineers, people working for scientific and technological development
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic objects used by everyday people/scientists/IT professionals, (parts of) IT gadgets
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: exhibitions
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work, major innovations
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, dangers of the internet, research, inventions
- A tudomány és technika tématerületéhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika tématerületében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatómunka
 - találmányok
- Egyéni project
 - Az autó/repülő története – kik voltak a feltalálók?
- Vitafórum
 - az internet pozitív és negatív oldalai

TÉMAKÖR: Az emberek és a társadalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family, friends, acquaintances, members of the society (teenagers, adults, the elderly), the public, authorities, people working in services
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: home, public places, public offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in everyday life, fashion and clothes items
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, family events and celebrations
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: shopping, using public services, everyday tasks and chorescommunity service
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic gender roles, friendships, relationships, appearance and personality, differences between individuals, relationship between generations, crime and punishment
- Az ember és társadalom témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - hagyományos és jelenlegi férfi/női társadalmi szerepek
- Szerepjáték:
 - szolgáltatások igénybevétele
- Önálló szövegalkotás:
 - Megfigyeléseim a generációk közti különbségekről
- Vitafórum/eszmecsere
 - megszüntethetőek-e az előítéletek?

TÉMAKÖR: Gazdaság

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: employers, employees, white and blue collar workers
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: money, currencies, advertisements

- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: spending and wasting money, banking, online shopping, exchanging currencies
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family budget, saving, spending and wasting money
- A pénzügyek és gazdaság témaköréhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szerepjáték
 - banki ügyintézés
 - számlanyitás
 - reklamáció online vásárolt termékkel kapcsolatban
 - valutaváltás nyaralás előtt
- eszmecsere
 - spórolás-költekezés
 - a jövedelem értelmes beosztása
- kutatómunka (internet, újságcikk)
 - a tőzsde története, működése

TÉMAKÖR: A munka világa

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: professionals, employers, employees, colleagues
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: workplaces, offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in different jobs
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: job interviews, meetings
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: planning, applying for a job
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: choosing a career, summer jobs, working hours, part time jobs, unemployment, team work, individual tasks, cooperation, critical thinking, mobility
- A karrier és munkavállalás témaköréhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szerepjáték
 - Állásinterjú
 - beszélgetés egy állásbörzén
- Csoportos projektmunka
 - Közkezdvelt szakmákbemutatása

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Angol nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése
- Akár elvontabb információ megosztása angol nyelven
- Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Prezentáció, hangfelvétel, video felvételkészítése bármely témában
- idegen nyelvű szócikk/blog írása megadott témában, kutatómunka alapján

TÉMAKÖR: Az érettségi vizsga előkészítése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 32 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Közép- és emeltszintű nyelvi érettségi feladatok megoldása
- A szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása
- A folyamatos beszéd és gondolat kifejtés gyakorlása
- Az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Vizsgafeladatok gyakorlása
- Vizsgaszituációk gyakorlása
- Szókincsfejlesztés az érettségi témakörökben
- Vélemény összefüggő kifejtése spontán felmerülő, érettségihez kapcsolódó témakörökben
- Viták az emelt szintű érettségi vizsga témaköreiben
- Megadott szószámú szöveg írása az emelt szintű érettségi vizsga témaköreihez kapcsolódóan

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédkésztség, beszédértést és íráskésztséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Angol nyelv

12. évfolyam

Élő idegen nyelv

Emelt nyelvi szintű tanterv

Emelt nyelvi szintű tantervi óraháló a kilencediktől a tizenkettedik osztályig

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	6	6	7	7
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	216	216	252	224
KER szint	A2-	B1-	B1-	B2

Tananyag-ajánlás:

A helyi tantervhez javasolt tananyagok az MM Publications kiadványai (kurzuskönyvek, készségfejlesztő könyvek, vizsgára felkészítő könyvek és könnyített olvasmányok). A kiválasztás szempontjai:

81. témái megegyeznek az érvényben lévő NAT témaelőírásaival
82. témakörei és feladattípusai korosztály relevánsak
83. minden szempontból megfelelnek a kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak
84. egyenletesen és fokozatosan fejlesztik az idegen nyelvi kulcskompetencia komponenseit
85. alkalmasak az idegen nyelvi kompetencia mellett a többi kulcskompetencia fejlesztésére is
86. tartalmazzak az „e-learning”-hez is tananyagot
87. nem tartalmazzak negatív attitűdre buzdító, valamint erőszakra serkentő témákat, feladatokat
88. alkalmasak a kompetencia alapú oktatásra

A 12. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 224 óra/év, 7 óra/hét

Javasolt tankönyv: Matura Leader B2

Nyelvi elemek, struktúrák:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- cselekvés, történés kifejezése jövő időben: future continuous (I'll be cooking then.)
- függő beszéd: reporting verbs (She threatened to leave me there. She offered to take me home.)
- műveltetés kifejezése: causative (I have my hair cut every month.)
- szövegkohéziós elemek (in addition, furthermore, in fact, so as, since, although, even though, however...)
- inverzió: inversion (Not only did they listen to me, they also followed my orders. Never have I seen such a beautiful landscape.)
- visszaható névmások: reflexive pronouns (myself, yourself, herself...)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban életkorának megfelelő interakciót folytat.

A 12. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 160 óra.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
Személyes témák és szituációk	15
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	12
Utazás, turizmus	12
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	11
Célnyelvi vonatkozások	15
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	15
Kereszttantervi témák és szituációk	16
Aktuális témák	16
Tudomány és technológia, kommunikáció	14
Az emberek és a társadalom	14

Gazdaság	16
A munka világa	17
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	16
Az érettségi vizsga előkészítése	35
Összes óraszám:	224

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom: a közéletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közélet színterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés Etika: etikusság magatartás közművelődési intézményekben, szokások Történelem: múzeumok, tárlatok
Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom: nemzeti értékeink Történelem: nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés, hobbik Etika:

	etikus közművelődés
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok
Kereszttantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok
Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események Történelem: aktuális események értelmezése Etika: hírek etikus kezelése Földrajz: az időjárás, éghajlatváltozás Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése
Tudomány és technológia, kommunikáció	Informatika Technika
Az emberek és a társadalom	Etika
Gazdaság	Technika, életvitel és gyakorlat: pénzügyi ismeretek.
A munka világa	Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, different generations within the family, love and marriage, friends, famous people, role models, healthcare personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, workplace, healthcare facilities, places to spend freetime
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, basic objects used for treating illnesses and keeping fit, clothes and accessories
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations, sports, sport events, illnesses
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: daily routine, habits, healthy eating, eating in different places (home, canteen, restaurants) keeping fit, going to the doctor's, household duties, doing chores, doing the garden and taking care of everyday responsibilities
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: extended family, welfare, social relations, clothes and fashion, life stages, relationships, future plans, common illnesses/injuries, healthcare (traditional treatments, home remedies), positive and negative characteristics, personal success and failure, future plans
- Személyes élethez tartozó összetettebb akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a személyes tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatás:
 - A családok szerepe a különböző társadalmakban (dinasztiák, klánok stb...)
 - Milyenek voltak a családok Magyarországon 100 évvel ezelőtt?
 - A nők szerepének változásai az évszázadok folyamán
 - Az orvoslás lehetőségei a régmúltban és ma
- Szerepjáték:
 - orvosi ellátás igénybevétele
 - ajándékba kapott ruhanemű/könyv/telefon visszacserélése
- Önálló szövegalkotás
 - életem 15 év múlva
 - híres személyiségek, mint példaképek
- Vitafórum
 - az egyes családtagok családban betöltött szerepe és feladatai
 - 'A házasságok az égből köttetnek'
 - **Vannak-e még családi példaképek?**

TÉMAKÖR: Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home, city/town/village/countryside
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural disasters, nature protection campaigns
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural phenomena, maintaining the environment, weather and climate, seasons, recycling and reusing
- Környezetünkhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a környezeti tématerületen.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Kiselőadás angol nyelven IKT eszközök segítségével
 - Természeti kincsek Magyarországon
- Kutatómunka az interneten
 - globális felmelegedés

TÉMAKÖR: Utazás, turizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides, public service personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights, places of interests, public service offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: travel documents, means of transport, objects used while travelling
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning, organizing a trip, sightseeing, guided tours
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: self-organized and package holidays
- A nyaralás, utazás, turizmus tématerülethez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása

- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a nyaralás, utazás, turizmus témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szerepjáték
 - telefonos érdeklődés és szállásfoglalás a nyaralásra
- Vitafórum
 - olcsók-e az olcsó repülőjáratok?

TÉMAKÖR: Közéleti témák és szituációk, szórakozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: members of the public sector and civil service
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, public offices, restaurants, national and international attractions/sights, city life/country life
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: giving information, presenting sights
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: entertainment, culture, services
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak alkalmazása: free time activities, hobbies, arts and cultural events, concerts, films, books, computer games, sports, applications, media
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- A közügyekkel, szórakozással kapcsolatos témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a közügyekkel, szórakozással kapcsolatos témakörben.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatómunka
 - egy híres művész, író vagy költő munkásságának bemutatása
- Vitafórum
 - Az e-könyvek előnyei és hátrányai

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, accents and dialects
- A célnyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben
- A legfőbb célnyelvi dialektusok felismerése
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos és hatékony alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - 2-3 könnyített olvasmány elolvasása, olvasónapló írása
 - egy kétnyelvű novella elolvasása és a fordítás értékelése
- interaktív térképek használata
 - ismerkedés célnyelvi dialektusokkal
 - ismerkedés a célnyelvi kiejtési szótárakkal
- csoportmunka
 - szótári ismeretek alapján idegen nyelvi szócikkelyek írása
 - szófelhők készítése az érettségi témakörökhöz
- prezentáció készítése és bemutatása a külföldi nyelvtanulás pozitív és negatív tapasztalatairól
- Vitafórum
 - miért halványulnak el a dialektusok?

TÉMAKÖR: Interkulturális, országismereti témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, cuisine, local language, tourist attractions, arts, history, literature
- Célnyelvi országok történelmi jellemzőinek ismerete
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról információk átadása
- Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása
- Interakció a célnyelvi és hazai kultúráról, országismereti jellemzőkről.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- projektmunka
 - hagyományok és szokások egy célnyelvi országban
 - Mely országokban van magyar nyelvű lakosság, milyen számban
 - Miért vált az angol világnyelvvé?
- internetes kutatómunka
 - egy célnyelvi ország gasztronómiája
 - magyar receptek angol interpretálása
- Vitafórum
 - Miben hasznos a globalizáció?
 - Romantikus idea vagy tényleg fontos az önrendelkezés?

TÉMAKÖR: Kereszttantervi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projektmunka
 - a továbbtanuláshoz választott tantárgyam (tantárgyaim) bemutatása

TÉMAKÖR: Aktuális témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Pármunka
 - célnyelvi sajtótermékek felkutatása
 - angol sajtótermékek fajtái
 - angol újságcikkek stílusának megismerése – magyar híreket ebben a stílusban megjeleníteni
 - aktuális hírek olvasása

- az olvasott cikk tartalmának ismertetése, és állásfoglalás a benne foglaltakkal kapcsolatban
- Osztálymunka
 - angol nyelvű híradó rendszeres nézése
 - iskolai/osztály hírekből angol nyelvű híradó készítése, filmezése

TÉMAKÖR: Tudomány és technológia, kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: scientists, researchers, inventors, engineers, people working for scientific and technological development
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic objects used by everyday people/scientists/IT professionals, (parts of) IT gadgets
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: exhibitions
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work, major innovations
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, dangers of the internet, research, inventions
- A tudomány és technika tématerületéhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika tématerületében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatómunka
 - találmányok
- Egyéni project
 - Az autó/repülő története – kik voltak a feltalálók?
- Vitafórum
 - az internet pozitív és negatív oldalai

TÉMAKÖR: Az emberek és a társadalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family, friends, acquaintances, members of the society (teenagers, adults, the elderly), the public, authorities, people working in services
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: home, public places, public offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in everyday life, fashion and clothes items
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, family events and celebrations
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: shopping, using public services, everyday tasks and chorescommunity service
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic gender roles, friendships, relationships, appearance and personality, differences between individuals, relationship between generations, crime and punishment
- Az ember és társadalom témaköréhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projekt
 - hagyományos és jelenlegi férfi/női társadalmi szerepek
- Szerepjáték:
 - szolgáltatások igénybevétele
- Önálló szövegalkotás:
 - Megfigyeléseim a generációk közti különbségekről
- Vitafórum/eszmecsere
 - megszüntethetőek-e az előítéletek?

TÉMAKÖR: Gazdaság

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: employers, employees, white and blue collar workers
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: money, currencies, advertisements

- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: spending and wasting money, banking, online shopping, exchanging currencies
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family budget, saving, spending and wasting money
- A pénzügyek és gazdaság témaköréhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szerepjáték
 - banki ügyintézés
 - számlanyitás
 - reklamáció online vásárolt termékkel kapcsolatban
 - valutaváltás nyaralás előtt
- eszmecsere
 - spórolás-költekezés
 - a jövedelem értelmes beosztása
- kutatómunka (internet, újságcikk)
 - a tőzsde története, működése

TÉMAKÖR: A munka világa

JAVASOLT ÓRASZÁM: 17 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: professionals, employers, employees, colleagues
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: workplaces, offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in different jobs
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: job interviews, meetings
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: planning, applying for a job
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: choosing a career, summer jobs, working hours, part time jobs, unemployment, team work, individual tasks, cooperation, critical thinking, mobility
- A karrier és munkavállalás témaköréhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása

- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Szerepjáték
 - Állásinterjú
 - beszélgetés egy állásbörzén
- Csoportos projekt munka
 - Közkezdelt szakmák bemutatása

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Angol nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése
- Akár elvontabb információ megosztása angol nyelven
- Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Prezentáció, hangfelvétel, video felvételkészítése bármely témában
- idegen nyelvű szócikk/blog írása megadott témában, kutatómunka alapján

TÉMAKÖR: Az érettségi vizsga előkészítése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 35 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Közép- és emeltszintű nyelvi érettségi feladatok megoldása
- A szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása
- A folyamatos beszéd és gondolat kifejtés gyakorlása
- Az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Vizsgafeladatok gyakorlása
- Vizsgaszituációk gyakorlása
- Szókincsfejlesztés az érettségi témakörökben

- Vélemény összefüggő kifejtése spontán felmerülő, érettségihez kapcsolódó témakörökben
- Viták az emelt szintű érettségi vizsga témaköreiben
- Megadott szószámú szöveg írása az emelt szintű érettségi vizsga témaköreihez kapcsolódóan

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Jelen helyi tanterv javaslata a továbbhaladás feltételeire az 5. osztály végén: a tanuló legyen képes az év végi kimenetet mérésekor a szókincs, beszédkésztség, beszédértést és íráskésztséget mérő feladatokat legalább 30 %-ban, a nyelvhelyességet 20 %-ban teljesíteni.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, és a nyelvhelyességet külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Nyelvi csoportokat érintő helyi tanterv Angol nyelv

Bevezető

A korszerű idegennyelv oktatás elsődleges célja a tanuló nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. A tanuló legyen képes személyes és szakmai életében egyéni céljait elérni, saját gondolatait kifejezni, és mind valódi mind pedig digitális térben idegen nyelven kommunikálni, ismereteket szerezni.

Az idegen nyelvek tanítása eltér a többi tantárgytól abból a szempontból, hogy nem a tartalmi ismeretek átadásán van a hangsúly, hanem azoknak a készségeknek a kialakításán és állandó fejlesztésén, melyek segítségével a tanuló saját gondolatait és elképzeléseit idegen nyelven is ki tudja fejezni.

A 9-12. évfolyamon az idegennyelv-tanítás szervesen épül a korábbi évfolyamokon megkezdett nyelvi fejlesztésre, valamint annak eredményeire. Továbbra is fontos szerepet játszik a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése, ugyanakkor egyre inkább középpontba kerül a valós élethelyzetekben, valamint a pályaválasztás és a továbbtanulás során felhasználható nyelvtudás és a nyelvi tudatosság fejlesztése. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban folytatódik az eddig megszerzett nyelvi ismeretek bővítése, illetve az idegen nyelv felépítésének és szerkezetének még mélyebb és árnyaltabb megismerése.

A diák aktív, önálló, önszabályozó nyelvtanulóvá válása elengedhetetlen feltétele az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozásának. Fejlesztéséhez szükség van a tanulási stratégiák egyre tudatosabb elsajátítására, további útmutatásra az önálló tanuláshoz, valamint az önértékelés és a társértékelés alkalmainak folyamatos megteremtésére.

Általános tantervű óraháló a kilencediktől a tizenkettedik osztályig

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	6	6	7	7
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	216	216	252	224
KER szint	A2	B1	B2	B2+, C1

Tananyag-ajánlás:

A helyi tantervhez javasolt tananyagok az MM Publications kiadványai (kurzuskönyvek, készségfejlesztő könyvek, vizsgára felkészítő könyvek és könnyített olvasmányok). A kiválasztás szempontjai:

1. témái megegyeznek az érvényben lévő NAT témaelőírásaival
2. témakörei és feladattípusai korosztály relevánsak
3. minden szempontból megfelelnek a kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak
4. egyenletesen és fokozatosan fejlesztik az idegen nyelvi kulcskompetencia komponenseit
5. alkalmasak az idegen nyelvi kompetencia mellett a többi kulcskompetencia fejlesztésére
6. tartalmazzak az „e-learning”-hez is tananyagot
7. nem tartalmazzak negatív attitűdre buzdító, valamint erőszakra serkentő témákat, feladatokat
8. alkalmasak a kompetencia alapú oktatásra

9. évfolyam

A 9. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 216 óra/év, 6 óra/hét
Javasolt tankönyv: Pioneer Pre-Intermediate

A 9. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 216 óra.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
Személyes témák és szituációk	18
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	14
Osztálytermi témák és szituációk	12
Utazás, turizmus	12
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	10
Célnyelvi vonatkozások	14
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	12
Kereszttantervi témák és szituációk	10
Aktuális témák	12

Tudomány és technológia, kommunikáció	12
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	10
Összes óraszám:	136

Óraszámok:

Tematikai egységekre	136 óra
Ismétlés, rendszerezés	20 óra
Gyakorlás/vizsgára való felkészülés	45 óra
Számonkérés	15 óra
Összesen	216 óra

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok	Vonatkozó tankönyvi tananyag
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték	Family Occupations Conversational English
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom: a közéletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közélet szinterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés Etika: etikus magatartás közművelődési intézményekben, szokások Történelem: múzeumok, tárlatok	Chores and Daily Routine Words/Phrases related to time Rooms and parts of a house Furnitures and appliances
Osztálytermi témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: az iskola, iskolai szabályok, iskolai nyelvi helyzetek Etika: osztálytársak és barátság	Talking about education Academic subjects Talking about life events and achievements
Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom: nemzeti értékeink Történelem: nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai	Talking about past events/experiences Expressing ability in the past

Közéleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés, hobbik Etika: etikus közművelődés	Showing interest and lack of interests Making suggestions and arrangements
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai	Asking for, giving and refusing permissions Making offers, requests and asking for favors
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok	Location and directions Places in the city
Kereszttantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok	Talking about education Talking about experiences
Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események Történelem: aktuális események értelmezése Etika: hírek etikus kezelése Földrajz: az időjárás, éghajlatváltozás Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése	The weather Vacation activities Talking about current activities, temporary states and future plans Using mind map to organize ideas Expressing ability in the past
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok	A questionnaire A text about one's life

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 18 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, friends, famous people
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, places to spend freetime
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, clothes and accessories
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, freetime activities, healthy eating, keeping fit, going to the doctor's, doing chores

A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: extended family, social relations, clothes and fashion, relationships, common illnesses, traditional treatments, positive-negative characteristics
Személyes élethez tartozó információk átadása
Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata
Interakció a személyes tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projekt (egyéni): családfa készítése, képekkel, szóbeli prezentációval
 - közeli és távoli rokonok
 - kedvenc rokonaim – miért?
- Internetes kutatómunka és csoportos projekt: családok az angol nyelvű országokban
 - különbségek, hasonlóságok
 - szerepek a családon belül
- Vitafórum: tinédzserek helyzete a családban
 - feladataim a családban – sok/kevés?
 - szabályok a családban (például internet használata)
- Szerepjáték
 - pl. a ruhaüzletben, orvosnál, fodrásznál, moziban
- Prezentáció készítése
 - családi ünnepek az angol és magyar családoknál – hasonlóságok és különbségek
- Közvéleménykutatás
 - hobbik, érdeklődési körök

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK A2 SZINTEN

Alapkommunikáció – bemutatkozás, kapcsolatok, rutin

Személyes témák és szituációk

- Páros interjú: bemutatkozás, családi háttér, napi rutin
- „Találd ki ki vagyok!” játék: személyes információk alapján
- Beszélgetéskártyák: kedvenc elfoglaltság, lakóhely, barátok
- Szerepjáték: új tanuló bemutatása az osztályban

TÉMAKÖR: **Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk**

JAVASOLT ÓRASZÁM: **14 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home

A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection, keeping pets

A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: weather

A környezeti és természeti tématarományhoz tartozó információk átadása

Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatás
 - nemzeti parkok a célnyelvi országokban és Magyarországon
- Prezentáció készítése
 - a nemzeti parkok és állatkertek feladatai
 - mennyire egészséges lakóhelyem környezete?
- Vitafórum
 - hasznosak-e az állatkertek?
 - jó-e kutyát tartani lakótelepi lakásban?
- Angol nyelvű természetfilm megtekintése és feldolgozása

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK A2 SZINTEN

Természet, időjárás, fenntarthatóság, mint gyakori vizsgatéma

Közvetlen környezeti és természeti témák, szituációk

- Plakátbemutató: „Így óvom a környezetet”
- Képnézegetés: tájak, időjárás, évszakok – beszélgetés képekről
- Vitafórum: „Szelektív hulladékgyűjtés iskolában – megéri?”
- Szituáció: idegenvezetőként természeti parkban

TÉMAKÖR: Osztálytermi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: **12 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school staff

A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of school buildings [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: educational institutions, parts of school buildings]

A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used for studying in school [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used for studying in and outside school]

A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school festivals, class events, extracurricular opportunities for language learning/use of language A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school festivals, school traditions, class events, extracurricular opportunities for language learning

A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: learning, extracurricular use of language, social events

Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben

Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során

Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő szöveg létrehozása írásban és szóban a nyelvi fejlesztő tevékenységek során.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni (internetes) kutatás, képes beszámoló
 - régi és új iskolám összehasonlítása
- Csoportmunka, projekt
 - egy osztályprogram megtervezése
 - az ideális iskola jellemzői
- Vitafórum
 - hasznos-e az iskolai egyenruha?
 - jó dolog-e a bentlakásos iskola?
- Íráskészség fejlesztése
 - beszámoló iskolai eseményről az iskolai újság részére
 - panaszkodó email angol barátomnak a sok házi feladatról

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK A2 SZINTEN

Osztálytermi témák és szituációk

- Szituációs gyakorlat: kérdésfeltevés tanórán, segítségkérés
- Páros munka: „Mit szeretsz az iskolában?” – élménymegosztás
- Szerepjáték: új diákot eligazítani az iskolában

TÉMAKÖR: Utazás, turizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: **12 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides

A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: destinations, sights and places of interests in Hungary [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights and, places of interests both in Hungary and around the world]

A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: travel documents, tickets, means of transport, forms, brochures [A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: monuments, exhibits, travel documents, tickets, means of transport, objects used while travelling, forms, brochures]

A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary [A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad]

A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: sightseeing, city tour [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning a trip, sightseeing, city tour]

Az utazás és turizmus témakörhöz tartozó egyszerű információk átadása

Interakció az utazás és turizmus témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projektmunka egyénileg, párban vagy csoportban
 - híres helyek, épületek bemutatása Magyarországon
 - lakóhelyünk turisztikai nevezetességeinek bemutatása célnyelven
- Internetes kutatás
 - érdekes, szokatlan szállások
- Játék
 - találd ki, melyik magyar nevezetességről beszélek!
- Felmérés készítése az osztályban
 - a legnépszerűbb utazási célpont hazánkban
- Vitafórum
 - egyéni vagy társasutazás?
 - üdülés vagy aktív nyaralás? tengerpart vagy városnézés?
- Szituációs játék
 - szállásfoglalás/bejelentkezés/ügyintézés
- Panaszlevél írása egy hotelről, szórakozóhelyről

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK A2 SZINTEN

Interaktív téma – szerepjáték, útbaigazítás

Utazás, turizmus

- Szerepjáték: útbaigazítás reptéren, szállásfoglalás
- Mini prezentáció: „Kedvenc úticélmom”
- Páros beszélgetés: csomagolás egy utazásra – mit vinnél és miért?
- Képnézegetés: turisztikai helyszínek – véleménynyilvánítás

TÉMAKÖR: **Közéleti témák és szituációk, szórakozás**

JAVASOLT ÓRASZÁM: **10 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: relevant members of the public sector and civil service, tourists

A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights [A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural

institutions, restaurants, hotels, national and international attractions/sights, city life/country life]

A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment

A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: services, giving directions, giving information, media, computer games, applications, freetime activities, literature/books, sports [A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: services, giving directions /information, presenting sights]

A közéleti tématarományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje
Interakció a közéleti tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projektmunka
 - hazai fesztiválok bemutatása, értékelése
 - plakátok, szórólapok, hirdetések készítése
 - kedvenc szórakozási formáink
- Vitafórum
 - a vidéki vagy városi élet előnyei és hátrányai?
 - kellenek még a mozik?
 - az olvasás szerepe a 21. században
- Adatlapok kitöltése
- Angol nyelvű film megtekintése, megbeszélése
 - szereplők jellemzése

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK A2 SZINTEN

Vitázás, véleménynyilvánítás, hétköznapi társalgás

Közéleti témák, szórakozás

- Filmajánlás: „Mit néztél legutóbb?” – vita: moziban vagy otthon?
- Beszélgetés: szabadidő eltöltése, sport, zene
- Szerepjáték: koncertjegy-vásárlás, program egyeztetése baráttal
- Csoportvita: „Kell-e korlátozni a képernyőidőt?”

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: **14 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata

Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Gyakorló feladatok készítése (akár online is) az osztálytársak részére
- Nyelvtani, szókincsfejlesztő játékok készítése és játszása az órán

- Internetes kutatás és beszámoló
 - új szavak jelentése, eredete, szinonímái
- Olvasásértés fejlesztése
 - ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése
- Osztálykönyvtár
 - évente egy-két könnyített olvasmány elolvasása, egyéni értékelése, ajánlása
- Íráskészség fejlesztése
 - angol nyelvű hirdetőtábla az osztályban az aktuális hírekkel/felhívásokkal

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK A2 SZINTEN

Célnyelvi országkép, autentikus helyzetek

Célnyelvi vonatkozások

- Szituáció: külföldi cserediákkal való beszélgetés
- Mini projekt: angol nyelvterület bemutatása (pl. London, New York)
- Virtuális idegenvezetés: ismert célnyelvi városban
- Kultúrsokk-szituációk: mit tennél, ha...?

TÉMAKÖR: **Interkulturális, országismereti témák**

JAVASOLT ÓRASZÁM: **12 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions

Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, tourist attractions

A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása

Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása

Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projektmunka, (internetes) kutatómunka
 - a hagyományok ápolása Magyarországon és Angliában
 - legfőbb sportágak a két országban
 - a labdajátékok eredete és elterjedése/változatai
 - Hollywood története és magyar vonatkozásai
- Prezentáció
 - karácsony ünneplése a világ országaiban
- Játék
 - kvíz különböző országok étkezési szokásairól
- Kritika írása egy kulturális programról az osztály hirdetőtáblára
- Vitafórum
 - mi okozhat kulturális meglepetéseket a célnyelvi országokban?

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK A2 SZINTEN

Kulturális érzékenyítés, országismereti kompetencia

Interkulturális, országismereti témák és szituációk

- Kultúrák bemutatása: ünnepek, ételek, hagyományok
- Beszélgetés: „Hasonlóságok és különbségek” – Magyarország vs. Anglia
- Szerepjáték: külföldi ünnepségen való részvétel
- Országismereti kvíz: célnyelvi országokról

TÉMAKÖR: **Kereszttantervi témák és szituációk**

JAVASOLT ÓRASZÁM: **10 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyéni projektmunka
 - szókincsgyűjtés a kedvenc tantárgyam bemutatásához
- Vitafórum
 - melyik tantárgyat hogyan hasznosíthatjuk a felnőtt életben?
 - kell-e a mindennapos testnevelés?
 - kell-e könyvet olvasnia a 21. század fiataljának??
- Játék
 - szavak gyűjtése és elhelyezése a különböző tantárgyak oszlopai alá – kié a leghosszabb lista?
 - történelmi események modellezése szerepjátékkal

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK A2 SZINTEN

Más tantárgyak integrálása (pl. biológia, földrajz, történelem, stb...)

Kereszttantervi témák és szituációk

- Beszélgetés: egészséges életmód (testnevelés, biológia kapcsolódás)
- Prezentáció: történelmi személyiség bemutatása angolul
- Projekt: műalkotások vagy épületek angol nyelvű ismertetése

- Csoportmunka: angol szókincs más tantárgyból (pl. földrajz)

TÉMAKÖR: Aktuális témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Videók megtekintése és feldolgozása
 - hírműsorok
 - aktuális eseményekről szóló tudósítások
 - riportok
- Szerepjáték
 - néma videókhoz szövegkészítés és eljátszás
 - TV interjú készítése egy híres emberrel (pl. sportolóval)
- Internetes kutatómunka
 - egy aktuális esemény előzményeiről, részletesebb információkról
 - szókincsfejlesztés a média világához

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK A2 SZINTEN

Naprakésztség, személyes véleményformálás

Aktuális témák

- Hírfeldolgozás: egyszerű hír elmesélése saját szavakkal
- Beszélgetés: közösségi média, influenszerek hatása
- Vita: „Segítenek-e a robotok az iskolában?”
- Páros beszélgetés: „Te mit változtatnál a világon?”

TÉMAKÖR: Tudomány és technológia, kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic objects used by everyday people household gadgets, mobile phones, computers, internet
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work

A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, social networks

Egyszerű információ átadása a tudomány és technika tématerületében

Egyszerű interakció a tudomány és technika tématerületében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projektmunka (csoportban): Milyen technikai újítások fogják segíteni a jövőben...
 - a közlekedést
 - a házimunkát
 - az oktatást?
 - a kommunikációt?
 - A világ internet nélkül?
- Internetes kutatómunka és prezentáció
 - a világ legfontosabb találmányai
 - a kommunikáció fejlődése az utóbbi 20 évben
 - a tudományos élet „fáklyavívői” a történelem folyamán
 - „Én és a telefonom”
- Vitaforum
 - az internet jövője
 - mire jó a virtuális valóság?
 - haladás-e minden változás?
 - a közösségi média előnyei és hátrányai

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK A2 SZINTEN

Digitális világ, technikai szókincs, eszközhasználat

Tudomány és technológia, kommunikáció

- Szituáció: online vásárlás – előnyök, hátrányok
- Beszélgetés: technikai eszközök a hétköznapi életben
- Interjú: „Mire használod a telefonodat naponta?”
- Képleírás: különféle technológiai vívmányok bemutatása

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: **10 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A tanult témához kapcsolódó angol nyelvű információ megszerzése

Információ megosztása angol nyelven.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Projektmunka

- prezentáció/hangfelvétel/videófelvétel készítése különböző témákban, és ezek bemutatása az osztálynak
- kedvenc témák feldolgozása poszttereken, majd ezek kiállítása az osztályban
- angol nyelvű filmek, programok ismertetése az angolos faliújságon írásban

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK A2 SZINTEN

Együttműködés, információfeldolgozás, projektzárás

Ismeretszerzés, tudásmegosztás

- Szerepjáték: kérdezz-felelek témakártyákkal (tanulási technikák)
- Prezentáció: „Így tanulok angolt” – tapasztalatesere
- Beszélgetés: közös projekt előkészítése
- Csoportos feladat: egy témáról információgyűjtés és megosztás

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, valamint a nyelvhelyességet is külön-külön értékeljük.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

10. évfolyam

A 10. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 216 óra/év, 6 óra/hét

Javasolt tankönyv: Matura B1

A 10. évfolyamra a tanuló már A2 nyelvtudással érkezik, és célja - nyelvtudása további fejlesztése mellett -, hogy a tanév végén legalább a középszintű érettségi követelményeit sikeresen teljesítse.

A szakasz végére célként kitűzött, KER szerinti B1 szint az önálló nyelvhasználat magasabb fokát jelenti. A tanuló tudja és érti, hogy ezt a célt akkor tudja elérni, ha a tanórán kívüli nyelvtanulási és nyelvhasználati lehetőségeit a lehető legjobban kihasználja: olvas, filmet néz, illetve digitális csatornákon keresztül használja a nyelvet lehetőleg minden nap. A személyes tartomány a nyelvtanuló számára kibővül oly módon, hogy már a közéleti, az oktatási és akár a szakmai tartományok vonatkozásában is tényleges nyelvhasználóként tud működni, és nyelvtudását egyéni céljainak megfelelően tudja alkalmazni. Egyre kevésbé akadályozzák a fizikai korlátok (például a környezeti zajok, vagy a kiejtés milyensége), a társadalmi/társasági tényezők (például beszédpartnereinek száma vagy egymáshoz viszonyított státusza), a 'mentális kontextus' (például a motiváció, a lelkiállapot), vagy egyéb paraméterek (például a felkészülés lehetősége, vagy egy vizsgaszituáció), és egyre sokszínűbb nyelvi tevékenységekben vesz részt, a nyelvi stratégiák széles körének aktív és tudatos beépítésével. Általános beszédprodukcióját ekkor már változatos, az érdeklődési körén túlmutató témákban is részletes, példákkal kiegészített és jól felépített szöveg jellemzi, szükség esetén megfelelő érveléssel alátámasztva. Képes az előre elgondoltaktól eltérni, mondandóját a beszédpartnerekhez, hallgatósághoz igazítani.

Írásprodukciója is összetettebbé válik, élményeiről és különböző eseményekről részletes és világos leírást képes adni. Megtervezi és az adott szituációhoz illeszti az alkalmazott nyelvi eszközöket, hiányosságait egyre hatékonyabban kompenzálja, és javítja hibáit. Írás-, illetve beszédprodukciójában érzelmeit, személyes véleményét megjeleníti, számára ismerős helyzetekben helytállóan folytat célnyelvi információátadást és -cserét. Szóbeli beszélgetést hatékonyan és megfelelő eszközökkel kezdeményez, azt fenntartja és lezárja, a megértést biztosítja céljainak megfelelően. Egészében világosan ki tudja fejezni magát mind írásban, mind beszédben anélkül, hogy komoly korlátokba ütközne.

A tanult nyelvi elemek segítségével ismeretlen témákat és szituációkat is felismer mind élőbeszédben, mind pedig hangzóanyagokban, és ez igaz az anyanyelvi beszélők által folytatott köznyelvi társalgásra is. A konkrét bejelentések mellett képes az elvontabb témájú üzenetek megértésére is, ideértve a beszélők attitűdjét, nézeteit is. Olvasásában nagy önállóságot tanúsít, a szövegeknek megfelelően alkalmazza olvasási stílusát és sebességét. Hosszabb, összetettebb szövegekben meg tudja érteni a részleteket is. Megért standard dialektusban, szokványos tempóban folyó célnyelvi műsorokat, filmeket a média különböző csatornáin, és ehhez változatos stratégiákat tudatosan alkalmaz.

Interakcióiban jó nyelvhelyességgel, megfelelő szókinccsel, a természeteshez közelítő szinten vesz részt. A különböző közegekben olvasott és hallott szövegeket képes összegezni, azt továbbadni. Szókincsében változatos, a hiányosságokat körülírással megoldja.

Nyelvhelyességében még előfordulnak hibák, de a megértést ezek már kevésbé gátolják. Szövegalkotásában többnyire koherens, a kohéziós eszközök széles körét tudja használni. Kiejtésében, hanglejtésében közelít a természeteshez, helyesírásában már többnyire pontos.

A szakasz végére szociokulturális ismeretei (például célnyelvi társadalmi szokások, testbeszéd) már lehetővé teszik azt, hogy társasági szempontból is megfelelő kommunikációt folytasson. Interkulturális tudatosságára építve felismeri a célnyelvi és saját hazájának kultúrája közötti hasonlóságokat és különbségeket, és a magyar értékek átadására képessé válik. Megszerzett nyelvtudásával részt tud venni célnyelvű oktatási és szabadidős tevékenységekben, és ez egyre inkább igaz a választott pályájának, érdeklődésének megfelelő tartalmakra is. A nyelvtanulás során elsajátított tanulási stratégiákat és készségeket már más tantárgyak elsajátításában is alkalmazza, és nyelvtudását keresztntantervi témákban is fejleszti.

Ebben a szakaszban a témakörök óraszámai kifejezik a nyelvtudás fejlődésének és az életkor változásának következtében áthelyeződő hangsúlyokat. A középiskola elején a személyes témataromány még kiemelkedő szerepet játszik. Ezt itt felváltja egy egyenletesebb eloszlás, azaz nagyobb jelentőséget kapnak további témakörök, mint például az országismeret és az interkulturális ismeretek vagy egyes keresztntantervi tartalmak idegen nyelven. A tanuló életkora és elvontabb gondolkodása lehetővé teszi, hogy megjelenjenek új témakörök is, melyeket az érettségi vizsgára történő felkészülés tesz szükségessé. Ilyen témák az ember és társadalom, a különböző és egyre szaporodó függőségek veszélyei vagy a gazdasági és pénzügyi ismeretek. A hamarosan pályaválasztás előtt álló diákok számára szintén elengedhetetlen a munka világával való ismerkedés a célnyelven, mely a nyelvi fejlődés mellett kiváló lehetőséget nyújt az erről történő beszélgetésre, gondolkodásra, valamint a munkavállalói kompetencia megalapozására. Ezeken az évfolyamokon az osztálytermi és iskolai témakört a vizsgafelkészülés váltja fel, mert a tanulónak tanórai keretek között kell megismerkednie az angol nyelvi érettségi feladataival, követelményeivel, valamint a sikeres teljesítéshez szükséges stratégiákkal. Rálátást kell kapnia az értékelés szempontjaira, és gyakorlatot kell szereznie a feladatsorok megoldásában.

Ebben a szakaszban is fontos szerepet kap az önálló nyelvtanulás fejlesztése, mert a középiskolai évek végére a tanulónak képessé kell válnia nyelvtudása önálló fenntartására és továbbfejlesztésére, valamint arra, hogy nyelvtudását személyes és szakmai életében való használatra adaptálni tudja.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott B2 nyelvi szintet, és fel tud készülni a középszintű nyelvi érettségi vizsga sikeres teljesítésére.

A kerettantervek a kötelező tartalmat témakörökön keresztül közelítik meg. Az egyes témakörök mellett az adott két évfolyamra kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák kerültek megfogalmazásra célnyelvi példákkal. A 10. évfolyamokra vonatkozó listákban megjelenhetnek korábbi elemek összetettebb nyelvi példákkal és újonnan belépő funkciók és struktúrák is.

Nyelvi funkciók:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

— bemutatás /bemutatkozás (Let me introduce Mr Smith to you.)

- elismerés kifejezése (Well done. It's a good idea. I'm proud of you.)
- magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear?
Sorry, what does that mean?)
- aggodás, félelem kifejezése (I'm worried about it, I fear..., I'm afraid that...)
- üdvözlőküldés (Give my best regards to...Pass on my greetings)
- megszólítás, elbúcsúzás hivatalos levélben (Dear Sir/Madam, Dear Mr. Smith, I look
forward to hearing from you. Yours faithfully/sincerely,)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Why don't we...? By the way....)
- elemek összekapcsolása szóban és írásban (First..., then, moreover, in addition, furthermore,
after that...finally)
- kiemelés, hangsúlyozás (It's cats that are very active at night. The biggest problem is that
the
weather is horrible. Yes, I did do that.)
- mondandó összefoglalása (All in all, .. To sum up, .. In short, ...In conclusion,.. In a
nutshell,...)
- érvek felvezetése (I find it extremely important ..., When we consider..., Considering ...,
We should keep it in mind that ..., I suppose we all agree that ...)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I apologise. I feel/am sorry for ...)
- érzések kifejezése (I'm satisfied. I'm frightened. I'm embarrassed.)
- szükségesség kifejezése (It is necessary/unnecessary to ...)
- dicséret, kritika kifejezése (Congratulations! I congratulate you on doing it.)
- beszélgetés lezárása (I look forward to seeing/talking to you again soon, So long)
- együttérzés kifejezése (I'm so sorry to hear that. Oh, no! What a shame!)
- szemrehányás kifejezése (It's your fault. You shouldn't have said that.)
- segítségkérés és arra reagálás (Will you help me? Sure, no problem. Can you do the
washingup instead of me? Not now, I am afraid, I'm busy.) Indirect questions
- segítség felajánlása és elfogadása választékos nyelvhasználattal (Shall I bring you something
from the shop? Yes, please. I'll help you with your homework. Thanks, that sounds great.)
- tanács kérése és adása (What shall I do? I think you should take a rest. Should I see a doctor?
You'd better ..., That's a good idea. ..., I think you should/ought to do this.) Modális igék
használatának bővítése, If I were you..
- reklamálás írásban és szóban (This soup is cold. I'd like to make a complaint.)

- engedélykérés és arra reagálás (May I use your phone? Sure, go ahead. Do you mind if I open the window? Please, don't. What do you think if I ... What would you say if I...)
- feltételezés, kétely kifejezése (I don't think he did it. He might be right. I wonder where he is.) Modals for speculation (present and past)
- ok-okozat kifejezése (Why is that? Because..., How come he didn't take part? He's ill, that's why.)
- magyarázat kifejezése (.)The reason for/One possible explanation is that.... /What's responsible for this effect is.... /Let me explain,... / It could well be that.....
- emlékezés, nem emlékezés kifejezése (I remember seeing her at the party last year. I can't remember locking the door.)
- elkeseredés kifejezése (I am disappointed/ devastated.)
- érdeklődés, érdektelenség kifejezése (I am interested in... I don't care.)
- bosszúság kifejezése (Oh, no! I am fed up with it.)
- álláspont, vélemény kifejezése (In my view ..., As I see it ..., Personally, I think ...)
- javaslat és arra reagálás (I was wondering if you'd like to ... I recommend.... Yes, that would be excellent. That's a good idea, but...)
- információkérés (Could you please tell me when the next train leaves? You wouldn't know the time, would you?)

Nyelvi elemek, struktúrák:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- Present Simple; Present Continuous; Present Perfect Simple (Have you done your room? I haven't finished it yet.) Present Perfect Continuous (I've been learning English for 3 years. Have you been waiting for a long time?);
- cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: 'to be' létige (Past Tense); Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?); Past Continuous (I was listening to her. Were they crying?) Past Perfect (I had seen her before.);
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: 'going to' (I'm going to be a doctor. It's going to rain.); Future Simple (When will you be sixteen? I'll help you.) Future Continuous (This time tomorrow I will be skiing in Austria.) Future Perfect (I will have been here for 6 months on June 23rd)
- modalitás jelen és múlt időben képesség, engedély, valószínűség, következtetés, tiltás kifejezésére: 'can', 'must' segédige (I can/can't swim.); 'could', 'may' (Can/could/may I join you?) 'should/shouldn't' (You should ask her.); 'mustn't' (You mustn't smoke here.); 'can', 'could', 'be able to' (I could swim when I was 5. I was able to pass the exam.); 'must', 'may',

'might', 'can't' (Clara must be at school, she can't be on holiday. She might like you); 'should have /might have' (She should have done it sooner. He might have passed the exam.)

— múltbeli szokások kifejezése: 'used to' / 'would' (I used to cry a lot when I was a child. My mum would always tell us stories.)

— feltételeesség kifejezése all conditional types (We'll stay at home if it rains. We would buy it if we had money.)

— függő beszéd kifejezése jelenidőben (He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.)

— függő beszéd múlt idejű igével (He said he was tired. She told me not to leave.)

— szenvedő szerkezet: (The school was renovated during the summer. My car will be repaired tomorrow.)

— mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám; számok, sorszámok; megszámlálható főnevek; megszámlálhatatlan főnevek; 'all', 'both', 'none', 'neither', 'every', 'each', 'enough', 'too', 'quite' a few, few (It isn't good enough. The cake tastes quite good.)

— minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.); rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse); hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (more intelligent, She is the most intelligent of all.); leírás (What's it like? What colour is it? What does it look/sound /taste /feel like?) Using qualifying structures (She is a lot more/slightly less/far more intelligent. The more... the more.. szerkezet használata)

— térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók, képleírás kifejezései (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, outside, inside, indoors, outdoors, upstairs, downstairs, abroad)

— időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day); időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.); 'already', 'yet', 'just' (I have already read it. He has not finished it, yet. She has just entered the room.); időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.); időpont meghatározása (soon, afterwards, later, next, then, the day before yesterday, the day after tomorrow, the other day, during the winter)

— logikai viszonyok: célhatározás kifejezése (He went to Rome to study Italian)

— szövegösszetartó eszközök: mutató névmások (this, that, these, those); kötőszavak (and, or, but, because), személyes névmások; 'some/any'; határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody); további kötőszavak (e.g. however)

— birtoklás kifejezése múlt időben (I didn't have many friends at school.); jövő időben (At the age of 25 I will have a car.); genitive 's' (Joe's brother..., Whose...?)

— visszakérdezés: (She's ill, isn't she? She hasn't met you before, has she?).

— Gerunds and infinitives (I afford to buy a house/I love singing. I remember locking/to lock the door.)

- Defining and non defining relative pronouns.
- cselekvés, történés kifejezése jövő időben: future continuous (I'll be cooking then.)
- függő beszéd: reporting verbs (She threatened to leave me there. She offered to take me home.)
- műveltetés kifejezése: causative (I have my hair cut every month.)
 - szövegkohéziós elemek (in addition, furthermore, in fact, so as, since, although, even though, however...)
 - inverzió: inversion (Not only did they listen to me, they also followed my orders. Never have I seen such a beautiful landscape.)
 - visszaható névmások: reflexive pronouns (myself, yourself, herself...)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban életkorának megfelelő interakciót folytat.

A 10. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 216 óra.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
Személyes témák és szituációk	14
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	14
Utazás, turizmus	12
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	12
Célnyelvi vonatkozások	12
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	10
Kereszttantervi témák és szituációk	12
Aktuális témák	12

Tudomány és technológia, kommunikáció	14
Az emberek és a társadalom	14
Gazdaság	14
A munka világa	14
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	12
Az érettségi vizsga előkészítése	50
Összes óraszám:	216

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom: a közéletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közélet színterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés Etika: etikusság, magatartás, közművelődési intézményekben, szokások Történelem: múzeumok, tárlatok
Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom: nemzeti értékeink Történelem:

	nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai
Közeleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés, hobbik Etika: etikussá válás
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok
Kereszttantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok
Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események Történelem: aktuális események értelmezése Etika: hírek etikus kezelése Földrajz: az időjárás, éghajlatváltozás Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése
Tudomány és technológia, kommunikáció	Informatika Technika
Az emberek és a társadalom	Etika

Gazdaság	Technika, életvitel és gyakorlat: pénzügyi ismeretek.
A munka világa	Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: **14** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, different generations within the family, love and marriage, friends, famous people, role models, healthcare personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, workplace, healthcare facilities, places to spend freetime
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, basic objects used for treating illnesses and keeping fit, clothes and accessories
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations, sports, sport events, illnesses
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: daily routine, habits, healthy eating, eating in different places (home, canteen, restaurants) keeping fit, going to the doctor's, household duties, doing chores, doing the garden and taking care of everyday responsibilities
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: extended family, welfare, social relations, clothes and fashion, life stages, relationships, future plans, common illnesses/injuries, healthcare (traditional treatments, home remedies), positive and negative characteristics, personal success and failure, future plans
- Személyes élethez tartozó összetettebb akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a személyes témakör tartományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Internetes kutatás:
 - A családok szerepe a különböző társadalmakban (dinasztiák, klánok stb...)
 - Milyenek voltak a családok Magyarországon 100 évvel ezelőtt?
 - A nők szerepének változásai az évszázadok folyamán
 - Az orvoslás lehetőségei a régmúltban és ma
- Szerepjáték:
 - orvosi ellátás igénybevétele
 - ajándékba kapott ruhanemű/könyv/telefon visszacserelése
- Önálló szövegalkotás
 - életem 15 év múlva
 - híres személyiségek, mint példaképek
- Vitafórum
 - az egyes családtagok családban betöltött szerepe és feladatai
 - 'A házasságok az égben kötöttek'
 - Vannak-e még családi példaképek?

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B1 SZINTEN

Személyes témák és szituációk

- Mutatkozz be: Ki vagy, honnan jöttél, mit szeretsz csinálni?
- Beszélj egy fontos emlékedről vagy fordulópontról az életedben!
- Szituáció: Barátoddal beszélgetsz arról, hogy milyen jövőbeli terveid vannak (tanulás, munka, utazás stb.)

TÉMAKÖR: Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home, city/town/village/countryside
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural disasters, nature protection campaigns
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural phenomena, maintaining the environment, weather and climate, seasons, recycling and reusing

- Környezetünkhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a környezeti tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Kiselőadás angol nyelven IKT eszközök segítségével
- Természeti kincsek Magyarországon
- Kutatómunka az interneten
- globális felmelegedés

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B1 SZINTEN

Közvetlen környezeti és természeti témák

- Milyen természeti szépségek találhatók a környéken?
- Mit teszel a környezet védelme érdekében?
- Környezetszennyezés
- Szituáció: Iskolai kampányt szerveztek a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítésére – készíts hozzá posztet vagy rövid ismertetőt!

TÉMAKÖR: **Utazás, turizmus**

JAVASOLT ÓRASZÁM: **12** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides, public service personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights, places of interests, public service offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: travel documents, means of transport, objects used while travelling
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: preparing, planning, organizing a trip, sightseeing, guided tours
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: self-organized and package holidays

- A nyaralás, utazás, turizmus témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a nyaralás, utazás, turizmus témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Szerepjáték :

- telefonos érdeklődés és szállásfoglalás a nyaralásra

Vitaforum :

- olcsók-e az olcsó repülőjáratok?

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B1 SZINTEN

Utazás, turizmus

- Mesélj el egy utazást, ahol jól érezted magad!
- Milyen típusú nyaralásokat kedvelsz (aktív, pihenős, kulturális)?
- Hol szállsz meg legszívesebben egy nyaralás alkalmával?
- Szervezett utakat választasz, vagy magadnak szervezed a nyaralást?

TÉMAKÖR: **Közéleti témák és szituációk, szórakozás**

JAVASOLT ÓRASZÁM: **12 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: members of the public sector and civil service
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural institutions, public offices, restaurants, national and international attractions/sights, city life/country life
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: giving information, presenting sights
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: entertainment, culture, services
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak alkalmazása: free time activities, hobbies, arts and cultural events, concerts, films, books, computer games, sports, applications, media
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- A közügyekkel, szórakozással kapcsolatos témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása

- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a közügyekkel, szórakozással kapcsolatos témakörökben.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Internetes kutatómunka

- egy híres művész, író vagy költő munkásságának bemutatása

Vitaforum

- Az e-könyvek előnyei és hátrányai

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B1 SZINTEN

Közéleti témák, szórakozás

- Milyen rendezvényeken vesz részt szívesen (mozi, koncert, sport)?
- Milyen szerepe van a kultúrának a fiatalok életében?
- Szituáció: Vita arról, hogy a tévézés vagy az olvasás a jobb kikapcsolódás.

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: **12** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: language skills, accents and dialects
- A célnyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben
- A legfőbb célnyelvi dialektusok felismerése
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos és hatékony alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egyéni projekt

- 2-3 könnyített olvasmány elolvasása, olvasónapló írása
- egy kétnyelvű novella elolvasása és a fordítás értékelése

Interaktív térképek használata

- ismerkedés célnyelvi dialektusokkal
- ismerkedés a célnyelvi kiejtési szótárakkal

Csoportmunka

- szótári ismeretek alapján idegen nyelvi szócikk írás
- szófelhők készítése az érettségi témakörökhöz

- prezentáció készítése és bemutatása a külföldi nyelvtanulás pozitív és negatív tapasztalatairól

Vitaforum

- miért halványulnak el a dialektusok?

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B1 SZINTEN

Célnyelvi vonatkozások

- Milyen nyelveket tanulsz, miért?
- Hogyan segít egy idegen nyelv ismerete az élet különböző területein?
- Szituáció: Cserediák-programon vagy, és bemutatsz hazád kultúráját.

TÉMAKÖR: **Interkulturális, országismereti témák**

JAVASOLT ÓRASZÁM: **10** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, cuisine, local language, tourist attractions, arts, history, literature
- Célnyelvi országok történelmi jellemzőinek ismerete
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról információk átadása
- Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása
- Interakció a célnyelvi és hazai kultúráról, országismereti jellemzőkről.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Projektmunka

- hagyományok és szokások egy célnyelvi országban
- Mely országokban van magyar nyelvű lakosság, milyen számban?
- Miért vált az angol világnyelvvé?

Internetes kutatómunka

- egy célnyelvi ország gasztronómiája
- magyar receptek angol interpretálása

Vitaforum

- Miben hasznos a globalizáció?

- Romantikus idea vagy tényleg fontos az önrendelkezés?

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B1 SZINTEN

Interkulturális, országismereti témák

- Miben más az élet más országokban? Adj példákat!
- Hogyan ünneplik a karácsonyt / húsvétot más kultúrákban?
- Szituáció: Külföldi barátod látogat hozzád – szervezz neki programot!

TÉMAKÖR: **Keresztntanternvi témák és szituációk**

JAVASOLT ÓRASZÁM: **12** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egyéni projektmunka

- a továbbtanuláshoz választott tantárgyam (tantárgyaim) bemutatása

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B1 SZINTEN

Keresztntanternvi témák

- Milyen összefüggés van a sport és az egészség között?
- Hogyan hat a zene az emberek hangulatára?
- Szituáció: Készíts rövid prezentációt a környezetvédelem fontosságáról (biológia–nyelv kapcsolat).

TÉMAKÖR: **Aktuális témák**

JAVASOLT ÓRASZÁM: **12** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Pármunka:

- célnyelvi sajtótermékek felkutatása
- angol sajtótermékek fajtái
- angol újságcikkek stílusának megismerése – magyar híreket ebben a stílusban megjeleníteni
- aktuális hírek olvasása
- az olvasott cikk tartalmának ismertetése, és állásfoglalás a benne foglaltakkal kapcsolatban

Osztálymunka:

- angol nyelvű híradó rendszeres nézése
- iskolai/osztály hírekből angol nyelvű híradó készítése, filmezése

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B1 SZINTEN

Aktuális témák

- Beszélj egy hírről, ami szerinted fontos volt az elmúlt hónapban!
- Hogyan hat a klímaváltozás a mindennapi életünkre?
- Szituáció: Osztályodban vitát rendeznek a közösségi média veszélyeiről – fejezd ki a véleményed.

TÉMAKÖR: Tudomány és technológia, kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: **14** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: scientists, researchers, inventors, engineers, people working for scientific and technological development
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic objects used by everyday people/scientists/IT professionals, (parts of) IT gadgets
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: exhibitions

- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work, major innovations
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, dangers of the internet, research, inventions
- A tudomány és technika témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Internetes kutatómunka

- találmányok

Egyéni project

- Az autó/repülő története – kik voltak a feltalálók?

Vitaforum

- az internet pozitív és negatív oldalai

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B1 SZINTEN

Tudomány, technológia, kommunikáció

- Milyen technikai eszközöket használsz nap mint nap?
- Hogyan változtatja meg az internet az ismeretszerzést?
- Szituáció: Bemutatót készítesz egy új applikációról, amit szívesen használsz.

TÉMAKÖR: Az emberek és a társadalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: **14** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family, friends, acquaintances, members of the society (teenagers, adults, the elderly), the public, authorities, people working in services
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: home, public places, public offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in everyday life, fashion and clothes items

- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, family events and celebrations
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: shopping, using public services, everyday tasks and chorescommunity service
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic gender roles, friendships, relationships, appearance and personality, differences between individuals, relationship between generations, crime and punishment
- Az ember és társadalom témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egyéni projekt

- Hagyományos és jelenlegi férfi/női társadalmi szerepek

Szerepjáték:

- Szolgáltatások igénybevétele

Önálló szövegalkotás:

- Megfigyeléseim a generációk közti különbségekről

Vitaforum/eszmecsere

- megszüntethetőek-e az előítéletek?

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B1 SZINTEN

Az emberek és a társadalom

- Milyen társadalmi problémákat ismersz? Pl. szegénység, hajléktalanság, munkanélküliség
- Lenne-e bármilyen javaslatod ezekre a problémákra?
- Szituáció: Önkéntes munka lehetősége egy helyi szervezetnél – győzd meg az osztályt, miért érdemes csatlakozni.

TÉMAKÖR: **Gazdaság**

JAVASOLT ÓRASZÁM: **14 óra**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: employers, employees, white and blue collar workers
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: money, currencies, advertisements
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: spending and wasting money, banking, online shopping, exchanging currencies
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family budget, saving, spending and wasting money

- A pénzügyek és gazdaság témaköréhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Szerepjáték

- banki ügyintézés
- számlanyitás
- reklamáció online vásárolt termékkel kapcsolatban
- valutaváltás nyaralás előtt

Eszmecsere

- Spórolás-költekezés

A jövedelem értelmes beosztása

Kutatómunka (internet, újságcikk)

- A tőzsde története, működése

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B1 SZINTEN

Gazdaság

- Zsebpénz vagy diákmunka? Hogyan gazdálkods a pénzzel?
- Mit gondolsz a reklámokról, befolyásolják-e a vásárlásaidat?
- Szituáció: Iskolai vásárt szerveztek – írd meg a meghívót!

TÉMAKÖR: **A munka világa**

JAVASOLT ÓRASZÁM: **14** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: professionals, employers, employees, colleagues
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: workplaces, offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in different jobs
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: job interviews, meetings

- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: planning, applying for a job
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: choosing a career, summer jobs, working hours, part time jobs, unemployment, team work, individual tasks, cooperation, critical thinking, mobility
- A karrier és munkavállalás témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Szerepjáték:

- Állásinterjú

Beszélgetés egy állásbörzén

- Csoportos projektmunka
- Közkezdelt szakmák bemutatása

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B1 SZINTEN

A munka világa

- Milyen munkát szeretnél végezni a jövőben, és miért?
- Milyen képességek szükségesek egy jó munkahelyhez?
- Szituáció: Állásinterjún vagy egy diákmunkára – válaszolj a kérdésekre.

TÉMAKÖR: **Ismeretszerzés, tudásmegosztás**

JAVASOLT ÓRASZÁM: **12** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Angol nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése
- Akár elvontabb információ megosztása angol nyelven
- Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Prezentáció, hangfelvétel, video felvételkészítése bármely témában
- idegen nyelvű szócikk/blog írása megadott témában, kutatómunka alapján

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B1 SZINTEN

Ismeretszerzés, tudásmegosztás

- Hogyan tanulsz hatékonyan?

- Melyik tantárgy a kedvenced, és miért?
- Szituáció: Tanulótársadnak segítesz felkészülni egy vizsgára – magyarázz el neki egy egyszerű témát.

TÉMAKÖR: Az érettségi vizsga előkészítése

JAVASOLT ÓRASZÁM: **50** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Közép szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása
- A szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása
- A folyamatos beszéd és gondolat kifejtés gyakorlása
- Az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK / KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK

- Vizsgafeladatok gyakorlása
- Vizsgaszituációk gyakorlása
- Szókincsfejlesztés az érettségi témakörökben
- Vélemény összefüggő kifejtése spontán felmerülő, érettségihez kapcsolódó témakörökben
- Viták az emelt szintű érettségi vizsga témaköreiben
- Megadott szószámú szöveg írása a közép- és az emelt szintű érettségi vizsga témaköreihez kapcsolódóan

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, valamint a nyelvhelyességet is külön-külön értékeljük.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

11. évfolyam

A 11. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 252 óra/év, 7 óra/hét

Javasolt tankönyv: Matura Leader Plus B2

Nyelvi funkciók:

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- álláspont, vélemény kifejezése (In my view ..., As I see it ..., Personally, I think ...)
- érvek felvezetése (I find it extremely important ..., When we consider..., Considering ..., We should keep it in mind that ..., I suppose we all agree that ...)
- egyetértés mások érveivel (I completely agree. I couldn't agree more. That's exactly what I think, You've persuaded me.)
- kétely, bizonytalanság kifejezése (I'm not entirely sure, Yes, maybe, but..., I see what you mean, but ... I agree to some extent, but...)
- mások érveivel való egyet nem értés (I am afraid I disagree/can't agree with you. I don't see why/how ..., Actually, ... Surely you don't think that ... I partly agree. I agree up to a point. I completely disagree. You must be joking.)
- szükségesség kifejezése (It is necessary/unnecessary to ...)
- dicséret, kritika kifejezése (Congratulations! I congratulate you on doing it.)
- javaslat és arra reagálás (I was wondering if you'd like to ... I recommend.... Yes, that would be excellent. That's a good idea, but...)
- egymást követő események leírása (Firstly, secondly, thirdly, later on, in the end, eventually)
- **Nyelvi elemek, struktúrák:**
- A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.
- közvetett kérdések: indirect questions (Could you tell me what the time is, please?)
- szövegkohéziós elemek (in addition, furthermore, in fact, so as, since, although, even though, however...)
- inverzió: inversion (Not only did they listen to me, they also followed my orders. Never have I seen such a beautiful landscape.)
- visszaható névmások: reflexive pronouns (myself, yourself, herself...)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott témakörben megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott témakörben létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott témakörben életkorának megfelelő interakciót folytat.

A 11. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 252 óra.

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
Személyes témák és szituációk	16
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	16
Utazás, turizmus	15
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	15
Célnyelvi vonatkozások	15
Interkulturális, országismereti témák és szituációk	15

Kereszttantervi témák és szituációk	15
Aktuális témák	15
Tudomány és technológia, kommunikáció	16
Az emberek és a társadalom	16
Gazdaság	16
A munka világa	16
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	16
Az érettségi vizsga előkészítése	50
Összes óraszám:	252

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Személyes témák és szituációk	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Matematika: halmazok, a logikai érték
Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk	Magyar nyelvi és irodalom: a közéletet foglalkoztató leggyakoribb témák, a közélet színterei, tájékoztató jellegű olvasmányok, közművelődés Etika: etikus magatartás közművelődési intézményekben, szokások Történelem: múzeumok, tárlatok
Utazás, turizmus	Magyar nyelv és irodalom: nemzeti értékeink Történelem: nemzeti értékeink Földrajz: Magyarország nagytájai
Közéleti témák és szituációk, szórakozás	Magyar nyelv és irodalom: közművelődés, hobbik Etika:

	etikus közművelődés
Célnyelvi vonatkozások	Magyar nyelv és irodalom: anyanyelvünk jellemzői, nyelvi szituációk társas helyzetekben, a konfliktuskezelés nyelvi megoldásai
Interkulturális, országismereti témák	Magyar nyelv és irodalom: a család, lakóhelyem, barátok Etika: a család, barátság Történelem: a család, baráti kapcsolatok
Keresztntantervi témák és szituációk	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok
Aktuális témák	Magyar nyelv és irodalom: aktuális események Történelem: aktuális események értelmezése Etika: hírek etikus kezelése Földrajz: az időjárás, éghajlatváltozás Rajz és vizuális kultúra: az időjárás megjelenítése
Tudomány és technológia, kommunikáció	Informatika Technika
Az emberek és a társadalom	Etika
Gazdaság	Technika, életvitel és gyakorlat: pénzügyi ismeretek.
A munka világa	Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.
Ismeretszerzés, tudásmegosztás	Bármely tantárgy témájával kapcsolatos projektfeladatok.

TÉMAKÖR: Személyes témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: acquaintances, family relations, different generations within the family, love and marriage, friends, famous people, role models, healthcare personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: immediate and wider environment, workplace, healthcare facilities, places to spend freetime
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: parts of the house/flat, furnishings, appliances, basic objects used for treating illnesses and keeping fit, clothes and accessories
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, school and family celebrations, sports, sport events, illnesses
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: daily routine, habits, healthy eating, eating in different places (home, canteen, restaurants) keeping fit, going to the doctor's, household duties, doing chores, doing the garden and taking care of everyday responsibilities
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: extended family, welfare, social relations, clothes and fashion, life stages, relationships, future plans, common illnesses/injuries, healthcare (traditional treatments, home remedies), positive and negative characteristics, personal success and failure, future plans
- Személyes élethez tartozó összetettebb információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a személyes tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Internetes kutatás:

- A családok szerepe a különböző társadalmakban (dinasztiák, klánok stb...)
- Az orvoslás lehetőségei a régmúltban és ma

Szerepjáték:

- orvosi ellátás igénybevétele

Önálló szövegalkotás

- híres személyiségek, mint példaképek

Vitaforum

- Vannak-e még családi példaképek?

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

Személyes témák és szituációk

Feladat: "Life-Changing Moments" – **Pair Discussion**

Diákok beszéljenek meg egy-egy olyan személyes élményt, ami megváltoztatta a gondolkodásukat vagy életüket (pl. költözés, új hobbi, családi esemény).

Prompts:

- Describe the event.
- How did it affect you?
- Would you change anything if you could?

TÉMAKÖR: Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: **16** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants, environmental protection personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature, home, geographical places, space, the Earth
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural disasters, nature protection campaigns
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: nature protection, animal protection
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: natural phenomena, maintaining the environment, sustainability, weather and climate, seasons
- Környezetünkhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a környezeti tématarományban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Kiselőadás angol nyelven IKT eszközök segítségével

- Mindennapi természetvédelem

Kutatómunka az interneten

- globális felmelegedés
- a föld belső szerkezete, lemez eltolódások, vulkánok, cunamik

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

Közvetlen környezeti és természeti témák

Feladat: "Local Environmental Issues" – Group Presentation

Kis csoportok válasszanak egy helyi környezeti problémát (pl. légszennyezés, szemétkérdés, zaj), és mutassák be a probléma leírását, okait, következményeit, majd javasoljanak megoldásokat! Kulcsszavak: e.g. pollution, carbon footprint, habitat destruction

TÉMAKÖR: Utazás, turizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: **15** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tourists, tour guides, public service personnel
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: types of accommodation, destinations, sights, places of interests, public service offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: means of transport, objects used while travelling
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays in Hungary and abroad, festivals
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: currencies, new areas in tourism: language learning
- A nyaralás, utazás, turizmus tématarományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása

- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a nyaralás, utazás, turizmus tématerületén.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Szerepjáték

- telefonos érdeklődés és szállásfoglalás a nyaralásra

Egy dokumentumfilm megtekintése egy célnyelvi ország nevezetességeiről

Vitafórum

- olcsók-e az olcsó repülőjáratok?

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

Utazás, turizmus

Feladat: "Plan a Dream Trip" – Pair Activity
Két diák tervezzen meg egy álomutazást egy angol nyelvű országba.

Prompts:

- Where would you go and why?
- What activities would you do?
- How would you travel?
- What challenges might you face?

TÉMAKÖR: Közéleti témák és szituációk, szórakozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: members of the public sector and civil service
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: public offices, restaurants
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: cultural events, ways of entertainment
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: administration, services
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbies, entertainment, culture, services
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak alkalmazása: free time activities, hobbies, arts and cultural events, concerts, films, books, computer games, sports, applications, media
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő angol nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- A közügyekkel, szórakozással kapcsolatos tématerülethez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a közügyekkel, szórakozással kapcsolatos tématerületén.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Internetes kutatómunka

- kulturális események és szórakozási lehetőségek egy kiválasztott célnyelvi/magyarországi városban

Vitafórum

- Az e-könyvek előnyei és hátrányai

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

Közéleti témák és szituációk, szórakozás

Feladat: "Debate: Social Media does more harm than good"

Diákok két csoportra osztva vitáznak erről az állításról! Előtte szófelhők, hasznos kifejezések.

TÉMAKÖR: Célnyelvi vonatkozások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A célnyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben
- A legfőbb célnyelvi dialektusok felismerése
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos és hatékony alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Interaktív térképek használata

- ismerkedés célnyelvi dialektusokkal
- ismerkedés a célnyelvi kiejtési szótárakkal

Csoportmunka

- szótári ismeretek alapján idegen nyelvi szócikkelyek írása
- szófelhők készítése az érettségi témakörökhöz
- prezentáció készítése és bemutatása a külföldi nyelvtanulás pozitív és negatív tapasztalatairól

Vitafórum

- internetes szótárt vagy papíralapút érdemes használni?

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

Célnyelvi vonatkozások

Feladat: "Why to learn English?" – Individual Mini-Presentation

Minden diák készítsen egy 2 perces bemutatót arról, hogyan segíti őt az angol nyelvtudás, vagy milyen céljai vannak a nyelvtanulással!

TÉMAKÖR: Interkulturális, országismereti témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: customs and traditions
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: people and culture, traditions, typical landmarks, national sports, cuisine, local language, tourist attractions, arts, history, literature
- Célnyelvi országok alapvető érintkezési szabályainak ismerete és alkalmazása

- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról információk átadása
- Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása
- Interakció a célnyelvi és hazai kultúráról, országismereti jellemzőkről.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Projektmunka

- hagyományok és szokások egy célnyelvi országban
- Mely országokban van magyar nyelvű lakosság, milyen számban
- Miért vált az angol világnyelvvé?

Internetes kutatómunka

- egy célnyelvi ország gasztronómiája
- magyar receptek angol interpretálása
- Milyen más nyelvek találhatók az Egyesült Királyságban?

Vitafórum

- Fontos-e a hagyományok életben tartása
- Fontos-e a különböző kultúrák megőrzése?
- Miben hasznos a globalizáció?
- Romantikus idea vagy tényleg fontos az önrendelkezés?

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

Interkulturális, országismereti témák

Feladat: "Compare Traditions" – Pair Discussion
 Beszélgessenek egy brit/amerikai és egy magyar hagyomány összehasonlításáról
 (pl. Christmas vs. Mikulás nap, wedding traditions)

Prompts:

- What are the similarities and differences?
- Which one do you prefer and why?

TÉMAKÖR: Kereszttantervi témák és szituációk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egyéni projektmunka

- a továbbtanuláshoz választott tantárgyam (tantárgyaim) bemutatása
- poszter vagy kiselőadáskészítése bármely más tudásterület témaköreiről

Vitafórum

- a humán vagy a reál műveltség a fontos?

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

Kereszttantervi témák

Feladat: "Design an Eco-Friendly School" – Group Project
 Csoportokban tervezzenek meg egy környezetbarát iskolát! Figyelembe vehetik az energiafelhasználást, étkezést, közlekedést, újrahasznosítást.
 Használjanak diagramokat, képeket is!

TÉMAKÖR: Aktuális témák

JAVASOLT ÓRASZÁM: **15** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfele
- Lő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő angol nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Pármunka

- célnyelvi sajtótermékek felkutatása
- angol sajtótermékek fajtái
- angol újságcikkek stílusának megismerése – magyar híreket ebben a stílusban megjeleníteni
- aktuális hírek olvasása
- az olvasott cikk tartalmának ismertetése, és állásfoglalás a benne foglaltakkal kapcsolatban

Osztálymunka

- angol nyelvű híradó rendszeres nézése
- iskolai/osztály hírekből angol nyelvű híradó készítése, filmezése

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

Aktuális témák

Feladat: "News Discussion" – Weekly Activity

Minden órára válasszon más-más diák egy aktuális angol nyelvű hírt (pl. BBC News), majd ismertesse a csoportnak, és vezessen egy rövid beszélgetést róla!

Prompts:

- What happened?
- Why is it important?
- What do you think about it?

TÉMAKÖR: Tudomány és technológia, kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: **16** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: scientists, researchers, inventors, engineers, people working for scientific and technological development
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: basic objects used by everyday people/scientists/IT professionals, (parts of) IT gadgets
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: using technology in everyday life, using technology for studying or for work, major innovations
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: internet, dangers of the internet, social networks, research, inventions
- A tudomány és technika tématerületéhez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika tématerületében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Internetes kutatómunka

- találmányok
- a jövő technikái

Egyéni project

- Mit fog tudni a következő telefonom?

Vitaforum

- az internet pozitív és negatív oldalai
- Lesz-e az unokámnak telefonja?

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

Tudomány és technológia, kommunikáció

Feladat: "AI in Everyday Life" – Group Debate

Beszélgék meg, hogy mesterséges intelligencia hogyan alakítja az életüket, iskolát, munka világát!

Prompts:

- What are the pros and cons of AI?
- Would you trust a robot teacher?

TÉMAKÖR: Az emberek és a társadalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family, friends, acquaintances, members of the society (teenagers, adults, the elderly), the public, people working in services
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: home, public offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in everyday life, fashion and clothes items
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: holidays, family events and celebrations, national and international events and holidays
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: shopping, using public services, everyday tasks and chores, taking part in the life of a community, volunteering, community service
- A témakörre jellemző problémák megnevezése célnyelven: drug addict, computer nerd, workaholic
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: tolerance, friendships, relationships, appearance and personality, relationship between generations, crime and punishment
- Az ember és társadalom témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egyéni projekt

- különböző társadalmi berendezkedések a történelem folyamán
- önkéntesség, társadalmi munka, társadalmi szerepvállalás

Szerepjáték:

- szolgáltatások igénybevétele
- Önálló szövegalkotás:
- Megfigyeléseim a generációk közti különbségekről
- Vitaforum/eszmecsere
- korunk függőségei (pl: vásárlás, játék, telefon)
 - megszüntethetők-e az előítéletek?

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

Az emberek és a társadalom

Feladat: "Social Roles Then and Now" – Pair Comparison

Hasonlítsanak össze különböző társadalmi szerepeket régen és ma. (pl. gender roles, jobs, family structure).

Prompts:

- What has changed and why?
- Is it better now?

TÉMAKÖR: Gazdaság

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: employers, employees, white and blue collar workers
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: public service offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: money, currencies, bank forms, advertisements, commercials
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: banking, online shopping, exchanging currencies
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: family budget, saving, spending and wasting money
- A pénzügyek és gazdaság témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egyéni projekt

- a pénz kialakulása, története
- az első bankok

Szerepjáték

- banki ügyintézés
- számlanyitás
- reklamáció online vásárolt termékkel kapcsolatban
- valutaváltás nyaralás előtt

Eszmecsere

- a jövedelem értelmes beosztása

Kutatómunka (internet, újságcikk)

- hitelek, állami támogatások
- a tőzsde története, működése

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

Gazdaság

Feladat: "Young Entrepreneurs" – Group Simulation

Csoportokban találjanak ki egy startup ötletet, és mutassák be a „befektetőknek” (osztálynak).

Include:

- Product/service
- Target audience
- Marketing strategy
- Budget

TÉMAKÖR: A munka világa

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: professionals, employers, employees, colleagues
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: workplaces, offices
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: objects used in different jobs
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: job interviews, meetings
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: planning, life long learning, applying for a job
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: choosing a career, summer jobs, working hours, part time jobs, unemployment, team work, individual tasks, cooperation, critical thinking, mobility, CV
- A karrier és munkavállalás témakörhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
- A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás témakörében.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Önálló szövegalkotás

- jelentkezés álláshirdetésre
- angol nyelvű önéletrajz készítése

Szerepjáték

- Állásinterjú
- beszélgetés egy állásbörzén

Olvasott szövegértés fejlesztése

- Álláshirdetések böngészése
- Munkaköri leírás értelmezése

Csoportos projekt munka

- Egy munkahelyi projekt kidolgozása
- Közkezdelt szakmák bemutatása

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

A munka világa

Feladat: "Job Interview Roleplay" – Pair Work

Az egyik diák az interjúztató, a másik az állásra jelentkező. Válasszanak ki egy pozíciót (pl.

travel agent, software tester), és játsszák el az interjút!
Prompts:

- Why are you the right person?
- What are your strengths and weaknesses?

TÉMAKÖR: Ismeretszerzés, tudásmegosztás

JAVASOLT ÓRASZÁM: **16** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Angol nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése
- Akár elvontabb információ megosztása angol nyelven
- Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Prezentáció, hangfelvétel, video felvételek készítése bármely témában
- idegen nyelvű szócikk/blog írása megadott témában, kutatómunka alapján

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

Ismeretszerzés, tudásmegosztás

Feladat: "Teach Me Something" – Mini Lesson

Minden diák tanítson meg valami újat a többieknek angolul 2 percben. Ez lehet egy hobbi, készség, vagy akár egy történelmi esemény is.

A ismeretanyagot szemléltetni is kell valamilyen formában, pl. ppt

TÉMAKÖR: Az érettségi vizsga előkészítése

JAVASOLT ÓRASZÁM: **50** óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Közép- és emeltszintű nyelvi érettségi feladatok megoldása
- A szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása
- A folyamatos beszéd és gondolat kifejtés gyakorlása
- Az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Vizsgafeladatok gyakorlása
- Vizsgaszituációk gyakorlása
- Szókincsfejlesztés az érettségi témakörökben
- Vélemény összefüggő kifejtése spontán felmerülő, érettségihez kapcsolódó témakörökben
- Viták az emelt szintű érettségi vizsga témaköreiben
- Megadott szószámú szöveg írása az emelt szintű érettségi vizsga témaköreihez kapcsolódóan

KOMMUNIKÁCIÓS FELADATOK B2 SZINTEN

Az érettségi vizsga előkészítése

Feladat: "Mock Oral Exam Practice"

A diákok valódi vizsgafeladatokat kapnak (pl. képleírás, szituáció, véleménykifejtés), és éles vizsgahelyzeteket szimulálnak.

Feedback: Strukturált visszajelzést kapnak: tartalom – nyelvhelyesség – folyékony kommunikáció – kiejtés

Értékelési rendszer

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

Értékelési szempontok:

Minden készséget, valamint a nyelvhelyességet is külön-külön értékeljük.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

12. évfolyam

A 12. évfolyamon az angol nyelv tantárgy alapóraszám: 224 óra/év, 7 óra/hét

Javasolt tananyag: Pioneer C1/ C1+

A nevelési célok közül ezen a szinten is kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során, egész életükön át.

Az emelt óraszám (heti 7 óra) angol nyelvű oktatásban résztvevő tanulóknak a 12. évfolyam végére el kell jutniuk a KER ötödik szintjére, azaz a C1 szintre. Mivel ez a kimeneti szint egy teljes szinttel az emelt szintű érettségi B2 szintje és két szinttel a középszintű érettségi B1-es szintje felett van, így a diákoknak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tanulók megismerjék a C1 szintű nyelvvizsga felépítését, követelményeit, és elsajátítsák az ezeknek megfelelő stratégiákat; megismerjék a feladattípusokat és a vizsga során használt értékelési szempontokat, és alkalmazni tudják azokat önértékelésük során.

A 12. évfolyam a tanulók számára a továbbtanulás vagy a munka világába történő kilépés előtti utolsó tanév. A nyelvoktatásban is hangsúlyt kell kapnia az ezekre történő felkészítésnek, a szükséges készségek fejlesztésének. A tanulók jövőjét érintő fontos döntésekben a nyelvtanár is sokat segíthet, például a feldolgozott témák megfelelő kiválasztásával és ok-okozati viszonyokat, követelményeket feltáró feladatokkal.

Tananyag-ajánlás:

A helyi tantervhez javasolt tananyagok az MM Publications kiadványai (kurzuskönyvek, készségfejlesztő könyvek, vizsgára felkészítő könyvek és könnyített olvasmányok). A kiválasztás szempontjai:

1. témakörei (fő-és altémakörök) és azok kapcsolódási pontjai; készségenkénti fejlesztési céljai és feladatai, tartalma és szövegfajtái, szövegforrásai; kommunikációs eszközei; fogalomkörei és értékelési rendszere-módjai teljes mértékben megegyeznek az érvényben lévő **NAT** és **KERETTANTERVEK** előírásaival
2. témakörei és feladattípusai korosztály relevánsak
3. minden szempontból megfelelnek a kommunikatív nyelvoktatás elvárásainak
4. egyenletesen és fokozatosan fejlesztik az idegen nyelvi kulcskompetencia komponenseit
5. az integrált készségfejlesztés során minden kiadványunkban hangsúlyos a kultúra és civilizáció
6. alkalmasak az idegen nyelvi kompetencia mellett a többi kulcskompetencia fejlesztésére is különös tekintettel a digitális kompetenciára
7. tartalmazznak az „e-learning”-hez is tananyagot
8. nem tartalmazznak negatív attitűdre buzdító, valamint erőszakra serkentő témákat, feladatokat

A témakörök áttekintő táblázata javasolt óraszámokkal

Témakör neve	Javasolt óraszám
1. Az ég a határ	18
2. Állati bolygó	18
3. Engedj az ízek csábításának	18
4. Embernek lenni	18
5. Tapasztald meg az életet	18
6. Trendek	18
7. Gondolkozz zölden	18
8. Fedezd fel	18
9. A tervezés hatalma	18
10. Az élet számít	18
Szabadon felhasználható: - Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám és annak ünnepei, hazám ill. célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) - Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően - Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	44
Összes óraszám:	224

Kereszttantervi kapcsolódás

Témakör	Kapcsolódási pontok
Az ég a határ Pályaválasztás, önéletrajz, állásinterjú. Szükséges kompetenciák Oktatás	Pályaorientáció
Állati bolygó Környezetünk Környezetvédelem	Biológia, etika
Engedj az ízek csábításának Étkezés Egészséges életmód	Biológia, háztartástan, testnevelés és sport
Embernek lenni Személyes vonatkozások Emberek	Pszichológia

Tapasztald meg az életet Utazás, turizmus	Földrajz
Trendek Tudomány és technika Öltözködés, divat Szabadidő Testmozgás	Technika, testnevelés, matematika
Gondolkozz zölden Környezetünk Környezetvédelem	Biológia
Fedezd fel Tudomány és technika Felfedezések Jövőnk	Technika, történelem
A tervezés hatalma Művelődés Város	Pszichológia, rajz
Az élet számít Ember és társadalom Gazdaság és pénzügyek	Pszichológia Közgazdaságtan

Fogalomkörök és azok nyelvi kifejezései

Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezései
Cselekvés, történés, létezés kifejezése	
Aktív	Present Simple
Jelenidejűség	
	Present Progressive
	Present Perfect Simple
	Present Perfect Progressive
Múltidejűség	Past Simple
	Past Progressive
	Past Perfect Simple
	Past Perfect Progressive
	used to , would was/ were going to was / were about to
Jövőidejűség	Going to
	Future with Will
	Future Progressive

		Future Perfect Simple
		Future Perfect Progressive
Passzív		Present Simple Passive Present Progressive Passive
		Past Simple Passive Present Perfect Simple Passive Past Progressive Passive Past Perfect Simple Passive Future WILL Passive Going to Future Perfect Simple Passive with Modals Present Infinitive Perfect Infinitive Future Progressive Future Perfect Progressive
Birtoklás kifejezés		Past forms of have
		Have with will
		Possessive adjectives
		Genitive 's
		Possessive pronouns
Térbeli viszonyok	Írányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	How often?
	Időpont	When? What time? What's the time?
	Időtartam	How long? (Past simple)
		Time clauses: after, before, when, as soon as, while, until
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals
		Cardinal numbers 1-100-
		Ordinal numbers
		Countable nouns and Uncountable nouns
Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives Irregular comparative and superlative forms of adjectives the comparative + the comparative
Modalitás	Képesség Engedélykérés	Can (ability), be able to Can/could/may expressing permission

	Tanácsadás	Should/shouldn't , ought to had better, would rather
	Kötelezettség	Have to (Past), must, need
	Tiltás	Mustn't
	Lehetőség	may, might, can, could
	Következtetés	must
	Múlt	modals + have + past participle
	Lehetőség múltban	may / might / could + have + past participle
	Következtetés	must / can't couldn't + have + past participle
	Sajnálát, kritika	should / ought to + have + past participle
	Szükségesség hiánya a múltban	needn't + have + past participle
Logikai viszonyok		Linking words , sentence linkers
	Feltételesség	Conditional sentence Type 1
		Conditional sentence Type 2
		Conditional sentence Type 3 Conditional sentences – Mixed conditionals wishes Unreal Past
	Vonatkozó	Relative clauses: Defining and Non-Defining Relative Clauses
	Ok, okozat	Clauses of reason
	Célhatározói	Clauses of purpose
	Engedményes	Clauses of concession
		Participles: Present Participle and Past Participle Participle Clauses
Szövegösszetartó eszközök		Articles Some+plural noun Any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns all / both / neither / none both ... and... , either ... or , neither ... nor
Függő beszéd	Jelen időben	Reported speech with present reporting verb
		Reported Speech with past reporting verb statements, questions , commands and requests with special introductory verbs: verb + full infinitive

		verb + object + full infinitive verb + ing form verb + that clause
Műveltetés		Causative form
Utókérdés		Question tags
Felkiáltó mondat		Exclamatory sentences
Szórendcsere		Inversion
		Emphatic forms (statements, questions)

Szóbeli témakörök és feladatok modulokra lebontva

1. Sky's the limit - Az ég a határ

Job application, Words easily confused, Work & employment, Jobs, Studying, Personality

- **Conversation:** What does ambition mean to you? Can anyone truly achieve anything they set their mind to?
- **Role-play:** Your friend wants to give up on their dream project. Try to motivate and encourage them to keep going.
- **Monologue:** Argue for or against the statement: *“Success is 90% hard work and 10% talent.”*
- **Conversation:** What are the most important factors when choosing a career?
- **Role-play:** You are at a job interview for your dream job. Answer the interviewer's questions and highlight your strengths.
- **Monologue:** Discuss the pros and cons of following your passion versus choosing a stable, well-paying job.
- **Conversation:** What skills are essential in today's fast-changing world of work?
- **Monologue:** Argue for or against online education as a permanent alternative to traditional schooling.

2. Animal planet - Állati bolygó

Wildlife, Collective nouns, Idioms with animals, Environment

- **Conversation:** How do human actions impact animals and nature? What responsibilities do we have?
- **Role-play:** You are planning an environmental awareness campaign at your school or community. Present your ideas.
- **Monologue:** *“Individual actions matter more than government policies in protecting the environment.”* – Do you agree?

3. Tempt your palate - Engedj az ízek csábításának

Food, menu, coffee, Adjectives and idioms related to food, Herbs & spices, Cooking, Restaurants, Food and Health

- **Conversation:** How have eating habits changed in recent years? What influences people's food choices?

- **Role-play:** You're a nutritionist giving advice to a client with an unhealthy lifestyle.
- **Monologue:** Discuss the benefits and challenges of maintaining a healthy diet in a fast-paced world.

4. Being human - Embernek lenni

Feelings, personality, Idioms referring to body parts, Words easily confused, Verbs describing movement and sight,

- **Conversation:** What makes a person "good" or "moral" in your opinion?
- **Role-play:** Two of your friends have fallen out. Try to mediate and help them reconcile.
- **Monologue:** *"In today's world, empathy is a superpower."* – Share your thoughts.

5. Experience life - Tapasztald meg az életet

Sound and silence, Holiday activities, Phrases expressing success and failure, Life experiences

- **Conversation:** What kind of travel experiences are the most memorable or transformative?
- **Role-play:** You're a tour guide showing foreign tourists around your city – answer their questions.
- **Monologue:** *"Mass tourism does more harm than good."* – Present your viewpoint.

6. Trends -Trendek

Fashion, Leisure time, Trends and changes, Free time activities, Communication

- **Conversation:** What are some current trends in fashion, technology, or youth culture?
- **Role-play:** You're pitching a new fashion app idea to a group of investors.
- **Monologue:** Argue for or against the idea: *"Technology disconnects more than it connects."*
- **Conversation:** How do people usually spend their free time in your country? How important is sport in your life?
- **Monologue:** *"Regular exercise is the key to both physical and mental well-being."* – Discuss your opinion.

7. Think green - Gondolkozz zölden

Environment, Collocations related to the environment, Global warming

- **Conversation:** What practical steps can individuals take to live more sustainably?
- **Role-play:** You are part of a debate on whether your school should ban single-use plastics. Take a side.
- **Monologue:** Discuss whether climate action should be led by individuals or governments.

8. Explore and discover - Fedezd fel

Travel, Photography, Lost civilisations, Science and inventions, AI

- **Conversation:** What recent scientific or technological discoveries have impressed you?

- **Role-play:** You're interviewing a scientist for your school magazine – ask about their research and future vision.
- **Monologue:** "*Scientific progress should not come at the expense of ethics.*" – Give your view.

9. The power of design - A tervezés hatalma

Design, Roller coaster, Art and shapes, Hobbies, Verbs and adjectives related to buildings, Construction projects, Traffic

- **Conversation:** How does urban planning affect our quality of life?
- **Role-play:** Present a proposal for making your city more liveable (e.g., greener, safer, more inclusive).
- **Monologue:** "*Culture is the soul of every city.*" – Share your ideas.

10. Life matters - Az élet számít

Needs, Happiness, Old age, Consumerism, Money and happiness, Lifestyle

- **Conversation:** How do financial systems affect the average person? What is economic inequality?
- **Role-play:** A friend is unsure how to manage their money – give them financial advice.
- **Monologue:** "*Financial literacy should be part of the school curriculum.*" – Do you agree?

Fejlesztési célok és feladatok készségenként

Fejlesztési egység: hallott szöveg értése

Előzetes tudás:

B2 szint, azaz a tanuló

- már megérti a hosszabb beszédeket, vagy előadásokat, az ezekbe foglalt érvelést, amennyiben ismert témáról szólnak;
- megérti a legtöbb televíziós hírműsort és az aktuális eseményekről szóló adásokat, valamint a legtöbb standard nyelven beszélő filmet.

A fejlesztés célja, hogy a tanuló legyen képes:

- összetett gondolatmenetű, és rejtett jelentéstartalommal is rendelkező hosszú szöveget is megérteni;
- megbeszélés és vita során kövesse könnyedén a mások között folyó összetett interakciót, és érzékelje a sugallt attitűdöket és a beszélők közötti kapcsolatot;
- szűrje ki a beszéd apróbb részleteit, értsen meg összetett műszaki információkat;

- értse meg az érettségi vizsga követelményeiben leírt szövegek általános vagy részinformációit.

Fejlesztés tartalma:

- Az előadások, viták, hosszú és összetett szövegek megértése köznap és elvont, összetett témák esetében is.
- Felvett és közvetített hanganyagok széles körének megértése.
- A hallott szöveg gondolatmenetének követése, apró részletek, tényleges információk megértése, még elvont, összetett, ismeretlen témákban is.
- Csoportos megbeszélés és vita során a mások között folyó összetett interakció könnyed követése.
- Közérdekű bejelentésekben elhangzó összetett műszaki információk, ismerős termékekről és szolgáltatásokról szóló bemutatók megértése.
- Olyan filmek megértése, amelyek jelentős mértékben tartalmaznak szleng és idiomatikus kifejezéseket.
- A nem világosan szerkesztett beszéd megértése, még akkor is, ha az összefüggésekre csak utalnak.
- A szövegekben a sugallt attitűdök és a beszélők közötti kapcsolat megértése.
- Az idiómák és köznyelvi fordulatok széles körének, valamint stílusrétegbeli váltásoknak megértése és használata.
- Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során.

Szövegfajták, szövegforrások:

Közlemények, párbeszéd, üzenetek, bejelentések (pályaudvaron, repülőtéren stb.) televíziós és rádiós hírek, beszélgető műsorok, színdarabok, dokumentumfilmek, hangfelvételek, rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő, információs szolgálatok), telefonbeszélgetések, színdarabok, tanulmányaival kapcsolatos előadások, prezentációk, beszélgetések, riportok, élő interjúk, filmek, anyanyelvűek közti társalgás, médiaközlemények (pl. időjárás-jelentés, reklám, programismertetés, rövid hír)

Fejlesztési egység: szóbeli interakció

Előzetes tudás:

B2 szint, azaz a tanuló

- anyanyelvű beszélővel is természetes, könnyed és spontán kapcsolatteremtésre képes;
- aktívan részt tud venni az ismert témájú társalgásban;
- véleményét ki tudja fejteni, és álláspontját meg tudja védeni.

A fejlesztés célja, hogy a tanuló legyen képes:

- csoportos eszmecsere esetén követni a mások között zajló összetett interakciót, és hozzászólni még elvont, összetett és ismeretlen témákhoz is;

- fejezze ki magát folyékonyan, természetes módon, majdnem erőfeszítés nélkül;
- adja elő álláspontját, válaszoljon meg kérdéseket és reagáljon ellenérvelésekre;
- alkalmazza a szövegszervező nyelvi eszközök széles körét;
- használni a kontextuális, grammatikai és lexikai jeleket;
- az érettségi részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben zökkenőmentesen kommunikációt kezdeményezni, fenntartani és lezárni vizuális és verbális segédanyagok alapján.

Fejlesztés tartalma:

- Könnyed részvétel csoportos megbeszélésben és vitában, még elvont, összetett, ismeretlen témákban is.
- Információcsere, nézetek kifejtése, indoklása, rákérdezés mások nézeteire, reagálás azokra.
- -Ügyek, problémák világos felvázolása, okok és következmények megfontolása, és a különböző megközelítések előnyeinek és hátrányainak mérlegelése.
- Saját álláspont meggyőző kifejtése, kérdések megválaszolása és reagálás az ellenérvekre.
- Összetett információ és tanács megértése, részletes információ átadása és cseréje.
- A részletes instrukciók megbízható megértése, a partnerek bevonása a munkába, véleményük kikérése, hatékony együttműködés.
- Érvelés meggyőző nyelvhasználattal nézeteltérés, kártérítési ügy vagy egyéb probléma megoldásának során.
- Hatékony részvétel interjúban akár interjúkészítőként, akár interjúalanyként, a megvitatott téma segítség nélküli folyékony és jól felépített kifejtése, valamint a közbeszólások megfelelő kezelése.
- Beszélgetésben elhangzottak összegezése több forrásból származó információ esetén.
- Rákérdezés az elhangzottakra, a megértés ellenőrzése és a homályos pontok tisztázása céljából.
- Kontextuális, grammatikai és lexikai jelek használata az attitűdök, hangulatok és szándékok kikövetkeztetéséhez és a folytatás előrevetítéséhez.
- Megfelelő kommunikációs eszközök kiválasztása megjegyzései megfelelő bevezetéséhez, annak érdekében, hogy átvegye a szót, vagy időt nyerjen, és magánál tartsa a szó jogát, amíg gondolkodik.
- Saját gondolatok hatékony kapcsolása a többi beszélőéhez.
- Széles körű szókincs birtoklása és a hiányok körülírással és elkerülő stratégiák használatával való pótlása.
- Rugalmas és hatékony nyelvhasználat társasági célokra, beleértve az érzelmeket kifejező, humoros és célzásokat tartalmazó nyelvhasználatot is.
- A szóbeli interaktív vizsgálóhoz szükséges kommunikációs stratégiák ismerete és alkalmazása.

Szövegfajták, szövegforrások:

Személyes és telefonos társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciós és informális párbeszéd, utasítás, interjú, vita

Fejlesztési egység: összefüggő beszéd**Előzetes tudás:**

B2 szint, azaz a tanuló

- világosan és kellő részletességgel fejezi ki magát számos témában;
- ki tudja fejteni véleményét valamilyen aktuális témáról úgy, hogy részletezni tudja a különböző lehetőségekből adódó előnyöket és hátrányokat;
- mondanivalója létrehozásakor megtervezi, hogy mit és milyen eszközökkel mondjon;
- összefüggő beszéd megvalósításakor képes eltérni az előre elkészített szövegektől.

A fejlesztés célja, hogy a tanuló legyen képes:

- folyékonyan, természetes módon, majdnem erőfeszítés nélkül kifejezni magát;
- adjon részletes leírást és bemutatást összetett témákról, fejtse ki az egyes alpontokat és zárja le megfelelően a beszédét;
- a beszéd menetének teljes megszakítása nélkül kerülje ki a felmerülő problémát, és fogalmazza át mondanivalóját;
- az érettségi részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben legyen képes önálló beszéd létrehozására, önálló témakifejtésre.

Fejlesztés tartalma:

- Részletes leírás és bemutatás összetett témákkal kapcsolatban.
- Altémák kifejtése és összekapcsolása, a beszéd megfelelő befejezése.
- Részletes információk pontos átadása, eljárások lebonyolításának részletes leírása.
- Több forrásból származó információ és érvek összefoglalása.
- Világos, jól szerkesztett előadás tartása összetett témában.
- A gondolatok alátámasztása adatokkal, érvekkel és példákkal.
- Bejelentések megfogalmazása folyékonyan, szinte erőfeszítés nélkül.
- A jelentés finomabb árnyalatainak kifejezése hangsúllyal és hanglejtéssel.
- Előadás közben a közbeszólások kezelése, kérdések megválaszolása természetes módon.
- Mondandó megtervezése, eszközök kiválasztása.
- A hallgatóságra tett hatás figyelembevétele.
- A felmerülő probléma kikerülése a beszéd menetének teljes megszakítása nélkül, és a mondanivaló átfogalmazása.
- A nyelv természetes, rugalmas, gördülékeny, érzelmeket kifejező, humoros és célzásokat tartalmazó használata.
- Széles körű szókincs kialakítása, a hiányok kompenzálása átfogalmazással, vagy elkerülő stratégiák alkalmazásával.

Szövegfajták, szövegforrások:

Leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadások, prezentációk (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, hallgatóság előtti megnyilvánulás (előadás iskolában, szórakoztatás, bemutató, stb.) párbeszéd és társalgás, nyilvános viták és eszmecsere, telefonbeszélgetés, informális tolmácsolás ismerősöknek, elpróbált szerep eljátszása, versek, dalszövegek

Fejlesztési egység: olvasott szöveg értése**Előzetes tudás:**

B2 szint, azaz a tanuló már képes

- elolvasni azokat a cikkeket és jelentéseket, amelyek aktuális, jelenkori problémákkal foglalkoznak, és szerzőjük álláspontját vagy véleményét fejtik ki;
- megérti a kortárs irodalmi prózai szövegeket.

A fejlesztés célja, hogy a tanuló legyen képes:

- minden részletükben megérteni hosszú és összetett szövegek széles körét;
- határozza meg gyorsan bármilyen szöveg tartalmát és fontosságát, találja meg a lényeges részleteket;
- értse meg a szöveg részleteit, ismerje fel az attitűdöket és érzéseket;
- legyen képes az érettségi vizsga követelményeiben leírt szövegek általános vagy részinformációinak megértésére.

Fejlesztés tartalma:

- Hosszú és összetett szöveg részleteinek megértése.
- Magánjellegű vagy tanulmányokhoz kapcsolódó szövegek megértése.
- Társadalmi, tanulmányi és magánéletben előforduló autentikus szövegek megértése.
- Időnkénti szótárhasználattal bármilyen levelezés, gépekkel/eljárásokkal kapcsolatos összetett útmutatás megértése.
- Hírek, cikkek és beszámolók gyors átolvasása bármilyen témakörben annak eldöntésére, hogy érdemes-e a szöveget alaposabban is tanulmányozni.
- Hosszú és összetett szövegekben a lényeges részletek megtalálása.
- Az adott feladat megoldásához szükséges információk kikeresése a szövegből.
- Az apró részletek, érzések, attitűdök, valamint a burkolt és kifejtett vélemények felismerése.
- Számos szövegfajta felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során.
- Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során.

Szövegfajták, szövegforrások:

Utasítások, instrukciók, összetett használati útmutatók, tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), tájékoztató táblák, utcai- és filmfeliratok,

játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, elektronikus informális műfajok, pl. blog, fórum, bejegyzések közösségi oldalakon stb., újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes honlapok, internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, tantárgyakkal kapcsolatos tudományos szövegek, cikkek, publicisztikai írások, elbeszélő szövegek, modern szépirodalmi szövegek, forrásirodalom

Fejlesztési egység: íráskészség

Előzetes tudás:

B2 szint, azaz a tanuló már képes

- A tanuló képes főbb vonalaiban és egyes részleteiben is megérteni a köznyelvi beszédet a számára ismerős témákról.
- Képes önállóan boldogulni, véleményt mondani és érvelni a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is. Stílusában és regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.
- Ki tudja magát fejezni a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével az ismerős témakörökben. Beszéde folyamatos, érthető, a főbb pontok tekintetében tartalmilag pontos, stílusa megfelelő.
- Több műfajban képes részleteket is tartalmazó, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi és elvontabb témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban megjelennek műfaji sajátosságok és különböző stílusjegyek.
- Képes megérteni a gondolatmenet lényegét és egyes részinformációkat a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törően megfogalmazott szövegekben.

A fejlesztés célja, hogy a tanuló legyen képes:

- világos, részletes szövegeket írni számos témakörben
- több forrásból származó adatokat és érveket összegezni és értékelni, a fontos gondolatokat érthetően közölni
- tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzeneteket, információt közlő feljegyzéseket/üzeneteket írni a mindennapi életében szerepet játszó embereknek
- híreket, nézeteket kifejtteni, reagálni mások nézeteire
- esszét, beszámolót, riportot, film-, könyv-, színdarab ismertetőt írni
- a különböző érzelmi fokozatokat kifejezni és az események és élmények személyes jelentőségét kiemelni levelezésben
- megjegyzéseket megfogalmazni a levelezőpartner híreivel és nézeteivel kapcsolatban
- kreatív, önkifejező műfajokkal kísérletezni (pl. vers, elbeszélés, történet írása, illetve átírása)
- gondolatokról és problémamegoldásokról értékelést készíteni
- részletes leírást készíteni valóságos vagy képzelt eseményekről és élményekről

- érvelést rendezetten kifejteni egy bizonyos nézőpont mellett vagy ellen, a különböző alternatívák előnyeit és hátrányait kifejteni
- a lényeges pontokat és alátámasztó gondolatokat hangsúlyozni, a több forrásból származó információkat és érveket szintetizálni
- a gondolatok közötti kapcsolatot világosan, összefüggően jelölni, az adott műfaj hagyományait követni

Fejlesztés tartalma:

- levelek, cikkek, beszámolók, történetek világos, a szöveget jól definiált tartalmú bekezdésekre tagolva (bevezetés, kifejtés, lezárás)
- kötőszavak, kifejezések hatékonyan használata a szöveg logikájának megvilágítására és a könnyebb megértés támogatására
- saját írásmű tudatosan ellenőrizése, javítás; a félreértést okozó hibák helyesbítése
- a szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok kompenzálása körülírással és átfogalmazással
- a mondanivaló alátámasztása vizuális eszközökkel (pl. rajz, ábra, diagram, térkép)
- az írásmű stílusának magabiztosan megválasztása, a formális, neutrális és informális stílus stíluselemeinek alkalmazása
- a nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata

Szövegtípusok, szövegforrások:

- hagyományos és elektronikus képeslapok,
- személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek,
- e-mailek vagy internes profilok.
- tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek;
- személyes információt, tény, ill. tetszést/nemtetszést kifejező üzenetek,
- internetes bejegyzések;
- egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók.
- egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék;
- rövid jellemzések.
- rövid leírások; jegyzetek;
- riportok, cikkek,
- esszék.

Értékelési rendszer:

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák /egyetemek pedagógiai programja tartalmazza.

Értékelési szempontok: minden készséget, illetve a nyelvhelyességet is külön-külön értékeljük.

Az értékelés módjai:

- önértékelés (Portfolio)
- társértékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

HELYI TANTERV

BIOLÓGIA

9–10. évfolyam

A gimnáziumban megvalósuló biológiatanítás célja, hogy az általános iskola 7–8. évfolyamán megszerzett ismeretekre, készségekre és képességekre építve a tanulókkal megismertesse az élő természet működését, annak legfontosabb törvényszerűségeit, tudatosítsa az ember és környezetének és egészségének elválaszthatatlan kapcsolatát, valamint – a többi tantárggyal együtt – kialakítsa az új ismeretek önálló megszerzésének igényét.

Az egyik legfontosabb nevelési cél, hogy a tanulók érzékenyek legyenek környezetük, szervezetük változásaira, lássák sérülékenységet és az emberi felelőtlenség, egészségtelen életvitel következményeit. Alakuljon ki bennük környezetük és egészségük védelmének igénye. A gimnáziumban az általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés-oktatás folyik. Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, problémakezelési módokkal, hatékony tanítási-tanulási módszerekkel készíti fel a tanulókat arra, hogy a tudás – az állandó értékek mellett – mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is, így átfogó céljaival összhangban kialakítja a tanulóknál az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet. A témakörök a mindenki által megszerezhető és a mindennapi életben alkalmazható tudás és képességek mellett előkészítik a 11–12. évfolyamokon választható biológia tanulmányokat is.

A tantárgy tanulása során alkalmazott sokszínű tevékenységek (kísérletek, megfigyelések, terepen történő vizsgálódások, a megfigyelések rajzos és digitális feldolgozása, értékelése, felmérések készítése, az alapvető elsősegélynyújtás elsajátítása, gyakorlása, tudósok életének megismerése, kutatása) során a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat.

A helyi tanterv óraszámai

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9.	3	108
10.	2	72

A 9–10. évfolyamon a biológia tantárgy órászáma: 180 óra.

Kompetenciák

A biológia tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A biológiai megfigyelések és kísérletek alapján a tanuló átéli a tudásszerzés aktív folyamatát, míg a tudás alkalmazhatóságának tapasztalata az önirányító tanulás képességét erősíti. Tantárgyhoz kapcsolódó, napról napra frissülő információk keresése, az ezekre a forrásokra épített tanulás fejleszti az önálló tanulás képességét.

A kommunikációs kompetenciák: A természet megfigyelése és a tapasztalatok megfogalmazása fejleszti a tanuló szókincsét, anyanyelvi kifejezőkészségét. Az élő rendszerek és életjelenségek ábrák, képek, mozgóképek formájában is vizsgálhatók, ez fejleszti a képzeletet, a képek és a nyelvi kifejezésmódok közötti átalakítás képességét. A csoportos, interaktív tanulási helyzetek a vélemények felszínre hozását, a tudás közös építését és megosztását segítik.

A digitális kompetenciák: A közvetlen tapasztalatszerzés mellett a tanuló digitális forrásokból szerezhet információkat a természeti környezetéről. A könyvtári és egyéb adatbázisokban végzett célzott keresése kiegészül a tárolás, rendezés és átalakítás műveleteivel. Megfelelő tanári támogatással a tanuló maga is alkotóvá válhat, személyre szabott tananyagokat hozhat létre, eredményeit megoszthatja társaival.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A biológiai vizsgálatok során a tanuló alkalmazza az analitikus és a szintetizáló gondolkodás műveleteit, összehasonlítja a különféle állapotokat és következtet a változások, folyamatok és egyensúlyok kialakulására. Az elvégzett megfigyelések és kísérletek számos egyedi jelenséget tárnak fel, ezek tanulságainak levonásához az induktív gondolkodás képességét is fejleszteni kell. A megismert biológiai elméletek alkalmazása többféle kontextusban, pl. a fenntarthatóság, a biotechnológia vagy az egészség összefüggésében, deduktív gondolkodás útján történhet. A biológiai jelenségek leírása gyakran csak statisztikai szemlélettel lehetséges, a sokféleségben rejlő azonosságok és különbségek összehasonlítása az analógiás gondolkodást fejleszti. Az élet egymásra épülő szerveződési szintjeinek megértése rendszerszintű, komplex gondolkodást igényel.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: Az ember biológiai és társadalmi lény, a biológia tanulása hozzásegít e kettősség tudatos szemléletéhez. A tanuló felismeri az öröklött és a szerzett tulajdonságaiban rejlő lehetőségeit, a testi és szellemi képességek kibontakoztatásának személyes felelősségét. Az önismeret fejlesztését szolgálják az interaktív tanulási formák, a fejlesztő szemléletű ön- és társértékelés. A tanuláshoz nyújtott megfelelő tanári támogatás, az egymástól tanulás növeli a közösségi összetartozás érzését, a segítség adásának és elfogadásának képességét.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az élő természeti környezetből érkező érzelmi hatások befogadása, ezek kreatív alkotásokban történő kifejezése segíti a biológia nevelési céljainak elérését.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A mezőgazdaság, az élelmiszeripar, az orvostudomány és a gyógyszeripar a folyamatos innovációra épül, az erre való felkészítés a biológia tanulásának is feladata.

Értékelési elvek

A tanuló munkájának értékelése során meg kell vizsgálni, hogy milyen mélységben sajátította el a biológia nyelvezetét, milyen mértékben alakult ki a problémafelvető és megoldó képessége elméleti és gyakorlati területen, felismeri-e a tudományterület gyakorlati alkalmazásának fontosságát, képes-e megfogalmazni az ok-okozati összefüggéseket. Az

eredményes továbbhaladás fontos feltétele a tanulók tudásának folyamatos ellenőrzése és értékelése. A biológia órákon értékeljük a tanulók szóbeli, írásbeli teljesítményét.

A szóbeli megnyilvánulások lehetnek feleletek, hozzászólások, ábraelemzések, kiselőadások, stb.... Az írásbeli számonkérés feladatlapok, tesztek formájában történik. Ezen kívül gyakorlati problémák megoldását, versenyeken való szereplést is értékelünk.

A témakörök áttekintő táblázata

Nat témakör	Témakör neve		Javasolt óraszám
1. A biológia kutatási céljai és módszerei	A biológia tudománya		3
2. Az élet eredete és szerveződése	Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei		10
	A sejt és a genom szerveződése és működése		12
	Sejtek és szövetek		10
	Élet és energia		8
	Az élet eredete és feltételei		4
4. Öröklődés és evolúció	A változékonyság molekuláris alapjai		12
5. A biotechnológia módszerei és alkalmazása	Egyszintű öröklődés		12
	A biológiai evolúció		10
6. Az ember szervezete és egészsége	Az emberi szervezet felépítése és működése	I. Testkép, testalkat, mozgásképesség	6
		II. Anyagforgalom	10
		III. Érzékelés, szabályozás	12
	Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai		7
	A viselkedés biológiai alapjai, a lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése		11
	Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás		10
3. Az életközösségek jellemzői és típusai	Az élőhelyek jellemzői, alkalmazkodás, az életközösségek biológiai sokfélesége		12
7. A bioszféra egyensúlya, fenntarthatóság	A Föld és a Kárpát-medence értékei		10
	Ember és bioszféra – fenntarthatóság		11

	Összes óraszám:	170

Gimnáziumunkban az alábbi bontásokat alkalmazzuk:

9. évfolyam

heti óraszám: 3

tanítási hetek száma: 36 (108 tanóra)

TÉMAKÖR	JAVASOLT ÓRASZÁM
1. A biológia tudománya (1.)	3 óra
2. Az élővilág egysége, felépítés és működés alapelvei (2.)	10 óra
3. Élet és energia (2.)	8 óra
4. Sejtek, szövetek, szervek (2.)	10 óra
5. A sejt és a genom szerveződése és működése (2.)	12 óra
6. Az élet eredete és feltételei (2.)	4 óra
7. A biológiai evolúció (4.)	10 óra
8. Az élőhelyek jellemzői, alkalmazkodás, az életközösségek biológiai sokfélesége (3.)	12 óra
9. A Föld és a Kárpát-medence értékei (7.)	10 óra
10. Ember és bioszféra-fenntarthatóság (7.)	11 óra
Új ismeret feldolgozására felhasznált összes óraszám:	90 óra
Szabadon felhasználható óraszám:	18 óra

10. évfolyam

heti óraszám: 2

tanítási hetek száma: 36 (72 tanóra)

TÉMAKÖR	JAVASOLT ÓRASZÁM
I. Az emberi szervezet	
1. Testkép,mozgás..(6.)	6 óra
2. Anyagforgalom (6.)	10 óra
3.Érzékelés , szabályozás (6.)	12 óra
4. Az emberi nemek, szaporodásbiológia (6.)	6 óra
II. A változékonyság molekuláris alapjai, sejt és genom	
1. Biotechnológia (4., 5.)	12 óra
2. Egyedszintű öröklődés (4.)	8 óra
III. Lelki egyensúly és a testi állapot (6.)	8 óra
IV. Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás (6.)	8 óra

Új ismeret feldolgozására felhasznált összes óraszám:

70 óra

Szabadon felhasználható óraszám:

2 óra

A témakörök megnevezése után a zárójelbe tett számok a Nemzeti alaptanterv által meghatározott témaköröket jelölik.

A javasolt feldolgozáshoz képest a sorrendiségen változtattunk, a 10. évfolyamon az óraszámok esetében tértünk el a helyi adottságok és szakmai okok miatt.

A tematikai egységek tanítási eredményei, feladatai és tevékenységei

1. Témakör: A biológia tudománya

ÓRASZÁM: 3 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a biológiai kutatások alapvető céljait, legfontosabb területeit, értékeli az élet megértésében, az élővilág megismerésében és megóvásában játszott szerepét;
- példákkal igazolja a biológiai ismereteknek a világképünk és a technológia fejlődésében betöltött szerepét, gazdasági és társadalmi jelentőségét;
- ismeri a tudományos és áltudományos közlések lényegi jellemzőit, ezek megkülönböztetésének képességét életvitelének alakításában is alkalmazza.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A biológiai kutatások alapvető céljainak, világképünket és mindennapi életünket alakító eredményeinek tudománytörténeti példákkal való bemutatása
- A tudományos vizsgálatok menetének ismerete, vizsgálatokban való tudatos alkalmazása és nyomon követése kísérletelemzésekben
- A biológiai vizsgálatok során alkalmazható, egyszerűbb laboratóriumi és terepmunkára alkalmas eszközök ismerete, vizsgálatok esetében a megfelelő kiválasztása és használata
- A tudományos gondolkodás műveleteiről szerzett alapszintű ismeret, a műveletek alkalmazásában való jártasság, adott probléma esetén a célravezető módszer kiválasztása és alkalmazása
- Az ismeretszerzésben és a problémamegoldásban a másokkal való együttműködés fontosságának felismerése, a közös munkában való aktív szerepvállalás
- Tényekre alapozott, koherens érvelés, véleményalkotás és mások meghallgatásának képessége

- Kísérleti megfigyelések, mérési és statisztikai adatok megfelelő rögzítése, rendezése és feldolgozása, az ebből levonható következtetések és további kutatási kérdések megfogalmazása
- A modern biológia kulcsterületeinek, ezek technológiai lehetőségeinek ismerete, a kutatás és alkalmazás etikai, társadalmi-gazdasági kérdéseiben véleményalkotási és vitaképesség
- A népszerűsítő és a tudományos igényű információs forrásokról való tájékozottság, az álhírek, áltudományos közlések felismerése, velük szemben tényekre alapozott kritikai érvelés.

Fogalmak

kutatási kérdés, hipotézis, kísérlet, kísérleti változó, valószínűség, rendszerbiológia, molekuláris biológia, biotechnológia, bioetika, bioinformatika, bionika

Javasolt tevékenységek

- A tudományos gondolkodás műveleteinek tudatos alkalmazása konkrét példán és/vagy egy tudós munkásságának bemutatásán keresztül
- A hétköznapi és a tudományos megfigyelés összehasonlítása, konkrét példa bemutatása
- Strukturált, félig strukturált vagy nem strukturált (a csoport készségszintjétől függően) biológiai kísérlet kivitelezése, jegyzőkönyv készítése, a kísérleti eredmények értékelése és publikálása
- Irányított kutatási terv elkészítése, hipotézis önálló felállítása, a függő és független változók megállapítása, projektmunka elkészítése
- Biológiai kutatóintézet (valós vagy virtuális) meglátogatása, beszámoló készítése a kutatási területekről és módszerekről
- Egy-egy tudós megszemélyesítésével kerekasztal-beszélgetés egy tudományos problémáról
- Természettudományos ismeretterjesztő folyóiratok cikkeinek feldolgozása, kivonat, reflexió írása

2. Témakör: Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei

ÓRASZÁM: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni;
- tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza kémiai felépítésükkel.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A szerveződési szintek hierarchikus és rendszerszemléletű elvének felismerése a tanulók által ismert, felidézett társadalmi, gazdasági, technológiai vagy természeti rendszerek példái alapján
- Az energiáról meglévő tanulói tudás felszínre hozása, az energiafajták és átalakítási módok áttekintése példák alapján, a fény, a kémiai és a biológiai energia összefüggésbe hozása
- Az információról meglévő tanulói tudás felszínre hozása, a sokféleséggel és a rendezettséggel való kapcsolat felismerése mindennapi példák és természeti jelenségek értelmezése alapján
- A szervetlen és a szerves anyagok közötti kapcsolat tudománytörténeti, technológiai és biológiai szempontú értelmezése, az élet szénelapúsága
- Az optimális enzimműködés kísérletes bemutatása, az enzimműködés és az anyagcserezavarok kapcsolatának példákkal való bemutatása
- Biogén elemek kimutatása, következtetések levonása
- A víznek az élet szempontjából kitüntetett szerepe melletti érvelés
- A makromolekulák és monomerjeik felépítése és funkciója közötti kapcsolatok sokoldalú elemzése
- A szabályozottság elvének elmélyítése mindennapi életből vett technológiai példák alapján, a szabályozott állandó állapot jelentőségének felismerése

Fogalmak

rendszer, szerveződési szint, egymásba épülés, biológiai energia és ATP, biogén elem, víz, makromolekulák, enzimek, sokféleség és információ, fehérjeszerkezet, vezérlés és szabályozás

Javasolt tevékenységek

- Biogén elemek kimutatása növényi és állati eredetű szervekből (levél, csont)
- Szerves makromolekulák kimutatása (pl. Biuret-próba, Fehling-reakció)

- Enzimműködés vizsgálata (pl. keményítő-nyálamiláz) különböző környezeti feltételek (változó beállítások) között
- A fehérjék szerkezetét befolyásoló tényezők vizsgálata (pl. tojásfehérje-oldattal)
- Diffúzióval és ozmózissal kapcsolatos kísérletek elvégzése és/vagy értelmezése
- Programvezérelt, automatizált technológiai rendszerek (pl. klíma, mosógép, ABS fékrendszer stb.) keresése és elemzése, összehasonlítása az élő rendszerek valamely részműködésével, a szabályozás és vezérlés közötti különbségek megbeszélése

3. TÉMAKÖR: A sejt és a genom szerveződése és működése

ÓRASZÁM: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ábrák, animációk alapján értelmezi és biológiai tényekkel alátámasztja, hogy a vírusok az élő és élettelen határán állnak;
- a felépítés és működés összehasonlítása alapján bemutatja a sejt szerkezetének két fő típusának közös jellemzőit és alapvető különbségeit, értékeli ezek jelentőségét;
- tényekkel igazolja a baktériumok anyagcseréjének sokfélesége, gyors szaporodása és alkalmazkodóképessége közötti összefüggést;
- felismeri az összetett sejt típus mikroszkóppal megfigyelhető sejtalkotóit, magyarázza a sejt anyagcsere-folyamatainak lényegét, igazolja, hogy azok a környezettel folytonos kölcsönhatásban mennek végbe;
- ismeri az örökítőanyag többszintű szerveződését, képek, animációk alapján értelmezi a sejtekben zajló biológiai információ tárolásának, átírásának és kifejeződésének folyamatait;
- tudja, hogy a sejtekben és a sejtek között bonyolult jelforgalmi hálózatok működnek, amelyek befolyásolják a génműködést, és felelősek lehetnek a normál és a kóros működésért is;
- összehasonlítja a sejtosztódás típusait, megfogalmazza ezek biológiai szerepét, megérti, hogy a soksejtű szervezetek a megtermékenyített petesejt és utódsejtjei meghatározott számú osztódásával és differenciálódásával alakulnak ki;
- ismeri az őssejt fogalmát, különféle típusait, jellemzőit, különbséget tesz őssejt és daganatsejt között;
- felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejt ciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A vírusok felépítése, szaporodása és a megbetegedések közötti összefüggések felismerése egy konkrét betegség (pl. influenza) kapcsán, a betegségek megelőzési és gyógyítási lehetőségeinek számbavétele, tévképzetek eloszlatása

- A prokarióta és eukarióta sejtípusok összehasonlítása, a felépítés, működés és alkalmazkodás főbb összefüggéseinek bemutatása
- Az eukarióta sejtípusok kialakulását magyarázó elmélet bizonyítékainak ismertetése
- A főbb sejtalkotók mikroszkópos képének tanulmányozása, felépítésük egyszerű lerajzolása és működésük bemutatása, a működések összekapcsolása a szervezetszintű folyamatokkal
- A génműködés alapelveinek megértése: aktív és nem aktív régiók, gének bekapcsolása, kikapcsolása, módosítása
- Az őssejt és a differenciált sejt összehasonlítása génaktivitás alapján, a különbség felismerése őssejt és daganatsejt között
- A sejtciklus biológiai szerepének, szakaszainak és szabályozásának megértése, a daganatelnnyomó és DNS-javító fehérjék létezése, a programozott sejthalál szerepe.
- A sejtosztódás egyes típusainak értelmezése, biológiai szerepének összekapcsolása az emberi sejtek, szervek működésével (őssejtek, differenciált sejt, sebgyógyulás, ivarsejtképzés)
- A sejten belüli és a sejtek közötti jelforgalmi hálózatok biológiai jelentőségének felismerése egy-egy egyszerűbb példa alapján
- Felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejtciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért

FOGALMAK

vírus, baktérium, prokarióta, eukarióta, gén, kromoszóma, fehérjeszintézis, sejtciklus, sejtosztódás, őssejt, differenciált sejt, mitózis, meiózis, jelforgalom, biológiai hálózat, daganatképződés, rák, GMO

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Prokarióta és eukarióta sejt összehasonlítása ábrák, mikrofotók és mikroszkópi metszetek alapján
- Baktériumok izolálása táptalajra a környezetből és emberi bőrről, a tenyészet inkubálása, telepek morfológiai vizsgálata
- Kromoszóma felépítésének modellezése
- A mitózis és a meiózis osztódási folyamatának ábrákon, mikrofotókon és/vagy mikroszkópi metszeteken történő összehasonlítása, értelmezése
- A sejtciklust és a biológiai információ másolását, átírását és kifejeződését bemutató animációk elemzése
- A géntechnológiai eljárások néhány bioetikai kérdésének megvitatása
- Forrásfelkutatás a számítógépes módszerek és a rákkutatás kapcsolatára
- A daganatos betegségekről szóló hiteles webes tájékoztató oldalak információinak értelmezése

- Kiselőadás védőoltásokról, vírus és baktérium okozta betegségekről, a mikroszkóp felfedezésének és alkalmazásának történetéről, egy-egy meghatározó kutató munkásságáról
- Fertőtlenítési és sterilizálási eljárások korszerű eljárásainak megismerése, Semmelweis Ignác munkásságának rövid megismerése (kiselőadás, kisfilm stb. formájában)

4. TÉMAKÖR: Sejtek és szövetek

ÓRASZÁM: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- fénymikroszkópban, ábrán vagy fotón felismeri és jellemzi a főbb állati és növényi szövettípusokat, elemzi, hogy milyen funkciók hatékony elvégzésére specializálódtak.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A többsejtű életforma alapvető jellemzőinek azonosítása, az ebben rejlő (evolúciós) előnyök felismerése, megfogalmazása
- A (transzmissziós) fénymikroszkóp működési elvének ismerete, a nagyítás és a felbontóképesség értelmezése, a mikroszkóp alapbeállításának képessége, mikrofotó készítése mobiltelefonnal
- Növényi metszetek, preparátumok készítése, fénymikroszkópos vizsgálata, rajzok, fotók készítése és rendszerezése
- A növényi szövetek alaptípusainak megkülönböztetése, a sejttani jellemzők és a szövettípus biológiai funkciója közötti összefüggés érvekkel való bizonyítása
- A zárvatermő növények szerveinek ismerete, a gyökér, a szár a levél és a virág jellegzetes szöveti felépítésének azonosítása
- A különféle emberi (állati) szövetek sejttípusainak kialakulására vezető differenciálódási folyamat elvi értelmezése, egy konkrét példán (pl. vérésejtek képzése) való bemutatása
- Állati vagy emberi szövetekről, szervekről készült metszetek fénymikroszkópos vizsgálata vagy fotókon való összehasonlítása és jellemzése
- Az emberi szövetek alaptípusainak (hám-, kötő- és támasztó-, izom-, ideg-) jellemzése a felépítés és működés kapcsolatba hozásával, néhány fontosabb altípus elkülönítése
- A gyógyászatban alkalmazott diagnosztikus szövettani vizsgálatok céljának, egy-egy módszerének ismerete, a daganatos betegségek felismerésében játszott szerepének értékelése

FOGALMAK

osztódó és állandósult (növényi) szövetek, őssejt fogalma és típusai, daganatsejt, embrionális fejlődés, hám-, kötő- és támasztó-, izom-, idegszövet

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A (transzmissziós) fénymikroszkóp felépítésének és működésének megbeszélése, alkalmazásának gyakorlása
- Növényi szövetek mikroszkópos vizsgálata önálló metszetkészítéssel, rajzolás és fotózás mobiltelefonnal
- Növénytani szervpreparátumok főbb szövettípusainak tanulmányozása, jellemzése
- Állati szövetek mikroszkópos vizsgálata, rajzolás és fotózás mobiltelefonnal
- Állattani preparátumok főbb szövettípusainak tanulmányozása, jellemzése
- Daganatos elváltozásokról, diagnosztikáról, kezeléssel kapcsolatban előadás, csoportmunka

5. TÉMAKÖR: Élet és energia

ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és példákkal bizonyítja az élőlények szén- és energiaforrásainak különféle lehetőségeit, az anyagcseretípusok közötti különbséget;
- vázlatrajzok, folyamatábrák és animációk alapján értelmezi a biológiai energiaátalakítás sejtszintű folyamatait, azonosítja a fotoszintézis és a sejtlégzés fő szakaszainak sejten belüli helyét és struktúráit, a fontosabb anyagokat és az energiaátalakítás jellemzőit;
- a sejtszintű anyagcsere-folyamatok alapján magyarázza a növények és állatok közötti ökológiai szintű kapcsolatot, a termelő és fogyasztó szervezetek közötti anyagforgalmat;
- a valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A fotoszintézis biológiai szerepének érvekkel való igazolása, a folyamat alapegyenletének ismerete, fő szakaszainak elkülönítése
- Az erjesztés és a sejtlégzés megkülönböztetése, az erjesztés biológiai előfordulásának és technológiai alkalmazásának ismerete, példákkal való igazolása
- A sejtlégzés biológiai szerepének érvekkel való igazolása, a folyamat alapegyenletének ismerete, fő szakaszainak elkülönítése
- Folyamatábrák elemzése és készítése a fotoszintézis és a (sejt)légzés fő szakaszairól, a folyamatok vizualizálása és értelmezése
- Kísérletek tervezése, elvégzése a fotoszintézis és a (sejt)légzés vizsgálatára, kutatási kérdések megfogalmazása, változók beállítása, adatok rögzítése és elemzése, következtetések levonása

- Az életközösségek anyag- és energiaforgalmának megértése, a szénkörforgás diagramon való ábrázolása, a sejtszintű folyamatokkal való kapcsolatba hozása

FOGALMAK

autotróf és heterotróf, kemotróf és fototróf, biológiai energia és ATP, fotoszintézis, erjedés, sejtlégzés, aerob és anaerob folyamat, szénkörforgás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Levél keresztmetszetének vizsgálata modell vagy ábra, illetve önállóan készített metszet alapján
- Gázcsere nyílások eloszlásának, nyitódásának és záródásának mikroszkópos vizsgálata (ozmózis)
- Színtestek azonosítása mikroszkópos vizsgálatokban, aktivitásuk vizsgálata a levél színén takarásos (árnyék) módszerrel
- Levélkivonat készítése, növényi színanyagok papírkromatográfiás vizsgálata
- A fotoszintézis mértékének a fény erősségétől, színétől való függését vizsgáló kísérletek tervezése és kivitelezése
- A szén-dioxid-mennyiség fotoszintézis intenzitására gyakorolt hatásának kísérleti vizsgálata
- A fotoszintézis során keletkező oxigén kimutatása
- Csírázás, illetve emberi légzés során keletkező szén-dioxid kimutatása meszes vízzel
- Keményítő kimutatása levélben
- Élesztőgombák alkoholos erjesztésének környezeti tényezőit vizsgáló kísérletek elvégzése
- Anyagcseretípusok vizsgálata hétköznapi példákon keresztül (baktériumok szerepe az élelmiszeriparban, mezőgazdaságban stb.)

6. TÉMAKÖR: Az élet eredete és feltételei

ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a földi élet keletkezését biológiai kísérletek és elméletek alapján magyarázza, erről megfogalmazza személyes véleményét is;
- megkülönbözteti a valódi és az ősbaktérium fogalmát, tudja, hogy ezek az élővilág két külön rendszertani csoportjába tartoznak, érti és tényekkel igazolja az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességét;
- biológiai és csillagászati tények alapján mérlegeli a földön kívüli élet valószínűsíthető feltételeit és lehetőségeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az élő állapot és kialakulásának magyarázása életkritériumok, a baktériumok sejtszerkezete alapján
- Az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességének példákkal való igazolása
- A Naprendszeren belüli és azon kívüli élet kutatási céljának, feltételezéseinek és eddigi eredményeinek ismerete

FOGALMAK

öslégkör, ősóceán, RNS-világ, prokarióta sejt, anaerob anyagcsere, cianobaktérium, UV-sugárzás és ózonpajzs, kozmikus sugárzás és földmágnesség, ősbaktérium, földön kívüli életlehetőségek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az élet kialakulására vonatkozó néhány elmélet összevetése vita során, önálló (tudományos érvekkel alátámasztott) vélemény megfogalmazása
- A Miller-kísérletet bemutató ábrák, videók keresése, a modellrendszerként való értelmezés és az eredmények kritikai elemzése kiselőadás vagy házi dolgozat formájában
- A sejtek kialakulása az ősóceánban – videó megtekintése, közös értelmezés
- Az ősbaktériumok egy-egy jellegzetes csoportját és élőhelyeét bemutató kiselőadás készítése (pl. Yellowstone parki hőforrások baktériumai, Holt-tengeri sókedvelő baktériumok, mélytengeri kénalapú életformák)
- A földön kívüli élet kutatásáról szóló információk keresése, a célok, módszerek és eddigi eredmények összefoglalása (pl. üstökösszondák, Mars-kutatás, exobolygók felfedezése)

7. TÉMAKÖR: Az emberi szervezet felépítése és működése I. –

Testkép, testalkat, mozgásképesség

ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- kiegyensúlyozott saját testképpel rendelkezik, amely figyelembe veszi az egyéni adottságokat, a nem és a korosztály fejlődési jellegzetességeit, valamint ezek sokféleségét;
- az emberi test kültakarójának, váz- és izomrendszerének elemzése alapján magyarázza az ember testképének, testalkatának és mozgásképességének biológiai alapjait;
- elemzi az ember mozgásképességének biokémiai, szövettani és biomechanikai alapjait, ezeket összefüggésbe hozza a mindennapi élet, a sport és a munka mozgásformáival, értékeli a rendszeres testmozgás szerepét egészségének megőrzésében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az emberi szervek helymeghatározása a test anatómiai síkjai, tengelyei és irányai szerint
- Az emberszabású majmok, az előemberek, az ősemberek és a mai ember anatómiai jellemzőinek összehasonlítása, a fejlődési folyamat értelmezéseA bőr három fő rétegének megismerése és a rétegek funkcióinak elemzése, egészségtani vonatkozások
- Az ember helyváltoztató mozgását lehetővé tevő belső váz és az erre felépülő vázizomzat együttes működésének értelmezése modellek, animációk, képek alapján
- Az emberi csontváz három fő táján (fej, törzs, végtagok) elhelyezkedő csontok, a végtagok főbb izmainak megismerése, az anatómiai és élettani kapcsolatok elemzése, egészségtani vonatkozások
- A csontok, izmok együtműködésének biomechanikai értelmezése, modellezése

FOGALMAK

emberszabású majmok, előemberek, ősemberek, mai ember, bőr, bőrszín, bőrvizsgálat, fejbázis, törzsváz, végtagváz, hajlító- és feszítőizom, záróizmok, mimikai izmok, ízület, sportsérülések

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Összehasonlító vázlatrajz készítése az emberszabású majmok, előemberek, ősemberek és a mai ember koponyájának és fogzatának felépítéséről
- Az emberré válás folyamatát bemutató filmek, animációk megtekintése és elemzése
- Az emberi bőr felépítését bemutató ábrák, makettek vizsgálata
- Ujjlenyomatok összehasonlítása (pl. az osztályban tanulók vagy családtagok esetében)
- Kiselőadás, házi dolgozat készítése a napfény okozta hatások és a bőr működésének összefüggéséről

- A bőrre kerülő krémek, tisztálkodószerek összetételének elemzése, következtetések levonása
- Az emberi csontváz makettjének vizsgálata, a testtájak fő csontjainak és a kapcsolódás módjainak azonosítása
- Különböző ízülettípusok mechanikai modellezése, makettek készítése
- Izmok eredésének, tapadásának, a hajlító- és feszítőizmok mechanikai modellezése, makettek készítése
- Néhány jellegzetes sportmozgás (pl. futás, ugrás, dobás) mozgásszervi alapjának megbeszélése, a sportsérülések elkerülési lehetőségeinek megbeszélése, ellátásuk gyakorlati bemutatása

8. TÉMAKÖR: Emberi szervezet felépítése és működése II. - Anyagforgalom

ÓRASZÁM: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a táplálkozás, a légzés, a keringés és a kiválasztás szervrendszerének elemzése alapján magyarázza az emberi szervezet anyag- és energiaforgalmi működésének biológiai alapjait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az emberi tápcsatorna szakaszainak és azok felépítésének elemzése, a fontosabb élettani funkciók vizsgálata és összehasonlítása
- Az emberi táplálkozás mennyiségi és minőségi kritériumainak elemzése, az egészséges táplálkozás alapelveinek megismerése, az alkalmazás képességének fejlesztése
- Az emberi légzőszervrendszer felépítésének és működésének vizsgálata
- A légúti fertőzések típusainak és tüneteinek ismerete, a légszennyező anyagok egészségkárosító hatásainak elemzése
- Az emberi keringési rendszer felépítése és működésének vizsgálata, a gyakoribb betegségeinek elemzése
- Az emberi kiválasztó szervrendszer felépítése és szerepe a szervezet homeosztázisában, a húgyúti fertőzések tüneteinek ismerete, a művesekezelés elvének és alkalmazási módjának megismerése

FOGALMAK

bélcsatorna, légutak, légzőmozgások, légszennyezés, szív, keringési rendszer, vér, magas vérnyomás betegség, infarktusveszély, agyvérzés, kiválasztó szervrendszer

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A test belső szervei elhelyezkedésének tanulmányozása emberi torzó maketten
- Az emésztés és felszívódás helyéről és működéseiről folyamatra rajzolás

- Vércukorszint mérése, az eredmények értékelése
- A cukor-, zsír- és fehérjeemésztésre vonatkozó egyszerűbb biokémiai kísérlet elvégzése
- A keringési szervrendszer működésével összefüggő mérések (pl. vérnyomásmérés, pulzusszámmérések) elvégzése, következtetések levonása
- A légzési szervrendszer működésével összefüggő megfigyelések és egyszerűbb mérések elvégzése (pl. légzésszámváltozás, kilélegzett levegő CO₂-tartalma, vitálkapacitás-mérő készítése stb.)
- A dohányzás káros hatásainak megismertetése kiselőadások, tanulói prezentációk során, érveléssel a saját és mások egészségmegőrzése érdekében
- Emésztőenzimek működésének vizsgálata
- Az epe és mosogatószer hatásának összehasonlító vizsgálata
- Táplálkozási allergiák esetében alkalmazható étrendek készítése
- Élelmiszerek só- és cukortartalmának vizsgálata
- Az infarktus és az agyi keringési zavarok korai jeleinek összegyűjtése, összefoglaló esetleírások elemzése

9. TÉMAKÖR: Emberi szervezet felépítése és működése III. –

Érzékelés, szabályozás

ÓRASZÁM: 13 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az ideg-, hormon- és immunrendszer elemzése alapján magyarázza az emberi szervezet információs rendszerének biológiai alapjait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A bőr, a szem és a fül felépítése és érzékelő működésének vizsgálata, a leggyakoribb érzékszervi megbetegedések okainak és megelőzési lehetőségeinek áttekintése
- Reflextípusok megkülönböztetése, elvégzett reflexvizsgálatok értelmezése
- A hormonrendszer szabályozó szerepének értelmezése, az agyalapi mirigy, a mellékvese, a hasnyálmirigy és a pajzsmirigy által termelt hormonok hatásainak elemzése
- Az ember központi és környéki idegrendszerének megismerése konkrét példákon keresztül (pl. mozgásszabályozás, vérnyomás-szabályozás, a vércukorszint és a vér ozmotikus koncentrációjának szabályozása)
- Az emberi immunrendszer felépítésének és működésének elemzése animációk alapján, a fertőzés, a gyulladás, az allergia kialakulására vonatkozó tudományos cikkek elemzése, a betegségek kialakulásának megelőzésére, csökkentésére irányuló egyéni cselekvési lehetőségek számbavétele

FOGALMAK

mechanikai és hőérzékelés, reflex, látás, szemhibák és -betegségek; hallás, külső, középső, belső fül; egyensúlyozás, hormon, agyalapi mirigy, hasnyálmirigy, mellékvese, pajzsmirigy, központi és környéki idegrendszer, immunrendszer, immunválasz, kórokozó, antigén, antitest, védőoltás, gyulladás, allergia, bőrflóra, fertőzés, járvány

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Hideg- és melegpontok vizsgálata az emberi bőrfelszínen (páros gyakorlat)
- A bőr 1 cm²-nyi területén elhelyezkedő nyomáspontok vizsgálata (kétpontküszöb-térkép)
- A közel- és távollátás modellezése lencsékkel
- Vakfolt kimutatásának gyakorlása
- A csiga frekvenciafelfogó működésének modellezése
- Alapvető reflexműködéseink (pl. térdreflex, pupillareflex) vizsgálata
- Folyamatábra szerkesztése egy konkrét hormonális szabályozás megvalósulásáról
- Bemutató ábrák készítése (poszteren vagy számítógépes animáción) különböző szabályozási folyamatokról (pl: vérnyomás-, testhőmérséklet-, légzés-, vércukorszint-szabályozás stb.)
- Kiselőadás, poszter készítése a hormonális megbetegedésekről
- Az emberi immunrendszer felépítésének és működésének elemzése filmek, animációk és/vagy ábrák alapján
- Kiselőadások készítése történelmi és jelenkori világjárványokról, az okok és a megelőzési, védekezési módok feltárása
- Kiselőadások készítése a hazai kötelező védőoltások szerepéről és azok hiánya miatt kialakuló betegségekről

10. TÉMAKÖR: Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai

ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a férfi és a női nemi szervek felépítését és működését, a másodlagos nemi jellegeket és azok kialakulási folyamatát, ismereteit összekapcsolja a szaporító szervrendszer egészségtanával;
- biológiai ismereteit is figyelembe véve értékeli az emberi szexualitás párkapcsolattal és tudatos családtervezéssel összefüggő jelentőségét;
- megérti a fogamzásgátlók hatékonyságáról szóló információkat, a személyre szabott, orvosilag ellenőrzött fogamzásgátlás fontosságát;

- ismeri a fogamzás feltételeit, a terhesség jeleit, bemutatja a magzat fejlődésének szakaszait, értékeli a terhesség alatti egészséges életmód jelentőségét;
- felsorolja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, magyarázza, hogyan és miért változik a szervezetünk az életkor előrehaladásával, értékeli a fejlődési szakaszok egészségvédelmi szempontjait, önmagát is elhelyezve ebben a rendszerben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az emberi nemek kromoszómák (X, Y) általi meghatározottságának ismerete
- A nemi jellegek és működések hormonok általi szabályozottságának megértése, a főbb hormonok és hatásaik azonosítása
- Az elsődleges és másodlagos nemi jelleg fogalmi értelmezése, biológiai szempontú leírása
- A női és a férfi szaporodási szervrendszer szerveinek (külső és belső nemi szervek) megismerése, a felépítés és a működés összekapcsolása
- A menstruációs ciklus hormonális szabályozásának értelmezése
- Az emberi szexualitás, a nemi kapcsolatok biológiai alapjainak megismerése, a szexualitás egyéni boldogsággal, párkapcsolatokkal összefüggő funkcióinak megbeszélése
- A biztonságos nemi élet fontosságának felismerése, a nemi betegségek megelőzési módjainak megismerése, a nemi higiénia gyakorlati szempontjainak áttekintése
- A családtervezésről meglévő előzetes tudás felszínre hozása, etikai szempontú megbeszélése
- Mechanikai és hormonális fogamzásgátlás mechanizmusainak értelmezése és elemzése
- A fogamzás feltételeinek, folyamatának megismerése, a terhesség kezdeti jeleinek megbeszélése, a terhességi vizsgálatok biológiai hátterének értelmezése
- A terhességi szűrővizsgálatok formáinak megismerése és összehasonlítása
- A várandósság alatti élettani, hormonális változások értelmezése és elemzése
- Az embrionális és a magzati fejlődés biológiai történéseinek elemzése, a folyamatok anatómiai és időbeli elhelyezése
- A szülés szakaszai, a folyamat során végbemenő élettani változások, működések elemzése
- A születés utáni egyedfejlődés főbb szakaszainak vázlatos áttekintése, a jellegzetes élettani és pszichikai változások azonosítása
- A gyermekek megfelelő testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését biztosító családi és társadalmi hatások megbeszélése
- A gyermekgondozás társadalmi szinten kialakult segítő szolgálatainak és egyéb formáinak áttekintése, a gyermekorvosi és a védőnői hálózat működésének megismerése

- A veleszületett rendellenességek biológiai hátterének értelmezése, a gyakoribb formák bemutatása, az ezzel kapcsolatos genetikai és magzati vizsgálati lehetőségek áttekintése

FOGALMAK

nemi kromoszómák, nemi jellegek, ivari őssejtek, here, hímvarsejt, tesztoszteron, petefészek, petesejt, peteérés, méh, menstruáció, zigóta, embrió, magzatburok, magzat, fogamzás és fogamzásgátlás, családtervezés, FSH, LH, progeszteron, ösztrogén, HCG, veleszületett rendellenességek, magzati szűrővizsgálatok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A nemi jellegeket és az egyedfejlődés során tapasztalható változásokat összehasonlító táblázat készítése
- Az elsődleges nemi szervek felépítését és működését bemutató ábrák, animációk elemzése
- Szaporító szervrendszert jellemző szövettani metszetek vizsgálata (méh, petefészek, here, ivarsejtek)
- A menstruációs ciklus hormonális periódusait bemutató ábrák, animációk keresése és értelmezése
- Mechanikai és hormonális fogamzásgátlás módszereinek összehasonlítása és elemzése
- Terhességi szűrővizsgálatok módjainak megismerése kiselőadások formájában vagy védőnői előadás során
- Bemutató készítése az embrionális és magzati fejlődés főbb szakaszairól
- Családtervezési módszerek megismerése szakember előadásában és/vagy tanulói kiselőadások formájában
- Nőgyógyász előadása a fogamzás, a fogamzásgátlás, a terhesség, a szülés folyamatairól és a magzati szűrővizsgálatok módjairól

11. TÉMAKÖR: A viselkedés biológiai alapjai, a lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése

ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a biológiai működések alapján magyarázza a stressz fogalmát, felismeri a tartós stressz egészségre gyakorolt káros hatásait, igyekszik azt elkerülni, csökkenteni;
- ismeri a gondolkodási folyamatokat és az érzelmi és motivációs működéseket meghatározó tényezőket, értékeli az érzelmi és az értelmi fejlődés kapcsolatát;
- ismeri a mentális egészség jellemzőit, megérti annak feltételeit, ezek alapján megtervezi az egészségmegőrző magatartásához szükséges életviteli elemeket;

- megérti az idegsejtek közötti jelátviteli folyamatokat, és kapcsolatba hozza azokat a tanulás és emlékezés folyamataival, a drogok hatásmechanizmusával;
- az agy felépítése és funkciója alapján magyarázza az információk feldolgozásával, a tanulással összefüggő folyamatokat, értékeli a tanulási képesség jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából;
- biológiai folyamatok alapján magyarázza a függőség kialakulását, felismeri a függőségekre vezető tényezőket, ezek kockázatait és következményeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az emberi viselkedés biológiai gyökereinek és emberi sajátosságainak elemzése az állatok viselkedésével történő összehasonlítás és az evolúciós megközelítés alapján
- A stresszhatás mértékétől és időtartamától függő élettani, viselkedésbeli változások (vészreakció, szimpatikus túlsúly) felismerése és megkülönböztetése, a legális stresszoldás melletti érvelés
- A gondolkodás folyamatát meghatározó tényezők bemutatása egy konkrét esetre (probléma megoldására) alkalmazva
- A mentális egészséget is figyelembe vevő (saját, családtag, barát) egészségmegőrző program megtervezése, bemutatása, mobiltelefonos applikációk felhasználása
- A drogok és más függőségek okozta hatások jeleinek és mechanizmusainak értelmezése
- Az idegsejt ingerelhetőségének magyarázása, fő funkcióinak értelmezése (információfelvétel, -feldolgozás, -továbbítás, -átadás), kapcsolata a tanulási és emlékezési folyamatokkal
- Az idegsejtek hálózatokba szerveződésének megértése, a magasabb rendű működésekben játszott szerepük értékelése
- Esettanulmányok, mobiltelefonos applikációk, képek alapján annak megértése, hogy a halántéklebenynek a memória kialakításában, a homloklebenynek (neokortex) a kognitív funkciókban van kiemelkedő szerepe
- A tanulás biológiai funkcióinak bemutatása, az eltérő tanulási képesség lehetséges okainak és formáinak feltérképezése, a következmények megvitatása
- A függőségek összekapcsolása biológiai tényezőkkel (genetikai hajlamok, egyes agyterületek szinapszisainak megváltozása), a függőségekből eredő kockázatok, következmények felismerése esettanulmányok alapján

FOGALMAK

öröklött és tanult viselkedési elemek, agresszió, altruizmus, stressz, gondolkodás, agykéreg, szinapszis, idegsejthálózat, mentálhigiéné, motiváció, tanulás, emlékezés, érzelmek, drog, függőség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Konrad Lorenz és Pavlov állatkísérleteinek bemutatása beszámolók vagy filmek alapján
- Az ember öröklött és tanult viselkedési elemeit bemutató példák gyűjtése, megbeszélése
- A természetben vagy állatkertben megfigyelhető faj viselkedésében látható mintázatok (idő, tér és cselekvés) számítógépes elemzése, dokumentálása
- Drogok hatásmechanizmusát bemutató animációk elemzése
- Idegsejtek, idegi hálózatok működését és a drogok hatását bemutató tudományos ismeretterjesztő előadások, filmek megtekintése, közös megbeszélés
- Esettanulmányok elemzése az eltérő tanulási képességek lehetséges okairól

12. TÉMAKÖR: Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás

ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az orvosi diagnosztika, a szűrővizsgálatok és védőoltások célját, lényegét, értékeli ezek szerepét a betegségek megelőzésében és a gyógyulásban;
- megkülönbözteti a házi- és a szakorvosi ellátás funkcióit, ismeri az orvoshoz fordulás módját, tisztában van a kórházi ellátás indokaival, jellemzőivel;
- ismeri a leggyakoribb fertőző betegségek kiváltó okait, ismeri a fertőzések elkerülésének lehetőségeit és a járványok elleni védekezés módjait;
- ismeri a leggyakoribb népbetegségek (pl. szívinfarktus, stroke, cukorbetegség, allergia, asztma) kockázati tényezőit, felismeri ezek kezdeti tüneteit;
- korábbi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteinek és készségeinek alkalmazásával képes a bekövetkezett balesetet, rosszullétet felismerni, segítséget (szükség esetén mentőt) hívni, valamint elsősegélyt nyújtani;
- az emberi szervezet felépítéséről, működéséről szerzett tudását, eddigi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteit és készségeit az egészséges életvitel kialakításában és az elsősegélynyújtásban alkalmazza;
- szükség esetén képes a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel (vagy eszköz nélkül) megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása);
- ismer és alkalmaz az egészségi állapot jelzésében, a betegségek felismerésében vagy egészségügyi vészhelyzetek kezelésében segítséget nyújtó mobiltelefonos applikációkat;
- szükség esetén alkalmazza a felnőtt alapszintű újraélesztés műveleteit (CPR), képes félautomata defibrillátor alkalmazására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az orvosi diagnosztika céljának, legfontosabb eljárásainak megismerése
- A legfontosabb laboratóriumi vizsgálatok céljának, indokoltságának, egyes módszereinek és gyógyítással kapcsolatos jelentőségének értékelése
- Egyes orvosi képalkotó eljárások céljának, alkalmazásuk indokoltságának megértése (példákon keresztül), szükségességüknek az előnyök és kockázatok mérlegelésén alapuló elfogadása
- A különféle sugárzások okozta megbetegedések okainak elemzése, kialakulásuk csökkentésének megismerése
- Konkrét példák, esettanulmányok és filmek alapján a különféle típusú orvosi ellátások (házi-, szakorvosi, kórházi) céljának, egymással való összefüggésének megértése
- A betegjogi képviselő lehetőségének, elérhetőségének ismerete, az igénybevétellel kapcsolatos tájékozottság megszerzése
- A gyakoribb fertőző betegségek tüneteinek felismerése, az orvoshoz fordulás szükségességének felismerése, alapszintű járványügyi ismeretek megszerzése, a népességre kiterjedő védőoltások jelentőségének értékelése
- Preventív szemléletű egészségműveltség kialakítása, a gyakoribb népbetegségek életmóddal összefüggő kockázati tényezőinek ismeretén alapuló életvitel kialakítása
- A XXI. századi technológiákra alapozott egészségműveltség és -tudatosság, az önmegfigyelés, az otthoni mérések (testsúly, vérnyomás, vércukor) és mobiltelefonos applikációkon alapuló monitorozás lehetőségének megismerése
- Az elsősegélynyújtás és életmentés elemi szabályainak gyakorlatban történő kivitelezése szimulációk során, telefonos applikációk alkalmazása
- A mentőhívás lépéseinek és alapszabályainak megismerése, gyakorlása
- A klinikai halál és a biológiai halál fogalmának értelmezése, annak megértése, hogy a halál nem pillanatnyi esemény, hanem folyamat, mely visszafordítható, ha az elsősegélynyújtó haladéktalanul és szakszerűen megkezd az újraélesztést
- A berendezés nélküli alapfokú újraélesztési eljárások megismerése és gyakorlati alkalmazása
- A félautomata defibrillátor működési mechanizmusának megismerése és alkalmazásának gyakorlati elsajátítása
- A vérzések leggyakoribb okainak és a vérzéscsillapítás módjainak megismerése, alkalmazásuk képességének megszerzése
- Sebtípusok megismerése és a fertőtlenítés, sebellátás szabályainak gyakorlati elsajátítása
- Csonttörések típusainak, valamint a nyílt és zárt törések ellátásának megismerése
- Ficam, rándulás ellátási szabályainak megismerése

- Égési sérülési fokozatok megismerése, összehasonlítása, az égési sérülések alapvető ellátási teendőinek megismerése
- Áramütést szenvedett egyén ellátásakor szükséges alapvető teendők megismerése
- Mérgezési tünetek megismerése és az ellátás lépéseinek gyakorlati alkalmazása
- Eszméletvesztést szenvedett egyén ellátási módjának megismerése

FOGALMAK

laborvizsgálat, lelet, vérnyomás mérése, UH, röntgen, CT, MR, sugárbetegségek, betegjogok, népbetegség, fertőzés, járvány, újraélesztés, stabil oldalfekvés, defibrillátor, ájulás, sokkos állapot, vértípusok, fertőtlenítés, csonttöréstípusok, ficam, égési sérülések fokozatai, mérgezések típusai

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az egészséges életmód fenntartását szolgáló mobilapplikációk megismerése, értelmezése, elemzése, alkalmazásuk kritikai megítélése
- Alapvető egészségügyi mérések (vérnyomásmérés, vércukorszintmérés) elvégzése, érvelés a rendszeres vizsgálatok és a betegségmegelőzés közötti összefüggésről
- Az Egészségügyi törvény betegjogokra vonatkozó részeit bemutató kiselőadás megtartása
- Teljes laborvizsgálati lap értelmezése szakember segítségével
- Iskolai egészségnap vagy tematikus hét szervezése, ennek keretében szakemberek előadásai a betegellátás fokozatairól, módjairól
- Az orvosi képalkotó eljárások (röntgen, ultrahang, CT, MR) működésének és diagnosztikai jelentőségének bemutatása tanulói prezentációkban
- A szűrővizsgálatok rendszerének és szükségességének megismerése
- Elsősegélynyújtást igénylő helyzetek megbeszélése, ezekkel kapcsolatos gyakorlatok elvégzése
- Újraélesztési protokoll ismertetése

13. TÉMAKÖR: Az élőhelyek jellemzői, alkalmazkodás, az életközösségek biológiai sokfélesége

ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- példákkal mutatja be a fontosabb hazai szárazföldi és vizes életközösségek típusait, azok jellemzőit és előfordulásait;
- másokkal együttműködve megtervezi és kivitelezi lakóhelye környezeti állapotának eseti vagy hosszabb idejű vizsgálatát, értékeli a kapott eredményeket;
- megfigyelések, leírások és videók alapján azonosítja a populációk közötti kölcsönhatások típusait, az ezzel összefüggő etológiai jellemzőket, bemutatja ezek jellegét, jelentőségét;
- érti az ökológiai mutatókkal, bioindikációs vizsgálatokkal megvalósuló környezeti állapotelemzések céljait, adott esetben alkalmazza azok módszereit;
- ismeri a levegő-, a víz- és a talajszennyezés forrásait, a szennyező anyagok típusait és példáit, konkrét esetek alapján elemzi az életközösségekre gyakorolt hatásukat;
- felismeri és példákkal igazolja az állatok viselkedésének a környezethez való alkalmazkodásban játszott szerepét;
- érti a biológiai sokféleség fogalmát, értékeli a bioszféra stabilitásának megőrzésében játszott szerepét, érti az ökológiai rendszerek működése és a biológiai sokféleség közötti kapcsolatot, konkrét életközösségek vizsgálata alapján táplálkozási piramist, hálózatot elemez;
- érti az ökológiai egyensúly fogalmát, értékeli a jelentőségét, példákkal igazolja az egyensúly felborulásának lehetséges következményeit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az élettelen környezeti tényező fogalmának ismerete és összekapcsolása az élettani és ökológiai tűrőképességgel
- A környezeti tűrőképesség általános értelmezése, típusok azonosítása példák alapján
- Élőhelyek fény-, hőmérsékleti, vízellátási és talajminőségi viszonyainak vizsgálat
- A levegő kémiai, fizikai jellemzőinek vizsgálata, az élőlényekre gyakorolt hatásuk elemzése
- Az édesvízi és tengeri élőhelyek vízminőségét befolyásoló tényezők elemzése példákon keresztül
- A talaj kémiai és fizikai tulajdonságainak, minőségi jellemzőinek ismerete, főbb talajtípusok összehasonlítása
- A környezet eltartóképességének elemzése

- A biológiai óra és a környezeti ciklusok (napi, éves) közötti összefüggés megértése, az aspektus értelmezése
- Az életközösségek hosszabb távú, nem ciklikus időbeli változásának vizsgálata, a szukcesszió folyamatának értelmezése
- Az élőlények bioszférában történő elterjedését befolyásoló tényezők elemzése
- A testfelépítés, az élettani működés és a viselkedés környezeti alkalmazkodásban játszott szerepének vizsgálata, konkrét példák elemzése
- Populációk kölcsönhatásait meghatározó viszonyok elemzése, főbb típusok azonosítása és felismerése konkrét példák alapján
- A biológiai sokféleség fogalmi értelmezése
- Az ökológiai stabilitás feltételeinek és jellemzőinek vizsgálata, veszélyeztető tényezők azonosítása
- Esettanulmányok elemzése és készítése, helyszíni megfigyelések elvégzése, adatgyűjtés és elemzés
- Az élőhelyek és védett fajok megőrzése biológiai jelentőségének értékelése, az ezt támogató egyéni és társadalmi cselekvési lehetőségek áttekintése, sikeres példák gyűjtése

FOGALMAK

tűrőképesség, biológiai óra, aspektus, aerob és anaerob környezet, vízminőség, talajminőség, szukcesszió, kommenzalizmus, szimbiózis, antibiózis, versengés, parazitizmus, zsákmányszerzés, ökológiai stabilitás, biológiai sokféleség, védett fajok, fajmegőrző program

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az intézmény közelében lévő természeti terület abiotikus tényezőinek mérése, aspektusainak vizsgálata, az adatok rögzítése és elemzése
- Az iskola környezetében lévő környezetszennyező források feltérképezése
- Fajok tűrőképességének grafikonokon történő összehasonlítása
- Különböző vízminták fizikai, kémiai és biológiai vizsgálata (nitrát/nitrit-, foszfáttartalom, vízkeménység, pH, BISEL)
- Különböző talajminták vízmegkötő képességének, szerves- és szervesetlenanyag-tartalmának vizsgálata
- Üledő por mennyiségi vizsgálata növényi részekben, műtárgyakon
- A populációk közötti kölcsönhatásokat bemutató videók keresése és elemzése
- Konkrét példák és megfigyelések alapján táblázatok készítése a populációk együttélésének módjairól
- Védett fajok megismerése, esetenként azonosítása határozók és mobiltelefonos applikációk segítségével
- Kiselőadások tartása kihalt fajokról, kihalásuk okairól

14. TÉMAKÖR: A Föld és a Kárpát-medence értékei

ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érvel a Föld mint élő bolygó egyedisége mellett, tényekre alapozottan és kritikusan értékeli a természeti okokból és az emberi hatásokra bekövetkező változásokat;
- ismeri a Kárpát-medence élővilágának sajátosságait, megőrzendő értékeit, ezeket összekapcsolja a hazai nemzeti parkok tevékenységével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A Föld Naprendszeren belüli elhelyezkedésének, kozmikus környezetének és a bolygó adottságainak a földi élet lehetőségével való összefüggése, az élet hosszú távú fennmaradásához és fejlődéséhez kapcsolódó jellemzők azonosítása
- A szárazföldi élővilág egyes kiemelt jelentőségű elemeinek, konkrét életközösségeinek és védett fajainak bemutatása, értékelése (pl. Amazonas vidéke, afrikai esőerdők és szavannák, magashegységek, füves puszták stb.)
- A Föld óceáni és tengeri életközösségeinek tanulmányozása, néhány kiemelt jelentőségű példa elemzése, védendő értékek bemutatása (pl. korallszirtek)
- A Föld élővilágát különleges nézőpontokból bemutató természetfilmek nézése, a szerzett élmények és ismeretek megbeszélése
- A Kárpát-medence földtani és éghajlati adottságainak és az itt folyó gazdálkodás kölcsönhatásainak elemzése
- A Kárpát-medence és az eurázsiai, afrikai élővilág közötti kapcsolat megértése (növények elterjedése, madárvándorlások)
- A Kárpát-medence jellegzetes életközösségeinek megismerése, egy-egy endemikus, illetve reliktum faj bemutatása, jelentőségük értékelése
- Néhány hazai nemzeti park jellegzetes természeti adottságainak, életközösségeinek vizsgálata, jellemző növény- és állatfajainak bemutatása
- Természetfotók, filmek készítése hazai környezetben, azok szemlélése és megbeszélése egyénileg és csoportosan

FOGALMAK

globális átlaghőmérséklet, ózonpajzs, üvegházhatás, mágneses védőpajzs, ártéri erdő, löszgyep, homoki gyepek, endemikus fajok, reliktum fajok, szikések, sziklagyepek, nádasok, láprét, hegyi kaszálórét, nemzeti parkok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyes kontinensek élővilágát bemutató tematikus foglalkozások, kiállítások szervezése (pl. Afrika-nap, Dél-Amerika-nap stb.)
- A környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos poszterek készítése jeles napok alkalmával

- A Kárpát-medencében található nemzeti parkok honlapjának felkeresése, a kiemelkedő értékek bemutatása
- A természeti tájat, védendő értékeket bemutató művészeti alkotások (rajzok, festmények, fotók, tájleírások) gyűjtése és megbeszélése
- Tájakat, életközösségeket és élőlényeket bemutató művészeti alkotások készítése (rajzolás, festés, fotózás, leírások, versek írása)
- Projektmunka készítése: lakóhelyem környezetvédelmi problémái, természetvédelmi értékei

15. TÉMAKÖR: Ember és bioszféra – fenntarthatóság

ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- konkrét példák alapján vizsgálja a bioszférában végbemenő folyamatokat, elemzi ezek idő- és térbeli viszonyait, azonosítja az emberi tevékenységgel való összefüggéseket;
- történeti adatok és jelenkori esettanulmányok alapján értékeli a mezőgazdaság, erdő- és vadgazdaság, valamint a halászat természetes életközösségekre gyakorolt hatását, példák alapján bemutatja az ökológiai szempontú, fenntartható gazdálkodás technológiai lehetőségeit;
- példák alapján elemzi a levegő-, a víz- és a talajszennyeződés, az ipari és természeti katasztrófák okait és ezek következményeit, az emberi tevékenységnek az élőhelyek változásához vezető hatását, ennek alapján magyarázza egyes fajok veszélyeztetettségét;
- érti és elfogadja, hogy a jövőbeli folyamatokat a jelen cselekvései alakítják, tudja, hogy a folyamatok tervezése, előrejelzése számítógépes modellek alapján lehetséges;
- a kutatások adatai és előrejelzései alapján értelmezi a globális éghajlatváltozás élővilágra gyakorolt helyi és bioszféra szintű következményeit;
- értékeli a környezet- és természetvédelem fontosságát, megérti a nemzetközi összefogások és a hazai törekvések jelentőségét, döntései során saját személyes érdekein túl a természeti értékeket és egészségmegőrzési szempontokat is mérlegeli.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A fenntarthatóság fogalmának komplex értelmezése, a természeti, technológiai és gazdasági folyamatok közötti összefüggések feltárása
- Az élő rendszerekre gyakorolt, emberi tevékenységgel összefüggő hatások adatok alapján való azonosítása, a lehetséges következmények felismerése
- A fenntarthatósággal összefüggő egyéni, közösségi, nemzeti és globális szintű felelősségek és cselekvési lehetőségek elemzése, megfogalmazása

- A növénytermesztés és állattenyésztés, az erdő- és vadgazdálkodás, a halászat és haltenyésztés történeti és jelenkori technológiáinak a fenntarthatóság szempontjából való kritikai elemzése, alternatívák keresése
- A Föld globális szintű környezeti folyamatai, pl. az éghajlatváltozás vizsgálatára szolgáló módszerek („big data”, számítógépes modellezés) megismerése, az előrejelzések megbízhatóságának értékelése
- A környezet- és természetvédelem törvényi szabályozásának, a nemzetközi egyezmények jelentőségének példákkal való bizonyítása
- Az ökológiai fenntarthatósággal összefüggő civil kezdeményezések és szervezetek tevékenységének megismerése, lehetőség szerinti segítése
- Fenntarthatósággal kapcsolatos tematikus programokban való aktív részvétel

FOGALMAK

globális éghajlatváltozás, üvegházgázok, klímamodellek, fenntarthatóság, ökológiai gazdálkodás, biogazdálkodás, élőhely-degradáció és -védelem, invazív faj, természetvédelmi törvény, „big data”

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az üvegházhatás alapvető jelentőségének és a növekedés következményeinek megbeszélése
- A Föld éghajlatában várható változások élőlényekkel, életközösségekkel való összefüggésével kapcsolatos információk keresése, összefoglalása, az éghajlatváltozást modellező szimulációk (játékprogramok) kipróbálása
- Kiselőadás a Fenntartható Fejlődési Célokról
- Klímavédelemmel kapcsolatos önálló projekt kidolgozása, az eredmények megosztása más iskolákkal, klímavédelmi egyezmény alkotása projekt/vita keretében
- Az egészséges ivóvíz és a vizes élőhelyek biztosításával kapcsolatos projektmunka kidolgozása, az eredmények megosztása más iskolákkal
- Az interneten is bemutatkozó vagy a lakóhely környezetében található biogazdálkodás felkeresése, összefoglaló készítése az ott alkalmazott gazdálkodási módszerekről
- Ökológiai lábnyom számítása internetes applikáció segítségével, egyéni és közösségi cselekvésre vonatkozó következtetések levonása
- Hulladékhasznosítási és szennyvíztisztítási eljárások megbeszélése, ötletek megvit

A digitális átalakulás komoly kihívást jelent oktatási rendszerünk számára. Ahhoz ugyanis, hogy tanulóink sikeresen érvényesüljenek a társadalmi életben és megfeleljenek a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítaniuk a felmerülő problémák digitális eszközökkel, eljárásokkal történő megoldását is. Mivel az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan olyan új lehetőségeket tár fel, amelyekkel korábban nem találkoztunk, a tanulók digitális kompetenciájának fejlesztése nem csupán az informatikai tudás átadását jelenti, hanem a tanulók digitális kultúrájának sokoldalú fejlesztését is igényli. Ez természetesen valamennyi tanulási területen megjelenik, azonban a szükséges szakmai és módszertani háttérrel és koherenciával a digitális kultúra tantárgy biztosítja.

A tanulók digitális kultúráját a középiskolában is elsősorban gyakorlati problémák tudatos és célszerű megoldásával fejlesztjük, amelyben nagy szerepet kell kapnia a tanulók kreativitásának és együttműködésének is. A problémák összetettségében építünk a korosztályra jellemző, magasabb absztrakciós szintre, és célként már megjelenik az elméleti tudás rendszerezése és mélyítése is. A középiskolás korosztálynál is fontos, hogy a hagyományos PC-központú megközelítés helyett egy sokkal szélesebb spektrumot bemutató és használó rendszert írjunk le. Az ismeretszerzés, kompetenciafejlesztés, tudásépítés és -alkalmazás szempontjából a mindennapokban megjelenő, a diákok életében jelen lévő hálózati, mobil- és webes eszközök is kiemelt szerepet kapnak.

A digitális kultúra tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A digitális kultúra tanulása során a tanuló képessé válik a digitális környezetben, felhőalapú információmegosztó rendszerekben megszerezhető tudáselemek keresésére, szűrésére, rendszerezésére, továbbá tudásépítő folyamataikban való alkotó felhasználására.

A kommunikációs kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy fejleszti az eszközhasználatot, így különösen a kommunikációs eszközök használatát.

A digitális kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A tantárgy segíti a kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítását és fejlesztését is.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A digitális kultúra keretében végzett tevékenység fejleszti a tanulónak a problémák megoldása során szükséges analizáló, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodását.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló online térben történő közös feladatmegoldáshoz, kapcsolatteremtéshez, alkotótevékenységhez szükséges képességeit, továbbá fejleszti a felelősségtudatot a különböző felületeken való információmegosztás során. Az online térben elősegíti a szerepelvárásoknak megfelelő kommunikációs stílus kialakítását.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység kialakítja azokat a biztos és koherens kompetenciákat, melyek birtokában lehetőség nyílik az önkifejezési tevékenységek szélesebb körben történő bemutatására.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló azon képességét, hogy alkalmazkodni tudjon a változó környezethez, képes legyen tudását folyamatosan felülvizsgálni és frissíteni, ahogyan azt a munkaerőpiac megkívánja. Fejleszti továbbá a munka világában alapkövetelményként megjelenő élethosszon át tartó tanulás és flexibilitás képességét.

A digitális kultúra tantárgy fejlesztési feladatait a Nat a középiskolában is négy témakör köré szervezi, amelyek szervesen kapcsolódnak egymáshoz.

Az informatikai eszközök használata önálló tartalmi elemként csak a közép- és emelt szintű érettségi vizsgát közvetlenül előkészítő kurzusokban jelenik meg, elsősorban a 11-12. évfolyamon. Ezt a fejlesztési területet integráltan dolgozzuk fel akkor, amikor az adott eszköz használata azt szükségessé teszi. A tanuló ugyanakkor több olyan témakörrel is találkozhat, ahol az elméleti háttér fontos alapokat biztosít a feladatok gyakorlati megoldásához (pl. grafika, adatbázis-kezelés). A tananyag feldolgozása során támaszkodnunk kell a tanulók különböző informális tanulási utakon megszerzett tudására, melyet kiegészítünk, rendszerezünk. A javasolt óraszám nem egyszeri, lezárható témafeldolgozást jelent, hanem egy becsült, összegzett elképzelést.

A *digitális írástudás* a középiskolás tanulóktól a többi tantárgy tananyagának feldolgozása során, az iskolai élet egyéb területein, a hétköznapi életben és később, a felsőoktatásban is elvárják. A digitális írástudás alapjait a tanulók az általános iskolában megszerezték. A középiskolában ezt a tudást a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően összetettebb

problémákon – együttműködésben a többi tantárgy oktatóival – ismételjük, alkalmazzuk, illetve néhány ponton kiegészítjük (pl. körlevélkészítés, vektorgrafika, weblapkészítés). Nem egy szoftver részletes funkcionalitásának ismeretére kell törekednünk, hanem a tanulóknak minél több célprogrammal minél több szituációban érdemes találkozniuk. Ki kell alakítani a megfelelő szemléletet ahhoz, hogy a tanuló a későbbiekben olyan szoftvereket is bátran, önállóan megismerjen, alkalmazzon, amelyek nem voltak részei a formális iskolai tanulásának.

A problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel a hétköznapi élethelyzetek, a tanulási feladatok, a munkavégzés, a felsőoktatás fontos részét képezi. A feladatok eredményes megoldásához azok megértése, részekre bontása és tervezett, precíz végrehajtása szükséges. A problémamegoldás egyre gyakrabban digitális eszközökkel történik, ezért a digitális kultúra tantárgy tanulási eredményei között kiemelt szerepet kap.

Az algoritmizálás, programozás ismerete elősegíti az olyan elvárt készségek fejlesztését, amelyek a digitális eszközökkel történő problémamegoldásban, a kreativitás kibontakozásában és a logikus gondolkodásban nélkülözhetetlenek. A középfokú oktatásban, az életkori sajátosságoknak megfelelően, fontos szerepet kap az algoritmusok megfogalmazása, létrehozása, és adott problémák megoldása során azok alkalmazása. Míg a tanulók az általános iskolában a blokkprogramozás eszközeivel ismerkedtek meg, középiskolai tanulmányaikban a grafikus felületet is kezelő fejlesztői környezetben egy könnyen tanulható programozási nyelvvel találkoznak.

Az információs technológiákat nem csak a digitális szolgáltatások igénybevételéhez használjuk, azok ma már az állampolgári jogok és kötelezettségek teljesítéséhez is szükségesek. A webes és mobilkommunikációs eszközök széles választéka, felhasználási területük gazdagsága lehetővé teszi a tanórák rugalmas alakítását, és szükségessé teszi a tanulók bevonását a tanulási folyamat tervezésébe, egyéni adottságaikhoz, szükségleteikhez igazítva – beleértve ebbe a tanulók saját mobileszközeinek alkalmazását is. A témakör feldolgozása során nem a technikai újdonságokra kell helyezni a hangsúlyt, hanem az „okos eszközök” „okos használatára”, vagyis a tudatos felhasználói és vásárlói magatartás alakítására, a biztonsági okokból bevezetett korlátozások megismerésére és elfogadására.

9–10. évfolyam

A 8. évfolyam végére a tanulók a *digitális írástudás* alapjainak elsajátítását lezárták. A 9–10. évfolyamon feladatunk a tanulók tudásának egy szintre hozása, felkészítése a középiskolában elvárt, a korábbinál bonyolultabb feladatok megoldására. Ugyancsak feladatunk az új környezetben a tanulók közötti együttműködés fejlesztése. A differenciált fejlesztés lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók egy-egy részterületen, egyéni érdeklődésüknek megfelelően elmélyültebb munkát végezzenek.

A *programozás és algoritmizálás* témaköreiben a tanulók új kihívással találkoznak. Míg korábban a blokkprogramozás segítségével gyakran közvetlenül vezéreltek eszközöket, most magasabb szintű absztrakciót igénylő feladatokat oldanak meg hagyományosnak nevezhető, azaz a programkód közvetlen beírását elváró fejlesztői környezetben. Célszerű a fejlesztői környezetet és a programozási nyelvet úgy megválasztani, hogy az lehetőséget adjon az elterjedt grafikus felületek alkalmazására, továbbá könnyen kezelhető és hiteles, azaz akár ipari környezetben is elterjedt legyen.

A 9–10. évfolyamon a digitális kultúra tantárgy alapóraszám: 102 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	25
Információs társadalom, e-Világ	3
Mobiltechnológiai ismeretek	4
Szövegszerkesztés	11
Számítógépes grafika	14
Multimédiás dokumentumok készítése	4
Online kommunikáció	4
Publikálás a világhálón	14
Táblázatkezelés	12
Adatbázis-kezelés	5
A digitális eszközök használata	6
Összes óraszám:	102

9-10. évfolyam

Az 9–10. évfolyamon a digitális kultúra tantárgy kerettantervben javasolt alapóraszám: 102 óra

Az 9–10. évfolyamon a digitális kultúra tantárgy összes óraszám: 144 óra

A 9. osztály digitális kultúra csoportnál ez változik, mivel az alap heti 2 órához +2 óra kötött célú foglalkozásra, 10. osztályban a digitális kultúra csoportnál az alap 1 óra mellé +2 kötött célú foglalkozásra, és +1 óra a szabad órakeret terhére.

Témakör	Javasolt óraszám 9-10-re	Helyi tanterv 9. 72 óra/év, 2 óra/hét	Helyi tanterv 9. digi. 144 óra/év, 2+2 óra/hét	Helyi tanterv 10. 36 óra/év, 1 óra/hét	Helyi tanterv 10. digi
Szövegszerkesztés	11	11	10+6	-	-
Számítógépes grafika	14	14	8+6	-	-
Multimédiás dokumentumok készítése	4	4	4+4	-	-
Algoritmizálás és programozási nyelv használata	25	15	10+12	10	15+25
Mobiltechnológiai ismeretek	4	2	4	2	2+10
Publikálás a világhálón	14	10	14	4	4
Táblázatkezelés	12	8	12+8	4	4+5
Információs társadalom, e-világ	3	2	3	1	2+4
Online kommunikáció	4	2	2	2	2+4
A digitális eszközök használata	6	4	5+4	2	2+10
Adatbáziskezelés	5	-	-	5	5+14
Tantervben javasolt óraszám:	72	72		36	36
Fennmaradó órakeret (összefoglalás, ismétlés, dolgozat stb.)	0	0	32	6	72
Éves órakeret:	72	72	144	36	180

9-10-es témakörök kerettanterv szerint

TÉMAKÖR: Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 25 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érti az egyszerű problémák megoldásához szükséges tevékenységek lépéseit és kapcsolatukat;
- ismeri a következő elemi adattípusok közötti különbségeket: egész, valós szám, karakter, szöveg, logikai;
- ismeri az elemi és összetett adattípusok közötti különbségeket;
- érti egy algoritmusleíró eszköz alapvető építőelemeit;
- érti a típusalgoritmusok felhasználásának lehetőségeit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- példákban, feladatok megoldásában használja egy formális programozási nyelv fejlesztői környezetének alapszolgáltatásait;
- szekvencia, elágazás és ciklus segítségével algoritmust hoz létre, és azt egy magas szintű formális programozási nyelven kódolja;
- a feladat megoldásának helyességét teszteli;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról;
- hétköznapi, oktatáshoz készült szimulációs programokat használ;
- tapasztalatokat szerez a kezdőértékek változtatásának hatásairól a szimulációs programokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata
- Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója
- A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései
- A problémamegoldáshoz tartozó algoritmuselemek megismerése. Algoritmus leírása egy lehetséges módjának megismerése
- Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolatának vizsgálata
- Az elemi adatok és sorozatok megkülönböztetése, kezelése és használata

- Szekvencia, elágazások és ciklusok
- Példák típusalgoritmus használatára
- A vezérlési szerkezetek megfelelői egy formális programozási környezetben
- Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok
- Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása
- A program megtervezése, kódolása, tesztelése
- Az objektumorientált szemlélet megalapozása
- Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatásának vizsgálata

FOGALMAK

algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, szekvencia, elágazás, ciklus, egész szám, valós szám, karakter, szöveg, sorozat, logikai adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, típusfeladatok, tesztelés, hibajavítás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egy formális programozási nyelv megismerése közösen megoldott egyszerű példákon keresztül
- Típusok, változók és vezérlőszervezetek (szekvencia, elágazás, ciklus) tudatos választását igénylő feladatok önálló megoldása, a választás indoklása
- Programozási feladatok megoldása során algoritmusok megismerése, leírása és kódolása
- Az algoritmusok és az adatszerkezetek kapcsolatának használatát igénylő programozási feladatok megoldása, a választás indoklása
- Konkrét programozási feladathoz kapcsolódó algoritmusok leírása egy lehetséges módszerrel
- Feladat megoldása során a fejlesztői környezet lehetőségeinek használata (pl. tesztelés)
- Feladatmegoldás strukturálatlan algoritmussal és függvények, eljárások használatával
- Olyan problémák közös megoldása, amelyek során a függvények, eljárások paraméterezése a paraméterátadás különböző típusainak alkalmazását igényli
- Egy saját vagy más által készített program tesztelése
- Adott feladathoz készült különböző megoldások közös megbeszélése

TÉMAKÖR: Információs társadalom, e-Világ

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tisztában van az e-Világ – e-szolgáltatások, e-ügyintézés, e-kereskedelem, e-állampolgárság, IT-gazdaság, környezet, kultúra, információvédelem – biztonsági és jogi kérdéseivel.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a gyakorlatban alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- tisztában van a digitális személyazonosság és az információhitelesség fogalmával.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az információ megjelenési formái, jellemzői
- Az információhitelesség ellenőrzésének egyszerű módjai
- A személyes adatok védelmének fontosabb szabályai
- Személyhez köthető információk és azok védelme

FOGALMAK

adat, információ, csatorna, személyes adat, e-ügyintézés, e-személyi igazolvány, e-kereskedelem, e-szolgáltatások, elektronikus aláírás, álhír, lánclevél

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az állampolgári jogok és kötelességek online gyakorlása, például bejelentkezés egészségügyi vizsgálatra vagy közérdekű adatok keresése
- Az elektronikus kommunikáció gyakorlatában felmerülő problémák megismerése, valamint az ezeket megelőző vagy ezekre reagáló biztonságot szavatoló beállítások megismerése, használata
- Személyes adatok kérésének, rögzítésének megfigyelése a közösségi portálokon, a keresőmotorok használatában
- Az adatok és az online identitás védelmét biztosító lehetőségek alkalmazása, például a közösségi oldalakon elérhető személyes adatok keresése, korlátozása és törlése
- Érdeklődési körnek, tanulmányoknak megfelelő információk keresése valamelyik keresőmotorban, és a találatok hatékony szűrése
- Iskolai környezetnek megfelelő e-szolgáltatások használata

TÉMAKÖR: Mobiltechnológiai ismeretek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és használja a mobiltechnológiát, kezeli a mobileszközök operációs rendszereit és használ mobilalkalmazásokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az applikációkat önállóan telepíti;
- céljainak megfelelően használja a mobileszközök és a számítógépek operációs rendszereit;
- az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használata során együttműködik társaival.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A mobiltechnológia körébe tartozó eszközök ismerete
- Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása
- Mobileszközökre tervezett oktató- és oktatást segítő programok használata
- Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés

FOGALMAK

mobiltechnológia, mobileszköz, alkalmazás, applikáció, alkalmazás telepítése, alkalmazás eltávolítása, kezelőfelület, oktatóprogramok, oktatást segítő programok, hálózati kapcsolat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Tanulást segítő mobilalkalmazás választása, telepítése, eltávolítása
- Tantárgyi mobilalkalmazás indítása, használata, beállítása, paraméterek módosítása
- Projektfeladatok megoldása során a csapaton belüli kommunikáció megvalósítása mobileszközökkel

TÉMAKÖR: Szövegszerkesztés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri egy adott feladat megoldásához szükséges digitális eszközök és szoftverek kiválasztásának szempontjait;
- adatokat táblázatba rendez;
- az adatbázisban interaktív módon keres, rendez és szűr;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- speciális dokumentumokat hoz létre, alakít át és formáz meg;
- tapasztalatokkal rendelkezik a formanyomtatványok, a sablonok, az előre definiált stílusok használatáról.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tipográfiai ismeretek
- Önéletrajz, kérvény, hivatalos levél, formanyomtatvány készítése
- Adatok kezelése, szűrése, rendezése körlevél készítése céljából. Körlevél készítése
- Hosszú dokumentumok készítése, formázása. Élőfej és élőláb kialakítása, lábjegyzet, tartalomjegyzék létrehozása
- Más tantárgyhoz kapcsolódó feladatok

FOGALMAK

karakterformázás, bekezdésformázás, élőfej és élőláb, oldal elrendezése, stílus, sablon, körlevél, lábjegyzet, tartalomjegyzék, szakasztörés, hasáb

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Formanyomtatványok, sablonok alkalmazása, például iratminta, kérdőív készítése
- Önéletrajz, kérvény, hivatalos levél, formanyomtatvány készítése
- Körlevél – például értesítők, meghívók – készítése
- Adott nyersszöveg felhasználásával hosszú dokumentum formázása (például tartalomjegyzék, lábjegyzet beillesztése, hasábok, szakaszonként eltérő laptájolás, élőfej, élőláb kialakítása), az információforrások szabályos megnevezése, hivatkozása
- Más tantárgyakhoz kapcsolódó tanulmány vagy beszámoló készítése projektmunka keretében

TÉMAKÖR: Számítógépes grafika

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- létrehozza az adott probléma megoldásához szükséges rasztergrafikus ábrákat;
- létrehoz vektorgrafikus ábrákat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van a raszter-, a vektorgrafikus ábrák tárolási és szerkesztési módszereivel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Digitális képek jellemzőinek és tárolásának megismerése
- A rasztergrafikus kép jellemzői: felbontás, színmélység
- Rasztergrafikus rajzolóprogram használata
- Színrendszerek, alakzatok színezése, átlátszóság, takarás, vágás
- Dokumentumszerkesztő program alakzataival ábra készítése minta vagy leírás alapján
- Rasztergrafikus és vektorgrafikus ábra tárolási módszerének ismerete
- Alakzatok egymáshoz képest történő elrendezése: igazítás, elosztás, rétegek, transzformációk
- Vektorgrafikus szerkesztőprogram használata
- Alakzatok rajzolása: rajzolóeszközök, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap
- Vektorgrafikus ábra elkészítése minta vagy leírás alapján
- Vektorgrafikus ábrakészítés algoritmikus tervezése
- Alakzat tulajdonságainak módosítása: méret, szegély, kitöltés, feliratozás, átlátszóság, transzformációk: elforgatás, tükrözés
- Alakzatok egymáshoz viszonyított elrendezése: igazítás, elosztás, rétegek, eltolás, forgatás, csoportosítás, kettőzés, klónozás
- Görbék, csomópontok felhasználása rajzok készítésében. Csomópontműveletek
- Raszter- és vektorgrafikus ábrák konverziója
- Elemi műveletek 3D-s modellel

FOGALMAK

rajzolóeszközök, színrendszerek, képfájlformátumok, felbontás, színmélység, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap, átlátszóság, takarás, vágás, elforgatás, eltolás, tükrözés, feliratozás, igazítás, elosztás, rétegek, transzformációk, rasztergrafika, vektorgrafika, vonal, kör, ellipszis,

sokszög, törött vonal, spirál, csillag, szín, színátmenet, vastagság, vonalvégződés, szaggatottság, csoportosítás, kettőzés, klónozás, csomópont, csomópontműveletek, 3D-s alakzat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában kép, hang és video önálló rögzítése és tárolása digitális eszközökkel
- A tárolt multimédiás elemek társakkal történő megosztása és feldolgozása
- Digitális képek képkorrekciója, amely a további alkalmazáshoz vagy feldolgozáshoz szükséges
- Bittérképes rajzolóprogrammal ábrák készítése más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában
- Más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában ábrakészítés bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő program vektorgrafikus rajzeszközeivel
- Logók, piktogramok készítése geometrikus alakzatokból vektorgrafikus szerkesztőprogram használatával
- Az elkészített vektorgrafikus ábrák átalakítása görbék, csomópontok módosításával, transzformációk végrehajtásával
- Vektorgrafikus ábrakészítés algoritmikus tervezése
- Raszter- és vektorgrafikus ábrák konverziója egy adott felhasználás igényeinek megfelelően
- Egyszerű 3D-s alakzat létrehozása, meglévő 3D-s alakzat elemi módosítása

TÉMAKÖR: Multimédiás dokumentumok készítése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- digitálisan rögzít képet, hangot és videót, azokat manipulálja;
- ismeri egy adott feladat megoldásához szükséges digitális eszközök és szoftverek kiválasztásának szempontjait.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alkalmazza az információkeresés során gyűjtött multimédiás alapelemeket új dokumentumok készítéséhez;

- gyakorlatot szerez a fotó-, hang-, video-, multimédia-szerkesztő, a bemutatókészítő eszközök használatában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Multimédia állományok manipulálása
- Az információkeresés során gyűjtött multimédiás alapelemek felhasználásával új dokumentumok létrehozása
- Más tantárgyak projektfadatainak bemutatása multimédiás dokumentumok alkalmazásával

FOGALMAK

fénykép, video, hangállomány készítése; fotó-, hang-, video-, multimédia-szerkesztő; digitális képfeldolgozás, -megosztás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Multimédia állományok (kép, hang, video) digitális rögzítése – például szkennelvel, digitális fényképezőgéppel, okostelefonnal – és manipulálása
- Adott probléma megoldásához az információkeresés során gyűjtött multimédiás alapelemek felhasználásával új dokumentumok létrehozása, például kép, videorészlet beszúrása a bemutatóba
- Más tantárgyak projektfadatainak megoldásához szükséges digitális eszközök és szoftverek kiválasztása. A projektfeladat bemutatása multimédiás dokumentumok alkalmazásával

TÉMAKÖR: Online kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- használja a két- vagy többrésztvevős kommunikációs lehetőségeket és alkalmazásokat;
- a gyakorlatban alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az online kommunikáció során alkalmazza a kialakult viselkedési kultúrát és szokásokat, a szerepelvárásokat;
- ismeri és alkalmazza az információkeresési stratégiákat és technikákat, a találati listát a problémának megfelelően szűri, ellenőrzi annak hitelességét;
- ismeri és alkalmazza a fogyatékkal élők közötti kommunikáció eszközeit és formáit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az online kommunikáció jellemzői
- Az identitás kérdésének összetettebb problémái az online kommunikáció során
- Az online közösségek szerepe, működése

FOGALMAK

chat, online közösség, kiegészítő lehetőségek (az operációs rendszerben), digitális identitás, önérvényesítés, tolerancia

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Elektronikus kommunikáció szabályainak betartásával két- vagy többrésztvevős kommunikációs lehetőségek és alkalmazások használata
- Online közösségekben folytatott kommunikáció során a kialakult viselkedési kultúra és szokások, szerepelvárások használata
- A hálózati, közösségi portálok identitáskérdésének összetettebb kezelése, elemzése
- Az adatok védelmét biztosító lehetőségek alkalmazása
- Fogyatékkal élők közötti kommunikációhoz kiegészítő lehetőségek beállítása
- Tematikus és kulcsszavas információkeresési stratégiák és technikák alkalmazása például technikai, szaktudományos és szépirodalmi területen
- A találati lista szűkítése, bővítése és szűrése, valamint hitelességének ellenőrzése

TÉMAKÖR: Publikálás a világhálón

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a HTML formátumú dokumentumok szerkezeti elemeit;
- érti a CSS használatának alapelveit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- dokumentumokat szerkeszt és helyez el tartalomkezelő rendszerben;
- több lapból álló webhelyet készít.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Egy webes tartalomkezelő rendszer önálló használata
- Webdokumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete
- Webdokumentum tartalmának és stílusának szerkesztési lehetőségei, szétválasztásuk jelentősége
- Közlésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos elvárások, kiválasztási szempontok, fájlformátumok
- Az internetes publikálás módszereinek megismerése, szabályai
- Szövegek, képek, fotóalbumok, hang- és videoanyagok, weblapok publikálása tartalomkezelő rendszerben
- Weblapkészítés HTML nyelven weblapszerkesztővel
- Stíluslap csatolása weblaphoz, és a benne lévő stílusok használata a dokumentum formázásához
- Összetett webdokumentum készítése

FOGALMAK

böngészőprogram, tartalomkezelő rendszer, weblap részei, weblap szerkezete, címsorok, bekezdések, felsorolások, táblázat, link, képek elhelyezése, stílusok, weblap szerkezeti elemek, weblap elemeinek formázása stílusokkal, szín és háttér beállítása, szövegformázás, táblázatok használata, hivatkozás készítése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Webes publikálásra szánt szöveges és képi információk előkészítése a tanuló érdeklődésének megfelelően választott témában

- Saját weboldal készítése webes tartalomkezelő rendszerben a tanuló érdeklődésének megfelelően választott témában
- Stílusokra épülő weboldalak szerkezetének közös elemzése
- Stíluslapot használó weboldal kinézetének módosítása a stíluslap cseréjével
- Az iskolai élethez vagy más tantárgyakhoz kapcsolódó, részletes feladatleírásnak megfelelő weboldal szerkezetének kialakítása kész stílusok felhasználásával
- Elkészített weblap internetes publikálása
- A tanuló érdeklődésének megfelelő, több weblapot tartalmazó dokumentum önálló elkészítése tanári segítséggel, kész stílusok alkalmazásával
- Választott témához kapcsolódó webes dokumentum elkészítése és publikálása csoportmunkában, kapott stílusok alkalmazásával, illetve azok részleges módosításával

TÉMAKÖR: Táblázatkezelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adatokat táblázatba rendez;
- táblázatkezelővel adatelemzést és számításokat végez.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a problémamegoldás során függvényeket célszerűen használ;
- az adatokat diagramon szemlélteti;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Adatok táblázatos elrendezése
- Adatok bevitele, javítása, másolása, formázása
- Szám, szöveg, logikai típusok. Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalmazása
- Számítási műveletek adatokkal, képletek szerkesztése
- Cellahivatkozások használata
- Függvények használata, paraméterezése
- Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel. Statisztikai függvények, feltételtől függő számítások, adatok keresése

- Más tantárgyakban felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével
- Diagram létrehozása, szerkesztése

FOGALMAK

cella, oszlop, sor, cellatartomány, munkalap, munkafüzet, szöveg, szám- és logikai típus, számformátumok, dátum- és időformátum, százalékformátum, pénznemformátum; relatív, vegyes és abszolút cellahivatkozás; saját képlet szerkesztése, függvények használata, függvény paraméterezése, függvények egymásba ágyazása, diagram létrehozása, diagramtípusok, diagram-összetevők

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó, valamint közérdekű adatok gyűjtése különböző forrásokból
- Összegyűjtött adatok táblázatos elrendezése táblázatkezelő alkalmazással
- A problémának megfelelő adattípusok, adatformátumok, képletek, függvények alkalmazása egy elterjedt táblázatkezelő programban
- Adott feladat különböző megoldási lehetőségeinek közös elemzése
- Egy feladat megoldásának kipróbálása többféle táblázatkezelő programban és online felületen
- Egy-egy adatsorból többféle diagram készítése, az adatok megtévesztő ábrázolásának felismerése
- Más tantárgyakhoz kapcsolódó projektben az adatok feldolgozása táblázatkezelő program segítségével és következtetések levonása az eredményekből

TÉMAKÖR: Adatbázis-kezelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- strukturáltan tárolt nagyszámú adatokat kezel, azokról egyedi és összesített adatokat nyer ki.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az adatbázis-kezelés alapfogalmait;
- az adatbázisban interaktív módon keres, rendez és szűr.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Strukturált adattárolás
- Adattípusok: szöveg, szám, dátum és idő, logikai
- Közérdekű adatbázisok elérése, adatok lekérdezése
- Szűrési feltételek megadása
- Hozzáférési jogosultság szerint adatlekérés, módosítás, törlés

FOGALMAK

adatbázis, adattábla, sor, rekord, oszlop, mező, adattípus, lekérdezés, jelentés; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai; szűrés, szűrési feltétel, logikai műveletek; hozzáférési jogosultság

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Adatok lekérdezése, szűrése és nyomtatása közérdekű adatbázisokból, például menetrendekből, kulturális műsorokból, védett természeti értékekből
- A hozzáférési jogosultságok elemzése az adatbázisokban, például az iskolai elektronikus naplóban, digitális könyvtárban, online enciklopédiában
- Az adatbázisokra épülő online szolgáltatások, például az e-kereskedelem lehetőségeinek kipróbálása, vita azok biztonságos használatának lehetőségeiről
- A biztonsági beállítások lehetőségeinek elemzése, azok hatása, majd vizsgálata a különböző közösségi médiumok mint online adatbázisok esetén

TÉMAKÖR: A digitális eszközök használata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és tudja használni a célszerűen választott informatikai eszközöket és a működtető szoftvereit, ismeri a felhasználási lehetőségeket;
- követi a technológiai változásokat a digitális információforrások használatával;
- céljainak megfelelően használja a mobileszközök és a számítógépek operációs rendszereit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a digitális eszközök és a számítógépek fő egységeit, ezek fejlődésének főbb állomásait, tendenciáit;

- tudatosan alakítja informatikai környezetét. Ismeri az ergonomikus informatikai környezet jellemzőit, figyelembe veszi a digitális eszközök egészségkárosító hatásait, óvja maga és környezete egészségét;
- használja az operációs rendszer segédprogramjait, és elvégzi a munkakörnyezet beállításait;
- igénybe veszi az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
- használja az állományok tömörítését és a tömörített állományok kibontását;
- tisztában van a digitális kártevők elleni védekezés lehetőségeivel;
- önállóan használja az informatikai eszközöket, elkerüli a tipikus felhasználói hibákat, elhárítja az egyszerűbb felhasználói hibákat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai; a károsító hatások csökkentése
- Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése
- A digitális eszközök főbb egységei
- Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei
- Operációs rendszer segédprogramjai
- Állomány- és mappatömörítés
- Digitális kártevők elleni védekezés
- Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés
- Felhőszolgáltatások igénybevétele, használata a csoportmunkában
- Állományok kezelése és megosztása a felhőben

FOGALMAK

ergonómia, periféria, kommunikációs eszközök; lokális, illetve hálózati fájl- és mappaműveletek; tömörítés, digitális kártevők és védekezés ellenük, mobileszközök operációs rendszere, felhőszolgáltatások, szinkronizálás, etikus információkezelés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projektfeladathoz szükséges digitális eszközök kiválasztása, ergonomikus munkakörnyezet kialakítása mind szoftveres, mind hardveres szempontból
- A digitális eszközök biztonságos használatához szükséges lépések megtétele, az eszköz szoftveres karbantartása, vírusvédelme
- Az együttműködéshez szükséges állományok megosztása számítógépes hálózat segítségével

11. évfolyam

A 11. évfolyamon a digitális kultúra tantárgy oktatását jelentősen befolyásolja a tanulók továbbtanulási szándéka. Azoknak a tanulóknak, akik digitális kultúra tantárgyból közép- vagy emelt szinten érettségi vizsgát kívánnak tenni, fel kell készülniük az érettségi vizsga követelményrendszerére. Esetükben a tananyagot ez a követelményrendszer is befolyásolja, így például az ott elvárt elméleti ismeretek rendszerezett feldolgozása is szükséges. Másrészt a tanulók a gimnázium befejezése után vagy továbbtanulnak, vagy a munka világában helyezkednek el, így valamennyi gimnazista számára fontos azoknak a kompetenciáknak a fejlesztése, amelyeket a felsőoktatási intézmények vagy a munkahelyek a digitális eszközök alkalmazásának terén elvárnak.

Míg korábban a diákok kész, főleg weben át elérhető adatbázisokkal találkoztak, abból kértek le, módosítottak adatokat, addig a 11. évfolyamon új elemként jelenik meg a strukturált adatbázis-kezelés. A diákok olyan elemi adatbázis-kezelési feladatokkal ismerkednek meg, melyekkel jól szemléltethető nagy mennyiségű, strukturált adat tárolása, feldolgozása az információszerzés érdekében.

A 11. évfolyamon fontos szerepet kell kapniuk az olyan összetett problémák digitális eszközökkel történő megoldásának, amelyek akár egy munkahelyen, akár egy felsőoktatási intézményben végzett kutatómunka során felmerülnek. A tanulók egyre több olyan projektmunkát végeznek, amelyekben együttműködve egy valós, de az informatikától gyakran távol eső probléma feldolgozása során kell egyszerre többféle digitális eszközt és programot használniuk.

A 11. évfolyamon a digitális kultúra tantárgy alapóraszám: 68 óra.

A témakörök áttekintő táblázata: 2+2+1

Témakör neve	Javasolt óraszámok	Helyi tanterv 11.	Helyi tanterv 11. dígi
Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	20	20	20+20
Információs társadalom, e-Világ	4	4	4+10
Mobiltechnológiai ismeretek	4	4	4+4
Szövegszerkesztés	4	4	4+10
Online kommunikáció	2	2	2+4
Táblázatkezelés	12	12	12+13
Adatbázis-kezelés	20	20	20+5
A digitális eszközök használata	2	2	2+6
Fennmaradó órakeret (összefoglalás, ismétlés, dolgozat stb.)		4	40
Összes óraszám:	68	72	180

TÉMAKÖR: Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érti az egyszerű problémák megoldásához szükséges tevékenységek lépéseit és kapcsolatukat;
- ismeri a következő elemi adattípusok közötti különbségeket: egész, valós szám, karakter, szöveg, logikai;
- ismeri az elemi és összetett adattípusok közötti különbségeket;
- érti egy algoritmusleíró eszköz alapvető építőelemeit;
- érti a típusalgoritmusok felhasználásának lehetőségeit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- példákban, feladatok megoldásában használja egy formális programozási nyelv fejlesztői környezetének alapszolgáltatásait;
- szekvencia, elágazás és ciklus segítségével algoritmust hoz létre, és azt egy magas szintű formális programozási nyelven kódolja;
- a feladat megoldásának helyességét teszteli;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról;
- hétköznapi, oktatáshoz készült szimulációs programokat használ;
- tapasztalatokat szerez a kezdőértékek változtatásának hatásairól a szimulációs programokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata
- A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései. Szöveges specifikáció készítése
- A problémamegoldáshoz tartozó algoritmuselemek használata. Algoritmus leírása egy algoritmusleíró eszköz segítségével
- Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolata
- Az elemi és összetett adatok megkülönböztetése, kezelése és használata
- Egyszerű algoritmusok tervezése az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei alapján
- Egyszerű típusalgoritmus használata
- A vezérlési szerkezetek megfelelői egy formális programozási környezetben
- Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, feltételes ciklusok

- Eljárások, függvények alkalmazása
- A program megtervezése, kódolása
- Tesztelés, elemzés
- Objektumorientált szemlélet
- Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatásának vizsgálata

FOGALMAK

algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, egész szám, valós szám, karakter, szöveg, vektor, logikai adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, objektumorientáltság, típusfeladatok, tesztelés, elemzés, hibajavítás, hatékonyságvizsgálat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Hétköznapi és más tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok egyszerű algoritmusának tervezése és kódolása
- Egy feladatot megoldó eljárás leírása egy algoritmusleíró eszközzel
- Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és eredmények kapcsolatának meghatározása
- Típusalgoritmusok – összegzés, másolás, eldöntés, maximumkiválasztás – használatát igénylő problémamegoldás iskolai vagy közcélú adathalmazok használatával
- Problémamegoldás a programozási feladatokban, algoritmusok alkalmazása konkrét feladatokban önállóan és teammunkában
- Adott probléma megoldása vizuális és karakteres fejlesztői környezet használatával is
- A vizuális fejlesztői környezet alapvető osztályainak, azok jellemzőinek, tulajdonságainak, metódusainak használatát igénylő játékos feladatok (pl. tili-toli, aknakereső, memory)
- Az alapvető vezérlők használata: címke, nyomógomb, szövegmező, jelölőnégyzet, rádiógomb a felhasználói felület programozásában alkalmazói jellegű feladatok során (pl. megrendelés beviteli felülete)
- Alapvető grafikus vezérlőelemek létrehozása és használata a felhasználó felület programozásában
- A program helyessége, a helyes működés vizsgálata saját vagy más által készített algoritmusban, programban, tapasztalatok közös megbeszélése
- Tesztelés adott nyelvi környezetben, a program különböző kimeneteinek tesztelésére alkalmas mintaadatok előállítása és használata
- Adott feladathoz készült különböző megoldások közös megbeszélése

- Hétköznapi és más tantárgyakhoz kapcsolódó problémák megoldása projektmunkában (pl. mérési eredmények feldolgozásával adott hipotézis vizsgálata, valószínűség-számítási feladatok, demográfiai modellek)

TÉMAKÖR: Információs társadalom, e-Világ

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tisztában van az e-Világ – e-szolgáltatások, e-ügyintézés, e-kereskedelem, e-állampolgárság, IT-gazdaság, környezet, kultúra, információvédelem – biztonsági és jogi kérdéseivel.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a gyakorlatban alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- tisztában van a digitális személyazonosság és az információhitelesség fogalmával.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az információhitelesség ellenőrzésének összetett eljárásai
- A személyes adatokkal kapcsolatos etikai szabályok és törvényi előírások
- Az egyén és a közösség kapcsolata az információs társadalomban
- Az e-szolgáltatások főbb ismérvei

FOGALMAK

e-gazdaság, e-kereskedelem, e-közigazgatás, digitális állampolgárság, e-szolgáltatások, ügyfélkapu, GDPR, adatbiztonság, információvédelem

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az információs társadalom múltjában kijelölt szakasz (például PC-k története vagy ötödik generációs számítógépek) projektmódszerrel történő feldolgozása
- Az állampolgári jogok és kötelességek megadott területen történő online gyakorlása, e-ügyintézés és e-állampolgárság
- Az elektronikus kommunikáció gyakorlatában felmerülő problémák megismerése, valamint az ezeket megelőző vagy ezekre reagáló biztonságot szavatoló beállítások megismerése, használata
- Megfigyelések végzése és értelmezése a közösségi portálokon, keresőmotorok használata közben rögzített szokásokról, érdeklődési körökről, személyes profilokról
- Az adatok és az online identitás védelmét biztosító lehetőségek alkalmazása, például a közösségi oldalakon elérhető személyes adatok keresése, korlátozása és törlése

- Többszempon্তু, hatékony információkeresési feladatok megoldása más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában

TÉMAKÖR: Mobiltechnológiai ismeretek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- céljainak megfelelően használja a mobil eszközök és a számítógépek operációs rendszereit;
- céljainak megfelelő alkalmazást választ, az alkalmazás funkcióira, kezelőfelületére vonatkozó igényeit megfogalmazza.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és használja a mobiltechnológiát, kezeli a mobil eszközök operációs rendszereit és használ mobilalkalmazásokat;
- az applikációkat önállóan telepíti;
- az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobil eszközökre fejlesztett alkalmazások használata során együttműködik társaival.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A mobil eszközök kezelőfelületének használata, személyre szabása, egyedi igényekhez beállítása
- Mobil eszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása
- Alkalmazások erőforrásigényének felmérése
- Mobil eszközökre tervezett oktató- és oktatást segítő programok célszerű használata
- Alkalmazás kezelőfelületének és feladatainak specifikálása
- Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés

FOGALMAK

mobiltechnológia, mobil eszköz; alkalmazás, applikáció; alkalmazás telepítése, eltávolítása, oktatóprogramok, oktatást segítő programok, hálózati kapcsolat, alkalmazás erőforrásigénye, alkalmazásspecifikáció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Tanulást segítő mobilalkalmazás választása, telepítése, eltávolítása
- Tantárgyi mobilalkalmazás indítása, használata, beállítása, paraméterek módosítása
- Projektfeladatok megoldása során a csapaton belüli kommunikáció megvalósítása mobil eszközökkel
- Mobilalkalmazások minősítése ergonómiai szempontok alapján

- Mobilalkalmazások minősítése a rendelkezésre álló erőforrások és az alkalmazás hardverigénye alapján
- Egy tantárgyi cél érdekében fejlesztendő alkalmazás kezelőfelületének és funkcióinak meghatározása

TÉMAKÖR: Szövegszerkesztés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri egy adott feladat megoldásához szükséges digitális eszközök és szoftverek kiválasztásának szempontjait;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival;
- adatokat táblázatba rendez.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- speciális dokumentumokat hoz létre, alakít át és formáz meg;
- tapasztalatokkal rendelkezik a formanyomtatványok, a sablonok, az előre definiált stílusok használatáról;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tipográfiai ismeretek
- Hosszú dokumentumok készítése, formázása
- Közösén használt dokumentum kezelése, tárolása
- Korrektúra alkalmazása, változások követése. Verziókövetés
- Más tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok, formanyomtatványok, hivatalos dokumentumok

FOGALMAK

karakterformázás, bekezdésformázás, oldal kialakítása, stílus, sablon, megosztott dokumentum, megjegyzés, korrektúra, változások követése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Más tantárgyakhoz kapcsolódó hosszú dokumentum szerkesztése projektmunkában, például tanulmány készítése irodalomból, történelemből, etikából
- Információforrások etikus használata, például tanulmány készítésekor irodalomjegyzék beszúrása, ábrajegyzék beszúrása

- Dokumentumok közös használata online felületen, például csoportmunkában kialakított tartalom létrehozása
- Korrektúra alkalmazása, változások követésének bekapcsolása, például egy dokumentum tartalmának közös véleményezése

TÉMAKÖR: Online kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- használja a két- vagy többrésztvevős kommunikációs lehetőségeket és alkalmazásokat;
- a gyakorlatban alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az online kommunikáció során alkalmazza a kialakult viselkedési kultúrát és szokásokat, a szerepelvárásokat;
- ismeri és alkalmazza az információkeresési stratégiákat és technikákat, a találati listát a problémának megfelelően szűri, ellenőrzi annak hitelességét;
- ismeri és alkalmazza a fogyatékkal élők közötti kommunikáció eszközeit és formáit;
- tisztában van a digitális személyazonosság és az információhitelesség fogalmával.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Veszélyhelyzetek az online kommunikáció folyamatában
- A kollaboráció jellemzői, alkalmazási példák
- A fogyatékkal élők online kommunikációját segítő hardver- és szoftvereszközök

FOGALMAK

felolvasóprogram, személyi asszisztens (operációs rendszerekben), kollaboráció, kooperáció, csapatmunka, személyiséglopás, online zaklatás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Elektronikus kommunikáció szabályainak betartásával két- vagy többrésztvevős kommunikációs lehetőségek és felhőalkalmazások használata
- Online közösségekben folytatott kommunikáció során a kialakult viselkedési kultúra és szokások, szerepelvárások használata. Az identitás kérdésének összetettebb kezelése, lehetséges veszélyek tudatosítása
- Az adatok védelmét biztosító lehetőségek alkalmazása
- Kollaboráció alkalmazása projektmunkában más tantárgyak tanulása során

- Fogyatékkal élők közötti kommunikációhoz a kisegítő lehetőségek beállítása. Online kommunikációt segítő hardver- és szoftvereszközök használata
- Információkeresési stratégiák és technikák alkalmazása az egyéni érdeklődésnek megfelelően más tantárgyak tanulása során

TÉMAKÖR: Táblázatkezelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adatokat táblázatba rendez;
- táblázatkezelővel adatelemzést és számításokat végez.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a problémamegoldás során függvényeket célszerűen használ;
- nagy adathalmazokat tud kezelni;
- az adatokat diagramon szemlélteti.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Szám, szöveg, logikai típusok
- Számformátumok alkalmazása. Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalmazása. Egyéni számformátum kialakítása
- Saját képletek szerkesztése, cellahivatkozások használata
- Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel
- Adatok bevitele különböző forrásokból
- Más tantárgyakban felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével
- Adatok elemzése, csoportosítása
- Nagy adathalmazok kezelése. Keresés, rendezés, szűrés
- Számítások végzése nagy adathalmazokon
- Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei

FOGALMAK

cella, oszlop, sor, cellatartomány, munkalap, munkafüzet, adatimportálás; szöveg-, szám- és logikai típus; számformátumok, dátum- és időformátum, százalékformátum, pénznemformátum, egyéni számformátum, relatív és abszolút cellahivatkozás, saját képlet szerkesztése, függvények használata, függvény paraméterezése, adatok keresése, rendezés, szűrés, adatok kiemelése formázással, diagram létrehozása, diagramtípusok, diagram-összetevők

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó, valamint közérdekű adatok gyűjtése különböző forrásokból
- Összegyűjtött adatok táblázatos elrendezése táblázatkezelő alkalmazással
- A problémának megfelelő adattípusok, adatformátumok, képletek, függvények alkalmazása egy elterjedt táblázatkezelő programban
- Táblázatok megosztása és közös szerkesztése online táblázatkezelő felületen
- Nagyméretű adathalmaz elemzése a táblázatkezelő program lehetőségeivel
- Összefüggések keresése nagyméretű adathalmazban a táblázatkezelő program eszközeivel
- Adott feladat különböző megoldási lehetőségeinek közös elemzése
- Más tantárgyakhoz kapcsolódó projektben az adatok feldolgozása táblázatkezelő program segítségével, és következtetések levonása az eredményekből

TÉMAKÖR: Adatbázis-kezelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- strukturáltan tárolt nagy adathalmazokat kezel, azokból egyedi és összesített adatokat nyer ki;
- a feladatmegoldás során az adatbázisba adatokat visz be, módosít és töröl, űrlapokat használ, jelentéseket nyomtat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az adatbázis-kezelés alapfogalmait;
- az adatbázisban interaktív módon keres, rendez és szűr.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Strukturált adattárolás
- Adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai
- Táblakapcsolatok létrehozása, felhasználása
- Lekérdezések készítése
- Szűrési feltételek megadása
- Függvényhasználat adatok összesítésére
- Jelentések készítése
- Adatok módosítása, hozzáfűzése, törlése
- Közérdekű adatbázisok elérése

FOGALMAK

adatbázis, adattábla; sor, rekord; oszlop, mező; adattípus, kapcsolat, importálás, lekérdezés, jelentés; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai; összeg, átlag, szélsőérték, darabszám, szűrés, szűrési feltétel, logikai műveletek, hozzáférési jogosultság

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Adatok szűrése, lekérdezése és nyomtatása online adatbázisokból, például menetrendekből, film- és kulturális adatbázisokból, nyilvános adattárakból, az elektronikus naplóból
- Adatok szűrése, lekérdezése és nyomtatása egytáblás és többtáblás adatbázisokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével
- Adott adathalmaz, például települési, népesedési adatok esetén érvelés az adathalmaz táblázatkezelővel vagy adatbázis-kezelő rendszerrel történő feldolgozása mellett
- A hétköznapi, iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó, valamint közérdekű adatok gyűjtése és adatbázis-kezelő programba való bevitele
- Adott problémának megfelelő adattípusok választása, szűrési és lekérdezési feltételek, összesítő függvények alkalmazása egy adatbázis-kezelő programban
- Adott feladat különböző megoldási lehetőségeinek közös elemzése
- Összefüggések keresése nagyméretű adathalmazban
- Más tantárgyakhoz kapcsolódó projektben adatok feldolgozása és következtetések levonása

TÉMAKÖR: A digitális eszközök használata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és tudja használni a célszerűen választott informatikai eszközöket és a működtető szoftvereit, ismeri a felhasználási lehetőségeket;
- követi a technológiai változásokat a digitális információforrások használatával;
- céljainak megfelelően használja a mobileszközök és a számítógépek operációs rendszereit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a digitális eszközök és a számítógépek fő egységeit, ezek fejlődésének főbb állomásait, tendenciáit;
- tudatosan alakítja informatikai környezetét. Ismeri az ergonómikus informatikai környezet jellemzőit, figyelembe veszi a digitális eszközök egészségkárosító hatásait, óvja maga és környezete egészségét;
- használja az operációs rendszer segédprogramjait, és elvégzi a munkakörnyezet beállításait;

- igénybe veszi az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
- használja az állományok tömörítését és a tömörített állományok kibontását;
- tisztában van a digitális kártevők elleni védekezés lehetőségeivel;
- önállóan használja az informatikai eszközöket, elkerüli a tipikus felhasználói hibákat, elhárítja az egyszerűbb felhasználói hibákat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai; a károsító hatások csökkentése
- A digitális eszközök főbb egységei, azok fejlődéstörténetének főbb állomásai
- Operációs rendszer segédprogramjai
- Állomány- és mappatömörítés
- Digitális kártevők elleni védekezés
- Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés
- Felhőszolgáltatások igénybevétele, használata a csoportmunkában
- Állományok kezelése és megosztása a felhőben, jogosultságok kiosztása, kezelése

FOGALMAK

ergonómia; lokális, illetve hálózati fájl- és mappaműveletek; tömörítés, digitális kártevők és védekezés ellenük, mobileszközök operációs rendszere, felhőszolgáltatások, szinkronizálás, jogosultságok, etikus információkezelés, távmunka digitális eszközökkel

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Projektfeladathoz szükséges digitális eszközök kiválasztása, ergonomikus munkakörnyezet kialakítása mind szoftveres, mind hardveres szempontból
- A digitális eszközök biztonságos használatához szükséges lépések megtétele, az eszköz szoftveres karbantartása, vírusvédelme
- Az együttműködéshez szükséges állományok megosztása, szinkronizálása számítógépes hálózat segítségével
- Az informatika tudománytörténetéhez kapcsolódó bemutató vagy weboldal készítése

12. osztály

A 12. évfolyamon a digitális kultúra tantárgy nem rendelkezik önálló órakerettel, ugyanakkor alapvető célja az érettségi vizsgára való felkészítés. A korábbi három évben elsajátított ismeretek rendszerezése, ismételése és gyakorlati alkalmazása kiemelt fontosságú. A tantárgy feladata, hogy a tanulók biztos, önálló és alkalmazható tudással rendelkezzenek, amely megfelel az érettségi követelményeknek, és a munka világában, valamint a mindennapi életben is hasznosítható.

Célok és fejlesztési feladatok:

- Az érettségi vizsgára való felkészítés és a tananyag rendszerezése.
- A digitális kompetenciák tudatos megerősítése, amelyek a 21. század munkaerőpiacán és a felsőoktatásban nélkülözhetetlenek.
- Az előző három évben megszerzett ismeretek önálló alkalmazása gyakorlati feladatokon keresztül.
- Az önálló problémamegoldó képesség, a rendszerszintű gondolkodás és a hatékony kommunikáció fejlesztése.

Kiemelt területek:

A szövegszerkesztés ismételése során a tanulók gyakorolják a szabályos és igényes dokumentumkészítést, amely elengedhetetlen hivatalos levelezéshez, önéletrajzokhoz, pályázatokhoz és tanulmányi anyagokhoz. A táblázatkezelési készségek fejlesztése lehetővé teszi az adatok gyors feldolgozását, számítások elvégzését és szemléletes megjelenítését, ami a gazdasági és adminisztratív területeken alapvető elvárás. Az adatbázis-kezelés terén a tanulók megerősítik a logikus gondolkodást és az adatkezelési alapokat, amelyek a modern információs rendszerekben nélkülözhetetlenek. Az algoritmizálás és programozás ismételése hozzájárul a problémamegoldó és rendszerszemléletű gondolkodás fejlesztéséhez, ami nemcsak informatikai, hanem más pályákon is értékes. A prezentációkészítés gyakorlása pedig segíti a tanulókat abban, hogy tudásukat világosan, rendezett formában és vizuálisan is meggyőzően mutassák be, amely a vizsgákon és a munka világában egyaránt fontos kompetencia.

Kiemelt kompetenciák:

- digitális írástudás és információkezelés,
- problémamegoldás és algoritmikus gondolkodás,
- együttműködés és kommunikáció digitális eszközök segítségével,

- önálló és felelősségteljes informatikai eszközhasználat.

Összegzés:

A 12. évfolyamon a digitális kultúra tantárgy célja az, hogy a tanulók felkészülten, magabiztosan és önállóan vehessenek részt az érettségi vizsgán. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók a mindennapi életben és a munka világában is eredményesen használják a digitális eszközöket és módszereket, miközben megerősítik azokat a kulcskompetenciákat, amelyek a 21. századi társadalomban elengedhetetlenek.

12. évfolyam Digitális kultúra - Ismétlő tantervi leírás

Témakör	Nincs javasolt	Óraszám csak az iskola által megadott 1 óra, 36 óra/tanév	Helyi tanterv 12. di
Digitális kultúra alapok	-	2	2+5
Szövegszerkesztés	-	6	6+15
Táblázatkészítés	-	6	6+15
Multimédiás dokumentumok készítése	-	5	5+10
Adatbázis-kezelés	-	5	5+10
Számítógépes grafika	-	6	6+7
Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	-	6	6+10
Tantervben javasolt óraszám:	-		
Fennmaradó órakeret (összefoglalás, ismétlés, dolgozat stb.)	-		52
Éves órakeret:	-	36	160

12. évfolyam Digitális kultúra - Ismétlő tantervi leírás

TÉMAKÖR: Digitális kultúra alapok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- tudatosan alkalmazza a hardver és szoftver alapismereteit a mindennapi munkában
- megérti az operációs rendszer és a fájlkezelés logikáját
- ismeri az információbiztonság alapvető fogalmait és szabályait
- rendszerezetten használja a fájl- és könyvtárstruktúrát
- képes felismerni és kezelni alapvető informatikai hibákat
- alkalmazza az adatbiztonság és adatvédelem alapelveit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hardver–szoftver kapcsolat átismétlése
- Operációs rendszer alapszolgáltatásai
- Fájlrendszer, könyvtárstruktúra
- Biztonságos jelszókezelés, adatvédelem, informatikai etika

FOGALMAK

hardver, szoftver, operációs rendszer, fájl, könyvtár, jogosultság, biztonsági mentés, adatvédelem

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Állományok rendszerezése, archiválása
- Példák keresése adatbiztonsági incidensekre és azok megelőzésére
- Adatmentési és jelszókezelési gyakorlatok

TÉMAKÖR: Szövegszerkesztés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- igényes, szabályos dokumentumokat készít
- képes a szöveg szerkezetének, formájának és stílusának megtervezésére
- alkalmazza a helyes hivatkozási és tartalomjegyzék-készítési módszereket

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Dokumentumszerkezet: bekezdés, felsorolás, táblázat
- Stílusok, sablonok, űrlapok
- Hivatkozások, lábjegyzetek, bibliográfia
- Nyomtatási és elektronikus megjelenítési formák

FOGALMAK

bekezdés, stílus, sablon, táblázat, hivatkozás, lábjegyzet, tartalomjegyzék, formátum

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Önéletrajz, pályázati anyag szerkesztése
- Iskolai dolgozat/szakdolgozat részletének formázása
- Elektronikus dokumentumok előkészítése nyomtatásra

TÉMAKÖR: Táblázatkezelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- adatokat táblázatban rendszerez és feldolgoz
- egyszerű és összetett számításokat végez függvények segítségével
- adatokat grafikonokkal szemléletesen megjelenít

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Táblázatok létrehozása, formázása
- Alapfüggvények: összeg, átlag, darab, minimum, maximum

- Diagramtípusok és alkalmazásuk
- Adatrendeztetés, szűrés

FOGALMAK

cella, képlet, függvény, diagram, szűrés, rendezés, adattartomány

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Osztályzatok elemzése és grafikon készítése
- Háztartási költségvetés táblázatban
- Adatsorok összehasonlítása különböző diagramokkal

TÉMAKÖR: Multimédiás dokumentumok készítése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- felismeri a multimédiás tartalmak szerepét a tanulásban, a munkában és a szórakozásban
- képes a multimédiás eszközök tudatos felhasználására
- ismeri a multimédia alapfogalmait és alkalmazási területeit
- képes szöveget, képet, hangot és mozgóképet kombinálva dokumentumot készíteni
- megérti a fájlformátumok, tömörítés és kompatibilitás szerepét
- képes prezentációkba, webes vagy digitális dokumentumokba beágyazni multimédiás tartalmakat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A multimédia jellemzői, felhasználási lehetőségei (oktatás, munka, média, szórakoztatás)
- Szöveg, kép, hang és mozgóképek integrálása digitális dokumentumokban
- Multimédiás fájlformátumok és kompatibilitás (pl. JPG, PNG, GIF, MP3, MP4)
- Tömörítés és minőség viszonya
- Jogtiszta felhasználás, szerzői jogi ismeretek, forrásmegjelölés

FOGALMAK

multimédia, integráció, beágyazás, formátum, tömörítés, felbontás, frame, kódolás, szerzői jog, licenc

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Multimédiás prezentáció készítése képekkel, hangokkal és animációkkal
- Egyszerű videószerkesztési feladatok (pl. vágás, feliratozás, hang alákeverése)
- Weboldalba ágyazott multimédiás elemek kipróbálása
- Jogtiszta tartalmak keresése és felhasználása oktatási projektekhez
- Vita a multimédia hatásáról a tanulásban és a mindennapi életben

TÉMAKÖR: Adatbázis-kezelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- strukturáltan tárolt nagy adathalmazokat kezel, azokból egyedi és összesített adatokat nyer ki
- ismeri az adatbázis-kezelés alapfogalmait
- az adatbázisban interaktív módon keres, rendez és szűr

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Strukturált adattárolás
- Adattípusok: szöveg, szám, dátum és idő, logikai
- Közérdekű adatbázisok elérése, adatok lekérdezése
- Szűrési feltételek megadása
- Hozzáférési jogosultság szerint adatlekérés, módosítás, törlés

FOGALMAK

adatbázis, adattábla, sor, rekord, oszlop, mező, adattípus, lekérdezés, jelentés; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai; szűrés, szűrési feltétel, logikai műveletek; hozzáférési jogosultság

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Adatok lekérdezése, szűrése és nyomtatása közérdekű adatbázisokból
- A hozzáférési jogosultságok elemzése az adatbázisokban
- Az adatbázisokra épülő online szolgáltatások kipróbálása, vita biztonságos használatukról
- Biztonsági beállítások elemzése közösségi médiumok esetén

TÉMAKÖR: Számítógépes grafika

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Egyszerű képeket szerkeszt és hoz létre
- Megkülönbözteti a pixel- és vektorgrafika sajátosságait
- Alkalmazza a képszerkesztés alapvető eszközeit

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Képfeldolgozás: méretezés, vágás, színeskorrekció
- Vektorgrafikai alapok: alakzatok, vonalak, színezés
- Képfarmátumok és felhasználásuk

FOGALMAK

pixelgrafika, vektorgrafika, felbontás, réteg, formátum, kompresszió

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egyszerű logó készítése vektorgrafikus programban
- Digitális fotó retusálása
- Plakát vagy szórólap összeállítása képszerkesztővel

TÉMAKÖR: Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Logikus lépésekben old meg problémákat
- Egyszerű algoritmusokat ír le pszeudokóddal vagy programnyelven
- Képes változókat, ciklusokat és elágazásokat helyesen használni

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Algoritmusleírás módszerei: szöveg, folyamatábra, pszeudokód
- Változók, típusok, műveletek

- Elágazások és ciklusok
- Egyszerű programok írása és tesztelése

FOGALMAK

algoritmus, pszeudokód, változó, ciklus, elágazás, program, hibakeresés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Mindennapi problémák megfogalmazása algoritmusként
- Egyszerű számításokat végző program készítése
- Logikai feladatok megoldása programozással

HELYI TANTERV

Ének-zene

ÉNEK-ZENE (1+1+0+0 óra)

A kilencedik és tizedik évfolyamokon a zenei nevelés célja a nemzeti és az európai azonosságtudat erősítése, a hagyományos és a mai kulturális értékek megismertetése, a tudás gazdagítása a zeneművészet eszközeivel. Cél továbbá, hogy a műalkotások által közvetített magatartásminták segítsék a nemzethez, közösséghez való viszony elmélyítését és járuljanak hozzá a tanulók személyiségfejlődéséhez, szocializációjához, mely egyúttal egy közösség fennmaradásának biztosítója is.

Az egyes témaköröknél megjelölt minimum óraszámok, csak arányaiban segítik a tájékozódást. A témakörökön belül megjelenő fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik. Ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

A Kerettanterv témakörei:

1. Zeneművek /Énekes anyag
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag
3. Komplex készségfejlesztés.

A zenei anyanyelv ápolásának továbbra is fontos szerepet kell betöltenie, hiszen egy nép múltjának legnemesebb értékei őrződnek meg benne: érzelmi tartás, kedélyvilág, vérmérséklet, temperamentum. Mindez a „*népdalaink világa*” fejezetben átélhető a tanulók számára. A dalanyag igazodik életkori sajátosságaikhoz, átélhető élethelyzetekhez, a „*mindenre van hangja*” kodályi megállapításhoz.

Az előadói készség gazdagítása - a kifejezőkészség, tiszta intonáció, a stílusnak megfelelő előadásmód, a közösségi zenélés kiemelten fontos eleme, melynek színvonala a tanár igényességén múlik. Legmagasabb szintje a kóruséneklésben testesül meg.

A Leonardo Média Akadémia Gimnáziumban nagy hangsúlyt fektetünk az iskola művészeti hagyományainak ápolására. A tanórákon is ösztönözzük diákjainkat arra, hogy minél aktívabban vegyenek részt a nagy hírű működő művészeti.

A zenehallgatási anyag válogatásánál az életszerűség a fő szempont: a zeneművek e két évfolyamon a tanulók tanulmányaihoz és mindennapjaihoz kapcsolódnak. A 10. évfolyamon a korábban hallgatott zeneművek történelmi szemléletmóddal összegződnek, és a tanulók megismerkednek a hallgatott zenék kulturális környezetével is. Folyamatos feladat a zeneművek műfajának megnevezése, értelmezése.

A tanár megismertethet diákjaival „kedvenc” dalokat, figyelmet fordít a 20. századi népies műdalokra, illetve a zenei rétegműfajok napjainkban folyamatosan változó jelenségeire is. Ezek sajátos értékrendet képviselnek, társadalmi szerepek szerint formálódnak. A kialakult évezredek értékrendhez képest gyakran változó normák miatt a tanár csak naprakész ismerettel tudja az ízlésformálás eszközeként alkalmazni. Ezt a rendelkezésére álló szabad órásválasztásban teheti meg.

Az énekelt zeneművek igényes megszólaltatásához, a zenehallgatási anyag elmélyült befogadásához és a zeneművekkel kapcsolatos gondolatok megfogalmazásához, valamint a kreatív zenei megnyilvánulásokhoz továbbra is fontos a készségfejlesztés. A korábbi évfolyamokon *Ritmikai fejlesztés*, *Hallásfejlesztés és Zenei írás-olvasás* elnevezésű témakörök a középiskolában *Komplex készségfejlesztés* elnevezéssel folytatódnak.

Az ének-zene tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a hagyományosnak tekintett tanulási módok, hanem a ráérezés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan járul hozzá.

A kommunikációs kompetenciák: Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés, mint verbális kommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A kommunikációs készségek mélyüléséhez kapcsolódik a zeneművek elemzése, amely által a tanuló saját szavaival képes leírni a zenei folyamatokat, megérti a tágabb összefüggéseket, a zene funkcióját, és kapcsolatát azzal a világgal, amelyben létrejött, illetve azzal a világgal, melyben aktuálisan hatást gyakorol. A tanuló így megismeri a zene mindennapi funkcióját, és megtanulja értelmezni a zene médiában történő használatát is.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja. (**Műsorórák, Karácsonyi koncert, Alma Mater**)

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az önkifejezés, a kreativitás és a széperzéskészség fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is. Ezen kívül különböző kultúrák zenéjével való ismerkedés és azok társadalmi funkciójának megértése hozzájárul a komplex látásmód kifejlődéséhez.

A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

A 9 -10. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszám: **68 óra.** (34+34)

A fennmaradó 4 órát (2+2) a Lovassy László Gimnáziumban aktív zenélésre, **műsorórákra** használjuk fel.

A tanulók értékelése

A tanulók értékelése az iskolai pedagógiai programban rögzített rendszerbe illeszkedik.

A tantárgyi eredmények értékelése a hagyományos 5 fokozatú skálán történik.

Tervezett ellenőrzési módszerek:

- **Szóbeli felelet** (Egyéni és csoportos éneklés, hangszeres produkció tanári értékelése, állandó javítása illetve a tanulók egymás produkcióját értékeli a kialakult tetszésnyilvánítási formák alapján.);
- **Írásbeli felelet** (Idegen szavak, szakkifejezések jelentése, alkalmazási területei, zenetörténeti fogalmak ismerete, helyes használata stb.);
- **Témazáró dolgozat** (nagyobb témakörök végén, vagy több témakör együttes zárásakor);
- **Otthoni munka** (gyűjtőmunka, feladatok számítógépes megoldása stb.);
- **Csoportmunka** (kamarazene, énekegyüttesek, populáris zenei csoportok stb.);
- **Versenyeken, vetélkedőkön, kulturális bemutatókon** való szereplés, elért eredmények. (Karácsonyi koncert, Alma Mater, Helikon, Népdaléneklési verseny stb.)

A tankönyvek, taneszközök

A helyi tanterv feladatrendszerének megvalósításához a következő taneszközök szükségesek:

Évfolyamonként (belső használatra) összeállított szemelvénygyűjtemény

Olvasógyakorlatok (egy osztálynyi)

Kodály: Válogatott bicíniumok

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához - könyv (egy osztálynyi) + CD-sorozat

Pécsi Géza: Ének – Zene - Kultúra – tankönyv és példatár (egy osztálynyi)

Pécsi Géza: Ének – Zene - Kultúra – tankönyv és példatár **német nyelven** (egy osztálynyi)

Magyar népi énekes-iskola I. II. (dalgyűjtemény + CD)

Hangzó zenetörténet – könyv-sorozat + CD-sorozat

Gulyás János: Balladák filmje (DVD-anyag)

A magyar zene története (videó-anyag)

Operafilmek (DVD és videó-anyag)

CD-lejátszó, erősítő, videó-magnó, DVD-lejátszó, pianínó, hangvilla, metronóm, ritmushangszerek

Interaktív tábla

A tantárgyi óraszámok

	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Ének-zene	heti 1 óra	heti 1 óra	-	-

A helyi tanterv kerettantervi megfeleltethetősége

Jelen helyi tanterv az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet alapján módosított 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet szerint az Oktatási Hivatal által 2020. tavaszán publikált kerettanterv alapján készült.

A kerettanterv kétévenkénti részének megbontása és kiegészítése az elvárt

elemekkel*

TÉMAKÖRÖK	Kerettantervi órakeret	Óraszám 9. évfolyam	Óraszám 10. évfolyam
	9-10. évfolyam	1 óra/hét (36 óra)	1 óra/hét (36 óra)
Zeneművek / énekes anyag	20 + 4 óra	10 + 2 óra	10 + 2 óra
Zeneművek / zenehallgatási anyag	36 óra	18 óra	18 óra
Komplex készségfejlesztés	12 óra	6 óra	6 óra
Összesen	72 óra	36 óra	36 óra

* Az ének-zene tanítása során a fejlesztési célok órakeretre, tananyagegységekre nem válnak el élesen. Minden órán sor kerül éneklésre, fejlesztik a növendékek zenei generatív készségét, zenét hallgatnak. A feltüntetett tematikai egységek és közműveltségi tartalmak megjelenése a közoktatás gyakorlatában természetesen átfedik egymást, a tagolás csak a könnyebb áttekinthetőséget szolgálja, a feltüntetett óraszám-ajánlások pedig az éves össz-óraszám vonatkozásában nyújtanak tájékoztatást, illetve a tevékenységek egymáshoz viszonyított arányát jelölik.

9. évfolyam

Évi óraszám: 36 óra (szabad felhasználású órakeret 2 óra)

1.ÉNEKLÉS

ÓRASZÁM: 10+ 2 ÓRA

Előzetes tudás:

- A felső tagozatban megismert népzenei és műzenei szemelvények elsajátítása során kialakult éneklési képességek, zenei ismeretek.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:

- A tanult dalanyag ébren tartása, használatával az éneklési készség fejlesztése. További dalkincsbővítés, a motivált és örömteli éneklés kialakítása. Az életkori sajátosságok (mutálás, gátlásosság, önálló éneklés) problémáinak megoldása.

A szabad órakeret műsorórákra, (énekes és hangszeres bemutatókra) osztály-koncertekre fordítva.

Szemelvények*

Magyar népzene és történeti dallamok (az életkornak megfelelő tematikus csoportokból válogatva):

- régi rétegű és új stílusú népdalok,
- életfordulók, jeles napok dalai, szerelem
- pszalmodizáló népdalok,

Más népek dalai. Magyarországi német népdalok (nemz. tag.)

2-3 mű éneklése tiszta intonációval az életkori sajátosságokat figyelembe véve (szükség esetén egyénre szabott kezdőhangról), a következő kategóriák mindegyikéből: Zeneirodalmi szemelvények, a megismert stíluskorszakból választva, egy-egy dal vagy dalrészlet, néhány rövid zenei téma:

- gregorián,
- reneszánsz,
- barokk

Egyszólamú és egyszerűbb szerkezetű többszólamú világi és egyházi vokális és hangszeres művek, témái a zenehallgatás anyagából válogatva.

Himnusz, Szózat, Magyarországi németek himnusza (nemz. tag.)

—

Ismeretek:

A zsoltár típusú dallamok jellemzői

- Ugrós és csárdás tánc típusok
- Dallam és szöveg kapcsolata a népdalstílusokban

- Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében

Fejlesztési követelmények:

- Hallás utáni daltanulással elsajátított népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése
- Előadói készségük kifejező, átél, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése.
- A hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez való alkalmazkodási képesség fejlesztése
- A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzelmi állapotok megértése.
- Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében

Fogalmak:

Zsoltár típusú népdal, szillabikus, melizmatikus

Tevékenységek:

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál
- Éneklés az iskola kórusaiban, Lovassy Zenekar, Lovassy Néptáncegyüttes
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben (osztályműsorok)
- Részvétel az iskolai tanórán kívüli művészeti programjaiban (Karácsonyi koncert, Alma Mater,
- Helikon, Bruszniai Emlékkórus, Sváb bál (nemz. tag.))

2. Zenehallgatás

ÓRASZÁM: 18 ÓRA

Előzetes tudás:

A zenemű gondolati tartalmát közvetítő kifejezőeszközök átélésének és értelmezésének képessége. A korábban tanult jellegzetes zeneművek részleteinek felismerése.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai

A befogadói kompetencia erősítése az ismeretek kronológiai rendszerezésével. Tájékozottság a zeneművek műfajában és a zenei stílusokban. Önálló elemzés, vélemény-kifejtés.

Szemelvények*:

Az alábbi szempontok alapján válogatott és meghallgatott zenei részletek felismerése. Népzene: Népdal, hangszeres népzene, népies műdal.

Műzene:

Az európai műzene kialakulása a barokk kor zenéjéig – legfontosabb stílusjegyek, műfajok és zeneszerzők.

Középkor és reneszánsz – az egyszólamúságból a többszólamúság első virágkoráig (gregorián, reneszánsz műfajok: motetta, madrigál).

Barokk hangszeres műfajok és az opera kialakulása (basso continuo, monódia, fúga, korál, passió, concerto)

Ismeretek:

- A hallgatott zeneművek zenetörténeti és főbb műfaji jellemzőinek azonosítása
- A zeneszerzők helye a különböző zenetörténeti korokban
- Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismerése
- A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal

Fejlesztési követelmények

- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zenemű nyújtotta lehetőségeket kihasználva
- A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére értelmezésére alkalmas képességek kialakítása
- Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése
- A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása

Fogalmak:

Vokális műfajok, gregorián, recitativo, korál, kyrie, passió, motetta.

Tevékenységek

- Részvétel hangversenyeken (Filharmónia ifjúsági koncertek, Karácsonyi koncert, Alma Mater, Brusznai Emlékhangverseny, Lovassy Zenekar adventi koncertje)
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- Zeneművek zenetörténeti rendszerezése
- Koncertfilm megtekintése (Balladák filmje)
- A Lovassy László Gimnázium művészeti hagyományainak megismerése, aktív részvétel (szereplő, vagy közönség)
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről
- Kiselőadás a hangszerekről (megszóltatási módjuk, felépítésük) elsősorban élő bemutatással, (esetleg képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával)
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata
- Műsoróra

3. Komplex fejlesztés

ÓRASZÁM: 6 ÓRA

Előzetes tudás:

Az általános iskolában megszerzett zeneelméleti alapismeretek a hagyományos klasszikus zenei notációról

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:

Az eddig tanult felismerő kottaolvasási és zenei ismeretek megerősítése, rendezése az ismétlés és az összefüggések feltárása által. A további gyakorlás a befogadást és a felidézést kísérő kottakövetéssel, valamint elemi szintű kottaolvasás alkalmazásával.

Ismeretek:

- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek frissítése, elmélyítése, alkalmazása
- A törzshangok és a módosított hangok szerepének ismerete
- A zenetörténet jellegzetes műfajainak ismerete

Fejlesztési követelmények :

- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése (kórusok, alkalmi és állandó zenei együttesek)
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban
- A zenei formaérzék fejlesztése

Fogalmak:

Minden korábban szereplő fogalom.

Tevékenységek

- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
- Ritmikai játékok
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására.

A fejlesztés várt eredményei a 9. évfolyam végén

- A tanulók képesek 6-8 népzenei, valamint 6-8 műzenei idézetet részben kottából, részben emlékezetből egyénileg és csoportosan előadni.
- Képesek kifejezően, egységes hangzással, tiszta intonációval énekelni, és új dalokat megfelelő előkészítést követően hallás után megtanulni.
- Képesek egyszerű két- és háromszólamú kórusműveket vagy azok részleteit, kánonokat megszólaltatni.
- Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit felismerik és meg tudják fogalmazni.
 - fogalmazni.
- Ismerik a hangszerek alapvető jellegzetességeit.

- Megismerik és értelmezik a kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket.
- A zenei korszakokból kiválasztott zeneművek közül 8-10 alkotást/műrészletet ismernek és felismernek.

10. évfolyam

Évi óraszám: 36 óra (szabad felhasználású órakeret 2 óra)

I. Éneklés

ÓRASZÁM: 10 + 2 ÓRA

Előzetes tudás:

A 9. évfolyamon megismert népzenei és műzenei szemelvények elsajátítása során kialakult éneklési készségek, zenei ismeretek.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai

Az éneklési készség fejlesztése a tanult dalanyagon keresztül.

Dalkincsbővítés, a motivált éneklés kialakítása helyes énektechnikával és hangképzéssel.

Stílusos, kifejező éneklés.

A szabad órakeret műsorórákra, (énekes és hangszeres bemutatókra) osztály-koncertekre fordítva.

Szemelvények*

Magyar népzene és történeti dallamok (az életkornak megfelelő tematikus csoportokból válogatva):

- régi rétegű és új stílusú népdalok,
- balladák,
- virágénekek, diákdalok,
- más népek dalai, Magyarországi német népdalok (nemz. tag.)

3-4 mű éneklése tiszta intonációval az életkori sajátosságokat figyelembe véve (szükség esetén egyénre szabott kezdőhangról), a következő kategóriák mindegyikéből:

Zeneirodalmi szemelvények, a megismert stíluskorszakból választva, egy-egy dal vagy dalrészlet, néhány rövid zenei téma:

- bécsi klasszikus,
- romantikus,
- XX. századi.

Egyszólamú és egyszerűbb szerkezetű többszólamú világi és egyházi vokális és hangszeres művek, témái a zenehallgatás anyagából válogatva.

Néhány populáris zenei szemelvény a zenehallgatás anyagából válogatva

Ismeretek:

- Zenei nyelvjárások, dialektusok jelentése a népzeneben
- A tanult dalok kulturális közegének megismerése
- Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében

Fejlesztési követelmények:

- Hallás utáni daltanulással elsajátított magyar népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése
- Előadói készségük kifejező, átélő, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése.
- A hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez való alkalmazkodási képesség fejlesztése
- A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzelmi állapotok megértése.
- Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében

Fogalmak:

autentikus, tradíció, átdolgozás, dialektus, Magyar Népzene Tára, verbunk,

csárdás; egyházzene (spirituálé); világi zene (ungaresca), dal (népdal, műdal, egyházi és világi dal, romantikus dal, szórakoztató zenei dal).

Tevékenységek:

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál
- Éneklés az iskola kórusaiban, Lovassy Zenekar, Lovassy Néptáncgyűttes
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben (osztályműsorok)
- Részvétel az iskolai tanórán kívüli művészeti programjaiban (Karácsonyi koncert, Alma Mater, Helikon, Bruszniai Emlékkórus, Sváb bál, Landesgala - minősítő)

2. Zenehallgatás

ÓRASZÁM: 18 ÓRA

Előzetes tudás:

Korábbi évek során megszerzett kompetenciák, nyitott hozzáállás, zenei emlékek, tapasztalatok, koncertélmények.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:

A befogadás pályáinak szélesítésével, személyes – esztétikai, intellektuális, gyakorlati – zenei élmények szerzésével, irányított és önálló feldolgozással a személyiség és az esztétikai érzék fejlesztése.

Szemelvények*:

Az alábbi szempontok alapján válogatott és meghallgatott zenei részletek felismerése.

Műzene:

- Az európai műzene kialakulása a bécsi klasszicizmustól napjaink zenéjéig – legfontosabb stílusjegyek, műfajok és zeneszerzők.
- Bécsi klasszika – a klasszikus zenei formák és műfajok (szonáta elvű formai építkezés, kamarazene, szimfónia, opera buffa), Haydn, Mozart, Beethoven.
- XVII–XVIII. századi magyar műzene (Kájoni-kódex, Lócsei kézirat, Vietórisz-kódex anyagából). Bihari János, Lavotta János és Csermák Antal verbunkos zenéje.
- Romantika – dalciklus, hangszeres előadási darabok, opera és zenedráma (nemzeti jelleg a zenében, hangszeres virtuozitás, az érzelmek szélsőséges megjelenítése,

miniatűr kompozíciók és monumentalitás – formai és dallami jellemzők: szabad formák, kromatikus dallamalkotás, díszítés).

- A századforduló és a XX. század zenéje – a stílus egység felbomlása, új zenei irányzatok (impresszionizmus, verizmus, dodekafónia, avantgárd, experimentális zene, expresszionizmus, elektronikus zene).
- Korunk zenéje a második világháborútól napjainkig.

Ismeretek:

- A művek megismerésén, elemzésén keresztül a kultúrabefogadás szándékának erősítése, a hangverseny-látogatás motivációs szerepének felhasználásával.
- A hallgatott zeneművek zenetörténeti és főbb műfaji jellemzőinek azonosítása
- A zeneszerzők helye a különböző zenetörténeti korokban
- Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismerése
- A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal

Fejlesztési követelmények:

- Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése
- Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége
- Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között
- A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása

Fogalmak:

Dalciklus, duett, motetta, etűd, hangfűrt, népzene – műzene, világi zene – egyházzene, abszolút zene – programzene, komolyzene – populáris zene, tánczene, alkalmazott zene.

Tevékenységek:

- Részvétel hangversenyeken (Filharmónia ifjúsági koncertek, Karácsonyi koncert, Alma Mater, Brusznai Emlékhangverseny, Lovassy Zenekar adventi koncertje, Sváb bál)
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- Zeneművek zenetörténeti rendszerezése
- Koncertfilm megtekintése (Puccini: Pillangókisasszony)
- A Lovassy László Gimnázium művészeti hagyományainak megismerése, aktív részvétel (szereplő, vagy közönség)
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Kiselőadás a hangszerekről (megszóltatási módjuk, felépítésük), elsősorban gyakorlati bemutatás (esetleg képek, videók, animációk, applikációk) felhasználásával
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata
- Műsoróra

3. Komplex fejlesztés

ÓRASZÁM: 6 ÓRA

Előzetes tudás:

Az 9. évfolyamon megszerzett zeneelméleti alapismeretek a hagyományos klasszikus zenei notációról.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:

Az eddig tanult felismerő kottaolvasási és zenei ismeretek megerősítése, rendezése az ismétlés és az összefüggések feltárása által. A további gyakorlás a befogadást és a felidézést kísérő kottakövetéssel valamint elemi szintű kottaolvasás alkalmazásával.

Ismeretek:

- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek frissítése, elmélyítése, alkalmazása
- A törzshangok és a módosított hangok szerepének ismerete
- A zenetörténet jellegzetes műfajainak ismerete

Fejlesztési követelmények:

- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése (kórusok, alkalmi és állandó zenei együttesek)
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban
- A zenei formaérzék fejlesztése

Fogalmak:

Minden korábban szereplő fogalom.

Tevékenységek:

- Zenei kérdés, válasz rögtönzése
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására.

A fejlesztés várt eredményei a 10. évfolyam végén

- A tanulók képesek 8-10 műzei idézetet részben kottából, részben emlékezetből egyénileg és csoportosan előadni.
- Képesek kifejezően, egységes hangzással, tiszta intonációval énekelni, és új dalokat megfelelő előkészítést követően hallás után megtanulni.
- Képesek egyszerű két- és háromszólamú kórusműveket vagy azok részleteit, kánonokat megszólaltatni.
- Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit felismerik és meg tudják fogalmazni.
- Ismerik a hangszerek alapvető jellegzetességeit.
- Megismerik és értelmezik a kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket.
- A zenei korszakokból kiválasztott zeneművek közül 8-10 alkotást/műrészletet ismernek és felismernek.
- A zenei műalkotások megismerése révén helyesen tájékozódnak korunk kulturális sokszínűségében.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

- A tanulók az énekes anyagból 20 dalt és műrészletet részben kottából, részben emlékezetből kifejezően énekelnek egyénileg és csoportosan.
- Képesek néhány dallamból (népdal, műdal, zenei téma) álló csokor felidézésére egy-egy témán, műfajon, stíluskörön belül is.
- Egyszerűbb többszólamú kórusművek, vagy azok részleteit, kánonokat csoportosan énekelnek.
- A kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket felismerik és értelmezik, tanári segítséggel reprodukálják.
- Képesek a műalkotások üzenetét felismerni, a bennük megjelenő sors- és magatartásmintákat értelmezni, gondolatiságukat, morális és humánus tartalmukat megérteni.
- A kiemelkedő zenei műalkotások megismerése által korunk kulturális sokszínűségében eligazodnak.
- Tudnak tájékozódni a legfontosabb műfajokban és a stíluskorszakokban.
- A műveket kontextusba helyezve képesek saját élményeket is felidézni, választásaikat meg tudják indokolni.
- Különbséget tudnak tenni világi zene, egyházzene, szórakoztató zene, alkalmazott zene, programzene között.
- A két év során az áttekintést segítő különböző szempontok alapján megismerik a zenei stílusok jellemzőit, kronologikus és műfaji rendszer alakul ki az eddig megszerzett és ebben az időszakban kiegészített zenei ismeretekben.

Szemelvények*:

Ajánlott énekes anyag

Az alábbi felsorolás ajánlásokat tartalmaz. A népdalok, zenei szemelvények megadott listája a tanár egyéni választása szerint módosítható az osztály, tanulócsoport képességei alapján.

Népdalaink világa

Szerelem

Azt gondoltam, eső esik; Akkor szép az erdő; Bujdosik az árva madár; De sok eső, de sok sár; Hej, rozsmaring, rozsmaring; Körösfői kertek alatt; Nem úgy van most, mint volt régen; Nézd meg, lányom; Szerelem, szerelem; Szeress egyet, s legyen szép; Szivárvány havasán; Én is voltam, mikor voltam;

Életképek

Annyi nekem az irigyem; Eddig vendég; Éljen a barátság; Én az éjjel nem aludtam; Hej, igazítsd; Irigyeim sokan vannak; Vígán, vígan, A mi cicánk, Ich geh durch einen grasgrünen Wald, Lustig ist das Zigeunerleben (nemz. tag.)

Ünnepek

Hej, révész, révész, Az én rózsám, Három bokor saláta, Annamarie (nemz. tag.)

Sok számos esztendőket; Paradicsom mezejibe; Víg volt nekem az esztendő; Szent János áldása; Üdvözlégy, Szent László király; Sok Zsuzsanna napokat

Műzenei szemelvények, és más népek dalai

Szeikilosz sírverse; Dies irae, Arezzói Guido: Ut queant laxis,
Carl Orff: Carmina Burana – O Fortuna, Splendor Paternae gloriae (Atyának fénye, fénysugár);
John of Fornsete: Nyár-kánon (Vaskó Andor ford.);
Ófrancia kánon: Jertek, jertek, nosza, járjunk táncot!; Farkas Ferenc: Hajnalnóta;
W. Byrd: Tavasz – kánon; Ismeretlen szerző: Kék ibolyácska; Budát, ó Hunnia, az török rabolja; Balassi Bálint: Bocsásd meg úristen – protestáns népének;
Vivaldi: Négy évszak – Tavasz téma, Már nyugosznak a völgyek (korál),
Mozart: Oragna figa, Mozart: Figaro házassága – Nyitány, Beethoven: Örömóda,
J. Haydn: Erdő mélyén – kánon; W. A. Mozart: Jöjj, drága május; Franz Schubert: A hársfa; Schubert: Hová?, Erkel: Bánk bán – Keserű bordal, Verdi: Nabucco – Szabadság-kórus,
Ravel: Bolero – téma, Kodály Zoltán: Mikoron Dávid (Psalmus Hungaricus);
Old Black Joe- spirituálé; Oh happy day; Ég a város – angol kánon

Ajánlott zenehallgatási anyag

Az alábbi felsorolás ajánlásokat tartalmaz. A zeneművek megadott listája a tanár egyéni választása szerint módosítható. A megadott művek egy része olyan terjedelmű, hogy az ének- zene óra keretei között csak részletek meghallgatására van mód. (Szimfóniatétel, daljáték, opera részlete.) A kiválasztáshoz a fejlesztési céloknál meghatározott tartalmak adnak iránymutatást.

Szerelem, barátság:

Azt gondoltam, eső esik; Repülj madár – Sebestyén Márta, Muzsikás Együttes; Orlando di Lasso: Zsoldos szerenád; W. A. Mozart: Don Giovanni - részletek- I. felvonás 8. és 9. jelenet; Beethoven: F-dúr románc; Liszt Ferenc: Szerelmi álmok; G. Bizet: Carmen – Habanera; G. Puccini: Tosca – Cavaradossi, levélárja; R. Wagner: Nürnbergi Mesterdalnokok I. jelenet; G. Verdi: Don Carlos – Szabadság kettős; Bartók Béla: A kékszakállú herceg vára – részletek; Ne menj el

Zeneművek és a történelem:

J. S. Bach: Máté passió – részlet 54 számtól -59 -ig

F. Chopin: Forradalmi etűd

R. Schumann –H. Heine: Két gránátos

Kodály Zoltán: Hány János – Felszántom a császár udvarát; Ének Szent István királyhoz

A. Dvořák: Új világ szimfónia – részletek

D. Sosztakovics: VII. szimfónia – részletek

A. Honegger: Jeanne d’Arc a máglyán - részletek

Zeneművek és az irodalom:

F. Schubert – J. W. Goethe: Margit a rokkánál

Schubert-Goethe: Erbkönig

S. Prokofjev: Rómeó és Júlia – lovagok tánca

Carl Orff: Carmina Burana – In taberna

Kocsár Miklós – Nagy László: Csodafiú - szarvas

Kodály Zoltán- Weöres Sándor: Öregek

Életképek:

Ugrós és csárdás dallamok – válogatás revival népzenei felvételekből

J. S. Bach: D-dúr szvit – Gavotte, Menüett

Joseph Haydn: Évszakok – Szüreti kórus

L. van Beethoven: IX. szimfónia – IV. tétel

M. Ravel: Bolero

Johann Strauss: Éljen a magyar - polka

Kodály Zoltán: Galántai táncok -részletek

Cl. Debussy: A tenger – részlet, az 1. vázlat

I. Stravinsky: Tűzmadár – részlet, a mű kezdete

G. Gershwin: Egy amerikai Párizsban -részlet

Bartók: Béla: Cantata Profana - részletek

Kodály Zoltán - Arany János: Csalfa sugár,

Farkas Ferenc: Furfangos diákok - részlet

Karai József: Estéli nótázás

Régi muzsika kertje:

Szeikilosz sirverse

Missa de Angelis – Kyrie

Dufay: L’homme arme mise - Kyrie

G. P. Palestrina: Sicut cervus

Mozart: Esz-dúr zongoraverseny K. 271 "Jeunehomme" II. tétel - részlet

Szemelvények a magyar zenetörténetből:

Esterházy Pál: Harmonia caelestis – részletek

Liszt Ferenc: Esz-dúr zongoraverseny – I. tétel

Erkel Ferenc: Bánk bán –Keserű bordal, Hazám, hazám Bartók

Béla: Concerto – II. tétel, Párok játéka
Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus- részletek
Szokolay Sándor: Ima, rontás ellen
Kurtág György: Játékok – részletek
Ligeti György: Hungarian rock

HELYI TANTERV

Földrajz

11. évfolyam

A 11. évfolyamos földrajz tananyag a természeti és társadalmi környezet összefüggéseivel, kölcsönhatásaival foglalkozik, és tudatosan épít az általános iskolában, valamint a középiskola 9. és 10. osztályában elsajátított földrajzi, természet- és társadalomtudományi ismeretekre. A tananyag a múltból kiindulva a jelen folyamataira, jelenségeire és azok lehetséges jövőbeli következményeire összpontosít, építve a hagyományos és digitális térképi, grafikus és szöveges adatforrásokból megszerezhető információkra.

A tananyag a Földünk egészére ható földrajzi kérdéseket, 21. századi kihívásokat állítja a középpontba. Célja, hogy felkeltse a tanulók érdeklődését a mindennapi életünket, de akár az emberiség jövőjét is befolyásoló folyamatokra és jelenségekre.

Ebben a képzési szakaszban is fontos a tananyag feldolgozása során elsajátított földrajzi tudás és a mindennapi élet történései, döntéshelyezetei közötti kapcsolatok bemutatása. A tananyag tudatosan épít a tanulók más forrásokból (média, világháló, utazások stb.) megszerzett földrajzi ismereteinek és a korábbi évfolyamokon kialakított készségek, képességek és saját tapasztalatok tanórai alkalmazására.

A földrajzoktatás hozzájárul ahhoz, hogy a középiskolai tanulmányok befejezésekor a tanuló biztonsággal eligazodjon a természeti és a társadalmi környezetben, illetve földrajzi ismereteit alkalmazni tudja a mindennapi életben. Fontos szerepet játszik abban, hogy a tanuló felnőtt élete során reálisan tudja értékelni a természeti veszélyeket és a környezeti kockázatokat, tudjon helyes döntést hozni. Kialakítja a tanulóban a földrajzi problémák iránti érzékenységet, valamint az azokra való reflektálás, a tudatos és felelős véleménynyilvánítás képességét.

A földrajzoktatás ahhoz is hozzájárul, hogy az iskolából kilépő tanuló felelősen döntsön az állampolgári szerep gyakorlása során, valamint kialakuljon benne az igény arra, hogy későbbi élete folyamán önállóan gyarapítsa tovább földrajzi ismereteit.

A földrajz tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: Szüntelenül változó és globalizálódó világunk megismeréséhez, megértéséhez elengedhetetlen a folyamatos tájékozódás, információszerzés és a nyitott gondolkodás, amely elképzelhetetlen a tanuló kezdetben még irányított, majd egyre önállóbbá váló információszerző tevékenysége nélkül. Így a tanulás-tanítási folyamatnak hozzá kell járulnia az információszerzés és -feldolgozás készségének fejlesztéséhez, különös tekintettel a digitális világ nyújtotta lehetőségek felhasználására. A földrajztanulás célja, hogy elősegítse a megszerzett ismeretek alkalmazását a mindennapi élet különböző területein, támogassa az egyéni igényekkel összhangban lévő önirányító és önfejlesztő tanulás képességének fejlődését. Cél, hogy a tanuló képes legyen a földrajzi-földtudományi, gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi jellegű információk felismerésére és összegyűjtésére a valós térben (például terepen) csakis úgy, mint különböző információhordozókból (például újságcikkek, grafikonok, térképek, híradások, forrásszövegek, karikatúrák, képek, ábrák elemzése révén).

A kommunikációs kompetenciák: A különféle szóbeli és írásbeli ismeretközvetítő, illetve értékelési módszerek alkalmazásával a földrajztanítás segíti az anyanyelvi kommunikáció fejlődését. A földrajzi információk értelmezése során fejlődik a tanuló érvelésen alapuló egészséges vitakészsége. A kommunikációs kompetenciák fejlesztését segítik a földrajzi tartalmú információk értelmezését elváró írásbeli és szóbeli – közöttük a prezentációhoz kapcsolódó – feladatok megoldása. A különböző forrásokból gyűjtött információk, leírások értelmezése és feldolgozása hozzájárul a szövegértési kompetencia fejlesztéséhez.

A digitális kompetenciák: A korszerű földrajzoktatás elképzelhetetlen a digitális világ nyújtotta aktuális információk tanításba való beépítése nélkül. Ehhez szükség van a tanuló digitális kompetenciáinak alkalmazására. A tanulási-tanítási folyamat tudatosan épít a digitális térképek, térinformatikai szoftverek alkalmazására, elemzések elvégzésére, földrajzi összefüggések felismerésére és megértésére. Az adatok összegyűjtése és felhasználása mellett fontos feladatnak tartja az adatbázisok, információforrások értő,

mérlegelő szemléletének kialakítását, a tudatos felhasználóvá válás támogatását. A projektfeladatok, önálló vagy csoportban végzett kutatások fejlesztik a tudatos közösségi információáramlást, a tudás hálózatos megosztásának képességét. A földrajztanítás tudatosan épít a tanuló prezentációs képességére, ösztönzi a földrajzi folyamatok digitális eszközökkel történő bemutatását.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A földrajztanítás során a földrajzi problémák kezdetben közös, majd csoportos vagy önálló megoldásán keresztül lehetőség nyílik a gondolkodási készségek, elsősorban az elemzés, a rendszerezés, a valós vagy modellkísérleteken alapuló tapasztalást követő következtetés és problémamegoldás fejlesztésére. A földrajztanítás fontos célja az analógiás gondolkodás, a sokféleségben rejlő azonosságok és különbségek összehasonlítási készségének fejlesztése. A különböző földrajzi folyamatok vizsgálata során szükség van az analitikus és a szintetizáló gondolkodásra. Előtérbe kerül az új megoldási ötletek megfogalmazása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése, ezzel párhuzamosan pedig nagy hangsúlyt kap a tanulói döntéshozatal, az alternatívák végiggondolása, a kockázatvállalás, az értékelés, az érvelés és a legjobb megoldási lehetőségek kiválasztása. Fontos feladat a mérlegelő gondolkodás megerősítése.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A földrajz elsősorban a társadalomföldrajzi témák feldolgozásával hozzájárul a világ társadalmi-kulturális sokszínűségének megismertetéséhez, ehhez társul a más kultúrák, szokások iránti érdeklődés és tisztelet kialakulásának támogatása. A csoportos és interaktív munkamódszerek alkalmazása során lehetőség nyílik az egyéni és a kollektív felelősség tudatosítására. A kooperatív módszerek alkalmazása lehetővé teszi a tanuló szociális kompetenciáinak fejlesztését, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy későbbi élete során képes legyen hatékony és konstruktív módon részt venni a társadalmi életben, és szükség esetén kezelni tudja a felmerülő konfliktusokat.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A világ társadalmi, kulturális sokszínűségének bemutatásával a földrajzoktatás segíti a kulturális értékek megismerését, emellett hozzájárul a kulturális identitás tudatosításához, a kulturális értékeink és hagyományaink megőrzése iránti igény kialakításához. Az önállóan vagy csoportosan létrehozott produktumot (például modellt, prezentációt) elváró feladatok hozzájárulnak a kreatív alkotás és önkifejezés képességének fejlődéséhez.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: Modern földrajzoktatásunk révén napjaink társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatainak megismerése nagymértékben hozzájárul a társadalmi-gazdasági élet eseményeiben történő eligazodáshoz, az aktív, kreatív, a körülményekhez rugalmasan alkalmazkodó állampolgárrá váláshoz. Az oktatás a modern gazdasági élet sikeres szereplőinek bemutatásával hozzájárul az innováció szerepének, a munkaerőpiac igényeinek megismeréséhez, ez pedig hatással van a munkavállalói és a vállalkozói kompetencia fejlődésére.

A 11. évfolyamon a földrajz tantárgy alapóraszám: 72 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Energia és nyersanyag – a gazdaság meghatározó elemei – változó igények, átalakuló fogyasztás, erősödő környezeti szemlélet	8
Az élelmiszer-termelés és -fogyasztás környezeti vonatkozásai	8
Demográfiai válsághelyzetek és következményei	8
Szolgáltatások a 21. században – közlekedés, turizmus, internet és a hálózatosodás – dilemmák, ellentmondások, környezeti következmények	8
Az éghajlatváltozás kérdései	7 + 1
A víz mint erőforrás – a vízellátás és gazdasági hasznosítás földrajzi vonatkozásai	7 + 1
Hulladéktermelés és -felhasználás	7 + 1
A természeti katasztrófák és a globális kihívások kapcsolata	8
A környezeti hatások következményei – Élhető marad-e a Föld?	7 + 1
Összes óraszám	72

TÉMAKÖR: Energia és nyersanyag – a gazdaság meghatározó elemei – változó igények, átalakuló fogyasztás, erősödő környezeti szemlélet

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- környezeti szemlélettel rendelkezik a gazdaság energia- és nyersanyag-felhasználásával kapcsolatos információk megítélésében;
- felismeri a környezeti szempontok érvényesítésének fontosságát napjaink energiagazdaságában és a nyersanyagok kitermelésében.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érti a gazdaság energia- és nyersanyagigényének változásához, átalakulásához vezető folyamatokat;
- bemutatja a nyersanyag és a fosszilis energiahordozók, illetve az azokat felhasználók térbeli elhelyezkedésének átalakulását és összefüggéseit;
- érveket fogalmaz meg az energiahatékonyság, a fenntarthatóság és a környezeti szempontok érvényesítése érdekében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Fosszilis energiahordozók típusai (kőszén, hagyományos és nem hagyományos szénhidrogének), példák és térbeli előfordulásuk, kitermelési lehetőségek és korlátok
- Megújuló (alternatív) energiaforrások típusai, felhasználási lehetőségek (hő, áram)
- Környezeti szemléletformálás a fosszilis energiahordozók és a klímaváltozás kapcsolatrendszerének megértésén keresztül
- Ipari nyersanyagok: ércék és nemércék. Összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése a kőzetek kémiai összetétele, a technológia fejlettsége és a gazdasági környezet között
- A rendszerszerű, analízis és szintetizáló gondolkodás fejlesztése az uránbányászat, atomenergia, radioaktív hulladéklerakás vertikum megismerésén és megértésén keresztül
- Környezetvédelmi szemlélet fejlesztése a meddőhányók lerakása, kezelése és újrahasznosítása kapcsán
- Az ipar időben változó nyersanyagigénye. A periódusos rendszer egyes elemeinek ipari felhasználása és előfordulásuk a litoszférában (ásványokban, kőzetekben)
- Összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése a nyersanyag és a fosszilis energiahordozók és az azokat felhasználók térbeli elhelyezkedésének elemzése kapcsán
- Szemléletformálás erősítése az ipar fejlődése során változó nyersanyagigények felismerése kapcsán: a 21. században újabb és újabb kőzetek válnak ércé
- A felelős véleményalkotás fejlesztése a gazdasági, környezetvédelmi és fenntarthatósági érdekek és érvek mentén

FOGALMAK

megújuló és nem megújuló, energiahatékonyság

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Mobiltelefonban lévő elemeket hordozó ásványok és kőzetek felkutatása, előfordulási helyük és gyakoriságuk
- Kémia és földrajz tantárgyi kapcsolatok erősítése. Önálló vagy kooperatív technika alkalmazása: a periódusos rendszer egy tetszőleges elemének ipari felhasználása, előfordulása ásványokban, kőzetekben, bányászata
- Hagományos vagy online sajtótermékekből adatgyűjtés a nyersanyagigények időbeli változásával kapcsolatban
- Hagományos vagy online sajtótermékekből adatgyűjtés az olaj árának időbeli változásával kapcsolatban, összefüggés keresése az ár alakulása és a világpolitikai, gazdasági környezet változása között
- Adatgyűjtés és -elemzés az egyes energiahordozók és nyersanyagok kimerülésének prognózisaival és következményeivel kapcsolatban
- Szűkebb és tágabb lakókörnyezetünk nyersanyaglelőhelyeinek felmérése
- Példák keresése lakóhelyünk környezetében az alternatív energia hasznosítására, egy-egy ilyen létesítmény felkeresése

TÉMAKÖR: Az élelmiszer-termelés és- fogyasztás környezeti vonatkozásai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- érti a mezőgazdaság, az élelmiszer-előállítás és -fogyasztás gazdasági és környezeti összefüggéseit;
- ismeri a bio- és ökológizáció sajátosságait;
- megfogalmazza az élelmiszerhiány és a pazarlás együttes jelenlétének okait, magyarázza a probléma megoldására tett lépések kétarcúságát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- belátja a környezet- és egészségtudatos fogyasztói magatartás fontosságát, lehetőségeinek megfelelően törekszik ennek megvalósítására;
- érti és hazai, valamint nemzetközi példákkal támasztja alá a mezőgazdasági termelés környezeti vonzatait;
- önálló véleményt fogalmaz meg az különféle táplálkozási szokásokról, a túlfogyasztás egészségügyi veszélyeiről.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A rendszerszintű gondolkodás fejlesztése a mezőgazdasági termelésre ható természeti és társadalmi tényezők kapcsolatrendszerének értelmezésével
- Az összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése a mezőgazdasági termelés vonzatai (talajhasználat, kemikáliák, öntözés, vízkészlet változása, erdőirtás, talajerózió, mezőgazdasági területek csökkenése, energiafelhasználás, fenntarthatóság) közötti kapcsolatok értelmezése által
- Az egyéni és közösségi felelősségvállalás formálása az élelmiszer-termelés ellentmondásainak, az élelmiszerhiány és a túltermelés okainak feltárása által
- A felelős és környezettudatos gondolkodás fejlesztése az öko- és a biogazdálkodás jellemzőinek és kritikájának megismerésével
- Az élelmiszer-kereskedelem hazai és nemzetközi jellemzői, a fair trade kereskedelem, az ételmezési válság mint a globális kapitalizmus következményének bemutatása
- Az élelmiszer-pazarlás okai, megoldási lehetőségei, az élelmiszerbankok jelentősége, genetikailag módosított termékek (GMO) az élelmiszer-ellátásban
- A tudatos és helyes, kiegyensúlyozott táplálkozás jellemzői, különböző táplálkozási szokások (vegetáriánus, vegán, flexitarianizmus stb.)

FOGALMAK

fair trade, élelmiszer-pazarlás, élelmiszerbank, GMO, ökológizáció, biogazdálkodás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Képek, leírások alapján a mezőgazdasági termelés okozta környezeti problémák felismerése, kialakulásuk magyarázata, mérséklésük lehetőségeinek megfogalmazása
- Adatok, térképek elemzése az élelmiszer-ellátás időbeli alakulásáról
- Gondolattérkép készítése az éhezés és a túltápláltság okairól
- A család élelmiszer-veszteségének kiszámítása, a felmérés folyamatának megtervezése
- Megoldható-e a Föld ételmezési problémája? Érvelés mellette és ellene
- Érvelés a szezonális és a közelben megtermelt élelmiszerek fogyasztása mellett és ellen
- Növényi vagy állati eredetű élelmiszerekkel gazdaságosabb táplálkozni? Érvelés a táplálkozási és energiapiamis értelmezése alapján
- Statisztika készítése az osztály tanulói által elfogyasztott növényi és állati eredetű táplálék arányának meghatározása céljából
- Túlzott vagy felesleges élelmiszer-fogyasztásra csábító reklámok, reklámszlogenek összegyűjtése, azok értelmezése és magyarázata
- Az élelmiszer-ellátás által sújtott országok, térségek ábrázolása térképen az okok feltüntetésével
- Mit tehet egy középiskola az élelmiszer-pazarlás csökkentéséért? – ötletbörze, a javaslatok rendszerezése, megvitatása
- Figyelemfelhívó plakátok készítése az élelmiszer-pazarlásról és élelmiszerhiányról, a tudatos fogyasztói magatartás fontosságáról
- A talajt ért környezetkárosító hatások rendszerezése gondolattérképen

- Drámajáték, helyzetgyakorlat: vádirat és védőbeszéd készítése egy, az élelmiszer-termelés következtében bekövetkezett környezeti káresemény tárgyalására
- Az egészségmegőrzéshez szükséges szemléletmód fejlesztése kortárs előadókkal
- Virtuális vagy lehetőség szerint valódi séta ökolgazdaságban és ökoházban, a látottak közös megbeszélése
- Véleményütköztetés az élelmiszer-önrendelkezési mozgalmakról
- Érvelés a génmódosított élőlények termesztése és fogyasztása mellett és ellen

TÉMAKÖR: Demográfiai válsághelyzetek és következményei

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megnevezi a demográfiai válsághelyzetek kialakulásához vezető okokat és azok társadalmi-gazdasági összefüggéseit;
- összeveti a földünk különböző térségeiben jelenleg egyidőben jelenlévő demográfiai folyamatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- reálisan értékeli napjaink demográfiai válságfolyamatait, a megoldásukra hozott intézkedéseket;
- önálló véleményt fogalmaz meg a demográfiai folyamatokkal kapcsolatban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése a térben és időben különböző okokból kialakuló demográfiai változások magyarázata alapján
- A veszélyek és kockázatok reális értékelési képességének kialakítása és fejlesztése, a tanuló felelős, proaktív és preventív magatartásának erősítése a demográfiai változások és válsághelyzetek társadalmi és gazdasági következményeinek bemutatásával
- A demográfiai válsághelyzetek és következményeik komplex értelmezése, a hatásokra való felkészülés és cselekvés képességének kialakítása és fejlesztése, a tanuló érzékenyítése az eltérő gazdasági és kulturális háttérű emberek problémái iránt
- Eltérő térségek – eltérő demográfiai problémák: A Föld különböző térségeinek népességét befolyásoló természeti és társadalmi-gazdasági folyamatok és összefüggések
- A demográfiai válság változások rövid és hosszú távú következményei és kockázatai hazánkban és a világon (gazdasági, társadalmi, kulturális, egészségügyi vonatkozások, migráció)
- Megoldási lehetőségek és alkalmazkodási stratégiák egyéni, közösségi, nemzeti és nemzetközi szinten

FOGALMAK

családpolitika, demográfiai folyamatok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Gondolattérkép készítése a Föld egy kiválasztott térségének demográfiai válságát okozó természeti, társadalmi-gazdasági és kulturális okairól
- Napi hírek alapján Magyarország demográfiai problémáinak és megoldási lehetőségeinek kiscsoportos megbeszélése
- Egy-egy migrációs probléma kronológiájának elkészítése
- Akcióterv készítése a fogadó társadalmak problémáiról és megoldási stratégiáiról (projektmunka)
- Oknyomozó újságírás: szabadon választott hazai vagy nemzetközi demográfiai probléma feldolgozása saját kutatás alapján egy oknyomozó újságcikk keretében
- A demográfiai válsághelyzetek okainak és folyamatának megismerése szépirodalmi és kortárs kulturális példák alapján
- A demográfiai válsághelyzetek okainak és folyamatának bemutatása a drámapedagógia eszközeivel
- A Föld népessége 2050-ben: kreatív pályázat szervezése (esszé, vers, próza, montázs, rajz, festmény, plasztika)

TÉMAKÖR: Szolgáltatások a 21. században – közlekedés, turizmus, internet és a hálózatosodás

– dilemmák, ellentmondások, környezeti következmények

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- igazolja a szolgáltatások felértékelődő szerepét napjaink társadalmi-gazdasági életében;
- összehasonlítja a közlekedési-szállítási módok, illetve a turizmus különböző típusainak gazdasági-környezeti sajátosságait, összefüggéseit;
- példákkal igazolja a világháló nyújtotta hálózatosodási lehetőségek előnyeit és veszélyeit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képes környezeti szempontok mérlegelésére a szolgáltatások igénybevételekor;
- ismeri a közlekedés környezetkárosító folyamatait, érti következményeit;
- személyes döntéseiben a környezettudatos gondolkodás és döntéshozatal jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A földrajzi összefüggések felismerésének fejlesztése a közlekedés mint gazdasági ág szerepének, társadalmi-gazdasági fejlődést befolyásoló hatásának igazolásával, a 21. századi közlekedési hálózatok sajátos vonásainak bemutatásával
- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése a közlekedés mindennapi életet befolyásoló szerepének, az utazástervezés napi gyakorlatának leírásával
- A környezettudatos gondolkodás és döntéshozatal igényének elmélyítése a közlekedési eredetű környezetkárosítás felismerésével, a mérséklés lehetőségeinek megnevezésével
- A természeti és a társadalmi-kulturális értékek megismerése és megőrzése iránti igény elmélyítése, érdeklődés kialakítása más kultúrák értékeinek megismerése iránt turisztikai vonzerők, célpontok megnevezésével, bemutatásával
- A fenntarthatóságot szem előtt tartó utazói magatartás kialakítása a turizmus különböző típusainak (pl. tömegturizmus, ökoturizmus) összehasonlításával
- Az összefüggésekben való, logikus gondolkodás képességének fejlesztése a szolgáltatások bővülése és a világháló nyújtotta lehetőségek közötti kapcsolatok felismerésével
- A tudatos fogyasztói magatartás fejlesztése az e-vásárlás jellemzőinek megismerésével

FOGALMAK

tömegturizmus, ökoturizmus, luxusturizmus, szolgáltatás- és bevásárlóturizmus, e-bank, e-ügyintézés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Adatok gyűjtése és szemléletes ábrázolása a közlekedés, a szállítás gazdasági szerepének igazolására
- Legyőzhető távolságok – virtuális kiállítás tervezése, prezentáció készítése a közlekedés 20-21. századi fejlődésének bemutatására
- Utazástervezési, logisztikai feladatok megoldása a világháló segítségével
- Információgyűjtés és beszámoló készítése a közlekedés okozta környezetkárosításról
- Prezentáció, poszter a tervezett, illetve élménybeszámoló az átélt utazási élményekről
- Virtuális utazás megtervezése egy kiválasztott turisztikai célpont meglátogatására
- Információgyűjtés és beszámoló készítése a turizmus okozta környezetkárosításról
- Vita a közösségi média használatának a turizmusra gyakorolt előnyeiről és veszélyeiről
- Tapasztalatcsere az e-vásárlásról
- Információgyűjtés az interneten keresztül igénybe vehető szolgáltatásokról
- Visszatekintő beszélgetés a szülőkkel, nagyszülőkkel az ő fiatalukban elérhető szolgáltatásokról. A tapasztalatok tanórai közös megbeszélése, értelmezése

TÉMAKÖR: Az éghajlatváltozás kérdései

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 + 1 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri az éghajlatváltozás következményeit a különböző földrajzi övek természeti és társadalmi-gazdasági folyamataiban;
- megfogalmaz az éghajlatváltozás mérséklését segítő, illetve a megváltozó éghajlati sajátosságokhoz történő alkalmazkodást segítő egyéni és társadalmi stratégiákat;
- érti az éghajlatváltozás (természetes és antropogén) folyamatát és ok-okozati összefüggéseit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- példákat mond a Föld klímaváltozás következményeivel leginkább érintett területeire, értékeli a Föld legsebezhetőbb helyein bekövetkező problémákat;
- értelmezi az éghajlatváltozással kapcsolatban megjelenő híreket, és önálló véleményt fogalmaz meg ezekről;
- belátja, hogy az éghajlatváltozás bolygónk egészének jelenét és jövőjét is meghatározza, elkötelezett a klímavédelem iránt.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése az éghajlatváltozás (természetes és antropogén) okainak értelmezése kapcsán
- Összefüggések értelmezése, a környezettudatos szemlélet fejlesztése az éghajlatváltozás és az üvegházhatású gázok kibocsátása kapcsán
- Változik-e éghajlatunk? Miért jegesedett el az északi félgömb? A jégkorszakot követő éghajlatváltozások bizonyítékai
- A múltbeli és a jelenlegi éghajlatváltozás jeleinek bemutatása a különböző földrajzi övekben
- Az éghajlatváltozás társadalmi-gazdasági következményeinek (pl. energiafelhasználás, élelmiszer-termelés, vízhasználat, biodiverzitás, turizmus, közlekedés, migráció, gazdasági károk) magyarázata
- Az éghajlatváltozás következményei a Kárpát-medencében
- Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz – az egyén és a közösségek lehetősége, nemzetközi összefogás az éghajlatváltozás megállítása érdekében

FOGALMAK

El Niño, La Niña

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Természeti katasztrófák felismerése, kialakulásuk magyarázata, mérséklésük lehetőségeinek megfogalmazása képek, leírások alapján
- Az utolsó jégkorszakot követő éghajlatváltozások bizonyítékainak értelmezése ábrák, szemelvények alapján
- A Föld legsebezhetőbb helyein bekövetkező problémák (pl. tengerszint-emelkedés, elszivatagosodás, jégolvadás) ábrázolása térképen
- Az emberi tevékenység éghajlatra gyakorolt hatásának, következményeinek bemutatása és rendszerezése adatok, bizonyítékok alapján
- Mit tehet egy középiskolás az éghajlatváltozás mérséklése érdekében? – ötletbörze, a javaslatok rendszerezése, megvitatása
- Az éghajlatváltozás okainak és következményeinek rendszerezése gondolattérképen
- Drámajáték, helyzetgyakorlat: vádirat és védőbeszéd készítése az éghajlatváltozást tagadók bírósági tárgyalására
- Szöveges és vizuális magyarázatok készítése fogalmak (pl. El Niño, La Niña) értelmezéséhez
- Ötletgyár: az éghajlatváltozás mérséklésének lehetőségei az egyén számára
- Virtuális séta a tengerszint-emelkedéssel, a parterrózióval és a felszín alatti vizek sósabbá válásával (ivóvíz mennyiségének csökkenése) sújtott Tuvalun és Kiribatin, a látottak közös megbeszélése, véleményütköztetés
- Az édesvíz szerepének és gazdasági jelentőségének bemutatása kooperatív módszerekkel (a víz szerepe az ember életében, a víz felhasználásának időbeli és térbeli változása, a vízhiány mint konfliktusforrás)
- Véleményütköztetés az üvegházgázok kibocsátásának okairól, a kibocsátás csökkentésének lehetőségeiről

TÉMAKÖR: A víz mint erőforrás – a vízellátás és gazdasági hasznosítás földrajzi vonatkozásai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 + 1 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- igazolja a víz mint erőforrás gazdasági és társadalmi folyamatokra gyakorolt szerepét;
- ismeri a vízburokkal kapcsolatos környezeti veszélyeket és ezek esetleges bekövetkeztének következményeit, a károk mérséklésének lehetőségeit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- belátja a megfelelő minőségű és mennyiségű vízkészlet stratégiai jelentőségét földünkön;
- törekszik a környezettudatos vízfelhasználásra;
- reálisan értékeli a vízburok érzékenységeinek, sérülékenységeinek összefüggéseit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A víz mint erőforrás: a gazdasági és társadalmi folyamatokat befolyásoló szerepe (ivóvízkészlet, vízenergia, ipartelepítő tényező, mezőgazdaság, migráció)
- Az analízis és szintetizáló gondolkodás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint az egyéni és közösségi felelősség fejlesztése a víz mint korlátozottan rendelkezésre álló természeti erőforrás megismerésén keresztül
- A vízkészlet mennyiségi és minőségi védelme, a személyes szerepvállalás lehetőségei
- Egyszerű kísérletek elvégzésével, adott szempontok szerinti megfigyelésével és értelmezésével a vízburok érzékenysége, sérülékenysége összefüggéseinek megismerése
- A vízburok témakörével kapcsolatos hagyományos és online hírek, cikkek elemzése kapcsán a mérlegelő gondolkodás és a felelős véleményalkotás fejlesztése
- A Föld vízkészlete, az édesvíz jelenlétének térbeli különbségei a Föld felszínén
- A felszíni és felszín alatti vizek főbb típusai és azok jellemzői, gazdasági jelentőségük, környezeti érzékenységük összevetése
- A vízburokkal kapcsolatos környezeti veszélyek (belvíz, árvíz, vihardagály, cunami)

FOGALMAK

öntözővíz, ivóvíz, ipari víz, szennyvíz, vízgazdálkodás, vízenergia, vízlábnyom, vízhiány

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Látogatás a helyi vízműbe és/vagy szennyvíztisztítóba
- Saját háztartás vízfogyasztásának megfigyelése; a tapasztalatok alapján javaslatok megfogalmazása a vízfogyasztás csökkentésére
- Újságcikkek gyűjtése és bemutatása a vízszennyezés témakörében
- A vízburok témakörével kapcsolatos ismeretek mindennapi életben történő alkalmazásának erősítése: egyéni és közösségi vízlábnyom kiszámítása
- A vízburok témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzése
- Vízminta (ivóvíz, öntözővíz, csapadékvíz) gyűjtése és egyszerű vizsgálata, valamint adatgyűjtés a vonatkozó egészségügyi és környezetvédelmi határértékekről
- Műholdfelvételek segítségével a felszíni vizek és vízkészletek időbeli változásának összehasonlító vizsgálata az éghajlatváltozás tükrében (például: Aral-tó, gleccserek)

TÉMAKÖR: Hulladéktermelés és -felhasználás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 + 1 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a hulladék keletkezésének és hasznosításának folyamatát, kapcsolatát a fogyasztás és az életminőség változásával;
- igazolja a hulladékmennyiség növekedésének környezeti, egészségügyi következményeit, a tudatos fogyasztói magatartás és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tudatos szerepvállalásra képes a hulladék által okozott környezeti problémák mérséklésében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A hulladéktermelés és a hulladékfelhasználás folyamatának ismeretével a rendszerszintű gondolkodás, az analízis és a szintetizálás fejlesztése
- A hulladéktermelés csökkentésének és a hulladék újrafelhasználásának innovatív és kreatív módon történő kialakítása egyéni és közösségi szinten, ezáltal a környezettudatos és felelősségteljes életvitel fontosságának erősítése
- A tanuló proaktív és preventív társadalmi szerepvállalásának erősítése
- A 21. századi fogyasztói társadalom kialakulása, hatása az emberiség hulladéktermelési szokásaira
- A gyerekek és a hulladék: hasonlóságok és ellentétek a világ különböző térségeiben
- A hulladék által okozott környezeti problémák és egészségkárosító folyamatok megismerése, megelőző és mérséklési lehetőségek, a mindennapi életbe illeszthető megoldási javaslatok

FOGALMAK

hulladékgazdálkodás, környezettudatos életvitel

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Gondolattérkép készítése a hulladékfelhasználás lokális lehetőségeiről
- Látogatás a helyi hulladékudvarban, hulladékválogató telepen
- Saját háztartás hulladéktermelésének megfigyelése és a megfigyeltekről napló készítése; a tapasztalatok alapján javaslatok megfogalmazása a háztartás hulladéktermelésének csökkentésére
- Információs poszter készítése a helyi hulladékfelhasználásról, települési szintű javaslatok kidolgozása a közösségi hulladékcsoökkentésre a fenntarthatóság jegyében
- Ötletbörze: példák a „nulla hulladék” életmód megvalósítására
- Ötletbörze a hulladékfelhasználásról: műanyag kupakok, PET-palackok, használt ruhák, papírhulladék saját háztartásban történő újrahasznosítása
- Oknyomozó újságírás: szabadon választott hulladékprobléma feldolgozása saját kutatás alapján egy oknyomozó újságcikk keretében
- A Föld és az emberiség jövőjét feldolgozó filmek, regények, képregények kiscsoportos elemzése a hulladéktermelés és a hulladékfelhasználás fókuszából
- A közösségi médiasegítségével az osztály hulladékcsoökkentő akciójának bemutatása
- Képregény- és karikatúraversenyt a hulladéktermelés-hulladékgazdálkodás-újrafelhasználás jegyében
- Mini-előadás és gyakorlati foglalkozás szervezése óvodás vagy általános iskolás korosztálynak a hulladékcsoökkentés és újrafelhasználás témakörében
- Szemétből művészi: műanyag kupakok, PET palackok, használt ruhák, papírhulladék kreatív és művészi újrafelhasználása, kiállítás szervezése az elkészült munkákból

TÉMAKÖR: A természeti katasztrófák és a globális kihívások kapcsolata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri a természeti katasztrófahelyzeteket, érti kialakulásuk okát, ismeri mérséklésük lehetőségeit;
- megkülönbözteti a természeti és az emberi tevékenység által okozott vagy felerősített katasztrófahelyzeteket, javaslatot fogalmaz meg a károk megelőzésére, illetve mérséklésére;

- felismeri a természeti katasztrófhelyzetek kialakulásához vezető folyamatok összefüggéseit.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- veszélyhelyzetekben körültekintő, felelős döntések meghozatalára képes;
- szűkebb és tágabb környezetében extrém időjárási helyzetekből adódó problémákat azonosít, magyarázza kialakulásuk okait;
- véleményt alkot természeti katasztrófákat, valamint a klímaváltozás következményeit feldolgozó szövegekben bemutatott jelenségekről, folyamatokról, információkról.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése a természeti katasztrófák természeti, társadalmi és gazdasági okai és következményei kapcsán
- Az emberi tevékenység által okozott vagy felerősített katasztrófhelyzetek és az emberi tevékenység által nem befolyásolt katasztrófhelyzetek kialakulása közötti különbségek bemutatása
- Az aszály, az elsivatagosodás és az éghajlatváltozás közötti kapcsolat felismerése; az El Niño, az erdőirtás, a talaj kiszáradása, az állattenyésztés és a növényborítás csökkenése, valamint a sivatag terjedése közötti logikai összefüggések értelmezése példák bemutatásával (pl. Száhel-öv, Ausztrália)
- Erdőtüzek gyakoribbá válásának okai, példák segítségével (pl. Kalifornia, Görögország)
- Az árvizek gyakoribbá válásának okai és következményei (éghajlatváltozás, szélsőséges időjárás, heves, intenzív csapadékhullás, gyakoribb villámárvíz, talajerózió) példák alapján (pl. Dél-Ázsia)
- A tengerszint emelkedésének okai (éghajlatváltozás, a tengervíz hőtágulása, gleccser és a belföldi jégtakaró olvadása) és következményei (parterózió, felszín alatti vizek sósabbá válása, ivóvíz mennyiségének csökkenése) példák bemutatásával (pl. Óceánia, Kiribati, Tuvalu)
- Az extrém időjárási jelenségek (heves záporok, zivatarok, villámlás) jellemzői, földrajzi elterjedésük; teendők az időjárási jelenségek előtt, közben és után
- A természeti katasztrófák kialakulásának, felerősödésének, gyakoriságának társadalmi-gazdasági okai (túlnépesedés, mezőgazdaság, élelmiszer-termelés, ipar, szolgáltatások, lakosság), az okok közötti összefüggések értelmezése

FOGALMAK

természeti katasztrófa (emberi tevékenység által okozott vagy befolyásolt, emberi tevékenység által nem befolyásolt), földcsuszamlás, permafroszt

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Természeti katasztrófák felismerése, kialakulásuk magyarázata, mérséklésük lehetőségeinek megfogalmazása képek, leírások alapján
- Mit tehet egy középiskolás az emberi tevékenység által okozott természeti katasztrófák megelőzése érdekében? – ötletbörze, a javaslatok rendszerezése, megvitatása
- A természeti katasztrófák rendszerezése gondolattérképen
- Drámajáték, helyzetgyakorlat: vádirat és védőbeszéd készítése egy választott természeti katasztrófa által okozott káresemény tárgyalására
- Szöveges és vizuális magyarázatok készítése különböző fogalmak (pl. földcsuszamlás, lavina, tengerszint emelkedése, extrém időjárás) értelmezéséhez
- Ötletgyár a természeti katasztrófák, veszélyhelyzetek elkerülésére, a meglévő problémák hatásának mérséklésére (pl. árvíz, extrém időjárási jelenségek, földrengés, cunami)

TÉMAKÖR: A környezeti hatások következményei – Élhető marad-e a Föld?

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 + 1 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a környezet megóvása érdekében tevékenykedő meghatározó hazai és nemzetközi szervezeteket, megérti a széles körű összefogás és együttműködés fontosságát;
- ismer a föld jövőjére vonatkozó modelleket.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- reálisan értékeli a környezeti veszélyforrásokat, veszélyhelyzeteket, illetve kockázatokat;
- saját élethelyzetében törekszik a környezettudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó magatartásra, illetve döntések meghozatalára.
- képes antropogén eredetű, káros környezeti hatások mérséklésére irányuló megoldási javaslatok megfogalmazására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A földrajzi vonatkozású természeti és társadalmi-gazdasági problémák és válsághelyzetek kialakulásának magyarázata és megértése alapján az összefüggésekben történő gondolkodás, valamint a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése
- A természetkárosítás és a természeti, illetve környezeti katasztrófák társadalmi-gazdasági következményeinek bemutatásával a veszélyek és kockázatok reális értékelési képességének kialakítása és fejlesztése
- A Föld jövőjére vonatkozó modellek és tendenciák: a természetes és az antropogén eredetű folyamatok (káros) környezeti hatásai
- Meghatározó jelentőségű emberek és szervezetek munkája egy élhetőbb Földért
- Az antropogén eredetű, káros környezeti hatások mérséklésére irányuló egyéni és közösségi megoldási javaslatok és tervek

FOGALMAK

mikroműanyag, zöld technológia

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Gondolattérkép készítése az antropogén eredetű, káros környezeti hatásokról és következményeiről
- Információs poszter készítése egy választott környezeti hatás mérséklésére irányuló egyéni és/vagy közösségi kezdeményezésről
- Iskolai minikonferencia szervezése meghívott előadóval, innovatív és gyakorlati megoldási javaslatok kivitelezésével
- Ötletbörze a tanuló mindennapi életébe illeszthető, pozitív gyakorlatokról, amelyekkel lokálisan hozzájárulhat egy élhetőbb Földért
- A Föld és az emberiség jövőjét feldolgozó filmek, regények, képregények, zenei vagy egyéb videók kiscsoportos elemzése, saját videó készítése
- Képregény- és karikatúraversenyt „Egy élhető Föld” jegyében
- Portré: ismerkedés olyan kortárs személyek életével vagy nemzetközi szervezetek munkájával, akik/amelyek sokat tettek vagy tesznek a Föld élhető jövőjéért, magyar példák felkutatása
- Minielőadás és gyakorlati foglalkozás szervezése óvodás vagy általános iskolás korosztálynak az „Élhető Föld” témakörében

HELYI TANTERV

FRANCIA NYELV

9–12. évfolyam

Helyi tanterv a francia mint második idegen nyelv tantárgy számára

9-12. évfolyam

Kerettantervi megfelelés

A jelen helyi tanterv a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 5/2020.(I.31.) Korm. rendelet alapján, a kerettanterv* a Második idegen nyelv 9-12.évfolyam dokumentuma alapján készült.

* https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf

A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosítása.

Bevezetés

A tudásalapú társadalomban a nyelvtudásnak kiemelt társadalmi, kulturális és gazdasági jelentősége van. A nevelési-oktatási rendszer feladatában ezért kulcsfontosságú a nyelvtudás és ezáltal a személyes és szakmai fejlődés tágabb terének biztosítása. Az idegennyelv-tanítás és –tanulás a nyelvtudás megszerzésén túl hozzájárul a megismerő folyamatok fejlődéséhez, más tanulási területek fejlesztési céljainak és nevelési feladatainak megvalósításához. A nyelvtanulás során közvetített ismeretek segítik az adott nyelvet használó emberek megismerését, az egyes kultúrák, valamint az azok közötti eltérések megértését, a nyitott és befogadó életszemlélet kialakítását. Az idegen nyelvek ismerete hozzájárul továbbá az érdeklődő, tájékozott nyelvtanulói magatartás kialakításához, és fejleszti a nyelvet tanuló és nyelvet használó anyanyelvi kompetenciáit is. A nyelvtudás és nyelvhasználat segítségével elért tudás erősíti a saját nemzeti azonosságtudatot, valamint az európai közösséghez tartozás érzését. Lehetővé teszi a társadalmi és tanulási célú mobilitást, növeli az információhoz való hozzáférés lehetőségét. Jelentős szerepe van a világ múltjának, jelenének, jövőjének megismerésében, hozzájárul a tanuló jövőbeli munkavállalói kompetenciájának sokrétű fejlesztéséhez.

A mai kor egyik fontos célkitűzése az egyéni többnyelvűség fejlesztése, ezért fontos, hogy a tanított nyelvek ne különálló tantárgyként jelenjenek meg, hanem a többnyelvűség kontextusában, építve a diákok már korábban megszerzett nyelvi kompetenciáira, nyelvtanulási stratégiáira, a nyelvek közötti hasonlóságokra. Mindezek mellett figyelembe kell venni a tanulók más tantárgyak során szerzett ismereteit, már meglévő anyanyelvi tudását. Ezzel megerősíthetjük a tudásintegrációt, a tantárgyakon átívelő komplex gondolkodás fejlesztését.

Az élő idegen nyelvek ismerete olyan tartalmakhoz nyitja meg az utat, amelyek más tanulási területek elmélyülését segítik: a motiváló célnyelvi tartalmak fejlesztik a nyelvtudást és előremozdítják a nyelvtanulást. A sikerben fontos szerepet játszik az önálló nyelvtanulásra való tudatos felkészítés is. A hatékony és eredményes idegennyelv-tanításhoz és –tanuláshoz az egyénre szabott oktatáshoz elengedhetetlen a modern, digitális technológiával támogatott tartalmak, módszerek bevonása.

A NAT bizonyos képzési szakaszokra meghatározza a minden tanuló számára kötelező minimumszinteket. A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt Közös európai referenciakeret (KER) határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust.

Célok és feladatok

A korszerű idegennyelv-oktatás elsődleges célja – a második élő idegen nyelvből is – a tanuló nyelvi cselekvőképességének kiterjesztése. Nyelvtudása segítse, hogy személyes és szakmai életében egyéni céljait elérhesse, saját gondolatait kifejezhesse, és mind valódi mind pedig digitális térben idegen nyelven ismereteket szerezzen, valamint kommunikáljon. A második idegen nyelv tanításánál is törekedni kell arra, hogy a tanuló megismerje és használja a kommunikációs kompetencia tágabb összefüggéseit: a nyelvi elemek, a jel- és szabályrendszerek, valamint a nyelvhasználati stílusok és regiszterek társadalmilag elfogadott változatait.

A második élő idegen nyelv esetén a nevelési-oktatási szakasz fő célkitűzése az alapfokú, felhasználóképes nyelvtudás megszerzése, amelyben az iskolai nyelvtanításon túl fontos szerepet játszanak a digitális eszközök, az internet, és a nyelvórákon kívüli nyelvtanulási lehetőségek (idegen nyelvű filmek, könnyített olvasmányok, e-mail levelezés, idegen nyelvű színi előadások, internetes kutatási feladatok stb.). Mindezek feltételezik és fejlesztik az aktív, önálló tanulói magatartást, melynek kialakítása és megalapozása a nyelvóra egyik fontos feladata.

A második idegen nyelv tanítása a 9-12. évfolyamon szervesen épül a korábbi évfolyamokon megkezdett anyanyelvi fejlesztésre, annak eredményeire, valamint az első élő idegen nyelv tanulása során szerzett tapasztalatokra, és a kialakult tanulási stratégiákra. Továbbra is fontos szerepet játszik a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése, ugyanakkor egyre inkább középpontba kerül a valós élethelyzetekben, valamint a pályaválasztás és a továbbtanulás során felhasználható nyelvtudás és a nyelvi tudatosság.

Kapcsolódás a kompetenciákhoz

- **A tanulás kompetenciái:** Az idegen nyelvek tanulása során fejlődik a tanuló memóriája, a korábban tanult elemek felidézését és rendszerezését igénylő tanulási teljesítménye. A tanuló képessé válik a nyelvtanulási stratégiák felismerésére és ezek alkalmazására, ez pedig hasznosul más tantárgyak esetében is. A tanuló megtanulja a hibákra történő visszajelzések elfogadását, a hibák kijavításának szükségességét, valamint képessé válik saját és társai fejlődésének értékelésére. A tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségek felismerésével és kihasználásával is készül az egész életen át tartó tanulásra. Az önálló nyelvtanulásra való felkészülés a tanulási folyamat aktív résztvevőivé teszi.
- **A kommunikációs kompetenciák:** A nyelvórai tevékenységek képessé teszik a tanulót arra, hogy az élő idegen nyelven árnyaltan fejezze ki, objektíven támassza alá, szemléltesse gondolatait, hallgassa meg társait, társaival közösen hozzon döntéseket, formáljon véleményt, információt és tudást osszon meg. Képekre, ábrákra, hanganyagokra, szövegekre idegen nyelven utal, azokra vonatkozóan véleményt fogalmaz meg és állást foglal, s ezeket felhasználva, párban vagy csoportban, további kommunikációs feladatokat old meg. Nyelvtudását személyes és online nyelvi érintkezésben kapcsolatépítésre használja fel.
- **A digitális kompetenciák:** Az idegen nyelvek tanulása során a tanuló úgy használja a digitális eszközöket, forrásokat és mobiltelefonos applikációkat, hogy a célnyelv jellemző kifejezéseit és pragmatikáját megfelelően alkalmazza, valamint saját fejlődését és tanulását

támogassa. Ezzel lehetővé válik az idegen nyelvű szövegalkotás, szövegértés és nyelvi interakciók fejlesztése digitális felületeken és eszközök használatával.

- **A matematikai, gondolkodási kompetenciák:** Az idegen nyelv tanulása során a tanulónak több szempontból fejlődik a gondolkodása, mely során egyre több nyelvi elemet képes felismerni, felidézni, az egymásra épülő elemeket logikusan elrendezni és alkalmazni. A feldolgozott témák hatására mérlegelő gondolkodása és problémamegoldó készsége, a nyelvek közötti kódváltást lehetővé tevő kognitív képességei is fejlődnek. Nyelvtudása növeli az információszerzési és tudásmegosztási lehetőségeit.
- **A személyes és társas kompetenciák:** A társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak a nyelvórákon gyakran párban vagy csoportban végzett feladatok, valamint egyéb, kooperáción alapuló tanulási tevékenységek is, melyek során fejlődik együttműködési készsége, kitartása, cél- és feladattudata. A nyelvtudás növeli a tanulók önbizalmát, önbecsülését, valamint fejleszti más nemzetek tagjaihoz, kultúrájához és az idegen, ismeretlen világokhoz való viszonyát.
- **A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:** Az idegen nyelv tanulása során a tanuló nyitottá válik a saját országa, nemzete és más népek történelmére, kultúrája közötti eltérésekre, elfogadja a különbségeket, magabiztosságát az anyanyelvi kötődés és az a mérlegelő, toleráns gondolkodásmód határozza meg, amely teret ad a kreatív, alkotó jellegű önkifejezésnek. A korszerű nyelvtanítás szükségszerűen magában foglalja a tanuló életkorának megfelelő alkotó tevékenységeket és az alkotással kapcsolatos tartalmakat.
- **Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:** A kompetencia fejlesztése valós nyelvi célok és helyzetek idegen nyelven történő leképezésével valósul meg. Egy nyelvi feladat megoldása közben a tanuló együttműködik, hagyományos és digitális forrásokat használ, kommunikál, problémát vitat meg, döntéseket hoz, ezekről beszámol és mindezek felkészítik a munkavállalásra.

Módszerek

- Az idegennyelv-tanítás tevékenység- és tanulóközpontú, vagyis a tanuló számára olyan életkorának, illetve érdeklődésének megfelelő szituációkat teremt.
- Fontos a nyelvoktatásban az interdiszciplináris, azaz a tantárgyak között átívelő szemlélet, mely épít a más tantárgyak keretében szerzett előzetes tudásra, képes új kapcsolódási pontok kialakítására
- Az interdiszciplináris szemlélet mellett a második idegen nyelv tanítása-tanulása szervesen épít az anyanyelvi ismeretekre és az első idegen nyelv tanulása során megszerzett stratégiák alkalmazására, valamint a nyelvek közötti hasonlóságokra és különbségekre.
- A hosszútávon fenntartható nyelvi fejlődés érdekében a középiskolában kiemelten fontos, hogy a tanórán kívüli nyelvhasználati és nyelvtanulási tevékenységekre is építsünk, és erre a tanulót a nyelvórán egyre nagyobb mértékben fel kell készíteni. Ezek azok a feladatok, amelyek révén a tanuló nyelvtanulási céljai élővé, valódivá és elérhetővé válnak, erősítik a motivációt és annak fenntartását. A diák tudatában van annak, hogy a nyelvtanulás kulcsfontosságú szerepet tölt be a körülöttünk lévő világ megismerésében és megértésében.
- Fejlesztéséhez a második idegen nyelv tanulása során szükség van a már az első idegen nyelv kapcsán megismert tanulási stratégiák további alkalmazására és fejlesztésére.

- Fontosak a kooperatív módszerek, valamint a projektmunka, amelyek fejlesztik a tevékenység-központú tervezést, a probléma- és folyamatközpontú gondolkodást és általában a célnyelven folytatott kommunikációt. Az oktatói munka tervezése során fontos szerepet kapnak az egyéni tanulási sajátosságok és igények is.
- A nyelvtanítás folyamatában feltétlenül szükséges, hogy a tanuló a digitális tartalmak feldolgozásához segítséget kapjon. Az iskolai és az otthon elvégzendő feladatoknak köszönhetően a diák egyre inkább képes arra, hogy digitális eszközökön keresztül is megértse és létrehozzon szöveget, valamint interakciót folytasson és tartalmat közvetítsen idegen nyelven.
- A második élő idegen nyelvi órák során, valamint az iskolán kívüli célnyelvi tevékenységek által a nyelvtanuló részesévé válhat egy újabb kultúrának, kapcsolatot teremthet a célnyelven beszélőkkel, ilyen módon a saját és más kultúrákkal szembeni tudatossága fejlődik. Az ismeretszerzésben segíthetnek a célnyelvi országokról szóló olvasmányok vagy filmek, vagy a rendszeres idegen nyelvi projekt feladatok.
- A nevelési-oktatási szakasz egyik legfontosabb célja a szövegkompetencia, azaz a szövegekkel való munka tudatos fejlesztése. A nyelvtanulónak képessé kell válnia arra, hogy a szövegeket megértse, hasonlókat létre tudjon hozni, és azokból kinyert információkat fel tudja használni saját céljainak megvalósítására.
- A motiváció fenntartása és erősítése érdekében a nyelvórát a pozitív, stresszmentes, jó hangulatú tanulási környezet jellemzi, amelyben a tanuló életkori sajátosságainak megfelelő, érdekes, nyelvi és kognitív szempontból is kihívást jelentő feladatokat old meg. (változatos munkaformák, a projektmunkák, a kooperatív tanulási technikák alkalmazása)
- A nyelvi tartalmak és eszközök átadása az első nyelvhez hasonlóan kontextusba ágyazottan, szövegek alapján, konkrét beszédhelyzetekben, akár nonverbális és/vagy vizuális elemekkel megsegítve történik. A használható nyelvtudás és a valós kommunikáció elsajátítása érdekében továbbra is integráltan kell fejleszteni a nyelvi és nem nyelvi készségeket.

Tanulási eredmények

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a 12. évfolyam végére a KER szerinti A2 nyelvi szint a kimeneti elvárás.

A nevelési-oktatási szakasz végére

- a tanuló ismer és egyre tudatosabban használ nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat, ezeket más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciáinak mélyítésére.
- Készül továbbá az aktív nyelvtanulás eszközeivel az egész életen át tartó tanulásra.
- Életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hagyományos és digitális nyelvtanulási forrásokat használ, célnyelvi (könnyített) olvasmányokat olvas.
- Kiaknázza a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket szórakozásra, kommunikációra, közvetítésre, ismeretszerzésre és tudásmegosztásra.

A szakasz végére - témakörtől függetlenül - a második idegen nyelvből a tanuló:

- részt vesz a változatos szóbeli interakciót és kognitív kihívást igénylő nyelvórai tevékenységekben;

- változatos, kognitív kihívást jelentő írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó hangzósövegekben megjelenő információkat;
- kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő írott szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
- a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban és írásban;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is folytat célnyelvi interakciót az ismert nyelvi eszközök segítségével;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megérti az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket;
- nyomtatott és/vagy digitális alapú segédeszközt, szótárt használ.

A tanulók értékelése

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani. Az értékelésnek az iskolai nyelvtanulás teljes időtartama alatt az a legalapvetőbb funkciója, hogy motiválja a tanulót az idegen nyelv tanulásában. Ezért a visszajelzés is minden évfolyamon elsősorban pozitív, a kevésbé sikeres, javításra szoruló fejlesztések csak a pozitívumokhoz képest kaphatnak hangsúlyt. A tanuló maga is egyre inkább képessé válik saját eredményeinek, eredményességének értékelésére mind a tanóra, mind a tanórán kívül folytatott idegen nyelvi kommunikáció során.

Kialakul emellett az a funkció is, hogy visszajelzést adjon arról, a tanuló a készség-fejlesztés területén az adott időpontban (a tanév közben folyamatosan vagy a tanév végén) éppen hol tart. Visszajelzés a tanulónak (és a szülőnek), hogy melyek az erős és gyenge pontjai, milyen attitűd jellemzi a nyelvtanuláshoz való viszonyát, honnan meríthet bátorítást, önbizalmat, illetve hová kell még energiát befektetnie.

Fontos, hogy az értékelés rendszeres legyen, tartalmazzon formális (pl. dolgozat) és nem formális (órai munka) elemeket. Az értékelés során is ügyelni kell a differenciálás elvére, például külön feladatokkal ösztönözhetjük a motiváltabb tanulókat.

Az értékelés alapelvei:

- A négy nyelvi alapkészség ellenőrzése és értékelése egyformán hangsúlyos.
- A tanulókat pontos és alapos önellenőrzésre, önértékelésre és társaik kulturált, alapos értékelésére neveljük.
- Figyelembe kell venni a tanulók egyéniségét, képességeit, szorgalmát és fejlődését is.
- Fontos, hogy ösztönző hatású legyen, segítse a pozitív személyiségjegyek továbbfejlődését.

Az értékelés tartalma:

- Az ellenőrzés vonatkozhat ismeretekre (szókincs, nyelvtan) és a négy alapkészségre. Fontos minden ismeret és készség folyamatos és arányos ellenőrzése.

- Az értékelés során a tanár a tanórai és a tanórán kívüli tanulói teljesítményeket egyaránt értékeli.

Az értékelés formája:

- Az ellenőrzés lehet szóbeli és írásbeli, egyéni és csoportos.
- Az ismereteket írásban és csoportos munkában célszerű ellenőrizni.
- A beszédkésztséget szóban és egyénileg lehet ellenőrizni.
- Az olvasás- és beszédértést, valamint az íráskésztséget csoportosan.

Az értékelés időbelisége:

- Az ellenőrzés lehet folyamatos vagy időszakos.
- A folyamatos, órai ellenőrzés a munka hatékonyságáról ad információt, az időszakos ellenőrzéssel (rövidebb feleletek, dolgozatok) pedig az anyag elsajátításának milyenségéről és mélységéről kapunk információt.
- Fontos az ismétlődő ellenőrzések beiktatása is (kb. 5 egységenként).

Az értékelés szempontjai:

- A nyelvtani ismeretek ellenőrzésénél a nyelvhelyesség a döntő.
- Az íráskésztség ellenőrzésénél szempont a kitűzött feladatoknak való megfelelés, a nyelvi eszközök korrekt és változatos használata, valamint a nyelvhelyesség.
- A beszédkésztség ellenőrzésekor elsődleges a kommunikációs szándék megvalósításának mértéke. A kommunikatív képességen kívül értékeljük a felhasznált szókincset, ill. a tanult lexikai egységek alkalmazását, a párbeszédet, illetve a szerepjátékok, a képleírás tartalmát, hitelességét és nyelvi helyességét, fontos szerepet kap még a helyes kiejtés, intonáció és beszédtempó is.
- A beszédértés és az olvasásértés ellenőrzésekor a megértés foka a szempont.

Javasolt ellenőrzési módszerek:

- feladatlapok (ami lehet témazáró dolgozat, röpdolgozat, szódolgozat, cloze-teszt, feleletválasztós teszt, szövegértési feladatok, stb.) Azonban fontos, hogy a tanulói teljesítmény ellenőrzése ne csupán feladatlapon történjen, hiszen a négy alapkésztség mindegyikében mérni kell a fejlődést.
- beszédkésztség mérésére szolgáló feladattípusok:
- szituációs párbeszédet - adott párbeszéd megtanulása, ill. továbbfejlesztése, prezentáció
- kiselőadás felkészülés alapján, órai feladatok, társalgás a szaktanárral, képleírás
- tanítási órákon végzett munka stb.
- írásbeli készség mérésére szolgáló feladattípusok: fogalmazás, levélírás, űrlap kitöltése stb.
- olvasáskésztség mérésére szolgáló feladattípusok: kérdésekre való válaszadás, kiegészítés, logikai összefüggés megállapítása, sorrendbe helyezés
- halláskésztség mérésére szolgáló feladattípusok: igaz/hamis állítások, kiegészítés, kérdésekre való válaszadás stb.

- továbbá: házi feladatok, otthoni gyűjtőmunka, csoportmunka értékelése
- projektmunka és annak dokumentálása
- vetélkedőkön való szereplés
- szorgalmi feladatok: differenciált egyéni munka adása
- füzetvezetés ellenőrzése
- önellenőrzés

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Képzés megnevezése	Heti óraszámok			
	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Francia mint 2. idegen nyelv	3	3	4	4

A tankönyvek kiválasztásának elvei

Fontos alapelv, hogy a koncepcionális, tanterv-alapon végiggondolt nyelvoktatás megvalósításához kell kiválasztani a megfelelő tankönyvet, tankönyvcsaládot.

A tankönyv akkor hasznos eszköze a nyelvoktatásnak, ha mindig az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztését célozza, akkor korszerű, ha eleget tesz a Közös Európai Referenciakeretben megfogalmazott és a NAT-ban nevesített nyelvtudási szintek funkcionális nyelvhasználati előírásainak, a korszerű módszertana. Lényeges szempont lehet a kiválasztásban, hogy a tankönyv feleljen meg az életkori sajátosságoknak és a magyar nyelvtanuló - esetenként speciális - igényeinek. Legyen a tankönyv tartalmában és kivitelezésében motiváló, a nyelvtanulás iránt kedvet ébresztő.

Tankönyvek:

M. Soignet – Szabó A.: France-Euro Express Nouveau 1 (9. évfolyam)

M. Soignet – Szabó A.: France-Euro Express Nouveau 2 (10. évfolyam)

M. Soignet – Szabó A.: France-Euro Express Nouveau 3 (11-12. évfolyam)

A tankönyvcsalád teljes mértékben megfelel az alaptanterv elvárásainak, a korosztály érdeklődéséhez igazodó témákat tartalmaz. A megtanult tananyag folyamatos ismétlésével, gyakoroltatásával, érettségi feladat-típusok végeztetésével felkészít mind a középszintű érettségire, mind a valós szituációkban történő nyelvhasználatra.

9–10. évfolyam

A 9. évfolyamon kezdődő francia nyelvtanítás elsődleges célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása az új nyelven. Az francia nyelvtanításba a tantárgy jellegéből adódóan minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A 10. évfolyam végére a tanulók tudása a második nyelvből is lehetővé teszi, hogy a körülöttük lévő világról idegen nyelven is információt szerezzenek. A különböző célok és tartalmak idegen nyelvi fejlesztésében segítenek eligazodni a témakörök táblázatában megadott kapcsolódási pontok. Ebben a képzési szakaszban a NAT *fejlesztési területei és nevelési céljai* a tanulók életéhez és környezetéhez kapcsolódó témák feldolgozása során valósíthatók meg. Tudatosítani kell, hogy a nyelvtudás kulcskompetencia, amely segítséget nyújt a boldoguláshoz a magánéletben és a tanulásban csakúgy, mint később a szakmai pályafutás során.

A francia nyelv tanulásának megkezdésekor a tanulók már rendelkeznek nyelvtanulási tapasztalattal, és az újonnan kezdett nyelv egyes elemeit könnyebben megérthetik az első idegen nyelv segítségével. Érdemes már a kezdeti időszakban is építeni az első idegen nyelvből szerzett ismeretekre, készségekre, stratégiákra, és fontos a nyelvtanulási motiváció ébren tartása is.

A második idegen nyelvből a gimnázium 10. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála első szintjére, az A1 tudásszintre, amely megfelelő alapul szolgál ahhoz, hogy a gimnáziumi tanulmányok végére a második nyelvből is elérjék a minimumként előírt A2 szintet.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít az őket érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és a kommunikációs és információs technológiák használatára. Tudatosítani kell a nyelvórai és az iskolán kívüli nyelvtanulás lehetőségeit, hogy ez is segítse a tanulókat az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Ebben a nyelvtanítási szakaszban is fontosak a korosztályi sajátosságok. A tanárnak figyelembe kell vennie, hogy a legtöbb tanuló az önkeresés időszakát éli, kritikus önmagával szemben, erősek a kortárs csoport hatásai. Ugyanakkor építhet a tanár a tanulók nyelvi kreativitására, problémamegoldó és kritikai gondolkodására is. A nyelvoktatás sikerében meghatározóak a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések és a konstruktív támogatás. Ugyancsak hathatós segítséget jelent a tanulók számára, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, azok önálló javításában.

Fejlesztési célok és tartalmak készségenként a 9-10. évfolyamra

Hallott szöveg értése

Előzetes tudás:

Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. A tanuló már megért bizonyos célnyelvi fordulatokat, amelyek az anyanyelvében vagy első tanult idegen nyelvében is használatosak.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:

Az eleinte nonverbális eszközökkel is támogatott célnyelvi óravezetés követése, a rövid, egyszerű tanári utasítások megértése;

Az ismerős témákhoz kapcsolódó egyszerű közlések és kérdések megértése;

Az egyszerű, konkrét, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó közlésekből az alapvető fordulatok kiszűrése.

A fejlesztés tartalma:

A rövid és egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekre, a közös munka megszervezésére vonatkozó tanári utasítások megértése.

Egyszerű, konkrét mindennapi szükségletekre vonatkozó kifejezések megértése világos beszédben, az ismert témakörökhöz kapcsolódó, egyszerű szövegekben.

Egyszerű instrukciók, útbaigazítások követése, egyszerű, személyes kérdések megértése világos beszéd esetén.

A korosztálynak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan.

A számok, árak, alapvető mennyiségek, az idő kifejezésének megértése.

Alapvető stratégiák alkalmazása, például rövid hallott szövegben ismeretlen elemek jelentésének kikövetkeztetése; az ismert szavak, a beszédhelyzetre, a szereplőkre vonatkozó információk, a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemek (például képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) felhasználása a szöveg megértéséhez.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Közlemények, párbeszéd, instrukciók, figyelmeztetések, útbaigazítások, kisfilmek, rajz- és animációs filmek, rövid részletek a médiából, egyszerű dalok, versek, találós kérdések, viccek.

Szóbeli interakció

Előzetes tudás:

Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:

A beszédszándék kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva; személyes adatokra vonatkozó kérdésfeltevés, és egyszerű nyelvi eszközökkel válaszadás a hozzá intézett kérdésekre; kommunikáció nagyon egyszerű, begyakorolt nyelvi panelekkel; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra

A fejlesztés tartalma:

Konkrét, egyszerű, mindennapos kifejezések megértése, ha a partner közvetlenül a tanulóhoz fordul, és világosan, lassan, ismétlésekkel beszél. A gondosan megfogalmazott, lassan elmondott, a tanulóhoz intézett kérdések és utasítások megértése, rövid, egyszerű útbaigazítások adása és követése. Részvétel egyszerű beszélgetésben szükség szerinti lassú ismétléssel, körülírással vagy módosítással.

Egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekhez kapcsolódó kommunikáció. Beszédszándék kifejezése verbális és nonverbális eszközökkel (például bemutatkozás, Egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekhez kapcsolódó kommunikáció. Beszédszándék kifejezése verbális és nonverbális eszközökkel (például bemutatkozás,

Egyszerű kérdések és állítások megfogalmazása, válaszadás, reagálás

Betanult beszédfordulatok alkalmazása, elemi információk kérésére és nyújtására például a tanulóról, beszélgetőpartneréről, lakóhelyről, a családtagok foglalkozásáról.

A számok, árak, alapvető mennyiségek, idő kezelése. Érdeklődés árucikkek áráról, egyszerű vásárlási párbeszédek, néhány mondatos telefonbeszélgetések lebonyolítása. A beszélgetés strukturálásának néhány egyszerű eleme, például beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás. Egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták betanult készletének szűk körű alkalmazása; szavak, illetve szócsoporthoz összekapcsolása nagyon alapvető lineáris kötőszavakkal.

Nagyon rövid, különálló, többnyire előre betanult megnyilatkozások.
Egyszerű jelenetek közös előadása.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd

Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Saját magához és közvetlen környezetéhez kötődő, ismert témákról egyszerű, begyakorolt fordulatokkal rövid megnyilatkozások; munkájának egyszerű nyelvi eszközökkel történő bemutatása; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó
A fejlesztés tartalma	
Ismerős, személyes témák (saját maga, család, iskola, ismerős helyek, emberek és tárgyak) leírása szóban. Rövid, egyszerű szövegek felolvasása és emlékezetből történő elmondása. Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal. Konkrét szituációkra vonatkozó, különálló szavakból és fordulatokból álló szókincs alkalmazása, ezek összekapcsolása az alapvető lineáris kötőszavakkal. A helyes kiejtés gyakorlása autentikus hangzóanyag segítségével.	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. Különböző szövegfajták olvasásában való jártasság a tanuló anyanyelvén
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert nevek, szavak és mondatok megértése egyszerű szövegekben; az egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatainak megértése az ismerős szavak, esetleg képek segítségével; a korosztálynak megfelelő témájú, egyszerű autentikus szöveg lényegének megértése, a szövegből néhány alapvető információ
A fejlesztés tartalma	

Egyszerű, mindennapi szövegekben (például feliratokon) az ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok, a nemzetközi és a más nyelven tanult szavak felismerése.

Egyszerű információkat tartalmazó, rövid leíró szövegek fő gondolatának megértése, például hirdetésekben, plakátokon vagy katalógusokban.

Egyszerű, írott, képekkel támogatott instrukciók követése.

Egyszerű üzenetek, például képeslapok szövegének megértése.

Nyomtatványok, űrlapok személyes adatokra vonatkozó kérdéseinek megértése.

Egyszerű, írásos útbaigazítások, útleírások követése.

Az alapvető olvasási stratégiák alkalmazása, például az ismerős nevek, szavak és alapvető fordulatok összekapcsolása, szükség esetén a szöveg különböző részeinek újraolvasása, a szövegekhez kapcsolódó képek, képaláírások, címek, a vizuális információk felhasználása a szöveg megértéséhez.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. Bizonyos írásbeli műfajok és jellegzetességeik ismerete. Az írást
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; írásban személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre válaszadás; minta alapján néhány közismert műfajban egyszerű és rövid, tényközlő

A fejlesztés tartalma
Szavak és rövid, jól olvasható szövegek másolása. Lista írása. Egyszerű fordulatok és mondatok írása a legegyszerűbb nyelvi szerkezetek használatával (például hol lakik, mit csinál a tanuló vagy mások). Adatok kérése és megadása írásban (például számok, dátumok, időpont, név, nemzetiség, cím, életkor); formanyomtatványok kitöltése. Rövid, egyszerű üdvözlő szöveg, üzenet írása.

kommunikáció tárgyának megjelölése, a címzett megszólítása, búcsúzás).

Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (például listavers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet) írása, illetve átírása.

Egyszerű írásos minták követése, aktuális, konkrét és egyszerű tartalmakkal való megtöltése. Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése, alkalmazása.

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (például nyilazás, kiemelés, központozás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hagvómánvos és elektronikus nvomtatvánvok, úrlapok, listák, hagvómánvos és elektronikus

Nyelvi funkciók a francia mint második idegen nyelvre a 9-10. évfolyamon (a zárójelben olvasható francia nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Salut! Bonjour! Bonsoir! Bonne journée! Au revoir! A bientôt!), köszönet kifejezése (Merci! Merci beaucoup! Je vous remercie!)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (De rien.)
- megszólítás kifejezése (Excusez – moi, ...)
- bemutatkozás megfogalmazása (Je suis Pierre. Je m'appelle Pierre. Mon nom est Pierre.)
- információkérés, információadás (Quel âge est-ce que tu as? J'ai 14 ans. Où est – ce que tu habites? J'habite à D'où est – ce que tu viens? Je viens de Comment est ta chambre? Où est – ce que tu vas pendant les vacances?)
- hogylét iránti érdeklődés (Comment vas – tu? Ça va?)
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (Merci, je vais bien. Ça va.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Excusez – moi.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (Ça ne fait rien.)
- jókívánságok kifejezése (Bon anniversaire! Joyeux anniversaire! Félicitations pour Je te souhaite Prompt rétablissement.)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Joyeux Noël! Bonne année! Joyeuses fêtes de fin année! Joyeuses Pâques!)
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegekben, pl. baráti levélben és e-mailben (Cher Pierre, Chère Céline, Salut Pierre, Amicalement, Toux mes vœux. Bises, Bisous,)
- véleménykérés és arra reagálás (Est – ce que tu aimes chanter? – Oui. Est – ce que ce livre est intéressant? – Oui, très intéressant.)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (C'est bien. C'est bon. C'est mauvais. Ce n'est pas bon. Je le trouve bien.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (C'est joli. Elle est ma mère.)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Oui. Non. Je n'ai pas le temps.)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (Je sais. Je ne sais pas.)
- nem értés megfogalmazása (Je ne comprends pas. Je ne comprends rien.)

- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Pardon.)
- alapvető érzések kifejezése (Je suis content. Je suis triste.)
- betűzés kérésnek kifejezése (Est – ce que vous pouvez épeler votre nom?)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Viens, s’il te plaît. Lis le texte.)
- akarat, kívánság kifejezése (Je voudrais)
- bánat / bosszúság kifejezése (Pas question!)
- öröm kifejezése (Ça me fait plaisir.)
- elégedettség / elégedetlenség kifejezése (Je suis très content. Je suis mécontent.)
- elismerés és dicséret kifejezése (C’est super. C’est excellent.)
- ítélet, kritika kifejezése (Pas possible!)
- felkérés lassúbb, hangosabb beszédre (Est –ce que vous pourriez répéter encore une fois?)
- sajnálat kifejezése (Je suis désolé.)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Est – ce que tu peux venir? Oui, je vous en prie. Malheureusement non.)
- javaslat és arra reagálás (Est – ce qu’on peut aller au cinéma? Oui, bonne idée.)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Est – ce que tu peux m’aider? Oui, bien sûr. Non, je suis désolé. Un thé, s’il vous plaît.)
- kínálás és arra történő reakció kifejezése (Est –ce que vous voulez/ voudriez/ prenez un thé? Merci, je vous en prie.)

Nyelvi elemek, struktúrák a francia mint második idegen nyelvre a 9-10. évfolyamon (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák)

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: ’être’ létige (Je suis Tu es Est –ce que vous êtes?) Présent:
- „er” végű igék (J’aime danser. Je joue du violon. Je chante.)
- „ir” végű igék (Je pars. Je sors.)
- „re” végű igék (Je prends. Je descends.) rendhagyó
- igék (Je vais. Je viens.)
- birtoklás: avoir birtokos névmás (J’ai..... Tu as Il/ Elle a.....)
- felszólító mód: Impératif (Mange! Mangeons! Mangez! Va! Allons! Allez!)
- mennyiségi viszonyok:
 - tőszámszavak (un, deux, trois, quatre)
 - sorszámok (premier/ première, deuxième, troisième)
 - határozott és határozatlan mennyiség (beaucoup de, peu de, assez de, trop de)
 - térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, előjárósók (dans, sur, sous, devant, derrière, contre, de, à, près de, loin de, à côté de, en face de, au bout de, au fond de, tout droit, à droite, à gauche)
 - időbeli viszonyok:
- gyakoriság – A quelle fréquence? (parfois, jamais, toujours, une fois, deux fois, tous les jours)

időpontok - Quand? (lundi, mardi, le lundi, le mardi, matin, le matin, le week – end, dans la journée, dans la soirée, en hiver, en été, cette semaine, la semaine prochaine)

- szövegkohéziós eszközök: kötőszavak (et, mais, parce que, c’est pourquoi, comme)
- névmások:

tárgyi névmások: (me, te, le, la, l’ nous, vous, les)

részes esetben álló névmások: (me, te, lui, nous, vous, leur) határozói

névmások: (y, en)

- kérdőmondatok, kérdőszavak (Où, D’où, Comment? Qui? Qui est – ce qui? Qui est – ce que? Qu’est – ce que? Quel?/ Quelle?)
- modalitás: pouvoir, vouloir, savoir, devoir (Je voudrais une glace. Je sais danser. Est –ce que je peux prendre un café?)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- adott tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- adott tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- felismeri és használja a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben interakciót folytatva.

TÉMAKÖR: Données personnelles et la famille

ORASZAM: 41 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve;
- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott tématarományban;
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- üzeneteket ír;
- megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;
- kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;
- kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;
- ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.

FEJLESZTESI FELADATOK ES ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: la famille, les relations familiales, les amis
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: la ville, la maison
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les pièces de la maison, les meubles, la mode
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les événements familiaux, les fêtes familiales
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les passe – temps favoris, les repas, les vêtements
- A témakörre jellemző alapvető fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: 2-3 főbb ünnephez (Noël, Nouvel An, Pâques) kapcsolódó alapszintű kifejezés, állandósult szókapcsolat ismerete
- Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata
- Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása

JAVASOLTTEVEKENYSEGEK:

- projektmunka egyénileg (PPT)
 - családfa készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása
 - a lakóhely és környezetének bemutatása
 - legjobb barát/barátnő bemutatása rajz/fénykép alapján (külső-belső tulajdonságok, szokások, közös programok bemutatása)
- szituációs játékok: üdvözlés – bemutatkozás – elköszönés
- ismerkedés a francia ünnepekkel, szokásokkal film segítségével
- projektmunka csoportban
 - plakát készítése: mit teszünk környezetünk védelme érdekében otthon, az iskolában, lakóhelyünkön?
 - csoportos internetes kutatómunka: 'Családok a nagyvilágban' képek gyűjtése, azok bemutatása, összehasonlítása az órán

- 'Ezek vagyunk mi' (kedvenc együtteseink, kedvenc tantárgyaink, kedvenc filmjeink, színészeink, olvasmányaink, játékaink stb.)
- szóbeli mini-prezentációk: 'Napirendem'; családtagjaim napirendje, szabadidő
- kérdőívek megalkotása, kitöltése, illetve írásbeli/szóbeli összegzése:
 - 'Különóráink és hobbijaink' (időpont, helyszín stb.)
- internetes kutatás:
- szerepjátékok
 - interjú egy híres emberrel/kedvenc hősöddel/színészeddel/énekeseddel az életéről és családjáról
 - ismerkedés az új osztálytársakkal – kérdések és feleletek

TÉMAKÖR: Environnement

ORASZAM: 21 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott témakörben;
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- üzeneteket ír;
- ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.

FEJLESZTESI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les animaux, les plantes
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: la nature
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les phénomènes naturels
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: la protection de l'environnement
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: le climat, le temps qu'il fait
- Közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata

JAVASOLT TEVEKENYSÉGEK:

- projekt munka egyénileg (prezentáció készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása)
 - magyarországi állatkertek és lakóik
 - az árvizek pusztításai Magyarországon és a világban
 - lakóhelyem, környezetem
- internetes kutatás – szörfel

- milyen állatok élnek Franciaországban?
- hol van a legtöbb földrengés és működő vulkán a világban?
- az időjárás különbségei Franciaországban és Magyarországon
- projekt munka: kiskedvenc bemutatása kép segítségével (képességek, szokások bemutatása)
- kvíz, keresztrejtvény készítése

TÉMAKÖR: École

ORASZAM: 31 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket;
- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott adott tématarományhoz tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangzószövegben a tanult nyelvi elemeket;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és a feladatmegoldás során;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során;
- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok ismétlését vagy betűzését kéri;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a tevékenység céljainak megfelelően alkalmazza.

FEJLESZTESI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: le personnel, les élèves
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les établissements scolaires
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les objets de l'école
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: l'apprentissage, les activités extrascolaires, les fêtes
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven:

l'apprentissage des langues étrangères, la vie scolaire

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les matières scolaires, les examens, les études
- Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során

JAVASOLT TEVEKENYSÉGEK:

- projektmunka: egyéni vagy csoportos
 - iskolai szokások, napirend, órarend
 - iskolai szabályok
 - iskolai öltözködés Magyarországon és a célnyelvi országokban
 - tantárgyak összehasonlítása a két országban, iskolai időbeosztás összehasonlítása, tanórán kívüli tevékenységek összehasonlítása
 - kedvenc tanárom bemutatása
- kérdőív készítése
 - kedvenc tantárgyak, ki miben érzi jónak / kevésbé jónak magát – szóbeli összesítés
- kutatómunka: szótanulási stratégiák – a különböző módszerek bemutatása
- csoportos feladat
 - szókétyákból mondatalkotás – melyik csoport tudja az összes kétyáját felhasználni?
 - mi mindent csinál az ideális nyelvtanuló idegen nyelven?

TÉMAKÖR: Vacances et voyage

ORASZAM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában.

FEJLESZTESI FELADATOK ES ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: le touriste
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: le voyage, les curiosités
- A témakörre jellemző tárgyra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les monuments historiques, les guides touristiques, les moyens de transport
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les fêtes nationales en Hongrie et en France
- Az utazás és turizmus témakörhöz tartozó egyszerű információk átadása

- Interakció az utazás és turizmus tématerületében

JAVASOLT TEVEKENYSÉGEK:

- projektmunka egyénileg (prezentáció készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása)
 - Franciaország látnivalói, nevezetességei
 - Magyarország híres látnivalói
 - Lakóhelyem nevezetességei
 - 'Álomutazásom'
- projektmunka csoportosan
 - egy osztálykirándulás megtervezése
 - fontos turisztikai hazai és német események (pl. fesztiválok, sportesemények, kiállítások)
- internetes kutatómunka
 - útvonalterv Franciaországba, milyen országokon, városokon kell átutazni?
- szerepjátékok
 - idegenvezető – izgága, kérdésekkel teli csoport
 - szállodai recepció - igényes vagy akadékoskodó vendég

TÉMAKÖR: Services

ORASZAM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is.

FEJLESZTESI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les personnes dans les services
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les établissements culturels et publics, les restaurants, les hôtels, les curiosités en Hongrie et en France, la vie dans une ville et dans un village
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les cartes, les abonnements, les brochures
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les événements culturels, les loisirs
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: l'orientation dans l'espace, les renseignements dans la rue
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: les loisirs, les fêtes culturelles
- A közéleti tématerülethez tartozó egyszerű információk értelmezése

JAVASOLT TEVEKENYSEGEK:

- szerepjátékok
 - gyorsétteremben
 - utazási irodában
 - utcán: útbaigazítás kérése és adása
 - 'Budapest, Párizs és egyéb híres városok' – helyi látványosságok bemutatása idegenvezetőként
- prospektus, reklám készítése (étterem, mozi, színház, látványosság)
- ismerkedés a reklámok világával: színek, logók, üzenetek
- internetes kutatómunka: a célnyelvi országok és hazánk számokban - rövid bemutatók
- kvízzjáték a célnyelvi országokról és hazánkról
- vitaforum: városi és vidéki élet, ki hogyan érvel?
- kérdőív készítése, kitöltése, kiértékelése: a legkedveltebb szabadidős tevékenységek a csoportban (tv, olvasás, internet, közösségi média, tánc, sport stb.) és miért?

TÉMAKÖR: Apprentissages des langues étrangères

ORASZAM: 31 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a célnyelv főbb jellemzőit;
- értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;
- követi a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést és intonációt a tanult nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez társaival párban és csoportban együttműködik;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni.

FEJLESZTESI FELADATOK ES ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: 1 a connaissance des langues étrangères
- Az anyanyelv és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli, helyesírási különbségek felismerése
- A francia nyelv betű és jelkészletének alkalmazása
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata
- Az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmak felismerése, akár a tanórán kívül is, digitális csatornákon is
- Alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák használata

JAVASOLT TEVEKENYSEGEK:

- tanulásmódszertan tudatosan: szótanulási technikák
- nyelvtanulási típusok, stratégiák feltérképezése kérdőívvel
- közös popzenehallgatás, a szöveg egyszerű feldolgozása feladatlappal

- filmnézés a célnyelven
 - a film egy-két jelenetéhez hangalámondás, feliratozás készítése
 - a film egy-két jelenetének dramatizálása, eljátszása
 - keresztretjtvény készítése a film kulcsszavaival
- betűzésverseny
 - ki tudja leggyorsabban a lebetűzött szavakat helyesen leírni?
- egyszerű nyelvezetű szöveg órai feldolgozása (illusztráció, előadás)
- játékos diktálási feladatok
- egy (alapszintű) könnyített olvasmány elolvasása, egyéni feldolgozása és bemutatása az osztálynak

TÉMAKÖR: Civilisation

ORASZAM: 21 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal;
- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait;
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja.

FEJLESZTESI FELADATOK ES ISMERETEK

- Főbb célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete, összehasonlítása alapvető hazai szokásainkkal
- Célnyelvi országok főbb országismereti jellemzőinek ismerete
- Hazánk főbb országismereti jellemzőinek ismerete célnyelven
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó alapvető tanult nyelvi elemek alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Franciaország megismerése hagyományos és digitális kutatómunka, majd órai kiselőadások formájában az alábbi témakörök mentén:
 - a francia iskolák jellemzői, napirend
 - tipikus francia ház, lakás
 - mindennapi szokások
 - családon belüli szerepek és feladatmegosztás
 - ünnepek a családban
 - viselkedéssbeli különbségek (pl. üdvözlés)
 - állattartási szokások, kedvenc állatok
 - francia nyaralási szokások
 - francia időjárás
 - Franciaország tájegységei, országrészei
 - francia étkezési szokások, tipikus ételek
 - híres helyek a közvetlen lakókörnyezetben

- projektmunka csoportban (plakát készítése): hazánk és Franciaország összehasonlítása –hasonlóságok, különbségek bemutatása (kultúra, étkezés, hagyományok, időjárás, ruházat, történelem stb.)
- rövid dokumentumfilmek megtekintése, elemzése Franciaországról
- jellegzetes francia ünnepek megszervezése az osztályban/iskolában

TÉMAKÖR: Connaissances interdisciplinaires

ORASZAM: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

FEJLESZTESI FELADATOK ES ISMERETEK

- Alapvető szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- egyéni projekt munka - témák, személyiségek bemutatása
 - hogyan tudom alkalmazni nyelvtudásomat más tárgyak tanulásánál?
 - egy szabadon választott téma, mely más tárgy tanulása közben felkeltette az érdeklődésemet
 - egy híres tudós élete
 - Magyarország történelmének egy érdekes alakja
 - célnyelven rövid történet, egyéni élmény leírása
- internetes kutatómunka
 - szavak, kifejezések keresése a különböző tantárgyakhoz
- kontúrtérképen országok, népek megjelölése, népnevek gyakorlása
- csoportos projekt
 - társasjáték készítése és játszása - fókuszban egy-egy tantárgy (pl. földrajz, történelem, biológia, művészeti tantárgyak)

TÉMAKÖR: Sujets d'actualité

ORASZAM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
- találkozik a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel.

FEJLESZTESI FELADATOK ES ISMERETEK

- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a

megismert témák alapján

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka
 - aktuális hírek feldolgozása vizuális eszközökkel
 - képaláírások megfogalmazása
 - időjárás-jelentés készítése
- egy izgalmas sportesemény megtekintése a német nyelvű híradóban (pl. úszó VB)
 - szögyűjtés az esemény témájával kapcsolatban
 - lenémított film tanulói kommentárral
- szerepjáték
 - interjú készítése egy, a hírekben aktuálisan szereplő híres emberrel
- csoportos interjú: aktuális téma feldolgozásához, vélemények kifejezése irányított kérdések segítségével

TÉMAKÖR: Loisirs

ORASZAM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra.

FEJLESZTESI FELADATOK ES ISMERETEK

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- Célnyelvi társasjátékok készítése és használata
- Részvétel játékos nyelvi tevékenységekben, drámajátékok „Les fêtes” témakörben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- egyéni projekt munkák és bemutatók
 - saját szórakozási szokások
 - kedvenc kulturális élmények
- felmérés készítése és kiértékelése: szórakozási szokások az osztályon belül – melyik a legkedveltebb?
- egyéni internetes kutatások franciául különböző témákban (filmek, színészek, együttesek stb.)
- dalszövegek feldolgozása, nyelvi érdekességek felfedezése

- olvasási verseny az osztályon belül
- egy választott könnyített olvasmány feldolgozása
- francia tinédzser naplóírási minták megismerése, kipróbálása
- e-mailezés franciául
- közösen választott dal/képregény/film/könyv órai feldolgozása
- csoportchat: közös online csoport létrehozása, használata
- vélemények, rövid blogok írása

TÉMAKÖR: Sciences et technologie

ORASZAM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal.

FEJLESZTESI FELADATOK ES ISMERETEK

- Egyszerű, releváns információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel francia nyelven
- A tanult témákhoz kapcsolódó francia nyelvű, egyszerű információ megszerzése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka, kiselőadás, internetes kutatómunka saját, választott témából
- poszter készítése
- prezentáció

9. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 9-10. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 9-10. évfolyam	9. évfolyam
Données personnelles et la famille	40	41	22
Environnement	20	21	11
École et les établissements scolaires	30	31	16
Vacances et voyage	10	11	5
Services	10	11	5
Apprentissage des langues étrangères	30	31	15
Civilisation	20	21	10
Sujets interdisciplinaires	15	16	8
Sujets d'actualité	9	10	5
Loisirs	10	12	6
Sciences et technologie	10	11	5
Összes óraszám:	204	216	108

Éves óraszám: 108 óra

Tankönyv: M. Soignet – Szabó A.: France-Euro Express Nouveau 1 (9. évfolyam)

Óraszám: 108 óra/év
3 óra/ hét

Az éves óraszám felosztása

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Az iskola	12
2.	Személyes vonatkozások, család	16
3.	Ember és társadalom	16
4.	Környezetünk	8
5.	A munka világa	2
6.	Életmód	12
7.	Szabadidő, művelődés, szórakozás	8
8.	Utazás, turizmus	8
9.	Tudomány és technika	2
10.	Gazdasági ismeretek	4
11.	Rendszerező ismétlés	12
	Szabadon felhasználható: – Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy – Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy – Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	8

Témák a 9. évfolyamra	
Témák	Kapcsolódási pontok
<i>Az iskola</i> A franciaóra. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban. Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei.	<i>Magyar nyelv:</i> jövevényszavak <i>Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek:</i> a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás.
<i>Személyes vonatkozások, család</i> A tanuló személye Családi élet, családi kapcsolatok.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás.
<i>Ember és társadalom</i> Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Ünnepek, családi ünnepek. Egyházi ünnepek és szövegek.	<i>Hittan:</i> egyházi ünnepek és imádságok
<i>Környezetünk</i> Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. Időjárás, éghajlat.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia- takarékoság, újrahasznosítás. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret:</i> lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.
<i>A munka világa</i> Diákmunka, nyári munkavállalás.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.
<i>Életmód</i> Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Életmód nálunk és a célországokban.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. <i>Biológia-egészségtan:</i> testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély.

	hatása a szervezetre, relaxáció.
<i>Szabadidő, művelődés, szórakozás</i> Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság. <i>Testnevelés és sport:</i> táncok, népi játékok, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. <i>Ének-zene:</i> népzene, klasszikus zene, pop- zene.
<i>Utazás, turizmus</i> A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Turisztikai célpontok.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. <i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai,
<i>Tudomány és technika</i> A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. <i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapszabályainak megismerése.
<i>Gazdaság és pénzügyek</i> Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Fogyasztás, reklámok.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban,

Fogalomkörök a 9. évfolyamra	
Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezése
Létezés kifejezése	(ne pas) être, y a-t-il (encore)? il (n')y a (pas / plus)

	se passer, se trouver, exister
Cselekvések – jelen idő, a 3. csoportba tartozó igék ragozása jelenben; közvetlen jövő	il pleut, je fais, tu parles, elle lit, je vais partir
Birtoklás kifejezése: az avoir ige ragozása, a de viszonyszóval; birtokos névelővel,	(ne pas) avoir, le chat de Yasmine, il (n')est (pas) à moi ~~c'est mon chat~~
Térbeli viszonyok:	où? là, à, en, dans, sous/sur, derrière/devant, tout droit, à gauche / à droite, au milieu, à côté, en face, pas loin, tout près, d'où? de l'école
Időbeli viszonyok: időpont, nap, hónap, év, dátum kifejezése, ill. egyéb időhatározó szók	A quelle heure? quand? aujourd'hui, demain, hier, mardi prochain, en mai, maintenant, avant / après, tôt, tard, le week-end, dernier, ce matin, cet après-midi, ce soir, en été, il y a, pendant, longtemps, à midi et demi, dans, à ce moment-là, depuis, en, seulement, quelquefois, toujours ~~d'abord puis enfin quand~~
Mennyiségi viszonyok – a főnév / melléknév többes száma	combien? 1000, beaucoup / peu / assez (de), pas de, gramme, kilo, bouteille, paquet, tranche, plus, moins, les enfants
Minőségi viszonyok: a melléknév; egyeztetése; a főnév neme	quel âge? avoir X ans, jeune, comment? grand / petit, joli, une jolie robe, gros / mince, faible / fort, beau/ /laid, sale/propre, timide, gentil / antipathique, modeste / agressif, généreux / égoïste, blanc, facile / difficile, ennuyeux / intéressant, interdit, long, court, , chaud / froid, cher / bon marché, vite, lentement (très) bien / mal, bon / mauvais, premier
Esetviszonyok	je le regarde, tu lui demandes, ne le regarde pas, écris-lui, je ne le lui ai pas dit, je pense à eux
Modalitás: felszólító mód	ouvre, ferme, écoute, je voudrais, tu peux
~~Módbeli segédigék: pouvoir, vouloir~~ Szövegösszetartó eszközök: névelők és nemük, részelő névelő, birtokos determináns, viszonyszók, határozószók	un, une, des; le, la, l', les; du, de la, de; mon, ma, mes, ton..., son..., ce, cet, cette, ces; je, tu, il / elle, nous, vous, ils /elles; moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles; en, y, on, quelqu'un, quelque chose, qui,

Tanulási eredmények

Hallott szöveg értése

A tanuló képes megérteni olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, vásárlás, helyismeret, állás).

Beszédképesség

A tanuló képes az egyszerű és rutinszerű nyelvi helyzetekben tud kommunikálni úgy, hogy egyszerű és direkt módon információkat cserél családi vagy mindennapi dolgokról.

Olvasott szöveg értése

A tanuló képes megérteni a fontosabb információkat a világos, standard szövegekben, amelyek ismert témáról szólnak, és gyakori helyzetekhez kapcsolódnak a munka, az iskola és a szabadidő stb. terén.

Íráskészség

A tanuló le tudja írni nagyon egyszerű formában a viszonyulását valamihez, a közvetlen környezetében és olyan területeken, amelyek a legalapvetőbb szükségleteket érintik

10. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 9-10. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 9-10. évfolyam	10. évfolyam
Données personnelles et la famille	40	41	19
Environnement	20	21	10
École et les établissements scolaires	30	31	15
Vacances et voyage	10	11	6
Services	10	11	6
Apprentissage des langues étrangères	30	31	16
Civilisation	20	21	11
Sujets interdisciplinaires	15	16	8
Sujets d'actualité	9	11	6
Loisirs	10	11	5
Sciences et technologie	10	11	6
Összes óraszám:	204	216	108

Éves óraszám: 108 óra

Tankönyv: M. Soignet – Szabó A.: France-Euro Express Nouveau 2 (10. évfolyam)

10. évfolyam

Óraszám: 108 óra/év
3 óra/ hét

Az éves óraszám felosztása

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Személyes vonatkozások, család	2
2.	Ember és társadalom	12
3.	Környezetünk	12
4.	Az iskola	8
5.	A munka világa	4
6.	Életmód	8
7.	Szabadidő, művelődés, szórakozás	12
8.	Utazás, turizmus	16
9.	Tudomány és technika	2
10.	Gazdasági ismeretek	4
11.	Rendszerező ismétlés	18
	Szabadon felhasználható: – Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy – Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy – o Projektmunkák: a témakörökhöz kapcsolódó projektmunkák készítése egyéni, pár-, vagy csoportmunkában	10

Témák a 10. évfolyamra	
Témák	Kapcsolódási pontok
<i>Személyes vonatkozások, család</i> A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás.
<i>Ember és társadalom</i> Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Ünnepek, családi ünnepek Egyházi ünnepek és szövegek. Hasonlóságok és különbségek az emberek között.	<i>Hittan:</i> egyházi ünnepek és imádságok
<i>Környezetünk</i> A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. Időjárás, éghajlat.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-takarékosság, újrahasznosítás. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret:</i> lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom. <i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág, az időjárás tényezői.
<i>Az iskola</i> Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, például. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.	<i>Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek:</i> a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
<i>A munka világa</i> Diákmunka, nyári munkavállalás. Foglalkozások és a szükséges kompetenciák. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaaorientáció és munka.

<i>Életmód</i> Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Étkezés családban, iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (orvosnál).	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. <i>Biológia-egészségtan:</i> testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.
<i>Szabadidő, művelődés, szórakozás</i> Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság. <i>Testnevelés és sport:</i> táncok, népi játékok, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. <i>Ének-zene:</i> népzene, klasszikus zene, popzene.
<i>Utazás, turizmus</i> A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyarlás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. <i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.

<i>Tudomány és technika</i> A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. <i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, előszóval kísért bemutatók és
	felhasználható eszközeik.
<i>Gazdaság és pénzügyek</i> Zsebpénz. Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Fogyasztás, reklámok.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel rezszi, zsebpénz.

Fogalomkörök a 10. évfolyamra	
Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezése
Létezés kifejezése être / il y a közti különbség	(ne pas) être, y a-t-il (encore)? il (n')y a (pas / plus) se passer, se trouver, exister
Cselekvések: visszaható igék; passé composé / imparfait; futur; személytelen szerkezetek	il pleut, il fera beau, s'il neige nous allons dans les Alpes, il se lave, j'ai parlé, je suis allé(e), il pleuvait
Birtoklás kifejezése az avoir ige passé composéban /imparfait-ben, ill. futur-ben	(ne pas) avoir, le chat de Yasmine, il (n')est (pas) à moi; je n'ai pas de la chance; Ils ont eu un problème; J'avais un oiseau, tu auras un livre,
Térbeli viszonyok: helyhatározószók	où? là, à, dans, sous/sur, derrière/devant, tout droit, à gauche / à droite, au milieu, à côté, en face, pas loin, tout près, partout, autour de, d'un côté, de l'autre côté, le long de, au bord de, quelque part, au bout (de), d'où? de l'école
Időbeli viszonyok – időhatározók	A quelle heure? quand? aujourd'hui, demain, hier, mardi prochain, en mai, maintenant, avant / après, tôt, tard, le week-end, dernier, ce matin, cet après-midi, ce soir, en été, il y a, pendant, longtemps, à midi et demi, dans, à ce moment-là, depuis, en, seulement, quelquefois, toujours, d'abord, puis, enfin,), autrefois quand, avant, déjà, (pas) encore, ne... plus, ne... jamais, toujours, pas toujours, toujours pas
Mennyiségi viszonyok	combien? 1000, beaucoup / peu / assez (de), pas de, gramme, kilo, bouteille, paquet, tranche, plus, moins, environ, à peu près, il fera X degré
Minőségi viszonyok – hasonlítás: közép-, ill. felsőfok;	quel âge? avoir X ans, jeune, comment? grand / petit, joli, gros / mince, faible / fort, beau/ /laid, sale/propre, timide, gentil / antipathique, modeste / agressif, généreux / égoïste, blanc, facile / difficile, ennuyeux / intéressant, interdit, long, court, en bois / coton / lain / papier / plastique, en forme de, rond, rectangulaire, chaud / froid, cher / bon marché, vite, Marie est plus belle que son amie, Jean est moins gentil que Paul; ; Elle parle aussi bien l'anglais que l'allemand; il est rapide comme l'éclair
Esetviszonyok	je le regarde, tu lui demandes, ne le regarde pas, écris-lui, je ne le lui ai pas dit, je pense à eux

Modalitás devoir, falloir	ouvre, ferme, écoute, je voudrais, tu dois rentrer; il faut le faire; n'ayant plus de travail, il rentre; il écoute de la musique en travaillant
Szövegösszetartó eszközök mutató névmások; határozatlan névmások	un, une, des; le, la, l', les; du, de la, de; mon, ma, mes, ton..., son..., ce, cet, cette, ces; je, tu, il / elle, nous, vous, ils /elles; moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles; en, y, on, quelqu'un, quelque chose, qui, que, où, dont, celui, celle, ceux, celles, et, mais, donc, alors, non plus, quand même, car, ; tout-e; comme, pour, puisque, si, ainsi, cependant, même si, en effet, malgré

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A1 szintű nyelvtudás. A tanuló követi a célnyelvi óravezetést, megérti az ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak. Képes egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikálni, személyes adatokra vonatkozó kérdéseket feltenni, és ezeket megválaszolni. Képes saját magához és közvetlen környezetéhez kötődő, ismert témákról röviden, önállóan beszélni egyszerű, begyakorolt fordulatokkal, szerkezetekkel. Megérti az ismert neveket, szavakat, és az egyszerű szövegek egyszerű mondatait. Megérti az egyszerű leírások, üzenetek, útleírások gondolatmenetét az ismerős szavak, esetleg képek segítségével. Képes minta alapján néhány közismert műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket írni őt érdeklő, ismert témákról.

Tanulási eredmények

Hallott szöveg értése

A tanuló megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, vásárlás, helyismeret, állás).

Beszédképesség

A tanuló felismeri és használja a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben interakciót folytatva.

Olvasott szöveg értése

A tanuló adott témátartományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget.

Íráskészség

A tanuló adott tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel.

11–12. évfolyam

Tankönyv: M. Soignet – Szabó A.: France-Euro Express Nouveau 3 (11-12. évfolyam)

- A 11. évfolyamra már A1+ szintű nyelvtudással érkezik a második idegen nyelvből a tanuló, és célja az, hogy nyelvtudását tovább fejlessze.
- Középiskolai tanulmányai végére már rendelkezik bizonyos szintű tudással és tapasztalattal ahhoz, hogy nyelvtudását fel tudja használni a körülötte lévő világ megismerésére, információszerzésre és – cserére, valamint valós kommunikációra, kapcsolatépítésre.
- Ebben a szakaszban új témakörként jelenik meg a tudomány és technika, a kommunikáció, a többi témakörnél a különbséget a tanulási eredmények bővülése, árnyaltabbá válása jelenti.
- Változatlanul fontos szerepet kap az önálló nyelvtanulás fejlesztése, mert a középiskolai évek végére a tanulónak második idegen nyelvből is képessé kell válnia nyelvtudása önálló fenntartására és továbbfejlesztésére, valamint arra, hogy nyelvtudását személyes és szakmai életében való használatra adaptálni tudja.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott A2 szintet.

A 11-12. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának további fejlesztése. A francia nyelv jellegéből adódóan a nyelvoktatásba tartalmát és céljait tekintve minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A középiskolai tanulmányok végére a tanulók kellő tapasztalattal és tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően széleskörű információszerzésre és viszonyításra is képesek. A középiskolai évekre egységesen meghatározott témakörökhöz a megadott szempontok segítenek eligazodni abban, hogyan valósíthatók meg a francia nyelv oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési célok, és hogyan fejleszthetők a kulcskompetenciák a nyelvtanítás során. A nevelési célok közül ezen a szinten is kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során, valamint egész életükön át.

A francia nyelvből a középiskola 12. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála (KER) második szintjére, az A2 szintre. A 12. évfolyamon – különösen emelt szintű képzés vagy egyéni ambíciók, tehetséges tanulók esetén – lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy a tanulók megismerjék a nyelvi érettségi felépítését, követelményeit, és elsajátítsák az ezeknek megfelelő stratégiákat; megismerjék az érettségi során használt értékelési szempontokat, és alkalmazni tudják azokat önértékelésük során; illetve gyakorlatot szerezzenek az érettségi vizsga feladatainak megoldásában is.

Növeli a motivációt, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és az infokommunikációs technológiák használatára.

A 12. évfolyam a tanulók számára a továbbtanulás vagy a munka világába történő kilépés előtti utolsó tanév. A nyelvoktatásban is hangsúlyt kell kapnia az ezekre történő felkészítésnek, a szükséges készségek fejlesztésének. A tanulók jövőjét érintő fontos döntésekben a nyelvtanár is sokat segíthet, például a feldolgozott témák megfelelő kiválasztásával és az ok-okozati

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló már megért ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert szavak, a leggyakoribb fordulatok megértése, ha közvetlen, személyes dolgokról van szó; a rövid, világos, egyszerű megnyilatkozások, szóbeli közlések lényegének megértése;
A fejlesztés tartalma	
Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi órávezetés folyamatos követése (például osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése. A legfontosabb témákkal kapcsolatos fordulatok és kifejezések megértése (például alapvető személyes és családi adatok, vásárlás, közvetlen környezet, foglalkozás).	

viszonyokat, követelményeket feltáró feladatokkal.

A lényeges információ megértése és kiszűrése kiszámítható, hétköznapi témákról szóló rövid hangfelvételekből, ha a megszólalók lassan és világosan beszélnek.

Az egyszerű, begyakorolt beszélgetésekbe való bekapcsolódáshoz szükséges alapvető információk megértése.

Lassú és világos, köznapi beszélgetés témájának megértése.

Ismerős témákról folyó, világos, köznyelvi beszéd megértése, szükség esetén visszakérdezés segítségével.

Egyszerű útbaigazítás megértése például gyalogos közlekedés vagy tömegközlekedés használata esetén.

Telefonbeszélgetésben az alapvető információk megértése (hívás tárgya, kit kell keresni stb.). A tényközlő televíziós és rádiós hírműsorok témaváltásainak követése, a tartalom lényegének megértése.

Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.

Alapvető stratégiák használata, például az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből, a nemzetközi vagy más nyelven tanult szavak felhasználása a hangzó szöveg megértéséhez, a várható vagy a megjósolható információk keresése.

A vizuális elemek (képek, gesztusok, mimika, testbeszéd) felhasználása a szövegértés támogatására.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Üzenetek, útbaigazítás, rövid részletek a médiából (például időjárás-jelentés, interjúk, riportok), dalok, kisfilmek, rajz- és animációs filmek, történetek, versek, párbeszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció. Személyes adatokra vonatkozó kérdések és válaszok.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikáció egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban számára ismert témákról egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; részvétel rövid beszélgetésekben; kérdésfeltevés és válaszadás kiszámítható, mindennapi helyzetekben; gondolatok és információk cserélje ismerős témákról; egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása, hogy megértesse magát, illetve megértse beszédpartnerét;
A fejlesztés tartalma	
Kapcsolatok létesítése: üdvözlés, elköszönés, bemutatkozás, mások bemutatása. Beszélgetés kezdeményezése, fenntartása és befejezése egyszerű módon. A mindennapi élet gyakran előforduló feladatainak megoldása (például utazás, útbaigazítás, szállás, étkezés, vásárlás, bank). Mindennapos gyakorlati kérdések megvitatása (például barátok meghívása, programok szervezése, megvitatása), egyszerű, mindennapi információk megszerzése és továbbadása. Érzések egyszerű kifejezése, köszönetnyilvánítás, egyszerű tanácsok kérése és adása. Vélemény egyszerű kifejezése (tetszés és nemtetszés, érdeklődés mások véleménye iránt, egyetértés és egyet nem értés) Az alapvető kommunikációs szükségletekhez, egyszerű, begyakorolt tranzakciók lebonyolításához elegendő szókincs és néhány egyszerű szerkezet helyes használata. A leggyakrabban előforduló kötőszavak alkalmazása szócsoporthoz és egyszerű mondatok összekapcsolására. A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során a tanárral és a társakkal. Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel célnyelvi beszélővel. Rákérdezés a meg nem értett kulcsszavakra vagy fordulatokra, ismétlés kérése megértés hiányában. Metakommunikációs és vizuális eszközök használata a mondanivaló támogatására. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Szerepjátékok, társasjátékok, dramatizált jelenetek, rövid társalgás, véleménycsere, információcsere, tranzakciós és informális párbeszéd.	

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló bemutatja magát és környezetét egyszerű fordulatokkal és mondatokkal.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, összefüggő beszéd egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatokkal magáról és közvetlen környezetéről; megértetés a szintnek megfelelő témakörökben; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó

A fejlesztés tartalma
Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után. Történetmesélés, élménybeszámoló egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal. A mindennapi környezet (emberek, helyek, család, iskola, állatok), továbbá tervek, szokások, napirend és személyes tapasztalatok bemutatása. Egyszerű állítások, összehasonlítások, magyarázatok, indoklások megfogalmazása. Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján. Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (például közös plakát). Az összefüggő beszéd létrehozásakor a begyakorolt nyelvi eszközök használata, ismerős helyzetekben ezek egyszerű átrendezése, kibővítése.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló megérti egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatait, alapvető információkat keres nagyon egyszerű szövegekben. Tudja, hogy a szövegek címe, megformálása, a hozzá tartozó képek segítenek a szöveg megértésében.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az adott helyzetben fontos konkrét információk megtalálása egyszerű, ismerős témákról írt autentikus szövegekben; egyszerű instrukciók megértése, a fontos információk kiszűrése egyszerű magánlevelekből, e-mailekből és rövid eseményeket tartalmazó szövegekből.
A fejlesztés tartalma	
Konkrét információk megértése rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, mindennapi szövegekben (például hirdetések, prospektusok, étlap, menetrend). Lényeges információk megtalálása egyszerű, ismerős témákkal kapcsolatos magánlevelekben, e-mailekben, brosrákban és rövid, eseményeket tartalmazó újságcikkekben. A közhasználatú táblák és feliratok megértése utcán, nyilvános helyeken és iskolában. A mindennapi életben előforduló egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése. Közismert témákhoz kapcsolódó konkrét információk keresése honlapokon. Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása. Alapvető szövegértési stratégiák használata, például a nemzetközi és a más nyelven tanult szavak, a várható vagy megjósolható információk keresése, továbbá a logikai, illetve időrendi kapcsolatokra utaló szavak felismerése. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló minta alapján néhány közismert műfajban nagyon egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír őt érdeklő, ismert témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggő mondatokat írása a közvetlen környezetével kapcsolatos témákról; az írás kommunikációs eszközeként történő használata egyszerű interakciókban; ismerős témákhoz kapcsolódó gondolatok egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban, írásban történő kifejezése;
A fejlesztés tartalma	
Szavak és rövid, jól olvasható szövegek másolása és diktálás utáni leírása. Egyszerű, rövid szövegből vázlat készítése. Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (például leírás, élménybeszámoló, párbeszéd). Egyszerű írásos minták követése; aktuális, konkrét és egyszerű tartalmakkal való megtöltésük. Formanyomtatvány kitöltése a tanuló és mások alapvető személyes adataival. Az írás egyszerű tagolása: rövid bevezetés és lezárás. Közvetlen szükségletekhez kapcsolódó témákról rövid, egyszerű feljegyzés, üzenet készítése állandósult kifejezések használatával. Személyes információt, tény, véleményt kifejező rövid üzenet, komment írása (például	
internetes fórumon, blogban). Egyszerű levél, e-mail írása (például köszönetnyilvánítás, elnézésekérés, információközlés, vagy programegyeztetés) a legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyek követésével (például megszólítás, elköszönés). Rövid, egyszerű önéletrajz írása. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (például vers, rap, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet írása, illetve átírása). Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és saját írásában való alkalmazása. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (például nyílazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép). <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Hagyományos és elektronikus nyomtatványok, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, poszterszövegek, képaláírások, üzenetek, SMS-ek/MMS-ek, levelek, e-mailek vagy internes profilok, üzenetek, internetes bejegyzések, instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, leírások, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, jelenetek.	

11. évfolyam

M. Soignet – Szabó A.: France-Euro Express Nouveau 3 (11-12. évfolyam)

Óraszám: 144 óra/év
4 óra/ hét

Az éves óraszám felosztására

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Személyes vonatkozások, család	8
2.	Ember és társadalom	20
3.	Környezetünk	8
4.	Az iskola	9
5.	A munka világa	4
6.	Életmód	8
7.	Szabadidő, művelődés, szórakozás	20
8.	Utazás, turizmus	17
9.	Tudomány és technika	12
10.	Gazdasági ismeretek	8
11.	Rendszerező ismételés	20
	Szabadon felhasználható: ○ Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy ○ Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy ○ Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	10

Témák a 11. évfolyamokra	
Témák	Kapcsolódási pontok
<i>Személyes vonatkozások, család</i> A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás. .
<i>Ember és társadalom</i> Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Ünnepek, családi ünnepek. Egyházi ünnepek és szövegek. Öltözködés, divat. Hasonlóságok és különbségek az emberek között,	<i>Hittan:</i> egyházi ünnepek és imádságok
<i>Környezetünk</i> A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. Időjárás, éghajlat.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia- takarékoság, újrahasznosítás. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret:</i> lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom. <i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág, az időjárás tényezői.
<i>Az iskola</i> Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban. Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei. Iskolai hagyományok.	<i>Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek:</i> a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.

<i>A munka világa</i> Diákmunka, nyári munkavállalás. Foglalkozások és a szükséges kompetenciák.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.
<i>Életmód</i> Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás).	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek.
Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.).	életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.
<i>Szabadidő, művelődés, szórakozás</i> Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság. <i>Testnevelés és sport:</i> táncok, népi játékok, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. <i>Ének-zene:</i> népzene, klasszikus zene, pop- zene.
<i>Utazás, turizmus</i> A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. <i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.

<i>Tudomány és technika</i> A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. <i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
<i>Gazdaság és pénzügyek</i> A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Fogyasztás, reklámok.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel rezsi, zsebpénz.

Fogalomkörök a 11. évfolyamra	
Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezése
Létezés kifejezése	(ne pas) être, y a-t-il (encore)? il (n')y a (pas / plus) se passer, se trouver, exister
Cselekvések szenvedő szerkezet, feltételes jelen; l'accord du participe passé; függő beszéd (jelen), műveltető	il pleut, il fera beau, s'il neige nous allons sans les Alpes si tu voulais, tu pourrais; fais venir un médecin, les vacances sont commencées, le travail est terminé ; n'ayant plus de travail, il rentre il écoute de la musique en travaillant, , il dit qu'il est malade
Birtoklás kifejezése – a birtokos névmások	(ne pas) avoir, le chat de Yasmine, il (n')est (pas) à moi; ; je n'ai pas de la chance; Ils ont eu un problème; J'avais un oiseau, tu auras un livre, c'est le mien
Térbeli viszonyok	où? là, à, dans, sous/sur, derrière/devant, tout droit, à gauche / à droite, au milieu, à côté, en face, pas loin, tout près, partout, autour de, d'un côté, de l'autre côté, le long de, au bord de, quelque part, au bout (de), au fond (de), au sommet (de),aux environs (de), n'importe où, vers, au nord, dans l'ouest, d'où? de l'école
Időbeli viszonyok:	A quelle heure? quand? aujourd'hui, demain, hier, mardi prochain, en mai, maintenant, avant / après, tôt, tard, le week-end, dernier, ce matin, cet après-midi, ce soir, en été, il y a, pendant, longtemps, à midi et demi, dans, à ce moment- là, depuis, en, seulement, quelquefois, toujours, d'habitude, une fois(par), autrefois, d'abord, puis, enfin, quand, avant / pendant que, en même temps que de temps en temps, l plupart
Mennyiségi viszonyok:	combien? 1000, beaucoup / peu / assez (de), pas de, gramme, kilo, bouteille, paquet, tranche, plus, moins, une douzaine, environ, à peu près, il fera X degré

Minőségi viszonyok – hasonlítás: közép-, ill. felsőfok; A határozószók képzése;	quel âge? avoir X ans, jeune, comment? grand / petit, joli, gros / mince, faible / fort, beau/ /laid, sale/propres, timide, gentil / antipathique, modeste / agressif, généreux / égoïste, blanc, facile / difficile, ennuyeux / intéressant, interdit, long, court, en bois / coton / laine / papier / plastique, en forme de, rond, rectangulaire, chaud / froid, cher / bon marché, vite, Marie est plus belle que son amie; Jean est moins gentil que Paul; Elle parle aussi bien l'anglais que l'allemand. ; il est rapide comme l'éclair de plus en plus; Plus..., plus... lentement,(très) bien / mal, mieux, bon / mauvais, meilleur, premier
Esetviszonyok:	je le regarde, tu lui demandes, ne le regarde pas, écris-lui, je ne le lui ai pas dit, je pense à eux; je
Modalitás–impératif: être, avoir subjonctif; jelen feltételes; gérondif; a műveltető	ouvre, ferme, écoute, je voudrais, tu dois, il faut que tu boives beaucoup d'eau, si tu voulais, tu pourrais, sois immobile, n'aie pas peur fais venir un médecin, les vacances sont commencées, le travail terminé / n'ayant plus de travail, il rentre il écoute de la musique en travaillant
Szövegösszetartó eszközök, határozatlan névmások, vonatkozó névmások	un, une, des; le, la, l', les; du, de la, de; mon, ma, mes, ton..., son..., ce, cet, cette, ces; je, tu, il / elle, nous, vous, ils /elles; moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles; en, y, on, quelqu'un, quelque chose, qui, que, où, dont, : tout-e, même celui, celle, ceux, celles, et, mais, donc, alors, non plus, quand même, car, comme, pour, puisque, si, ainsi, cependant, même si, en effet, malgré que, bien que : lequel, etc.; qui / que, où, sans

12. évfolyam

M. Soignet – Szabó A.: France-Euro Express Nouveau 3 (11-12. évfolyam)

Óraszám: 128 óra/év
4 óra/ hét

Az éves óraszám felosztása

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Személyes vonatkozások, család	5
2.	Ember és társadalom	25
3.	Környezetünk	25
4.	Az iskola	6
5.	A munka világa	6
6.	Életmód	6
7.	Szabadidő, művelődés, szórakozás	6
8.	Utazás, turizmus	6
9.	Tudomány és technika	5
10.	Gazdasági ismeretek	3
11.	Rendszerező ismételés	25
	Szabadon felhasználható: ○ Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy ○ Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy ○ Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	10

Témák a 12. évfolyamra	
Témák	Kapcsolódási pontok
<i>Személyes vonatkozások, család</i> A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás.
<i>Ember és társadalom</i> Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Ünnepek, családi ünnepek. Egyházi ünnepek és szövegek. Öltözködés, divat. Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. fogyatékkal élők.	<i>Hittan:</i> egyházi ünnepek és imádságok
<i>Környezetünk</i> Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. Növények és állatok a környezetünkben. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben. Időjárás, éghajlat.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia- takarékság, újrahasznosítás. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret:</i> lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom. <i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág, az
<i>Az iskola</i> Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, például. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.	<i>Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek:</i> a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
<i>A munka világa</i> Diákmunka, nyári munkavállalás. Foglalkozások és a szükséges kompetenciák.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.

Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, állásinterjú.	
<i>Életmód</i> Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Étkezés családban, iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (orvosnál).	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. <i>Biológia-egészségtan:</i> testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.
<i>Szabadidő, művelődés, szórakozás</i> Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és a célszörszágokban.	<i>Földrajz:</i> más népek kultúrái. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság. <i>Testnevelés és sport:</i> táncok, népi játékok, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. <i>Ének-zene:</i> népzene, klasszikus zene, pop- zene.
<i>Utazás, turizmus</i> A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. <i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.

<i>Tudomány és technika</i> Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. <i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az
	eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
<i>Gazdaság és pénzügyek</i> Családi gazdálkodás. Zsebpénz. A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Fogyasztás, reklámok.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel rezszi, zsebpénz.

Fogalomkörök a 12. évfolyamra	
Fogalomkörök	Fogalomkörök nyelvi kifejezése
Létezés kifejezése	(ne pas) être, y a-t-il (encore)? il (n')y a (pas / plus) se passer, se trouver, exister
Cselekvések : plus-que parfait, subjonctif, függő beszéd; feltételes múlt	il pleut, il fera beau, s'il neige nous allons sans les Alpes si tu voulais, tu pourrais, si j'avais su, je serais venu, fais venir un médecin, les vacances sont commencées, le travail terminé / n'ayant plus de travail, il rentre il écoute de la musique en travaillant, merci de m'avoir appelé, il a dit qu'il était malade, que Gauguin était né en Bretagne, que l'été prochain son ami viendrait le voir je lui dirai quand il sera arrivé
Birtoklás kifejezése	(ne pas) avoir, le chat de Yasmine, il (n')est (pas) à moi c'est le mien

Térbeli viszonyok:	où? là, à, dans, sous/sur, derrière/devant, tout droit, à gauche / à droite, au milieu, à côté, en face, pas loin, tout près, partout, autour de, d'un côté, de l'autre côté, le long de, au bord de, quelque part, au bout (de), au fond (de), au sommet (de),aux environs (de), n'importe où, vers, au nord, dans l'ouest, d'où? de l'école au- dessous de; au dessus de; par dessous; par-dessus
Időbeli viszonyok	A quelle heure? quand? aujourd'hui, demain, hier, mardi prochain, en mai, maintenant, avant / après, tôt, tard, le week-end, dernier, ce matin, cet après-midi, ce soir, en été, il y a, pendant, longtemps, à midi et demi, dans, à ce moment-là, depuis, en, seulement, quelquefois, toujours, d'habitude, une fois(par), autrefois, d'abord, puis, enfin, quand, avant / pendant que, en même temps que, jusqu'à ce que, il a dit qu'il était malade, que Gauguin était né en Bretagne, que l'été prochain son ami viendrait le voir : tantôt... tantôt, je lui dirai quand il sera arrivé

Mennyiségi viszonyok	combien? 1000, beaucoup / peu / assez (de), pas de, gramme, kilo, bouteille, paquet, tranche, plus, moins, une douzaine, environ, à peu près, il fera X degré
Minőségi viszonyok	quel âge? avoir X ans, jeune, comment? grand / petit, joli, gros / mince, faible / fort, beau/ /laid, sale/propre, timide, gentil / antipathique, modeste / agressif, généreux / égoïste, blanc, facile / difficile, ennuyeux / intéressant, interdit, long, court, en bois / coton / laine / papier / plastique, en forme de, rond, rectangulaire, chaud / froid, cher / bon marché, vite, Marie est plus belle que son amie; Jean est moins gentil que Paul; Elle parle aussi bien l'anglais que l'allemand. ; il est rapide comme l'éclair de plus en plus; Plus..., plus... lentement,(très) bien / mal, mieux, bon / mauvais, meilleur, premier
Esetviszonyok	je le regarde, tu lui demandes, ne le regarde pas, écris-lui, je ne le lui ai pas dit, je pense à eux
Modalitás subjonctif, feltételes múlt, participe présent	ouvre, ferme, écoute, je voudrais, tu dois, il faut que tu boives beaucoup d'eau, si tu voulais, tu pourrais, si j'avais su, je serais venu, fais venir un médecin, les vacances sont commencées, le travail terminé / n'ayant plus de travail, il rentre il écoute de la musique en travaillant
Szövegösszetartó eszközök –ok- és következmény kifejezése	un, une, des; le, la, l', les; du, de la, de; mon, ma, mes, ton..., son..., ce, cet, cette, ces; je, tu, il / elle, nous, vous, ils /elles; moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles; en, y, on, quelqu'un, quelque chose, qui, que, où, dont, celui, celle, ceux, celles, et, mais, donc, alors, non plus, quand même, car, comme, pour, puisque, si, ainsi, cependant, même si, en effet, malgré que, bien que: or, d'ailleurs;

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A2 szintű nyelvtudás. A tanuló képes egyszerű hangzó szövegekből kiszűrni a lényeget és néhány konkrét információt. Részt tud venni nagyon rövid beszélgetésekben, képes feltenni és megválaszolni kérdéseket kiszámítható, mindennapi helyzetekben, képes gondolatokat és információt cserélni ismerős témákról. Képes ismerős témakörökben rövid összefüggő szóbeli megnyilatkozásra egyszerű, begyakorolt mondatszerkezetek, betanult fordulatok, alapvető szókincs segítségével. Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, megtalálja a szükséges információkat egyszerű szövegekben, különböző szövegtípusokban. Összefüggő mondatokat, rövid tényközlő szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról minta alapján.

Függelék

Az alábbi táblázatok az egyes KER-szintekhez rendelt tartalmazzák a kommunikációs eszközöket valamint a hozzájuk tartozó *francia* nyelvi példákat.

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok	
megszólítás	s'il vous / te plaît, pardon, monsieur, vous êtes bien le nouveau professeur d'anglais? monsieur je crois que nous nous connaissons
köszönés, elköszönés	salut, bonjour monsieur, au revoir madame, à demain, à mardi, à ce soir, à bientôt, à plus tard, à tout à l'heure, à un de ces jours
bemutató, bemutatkozás	c'est Luc, je te présente / je vous présente, permettez-moi de vous présenter, tu connais sans doute déjà, moi, je m'appelle, je suis le frère de, je suis la personne qui a téléphoné ce matin, enchanté monsieur
telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés	c'est Marie-Jeanne à l'appareil au revoir, monsieur, alors à la prochaine fois
szóbeli üdvözlétküldés	transmets mes meilleures salutations / meilleurs souvenirs à
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	cher Jean-Marc, chère Michèle bisous, grosses bises, à bientôt, je t'embrasse bien fort
hivatalos levélben megszólítás és elbúcsúzás	Monsieur, / Madame, veuillez agréer, Monsieur, / Madame, l'expression de mes sentiments distingués
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	ça va? vous allez bien? ça va mieux? qu'est-ce qui ne va pas? ça va (merveilleusement) bien / pas trop mal, je suis en pleine forme, ça pourrait aller mieux, ça ne va pas du tout, merci
engedélykérés és arra reagálás	je peux? tu me permets / vous me permettez de, bien sûr (mais), je vous / t'en prie, si tu veux / vous voulez fais comme chez toi, ne vous gênez pas, je suis désolé, c'est impossible
köszönet és arra reagálás	merci beaucoup / infiniment, je vous remercie, madame, il n'y a pas de quoi, avec plaisir, je vous / t'en prie
bocsánatkérés és arra reagálás	pardon, excuse-moi / excusez-moi, monsieur / madame je suis vraiment navré, ça ne fait rien, ce n'est pas grave, il n'y a pas de mal,
gratuláció, jó kívánságok és arra reagálás	joyeux anniversaire, joyeuses fêtes de, bonne chance / soirée, bon voyage, passer de bonnes vacances, je te / vous félicite, toutes mes félicitations les plus sincères, merci beaucoup de tes / vos vœux, je te / vous remercie de, tu es / vous êtes gentil
együttérzés és arra reagálás	je suis de tout cœur avec vous, nous partageons votre douleur

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok	
rokonszenv, ellenszenv	j'ai rarement vu quelqu'un aussi désagréable, il est vraiment antipathique
hála	je vous suis très reconnaissant
sajnálkozás	je regrette, je suis vraiment désolé, je suis plus que navré
öröm	je suis ravi, quel plaisir / quelle joie!
elégedettség, elégedetlenség	content/triste, heureux/malheureux, agréable/désagréable, aller bien/mal
csodálkozás	tiens, dis donc, vraiment? alors là! quelle surprise, pour une surprise c'est une surprise
remény	j'espère, tu y crois? rien n'est perdu
félelem	je suis très inquiet, j'ai peur, je crains
bánat	je suis (très) triste / désespéré / abattu
bosszúság	mais enfin, ça alors, zut alors, mince

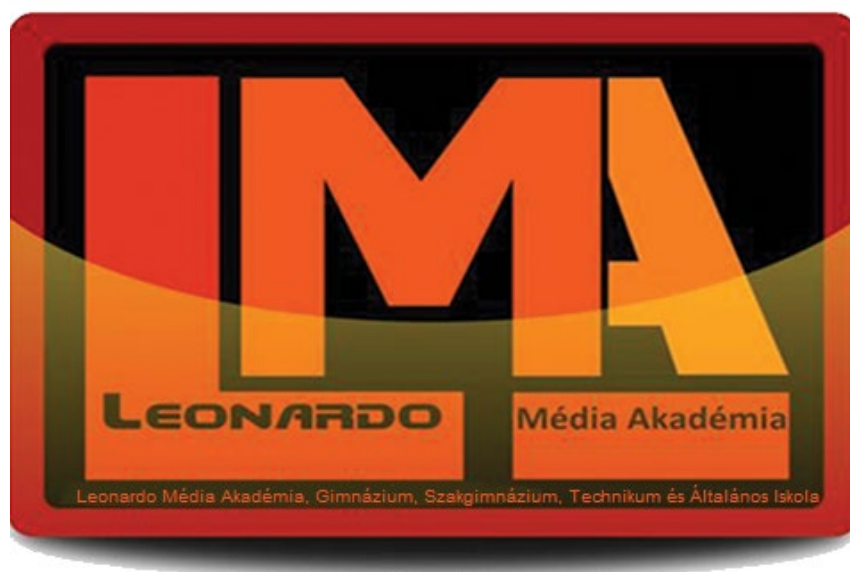
Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok	
véleménykérés és arra reagálás	tu aimes? tu veux? tu trouves ça? ça te plaît? à ton avis? qu'est-ce que tu en penses? ça s'est bien passé? quelle est votre position? super, pas mal, pas trop intéressant, à mon avis, je pense que, c'était bien, mon opinion, c'est que
valaki igazának az elismerése, nem elismerése	tu as raison, c'est justement / exactement ça, tu as tort, tu te trompes
egyetértés, egyet nem értés	oui, d'accord, bien sûr, excellente idée, comme tu veux, je suis de ton avis, c'est exactement ce que je pense,
érdeklődés, érdektelenség	qu'est-ce qui t'arrive? raconte-moi, je suis curieux de savoir, ça ne m'intéresse pas trop, ce n'est pas mon problème, ça ne présente aucun intérêt
tetszés, nem tetszés	j'aime beaucoup / un peu / pas du tout, j'adore / je déteste, je préfère, c'est bien, c'est génial, magnifique, il est sans intérêt ça me plaît pas mal, ça ne me plaît pas vraiment
dicséret, kritika, szemrehányás	bravo, félicitation, chapeau, ce n'est pas tout à fait ça, ce n'est pas trop réussi, tu aurais pu faire mieux, mais c'est scandaleux
ellenvetés, ellenvetés visszautasítása	par contre, au contraire, d'ailleurs, pourtant, or tout de même, surtout pas
akarat, kívánság	je veux absolument, je refuse de, j'attache beaucoup, je tiens à, d'importance à, je voudrais bien que, j'aimerais, je souhaite, je serais content si, faites-moi le plaisir de, j'apprécierais que
képesség, lehetőség	on peut, je suis capable de, il a toutes les qualités pour, il est possible, c'est faisable
szükségesség, kötelezettség	vous devez, il faut absolument, il est indispensable, je me sens obligé
ígéret	c'est promis, je te / vous promets, je m'engage à

érdeklődés értékítélet, preferencia, érdeklődési kör iránt	ça te / vous paraît, quelle est votre réaction à cela? lequel vous voulez? qu'est-ce qui vous intéresse dans la vie?

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok	
dolgok, személyek megnevezése	voilà, qui est-ce? qu'est-ce que c'est? comment est-il? à quoi ça sert? ce (ne) sont (pas) mes amis / c'est mon chat, il (ne) sont (pas) sympas / il est noir, beau, mais cher, c'est quelque chose qui, c'est quelqu'un qui, ça sert à, c'est quelque chose de, c'est quelqu'un de
események leírása	cet après-midi, il y a une semaine, alors, moi, je lui dis, c'était, tu n'as jamais vu quelque chose de semblable
információkérés, információadás	où est-il? il (n')est (pas) là, qu'est-ce que tu fais? je travaille, tu joues avec qui? je (ne) joue avec (pas) lui, quand est-ce qu'on va sortir? ce soir, pour aller à? je voudrais savoir si, dis-moi / dites-moi comment? c'est simple, tu vas / vous allez
igenlő vagy nemleges válasz	oui / non, c'est ça / ce n'est pas ça, en effet, pas tout à fait, pas du tout, aucun problème, cela n'est pas possible, c'est entendu, je ne peux pas vous dire cela
válasz elutasítása	je ne peux pas accepter votre réponse, cette réponse ne me convient pas, je n'en ai pas la moindre idée
tudás, nem tudás	je (ne) sais (pas), je (ne) peux (pas) te / vous dire
bizonyosság, bizonytalanság	certainement, sûrement, sans (aucune) doute, ça me paraît évident, peut-être, ça se peut, ça m'étonnerait, ce n'est pas si sûr que ça, je doute que cela soit vrai, rien ne le prouve
ismerés, nem ismerés	je vois, je n'y vois pas trop clair, je ne sais pas de quoi tu parles, je ne vois pas ce que vous voulez dire
emlékezés, nem emlékezés	je me rappelle, ça me fait penser

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok	
kérés	je voudrais, s'il te / vous plaît
tiltás, felszólítás	il est interdit, défense de fumer, ne pas déranger, (ne) fais / faites (pas), veuillez patienter s.v.p, prière de ne pas faire du bruit, respectez les lieux
segítségkérés és arra reagálás	peux-tu / pourriez-vous m'aider, je suis à toi / vous, je suis entièrement à ta disposition
javaslat és arra reagálás	j'ai une idée, pouvez- vous, voulez-vous, que diriez-vous de, c'est une bonne idée, (mais...) avec plaisir, (mais...)
kínálás és arra reagálás	tu veux? prenez-en encore, je veux bien, non, merci, tu es/vous êtes gentil, mais je n'ai plus faim
meghívás és arra reagálás	tu viens? ça te dit? accepteriez-vous de? si nous faisons quelque chose ce soir?
reklamálás	c'est scandaleux, inacceptable, c'est inadmissible
tanácskérés, tanácsadás	tu devrais peut-être, à ta / votre place, je
segítség felajánlása és arra reagálás	je peux t'aider, puis-je vous être utile? puis-je faire qch pour vous? vous êtes vraiment aimable, merci monsieur
ajánlat és arra reagálás	je te propose de, veux-tu que je...merci, je suis très touché

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok	
visszakérdezés, ismétléskérés	c'est (bien) ça? peux-tu / pouvez-vous répéter
nem értés	je ne comprends pas, je n'ai pas bien compris
betűzés kérése, betűzés	comment ça s'écrit, s.v.p.? C comme Cécile
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	parlez un peu plus lentement s.v.p., un peu plus haut s.v.p.
beszélési szándék jelzése, téma bevezetése, félbeszakítás	écoute ça, figure-toi, selon moi, à ce propos, j'ajouterais, si vous voulez mon avis, excusez-moi de vous interrompre
megerősítés	c'est celui qui? c'est tout? tu n'en veux vraiment pas? c'est bien ça? est-ce bien cela dont vous parlez?
körülírás	je ne sais pas exactement ça, mais c'est quelque chose
példa megnevezése	tiens / tenez, par exemple, pour vous donner un exemple, c'est le cas de
témaváltás	d'autre part, d'ailleurs, avez-vous vu? avez-vous entendu? si on parlait d'autres choses, j'aimerais que l'on discute sur

HELYI TANTERV

KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

9–12. évfolyam

A helyi tanterv óraszámai

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9.	1	36
10.	1	36
11.	1	36
12.	1	32

A 9–12. évfolyamon a Közösségi nevelés tantárgy óraszámja összesen: 140 óra.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) óra célja olyan komplex tevékenység, amely magában foglalja az osztályközösségbe tartozó tanulók számára az iskolai értékek közvetítését, az osztályprogramok tervezését, szervezését és lebonyolítását, az osztály tanulmányi, magatartási helyzetének nyomon követését, s mindemellett feladata a Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési területeinek, nevelési céljainak, valamint a kulcskompetenciáknak a fejlesztése is.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) különösen eredményesen járul hozzá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök (ezen belül pedig a személyes és személyközi kompetenciák) együttes fejlesztéséhez, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzéséhez, a közjóra való törekvés megalapozásához, valamint a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítéséhez is.

A tanuláshoz és munkához szükséges készségek közül a társas és kulturális tudatosság, az alkalmazkodókészség, a kezdeményezőkészség, az önmotiváció, a kíváncsiság, a kreativitás, a problémamegoldás, a kommunikáció és az együttműködés fejlesztésére a közösségi nevelés keretében sor kerül.

A személyes készségek közül kiemelt szerepet kap az önismeret, az önállóság, a magabiztosság, az aszertivitás, az önmenedzsment készségek építése, valamint az olyan készségterületek megerősítése, mint a proaktivitás, a kreativitás, a problémamegoldás, a stressz és a kudarc kezelése.

A személyközi készségek közül a hatékony kommunikáció, a konfliktuskezelés, a csapatmunka, a döntéshozatal és az empátia támogatása mind szerepet kap a közösségi nevelés során.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) tananyaga – más műveltségi területek és tantárgyak kerettantervével ellentétben – nem elsősorban kulcsfogalmakban, hanem nevelési célokban megfogalmazható tartalmak köré épül, amelyeket az osztályfőnök vagy az osztályfőnöki munkaközösség feladata az adott tanulócsoport, osztály igényeihez igazítani. Helyi tantervünk a

kerettanterven alapul, a tanulók egyéni szükségletei, érdeklődése, a tanulók szűkebb és tágabb környezetének jellemzői alapján, a közös tanulási folyamat rugalmas alakításával kívánjuk elérni nevelési céljainkat.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) kerettanterv négy fő témakörből áll:

1. egyén és közösség,
2. a tanulás tanulása
3. egészségfejlesztés,
4. alkalmazkodás és biztonság.

Az egyén és közösség témakör a hagyományos osztályfőnöki fejlesztő, közösségépítő, szervező és értékelő munkát öleli fel. Ezen belül feladata elsősorban a személyes és személyközi kompetenciák olyan komplex fejlesztése, amelynek révén a tanulócsoport közösséggé válik, ahol a tanulók átélhetik a csoporthoz tartozás élményét, és amely az egyéni problémák és az egyének közötti konfliktushelyzetek megoldására mintát mutat. A pedagógus munkája révén kialakuló csoportkohézió, valamint a közösség befogadó szemlélete a közösségfejlesztés eredményességének egyik leglényegesebb fokmérője. Fontos, hogy a közösségi nevelés során a pedagógus olyan tanulási környezetet alakítson ki, ahol az osztályközösségen, a tanulócsoporton belüli személyek és mikroközösségek éppúgy megélik a közösség gyarapításához tett hozzájárulásukat, mint ahogy maga az osztályközösség vagy tanulócsoport is büszke lehet az iskolai közösséghez, sőt az intézmény tágabb környezetének gyarapításához tett hozzájárulására. Emellett az egyéni fejlesztésben az életpálya-építés, az életpálya-tervezés készségei és az életpálya-tanácsadás is fontos hangsúlyt kapnak. Ezeket egészíti ki az önkéntes munkára való felkészülés. Mindezekén túl e témakör nevelő munkájában kiemelten fontos a Nemzeti alaptantervben is rögzített, a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység. Ezekben a feladatokban a pedagógus más pedagógusokkal, a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia), de az egyes érintett területek (például életpálya-tanácsadás, pályaaorientáció) szakértő képviselőivel együttműködve, egymást segítve válhat eredményessé.

A tanulás tanulásának célja a tanulási motiváció megőrzése, felkeltése vagy fokozása, a tudás mint érték átadása, valamint az egyes tanulási stílusok megismerése és az ezekhez alkalmazkodó technikák kipróbálása és gyakorlása – mindezekén keresztül saját tanulási stratégiák kialakítása és felépítése. Az úgynevezett fejlődésfókuszú szemléletmód segíti azt, hogy a tanulók a tudás megszerzésébe fektetett munkát értékeljék, higgyenek saját fejlődési képességeikben, a teljesítményükre kapott visszajelzést pedig a továbblépéshez kapott segítségként értékeljék.

Az egészségfejlesztés célja a megfelelő egészségmagatartás megalapozása. Az ehhez szükséges ismeretek, minták átadása és az egészségmegőrzéshez szükséges motiváció felkeltése, ében tartása vagy megerősítése a cél. Az egészségfejlesztés témái a személyes élettel, a segítő magatartás gyakorlásával, az intézményrendszerrel és a jövőképpel, valamint a környezettel kapcsolatos területeken nyújtanak iránymutatást a tanulóknak.

Az alkalmazkodás és biztonság célja, hogy a tanulók megismerjék a bántalmazás típusait, tereit, a bántalmazásban résztvevők szerepeit felismerjék; megismerjenek és elsajátítsanak az életkoruknak megfelelő konfliktuskezelési és resztoratív sérelemkezelési módszereket. A témakör

elősegíti a tanulók érzelmi intelligenciájának és szociális kompetenciáinak fejlesztését, az empatikus, biztonságos közösség kialakítását.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített fejlesztési területek és nevelési célok eléréséhez az alábbi módon járul hozzá:

Az erkölcsi nevelés: Az osztályközösség vagy tanulócsoport normáinak megismerése és betartása, a közös csoportnormák kialakítása hozzájárul a tanulók erkölcsi érzékének, felelősségtudatának és igazságérzetének fejlesztéséhez. A resztoratív technikák megismerése, a békés konfliktuskezelés gyakorlása révén alapvető személyes készségek bontakoznak ki, amelyek mind a személyes életben, mind a munka világában alapot adnak a sikeres helytálláshoz.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: a közösséghez tartozás megélése, az iskolához és azon belül az osztályközösséghez vagy tanulócsoporthoz való kötődés kialakítása teremti meg az alapját annak, hogy a tanulók az otthont, a lakóhelyet, a szülőföldet, a hazát és népeit megismerjék és megbecsüljék. Az ünnepekre való készülődés, az ünnepekre és jeles napokra való reflexió a közösségi nevelés részét képezi, és mind a magyarságtudat, mind az egyetemes emberi civilizációhoz való kapcsolódás kialakításának fontos eleme.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: A közösségi normák gyakorlása, a közösség életében való aktív részvétel ennek a nevelési területnek megalapozó eleme. A méltányos, szabálykövető, erőszakmentes, egymás tiszteletén alapuló kommunikáció és együttműködés a demokratikus magatartás alapja. A közösségi nevelés során ehhez kap eszközöket a tanuló.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése: A közösségi nevelés fontos része a tanulók önismeretének elmélyítése és olyan befogadó közösség kialakítása, amely az egyéni kibontakozást segíti. Az egyes témakörökben kiemelt feladat annak tudatosítása, hogy az elsajátított magatartások, normák, szabályok és minták hozzásegítik a tanulót ahhoz, hogy felelős döntéseivel maga irányítsa egyéni fejlődését, sorsát és életpályáját. Az önismeret szolgál alapként a harmonikus közösségi élet kialakításához és a társas kultúra fejlesztéséhez is.

A családi életre nevelés: A harmonikus családi minták közvetítésén túl a közösségi nevelés során a felelős kapcsolatok, a konfliktuskezelés, a vitakultúra megalapozására is sor kerül. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló értékelje a család mint közösség jelentőségét és fejlessze a család kiegyensúlyozott, eredményes működéséhez szükséges egyéni kompetenciáit.

A testi és lelki egészségre nevelés: A közösségi nevelés két kiemelt témaköre is ezt a fejlesztési területet célozza: az egészségfejlesztés, valamint az alkalmazkodás és biztonság. A közösségi nevelésnek különösen fontos szerepe van abban, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, testi és lelki (mentális) egészségük megőrzésére és fejlesztésének lehetőségeire, a betegséggel való megküzdés, együttélés módjaira, a különböző betegségekkel és fogyatékkal élőkkel szembeni tolerancia és empátia kialakítására, érzékenyítésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, valamint a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok feladata, hogy motiválják és segítsék a tanulókat a kockázatos magatartásokhoz és káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: A közösségi nevelés közvetlenül gyakoroltatja a felelősségvállalást a csoport együtt vállalt feladatainak teljesítésében és a csoportnormák követésében, valamint felkészít az iskolai közösségi szolgálatban való részvételre is. A segítő

magatartás gyakorlásához szükséges egyéni képességek (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás) kibontakoztatására a közösségi nevelés számos pedagógiai forráskönyvet kínál.

Pályaorientáció: Az életpálya-tervezés és –tanácsadás feladata az, hogy a tanuló rendelkezzen egyéni jövőképpel, legyen képes elhelyezni magát érdeklődésének és életkorának megfelelő módon a munka világa kínálta lehetőségekben, és váljék képessé arra, hogy céljai eléréséhez erőfeszítéseket tegyen, beleértve az önmenedzsment, a kommunikációs, az együttműködési készségeket, valamint a vezetéssel, a vezetettséggel, a versengéssel és a kudarccal kapcsolatos magatartásmódokat, illetve megküzdési stratégiákat.

Médiatudatosságra nevelés: A mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezése és gyakorlása a közösségi nevelés alapfeladata, amelyben az új és hagyományos médiumok felhasználása és tartalmaira való reflexiók révén a médiatudatosságra nevelés is megvalósul – többek között az egyes témakörökhöz kapcsolódó tevékenységeken keresztül.

A tanulás tanítása: A pedagógus feladata, hogy a közösségi nevelés révén is erősítse a tudást és az annak megszerzéséhez vezető tanulási folyamatot, a tanulásba fektetett munkát értékelő közösségi szemléletet és értékrendet. Ezen belül kiemelt cél, hogy olyan szemléletmódot erősítsen, amely az elvégzett munkát, a kitartó szorgalmat, a folyamatos próbálkozást és fejlődést jutalmazza. Ezzel a tanuló számára a saját fejlődésébe vetett bizalmat és olyan értéket közvetít, amely a gyarapodásra és a fejlődési képességre helyezi a hangsúlyt. Az egyéni fejlesztés fontos feladata az is, hogy a tanuló tanulási stratégiákkal és saját képességeinek megfelelő módszerekkel találkozzon, amelyek segítségével saját stratégiákat alakíthat ki. Ezek révén a tanuló képessé válik arra, hogy tudását számára megengedhető és eredményes módon fejlessze.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) kerettanterve a Nemzeti alaptantervben rögzített kompetenciák közül kiemelten foglalkozik az alábbiakkal:

A tanulás kompetenciái: A fenntartható fejlődés maga is folyamatos tanulás – a természet, gazdaság, társadalom, egyén összefüggéseinek – tanulmányozása, mely sok esetben a mindennapi tapasztalatokra épül. A tanulók gyakorolják a kutatói módszereket, miközben elsajátítják a kutatói szemlélet- és viselkedésmódot és megtanulják a hitelesség kritériumait.

A kommunikációs kompetenciák: A komplex problémák felismerése, értelmezése és csoportos megoldás-keresés, az érvelés, a megbeszélés, a véleménycseré, az érvek ütköztetése módszerének alkalmazása mind a szóbeli, mind az írásbeli kifejezőképességet fejleszti. A tanulókat arra készíteti, hogy megtanulják véleményüket összefoglalni, érvekkel alátámasztani, mások véleményét mérlegelni, megbeszélni, közösen megoldásokat keresni.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A közösségben betöltött egyéni, egyedi szerep, továbbá a közösség működésének megfigyelése és értelmezése alapot ad e kompetenciák fejlesztésére. A közösségi nevelés során alkalmazott munkaformák – a kötetlen beszélgetésen, a különféle technikákkal vezetett csoportos megbeszéléseken, a páros munkákon, a csoportos feladatokon át a közösségi feladatok teljesítésének és a közösségi élmények megélésének és feldolgozásának mozzanataiig – egyenként is és összességében is hozzájárulnak a személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

Az alkotóképesség, a találékony, a saját ötleteket megvalósító alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A közösségi nevelésben a saját csoporthagyományok

megteremtése, az iskolai hagyományok megélése, továbbá a kerettantervi tartalmak feldolgozásához választott, tanulóközpontú munkaformák mind segítik e kompetenciaterület fejlesztését.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A közösségi nevelés fontos feladata, hogy foglalkozzon az életpálya-építési, pályaaorientációs kérdésekkel, a jövő és jelen munkavállalói kompetenciák előrejelzésével, a fenntartható termelésre és szolgáltatásra való felkészüléssel. A tervező gondolkodás, az életpálya-építés mellett az egyes feladattípusok e terület részkompetenciáit megfelelően fejlesztik.

9.-10. évfolyam

A 9–10. évfolyamon a közösségi nevelés (osztályfőnöki) alapvető feladata a középiskolára jellemző közösségi normák és működés gyakorlatának segítése, az osztályközösség építése, az egyén és közösség kapcsolatának mélyítése, az egyéni és csoportos felelősség tudatosítása, és ezek megéléséhez megfelelő helyzetek, minták és eszközök biztosítása a tanulók számára.

Az egyén és közösség témakörben a hagyományos osztályfőnöki munka kap teret. Ennek – a szervezői, adminisztratív és értékelő munkán túl – kiemelt feladata az együttműködés és a kommunikáció kompetenciáinak fejlesztése. Emellett az osztályközösség vagy tanulócsoport által vállalt feladat teljesítésén keresztül a konfliktusos, együttműködési helyzetekre adott minták és reflexiók, továbbá a folyamat értékelésének eszközei is érdemi fejlesztési lehetőséget kínálnak.

A tanulás tanulása témakörben a tanulási motiváció megőrzése és fejlesztése, az egyes tanulási stílusokhoz igazodó technikák és a saját tanulási stratégia kialakításának gyakorlása áll középpontban.

Az egészségfejlesztés témakörben a társas kapcsolatok, valamint a káros szenvedélyek témái segítik a tanulók tájékozódását és a helyes egészségmagatartás megalapozását.

Az alkalmazkodás és biztonság témakör a biztonságos iskolai közösségek kialakítására fókuszál, a tanulók mentális egészségét és szociális készségeit fejleszti.

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Témakör neve	Javasolt óraszám
Egyén és közösség	48
A tanulás tanulása	5
Egészségfejlesztés	10
Alkalmazkodás és biztonság	5
Összes óraszám:	68

Gimnáziumunkban évfolyamonként az alábbi bontásokat alkalmazzuk:

9. évfolyam

heti óraszám: 1

tanítási hetek száma: 36 (36 tanóra)

TÉMAKÖR: Egyén és közösség

JAVASOLT ÓRASZÁM: 22 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- ismerkedés egymással, az iskolával és az osztály előtt álló feladatokkal,
- adminisztratív és szervezési feladatok,
- elfogadott közösségi normák kialakítása,
- befogadó közösség kialakítása,
- a közös ünnepek, hagyományok megismerése és részvétel azok ápolásában,
- az együttműködés szabályai és módjai az osztályközösségen vagy tanulócsoporton belül,
- a kommunikáció fejlesztése problémahelyzetben és az együttműködés során,
- az egyéni felelősség gyakorlása,
- kommunikáció a csoportban, együttműködési és konfliktushelyzetekben,
- a helyi közösséggel kapcsolatos saját téma feldolgozása,
- saját és egymás munkájának értékelése, a közösség fejlődésének értékelése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- ismerkedő, bizalom- és csoportépítő játékok,
- közös társasjáték készítése vagy társasjátékozás,
- kreatív tabló vagy osztályfal készítése az osztály tagjainak jellemzőivel (például névnap, hobbi),
- a normák rögzítése szerződéskötés vagy közös szabályrendszer megfogalmazásával,
- normaszegés esetén tanulói mediáció alkalmazása,
- a csoportnormákra reflexió nyújtása, a normák esetleges közös felülvizsgálata,
- beszélgetőkör alkalmazása,
- szociometria felvétele és közös megbeszélése,
- kalendárium, osztályblog, napló készítése,
- ünnepségre műsor készítése,
- helyi témához kapcsolódó tevékenységek megvalósítása (például: iskolatörténet feldolgozása, nemzeti identitást erősítő programok szervezése, sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő embertársaink elfogadása és segítése),
- feladatfal készítése,
- az egyes helyzetekben hasznos visszajelző kifejezések gyűjtése,
- helyzetgyakorlatok és csoportos megbeszélések együttműködéssel, a konfliktusokkal kapcsolatban,
- drámapedagógiai gyakorlatok a vitáról (például: tavi módszer, érzelemszabályozás kártyák),
- játékosított keretrendszer alkotása és alkalmazása egy-egy jelentősebb közös feladat kapcsán,
- osztálynap, -kirándulás szervezése,

- egyéni és társas reflektív gyakorlatok és játékok,
- az értékeléshez kapcsolódó tevékenységek,
- egyéni visszajelzések nyújtása,
- páros visszajelző gyakorlatok,
- csoportos beszélgetés,
- az adminisztratív és szervezési feladatok ellátása.

TÉMAKÖR: A tanulás tanulása

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- a tanulás szerepe, az élethosszig tartó tanulás fogalma és jelentősége,
- a tudásalapú társadalom fogalma, jelentősége,
- tanulási stratégiák és szerepük a folyamatos tanulásban és a vizsgára készüléskor,
- a vizsgára vagy versenyre készüléskor legfontosabb feladatai,
- tervezési módszerek (például SMART célok kitűzése),
- a hibák és a kudarc szerepe a tanulásban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- önismereti gyakorlatok és feladatok,
- életutak és vallomások feldolgozása – a tanulás szerepe és jelentősége, az élethosszig tartó tanulás,
- adatok értelmezése a tanulási lehetőségek bővüléséről történeti kontextusban, továbbá az élethosszig tartó tanulásról (a Központi Statisztikai Hivatal Fenntartható fejlődési célok oldalának vagy más, interaktív grafikonokat közlő oldalnak – pl. Our World in Data – felhasználásával),
- tanulói gyűjtőmunka kiemelkedően eredményes személyektől elhangzott, a tanulás jelentőségére vagy módszereire rámutató idézetekből,
- egyéni reflexió a saját tanulási stratégiákról, módszerekről,
- tanulási napló készítése,
- tanulási stratégiák kipróbálása, majd vezetett reflexió ezek egyéni eredményességéről,
- a kipróbált tanulási technikák és stratégiák alapján saját tanulási stratégia készítése egyéni munkában,
- SMART cél kitűzése egyénileg, majd beszámoló a közösség számára.

TÉMAKÖR: Egészségfejlesztés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

Kiemelt téma 1: a társas kapcsolatok:

- kapcsolatrendszerek, szereprendszerek: reflexió a tanuló személyes életében megjelenő kapcsolati hálókra,
- annak megfigyelése, hogy a családi és a kortárs kapcsolatok a tanuló személyes életében hogyan befolyásolják választásait,
- a kommunikáció, az együttműködési képesség és az önismeret fejlesztése a folyamatos csoportmunkán keresztül visszajelzések által,
- az asszertív, az erőszakos és az alárendelő kommunikáció megkülönböztetése, az asszertív kommunikáció gyakorlása,
- a konfliktushelyzetek elemzése, az értő figyelem gyakorlása, a vitakészség fejlesztése.

Kiemelt téma 2: a káros szenvedélyek:

- a szenvedély és a szenvedélybetegség fogalmai (alkohol, kábítószer, dohányzás, különös tekintettel a hevített dohánytermékekre és egyéb alternatív dohányzási módokra) a hétköznapi szenvedélyek jellegzetességein keresztül a szenvedélybetegségek működési mechanizmusának megértése,
- a fizikai és lelki függőség fogalma, kommunikáció a függőségekről és szenvedélyekről, a nemet mondásról, az ezekhez való viszonyulás tudatosítása,
- az alkohol- és droghasználat elutasítása, a döntés-előkészítés és döntéshozatal folyamata,
- a lelki egészség, a lelki egészség fenntartását segítő erőforrások, eszközök,
- a visszautasítás és a meggyőzés stratégiái,
- a tanulók segítség-kérési és -nyújtási lehetőségeinek bővítése,
- a szenvedélybetegségekre (pl. drog, alkohol, játékszenvedély, internetfüggőség) hajlamosító és a védő tényezők, valamint a szerhasználat, ezen belül is a dohányzás káros következményei: az egészség-, társadalmi és gazdasági hatások, a használat veszélyességét fokozó tényezők.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- önismereti és önreflexiós feladatok, játékok,
- szituációs gyakorlatok és szerepjátékok,
- beszélgetés meghívott szakemberrel,
- közösségépítő és mozgásos játékok,
- tanulói bemutatók készítése csoportmunkában,
- a segítő kommunikáció és az értő figyelem gyakorlása helyzetgyakorlatokon keresztül,
- az asszertív kommunikáció („én”-nyelv) gyakorlása páros feladatokon, akváriumgyakorlatokon keresztül,
- a nemet mondás formáinak gyakorlása helyzetgyakorlatokon, filmrészletek megbeszélésén keresztül,
- a konfliktuskezelés módjainak gyakorlása helyzetgyakorlatokban,
- ismerkedés a kortárssegítő hálózat munkájával,

- találkozás a Nemzeti Népegészségügyi Központ drogprevenciós szakemberével (akár online interjú formájában),
- tanulói kutatómunka, poszter vagy poszt készítése vagy adatelemzés a dohányzás (nikotin), új típusú dohánytermékek, más típusú függőségek egészségre gyakorolt társadalmi és gazdasági következményeiről, valamint a kannabiszhasználat káros hatásairól,
- a szenvedélybetegségekkel kapcsolatos mérlegelési szempontok gyűjtése,
- a visszautasítás és a meggyőzés stratégiáinak megismerése, megtapasztalása játékos formában,
- a témában kutatási eredmények és adatsorok közös értelmezése.

TÉMAKÖR: Alkalmazkodás és biztonság

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- a közösségi normák kialakítása,
- az érzelmek felismerése és kifejezése, az ehhez kapcsolódó szókészlet bővítése,
- az asszertív kommunikáció elsajátítása, a nemet mondás művészete,
- a vitakészség fejlesztése,
- a stresszkezelési stratégiák megismerése, meditációs módszerek megismerése,
- az iskolapszichológus tevékenységének megismerése,
- antibullying programok megismerése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- önálló adatgyűjtés,
- páros munka,
- csoportmunka,
- szerepjáték, drámajáték,
- kérdőívek, tesztek kitöltése,
- szituációs gyakorlatok,
- naplóírás, egyéni reflektív feladat,
- filmnézés,
- osztályszabályzat készítése,
- vendégelőadók meghívása.

10. évfolyam

heti óraszám: 1

tanítási hetek száma: 36 (36 tanóra)

TÉMAKÖR: Egyén és közösség

JAVASOLT ÓRASZÁM: 22 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- ismerkedés az osztály előtt álló feladatokkal,
- adminisztratív és szervezési feladatok,
- elfogadott közösségi normák kialakítása,
- befogadó közösség kialakítása,
- a közös ünnepek, hagyományok megismerése és részvétel azok ápolásában,
- az együttműködés szabályai és módjai az osztályközösségen vagy tanulócsoporton belül,
- a kommunikáció fejlesztése problémahelyzetben és az együttműködés során,
- az egyéni felelősség gyakorlása,
- kommunikáció a csoportban, együttműködési és konfliktushelyzetekben,
- a helyi közösséggel kapcsolatos saját téma feldolgozása,
- saját és egymás munkájának értékelése, a közösség fejlődésének értékelése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- ismerkedő, bizalom- és csoportépítő játékok,
- közös társasjáték készítése vagy társasjátékozás,
- kreatív tabló vagy osztályfal készítése az osztály tagjainak jellemzőivel (például névnap, hobbi),
- a normák rögzítése szerződéskötés vagy közös szabályrendszer megfogalmazásával,
- normaszegés esetén tanulói mediáció alkalmazása,
- a csoportnormákra reflexió nyújtása, a normák esetleges közös felülvizsgálata,
- beszélgetőkör alkalmazása,
- szociometria felvétele és közös megbeszélése,
- kalendárium, osztályblog, napló készítése,
- ünnepségre műsor készítése,
- helyi témához kapcsolódó tevékenységek megvalósítása (például: iskolatörténet feldolgozása, nemzeti identitást erősítő programok szervezése, sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő embertársaink elfogadása és segítése),
- feladatfal készítése,
- az egyes helyzetekben hasznos visszajelző kifejezések gyűjtése,
- helyzetgyakorlatok és csoportos megbeszélések együttműködéssel, a konfliktusokkal kapcsolatban,
- drámapedagógiai gyakorlatok a vitáról (például: tavi módszer, érzelemszabályozás kártyák),
- játékosított keretrendszer alkotása és alkalmazása egy-egy jelentősebb közös feladat kapcsán,

- osztálynap, -kirándulás szervezése,
- egyéni és társas reflektív gyakorlatok és játékok,
- az értékeléshez kapcsolódó tevékenységek,
- egyéni visszajelzések nyújtása,
- páros visszajelző gyakorlatok,
- csoportos beszélgetés,
- az adminisztratív és szervezési feladatok ellátása.

TÉMAKÖR: A tanulás tanulása

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- a tanulás szerepe, az élethosszig tartó tanulás fogalma és jelentősége,
- a tudásalapú társadalom fogalma, jelentősége,
- tanulási stratégiák és szerepük a folyamatos tanulásban és a vizsgára készüléskor,
- a vizsgára vagy versenyre készüléskor legfontosabb feladatai,
- tervezési módszerek (például SMART célok kitűzése),
- a hibák és a kudarc szerepe a tanulásban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- önismereti gyakorlatok és feladatok,
- életutak és vallomások feldolgozása – a tanulás szerepe és jelentősége, az élethosszig tartó tanulás,
- adatok értelmezése a tanulási lehetőségek bővüléséről történeti kontextusban, továbbá az élethosszig tartó tanulásról (a Központi Statisztikai Hivatal Fenntartható fejlődési célok aloldalának vagy más, interaktív grafikonokat közlő oldalaknak – pl. Our World in Data – felhasználásával),
- tanulói gyűjtőmunka kiemelkedően eredményes személyektől elhangzott, a tanulás jelentőségére vagy módszereire rámutató idézetekből,
- egyéni reflexió a saját tanulási stratégiákról, módszerekről,
- tanulási napló készítése,
- tanulási stratégiák kipróbálása, majd vezetett reflexió ezek egyéni eredményességéről,
- a kipróbált tanulási technikák és stratégiák alapján saját tanulási stratégia készítése egyéni munkában,
- SMART cél kitűzése egyénileg, majd beszámoló a közösség számára.

TÉMAKÖR: Egészségfejlesztés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

Kiemelt téma 1: a társas kapcsolatok:

- kapcsolatrendszerek, szereprendszerek: reflexió a tanuló személyes életében megjelenő kapcsolati hálókra,
- annak megfigyelése, hogy a családi és a kortárs kapcsolatok a tanuló személyes életében hogyan befolyásolják választásait,
- a kommunikáció, az együttműködési képesség és az önismeret fejlesztése a folyamatos csoportmunkán keresztül visszajelzések által,
- az asszertív, az erőszakos és az alárendelő kommunikáció megkülönböztetése, az asszertív kommunikáció gyakorlása,
- a konfliktushelyzetek elemzése, az értő figyelem gyakorlása, a vitakészség fejlesztése.

Kiemelt téma 2: a káros szenvedélyek:

- a szenvedély és a szenvedélybetegség fogalmai (alkohol, kábítószer, dohányzás, különös tekintettel a hevített dohánytermékekre és egyéb alternatív dohányzási módokra) a hétköznapi szenvedélyek jellegzetességein keresztül a szenvedélybetegségek működési mechanizmusának megértése,
- a fizikai és lelki függőség fogalma, kommunikáció a függőségekről és szenvedélyekről, a nemet mondásról, az ezekhez való viszonyulás tudatosítása,
- az alkohol- és droghasználat elutasítása, a döntés-előkészítés és döntéshozatal folyamata,
- a lelki egészség, a lelki egészség fenntartását segítő erőforrások, eszközök,
- a visszautasítás és a meggyőzés stratégiái,
- a tanulók segítség-kérési és -nyújtási lehetőségeinek bővítése,
- a szenvedélybetegségekre (pl. drog, alkohol, játékszenvedély, internetfüggőség) hajlamosító és a védő tényezők, valamint a szerhasználat, ezen belül is a dohányzás káros következményei: az egészség-, társadalmi és gazdasági hatások, a használat veszélyességét fokozó tényezők.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- önismereti és önreflexiós feladatok, játékok,
- szituációs gyakorlatok és szerepjátékok,
- beszélgetés meghívott szakemberrel,
- közösségépítő és mozgásos játékok,
- tanulói bemutatók készítése csoportmunkában,
- a segítő kommunikáció és az értő figyelem gyakorlása helyzetgyakorlatokon keresztül,
- az asszertív kommunikáció („én”-nyelv) gyakorlása páros feladatokon, akváriumgyakorlatokon keresztül,
- a nemet mondás formáinak gyakorlása helyzetgyakorlatokon, filmrészletek megbeszélésén keresztül,
- a konfliktuskezelés módjainak gyakorlása helyzetgyakorlatokban,
- ismerkedés a kortárssegítő hálózat munkájával,

- találkozás a Nemzeti Népegészségügyi Központ drogprevenciós szakemberével (akár online interjú formájában),
- tanulói kutatómunka, poszter vagy poszt készítése vagy adatelemzés a dohányzás (nikotin), új típusú dohánytermékek, más típusú függőségek egészségre gyakorolt társadalmi és gazdasági következményeiről, valamint a kannabiszhasználat káros hatásairól,
- a szenvedélybetegségekkel kapcsolatos mérlegelési szempontok gyűjtése,
- a visszautasítás és a meggyőzés stratégiáinak megismerése, megtapasztalása játékos formában,
- a témában kutatási eredmények és adatsorok közös értelmezése.

TÉMAKÖR: Alkalmazkodás és biztonság

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- a közösségi normák kialakítása,
- az érzelmek felismerése és kifejezése, az ehhez kapcsolódó szókészlet bővítése,
- az asszertív kommunikáció elsajátítása, a nemet mondás művészete,
- a vitakészség fejlesztése,
- a stresszkezelési stratégiák megismerése, meditációs módszerek megismerése,
- az iskolapszichológus tevékenységének megismerése,
- antibullying programok megismerése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- önálló adatgyűjtés,
- páros munka,
- csoportmunka,
- szerepjáték, drámajáték,
- kérdőívek, tesztek kitöltése,
- szituációs gyakorlatok,
- naplóírás, egyéni reflektív feladat,
- filmnézés,
- osztályszabályzat készítése,
- vendégelőadók meghívása.

11. – 12. évfolyam

A 11–12. évfolyamon a közösségi nevelés (osztályfőnöki) célja a korábbiakban megkezdett közösségépítő és egyéni fejlesztő munka folytatása és bővítése, továbbá felkészítés a közösségi szolgálatra, a vizsgákra, a továbbtanulásra vagy munkába állásra.

Az egyén és közösség témakörben a hagyományos osztályfőnöki munka kap teret. Ennek – a szervezői, adminisztratív és értékelő munkán túl – kiemelt feladata az életpálya-tervezés és az azt megalapozó önismereti és pályaorientációs munka. Emellett a befogadó közösség gazdagítása, a helyi és nemzeti hagyományok ápolása, az együttműködéshez szükséges személyes és személyközi készségek fejlesztése kerül előtérbe.

A tanulás tanulása témakörben az autonóm tanulás, az önművelés módjai és jelentősége már a felnőtt életre és az élethosszig tartó tanulásra készít elő, míg a mentális egészség és jóllét megismerése és elérésének technikái a korábban elsajátított stratégiák eredményes alkalmazásához teremtenek feltételeket.

Az egészségfejlesztés témakörben az egészséges környezet és egészséges jövőkép témái a felnőtt életre készítik elő, a fenntarthatóság szemléletmódját megerősítve, valamint a személyes felelősség gyakorlásának kompetenciáit fejlesztve.

Az alkalmazkodás és biztonság témakörben a tanulók megismerik a bántalmazás offline és online típusait; a bántalmazás megelőzésére és a bekövetkezett esetek kezelésére tehető intézkedéseket, módszereket. A tanulók megismerik a segítő szakemberek munkáját.

Gimnáziumunkban évfolyamonként az alábbi bontásokat alkalmazzuk:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Egyén és közösség	48
A tanulás tanulása	5
Egészségfejlesztés	10
Alkalmazkodás és biztonság	5
Összes óraszám:	68

11. évfolyam

heti óraszám: 1

tanítási hetek száma: 36 (36 tanóra)

TÉMAKÖR: Egyén és közösség

JAVASOLT ÓRASZÁM: 23 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- életpálya-tervezés és -tanácsadás,
- továbbtanulási tájékoztató és tanácsadás,
- adminisztratív és szervezési feladatok,
- az elfogadott közösségi normák következetes gyakorlása,
- befogadó közösség építése,
- a közös ünnepek, hagyományok megismerése és részvétel azok ápolásában,
- az együttműködés szabályai és módjai az osztályközösségen vagy tanulócsoporton belül,
- az egyéni felelősség gyakorlása,
- kommunikáció a csoportban, együttműködési és konfliktushelyzetekben,
- saját és egymás munkájának értékelése, a közösség fejlődésének értékelése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- az életpálya-tervező oldalak alkalmazása,
- az Oktatási Hivatal Pályaorientációs Mérő- és Támogatóeszköz (POM) használata,
- az egyéni készség- és képességmérő tesztek alkalmazása és megbeszélése,
- önismereti tesztek kitöltése és értékelése,
- „élő könyvtár” szervezése különféle szakmacsoportok képviselőivel vagy életpálya-tanácsadó szakemberekkel,
- tanulói kiselőadások egyes szakmacsoportokról,
- a továbbtanulási lehetőségek és tanulási utak közös feltérképezése,
- egyéni és csoportos tanácsadás a továbbtanulásról,
- részvétel különböző pályaorientációs programokon (például: Lányok Napja, Együtt a Jövő Mérnökeiért Szövetség interaktív gyárlátogatás, helyi vállalatok és közeli felsőoktatási intézmények vagy oktatási kiállítások, pályaorientációs napok látogatása),
- beszélgetés az iskola volt tanulóival a továbbtanulásról, a felsőoktatásban vagy a munkahelyen szerzett tapasztalataikról,
- a jövőbeli távlatos gondolkodást fejlesztő játékok alkalmazása,
- a jövőképről tanulói (vezetett vagy szabad) alkotó egyéni vagy csoportos munka,
- bizalom- és csoportépítő játékok,
- közös társasjáték készítése vagy társasjátékozás,
- a kreatív tabló vagy az osztályfal bővítése,
- szociometria felvétele és közös megbeszélése,
- kalendárium, osztályblog, napló készítése,
- a normák rögzítése szerződéskötés vagy közös szabályrendszer megfogalmazásával,
- normaszegés esetén tanulói mediáció alkalmazása,

- a csoportnormákra reflexió nyújtása, a normák esetleges közös felülvizsgálata,
- beszélgetőkör alkalmazása,
- ünnepségre műsor készítése,
- felkészülés a szalagavatóra,
- feladattal készítése,
- az egyes helyzetekben hasznos visszajelző kifejezések gyűjtése,
- helyzetgyakorlatok és csoportos megbeszélések az együttműködéssel, a konfliktusokkal kapcsolatban,
- drámapedagógiai gyakorlatok a vitáról (például: tavi módszer, érzelemszabályozás kártyák),
- játékosított keretrendszer alkotása és alkalmazása egy-egy jelentősebb közös feladat kapcsán,
- osztálynap, -kirándulás szervezése,
- az értékeléshez kapcsolódó tevékenységek,
- egyéni visszajelzések nyújtása,
- páros visszajelző gyakorlatok,
- csoportos beszélgetés,
- az adminisztratív és szervezési feladatok ellátása.

TÉMAKÖR: A tanulás tanulása

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- az autonóm tanulás, az önművelés módjai és jelentősége,
- az informális és nonformális tanulás terei, jelentősége,
- a mentális egészség és jóllét fogalma és elérésének technikái,
- az áramlat-élmény (flow) állapot és jelentősége,
- tanulási stratégiák és szerepük a folyamatos tanulásban és a vizsgára készüléskor,
- a vizsgára vagy versenyre készüléskor legfontosabb feladatai,
- tervezési módszerek (például SMART célok kitűzése).

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- adatok értelmezése az informális és nonformális tanulásról,
- közös poszter készítése a tanulás biológiai, pszichológiai alapjairól,
- digitális történetmesélés a felnőttkori tanulás témájában,
- történetek, idézetek, esettanulmányok gyűjtése és elemzése az önművelés témakörében (híres személyek életútja, filmrészletek),
- önreflektív gyakorlatok és tesztek a mentális egészség és jóllét témájában,
- mentálhigiénés játékok és gyakorlatok,
- közös alkotás,
- meghívott szakember előadása,
- az iskolapszichológus vagy a mentálhigiénés pedagógus által vezetett gyakorlatok,
- TED előadás meghallgatása a pozitív pszichológia témaköréből,
- a kipróbált tanulási technikák és stratégiák alapján saját tanulási terv készítése vizsgára való felkészüléshez,
- SMART cél kitűzése egyénileg, majd beszámoló a közösség számára.

TÉMAKÖR: Egészségfejlesztés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

Kiemelt téma 1: az egészséges környezet:

- az eddigi ismeretek ok-okozati összefüggésekbe rendezése és ebbe a rendszerbe mások ismereteinek beépítése,
- a hármass bolygó méretű válság (a klímaváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése, a környezetszennyezés) várható egészségi hatásai és a lehetséges egyéni felkészülés ezekre,
- a személyes felelősség felismerése és belátása az egészséggel, valamint az élhető és egészséges környezettel kapcsolatos problémakörök feldolgozása útján,
- az önkéntességhez fűződő pozitív viszony kialakítása, az empátia fejlesztése,
- az egyes munkahelyekkel kapcsolatos veszélyek és egészségkockázatok feltérképezése, az esetleges sérülések és megbetegedések megelőzésére irányuló szemlélet kialakítása,
- a járványokkal szembeni védekezés, a védőoltások jelentősége, az oltásmegtagadás egyéni és közösségi következményei és veszélyei.

Kiemelt téma 2: egészséges jövőkép:

- a különböző szakmatípusok vonatkozásában az egészséget befolyásoló alapvető kockázati tényezők, (fizikai, biológiai, mechanikai és pszichoszociális) kockázatok megismerése,
- a szakmai alkalmasság egészségi szempontjai, valamint az egészségkockázatok és a különböző szakmák kapcsolata, az egészségre gyakorolt hatások kialakulásának időbelisége,
- a megelőzés alapvető lehetőségei,
- az egyéni életpálya tervezésének szempontjai,
- a testi és lelki (mentális) egészséget támogató munkahelyi környezet kialakítása, az ezzel kapcsolatos személyes felelősség és lehetőségek,
- szerepek a csapatmunkában, a saját szerepek feltérképezése, az egyes szerepek hatása a fizikai és mentális egészségre,
- az áramlat-élmény (flow) fogalma, és annak tudatosítása, hogy az örömteli élet egyik feltétele az, hogy képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelő kihívásokat keressenek,
- a jövőre vonatkozó üzenetek megfogalmazása egymás és saját maguk számára,
- az önismeret, az alkotó és a társas kompetenciák fejlesztése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- önálló adatgyűjtés, az adatok értelmezése,
- az ok-okozati kapcsolatok megbeszélése az egészséggel kapcsolatos minőségmenedzsment, az egészséges munkahelyi környezet és a személyes felelősség témakörében,
- kooperatív csoportmunkában információk gyűjtése és rendszerezése,
- szituációs játékok, szerepjátékok,
- önismereti és kooperációs gyakorlatok,

- beszélgetés meghívott szakemberrel,
- rendhagyó óra szervezése az elsősegélynyújtás oktatására,
- reflektív gyakorlatok,
- az egészséges munkakörnyezettel kapcsolatos feladatok megoldása,
- kisfilm megtekintése és csoportos beszélgetés,
- üzenetek megfogalmazása a jövőre vonatkozóan,
- a környezettel kapcsolatos felelősség megerősítése szituációs gyakorlatokon, feladatokon keresztül,
- személyes jövőkép kialakítása, megalapozása helyzetgyakorlatok és feladatmegoldás révén.

TÉMAKÖR: Alkalmazkodás és biztonság

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- a közösségi normák kialakítása,
- az offline és az online bántalmazás típusainak (pl. grooming, flaming, lejáratás, kibeszélés vagy becsapás, kiközösítés, cyberstalking), szerepeinek megismerése,
- a netikett elsajátítása,
- a resztoratív sérelemkezelés alkalmazása,
- az iskolapszichológus tevékenységének megismerése,
- a segítő szolgáltatások megismerése (pl. Kék Vonal, Áldozatsegítő Központok).

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- önálló adatgyűjtés,
- páros munka,
- prezentációkészítése,
- vendégelőadók meghívása,
- csoportmunka,
- szerepjáték, drámajáték,
- kérdőívek, tesztek kitöltése,
- szituációs gyakorlatok,
- naplóírás, egyéni reflektív feladat,
- filmnézés,
- osztályszabályzat készítése.

12. évfolyam

heti óraszám: 1

tanítási hetek száma: 32 (33 tanóra)

TÉMAKÖR: Egyén és közösség

JAVASOLT ÓRASZÁM: 22 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- életpálya-tervezés és -tanácsadás,
- továbbtanulási tájékoztató és tanácsadás,
- adminisztratív és szervezési feladatok,
- az elfogadott közösségi normák következetes gyakorlása,
- befogadó közösség építése,
- a közös ünnepek, hagyományok megismerése és részvétel azok ápolásában,
- az együttműködés szabályai és módjai az osztályközösségen vagy tanulócsoporton belül,
- az egyéni felelősség gyakorlása,
- kommunikáció a csoportban, együttműködési és konfliktushelyzetekben,
- saját és egymás munkájának értékelése, a közösség fejlődésének értékelése.
- szalagavatós és ballagási ünnepségek előkészítése, szervezése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- az életpálya-tervező oldalak alkalmazása,
- az Oktatási Hivatal Pályaorientációs Mérő- és Támogatóeszköz (POM) használata,
- az egyéni készség- és képességmérő tesztek alkalmazása és megbeszélése,
- önismereti tesztek kitöltése és értékelése,
- „élő könyvtár” szervezése különféle szakmacsoportok képviselőivel vagy életpálya-tanácsadó szakemberekkel,
- tanulói kiselőadások egyes szakmacsoportokról,
- a továbbtanulási lehetőségek és tanulási utak közös feltérképezése,
- egyéni és csoportos tanácsadás a továbbtanulásról,
- részvétel különböző pályaorientációs programokon (például: Lányok Napja, Együtt a Jövő Mérnökeiért Szövetség interaktív gyárlátogatás, helyi vállalatok és közeli felsőoktatási intézmények vagy oktatási kiállítások, pályaorientációs napok látogatása),
- beszélgetés az iskola volt tanulóival a továbbtanulásról, a felsőoktatásban vagy a munkahelyen szerzett tapasztalataikról,
- a jövőbeli távlatos gondolkodást fejlesztő játékok alkalmazása,
- a jövőképről tanulói (vezetett vagy szabad) alkotó egyéni vagy csoportos munka,
- bizalom- és csoportépítő játékok,
- közös társasjáték készítése vagy társasjátékozás,
- a kreatív tabló vagy az osztályfal bővítése,
- szociometria felvétele és közös megbeszélése,

- kalendárium, osztályblog, napló készítése,
- a normák rögzítése szerződéskötés vagy közös szabályrendszer megfogalmazásával,
- normaszegés esetén tanulói mediáció alkalmazása,
- a csoportnormákra reflexió nyújtása, a normák esetleges közös felülvizsgálata,
- beszélgetőkör alkalmazása,
- ünnepségre műsor készítése,
- felkészülés a szalagavatóra,
- feladatfal készítése,
- az egyes helyzetekben hasznos visszajelző kifejezések gyűjtése,
- helyzetgyakorlatok és csoportos megbeszélések az együttműködéssel, a konfliktusokkal kapcsolatban,
- drámapedagógiai gyakorlatok a vitáról (például: tavi módszer, érzelemszabályozás kártyák),
- játékosított keretrendszer alkotása és alkalmazása egy-egy jelentősebb közös feladat kapcsán,
- osztálynap, -kirándulás szervezése,
- az értékeléshez kapcsolódó tevékenységek,
- egyéni visszajelzések nyújtása,
- páros visszajelző gyakorlatok,
- csoportos beszélgetés,
- az adminisztratív és szervezési feladatok ellátása.

TÉMAKÖR: A tanulás tanulása

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- az autonóm tanulás, az önművelés módjai és jelentősége,
- az informális és nonformális tanulás terei, jelentősége,
- a mentális egészség és jóllét fogalma és elérésének technikái,
- az áramlat-élmény (flow) állapot és jelentősége,
- tanulási stratégiák és szerepük a folyamatos tanulásban és a vizsgára készüléskor,
- a vizsgára vagy versenyre készüléskor legfontosabb feladatai,
- tervezési módszerek (például SMART célok kitűzése).

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- adatok értelmezése az informális és nonformális tanulásról,
- közös poszter készítése a tanulás biológiai, pszichológiai alapjairól,
- digitális történetmesélés a felnőttkori tanulás témájában,
- történetek, idézetek, esettanulmányok gyűjtése és elemzése az önművelés témakörében (híres személyek életútja, filmrészletek),
- önreflektív gyakorlatok és tesztek a mentális egészség és jóllét témájában,
- mentálhigiénés játékok és gyakorlatok,
- közös alkotás,
- meghívott szakember előadása,
- az iskolapszichológus vagy a mentálhigiénés pedagógus által vezetett gyakorlatok,
- TED előadás meghallgatása a pozitív pszichológia témaköréből,

- a kipróbált tanulási technikák és stratégiák alapján saját tanulási terv készítése vizsgára való felkészüléshez,
- SMART cél kitűzése egyénileg, majd beszámoló a közösség számára.

TÉMAKÖR: Egészségfejlesztés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

Kiemelt téma 1: az egészséges környezet:

- az eddigi ismeretek ok-okozati összefüggésekbe rendezése és ebbe a rendszerbe mások ismereteinek beépítése,
- a hármass bolygó méretű válság (a klímaváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése, a környezetszennyezés) várható egészségi hatásai és a lehetséges egyéni felkészülés ezekre,
- a személyes felelősség felismerése és belátása az egészséggel, valamint az élhető és egészséges környezettel kapcsolatos problémakörök feldolgozása útján,
- az önkéntességhez fűződő pozitív viszony kialakítása, az empátia fejlesztése,
- az egyes munkahelyekkel kapcsolatos veszélyek és egészségkockázatok feltérképezése, az esetleges sérülések és megbetegedések megelőzésére irányuló szemlélet kialakítása,
- a járványokkal szembeni védekezés, a védőoltások jelentősége, az oltásmegtagadás egyéni és közösségi következményei és veszélyei.

Kiemelt téma 2: egészséges jövőkép:

- a különböző szakmatípusok vonatkozásában az egészséget befolyásoló alapvető kockázati tényezők, (fizikai, biológiai, mechanikai és pszichoszociális) kockázatok megismerése,
- a szakmai alkalmasság egészségi szempontjai, valamint az egészségkockázatok és a különböző szakmák kapcsolata, az egészségre gyakorolt hatások kialakulásának időbelisége,
- a megelőzés alapvető lehetőségei,
- az egyéni életpálya tervezésének szempontjai,
- a testi és lelki (mentális) egészséget támogató munkahelyi környezet kialakítása, az ezzel kapcsolatos személyes felelősség és lehetőségek,
- szerepek a csapatmunkában, a saját szerepek feltérképezése, az egyes szerepek hatása a fizikai és mentális egészségre,
- az áramlat-élmény (flow) fogalma, és annak tudatosítása, hogy az örömteli élet egyik feltétele az, hogy képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelő kihívásokat keressenek,
- a jövőre vonatkozó üzenetek megfogalmazása egymás és saját maguk számára,
- az önismeret, az alkotó és a társas kompetenciák fejlesztése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- önálló adatgyűjtés, az adatok értelmezése,
- az ok-okozati kapcsolatok megbeszélése az egészséggel kapcsolatos minőségmenedzsment, az egészséges munkahelyi környezet és a személyes felelősség témakörében,
- kooperatív csoportmunkában információk gyűjtése és rendszerezése,
- szituációs játékok, szerepjátékok,
- önismereti és kooperációs gyakorlatok,
- beszélgetés meghívott szakemberrel,
- rendhagyó óra szervezése az elsősegélynyújtás oktatására,
- reflektív gyakorlatok,
- az egészséges munkakörnyezettel kapcsolatos feladatok megoldása,
- kisfilm megtekintése és csoportos beszélgetés,
- üzenetek megfogalmazása a jövőre vonatkozóan,
- a környezettel kapcsolatos felelősség megerősítése szituációs gyakorlatokon, feladatokon keresztül,
- személyes jövőkép kialakítása, megalapozása helyzetgyakorlatok és feladatmegoldás révén.

TÉMAKÖR: Alkalmazkodás és biztonság**JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 óra****FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:**

- a közösségi normák kialakítása,
- az offline és az online bántalmazás típusainak (pl. grooming, flaming, lejáratás, kibeszélés vagy becsapás, kiközösítés, cyberstalking), szerepeinek megismerése,
- a netikett elsajátítása,
- a resztoratív sérelemkezelés alkalmazása,
- az iskolapszichológus tevékenységének megismerése,
- a segítő szolgáltatások megismerése (pl. Kék Vonal, Áldozatsegítő Központok).

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- önálló adatgyűjtés,
- páros munka,
- prezentációkészítése,
- vendégelőadók meghívása,
- csoportmunka,
- szerepjáték, drámajáték,
- kérdőívek, tesztek kitöltése,
- szituációs gyakorlatok,
- naplóírás, egyéni reflektív feladat,
- filmnézés,
- osztályszabályzat készítése.

HELYI TANTERV

Matematika

11–12. évfolyam

A 11–12. évfolyamon a tanulási-tanítási folyamatra jellemző, hogy az ismeretek jellege egyre absztraktabb és formálisabb, a matematika belső logikája egyre jobban érvényesül. Ebben a szakaszban az egyik nagyon fontos didaktikai cél a szimbolikus gondolkodás fejlesztése. A tanulóknak a korábban elsajátított készségekre, képességekre és ismeretanyagra támaszkodva kell eljutniuk az absztrakt összefüggések megértéséhez és tudatos alkalmazásához. Tudatosítani kell a matematikai fogalmak pontos definiálásának fontosságát és a matematikai bizonyítások szerepét. Amellett, hogy a lehetséges alkalmazásokat minden egyes témakör kapcsán szem előtt kell tartani, fontos, hogy a tanulók lássák az egyes matematikai területek kapcsolatát is.

Ebben a szakaszban is fontos cél, hogy az ismeretszerzési folyamat során a tanuló a tanár által irányított módon, a feladatok megoldása mentén maga fedezze fel az összefüggéseket, általánosítási lehetőségeket, megoldási módokat. A kooperatív munkaformák, a csoportmunkában megoldandó projektfeladatok ebben a szakaszban is fejlesztik a matematikai kommunikációt. Az érettségi vizsgára készülés során egyre nagyobb hangsúlyt kap a tanulók önálló munkája mind a feladatmegoldásokban, mind a tanultak ismételésében, rendszerezésében. A digitális eszközök, dinamikus szoftverek, online felületek támogatják a szemléltetést, a megértést, a felfedeztetést és a gyakorlást.

A 11–12. évfolyamon is jellemző, hogy a megjelenő témakörök tartalmának egy része folytatása, kiterjesztése és kiegészítése a korábbi szakaszokban is megjelenő tananyagtartalmaknak. Bizonyos témakörök azonban ebben a szakaszban jelennek meg először. Ilyen a racionális kitevőjű hatvány, az exponenciális függvény, a logaritmus, a számtani és mértani sorozatok, a trigonometria, a koordinátageometria és a térgeometria. Vannak olyan témakörök, amelyek ismeretei megjelennek más terület tanítása során is, ezért az egyes részekhez javasolt óraszámok ebben a szakaszban sem jellemeznek feltétlenül időben összefüggő egységet. Az algebrai eszközök és a függvényekkel kapcsolatos ismeretek bővülése, a trigonometria és a koordinátageometria alapjainak megjelenése, valamint a statisztikai és valószínűségi szemlélet mélyülése további lehetőségeket nyújt változatos hétköznapi és matematikai problémák megoldására. A matematikai eszköztár bővülése ebben a szakaszban teszi leginkább lehetővé, hogy a tanulók más tantárgyakban, más tanulási területeken is alkalmazni tudják matematikai tudásukat.

A 11–12. évfolyamon a matematika tantárgy alapóraszása 304 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Alap óraszám	Emelt óraszám
Halmazok, matematikai logika	6	6
Kombinatorika, gráfok	20	20
Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése	24	28
Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus	20	24
Exponenciális folyamatok vizsgálata	20	24
Sorozatok	28	32
Trigonometria	24	28
Térgeometria	30	34
Koordinátageometria	24	28
Leíró statisztika	22	26
Valószínűség-számítás	26	30
Rendszerező összefoglalás	60	60
Összes óraszám:	304	340

Témakör: Halmazok, matematikai logika

Emelt óraszám: 6 óra

Alap óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- látja a halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatokat;
- megállapítja egyszerű „ha ... , akkor ...” és „akkor és csak akkor” típusú állítások logikai értékét;
- tud egyszerű állításokat indokolni és tételeket bizonyítani.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatok bemutatása példákon keresztül
- Logikai kifejezések megfelelő használata
- Egyszerű állítások indoklása, tételek bizonyítása
- Stratégiai és logikai játékok

Fogalmak

logikai műveletek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A tanulók mindennapi tapasztalataihoz köthető, összetett állítások logikai értékének meghatározása igazságtáblázat segítségével
- Rejtvényújságokban szereplő feladványok megfejtése következtetések láncolatán keresztül
- Logikai készséget fejlesztő játékok, például „Einstein-fejtörő”
- Stratégiai játékok, például NIM játékok, táblás játékok
- Tudatos pénzügyi tervezést segítő játékok

Témakör: Kombinatorika, gráfok

Emelt óraszám: 20 óra

Alap óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;
- a problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;
- a kiválasztott modellben megoldja a problémát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megold sorba rendezési és kiválasztási feladatokat;
- konkrét szituációkat szemléltet és egyszerű feladatokat megold gráfok segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása
- A binomiális együttható fogalmának ismerete, értékének kiszámítása
- Mintavétel visszatevéssel és visszatevés nélkül
- A gráf csúcsainak fokszámszege és éleinek száma közötti összefüggés ismerete és alkalmazása gyakorlati feladatok megoldásában

Fogalmak

faktoriális, binomiális együttható; csúcs fokszáma gráfban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Anagramma készítése a tanulók neveiből
- A pókerben előforduló lehetséges nyerő lapkombinációk számának meghatározása
- A Pascal-háromszög és tulajdonságai felfedeztetése például kéttagú összeg hatványaiban szereplő együtthatók segítségével
- Különböző szituációk kétféle módon történő összeszámlálása és ebből következő egyszerű kombinatorikus összefüggések felfedezése
- Visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel konkrét lejátssza, a tapasztalatok összegyűjtése

Témakör: Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése

Emelt óraszám: 28 óra

Alap óraszám: 24 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és alkalmazza az oszthatóság alapvető fogalmait;
- összetett számokat felbont prímszámok szorzatára;
- meghatározza két természetes szám legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét, és alkalmazza ezeket egyszerű gyakorlati feladatokban;
- ismeri és alkalmazza az oszthatósági szabályokat;
- érti a helyi értékes írásmódot 10-es és más alapú számrendszerekben;
- ismeri a számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásait a természetes számoktól a valós számokig;
- ismer példákat irracionális számokra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös meghatározása a prímtényezős felbontásból
- Összetett oszthatósági szabályok alkalmazása
- Számolás osztási maradékokkal (például összeg, szorzat, hatvány maradéka)
- Számok felírása 10-estől különböző alapú számrendszerben
- Az egész számok, a véges tizedes törtek, a végtelen szakaszos tizedes törtek és a racionális számok kapcsolata
- A számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásai a természetes számoktól a valós számokig
- Végtelen nem szakaszos tizedes törtek ismerete
- Példák irracionális számokra
- Számhalmazok műveleti zártsága

Fogalmak

természetes szám, egész szám, racionális szám, irracionális szám, valós szám, relatív prímek

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Oszthatósággal kapcsolatos „bűvésztükkök” bemutatása
- Számrendszerek segítségével megoldható rejtvények
- Tanulói kiselőadás a 10-estől különböző alapú számrendszerek használatáról a múltban és ennek mai napig tartó hatásairól
- Tanulói kiselőadás számelméleti érdekességekről, például tökéletes számok és barátságos számpárok, prímszámok, jelenleg ismert legnagyobb prím, titkosítás
- Halmazábra elkészítése a számhalmazokról

Témakör: Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus

Emelet óraszám: 24 óra

Alap óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és alkalmazza a logaritmus fogalmát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és alkalmazza az n -edik gyök fogalmát;
- ismeri és alkalmazza a racionális kitevőjű hatvány fogalmát és a hatványozás azonosságait;
- képlettel adott függvényt hagyományosan és digitális eszközzel ábrázol;
- adott értékészletbeli elemhez megtalálja az értelmezési tartomány azon elemeit, amelyekhez a függvény az adott értéket rendeli.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az n -edik gyök fogalmának ismerete és alkalmazása
- Hatványozás pozitív alap és racionális kitevő esetén
- Hatványozás azonosságainak alkalmazása racionális kitevő esetén
- A hatványozás szemléletes értelmezése irracionális kitevő esetén
- Az exponenciális függvények ábrázolása hagyományosan és számítógéppel, a függvények tulajdonságai
- A logaritmus értelmezése
- Áttérés más alapú logaritmusra
- Számológép használata logaritmus értékének meghatározásához

Fogalmak

n -edik gyök, exponenciális függvény, logaritmus

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A permanencia-elv gyakorlati „kipróbálása” a definíció megadása előtt
- Matematikatörténeti érdekességek (például déloszi probléma) feldolgozása projektmunkában
- Különböző alapú exponenciális függvények ábrázolása milliméterpapíron, és a kapott grafikonok összehasonlítása csoportmunkában
- Nagy számok számjegyei számának meghatározása logaritmus segítségével
- 10-estől eltérő alapú logaritmus kiszámolása csak 10-es alapú logaritmus kiszámolására alkalmas számológéppel

Témakör: Exponenciális folyamatok vizsgálata

Emelt óraszám: 24 óra

Alap óraszám: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;
- ismeri és alkalmazza a logaritmus fogalmát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott problémához megoldási stratégiát, algoritmust választ, készít;
- a problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;
- a kiválasztott modellben megoldja a problémát;
- a modellben kapott megoldását az eredeti problémába visszahelyettesítve értelmezi, ellenőrzi, és az ésszerűségi szempontokat figyelembe véve adja meg válaszát;
- egyenletek megoldását behelyettesítéssel, értékkészlet-vizsgálattal ellenőrzi;
- megold egyszerű, a megfelelő definíció alkalmazását igénylő exponenciális egyenleteket, egyenlőtlenségeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Exponenciális folyamatok vizsgálata a természetben és a társadalomban
- Exponenciális egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése
- Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése
- A gyakorlati (például pénzügyi, biológiai, fizikai, demográfiai, ökológiai) problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása
- A kiválasztott modellben a probléma megoldása
- A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti probléma szövegébe visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az ésszerűségi szempontokat figyelembe véve

Fogalmak

Nincsenek új fogalmak.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Tanulói kiselőadás az exponenciálisan változó folyamatokról a természetben és a társadalomban
- Adatgyűjtés különböző forrásokból származó, exponenciális vagy közelítőleg annak tekinthető változókra csoportmunkában
- Gyakorlati, időben exponenciálisnak tekinthető változást mutató grafikonokra exponenciális függvény illesztése digitális eszköz segítségével, és az illesztett függvény paramétereinek értelmezése

Témakör: Sorozatok**Emelt óraszám: 32 óra****Alap óraszám: 28 óra**

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és alkalmazza a logaritmus fogalmát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- számtani és mértani sorozatokat adott szabály alapján felír, folytat;
- a számtani/mértani sorozat n -edik tagját felírja az első tag és a különbség (differencia)/hányados (kvóciens) ismeretében;
- a számtani/mértani sorozatok első n tagjának összegét kiszámolja;
- ismeri és alkalmazza a százalékalap, -érték, -láb, -pont fogalmát;
- mértani sorozatokra vonatkozó ismereteit használja gazdasági, pénzügyi, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A számsorozat fogalmának ismerete
- Számsorozat megadása képlettel, rekurzióval
- Számtani és mértani sorozatok felírása, folytatása adott szabály szerint
- Számtani sorozat, az n -edik tag, az első n tag összege
- Mértani sorozat, az n -edik tag, az első n tag összege
- A számtani és a mértani sorozat első n tagjának összegére vonatkozó képlet bizonyítása
- Számtani és mértani sorozatokra vonatkozó ismeretek alkalmazása gazdasági, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában
- Megtakarítási és kamatozási formák, ezek összehasonlítása
- Egyszerű kamat, kamatos kamat, gyűjtőjáradék és törlesztőrészlet számítása
- Megtakarítási, befektetési és hitelfelvételi lehetőségekkel és azok kockázati tényezőivel kapcsolatos feladatok megoldása

Fogalmak

számsorozat, tőke, kamatláb, kamat, futamidő, gyűjtőjáradék, törlesztőrészlet

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Tanulói kiselőadás tartása nevezetes sorozatokról, például Fibonacci-sorozat
- Az első 100 pozitív természetes szám összegének meghatározása a „kis” Gauss módszerével
- A sakktáblára elhelyezett, mezőről mezőre kétszeres számú búzaszemek kérdésének bemutatása
- Valódi pénzügyi termékek kamatozási és egyéb feltételeinek összehasonlítása csoportmunkában internetes adatgyűjtés segítségével

Témakör: Trigonometria

Emelt óraszám: 34 óra

Alap óraszám: 24 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és alkalmazza a szinusz- és a koszinusztételt.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri hegyesszögek szögfüggvényeinek definícióját a derékszögű háromszögben;
- ismeri tompaszögek szögfüggvényeinek származtatását a hegyesszögek szögfüggvényei alapján;
- ismeri a hegyes- és tompaszögek szögfüggvényeinek összefüggéseit;
- alkalmazza a szögfüggvényeket egyszerű geometriai számítási feladatokban;
- a szögfüggvény értékének ismeretében meghatározza a szöget;
- kiszámítja háromszögek területét;
- ismeri és alkalmazza speciális négyszögek tulajdonságait, területüket kiszámítja;
- átdarabolással kiszámítja sokszögek területét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hegyesszög szinusza, koszinusza, tangense
- Számítások derékszögű háromszögekben szögfüggvények segítségével gyakorlati helyzetekben
- Tompaszög szinusza, koszinusza, tangense
- Összefüggések ismerete egy adott szög különböző szögfüggvényei között: pitagoraszí összefüggés, pótszögek és mellékszögek szögfüggvényei
- Szögfüggvény értékének ismeretében a szög meghatározása számológép segítségével
- Háromszög területének kiszámítása két oldal és a közbezárt szög ismeretében
- Szinusz- és koszinusztétel ismerete és alkalmazása
- A szinusztétel bizonyítása
- Számítások négyszögekben, sokszögekben szögfüggvények segítségével
- A környezetben található tárgyak magasságának, pontok távolságának meghatározása mért adatokból számítva
- Négyszögek és szabályos sokszögek területének kiszámítása

Fogalmak

szinusz, koszinusz, tangens, szinusztétel, koszinusztétel

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Tanulói kiselőadás a trigonometrikus ismeretek hétköznapi életben, munkában való felhasználhatóságáról, például: lakberendezés, ácsmunka, GPS működése
- Az iskolában vagy annak környezetében kijelölt, tetszőleges háromszög, illetve négyszög alakú részek területének meghatározása csoportmunkában, távolságok és szögek mérése alapján

- Épület magasságának meghatározása a látószög és a távolságok mérésének segítségével csoportmunkában

Témakör: Térgeometria

Emelt óraszám: 34 óra

Alap óraszám: 30 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és alkalmazza a szinusz- és a koszinusztételt.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és feladatmegoldásban alkalmazza a térelemek kölcsönös helyzetét, távolságát és hajlásszögét;
- ismeri a mérés alapelvét, alkalmazza konkrét alap- és származtatott mennyiségek esetén;
- ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált;
- sík- és térgeometriai feladatoknál a problémának megfelelő mértékegységben adja meg válaszát;
- ismeri és alkalmazza a hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a gömb, a csonkagúla, a csonkakúp (speciális testek) tulajdonságait;
- lerajzolja a kocka, téglatest, egyenes hasáb, egyenes körhenger, egyenes gúla, forgáskúp hálóját;
- kiszámítja a speciális testek felszínét és térfogatát egyszerű esetekben;
- ismeri és alkalmazza a hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételeket;
- ismeri és alkalmazza a hasonló testek felszínének és térfogatának arányára vonatkozó tételeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Térelemek kölcsönös helyzetének, távolságának és hajlásszögének ismerete, alkalmazása feladatmegoldásban
- A terület, térfogat, űrtartalom mértékegységeinek és ezek átváltási szabályainak ismerete
- Sűrűség mértékegységei közötti átváltás ismerete
- Sík- és térgeometriai feladatoknál a válasz megadása a problémának megfelelő mértékegységben
- A hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a gömb, a csonkagúla, a csonkakúp (speciális testek) tulajdonságainak ismerete és alkalmazása a hétköznapi életben előforduló testekkel kapcsolatban
- A kocka, a téglatest, az egyenes hasáb, az egyenes körhenger, az egyenes gúla és a forgáskúp hálójának lerajzolása konkrét esetekben
- A mindennapi életben előforduló hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp alakú tárgyak felszínének és térfogatának meghatározása méréssel és számítással

- Síkidomok forgatásával keletkező egyszerű, a mindennapi életben is előforduló testek felszínének és térfogatának kiszámítása
- A hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása
- A hasonló testek felszínének és térfogatának arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása

Fogalmak

kocka, téglatest, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csomakgúla, csomakakúp, egyenes test, forgástest, n-oldalú szabályos gúla, tetraéder, alaplap, oldallap, alapél, oldalél, alkotó, palást, testmagasság, test hálaja

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Hétköznapi tárgyak (üdítősdoboz, vizesflakon, tejföldsdoboz stb.) térfogatának megállapítása méréssel, a kapott eredmény összehasonlítása a tárgyon szereplő értékkel
- A Louvre bejárataként épített üvegpíramis földfelszín feletti térfogatának és az üvegfelület felszínének meghatározása (szükséges adatok gyűjtése az internetről)
- Annak becslése csoportmunkában, hogy a teret milyen arányban tudjuk kitölteni egybevágó érintkező gömbökkel különböző elrendezések esetén
- Különböző méretű, megközelítőleg gömb alakú gyümölcsök térfogatának és felszínének becslése, a becslés ellenőrzése méréssel
- A Föld felszínének és térfogatának közelítése földgömbmodellen méréssel és számolással, majd a kapott értékek összevetése a hivatalos adatokkal
- Projektmunka a gömbről: hogyan jelenik meg a gömb a mindennapi életben, a többi tantárgyban és a matematikában; a gömbi geometria alapjai

Témakör: Koordinátageometria

Emelt óraszám: 28 óra

Alap óraszám: 24 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a vektorokkal kapcsolatos alapvető fogalmakat;
- ismer és alkalmaz egyszerű vektorműveleteket;
- alkalmazza a vektorokat feladatok megoldásában;
- megad pontot és vektort koordinátaival a derékszögű koordináta-rendszerben;
- koordináta-rendszerben ábrázol adott feltételeknek megfelelő pontthalmazokat;
- koordináták alapján számításokat végez szakaszokkal, vektorokkal;
- ismeri és alkalmazza az egyenes egyenletét;

- egyenesek egyenletéből következtet az egyenesek kölcsönös helyzetére;
- kiszámítja egyenesek metszéspontjainak koordinátáit az egyenesek egyenletének ismeretében;
- megadja és alkalmazza a kör egyenletét a kör sugarának és a középpont koordinátáinak ismeretében;
- felismeri a matematika különböző területei közötti kapcsolatot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor fogalmak ismerete, alkalmazása
- A vektorok összeadása, kivonása, szorzása valós számmal, műveletek ismerete és alkalmazása
- Vektorok alkalmazása feladatok megoldásában
- Pont és vektor megadása koordinátákkal a derékszögű koordináta-rendszerben
- Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok ábrázolása koordináta-rendszerben
- Két pont távolságának, vektor abszolút értékének meghatározása koordináták alapján
- Vektorok összegének, különbségének, számszorosának koordinátái
- Szakaszfelezőpont koordinátáinak meghatározása a végpontok koordinátái alapján
- Egyenes egyenlete $y = mx + b$ vagy $x = c$ alakban
- Egyenes meredekségének fogalma; egyenesek merőlegességének és párhuzamosságának megállapítása a meredekségek alapján
- Az egyenesek egyenletének ismeretében egyenesek metszéspontjának koordinátái
- A kör egyenletének megadása és alkalmazása a kör sugarának és a középpont koordinátáinak ismeretében

Fogalmak

vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor, vektorok összege, vektorok különbsége, vektor számszorosa, vektor koordinátái, alakzat egyenlete, egyenes egyenlete, kör egyenlete

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- „Torpedójáték” koordináta-rendszerben
- Helymeghatározás térképen a szélességi és hosszúsági adatok segítségével
- Ház/lakás alaprajzának elkészítése koordináta-rendszerben, az eredeti adatok alapján
- Játék helyvektorokkal dinamikus geometriai szoftver használatával
- Gondolattérkép készítése a koordinátageometria kapcsolatainak bemutatására csoportos vagy egyéni munkaformában
- „Oroszlánfogás”: lineáris egyenlőtlenségrendszer megoldása grafikusan, digitális eszköz segítségével
- „Célba lövés”: játék körökkel a koordináta-rendszerben

Témakör: Leíró statisztika

Emelt óraszám: 26 óra

Alap óraszám: 22 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- adott cél érdekében tudatos adatgyűjtést és rendszerezést végez;
- hagyományos és digitális forrásból származó adatsokaság alapvető statisztikai jellemzőit meghatározza, értelmezi és értékeli;
- ismeri és alkalmazza a sodrófa (box-plot) diagramot adathalmazok jellemzésére, összehasonlítására;
- felismer grafikus manipulációkat diagramok esetén.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A reprezentatív minta fogalmának szemléletes ismerete
- Hétköznapi, társadalmi problémákhoz kapcsolódó statisztikai adatok tervszerű gyűjtése
- Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése kvartilisekkel, középértékekkel és szóródási mutatókkal
- Sodrófa (box-plot) diagram készítése, alkalmazása
- A kapott adatok értelmezése, értékelése, statisztikai következtetések
- Nagy adathalmazok kezelése táblázatkezelő programmal
- Grafikus és szöveges statisztikai manipulációk felismerése

Fogalmak

reprezentatív minta, sodrófa (box-plot) diagram, minimum, maximum, kiugró adat, kvartilisek, terjedelem, szórás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Példák reprezentatív és nem reprezentatív mintavételre
- Szavazások szimulálása és különböző szavazatértékelő rendszerek vizsgálata iskolai körülmények között
- A Simpson-paradoxon bemutatása példákon
- Az interneten található, megbízható forrásból (pl. KSH honlapja) származó statisztikák értelmezése, elemzése, lehetséges következtetések megfogalmazása
- Különböző forrásokból származó adathalmazok statisztikai elemzése, értékelése, ezekből valamilyen adott szempont alapján manipulatív és nem manipulatív diagram készítése

Témakör: Valószínűség-számítás

Emelt óraszám: 30 óra

Alap óraszám: 26 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- konkrét valószínűségi kísérletek esetében az esemény, eseménytér, elemi esemény, relatív gyakoriság, valószínűség, egymást kizáró események, független események fogalmát megkülönbözteti és alkalmazza;
- ismeri és alkalmazza a klasszikus valószínűségi modellt és a Laplace-képletet;
- ismeri és egyszerű esetekben alkalmazza a valószínűség geometriai modelljét;
- meghatározza a valószínűséget visszatevéses, illetve visszatevés nélküli mintavétel esetén.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

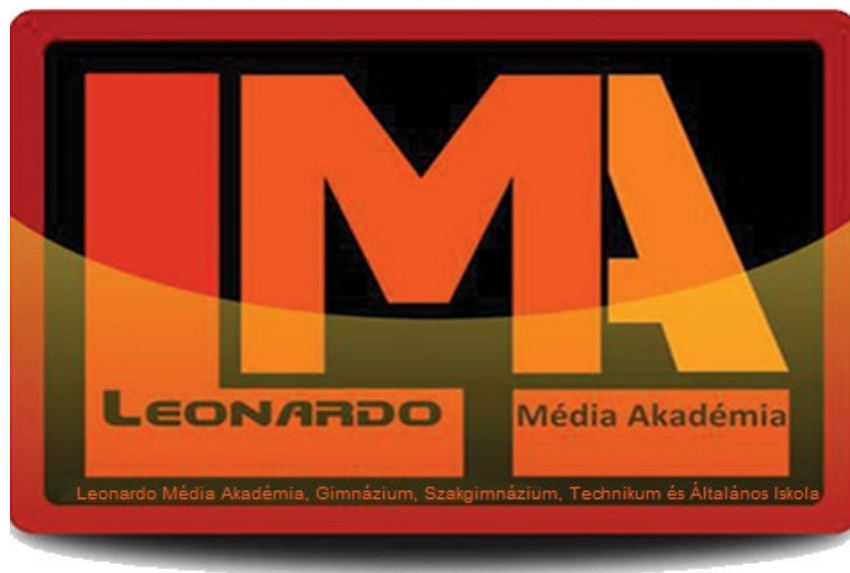
- Példák ismerete események összegére, szorzatára, komplementer eseményre, egymást kizáró eseményekre
- Elemi események fogalmának ismerete, alkalmazása események előállítására
- Példák ismerete független és nem független eseményekre
- A klasszikus valószínűségi modell és a Laplace-képlet ismerete, alkalmazása
- A geometriai valószínűség fogalmának ismerete és alkalmazása
- Valószínűségek meghatározása visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel esetén
- A várható érték ismerete és meghatározása konkrét feladatokban, játékokban
- Pénzügyi fogalmakkal kapcsolatos valószínűségi ismeretek (például biztosítás, befektetések kockázata, árfolyamkockázat)

Fogalmak

események összege, események szorzata, esemény komplementere, egymást kizáró események, független események, geometriai valószínűség, visszatevéses mintavétel, visszatevés nélküli mintavétel, várható érték

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Konkrét valószínűségi kísérletek végrehajtása vagy dinamikus szoftver segítségével történő szimulálása (pl. szabályos dobókockákkal, pénzérmével dobálás); a kapott gyakoriságok és relatív gyakoriságok táblázatba foglalása; becslés az egyes kimenetekre, illetve összetett események valószínűségére csoportmunkában
- Példák keresése független és nem független, illetve egymást kizáró eseményekre csoportmunkában
- Orvosi tesztek eredményének esélyelemzése fagráf segítségével
- Egyszerű valószínűségi játékokhoz kapcsolódóan a várható nyeremény és az igazságosság fogalmának kialakítása
- Konkrét bank konkrét befektetési portfóliójának értelmezése, elemzése
- Néhány konkrét biztosítási ajánlat értelmezése, elemzése

HELYI TANTERV

IRODALOM

9. évfolyam

A középiskolai képzés első szakaszának kiemelt cél- és feladatrendszere:

- A tanulás tanulása. Egy új tanulási szakaszt kezdenek el a diákok, nagyobb, bonyolultabb tananyagokkal találkoznak. Meg kell tanulniuk a lényeget kiemelni, vázlatot írni, gondolataikat írásban és szóban is pontosan és szándékaik szerint árnyaltan, adekvátan kifejezni.
- A diákok szövegértésének folyamatos fejlesztése. A biztos szövegértés nemcsak a magyar nyelv és irodalom, de valamennyi tantárgy értő és eredményes tanulását segíti, feltétele a gondolkodás és a beszéd fejlesztésének is.
- A szövegértés és -alkotás tanulásának feltétele a biztos anyanyelvi (grammatikai, stilisztikai) ismeret, a kommunikációelmélet alapvető fogalmainak elsajátítása, hiszen csak így tudják a tanulók felismerni az adott kommunikációs helyzetet.
- Az érvelési képesség és a beszédkészség folyamatos fejlesztése.
- A tanulók személyiségfejlesztésének feltétele, hogy rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel ahhoz, hogy kérdéseket tudjanak megfogalmazni, az irodalmi szereplők, konfliktusok és saját élethelyzeteik között felfedezzék a párhuzamokat, kialakuljon elvonatkoztató képességük, s igényük és képességük arra, hogy kifejezzék saját véleményüket.
- Ez a két évfolyam a diákok számára a tájékozódás, saját tehetségük és érdeklődési körük felfedezésének kora, ezért elengedhetetlen, hogy sokféle ismerettel és ismerethordozóval találkozzanak.
- Tudásuk megszerzésében és bővítésében a hagyományos információhordozókon kívül egyre erőteljesebb szerepet kapnak a digitális eszközök. Cél ezek észszerű, gondolkodásukat segítő, etikus használatának elsajátítása.
- A képzésnek ebben a szakaszában már rendszerezett nyelvtani és irodalmi (irodalomtörténeti, -elméleti, és műfaji) ismeretek elsajátítása elvárt eredmény, hiszen a képzési szakasz második felében csak így lesznek képesek a tanulók az irodalomtörténeti ismereteiket rendszerezni, így sajátítják el a nyelvészet és az irodalomtudomány – korosztályuknak megfelelő szintű – szaknyelvét, s így tudnak az érettségi dolgozatban is elvárt szintű, nyelvezetű esszét, érvelést, műfajnak megfelelő gyakorlati szöveget alkotni.

A magyar nyelv és irodalom nem pusztán tantárgy a középiskolában, hanem kulcsszerepet tölt be a tanulók identitásának kialakításában, megismerteti velük saját kultúrájukat, nemzeti önazonosságukat, fejleszti érzékenységüket. A tanulókat segíti abban, hogy a kommunikációs célnak megfelelően fejezzék ki magukat. Fejlődjék érvelési kultúrájuk, könnyebben beilleszkedjenek környezetükbe, és ismerjék fel saját tehetségüket.

A 9. ÉVFOLYAM TANANYAG TARTALMA:

Irodalom	
TÖRZSANYAG (óraszám 80%-a)	AJÁNLOTT ALKOTÓK, MŰVEK
I. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	
A) Az irodalom és hatása	
Karinthy Frigyes: A cirkusz	Örkény István: Ballada a költészet hatalmáról II. János Pál pápa levele a művészeknek (részletek)
B) Szerzők, művek párbeszéde	
Aiszóposz: A tücsök és a hangya Hajnóczy Péter: A hangya és a tücsök Romhányi József: Tücsökadal	
C) Népszerű irodalom. Az irodalom határterületei	
Arthur Conan Doyle: Sherlock Holmes-történetek (részletek)	Irodalom és film Agatha Christie: Tíz kicsi néger
D) Műnemi-műfaji rendszer	
II. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	
A) Az ősi magyar hitvilág	
Hoppál Mihály: Sámánok. Lelkek és jelképek (részletek)	Diószegi Vilmos: Az ősi magyarok hitvilága (Világfa) Anonymus: Gesta Hungarorum (ford.: Pais Dezső) (részletek) Jankovics Marcell: Az égig érő fa (részlet)
Irodalom és mozgókép: Jankovics Marcell: Ének a csodaszarvasról (részlet)	
B) A görög mitológia	
A világ születése; istenek születése és harca; istenek nemzedékei, világkorszakok; az ember teremtése Az olimposzi istenek	További görög mítoszok: Hésziodosz: Istenek születése (részletek) Hésziodosz: Munkák és napok (részletek)

A görög mitológia híres történetei (Hermész, Dionüszosz, Héraklész tettei, Daidalosz és Ikarosz, Thészeusz és Ariadné, a Minótauros)	A görög mitológia motívumainak, alakjainak megjelenése későbbi korok irodalmában
C) Egyéb teremtmésmítosz	
Babiloni teremtmésmítosz (részlet)	
III. A görög irodalom	
A) Az epika születése	
Homérosz: Íliász vagy Odüsszeia (részletek)	
B) A görög líra, az időmértékes verselés	
Alkaios: Az állam hajója	Szemelvények az antik görög lírából
Alkaios: Bordal	
Szapphó: Aphroditéhez	
Szapphó: Édesanyám! Nem perdül a rokka	
Anakreón: Töredék a halálról	
Anakreón: Gyűlölöm	
C) A görög dráma	
Színház- és drámatörténet:	Szophoklész: Oidipusz király
Szophoklész: Antigoné	Arisztophanész: Lüsizisztraté
IV. A római irodalom	
A) A polgárháborúk kora	
Catullus: Gyűlölök és szeretek	Catullus: Éljünk, Lesbia
B) Augustus kora	
Vergilius: Aeneis (Első ének, 1-7.sor)	Vergilius: IV. ecloga
Vergilius: IX. ecloga	Horatius: Leuconoénak
Horatius: Thaliarchushoz	Horatius: Licinius Murenához
Ovidius: Átváltozások	
Pygmalion	
V. A Biblia mint kulturális kód	
A) Az Ószövetség (részletek)	
a) Történeti könyvek	
Mózes első könyvéből részletek:	Szemelvények az Ószövetségből Az Ószövetség motívumainak megjelenése későbbi korok irodalmi alkotásaiban
• Teremtéstörténet	
• József	
Mózes második könyvéből részletek:	
• Kivonulás Egyiptomból (részletek), a Tízparancsolat	
b) Tanító könyvek	

• Zsoltárok könyve (23., 42.)	
	Az Ószövetség és a film Ridley Scott: Exodus vagy Roger Young: Mózes (vagy más Ószövetség-feldolgozás)
	Az Ószövetség és a képzőművészet (pl.: Michelangelo Buonarroti, Pieter Bruegel, William Blake, Modigliani képei)
B) Újszövetség (részletek)	
a) Az „örömhír”	
Máté evangéliumából részletek:	Szemelvények az Újszövetségből
• Jézus Krisztus születése, megkeresztelése • Jézus Krisztus tanításai: Hegyi beszéd, A magvető példázata	Az Újszövetség motívumainak megjelenése későbbi korok irodalmi alkotásaiban Karinthy: Barabbás
• Passió-történet • Jézus feltámadása	Az Újszövetség és a film
Lukács evangéliumából (részletek):	Franco Zeffirelli: A Názáreti Jézus vagy Catharine Hardwicke: A születés (vagy más Újszövetség-feldolgozás)
• Az irgalmas szamaritánus • A tékozló fiú	Az Újszövetség és a képzőművészet
Pál apostol Szeretethimnusza	(pl.: M.S. mester, Michelangelo Buonarroti, Tintoretto, Albrecht Dürer, Caravaggio, Munkácsy Mihály)
VI. A középkor irodalma	
A) Egyházi irodalom	
a) Epika:	Umberto Eco: A rózsza neve
Szent Ágoston: Vallomások (részlet)	Szent Erzsébet legendája (részlet)
	Szent Margit legendája (részlet)
Halotti beszéd és könyörgés	Szent Gellért püspök legendája (részlet)
b) Líra	Tommaso da Celano: Ének az utolsó ítéletről
Jacopone da Todi: Himnusz a fájdalmas anyáról	
Ómagyar Mária-siralom	
B) Lovagi és udvari irodalom	
a) Epika	
Anonymus: Gesta Hungarorum (részlet)	Kálti Márk: Képes krónika (részlet)
	Irodalom és film
	Terry Jones és Terry Gilliam: Gyalog galopp
b) Líra	

Walter von der Vogelweide: A hársfaágak csendes árnyán	Walter von der Vogelweide: Ó, jaj, hogy eltűnt minden
C) Dante Alighieri: Isteni színjáték – Pokol (részletek)	Irodalom és képzőművészet Dante: Pokol Gustave Doré illusztrációi, Auguste Rodin munkái
D) A középkor világi irodalma	
vágánsköltészet Carmina Burana (részlet)	Irodalom és zene Carl Orff: Carmina Burana
François Villon: A nagy testamentum (részletek)	Irodalom és színház Szakácsi Sándor – Őze Áron: A cella
VII. A reneszánsz irodalma	
A) A humanista irodalom	
a) Líra	Petrarca: Daloskönyv (részletek)
Petrarca: Pó, földi kérgem	Janus Pannonius: Galeotto Marzióhoz
Portré: Janus Pannonius	Janus Pannonius: Búcsú Váradtól
Janus Pannonius: Pannónia dicsérete	Janus Pannonius: Mars istenhez békességért
Janus Pannonius: Egy dunántúli mandulafáról	Janus Pannonius: A saját lelkéhez
b) Epika	
Boccaccio: Dekameron, Első nap 3. novella	Boccaccio: Dekameron (részletek)

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK

Homérosz: Odüsszeia (részletek)
Szophoklész: Antigoné
Biblia (részletek az Ószövetségből és az Újszövetségből).
Dante Alighieri: Isteni színjáték – Pokol (részletek)
François Villon: A nagy testamentum (részletek)
Boccaccio: Dekameron, Első nap 3. novella

MEMORITEREK

Homérosz: Odüsszeia (részlet)
Anakreón: Gyűlölöm azt...
Catullus: Gyűlölök és szeretek
Halotti beszéd és könyörgés (részlet)
Ómagyar Mária-siralom (részlet)
Janus Pannonius: Pannónia dicsérete

A 9. évfolyamon az irodalom tantárgy óraszámja heti 2, évi 72 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
MAGYAR IRODALOM	
I. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	5
A) A művészet fogalma, művészeti ágak. Művészet és irodalom. Az irodalom születése, hatása. Az irodalmi kommunikáció	1
B) Szerzők, művek párbeszéde – a művészet	1
C) Népszerű irodalom. Az irodalom határterületei	1
D) Műnemi-műfaji rendszer	2
II. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	8
A) <i>Az ősi magyar hitvilág</i>	3
B) <i>A görög mitológia</i>	4

<i>C) Egyéb teremtmésmítosz - Babiloni teremtmésmítosz</i>	<i>1</i>
III. A görög irodalom	13
<i>A) Az epika születése</i>	<i>6</i>
<i>B) A görög líra, az időmértékes verselés</i>	<i>3</i>
<i>C) A görög dráma</i>	<i>4</i>
IV. A római irodalom	5
V. A Biblia mint kulturális kód	12
<i>A) Az Ószövetség</i>	<i>5</i>
<i>B) Újszövetség</i>	<i>7</i>
VI. A középkor irodalma	12
<i>A) Egyházi irodalom</i>	<i>3</i>
<i>B) Lovagi és udvari irodalom</i>	<i>3</i>
<i>C) Dante Alighieri: Isteni színjáték – Pokol (részletek)</i>	<i>3</i>
<i>D) A középkor világi irodalma</i>	<i>3</i>
VII. A reneszánsz irodalma	16
<i>A) A humanista irodalom</i>	<i>4</i>
Szabadon felhasználható	13
Irodalom óraszám	72

IRODALOM

TÉMAKÖR: I. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Változatos lírai, kisprózai alkotások, szövegrészletek olvasása, közös értelmezése
- Szerző, előadó, terjesztő és befogadó változó viszonyrendszere: a művészetben való részvétel lehetőségei
- Nyelv és nyelviség az irodalomban: a képi és a hangzó nyelv, szóképek és retorikai alakzatok a hétköznapi és az irodalmi kommunikációban

FOGALMAK

művészet, szépirodalom, szórakoztató irodalom, irodalmi kommunikáció; szerző, alkotó, terjesztő, másoló, előadó, befogadó; befogadás, értelmezés, műnem, epika, líra, dráma, műfaj, monda, elbeszélés, regény, elbeszélő költemény, dal, himnusz, óda, elégia, metafora, hasonlat, költői megformáltság, történet, elbeszélés, lírai én, narrátor, beszélő, dialógus, monológ

TÉMAKÖR: II. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS CÉLOK

- A mítoszok kulturális jelentőségének megértése
- Hősök és archetípusok a kortárs kultúrában, pl. populáris filmen, videojátékban vagy képregényben
- Mítosz- és hőstípusok megkülönböztetése, felismerése. Mítoszok, mondák és népmesék
- Az archaikus, mitikus világkép és a kortárs világkép viszonyának mérlegelése
- Az alapvető emberi magatartásformák felismerése és azonosítása a mitológiai történetekben és eposzokban
- A vándormotívumok felismerése pl. vízözön, örök élet utáni vágy
- Irodalmi alapformák, műfajok és motívumok megismerése
- A történetmesélés formáinak elemzése, az elbeszélői nézőpontok és a narratív struktúra szerepének felismerése
- A görög kultúra máig tartó hatásának felismerése: pl. archetipikus helyzetek, mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás; mai magyar szókincs.

FOGALMAK

szóbeliség, írásbeliség, sámánizmus, regös, mágus, jokulátor, táltos, világfa, antikvitás, mítosz, mitológia eredetmítosz, archaikus világ, archetípus

TÉMAKÖR: III. A görög irodalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: 13 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Ismerkedés az ókori görög mitológiai történetekkel a törzsanyagban megjelöltek alapján
- Részleteket megismerése meg a homéroszi eposzokból
- Szemelvények megismerése a görög lírából (pl. Anakreón, Szapphó, Alkaios, Szimónidész) és prózaepikából (Aiszóposz fabuláiból).
- A szerzőkhöz, illetve hőökhöz kapcsolódó toposzok megismerése
- Irodalmi alapprofán, történetek és motívumok hatásának, továbbélésének bemutatása többféle értelmezésben az irodalomban, képzőművészetben, filmben,
- Az ókori görög színház és dráma jellemzőinek, valamint a színház- és drámatörténetre gyakorolt hatásának megismerése
- A műelemző képesség fejlesztése, a hőöök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése
- Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése
- Drámai helyzetek és dramaturgiai eszközök megértése drámajátékon keresztül, részvétel drámai jelenet kidolgozásában és előadásában
- A tragikum és a komikum műfajformáló minőségének megértése
- Lehetőség szerint e szerzők valamely művéből készült kortárs színházi előadás megtekintése, a színházi előadás élményének megbeszélése, feldolgozása
- Különböző magatartásformák, konfliktusok, értékek és hibák (harmónia, mértéktartás,) felismerése; ezek elemzésével, értékelésével erkölcsi érzék fejlesztése.

FOGALMAK

eposz, eposzi konvenciók: propozíció, invokáció, enumeráció, in medias res, deus ex machina, hexameter; dal, elégia, epigramma, himnusz, időmértékes verselés fogalmai, toposz, tragédia, komédia, dialógus, monológ, hármas egység, akció, dikció, drámai szerkezet, expozíció, konfliktus, tetőpont, megoldás, kar, katarzis

TÉMAKÖR: IV. A római irodalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Szemelvények megismerése a római lírából és epikából, Horatius és Vergilius művek, továbbá Catullus, Ovidius, Phaedrus művek vagy részletek.
- A római irodalom műfajainak, témáinak, motívumainak hatása, továbbélése
- Emberi magatartásformák azonosítása, értékelése a művek, illetve a szerzők portréi alapján; a horatiusi életelvek érvényességének vizsgálata;
- Irodalmi műfajok, versformák megismerése;
- A görög és római kultúra viszonyának értelmezése;
- A római kultúra máig tartó hatásának felismerése (mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás);

FOGALMAK

imitáció, dal, óda, elégia ekloga, episztola, strófaszerkezet, horátiusi alapelvek, ars poetica

TÉMAKÖR: V. A Biblia mint kulturális kód

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A Biblia felépítésének tanulmányozása, a szöveghagyomány jellemzőinek és jelentőségének megértése
- Szemelvények olvasása az Ó- és Újszövetségből: alapvető történetek, motívumok és műfajok megismerése
- Háttérismeretek a Bibliához mint az európai kultúra korokon és világnézeten átívelő, alapvető kódjához
- Kitekintés a bibliai történetek későbbi megjelenéseire az irodalomban és más művészeti ágakban
- A bibliai hagyomány meghatározó jellege a szóbeli és írásos kultúrában: szókincsben, szólásokban, témákban, motívumokban
- A Bibliához kapcsolódó ünnepek, hagyományok eredete, tartalma
- A Biblia hatástörténetét feltáró és megértető, önálló és csoportos kutatási és projektfeladatok

FOGALMAK

Biblia, Ószövetség, Újszövetség, Héber Biblia, zsidó vallás, kánon, kanonizáció, teremtetéstörténet, pusztulástörténet, Tóra, Genesis, Exodus, zsoltár, próféta, kereszténység, evangélium, szinoptikusok, napkeleti bölcsek, apostol, példabeszéd, passió, kálvária, apokalipszis

TÉMAKÖR: VI. A középkor irodalma

JAVASOLT ÓRASZÁM:12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése
- A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében
- Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása
- A korstílus fogalmának bevezetése; az irodalom és a társzművészetek kapcsolata
- A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismételése
- Szövegrészlet elemzése a középkor irodalmából az alábbi műfajok közül: vallomás, lovagi epika, legenda, himnusz
- A középkori irodalom jellegének megismerése az ókeresztény és középkori szakaszban
- A vallásos és világi irodalom együttthatásának megismerése
- Az egyház irodalomra gyakorolt hatásának megértése
- A kéziratos kor írási és olvasási szokásainak megismerése
- Az antikvitás középkorra tett hatásának felismerése (pl. Vergilius-Dante)
- Dante és Villon életműve jelentőségének megértése

FOGALMAK

középkor, korstílus, művelődéstörténet, romanika, gótika, patrisztika, skolasztika, katedrális, vallomás, legenda, rím, egyházi kultúra, lovagi kultúra, trubadúr, moralitás, vágáns költészet, nyelvemlék, szövegemlék, gesta, krónika, intelem, kódex, prédikáció, Pokol, Purgatórium, Paradicsom, emberiségköltemény, allegória, szimbólum, tercina, balladaforma, rondó, rím, oktáva, testamentum, haláltánc, oximoron

TÉMAKÖR: VII. A reneszánsz irodalma

JAVASOLT ÖSSZÓRASZÁM: 16 óra – ebből 9.-es 4 óra

A, A humanista irodalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése
- A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében
- Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti háttérének, sajátosságainak tanulmányozása
- A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata
- A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismételése
- Petrarca-szonett megismerése
- a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése Janus Pannonius műveinek olvasásával és értelmezésével

FOGALMAK

reneszánsz, humanizmus, reformáció, szonett, novella, novellafüzér, anekdota, búcsúvers

10. évfolyam

A 10. ÉVFOLYAM TANANYAG TARTALMA:

Irodalom	
TÖRZSANYAG (óraszám 80%-a)	AJÁNLOTT ALKOTÓK, MŰVEK
VIII. A reneszánsz irodalma	
B) A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése	Irodalom és film Eric Till: Luther (részlet)
a) Bibliafordítások Károli Gáspár Szent Biblia fordítása (részlet)	Reményik Sándor: A fordító Sylvester János: Újtestamentum fordítása (ajánló vers)
b) Zsoltárfordítások Szenczi Molnár Albert: 42. zsoltár	
c) Heltai Gáspár: Száz fabula (részletek)	Irodalom és film Richly Zsolt: Heltai Gáspár mesél (rajzfilmek) (részlet)
C) A reformáció világi irodalma	
a) Históriai énekek Tinódi Lantos Sebestyén: Eger vár viadaljáról (részlet)	Szemelvények a magyar reformáció irodalmából
b) Széphistóriák Gyergyai (Gergei) Albert: História egy Árgirus nevű királyfőről és egy tündér szűz leányról (részletek)	
	A regény születése Miguel Cervantes Saavedra: Don Quijote (részletek)
D) Líra a reformáció korában	
a) Portré: Balassi Bálint	
Balassi Bálint: Egy katonaének	További Balassi-versek További Shakespeare-sonettek
Balassi Bálint: Borivóknak való	
Balassi Bálint: Adj már csendességet...	
Balassi Bálint: Hogy Júliára találá	
b) William Shakespeare: LXXV. sonett	
E) Színház- és drámatörténet: dráma a reformáció korában	

<i>William Shakespeare:</i> Romeo és Júlia vagy Hamlet, dán királyfi	Irodalom és film Franco Zeffirelli: Romeo és Júlia (vagy más feldolgozás)
Irodalom és film Franco Zeffirelli: Hamlet (vagy más feldolgozás)	
IX. A barokk és a rokokó irodalma	
A) Epika	
a) Vitairatok, vallásos értekezések – a katolikus megújulás Pázmány Péter: Alvinczi Péter uramhoz írt öt szép levél (részlet)	
b) Portré: Zrínyi Miklós és a barokk eposz Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem (részletek)	
c) Levél	
Mikes Kelemen: Törökországi levelek (1., 37., 112.)	Mikes Kelemen: Törökországi levelek (részletek)
d) Tudományos élet Apáczai Csere János: Magyar Encyclopaedia (részlet)	Apáczai Csere János: Az iskolák felette szükséges voltáról (részlet)
B) A kuruc kor lírája: művek, műfajok	
Rákóczi-nóta	
Őszi harmat után	
X. A felvilágosodás irodalma	
A) Az európai felvilágosodás	
a) Epika	
Jonathan Swift: Gulliver utazásai (részletek)	Montesquieu: Perzsa levelek (részlet)
Voltaire: Candide (részletek)	Jean-Jacques Rousseau: Értekezés az emberi egyenlőtlenség eredetéről és alapjairól (részlet) Jean-Jacques Rousseau: Emil (részlet) Johann Wolfgang von Goethe: Az ifjú Werther szenvedései (részlet) Georg Wilhelm Friedrich Herder: Esmék az emberiség történetének filozófiájáról és más írások (részlet)
b) Színház- és drámatörténet	
A francia klasszicista dráma	

Irodalom és színház Molière: A fősvény vagy Tartuffe	Irodalom és színház Jean Racine: Phaedra (részlet) Pierre Corneille: Cid (részlet) Nicolas Boileau-Despréaux: Ars poetica (részlet)
Johann Wolfgang von Goethe: Faust I. (részletek)	Irodalom és színház A német későklasszicista, koraromantikus dráma Friedrich Schiller: Tell Vilmos vagy más Schiller-dráma
c) Líra	
Robert Burns: John Anderson	William Blake: A tigris
Robert Burns: Falusi randevú	William Blake: A bárány
	Johann Wolfgang von Goethe: A vándor éji dala Johann Wolfgang von Goethe: A Tündérkirály
B) A felvilágosodás korának magyar irodalma: rokokó, klasszicizmus és szentimentalizmus	
a) Epika	
Csokonai Vitéz Mihály: Dorottya vagyis a dámák diadalma a fárságon (részletek)	Bessenyei György: Egy tudós társaság iránt való jámbor szándék (részlet) Kármán József: Fanni hagyományai (részletek) Kármán József: A nemzet csinosodása (részlet) Kazinczy Ferenc: Fogságom naplója (részletek)
b) Líra	
Kazinczy Ferenc: Tövisék és virágok (részletek)	Csokonai Vitéz Mihály: Szegény Zsuzsi a táborozáskor
Portré: Csokonai Vitéz Mihály	Csokonai Vitéz Mihály: Az én poézisom természete
	Csokonai Vitéz Mihály: A feredés
Csokonai Vitéz Mihály: Az estve	Csokonai Vitéz Mihály: Az anákreoni versek
Csokonai Vitéz Mihály: A boldogság	Csokonai Vitéz Mihály: Jövendölés az első oskoláról a Somogyban
Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem	Csokonai Vitéz Mihály: A tihanyi Ekhóhoz Csokonai Vitéz Mihály: A vidám természetű poéta
Csokonai Vitéz Mihály: Szerlemdal a csikóbőrös kulacshoz	
Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez	
Csokonai Vitéz Mihály: A Magánosságához	
C) Klasszicizmus és kora romantika a magyar irodalomban	
a) Líra	
Portré: Berzsenyi Dániel	
Berzsenyi Dániel: Osztályrészem	Kisfaludy Sándor: Himfy szerelmei (részlet)

Berzsenyi Dániel: Levéltöredék barátjánakhoz	Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz (II.) Berzsenyi Dániel: Horác
Berzsenyi Dániel: A közelítő tél	Berzsenyi Dániel: Vitkovics Mihályhoz
Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz (I.)	Berzsenyi Dániel: Búcsúzás Kemenes-aljától
Kisfaludy Károly: Mohács (részlet)	Berzsenyi Dániel: Napóleonhoz
Portré: Kölcsey Ferenc	Kisfaludy Károly: Szülőföldem szép határa!
Kölcsey Ferenc: Himnusz	Kölcsey Ferenc: Bortal
Kölcsey Ferenc: Vanitatum vanitas	Kölcsey Ferenc: Csolnakon
Kölcsey Ferenc: Zrínyi dala	
Kölcsey Ferenc: Zrínyi második éneke	
b) Epika	
Kölcsey Ferenc: Nemzeti hagyományok (részletek)	Kölcsey Ferenc: Mohács (részlet)
Kölcsey Ferenc: Parainesis (részletek)	
c) Színház és dráma	
Katona József: Bánk bán	Irodalom és zene Erkel Ferenc: Bánk bán
	Irodalom és televízió Kisfaludy Károly: A kérők Bohák György: A kérők
XI. A romantika irodalma	
a) Az angolszász romantika	
George Byron egy szabadon választott művéből részlet	
Sir Walter Scott: Ivanhoe (részlet)	Irodalom és film Richard Thorpe: Ivanhoe
	Irodalom és film/televízió Jane Austen: Büszkeség és balítélet Joe Wright/Simon Langton: Büszkeség és balítélet vagy: más Jane Austen-regény adaptációja
Edgar Allan Poe: A Morgue utcai kettős gyilkosság	Edgar Allan Poe: A kút és az inga Edgar Allan Poe: A fekete macska Edgar Allan Poe: A holló
b) A francia romantika	
Victor Hugo: A párizsi Notre-Dame (részlet)	Irodalom és film/zene

	Jeane Delannoy: A párizsi Notre-Dame vagy Gary Trousdale- Kirk Wise: A Notre Dame-i toronyőr vagy a regény más feldolgozása
	Irodalom és film/zene Jean-Paul Chanois: Nyomorultak vagy Bille August: Nyomorultak vagy a regény más feldolgozása
c) A német romantika	
Heinrich Heine: Loreley	Heinrich Heine: A dal szárnyára veszek Heinrich Heine: Memento
d) Az orosz romantika	
Alexandr Szergejevics Puskin: Anyegin (részletek)	Alexandr Szergejevics Puskin: A pikk dáma
e) A lengyel romantika	
Adam Mickiewicz: A lengyel anyához	Adam Mickiewicz: Ősök (részlet)
XII. A magyar romantika irodalma	
A) Életművek a magyar romantika irodalmából	
a) Vörösmarty Mihály	
	Epika
	Zalán futása (Első ének, részlet)
– Líra	Magyarország címere
Szózat	Virág és pillangó
Gondolatok a könyvtárban	Liszt Ferenchez
A merengőhöz	Az élő szobor
Az emberek	Ábránd
Előszó	Fóti dal
A vén cigány	
– Drámai költemény	
Csongor és Tünde	
b) Petőfi Sándor	
– Líra	
A négyökrös szekér	Hortobágyi kocsmárosné
A bánat? egy nagy oceán	Isten csodája
A természet vadvirága	A virágnak megtiltani nem lehet
Fa leszek, ha...	Szeget szeggel

Reszket a bokor, mert...	Csokonai
Minek nevezzetek?	Megy a juhász számaron
	Szeptember végén
Egy gondolat bánt engemet	Beszél a fákkal a bús őszi szél
	Várady Antalhoz
A pusztá, télen vagy Kis-Kunság	Európa csendes, újra csendes
A XIX. század költői	Pacsirtaszót hallok megint
Fekete-piros dal	Szabadság, szerelem
– Epika	
A helység kalapácsa (részlet)	Úti levelek (részletek)
Az apostol (részlet)	
c) Jókai Mór	
– Elbeszélések	
A tengerszem tündére	A megölt ország
A huszti beteglátogatók	A debreceni kastély A magyar Faust Két menyegző
– Regények	
Az arany ember	Irodalom és film Várkonyi Zoltán: Egy magyar nábob vagy Várkonyi Zoltán: Kárpáthy Zoltán vagy Várkonyi Zoltán: Fekete gyémántok
B) Tudományos élet a romantika korában	
Erdélyi János: A magyar népdalok (részlet)	Toldy Ferenc: A magyar nemzeti irodalomtörténet a legrégibb időktől a jelenkorig rövid előadásban (részlet)
Bajza József: Dramaturgiai és logikai leckék (részlet)	Toldy Ferenc: A magyar nemzeti irodalomtörténet (részlet)

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK

William Shakespeare: Romeo és Júlia vagy Hamlet, dán királyfi
Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem (részletek)
Mikes Kelemen: Törökországi levelek (1., 37., 112.)
Molière: A fősvény vagy Tartuffe
Katona József: Bánk bán
Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde
Petőfi Sándor: A helység kalapácsa (részlet)
Jókai Mór: A huszti beteglátogatók (novella)
Jókai Mór: Az arany ember

MEMORITEREK

Balassi Bálint: Egy katonaének (részlet)
Balassi Bálint: Adj már csendességet... (részlet)
Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem (az általános iskolai memoriter felújítása)
Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez
Berzsenyi Dániel: A közelítő tél (1. versszak)
Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz (I.) (1. versszak)
Berzsenyi Dániel: Osztályrészem (1. versszak)
Kölcsy Ferenc: Himnusz (az általános iskolai memoriter felújítása)
Kölcsy Ferenc: Zrínyi második éneke (részlet)
Vörösmarty Mihály: Szózat (az általános iskolai memoriter felújítása)
Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban (részlet)
Vörösmarty Mihály: Előszó (részlet)
Petőfi Sándor: A bánat? egy nagy oceán...
Petőfi Sándor: Fa leszek, ha...
Petőfi Sándor: A XIX. század költői (részlet)

A 10. évfolyamon az irodalom tantárgy óraszama heti 3, évi 108 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

IRODALOM	
	16 (12)
VIII. A reneszánsz irodalma	
<i>B) A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése, hatása az irodalomra, a magyar nemzeti tudatra</i>	2
<i>C) A reformáció világi irodalma</i>	2
<i>D) Líra a reformáció korában</i>	4
<i>E) Dráma a reformáció korában</i>	4
IX. A barokk és a rokokó irodalma	7
<i>A) Epika</i>	5
<i>B) A kuruc kor lírája: műfajok, művek</i>	2
X. A felvilágosodás irodalma	32
<i>A) Az európai felvilágosodás</i>	<u>11</u>
<i>a) Epika</i>	6
<i>b) Dráma</i>	3
<i>c) Líra</i>	2
<i>B) A felvilágosodás korának magyar irodalma: rokokó, klasszicizmus és szentimentalizmus</i>	<u>10</u>
<i>a) Epika</i>	3
<i>b) Líra</i>	7
<i>C) Klasszicizmus és kora romantika a magyar irodalomban</i>	<u>11</u>
<i>a) Líra</i>	8
<i>b) Epika</i>	1
<i>c) Dráma</i>	2
XI. A romantika irodalma	11
<i>a) Az angolszász romantika</i>	4
<i>b) A francia romantika</i>	2
<i>c) A német romantika</i>	1
<i>d) Az orosz romantika</i>	3
<i>e) A lengyel romantika</i>	1

XII. A magyar romantika irodalma I.	29
A) Életművek a magyar romantika irodalmából I.	28
a) <i>Vörösmarty Mihály</i>	8
b) <i>Petőfi Sándor</i>	12
c) <i>Jókai Mór</i>	8
B) Irodalomtudomány a romantika korában	1
Szabadon felhasználható órák (órakeret maximum 20%-a) az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra, illetve a tanár által választott alkotók, művek tanítására évfolyamonként (10.) 17 óra	17
magyar irodalom óraszám	108

TÉMAKÖR: VII. A reneszánsz irodalma

JAVASOLT ÖSSZÓRASZÁM: 16 óra (10. évfolyamon 12)

B, A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvi kultúra születése, hatása az irodalomra, a magyar nemzeti tudatra

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

C, A reformáció világi irodalmából

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A reformáció kultúrtörténeti jelentőségének (iskolák, nyomdák, anyanyelvűség) megismerése
- A XVI. századi Magyarországon a reformáció gyors terjedése okainak (miért és hogyan) megértése
- A XVII. század elejétől megjelenő a katolikus megújulás jellemzőinek megismerése
- A magyar és európai reformációs irodalom műfaji gazdagságának, sokszínűségének megismerése

FOGALMAK

bibliafordítás, zsoltárfordítás, vitairat, vitadráma, jeremiád, fabula, dallamvers, szövegvers, mese, példázat, históriás ének, széphistória, lovagregény-paródia

D, Líra a reformáció korában

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Bevezetés a költészet olvasásába: néma és hangos olvasás, megzenésített versek befogadása, versmondás, költemények kreatív-produktív feldolgozása
- Lírai beszédhelyzetek, szerepek, alapvető műfajok (dal, epigramma, óda, elégia)
- Líra és metrika, líra és zeneiség: az ütemhangsúlyos verselés alapjai
- Népköltészet, közköltészet és műköltészet a régi és klasszikus magyar irodalomban
- A szonett formai változása Shakespeare-nél
- A törzsanyagban megnevezett költemények részletesebb értelmezése a korábban megismert stilisztikai-poétikai fogalmak segítségével.

FOGALMAK

Balassi-strófa, Balassa-kódex, hárompilléres versszerkezet, katonaének, szonett

E, Színház- és drámatörténet: dráma a reformáció korában

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az angol reneszánsz színház és dráma jellemzőinek, a shakespeare-i dramaturgia és nyelvezet befogadása, reflektálás Shakespeare drámaírói életművének hatására
- A színházi kultúra alapvető változásai a görög színháztól a shakespeare-i színházig
- A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése
- Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése
- Drámai helyzetek és dramaturgiai eszközök megértése drámajátékon keresztül, részvétel drámai jelenet kidolgozásában és előadásában
- A tragikum és a komikum műfajformáló minőségének megértése
- A törzsanyagban megjelölt művek egyikének feldolgozása
- Lehetőség szerint a szerző valamely művéből készült kortárs színházi előadás megtekintése, a színházi előadás élményének megbeszélése, feldolgozása

FOGALMAK

blank verse, commedia dell'arte, hármasszínpad, a shakespeare-i dramaturgia, királydráma, bosszúdráma, lírai tragédia

TÉMAKÖR: VIII. A barokk és a rokokó

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése
- A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében
- Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti háttérének, sajátosságainak tanulmányozása
- A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata
- A törzsanyagban felsorolt szerzők és műveik megismerése, rendszerezése,
- a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése a törzsanyaghoz tartozó művek olvasásával és értelmezésével

FOGALMAK

barokk, katolikus megújulás (ellenreformáció), jezsuita, barokk eposz, barokk körmondat, pátosz, röpirat, fiktív levél, kuruc, labanc, bujdosóének, toborzó dal, kesergő, rokokó, emlékirat

TÉMAKÖR: IX. A felvilágosodás irodalma

JAVASOLT ÖSSZÓRASZÁM: 32 óra

A, Az európai felvilágosodás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A korstílus fogalmának használata az európai művelődéstörténetben
- Az európai irodalom nagy korstílusai jellemzőinek, történelmi és eszmei háttérének megismerése
- Irodalom és képzőművészet kapcsolata; a korstílusok jelenléte a képzőművészetekben
- Az európai irodalom nagy korstílusai időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek megismerése
- A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként
- A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, áttekintése a történetiség, a korstílusok nézőpontjából
- A klasszicizmus esztétikai háttere, főbb sajátosságai
- A felvilágosodás mint mozgalom és mint esztétikai irányzat

FOGALMAK

felvilágosodás, klasszicizmus, szentimentalizmus, enciklopédia, racionalizmus, empirizmus, utaztató regény, tézisregény, „sziget regény”, satíra, gúny, klasszicista dráma, normatív poétika, rezonőr, weimari klasszika, drámai költemény

B, A felvilágosodás korának magyar irodalmából: rokokó, klasszicizmus, szentimentalizmus

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése
- A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében
- Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti háttérének, sajátosságainak tanulmányozása
- A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társzművészetek kapcsolata
- a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése a törzsanyagban rögzített szerzők és műveik olvasásával és értelmezésével

FOGALMAK

vátesz, röpirat, komikus vagy vígeposz, szentimentális levélregény, nyelvújítás, ortológusok, neológusok, stíluszintézis, piktúra, szentencia, anakreoni dalok, népies helyzetdal

C, A klasszicizmus és kora romantika a magyar irodalomban

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai és prózai szövegek olvasása, értelmezése
- Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése
- Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések szellemi háttérének feltárása a társadalomtörténeti jelenségeként is értelmezett irodalomban
- A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilozófiai kérdések és válaszok érzékelése és értelmezése
- Intertextuális utalások azonosítása és értelmezése, következtetések levonása
- Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése
- Bevezetés a költészet olvasásába: néma és hangos olvasás, megzenésített versek befogadása, versmondás, költemények kreatív-produktív feldolgozása
- Lírai beszédhelyzetek, szerepek, alapvető műfajok (dal, epigramma, óda, elégia)
- Líra és metrika, líra és zeneiség: az ütemhangsúlyos és időmértékes verselés alapjai
- A törzsanyagban megnevezett költemények részletesebb értelmezése a korábban megismert stilisztikai-poétikai fogalmak segítségével

FOGALMAK

nemzeti himnusz, értekezés, intelem, értékszembesítő és időszembesítő verstípus, nemzeti identitás, közösségi értékrend, költői öntudat, prófétai szerephelyzet

TÉMAKÖR: X. A romantika irodalma

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A korstílus fogalmának használata az európai művelődéstörténetben
- Az európai irodalom nagy korstílusa jellemzőinek, történelmi és eszmei háttérének megismerése
- Irodalom és képzőművészet kapcsolata; a korstílus jelenléte a képzőművészetekben
- Az európai irodalom nagy korstílusa időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek megismerése
- A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként
- Az európai romantika sajátosságai; néhány szövegrészlet a romantikus művek köréből

FOGALMAK

korstílus, romantika, verses regény, történelmi regény, felesleges ember

TÉMAKÖR: X. A magyar romantika irodalma

JAVASOLT ÖSSZÓRASZÁM: 29 óra

A, Életművek a magyar romantika irodalmából

a, Vörösmarty Mihály

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai szövegek olvasása, értelmezése Vörösmarty Mihály életművéből a törzsanyagban meghatározottak szerint
- Világkép és műfajok, kompozíciók, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése
- Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése
- A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése
- Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések szellemi háttérének feltárása a társadalomtörténeti jelenségeként is értelmezett irodalomban
- A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilozófiai kérdések és válaszok érzékelése és értelmezése
- Intertextuális utalások azonosítása és értelmezése, következtetések levonása

FOGALMAK

rapszódia, drámai költemény

b, Petőfi Sándor

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megnevezett versek szövegre épülő ismeretén, értelmezésén, elemzésén
- Petőfi életművének főbb témái (szerelem, táj, haza, forradalom, család, házasság, ars poetica stb.) és műfajainak megismerése
- A költő epikájának (*Az apostol, A helység kalapácsa*) néhány sajátossága részletek vagy egész mű tanulmányozásán keresztül
- Petőfi alkotói pályájának és életútjának kapcsolatai, főbb szakaszai
- A népiesség és a romantika jelenlétének bemutatása Petőfi Sándor életművében
- Petőfi életútja legfontosabb eseményeinek megismerése; Petőfi korának irodalmi életében
- A Petőfi-életmű befogadástörténetének néhány sajátossága, a Petőfi-kultusz születése
- A Petőfi-életmű szerepe, hatása a reformkor és a forradalom történeteiben

FOGALMAK

népiesség, életkép, zsánerek, elbeszélő költemény, versciklus, helyzetdal, tájlíra, lírai realizmus, látomásköltészet, zsenikultusz

c, Jókai Mór

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Elbeszélő szövegek közös órai feldolgozása
- Legalább egy regény önálló elolvasása
- Művelődéstörténeti kitekintés: a modern olvasóközönség megjelenése, a sajtó és a könyvnyomtatás szerepe
- A 19. század néhány jellemző elbeszélő műfajának és irányzatának áttekintése
- Kreatív szövegek alkotása megadott stílusban vagy ábrázolásmóddal
- Szövegek közös értelmezése az elbeszéléselemzés alapfogalmainak segítségével

FOGALMAK

irányregény, utópia, szigetutópia

B, Irodalomtudomány a romantika korában

JAVASOLT ÓRASZÁM: 1 óra

FOGALOM

nemzeti szemlélet, korszerű népiesség

IRODALOM

11. évfolyam

11-12. évfolyam

A 11-12. évfolyam a közoktatás utolsó szakasza. Ez a képzési szakasz a nevelési és oktatási célokat tekintve a legösszetettebb: nemcsak új ismereteket kell átadni, hanem a meglévő ismeretek gyakorlati felhasználását is, emellett bővíteni és fejleszteni kell a tanulók kompetenciáit. Kiemelt feladat a szövegértés és a szövegalkotás tanítása. Ennek a képzési szakasznak a végén a tanulók érettségi vizsgát tesznek. Fontos cél, hogy ismereteik és képességeik birtokában önállóan fel tudjanak készülni a közép- és az emelt szintű érettségire. A 11-12. évfolyamon elvárható, hogy a tanulók képesek legyenek projekt- vagy kutatómunkában részt venni. Etikusan és kritikusan használják a hagyományos, papíralapú, illetve a világhálón található és egyéb digitális adatbázisokat. Felismerjék az adott kommunikációs helyzetet, s arra írásban és szóban is adekvátan válaszoljanak. Képesek legyenek az összetett szövegek elsődleges jelentése mögé látni, a jelentéseket értelmezni, gondolataikat írásban és szóban is pontosan és elegánsan, illetve az adott kommunikációs helyzetnek megfelelően megfogalmazni. Képessé váljanak érvekkel vagy cáfolatokkal igazolni nézeteiket, véleményüket. Sajátítsák el a mindennapi életben szükséges szövegalkotás alapvető követelményeit (műfajok, stílus, retorikai építkezés).

A tanulmányaik során szerzett ismereteik és készségeik révén ismerjék a magyar irodalomtörténet korszakait, képesek legyenek azokat az európai és világirodalmi folyamatokkal összekapcsolni. Lássák meg a magyar irodalom nagy filozófiai, társadalmi, esztétikai kérdésfelvetéseit, az egyes művekben található válaszokat ezekre a kérdésekre. Tudják értelmezni a szerzők és irodalmi alkotások időn és téren átívelő párbeszédét, a magyar irodalom jellegzetes motívumait, s ezek jelentésváltozását az irodalom történetében. Váljanak képessé az absztrakt gondolkodásra, a differenciált véleményalkotásra. Értsék az irodalom és a történelem kapcsolatát. Ezt szolgálja „A XX. századi történelem az irodalomban” című anyagrész. A témakör oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a XX. századi magyar, illetve európai történelem katalizmáit. Ennek révén szembesüljenek történelmi, erkölcsi kérdésekkel.

Ez az utolsó nevelési-oktatási szakasz, melyben lehetőség nyílik az erkölcsi és érzelmi nevelésre. A XIX-XX. századi irodalmi művek két nagy témája a nemzeti, illetve a személyes identitáskeresés. A művek kaleidoszkópszerű sokszínűsége lehetőséget teremt arra, hogy a Kárpát-medencei irodalomban felvetődő történelmi sorskérdésekkel, nemzeti és személyes erkölcsi dilemmákkal találkozzanak a tanulók. Ezekre a dilemmákra reagálva fejlődjék erkölcsi érzékenységük, érzelmi intelligenciájuk. Nemzeti és személyes identitásuk kialakulásában, szociális kompetenciáik fejlesztésében irodalmunk, nyelvünk ismerete a tanulók segítségére van.

Ennek a képzési szakasznak a feladata – a műveltségátadás, a kompetencia és érzelemfejlesztés mellett –, hogy a tanulóknak segítséget nyújtson a pályaválasztásban, felkészítse őket a továbbtanulásra.

Mindezek elérése érdekében a képzés kiemelt céljai:

- a retorikai ismeretek bővítése. Ismerjék meg a diákok a retorika fogalmát, történetének nagy állomásait, az érvek, illetve a cáfolatok típusait, helyes alkalmazásukat. Ezek birtokában képesek legyenek arányos, előrehaladó szöveget alkotni, mely megfelel a műfaji és a stilisztikai követelményeknek, a magyar nyelvhelyességi – írásos szöveg esetében – a helyesírási szabályoknak.
- Ismerjék meg a magyar nyelv földrajzi és társadalmi tagozódását. A Kárpát-medence

11. ÉVFOLYAM TANANYAG TARTALMA:

Irodalom	
TÖRZSANYAG (óraszám 80%-a)	AJÁNLOTT ALKOTÓK, MŰVEK
I. A klasszikus modernség irodalma	
A) A nyugat-európai irodalom	
	Charles Dickens: Twist Olivér
a) Honoré de Balzac: Goriot apó (részletek) vagy Stendhal: Vörös és fekete (részletek)	Irodalom és film Gustave Flaubert: Bovaryné vagy Tim Fywell: Bovaryné (vagy más feldolgozás)
	Guy de Maupassant: Gömböc és más történetek
b) Színház- és drámatörténet: Henrik Ibsen: A vadkacsa vagy Nóra (Babaotthon)	
B) Az orosz irodalom	
a) Nyikolaj Vasziljevics Gogol: A köpönyeg	Nyikolaj Vasziljevics Gogol: Az orr
b) Fjodor Mihajlovics Dosztojevszkij: Bűn és bűnhődés (részletek)	
c) Lev Nyikolajevics Tolsztoj: Ivan Iljics halála	Irodalom és film Lev Nyikolajevics Tolsztoj: Anna Karenina vagy Joe Wright: Anna Karenina (vagy a regény más feldolgozása)
d) Színház- és drámatörténet: Anton Pavlovics Csehov: Sirály vagy Ványa bácsi	Irodalom és színház Anton Pavlovics Csehov: Három nővér (valamelyik színházi adaptációja)
C) A klasszikus modernizmus lírájának alkotói, alkotásai	
a) Charles Baudelaire	
A Romlás virágai – Előszó	Egy dög
Az albatrosz	Kapcsolatok
b) Paul Verlaine	
Őszi chanson	Holdfény

Költészet	
c) Arthur Rimbaud	
A magánhangzók szonettje	Kenyérlesők A részeg hajó (részlet)
D) Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában	
1. Életművek a XIX. század második felének magyar irodalmából	
a) Arany János	
• Epika	Toldi szerelme (részletek)
Toldi estéje	Buda halála (részletek) A nagyidai cigányok (részletek)
• Balladák	A walesi bárdok
Ágnes asszony	Tetemre hívás
V. László	Híd-avatás
Vörös Rébék	Tengeri-hántás
• Líra	
Fiamnak	Visszatekintés
Letésem a lantot	Széchenyi emlékezete
Kertben	Az örök zsidó
Epilógus	Őszikék
Kozmopolita költészet	Tamburás öreg úr
Mindvégig	Sejtelek A tölgyek alatt
b) Mikszáth Kálmán	
Az a fekete folt	Tímár Zsófi özvegysége
Bede Anna tartozása	Hova lett Gál Magda
A bányai csoda	Szegény Gélyi János lovai
Beszterce ostroma	Irodalom és tévéjáték Zsurzs Éva: A fekete város (részlet)
2. Színház- és drámatörténet	
Madách Imre: Az ember tragédiája	Mózes
3. Személyes a XIX. század második felének és a századfordulónak a magyar irodalmából	
a) Tompa Mihály	
A gólyához	Népdal
A madár, fiaihoz	
b) Gárdonyi Géza	
Az én falum (részletek)	Az Isten rabjai (részlet)

A láthatatlan ember (részlet)	
c) Vajda János	
Húsz év múlva	A virrasztók Az üstökös
	Reviczky Gyula
	Magamról
	Schopenhauer olvasása közben
II. A magyar irodalom a XX. században	
A) Életművek a XX. század magyar irodalmából	
a) Herczeg Ferenc	
Az élet kapuja	A hét sváb (részlet)
Fekete szüret a Badacsonyon	
Színház- és drámatörténet:	Irodalom és színház
Bizánc	Kék róka (részlet)
b) Ady Endre	A Tisza-parton
Góg és Magóg fia vagyok én...	Lédával a bálban
Héja-nász az avaron	Vér és arany
Harc a Nagyúrral	Sem utódja, sem boldog őse...
Új vizeken járok	Az eltévedt lovas
Az ős Kaján	Elbocsátó szép üzenet
A Sion-hegy alatt	Sípja régi babonának
Az Úr érkezése	Köszönöm, köszönöm, köszönöm
Kocsi-út az éjszakában	Ember az embertelenségben
Emlékezés egy nyár-éjszakára	A Hortobágy poétája
Őrizem a szemed	Párisban járt az Ősz
c) Babits Mihály	
In Horatium	A Danaidák
A lírikus epilógja	Húsvét előtt
Esti kérdés	Örök kék ég a felhők mögött (részlet)
Jobb és bal	Ádáz kutyám
Mint különös hírmondó...	A gazda bekeríti házát
Ősz és tavasz közt	Csak posta voltál
Jónás könyve; Jónás imája	Balázsolás
	A gólyakalifa (részlet)
	Cigány a siralomházban
d) Kosztolányi Dezső	

A szegény kisgyermek panaszai (részletek: Mint aki a sínek közé esett..., Azon az éjjel, Anyuska régi képe)	Számadás Vörös hervadás Októberi táj
Boldog, szomorú dal	Marcus Aurelius
Őszi reggeli	Esti Kornél éneke
Halotti beszéd	
Hajnali részegség	
Édes Anna	Irodalom és film Kosztolányi Dezső: Pacsirta Ranódy László: Pacsirta
Esti Kornél; Tizennyolcadik fejezet, melyben egy közönséges villamosútról ad megrázó leírást, – s elbúcsúzik az olvasótól	Esti Kornél kalandjai...; Az utolsó felolvasás A fürdés A kulcs
B) Portrék a XX. század magyar irodalmából	
a) Móricz Zsigmond	
Tragédia	Judith és Eszter
Úri muri	Barbárok Tündérkert (részlet)
b) Wass Albert	
Adjátok vissza a hegyeimet!	Irodalom és film Koltay Gábor: Adjátok vissza a hegyeimet!
Üzenet haza	A funtineli boszorkány (részlet)
C) Metszetek a XX. század magyar irodalmából – a Nyugat alkotói	
a) Juhász Gyula	
Tiszai csönd	Halotti beszéd
Anna örök	Utolsó vacsora
	Szerelem
b) Tóth Árpád	
Esti sugárkoszorú	Kisvendéglőben
Lélektől lélekig	Elégia egy reketyebokorhoz
Isten oltó-kése	Jó éjszakát
	Álarcosan
c) Karinthy Frigyes	
Így írtok ti (részletek)	Tanár úr, kérem (részletek)
Találkozás egy fiatalemberrel	Utazás a koponyám körül (részlet) Előszó

	Szerb Antal
	Budapesti kalauz marslakók számára
	Utas és holdvilág (részlet)

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK

Honoré de Balzac: Goriot apó (részletek) vagy Stendhal: Vörös és fekete (részletek)
Henrik Ibsen: A vadkacsa vagy Nóra (Babaotthon) vagy Anton Pavlovics Csehov: A sirály vagy Ványa bácsi
Lev Nyikolajevics Tolsztoj: Ivan Iljics halála
Samuel B. Beckett: Godot-ra várva vagy Friedrich Dürrenmatt: A fizikusok vagy A nagy Romulus
Arany János: Toldi estéje
Madách Imre: Az ember tragédiája
Mikszáth Kálmán: Beszterce ostroma
Herczeg Ferenc: Az élet kapuja
Babits Mihály: Jónás könyve, Jónás imája
Móricz Zsigmond: Úri muri, Tragédia

MEMORITEREK

Arany János: Toldi estéje (I. 1., VI. 28. versszak)
Arany János: egy szabadon választott ballada a nagykorúsi korszakból
Arany János: Epilógus (részlet)
Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én...
Ady Endre: Kocsi-út az éjszakában
Babits Mihály: A lírikus epilógja (részlet)
Babits Mihály: Jónás imája
Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség (részlet)

A 11. évfolyamon: irodalom 4 óra. - évi 144 óra

A TÉMAKÖRÖK ÁTTEKINTŐ TÁBLÁZATA:

TÉMAKÖR NEVE	KERETTAN TERVI ÓRASZÁM	HELYI TANTERV SZERINTI ÓRASZÁM
IRODALOM		
TÉMAKÖR NEVE		
11. ÉVFOLYAM		
I. A klasszikus modernség irodalma	38	54
A) A nyugat-európai irodalom	5	10
B) Az orosz irodalom	5	8
C) A klasszikus modernizmus líra alkotói, alkotásai	3	5
D) Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában	25	31
1. Életművek a XIX. század második felének magyar irodalmából		
a) Arany János	10	14
b) Mikszáth Kálmán	6	7
2. Színház- és drámatörténet	5	5
3. Szemelvények a XIX. század második felének és a századfordulónak a magyar irodalmából	4	5
II. A magyar irodalom a XX. században	44	62
A) Életművek a XX. század magyar irodalmából	30	41
a) Herczeg Ferenc	5	5
b) Ady Endre	9	16
c) Babits Mihály	8	10

d) Kosztolányi Dezső	8	10
<i>B) Portrék a XX. század magyar irodalmából</i>	9	12
a) Móricz Zsigmond	5	8
b) Wass Albert	4	4
<i>C) Metszetek a XX. század magyar irodalmából I.</i>	5	9
Metszetek a modernista irodalomból – a Nyugat alkotói		
Juhász Gyula	3	3
Tóth Árpád		4
Karinthy Frigyes	2	2
VII. Szabadon felhasználható órakeret (órakeret maximum 20%-a) felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra, illetve a tanár által választott alkotók, művek tanítására (11. évfolyamon 28 óra		28 óra Gyakorlás, elmélyítés, szövegértés, próbaérettségi
Összes óraszám:		144

TÉMAKÖR: I. A klasszikus modernség irodalma (A,B,C,D)

ÖSSZÓRASZÁM: 54 ÓRA

A. A realizmus a nyugat-európai irodalomban

ÓRASZÁM: 10 óra

B. A realizmus az orosz irodalomban

ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK (A.+B.)

- Elbeszélő szövegek közös órai feldolgozása
- Legalább két regény és két dráma önálló elolvasása
- A XIX. század történelmi, erkölcsi, filozófiai kérdésfelvetéseinek, konfliktusainak megértése az epikus és drámai művek elemzése alapján
- A XIX. század néhány jellemző epikus műfajának és irányzatának áttekintése
- Lírai szövegek közös értelmezése lírapoétikai fogalmainak segítségével
- Az irodalomtörténeti folytonosság (művek, motívumok párbeszéde) megértése
- Klasszikus esztétikai és modernista esztétikai törekvések felfedezése a XIX. századi világirodalom kiemelkedő alkotásaiban
- A XIX. századi világirodalom magyar irodalomra gyakorolt hatásának megértése

FOGALMAK

klasszikus modernség, realizmus, realista regény, mindentudó elbeszélő, tolsztojanizmus, visszatekintő időszerkezet, analitikus dráma, drámaiatlan dráma, lírai dráma

C. A klasszikus modernizmus lírájának alkotói, alkotásai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A klasszikus modernista költészet főbb irányzatainak, programjainak megismerése
- A XIX. századi líra új kifejezőmódbeli jellemzőinek azonosítása
- A hagyományhoz való viszony értelmezése, a költői programok főbb sajátosságainak megfigyelése, poétikaértelmezések, a régi és új költészeti művek jellemzőinek számbavétele
- A korszak programadó verseinek értelmezése, poétikai-retorikai elemzése (annak tudatosításával, hogy ezek a művek fordításokban olvashatók)

FOGALMAK

szimbolizmus, esztétizmus, l'art pour l'art, kötetkompozíció, szinesztézia, kiátkozott költő

D. Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában

1. Életművek a XIX. század második felének magyar irodalmából

a) Arany János

ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a kijelölt versek értelmezése, elemzése alapján
- Arany János lírai életművének főbb témái és változatai (szabadság és rabság; visszatekintés és önértékelés; a művész szerepe a társadalomban; erkölcsi dilemmák és válaszlehetőségek)
- Arany János balladaköltészetének megismerése legalább három ballada elemzésével, a műfaji sajátosságok és a tematikus jellemzők rendszerezése
- A költő epikájának (*Toldi estéje*, *Buda halála*) tanulmányozása a kijelölt és választott szövegek segítségével
- A kortárs történelem eseményeinek feldolgozása, bemutatása Arany lírai és epikus költészetében
- Arany alkotói pályája főbb szakaszainak azonosítása (forradalom előtti időszak, nagykőrösi évek, Ószikék)
- Arany életművében a népiesség és a romantika összefonódásának tudatosítása
- Arany jelentősége kora irodalmi életében, Arany életútja legfontosabb eseményeinek megismerése
- Az Arany-életmű befogadás-történetének, az Arany-kultusz születésének áttekintése

FOGALMAK

ballada, pillérversszak, önirónia, eszményítő realizmus

b, Mikszáth Kálmán

ÓRASZÁM: 7 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Elbeszélő szövegek közös órai feldolgozása
- Legalább négy novella és egy regény önálló elolvasása
- Művelődéstörténeti kitekintés: a modern olvasóközönség megjelenésének, a sajtó és a könyvnyomtatás szerepének tanulmányozása
- A romantika és a realizmus találkozásának vizsgálata a mikszáthi epikában
- Az anekdota műfaji jellegzetességeinek megismerése, az anekdota szerepének vizsgálata Mikszáth regényeiben és novelláiban
- A metaforikus próza poétikai jegyeinek megismerése
- Mikszáth egy művében a különc szerepének tanulmányozása
- Erkölcsi kérdések (pl.: bűn és büntetés, őszinteség, hazugság, képmutatás) vizsgálata Mikszáth műveiben

FOGALMAK

különc, donquijoteizmus

2. Színház- és drámatörténet – Madách Imre: Az ember tragédiája

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Madách Imre *Az ember tragédiája* című művének közös órai feldolgozása
- A mű irodalmi, történetfilozófiai, esztétikai előzményeinek megismerése
- A bibliai és a mitológiai előképek felfedezése: a Teremtés könyve, Jób könyve, a Faust-történet
- A mű erkölcsi kérdéskörének megértése, mai vonatkozásainak tisztázása
- Az ember tragédiájának történelemfilozófiai dilemmáinak vizsgálata (pl.: Ki irányítja a történelmet?, Van-e fejlődés a történelemben?)
- Eszmék, nemek harcának vizsgálata a műben

FOGALMAK

emberiségdráma, emberiségköltemény, drámai költemény, történelemfilozófia, történeti színek, keretszínek, falanszter

3. Szemelvények a XIX. század második felének magyar irodalmából
Tompa Mihály, Gárdonyi Géza, Vajda János, Reviczky Gyula

ÓRASZÁM: 5 óra

FEJLESZÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Ezen XIX. századi alkotók helyének, irodalomtörténeti szerepének megismerése
- A század irodalmi törekvéseinek, sajátosságainak, írói-költői csoportjainak megismerése
- A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése.
- A művek közös és egyéni feldolgozása, értelmezése
- Összehasonlító elemzés készítése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján

FOGALMAK

nép-nemzeti irodalom, filozófiai dal

TÉMAKÖR: II. A magyar irodalom a XX. században (A,B, C)

ÖSSZÓRASZÁM: 62 óra

A, Életművek a XX. század magyar irodalmából

I. Herczeg Ferenc

ÓRASZÁM: 5 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megjelölt művek elemzésével
- A hazához fűződő viszonyt vizsgáló prózai szövegek olvasása, értelmezése
- Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése
- Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések vizsgálata Herczeg Ferenc műveiben
- A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilozófiai kérdések és válaszok értelmezése
- Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése

FOGALMAK

Új Idők, nemzeti konzervativizmus, színmű

II. Ady Endre

ÓRASZÁM: 16 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Ady Endre életművének főbb témái (pl.: szerelem, magyarság, Élet-Halál, Isten, költészet, pénz, háború, stb.) és versformái
- Ady költészetének tematikus, formai és nyelvi újdonságai XIX. századi költészetünk tükrében
- A szimbólumok újszerű használata az életműben
- A szecessziós-szimbolista versek esztétikai jellemzőinek megismerése
- Ady Endre költészetének hatása a kortársakra, illetve az ún. Ady-kultusz születésének megismerése
- Szemelvények a költő prózájából, publicisztikai írásaiból
- Ady Endre életútjának költészetét meghatározó főbb eseményei, kapcsolatuk a költői pálya alakulásával
- A költő főbb pályaszakaszainak jellemzői, az Új versek c. kötet felépítésének tanulmányozása
- A Nyugat születése, jelentőségének felismerése
- Ady Endre költészete körüli viták (saját kora és az utókor recepciójában) tanulmányozása

FOGALMAK

szecesszió, versciklus, kötetkompozíció, vezérvers, önmitologizálás, szimultán versritmus vagy bimetrikus verselés

III. Babits Mihály

ÓRASZÁM: 10 óra (6-8)

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megjelölt versek és a Jónás könyve elemzésével
- Babits Mihály irodalomszervező munkásságának feltérképezése
- Babits Mihály költészetének főbb témái (filozófiai kérdésfelvetések, az értelmiségi lét kérdései és felelőssége, értékörzés, erkölcsi kérdések és választások) tanulmányozása
- Babits Mihály „poeta doctus” költői felfogásának megismerése néhány költői eszközének tanulmányozásával
- Babits költői életútjának és költői pályájának főbb szakaszai, eseményei
- Babits jelentőségének megismerése a magyar irodalomban: a költő, a magánember, a közéleti személyiség egysége; szemléleti, esztétikai öröksége

FOGALMAK

filozófiai költészet, parafrázis, nominális és verbális stílus, ironia

IV. Kosztolányi Dezső

ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megjelölt művek elemzésével
- Kosztolányi Dezső költészetének főbb témáinak (gyermek- és ifjúkor, emlékezés, értékszembesítés, elmúlás, érzelmek stb.) tanulmányozása
- A költő „homo aestheticus” költői felfogásának megismerése költői eszköztárának tanulmányozása által
- Elbeszélő prózája főbb narrációtechnikai, esztétikai sajátosságainak felismerése, értelmezése
- A lélektani analízis tanulmányozása Kosztolányi Dezső prózájában
- A történelem és a magánember konfliktusának ábrázolása Kosztolányi Dezső regényeiben
- Kosztolányi Dezső szerepének vizsgálata kora irodalmi életében (vitái kortársaival; helye, szerepe a Nyugat első nemzedékében)

FOGALMAK

homo aestheticus, versciklus, modernizmus, freudizmus, novellaciklus, alakmás

B, Portrék a XX. század magyar irodalmából I.

TÉMAKÖR: a, Móricz Zsigmond

ÓRASZÁM: 8 óra

TÉMAKÖR: b, Wass Albert

ÓRASZÁM: 4 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK /a) + b)/

- Művelődéstörténeti kitekintés: a stílusok egyidejűségének, az olvasóközönség átalakulásának, az irodalmi elbeszélés, a film és más médiumok kapcsolatának vizsgálata
- A hazához fűződő viszonyt ábrázoló szövegek olvasása, a művek közös értelmezése az elbeszéléselemzés alapfogalmainak segítségével
- Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése
- Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének megismerése
- A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése

- Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések történelmi, szellemtörténeti háttérének feltárása
- A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilozófiai kérdések és válaszok értelmezése
- Történelmi sorskérdések vizsgálata az adott szerzők műveiben
- A transzilván irodalom fogalmának, irodalomtörténeti jelentőségének tisztázása

FOGALMAK

naturalizmus, szabad függő beszéd, transzilván irodalom

C, Metszetek a XX. század magyar irodalmából - a Nyugat alkotói

a, Juhász Gyula, b, Tóth Árpád

ÓRASZÁM: 7 óra

c) Karinthy Frigyes

ÓRASZÁM: 2 óra

FEJLESZÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK /a)+b)+c)/

- Az alkotók irodalomtörténeti helyének, szerepével vizsgálata
- A század irodalmi törekvéseinek, sajátosságainak, írói-költői csoportjainak megismerése
- Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világnézet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg
- A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése.
- Az **Így írtok ti** irodalmi jelentőségének megértése
- A költemények közös és egyéni feldolgozása, értelmezése
- Összehasonlító elemzés készítése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján

FOGALMAK

A Nyugat és nemzedékei, paródia, stílusparódia, műfajparódia

IRODALOM

12. évfolyam

Jelen helyi tanterv a 12. évfolyam irodalom tananyagát tartalmazza heti 4 órás lebontásban a Színes irodalom B tankönyvhöz.

Irodalom	
TÖRZSANYAG (óraszám 80%-a)	AJÁNLOTT ALKOTÓK, MŰVEK
III. A modernizmus irodalma	
A) Avantgárd mozgalmak	
a) Guillaume Apollinaire: A megsebzett galamb és a szökőkút	Expresszionizmus, szürrealizmus, egyéb avantgárd irányzatok;
b) Kassák Lajos: A ló meghal a madarak kirepülnek (részlet)	Filippo Tommaso Marinetti: Óda egy versenyautomobilhoz
B) A világirodalom modernista lírájának nagy alkotói, alkotásai	
a) Thomas Stearns Eliot: A háromkirályok utazása (részlet)	Thomas Stearns Eliot: Macskák (részlet)
	Gottfried Benn: Kék óra
	Federico García Lorca: Alvajáró románc, Kis bécsi valcer
C) A világirodalom modernista epikájának nagy alkotói, alkotásai	
a) Franz Kafka: Az átváltozás	Franz Kafka: A per (részletek)
b) Thomas Mann: Tonio Kröger vagy Mario és a varázsló	Irodalom és tévésorozat: Mihail Afanaszjevics Bulgakov -Vladimir Bortko: A Mester és Margarita (Vagy másik regényfeldolgozás) Bulgakov: A Mester és Margarita
D) Színház- és drámatörténet: a modernizmus drámai törekvései	
Irodalom és színház Bertolt Brecht: Koldusopera vagy Kurázszi mama	Irodalom és film Arthur Miller: Az ügynök halála Volker Schlöndorff: Az ügynök halála (vagy más feldolgozás)
Samuel Barclay Beckett: Godot-ra várva	

vagy Friedrich Dürrenmatt: A fizikusok vagy A nagy Romulus	
E) A posztmodern világirodalom	
a) Bohumil Hrabal: Sörgyári capriccio (részletek)	Irodalom és film Jiří Menzel: Sörgyári capriccio
b) Gabriel García Márquez: Száz év magány (részletek)	Jorge Luis Borges: Bábeli könyvtár
	Julio Cortázar: Összefüggő parkok
IV. A magyar irodalom a XX. században II.	
<i>Életmű a XX. század magyar irodalmából II.</i>	
József Attila	
Nem én kiáltok	Szegényember balladája
Reménytelenül	Medáliák (részlet)
Holt vidék	Istenem
Óda	Tiszta szívvel
Flóra	Áldalak búval, vigalommal
Kései sirató	Tedd a kezed
A Dunánál	Téli éjszaka
Tudod, hogy nincs bocsánat	Eszmélet
Nem emel föl	Levegőt!
(Karóval jöttél...)	Kész a leltár
	Gyermekké tettél
	Születésnapomra
	Nagyon fáj
	(Talán eltűnök hirtelen...) (Íme, hát megelétem hazámat...)
B) Portrék a XX. század magyar irodalmából	
a) Örkény István	
Egyperces novellák (részletek)	
b) Szabó Magda	
Az ajtó	Irodalom és film Szabó István: Az ajtó
c) Kányádi Sándor	
Fekete- piros	Dél keresztje alatt
Halottak napja Bécsben	Csángó passió
Sörény és koponya (részlet)	Hiúság
Valaki jár a fák hegyén	Kuplé a vörös villamosról

C) Metszetek a XX. század magyar irodalmából	
a) Metszetek: egyéni utakon	
Krúdy Gyula	
Szindbád – A hídon – Negyedik út vagy Szindbád útja a halálnál – Ötödik út	Irodalom és film Huszárik Zoltán: Szindbád
Szabó Dezső	
Feltámadás Makucskán	Az elsodort falu (részletek)
Weöres Sándor	
Rongyszőnyeg (részletek: 4., 99., 127.)	Psyché (részletek)
b) Metszetek a modernista irodalomból – a Nyugat alkotói	
Szabó Lőrinc	
Semmiért Egészen	Kalibán
Mozart hallgatása közben	Dsuang Dszi álma Különbéke Tücsökzene (részletek)
Radnóti Miklós	
Járkálj csak, halálraitélt!	Első ecloga
Hetedik ecloga	Tétova óda
Erőltetett menet	Nem bírta hát...
Razglednicák	Levél a hitveshez Töredék A la recherche
	Márai Sándor:
	Szindbád hazamegy (részlet)
	Halotti beszéd
	Ottlik Géza
	Iskola a határon (részlet)
	Buda (részlet)
c) Metszetek az erdélyi, délvidéki és kárpátaljai irodalomból	
Dsida Jenő	
Nagycsütörtök	Psalmus Hungaricus (részletek)
Arany és kék szavakkal	
Reményik Sándor	

Halotti beszéd a hulló leveleknek	Ahogy lehet
Eredj, ha tudsz (részlet)	
Áprily Lajos	
Tavasza a házsongárdi temetőben	Holló-ének
Március	Kolozsvári éjjel
	Kós Károly
	Varjú-nemzetség (részlet)
	Nyirő József
	Madéfalvi veszedelem (részlet)
	Gion Nándor
	A kárókatona még nem jöttek vissza
	Kovács Vilmos
	Holnap is élünk
d) Metszet a „Fényes szellők nemzedékének” irodalmából	
Nagy László	Gyöngyszoknya (részlet)
Ki viszi át a Szerelmet	Himnusz Minden időben
Adjon az Isten	Csodafű szarvas
	Tűz
e) Metszet a tárgyias irodalomból – az Újhold alkotói	
Pilinszky János	
Halak a hálóban	Harbach 1944 Agonia christiana Nagyvárosi ikonok
Apokrif	
Négysoros	
	Nemes Nagy Ágnes
	A fák Kiáltva Ekhnáton éjszakája
	Mándy Iván
	Irodalom és film Mándy Iván: Régi idők focija Sándor Pál: Régi idők focija
f) Metszetek az irodalmi szociográfia alkotóinak munkáiból	
Illyés Gyula	Sinka István
Puszták népe (részlet)	Fekete bojtár vallomásai (részlet)

	Csoóri Sándor
	Tudósítás a toronyból (részlet) Anyám fekete rózsza Anyám szavai
	<i>Metszetek a magyar posztmodern irodalomból</i>
	Tandori Dezső
	Horror Töredék Hamletnek Táj két figurával Egy talált tárgy megtisztítása
	Hajnóczy Péter
	A fűtő (részletek) M (részletek) A halál kilovagolt Perzsiából (részletek)
	Esterházy Péter
	Termelési kisssregény (részlet) Harmonia caelestis (részlet)
D) Színház- és drámatörténet	
a) Örkény István: Tóték	Irodalom és film Fábri Zoltán: Isten hozta, őrnagy úr!
	Németh László: A két Bolyai (részlet)
b) Szabó Magda: Az a szép fényes nap (részlet)	Szabó Magda: A macskák szerdája
	Sütő András: Advent a Hargitán
	Csurka István: Házmestersírató
	Gyurkovics Tibor: Nagyvizit
V. A XX. századi történelem az irodalomban	
a) Trianon	
• Juhász Gyula: Trianon	• Babits Mihály: A repülő falu
• Vértő Magyarország (Szerk.: Kosztolányi Dezső)	• Schöpflin Aladár: Pozsonyi diákok (részlet)
Lyka Károly: Magyar művészet – magyar határok (részlet)	• Krúdy Gyula: Az utolsó garabonciás
b) Világháborúk	
• Gyóni Géza: Csak egy éjszakára...	Magyar katonák dala
	Alexis levele Alexandrához
	Polcz Alaine: Asszony a fronton

c) Holokauszt	
• Szép Ernő: Emberszag (részlet)	Irodalom és film Török Ferenc: 1945
• Tadeusz Borowski: Kővilág	Irodalom és film Roberto Benigni: Az élet szép
	Irodalom és film Kertész Imre: Sorstalanság Koltai Lajos: Sorstalanság
d) Kommunista diktatúra	
• Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról vagy George Orwell: 1984 (részletek)	Irodalom és film Bacsó Péter: A tanú Bereményi Géza: Eldorádó
	Faludy György: Kihallgatás
	Alekszandr Iszajevics Szolzsenyicin: Gulág szigetcsoport (részlet)
	Irodalom és film Michael Radford: 1984
e) 1956	
• Nagy Gáspár Örkény: elmúltam 9 éves A Fiú naplójából	Irodalom és film Gothár Péter: Megáll az idő
	Irodalom és film Szilágyi Andor: Mansfeld
	Albert Camus: A magyarok vére (részlet)
• Márai Sándor: Mennyből az angyal vagy Halotti beszéd	
VI. Metszetek a kortárs magyar irodalomból	
Varró Dániel, Csabai László, Simon Márton művészete	

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK

Wass Albert: Adjátok vissza a hegyeimet!
Örkény István: Tóték
Szabó Magda: Az ajtó

MEMORITEREK

József Attila: Reménytelenül (Lassan, tűnődve) (részlet)
József Attila Óda (részlet)
Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén
Reményik Sándor: Halotti vers a hulló leveleknek (részlet)
Radnóti Miklós: Hetedik ecloga (részlet)
Áprily Lajos: Március (részlet)
Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet

Óraszámok:

A 12. évfolyamon: irodalom 4 óra. – Évi 128 óra

A TÉMAKÖRÖK ÁTTEKINTŐ TÁBLÁZATA:

TÉMAKÖR NEVE	KERETTAN TERVI ÓRASZÁM	HELYI TANTERV SZERINTI ÓRASZÁM
12. évfolyam		
III. A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma	17	28
<i>A) Avantgárd mozgalmak</i>	3	5
<i>B) A világirodalom modernista lírájának nagy alkotói, alkotásai</i>	3	6
<i>C) A világirodalom modernista epikájának nagy alkotói, alkotásai</i>	4	6
<i>D) Színház- és drámatörténet: a modernizmus drámai törekvései</i>	4	6
<i>E) A posztmodern világirodalom</i>	3	5
IV. A magyar irodalom a XX. században II.	42	52
<i>A) Életmű a XX. század magyar irodalmából II.</i>	9	12

József Attila	9	12
B) Portrék a XX. század magyar irodalmából I.	7	9
a, Örkény István (a drámával együtt: 2+2=4)	2	3
b, Szabó Magda (a drámával együtt: 2+1=3)	2	3
c, Kányádi Sándor	3	3
C) Metszetek a XX. század magyar irodalmából II.	23	28
a) Metszetek: egyéni utakon		
Szabó Dezső	2	2
Krúdy Gyula	2	2
Weöres Sándor	2	2
b) Metszetek a modernista irodalomból		
Szabó Lőrinc	2	6
Radnóti Miklós	4	5
c) Metszetek az erdélyi, délvidéki és kárpátaljai irodalomból	6	6
Dsida Jenő		
Reményik Sándor		
Áprily Lajos		
d) Metszet a „Fényes szellők nemzedékének” irodalmából	2	2
Nagy László		
e) Metszet a tárgyias irodalomból	2	2
Pilinszky János		
f) Metszetek az irodalmi szociográfia alkotóinak munkáiból	1	1
Illyés Gyula		
D) Színház- és drámatörténet	3	3
Örkény István	2	2

Szabó Magda	1	1
V. A XX. századi történelem az irodalomban	8	16
a) Trianon	2	4
b) Világháborúk	1	2
c) Holokauszt	2	4
d) Kommunista diktatúra	1	3
e) 1956	2	3
VI. Kortárs magyar irodalom	5	10
VII. Szabadon felhasználható órakeret (órakeret maximum 20%-a) felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra, illetve a tanár által választott alkotók, művek tanítására 12. évfolyamon 22 óra		22 óra Gyakorlás, elmélyítés, szövegértés, próbaérettségi
Összes óraszám:		128

TÉMAKÖR: I. A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma (A,B,C,D,E)

ÓRASZÁM: 28 óra

A. Avantgárd mozgalmak

ÓRASZÁM: 5 óra

B. A világirodalom modernista lírájának nagy alkotói, alkotásai

ÓRASZÁM: 6 óra

C. A világirodalom modernista epikájának nagy alkotói, alkotásai

ÓRASZÁM: 6 óra

D. Színház- és drámatörténet: a modernizmus drámai törekvései

ÓRASZÁM: 6 óra

E. A posztmodern világirodalom

ÓRASZÁM: 5 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK (A,B,C,D, E)

- Irodalmi szövegek és társművészeti alkotások összehasonlító elemzése
- Stílustörténeti és irodalomtörténeti fogalmak használata műértelmezésekben
- Művelődéstörténeti áttekintés: a XIX-XX. század fordulójának filozófiai, művészeti és irodalmi irányzatainak tanulmányozása
- Nietzsche, Bergson, Freud nézeteinek megismerése, irodalomra gyakorolt hatásuk feltérképezése
- A művészet- és irodalomtörténetben a modernség/modernizmus jelentőségének vizsgálata.
- Az avantgárd mozgalmak művészeti és politikai szerepének, jelentőségének megismerése
- Az egzisztencializmus és a posztmodern filozófia irodalmi hatásának felfedezése
- Valóság és fikció, a büntelenség és bűnösség, létbe vetettség filozófiai kérdéseinek értelmezése
- A XX. századi irodalom néhány meghatározó tendenciájának megismertetése. Művek, műrészletek feldolgozása, alkotói nézőpontok, látásmódok, témák, történeti, kulturális kontextusok megvitatása. Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és megosztására.
- Kimerülés és újrafeltöltődés: a kísérleti irodalom és az olvasóközönség viszonya, a posztmodern változó meghatározásai

FOGALMAK

dekadencia; életfilozófia, pszichoanalízis; a nyelv és a személyiség válsága; avantgárd; futurizmus, dadaizmus, expresszionizmus, konstruktivizmus, kubizmus; szabad vers, kései modernség, objektív költészet, intellektuális költészet, abszurd dráma, kétszintes dráma, mítoszregény, posztmodern

TÉMAKÖR: II. A magyar irodalom a XX. században II.

JAVASOLT ÓRASZÁM: 52 óra

A, Életmű a XX. század magyar irodalmából II.

József Attila

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az életmű főbb sajátosságainak megismerése az életmű különböző szakaszaiból származó törzsanyagban megnevezett vers elemzésével
- József Attila életműve főbb témáinak (pl.: haza, táj, szerelem, külváros és szegénység, lélekábrázolás, értékszembeállítás, közéleti és gondolati költészet) és versformáinak, költői eszközeinek tanulmányozása
- Annak vizsgálata, hogy az életút meghatározó tényei hogyan függnek össze a pályaképpel és a kor társadalmi-történelmi viszonyokkal
- A költői pálya indulása, a költői életút szakaszolásának lehetséges változatai
- József Attila nagy gondolati verseinek elemzése, a művek filozófiai, esztétikai összetettségének vizsgálata
- József Attila helyének tisztázása saját kora szellemi életében (vitái és kapcsolatai kortársaival)
- Utóéletének, a József Attila-kultusz születésének, a költői életmű XX. századi recepciójának tanulmányozása

FOGALMAK

tárgyias tájvers, komplex kép, óda, dal, műfajszintézis, **létértelmező vers, önmegszólító vers**, dialogizáló versbeszéd

B, Portrék a XX. század magyar irodalmából II.

a, Örkény István

ÓRASZÁM: 3 óra

b, Szabó Magda

ÓRASZÁM: 3 óra

c, Kányádi Sándor

ÓRASZÁM: 3 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK (B - a,+b,+c,)

- A választott XX. századi szerzők szerepének megismerése a magyar irodalomban
- Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világnézet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg
- Az erkölcs, hit, egyén és közösség, egyén és egyén viszonyának, kapcsolatának megvilágítása lírai, epikai, drámai alkotásokban
- Összehasonlító elemzés készítése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján

FOGALMAK:

groteszk, abszurd, egyperces, családrege, kálvinista és katolikus értékrend szembenállása, önéletrajziság

C, Metszetek a XX. század magyar irodalmából II.

i, Metszetek: egyéni utakon

Szabó Dezső, Krúdy Gyula és Weöres Sándor

ÓRASZÁM: 6 óra (2-2-2)

b, Metszetek a modernista irodalomból – a Nyugat alkotói

Szabó Lőrinc

ÓRASZÁM: 5 óra

Radnóti Miklós

ÓRASZÁM: 6 óra

c) Metszetek az erdélyi, délvidéki és kárpátaljai irodalomból

Dsida Jenő, Reményik Sándor, Áprily Lajos

ÓRASZÁM: 6 óra

d) Metszet a „Fényes szellők nemzedékének” irodalmából

Nagy László

ÓRASZÁM: 2 óra

e, Metszet a tárgyias irodalomból

Pilinszky János

ÓRASZÁM: 3 óra

FEJLESZÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK (C- a,+b,+c,+d,+e,)

- A választott XX. századi szerzők szerepének megismerése a magyar irodalomban
- A század irodalmi törekvéseinek, sajátosságainak, írói-költői csoportjainak megismerése
- Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világnézet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg.
- Történelmi kataklizmák és egyéni helytállások lírai ábrázolásának tanulmányozása Radnóti költészetében
- Történelmi traumák, nemzeti tragédiák ábrázolásának tanulmányozása a transzilván irodalomban
- Az erkölcs, hit, egyén és közösség viszonyának kérdései lírai és prózai alkotásokban
- A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmodok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése.
- A líra sokfélesége: párhuzamos és versengő költészeti hagyományok bemutatása
- Összehasonlító elemzés készítése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján

FOGALMAK

életrajzi ihletettség, kulturális veszteség, ekloga, eklogaciklus, razglednica, szerepvers, „Fényes szellők nemzedéke”; tárgyias irodalom

D, Színház- és drámatörténet

Örkény István

ÓRASZÁM: 2 óra

Szabó Magda

ÓRASZÁM: 1 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A törzsanyagban megnevezett drámai művek vagy műrészletek olvasása, megismerése, közös elemzése
- Ismerkedés a korszakban kidolgozott dramaturgiai eljárásokkal
- Álláspontok megismerése és kialakítása a feldolgozott drámák problémafelvetésével kapcsolatban
- A drámai művekben a befogadó elé tárt társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok felismerése, megfogalmazása, megértése
- A megmaradásért folytatott harc és az azért szükségképpen hozott áldozatok felismerése

FOGALMAK: totalitárius, történelmi dráma

TÉMAKÖR: III. A XX. századi történelem az irodalomban

ÓRASZÁM: 16 óra

a, Trianon

ÓRASZÁM: 4 óra

b, Világháborúk

ÓRASZÁM: 2 óra

c, Holokauszt

ÓRASZÁM: 4 óra

d, Kommunista diktatúra

ÓRASZÁM: 3 óra

e, 1956

ÓRASZÁM: 3 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK (a,+b,+c,+d,+e,)

- A nemzeti identitás meghatározó lírai szövegeinek olvasása, megértése, megbeszélése
- Irodalmi szövegek elhelyezése történelmi kontextusban
- Irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és magánemberi erkölcsi dilemmák felismerése, megvitatása
- Az olvasott szövegek szerkezeti egységeinek megfigyelése, a szerkezeti egységek retorikai funkcióinak azonosítása
- Egyes olvasott szövegek jellegzetes retorikai alakzatainak megfigyelése

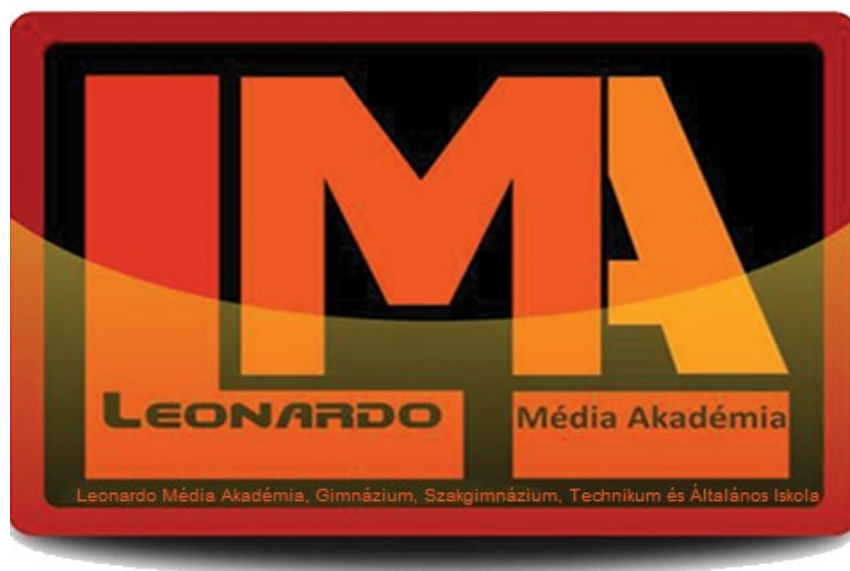
TÉMAKÖR: VI. Kortárs magyar irodalom

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A szaktanár szabadon választhat a kortárs magyar irodalom műveiből.

Varró Dániel, Simon Márton, Csabai László, Kokas Bálint művészetét oktatjuk.

HELYI TANTERV

KÉMIA

9–10. évfolyam

Készült a 2020-as kerettanterv elvei és szempontjai alapján.

A kémia tanításának célja és feladatai

A középiskolai kémiai ismeretek tanításának célja a természettudományos szemléletmód továbbfejlesztése, a különböző tantárgyak keretében tanult ismeretek természettudományos műveltséggé történő integrálása, valamint az elvontabb kémiai ismeretek, fogalmak feldolgozása, a kémiát továbbtanulásra választó tanulók ismereteinek megalapozása. A gimnáziumi kémiatanulás hozzájárul ahhoz, hogy a fizika, kémia, biológia és földrajz tantárgyak által közvetített tartalmak egységes természettudományos műveltséggé rendeződjenek. 14–16 éves korban a tanuló szellemileg és érzelmileg is nagyon fogékony a környezeti kérdésekre. Már kezdi átlátni a világot, érzékeli és érti az ellentmondásos helyzeteket, erős a kritikai érzéke, és érzelmileg, értelmileg is nagyon nyitott.

A helyi tanterv óraszámai

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható
9.	1	36	34	2
10.	2	72	68	4

A 9–10. évfolyamon a kémia tantárgy óraszámja összesen: 108 óra.

Kompetenciák

A kémia tantárgy a Nemzeti Alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A tanuló felismeri, összegyűjti, csoportosítja, rendszerezi és értékeli a hétköznapi életben, a tanulói kísérletezések során, illetve a szaknyelvi környezetben megjelenő, a kémiához kapcsolódó információkat. **A kommunikációs kompetenciák:** A tanuló magabiztosan kommunikál írásban és szóban az anyanyelvén, ismeri és alkalmazza a legfontosabb természettudományos, különösen a kémiához kapcsolható legalapvetőbb szaknyelvi kifejezéseket. Egyszerű, a fizikai és kémiai tulajdonságokkal, a környezetvédelemmel, illetve a vegyipari tevékenységgel kapcsolatos médiatartalmakat, prezentációkat hoz létre, illetve szöveges feladatot old meg önállóan vagy csoportban dolgozva, annak érdekében, hogy általuk üzeneteket közvetítsen főként társai és korosztálya számára.

A digitális kompetenciák: A tanuló magabiztosan használja a digitális technológiát kémiai tárgyú tartalmak keresésére, értelmezésére, elemzésére, a vizsgálatai során meghatározott adatok

kiértékelésére. Ismeri azokat a szempontokat, amelyek alapján kiszűrhetők és helyesen értelmezhetők az áltudományos tartalmak a világhálón. A technológia felhasználásával a tanuló különböző médiatartalmakat, prezentációkat, esetleg modelleket, animációkat készít különböző témakörökben. A tanulás része az együttműködés és a kommunikáció, korszerű eszközökkel, felelős és etikus módon.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló a kémiai tanulmányai során gyakorlatot szerez a bizonyítékokon alapuló következtetések levonásában és az ezekre alapozott döntések meghozatalában. A kémiai tárgyú problémák megoldása során hipotézist alkot, az elvégzendő kísérleteket megtervezi, miközben fejlődik absztrakciós készsége. A kritikai elemzések során összefüggéseket vesz észre, ok-okozati viszonyokra jön rá, ami alapján egyszerűbb általánosításokat fogalmaz meg.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A kémiatanulás alapja az egyéni és a csoportos tevékenység. A tanulási tevékenységet vagy munkavégzést érintő csoportmunka során a tanuló felismeri feladatát, szerepét a csoportban, csoporttagként a társakkal együtt végez különböző tevékenységeket, illetve megfelelő készségek birtokában igény szerint csoportvezetői szerepet vállal.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanuló a projektfeladatok megoldása során önállóan, illetve a csoporttagokkal közösen különböző médiatartalmakat, prezentációkat, rövidebb-hosszabb szöveges produktumokat hoz létre a tapasztalatok, eredmények, elemzések, illetve következtetések bemutatására.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A tanuló a kémiaórai tevékenysége során elsajátít számos olyan készséget, amely alkalmassá teszi arra, hogy képes legyen a feladatkörét érintő változó szerepekhez újító módon és rugalmasan alkalmazkodni. Felismeri a hétköznapi életben előforduló, kémiai tárgyú problémákban rejlő lehetőségeket, lehetőségeihez mérten hozzájárul a problémák megoldásához, az esélyeket és alternatívákat mérlegeli. Hatékonyan kommunikál másokkal, a többség álláspontját elfogadva vagy saját álláspontját megvédve érvel, mások érveit meghallgatja, azokat elfogadja vagy cáfolja.

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai	14 óra
2. Kémiai átalakulások	20 óra
3. A szén egyszerű szerves vegyületei	25 óra
4. Az életműködések kémiai alapjai	9 óra
5. Elemek és szervetlen vegyületeik	17 óra
6. Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban	12 óra
7. Környezeti kémia és környezetvédelem	5 óra
Kötelező óraszám összesen:	102 óra

9. évfolyam

1. Tematikai egység: Az anyagok szerkezete és tulajdonságai

– Órakeret: 14 +1 óra

–

Ismeretek

- ismeri az atom felépítését, az elemi részecskéket, valamint azok jellemzőit, ismeri az izotópok legfontosabb tulajdonságait, érti a radioaktivitás lényegét, és példát mond a radioaktív izotópok gyakorlati felhasználására;
- ismeri az anyagmennyiség és a mól fogalmát, érti bevezetésük szükségességét, és egyszerű számításokat végez m, n és M segítségével;
- ismeri az atom elektronszerkezetének kiépülését a Bohr-féle atommodell szintjén, tisztában van a vegyértékelektronok kémiai reakciókban betöltött szerepével;
- értelmezi a periódusos rendszer fontosabb adatait (vegyjel, rendszám, relatív atomtömeg), alkalmazza a periódusszám és a (fő)csoportszám jelentését a héjak és a vegyértékelektronok szempontjából, ismeri a periódusos rendszer fontosabb csoportjainak a nevét és az azokat alkotó elemek vegyjelét;
- ismeri a molekulaképződés szabályait, ismeri az elektronegativitás fogalmát, és érti a kötéspolaritás lényegét, a kovalens kötetst jellemzi száma és polaritása szerint, megalkotja egyszerű molekulák szerkezeti képletét, ismeri a legalapvetőbb molekulaalakokat (lineáris, síkháromszög, tetraéder, piramis, V-alak), valamint ezek meghatározó szerepét a molekulák polaritása szempontjából;

- meghatározza egyszerű molekulák polaritását, és ennek alapján következtet a közöttük kialakuló másodrendű kémiai kötésekre, valamint oldhatósági jellemzőikre, érti, hogy a moláris tömeg és a molekulák között fellépő másodrendű kötések minősége hogyan befolyásolja az olvadás- és forráspontot, ezeket konkrét példákkal támasztja alá;
- érti a részecske szerkezete és az anyag fizikai és kémiai tulajdonságai közötti alapvető összefüggéseket;
- ismeri az egyszerű ionok atomokból való létrejöttének módját, ezt konkrét példákkal szemlélteti, ismeri a fontosabb összetett ionok molekulákból való képződésének módját, tudja a nevüket, összegképletüket, érti egy ionvegyület képletének a megszerkesztését az azt alkotó ionok képlete alapján, érti az ionrács felépülési elvét, az ionvegyület képletének jelentését, konkrét példák segítségével jellemzi az ionvegyületek fontosabb tulajdonságait;
- ismeri a fémek helyét a periódusos rendszerben, érti a fémes kötés kialakulásának és a fémek kristályszerkezetének a lényegét, érti a kapcsolatot a fémek kristályszerkezete és fontosabb tulajdonságai között, konkrét példák segítségével (pl. Fe, Al, Cu) jellemzi a fémes tulajdonságokat, összehasonlításokat végez;
- ismeri az anyagok csoportosításának a módját a kémiai összetétel alapján, ismeri ezeknek az anyagsz csoportoknak a legfontosabb közös tulajdonságait, példákat mond minden csoport képviselőire, tudja, hogy az oldatok a keverékek egy csoportja;
- érti a „hasonló a hasonlóban jól oldódik” elvet, ismeri az oldatok töménységével és az oldhatósággal kapcsolatos legfontosabb ismereteket, egyszerű számítási feladatokat old meg az oldatok köréből (tömegszázalék, anyagmennyiség-koncentráció, tömegkoncentráció);
- adott szempontok alapján összehasonlítja a három halmazállapotba (gáz, folyadék, szilárd) tartozó anyagok általános jellemzőit, ismeri Avogadro gáztörvényét, és egyszerű számításokat végez gázok térfogatával standard körülmények között, érti a halmazállapot-változások lényegét és energiaváltozását;
- egyedül vagy csoportban elvégez halmazállapot-változással és oldódással kapcsolatos kísérleteket, és megbecsüli azok várható eredményét

Fejlesztési feladatok

- Megfigyelési és manuális készség fejlesztése
- A társakkal való együttműködés képességének fejlesztése
- Kísérletek értelmezése és biztonságos megvalósítása
- A biztonságos eszköz- és vegyszerhasználat elsajátítása
- Az analógias gondolkodás fejlesztése
- Alapvető matematikai készségek fejlesztése
- Alkotás digitális eszközzel
- Információkeresés digitális eszközzel
- Az atomok és a periódusos rendszer

- A kovalens kötés és a molekulák
- Az atomrácsos kristályok
- Az ionok, az ionkötés és az ionvegyületek
- A fémes kötés és a fémek
- Az anyagok csoportosítása: elemek, vegyületek és keverékek
- Halmazállapotok, halmazállapot-változások

Fogalmak: izotópok, vegyértékelektronok, anyagmennyiség, Avogadro-szám, relatív atomtömeg, moláris tömeg, elektronegativitás, elsőrendű kémiai kötés, kötéspolaritás, szerkezeti képlet, másodrendű kémiai kötés, kristályrács, ion, anyagmennyiség-koncentráció, Avogadro-törvény, moláris térfogat, amorf állapot

2. Tematikai egység: Kémiai átalakulások

- Órakeret: 20 +1 óra
-

Ismeretek

- érti a fizikai és kémiai változások közötti különbségeket;
- ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének feltételeit, ismeri, érti és alkalmazza a tömeg- és töltésmegmaradás törvényét a kémiai reakciókra;
- ismeri a kémiai reakciók csoportosítását többféle szempont szerint: a reagáló és a képződő anyagok száma, a reakció energiaváltozása, időbeli lefolyása, iránya, a reakcióban részt vevő anyagok halmazállapota szerint;
- konkrét reakciókat termokémiai egyenlettel is felír, érti a termokémiai egyenlet jelentését, ismeri a reakcióhő fogalmát, a reakcióhő ismeretében megadja egy reakció energiaváltozását, energiadiagramot rajzol, értelmez, ismeri a termokémia főtételét és jelentőségét a többlépéses reakciók energiaváltozásának meghatározásakor;
- érti a katalizátorok hatásának elvi alapjait;
- ismer egyirányú és egyensúlyra vezető kémiai reakciókat, érti a dinamikus egyensúly fogalmát, ismeri és alkalmazza az egyensúly eltolásának lehetőségeit Le Châtelier elve alapján;
- ismeri a fontosabb savakat, bázisokat, azok nevét, képletét, Brønsted sav-bázis elmélete alapján értelmezi a sav és bázis fogalmát, ismeri a savak és bázisok erősségének és értékűségének jelentését, konkrét példát mond ezekre a vegyületekre, érti a víz sav-bázis tulajdonságait, ismeri az autoprotolízis jelenségét és a víz autoprotolízisének a termékeit;
- konkrét példákon keresztül értelmezi a redoxireakciókat oxigénfelvétel és oxigénleadás alapján, ismeri a redoxireakciók tágabb értelmezését elektronátmenet alapján is, konkrét példákon bemutatja a redoxireakciót, eldönti egy egyszerű redoxireakció egyenlete

ismeretében az elektronátadás irányát, az oxidációt és redukciót, megadja az oxidálószer és a redukálószer;

- érti az elektromos áram és a kémiai reakciók közötti összefüggéseket: a galvánelemek áramtermelésének és az elektrolízisnek a lényegét;
- tisztában van az elektrokémiai áramforrások felépítésével és működésével, ismeri a Daniell-elem felépítését és az abban végbemenő folyamatokat, az elem áramtermelését;
- ismeri az elektrolizáló cella felépítését és az elektrolízis lényegét a hidrogén-klorid-oldat grafit-elektrodos elektrolízise kapcsán, érti, hogy az elektromos áram kémiai reakciók végbemenetelét segíti, példát ad ezek gyakorlati alkalmazására.

Fejlesztési feladatok

- Kísérletek értelmezése és biztonságos megvalósítása
- A problémamegoldó képesség fejlesztése
- Vitakészség fejlesztése
- A társakkal való együttműködés fejlesztése
- Az analógiás gondolkodás fejlesztése
- Alkotás digitális eszközzel
- Információkeresés és -megosztás digitális eszközzel
- A kémiai reakciók általános jellemzése és csoportosítása
- A reakciók egyenletének leírása képletekkel, az egyenlet értelmezése
- Savak, bázisok, sav-bázis reakciók
- A kémhatás és a pH
- A redoxireakciók
- Elektrokémiai alapismeretek

Fogalmak: reakcióhő, Hess-tétel, dinamikus egyensúly, a legkisebb kényszer elve, Brønsted-féle sav-bázis elmélet, amfoter vegyület, oxidáció, redukció, redoxireakció, galvánelem, elektród, akkumulátor, elektrolízis

10. évfolyam

3. Tematikai egység: A szén egyszerű szerves vegyületei

– Órakeret: 25 +1 óra

–

Ismeretek

- ismeri a szerves vegyületeket felépítő organogén elemeket, érti a szerves vegyületek megkülönböztetésének, külön csoportban tárgyalásának az okát, az egyszerűbb szerves vegyületeket szerkezeti képlettel és összegképlettel jelöli;
- ismeri a telített szénhidrogének homológ sorának felépülési elvét és fontosabb képviselőiket, ismeri a metán fontosabb tulajdonságait, jellemzi az anyagok szempontrendszer alapján, ismeri a homológ soron belül a forráspont változásának az okát, valamint a szénhidrogének oldhatóságát, ismeri és egy-egy kémiai egyenlettel leírja az égés, a szubsztitúció és a hőbontás folyamatát;
- érti az izoméria jelenségét, példákat mond konstitúciós izomerekre;
- ismeri a telítetlen szénhidrogének fogalmát, az etén és az acetilén szerkezetét és fontosabb tulajdonságait, ismeri és reakcióegyenletekkel leírja a telítetlen szénhidrogének jellemző reakciótípusait, az égést, az addíciót és a polimerizációt;
- felismeri az aromás szerkezetet egy egyszerű vegyületben, ismeri a benzol molekulaszervezetét és fontosabb tulajdonságait, tudja, hogy számos illékony aromás szénhidrogén mérgező;
- példát mond közismert halogéntartalmú szerves vegyületre (pl. kloroform, vinil-klorid, freonok, DDT, tetrafluoretén), és ismeri felhasználásukat;
- ismeri és vegyületek képletében felismeri a legegyszerűbb oxigéntartalmú funkciós csoportokat: a hidroxilcsoportot, az oxocsoportot, az étercsoportot;
- ismeri az alkoholok fontosabb képviselőit (metanol, etanol, glikol, glicerín), azok fontosabb tulajdonságait, élettani hatásukat és felhasználásukat;
- felismeri az aldehidcsoportot, ismeri a formaldehid tulajdonságait, az aldehidek kimutatásának módját, felismeri a ketocsoportot, ismeri az aceton tulajdonságait, felhasználását;
- ismeri és vegyületek képletében felismeri a karboxilcsoportot és az észtercsoportot, ismeri az egyszerűbb és fontosabb karbonsavak (hangyasav, ecetsav, zsírsavak) szerkezetét és lényeges tulajdonságait;
- az etil-acetát példáján bemutatja a kis szénatomszámú észterek jellemző tulajdonságait, tudja, hogy a zsírok, az olajok, a foszfatidok, a viaszok egyaránt az észterek csoportjába tartoznak;
- szerkezetük alapján felismeri az aminok és az amidok egyszerűbb képviselőit, ismeri az aminocsoportot és az amidcsoportot

–

Fejlesztési feladatok

- Az analógiás gondolkodás fejlesztése

- Vitakészség fejlesztése
- A rendszerezőképesség fejlesztése
- Információk keresése és megosztása digitális eszközökkel
- A telített szénhidrogének
- A telítetlen szénhidrogének
- A halogéntartalmú szerves vegyületek
- Az oxigéntartalmú szerves vegyületek
- A nitrogéntartalmú szerves vegyületek

Fogalmak: funkciós csoport, homológ sor, telített és telítetlen szénhidrogének, szerves reakciótípusok, izoméria, konstitúció, aromás vegyületek, heteroatom, alkoholok, aldehidek, ketonok, éterek, karbonsavak, észterek, aminok, amidok

4. Tematikai egység: Az életműködések kémiai alapjai

- Órakeret: 9 +1 óra

–

– Ismeretek

- ismeri a biológiai szempontból fontos szerves vegyületek építőelemeit (kémiai összetételét, a nagyobbak alkotó molekuláit);
- ismeri a lipid gyűjtőnevet, tudja, hogy ebbe a csoportba hasonló oldhatósági tulajdonságokkal rendelkező vegyületek tartoznak, felsorolja a lipidek legfontosabb képviselőit, felismeri azokat szerkezeti képlet alapján, ismeri a lipidek csoportjába tartozó vegyületek egy-egy fontos szerepét az élő szervezetben;
- ismeri a szénhidrátok legalapvetőbb csoportjait, példát mond mindegyik csoportból egy-két képviselőre, ismeri a szőlőcukor képletét, összefüggéseket talál a szőlőcukor szerkezete és tulajdonságai között, ismeri a háztartásban található szénhidrátok besorolását a megfelelő csoportba, valamint köznapi tulajdonságaikat (ízük, oldhatóságuk) és felhasználásukat, összehasonlítja a keményítő és a cellulóz molekulaszervezetét és tulajdonságait, valamint szerepüket a szervezetben és a táplálékaink között;
- tudja, hogy a fehérjék aminosavakból épülnek fel, ismeri az aminosavak általános szerkezetét és azok legfontosabb tulajdonságait, ismeri a fehérjék elsődleges, másodlagos, harmadlagos és negyedleges szerkezetét, érti e fajlagos molekulák szerkezetének kialakulását, példát mond a fehérjék szervezetben és ételmiszereinkben betöltött szerepére, ismeri a fehérjék kicsapásának módjait és ennek jelentőségét a mérgezések kapcsán

Fejlesztési feladatok

- Az analógiás gondolkodás fejlesztése
- Keresés digitális eszközzel

- A lipidek
- A szénhidrátok
- A fehérjék

Fogalmak: lipidek, trigliceridek, szénhidrátok, kondenzáció, hidrolízis, aminosav, polipeptid, fehérjék szerkezete

5. tematikus egység: Elemek és szervetlen vegyületeik

Órakeret: 17 + 1 óra

Ismeretek

- ismeri a hidrogén, a halogének, a kalkogének, a nitrogén, a szén és fontosabb vegyületeik fizikai és kémiai sajátságait, különös tekintettel a köznap életben előforduló anyagokra;
- alkalmazza az anyagok jellemzésének szempontjait a hidrogénre, kapcsolatot teremt az anyag szerkezete és tulajdonságai között;
- ismeri a halogének képviselőit, jellemzi a klórt, ismeri a hidrogén-klorid és a nátrium-klorid tulajdonságait;
- ismeri és jellemzi az oxigént és a vizet, ismeri az ózont mint az oxigén allotróp módosulátát, ismeri mérgező hatását (szmogban) és UV-elnyelő hatását (ózonpajzsban);
- ismeri és jellemzi a ként, a kén-dioxidot és a kénsavat;
- ismeri és jellemzi a nitrogént, az ammóniát, a nitrogén-dioxidot és a salétromsavat;
- ismeri a vörösfoszfört és a foszforsavat, fontosabb tulajdonságait és a foszfor gyufagyártásban betöltött szerepét;
- összehasonlítja a gyémánt és a grafit szerkezetét és tulajdonságait, különbséget tesz a természetes és mesterséges szén között, ismeri a természetes szén felhasználását, ismeri a kokszt és az aktív szén felhasználását, példát mond a szén reakcióira (pl. égés), ismeri a szén oxidjainak (CO , CO_2) a tulajdonságait, élettani hatását, valamint a szénsavat és sóit, a karbonátokat;
- ismeri a fémrács szerkezetét és az ebből adódó alapvető fizikai tulajdonságokat;
- ismeri a fémek helyét a periódusos rendszerben, megkülönbözteti az alkálifémeket, az alkáliföldfémeket, ismeri a vas, az alumínium, a réz, valamint a nemesfémek legfontosabb tulajdonságait;
- kísérletek tapasztalatainak ismeretében értelmezi a fémek egymáshoz viszonyított reakciókészségét oxigénnel, sósavval, vízzel és más fémionok oldatával, érti a fémek redukáló sorának felépülését, következtet fémek reakciókészségére a sorban elfoglalt helyük alapján;
- használja a fémek redukáló sorát a fémek tulajdonságainak megjóslására, tulajdonságaik alátámasztására;

- ismeri a fontosabb fémek (Na, K, Mg, Ca, Al, Fe, Cu, Ag, Au, Zn) fizikai és kémiai tulajdonságait;
- ismeri a fémek köznapis szempontból legfontosabb vegyületeit, azok alapvető tulajdonságait (NaCl, Na₂CO₃, NaHCO₃, Na₃PO₄, CaCO₃, Ca₃(PO₄)₂, Al₂O₃, Fe₂O₃, CuSO₄);
- ismer eljárásokat fémek ércekből történő előállítására (Fe, Al)

Fejlesztési feladatok

- Alkotás digitális eszközökkel
- Kísérletek értelmezése
- Az analógias gondolkodás fejlesztése
- A rendszerezőképeség fejlesztése
- A digitális kompetencia fejlesztése
- A hidrogén
- A halogének
- A kalkogének
- A nitrogéncsoport elemei
- A szén és szervesetlen vegyületei
- A fémek általános jellemzése
- A fémek csoportosítása és kémiai tulajdonságaik
- A legfontosabb fémvegyületek tulajdonságai

Fogalmak: durranógáz, szökőkút-kísérlet, jódtinktúra, allotróp módosulatok, szintézis, természetes és mesterséges szenek, könnyűfémek, nehézfémek, a fémek redukáló sora, korrózióvédelem

6. Tematikai egység Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban

Órakeret: 12 óra

Ismeretek

- ismeri a természetben megtalálható legfontosabb nyersanyagokat;
- érti az anyagok átalakításának hasznát, valamint konkrét példákat mond vegyipari termékek előállítására;
- ismeri a különböző nyersanyagokból előállítható legfontosabb termékeket;
- érti, hogy az ipari (vegyipari) termelés során különféle, akár a környezetre vagy szervezetre káros anyagok is keletkezhetnek, amelyek közömbösítése, illetve kezelése fontos feladat;

- az ismeretein alapuló tudatos vásárlással és tudatos életvitellel képes a környezetének megóvására;
- érti a mészkőalapú építőanyagok kémiai összetételét és átalakulásait (mészkő, égetett mész, oltott mész), ismeri a beton alapvető összetételét, előállítását és felhasználásának lehetőségeit, ismeri a legfontosabb hőszigetelő anyagokat;
- érti, hogy a fémek többsége a természetben vegyületek formájában van jelen, ismeri a legfontosabb redukációs eljárásokat (szenes, elektrokémiai redukció), ismeri a legfontosabb ötvözeteket, érti az ötvözetek felhasználásának előnyeit;
- ismeri a mindennapi életben előforduló növényvédő szerek használatának alapvető szabályait, értelmezi a növényvédő szerek leírását, felhasználási útmutatóját, példát mond a növényvédő szerekre a múltból és a jelenből (bordói lé, korszerű peszticidek), ismeri ezek hatásának elvi alapjait;
- ismeri a legfontosabb (N-, P-, K-tartalmú) műtrágyák kémiai összetételét, előállítását és felhasználásának szükségességét;
- ismeri a fosszilis energiahordozók fogalmát és azok legfontosabb képviselőit, érti a kőolaj ipari lepárlásának elvét, ismeri a legfontosabb párlatok nevét, összetételét és felhasználási lehetőségeit, példát mond motorhajtó anyagokra, ismeri a töltőállomásokon kapható üzemanyagok típusait és azok felhasználását;
- ismeri a bioüzemanyagok legfontosabb típusait;
- ismeri a műanyag fogalmát és a műanyagok csoportosításának lehetőségeit eredetük, illetve hővel szemben mutatott viselkedésük alapján, konkrét példákat mond műanyagokra a környezetéből, érti azok felhasználásának előnyeit, ismeri a polimerizáció fogalmát, példát ad monomerekre és polimerekre, ismeri a műanyagok felhasználásának előnyeit és hátrányait, környezetre gyakorolt hatásukat;
- ismeri az élelmiszereink legfontosabb összetevőinek, a szénhidrátoknak, a fehérjéknek, valamint a zsíroknak és olajoknak a molekulaszervezetét és tulajdonságait, felsorolja a háztartásban megtalálható legfontosabb élelmiszerek tápanyagait, példát mond bizonyos összetevők (fehérjék, redukáló cukrok, keményítő) kimutatására, ismeri a legfontosabb élelmiszeradalék-csoportokat, alapvető szinten értelmezi egy élelmiszer-tájékoztató címkéjét;
- ismeri a leggyakrabban használt élvezeti szerek (szeszes italok, dohánytermékek, kávé, energiatalok, drogok) hatóanyagát, ezen szerek használatának veszélyeit, érti az illegális drogok használatával kapcsolatos alapvető problémákat, példát mond illegális drogokra, ismeri a doppingszer fogalmát, megérti és értékeli a doppingszerekkel kapcsolatos információkat;
- ismeri a gyógyszer fogalmát és a gyógyszerek fontosabb csoportjait hatásuk alapján, alapvető szinten értelmezi a gyógyszerek mellékelt beteg-tájékoztatóját;
- ismeri a mérge fogalmának jelentését, érti az anyagok mennyiségének jelentőségét a mérgező hatásuk tekintetében, példát mond növényi, állati és szintetikus mérgekre, ismeri a mérgek szervezetbe jutásának lehetőségeit (tápcsatorna, bőr, tüdő), ismeri és felismeri a különböző anyagok csomagolásán a mérgező anyag piktogramját, képes ezeknek az anyagoknak a

- felelősségteljes használatára, ismeri a köznapi életben előforduló leggyakoribb mérgeket, mérgezéseket (pl. szén-monoxid, penészgomba-toxinok, gombamérgezések, helytelen égetés során keletkező füst anyagai, drogok, nehézfémek), tudja, hogy a mérgező hatás nem az anyag szintetikus eredetének a következménye;
- ismeri a mosó- és tisztítószeres, valamint a fertőtlenítőszeres fogalmi megkülönböztetését, például mond a környezetéből gyakran használt mosó-/tisztítószerre és fertőtlenítőszerre, ismeri a szappan összetételét és a szappangyártás módját, ismeri a hypo kémiai összetételét és felhasználási módját, érti a mosószeres mosóaktív komponenseinek (a felületaktív részecskének) a mosásban betöltött szerepét;
 - ismeri a kemény víz és a lágy víz közötti különbséget, érti a kemény víz és egyes mosószeres közötti kölcsönhatás (kicsapódás) folyamatát;
 - érti a különbséget a tudományos és az áltudományos információk között, konkrét példát mond a köznapi életből tudományos és áltudományos ismeretekre, információkra;
 - ismeri a tudományos megközelítés lényegét (objektivitás, reprodukálhatóság, ellenőrizhetőség, bizonyíthatóság);
 - látja az áltudományos megközelítés lényegét (feltételezés, szubjektivitás, bizonyíthatatlanság),

Fejlesztési feladatok

- problémamegoldó képesség fejlesztése
- Kommunikációs készségek fejlesztése
- Vitakészség fejlesztése
- Digitális készségek fejlesztése
- Tudatos fogyasztói magatartás kialakítása
- Az egészséges életmódra nevelés
- Az építőanyagok kémiája
- A fémek előállításának módszerei
- Növényvédő szerek és műtrágyák
- A kőolaj feldolgozása
- Műanyagok
- Élelmiszereink és összetevőik
- Gyógyszerek, drogok, doppingerek
- Veszélyes anyagok, mérgek, mérgezések
- Mosó-, tisztító- és fertőtlenítőszeres
- Tudomány és áltudomány

Fogalmak: mész, érc, fosszilis energiahordozók, természetes és mesterséges alapú műanyag, vízkeménység, felületaktív anyag, toxikus anyag, tudomány, áltudomány

7. Tematikai egység Környezeti kémia és környezetvédelem

Órakeret: 5 + 1 óra

Ismeretek

- példákkal szemlélteti az emberiség legégetőbb globális problémáit (globális éghajlatváltozás, ózonlyuk, ivóvízkészlet csökkenése, energiaforrások kimerülése) és azok kémiai vonatkozásait;
- ismeri az emberiség előtt álló legnagyobb kihívásokat, kiemelten azok kémiai vonatkozásaira (energiahordozók, környezetszennyezés, fenntarthatóság, új anyagok előállítása);
- példákön keresztül szemlélteti az antropogén tevékenységek kémiai vonatkozású környezeti következményeit;
- kiselőadás vagy projektmunka keretében mutatja be a XX. század néhány nagy környezeti katasztrófáját, és azt, hogy milyen tanulságokat vonhatunk le azok megismeréséből;
- érti a környezetünk megóvásának jelentőségét az emberi civilizáció fennmaradása szempontjából;
- ismeri a zöld kémia lényegét, a környezetbarát folyamatok előtérbe helyezését, példákat mond újonnan előállított, az emberiség jólétét befolyásoló anyagokra (pl. új gyógyszerek, lebomló műanyagok, intelligens textíliák);
- alapvető szinten ismeri a természetes környezetet felépítő légkör, vízburok, kőzetburok és élővilág kémiai összetételét;
- ismeri a legfontosabb környezetszennyező forrásokat és anyagokat, valamint ezeknek az anyagoknak a környezetre gyakorolt hatását;
- ismeri a légkör kémiai összetételét és az azt alkotó gázok legfontosabb tulajdonságait, példákat mond a légkör élőlényekre és élettelen környezetre gyakorolt hatásaira, ismeri a legfontosabb légszennyező gázokat, azok alapvető tulajdonságait, valamint az általuk okozott környezetszennyező hatásokat, ismeri a légkört érintő globális környezeti problémák kémiai hátterét és ezen problémák megoldására tett erőfeszítéseket;
- ismeri a természetes vizek típusait, azok legfontosabb kémiai összetevőit a víz körforgásának és tulajdonságainak tükrében, példákat mond vízszennyező anyagokra, azok forrására, a szennyezés lehetséges következményeire, ismeri a víztisztítás folyamatának alapvető lépéseit, valamint a tiszta ivóvíz előállításának módját;
- érti a kőzetek és a környezeti tényezők talajképző szerepét, példát mond alapvető kőzetekre, ásványokra, érti a hulladék és a szemét fogalmi megkülönböztetését, ismeri a hulladékok típusait, kezelésük módját, környezetre gyakorolt hatásukat;
- példákkal szemlélteti egyes kémiai technológiák, illetve bizonyos anyagok felhasználásának környezetre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.

Fejlesztési feladatok

- Szemlélet fejlesztése
- Vitakészség fejlesztése
- Problémamegoldó készség fejlesztése
- A társakkal való együttműködés fejlesztése
- Alkotás digitális eszközökkel
- Kommunikációs készség fejlesztése
- A légkör kémiája
- A természetes vizek kémiája
- A talaj kémiája
- A hulladékok
- Új kihívások: ember, társadalom, környezet és kémia

Fogalmak: zöld kémia

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

A tanuló ismerje az anyag tulajdonságainak anyagszerkezeti alapokon történő magyarázatához elengedhetetlenül fontos modelleket, fogalmakat, összefüggéseket és törvényszerűségeket, a legfontosabb szerves és szervetlen vegyületek szerkezetét, tulajdonságait, csoportosítását, előállítását, gyakorlati jelentőségét. Értse az alkalmazott modellek és a valóság kapcsolatát, a szerves vegyületek esetében a funkciós csoportok tulajdonságokat meghatározó szerepét, a tudományos és az áltudományos megközelítés közötti különbségeket. Ismerje és értse a fenntarthatóság fogalmát és jelentőségét. Tudja magyarázni az anyagi halmazok jellemzőit összetevőik szerkezete és kölcsönhatásaik alapján. Tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról sokféle információforrás kritikus felhasználásával önállóan vagy csoportmunkában szóbeli és írásbeli összefoglalót, prezentációt készíteni, és azt érthető formában közönség előtt is bemutatni. Tudja alkalmazni a megismert tényeket és törvényszerűségeket egyszerűbb problémák és számítási feladatok megoldása során, valamint a fenntarthatósághoz és az egészségmegőrzéshez kapcsolódó viták alkalmával. Képes legyen egyszerű kémiai jelenségekben ok-okozati elemek meglátására, tudjon tervezni ezek hatását bemutató, vizsgáló egyszerű kísérletet, és ennek eredményei alapján tudja értékelni a kísérlet alapjául szolgáló hipotéziseket.

HELYI TANTERV

Fizika

9–10. évfolyam

AZ OKTATÁSI HIVATAL ÁLTAL ELFOGADOTT KERETTANTERV ALKALMAZÁSA ISKOLÁNKBAN:

Iskolánkban a vonatkozó rendelkezések értelmében a 2020/2021-es tanévben a 9. évfolyamon bevezetjük az új NAT-ot.

Az Oktatási Hivatal által jóváhagyott kerettanterv elérhetősége:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf

Az új NAT szerinti tankönyvek 9. osztályban heti 2, 10. osztályban heti 3 órára készülnek, iskolánkban is ezt az óraelosztást követjük.

A 9–10. évfolyamon a fizika tantárgy alapóraszám: 180 óra.

A témakörök áttekintő táblázatában a témakör neve után zárójelbe tett számok azt jelölik, hogy a

témakör a NAT -ban felsorolt melyik fő témakörökhöz tartozik.

A Nemzeti AlapTanterv fő témakörei

1. A fizikai jelenségek megfigyelése, modellalkotás, értelmezés, tudományos érvelés
2. Mozgások a környezetünkben, a közlekedés kinematikai és dinamikai vonatkozásai
3. A halmazállapotok és változásuk, a légnemű, folyékony és szilárd anyagok tulajdonságai
4. Az emberi test fizikájának elemei
5. Fontosabb mechanikai, hőtani és elektromos eszközeink működésének alapjai, fűtés és világítás a háztartásban
6. A hullámok szerepe a képek és hangok rögzítésében, továbbításában
7. Az energia megjelenési formái, megmaradása, energiatermelés és -felhasználás
8. Az atom szerkezete, fénykibocsátás, radioaktivitás
9. A Föld, a Naprendszer és a Világegyetem, a Föld jövője, megóvása, az űrkutatás eredményei

9. évfolyam

Témakör neve	Javasolt óraszám
Év eleji tudnivalók	1
A melegítés és hűtés következményei (1, 3)	14
Víz és levegő a környezetünkben (1, 3)	8
Egyszerű mozgások (1, 2)	9
Ismétlődő mozgások (1, 2)	11
A közlekedés és sportolás fizikája (1, 2)	17
Energia	12
Összes óraszám:	72

10. évfolyam

Témakör neve	Javasolt óraszám
Gépek (1, 4, 5)	9
Szikrák, villámok (1, 5)	10
Elektromosság a környezetünkben (1, 5)	10
Generátorok és motorok (1, 5)	10
A hullámok szerepe a kommunikációban (1, 6)	12
Képek és látás (1, 4, 5, 6)	10
Az atomok és a fény (1, 5, 8)	24
Környezetünk épségének megőrzése (1, 7, 8, 9)	12
A Világegyetem megismerése (1, 9)	11
:	108

A FIZIKA

Civilizációnk egyik alapja a természettudományos műveltség, mely jelentős mértékben a fizika által feltárt ismereteken nyugszik. Ezek megőrzése, továbbadása, bővítése az egymást követő generációk kiemelt feladata. A korszerű fizikatanítás célja részben azoknak az ismereteknek átadása és képességeknek fejlesztése, amelyek ennek megvalósulását lehetővé teszik. Emellett kiemelt feladat a korunkban fontossá vált, illetve a közeljövőben fontossá váló kulcskompetenciák fejlesztése, valamint a fizika és a technológia kapcsolatának, a fizika művelése sokoldalú társadalmi vonatkozásainak bemutatása. Ez úgy érhető el, ha a fizikai mennyiségek és törvények jelentése gyakorlati alkalmazások, illetve az egész emberiséget érintő határokon átívelő problémák (környezetszennyezés, globális éghajlatváltozás) kontextusában, a diákok életkori sajátosságainak megfelelően kerül megfogalmazásra.

A fizika tantárgy fontos feladata a diákok természettudományos szemléletének formálása, mely alapvetően a fizika tudományában alakult ki, és amelyet később a többi természettudománnyal foglalkozó tudomány átvett. A természettudományos szemlélet megismerése általános iskolában kezdődik, a középiskolában új elemek kapnak nagyobb hangsúlyt.

A természettudomány feladata elsősorban a világ működésének leírása, a „hogyan működik?” kérdésre való válaszok keresése egyre alapvetőbb és átfogóbb törvények segítségével, azokból kiindulva, sokszor hosszú logikai láncok felhasználásával. Ez jelenti azt, hogy a „miért, mi az oka?” kérdésekre is választ keres.

A megismerési folyamatban az empiria és az elmélet összhangja van jelen. A dolgok lehetséges működéséről, a megfigyelt jelenségek létrejöttének okáról hipotéziseket alkotunk, és ezek bevalását megfigyelésekkel és kísérletekkel képesek vagyunk vizsgálni.

A természet leírásához, megismeréséhez egyszerűsítő feltételeket vezetünk be, analógiákat és modelleket alkalmazunk, a lényeges és lényegtelen momentumokat elkülönítjük, majd minél több tényezőt veszünk fokozatosan figyelembe.

Mai technikai világunk alapja a természettudomány. A technika egyben segítője a további természettudományi kutatásnak és az oktatásnak egyaránt. Elsősorban a számítógépek megjelenése és fejlődése fontos elem. A számítógép a megismerés egyik alapvető eszközévé vált egyrészt a számítások gyorsabb elvégzésével, a hatalmas adatbázisok kezelési lehetőségeivel, a szimulációknak a

modellalkotásban és a modell tesztelésében való felhasználásával. Ezzel egyben kitágult a vizsgálható jelenségek köre. Az Internet elterjedése másrészt megteremtette a gyors tudásmegosztás lehetőségét is.

A tanári értékelés célja nem lehet eltérő a tantárgy céljától, azaz fontos a motiváció felkeltése, a fizika tárggyal való pozitív attitűd kialakítása. Mindez fejlesztő, tanulást támogató értékeléssel valósítható meg. Az értékelésnek az elvárt sokszínű tanulói tevékenységekre kell vonatkoznia, s kiemelt szerepe van benne az árnyalt, szöveges visszajelzésnek. Szerencsés lehet az önértékelés bevezetése, csoportmunka esetében egymás vagy a projekt értékelése. Egy-egy feladat kapcsán indokolt az értékelési szempontokat előre rögzíteni. Fontos az is, hogy az értékelés egy projektben, csoportmunkában annak a feladatrésznak a megítélésére irányul, melyet az értékelendő diák elvégzett. Így az értékelésnek a csoportmunkában egyénre szabottnak kell lennie. Az egyedi (tehát nem ötfokú skálát követő) értékelést indokolhatja az is, hogy a tanárnak – aki nem a tantárgyat, hanem a tanulót tanítja, irányítja – tisztában kell lennie azzal, hogy egy adott tanulót milyen típusú visszajelzésekkel lehet motiválni. A jól kialakított

értékelés növeli a motivációt, a végiggondolatlan, nem megfelelően kialakított, nem elegendően árnyalt értékelés viszont ellenében hat. Az értékelés nagymértékben képes befolyásolni a tárgy tanítási céljainak sikeres teljesítését.

A kerettanterv témaköreit, fejlesztési feladatait és ismereteit úgy alakítottuk ki, hogy az ezek figyelembevételével készített helyi tanterv, illetve tanmenet segítségével megvalósuljanak a Nat-ban megfogalmazott fejlesztési területek szerint csoportosított tanulási eredmények. Ezek egy része nem kötődik szorosan a tananyaghoz és témakörökhöz. A „Fizikai megfigyelések, kísérletek végzése, az eredmények értelmezése” –fejlesztési részterület tanulási eredményeinek megvalósulását segítik a megfigyeléssel, méréssel, kísérletezéssel a mért adatok elemzésével, egyszerű számításos feladatok megoldásával foglalkozó órák, amelyek megtartására minden témakörben nyílik alkalom. A fizika mint természettudományos megismerési módszer - című első fejlesztési terület további tanulási eredményei a tudományos vitákkal gazdagított tanórák segítségével valósulnak meg, ezek lehetőségét – a megfelelő órakeretet biztosítva - külön jelezzük a kerettantervben. A digitális technológiák használatával kapcsolatos tanulás eredmények megvalósulása a megfelelő eszközök és programok tanári irányítás melletti önálló használatával biztosítható. Ezeket a tanulási eredményeket az alábbiakban soroljuk fel:

- A tanuló használ helymeghatározó szoftvereket, a közeli és távoli környezetünket leíró adatbázisokat, szoftvereket;
- a vizsgált fizikai jelenségeket, kísérleteket bemutató animációkat, videókat keres és értelmez;
- ismer magyar és idegen nyelvű megbízható fizikai tárgyú honlapokat;
- készségszinten alkalmazza a különböző kommunikációs eszközöket, illetve az internetet a főként magyar, illetve idegen nyelvű, fizikai tárgyú tartalmak keresésére;
- fizikai szövegben, videóban el tudja különíteni a számára világos, valamint nem érthető, további magyarázatra szoruló részeket;
- az interneten talált tartalmakat több forrásból is ellenőrzi;
- a forrásokból gyűjtött információkat számítógépes prezentációban mutatja be;
- az egyszerű vizsgálatok eredményeinek, az elemzések, illetve a következtetések bemutatására prezentációt készít;
- a projektfeladatok megoldása során önállóan, illetve a csoporttagokkal közösen különböző médiatartalmakat, prezentációkat, rövidebb-hosszabb szöveges produktumokat hoz létre a tapasztalatok, eredmények, elemzések, illetve következtetések bemutatására;
- a vizsgálatok során kinyert adatokat egyszerű táblázatkezelő szoftver segítségével elemzi, az adatokat grafikonok segítségével értelmezi;
- használ mérésre, adatelemzésre, folyamatelemzésre alkalmas összetett szoftvereket (például hang és mozgókép kezelésére alkalmas programokat).

A digitális eszközök használatának lehetőségére gyakran utalunk a fejlesztési feladatok között.

9–10. évfolyam

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott órabeosztás szerint a fizika tantárgy tanítására a 9. évfolyamon heti 2, a 10. évfolyamon heti 3 órában kerülhet sor. A kerettanterv témakörei a mindennapok gyakorlatában fontos kérdések köré szerveződnek arra biztatva a tanárt, hogy a diákok fizikai ismereteit a gyakorlathoz kapcsolódó témákból kiindulva, a gyakorlatban megfigyelt, megfigyelhető jelenségek magyarázata során mutassa be. Ilyen módon elkerülhető a főleg képletekre koncentráló és a gyakorlati alkalmazásokat csak érdekességgként megemlítő elméleti fizika szemléletű képzés. Szó sincs ugyanakkor arról, hogy ez a tudományosság háttérbe szorulását, vagy az összefüggések teljes elhanyagolását jelentené. A kerettanterv hangsúlyozottan törekszik a fizikai gondolkodásmód, a tudomány művelésének közvetlen megmutatására fejlesztési területként megjelenítve a korunkat fokozottan érintő, illetve a mai fizikai kutatásokkal kapcsolatos tudományos vitát, támogatva a tudományos megismerési folyamat aktív tanulás, kísérletezés során történő élményszerű átélését. Ebben az életszakaszban a diákok jövővel kapcsolatos elképzelése még gyakran kialakulatlan. Nagyon fontos, hogy a tananyag – a tartalmakkal túlsúlyolt elméleti tanulás erőltetése helyett – adjon lehetőséget a tárgy megszeretésére, illetve a későbbi, szakirányú tanulást megalapozó kompetenciák (például az önálló tanulás, a csoportban történő munka, a kritikus gondolkodás, a kreativitás) fejlesztésére. Mindez adatok memorizálása helyett aktív, differenciált, projektszemléletű tevékenységek révén valósítható meg – szem előtt tartva azt is, hogy a legfontosabb fogalmak és törvények helyes megértése alapozhatja meg a későbbi fizika tanulmányokat. Javasolt lehet tehát a kerettantervben megadott minimális elvárások alapján a helyi tantervben egy projektlistát készíteni, s ezen projektek köré szervezni a tanulást. A szabad órakeretet az adott projekt által megkívánt kiegészítő ismeretek és tevékenységek időigényének kielégítésére célszerű felhasználni. A projekt mind a differenciálás, mind az érdeklődés szerinti motiváció, mind az aktív tanulás lehetőségét megadja.

A fizika tantárgy sajátosan komplex tartalmából, valamint az imént említett tevékenység- és kompetencia központúságból következik az is, hogy értékelésében nem a szabály- és képletismeretnek kell dominálnia. Tág teret kell kapnia az értékelés sokféleségének. A prezentációra alapuló szóbeli felelet, a teszt, az esszé, az önálló munka, az aktív tanulás közbeni tevékenység, illetve a csoportmunka csoportos értékelése mellett a középiskolában előtérbe kerülhet a mérési és kísérleti feladatok értékelése, az önálló vagy kis csoportokban végzett projektmunka, az életkori sajátosságoknak megfelelő komplexebb kutató munka is.

A témakörök áttekintő táblázatában a témakör neve után zárójelbe tett számok azt jelölik, hogy a témakör a NAT-ban felsorolt melyik fő témakörökhöz tartozik.

9. OSZTÁLY

TÉMAKÖR: A MELEGÍTÉS ÉS HŰTÉS KÖVETKEZMÉNYEI

Óraszám: 14+1 óra

Tanulási eredmények:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- átlátja a korszerű lakások és házak hőszabályozásának fizikai kérdéseit (fűtés, hűtés, hőszigetelés);
- tisztában van a konyhai tevékenységek (melegítés, főzés, hűtés) fizikai vonatkozásaival;
- egyszerű méréseket, kísérleteket végez, az eredményeket rögzíti;
- fizikai kísérleteket önállóan is el tud végezni;
- ismeri a legfontosabb mértékegységek jelentését, helyesen használja a mértékegységeket számításokban, illetve az eredmények összehasonlítása során;
 - o egyszerű, a megértést segítő számolási feladatokat old meg, táblázatokat, ábrákat, grafikonokat értelmez, következtetést von le, összehasonlít;
 - o gyakorlati oldalról ismeri a tudományos megismerési folyamatot: megfigyelés, mérés, a tapasztalatok, mérési adatok rögzítése, rendszerezése, ezek összevetése valamilyen egyszerű modellel vagy matematikai összefüggéssel, a modell (összefüggés) továbbfejlesztése.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét;
- ismeri a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit;
- értelmezi az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent az égéshő, a fűtőérték és a fajhő;
- tudja a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció);
- tisztában van a halmazállapot-változások energetikai viszonyaival, anyagszerkezeti magyarázatával, tudja, mit jelent az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Egyszerű számításokat végez a halmazállapot-változásokat kísérő hőközlés meghatározására;
- ismeri a hőtan első főtételét, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése);
- tisztában van a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséggel.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A hőtágulás jelenségének megfigyelése, értelmezése
- Az anyagok hőmérsékletének mérése, a hőmérséklet kiegyenlítődésének kísérleti vizsgálata és értelmezése
- Anyagok melegítésének és hűtésének megfigyelése például konyhai tevékenység során: a folyamat gyorsaságának vizsgálata, a fajhő és a felület nagyságnak szerepe
- Az égéshő és fűtőérték fogalma, a lassú és gyors égés felismerése a mindennapokban

- Halmazállapotváltozások (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, a forrás és szublimáció) megfigyelése például konyhai tevékenység során. A fázisátmenetek vizsgálata a hőmérséklet változásának szempontjából
- A halmazállapot-változások értelmezése és energetikai leírása, egyszerű számítások a mindennapi gyakorlatból, az olvadáshő a párolgáshő és a forráshő fogalma
- A kuktafazék működésének fizikai magyarázata
- A dugattyú mozgásának értelmezése a hőtan első főtételének segítségével
- A megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbség felismerése

Fogalmak

hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték

Javasolt tevékenységek

- A különböző hőmérsékletű folyadékok keveredésekor kialakuló közös hőmérséklet mérése, becslése, illetve számolása a megfelelő adatok ismeretében
- Festékes víz vagy tintacsepp meleg és hideg vízben való elkeveredésének megfigyelése csoportban történő kísérletezés során, a tapasztalatok megfogalmazása, hipotézis alkotása az elkeveredés gyorsaságával kapcsolatban, a hipotézis megvitatása, ellenőrzése újabb kísérletekkel
- Tea készítése hidegvízbe tett filter segítségével
- A főzésre használt edények használat közbeni felmelegedésének vizsgálata. Milyen megoldásokat alkalmaznak annak érdekében, hogy a lábas füle vagy a merőkanál, palacsintasütő nyele kevésbé melegedjen?
- Kísérletezés a túlhűtés jelenségének megvalósítására, például lassan lehűtött palackos ásványvíz segítségével, tanári útmutatás alapján. A sikeres, illetve sikertelen próbálkozások dokumentálása, a tapasztalatok megbeszélése
- Kutatómunka a vasbetonról. Miért alkalmazható egymás mellett éppen a vas és a beton?
- A párolgás sebességét befolyásoló tényezők megfigyelése csoportos tanulókísérlet végzése közben

2.TÉMAKÖR: VÍZ ÉS LEVEGŐ A KÖRNYEZETÜNKBEN

Óraszám: 8 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a légnyomás változó jellegét, a légnyomás és az időjárás kapcsolatát;
- ismeri a legfontosabb természeti jelenségeket (például légköri jelenségek, az égbolt változásai, a vízzel kapcsolatos jelenségek), azok megfelelően egyszerűsített, a fizikai mennyiségeken és törvényeken alapuló magyarázatait;
- gyakorlati példákon keresztül ismeri a hővezetés, hőáramlás és hőszigetelés jelenségét, a hőszigetelés lehetőségeit, ezek anyagszerkezeti magyarázatát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a víz különleges tulajdonságait (rendhagyó hőtágulás, nagy olvadáshő, forráshő, fajhő), ezek hatását a természetben, illetve mesterséges környezetünkben;
- ismeri a nyomás, hőmérséklet, páratartalom fogalmát, a levegő mint ideális gáz viselkedésének legfontosabb jellemzőit. Egyszerű számításokat végez az állapothatározók megváltozásával kapcsolatban;
- ismeri az időjárás elemeit, a csapadékformákat, a csapadékok kialakulásának fizikai leírását.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A légnyomás kísérleti kimutatása, a légritkított tér néhány gyakorlati alkalmazása
- A légnyomás és az időjárás kapcsolata
- Az abszolút és relatív páratartalom. A relatív páratartalom és a hőmérséklet kapcsolata, páráképződés a természetben: harmatképződés, dér, zúzmara
- Páráképződés a lakásban, ennek következményei. Fűtési rendszerek a lakásban
- A hőterjedés gyakorlati példákon keresztül (hővezetés, hőáramlás, hőszigetelés)
- A hőszigetelés lehetőségei a lakásban. A hőszigetelő ablak működésének fizikai magyarázata
- A víz rendhagyó hőtágulása, ennek következményei a természetben. Jégképződés a tavakon, jéghegyek
- Egyszerű számítások végzése a levegő állapothatározóinak megváltozásával kapcsolatban

Fogalmak

Időjárás, éghajlat, relatív páratartalom, hővezetés, hőáramlás, hőszigetelés

Javasolt tevékenységek

- A hőszigetelt edény (termosz) és az egyszerű üvegedény tulajdonságainak összehasonlítása önálló kísérletezés segítségével
- Hőszigetelt edény készítése a környezetben található egyszerű eszközök felhasználásával, a hőszigetelő tulajdonság kimutatása és magyarázata
- Az iskola fűtési rendszerének megtekintése, a rendszer elemeinek elkülönítése, azok szerepének felismerése. A rendszer egyszerűsített változatának lerajzolása, felépítése
- Anyaggyűjtés, beszámoló készítése és beszélgetés a jéghegy tulajdonságairól és szerepéről a Titanic elsüllyedésében
- A szoba hőmérsékletének mérése felfűtés és szellőztetés közben hőmérő ismételt leolvasásával vagy automatikus adatgyűjtő rendszer felhasználásával. Az adatok megjelenítése és megosztása
- A száraz meleg és a nedves meleg megtapasztalása (nyári szárazságban, szaunában), a testérzet összehasonlítása

- A tanteremben található levegő tömegének becslés

2. TÉMAKÖR: EGYSZERŰ MOZGÁSOK

Óraszám: 9 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyszerű méréseket, kísérleteket végez, az eredményeket rögzíti;
- fizikai kísérleteket önállóan is el tud végezni;
- ismeri a legfontosabb mértékegységek jelentését, helyesen használja a mértékegységeket számításokban, illetve az eredmények összehasonlítása során;
- mérések és a kiértékelés során alkalmazza a rendelkezésre álló számítógépes eszközöket, programokat;
- megismételt mérések segítségével, illetve a mérés körülményeinek ismeretében következtet a mérés eredményét befolyásoló tényezőkre;
 - egyszerű, a megértést segítő számolási feladatokat old meg, táblázatokat, ábrákat, grafikonokat értelmez, következtetést von le, összehasonlít;
 - gyakorlati oldalról ismeri a tudományos megismerési folyamatot: megfigyelés, mérés, a tapasztalatok, mérési adatok rögzítése, rendszerezése, ezek összevetése valamilyen egyszerű modellel vagy matematikai összefüggéssel, a modell (összefüggés) továbbfejlesztése.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen használja az út, a pálya és a hely fogalmát, valamint a sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás, elmozdulás fizikai mennyiségeket a mozgás leírására;
- tud számításokat végezni az egyenes vonalú egyenletes mozgás esetében: állandó sebességű mozgások esetén a sebesség ismeretében meghatározza az elmozdulást, a sebesség nagyságának ismeretében a megtett utat, a céltól való távolság ismeretében a megérkezéshez szükséges időt;
- ismeri a szabadesés jelenségét, annak leírását, tud esésidőt számolni, mérni, becsapódási sebességet számolni;
- egyszerű számításokat végez az állandó gyorsulással mozgó testek esetében.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A környezetben megfigyelt mozgások (közlekedés, sportolás) jellemzése az út és az elmozdulás mennyiségek valamint a hely és a pálya fogalmának használatával
- A gépkocsi sebességmérője által mutatott értékek értelmezése: állandó és változó nagyságú sebesség, az átlagsebesség és pillanatnyi sebesség jelentése
- Egyszerű számítások az egyenes pályán, állandó sebességgel haladó gépjármű mozgásával kapcsolatban: Az elmozdulás, megtett út és a megérkezéshez szükséges idő kiszámolása
- A közel állandó sebességű, egyenes vonalú mozgások (buborék a Mikola-csőben, mozgólépcső, csúszás jégen) megfigyelése, kialakulásának magyarázata
- Az elejtett test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata. A sebesség változásának jellemzése a gyorsulás fogalmának segítségével, a gyorsulás értelmezése a testre ható nehézségi erő vizsgálatával

- Adatgyűjtés Eötvös Lorándról és az Eötvös-ingáról
- Az elejtett test esési idejének mérése és számolása, a becsapódási sebesség kiszámítása
- A csúszó test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata, értelmezése a rá ható erők segítségével
- Az állandó gyorsulással elinduló autó mozgásának leírása és magyarázata
- Az elmozdulás, a sebesség és a gyorsulás használata egyenes mentén zajló mozgások leírására

Fogalmak

Mozgás, sebesség, gyorsulás, erő, elmozdulás

Javasolt tevékenységek

- Videó készítése néhány, a környezetben megfigyelhető mozgásról. Egy megfelelően kiválasztott pont koordinátáinak meghatározása az egymást követő képkockákon videóanalízis segítségével
- Egy kút mélységének vagy erkély magasságának meghatározása az elejtett test zuhanási idejének mérésével, a mérés pontosságának becslése
- Közel állandó sebességű mozgás megvalósítása önálló kísérletezés során. A súrlódás csökkentése különböző módon, légpárnás eszközök, jégen csúszó eszközök
- Lejtőn leguruló, lecsúszó testek mozgásának megfigyelése, a mozgás jellegének kvantitatív megállapítása
- Galilei munkásságának megismerése a mozgások és a tudományos módszer kialakulásának témakörében
- Kísérlet tervezése annak belátására, hogy a szabadesés egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás

3. TÉMAKÖR: ISMÉTLŐDŐ MOZGÁSOK

Óraszám: 11 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- átlátja a jelen közlekedése, közlekedésbiztonsága szempontjából releváns gyakorlati ismereteket, azok fizikai hátterét;
- egyszerű méréseket, kísérleteket végez, az eredményeket rögzíti;
- fizikai kísérleteket önállóan is el tud végezni;
- ismeri a legfontosabb mértékegységek jelentését, helyesen használja a mértékegységeket számításokban, illetve az eredmények összehasonlítása során;
- a mérések és a kiértékelés során alkalmazza a rendelkezésre álló számítógépes eszközöket, programokat;
- megismételt mérések segítségével, illetve a mérés körülményeinek ismeretében következtet a mérés eredményét befolyásoló tényezőkre;
- egyszerű, a megértést segítő számolási feladatokat old meg, táblázatokat, ábrákat, grafikonokat értelmez, következtetést von le, összehasonlít.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az egyenletes körmozgást leíró fizikai mennyiségeket (pályasugár, kerületi sebesség, fordulatszám, keringési idő, centripetális gyorsulás), azok jelentését, egymással való kapcsolatát;
- ismeri a periodikus mozgásokat (ingamozgás, rezgőmozgás) jellemző fizikai mennyiségeket, néhány egyszerű esetben tudja mérni a periódusidőt, megállapítani az azt befolyásoló tényezőket.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Egyszerű körmozgás létrehozása, megfigyelése, kialakulásának értelmezése a centripetális erő és gyorsulás fogalmának segítségével
- A periódusidő mérése, a fordulatszám és a kerületi sebesség meghatározása, a centripetális gyorsulás nagyságának kiszámolása
- A mindennapokban gyakori körmozgások (például: ruha a centrifugában, a kerékpár szelepe, a Föld felszínének pontjai) fizikai hátterének elemzése
- Különböző lengések felismerése a környezetben: hintázó gyerekek, artisták a trapézon
- A környezetben lezajló csillapodó rezgések és lengések megfigyelése, jellemzése az amplitúdó, a frekvencia, illetve a csillapodás mértéke szempontjából
- A rugóhoz kapcsolt test rezgésének megfigyelése, kvalitatív leírása, a kitérés-idő és a sebesség- idő függvény elemzése.

Fogalmak

körmozgás, centripetális erő, centripetális gyorsulás, periódusidő, frekvencia, rezgés, csillapodás, a rugó által kifejtett erő

Javasolt tevékenységek

- Beszámoló készítése a fordulatszám jelentőségéről ruhák centrifugálása vagy fűrés esetén, a jellemző fordulatszám adatainak megkeresése
- Az ingaóra felépítését, az alkatrészek feladatát, az óra működését bemutató kiselőadás készítése
- Olyan inga készítése, melynek periódusideje 1 másodperc, ennek ellenőrzése

4. TÉMAKÖR: A KÖZLEKEDÉS ÉS SPORTOLÁS FIZIKÁJA

Óraszám: 17 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tudja, hogyan születnek az elismert, új tudományos felismerések, ismeri a tudományosság kritériumait;
- tisztában van azzal, hogy a fizika átfogó törvényeket ismer fel, melyek alkalmazhatók jelenségek értelmezésére, egyes események minőségi és mennyiségi előrejelzésére;
- átlátja a jelen közlekedése, közlekedésbiztonsága szempontjából releváns gyakorlati ismereteket, azok fizikai hátterét;
- felismeri a tudomány által vizsgálható jelenségeket, azonosítani tudja a tudományos érvelést, kritikusan vizsgálja egy elképzelés tudományos megalapozottságát;

- kialakult véleményét mérési eredményekkel, érvekkel támasztja alá.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyszerű esetekben kiszámolja a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát;
- egyszerűbb esetekben alkalmazza a lendületmegmaradás törvényét, ismeri ennek általános érvényességét;
- tisztában van az erő mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével, ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb esetekben alkalmazza azokat a gyorsulás meghatározására, a korábban megismert mozgások értelmezésére;
- egyszerűbb esetekben kiszámolja a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meghatározza az erők eredőjét;
- érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek – működésének fizikai elveit;
- tisztában van a repülés elvével, a légellenállás jelenségével;
- ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül értelmezi a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismeri a jelenségre épülő gyakorlati eszközöket.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Rugalmatlan ütközések megfigyelése, a közös sebesség számítása egyszerű esetekben a lendület megmaradásának segítségével. A gyűrődési zóna szerepe ütközéskor
- Labdák rugalmasságának vizsgálata a visszapattanás magasságának megfigyelésével
- A lendület szerepe fékezés és gyorsítás során. A fékút és a fékezési idő
- Az autó gyorsulásának, illetve a fékezés folyamatának magyarázata az autóra ható erők és Newton törvényei segítségével
- A kanyarodás fizikája, a kicsúszás megfigyelése (kanyarodó autó, motor, korcsolya) és okainak (súrlódási erő) vizsgálata
- A testek úszásának és elmerülésének kísérleti vizsgálata, a tapasztaltak fizikai magyarázata a hidrosztatikai nyomás és a felhajtó erő segítségével
- A hajók (vitorlás, illetve hajócsavaros) és tengeralattjárók működésének fizikai magyarázata, az áramvonalas test fontossága a vízben való haladás során
- A repülőgépek fizikája, a szárnyra ható felhajtó erő magyarázata, az áramvonalas forma fontossága

Fogalmak

a lendület megmaradása, a dinamika alaptörvénye, súrlódási erő, közegellenállás, hidrosztatikai nyomás, felhajtó erő

Javasolt tevékenységek

- Egy vagy több kiválasztott sporteszköz (pl. síléc, labda) kialakításának és fizikai hátterének feltárása, az eredmények megosztása a tanulótársakkal
- Kísérleti megfigyelése és vizsgálata annak, hogy az érintkező felületek közötti súrlódást hogyan lehet kis mennyiségű szennyező anyaggal (por, olaj) befolyásolni. Alkalmas kísérleti eszköz (pl. változtatható hajlásszögű lejtő) megépítése
- Adott teher szállítására alkalmas hajómodell elkészítése a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával. Az eszköz felépítésének magyarázata
- Az áramló levegő nyomáscsökkenésének bemutatása egyszerű demonstrációs eszközökkel

- Nagysebességű képrögzítésre alkalmas kamerával rögzített lassított felvételek tanulmányozása ütközésekről, labdák deformációjáról
- Különböző zöldségek és gyümölcsök vízben való elmerülésének vizsgálata a vízben feloldott cukor vagy só mennyiségének változtatása mellett

5. TÉMAKÖR: AZ ENERGIA

Óraszám: 12 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a megújuló és a nem megújuló energiaforrások használatának és az energia szállításának legfontosabb gyakorlati kérdéseit;
- az emberiség energiafelhasználásával kapcsolatos adatokat gyűjt, az információkat szemléletesen mutatja be;
- tudja, hogy a Föld elsődleges energiaforrása a Nap. Ismeri a napenergia felhasználási lehetőségeit, a napkollektor és a napelem mibenlétét, a közöttük lévő különbséget;
- ismeri a szervezet energiaháztartásának legfontosabb tényezőit, az élelmiszerek energiatartalmának szerepét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a mechanikai munka fogalmát, kiszámításának módját, mértékegységét, a helyzeti energia, a mozgási energia, a rugalmas energia, a belső energia fogalmát;
- konkrét esetekben alkalmazza a munkatételt, a mechanikai energia megmaradásának elvét a mozgás értelmezésére, a sebesség kiszámolására.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Adatgyűjtés az emberiség energiafelhasználásáról
- A testek emelését és gyorsítását kísérő energiaváltozások vizsgálata: a helyzeti és mozgási energia, a munka
- A szabadon eső test becsapódási sebességének meghatározása a munkatétel és az energiamegmaradás segítségével
- Az elhajított kő mozgásának energetikai elemzése
- Az energia megmaradása a súrlódás és közegellenállás hiányában és jelenlétében, a belső energia
- A rugóhoz, gumiszalaghoz kapcsolt test mozgásának energetikai elemzése: a rugalmas energia
- Energia átalakulások a háztartásban, a környezetben, az emberi szervezetben és az erőművekben (hőerőmű, szélenergia, vízi erőmű, atomerőmű, napkollektor), a hatásfok
- Az energia szállításának lehetőségei

- A Nap mint a Föld energiakészletének elsődleges forrása. Megújuló és nem megújuló energiaforrások megkülönböztetése, megnevezése, az energiatermelés és a környezet állapotának kapcsolata
- Az energiaforrásaink kihasználásának lehetőségei a jövőben.

Fogalmak

munka, energia, helyzeti, mozgási, rugalmas energia, súrlódás, belső energia

Javasolt tevékenységek

- Beszámoló készítése az örökmozgókról és arról, miért nem lehetséges ilyen gépet építeni
- Beszámoló készítése a napállandóról
- Egyszerű eszköz készítésével annak kimutatása, hogy a felület napsugárzás hatására történő felmelegedése hogyan függ a felület és a napsugarak irányától
- Az emberiség energiafelhasználását és energiatermelését jellemző adatok gyűjtése, rendszerezése, szemléletes ábrázolása, területi változásainak bemutatása
- Az autó indulását kísérő energiaváltozások összegyűjtése, szemlélete bemutatása
- A teavíz melegítése hatásfokának kísérleti vizsgálata. Hogyan függ a hatásfok a gázláng méretétől, milyen más tényezők befolyásolják?

A továbbhaladás feltételei a 9. évfolyamon

1. témakör: A melegítés és hűtés következményei

Ismeri

- a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét.
- a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit.

Tudja

- egyszerű feladatokban a hőtágulásra vonatkozó összefüggéseket alkalmazni
- értelmezni az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent a fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, éghő, a fűtőérték.
- a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció).
- mit jelent az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Tud egyszerű számításokat végezni a halmazállapot-változásokat kísérő hőközlés meghatározására.
- a hőtan első főtételeit, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése).
- a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséget.

2. Témakör: Víz és levegő a környezetünkben

Ismeri

- a víz különleges tulajdonságait (rendhagyó hőtágulás, nagy olvadáshő, forráshő, fajhő), ezek hatását a természetben, illetve mesterséges környezetünkben.
- a légnyomás és az időjárás kapcsolatát.
- a hőterjedés formáit (hővezetés, hőáramlás, hősugárzás).
- a nyomás, hőmérséklet, időjárás, éghajlat, relatív páratartalom fogalmát, a levegő mint ideális gáz viselkedésének legfontosabb jellemzőit. Tudjon egyszerű számításokat végezni az állapotváltozások megváltozásával kapcsolatban.
- az időjárás elemeit, a csapadékformákat, a csapadékok kialakulásának fizikai leírását.

3. Témakör: Egyszerű mozgások

- Helyesen használja az út, a pálya és a hely fogalmát, valamint a sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás, elmozdulás fizikai mennyiségeket a mozgás leírására.
- Ismeri a szabadesés jelenségét, annak leírását, tud esésidőt számolni, mérni, becsapódási sebességet számolni.
- Tud egyszerű számításokat végezni az állandó gyorsulással mozgó testek esetében. számításokat végezni az egyenes vonalú egyenletes mozgás esetében.

4. Témakör: Ismétlődő mozgások

Ismeri

- az egyenletes körmozgást leíró fizikai mennyiségeket (pályasugár, kerületi sebesség, fordulatszám, keringési idő, centripetális gyorsulás, centripetális erő), azok jelentését, egymással való kapcsolatát. Tudja az egyenletes körmozgás létrejöttének dinamikai feltételét.

- a periodikus mozgásokat (ingamozgás, rezgőmozgás) jellemző fizikai mennyiségeket (periódusidő, frekvencia), néhány egyszerű esetben tudja mérni a periódusidőt, megállapítani az azt befolyásoló tényezőket.
- Le tudja írni kvalitatív módon a rugóhoz kapcsolt test rezgését, a kitérés-idő és a sebesség-idő függvényt tudja elemezni.
- Ismeri a csillapodás fogalmát, a rugó által kifejtett erőt.

5. Témakör: A közlekedés és sportolás fizikája

Tudja

- kiszámolni a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát.
- alkalmazni a lendületmegmaradás törvényét, ismerje ennek általános érvényességét.
- a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meg tudja határozni az erők eredőjét.

Tisztában van

- az erő mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével, ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb esetekben tudja alkalmazni azokat a gyorsulás meghatározására, a korábban megismert mozgások értelmezésére.
- a repülés elvével, a légellenállás jelenségével.

Érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek – működésének fizikai elveit.

Ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül tudja értelmezni a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismerje a jelenségkörre épülő gyakorlati eszközöket.

6. Témakör: Az energia

- Ismeri a mechanikai munka fogalmát, kiszámításának módját, mértékegységét, a helyzeti energia, a mozgási energia, a rugalmas energia, a belső energia fogalmát.
- Tudja alkalmazni a munkatételt, a mechanikai energia megmaradásának elvét a mozgás értelmezésére, a sebesség kiszámolására.

10. OSZTÁLY

1. TÉMAKÖR: GÉPEK

Óraszám: 9 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- El tudja választani egyszerű fizikai rendszerek esetén a lényeges elemeket a lényegtelenektől;
- Néhány konkrét példa alapján felismeri a fizika tudásrendszerének fejlődése és a társadalmi- gazdasági folyamatok, történelmi események közötti kapcsolatot.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismeri az egyszerű gépek elvének megjelenését a hétköznapiakban, mindennapi eszközeinkben;
- Néhány egyszerűbb, konkrét esetben (mérleg, libikóka) a forgatónyomatékok meghatározásának segítségével vizsgálja a testek egyensúlyi állapotának feltételeit, összeveti az eredményeket a megfigyelések és kísérletek tapasztalataival.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A libikóka és a mérleg egyensúlyának kísérleti vizsgálata és értelmezése
- Szerszámkulcsok és fogók működésének magyarázata az erőkar segítségével
- Gépek összehasonlítása a teljesítmény és hatásfok adatok alapján
- A kerékpár felépítésének és működésének fizikai magyarázata
- Egy jelentős gép és a kapcsolódó technológia fizikai lényegének ismertetése, történelmet és társadalmat átalakító hatásának bemutatása (Ilyen lehet: hajítógép, szövőgép, mechanikus számológép, belső égésű motor)
- Anyaggyűjtés James Wattról és gőzgépéről
- Beszélgetés a robotokról: elterjedésük, jövőbeli szerepük, mesterséges intelligencia, gépi tanulás, önvezérelt működés

Fogalmak

forgatónyomaték, forgatónyomatékok egyensúlya, erőkar, teljesítmény, hatásfok

Javasolt tevékenységek

- Egy a diákok számára elérhető gép (ceruzahegyező, konzervnyitó, zárszerkezet, mechanikus óra, zenegép, ...) szétszedése, a főbb alkotórészek azonosítása, szerepük felismerése, a működés fizikai alapjainak leírása. A tevékenység dokumentálása
- A felfújt léggömbben levő levegő súlyának kimutatása egyszerű mérleg segítségével
- Egyszerű kísérletek elvégzése a súlypont egyensúlyozásban betöltött szerepének bemutatására
- Különböző csavarok beszerzése, vizsgálata, jellemzőinek (menetemelkedés, menetsűrűség) megfigyelése és működésének magyarázata
- Az egyes történelmi korokra jellemző gépek összegyűjtése, alkalmazásuk bemutatása
- Kedvelt gépek modelljeinek megfigyelése, illetve elkészítése, működésük megismerése, megértése

2. TÉMAKÖR: SZIKRÁK, VILLÁMOK

Óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

1. ismeri a villámok veszélyét, a villámhárítók működését, a helyes magatartást zivataros, villámcsapás-veszélyes időben.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

2. ismeri az elektrosztatikus alapjelenségeket (dörzselektromosság, töltött testek közötti kölcsönhatás, földelés), ezek gyakorlati alkalmazásait;
3. átlátja, hogy az elektromos állapot kialakulása a töltések egyenletes eloszlásának megváltozásával van kapcsolatban;
4. érti Coulomb törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza elektromos töltéssel rendelkező testek közötti erő meghatározására;
5. tudja, hogy az elektromos kölcsönhatást az elektromos mező közvetíti.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az elektromos állapot kialakulásának magyarázata az atomról alkotott egyszerű elképzelés (elektron, atommag) segítségével
- A két fajta elektromos állapot, az elektromos vonzás és taszítás, az elektromos árnyékolás, a csúcshatás, az elektromos megosztás és a földelés megfigyelése kísérletezés közben, a tapasztaltak magyarázata
- Coulomb törvénye, az elektromosan töltött testek között fellépő erő meghatározása
- Az elektromos mező szemléltetése (pl. búzadarás kísérlettel), ez alapján a mező erővonalakkal történő érzékeltetése
- Elektromos szikrák keltése, megfigyelése (pl. megosztó géppel vagy szalaggenerátorral), ennek segítségével a villámok kialakulásának alapvető magyarázata
- A tanultak alkalmazása a villámok elleni védekezésben, illetve a villámcsapás-veszélyes helyzetekben való helyes magatartás kialakításában

Fogalmak

elektromos állapot, elektromos töltés, elektromos mező, atom, elektron, Coulomb-törvény, elektromos árnyékolás, csúcshatás, földelés

Javasolt tevékenységek

- Egyszerű elektroszkóp készítése (pl. Öveges-féle töltésszámlálós konzervdoboz-elektroszkóp), ezzel kísérletek elvégzése: a csúcshatás, az megosztás megfigyelése, a Coulomb-törvény érzékeltetése
- Az elektromos árnyékolás (Faraday-kalitka) vizsgálata mobiltelefonnal (pl. hűtőszekrényben, mikrohullámú sütőben, sztaniolpapíros csomagolásban stb., felhívható-e a készülék?)
- Különböző épületek villámvédelmi rendszerének megfigyelése

- A fénymásoló, lézernyomtató működésének tanulmányozása, anyaggyűjtés projektmunkában
- Villámokról készült felvételek gyűjtése és tanulmányozása

3. TÉMAKÖR: ELEKTROMOSSÁG A KÖRNYEZETÜNKBEN

Óraszám: 14 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- átlátja a gyakran alkalmazott orvosdiagnosztikai vizsgálatok, illetve egyes kezelések fizikai megalapozottságát, felismeri a sarlatán, tudományosan megalapozatlan kezelési módokat;
- tisztában van az elektromos áram veszélyeivel, a veszélyeket csökkentő legfontosabb megoldásokkal (gyerekbiztos csatlakozók, biztosíték, földvezeték szerepe);
- tisztában van az aktuálisan használt világító eszközeink működési elvével, energiafelhasználásának sajátosságaival, a korábban alkalmazott megoldásokhoz képesti előnyeivel;
- ismeri a háztartásban használt fontosabb elektromos eszközöket, az elektromosság szerepét azok működésében. Szemléletes képe van a váltakozó áramról
- gyakorlati oldalról ismeri a tudományos megismerési folyamatot: megfigyelés, mérés, a tapasztalatok, mérési adatok rögzítése, rendszerezése, ezek összevetése valamilyen egyszerű modellel vagy matematikai összefüggéssel, a modell (összefüggés) továbbfejlesztése.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tudja, hogy az áram a töltött részecskék rendezett mozgása, és ez alapján szemléletes elképzelést alakít ki az elektromos áramról;
- gyakorlati szinten ismeri az egyenáramok jellemzőit, a feszültség, áramerősség és ellenállás fogalmát;
- ismeri a mindennapi életben használt legfontosabb elektromos energiaforrásokat, a gépkocsi-, mobiltelefon-akkumulátorok legfontosabb jellemzőit;
- érti Ohm törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza a feszültség, áramerősség, ellenállás meghatározására. Tudja, hogy az ellenállás függ a hőmérséklettől;
- ki tudja számolni egyenáramú fogyasztók teljesítményét, az általuk felhasznált energiát;
- ismeri az egyszerű áramkör és egyszerűbb hálózatok alkotórészeit, felépítését;
- értelmezni tud egyszerűbb kapcsolási rajzokat, ismeri kísérleti vizsgálatok alapján a soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőit;
- ismeri az elektromos hálózatok kialakítását a lakásokban, épületekben, az elektromos kapcsolási rajzok használatát;
- tisztában van az elektromos áram élettani hatásaival, az emberi test áramvezetési tulajdonságaival, az idegi áramvezetés jelenségével;
- ismeri az elektromos fogyasztók használatára vonatkozó balesetvédelmi szabályokat.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az elektromos áram fogalmának kialakítása egyszerű kísérletekkel (pl. víz elektromos vezetésének változása, konyhasó vagy sav hatására), az áramerősség mérése

- A legfontosabb egyenáramú áramforrások (galvánelem, gépkocsi, mobiltelefon-akkumulátorok, napelemek), adatainak összegyűjtése és értelmezése
- Ohm törvényének vizsgálata méréssel egyszerű áramkörben ellenálláshuzallal, az ellenállás, mint fizikai mennyiség és mint áramköri elem bevezetése
- Egyszerű számítások elvégzése Ohm törvényének felhasználásával: a feszültség, az áramerősség és az ellenállás meghatározására
- Egyszerű, fényforrást és termisztort tartalmazó áramkör vizsgálata, az ellenállás hőmérsékletfüggésének felismerése
- A soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőinek megismerése kísérleti vizsgálatok alapján
- A legfontosabb hőhatáson alapuló háztartási eszközök jellemzőinek összegyűjtése
- A villanyszámla értelmezése, a háztartási áramfogyasztás költségeinek kiszámolása, a kWh és a joule kapcsolata
- Az elektromos áramütés élettani hatása, érintésvédelmi, balesetvédelmi ismeretek
- Lakás villamos hálózata és biztonsági berendezései (a biztosíték, az áram-védőkapcsoló és a földvezeték feladata)
- Az EKG, EEG felvételek kapcsán az emberi idegvezetés egyes diagnosztikai alkalmazásainak bemutatása

Fogalmak

elektromos áram, áramerősség, feszültség, ellenállás, Ohm-törvénye, soros és a párhuzamos kapcsolat, biztosíték, földvezeték

Javasolt tevékenységek

- Gyümölcsből vagy zöldségből elektromos telepek készítése és feszültségeinek vizsgálata (pl. burgonya, ecetes uborka, citrom, hagyma, vas és réz szegekkel, vagy más fémekkel)
- Fényforrások teljesítményének és fényerejének vizsgálata (teljesítmény számolása a feszültség és áramerősség mérésével, fényerő mérése pl. mobilapplikációval)
- Testünk különböző pontok közti ellenállásának mérése ellenállásmérő-műszerrel, az emberi szervezet ellenállását befolyásoló tényezők vizsgálata
- Szénrúd, grafitbél vagy ellenálláshuzal ellenállásának vizsgálata
- Gyűjtőmunka orvosi diagnosztikai eszközökről
- Egy kiválasztott fogyasztó teljesítményének meghatározása. A mérés megtervezése, kivitelezése, az eredmények értékelése és bemutatása

4. TÉMAKÖR: GENERÁTOROK ÉS MOTOROK

Óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Tisztában van a különböző típusú erőművek használatának előnyeivel és környezeti kockázatával;
- Ismeri a háztartásban használt fontosabb elektromos eszközöket, az elektromosság szerepét azok működésében. Szemléletes képe van a váltakozó áramról.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Elektromágnes készítése közben megfigyeli és alkalmazza, hogy az elektromos áram mágneses mezőt hoz létre;
- Megmagyarázza hogyan működnek az általa megfigyelt egyszerű felépítésű elektromos motorok: a mágneses mező erőt fejt ki az árammal átjárt vezetőre;
- Ismeri az elektromágneses indukció jelenségének lényegét, fontosabb gyakorlati vonatkozásait, a váltakozó áram fogalmát;
- Érti a generátor, a motor és a transzformátor működési elvét, gyakorlati hasznát.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Elektromágnes készítése egyszerű eszközökkel (pl. vasszegre tekert szigetelt drót), az előállított mágneses mező vizsgálata pl. iránytűvel)
- Az elektromotor működési elvének megértése egyszerű modell vagy animáció tanulmányozása révén
- Az elektromágneses indukció alapeseteinek megismerése, ez alapján egyszerű generátor modell készítése vagy tanulmányozása
- Adatgyűjtés Michael Faraday életéről, a felfedezések jelentőségének megvitatása
- A váltakozó áram keletkezése, és főbb jellemzői
- A transzformátor működésének megfigyelése és magyarázata, az elektromos energia szállításában betöltött szerepének megismerése
- A környezetünkben illetve technika eszközökben található transzformátorok felismerése
- Generátorok és motorok működésének megfigyelése, fizikai magyarázata

Fogalmak

mágneses mező, mágneses indukcióvonalak, elektromágnes, elektromágneses indukció, generátor, elektromotor, transzformátor

Javasolt tevékenységek

- Adatgyűjtés projektmunkában Jedlik Ányos villanymotorjáról, villamos motorkocsijáról, és a dinamójáról
- A Föld és más gyenge mágneses terek vizsgálata mobilapplikáció segítségével
- Mágneses mezőben fellépő erőhatások egyszerű kísérleti vizsgálata (pl. Oersted-kísérlete, párhuzamos vezetők közötti erők)
- Transzformátor modell készítése és vizsgálata vaskarikára tekert szigetelt drótok segítségével

- A transzformátor és a villamos energia elterjedésében szerepet vállaló magyar tudósok (Déri, Bláthy, Zipernowsky, Mechwart) találmányainak jelentősége. Anyaggyűjtés projektmunkában
- Egyszerű egyenáramú motorok készítése rézdrót, elem és mágnes felhasználásával az interneten található videók segítségével
- Az elektromágneses emelő megismerése, erős elektromágnes készítése a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával
- Folyamatábra készítése az elektromos energia útjáról az erőműtől a lakásig. Az ehhez használt eszközök megfigyelése a környezetben

5. TÉMAKÖR: A HULLÁMOK SZEREPE A KOMMUNIKÁCIÓBAN

Óraszám: 14 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Tisztában van az elektromágneses hullámok frekvenciatartományaival, a rádióhullámok, mikrohullámok, infravörös hullámok, a látható fény, az ultraibolya hullámok, a röntgensugárzás, a gamma-sugárzás gyakorlati felhasználásával.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Érti, hogyan alakulnak ki és terjednek a mechanikai hullámok, ismeri a hullámhossz és a terjedési sebesség fogalmát;
- Ismeri az emberi hangérzékelés fizikai alapjait, a hang, mint hullám jellemzőit, keltésének eljárásait;
- Átlátja a húros hangszerek és a sípok működésének elvét, az ultrahang szerepét a gyógyászatban, ismeri a zajszennyezés fogalmát;
- Ismeri az elektromágneses hullámok szerepét az információ- (hang-, kép-) átvitelben, ismeri a mobiltelefon legfontosabb tartozékait (SIM kártya, akkumulátor stb.), azok kezelését, funkcióját;
- Ismeri az elektromágneses hullámok jellemzőit (frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség), azt, hogy milyen körülmények határozzák meg ezeket. A mennyiségek kapcsolatára vonatkozó egyszerű számításokat végez.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A környezetben előforduló mechanikai haladó hullámok megfigyelése, a terjedési mechanizmusának megértése
- A megfigyelt mechanikai hullámok jellemzése a megfelelő fizikai mennyiségekkel (terjedési sebesség, hullámhossz, amplitúdó, a csillapodás jellege)
- Az állóhullámok kialakulásának megfigyelése
- Hangszerek és egyszerű hangkeltő eszközök megfigyelése, a keletkező hanghullámok jellemzése
- Környezetünk hangterhelése, javaslatok a zajszennyezés csökkentésére
- Az elektromágneses hullámok kialakulása és terjedése, a hullámokat jellemző fizikai mennyiségek
- A hullámhossz, a terjedési sebesség és a frekvencia kapcsolata
- A különböző frekvenciájú elektromágneses hullámok alkalmazásainak megfigyelése és fizikai magyarázata mindennapi eszközeink használata során: tolatóradar, mikrohullámú sütő, infrakamera, röntgengép, anyagvizsgálat
- A képek és hangok továbbításának alapelvei (rádió, televízió), a mobiltelefon működése: wifi, bluetooth
- Interferencia képek létrehozása lézerrel, lefényképezése, egyszerű magyarázata
- Anyaggyűjtés a hologramokról, Gábor Dénesről, a talált információk megosztása, megbeszélése
- Tudományos vita a mobiltelefon használatának lehetséges ártalmairól

Fogalmak

hanghullám, elektromágneses hullám, a hullám hullámhossza, terjedési sebessége, frekvenciája, lézer, holográfia

Javasolt tevékenységek

- Környezetünkben előforduló különböző jellegzetes hangok erősségének mérése (suttogás, normál beszéd, kiabálás, utcai zaj stb.) mobilapplikációval vagy más műszerrel, anyaggyűjtés a zajártalomról
- Sípok, húrok hossz és hangmagasság kapcsolatának vizsgálata. (A sípokat helyettesíthetjük “kémcső pánsípokkal”, a hangmagasságot mobilalkalmazással vagy gitárhangolóval mérhetjük)
- Mi a legmagasabb hang, amit még hallasz? Az egyéni hangmagassági küszöb vizsgálata hanggenerátorral, vagy azt helyettesítő mobilapplikációval
- Különböző hangok “képének” vizsgálata oszcilloszkóppal, vagy megfelelő mobilalkalmazással
- Mikrohullámú sütő belsejében kialakuló állóhullámok megfigyelése reszelt sajt vagy csokoládé eltérő melegekedése alapján, ez alapján a mikrohullám terjedési sebességének megállapítása
- Egy digitális audió-szerkesztő program megismerése, a megismert hullámtani jellemzők alkalmazásával alapfokú használata (pl. Audacity)

6.TÉMAKÖR: KÉPEK ÉS LÁTÁS

Óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Ismeri a legfontosabb természeti jelenségeket (például, légköri jelenségek, az égbolt változásai, a vízzel kapcsolatos jelenségek), azok megfelelően egyszerűsített, a fizikai mennyiségeken és törvényeken alapuló magyarázatait;
- Néhány konkrét példa alapján felismeri a fizika tudásrendszerének fejlődése és a társadalmi- gazdasági folyamatok, történelmi események közötti kapcsolatot.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Tudja, hogyan jönnek létre a természet színei, és hogyan észleljük azokat;
- Ismeri a színek és a fény frekvenciája közötti kapcsolatot, a fehér fény összetett voltát, a kiegészítő színek fogalmát, a szivárvány színeit;
- Ismeri az emberi szemet mint képalkotó eszközt, a látás mechanizmusát, a gyakori látáshibák (rövid- és távollátás) okát, a szemüveg és a kontaktlencse jellemzőit, a dioptria fogalmát;
- Ismeri a fénytörés és visszaverődés törvényét, megmagyarázza, hogyan alkot képet a síktükör;
- A fókuszpont fogalmának felhasználásával értelmezi, hogyan térítik el a fényt a domború és homorú tükrök, a domború és homorú lencsék;
- Ismeri az optikai leképezés fogalmát, a valódi és látszólagos kép közötti különbséget. Egyszerű kísérleteket tud végezni tükrökkel és lencsékkel.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A síktükörben látott kép megfigyelése, jellemzése, kialakulásának magyarázata
- Tükrök használata optikai eszközökben: reflektor, kozmetikai tükör, tükrök a közlekedésben
- A fény törésének megfigyelése és értelmezése a törésmutató segítségével. A fehér fény felbontása, a kialakult színek magyarázata
- A fény fókuszálásának és a kézi nagyító képalkotásának kísérleti vizsgálata
- A látás magyarázata, a szem felépítésének fizikája. A szemüveg szerepe a látás javításában
- Néhány további optikai eszköz kipróbálása, a működés lényegi, kvalitatív magyarázata (optikai szál, mikroszkóp, távcsövek)
- Galilei távcsővel végzett megfigyelései
- Néhány kiválasztott esetben (pl. naplemente, kék égbolt, színkeverés) a természetben látott színek kialakulásának magyarázata, a szivárvány színei, a kiegészítő színek

Fogalmak

fényvisszaverődés; fénytörés; teljes visszaverődés; fókuszpont; fókusz-, tárgy-, és képtávolság; valódi és látszólagos kép

Javasolt tevékenységek

- A fehér fény felbontása különböző módszerekkel csoportmunkában (prizma, vizes tálba tett síktükör, optikai rács, szappanhártya stb.)
- Különböző állatok színlátása (pl. kutya, tehén, ragadozó madarak stb.). Milyenek látják a világot? Adatgyűjtés, projekt munka

- Adatgyűjtés a nagy csillagászati távcsövekről, azok felépítése, működése
- Kepler- és Galilei-féle távcsövek, a mikroszkóp modelljének bemutatása gyűjtő és szórólencsékkel, az elkészített modell nagyításának vizsgálata
- Lencsék, tükrök fókusz távolságának meghatározása egyszerű kísérletekkel

7.TÉMAKÖR: AZ ATOMOK ÉS A FÉNY

Óraszám: 9 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Ismeri a legfontosabb természeti jelenségeket (például légköri jelenségek, az égbolt változásai, a vízzel kapcsolatos jelenségek), azok megfelelően egyszerűsített, a fizikai mennyiségeken és törvényeken alapuló magyarázatait;
- Tisztában van az aktuálisan használt világító eszközeink működési elvével, energiafelhasználásának sajátosságaival, a korábban alkalmazott megoldásokhoz képesti előnyeivel;
- Néhány konkrét példa alapján felismeri a fizika tudásrendszerének fejlődése és a társadalmi- gazdasági folyamatok, történelmi események közötti kapcsolatot.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Tudja, hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg;
- Megfigyeli a fényelektromos jelenséget, tisztában van annak Einstein által kidolgozott magyarázatával, a frekvencia (hullámhossz) és a foton energiája kapcsolatával;
- Ismeri Rutherford szórási kísérletét, mely az atommag felfedezéséhez vezetett;
- Ismeri az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a Bohr-modellt, látja a
- Ismeri a digitális fényképezőgép működésének elvét;
- Megmagyarázza az elektronmikroszkóp működését az elektron hullámtermészetének segítségével;
- Átlátja, hogyan használják a vonalas színeképet az anyagvizsgálat során.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A fény elektromágneses hullám, jellemzése fizikai mennyiségekkel (amplitúdó, frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség)
- A fotocella és a fénymérő működésének magyarázata a fényelektromos jelenség segítségével, a megvilágító fény és a foton energiája közötti kapcsolat
- Digitális fényképek készítése különböző távolságban elhelyezett tárgyakról, a fényképezőgép beállításainak értelmezése, a képrögzítés elve
- Elektronmikroszkóppal és fénymikroszkóppal készült képek összevetése. Az elektronmikroszkóp nagyobb felbontásának és működésének értelmezése az elektron hullámtermészetével
- A vonalas színekép kialakulásának magyarázata az atomok által elnyelt illetve kibocsátott fény frekvenciájának segítségével
- A legfontosabb atommodellek (Thomson, Rutherford, Bohr, kvantumfizikai) fizikai lényegének ismerete, az atom körüli elektronok energiájának kvantáltsága

- Rutherford szórási kísérletének szimulációja, anyaggyűjtés Rutherford és Bohr életével kapcsolatban
- Jelenleg használt fényforrásaink számbavétele, működésük fizikai lényege (LED, izzó, fénycső, halogén izzó)

Fogalmak

fényelektromos jelenség; foton; atom; elektron; atommag

Javasolt tevékenységek

- Anyaggyűjtés projektmunkában: Hol van jelentősége a fényelektromos jelenségnek, milyen eszközökben használják azt? (fényképezőgép, napelem, fénymásoló, optoelektronika stb.)
- Anyaggyűjtés Einstein életéről és legfontosabb eredményeiről. Vita arról, hogy milyen hamis legendák és téves ismeretek lengik körül az életművet
- Anyaggyűjtés és vita a kvantummechanika néhány neves jelenségéről, és azok értelmezéseiről (határozatlansági reláció, alagúteffektus, Schrödingermacskája)
- A Rutherford-féle szórási kísérlet utóélete, a ma működő gyorsítóberendezések alapvető működési elve és vizsgálati módszerei. Anyaggyűjtés
- Felfedezték az elektront! - egy korabeli hír megírása a mai hírek, figyelemfelkeltő internetes portálok stílusában

8. TÉMAKÖR: KÖRNYEZETÜNK ÉPSÉGÉNEK MEGŐRZÉSE

Óraszám: 12 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Ismeri a megújuló és a nem megújuló energiaforrások használatának és az energia szállításának legfontosabb gyakorlati kérdéseit;
- Az emberiség energiafelhasználásával kapcsolatos adatokat gyűjt, az információkat szemléletesen mutatja be;
- Tisztában van a különböző típusú erőművek használatának előnyeivel és környezeti kockázatával;
- Átlátja a gyakran alkalmazott orvosdiagnosztikai vizsgálatok, illetve egyes kezelések

fizikai megalapozottságát, felismeri a sarlatán, tudományosan megalapozatlan kezelési módokat;

- Tudja, hogy a Föld elsődleges energiaforrása a Nap. Ismeri a napenergia felhasználási lehetőségeit, a napkollektor és a napelem mibenlétét, a közöttük lévő különbséget;
- Átlátja az ózonpajzs szerepét a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban;
- Ismeri a környezet szennyezésének leggyakoribb forrásait, fizikai vonatkozásait;
- Tisztában van az éghajlatváltozás kérdésével, az üvegházhatás jelenségével a természetben, a jelenség erőssége és az emberi tevékenység kapcsolatával;
- Adatokat gyűjt és dolgoz fel a legismertebb fizikusok életével, tevékenységével, annak gazdasági, társadalmi hatásával, valamint emberi vonatkozásaival kapcsolatban (Galileo Galilei, Michel Faraday, James Watt, Eötvös Loránd, Marie Curie, Ernest Rutherford, Niels Bohr, Albert Einstein, Szilárd Leó, Wigner Jenő, Teller Ede).

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismeri az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit;
- Ismeri a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait;
- Ismeri a felezési idő, aktivitás fogalmát, a sugárvédelem lehetőségeit;
- Átlátja, hogy a maghasadás és magfűzió miért alkalmas energiatermelésre, ismeri a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok energiatermelésének lényegét;
- Érti az atomreaktorok működésének lényegét, a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit;
- Ismeri a radioaktív izotópok néhány orvosi alkalmazását (nyomjelzés).

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az ózonpajzs szerepe a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban, az ózonpajzs védelmében tett intézkedések és azok sikere
- Az üvegházhatás fizikai magyarázata
- Az energiatermelés alternatívái, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetősége
- A periódusos rendszer alapján fontosabb elemek mag összetételének, kötési energiájának és stabilitásának tanulmányozása
- A maghasadás és magfűzió lényegének megértése magyarázó ábrák és animációk segítségével

- Az atomerőművek, a hőerőművek és megújuló energiatermelés előnyeinek és hátrányainak előzetes adatgyűjtést követő összevetése
- Adatgyűjtés Wigner Jenő, Teller Ede és Szilárd Leó munkásságával kapcsolatban
- Az alfa-, béta- és gamma-sugárzások tulajdonságai, élettani hatásaik, az egyes sugárfajták elleni védekezés lehetőségei
- Anyaggyűjtés a rádiumról és a Curie-család életéről
- Tudományos vita a környezetbe került, vagy orvosi kezelés során alkalmazott radioaktív izotópok veszélyességéről

Fogalmak

atommag, nukleon, izotóp, nukleáris kölcsönhatás, maghasadás, magfúzió, alfa-, béta-, és gamma- sugárzás; felezési idő, aktivitás, ózonpajzs, üvegházhatás

Javasolt tevékenységek

- A szén-dioxid üvegházhatásának kimutatása egyszerű kísérlettel
- Saját ökológiai lábnyom csökkentését eredményező tevékenységek tervezése
- Anyaggyűjtés arról, hogy a különböző modellek szerint 20-30 év múlva milyen klímája lesz hazánknak, az emberi cselekvés lehetőségeinek megvitatása a veszélyek csökkentésére
- Anyaggyűjtés projektmunkában a radioaktivitás néhány különleges alkalmazásával kapcsolatban: gammakés, radioaktív nyomjelzés, kormeghatározás
- Anyaggyűjtés a leghíresebb nukleáris balesetekről és ezek következményeiről. Tudományos vita ezek környezetre gyakorolt hatásáról. (pl. a Csernobil c. film kapcsán)
- Anyaggyűjtés arról, hogy mely országokban milyen típusú atomerőművek működnek, és mekkora az ország villamos-energiatermelésében a nukleáris energia részesedése? A jelentősebb erőművek helye, fényképe
- Napilapok, különböző folyóiratok, internetes híradások áttekintése. Milyen a modern fizikát érintő cikkek találhatóak bennük? Mennyire megbízható információkat közvetítenek a különböző cikkek a nagyközönség felé? Csoportosításuk aszerint, hogy melyek tűnnek megbízhatónak és melyek nem

9.TÉMAKÖR: A Világegyetem megismerése

Óraszám: 14 óra

Tanulási

eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri az űrkutatás történetének főbb fejezeteit, jövőbeli lehetőségeit, tervezett irányait;
- tisztában van az űrkutatás ipari-technikai civilizációra gyakorolt hatásával, valamint az űrkutatás tágabb értelemben vett céljaival (értelmes élet keresése, új nyersanyagforrások felfedezése);
- tisztában van azzal, hogy a fizika átfogó törvényeket ismer fel, melyek alkalmazhatók jelenségek értelmezésére, egyes események minőségi és mennyiségi előrejelzésére;

- tudja, hogyan születnek az elismert, új tudományos felismerések, ismeri a tudományosság kritériumait;
- felismeri a tudomány által vizsgálható jelenségeket, azonosítani tudja a tudományos érvelést, kritikusan vizsgálja egy elképzelés tudományos megalapozottságát;
- kialakult véleményét mérési eredményekkel, érvekkel támasztja alá;
- el tudja helyezni lakóhelyét a Földön, a Föld helyét a Naprendszerben, a Naprendszer helyét a galaxisunkban és az Univerzumban;
- átlátja az emberiség és a Világegyetem kapcsolatának kulcskérdéseit;
- a legegyszerűbb esetekben azonosítja az alapvető fizikai kölcsönhatások és törvények szerepét a Világegyetem felépítésében és időbeli változásaiban;
- ismeri a fizika főbb szakterületeit, néhány új eredményét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- szabad szemmel vagy távcsővel megfigyeli a Holdat, a Hold felszínének legfontosabb jellemzőit, a holdfogyatkozás jelenségét. A látottakat fizikai ismeretei alapján értelmezi;
- ismeri a bolygók, üstökösök mozgásának jellegzetességeit;
- tudja, mit jelentenek a kozmikus sebességek (körsebesség, szökési sebesség);
- érti a tömegvonzás általános törvényét, és azt, hogy a gravitációs erő bármely két test között hat;
- érti a testek súlya és a tömege közötti különbséget, a súlytalanság állapotát, a gravitációs mező szerepét a gravitációs erő közvetítésében;
- megvizsgálja a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó, a Földétől eltérő fizikai környezet legjellemzőbb példáit, azonosítja ezen eltérések okát. A legfontosabb esetekben megmutatja, hogyan érvényesülnek a fizika törvényei a Föld és a Hold mozgása során;
- átlátja és szemlélteti a természetre jellemző fizikai mennyiségek nagyságrendjeit (atommag, élőlények, Naprendszer, Univerzum);
- ismeri a Nap mint csillag legfontosabb fizikai tulajdonságait, a Nap várható jövőjét, a csillagok lehetséges fejlődési folyamatait.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A rakéták működési elve, a kozmikus sebességek jelentése
- A súlytalanság jelensége, kialakulásának körülményei, a súly és a tömeg közötti különbség
- A bolygók és üstökösök mozgásának fizikai magyarázata, az általános tömegvonzás törvénye
- Az általános tömegvonzás értelmezése a gravitációs mező segítségével
- A Naprendszer jellemzői, példák a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó jellemző fizikai környezetre, ezek kialakulásának magyarázata
- A holdfogyatkozás és a napfogyatkozás fizikai magyarázata
- A legfontosabb ismeretek az űrrepülőgépekről, a Holdraszállásról és a tervezett Mars utazásról
- Néhány, a mindennapokban elterjedt és először az űrkutatásban használt technológia, eszköz ismertetése

- A gravitáció szerepe a Világmindenségben
- A csillagok és a Nap működése és változásai: fekete lyuk, neutroncsillag, szupernóva
- A galaxisok, galaxishalmazok. A Tejútrendszer legfontosabb jellemzői.
Távolságok az univerzumban
- Az ősrobbanás elmélet kvalitatív leírása, a táguló univerzum
- Az ősrobbanás elméletének születése, tudományos megalapozottsága, a tudományosság kritériumai
- Tudományos vita a Földön kívüli élet kutatásáról, annak gyakorlati és filozófiai lehetőségeiről, az emberiség előtt álló kihívásokról

Fogalmak

általános tömegvonzás, ellipszis pálya, súlytalanság, súly, Kepler törvényei, bolygók, üstökösök, csillag, galaxis, galaxishalmaz, ősrobbanás, táguló univerzum, fekete lyuk, fényév

Javasolt tevékenységek

- Ismerkedés a csillagos éggel számítógépes planetárium-programok segítségével (pl. stellarium- web.org)
- A Galilei-élmények (a Hold hegyei, a Vénusz fázisai, a Jupiter nagy holdjai, a Tejút csillagokra bontása, Napfoltok) megfigyelése egyszerű távcsövekkel (pl. osztálykirándulás, csillagászati bemutatók, Kutatók éjszakája rendezvény során)
- Egy űrkutatással kapcsolatos játékfilm (részleteinek) megtekintése (pl. Gravitáció, Apollo 13), vita a filmjelenet hitelességéről
- Adatgyűjtés az aktuálisan zajló csillagászati, űrkutatási projektekről például a NASA honlapján
- Exobolygók adatainak áttekintése, összehasonlítása
- Az űrtávcsövek felvételeinek böngészése, a látottak értelmezése

A továbbhaladás feltételei a 10. évfolyamon

1. Témakör: Gépek

Tudja

- a forgatónyomaték, erőkar, teljesítmény, hatásfok fogalmát, a forgatónyomatékok egyensúlyának feltételét.
- az egyszerű gépek elvének megjelenését a hétköznapi életben, mindennapi eszközeinkben.
- konkrét esetben (mérleg, libikóka) a forgatónyomatékok meghatározásának segítségével vizsgálni a testek egyensúlyi állapotának feltételeit, összevetni az eredményeket a megfigyelések és kísérletek tapasztalataival.

2. Témakör: Szikrák, villámok

Ismeri

- az elektrosztatikus alapjelenségeket (dörzselektromosság, töltött testek közötti kölcsönhatás, földelés), ezek gyakorlati alkalmazásait.
- az elektromos állapot kialakulásának anyagszerkezeti magyarázatát.
- Coulomb törvényét, tudja alkalmazni elektromos töltéssel rendelkező testek közötti erő meghatározására.
- az elektromos állapot, elektromos töltés, elektromos mező, elektromos erővonalak fogalmát
- az elektromos árnyékolás, csúcshatás, földelés elvét.

Tudja, mi az atom, elektron.

Érti a villámhárítók működését, ismerje a helyes magatartást zivataros, villámcsapás-veszélyes időben.

3. Témakör: Elektromosság a környezetünkben

Tudja

- az elektromos áram jelentését.
- az egyenáramok jellemzőit, a feszültség, áramerősség és ellenállás fogalmát.
- a mindennapi életben használt legfontosabb elektromos energiaforrásokat, a gépkocsi-és mobiltelefon-akkumulátorok legfontosabb jellemzőit.
- Ohm törvényét, tudja alkalmazni a feszültség, áramerősség, ellenállás meghatározására.
- hogy az ellenállás függ a hőmérséklettől.
- kiszámolni egyenáramú fogyasztók teljesítményét, az általuk felhasznált energiát.

Ismeri

- az egyszerű áramkör és egyszerűbb hálózatok alkotórészeit, felépítését.
- az egyszerűbb kapcsolási rajzokat, ismerje a soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőit.
- a biztosíték, földvezeték jelentését.
- az elektromos hálózatok kialakítását a lakásokban, épületekben.
- az elektromos áram élettani hatásait, az emberi test áramvezetési tulajdonságait, az idegi áramvezetés jelenségét.
- az elektromos fogyasztók használatára vonatkozó balesetvédelmi szabályokat.

4. Témakör: Generátorok és motorok

Tudja,

- a mágneses mező, a mágneses indukcióvonalak fogalmát.
- a fontosabb elrendezések mágneses mezejének felépítését (egyenes vezető, egyenes tekercs)
- mi az elektromágnes, ismerje gyakorlati alkalmazásának jelentőségét
- hogy a mágneses mező erőt fejt ki az árammal átjárt vezetőre
- az egyszerű felépítésű elektromos motorok működési elvét.

Ismeri

- az elektromágneses indukció jelenségének lényegét, fontosabb gyakorlati vonatkozásait, a váltakozó áram fogalmát.
- a váltakozó áram előállításának módját és főbb jellemzőit.
- a generátor, a motor és a transzformátor működési elvét, gyakorlati hasznát.

5. Témakör: A hullámok szerepe a kommunikációban

Tisztában van az elektromágneses hullámok frekvenciatartományaival, a rádióhullámok, mikrohullámok, infravörös hullámok, a látható fény, az ultraibolya hullámok, a röntgensugárzás, a gamma-sugárzás gyakorlati felhasználásával.

Érti, hogyan alakulnak ki és terjednek a mechanikai hullámok.

Ismeri

- a hullámhossz, amplitúdó és a terjedési sebesség fogalmát.
- az emberi hangérzékelés fizikai alapjait, a hang mint hullám jellemzőit, keltésének eljárásait.
- a húros hangszerek és a sípok működésének elvét, az ultrahang szerepét a gyógyászatban, ismerje a zajszennyezés fogalmát.
- az elektromágneses hullámok szerepét az információ- (hang-, kép-) átvitelben, ismerje a mobiltelefon legfontosabb tartozékait (SIM kártya, akkumulátor stb.), azok kezelését, funkcióját.
- az elektromágneses hullámok jellemzőit (frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség), azt, hogy milyen körülmények határozzák meg ezeket. Tudjon egyszerű számításokat végezni az összefüggéssel.
- a lézer és hologram fogalmát.

6. Témakör: Képek és látás

Ismeri

- a színek és a fény frekvenciája közötti kapcsolatot, a fehér fény összetett voltát, a kiegészítő színek fogalmát, a szivárvány színeit.
- néhány kiválasztott esetben (pl. naplemente, kék égbolt, színkeverés) a természetben látott színek kialakulásának magyarázatát, a szivárvány színeit, a kiegészítő színeket
- az emberi szemet mint képalkotó eszközt, a látás mechanizmusát, a gyakori látáshibák (rövid- és távollátás) okát, a szemüveg és a kontaktlencse jellemzőit, a dioptria fogalmát.
- a visszaverődés és fénytörés törvényét, megmagyarázza, hogyan alkot képet a síktükör

A fókuszpont fogalmának felhasználásával tudja értelmezni, hogyan térítik el a fényt a domború és homorú tükrök, a domború és homorú lencsék

Ismeri a fényvisszaverődés; fénytörés; teljes visszaverődés, optikai leképezés, fókuszpont, fókusz-, tárgy-, és képtávolság; valódi és látszólagos kép jelentését.

Tud képet szerkeszteni sík- és gömbtükrök, domború- és homorú lencsék esetén

7. Témakör: Az atomok és a fény

Tudja

- hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg, ismerje jellemzőit: amplitúdó, frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség).
- mi a foton, ismerje az energiájára vonatkozó összefüggést.

Ismeri

- a fényelektromos jelenséget, annak magyarázatát, tudja az Einstein-féle fényelektromos egyenletet és tudja értelmezni.
- Rutherford szórási kísérletét, tudja az atom és atommag méret-viszonyát.
- az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a Bohr-modellt.
- a digitális fényképezőgép működésének elvét.
- az elektron hullámtermészetét.
- az elektronmikroszkóp működésének elvét.
- a folytonos és vonalas színek fogalmát, tudja, hogyan használják a vonalas színeképet az anyagvizsgálat során.

8. Témakör: Környezetünk épségének megőrzése

Ismeri

- az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit.
- a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait.
- a felezési idő, aktivitás fogalmát, a sugárvédelem lehetőségeit.
- a maghasadás és magfúzió energiaviszonyait, ismerje a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok energiatermelésének lényegét.
- a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit.
- a radioaktív izotópok néhány orvosi alkalmazását (nyomjelzés).
- az ózonpajzs szerepét a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban.
- az üvegházhatás fizikai magyarázatát.
- az energiatermelés alternatíváit, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetőségeit.

9. Témakör: A Világegyetem megismerése

Tudja, mit jelentenek a kozmikus sebességek (körsebesség, szökési sebesség).

Érti a tömegvonzás általános törvényét, a testek súlya és a tömege közötti különbséget, a súlytalanság állapotát, a gravitációs mező szerepét a gravitációs erő közvetítésében.

Ismeri

- a Naprendszer felépítését, mozgását, tudja, mi a bolygó, hold, üstökös.
- a Hold felszínének legfontosabb jellemzőit, a holdfogyatkozás és napfogyatkozás jelenségét.
- ismeri a bolygók, üstökösök mozgásának jellegzetességeit.
- Kepler törvényeit.
- a Nap mint csillag legfontosabb fizikai tulajdonságait, a Nap várható jövőjét, a csillagok lehetséges fejlődési folyamatait.
- a galaxisok, galaxishalmazok, fekete lyuk fogalmát.
- a Tejútrendszer legfontosabb jellemzőit.
- a fényév fogalmát.
- az ősrobbanás elméletet.

HELYI TANTERV

MAGYAR NYELV

9–10. ÉVFOLYAM

A középiskolai képzés első szakaszának kiemelt cél- és feladatrendszere:

- A tanulás tanulása. Egy új tanulási szakaszt kezdenek el a diákok, nagyobb, bonyolultabb tananyagokkal találkoznak. Meg kell tanulniuk a lényegyet kiemelni, vázlatot írni, gondolataikat írásban és szóban is pontosan és szándékaik szerint árnyaltan, adekvátan kifejezni.
- A diákok szövegértésének folyamatos fejlesztése. A biztos szövegértés nemcsak a magyar nyelv és irodalom, de valamennyi tantárgy értő és eredményes tanulását segíti, feltétele a gondolkodás és a beszéd fejlesztésének is.
- A szövegértés és -alkotás tanulásának feltétele a biztos anyanyelvi (grammatikai, stilisztikai) ismeret, a kommunikációelmélet alapvető fogalmainak elsajátítása, hiszen csak így tudják a tanulók felismerni az adott kommunikációs helyzetet.
- Az érvelési képesség és a beszédkészség folyamatos fejlesztése.
- A tanulók személyiségfejlesztésének feltétele, hogy rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel ahhoz, hogy kérdéseket tudjanak megfogalmazni, az irodalmi szereplők, konfliktusok és saját élethelyzeteik között felfedezzék a párhuzamokat, kialakuljon elvonatkoztató képességük, s igényük és képességük arra, hogy kifejezzék saját véleményüket.
- Ez a két évfolyam a diákok számára a tájékozódás, saját tehetségük és érdeklődési körük felfedezésének kora, ezért elengedhetetlen, hogy sokféle ismerettel és ismerethordozóval találkozzanak.
- Tudásuk megszerzésében és bővítésében a hagyományos információhordozókon kívül egyre erőteljesebb szerepet kapnak a digitális eszközök. Cél ezek észszerű, gondolkodásukat segítő, etikus használatának elsajátítása.
- A képzésnek ebben a szakaszában már rendszerezett nyelvtani és irodalmi (irodalomtörténeti, -elméleti, és műfaji) ismeretek elsajátítása elvárt eredmény, hiszen a képzési szakasz második felében csak így lesznek képesek a tanulók az irodalomtörténeti ismereteiket rendszerezni, így sajátítják el a nyelvészet és az irodalomtudomány – korosztályuknak megfelelő szintű – szaknyelvét, s így tudnak az érettségi dolgozatban is elvárt szintű, nyelvezetű esszét, érvelést, műfajnak megfelelő gyakorlati szöveget alkotni.

A magyar nyelv és irodalom nem pusztán tantárgy a középiskolában, hanem kulcsszerepet tölt be a tanulók identitásának kialakításában, megismerteti velük saját kultúrájukat, nemzeti önazonosságukat, fejleszti érzékenységüket. A tanulókat segíti abban, hogy a kommunikációs célnak megfelelően fejezzék ki magukat. Fejlődjék érvelési kultúrájuk, könnyebben beilleszkedjenek környezetükbe, és ismerjék fel saját tehetségüket.

A 9. ÉVFOLYAM TANANYAG TARTALMA:

MAGYAR NYELV	
TÖRZSANYAG (óraszám 80%-a)	AJÁNLOTT TANANYAG
I. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció	
A kommunikáció fogalma, tényezői és funkciói	A formális és informális beszédhelyzetekben való viselkedés Megszólítások, magázódás, tegeződés, a kapcsolattartás formái A gesztusok és viselkedés, gesztusok és kultúrkörök A médiafüggőség, a virtuális valóság veszélyei A reklámok hatása nyelvhasználatunkra Az internet mint hiteles adatforrás; plágium; adatvédelem
A személyközi kommunikáció	
A nem nyelvi jelek	
A tömegkommunikáció fogalma, típusai és funkciói	
A tömegkommunikáció hatása a gondolkodásra és a nyelvre	
Médiaműfajok	
A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, az új digitális nyelv	
II. A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	
A nyelv mint jelrendszer	A jelnyelvek (pl.: a sikek jelelése) Fonémák más nyelvekben. A magyar fonémák összevetése a tanult idegen nyelvek fonémáival A hangok hangulata, hangszimbolika A tőtípusok, illetve a toldalékok meghatározása, grammatikai funkcióik Néhány ismert szófaji rendszer bemutatása A szófajváltás, a többszófajúság Rendszermondat, szövegmondat Mondatok elemzése szerkezeti rajzzal A szinteződés, tömbösödés a mondatban
A nyelvi szintek	
A magyar nyelv hangrendszere	
Hangkapcsolódási szabályszerűségek	
A szavak felépítése, a szóelemek (szótő, képző, jel, rag)	
A magyar nyelv szófaji rendszere: alapszófajok, mondatzó és viszonyzó	
A szószerkezetek (szintagmák)	
A mondat fogalma és csoportosítási szempontjai	
Az egyszerű mondat: az alany, az állítmány, a tárgy, a határozók, a jelzők	
Az összetett mondat	

Az alárendelő összetett mondatok	
A mellérendelő összetett mondatok	
A többszörösen összetett mondatok	

A 9. évfolyamon a magyar nyelv tantárgy óraszámja heti 1, évi 36 óra.

A nyelvtan óraszámjai úgy értendők, hogy minden témakör kiemelt feladata az írásbeli és szóbeli szövegértés és a szövegalkotás folyamatos fejlesztése.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
MAGYAR NYELV	
I. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció	12
II. A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	19
Szabadon felhasználható órák	5
Összes óraszám:	36

MAGYAR NYELV

TÉMAKÖR: Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése
- A kommunikáció jellemzőinek tudatosítása, hatékony alkalmazásának fejlesztése
- A nyelv zenei kifejezőeszközeinek alkalmazása
- A hallás utáni és a szóbeli szövegértési készség fejlesztése
- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása
- Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben

- Az önálló véleményalkotás, az önreflexió fejlesztése
- A kommunikáció tényezői
- A kommunikációs célok és funkciók
- A kommunikáció jelei
- A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai
- A kommunikációs kapcsolat illemszabályai
- A hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés

FOGALMAK

kommunikáció, kommunikációs tényező (adó, vevő, kód, csatorna, üzenet, kapcsolat, kontextus, a világról való tudás); kommunikációs cél és funkció (tájékoztató, felhívó, kifejező, metanyelvi, esztétikai funkció, kapcsolatfelvétel, -fenntartás, -zárás), nem nyelvi jel (tekintet, mimika, gesztus, testtartás, térköz, emblémák); digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, a hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés, önéletrajz stb.

TÉMAKÖR: A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 19 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak tudatosítása
- A nyelvi elemzőkészség fejlesztése
- Nyomtatott és digitális helyesírási segédletek használatának gyakorlása
- Kreatív nyelvi fejlesztés
- A nyelvi szintek, a nyelv alkotóelemei
- A szavak és osztályozásuk
- A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepe a kommunikációban
- A szószerkezetek
- A mondatrészek
- A mondatok csoportosítása
- Szórend és jelentés
- Nyelvi játékok, kreatív feladatok digitális programok használatával is

FOGALMAK

nyelvi szintek; a szó alkotóelemei (hang, fonéma, morféma); a szavak osztályozása, osztályozási szempontjai; szószerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma; mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző; vonzatok; mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat; szórend és jelentés összefügg.

Magyar nyelvből a 10. évfolyamon év végén a tanulók anyanyelvi ismereteinek felmérése ajánlott.

A 10. ÉVFOLYAM TANANYAG TARTALMA:

MAGYAR NYELV	
TÖRZSANYAG (óraszám 80%-a)	AJÁNLOTT TANANYAG
I. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	
A szöveg fogalma. A szövegösszefüggés, a beszédhelyzet	Szövegsemantika A szöveg és a szöveget kiegészítő, nem szövegszerű elemek (kép, ábra, táblázat, tipográfia) kapcsolata Szöveg és vizualitás: képversek, konkrét költészet Intertextualitás: a szövegek transzformációi (pl. mém)
A szöveg típusai, a szöveg szerkezete	
A szövegkohézió (lineáris és globális)	
A szöveg kifejtettsége	
Szövegpragmatika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv)	
Szövegtípusok jellemzői megjelenés, műfajok és nyelvhasználati színterek szerint	
A legjellegzetesebb szövegtípusok, szövegfajták	
Az esszé	
A munka világához tartozó szövegek (a hivatalos levél típusai, önéletrajz, motivációs levél)	
Az intertextualitás	
A szövegfonetikai eszközök és az írásjelek szerepe a szöveg értelmezésében	
II. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stílus eszközök, szóképek, alakzatok	
A stílus fogalma és hírértéke	Mindennapi stilisztikánk: társadalmi elvárások és megnyilatkozásaink stílusa Stílusparódia Korstílusok, stílusirányzatok Az írásképek stilisztikai hatásai Egyéni szóalkotások stilisztikai hatása
A stílus kifejező ereje	
Stílusrétegek:	
társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki és irodalmi stílus	
Stílusárnyalatok (pl.: neutrális, gúnyos, patetikus, népies, familiáris, költői, archaikus)	

A mondatstilisztikai eszközök (a verbális stílus, nominális stílus, a körmondat)	Összetett képrendszerek, képi hálózatok, jelképrendszerek
Hangszimbolika, hangutánzás, hangulatfestés	
Szóképek (egyszerű; hasonlatból kinövő szóképek /metafora, szinesztézia/, érintkezésen nyugvó szóképek /metonímia, szinekdoché/, összetett szóképek /összetett költői kép, allegória, szimbólum/)	
Költői alakzatok (ismétlés, felcserélés, kihagyás) köznyelvi és irodalmi szövegekben	

A 10. évfolyamon a magyar nyelv tantárgy óraszámja heti 1 óra, évi 36 óra.

A nyelvtan óraszámjai úgy értendők, hogy minden témakör kiemelt feladata az írásbeli és szóbeli szövegértés és a szövegalkotás folyamatos fejlesztése.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
MAGYAR NYELV	
III. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	15
IV. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stílusesszözök, szóképek, alakzatok	14
Szabadon felhasználható órák	7
Összes óraszám:	36

TÉMAKÖR: A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szövegről való tudás és gyakorlati alkalmazásának fejlesztése
- A szövegszervező erők megismertetése és alkalmazása a gyakorlatban
- A szövegelemző képességek fejlesztése
- A szöveg fogalma, jellemzői
- A szöveg főbb megjelenési formái, típusai, műfajai, korának és összetettségének jellemzői
- A szöveg szerkezete: a szöveg és a mondat viszonya, szövegegységek
- A szövegértélem összetevői: pragmatikai, jelentésbeli és nyelvtani szintje
- Szövegköziség, az internetes szövegek jellemzői
- Szövegek összefüggése, értelemhálózata; intertextualitás
- A szóbeli és az írásbeli szövegértés és szövegalkotás fejlesztése
- A helyesírási készség fejlesztése
- Helyesírási szótárak használatának tudatosítása
- A szövegolvasási típusok és szövegértési stratégiák
- Szövegtípusok: digitális és hagyományos, folyamatos és nem folyamatos
- Összefüggő szóbeli szöveg: felelet, kiselőadás, hozzászólás, felszólalás
- A magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb.
- Az esszé

FOGALMAK

szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet; szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz; szövegkohézió (témahálózat, téma-réma, szövegtopik, szövegfókusz, kulcsszó, cím); szövegpragmatika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv); nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés); intertextualitás, összefüggő szóbeli szövegek: előadás, megbeszélés, vita; a magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb.; esszé

TÉMAKÖR: Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A stílus szerepének tudatosítása
- A stiláris különbségek felfedeztetése
- Az alakzatok és a szóképek hatásának, szerepének vizsgálata szövegelemzéskor
- A stílus, a stilisztika, a stílustípusok

- A stílusérték
- A stílushatás
- Stílusgyakorlatok
- A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése
- Értelmezési gyakorlatok különböző beszédhelyzetekben
- A mondat- és szövegjelentést meghatározó tényezők felismertetése, tudatosítása
- A magyar szórend megváltozása és az üzenet jelentésváltozása közötti összefüggés tudatosítása
- A mindennapi kommunikáció gyakori metaforikus kifejezéseinek és használati körének megfigyelése, értelmezése
- Szótárhasználat fejlesztése
- A jel és a nyelvi jel fogalma, összetevői
- A jel és a jelentés összefüggése, jelentéselemek
- A hangalak és a jelentés viszonya, jelentésmező
- Motivált és motiválatlan jelentés
- A metaforikus kifejezések szerkezete, jellemző típusai, használatuk
- A mondat- és szövegjelentés

FOGALMAK

stílus, stilisztika, stílustípus (bizalmas, közömbös, választékos stb.); stílusérték (alkalmi és állandó); stílusréteg (társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi); stílushatás; néhány gyakoribb szókép és alakzat köznyelvi és irodalmi példákban, jelentésszerkezet, jelentéselem, jelentésmező, jelhasználati szabály; denotatív, konnotatív jelentés; metaforikus jelentés; motivált és motiválatlan szó, hangutánzó, hangulatfestő szó; egyjelentésű, többjelentésű szó, azonos alakú szó, rokon értelmű szó, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés

11-12. évfolyam

A 11-12. évfolyam a közoktatás utolsó szakasza. Ez a képzési szakasz a nevelési és oktatási célokat tekintve a legösszetettebb: nemcsak új ismereteket kell átadni, hanem a meglévő ismeretek gyakorlati felhasználását is, emellett bővíteni és fejleszteni kell a tanulók kompetenciáit. Kiemelt feladat a szövegértés és a szövegalkotás tanítása. Ennek a képzési szakasznak a végén a tanulók érettségi vizsgát tesznek. Fontos cél, hogy ismereteik és képességeik birtokában önállóan fel tudjanak készülni a közép- és az emelt szintű érettségire. A 11-12. évfolyamon elvárható, hogy a tanulók képesek legyenek projekt- vagy kutatómunkában részt venni. Etikusan és kritikusan használják a hagyományos, papíralapú, illetve a világhálón található és egyéb digitális adatbázisokat. Felismerjék az adott kommunikációs helyzetet, s arra írásban és szóban is adekvátan válaszoljanak. Képesek legyenek az összetett szövegek elsődleges jelentése mögé látni, a jelentéseket értelmezni, gondolataikat írásban és szóban is pontosan és elegánsan, illetve az adott kommunikációs helyzetnek megfelelően megfogalmazni. Képesé váljanak érvekkel vagy cáfolatokkal igazolni nézeteiket, véleményüket. Sajátítsák el a mindennapi életben szükséges szövegalkotás alapvető követelményeit (műfajok, stílus, retorikai építkezés).

A tanulmányaik során szerzett ismereteik és készségeik révén ismerjék a magyar irodalomtörténet korszakait, képesek legyenek azokat az európai és világirodalmi folyamatokkal összekapcsolni. Lássák meg a magyar irodalom nagy filozófiai, társadalmi, esztétikai kérdésfelvetéseit, az egyes művekben található válaszokat ezekre a kérdésekre. Tudják értelmezni a szerzők és irodalmi alkotások időn és téren átívelő párbeszédét, a magyar irodalom jellegzetes motívumait, s ezek jelentésváltozását az irodalom történetében. Váljanak képesé az absztrakt gondolkodásra, a differenciált véleményalkotásra. Értsék az irodalom és a történelem kapcsolatát. Ezt szolgálja „*A XX. századi történelem az irodalomban*” című anyagrész. A *témakör* oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a XX. századi magyar, illetve európai történelem katalizmáit. Ennek révén szembesüljenek történelmi, erkölcsi kérdésekkel.

Ez az utolsó nevelési-oktatási szakasz, melyben lehetőség nyílik az erkölcsi és érzelmi nevelésre. A XIX-XX. századi irodalmi művek két nagy témája a nemzeti, illetve a személyes identitáskeresés. A művek kaleidoszkópszerű sokszínűsége lehetőséget teremt arra, hogy a Kárpát-medencei irodalomban felvetődő történelmi sorskérdésekkel, nemzeti és személyes erkölcsi dilemmákkal találkozzanak a tanulók. Ezekre a dilemmákra reagálva fejlődjék erkölcsi érzékenységük, érzelmi intelligenciájuk. Nemzeti és személyes identitásuk kialakulásában, szociális kompetenciáik fejlesztésében irodalmunk, nyelvünk ismerete a tanulók segítségére van.

Ennek a képzési szakasznak a feladata – a műveltségátadás, a kompetencia és érzelemfejlesztés mellett –, hogy a tanulóknak segítséget nyújtson a pályaválasztásban, felkészítse őket a továbbtanulásra.

Mindezek elérése érdekében a képzés kiemelt céljai:

- a retorikai ismeretek bővítése. Ismerjék meg a diákok a retorika fogalmát, történetének nagy állomásait, az érvek, illetve a cáfolatok típusait, helyes alkalmazásukat. Ezek birtokában képesek legyenek arányos, előrehaladó szöveget alkotni, mely megfelel a műfaji és a stilisztikai követelményeknek, a magyar nyelvhelyességi – írásos szöveg esetében – a helyesírási szabályoknak.
- Ismerjék meg a magyar nyelv földrajzi és társadalmi tagozódását. A Kárpát-medence tíz nyelvjárási régiójának jellegzetes nyelvhasználati (hangtani, lexikai, mondatszerkesztési) sajátosságai közül ismerjenek fel néhányat.
- Ismerjék a magyar nyelv társadalmi tagozódását, jellegzetes csoportnyelveit, azok tipikus szóhasználatát, nyelvi sajátosságait.
- Ismerjék a nyelvvizsgálati módszereket, a világ nagy nyelvcsaládjait. Tanulják meg a magyar nyelv eredetéről szóló tudományos hipotéziseket, illetve az ezeket igazoló bizonyítékokat. Tudják a magyar nyelvtörténet nagy korszakait, az ezekben a korokban keletkezett kiemelkedő jelentőségű nyelvemlékeinket.
- Bővüljön stilisztikai tudásuk: ismerjék fel a szóképeket, alakzatokat. Képesek legyenek a tanulók ezeket értelmezni, saját nyelvhasználatukban is alkalmazni a metaforikus szövegépítést, a magyar nyelv archaikusabb elemeit, pl.: szólásokat, közmondásokat, szállóigéket.
- Szövegértő- és szövegalkotó kompetenciájuk folyamatos bővítése, irodalomelméleti és -történeti tudásuk gazdagodása lehetővé teszi, hogy a tanulók összetett szövegeket értelmezzenek. Poétikai és retorikai ismereteik aktualizálásával képessé válnak egy mű értelmezésére, elemzésére vagy két mű – megadott szempontok alapján történő – összevetésére. Elvárt cél, hogy elemző gondolatmenetüket arányos esszében vagy értekezésben tudják kifejezni.
- Cél, hogy a képzés ezen szakaszában a különböző művészeti ágak közös témáit, motívumkincsét, kérdésfelvetéseit is megértsék. Tudatosítsák, hogy egy-egy irodalmi alkotás adaptációja önálló művészeti alkotás. Az eredeti mű és az adaptáció összevetésével mindkét művet képesek legyenek értelmezni, az eltérő problémafelvetést érzékelni.
- A XIX-XX. századi irodalom rendkívüli gazdagságából ismerjenek meg a diákok átfogó életműveket, több műnemben alkotó szerzőkről portrékat, illetve egy-egy – döntően egy műnemben alkotó – szerzőről vagy egy kiemelkedő irodalmi alkotásról metszetet kapjanak. Cél, hogy ismerjék meg a XIX-XX. század kiemelkedő jelentőségű, már lezárt életművel bíró alkotóit, a két század stílusirányzatait, irodalmi mozgalmait.

A 11. ÉVFOLYAM TANANYAG TARTALMA:

Magyar Nyelv	
TÖRZSANYAG (óraszám 80%-a)	AJÁNLOTT TÉMÁK
I. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	
A nyelv és a beszéd, a nyelv mint változó rendszer	A nyelv szerepe a világról formált tudásunkban, gondolkodásunk alakításában
A nyelv és gondolkodás, a nyelv és megismerés	
A beszéd mint cselekvés	A nyelv szerepe a memória alakításában
A nyelvcsaládok és nyelvtípusok	
II. Szótárhasználat	
III. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvmélekek	
A magyar nyelv rokonságának hipotézisei	A 19. század versengő elméletei, az utóbbi évtizedek törekvései a származási modellek felülvizsgálatára („család” és „fa” metaforák kritikája, újabb régészeti és genetikai adatok, stb.) A nyelvhasználat korszerű formái Nyelvi változások a Neumann-galaxisban
A magyar nyelvtörténet korszakai	
Nyelvmélekek	
A szókészlet változása a magyar nyelv történetében	
Nyelvújítás	
IV. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	
Anyanyelvünk rétegződése I.- A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és rétegnyelvek	Az adott nyelvjárási terület és a nyelvi norma eltérései
Anyanyelvünk rétegződése II.- A nyelvjárások és a nyelvi norma	
Nyelvünk helyzete a határon túl	
Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés	

A 11. évfolyamon: magyar nyelv 1 óra, évi 36 óra

A nyelvtan óraszámait úgy értendők, hogy minden témakör kiemelt feladata az írásbeli és szóbeli szövegértés a szövegalkotás folyamatos fejlesztése.

A TÉMAKÖRÖK ÁTTEKINTŐ TÁBLÁZATA:

TÉMAKÖR NEVE	KERETTAN TERVI ÓRASZÁM	HELYI TANTERV SZERINTI ÓRASZÁM
MAGYAR NYELV		
Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	7	9
Szótárhasználat	2	2
Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek	6	8
A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	8	10
Szabadon felhasználható óra felzárkóztatás, nyelvtani gyakorlatok, helyesírás	10	7
Összes óraszám:	33	36

MAGYAR NYELV

TÉMAKÖR: Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- a nyelv mint jelrendszernek, az emberi nyelv egyediségének megértése; a nyelv mint változó rendszer; a nyelv szerepe a világról formált tudásunkban
- a kommunikáció kódok vizsgálata, a korlátozott és a kidolgozott kód; gesztusnyelvek, jelnyelvek
- a nyelv és gondolkodás viszonya nyelvfilozófiai lehetőségeinek megismerése
- a nyelv és a megismerés viszonyának tanulmányozása: az emberiség információs forradalmi; a nyelv és a kultúra viszonya
- nyelvcsaládok, nyelvtípusok tanulmányozása

FOGALMAK

Jel, nyelvi jel, jelrendszer, nyelvtípus (agglutináló, izoláló, flektáló), nyelvcsalád, kódok, korlátozott és kidolgozott kód, gesztusnyelv, jelnyelv

TÉMAKÖR: Szótárhasználat

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- a fontosabb egynyelvű papír alapú és digitális szótárfajták megismerése, tanulmányozása: értelmező szótár, történeti-etimológiai szótár, szinonimaszótár, helyesírási szótár, szlengszótár, nyelvművelő kézisztár, Magyar Történeti Szövegtár, írói szótárak, tájszótár

FOGALMAK

értelmező szótár, etimológiai szótár, szinonimaszótár, rétegnyelvi szótár, írói szótár

TÉMAKÖR: Nyelvtörténet- a nyelv változása, nyelvrokonság, nyelvemlékek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szinkrón és diakrón nyelvszemlélet fejlesztése
- A magyar nyelv rokonságának megismerése
- Az összehasonlító nyelvszemlélet fejlesztése: nyelvünk helye a világban
- Az interdiszciplináris tudatosság fejlesztése a nyelvtörténeti, irodalom- és művelődéstörténeti párhuzamosságok és összefüggések felfedeztetésével
- Változás és állandóság nyelvi egyensúlyának megértése
- Nyelvrokonság és nyelvcsaládok vizsgálata
- A nyelvrokonság bizonyítékainak tudományos módszereinek tisztázása
- A magyar nyelv eredetének, az erről szóló tudományos hipotéziseknek megismerése
- A szókincs jelentésváltozásának főbb típusai, tendenciái
- A nyelvtörténeti kutatások forrásainak vizsgálata: kéziratos és nyomtatott nyelvemlékek
- A magyar nyelv történetének főbb korszakai, és néhány fontos nyelvemlékünk (*A tihanyi apátság alapítólevele*, *Halotti beszéd*, *Ómagyar Mária-siralom*)
- A nyelvújításnak, illetve hatásának tanulmányozása

FOGALMAK

nyelvrokonság, nyelvcsalád; uráli nyelvcsalád, finnugor rokonság; ősmagyar, ómagyar, középmagyar kor, újmagyar kor, újabb magyar kor; nyelvemlék; ősi szó, belső keletkezésű szó, jövevény- és idegen szó; nyelvújítás, ortológus, neológus; szinkrón és diakrón nyelvszemlélet

TÉMAKÖR: A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma, nyelvünk helyzete a határon túl

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia tudatosítása
- A nyelvjárások nyelvhasználati sajátosságainak megismertetése
- A nyelvi tervezés elveinek és feladatainak megismertetése
- A nyelv társadalmi tagozódásának vizsgálata

FOGALMAK

nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, nyelvi norma; nyelvváltozatok; vízszintes és függőleges tagolódás; nyelvjárások, regionális köznyelv, tájszó; csoportnyelv, szaknyelv, hobbinyelv, rétegnyelv; szleng, argó; kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség; nemzetiségi nyelvek

A 12. ÉVFOLYAM TANANYAG TARTALMA:

Magyar Nyelv	
TÖRZSANYAG (óraszám 80%-a)	AJÁNLOTT TÉMÁK
I. Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	
A retorika és kommunikáció, a retorika fogalma	Retorika az ókorban
A retorikai szövegek felépítése és elkészítésének lépései	Retorika a középkorban
A szónoki beszéd fajtái (tanácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jellemzőik	Néhány történeti értékű és jelenkori szónoki beszéd retorikai eszközei és esztétikai hatása
Az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok	A szójáték és a retorika
Az érvelés módszere	Digitális eszközök, grafikus szerkesztők használata a retorikai szövegek alkotásában.
A retorikai szövegek kifejezőeszközei	
A kulturált vita szabályai	
A befolyásolás módszerei	
II. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	
A nyelv működése a beszélgetés, társalgás során	A pragmatika mint a nyelvre irányuló funkcionális nézőpont Kommunikáció és pragmatika
A társalgás udvariassági formái	
A beszédaktus	
Az együttműködési elv (mennyiségi, minőségi, viszony, mód)	
III. Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés	

A 12. évfolyamon: magyar nyelv 1 óra, évi 32 óra

A nyelvtan óraszámait úgy értendők, hogy minden témakör kiemelt feladata az írásbeli és szóbeli szövegértés a szövegalkotás folyamatos fejlesztése.

A TÉMAKÖRÖK ÁTTEKINTŐ TÁBLÁZATA:

TÉMAKÖR NEVE	KERETTAN TERVI ÓRASZÁM	HELYI TANTERV SZERINTI ÓRASZÁM
MAGYAR NYELV		
Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	11	11
Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	7	8
Felkészülés az érettségire, rendszerező ismételés	10	10
Szabadon felhasználható óra felzárkóztatás, nyelvtani gyakorlatok, helyesírás	3	3
Összes óraszám:		32

MAGYAR NYELV

TÉMAKÖR: Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A retorika alapfogalmainak megismertetése, azok alkalmazása a tanulók életével, mindennapjaival összefüggő nyilvános megszólalásokban
- A hatásos érvelés technikájának, a legfőbb érvelési hibáknak a megismertetése
- Önálló beszéd megírásához, annak hatásos előadásához szükséges nyelvi, gondolkodási képességek fejlesztése
- A szónok tulajdonságai, feladatai
- A szónoki beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig
- Az érv, érvelés, cáfolat megértése
- Az érvelési hibák felfedeztetése
- A hatásos előadasmód eszközeinek tanítása, gyakoroltatása
- Érvelési gyakorlatok: kulturált vita, véleménynyilvánítás gyakorlása

FOGALMAK

retorika, szónoklat, a szónok feladata, a meggyőzés eszközei: érv és cáfolat; hagyományos és mai beszédfajták; a szónoklat részei, szerkezete, felépítése

TÉMAKÖR: Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A kulturált nyelvi magatartás fejlesztése
- A nyelv működésének, a nyelvhasználat megfigyelése különböző kontextusokban, eltérő célok elérésére nyelvi eszközökkel
- A kulturált nyelvi magatartás fejlesztése

FOGALMAK

megnyilatkozás, társalgás, társalgási forduló, szóátvétel, szóátadás; beszédaktus (lokúció, illokúció, perlokúció); deixis; együttműködési elv

TÉMAKÖR: Felkészülés az érettségire - rendszerező ismételés

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A rendszerező képesség fejlesztése
- Az önálló tanulás fejlesztése: az érettségi témaköreinek és a követelményeknek megfelelő tételvázlatok összeállítása
- A tanult nyelvészeti, kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási ismeretek rendszerezése

FOGALMAK

Az eddig tanult fogalmak rendszerező ismételése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK ÉS MUNKAFORMÁK 9-12. ÉVFOLYAM

A pedagógia történetében nagyon sokféle tanulási és oktatási stratégia létezik. Az oktatás meghatározó eleme azonban maga a tanár (McKenzie-jelentés, 2007.) A tanár személyisége, szerepéről szóló tudása és ars poeticája, szakmai-módszertani felkészültsége, az általa tanított gyerekek adottságai, érdeklődésük, felkészültségük, az iskola szakmai-pedagógiai elvárásrendszere határozza meg, hogy a tanár egy osztályban milyen tanulásszervezési módokat, oktatási módszereket, munkaformákat választ.

A tanár tanít: ismereteket ad át, ezáltal hagyományt örökít, értékeket közvetít. Gondolkodni és beszélni tanít (Babits, 1908.). A tanár irányít: tanulási folyamatokat, differenciálást, tehetséggondozást. A diákokkal, illetve az irodalmi művekkel való folyamatos párbeszéd révén irányítja tanítványai iskolai érzelmi nevelését. A tanár nevel és fejleszt: kompetenciákat, személyiséget. A tanár segít: segíti a diákokat a kognitív struktúrák

kialakításában, az olvasási stratégiák elsajátításában, az önálló értelmezések létrehozásában. Segíti tanítványait az egyéni, illetve a csapatban végzett, együttműködésen alapuló munkavégzés képességének kialakításában. Segíti a diákokat abban, hogy felismerjék: az irodalom örökérvényű alkotásainak folyamatosan változó jelentését, a jelentések megalkotásában a hagyomány és a befogadó szerepét.

Tanítási-tanulási stratégiák

Ez az összetett tanárszerep indokolja, hogy ne egy kitüntetett stratégia uralja a magyar nyelv és irodalom tanítását. Ez az összetett tanárszerep indokolja, hogy ne egy kitüntetett stratégia uralja a magyar nyelv és irodalom tanítását. A tanár a tananyag típusához, illetve az általa tanított diákközösséghez, iskolája programjához és technikai felszereltségéhez igazítva választhat több oktatási stratégia közül. A hagyományos, tanárközpontú oktatási, tanulási stratégiákat javasolt bizonyos tananyagrészekre szorítani: korszakok, korstílusok, filozófiai irányzatok, stb. A tananyagok feldolgozásában döntően a tanulóközpontú, kooperatív munkaformák alkalmazása javasolt. Fontos, hogy a tanórák változatosak, s ezáltal is motiválók legyenek.

A képzés 3. szakaszának 1-2. évében (9-10. évfolyam) a javasolt tanulásszervezési módok: a kooperatív tanulási-tanítási technikák alkalmazása, az önálló munkavégzés és tanulás kialakítása, a gamifikáció. Javasolt az összetett gondolkodás kialakítása tanári kalauzzal.

A képzés 3. szakaszának 3-4. évében az önálló, illetve a kooperatív csoportokban kialakított munkavégzés kiemelt jelentőségű az érettségi, illetve a továbbtanulás szempontjából. Ajánlott a hagyományos és digitális technikák bekapcsolása a tananyag-feldolgozásba, az összetett gondolkodási műveletek fejlesztése (absztrakció, elemzés, analógia alapján gondolkodási műveletek felismerése, új gondolkodási műveletek elsajátítása, kognitív struktúrák felismerése és megalkotása, stb.).

Tanulásszervezési módok

Javasolt a reflektív és interaktív módszerek alkalmazása (szakaszos olvasás, kooperatív csoportmunkák, projektmunkák, drámajátékok, újságszerkesztés, stb.).

Továbbra is javasolt: a gamifikáció, a hagyományos játékok adaptálása, illetve a digitális játékok felhasználása, létrehozása a tananyag feldolgozásában.

A tanárközpontú és a diákközpontú, az „analóg” (egy munkafolyamat uralja az órát) és a digitális módszereknek (IKT-alapú, párhuzamos munkafolyamatok) összekapcsolása egy órán belül is lehetséges. A frontális tanításnak is van létjogosultsága, ha az nem uralja az egész tanítási folyamatot.

Fontos szerepe van az osztálytermen kívüli tanulásnak (színház- és múzeumlátogatás, könyvheti események, stb.), egyes tanulási-tanítási munkaszakaszban a jelenségalapú oktatásnak, azaz a különböző tanulási területek összekapcsolásának.

Oktatási módszerek

Az oktatási módszerek közül javasolt az előadás, a magyarázat, az elbeszélés, a játékosítás, a szerepjátékok, házi feladatok. Az irodalmi művek és a filmek összekapcsolása, az irodalmi alkotások és filmes adaptációk összevetése, jelenetek dramatikus ábrázolása. Esszéírás, gondolattérképek, fürtábrák készítése a műelemzések előkészítéseként, kreatív írás, konstruktív vita (disputa). Irányított szempontok alapján szövegértési és szövegalkotási gyakorlatok. Digitális és hagyományos szótárak, szakirodalmi művek használata (pl.: Szimbólumtár, Szinonima szótár, A magyar nyelv értelmező szótára). A digitális oktatási módszereknek ebben a képzési szakaszban kiemelt jelentősége van) pl.: digitális újság, magazinok, ppt-k, prezik, blogok készítése, meghívott előadók meghallgatása)

Munkaformák

A munkaformák közül a frontális osztálymunka használata mellett elsősorban a páros munka, a csoportmunka, az egyénre szabott (individualizált) munkaforma és a differenciált tananyag-feldolgozás javasolt.

HELYI TANTERV

Mozgóképkultúra és médiaismeret

9–12 évfolyam

Tantárgy szintű célok és feladatok

A mozgóképkultúra és médiaismeret oktatása során a tanulók felkészültséget szereznek a különböző médiaszövegekkel kapcsolatban az önálló és kritikus attitűd kialakítására, és olyan módszereket sajátítanak el, amelyek segítik őket abban, hogy nyitott szemlélettel használják a hagyományos és az új médiumokat. A mozgóképkultúra és médiaismeret az oktatás során is elsősorban a mozgóképi (film, televízió, videó, computer, web) szövegértés képességének fejlesztését, az önálló és kritikus attitűd kialakítását és az audiovizuális média társadalmi szerepének, működési módjának tisztázását szolgálja, egyben a személyiségfejlesztés alapvető eszköze. Fontos eleme a tárgy oktatásának a mozgókép magaskultúrájának és tömegkultúrájának viszonya, az eltérő alkotói és nézői szerepek felismertetése. A médiaismereti stúdiumokelsősorban a médiainstítéményekre ható alapvető gazdasági, politikai és jogi, illetve a médiaszövegek befogadására, a közönségre hatással lévő tényezők tanulmányozását célozzák. Tárgyalni kell a tapasztalati valóság és a média által reprezentált, filmvászonon, képernyőn megjelenő virtuális világ viszonyát, az eltérés tényén túl annak okait, például az etnikumok és a különböző kultúrák tekintetében. A 9. -12. évfolyamokon a művek feldolgozása során fokozatosan erősödik a fogalmi gondolkodás, az absztraháló készség fejlesztése, a mozgóképi szövegek értelmezésekor pedig az ismeretek alkalmazása. Ugyanakkor továbbra is meghatározó a kreatív gyakorlatok, az önálló tevékenységi formák, a projektmunka szerepe. A technikai képek világába bevezető stúdiumok feladata, hogy segítséget nyújtsanak az önálló tájékozódáshoz a korosztály művelődése, világképének formálódása szempontjából.

Belépő tevékenységformák

Művek, műsorok, illetve azok részleteinek csoportos vagy kiscsoportos megtekintése a mozgóképi szövegek (film, televízió, videó, komputerjáték, web). Mozgóképi szövegek feldolgozása egyéni, kiscsoportos vagy csoportos formában, kreatív gyakorlati feladatokkal (pl. felidézés, asszociáció, jelenetek, képsorok kiválasztása, csoportosítása, átszerkesztése) vagy előzetes megbeszélés útján (pl. állítások megfogalmazása, feltevések ütköztetése, értelmezés). Az ábrázolás eszközeinek tanulmányozása: önálló vagy kiscsoportos feladatok (pl. képsorterv, story-board [rajzos skiccekkel illusztrált beállítás-terv], illetve jelenetterv készítése, élőkép [pillanatra, megdermedő szituáció], kialakítása, megvilágítási kísérletek, főcímkészítés [pl. egy tévéműsor bejelentkező képsora], kommentár, illetve hangalámondás-készítés). Rövid tanulói beszámoló, kiselőadás, demonstráció (pl. alkotók pályaképe, filmstílusok, filmműfajok

bemutatása, nézettségi adatok feldolgozása, fogyasztói szokások, trendek értelmezése, művelődéstörténeti háttér ismertetése szakirodalom vagy önálló informálódás alapján)

Az életkori sajátosságoknak megfelelő és a fogalmi gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztését szolgáló tevékenységek, így az esszéformában feldolgozott problémák, pl. összehasonlító elemzés, kritikaírás. Szakfolyóiratok tanulmányozása, idegen nyelvű szakirodalom gyűjtése, szakirodalmi szövegek kivonatos összefoglalása, absztraktok készítése. Szerkesztési feladatok, headline és filmelőzetes készítés.

Projektmunka, lehetősége is belefér a nagyobb óraszámba, gyakran több lehetőség alapján választható egyéni vagy kiscsoportos feladatok, tevékenységi formák (pl. kutatás, adatok, tények, információk összegyűjtése, rendszerezése és feldolgozása, ajtóanyagokra, moziműsorokra, televízió és rádióműsorokra, weblapokra, reklámkampányokra vonatkozóan. Esettanulmány készítése, forgatókönyv készítése, fotó, illetve videoetűd készítése, interjú és riport készítése, filmelőzetes megtervezése, illetve elkészítése, logo-, illetve címlaptervezés, munkanapló készítése).

Audiovizuális szövegek és műalkotások elemzése: filmklub, filmmúzeum, vetítéssorozatok és rendezvények látogatása, a mozgóképkultúra fejlődésével, valamint aktuális eseményeivel kapcsolatos dokumentumok gyűjtése és feldolgozása, egyes audiovizuális eszközök használatának elsajátítása, kreatív gyakorlatok a rendelkezésre álló technikai lehetőségektől függően.

Műsorelemzés, műsortervezés, műsorok és médiaesemények hatáselemzése, ezekkel kapcsolatos attitűd-vizsgálatok. Ismerkedés a helyi vagy országos műsorszolgáltatók működésével, részvétel valóságos vagy imitált nyilvános vitahelyzetekben.

Interjúkészítés, kreatív médiamunka, elemzési gyakorlatok audiovizuális eszközökkel (a rendelkezésre álló technikai eszközöktől függően).

Részvétel a hálózati kommunikációban, multimédia-eszközök használatának begyakorlás

9.-10. évfolyam

Tantervi alapok meghatározása

A 9–10. évfolyamon heti 3 óra áll rendelkezésre. A tantárgy célja: mozgóképi és médiaszövegek megértése, kritikai médiatudatosság, audiovizuális műfajok, média társadalmi szerepe, médiareprezentációk, digitális kompetencia fejlesztése. Fejlesztendő kompetenciák: befogadói és alkotói kompetencia, kommunikációs és digitális készségek, médiatudatosság.

Tematikai alapok és kompetenciafejlesztés

A tantárgy fő célkitűzései:

Médiatudatosság kialakítása, a média társadalmi szerepének megértése, befogadói és alkotói attitűd formálása

Kulcskompetenciák fejlesztése: tanulás, kommunikáció, digitális írástudás, kreativitás, együttműködés és kritikai gondolkodás

Módszertan: gyakorlatorientált feladatok, mobilalkalmazások bevonása, interaktív elemzések és alkotói munka

36 hét/ heti 3 óra

összesen: 108 óra

Felosztás:

Tematikus modulok (8 modul): összesen 80–84 óra.

Alkotói projektek és mélyítés: 24–28 óra (gyakorlati alkalmazásra, projekthetekre, ismételésre, bemutatásokra).

A tematika és óraszámok (összesen kb. 108 óra):

Modul	Tartalom (tematikus egység)	Óraszám
	Áttekintés, műfajok, médiaszövegek olvasása és írása	8
2.Média társadalmi szerepe és nyilvánosság	Történeti kommunikációs fordulópontok, nyilvánosság, médiainstítúciók	10
3.Médianyelv, kódok, reprezentáció	Média nyelve, sztereotípiák, kritikai befogadás	10
4.Tudatos médiahasználat és etika	Médiaetika, digitális biztonság, befogadói szűrés	8
5.Mozgóképi alkotás, audiovizuális eszközök	Képi eszközök, vágás, narráció, digitális technikák	12
6.Kultúra vs. tömegkultúra	Médiahatások, reprezentációk, identitás, fogyasztói tendenciák	10
7. Filmes művek és filmművészet	Értékhordozó alkotások, magyar és nemzetközi példák	12
8. Reflexió, összegző elemzések	Médiakritika, viták, önreflexió	10
Tanórák összesen	—	80
Projektek és mélyítés	Trailer vagy rövidfilm készítése, elemzések, bemutatók	28
Teljes tanóraadat	—	

Heti menetrendi javaslat (első félév – heti 3 óra)

1–4. hét (12 óra) – Modul 1

- Bevezetés: mi a média, műfajok, médiaformák bemutatása
- Gyakorlat: rövid médiaszöveg (pl. reklám, filmrészlet) elemzése, műfaji különbségek közös feltárása

5–8. hét (12 óra) – Modul 2

- Történeti múlt: nyilvánosság fejlődése (írásbeliség → digitális)
- Médiainstítúciók: közszolgálati vs. kereskedelmi vs. online felületek
- Gyakorlat: esetfeldolgozás, vita a média felelősségéről

9–12. hét (12 óra) – Modul 3

- Médianyelv, kódok, reprezentáció
- Feladat: reklám/filmrészlet dekódolása, sztereotípiák felismerése
- Reflektív szöveg írása: kisebbségek reprezentációja a médiában

13–16. hét (12 óra) – Modul 4

- Tudatos médiahasználat: infobiztonság, etika, hamis tartalmak felismerése
- Gyakorlat: médiaszűrés, internetes forráskritika

17–20. hét (12 óra) – Modul 5

- Mozgóképi szerkesztés: képi-szövegi struktúra, narráció, montázs
- Gyakorlat: storyboard készítése, vágás hatásainak elemzése

21–24. hét (12 óra) – Modul 6

- Kultúra vs. tömegkultúra, identitás és médiahatás
- Feladat: trailer készítése témában, médiahatások bemutatása kreatívan

25–28. hét (12 óra) – Modul 7

- Filmtörténeti példák, filmalkotások elemzése (pl. magyar klasszikus)
- Gyakorlat: filmkritika írása

29–32. hét (12 óra) – Modul 8

- Összegzés: vita, referátum, projektbemutatók előkészítése
- Szemléletfejlesztés: mi változott a médiafogyasztásban, mit viszünk magunkkal

33–36. hét (12 óra) – Projekthónap

- Kortárs rövidfilm/trailer csoportmunka, digitális prezentáció
- Bemutatók, reflektív önértékelés, tanulási élmények megbeszélése

Évfolyamspecifikus fejlesztések:

9. évfolyam: inkább befogadó kompetenciára fókuszálás (értelmezés, közösségi média tartalmak)
10. évfolyam: alkotói kompetenciát erősítve – saját médiatartalom készítése, filmkritika írása

11.-12. évfolyam

Kerettantervi alapelvek és órakeret

A tantárgy témakörei mindkét évfolyamon megegyeznek, de a magasabb óraszám lehetőséget ad mélyebb feldolgozásra vagy ismétlésre kiegészítő tartalmakkal

Két ajánlott modell létezik összesen:

11. vagy 12. évfolyamon: 34 óra/év

mindkét évfolyamon együtt: 62 óra

A javasolt témakörök — és óraszámuk — szerepelnek a kerettantervben, amelyek a teljes 62 órára vonatkoznak

Tartalmi egységek 62 órában

A kerettanterv által meghatározott témakörök és javasolt óraszámok a következők:

- A média fogalma és kifejezőeszközei: műfajok, eszközök, írott és elektronikus sajtó; a hír fogalma, típusai; hírérték – 3 óra
- A tömegkommunikáció fogalma, eszközei: nyilvánosság, hálózati kommunikáció; nonprofit, kereskedelmi, közszolgálati, közösségi média szerepe; felelősség; online kommunikáció lehetőségei és veszélyei – 3 óra
- Tudatos médiahasználat (egyén és társadalom): szellemi önvédelem, kereskedelmi tartalmak kezelése, tudatos fogyasztói magatartás, információbiztonság, közszféra és magánszféra a médiában – 2 óra
- A média társadalmi szerepe: etika, szabályozás, információáramlás irányítása, véleményformálás – 2 óra
- Mozgóképi közlésmód kifejezőeszközei; szövegépítkezés a hagyományos és új médiában; audiovizuális elemek esztétikai szerepe – 4 óra
- Kultúra és tömegkultúra: hatása egyénre és társadalomra; esztétikai minőség vs. fogyasztói társadalom; jelenségek a médiában és filmművészetben (sztárok, szerepek, sztereotípiák, életformák, virtuális valóság) – 6 óra
- Magyar film: alkotók és alkotások; a magyar filmművészet jelentősége, korszakai; jeles rendezők és színészek – 8 óra

Ez összesen: **28 óra**

A 11 és a 12. évfolyamos óraszámot duplázzuk, vagy további mélyítő tartalmakkal kiegészítjük.

3. Javasolt szerkezet 5 óra/hét alapján (62 óra/év átlag)

36 hét/ heti 5 óra

180 óra (62 óra +kiegészítés)

62 óra mindkét évfolyamon belül, heti 5 óra biztosított, a fennmaradó órák gyakorlati projektekre, mélyítő egységekre és kreatív feladatokra használhatók.

Szerkezeti bontás (évi 62 óra + kiegészítés)

(62 óra) – tematikai modulonként, heti 2× heti bontás:

Témakör	Óraszám	Megjegyzés
Média fogalma, hír fogalma	3	elméleti bevezetés
Tömegkommunikáció rendszere, online kommunikáció	3	aktuális példákkal
Tudatos médiahasználat, infobiztonság	2	esetfeldolgozások
Média társadalmi szerepe, médiaetika	2	vita, játék
Mozgóképi közlés mód, audiovizuális eszközök	4	gyakorlati elemzés
Kultúra vs. tömegkultúra, médiahatások	6	elemzés, sztereotípiák
Magyar film – alkotók, korszakok	8	filmnézés, elemzés
Összes alapóra	28	12. évfolyamra javasolt
És ugyanez 11. évfolyamon is	28	ismétlés, kiterjesztés
<i>Témák ismétlődnek, de bővítetten</i>		

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám 11.és 12. évfolyamon	Helyitantervben
1. A média fogalma és kifejezőeszközei: műfajok, eszközök, írott és elektronikus sajtó; a hír fogalma, típusai; a hírérték.	6	6
2. A tömegkommunikáció fogalma, eszközei: nyilvánosság, hálózati kommunikáció, nonprofit és kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média szerepe; a tömegtájékoztatás eszközei, felelőssége; az online kommunikáció lehetőségei és veszélyei.	6	6
3. Tudatos médiahasználat az egyén és a társadalom szempontjából: szellemi önvédelem, a kereskedelmi célú médiatartalmak kezelése – tudatos fogyasztói magatartás kialakítása; az információbiztonság, a közszféra és a magánszféra a médiában.	4	4+2
4. A média társadalmi szerepe, használata: médiaetika, médiaszabályozás, információáramlás irányítása, a véleményformálás lehetőségei, feladatai.	4	4+2
5. A mozgóképi közlésmód kifejezőeszközei; szövegépítkezés a hagyományos és az új médiában, képi eszközök a digitalizáció előtt és most; az audiovizuális elemek esztétikai szerepe a művészi alkotásoknál és céljai a kereskedelmi célú tartalomszolgáltatásban.	12	12+2
6. Kultúra és tömegkultúra: hatása az egyénre és a társadalomra; esztétikai minőség és a fogyasztói társadalom kölcsönhatása; jelenségek a médiában és a filmművészetben – sztárok, szerepek, sztereotípiák, életformák; a virtuális valóság.	14	14+2
7. A magyar film: alkotók és alkotások; a magyar filmművészet jelentősége és értékei a nemzeti kultúrában; a magyar film korszakai, sajátosságai; jeles magyar rendezők és színészek.	16	16+2
Összes óraszám:	62	72

1)Témakör: A média fogalma és kifejezőeszközei: műfajok, eszközök, írott és elektronikus sajtó; a hír fogalma, típusai; a hírérték.

Javasolt óraszám: 3/6 óra

helyitanterv: 6 óra

Tanulási eredmények:

- a média természetének ismerete, ezáltal értő használata
- a média által közvetített és a média által teremtett valóság szétválasztásának képessége; a reprezentáció fogalmának ismerete
- a fikció és a dokumentum különbségének ismerete
- a hírek jellemzőinek ismerete, a hitelesség kritériumainak ismerete, a hírmédia szövegeinek értő olvasása és képesség hasonló szövegek megalkotására
- a politikai, tudományos és közérdekű hírek, illetve a bulvárhírek közötti különbség ismerete, képesség ezek felismerésére és szétválasztására
- a dezinformáció, az álhírek és az áltudományos cikkek azonosítása, ellenőrzött, hiteles internetes tartalmak használata

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- a média fogalmának értelmezése
- a média és a valóság viszonya problémájának felvetése: a média mint közvetítő közeg dokumentáló, valóságközvetítő lehetőségeinek és szórakoztató természetének vizsgálata, elemzése
- a jellegzetes médiaműfajok ismertetése
- a hír és a hírérték fogalmának értelmezése, a hír szerkezeti felépítésének jellemzői
- a politikai, tudományos, közérdekű hírek és a bulvárhírek közötti különbségek és hasonlóságok vizsgálata

Fogalmak: médium, média, tömegmédia, nyomtatott és elektronikus média, reprodukció és ábrázolás, dokumentum, fikció, tömegkommunikáció, nyilvánosság, közvélemény, közérdekűség, hír, hírfolyam;

Javasolt tevékenységek:

- „*A média az üzenet*” (Marshall MacLuhan) állítás elemzése, összevetése a média közvetítő csatornaként történő meghatározásával
- a média valóságot közvetítő és valóságot teremtő szerepének és ehhez használt eszközeinek összehasonlítása egy esemény élő közvetítése és egy élő showműsor (pl. tehetségkutató) összehasonlításával
- a média valóság és sztárteremtő képességének elemzése egy tehetségkutató showműsor és/vagy egy valóságshow műfaji sajátosságainak vizsgálatán keresztül
- hírelemzés; a hír szerkezeti felépítése, a narráció, az interjúrésztlet és a képi anyag egymáshoz való viszonyának vizsgálata
- ugyanazon hír összehasonlítása eltérő szerepű és tulajdonú médiainstítúciók és médiaszereplők interpretációiban
- egy bulvárhír közvetítési módjának összehasonlítása egy nyomtatott bulvárújságban, egy népszerű weblapon és egy televíziós magazinműsorban

- egy hír nyomon követése a hírfolyamban (felbukkanása, vezető szerepe és eltűnése) egy népszerű internetes újság esetében
- egy-egy hír megírása interneten, rádióban, televízióban közvetíthető formában
- kötött szövegű interjú készítése (pl. okostelefonnal) egy osztálytárssal vagy tanárral kétféle feldolgozásban: egy, az adott embert szimpatikusnak, barátságosnak, értelmesnek bemutató verzióban és annak ellenkezőjében (változtatni csak a felvett képen és a szerkesztés során lehet, az elhangzott szövegen nem)

2)Témakör: A tömegkommunikáció fogalma, eszközei: nyilvánosság, hálózati kommunikáció, nonprofit és kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média szerepe; a tömegtájékoztatás eszközei, felelőssége; az online kommunikáció lehetőségei és veszélyei.

Javasolt óraszám: 3/6 óra
helyitanterv: 6 óra

Tanulási eredmények:

- a tömegkommunikáció fogalmának ismerete
- a közönségek, közösségek és fogyasztók, a közvélemény, a társadalmi nyilvánosság fogalmának ismerete
- a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média fő jellemzőinek, különbségének ismerete
- különbségtétel a nézettség és a közönségarány között

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- a tömegkommunikáció fogalmának ismertetése
- a közönségek, közösségek és fogyasztók, a közvélemény és a társadalmi nyilvánosság fogalmának vizsgálata
- a médiaszövegek által sugallmazott értelmezési keretek felismerése
- a médianyilvánosság sokszínűsége jelentőségének felismertetése
- a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média jellemzőinek megismertetése
- a médiafogyasztás, a nézettség és a közönségarány fogalmának értelmezése

Fogalmak: tömegkommunikáció, társadalmi nyilvánosság, közönségek, fogyasztók, közvélemény, nonprofit, kereskedelmi, közszolgálati és közösségi média, nézettség, közönségarány, műsorrend, online kommunikáció;

Javasolt tevékenységek:

- annak értelmezése, hogy mit jelent az, hogy a tömegkommunikáció a társadalmi nyilvánosság színtere
- a média működése mint az eltérő médiaközönségek számára gyártó gazdasági tevékenység
- annak vizsgálata, értelmezése, hogy pontosan kinek a véleménye a közvélemény
- olyan állítások összegyűjtése, amelyek egyértelműen elfogadottak a közvélemény szerint, de a diákok tudásuk, tapasztalatuk, ismereteik alapján biztosan tudják, hogy alaptalan állítás vagy részigazság

- a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média jellemzőinek összehasonlítása (előállítók, fogyasztók, szerepük a társadalmi nyilvánosságban)
- internetes kutatómunka annak kiderítésére, hogy melyek voltak az utóbbi hónap legnézettebb televíziós műsorai, milyen magyar nyelvű oldalak érték el a legnagyobb kattintásszámot továbbá annak elemzése, hogy ezek az adatok pontosan mit jelentenek
- a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média összehasonlítása a fogyasztási adatok, műsoraik nézettsége és közönségaránya alapján
- egy kereskedelmi televízió műsorrendjének elemzése a nézettség optimalizálása szempontjából
- annak összehasonlítása, hogy a tömegkommunikáció hagyományos és online médiumai mennyiben élhetnek eltérő lehetőségekkel, ugyanakkor mennyiben élhetnek is vissza ezekkel a lehetőségekkel

3)Témakör: Tudatos médiahasználat az egyén és a társadalom szempontjából: szellemi önvédelem, a kereskedelmi célú médiatartalmak kezelése – tudatos fogyasztói magatartás kialakítása; az információbiztonság, a közszféra és a magánszféra a médiában.

Javasolt óraszám: 2/4 óra

Helyitantervben: 6 óra

Tanulási eredmények:

- az online hálózati kommunikáció, s különösen az internet közvetítő közegének, sajátosságainak ismerete
- a döntési, választási képesség fontosságának ismerete az internethasználatban
- a magunkról közölt információ adta lehetőségek és veszélyek ismerete az internethasználatban
- gondoskodik a személyes adatai védelméről az interneten, adatai és digitális identitása védelmében óvintézkedéseket tesz
- a közösségi médiát tudatosan és felelősséggel használja, különös tekintettel a másokat zavaró, bántó vagy kihasználó kommunikációra

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- az internetnek mint sajátos közvetítő közegnek a vizsgálata
- az internet vizsgálata azon szempontok alapján, amennyiben az nem lineáris és aktivitást követel meg a felhasználótól
- az önreprezentáció adta lehetőségek és veszélyek felismerési képességének kialakítása
- az online térhez kapcsolódó függőségek felismerése

Fogalmak: internet, közvetítő közeg, bullying, gyűlöletbeszéd, kommunikáció, információ és dezinformáció, képernyőidő, digitális lábnyom;

Javasolt tevékenységek:

- az internet és a hagyományos média közvetítő közegének jellemző, fő különbségeinek vizsgálata, az egyirányú és a többirányú közvetítő csatorna összevetése
- annak értelmezése, mit jelent a „klikkelés szabadsága”
- gyakorlati kipróbálása annak, hogy az interneten mennyi információt lehet adott idő alatt fellelni egy sztárral vagy celebbel kapcsolatban és mennyit egy „átlagemberről”

- annak átgondolása, hogy egy adott diákról mennyi és milyen információ érhető el az interneten, a hatások és következmények elemzése
- annak megbeszélése, hogy miért korlátozzák az internethasználatot egyes cégek (munkahelyek) és egyes államok
- annak az állításnak az értelmezése, hogy az interneten senkinek és semminek nem kell szükségszerűen abban a (társadalmi, anyagi, földrajzi stb.) helyzetben lennie amelyben valóságosan létezik (vagyis a virtuális és a fizikailag megtapasztalható közötti különbség hangsúlyozása)
- annak vizsgálata, hogy a diákok egy héten keresztül mennyi időt töltenek média- és internethasználattal és ezt az időt milyen konkrét tevékenységekre fordítják

4)Témakör: A média társadalmi szerepe, használata: médiaetika, médiaszabályozás, információáramlás irányítása, a véleményformálás lehetőségei, feladatai.

Javasolt óraszám: 2/4 óra

Helyitanterv: 6 óra

Tanulási eredmények:

- a média társadalmi szerepeinek, fő funkcióinak ismerete
- a médiaoptimizmus és médiapesszimizmus fogalma, a nagy és a korlátozott hatások elméleteinek megértése
- a média törvényi szabályozása fő jellemzőinek ismerete
- a piac médiaszabályozó képességének ismerete
- a médianyilvánosságban megvalósuló véleményformálás etikájának és formáinak ismerete

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- a média társadalmi szerepeinek, fő funkcióinak megismertetése
- a médiaoptimizmus és médiapesszimizmus szemléletének, a nagy és a korlátozott hatások elméleteinek értelmezése
- annak vizsgálata, hogy mennyiben szabályozza a közönség, azaz a piac és mennyiben a törvényi szabályozás a média működését
- a média önszabályozásának vizsgálata
- a véleménynyilvánítás formáinak és etikájának vizsgálata, az algoritmikus szerepének felismerése a közösségi médiahasználatban, az algoritmusok hatásainak értelmezése

Fogalmak: médiatörvény, filmtörvény, algoritmszabályozás, médiaetika, közösségi médiahasználatot vezérlő algoritmusok, FOMO jelenség blogger, vlogger, YouTuber, influencer, kommentelés, véleménybuborék, visszhangkamara;

Javasolt tevékenységek:

- egy választott médiaintézmény és médiaszöveg esetében annak vizsgálata, hogy az mennyiben teljesít információ- és eseményközvetítő (dokumentáló), szórakoztató és véleményformáló (a morális közmegegyezést alakító-módosító) funkciót
- kutatómunka azzal kapcsolatban, hogy mi és hogyan szabályozza a média működését Magyarországon (EU-s és magyar törvényi szabályozás)
- annak vizsgálata, hogy milyen hatást gyakorol a közönség (a követők) egy médiasztárra egy-egy népszerű influencer példáján

- a Facebook önkéntes, etikai alapú önszabályozásának megismerése a *Tisztogatók* c. film (Hans Block – Moritz Rieseewieck, 2018) alapján
- a közösségi hálózatokon zajló tevékenységek kockázatainak megvitatása magyar filmalkotások, illetve a Digitális Jólét Program keretében készült kisfilmekre alapozva
- egy véleménymegosztó nyilatkozattal vagy filmmel kapcsolatos internetes kommentek és bejegyzések vizsgálata etikai szempontból: mennyiben különbözik egy saját blogban, YouTube-csatornán vagy weblapon megjelentetett vélemény egy mások véleményéhez történő hozzászólástól

5)Témakör: A mozgóképi közlésmód kifejezőeszközei; szövegépítkezés a hagyományos és az új médiában, képi eszközök a digitalizáció előtt és most; az audiovizuális elemek esztétikai szerepe a művészi alkotásoknál és céljai a kereskedelmi célú tartalomszolgáltatásban.

Javasolt óraszám: 6/12 óra

Helyitanterv: 14 óra

Tanulási eredmények:

- a film formanyelvi alapjainak (a filmelbeszélés, a kép- és hangkonstrukció, a szerepjáték, a montázs és digitális effektek) ismerete, alapszintű alkalmazása az audiovizuális kommunikáció során

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- a filmelbeszélés dramaturgiai egységeinek ismerete és alkalmazása
- a képkivágás, kameraállás és kameramozgás jelentésmódosító szerepének vizsgálata
- a montázs jelentésteremtő funkciójának megismertetése
- mozgókép-szövegszerkesztési gyakorlatok
- a digitális képalkotás előnyeinek és hátrányainak áttekintése

Fogalmak: montázs, filmelbeszélés, képkivágás, kameraállás, digitális kép;

Javasolt tevékenységek:

- a montázs eisensteini meghatározásának (1+1=3) értelmezése filmrészletek felhasználásával
- képsorozat alkotása (pl. okostelefonnal) a montázs eszközt használva
- a képkivágás, kameraállás és a kameramozgás jelentésmódosító szerepének elemzése filmrészletek felhasználásával
- fotók készítése (pl. okostelefonnal) azonos szituációról úgy, hogy a képkivágás, kameraállás és a kameramozgás változtatásával jelentősen eltérőként értelmezze az adott szituációt a képek nézője
- a filmformanyelvi elemeinek felismertetése magyar rövidfilmek elemzésén keresztül
- ugyanazon fotó változtatása az okostelefon által kínált lehetőségekkel (pl. elszínezés, filterek használata), a kép jelentésmódosulásainak vizsgálata
- botrányosan rossznak és kiemelkedően jónak ítélt (akár saját készítésű, akár internetről gyűjtött) szelfik esztétikai, képalkotói szempontú elemzése

- a diákok által a hétköznapijaik során készített fényképek és mozgóképek elemzése funkciójuk alapján (mennyi képet készítenek, milyen szándékkal, mennyiben módosítják azokat az eszközeik segítségével, hol tárolják, mennyiben őrzik meg;)
- a montázs, a képkivágás, kameraállások és a kameramozgás használatának elemzése a főszereplő karakterábrázolásának szempontjából a magyar filmtörténet egy remekműve meghatározó jelenete alapján (például a *Szerelem* c. film zárójelenetében (Makk Károly, 1971) a *Szindbád* c. film (Huszárik Zoltán, 1971) „Szindbád vacsorája” jelenetében vagy a *Mephisto* c. film (Szabó István, 1981) „kézfogás az ördöggel” jelenetében)
- a montázs, a képkivágás és a kameraállások használatának elemzése a nézőre tett hatás fokozásának érdekében egy-egy televíziós (show)műsor kiválasztott részletében

6)Témakör: hatása az egyénre és a társadalomra; esztétikai minőség és a fogyasztói társadalom kölcsönhatása; jelenségek a médiában és a filmművészetben – sztárok, szerepek, sztereotípiák, életformák; a virtuális valóság.

Javasolt óraszám: 8/14 óra

Helyitanterv: 16 óra

Tanulási eredmények:

- a civilizáció, a kultúra és a művészet fogalmának árnyaltabb megértése
- a szerzői (magas vagy elit) illetve a műfaji (populáris vagy tömegkultúra) fogalmának ismerete, képesség ezen kulturális beszédmódok felismerésére, jellemzésére
- a giccs jellemzőinek ismerete, felismerési képessége
- képesség a média által generált virtuális valóság felismerésére, jellemzőinek ismerete
- a filmsztár, a médiasztár és a celeb fogalmának ismerete, felismerési és elemzési képessége

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- a kultúra fogalmának értelmezése
- a civilizáció, a kultúra és a művészet fogalma közötti különbségek megértése
- a szerzői (magas vagy elit) illetve a műfaji (populáris vagy tömegkultúra fogalmának vizsgálata
- a fogyasztói társadalmat jellemző jelenségének, a giccsnek a megvitatása a mozgóképkultúrában
- annak vizsgálata, hogyan közvetít a média sztereotípiákat és életformákat
- a média „sztár csináló” szerepének bemutatása
- a sztár, a celeb és az influencer fogalmának elválasztása

Fogalmak: kultúra, civilizáció, művészet, magas-vagy elitkultúra, populáris vagy tömegkultúra, archetípus, kultúraközvetítés, szerzői és műfaji, giccs, sztár, celeb; influencer

Javasolt tevékenységek:

- az alábbi, 1924-es állítás mai helytállóságának megtárgyalása:
„Aki kérkedik, hogy azt adja, amit szerinte a közönség kíván, gyakran önmaga hoz létre fiktív, alacsonyrendű igényeket, hogy aztán azoknak eleget tehessen.”
 /John Reith, a BBC vezérigazgatója, 1924/
- annak vizsgálata, hogy mennyiben tekinthető a civilizáció és a kultúra azonosnak, és annak elemzése, hogy mi a viszony a kultúra és a művészet fogalmai között

- annak elemzése, hogy ha a média közvetítő közeg, mennyiben közvetít kultúrát, és milyen értelemben vett kultúrát közvetít
- a média kultúraközvetítési gyakorlatának vizsgálata a szappanoperákon, a valóságshow-kon és a televíziós reklámokon keresztül
- a tömegkultúra fogalmának vizsgálata az amerikai blockbuster (kasszasiker) filmek alapján
- Szerzői (vagy elit) kultúrához sorolható szövegek keresése a médiában és az interneten, ezek megjelenési helyének, idejének, szerepének kapcsán a szerzői kultúra fogalmának ismertetése
- a fogyasztói társadalom, a tömegkultúra és a giccs összefüggésének vizsgálata
- a média által közvetített sztereotípiák és életmódok vizsgálata népszerű sorozatok fő karaktereinek kapcsán
- a sztár, a celeb és az influencer jelenségének vizsgálata egy tehetségkutató show vagy egy YouTube-sztár sikertörténete alapján
- celebgyártás az osztálytársakból: amennyiben az osztály tagjai egy valóságshow szereplői lennének, kiből milyen karaktereket alakítanának ki, hogyan mutatnák őt be a diákok, hogy a nézők számára kellően érdekes, érthető, sztereotipikus és sablonos legyen az adott karakter

7)Témakör: A magyar film: alkotók és alkotások; a magyar filmművészet jelentősége és értékei a nemzeti kultúrában; a magyar film korszakai, sajátosságai; jeles magyar rendezők és színészek.

Javasolt óraszám: 10/16 óra

Helyitanterv: 16 óra

Tanulási eredmények:

- a magyar filmművészet fontosabb alkotóinak ismerete
- a magyar filmtörténet fő korszakainak ismerete
- a szerzői és a közönségfilm fogalmának, fő jellemzőinek ismerete, képes a kettő megkülönböztetésére
- átlátja a szerzői és a közönségfilm változásának folyamatát a magyar filmtörténetben
- ismeri a magyar film és a magyar filmalkotók nemzetközi sikereit, elismertségét
- átlátja a film szerepét és helyét a nemzeti kultúrában

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- a magyar filmtörténet fő korszakainak és azok jellemzőinek ismertetése
- a magyar filmtörténet néhány kiemelkedő alkotásának és azok alkotóinak ismertetése
- a szerzői film és a közönségfilm szerepének áttekintése, megítélésének változása a magyar filmgyártás történetében
- a magyar filmek helyének és sikereinek ismertetése a nemzetközi filmgyártásban
- a magyar film helyének és szerepének ismertetése a nemzeti kultúrában

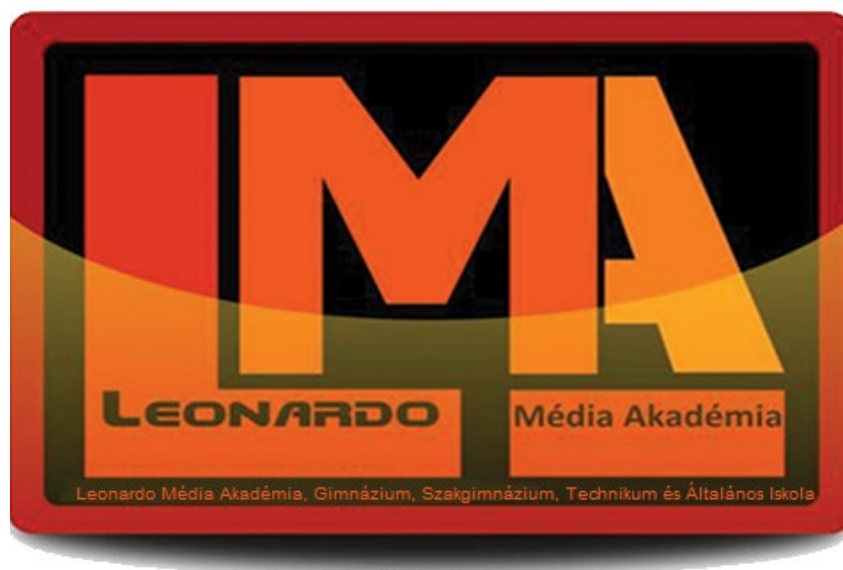
Fogalmak: fikció és dokumentum, neorealizmus, modern film, Budapesti iskola, szerzői film, kísérleti film, közönségfilm, történelmi parabola, irodalmi adaptáció, filmszatíra, animációs film;

Javasolt tevékenységek:

- a mozi megjelenése Magyarországon: az első itt forgatott kisfilmek megtekintése (pl. Lumière tekercesek); ezek kapcsán a dokumentumfilm mint sajátos filmtípus alapvető ismérveinek megismertetése; különbségek keresése dokumentum és fikció között
- a film technikatörténeti áttekintése, a technikai változások filmnyelvre gyakorolt hatásainak bemutatása, elemzése filmtörténeti példákon keresztül
- a hang mint a film egyik formanyelvi kifejezőeszközének vizsgálata (például az első sikeres magyar hangosfilm, a *Hyppolit, a lakáj* c. film (Székely István, 1931) vagy a *Saul fia* (Nemes Jeles László, 2015) c. film kapcsán
- a magyar filmalkotók európai elismerésének vizsgálata Jancsó Miklós, Makk Károly, Mészáros Márta, Szabó István vagy Törőcsik Mari cannes-i, Mészáros Márta, Szabó István és Enyedi Ildikó, Tarr Béla berlini sikerei kapcsán
- a magyar filmalkotók, alkotások és az Oscar-díj viszonya: kutatómunka a magyar Oscar-jelöltekkel és a magyar származású Oscar-nyertesekkel kapcsolatban
- a történelmi parabola fogalmának és jellemzőinek megismertetése a *Mephisto* (Szabó István, 1981) vagy a *Szegénylegények* (Jancsó Miklós, 1966) c. film alapján
- a hosszú beállítás (a kameramozgások) mint a film formanyelvi kifejezőeszközének vizsgálata és bemutatása a *Szegénylegények* (Jancsó Miklós, 1966) vagy a *Werckmeister harmóniák* (Tarr Béla, 2000) c. film felhasználásával
- az animációs film műfajának megismertetése *A légy* (Rófusz Ferenc, 1980) vagy a *Macskafogó* (Ternovszky Béla, 1986) c. filmek kapcsán
- a magyar közönségfilm fejlődéstörténetének ismertetése a *Hyppolit, a lakájtól* a Bujtor István és Várkonyi Zoltán által rendezett filmekén át a *Kontroll* (Antal Nimród, 2003), az *Üvegtigris* (Rudolf Péter - Kapitány Iván, 2001) és a *Valami Amerika* (Herendi Gábor, 2002) c. filmekig
- a közönségfilm vizsgálata a legsikeresebb (legnagyobb hazai jegyeladást elérő) magyar filmek kapcsán
- a szerzői film vizsgálata egy rendező, pl. Makk Károly, Jancsó Miklós, Enyedi Ildikó, Tarr Béla, Bódy Gábor, Jeles András, Mundruczó Kornél, Hajdú Szabolcs vagy Pálfi György munkássága kapcsán
- történelmi témák ábrázolásának vizsgálata a magyar filmekben (pl. *Napló apámnak, anyámnak; Megáll az idő, 1945, Saul fia*)
- irodalmi művek filmes adaptációjának vizsgálata a magyar filmekben (pl. *Isten hozta, őrnagy úr!; Hannibál tanár úr; Macskajáték; Szerelem; Witman fiúk, Psyché*)
- a filmszatíra műfajának ismertetése *A tanú* (Bacsó Péter, 1969) c. film kapcsán
- portré készítése magyar filmszínészekről

A fent említett filmekben túl megtekintésre, elemzésre különösen ajánlott művek a magyar filmtörténetből

Meseautó (Gaál Béla, 1934)
Halálos tavasz (Kalmár László, 1939)
Emberek a havason (Szöts István, 1942)
Valahol Európában (Radványi Géza, 1947)
Körhinta (Fábri Zoltán, 1955)
Hannibál tanár úr (Fábri Zoltán, 1956)
Ház a sziklák alatt (Makk Károly, 1958)
A tizedes meg a többiek (Keleti Márton, 1965)
Apa (Szabó István, 1966)
Csillagosok, katonák (Jancsó Miklós, 1967)
Tízezer nap (Kósa Ferenc, 1967)
Feldobott kő (Sára Sándor, 1968)
Magasiskola (Gaál István, 1970)
Szerelem (Makk Károly, 1970)
N.N a halál angyala (Herskó János, 1970)
Fotográfia (Zolnay Pál, 1972)
Régi idők focija (Sándor Pál, 1973)
Sisyphus (Jankovics Marcell, 1974)
Jutalomutazás (Dárdai István, 1974)
Amerikai anizs (Bódy Gábor, 1975)
Az ötödik pecsét (Fábri Zoltán, 1976)
80 huszár (Sára Sándor, 1978)
Magyar rapszódia (Jancsó Miklós, 1979)
A kis Valentino (Jeles András, 1979)
Családi tűzfészek (Tarr Béla, 1979)
Megáll az idő (Gothár Péter, 1980)
Pergőtűz (Sára Sándor, 1982)
Szirmok, virágok, koszorúk (Lugossy László, 1984)
Eldorádó (Bereményi Géza, 1988)
Az én XX. Századom (Enyedi Ildikó, 1989)
Álombrigád (Jeles András, 1989)
Woyzeck (Szász János, 1994)
Hagyjállógva Vaszka (Gothár Péter, 1996)
Hukkle (Pálfi György, 2002)
Fehér tenyér (Hajdú Szabolcs, 2006)
Testről és lélekről (Enyedi Ildikó, 2017)

HELYI TANTERV

NÉMET

9–12. évfolyam

Készült a 2020-as kerettantervi elvek és szempontok alapján.

Helyi tanterv a német, mint második idegen nyelv tantárgy számára

9-12. évfolyam

Kerettantervi megfelelés

A jelen helyi tanterv a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 5/2020.(I.31.) Korm. rendelet alapján, a kerettanterv* a Második idegen nyelv 9-12.évfolyam dokumentuma alapján készült.

* https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf

A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosítása.

Bevezetés

A tudásalapú társadalomban a nyelvtudásnak kiemelt társadalmi, kulturális és gazdasági jelentősége van. A nevelési-oktatási rendszer feladatában ezért kulcsfontosságú a nyelvtudás és ezáltal a személyes és szakmai fejlődés tágabb terének biztosítása. Az idegennyelv-tanítás és –tanulás a nyelvtudás megszerzésén túl hozzájárul a megismerő folyamatok fejlődéséhez, más tanulási területek fejlesztési céljainak és nevelési feladatainak megvalósításához. A nyelvtanulás során közvetített ismeretek segítik az adott nyelvet használó emberek megismerését, az egyes kultúrák, valamint az azok közötti eltérések megértését, a nyitott és befogadó életszemlélet kialakítását. Az idegen nyelvek ismerete hozzájárul továbbá az érdeklődő, tájékozott nyelvtanulói magatartás kialakításához, és fejleszti a nyelvet tanuló és nyelvet használó anyanyelvi kompetenciáit is. A nyelvtudás és nyelvhasználat segítségével elért tudás erősíti a saját nemzeti azonosságtudatot, valamint az európai közösséghez tartozás érzését. Lehetővé teszi a társadalmi és tanulási célú mobilitást, növeli az információhoz való hozzáférés lehetőségét. Jelentős szerepe van a világ múltjának, jelenének, jövőjének megismerésében, hozzájárul a tanuló jövőbeli munkavállalói kompetenciájának sokrétű fejlesztéséhez.

A mai kor egyik fontos célkitűzése az egyéni többnyelvűség fejlesztése, ezért fontos, hogy a tanított nyelvek ne különálló tantárgyként jelenjenek meg, hanem a többnyelvűség kontextusában, építve a diákok már korábban megszerzett nyelvi kompetenciáira, nyelvtanulási stratégiáira, a nyelvek közötti hasonlóságokra. Mindezek mellett figyelembe kell venni a tanulók más tantárgyak során szerzett ismereteit, már meglévő anyanyelvi tudását. Ezzel megerősíthetjük a tudásintegrációt, a tantárgyakon átívelő komplex gondolkodás fejlesztését.

Az élő idegen nyelvek ismerete olyan tartalmakhoz nyitja meg az utat, amelyek más tanulási területek elmélyülését segítik: a motiváló célnyelvi tartalmak fejlesztik a nyelvtudást és előremozdítják a nyelvtanulást. A sikerben fontos szerepet játszik az önálló nyelvtanulásra való tudatos felkészítés is. A hatékony és eredményes idegennyelv-tanításhoz és –tanuláshoz az egyénre szabott oktatáshoz elengedhetetlen a modern, digitális technológiával támogatott tartalmak, módszerek bevonása.

A NAT bizonyos képzési szakaszokra meghatározza a minden tanuló számára kötelező minimumszinteket. A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt Közös európai referenciakeret (KER) határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust.

A NAT által az egyes képzési szakaszokra minimumként meghatározott nyelvi szintek a következők:

	6. évfolyam, minimumszint	8. évfolyam, minimumszint	12. évfolyam, minimumszint
Első idegen nyelv	A1	A2	B2
Második idegen nyelv	-	-	A2

A kerettanterv az elérendő célokat és nyelvi szinteket kétéves képzési szakaszokra bontva határozza meg:

	4. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam	12. évfolyam
Első idegen nyelv	KER-szintben nem megadható	A1	A2	B1	B2
Második idegen nyelv	-	-	-	A1	A2

Az idegen nyelvi kerettanterv a KER-ben leírt készségek alapján határozza meg a nyelvtanulás fejlesztési egységeit, ezek a hallott és olvasott szöveg értése, a szóbeli interakció, az összefüggő beszéd és az íráskészség. A KER-ben meghatározott nyelvi szintek és kompetenciák azonban nem mechanikusan, hanem a tanulók életkori sajátosságainak tükrében értelmezve kerültek be a kerettantervbe.

Célok és feladatok

A korszerű idegennyelv-oktatás elsődleges célja – a második élő idegen nyelvből is – a tanuló nyelvi cselekvőképességének kiterjesztése. Nyelvtudása segítse, hogy személyes és szakmai életében egyéni céljait elérhesse, saját gondolatait kifejezhesse, és mind valódi mind pedig digitális térben idegen nyelven ismereteket szerezzen, valamint kommunikáljon. A második idegen nyelv tanításánál is törekedni kell arra, hogy a tanuló megismerje és használja a kommunikációs kompetencia tágabb összefüggéseit: a nyelvi elemek, a jel- és

szabályrendszerek, valamint a nyelvhasználati stílusok és regiszterek társadalmilag elfogadott változatait.

A második élő idegen nyelv esetén a nevelési-oktatási szakasz fő célkitűzése az alapfokú, felhasználóképes nyelvtudás megszerzése, amelyben az iskolai nyelvtanításon túl fontos szerepet játszanak a digitális eszközök, az internet, és a nyelvórákon kívüli nyelvtanulási lehetőségek (idegen nyelvű filmek, könnyített olvasmányok, e-mail levelezés, idegen nyelvű színi előadások, internetes kutatási feladatok stb.). Mindezek feltételezik és fejlesztik az aktív, önálló tanulói magatartást, melynek kialakítása és megalapozása a nyelvóra egyik fontos feladata.

A második idegen nyelv tanítása a 9-12. évfolyamon szervesen épül a korábbi évfolyamokon megkezdett anyanyelvi fejlesztésre, annak eredményeire, valamint az első élő idegen nyelv tanulása során szerzett tapasztalatokra, és a kialakult tanulási stratégiákra. Továbbra is fontos szerepet játszik a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése, ugyanakkor egyre inkább középpontba kerül a valós élethelyzetekben, valamint a pályaválasztás és a továbbtanulás során felhasználható nyelvtudás és a nyelvi tudatosság.

Kapcsolódás a kompetenciákhoz

- **A tanulás kompetenciái:** Az idegen nyelvek tanulása során fejlődik a tanuló memóriája, a korábban tanult elemek felidézését és rendszerezését igénylő tanulási teljesítménye. A tanuló képessé válik a nyelvtanulási stratégiák felismerésére és ezek alkalmazására, ez pedig hasznosul más tantárgyak esetében is. A tanuló megtanulja a hibákra történő visszajelzések elfogadását, a hibák kijavításának szükségességét, valamint képessé válik saját és társai fejlődésének értékelésére. A tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségek felismerésével és kihasználásával is készül az egész életen át tartó tanulásra. Az önálló nyelvtanulásra való felkészülés a tanulási folyamat aktív résztvevőivé teszi.
- **A kommunikációs kompetenciák:** A nyelvórai tevékenységek képessé teszik a tanulót arra, hogy az élő idegen nyelven árnyaltan fejezze ki, objektíven támassza alá, szemléltesse gondolatait, hallgassa meg társait, társaival közösen hozzon döntéseket, formáljon véleményt, információt és tudást osszon meg. Képekre, ábrákra, hanganyagokra, szövegekre idegen nyelven utal, azokra vonatkozóan véleményt fogalmaz meg és állást foglal, s ezeket felhasználva, párban vagy csoportban, további kommunikációs feladatokat old meg. Nyelvtudását személyes és online nyelvi érintkezésben kapcsolatépítésre használja fel.
- **A digitális kompetenciák:** Az idegen nyelvek tanulása során a tanuló úgy használja a digitális eszközöket, forrásokat és mobiltelefonos applikációkat, hogy a célnyelv jellemző kifejezéseit és pragmatikáját megfelelően alkalmazza, valamint saját fejlődését és tanulását támogassa. Ezzel lehetővé válik az idegen nyelvű szövegalkotás, szövegértés és nyelvi interakciók fejlesztése digitális felületeken és eszközök használatával.
- **A matematikai, gondolkodási kompetenciák:** Az idegen nyelv tanulása során a tanulónak több szempontból fejlődik a gondolkodása, mely során egyre több nyelvi elemet képes felismerni, felidézni, az egymásra épülő elemeket logikusan elrendezni és

alkalmazni. A feldolgozott témák hatására mérlegelő gondolkodása és problémamegoldó készsége, a nyelvek közötti kódváltást lehetővé tevő kognitív képességei is fejlődnek. Nyelvtudása növeli az információszerzési és tudásmegosztási lehetőségeit.

- **A személyes és társas kompetenciák:** A társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak a nyelvórákon gyakran párban vagy csoportban végzett feladatok, valamint egyéb, kooperáción alapuló tanulási tevékenységek is, melyek során fejlődik együttműködési készsége, kitartása, cél- és feladattudata. A nyelvtudás növeli a tanulók önbizalmát, önbecsülését, valamint fejleszti más nemzetek tagjaihoz, kultúrájához és az idegen, ismeretlen világokhoz való viszonyát.
- **A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:** Az idegen nyelv tanulása során a tanuló nyitottá válik a saját országa, nemzete és más népek történelmére, kultúrája közötti eltérésekre, elfogadja a különbségeket, magabiztosságát az anyanyelvi kötődés és az a mérlegelő, toleráns gondolkodásmód határozza meg, amely teret ad a kreatív, alkotó jellegű önkifejezésnek. A korszerű nyelvtanítás szükségszerűen magában foglalja a tanuló életkorának megfelelő alkotó tevékenységeket és az alkotással kapcsolatos tartalmakat.
- **Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:** A kompetencia fejlesztése valós nyelvi célok és helyzetek idegen nyelven történő leképezésével valósul meg. Egy nyelvi feladat megoldása közben a tanuló együttműködik, hagyományos és digitális forrásokat használ, kommunikál, problémát vitat meg, döntéseket hoz, ezekről beszámol és mindezek felkészítik a munkavállalásra.

Módszerek

- Az idegennyelv-tanítás tevékenység- és tanulóközpontú, vagyis a tanuló számára olyan életkorának, illetve érdeklődésének megfelelő szituációkat teremt.
- Fontos a nyelvoktatásban az interdiszciplináris, azaz a tantárgyak között átívelő szemlélet, mely épít a más tantárgyak keretében szerzett előzetes tudásra, képes új kapcsolódási pontok kialakítására
- Az interdiszciplináris szemlélet mellett a második idegen nyelv tanítása-tanulása szervesen épít az anyanyelvi ismeretekre és az első idegen nyelv tanulása során megszerzett stratégiák alkalmazására, valamint a nyelvek közötti hasonlóságokra és különbségekre.
- A hosszútávon fenntartható nyelvi fejlődés érdekében a középiskolában kiemelten fontos, hogy a tanórán kívüli nyelvhasználati és nyelvtanulási tevékenységekre is építsünk, és erre a tanulót a nyelvórán egyre nagyobb mértékben fel kell készíteni. Ezek azok a feladatok, amelyek révén a tanuló nyelvtanulási céljai élővé, valódivá és elérhetővé válnak, erősítik a motivációt és annak fenntartását. A diák tudatában van annak, hogy a nyelvtanulás kulcsfontosságú szerepet tölt be a körülöttünk lévő világ megismerésében és megértésében.
- Fejlesztéséhez a második idegen nyelv tanulása során szükség van a már az első idegen nyelv kapcsán megismert tanulási stratégiák további alkalmazására és fejlesztésére.

- Fontosak a kooperatív módszerek, valamint a projektmunka, amelyek fejlesztik a tevékenység-központú tervezést, a probléma- és folyamatközpontú gondolkodást és általában a célnyelven folytatott kommunikációt. Az oktatói munka tervezése során fontos szerepet kapnak az egyéni tanulási sajátosságok és igények is.
- A nyelvtanítás folyamatában feltétlenül szükséges, hogy a tanuló a digitális tartalmak feldolgozásához segítséget kapjon. Az iskolai és az otthon elvégzendő feladatoknak köszönhetően a diák egyre inkább képes arra, hogy digitális eszközökön keresztül is megértse és létrehozzon szöveget, valamint interakciót folytasson és tartalmat közvetítsen idegen nyelven.
- A második élő idegen nyelvi órák során, valamint az iskolán kívüli célnyelvi tevékenységek által a nyelvtanuló részesévé válhat egy újabb kultúrának, kapcsolatot teremthet a célnyelven beszélőkkel, ilyen módon a saját és más kultúrákkal szembeni tudatossága fejlődik. Az ismeretszerzésben segíthetnek a célnyelvi országokról szóló olvasmányok vagy filmek, vagy a rendszeres idegen nyelvi projekt feladatok.
- A nevelési-oktatási szakasz egyik legfontosabb célja a szövegkompetencia, azaz a szövegekkel való munka tudatos fejlesztése. A nyelvtanulónak képessé kell válnia arra, hogy a szövegeket megértse, hasonlókat létre tudjon hozni, és azokból kinyert információkat fel tudja használni saját céljainak megvalósítására.
- A motiváció fenntartása és erősítése érdekében a nyelvórát a pozitív, stresszmentes, jó hangulatú tanulási környezet jellemzi, amelyben a tanuló életkori sajátosságainak megfelelő, érdekes, nyelvi és kognitív szempontból is kihívást jelentő feladatokat old meg. (változatos munkaformák, a projektmunkák, a kooperatív tanulási technikák alkalmazása)
- A nyelvi tartalmak és eszközök átadása az első nyelvhez hasonlóan kontextusba ágyazottan, szövegek alapján, konkrét beszédhelyzetekben, akár nonverbális és/vagy vizuális elemekkel megsegítve történik. A használható nyelvtudás és a valós kommunikáció elsajátítása érdekében továbbra is integráltan kell fejleszteni a nyelvi és nem nyelvi készségeket.

Tanulási eredmények

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a 12. évfolyam végére a KER szerinti A2 nyelvi szint a minimum kimeneti elvárás.

	4. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam	12. évfolyam
Első idegen nyelv	KER-szintben nem megadható	A1	A2	B1	B2
Második idegen nyelv	-	-	-	A1	A2

Második idegen nyelv, nyelvi tagozat	-	-	-	A2	B1

A nevelési-oktatási szakasz végére

- a tanuló ismer és egyre tudatosabban használ nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat, ezeket más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciáinak mélyítésére.
- Készül továbbá az aktív nyelvtanulás eszközeivel az egész életen át tartó tanulásra.
- Életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hagyományos és digitális nyelvtanulási forrásokat használ, célnyelvi (könnyített) olvasmányokat olvas.
- Kiaknázza a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket szórakozásra, kommunikációra, közvetítésre, ismeretszerzésre és tudásmegosztásra.

A szakasz végére - témakörtől függetlenül - a második idegen nyelvből a tanuló:

- részt vesz a változatos szóbeli interakciót és kognitív kihívást igénylő nyelvórai tevékenységekben;
- változatos, kognitív kihívást jelentő írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó hangzószövegekben megjelenő információkat;
- kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő írott szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
- a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban és írásban;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is folytat célnyelvi interakciót az ismert nyelvi eszközök segítségével;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megérti az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket;
- nyomtatott és/vagy digitális alapú segédeszközt, szótárt használ.

A tanulók értékelése

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani. Az értékelésnek az iskolai nyelvtanulás teljes időtartama alatt az a legalapvetőbb funkciója, hogy motiválja a tanulót az idegen nyelv tanulásában. Ezért a visszajelzés is minden évfolyamon elsősorban pozitív, a kevésbé sikeres, javításra szoruló fejlesztések csak a pozitívumokhoz képest kaphatnak hangsúlyt. A tanuló maga is egyre inkább képessé válik saját eredményeinek, eredményességének értékelésére mind a tanóra, mind a tanórán kívül folytatott idegen nyelvi kommunikáció során.

Kialakul emellett az a funkció is, hogy visszajelzést adjon arról, a tanuló a készség-fejlesztés területén az adott időpontban (a tanév közben folyamatosan vagy a tanév végén) éppen hol tart. Visszajelzés a tanulónak (és a szülőnek), hogy melyek az erős és gyenge pontjai, milyen attitűd jellemzi a nyelvtanuláshoz való viszonyát, honnan meríthet bátorítást, önbizalmat, illetve hová kell még energiát befektetnie.

Fontos, hogy az értékelés rendszeres legyen, tartalmazzon formális (pl. dolgozat) és nem formális (órai munka) elemeket. Az értékelés során is ügyelni kell a differenciálás elvére, például külön feladatokkal ösztönözhetjük a motiváltabb tanulókat.

Az értékelés alapelvei:

- A négy nyelvi alapkészség ellenőrzése és értékelése egyformán hangsúlyos.
- A tanulókat pontos és alapos önellenőrzésre, önértékelésre és társaik kulturált, alapos értékelésére neveljük.
- Figyelembe kell venni a tanulók egyéniségét, képességeit, szorgalmát és fejlődését is.
- Fontos, hogy ösztönző hatású legyen, segítse a pozitív személyiségjegyek továbbfejlődését.

Az értékelés tartalma:

- Az ellenőrzés vonatkozhat ismeretekre (szókincs, nyelvtan) és a négy alapkészségre. Fontos minden ismeret és készség folyamatos és arányos ellenőrzése.
- Az értékelés során a tanár a tanórai és a tanórán kívüli tanulói teljesítményeket egyaránt értékeli.

Az értékelés formája:

- Az ellenőrzés lehet szóbeli és írásbeli, egyéni és csoportos.
- Az ismereteket írásban és csoportos munkában célszerű ellenőrizni.
- A beszédkészséget szóban és egyénileg lehet ellenőrizni.
- Az olvasás- és beszédértést, valamint az íráskészséget csoportosan.

Az értékelés időbelisége:

- Az ellenőrzés lehet folyamatos vagy időszakos.
- A folyamatos, órai ellenőrzés a munka hatékonyságáról ad információt, az időszakos ellenőrzéssel (rövidebb feleletek, dolgozatok) pedig az anyag elsajátításának milyenségéről és mélységéről kapunk információt.

- Fontos az ismétlő ellenőrzések beiktatása is (kb. 5 egységenként).

Az értékelés szempontjai:

- A nyelvtani ismeretek ellenőrzésénél a nyelvhelyesség a döntő.
- Az íráskészség ellenőrzésénél szempont a kitűzött feladatoknak való megfelelés, a nyelvi eszközök korrekt és változatos használata, valamint a nyelvhelyesség.
- A beszéd-készség ellenőrzésekor elsődleges a kommunikációs szándék megvalósításának mértéke. A kommunikatív képességen kívül értékeljük a felhasznált szókincset, ill. a tanult lexikai egységek alkalmazását, a párbeszédet, illetve a szerepjátékok, a képleírás tartalmát, hitelességét és nyelvi helyességét, fontos szerepet kap még a helyes kiejtés, intonáció és beszédtempó is.
- A beszédértés és az olvasásértés ellenőrzésekor a megértés foka a szempont.

Javasolt ellenőrzési módszerek:

- feladatlapok (ami lehet témazáró dolgozat, röpdolgozat, szódolgozat, cloze-teszt, feleletválasztós teszt, szövegértési feladatok, stb.) Azonban fontos, hogy a tanulói teljesítmény ellenőrzése ne csupán feladatlapon történjen, hiszen a négy alapkészség mindegyikében mérni kell a fejlődést.
- beszéd-készség mérésére szolgáló feladattípusok:
- szituációs párbeszéd - adott párbeszéd megtanulása, ill. továbbfejlesztése, prezentáció
- kiselőadás felkészülés alapján, órai feladatok, társalgás a szaktanárral, képleírás
- tanítási órákon végzett munka stb.
- írásbeli készség mérésére szolgáló feladattípusok: fogalmazás, levélírás, űrlap kitöltése stb.
- olvasáskészség mérésére szolgáló feladattípusok: kérdésekre való válaszadás, kiegészítés, logikai összefüggés megállapítása, sorrendbe helyezés
- halláskészség mérésére szolgáló feladattípusok: igaz/hamis állítások, kiegészítés, kérdésekre való válaszadás stb.
- továbbá: házi feladatok, otthoni gyűjtőmunka, csoportmunka értékelése
- projektmunka és annak dokumentálása
- vitelkedőkön való szereplés
- szorgalmi feladatok: differenciált egyéni munka adása
- füzetvezetés ellenőrzése
- önellenőrzés

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Képzés megnevezése	Heti óraszámok			
	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Német mint 2. idegen nyelv	3	3	3	3
Német mint 2. idegen nyelv, nyelvi tagozat	3+1	3+1	4+1	4+1

A tankönyvek kiválasztásának elvei

Fontos alapelv, hogy a koncepcionális, tanterv-alapon végiggondolt nyelvoktatás megvalósításához kell kiválasztani a megfelelő tankönyvet, tankönyves családot.

A tankönyv akkor hasznos eszköze a nyelvoktatásnak, ha mindig az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztését célozza, akkor korszerű, ha eleget tesz a Közös Európai Referenciakeretben megfogalmazott és a NAT-ban nevesített nyelvtudási szintek funkcionális nyelvhasználati előírásainak, a korszerű módszertana. Lényeges szempont lehet a kiválasztásban, hogy a tankönyv feleljen meg az életkori sajátosságoknak és a magyar nyelvtanuló - esetenként speciális - igényeinek. Legyen a tankönyv tartalmában és kivitelezésében motiváló, a nyelvtanulás iránt kedvet ébresztő.

Tankönyvek:

direkt neu Kursbuch 1 (Klett Kiadó, Budapest), direkt neu Arbeitsbuch 1 (Klett Kiadó, Budapest)

direkt neu Kursbuch 2 (Klett Kiadó, Budapest), direkt neu Arbeitsbuch 2 (Klett Kiadó, Budapest)

direkt neu Kursbuch 3 (Klett Kiadó, Budapest), direkt neu Arbeitsbuch 3 (Klett Kiadó, Budapest)

Welttour Deutsch Kursbuch 1 (MM Publications - ELT Hungary Kiadó), Welttour Deutsch Arbeitsbuch 1 (MM Publications - ELT Hungary Kiadó)

Welttour Deutsch Kursbuch 2 (MM Publications - ELT Hungary Kiadó), Welttour Deutsch Arbeitsbuch 2 (MM Publications - ELT Hungary Kiadó)

9–10. évfolyam – heti 3 óra- általános, digitális és mozgóképkultúra tagozat

- Ennek a nevelési-oktatási szakasznak az a fő célja, hogy a tanuló megismerkedjen a német nyelv alapvető szerkezeivel, alapszókincsével, és előző nyelvtanulási tapasztalatai segítségével a második idegen nyelvből is fejleszthesse kommunikatív és interkulturális kompetenciáját.
- Ebben a szakaszban is fontos, hogy a nyelvtanulás az idegen nyelvi tartalmakon keresztül ébressze fel a tanulóban a világ megismerésének igényét, az ismeretek, a tudás átadásának lehetőségét, a kreatív, felelősségteljes gondolkodást, az önkifejezési vágyat, a nemzeti és az interkulturális tudatosságot, valamint a digitális kompetenciák kialakítását.
- Nyelvtudásának fejlődésével egyidőben a tanuló ebben a szakaszban is tovább halad az önálló, tudatos nyelvhasználóvá válás útján. Egyre jobban érti, hogy a felnőtt élet, elsősorban a továbbtanulás és a szakmai boldogulás egyik alapvető kulcsa a használható nyelvtudás. Ezért a nyelvóráknak segíteniük kell a tanulót abban, hogy a másodikként tanult idegen nyelvet is egyre inkább személyes érdeklődéséhez kapcsolódó, valós kommunikációs helyzetekben használhassa.
- Az egyre összetettebbé váló tartalmak megértésének, elsajátításának és használatának érdekében a diák sokféle, érdekes, kihívást jelentő feladatot old meg a nyelvórákon. A változatos munkaformák lehetőséget biztosítanak arra, hogy együtt dolgozzon társaival, például projektmunkákban, kiselőadásokban, vitafórumokon és ezek során használja kreativitását, problémamegoldó gondolkodását, illetve hogy kifejtse véleményét hagyományos és digitális csatornákon is.
- Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a tanuló különböző szövegtípusokkal, olvasmányokkal ismerkedik meg. A gondosan kiválasztott, lehetőség szerint autentikus szövegek feldolgozása során fejlődik szövegalkotási, szövegértési, valamint interakciós készsége.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerinti A1+ szintet.

Nyelvi funkciók példákkal:

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!)
- köszönet kifejezése (Danke schön. Danke. Vielen Dank. Ich danke dir.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (Bitte.)
- megszólítás kifejezése (Entschuldigung, ...)
- bemutatkozás megfogalmazása (Ich bin Peter. Ich heiße Peter. Mein Name ist Peter.)

- információkérés, információadás (Wie alt bist du? Ich bin 14. Wo wohnst du? Ich wohne in ... Woher kommst du? Ich komme aus ... Wie ist dein Zimmer? Wohin gehst du in den Ferien?)
- hogylét iránti érdeklődés (Wie geht's dir?)
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (Danke gut. Nicht so gut. Danke, es geht mir super.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigung.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (Kein Problem.)
- jókívánságok kifejezése (Alles Gute zum Geburtstag. Herzlichen Glückwunsch zum ...! Viel Spaß! Gute Besserung!)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Frohe Weihnachten. Frohe Ostern. Frohes neues Jahr.)
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegekben, pl. baráti levélben és e-mailben (Lieber Peter! Liebe Eva! Hallo, Freunde! Liebe Grüße / Viele Grüße)
- véleménykérés és arra reagálás (Magst du singen? Ja. Ist das Buchinteressant? Ja, sehr!)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Das ist gut. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (Das ist schön. Das ist meine Mutter.)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Ja. Nein. Nicht. Ich habe keine Zeit. Doch, ich spiele auch!)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.)
- nem értés megfogalmazása (Ich verstehe das nicht.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte?)
- alapvető érzések kifejezése (Ich bin froh/traurig.)
- betűzés kérésnek kifejezése (Buchstabiere bitte deinen Namen.)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Komm her bitte! Lies den Text!)
- akarat, kívánság kifejezése (Ich möchte...)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade! / Das ist schlimm!)
- öröm kifejezése (Das freut mich!)
- elégedettség / elégedetlenség kifejezése (Es ist prima! / Schade, dass ...)
- elismerés és dicséret kifejezése (Das ist toll!)
- ítélet, kritika kifejezése (Das ist nicht richtig/wahr.)
- felkérés lassúbb, hangosabb beszédre (Kannst du bitte lauter / langsamer sprechen?)
- sajnálat kifejezése (Es tut mir leid!)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht.)
- javaslat és arra reagálás (Gehen wir heute ins Kino! Gute Idee!)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Nein, leider nicht. Einen Tee, bitte!)
- kínálás és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne., Nein, danke.)

Elsajátítandó nyelvi elemek és struktúrák példákkal:

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: 'sein' létige (Ich bin Du bist Seid ihr ...?), Präsens (Ich tanze gern. Ich spiele Klavier. Ich singe.), töhangváltós igék (Was isst du am liebsten? Wohin fährst du in den Ferien?), elváló igekötős igék (Er liest den Artikel vor. Die Schüler machen das Buch auf.)
- birtoklás: haben, birtokos névmás
- felszólító mód: Imperativ (Steh auf! Setzt euch!)
- mennyiségi viszonyok: tőszámnevek és sorszámok, határozott és határozatlan mennyiség (eins, zwei, erste, zweite, ein Stück Schokolade, viel-viele, wenig-wenige, alles, nichts)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, előjárósók (hier, dort, links, rechts, oben, unten, in)
- időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (manchmal, oft, immer, nie, einmal, zweimal, jeden Tag), időpontok - Wann? (am Montag, am Wochenende, im Sommer, im Winter, diese Woche, nächste Woche)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak (und, sondern, oder, denn, aber), névmások (das, ich)
- kérdőmondatok, kérdőszavak (wer? was? wo? wohin? wie?)
- modalitás: möchten, mögen és können igék E/1-ben és E/2-ben (Ich möchte ein Eis. Ich mag tanzen. Ich kann tanzen. Kannst du Rad fahren? Magst du tanzen? Möchtest du ein Eis?)

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 9-10. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 9-10. évfolyam
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	40	41
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	21
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	30	31
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	11

Öffentliches Leben	10	11
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	30	31
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	21
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	16
Aktuelle Themen	9	11
Unterhaltung	10	11
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	10	11
Összes óraszám:	204	216

**TÉMAKÖR: Themen und Situationen im persönlichen Bereich:
Verwandschaftsbeziehungen, Lebensstil**
ÓRASZÁM: 41 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve;
- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott tématarományban;
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- üzeneteket ír;
- megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;
- kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;
- kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;
- ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Bekannte, Familienmitglieder, Freunde
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: unmittelbare Umgebung, Zuhause
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Kleider
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste, Familienfeiern
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Hobbys, Mahlzeiten, Kleidungsstücke
- A témakörre jellemző alapvető fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: 2-3 főbb ünnephez (pl. Weihnachten, Ostern, Geburtstag) kapcsolódó alapszintű kifejezés, állandósult szókapcsolat ismerete
- Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata
- Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka egyénileg (PPT)
 - ✓ családfa készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása
 - ✓ a lakóhely és környezetének bemutatása
 - ✓ legjobb barát/barátnő bemutatása rajz/fénykép alapján (külső-belső tulajdonságok, szokások, közös programok bemutatása)
 - ✓ szituációs játékok: üdvözlés – bemutatkozás – elköszönés
 - ✓ ismerkedés a német ünnepekkel, szokásokkal film segítségével (pl: Mein erster Weg nach Deutschland)
- projektmunka csoportban
 - ✓ plakát készítése: mit teszünk környezetünk védelme érdekében otthon, az iskolában, lakóhelyünkön?
 - ✓ csoportos internetes kutatómunka: 'Családok a nagyvilágban' képek gyűjtése, azok bemutatása, összehasonlítása az órán
 - ✓ 'Ezek vagyunk mi' (kedvenc együtteseink, kedvenc tantárgyaink, kedvenc filmjeink, színészeink, olvasmányaink, játékaink stb.)
- szóbeli mini-prezentációk: 'Napirendem'; családtagjaim napirendje, szabadidő
- kérdőívek megalkotása, kitöltése, illetve írásbeli/szóbeli összegzése:
 - ✓ 'Különóráink és hobbijaink' (időpont, helyszín stb.)
- internetes kutatás: Mein Vorbild (Sportler, Popstar, Schauspieler)
- szerepjátékok
 - ✓ interjú egy híres emberrel/kedvenc hősöddel/színésszeddel/énekeseddel az életéről és családjáról
 - ✓ ismerkedés az új osztálytársakkal – kérdések és feleletek

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt
ÓRASZÁM: 21 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott tématarományban;
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- üzeneteket ír;
- ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Tiere, Pflanzen
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Natur
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Naturkatastrophen
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Naturphänomene, Wetter
- Közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka egyénileg (prezentáció készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása)
 - ✓ magyarországi állatkertek és lakóik
 - ✓ az árvizek pusztításai Magyarországon és a világban
 - ✓ lakóhelyem, környezetem
- internetes kutatás – szófelhő
 - ✓ milyen állatok élnek Németországban?
 - ✓ hol van a legtöbb földrengés és működő vulkán a világban?
- az időjárás különbségei Németországban és Magyarországon
- projektmunka: kiskedvenc bemutatása kép segítségével (képességek, szokások bemutatása)
- Tier-Barkochba
- kvíz, keresztretjtvény készítése

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums
ÓRASZÁM: 31 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket;
- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott adott tématarományhoz tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangzószóvegben a tanult nyelvi elemeket;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és a feladatmegoldás során;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során;
- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok ismételését vagy betűzését kéri;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a tevékenység céljainak megfelelően alkalmazza.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte in der Schule, Mitschüler
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Schule
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Mittel des Lernens in und außerhalb der Schule
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Schulunterricht, Nachmittagsprogramme, Feste in der Schule, Schultraditionen, Ereignisse, Programme und Möglichkeiten des Sprachenlernens/der Sprachverwendung außerhalb der Schule
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Lernen, Verwendung von Fremdsprachen außerhalb der Schule, Gemeinschaftsprogramme, Traditionspflege
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Schulfächer, Wissen, Ziele mit dem Sprachenlernen, Sprachkönnen und Sprachkenntnisse

- Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére
- Életkorának és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka: egyéni vagy csoportos
 - ✓ iskolai szokások, napirend, órarend
 - ✓ iskolai szabályok
 - ✓ iskolai öltözködés Magyarországon és a célnyelvi országokban
 - ✓ tantárgyak összehasonlítása a két országban, iskolai időbeosztás összehasonlítása, tanórán kívüli tevékenységek összehasonlítása
 - ✓ kedvenc tanárom bemutatása
- kérdőív készítése
 - ✓ kedvenc tantárgyak, ki miben érzi jónak / kevésbé jónak magát – szóbeli összesítés
- kutatómunka: szótanulási stratégiák – a különböző módszerek bemutatása
- csoportos feladat
 - ✓ szókártyákból mondatalkotás – melyik csoport tudja az összes kártyáját felhasználni?
 - ✓ mi mindent csinál az ideális nyelvtanuló idegen nyelven?

TÉMAKÖR: Reisen und Urlaub, Tourismus

ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Touristen
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Reiseziele, Sehenswürdigkeiten
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Denkmäler, Reisedokumente, Verkehrsmittel

- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste und Feiertage in Ungarn und im Ausland
- Az utazás és turizmus témaköréhez tartozó egyszerű információk átadása
- Interakció az utazás és turizmus témakörében

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projekt munka egyénileg (prezentáció készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása)
 - ✓ Németország látnivalói, nevezetességei
 - ✓ Magyarország híres látnivalói
 - ✓ Lakóhelyem nevezetességei
 - ✓ 'Álmutazásom'
- projekt munka csoportosan
 - ✓ egy osztálykirándulás megtervezése
 - ✓ fontos turisztikai hazai és német események (pl. fesztiválok, sportesemények, kiállítások)
- internetes kutatómunka
 - ✓ útvonalterv Németországba, milyen országokon, városokon kell átutazni?
- szerepjátékok
 - ✓ idegenvezető – izgága, kérdésekkel teli csoport
 - ✓ szállodai recepciós - igényes vagy akadémikus vendég

TÉMAKÖR: Öffentliches Leben

ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte in sozialen Institutionen und im Dienstleistungssektor
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturelle und öffentliche Institutionen, Dienstleistungen, Restaurants, Hotels, berühmte Orte und Sehenswürdigkeiten im In- und Ausland, Leben in der Stadt und auf dem Lande
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Eintrittskarten, Unterlagen, Prospekte
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturelle Ereignisse, Unterhaltungsmöglichkeiten

- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Wegbeschreibung, Auskunft geben
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Freizeitaktivitäten, Hobbys, Kunst und kulturelle Veranstaltungen

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- szerepjátékok
 - ✓ gyorsétteremben, utazási irodában
 - ✓ utcán: útbaigazítás kérése és adása
 - ✓ 'Budapest, Berlin és egyéb híres városok' – helyi látványosságok bemutatása idegenvezetőként
- prospektus, reklám készítése (étterem, mozi, színház, látványosság)
- ismerkedés a reklámok világával: színek, logók, üzenetek
- internetes kutatómunka: a célnyelvi országok és hazánk számokban - rövid bemutatók
- kvízzjáték a célnyelvi országokról és hazánkról
- vitaforum: városi és vidéki élet, ki hogyan érvel?
- kérdőív készítése, kitöltése, kiértékelése: a legkedveltebb szabadidős tevékenységek a csoportban (tv, olvasás, internet, közösségi média, tánc, sport stb.) és miért?

TÉMAKÖR: Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen

ÓRASZÁM: 31 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a célnyelv főbb jellemzőit;
- értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;
- követi a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést és intonációt a tanult nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez társaival párban és csoportban együttműködik;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen
- Az anyanyelv és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli, helyesírási különbségek felismerése
- A német nyelv betű és jelkészletének alkalmazása
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata

- Az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmak felismerése, akár a tanórán kívül is, digitális csatornákon is
- Alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- tanulásmódszertan tudatosan: szótanulási technikák
- nyelvtanulási típusok, stratégiák feltérképezése kérdőívvel
- közös popzenehallgatás, a szöveg egyszerű feldolgozása feladatlappal
- filmnézés a célnyelven
 - ✓ a film egy-két jelenetéhez hangalámondás, feliratozás készítése
 - ✓ a film egy-két jelenetének dramatizálása, eljátszása
 - ✓ keresztrejtvény készítése a film kulcsszavaival
- betűzésverseny
 - ✓ ki tudja leggyorsabban a lebetűzött szavakat helyesen leírni?
- egyszerű nyelvezetű szöveg órai feldolgozása (illusztráció, előadás)
- játékos diktálási feladatok
 - ✓ Laufdiktat,
 - ✓ 'Suttogó postás' játék
- egy (alapszintű) könnyített olvasmány elolvasása, egyéni feldolgozása és bemutatása az osztálynak

TÉMAKÖR: Interkulturelle und landeskundliche Themen

ÓRASZÁM: 21 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal;
- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait;
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Főbb célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete, összehasonlítása alapvető hazai szokásainkkal
- Célnyelvi országok főbb országismereti jellemzőinek ismerete
- Hazánk főbb országismereti jellemzőinek ismerete célnyelven
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó alapvető tanult nyelvi elemek alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Németország megismerése hagyományos és digitális kutatómunka, majd órai kiselőadások formájában az alábbi témakörök mentén:
 - ✓ a német iskolák jellemzői, napirend

- ✓ tipikus német ház, lakás
- ✓ mindennapi szokások
- ✓ családon belüli szerepek és feladatmegosztás
- ✓ ünnepek a családban
- ✓ viselkedésbeli különbségek (pl. üdvözlés)
- ✓ állattartási szokások, kedvenc állatok
- ✓ német nyaralási szokások
- ✓ Németország tájegységei, országrészei
- ✓ német étkezési szokások, tipikus ételek
- ✓ híres helyek a közvetlen lakókörnyezetben
- projekt munka csoportban (plakát készítése): hazánk és Németország összehasonlítása – hasonlóságok, különbségek bemutatása (kultúra, étkezés, hagyományok, időjárás, ruházat, történelem stb.)
- rövid dokumentumfilmek megtekintése, elemzése Németországról
- jellegzetes német ünnepek megszervezése az osztályban/iskolában (pl: Martinstag)

TÉMAKÖR: Fächerübergreifende Themen und Situationen

ÓRASZÁM: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

–

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Alapvető szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból

–

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- egyéni projekt munka - témák, személyiségek bemutatása
 - ✓ hogyan tudom alkalmazni nyelvtudásomat más tárgyak tanulásánál?
 - ✓ egy szabadon választott téma, mely más tárgy tanulása közben felkeltette az érdeklődésemet
 - ✓ egy híres tudós élete
 - ✓ célnyelven rövid történet, egyéni élmény leírása
- internetes kutatómunka
 - ✓ szavak, kifejezések keresése a különböző tantárgyakhoz
- kontúrtérképen országok, népek megjelölése, népnevek gyakorlása
- csoportos projekt

- ✓ társasjáték készítése és játszása - fókuszban egy-egy tantárgy (pl. földrajz, történelem, biológia, művészeti tantárgyak)

TÉMAKÖR: Aktuelle Themen

ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
- találkozik a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel.

–

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a megismert témák alapján

–

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka
 - ✓ aktuális hírek feldolgozása vizuális eszközökkel
 - ✓ képaláírások megfogalmazása, időjárás-jelentés készítése
- egy izgalmas sportesemény megtekintése a német nyelvű híradóban (pl. úszó VB)
 - ✓ szógyűjtés az esemény témájával kapcsolatban, lenémított film tanulói kommentárral
- szerepjáték
 - ✓ interjú készítése egy, a hírekben aktuálisan szereplő híres emberrel
- csoportos interjú: aktuális téma feldolgozásához, vélemények kifejezése irányított kérdések segítségével

TÉMAKÖR: Unterhaltung

ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- Célnyelvi társasjátékok készítése és használata
- Részvétel játékos nyelvi tevékenységekben, drámajátékok Feste und Feiertage témakörben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- egyéni projektmunkák és bemutatók
 - ✓ saját szórakozási szokások, kedvenc kulturális élmények
- felmérés készítése és kiértékelése: szórakozási szokások az osztályon belül – melyik a legkedveltebb?
- egyéni internetes kutatások németül különböző témákban (filmek, színészek, együttesek stb.)
- dalszövegek feldolgozása, nyelvi érdekességek felfedezése
- olvasási verseny az osztályon belül
- egy választott könnyített olvasmány feldolgozása
- német tinédzser naplóírási minták megismerése, kipróbálása
- e-mailezés németül
- közösen választott dal/képregény/film/könyv órai feldolgozása
- csoportchat: közös online csoport létrehozása, használata - vélemények, rövid blogok írása

TÉMAKÖR: Wissenserwerb, Wissensvermittlung**ÓRASZÁM: 11 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)****A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Egyszerű, releváns információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven
- A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű, egyszerű információ megszerzése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka, kiselőadás, internetes kutatómunka saját, választott témából
- poszter készítése, prezentáció

9. évfolyam**A témakörök áttekintő táblázata**

Témakör neve	Javasolt óraszám 9-10. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 9-10. évfolyam	9. évfolyam
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	40	41	22
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	21	11
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	30	31	16

Reisen und Urlaub, Tourismus	10	11	5
Öffentliches Leben	10	11	5
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	30	31	15
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	21	10
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	16	8
Aktuelle Themen	9	11	5
Unterhaltung	10	11	6
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	10	11	5
Összes óraszám:	204	216	108

Éves óraszám: 108 óra

Tankönyv: Welttour Deutsch Kursbuch 1. (1-5. lecke)

Tematikai egységek:

Témakör neve	Óraszám	Vonatkozó tankönyvi tananyag
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandschaftsbeziehungen, Lebensstil	22	Ich und meine Welt Meine Familienwelt Ich stelle mich vor Wie ist Ihr Name?
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	11	Alltag in der Welt Ich bin ein großer Tierfreund

Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	16	Bildung auf der Welt Hurra, ich gehe in die Schule Mein Stundenplan ist ganz gut
Reisen und Urlaub, Tourismus	5	So schmeckt die Welt
Öffentliches Leben	5	So schmeckt die Welt Ich habe Hunger! – Im Restaurant
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	15	Phonetik-Übungen in jeder Grammatik in jeder Lektion Deutschtraining
Interkulturelle und landeskundliche Themen	10	Leute und ihre Sprachen Leute und ihre Länder So schmeckt die Welt
Fächerübergreifende Themen und Situationen	8	bei jedem behandelten Themenkreis
Aktuelle Themen	5	Familienfotos (Un)bekannte Leute Die Essgewohnheiten

Unterhaltung	6	Ich bin ein großer Tierfreund Was machst du gern am Nachmittag? Ich interessiere mich für Tanzen
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	5	bei jedem behandelten Themenkreis

Tanulási eredmények

Hallott szöveg értése

A tanuló képes megérteni olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, vásárlás, helyismeret, állás).

Beszédkésztség

A tanuló képes az egyszerű és rutinszerű nyelvi helyzetekben tud kommunikálni úgy, hogy egyszerű és direkt módon információkat cserél családi vagy mindennapi dolgokról.

Olvasott szöveg értése

A tanuló képes megérteni a fontosabb információkat a világos, standard szövegekben, amelyek ismert témáról szólnak, és gyakori helyzetekhez kapcsolódnak a munka, az iskola és a szabadidő stb. terén.

Íráskésztség

A tanuló le tudja írni nagyon egyszerű formában a viszonyulását valamihez, a közvetlen környezetében és olyan területeken, amelyek a legalapvetőbb szükségleteket érintik

10. évfolyam**A témakörök áttekintő táblázata**

Témakör neve	Javasolt óraszám 9-10. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 9-10. évfolyam	10. évfolyam
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	40	41	19
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	21	10
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	30	31	15
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	11	6
Öffentliches Leben	10	11	6
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	30	31	16
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	21	11
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	16	8
Aktuelle Themen	9	11	6
Unterhaltung	10	11	5
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	10	11	6
Összes óraszám:	204	216	108

Éves óraszám: 108 óra**Tankönyv: Welttour Deutsch 1. (6-8. lecke)****Welttour Deutsch 2. (1. lecke)**

Tematikai egységek:

Témakör neve	Óraszám	Vonatkozó tankönyvi tananyag
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	19	Meine Personalien Was tut dir weh? Ich in der Welt
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	10	Wo und wie wohnen die Millionäre? Wohnst du in einem Haus oder in einer Wohnung?
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	15	Wo? Auf dem Tisch
Reisen und Urlaub, Tourismus	6	Reisen um die Welt Wohin fährst du in den Sommerferien? Alle Wege führen nach Rom Wassersportparadies
Öffentliches Leben	6	Alle Wege führen nach Rom Reisen um die Welt Wohin fährst du in den Sommerferien?

Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	16	Phonetik-Übungen in jeder Grammatik in jeder Lektion Deutschtraining
Interkulturelle und landeskundliche Themen	11	Alle Wege führen nach Rom Ich in der Welt
Fächerübergreifende Themen und Situationen	8	bei jedem behandelten Themenkreis
Aktuelle Themen	6	Gesund im Urlaub
Unterhaltung	5	Was machst du in deiner Freizeit?
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	6	bei jedem behandelten Themenkreis

Tanulási eredmények

Hallott szöveg értése

A tanuló megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, vásárlás, helyismeret, állás).

Beszédképesség

A tanuló felismeri és használja a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben interakciót folytatva.

Olvasott szöveg értése

A tanuló adott tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget.

Írásképesség

A tanuló adott tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel.

9–10. évfolyam – heti 4 óra – nyelvi tagozat

- Ennek a nevelési-oktatási szakasznak az a fő célja, hogy a tanuló megismerkedjen a német nyelv alapvető szerkezeivel, alapszókincsével, és előző nyelvtanulási tapasztalatai segítségével a második idegen nyelvből is fejleszthesse kommunikatív és interkulturális kompetenciáját.
- Ebben a szakaszban is fontos, hogy a nyelvtanulás az idegen nyelvi tartalmakon keresztül ébressze fel a tanulóban a világ megismerésének igényét, az ismeretek, a tudás átadásának lehetőségét, a kreatív, felelősségteljes gondolkodást, az önkifejezési vágyat, a nemzeti és az interkulturális tudatosságot, valamint a digitális kompetenciák kialakítását.
- Nyelvtudásának fejlődésével egyidőben a tanuló ebben a szakaszban is tovább halad az önálló, tudatos nyelvhasználóvá válás útján. Egyre jobban érti, hogy a felnőtt élet, elsősorban a továbbtanulás és a szakmai boldogulás egyik alapvető kulcsa a használható nyelvtudás. Ezért a nyelvóráknak segíteniük kell a tanulót abban, hogy a másodikként tanult idegen nyelvet is egyre inkább személyes érdeklődéséhez kapcsolódó, valós kommunikációs helyzetekben használhassa.
- Az egyre összetettebbé váló tartalmak megértésének, elsajátításának és használatának érdekében a diákok sokféle, érdekes, kihívást jelentő feladatot old meg a nyelvórákon. A változatos munkaformák lehetőséget biztosítanak arra, hogy együtt dolgozzon társaival, például projektmunkákban, kiselőadásokban, vitafórumokon és ezek során használja

kreativitását, problémamegoldó gondolkodását, illetve hogy kifejtse véleményét hagyományos és digitális csatornákon is.

- Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a tanuló különböző szövegtípusokkal, olvasmányokkal ismerkedik meg. A gondosan kiválasztott, lehetőség szerint autentikus szövegek feldolgozása során fejlődik szövegalkotási, szövegértési, valamint interakciós készsége.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerinti A2 szintet.

Nyelvi funkciók példákkal:

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!)
- köszönet kifejezése (Danke schön. Danke. Vielen Dank. Ich danke dir.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (Bitte.)
- megszólítás kifejezése (Entschuldigung, ...)
- bemutatkozás megfogalmazása (Ich bin Peter. Ich heiße Peter. Mein Name ist Peter.)
- információkérés, információadás (Wie alt bist du? Ich bin 14. Wo wohnst du? Ich wohne in ... Woher kommst du? Ich komme aus ... Wie ist dein Zimmer? Wohin gehst du in den Ferien?)
- hogylét iránti érdeklődés (Wie geht's dir?)
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (Danke gut. Nicht so gut. Danke, es geht mir super.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigung.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (Kein Problem.)
- jókívánságok kifejezése (Alles Gute zum Geburtstag. Herzlichen Glückwunsch zum ...! Viel Spaß! Gute Besserung!)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Frohe Weihnachten. Frohe Ostern. Frohes neues Jahr.)
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegekben, pl. baráti levélben és e-mailben (Lieber Peter! Liebe Eva! Hallo, Freunde! Liebe Grüße / Viele Grüße)
- véleménykérés és arra reagálás (Magst du singen? Ja. Ist das Buchinteressant? Ja, sehr!)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Das ist gut. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (Das ist schön. Das ist meine Mutter.)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Ja. Nein. Nicht. Ich habe keine Zeit. Doch, ich spiele auch!)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.)
- nem értés megfogalmazása (Ich verstehe das nicht.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte?)
- alapvető érzések kifejezése (Ich bin froh/traurig.)

- betűzés kérésnek kifejezése (Buchstabiere bitte deinen Namen.)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Komm her bitte! Lies den Text!)
- akarat, kívánság kifejezése (Ich möchte...)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade! / Das ist schlimm!)
- öröm kifejezése (Das freut mich!)
- elégedettség / elégedetlenség kifejezése (Es ist prima! / Schade, dass ...)
- elismerés és dicséret kifejezése (Das ist toll!)
- ítélet, kritika kifejezése (Das ist nicht richtig/wahr.)
- felkérés lassúbb, hangosabb beszédre (Kannst du bitte lauter / langsamer sprechen?)
- sajnálat kifejezése (Es tut mir leid!)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht.)
- javaslat és arra reagálás (Gehen wir heute ins Kino! Gute Idee!)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Nein, leider nicht. Einen Tee, bitte!)
- kínálás és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne., Nein, danke.)
- információkérés, információadás (Wie war das Hotel? Entschuldigung, wo finde ich einen Supermarkt? Gehen Sie hier geradeaus, dann...)
- véleménykérés és arra reagálás (Gefällt dir der Film? Ja, der Film gefällt mir.)
- egyetértés kifejezése (Du hast Recht. Da hast du Recht. Das ist richtig. Das stimmt.)
- egyet nem értés kifejezése (Du hast nicht Recht. Da hast du nicht Recht. Das finde ich nicht. Das stimmt nicht.)
- akarat kifejezése (Ich will.)
- képesség kifejezése (Ich kann.)
- lehetőség kifejezése (Es ist möglich, dass...)
- remény kifejezése (Ich hoffe, du kannst kommen.)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Ich weiß es genau. Ich weiß nicht, ob es wirklich regnet oder nicht. Ich bin mir nicht sicher, wann ich zu Hause ankomme.)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Es tut mir leid, ich kann nicht. Einen Tee, bitte! Ich hätte gern einen Tee. Gibst du mir einen Tee, bitte?)
- kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne. Nein, danke.)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht. Nein, es tut mir leid.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Noch einmal bitte!)
- öröm kifejezése (Ich freue mich, dass ...)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade, dass...)
- események leírása (Zuerst aßen wir zu Mittag, dann gingen wir zum Strand.)
-

Elsajátítandó nyelvi elemek és struktúrák példákkal:

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: 'sein' létige (Ich bin Du bist Seid ihr ...?), Präsens (Ich tanze gern. Ich spiele Klavier. Ich singe.), főhangváltós igék (Was isst du am liebsten? Wohin fährst du in den Ferien?), elváltó igekötős igék (Er liest den Artikel vor. Die Schüler machen das Buch auf.)
- birtoklás: haben, birtokos névmás, gehören (Dieses Fahrrad gehört mir.)
- felszólító mód: Imperativ (Steh auf! Setzt euch!)
- mennyiségi viszonyok: főszámnévek és sorszámok, határozott és határozatlan mennyiség (eins, zwei, erste, zweite, ein Stück Schokolade, viel-viele, wenig-wenige, alles, nichts)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, elöljárószók (hier, dort, links, rechts, oben, unten, in)
- időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (manchmal, oft, immer, nie, einmal, zweimal, jeden Tag), időpontok - Wann? (am Montag, am Wochenende, im Sommer, im Winter, diese Woche, nächste Woche)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak (und, sondern, oder, denn, aber), névmások (das, ich)
- kérdőmondatok, kérdőszavak (wer? was? wo? wohin? wie?)
- modalitás: möchten, mögen és können igék E/1-ben és E/2-ben (Ich möchte ein Eis. Ich mag tanzen. Ich kann tanzen. Kannst du Rad fahren? Magst du tanzen? Möchtest du ein Eis?)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: Präteritum és Perfekt (Das Buch war sehr interessant. Ich habe gestern viel geschlafen.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: Futur I. (Ich werde im Sommer nach Österreich fahren.)
- birtoklás: minőségi viszonyok: Wie? Was für ein? Welcher? – hasonlítás: Deutschland ist größer als Ungarn. In der Klasse schreibt Lara am schönsten. - melléknévragozás (Das finde ich toll/schlecht. Ich bin froh. Das ist ein interessantes Buch. Ich finde das Buch interessant.)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás (geradeaus, an der Kirche vorbei, um die Ecke), elöljárószók részes és tárgyesettel (auf, vor, hinter, neben)
- időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (selten, täglich, wöchentlich, monatlich, jährlich), időpontok - Wann? (von ... bis, gerade) Um wie viel Uhr? (um 8 Uhr, gegen 8 Uhr)
- modalitás: mögen, können, wollen, müssen, sollen, dürfen igék (Ich kann tanzen. Ich will heute ins Kino gehen. Er muss die Hausaufgabe machen. Du sollst morgen früh aufstehen. Der Kranke darf noch nicht aufstehen)
- esetviszonyok: Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv (Das Buch ist spannend. Ich sehe das Buch nicht. Ich helfe dir. Die Texte der Schüler sind sehr interessant.)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű és páros kötőszavak (nicht ... sondern, und, sondern, oder, denn, aber, weil, deshalb, so) és névmások (das, ich, mich, mir, dich, dir, man)
- szöveggrammatikai eszközök: névmások, névelők, névmási határozók mint előre és vissza utaló elemek a szövegben (das, dieser, der/die/das, daran, damit)

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 9-10. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 9-10. évfolyam nyelvi tagozat
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	40	53
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	31
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	30	41
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	21
Öffentliches Leben	10	21
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	30	41
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	31
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	16
Aktuelle Themen	9	11
Unterhaltung	10	11
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	10	11
Összes óraszám:	204	288

**TÉMAKÖR: Themen und Situationen im persönlichen Bereich:
Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil**

ÓRASZÁM: 53 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve;
- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott tématarományban;
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- véleményét, gondolatait, érzéseit egyre magabiztosabban fejezi ki a tanult nyelvi eszközökkel;
- a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben;
- váratlan, előre nem kiszámítható eseményekre, jelenségekre és történésekre is reagál egyszerű célnyelvi eszközökkel, személyes vagy online interakciókban;
- üzeneteket ír;
- egyszerűen megfogalmazza személyes véleményét, másoktól véleményük kifejtését kéri, és arra reagál, elismeri vagy cáfolja mások állítását, kifejezi egyetértését vagy egyet nem értését;
- kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;
- kifejez kérést, javaslatot, meghívást, kínálást és ezekre reagálást;
- kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdez;
- megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;
- ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Bekannte, Familienmitglieder, Freunde, Verwandte
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: unmittelbare und weitere Umgebung, mein Wohnort
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Gebrauchsgegenstände, Kleider und Accessoires
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste, Schul- und Familienfeiern

- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Hobbys, Freizeitaktivitäten, gesunde Ernährung, zum Arzt gehen, Hausarbeiten
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: größerer Familienkreis, soziale Beziehungen, Kleider und Mode, häufige Krankheiten, positive und negative Charakterzüge
- Személyes témákhoz tartozó információk átadása
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projekt (egyéni): családfa készítése, képekkel, szóbeli prezentációval (a folyamatos összefüggő beszéd gyakorlására)
 - ✓ közeli és távoli rokonok, kedvenc rokonaim
 - ✓ érdekes családi történetek a múltból
 - ✓ családi ünnepek
 - ✓ szomszédi kapcsolatok
- szóbeli mini-prezentációk: a mai és a régmúlt mindennapjainak összehasonlítása
- projektmunka csoportban: város tervezése helyszínek megnevezésével
- internetes kutatómunka és csoportos projekt
 - ✓ családok a német nyelvű országokban, különbségek, hasonlóságok
 - ✓ a modern kor családtípusai
 - ✓ szerepek a családon belül
- vitafórum: pl. tinédzserek helyzete a családban
- szerepjáték: pl. az orvosnál
- prezentáció készítése: családi ünnepek a német és magyar családoknál – hasonlóságok és különbségek
- közvélemény kutatás: hobbik, érdeklődési körök

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt
ÓRASZÁM: 31 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott tématarományban;
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- véleményét, gondolatait, érzéseit egyre magabiztosabban fejezi ki a tanult nyelvi eszközökkel;
- a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben;
- megoszt alapvető személyes információkat környezetéről egyszerű nyelvi elemekkel;
- ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Tiere, Pflanzen
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Natur, Zuhause, Städte, auf dem Lande
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Naturkatastrophen
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten, Bodenschätze schützen
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Naturphänomene, Wetter und Klima, Jahreszeiten
- Környezethez tartozó információk átadása
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- internetes kutatás
 - ✓ veszélyeztetett állatok
 - ✓ kihalt növényfajok
 - ✓ nemzeti parkok a célnyelvi országokban és Magyarországon
 - ✓ a tengerek szennyezése - műanyagszigetek a tengerben
- kiselőadás készítése
 - ✓ veszélyben a Földünk

- ✓ a klímaváltozás jelenlegi és lehetséges hatásai
- ✓ a nemzeti parkok és állatkertek feladatai
- ✓ mennyire egészséges lakóhelyem környezete?
- vitafórum
 - ✓ hasznosak-e az állatkertek?
 - ✓ jó-e kutyát tartani lakótelepi lakásban?
- egy német nyelvű természetfilm megtekintése
- projekt munka: kiskedvenc bemutatása kép segítségével (képességek, szokások bemutatása)

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums

ÓRASZÁM: 41 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi órávezetést és utasításokat, kérdéseket;
- aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő ifjúsági irodalmi alkotások közös előadásában;
- egyre magabiztosabban kapcsolódik be történetek kreatív alakításába, átfogalmazásába;
- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az adott tématarományhoz tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projekt munkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- a főbb szövegtípusok jellegzetességeit követi;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangzószóvegben a tanult nyelvi elemeket;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és a feladatmegoldás során;
- felismeri a főbb, életkorának megfelelő hangzó szövegtípusokat;
- megkülönbözteti a főbb, életkorának megfelelő írott szövegtípusokat;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- véleményét írásban, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazza, és arról írásban interakciót folytat;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;

- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- összekapcsolja az ismert nyelvi elemeket egyszerű kötőszavakkal (például: és, de, vagy);
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdez;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során;
- részt vesz szövegértést igénylő nyelvórai tevékenységekben;
- részt vesz szövegalkotást igénylő nyelvórai tevékenységekben;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte in der Schule
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Bildungsinstitutionen, Teile des Schulgebäudes
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Mittel des Lernens in und außerhalb der Schule
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Schulunterricht, Nachmittagsprogramme, Feste in der Schule, Schultraditionen, Ereignisse, Programme und Möglichkeiten des Sprachenlernens/der Sprachverwendung außerhalb der Schule
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Lernen, Verwendung von Fremdsprachen außerhalb der Schule, Gemeinschaftsprogramme, Traditionspflege
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Schulfächer, Wissen, Ziele mit dem Sprachenlernen, verschiedene Wege des Lernens, Sprachkönnen und Sprachkenntnisse
- Résztvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **egyéni kutatás és képes beszámoló**
 - ✓ régi és új iskolám összehasonlítása - történetük, híres tanáraik
 - ✓ a magyarországi és a németországi iskolarendszer összehasonlítása
- **csoportmunka / projekt:**
 - ✓ egy osztályprogram megtervezése

- ✓ 'Az ideális iskola' jellemzői
- internetes kutatómunka: képes beszámolók - érdekes iskolák a világ különböző részeiben
- vitafórum
 - ✓ hasznos-e az iskolai egyenruha?
 - ✓ jó dolog-e a bentlakásos iskola?
 - ✓ milyen a jó tanár?
- íráskészség fejlesztése
 - ✓ beszámoló írása egy iskolai eseményről az iskolai újság részére
 - ✓ panaszkodó e-mail írása egy németországi barátomnak a sok házfeladatról

TÉMAKÖR: Reisen und Urlaub, Tourismus

ÓRASZÁM: 21 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- megérti és értelmezi az egyszerű, az adott tématarományhoz kapcsolódó összefüggő szövegeket, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Touristen und Reiseleiter
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Unterkunftsmöglichkeiten, Reiseziele, Sehenswürdigkeiten, Touristenattraktionen
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Denkmäler, Ausstellungen, Reisedokumente, Verkehrsmittel, Gegenstände beim Reisen, Unterlagen, Prospekte
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste und Feiertage in Ungarn und im Ausland
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Vorbereitung und Planung einer Reise, Stadtrundfahrt
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Einzelreise und Gruppenreise, kulturelle Unterschiede
- Az utazás és turizmus tématarományhoz tartozó egyszerű információk átadása

- Interakció az utazás és turizmus témakörében

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK.

- **projektmunka egyénileg, párban vagy csoportban**
 - ✓ híres helyek, épületek bemutatása a célnyelvi országokban, Magyarországon
 - ✓ lakóhelyünk turisztikai nevezetességeinek bemutatása célnyelven
 - ✓ 'Álomnyaralásom' részletes megtervezése
 - ✓ hogyan készüljünk fel egy külföldi utazásra: utazási előkészületekről lista készítése
- **internetes kutatás**
 - ✓ érdekes, szokatlan szállások
 - ✓ különleges utazási lehetőségek, járművek a nagyvilágban
- **játék: Találd ki, melyik nevezetességről beszélek!**
- **felmérés készítése az osztályban**
 - ✓ ki melyik országot szeretné megismerni, melyik a legnépszerűbb célpont?
 - ✓ ki hol szeretne nyaralni? (tengerpart?, Balaton?, hegyvidék? stb.)
- **szituációs játék**
 - ✓ szállásfoglalás/bejelentkezés/ügyintézés
 - ✓ 'Én vagyok az idegenvezető – az osztály a turistacsoport'
- **panaszlevél és/vagy kritika írása: egy hotelről, szórakozóhelyről**

TÉMAKÖR: Öffentliches Leben

ÓRASZÁM: 21 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó, előszóban vagy digitális felületen elhangzó rövid szöveg tartalmát;
- értelmezi az életkorának megfelelő, előszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid írott szöveg tartalmát;
- információt cserél, információt kér, információt ad.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte in sozialen Institutionen und im Dienstleistungssektor
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturelle und öffentliche Institutionen, Dienstleistungen, Restaurants, Hotels, berühmte Orte und Sehenswürdigkeiten im In- und Ausland, Leben in der Stadt und auf dem Land
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Eintrittskarten, Unterlagen, Prospekte
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturelle Ereignisse, Unterhaltungsmöglichkeiten
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Verwaltung, Dienstleistungen, Wegbeschreibung, Auskunft geben, Vorstellung von Sehenswürdigkeiten
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Hobbys, Freizeit, Kultur, Sport, Lesen, Filme, Unterhaltung

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **projektmunka, egyéni bemutatók**
 - ✓ mi szórakoztatta nagyszüleinket/szüleinket?
 - ✓ mi szórakoztat minket?
- **vitakészség fejlesztése**
 - ✓ vidéki-városi élet előnyei és hátrányai
 - ✓ 'mozik' – kellenek még?
 - ✓ klasszikus zene = a régmúlt pop zenéje?
- **íráskészség fejlesztése**
 - ✓ brossúrák, adatlapok kitöltése
 - ✓ film/könyv - ajánló brossúra készítése
- **egy német nyelvű – korosztályi érdeklődésnek megfelelő – film megtekintése, megbeszélése**
- **egy német nyelvű novella órai feldolgozása**

TÉMAKÖR: Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen
JAVASOLT ÓRASZÁM: 41 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- idegen nyelvi kommunikációjában használja a célnyelv főbb jellemzőit;
- értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;
- tudatosan használ alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat;
- követi a célnyelvi normához illeszkedő beszédtempót a begyakorolt nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- tanult nyelvi eszközökkel és nonverbális elemek segítségével tisztázza mondanivalójának lényegét;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- következetesen alkalmazza a célnyelvi betű- és jelkészletet;
- ismeretlen szavak valószínű jelentését szövegösszefüggések alapján kikövetkezteti az életkorának és érdeklődésének megfelelő, konkrét, rövid szövegekben;
- egy összetettebb nyelvi feladat, projekt végéig tartó célokat tűz ki magának;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez megtalálja és használja a megfelelő eszközöket;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni;
- hibáit többnyire észreveszi és javítja;
- társai haladásának értékelésében segítően részt vesz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprache
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata
- A célnyelvi betű- és jelkészlet következetes alkalmazása
- Tanult nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **gyakorló feladatok készítése (akár online is) az osztálytársak részére**
- **nyelvtani, szókincsfejlesztő játékok készítése és játszása az órán**
- **internetes kutatás és beszámoló**
 - ✓ új szavak jelentéséről, eredetéről, szinonimáiról
 - ✓ a magyar és a német nyelv eredetéről, a különböző nyelvcsaládokról
 - ✓ a dialektusokról
 - ✓ kedvenc pop dalom érdekes szófordulatai
- **olvasásértés fejlesztése: ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése**
- **'Osztálykönyvtár'**
 - ✓ évente egy-két könnyített olvasmány elolvasása, egyéni értékelése, ajánlása

- ✓ **könnyített olvasmány tartalmának előadása rövid szerepjáttékkal**
- íráskészség fejlesztése
 - ✓ cikkek egy havonta megjelenő német nyelvű osztály 'hírlaphoz' (pl: 'LUX') felhasználva az aktuális témákhoz végzett kutatómunkákat
 - ✓ német nyelvű hirdetőtábla az osztályban az aktuális hírekkel/felhívásokkal célnyelven

TÉMAKÖR: Interkulturelle und landeskundliche Themen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 31 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- célnyelvi kommunikációjába beépíti a tanult interkulturális ismereteket;
- találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal;
- megismerkedik hazai idevágó legfőbb országismereti és történelmi eseményekkel a célnyelven;
- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait;
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi és hazai kulturális szokások, jellemzők ismerete
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete
- Főbb hazai országismereti jellemzők ismerete célnyelven
- Legfontosabb hazai látnivalók, országismereti jellemzők bemutatása célnyelven
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **projektmunka**
 - ✓ **a hagyományok ápolása Magyarországon és Németországban**
 - ✓ **a falvak szerepe manapság a két országban**
 - ✓ **mik a legfőbb sportágak a két országban és miért?**
- **internetes kutatómunka**
 - ✓ **a karácsonyfa eredete és elterjesztése**
 - ✓ **a német himnusz eredete és története**
- **prezentáció**
 - ✓ **a karácsony ünneplése a világ országaiban**
 - ✓ **a magyar történelem egy kiemelkedő eseménye és hatása más országokra**

- **játék**
 - ✓ leírás készítése/receptek – magyar vagy német specialitás?
 - ✓ kvíz különböző országok étkezési szokásairól
- „kritika” írása egy étteremről, kulturális programról az iskolai/osztály újságba
- **vitafórum**
 - ✓ milyen kulturális meglepetés érhet a célnyelvi országban?

TÉMAKÖR: Fächerübergreifende Themen und Situationen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projektmunkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek-, és ifjúsági irodalmi alkotások közös előadásában;
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból
- Más tantárgyakból szerzett ismeretek és előzetes tudás felhasználása célnyelven

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **projektmunka (egyéni)**
 - ✓ szókincsgyűjtés a kedvenc tantárgyam bemutatásához
 - ✓ egy magyar tudós/író/költő/történelmi hős életének ismertetése
- (papíralapú vagy online) poszter vagy kiselőadás készítése bármely más tudásterület témaköreiről
- **vitafórum**
 - ✓ melyik tantárgy 'hasznos' a felnőtt életben?
 - ✓ kell-e a mindennapos testnevelés?
 - ✓ fontos-e a zene és a tánc?

- ✓ kell-e könyvet olvasnia a 21. század fiataljának?
- ✓ fontos-e az irodalmi művek lefordítása, filmek szinkronizálása?
- játék
 - ✓ szavak gyűjtése és elhelyezése a különböző tantárgyak oszlopai alá – kié a leghosszabb lista?
 - ✓ történelmi események modellezése szerepjátékkal

TÉMAKÖR: Aktuelle Themen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
- megért és használ szavakat, szókapcsolatokat a célnyelvi, az életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel kapcsolatban;
- megérti és tájékozódásra használja a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírek, események lényegét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- online videók megtekintése
 - ✓ hírműsorok
 - ✓ aktuális eseményekről szóló tudósítások
 - ✓ riportok
- szerepjáték
 - ✓ 'néma' videókhoz szövegkészítés és eljátszás
 - ✓ TV interjúkészítés egy híres emberrel (pl. sportolóval)
- internetes kutatómunka
 - ✓ egy aktuális esemény előzményeiről, részletesebb információkról
 - ✓ szókincsfejlesztés a média világához
- nyelvi/stilisztikai tudatosítás = az újságnyelv

- ✓ a szalagcímek nyelvezete
- ✓ az újságcikkek stílusa, szerkezete
- ✓ különbség egy hír írott és szóbeli megjelenésében

TÉMAKÖR: Unterhaltung

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
- értelmez egyszerű szórakoztató és ismeretterjesztő kisfilmeket;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- érdeklődése erősödik a célnyelvi irodalmi alkotások iránt;
- rövid szövegek írását igénylő kreatív munkát hoz létre önállóan;
- üzeneteket ír;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- a tanórán kívüli játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri, és azokat használja;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és élményalapú játékos nyelvtanulásra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése (irodalom, film, társasjáték)
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és élményalapú nyelvtanulás céljára

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **internetes kutatómunka**
 - ✓ **külföldi kulturális események megismerése, bemutatása**
 - ✓ **hazai fesztiválok bemutatása, értékelése**
 - ✓ **érdekes kiállítások, múzeumok bemutatása**

- kedvenc filmem bemutatása németül
- kedvenc számom bemutatása, meghallgatása
 - ✓ a szöveg leírása és értelmezése
- egy tudásszintnek megfelelő könnyített olvasmány elolvasása
- egy német nyelvű játékfilm közös megtekintése, megvitatása

TÉMAKÖR: Wissenserwerb, Wissensvermittlung

JAVASOLT ÓRASZÁM: 11 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projekt munkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- rövid, egyszerű, ismert nyelvi eszközökből álló kiselőadást tart változatos feladatok kapcsán, hagyományos vagy digitális alapú vizuális eszközök támogatásával;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- a tanórán kívüli, akár játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri és igyekszik azokat kihasználni;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet ismeretszerzésre;
- felhasználja a célnyelvet tudásmegosztásra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven
- A tanult témákhoz kapcsolódó releváns német nyelvű információ megszerzése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projekt munka (egyéni vagy csoportos)
 - ✓ prezentáció/hangfelvétel/videofelvétel készítése különböző témákban és ezek bemutatása az osztálynak

- ✓ kedvenc témák feldolgozása posztereken – majd ezek kiállítása az osztályban
- ✓ német nyelvű filmek, programok ismertetése a németes faliújságon írásban
- ✓ projektmunka osztályszinten: magazin készítése a tanulók német nyelvű írásaiból (történetek, versek, kutatási eredmények, beszámolók stb.)

9.évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 9-10. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 9-10. évfolyam nyelvi tagozat	9. évfolyam
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	40	53	25
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	31	20
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	30	41	20
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	21	10
Öffentliches Leben	10	21	10
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	30	41	20
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	31	15
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	16	8
Aktuelle Themen	9	11	5
Unterhaltung	10	11	6
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	10	11	5
Összes óraszám:	204	288	144

Éves óraszám: 144 óra

Tankönyv: Welttour Deutsch 1. (1-6. lecke)

Tematikai egységek:

Témakör neve	Óraszám	Vonatkozó tankönyvi tananyag
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	25	Ich und meine Welt Meine Familienwelt Ich stelle mich vor Wie ist Ihr Name?
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	Alltag in der Welt Ich bin ein großer Tierfreund
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	20	Bildung auf der Welt Hurra, ich gehe in die Schule Mein Stundenplan ist ganz gut
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	So schmeckt die Welt
Öffentliches Leben	10	So schmeckt die Welt Ich habe Hunger! – Im Restaurant
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	20	Phonetik-Übungen in jeder Grammatik in jeder Lektion Deutschtraining

Interkulturelle und landeskundliche Themen	15	Leute und ihre Sprachen Leute und ihre Länder So schmeckt die Welt
Fächerübergreifende Themen und Situationen	8	bei jedem behandelten Themenkreis
Aktuelle Themen	5	Familienfotos (Un)bekannte Leute Die Essgewohnheiten Gesundheitswelt
Unterhaltung	6	Ich bin ein großer Tierfreund Was machst du gern am Nachmittag? Ich interessiere mich für Tanzen
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	5	bei jedem behandelten Themenkreis

Tanulási eredmények

Hallott szöveg értése

A tanuló képes megérteni olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, vásárlás, helyismeret, állás).

Beszédkésztség

A tanuló képes az egyszerű és rutinszerű nyelvi helyzetekben tud kommunikálni úgy, hogy egyszerű és direkt módon információkat cserél családi vagy mindennapi dolgokról.

Olvasott szöveg értése

A tanuló képes megérteni a fontosabb információkat a világos, standard szövegekben, amelyek ismert témáról szólnak, és gyakori helyzetekhez kapcsolódnak a munka, az iskola és a szabadidő stb. terén.

Íráskésztség

A tanuló le tudja írni nagyon egyszerű formában a viszonyulását valamihez, a közvetlen környezetében és olyan területeken, amelyek a legalapvetőbb szükségleteket érintik

10. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 9-10. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 9-10. évfolyam nyelvi tagozat	10. évfolyam
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	40	53	28
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	31	11
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	30	41	21
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	21	11
Öffentliches Leben	10	21	11
Bezüge zur Zielsprache und zum	30	41	21

Sprachenlernen			
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	31	16
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	16	8
Aktuelle Themen	9	11	6
Unterhaltung	10	11	5
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	10	11	6
Összes óraszám:	204	288	144

Éves óraszám: 144 óra

Tankönyv: Welttour Deutsch 1. (7-8. lecke)

Welttour Deutsch 2. (1-4. lecke)

Tematikai egységek:

Témakör neve	Óraszám	Vonatkozó tankönyvi tananyag
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	28	Die Welt der Familie Ich in der Welt
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	11	Wo und wie wohnen die Millionäre? Wohnst du in einem Haus oder in einer Wohnung?

Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	21	Schulwelt Unsere Ängste vor der Schule
Reisen und Urlaub, Tourismus	11	Reisen um die Welt Wohin fährst du in den Sommerferien? Alle Wege führen nach Rom Wassersportparadies
Öffentliches Leben	11	Alle Wege führen nach Rom Reisen um die Welt Mein Platz in der Welt
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	21	Phonetik-Übungen in jeder Grammatik in jeder Lektion Deutschtraining
Interkulturelle und landeskundliche Themen	16	Eine neue Lernkultur in Deutschland Ich in der Welt
Fächerübergreifende Themen und Situationen	8	bei jedem behandelten Themenkreis

Aktuelle Themen	6	Glückliches Leben in Seniorenalter Familienleben – zwischen Tradition und Moderne
Unterhaltung	5	Was machst du in deiner Freizeit? So macht Lernen Spaß
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	6	bei jedem behandelten Themenkreis

Tanulási eredmények

Hallott szöveg értése

A tanuló megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, vásárlás, helyismeret, állás).

Beszédképesség

A tanuló felismeri és használja a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben interakciót folytatva.

Olvasott szöveg értése

A tanuló adott témartományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget.

Írásképesség

A tanuló adott témartományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel.

11–12. évfolyam – heti 3 óra- általános és mozgókép-kultúra tagozat

- A 11. évfolyamra már A1+ szintű nyelvtudással érkeznek a második idegen nyelvből a tanulók, és célja az, hogy nyelvtudását tovább fejlessze.

- Középiskolai tanulmányai végére már rendelkezik bizonyos szintű tudással és tapasztalattal ahhoz, hogy nyelvtudását fel tudja használni a körülötte lévő világ megismerésére, információszerzésre és –cserére, valamint valós kommunikációra, kapcsolatépítésre.
- Ebben a szakaszban új témakörként jelenik meg a tudomány és technika, a kommunikáció, a többi témakörnél a különbséget a tanulási eredmények bővülése, árnyaltabbá válása jelenti.
- Változatlanul fontos szerepet kap az önálló nyelvtanulás fejlesztése, mert a középiskolai évek végére a tanulónak második idegen nyelvből is képessé kell válnia nyelvtudása önálló fenntartására és továbbfejlesztésére, valamint arra, hogy nyelvtudását személyes és szakmai életében való használatra adaptálni tudja.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott A2 szintet.

Nyelvi funkciók példákkal:

- információkérés, információadás (Wie war das Hotel? Entschuldigung, wo finde ich einen Supermarkt? Gehen Sie hier geradeaus, dann...)
- véleménykérés és arra reagálás (Gefällt dir der Film? Ja, der Film gefällt mir.)
- egyetértés kifejezése (Du hast Recht. Da hast du Recht. Das ist richtig. Das stimmt.)
- egyet nem értés kifejezése (Du hast nicht Recht. Da hast du nicht Recht. Das finde ich nicht. Das stimmt nicht.)
- akarat kifejezése (Ich will.)
- képesség kifejezése (Ich kann.)
- lehetőség kifejezése (Es ist möglich, dass...)
- remény kifejezése (Ich hoffe, du kannst kommen.)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Ich weiß es genau. Ich weiß nicht, ob es wirklich regnet oder nicht. Ich bin mir nicht sicher, wann ich zu Hause ankomme.)
- kérdés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Es tut mir leid, ich kann nicht. Einen Tee, bitte! Ich hätte gern einen Tee. Gibst du mir einen Tee, bitte?)
- kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne. Nein, danke.)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht. Nein, es tut mir leid.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Noch einmal bitte!)
- öröm kifejezése (Ich freue mich, dass ...)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade, dass...)
- események leírása (Zuerst aßen wir zu Mittag, dann gingen wir zum Strand.)

Elsajátítandó nyelvi elemek és struktúrák példákkal:

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: es gibt, sich-Verben (Ich freue mich.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: Präteritum és Perfekt (Das Buch war sehr interessant. Ich habe gestern viel geschlafen.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: Futur I. (Ich werde im Sommer nach Österreich fahren.)
- birtoklás: gehören (Dieses Fahrrad gehört mir.)
- felszólító mód: Imperativ (Steh auf! Setzt euch! Nehmen Sie Platz!)
- minőségi viszonyok: Wie? Was für ein? Welcher? – hasonlítás: Deutschland ist größer als Ungarn. In der Klasse schreibt Lara am schönsten. - melléknévragozás (Das finde ich toll/schlecht. Ich bin froh. Das ist ein interessantes Buch. Ich finde das Buch interessant.)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás (geradeaus, an der Kirche vorbei, um die Ecke), elöljárószók részes és tárgyesettel (auf, vor, hinter, neben)
- időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (selten, täglich, wöchentlich, monatlich, jährlich), időpontok - Wann? (von ... bis, gerade) Um wie viel Uhr? (um 8 Uhr, gegen 8 Uhr)
- modalitás: mögen, können, wollen, müssen, sollen, dürfen igék (Ich kann tanzen. Ich will heute ins Kino gehen. Er muss die Hausaufgabe machen. Du sollst morgen früh aufstehen. Der Kranke darf noch nicht aufstehen)
- esetviszonyok: Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv (Das Buch ist spannend. Ich sehe das Buch nicht. Ich helfe dir. Die Texte der Schüler sind sehr interessant.)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű és páros kötőszavak (nicht ... sondern, und, sondern, oder, denn, aber, weil, deshalb, so) és névmások (das, ich, mich, mir, dich, dir, man)
- szöveggrammatikai eszközök: névmások, névelők, névmási határozók mint előre és vissza utaló elemek a szövegben (das, dieser, der/die/das, daran, damit)

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 11-12. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 11-12. évfolyam
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandschaftsbeziehungen, Lebensstil	25	25
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	20
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	20	25
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	17
Öffentliches Leben	10	15
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	15	15
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	20
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	15
Aktuelle Themen	16	17
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	10	10
Unterhaltung	10	10
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	15	15
Összes óraszám:	186	204

**TÉMAKÖR: Themen und Situationen im persönlichen Bereich:
Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil**
ÓRASZÁM: 25 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve;
- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott tématarományban;
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- véleményét, gondolatait, érzéseit egyre magabiztosabban fejezi ki a tanult nyelvi eszközökkel;
- a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben;
- váratlan, előre nem kiszámítható eseményekre, jelenségekre és történésekre is reagál egyszerű célnyelvi eszközökkel, személyes vagy online interakciókban;
- üzeneteket ír;
- egyszerűen megfogalmazza személyes véleményét, másoktól véleményük kifejtését kéri, és arra reagál, elismeri vagy cáfolja mások állítását, kifejezi egyetértését vagy egyet nem értését;
- kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;
- kifejez kérést, javaslatot, meghívást, kínálást és ezekre reagálást;
- kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdez;
- megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;
- ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Bekannte, Familienmitglieder, Freunde, Verwandte
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: unmittelbar und weitere Umgebung, mein Wohnort

- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Gebrauchsgegenstände, Kleider und Accessoires
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste, Schul- und Familienfeiern
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Hobbys, Freizeitaktivitäten, gesunde Ernährung, zum Arzt gehen, Hausarbeiten
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: größerer Familienkreis, soziale Beziehungen, Kleider und Mode, häufige Krankheiten, positive und negative Charakterzüge
- Személyes témákhoz tartozó információk átadása
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projekt (egyéni): családfa készítése, képekkel, szóbeli prezentációval (a folyamatos összefüggő beszéd gyakorlására)
 - ✓ közeli és távoli rokonok, kedvenc rokonaim
 - ✓ érdekes családi történetek a múltból
 - ✓ családi ünnepek
 - ✓ szomszédi kapcsolatok
- szóbeli mini-prezentációk: a mai és a régmúlt mindennapjainak összehasonlítása
- projektmunka csoportban: város tervezése helyszínek megnevezésével
- internetes kutatómunka és csoportos projekt
 - ✓ családok a német nyelvű országokban, különbségek, hasonlóságok
 - ✓ a modern kor családtípusai
 - ✓ szerepek a családon belül
- vitafórum: pl. tinédzserek helyzete a családban
- szerepjáték: pl. az orvosnál
- prezentáció készítése: családi ünnepek a német és magyar családoknál – hasonlóságok és különbségek
- közvélemény kutatás: hobbik, érdeklődési körök

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt

ÓRASZÁM: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott tématarományban;
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;

- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- véleményét, gondolatait, érzéseit egyre magabiztosabban fejezi ki a tanult nyelvi eszközökkel;
- a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben;
- megoszt alapvető személyes információkat környezetéről egyszerű nyelvi elemekkel;
- ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Tiere, Pflanzen
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Natur, Zuhause, Städte, auf dem Lande
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Naturkatastrophen
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten, Bodenschätze schützen
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Naturphänomene, Wetter und Klima, Jahreszeiten
- Környezethez tartozó információk átadása
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- internetes kutatás
 - ✓ veszélyeztetett állatok
 - ✓ kihalt növényfajok
 - ✓ nemzeti parkok a célnyelvi országokban és Magyarországon
 - ✓ a tengerek szennyezése - műanyagszigetek a tengerben
- kiselőadás készítése
 - ✓ veszélyben a Földünk
 - ✓ a klímaváltozás jelenlegi és lehetséges hatásai
 - ✓ a nemzeti parkok és állatkertek feladatai
 - ✓ mennyire egészséges lakóhelyem környezete?
- vitafórum
 - ✓ hasznosak-e az állatkertek?
 - ✓ jó-e kutyát tartani lakótelepi lakásban?
- egy német nyelvű természetfilm megtekintése
- projekt munka: kiskedvenc bemutatása kép segítségével (képességek, szokások bemutatása)

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung

ÓRASZÁM: 25 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket;
- aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő ifjúsági irodalmi alkotások közös előadásában;
- egyre magabiztosabban kapcsolódik be történetek kreatív alakításába, átfogalmazásába;
- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az adott tématarományhoz tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projektmunkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- a főbb szövegtípusok jellegzetességeit követi;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangzószóvegben a tanult nyelvi elemeket;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szöveget a változatos nyelvtörési tevékenységek és a feladatmegoldás során;
- felismeri a főbb, életkorának megfelelő hangzó szövegtípusokat;
- megkülönbözteti a főbb, életkorának megfelelő írott szövegtípusokat;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- véleményét írásban, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazza, és arról írásban interakciót folytat;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- összekapcsolja az ismert nyelvi elemeket egyszerű kötőszavakkal (például: és, de, vagy);

- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdez;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során;
- részt vesz szövegértést igénylő nyelvórai tevékenységekben;
- részt vesz szövegalkotást igénylő nyelvórai tevékenységekben;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte in der Schule
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Bildungsinstitutionen, Teile des Schulgebäudes
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Mittel des Lernens in und außerhalb der Schule
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Schulunterricht, Nachmittagsprogramme, Feste in der Schule, Schultraditionen, Ereignisse, Programme und Möglichkeiten des Sprachenlernens/der Sprachverwendung außerhalb der Schule
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Lernen, Verwendung von Fremdsprachen außerhalb der Schule, Gemeinschaftsprogramme, Traditionspflege
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Schulfächer, Wissen, Ziele mit dem Sprachenlernen, verschiedene Wege des Lernens, Sprachkönnen und Sprachkenntnisse
- Résztvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **egyéni kutatás és képes beszámoló**
 - ✓ régi és új iskolám összehasonlítása - történetük, híres tanáraik
 - ✓ a magyarországi és a németországi iskolarendszer összehasonlítása
- **csoportmunka / projekt:**
 - ✓ egy osztályprogram megtervezése

- ✓ 'Az ideális iskola' jellemzői
- internetes kutatómunka: képes beszámolók - érdekes iskolák a világ különböző részeiben
- vitafórum
 - ✓ hasznos-e az iskolai egyenruha?
 - ✓ jó dolog-e a bentlakásos iskola?
 - ✓ milyen a jó tanár?
- íráskészség fejlesztése
 - ✓ beszámoló írása egy iskolai eseményről az iskolai újság részére
 - ✓ panaszkodó e-mail írása egy németországi barátomnak a sok házfeladatról

TÉMAKÖR: Reisen und Urlaub, Tourismus

ÓRASZÁM: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- megérti és értelmezi az egyszerű, az adott témakörhöz kapcsolódó összefüggő szövegeket, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projekt munkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Touristen und Reiseleiter
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Unterkunftsmöglichkeiten, Reiseziele, Sehenswürdigkeiten, Touristenattraktionen
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Denkmäler, Ausstellungen, Reisedokumente, Verkehrsmittel, Gegenstände beim Reisen, Unterlagen, Prospekte

- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste und Feiertage in Ungarn und im Ausland
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Vorbereitung und Planung einer Reise, Stadtrundfahrt
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Einzelreise und Gruppenreise, kulturelle Unterschiede
- Az utazás és turizmus témakörhöz tartozó egyszerű információk átadása
- Interakció az utazás és turizmus témakörében

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK.

- **projektmunka egyénileg, párban vagy csoportban**
 - ✓ híres helyek, épületek bemutatása a célnyelvi országokban, Magyarországon
 - ✓ lakóhelyünk turisztikai nevezetességeinek bemutatása célnyelven
 - ✓ 'Álomnyaralásom' részletes megtervezése
 - ✓ hogyan készüljünk fel egy külföldi utazásra: utazási előkészületekről lista készítése
- **internetes kutatás**
 - ✓ érdekes, szokatlan szállások
 - ✓ különleges utazási lehetőségek, járművek a nagyvilágban
- **játék: Találd ki, melyik nevezetességről beszélek!**
- **felmérés készítése az osztályban**
 - ✓ ki melyik országot szeretné megismerni, melyik a legnépszerűbb célpont?
 - ✓ ki hol szeretne nyaralni? (tengerpart?, Balaton?, hegyvidék? stb.)
- **situációs játék**
 - ✓ szállásfoglalás/bejelentkezés/ügyintézés
 - ✓ 'Én vagyok az idegenvezető – az osztály a turistacsoport'
- **panaszlevél és/vagy kritika írása: egy hotelről, szórakozóhelyről**

TÉMAKÖR: Öffentliches Leben

ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó rövid szöveg tartalmát;
- értelmezi az életkorának megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;

- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid írott szöveg tartalmát;
- információt cserél, információt kér, információt ad.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte in sozialen Institutionen und im Dienstleistungssektor
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturelle und öffentliche Institutionen, Dienstleistungen, Restaurants, Hotels, berühmte Orte und Sehenswürdigkeiten im In- und Ausland, Leben in der Stadt und auf dem Land
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Eintrittskarten, Unterlagen, Prospekte
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturelle Ereignisse, Unterhaltungsmöglichkeiten
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Verwaltung, Dienstleistungen, Wegbeschreibung, Auskunft geben, Vorstellung von Sehenswürdigkeiten
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Hobbys, Freizeit, Kultur, Sport, Lesen, Filme, Unterhaltung

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **projektmunka, egyéni bemutatók**
 - ✓ mi szórakoztatta nagyszüleinket/szüleinket?
 - ✓ mi szórakoztat minket?
- **vitakészség fejlesztése**
 - ✓ vidéki-városi élet előnyei és hátrányai
 - ✓ 'mozik' – kellenek még?
 - ✓ klasszikus zene = a régmúlt pop zenéje?
- **íráskészség fejlesztése**
 - ✓ brosúrák, adatlapok kitöltése
 - ✓ film/könyv - ajánló brosúra készítése
- **egy német nyelvű – korosztályi érdeklődésnek megfelelő – film megtekintése, megbeszélése**
- **egy német nyelvű novella órai feldolgozása**

TÉMAKÖR: Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- idegen nyelvi kommunikációjában használja a célnyelv főbb jellemzőit;
- értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;

- tudatosan használ alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat;
- követi a célnyelvi normához illeszkedő beszédtempót a begyakorolt nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- tanult nyelvi eszközökkel és nonverbális elemek segítségével tisztázza mondanivalójának lényegét;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- következetesen alkalmazza a célnyelvi betű- és jelkészletet;
- ismeretlen szavak valószínű jelentését szövegösszefüggések alapján kikövetkezteti az életkorának és érdeklődésének megfelelő, konkrét, rövid szövegekben;
- egy összetettebb nyelvi feladat, projekt végéig tartó célokat tűz ki magának;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez megtalálja és használja a megfelelő eszközöket;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni;
- hibáit többnyire észreveszi és javítja;
- társai haladásának értékelésében segítően részt vesz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókinsz ismerete célnyelven: Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprache
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata
- A célnyelvi betű- és jelkészlet következetes alkalmazása
- Tanult nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **gyakorló feladatok készítése (akár online is) az osztálytársak részére**
- **nyelvtani, szókinszfejlesztő játékok készítése és játszása az órán**
- **internetes kutatás és beszámoló**
 - ✓ új szavak jelentéséről, eredetéről, szinonimáiról
 - ✓ a magyar és a német nyelv eredetéről, a különböző nyelvcsaládokról
 - ✓ a dialektusokról
 - ✓ kedvenc pop dalom érdekes szófordulatai
- **olvasásértés fejlesztése: ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése**
- **'Osztálykönyvtár'**
 - ✓ évente egy-két könnyített olvasmány elolvasása, egyéni értékelése, ajánlása
 - ✓ könnyített olvasmány tartalmának előadása rövid szerepjáttékkal
- **íráskészség fejlesztése**
 - ✓ cikkek egy havonta megjelenő német nyelvű osztály 'hírlaphoz' (pl: 'LUX') felhasználva az aktuális témákhoz végzett kutatómunkákat
 - ✓ német nyelvű hirdetőtábla az osztályban az aktuális hírekkel/felhívásokkal célnyelven

TÉMAKÖR: Interkulturelle und landeskundliche Themen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- célnyelvi kommunikációjába beépíti a tanult interkulturális ismereteket;
- találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal;
- megismerkedik hazai idevágó legfőbb országismereti és történelmi eseményekkel a célnyelven;
- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait;
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi és hazai kulturális szokások, jellemzők ismerete
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete
- Főbb hazai országismereti jellemzők ismerete célnyelven
- Legfontosabb hazai látnivalók, országismereti jellemzők bemutatása célnyelven
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **projektmunka**
 - ✓ a hagyományok ápolása Magyarországon és Németországban
 - ✓ a falvak szerepe manapság a két országban
 - ✓ mik a legfőbb sportágak a két országban és miért?
- **internetes kutatómunka**
 - ✓ a karácsonyfa eredete és elterjesztése
 - ✓ a német himnusz eredete és története
- **prezentáció**
 - ✓ a karácsony ünneplése a világ országaiban
 - ✓ a magyar történelem egy kiemelkedő eseménye és hatása más országokra
- **játék**
 - ✓ leírás készítése/receptek – magyar vagy német specialitás?
 - ✓ kvíz különböző országok étkezési szokásairól
- **„kritika” írása egy étteremről, kulturális programról az iskolai/osztály újságba**
- **vitafórum**
 - ✓ milyen kulturális meglepetés érhet a célnyelvi országban?

TÉMAKÖR: Fächerübergreifende Themen und Situationen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projektmunkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek-, és ifjúsági irodalmi alkotások közös előadásában;
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból
- Más tantárgyakból szerzett ismeretek és előzetes tudás felhasználása célnyelven

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **projektmunka (egyéni)**
 - ✓ szókincsgyűjtés a kedvenc tantárgyam bemutatásához
 - ✓ egy magyar tudós/író/költő/történelmi hős életének ismertetése
- (papíralapú vagy online) poszter vagy kiselőadás készítése bármely más tudásterület témaköreiről
- **vitafórum**
 - ✓ melyik tantárgy 'hasznos' a felnőtt életben?
 - ✓ kell-e a mindennapos testnevelés?
 - ✓ fontos-e a zene és a tánc?
 - ✓ kell-e könyvet olvasnia a 21. század fiataljának?
 - ✓ fontos-e az irodalmi művek lefordítása, filmek szinkronizálása?
- **játék**
 - ✓ szavak gyűjtése és elhelyezése a különböző tantárgyak oszlopai alá – kié a leghosszabb lista?
 - ✓ történelmi események modellezése szerepjátékkal

TÉMAKÖR: Aktuelle Themen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 17 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
- megért és használ szavakat, szókapcsolatokat a célnyelvi, az életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel kapcsolatban;
- megérti és tájékozódásra használja a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírek, események lényegét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- online videók megtekintése
 - ✓ hírműsorok
 - ✓ aktuális eseményekről szóló tudósítások
 - ✓ riportok
- szerepjáték
 - ✓ 'néma' videókhoz szövegkészítés és eljátszás
 - ✓ TV interjúkészítés egy híres emberrel (pl. sportolóval)
- internetes kutatómunka
 - ✓ egy aktuális esemény előzményeiről, részletesebb információkról
 - ✓ szókincsfejlesztés a média világához
- nyelvi/stilisztikai tudatosítás = az újságnyelv
 - ✓ a szalagcímek nyelvezete
 - ✓ az újságcikkek stílusa, szerkezete
 - ✓ különbség egy hír írott és szóbeli megjelenésében

TÉMAKÖR: Wissenschaft und Technik, Kommunikation

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- az adott tématarományban értelmez nyelvi szintjének megfelelő hallott és írott célnyelvi szövegeket kevésbé ismert témákban és szövegtípusokban is;
- az adott tématarományban szóban és írásban létrehoz szövegeket különböző szövegtípusokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Geräte für Alltagsmenschen, Technik im Haushalt, Handy, Computer, Internet
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Nutzung der Technologie im Alltag, im Studium oder in der Arbeit
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Internet, soziale Netzwerke
- Egyszerű információ átadása a tudomány és technika tématarományban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka (csoportban): Milyen technikai újítások fogják segíteni a jövőben...
 - ✓ a közlekedést?
 - ✓ a házimunkát?
 - ✓ az oktatást?
 - ✓ a kommunikációt?
- internetes kutatómunka és prezentáció
 - ✓ a világ legfontosabb találmányai
 - ✓ a kommunikáció fejlődése az utóbbi 20 évben
 - ✓ a tudományos élet „fáklyavívői” a történelem folyamán
- vitafórum
 - ✓ az internet jövője
 - ✓ mire jó a virtuális valóság?
 - ✓ haladás-e minden változás?
 - ✓ közösségi oldalak előnyei és hátrányai

TÉMAKÖR: Unterhaltung

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
- értelmez egyszerű szórakoztató és ismeretterjesztő kisfilmeket;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- érdeklődése erősödik a célnyelvi irodalmi alkotások iránt;
- rövid szövegek írását igénylő kreatív munkát hoz létre önállóan;
- üzeneteket ír;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- a tanórán kívüli játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri, és azokat használja;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és élményalapú játékos nyelvtanulásra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése (irodalom, film, társasjáték)
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és élményalapú nyelvtanulás céljára

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **internetes kutatómunka**
 - ✓ **külföldi kulturális események megismerése, bemutatása**
 - ✓ **hazai fesztiválok bemutatása, értékelése**
 - ✓ **érdekes kiállítások, múzeumok bemutatása**
- **kedvenc filmem bemutatása németül**
- **kedvenc számom bemutatása, meghallgatása**
 - ✓ **a szöveg leírása és értelmezése**
- **egy tudásszintnek megfelelő könnyített olvasmány elolvasása**
- **egy német nyelvű játékfilm közös megtekintése, megvitatása**

TÉMAKÖR: Wissenserwerb, Wissensvermittlung

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projektmunkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- rövid, egyszerű, ismert nyelvi eszközökből álló kiselőadást tart változatos feladatok kapcsán, hagyományos vagy digitális alapú vizuális eszközök támogatásával;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- a tanórán kívüli, akár játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri és igyekszik azokat kihasználni;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet ismeretszerzésre;
- felhasználja a célnyelvet tudásmegosztásra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven
- A tanult témákhoz kapcsolódó releváns német nyelvű információ megszerzése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka (egyéni vagy csoportos)
 - ✓ prezentáció/hangfelvétel/videofelvétel készítése különböző témákban és ezek bemutatása az osztálynak
 - ✓ kedvenc témák feldolgozása posztereken – majd ezek kiállítása az osztályban
 - ✓ német nyelvű filmek, programok ismertetése a németes faliújságon írásban
 - ✓ projektmunka osztályszinten: magazin készítése a tanulók német nyelvű írásaiból (történetek, versek, kutatási eredmények, beszámolók stb.)

11. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 11-12. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 11-12. évfolyam	11. évfolyam
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	25	25	15
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	20	10
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	20	25	13
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	17	9
Öffentliches Leben	10	15	8
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	15	15	8
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	20	10
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	15	8
Aktuelle Themen	16	17	9
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	10	10	5
Unterhaltung	10	10	5
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	15	15	8
Összes óraszám:	186	204	108

Éves óraszám: 108 óra

Tankönyv: direkt neu 2. (12-17. lecke)**Tematikai egységek:**

Témakör neve	Óraszám	Vonatkozó tankönyvi tananyag
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	15	Körperteile Für die Gesundheit? Wer ist wie? Der sportlichste, die schlankste ... Kleidung
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	10	Unfallort: Landesstraße
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	13	Was macht man in diesem Job? Ganz normale, alltägliche Berufe Arbeitssuche
Reisen und Urlaub, Tourismus	9	Nach dem Unfall Urlaubstypen
Öffentliches Leben	8	Urlabsziele (Un)wichtig im Urlaub
Bezüge zur Zielsprache und zum		

Sprachenlernen	8	Phonetik-Übungen in jeder Lektion Blitz-Grammatik in jeder Lektion (ABI) Fertigkeitstraining
Interkulturelle und landeskundliche Themen	10	Urlaubsziele Panne auf der A9
Fächerübergreifende Themen und Situationen	8	Wann ist was passiert?
Aktuelle Themen	9	(Un)wichtige Ereignisse? Berühmte Persönlichkeiten
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	5	Berühmte Persönlichkeiten Hilfe! Was soll ich tun? Ganz normale, alltägliche Berufe
Unterhaltung	5	Urlaubsziele (Un)wichtig im Urlaub
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	8	bei jedem behandelten Themenkreis

Tanulási eredmények

Hallott szöveg értése

A tanuló értelmese életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján. Megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket. Felismeri a főbb, életkorának megfelelő hangzó szövegtípusokat.

Beszédkésztség

A tanuló elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve. Kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja. Az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre. Véleményét, gondolatait, érzéseit egyre magabiztosabban fejezi ki a tanult nyelvi eszközökkel. Képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján. A tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza. Kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően.

Olvasott szöveg értése

A tanuló megkülönbözteti a főbb, életkorának megfelelő írott szövegtípusokat, részt vesz szövegértést igénylő nyelvórai tevékenységekben.

Íráskésztség

A tanuló rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott témakörben. Összetett írott instrukciókat értelmez, üzeneteket ír.

12. évfolyam**A témakörök áttekintő táblázata**

Témakör neve	Javasolt óraszám 11-12. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 11-12. évfolyam	12. évfolyam
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	25	25	10
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	20	10
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	20	25	12
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	17	8
Öffentliches Leben	10	15	7
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	15	15	7
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	20	10
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	15	7
Aktuelle Themen	16	17	8
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	10	10	5
Unterhaltung	10	10	5
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	15	15	7
Összes óraszám:	186	204	96

Éves óraszám: 96 óra

**Tankönyv: direkt neu 2. (18-20. lecke)
direkt neu 3. (21-22. lecke)**

Tematikai egységek:

Témakör neve	Óraszám	Vonatkozó tankönyvi tananyag
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandschaftsbeziehungen, Lebensstil	10	Bist du ein romantischer Typ? Die große Liebe ist vorbei Leben in der Familie Mann und Frau
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	10	Wichtige Ereignisse Zukunftsangst? Zukunftshoffnung?
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	12	Der erste Schultag Was werdet ihr nach dem Abitur machen?
Reisen und Urlaub, Tourismus	8	Wie wird die Welt im Jahr 2050 aussehen?

Öffentliches Leben	7	Kontaktanzeigen
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	7	Phonetik-Übungen in jeder Lektion Blitz-Grammatik in jeder Lektion (ABI)Fertigkeitstraining
Interkulturelle und landeskundliche Themen	10	Wichtige Ereignisse Als ich 16 war ... Feiertage
Fächerübergreifende Themen und Situationen	7	bei jedem behandelten Themenkreis
Aktuelle Themen	8	Zukunftsangst? Zukunftshoffnung? Sternzeichen
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	5	Wie wird die Welt im Jahr 2050 aussehen? Liebe & Liebeskummer
Unterhaltung	5	Liebe in Musiktönen
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	7	bei jedem behandelten Themenkreis

Tanulási eredmények

A tanuló a 12. évfolyam végére eljut az A2 szintre, az úgynevezett alapszintre, ahol képes egyszerű mondatokat és gyakori kifejezéseket használni, amelyek hétköznapi, egyszerű, rutin helyzetekben előfordulnak (vásárlás, lakóhely, munka, család). Képes beszélni magáról és a családról, közvetlen környezetéről és az őt közvetlenül érintő dolgokról.

Hallott szöveg értése

A tanuló értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján, hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre.

Beszédképesség

A tanuló a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben. Ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével. Információt cserél, információt kér, információt ad. Hibáit többnyire észreveszi és javítja.

Olvasott szöveg értése

A tanuló megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid írott szöveg tartalmát. Ismeretlen szavak valószínű jelentését szövegösszefüggések alapján kikövetkezteti az életkorának és érdeklődésének megfelelő, konkrét, rövid szövegekben.

Írásképesség

A tanuló rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott tématarományban.

11–12. évfolyam – heti 4 és 3 óra – digitális tagozat

- A 11. évfolyamra már A2 szintű nyelvtudással érkeznek a második idegen nyelvből a tanulók, és célja az, hogy nyelvtudását tovább fejlessze.
- Középiskolai tanulmányai végére már rendelkezik bizonyos szintű tudással és tapasztalattal ahhoz, hogy nyelvtudását fel tudja használni a körülötte lévő világ megismerésére, információszerzésre és –cserére, valamint valós kommunikációra, kapcsolatépítésre.
- Ebben a szakaszban új témakörként jelenik meg a tudomány és technika, a kommunikáció, a többi témakörnél a különbséget a tanulási eredmények bővülése, árnyaltabbá válása jelenti.
- Változatlanul fontos szerepet kap az önálló nyelvtanulás fejlesztése, mert a középiskolai évek végére a tanulónak második idegen nyelvből is képessé kell válnia nyelvtudása

önálló fenntartására és továbbfejlesztésére, valamint arra, hogy nyelvtudását személyes és szakmai életében való használatra adaptálni tudja.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott B1 szintet.

Nyelvi funkciók példákkal:

- öröm kifejezése (Ich freue mich, dass ... / Es freut mich, dass ...)
- sajnálat kifejezése (Es tut mir leid!)
- elégedettség / elégedetlenség kifejezése (Es ist prima! / Schade, dass ...)
- csodálkozás kifejezése (Oh, das ist aber ... ! / Das kann doch nicht wahr sein!)
- remény kifejezése (Ich hoffe, du kannst kommen!)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade, dass... / Das ist aber schlimm!)
- ígéret kifejezése (Ich mache das schon!)
- szándék, terv kifejezése (Ich will / werde schnell abwaschen.)
- elismerés és dicséret kifejezése és arra reagálás (Das ist toll! Die Torte schmeckt phantastisch. Danke.)
- ítélet, kritika kifejezése (Blödsinn! Das ist nicht richtig/wahr)
- elvárás kifejezése (Ich soll pünktlich zu Hause sein.)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Ich weiß es genau. Ich weiß nicht, ob es wirklich regnet oder nicht. Ich bin mir nicht sicher, wann ich zu Hause ankomme.)
- események leírása (Zuerst erreichten wir den Berg, dann stiegen wir hoch, und zum Schluss besichtigten wir die Burg.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte? Können Sie es wiederholen, bitte?)
- felkérés lassúbb, hangosabb beszédre (Kannst du bitte lauter / langsamer sprechen?)
- bemutatás (Ich möchte Ihnen Herrn Schulze vorstellen.)
- gratuláció kifejezése és arra reagálás (Ich gratuliere Ihnen zum Geburtstag! Danke, sehr nett von Ihnen.)
- együttérzés és arra reagálás (Es tut mir Leid für dich. Danke.)
- hála kifejezése (Wir sind Ihnen sehr dankbar dafür, dass Sie uns geholfen haben.)
- félelem kifejezése (Ich habe Angst, dass er es vergessen hat.)
- egyetértés, egyet nem értés kifejezése (Ich bin der gleichen Meinung. Ich bin anderer Meinung.)
- véleménykérés kifejezése (Sind Sie damit einverstanden, dass...)
- ellenvetés kifejezése és visszautasítása (Sie haben Recht, aber... / Das stimmt zwar, aber ...)
- szemrehányás kifejezése (Konntest du wirklich nicht früher kommen?!)
- emlékezés, nem emlékezés kifejezése (Ich erinnere mich (nicht) daran, dass/ob/wie...)
- reklamálás (Entschuldigung, ich habe ein Problem mit / Ich möchte mich über ... beschweren.)
- tanácskérés és -adás, ajánlattétel kifejezése (Was sagst du dazu? Ich schlage dir vor, ...)

- segítség felajánlása, elfogadása (Kann ich Ihnen helfen? Danke, ich schaffe es schon., Was kann ich für dich tun? – Danke, es geht schon.)
- beszélgetési szándék jelzése, félbeszakítás (Dabei fällt mir ein, .../Darf ich hier hinzufügen, ...)
- megerősítés kifejezése (Ja, aber natürlich. Völlig recht.)
- körülírás, példa megnevezése (Das ist also ein Gegenstand, der ...)
- érdeklődés, érdektelenség (Ich interessiere mich für Sport. – Das finde ich langweilig.)
- elismerés, dicséret és arra reagálás (Das ist toll! Die Torte schmeckt phantastisch. – Danke.)
- közömbösség (Das ist mir egal.)
- indoklás (Ich kann nicht kommen, weil...)
- szóbeli üdvözlétküldés (Liebe Grüße an Ihre Frau.)
- megszólítás, elbúcsúzás hivatalos levélben (Sehr geehrter Herr/Sehr geehrte Frau ..., Mit freundlichen Grüßen, Mit herzlichen Grüßen)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Ich möchte etwas hinzufügen.)
- elemek összekapcsolása szóban (Zuerst, dann, danach, schließlich)
- mondandó összefoglalása (Insgesamt, zusammenfassend)
- beszélgetés lezárása (Danke für das Gespräch.)
- segítségkérés és arra reagálás (Könntest du mir bitte helfen? Ja, sehr gerne.)
- engedélykérés és arra reagálás (Darf ich ... ? Ja, natürlich. / Ja, es ist erlaubt.)
- feltételezés, kétely kifejezése (Ich vermute..., Ich weiß nicht, ob)
- magyarázat kifejezése (Wir funktioniert es? Es funktioniert mit Strom., Wozu braucht man dieses Programm? Das braucht man zum Lernen.)
- bánat, elkeseredés kifejezése (Das ist wirklich traurig zu hören., Ich bin enttäuscht.)

Elsajátítandó nyelvi elemek és struktúrák példákkal:

- személytelenség (Es ist warm. Es schneit.)
- függő beszéd jelen időben (Sie sagte, dass sie heute ins Kino geht.)
- vonzatos igék (Ich denke viel an den Sommer), névmási határozószók (Woran denkst du viel? Ich denke daran, ...)
- főnévként használt melléknév (der Bekannte, ein Bekannter, der Verwandte, ein Verwandter), melléknévi igenév (der Reisende, der Angestellte)
- modalitás: módbeli segédigék Präteritumban (Er konnte nicht schwimmen. Der Kranke durfte nicht aufstehen.), brauchen zu + Inf. (Heute brauchst du nicht mitzukommen.)
- műveltetés jelen időben és első múltban: lassen (Wir lassen / ließen unser Auto reparieren.)
- szenvedő szerkezet jelen és múlt időben (Sie werden/wurden vom Flughafen abgeholt. Sie sind eingeladen worden.)

- zu + Inf. szerkezet (Es ist schön, hier zu sein.)
- mellékmondatok: alanyi mellékmondat (Es freut mich, dass du hier bist.), tárgyi mellékmondat (Ich weiß, dass du viel zu tun hast., Ich weiß nicht, ob er morgen Zeit hat.), helyhatározói mellékmondat (Du sollst dort arbeiten, wo du wohnst.), időhatározói mellékmondat egyidejűsége (Als ich Kind war, las ich sehr gerne Märchen.) és elő- és utóidejűsége (Nachdem Liza die Hausaufgabe gemacht hatte, kochte sie einen Tee.) vonatkozóan, okhatározói mellékmondat (Ich kann an dem Ausflug nicht teilnehmen, weil ich krank bin.), célhatározói mellékmondat (Ich bin ins Kino gekommen, um mir den neuen Film anzuschauen.), vonatkozó mellékmondat (Ich mag dieses Lied, das du singst.)
- névmások szövegben betöltött funkcionális használata: mutató névmás (dieser, diese, dieses, derselbe, dieselbe, dasselbe), vonatkozó névmás (der, die, das)
- feltételesség jelen időben (Wenn wir Zeit haben, putzen wir die Fenster.), wäre, hätte, würde (Was würden Sie tun, wenn sie eine Million hätten?), módbeli segédigék feltételes módban (könnte, müsste stb.)
- kollokációk, Funktionsverbgefüge (eine Reise machen, zur Verfügung stehen)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott témakörben megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott témakörben létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott témakörben életkorának megfelelő interakciót folytat.

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 11-12. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 11-12. évfolyam nyelvi tagozat

Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandschaftsbeziehungen, Lebensstil	25	30
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	24
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	20	25
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	14
Öffentliches Leben	10	15
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	15	19
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	25
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	19
Aktuelle Themen	16	21
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	10	14
Unterhaltung	10	15
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	15	19
Összes óraszám:	186	240

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandschaftsbeziehungen, Lebensstil
ÓRASZÁM: 30 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- beszámol saját élményen, tapasztalaton alapuló vagy elképzelt eseményről a cselekmény, a körülmények, az érzések és gondolatok ismert nyelvi eszközökkel történő jellemzésével;
- leír összetettebb cselekvéssort, történetet, személyes élményeket, elvontabb témákban;
- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;

- megérti és értelmezi az összetettebb, a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;
- megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben;
- a társalgást fenntartja, törekszik mások bevonására, és szükség esetén lezárja azt, akár ismeretlen beszélgetőtárs esetében is;
- előkészület nélkül részt tud venni személyes jellegű, vagy érdeklődési körének megfelelő ismert témáról folytatott társalgásban;
- a tématarományhoz kapcsolódó kép alapján kifejti gondolatait, véleményét és érzéseit;
- a tanult nyelvi funkciókat és nyelvi eszköztárát életkorának megfelelő helyzetekben alkalmazza;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban és írásban;
- szóban és írásban átad nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciók során;
- a társalgásba aktívan, kezdeményezően és egyre magabiztosabban bekapcsolódik az érdeklődési körébe tartozó témák esetén a személyes tématarományon belül;
- a mindennapi élet különböző területein, a kommunikációs helyzetek széles körében tesz fel releváns kérdéseket információszerzés céljából, és válaszol megfelelő módon a hozzá intézett célnyelvi kérdésekre;
- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- mondanivalóját kifejezi kevésbé ismerős helyzetekben is, nyelvi eszközök széles körének használatával;
- információt vagy véleményt közlő és kérő, összefüggő feljegyzéseket, üzeneteket ír.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Bekannte, Familienmitglieder, Freunde, berühmte Personen, Vorbilder, medizinisches Fachpersonal
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: unmittelbare und weitere Umgebung, Freizeitorte, Arbeitsplätze, Institutionen im Gesundheitswesen, Persönliche Dienstleistungen
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Gebrauchsgegenstände, grundlegende Gegenstände zur Behandlung von Krankheiten und um fit zu bleiben, Kleider und Accessoires
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste, Schul- und Familienfeiern, Sportarten, Sportereignisse, Krankheiten
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Hobbys, Freizeitaktivitäten, Haushalts –und Gartenarbeiten, Tagesablauf,

Gewohnheiten, gesunde Ernährung, Plätze zum Essen (zu Hause, Kantine, Restaurants), fit bleiben, zum Arzt gehen, tägliche Aufgaben,

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: größerer Familienkreis, soziale Beziehungen, Kleider und Mode, häufige Krankheiten und Verletzungen, medizinische Behandlung, Heilmittel zu Hause, positive und negative Charakterzüge Wohlstand, Lebensphasen, Zukunftspläne, persönliche Erfolge und Misserfolge, Jungsein, Frauenrolle-Männerrolle
- Személyes élethez tartozó információk átadása
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata
- Interakció a személyes témakörben

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- csoportos projekt (plakát készítése): a sport fontossága, egészséges életvitel
- kutatómunka: házi gyógymódok, házi praktikák
- projekt (egyéni): családfa készítése, képekkel, szóbeli prezentációval
 - ✓ közeli és távoli rokonok
 - ✓ kedvenc rokonaim - miért?
 - ✓ névadási szokások a családon belül
 - ✓ érdekes családi történetek a múltból
 - ✓ jövőképem (plakát, prezentáció)
 - ✓ példaképem, ill. egy híres ember élete
- internetes kutatómunka és csoportos projekt – családok a DACHL országokban
 - ✓ különbségek, hasonlóságok
 - ✓ a mai kor családtípusai
 - ✓ szerepek a családon belül
 - ✓ a fiatal és az idős családtagok helyzete a különböző országokban
 - ✓ a felnőtté válás hivatalos ideje a különböző országokban – miért más-más?
- vitaforum
 - ✓ pl. tinédzserek helyzete a családban
- szerepjáték:
 - ✓ pl. az orvosnál, a fodrásznál, a postán
 - ✓ telefonos beszélgetések különböző szakemberekkel
- prezentáció készítése:
 - ✓ családi ünnepek a német és magyar családoknál – hasonlóságok és különbségek
- közvélemény kutatás:
 - ✓ hobbik, érdeklődési körök

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt

ÓRASZÁM: 24 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- megérti és értelmezi az összetettebb, a témartományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;
- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- összefüggően, érthetően és nagyrészt folyékonyan beszél az adott témartományhoz tartozó és az érettségi témákban a tanult nyelvi eszközökkel, felkészülést követően;
- összefüggő, folyékony előadásmódú szóbeli prezentációt tart önállóan, felkészülést követően, az érettségi témakörök közül szabadon választott témában, IKT-eszközökkel támogatva mondanivalóját;
- értelmezi a számára ismerős, elvontabb tartalmú szövegekben megjelenő ismeretlen nyelvi elemeket;
- megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott témartományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Tiere, Pflanzen Personen im Dienste des Umweltschutzes
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Natur, Zuhause, Städte, auf dem Lande geografische Orte, Weltall, die Erde
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Naturkatastrophen, Umweltschutz-Kampagne
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten, Bodenschätze schützen, soziales Engagement

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Naturphänomene, Erhaltung der Natur, Nachhaltigkeit, Wiederverwertung und Wiederverwendung, Wetter und Klima, Jahreszeiten
- A környezeti és természeti tématarományhoz tartozó információk átadása
- Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tématarományban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- csoportos projéktmunka (plakát, prezentáció készítése):
 - ✓ a vidék és a város összehasonlítása
- kérdőív készítése, közös kiértékelése: „Sind Sie ein Ökotyp?”
- interjú készítése: „Was tust du für die Umwelt?”
- kisfilm megtekintése célnyelven: pl: természeti katasztrófák, környezetvédelem, újrahasznosítás
- internetes kutatás:
 - ✓ veszélyeztetett állatok
 - ✓ eltűnő növények
 - ✓ nemzeti parkok a célnyelvi országokban és Magyarországon
 - ✓ a tengerek szennyezése - műanyagszigetek a tengerben
- kiselőadás készítése:
 - ✓ veszélyben a Földünk
 - ✓ a klímaváltozás jelenlegi és lehetséges hatásai
 - ✓ a nemzeti parkok és állatkertek feladatai
 - ✓ mennyire egészséges lakóhelyem környezete?
- vitafórum:
 - ✓ hasznosak-e az állatkertek?
 - ✓ jó-e kutyát tartani lakótelepi lakásban?

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung

ÓRASZÁM: 35 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- értelmezi a szintjének megfelelő célnyelvi, komplexebb tanári magyarázatokat a nyelvórákon;
- a tématarományhoz kapcsolódó kép alapján kifejti gondolatait, véleményét és érzéseit;
- részt vesz a változatos szóbeli interakciót és kognitív kihívást igénylő nyelvórai tevékenységekben;

- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- a megfelelő szövegtípusok jellegzetességeit követi;
- kreatív, változatos műfajú szövegeket alkot szóban, kooperatív munkaformákban;
- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;
- alkalmazza a hangzó szövegből nyert információt feladatok megoldása során;
- alkalmazza az írott szövegből nyert információt feladatok megoldása során;
- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- összefoglal és lejegyzetel, írásban közvetít rövid olvasott vagy hallott szövegeket;
- visszaad tankönyvi vagy más tanult szöveget, elbeszélést, nagyrészt folyamatos és érthető történetmeséléssel, a cselekményt logikusan összefűzve;
- váratlan, előre nem kiszámítható eseményekre, jelenségekre és történésekre jellemzően célnyelvi eszközökkel is reagál tanórai szituációkban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte in der Schule
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Bildungsinstitutionen, Teile des Schulgebäudes
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Mittel des Lernens in und außerhalb der Schule
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste in der Schule, Schultraditionen, Ereignisse, Programme und Möglichkeiten des Sprachenlernens/der Sprachverwendung außerhalb der Schule
- A témakörre jellemző ismeretek, összehasonlítások célnyelven: Schulsystem in Ungarn und in den DACHL-Ländern
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Lernen, Verwendung von Fremdsprachen außerhalb der Schule, Gemeinschaftsprogramme, Traditionspflege
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Schulfächer, Wissen, Ziele mit dem Sprachenlernen, verschiedene Wege des Lernens
- Részvétele tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Életkorának és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során
- Életkorának és nyelvi szintnek megfelelő szöveg létrehozása írásban és szóban a nyelvi fejlesztő tevékenységek során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **szerepjátékok:**

- ✓ konfliktus az iskolában, osztályban (osztálytárssal, tanárral)
- ✓ különböző foglalkozások bemutatása
- ✓ 'Álomszakmám'
- egyéni kutatás és képes beszámoló:
 - ✓ régi és új iskolám összehasonlítása - történetük, híres tanáraik
 - ✓ a magyarországi és a németországi iskolarendszer összehasonlítása
- csoportmunka / projekt:
 - ✓ egy osztályprogram megtervezése
 - ✓ 'Az ideális iskola' jellemzői
 - ✓ kisfilm készítése: „Unsere Schule”
- internetes kutatómunka: képes beszámolók
 - ✓ érdekes iskolák a célnyelvi országokban és hazánkban
- vitafórum:
 - ✓ hasznos-e az iskolai egyenruha?
 - ✓ jó dolog-e a bentlakásos iskola?
 - ✓ milyen a jó tanár?
- íráskészség fejlesztése:
 - ✓ beszámoló írása egy iskolai eseményről az iskolai újság részére
 - ✓ e-mail írása egy angliai barátomnak a sok házfeladatáról

TÉMAKÖR: Reisen und Urlaub, Tourismus

ÓRASZÁM: 25 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- megérti és értelmezi az összetettebb, a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;
- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projekt munkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- összefüggően, érthetően és nagyrészt folyékonyan beszél az adott tématarományhoz tartozó témákban a tanult nyelvi eszközökkel, felkészülést követően;
- összefüggő, folyékony előadásmódú szóbeli prezentációt tart önállóan, szabadon választott témában, IKT-eszközökkel támogatva mondanivalóját;

- megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott témartományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Touristen und Reiseleiter, Dienstleistungspersonal
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Unterkunftsmöglichkeiten, Reiseziele, Sehenswürdigkeiten, Touristenattraktionen öffentliche Dienstleistungsbetriebe in Ungarn und im Ausland
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Denkmäler, Ausstellungen, Reisedokumente, Verkehrsmittel, Gegenstände beim Reisen, Unterlagen, Eintrittskarten, Prospekte
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste und Feiertage in Ungarn und im Ausland
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Vorbereitung und Planung einer Reise, Stadtrundfahrt Stadtführung
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Einzelreise und Gruppenreise, kulturelle Unterschiede Währungen, Wirkung des Tourismus auf Menschen und Wirtschaft
- Az utazás és turizmus témartományhoz tartozó egyszerű információk átadása
- Interakció az utazás és turizmus témartományban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK.

- **projektmunka egyénileg, párban vagy csoportban:**
 - ✓ híres helyek, épületek bemutatása a DACHL országokban
 - ✓ híres helyek, épületek bemutatása Magyarországon
 - ✓ lakóhelyünk turisztikai nevezetességeinek bemutatása célnyelven
 - ✓ 'Álomnyaralásom' részletes megtervezése
 - ✓ felkészülés egy külföldi útra (utazási előkészületek listája)
- **internetes kutatás**
 - ✓ érdekes, szokatlan szállások
 - ✓ különleges utazási lehetőségek, járművek a nagyvilágban
- **játék: Találd ki, melyik nevezetességről beszélek!**
- **felmérés készítése az osztályban:**
 - ✓ ki melyik országot szeretné megismerni? - Melyik a legnépszerűbb célpont?
 - ✓ ki hol szeretne nyaralni? (tengerpart? Balaton? hegyvidék? stb.)
- **situációs játék**
 - ✓ szállásfoglalás/bejelentkezés/ügyintézés
 - ✓ 'Én vagyok az idegenvezető – az osztály a turistacsoport'
- **panaszlevél és/vagy kritika írása: egy hotelről, szórakozóhelyről**
- **vitafórum**
 - ✓ egyéni vagy társasutazás?

✓ **üdülés vagy aktív nyaralás?**

- **kérdőív készítése, elemzése: „Bist du abenteuerlustig?”**
- **Plauderstube: irányított kérdések segítségével**

TÉMAKÖR: Öffentliches Leben

ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;
- célzottan keresi az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket tanórán kívül is, ismeretszerzésre és szórakozásra;
- megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott témartományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben;
- digitális eszközöket és felületeket is használ a célnyelven ismeretszerzésre és szórakozásra;
- kiszűr konkrét információkat nyelvi szintjének megfelelő szövegből, és azokat összekapcsolja egyéb ismereteivel;
- írásban röviden indokolja érzéseit, gondolatait, véleményét már elvontabb témákban;
- összefoglalja ismert témában nyomtatott vagy digitális alapú ifjúsági tartalmak lényegét röviden és érthetően;
- megérti és értelmezi az összetettebb, a témartományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget;
- egyre szélesebb körű témákban, nyelvi kommunikációt igénylő helyzetekben interakciót folytat megfelelő módon, felhasználva általános és nyelvi háttértudását, ismereteit, alkalmazkodva a társadalmi normákhoz;
- információt vagy véleményt közlő és kérő, összefüggő feljegyzéseket, üzeneteket ír;
- nyelvtanulási céljai érdekében él a valós nyelvhasználati lehetőségekkel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte in sozialen Institutionen
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturelle Institutionen, Restaurants, Hotels, berühmte Orte im In- und Ausland
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Verwaltung, Wegbeschreibung, Auskunft geben
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturelle Veranstaltungen, Unterhaltungsmöglichkeiten
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Hobbies, Unterhaltung, Kultur, Dienstleistungen

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése: Freizeitaktivitäten, Unterhaltungsmöglichkeiten, Hobbys, Kunst und kulturelle Ereignisse und Veranstaltungen, Konzerte, Sport, Lesen, Computerspiele, Medien, Apps
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- A közéleti tématarományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje
- Interakció a közéleti tématarományban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **vitakészség fejlesztése:**
 - ✓ vidéki-városi élet előnyei és hátrányai
 - ✓ az olvasás szerepe a 21. században
 - ✓ 'mozik' – kellenek még?
 - ✓ Klasszikus zene = a régmúlt pop zenéje?
- **íráskészség fejlesztése:**
 - ✓ brossúrák, adatlapok kitöltése,
 - ✓ film/könyvajánló brossúra készítése
 - ✓ plakátok, szórólapok, hirdetések készítése
- **csoportos projekt munka (prezentáció, plakát készítése):**
 - ✓ szórakozási lehetőségek lakóhelyeden
 - ✓ a média szerepe a mai korban
- **kutatómunka**
 - ✓ külföldi kulturális események megismerése, bemutatása
 - ✓ hazai fesztiválok bemutatása, értékelése
 - ✓ kiállítások, érdekes múzeumok bemutatása
- **projekt munka**
 - ✓ mi szórakoztatta nagyszüleinket/szüleinket?
 - ✓ mi szórakoztat minket?
- **egy német nyelvű – korosztályi érdeklődésnek megfelelő – film megtekintése, megbeszélése**
- **egy rövid német nyelvű novella órai feldolgozása**

TÉMAKÖR: Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen
JAVASOLT ÓRASZÁM: 19 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- beazonosít nyelvtanulási célokat és ismeri az ezekhez tartozó nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat;
- nyelvtanulási céljai érdekében tudatosabban foglalkozik a célnyelvvel;
- céljai eléréséhez társaival párban és csoportban is együttműködik;
- céljai eléréséhez önszabályozóan is dolgozik;
- használ önértékelési módokat nyelvtudása felmérésére;
- egyre tudatosabban használja az ön-, tanári, vagy társai értékelését nyelvtudása fenntartására és fejlesztésére;
- körülírással közvetíti a jelentéstartalmat, ha a megfelelő szót nem ismeri;
- ismert témákban a szövegösszefüggés alapján kikövetkezteti az ismeretlen szavak jelentését, megérti az ismeretlen szavakat is tartalmazó mondat jelentését;
- félreértéshez vezető hibáit kijavítja, ha beszédpartnere jelzi a problémát;
- a kommunikáció megszakadása esetén más stratégiát alkalmazva újakezdi a mondandóját;
- a társalgás vagy eszmecsere menetének fenntartásához alkalmazza a rendelkezésére álló nyelvi és stratégiai eszközöket;
- nem értés esetén tudja tisztázni a tartalmat;
- a tanult kifejezések alkalmazásával és a tanult nyelvi szokások követésével céljainak megfelelő érzéseket és beszédszándékokat fejez ki;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is folytat célnyelvi interakciót az ismert nyelvi eszközök segítségével;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megérti az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket;
- használja a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat nyelvtudása fenntartására és fejlesztésére;
- hibáiból levont következtetéseiire többnyire épít nyelvtudása fejlesztése érdekében;
- megfogalmaz hosszú távú nyelvtanulási célokat saját maga számára;
- társaival a kooperatív munkaformákban és a projektfeladatok megoldása során is törekszik a célnyelvi kommunikációra;
- kreatív, változatos műfajú szövegeket alkot szóban, kooperatív munkaformákban;
- törekszik releváns digitális tartalmak használatára beszédképességeinek, szókincsének és kifejezőképességének továbbfejlesztése céljából;
- használ kiemelést, hangsúlyozást, helyesbítést;
- összekapcsolja a mondatokat megfelelő kötőszavakkal, így követhető leírást ad vagy nem kronológiai sorrendben lévő eseményeket is elbeszél;
- a szövegek létrehozásához nyomtatott vagy digitális segédeszközt, szótárt használ;

- alkalmazza a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést, beszédtempót és intonációt;
- digitális eszközöket és felületeket is magabiztosan használ nyelvtudása fejlesztésére;
- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó írott – akár egyszerűbb irodalmi – szöveg tartalmát;
- a szöveggörnyezet alapján kikövetkezteti a szövegben előforduló ismeretlen szavak jelentését;
- egy összetettebb nyelvi feladat, projekt végéig tartó célokat tűz ki magának;
- nyelvtanulási céljai érdekében használja a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket;
- kikövetkezteti a szövegben megjelenő elvontabb nyelvi elemek jelentését az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó témákban;
- nyelvi haladását fel tudja mérni;
- hibáit az esetek többségében is tudja javítani.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen, autonomes Lernen,
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata.
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **gyakorló feladatok készítése (akár online is) az osztálytársak részére**
- **nyelvtani, szókincsfejlesztő játékok készítése és játszása az órán**
- **internetes kutatás és beszámoló**
 - ✓ új szavak jelentéséről, eredetéről, szinonímáiról
 - ✓ a magyar és a német nyelv eredetéről, a különböző nyelvcsaládokról
 - ✓ a dialektusokról
 - ✓ kedvenc pop dalom érdekes szófordulatai
- **olvasásértés fejlesztése: ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése**
- **'Osztálykönyvtár'**
 - ✓ évente egy-két könnyített olvasmány elolvasása, egyéni értékelése, ajánlása
- **íráskészség fejlesztése**
 - ✓ cikkek egy havonta megjelenő német nyelvű osztály 'hírlaphoz' (pl: LUX') felhasználva az aktuális témákhoz végzett kutatómunkákat
 - ✓ német nyelvű hirdetőtábla az osztályban az aktuális hírekkel/felhívásokkal németül

TÉMAKÖR: Interkulturelle und landeskundliche Themen
JAVASOLT ÓRASZÁM: 25 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alkalmazza a célnyelvi kultúráról megszerzett ismereteit informális kommunikációjában;
- ismeri és keresi a főbb hasonlóságokat és különbségeket saját anyanyelvi és a célnyelvi közösség szokásai, értékei, attitűdjei és meggyőződései között;
- felismeri a legfőbb hasonlóságokat és különbségeket az ismert nyelvi változatok között;
- tájékozott a célnyelvi országok jellemzőiben és kulturális sajátosságaiban;
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket magabiztosan használja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: Bräuche und Traditionen
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: Leute und Kultur, Traditionen, typische Wahrzeichen, nationale Sportarten, Küche, regionale Sprache, Sehenswürdigkeiten Kunst, Geschichte
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása
- Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **projektmunka**
 - ✓ a hagyományok ápolása Magyarországon és a DACHL országokban
 - ✓ Mik a legfőbb sportágak a két országban és miért?
 - ✓ a népviselet szerepe hazánkban és a DACHL országokban
- **internetes kutatómunka**
 - ✓ a karácsonyfa eredete és elterjedése
 - ✓ a német himnusz eredete és változásai
- **prezentáció**
 - ✓ a karácsony ünneplése a világ országaiban
 - ✓ a magyar történelem egy kiemelkedő eseménye
- **játék**
 - ✓ leírás készítése/receptek – magyar vagy német/osztrák/svájci specialitás
 - ✓ kvíz különböző országok étkezési szokásairól
- **kritika írása egy étteremről, kulturális programról az iskolai/osztály újságba**
- **vitafórum**
 - ✓ milyen kulturális meglepetések érhetnek a DACHL országokban?

TÉMAKÖR: Fächerübergreifende Themen und Situationen
JAVASOLT ÓRASZÁM: 19 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- kiszűr konkrét információkat nyelvi szintjének megfelelő szövegből, és azokat összekapcsolja egyéb ismereteivel;
- használ célnyelvi elemeket más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból
- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **projektmunka (egyéni)**
 - ✓ **szókincsgyűjtés a kedvenc tantárgyam bemutatásához**
 - ✓ **egy magyar tudós/író/költő/történelmi hős életének ismertetése**
- **(papíralapú vagy online) poszter vagy kiselőadás készítése bármely más tudásterület témaköreiről**
- **vitafórum**
 - ✓ **melyik tantárgyat hogyan hasznosíthatjuk a felnőtt életben?**
 - ✓ **kell-e a mindennapos testnevelés?**
 - ✓ **fontos-e a zene és a tánc?**
 - ✓ **kell-e könyvet olvasnia a 21. század fiataljának?**
 - ✓ **fontos-e az irodalmi művek lefordítása, filmek szinkronizálása?**
- **játék**
 - ✓ **szavak gyűjtése és elhelyezése a különböző tantárgyak oszlopai alá – kié a leghosszabb lista?**
 - ✓ **egy történelmi esemény modellezése szerepjátékkal**

TÉMAKÖR: Aktuelle Themen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 21 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
- megérti a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi hírek, események lényegét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkorának és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkorának és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkorának és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- vitafórum egy aktuális eseményről
- újság készítése, rövid cikkek írása az aktuális témákban
- videók megtekintése
 - ✓ hírműsorok
 - ✓ aktuális eseményekről szóló tudósítások
 - ✓ riportok
- szerepjáték
 - ✓ 'néma' videókhoz szövegkészítés és eljátszás
 - ✓ TV interjúkészítés egy híres emberrel (pl. sportolóval)
- internetes kutatómunka
 - ✓ egy aktuális esemény előzményeiről, részletesebb információkról
 - ✓ szókincsfejlesztés a média világához
- nyelvi/stilisztikai tudatosítás = az újságnyelv
 - ✓ a szalagcímek nyelvezete
 - ✓ az újságcikkek stílusa, szerkezete
 - ✓ különbség egy hír írott és szóbeli megjelenésében

TÉMAKÖR: Wissenschaft und Technik, Kommunikation
JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- megérti és értelmezi az összetettebb, a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;
- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- összefüggően, érthetően és nagyrészt folyékonyan beszél az adott tématarományhoz tartozó témákban a tanult nyelvi eszközökkel, felkészülést követően;
- összefüggő, folyékony előadásmódú szóbeli prezentációt tart önállóan, felkészülést követően, szabadon választott témában, IKT-eszközökkel támogatva mondanivalóját;
- értelmezi a számára ismerős, elvontabb tartalmú szövegekben megjelenő ismeretlen nyelvi elemeket;
- megérti és értelmezi a lényegét az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Technik im Haushalt, Handy, Computer, Internet
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Nutzung der Technologie im Alltag, im Studium oder in der Arbeit
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Internet, soziale Netzwerke
- Egyszerű információ átadása a tudomány és technika tématarományban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- kiselőadás: Én és az okostelefonom
- csoportos projektmunka: A világ internet nélkül
- projektmunka (csoportban): Milyen technikai újítások fogják segíteni a jövőben...
 - ✓ a közlekedést?
 - ✓ a házimunkát?
 - ✓ az oktatást?

- ✓ a kommunikációt?
- internetes kutatómunka és prezentáció
 - ✓ a világ legfontosabb találmányai
 - ✓ a kommunikáció fejlődése az utóbbi 20 évben
 - ✓ a tudományos élet „fáklyavivői” a történelem folyamán
- vitafórum
 - ✓ az internet jövője
 - ✓ mire jó a virtuális valóság?
 - ✓ haladás-e minden változás?
 - ✓ a közösségi média előnyei és hátrányai

TÉMAKÖR: Unterhaltung

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
- értelmez egyszerű szórakoztató és ismeretterjesztő kisfilmeket;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- érdeklődése erősödik a célnyelvi irodalmi alkotások iránt;
- rövid szövegek írását igénylő kreatív munkát hoz létre önállóan;
- üzeneteket ír;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- a tanórán kívüli játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri, és azokat használja;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és élményalapú játékos nyelvtanulásra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése (irodalom, film, társasjáték)
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és élményalapú nyelvtanulás céljára

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **internetes kutatómunka**
 - ✓ **külföldi kulturális események megismerése, bemutatása**
 - ✓ **hazai fesztiválok bemutatása, értékelése**
 - ✓ **érdekes kiállítások, múzeumok bemutatása**
- **kedvenc filmem bemutatása németül**
- **kedvenc számom bemutatása, meghallgatása**
 - ✓ **a szöveg leírása és értelmezése**
- **egy tudásszintnek megfelelő könnyített olvasmány elolvasása**
- **egy német nyelvű játékfilm közös megtekintése, megvitatása**

TÉMAKÖR: Wissenserwerb, Wissensvermittlung

JAVASOLT ÓRASZÁM: 19 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- összefüggő, papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projekt munkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- szóban átad nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciók során;
- környezetének kulturális értékeit célnyelven közvetíti;
- írásban közvetít célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciót igénylő helyzetekben;
- digitális eszközöket és felületeket is használ a célnyelven ismeretszerzésre és szórakozásra;
- összefoglal és lejegyzetel, írásban közvetít nyelvi szintjének megfelelő, rövid olvasott vagy hallott szövegeket;
- nyelvtanulási céljai érdekében használja a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket;
- nyelvtanulási céljai érdekében él a valós nyelvhasználati lehetőségekkel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű információ megszerzése
- Információ megosztása német nyelven

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projekt munka (egyéni vagy csoportos)

- ✓ prezentáció/hangfelvétel/videófelvétel készítése különböző témákban és ezek bemutatása az osztálynak
 - ✓ kedvenc témák feldolgozása posztereken – majd ezek kiállítása az osztályban
 - ✓ német nyelvű filmek, programok ismertetése a németes faliújságon írásban
- projekt munka osztályszinten: magazin készítése a tanulók írásaiból (történetek, versek, kutatási eredmények, beszámolók stb.)

11. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 11-12. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 11-12. évfolyam nyelvi tagozat	11. évfolyam
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	25	30	15
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	24	10
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	20	25	17
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	14	15
Öffentliches Leben	10	15	10
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	15	19	10
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	25	10

Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	19	12
Aktuelle Themen	16	21	10
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	10	14	15
Unterhaltung	10	15	10
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	15	19	10
Összes óraszám:	186	240	144

Éves óraszám: 144 óra

Tankönyv: direkt neu 2. (15-20. lecke)
direkt neu 3. (21. lecke)

Tematikai egységek:

Témakör neve	Óraszám	Vonatkozó tankönyvi tananyag
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	15	Bist du ein romantischer Typ? Die große Liebe ist vorbei Leben in der Familie Mann und Frau
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	10	Wichtige Ereignisse Zukunftsangst? Zukunftshoffnung?
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	17	Der erste Schultag Was werdet ihr nach dem Abitur machen?

Reisen und Urlaub, Tourismus	15	Nach dem Unfall Urlaubstypen Wie wird die Welt im Jahr 2050 aussehen?
Öffentliches Leben	10	Urlaubsziele (Un)wichtig im Urlaub Kontaktanzeigen
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	10	Phonetik-Übungen in jeder Lektion Blitz-Grammatik in jeder Lektion (ABI) Fertigkeitstraining
Interkulturelle und landeskundliche Themen	10	Urlaubsziele Panne auf der A9 Wichtige Ereignisse Als ich 16 war ... Feiertage
Fächerübergreifende Themen und Situationen	12	Wann ist was passiert? bei jedem behandelten Themenkreis
Aktuelle Themen	10	Zukunftsangst? Zukunftshoffnung?

		Sternzeichen
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	15	Hilfe! Was soll ich tun? Ganz normale, alltägliche Berufe Wie wird die Welt im Jahr 2050 aussehen? Liebe & Liebeskummer
Unterhaltung	10	Urlabsziele (Un)wichtig im Urlaub Liebe in Musiktexten
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	10	bei jedem behandelten Themenkreis

Tanulási eredmények

Hallott szöveg értése

A tanuló értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján. Megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket. Felismeri a főbb, életkorának megfelelő hangzó szövegtípusokat.

Beszédképesség

A tanuló elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve. Kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja. Az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre. Véleményét, gondolatait, érzéseit egyre magabiztosabban fejezi ki a tanult nyelvi eszközökkel. Képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján. A tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza. Kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően.

Olvasott szöveg értése

A tanuló megkülönbözteti a főbb, életkorának megfelelő írott szövegtípusokat, részt vesz szövegértést igénylő nyelvórai tevékenységekben.

Íráskészség

A tanuló rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott tématarományban. Összetett írott instrukciókat értelmez, üzeneteket ír.

12. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 11-12. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 11-12. évfolyam nyelvi tagozat	12. évfolyam
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	25	30	10
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	24	10
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	20	25	12
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	14	8
Öffentliches Leben	10	15	7
Bezüge zur Zielsprache und zum	15	19	7

Sprachenlernen			
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	25	10
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	19	7
Aktuelle Themen	16	21	8
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	10	14	5
Unterhaltung	10	15	5
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	15	19	7
Összes óraszám:	186	240	96

Éves óraszám: 96 óra

Tankönyv: direkt neu 3. (22-28. lecke)

Tematikai egységek:

Témakör neve	Óraszám	Vonatkozó tankönyvi tananyag
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	25	Gefühle und Emotionen Und wie geht es der Familie?
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	25	Welt, Umwelt, Umweltschutz
Themen und Situationen im Bereich der		Fantasien, Träume, Wünsche

Schule und Ausbildung	16	
Reisen und Urlaub, Tourismus	15	Events
Öffentliches Leben	5	Urlaubsziele
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	14	Phonetik-Übungen in jeder Lektion Blitz-Grammatik in jeder Lektion (ABI) Fertigkeitstraining
Interkulturelle und landeskundliche Themen	25	Ungarn, lohnt sich immer Sprechen Sie Denglisch?
Fächerübergreifende Themen und Situationen	5	bei jedem behandelten Themenkreis
Aktuelle Themen	10	Fantasien, Träume, Wünsche
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	5	Hilfe! Was soll ich tun? Ganz normale, alltägliche Berufe
Unterhaltung	10	Urlaubsziele

Wissenserwerb, Wissensvermittlung	5	bei jedem behandelten Themenkreis

Tanulási eredmények

A tanuló a 12. évfolyam végére eljut az A2 szintre, az úgynevezett alapszintre, ahol képes egyszerű mondatokat és gyakori kifejezéseket használni, amelyek hétköznapi, egyszerű, rutin helyzetekben előfordulnak (vásárlás, lakóhely, munka, család). Képes beszélni magáról és a családról, közvetlen környezetéről és az őt közvetlenül érintő dolgokról.

Hallott szöveg értése

A tanuló értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján, hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre.

Beszédképesség

A tanuló a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben. Ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével. Információt cserél, információt kér, információt ad. Hibáit többnyire észreveszi és javítja.

Olvasott szöveg értése

A tanuló megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid írott szöveg tartalmát. Ismeretlen szavak valószínű jelentését szövegösszefüggések alapján kikövetkezteti az életkorának és érdeklődésének megfelelő, konkrét, rövid szövegekben.

Írásképesség

A tanuló rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott témakörben.

11–12. évfolyam – heti 5 óra – nyelvi tagozat

- A 11. évfolyamra már A2 szintű nyelvtudással érkezik a második idegen nyelvből a tanuló, és célja az, hogy nyelvtudását tovább fejlessze.
- Középiskolai tanulmányai végére már rendelkezik bizonyos szintű tudással és tapasztalattal ahhoz, hogy nyelvtudását fel tudja használni a körülötte lévő világ megismerésére, információszerzésre és –cserére, valamint valós kommunikációra, kapcsolatépítésre.

- Ebben a szakaszban új témakörként jelenik meg a tudomány és technika, a kommunikáció, a többi témakörnél a különbséget a tanulási eredmények bővülése, árnyaltabbá válása jelenti.
- Változatlanul fontos szerepet kap az önálló nyelvtanulás fejlesztése, mert a középiskolai évek végére a tanulónak második idegen nyelvből is képessé kell válnia nyelvtudása önálló fenntartására és továbbfejlesztésére, valamint arra, hogy nyelvtudását személyes és szakmai életében való használatra adaptálni tudja.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott B1 szintet.

Nyelvi funkciók példákkal:

- öröm kifejezése (Ich freue mich, dass ... / Es freut mich, dass ...)
- sajnálat kifejezése (Es tut mir leid!)
- elégedettség / elégedetlenség kifejezése (Es ist prima! / Schade, dass ...)
- csodálkozás kifejezése (Oh, das ist aber ... ! / Das kann doch nicht wahr sein!)
- remény kifejezése (Ich hoffe, du kannst kommen!)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade, dass... / Das ist aber schlimm!)
- ígéret kifejezése (Ich mache das schon!)
- szándék, terv kifejezése (Ich will / werde schnell abwaschen.)
- elismerés és dicséret kifejezése és arra reagálás (Das ist toll! Die Torte schmeckt phantastisch. Danke.)
- ítélet, kritika kifejezése (Blödsinn! Das ist nicht richtig/wahr)
- elvárás kifejezése (Ich soll pünktlich zu Hause sein.)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Ich weiß es genau. Ich weiß nicht, ob es wirklich regnet oder nicht. Ich bin mir nicht sicher, wann ich zu Hause ankomme.)
- események leírása (Zuerst erreichten wir den Berg, dann stiegen wir hoch, und zum Schluss besichtigten wir die Burg.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte? Können Sie es wiederholen, bitte?)
- felkérés lassúbb, hangosabb beszédre (Kannst du bitte lauter / langsamer sprechen?)
- bemutatás (Ich möchte Ihnen Herrn Schulze vorstellen.)
- gratuláció kifejezése és arra reagálás (Ich gratuliere Ihnen zum Geburtstag! Danke, sehr nett von Ihnen.)
- együttérzés és arra reagálás (Es tut mir Leid für dich. Danke.)
- hála kifejezése (Wir sind Ihnen sehr dankbar dafür, dass Sie uns geholfen haben.)
- félelem kifejezése (Ich habe Angst, dass er es vergessen hat.)
- egyetértés, egyet nem értés kifejezése (Ich bin der gleichen Meinung. Ich bin anderer Meinung.)
- véleménykérés kifejezése (Sind Sie damit einverstanden, dass...)
- ellenvetés kifejezése és visszautasítása (Sie haben Recht, aber... / Das stimmt zwar, aber ...)

- szemrehányás kifejezése (Konntest du wirklich nicht früher kommen?!)
- emlékezés, nem emlékezés kifejezése (Ich erinnere mich (nicht) daran, dass/ob/wie...)
- reklamálás (Entschuldigung, ich habe ein Problem mit / Ich möchte mich über ... beschweren.)
- tanácskérés és -adás, ajánlattétel kifejezése (Was sagst du dazu? Ich schlage dir vor, ...)
- segítség felajánlása, elfogadása (Kann ich Ihnen helfen? Danke, ich schaffe es schon., Was kann ich für dich tun? – Danke, es geht schon.)
- beszélgetési szándék jelzése, félbeszakítás (Dabei fällt mir ein, .../Darf ich hier hinzufügen, ...)
- megerősítés kifejezése (Ja, aber natürlich. Völlig recht.)
- körülírás, példa megnevezése (Das ist also ein Gegenstand, der ...)
- érdeklődés, érdektelenség (Ich interessiere mich für Sport. – Das finde ich langweilig.)
- elismerés, dicséret és arra reagálás (Das ist toll! Die Torte schmeckt phantastisch. – Danke.)
- közömbösség (Das ist mir egal.)
- indoklás (Ich kann nicht kommen, weil...)
- szóbeli üdvözlétküldés (Liebe Grüße an Ihre Frau.)
- megszólítás, elbúcsúzás hivatalos levélben (Sehr geehrter Herr/Sehr geehrte Frau ..., Mit freundlichen Grüßen, Mit herzlichen Grüßen)
- beszédészándék jelzése beszélgetés közben (Ich möchte etwas hinzufügen.)
- elemek összekapcsolása szóban (Zuerst, dann, danach, schließlich)
- mondandó összefoglalása (Insgesamt, zusammenfassend)
- beszélgetés lezárása (Danke für das Gespräch.)
- segítségkérés és arra reagálás (Könntest du mir bitte helfen? Ja, sehr gerne.)
- engedélykérés és arra reagálás (Darf ich ... ? Ja, natürlich. / Ja, es ist erlaubt.)
- feltételezés, kétely kifejezése (Ich vermute..., Ich weiß nicht, ob)
- magyarázat kifejezése (Wir funktioniert es? Es funktioniert mit Strom., Wozu braucht man dieses Programm? Das braucht man zum Lernen.)
- bánat, elkeseredés kifejezése (Das ist wirklich traurig zu hören., Ich bin enttäuscht.)

Elsajátítandó nyelvi elemek és struktúrák példákkal:

- személytelenség (Es ist warm. Es schneit.)
- függő beszéd jelen időben (Sie sagte, dass sie heute ins Kino geht.)
- vonzatos igék (Ich denke viel an den Sommer), névmási határozószók (Woran denkst du viel? Ich denke daran, ...)
- főnévként használt melléknév (der Bekannte, ein Bekannter, der Verwandte, ein Verwandter), melléknévi igenév (der Reisende, der Angestellte)
- modalitás: módbeli segédigék Präteritumban (Er konnte nicht schwimmen. Der Kranke durfte nicht aufstehen.), brauchen zu + Inf. (Heute brauchst du nicht mitzukommen.)
- műveltetés jelen időben és első múltban: lassen (Wir lassen / ließen unser Auto reparieren.)

- szenvedő szerkezet jelen és múlt időkben (Sie werden/wurden vom Flughafen abgeholt. Sie sind eingeladen worden.)
- zu + Inf. szerkezet (Es ist schön, hier zu sein.)
- mellékmondatok: alanyi mellékmondat (Es freut mich, dass du hier bist.), tárgyi mellékmondat (Ich weiß, dass du viel zu tun hast., Ich weiß nicht, ob er morgen Zeit hat.), helyhatározói mellékmondat (Du sollst dort arbeiten, wo du wohnst.), időhatározói mellékmondat egyidejűségre (Als ich Kind war, las ich sehr gerne Märchen.) és elő- és utóidejűségre (Nachdem Liza die Hausaufgabe gemacht hatte, kochte sie einen Tee.) vonatkozóan, okhatározói mellékmondat (Ich kann an dem Ausflug nicht teilnehmen, weil ich krank bin.), célhatározói mellékmondat (Ich bin ins Kino gekommen, um mir den neuen Film anzuschauen.), vonatkozó mellékmondat (Ich mag dieses Lied, das du singst.)
- névmások szövegben betöltött funkcionális használata: mutató névmás (dieser, diese, dieses, derselbe, dieselbe, dasselbe), vonatkozó névmás (der, die, das)
- feltételeesség jelen időkben (Wenn wir Zeit haben, putzen wir die Fenster.), wäre, hätte, würde (Was würden Sie tun, wenn sie eine Million hätten?), módbeli segédigék feltételes módban (könnte, müsste stb.)
- kollokációk, Funktionsverbgefüge (eine Reise machen, zur Verfügung stehen)

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz összetettebb célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban életkorának megfelelő interakciót folytat.

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 11-12. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 11-12. évfolyam nyelvi tagozat
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandschaftsbeziehungen, Lebensstil	25	45
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	40
Themen und Situationen im Bereich der Schule und	20	38

Ausbildung		
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	30
Öffentliches Leben	10	14
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	15	24
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	35
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	24
Aktuelle Themen	16	25
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	10	25
Unterhaltung	10	25
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	15	15
Összes óraszám:	186	340

**TÉMAKÖR: Themen und Situationen im persönlichen Bereich:
Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil**

ÓRASZÁM: 45 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- beszámol saját élményen, tapasztalaton alapuló vagy elképzelt eseményről a cselekmény, a körülmények, az érzések és gondolatok ismert nyelvi eszközökkel történő jellemzésével;
- leír összetettebb cselekvéssort, történetet, személyes élményeket, elvontabb témákban;
- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;
- megérti és értelmezi az összetettebb, a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;
- megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben;
- a társalgást fenntartja, törekszik mások bevonására, és szükség esetén lezárja azt, akár ismeretlen beszélgetőtárs esetében is;
- előkészület nélkül részt tud venni személyes jellegű, vagy érdeklődési körének megfelelő ismert témáról folytatott társalgásban;
- a tématarományhoz kapcsolódó kép alapján kifejti gondolatait, véleményét és érzéseit;
- a tanult nyelvi funkciókat és nyelvi eszköztárát életkorának megfelelő helyzetekben alkalmazza;

- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban és írásban;
- szóban és írásban átad nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciók során;
- a társalgásba aktívan, kezdeményezően és egyre magabiztosabban bekapcsolódik az érdeklődési körébe tartozó témák esetén a személyes tématarományon belül;
- a mindennapi élet különböző területein, a kommunikációs helyzetek széles körében tesz fel releváns kérdéseket információszerezés céljából, és válaszol megfelelő módon a hozzá intézett célnyelvi kérdésekre;
- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- mondanivalóját kifejezi kevésbé ismerős helyzetekben is, nyelvi eszközök széles körének használatával;
- információt vagy véleményt közlő és kérő, összefüggő feljegyzéseket, üzeneteket ír.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Bekannte, Familienmitglieder, Freunde, berühmte Personen, Vorbilder, medizinisches Fachpersonal
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: unmittelbare und weitere Umgebung, Freizeitorte, Arbeitsplätze, Institutionen im Gesundheitswesen, Persönliche Dienstleistungen
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Gebrauchsgegenstände, grundlegende Gegenstände zur Behandlung von Krankheiten und um fit zu bleiben, Kleider und Accessoires
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste, Schul- und Familienfeiern, Sportarten, Sportereignisse, Krankheiten
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Hobbys, Freizeitaktivitäten, Haushalts –und Gartenarbeiten, Tagesablauf, Gewohnheiten, gesunde Ernährung, Plätze zum Essen (zu Hause, Kantine, Restaurants), fit bleiben, zum Arzt gehen, tägliche Aufgaben,
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: größerer Familienkreis, soziale Beziehungen, Kleider und Mode, häufige Krankheiten und Verletzungen, medizinische Behandlung, Heilmittel zu Hause, positive und negative Charakterzüge Wohlstand, Lebensphasen, Zukunftspläne, persönliche Erfolge und Misserfolge, Jungsein, Frauenrolle-Männerrolle
- Személyes élethez tartozó információk átadása
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata
- Interakció a személyes tématarományban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- csoportos projekt (plakát készítése): a sport fontossága, egészséges életvitel
- kutatómunka: házi gyógymódok, házi praktikák
- projekt (egyéni): családfa készítése, képekkel, szóbeli prezentációval
 - ✓ közeli és távoli rokonok
 - ✓ kedvenc rokonaim - miért?
 - ✓ névadási szokások a családon belül
 - ✓ érdekes családi történetek a múltból
 - ✓ jövőképem (plakát, prezentáció)
 - ✓ példaképem, ill. egy híres ember élete
- internetes kutatómunka és csoportos projekt – családok a DACHL országaiban
 - ✓ különbségek, hasonlóságok
 - ✓ a mai kor családtípusai
 - ✓ szerepek a családon belül
 - ✓ a fiatal és az idős családtagok helyzete a különböző országokban
 - ✓ a felnőtté válás hivatalos ideje a különböző országokban – miért más-más?
- vitafórum
 - ✓ pl. tinédzserek helyzete a családban
- szerepjáték:
 - ✓ pl. az orvosnál, a fodrásznál, a postán
 - ✓ telefonos beszélgetések különböző szakemberekkel
- prezentáció készítése:
 - ✓ családi ünnepek a német és magyar családoknál – hasonlóságok és különbségek
- közvélemény kutatás:
 - ✓ hobbik, érdeklődési körök

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt

ÓRASZÁM: 40 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- megérti és értelmezi az összetettebb, a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;

- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- összefüggően, érthetően és nagyrészt folyékonyan beszél az adott tématarományhoz tartozó és az érettségi témákban a tanult nyelvi eszközökkel, felkészülést követően;
- összefüggő, folyékony előadásmódú szóbeli prezentációt tart önállóan, felkészülést követően, az érettségi témakörök közül szabadon választott témában, IKT-eszközökkel támogatva mondanivalóját;
- értelmezi a számára ismerős, elvontabb tartalmú szövegekben megjelenő ismeretlen nyelvi elemeket;
- megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Tiere, Pflanzen Personen im Dienste des Umweltschutzes
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Natur, Zuhause, Städte, auf dem Lande geografische Orte, Weltall, die Erde
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Naturkatastrophen, Umweltschutz-Kampagne
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten, Bodenschätze schützen, soziales Engagement
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Naturphänomene, Erhaltung der Natur, Nachhaltigkeit, Wiederverwertung und Wiederverwendung, Wetter und Klima, Jahreszeiten
- A környezeti és természeti tématarományhoz tartozó információk átadása
- Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tématarományban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- csoportos projektmunka (plakát, prezentáció készítése):
 - ✓ a vidék és a város összehasonlítása
- kérdőív készítése, közös kiértékelése: „Sind Sie ein Ökotyp?”
- interjú készítése: „Was tust du für die Umwelt?”
- kisfilm megtekintése célnyelven: pl: természeti katasztrófák, környezetvédelem, újrahasznosítás
- internetes kutatás:
 - ✓ veszélyeztetett állatok
 - ✓ eltűnő növények

- ✓ nemzeti parkok a célnyelvi országokban és Magyarországon
- ✓ a tengerek szennyezése - műanyagszigetek a tengerben
- kiselőadás készítése:
 - ✓ veszélyben a Földünk
 - ✓ a klímaváltozás jelenlegi és lehetséges hatásai
 - ✓ a nemzeti parkok és állatkertek feladatai
 - ✓ mennyire egészséges lakóhelyem környezete?
- vitafórum:
 - ✓ hasznosak-e az állatkertek?
 - ✓ jó-e kutyát tartani lakótelepi lakásban?

TÉMAKÖR: Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung

ÓRASZÁM: 38 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- értelmezi a szintjének megfelelő célnyelvi, komplexebb tanári magyarázatokat a nyelvórákon;
- a tématarományhoz kapcsolódó kép alapján kifejti gondolatait, véleményét és érzéseit;
- részt vesz a változatos szóbeli interakciót és kognitív kihívást igénylő nyelvórai tevékenységekben;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- a megfelelő szövegtípusok jellegzetességeit követi;
- kreatív, változatos műfajú szövegeket alkot szóban, kooperatív munkaformákban;
- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;
- alkalmazza a hangzó szövegből nyert információt feladatok megoldása során;
- alkalmazza az írott szövegből nyert információt feladatok megoldása során;
- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- összefoglal és lejegyzetel, írásban közvetít rövid olvasott vagy hallott szövegeket;
- visszaad tankönyvi vagy más tanult szöveget, elbeszélést, nagyrészt folyamatos és érthető történetmeséléssel, a cselekményt logikusan összefűzve;
- váratlan, előre nem kiszámítható eseményekre, jelenségekre és történésekre jellemzően célnyelvi eszközökkel is reagál tanórai szituációkban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte in der Schule
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Bildungsinstitutionen, Teile des Schulgebäudes
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Mittel des Lernens in und außerhalb der Schule
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste in der Schule, Schultraditionen, Ereignisse, Programme und Möglichkeiten des Sprachenlernens/der Sprachverwendung außerhalb der Schule
- A témakörre jellemző ismeretek, összehasonlítások célnyelven: Schulsystem in Ungarn und in den DACHL-Ländern
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Lernen, Verwendung von Fremdsprachen außerhalb der Schule, Gemeinschaftsprogramme, Traditionspflege
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Schulfächer, Wissen, Ziele mit dem Sprachenlernen, verschiedene Wege des Lernens
- Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő szöveg létrehozása írásban és szóban a nyelvi fejlesztő tevékenységek során

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **szerepjátékok:**
 - ✓ konfliktus az iskolában, osztályban (osztálytárssal, tanárral)
 - ✓ különböző foglalkozások bemutatása
 - ✓ 'Álomszakmám'
- **egyéni kutatás és képes beszámoló:**
 - ✓ régi és új iskolám összehasonlítása - történetük, híres tanáraik
 - ✓ a magyarországi és a németországi iskolarendszer összehasonlítása
- **csoportmunka / projekt:**
 - ✓ egy osztályprogram megtervezése
 - ✓ 'Az ideális iskola' jellemzői
 - ✓ kisfilm készítése: „Unsere Schule”
- **internetes kutatómunka: képes beszámolók**
 - ✓ érdekes iskolák a célnyelvi országokban és hazánkban
- **vitafórum:**
 - ✓ hasznos-e az iskolai egyenruha?
 - ✓ jó dolog-e a bentlakásos iskola?
 - ✓ milyen a jó tanár?
- **íráskészség fejlesztése:**

- ✓ beszámoló írása egy iskolai eseményről az iskolai újság részére
- ✓ e-mail írása egy angliai barátomnak a sok házfeladatról

TÉMAKÖR: Reisen und Urlaub, Tourismus

ÓRASZÁM: 30 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- megérti és értelmezi az összetettebb, a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;
- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- összefüggően, érthetően és nagyrészt folyékonyan beszél az adott tématarományhoz tartozó témákban a tanult nyelvi eszközökkel, felkészülést követően;
- összefüggő, folyékony előadásmódú szóbeli prezentációt tart önállóan, szabadon választott témában, IKT-eszközökkel támogatva mondanivalóját;
- megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Touristen und Reiseleiter, Dienstleistungspersonal
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Unterkunftsmöglichkeiten, Reiseziele, Sehenswürdigkeiten, Touristenattraktionen öffentliche Dienstleistungsbetriebe in Ungarn und im Ausland
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Denkmäler, Ausstellungen, Reisedokumente, Verkehrsmittel, Gegenstände beim Reisen, Unterlagen, Eintrittskarten, Prospekte
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Feste und Feiertage in Ungarn und im Ausland
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Vorbereitung und Planung einer Reise, Stadtrundfahrt Stadtführung

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Einzelreise und Gruppenreise, kulturelle Unterschiede Währungen, Wirkung des Tourismus auf Menschen und Wirtschaft
- Az utazás és turizmus témartományhoz tartozó egyszerű információk átadása
- Interakció az utazás és turizmus témartományban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK.

- **projektmunka egyénileg, párban vagy csoportban:**
 - ✓ híres helyek, épületek bemutatása a DACHL országokban
 - ✓ híres helyek, épületek bemutatása Magyarországon
 - ✓ lakóhelyünk turisztikai nevezetességeinek bemutatása célnyelven
 - ✓ 'Álomnyaralásom' részletes megtervezése
 - ✓ felkészülés egy külföldi útra (utazási előkészületek listája)
- **internetes kutatás**
 - ✓ érdekes, szokatlan szállások
 - ✓ különleges utazási lehetőségek, járművek a nagyvilágban
- **játék: Találd ki, melyik nevezetességről beszélek!**
- **felmérés készítése az osztályban:**
 - ✓ ki melyik országot szeretné megismerni? - Melyik a legnépszerűbb célpont?
 - ✓ ki hol szeretne nyaralni? (tengerpart? Balaton? hegyvidék? stb.)
- **szituációs játék**
 - ✓ szállásfoglalás/bejelentkezés/ügyintézés
 - ✓ 'Én vagyok az idegenvezető – az osztály a turistacsoport'
- **panaszlevél és/vagy kritika írása: egy hotelről, szórakozóhelyről**
- **vitafórum**
 - ✓ egyéni vagy társasutazás?
 - ✓ üdülés vagy aktív nyaralás?
- **kérdőív készítése, elemzése: „Bist du abenteuerlustig?”**
- **Plauderstube: irányított kérdések segítségével**

TÉMAKÖR: Öffentliches Leben

ÓRASZÁM: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó hangzó szöveg lényegi tartalmát;
- célzottan keresi az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket tanórán kívül is, ismeretszerzésre és szórakozásra;

- megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott témartományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben;
- digitális eszközöket és felületeket is használ a célnyelven ismeretszerzésre és szórakozásra;
- kiszűr konkrét információkat nyelvi szintjének megfelelő szövegből, és azokat összekapcsolja egyéb ismereteivel;
- írásban röviden indokolja érzéseit, gondolatait, véleményét már elvontabb témákban;
- összefoglalja ismert témában nyomtatott vagy digitális alapú ifjúsági tartalmak lényegét röviden és érthetően;
- megérti és értelmezi az összetettebb, a témartományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget;
- egyre szélesebb körű témákban, nyelvi kommunikációt igénylő helyzetekben interakciót folytat megfelelő módon, felhasználva általános és nyelvi háttértudását, ismereteit, alkalmazkodva a társadalmi normákhoz;
- információt vagy véleményt közlő és kérő, összefüggő feljegyzéseket, üzeneteket ír;
- nyelvtanulási céljai érdekében él a valós nyelvhasználati lehetőségekkel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Angestellte in sozialen Institutionen
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturelle Institutionen, Restaurants, Hotels, berühmte Orte im In- und Ausland
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Verwaltung, Wegbeschreibung, Auskunft geben
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: kulturelle Veranstaltungen, Unterhaltungsmöglichkeiten
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Hobbies, Unterhaltung, Kultur, Dienstleistungen
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése: Freizeitaktivitäten, Unterhaltungsmöglichkeiten, Hobbys, Kunst und kulturelle Ereignisse und Veranstaltungen, Konzerte, Sport, Lesen, Computerspiele, Medien, Apps
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára
- A közéleti témartományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje
- Interakció a közéleti témartományban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **vitakészség fejlesztése:**
 - ✓ vidéki-városi élet előnyei és hátrányai
 - ✓ az olvasás szerepe a 21. században
 - ✓ 'mozik' – kellenek még?

- ✓ **Klasszikus zene = a régmúlt pop zenéje?**
- **íráskészség fejlesztése:**
 - ✓ **brossúrák, adatlapok kitöltése,**
 - ✓ **film/könyvajánló brossúra készítése**
 - ✓ **plakátok, szórólapok, hirdetések készítése**
- **csoportos projektmunka (prezentáció, plakát készítése):**
 - ✓ **szórakozási lehetőségek lakóhelyeden**
 - ✓ **a média szerepe a mai korban**
- **kutatómunka**
 - ✓ **külföldi kulturális események megismerése, bemutatása**
 - ✓ **hazai fesztiválok bemutatása, értékelése**
 - ✓ **kiállítások, érdekes múzeumok bemutatása**
- **projektmunka**
 - ✓ **mi szórakoztatta nagyszüleinket/szüleinket?**
 - ✓ **mi szórakoztat minket?**
- **egy német nyelvű – korosztályi érdeklődésnek megfelelő – film megtekintése, megbeszélése**
- **egy rövid német nyelvű novella órai feldolgozása**

TÉMAKÖR: Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 24 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- beazonosít nyelvtanulási célokat és ismeri az ezekhez tartozó nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat;
- nyelvtanulási céljai érdekében tudatosabban foglalkozik a célnyelvvel;
- céljai eléréséhez társaival párban és csoportban is együttműködik;
- céljai eléréséhez önszabályozóan is dolgozik;
- használ önértékelési módokat nyelvtudása felmérésére;
- egyre tudatosabban használja az ön-, tanári, vagy társai értékelését nyelvtudása fenntartására és fejlesztésére;
- körülírással közvetíti a jelentéstartalmat, ha a megfelelő szót nem ismeri;
- ismert témákban a szövegösszefüggés alapján kikövetkezteti az ismeretlen szavak jelentését, megérti az ismeretlen szavakat is tartalmazó mondat jelentését;
- félreértéshez vezető hibáit kijavítja, ha beszédpartnere jelzi a problémát;
- a kommunikáció megszakadása esetén más stratégiát alkalmazva újrakezdi a mondandóját;

- a társalgás vagy eszmecsere menetének fenntartásához alkalmazza a rendelkezésére álló nyelvi és stratégiai eszközöket;
- nem értés esetén tudja tisztázni a tartalmat;
- a tanult kifejezések alkalmazásával és a tanult nyelvi szokások követésével céljainak megfelelő érzéseket és beszédszándékokat fejez ki;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is folytat célnyelvi interakciót az ismert nyelvi eszközök segítségével;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megérti az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket;
- használja a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat nyelvtudása fenntartására és fejlesztésére;
- hibáiból levont következtetéseire többnyire épít nyelvtudása fejlesztése érdekében;
- megfogalmaz hosszú távú nyelvtanulási célokat saját maga számára;
- társaival a kooperatív munkaformákban és a projektfeladatok megoldása során is törekszik a célnyelvi kommunikációra;
- kreatív, változatos műfajú szövegeket alkot szóban, kooperatív munkaformákban;
- törekszik releváns digitális tartalmak használatára beszédképességének, szókincsének és kiejtésének továbbfejlesztése céljából;
- használ kiemelést, hangsúlyozást, helyesbítést;
- összekapcsolja a mondatokat megfelelő kötőszavakkal, így követhető leírást ad vagy nem kronológiai sorrendben lévő eseményeket is elbeszél;
- a szövegek létrehozásához nyomtatott vagy digitális segédeszközt, szótárt használ;
- alkalmazza a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést, beszédtempót és intonációt;
- digitális eszközöket és felületeket is magabiztosan használ nyelvtudása fejlesztésére;
- megérti az ismeretlen nyelvi elemeket is tartalmazó írott – akár egyszerűbb irodalmi – szöveg tartalmát;
- a szöveggörnyezet alapján kikövetkezteti a szövegben előforduló ismeretlen szavak jelentését;
- egy összetettebb nyelvi feladat, projekt végéig tartó célokat tűz ki magának;
- nyelvtanulási céljai érdekében használja a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket;
- kikövetkezteti a szövegben megjelenő elvontabb nyelvi elemek jelentését az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó témákban;
- nyelvi haladását fel tudja mérni;
- hibáit az esetek többségében is tudja javítani.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Sprachkönnen und Sprachkenntnis, Sprachlernstrategien, Sprachen, autonomes Lernen,
- A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata.
- Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- gyakorló feladatok készítése (akár online is) az osztálytársak részére
- nyelvtani, szókincsfejlesztő játékok készítése és játszása az órán
- internetes kutatás és beszámoló
 - ✓ új szavak jelentéséről, eredetéről, szinonímáiról
 - ✓ a magyar és a német nyelv eredetéről, a különböző nyelvcsaládokról
 - ✓ a dialektusokról
 - ✓ kedvenc pop dalom érdekes szófordulatai
- olvasásértés fejlesztése: ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése
- 'Osztálykönyvtár'
 - ✓ évente egy-két könnyített olvasmány elolvasása, egyéni értékelése, ajánlása
- íráskészség fejlesztése
 - ✓ cikkek egy havonta megjelenő német nyelvű osztály 'hírlaphoz' (pl: LUX') felhasználva az aktuális témákhoz végzett kutatómunkákat
 - ✓ német nyelvű hirdetőtábla az osztályban az aktuális hírekkel/felhívásokkal németül

TÉMAKÖR: Interkulturelle und landeskundliche Themen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 35 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alkalmazza a célnyelvi kultúráról megszerzett ismereteit informális kommunikációjában;
- ismeri és keresi a főbb hasonlóságokat és különbségeket saját anyanyelvi és a célnyelvi közösség szokásai, értékei, attitűdjei és meggyőződései között;
- felismeri a legfőbb hasonlóságokat és különbségeket az ismert nyelvi változatok között;
- tájékozott a célnyelvi országok jellemzőiben és kulturális sajátosságaiban;
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket magabiztosan használja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete: Bräuche und Traditionen
- Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete: Leute und Kultur, Traditionen, typische Wahrzeichen, nationale Sportarten, Küche, regionale Sprache, Sehenswürdigkeiten Kunst, Geschichte
- A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása
- Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása

- Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **projektmunka**
 - ✓ a hagyományok ápolása Magyarországon és a DACHL országokban
 - ✓ Mik a legfőbb sportágak a két országban és miért?
 - ✓ a népviselet szerepe hazánkban és a DACHL országokban
- **internetes kutatómunka**
 - ✓ a karácsonyfa eredete és elterjedése
 - ✓ a német himnusz eredete és változásai
- **prezentáció**
 - ✓ a karácsony ünneplése a világ országaiban
 - ✓ a magyar történelem egy kiemelkedő eseménye
- **játék**
 - ✓ leírás készítése/receptek – magyar vagy német/osztrák/svájci specialitás
 - ✓ kvíz különböző országok étkezési szokásairól
- **kritika írása egy étteremről, kulturális programról az iskolai/osztály újságba**
- **vitafórum**
 - ✓ milyen kulturális meglepetések érhetnek a DACHL országokban?

TÉMAKÖR: Fächerübergreifende Themen und Situationen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 24 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- kiszűr konkrét információkat nyelvi szintjének megfelelő szövegből, és azokat összekapcsolja egyéb ismereteivel;
- használ célnyelvi elemeket más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból

- Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- **projektmunka (egyéni)**
 - ✓ szókincsgyűjtés a kedvenc tantárgyam bemutatásához
 - ✓ egy magyar tudós/író/költő/történelmi hős életének ismertetése
- (papíralapú vagy online) poszter vagy kiselőadás készítése bármely más tudásterület témaköreiről
- **vitafórum**
 - ✓ melyik tantárgyat hogyan hasznosíthatjuk a felnőtt életben?
 - ✓ kell-e a mindennapos testnevelés?
 - ✓ fontos-e a zene és a tánc?
 - ✓ kell-e könyvet olvasnia a 21. század fiataljának?
 - ✓ fontos-e az irodalmi művek lefordítása, filmek szinkronizálása?
- **játék**
 - ✓ szavak gyűjtése és elhelyezése a különböző tantárgyak oszlopai alá – kié a leghosszabb lista?
 - ✓ egy történelmi esemény modellezése szerepjátékkal

TÉMAKÖR: Aktuelle Themen

JAVASOLT ÓRASZÁM: 25 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
- megérti a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi hírek, események lényegét.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven
- Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **vitafórum egy aktuális eseményről**
- **újság készítése, rövid cikkek írása az aktuális témákban**
- **videók megtekintése**

- ✓ hírműsorok
- ✓ aktuális eseményekről szóló tudósítások
- ✓ riportok
- szerepjáték
 - ✓ 'néma' videókhoz szövegkészítés és eljátszás
 - ✓ TV interjúkészítés egy híres emberrel (pl. sportolóval)
- internetes kutatómunka
 - ✓ egy aktuális esemény előzményeiről, részletesebb információkról
 - ✓ szókincsfejlesztés a média világához
- nyelvi/stilisztikai tudatosítás = az újságnyelv
 - ✓ a szalagcímek nyelve
 - ✓ az újságcikkek stílusa, szerkezete
 - ✓ különbség egy hír írott és szóbeli megjelenésében

TÉMAKÖR: Wissenschaft und Technik, Kommunikation

JAVASOLT ÓRASZÁM: 25 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- megérti és értelmezi az összetettebb, a tématarományhoz kapcsolódó összefüggő hangzó szöveget, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket;
- véleményét szóban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról interakciót folytat;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- összefüggően, érthetően és nagyrészt folyékonyan beszél az adott tématarományhoz tartozó témákban a tanult nyelvi eszközökkel, felkészülést követően;
- összefüggő, folyékony előadásmódú szóbeli prezentációt tart önállóan, felkészülést követően, szabadon választott témában, IKT-eszközökkel támogatva mondanivalóját;
- értelmezi a számára ismerős, elvontabb tartalmú szövegekben megjelenő ismeretlen nyelvi elemeket;
- megérti és értelmezi a lényegét az ajánlott tématarományokhoz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Technik im Haushalt, Handy, Computer, Internet
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Nutzung der Technologie im Alltag, im Studium oder in der Arbeit

- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Internet, soziale Netzwerke
- Egyszerű információ átadása a tudomány és technika témakörében

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- kiselőadás: Én és az okostelefonom
- csoportos projektmunka: A világ internet nélkül
- projektmunka (csoportban): Milyen technikai újítások fogják segíteni a jövőben...
 - ✓ a közlekedést?
 - ✓ a házimunkát?
 - ✓ az oktatást?
 - ✓ a kommunikációt?
- internetes kutatómunka és prezentáció
 - ✓ a világ legfontosabb találmányai
 - ✓ a kommunikáció fejlődése az utóbbi 20 évben
 - ✓ a tudományos élet „fáklyavívői” a történelem folyamán
- vitafórum
 - ✓ az internet jövője
 - ✓ mire jó a virtuális valóság?
 - ✓ haladás-e minden változás?
 - ✓ a közösségi média előnyei és hátrányai

TÉMAKÖR: Unterhaltung

JAVASOLT ÓRASZÁM: 25 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
- értelmez egyszerű szórakoztató és ismeretterjesztő kisfilmeket;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- érdeklődése erősödik a célnyelvi irodalmi alkotások iránt;
- rövid szövegek írását igénylő kreatív munkát hoz létre önállóan;
- üzeneteket ír;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- a tanórán kívüli játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri, és azokat használja;

- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és élményalapú játékos nyelvtanulásra.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése (irodalom, film, társasjáték)
- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és élményalapú nyelvtanulás céljára

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- **internetes kutatómunka**
 - ✓ **külföldi kulturális események megismerése, bemutatása**
 - ✓ **hazai fesztiválok bemutatása, értékelése**
 - ✓ **érdekes kiállítások, múzeumok bemutatása**
- **kedvenc filmem bemutatása németül**
- **kedvenc számom bemutatása, meghallgatása**
 - ✓ **a szöveg leírása és értelmezése**
- **egy tudásszintnek megfelelő könnyített olvasmány elolvasása**
- **egy német nyelvű játékfilm közös megtekintése, megvitatása**

TÉMAKÖR: Wissenserwerb, Wissensvermittlung

JAVASOLT ÓRASZÁM: 15 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK (KÖVETELMÉNYEK)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- összefüggő, papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában;
- egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projekt munkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően;
- szóban átad nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciók során;
- környezetének kulturális értékeit célnyelven közvetíti;
- írásban közvetít célnyelvi tartalmakat valós nyelvi interakciót igénylő helyzetekben;
- digitális eszközöket és felületeket is használ a célnyelven ismeretszerzésre és szórakozásra;
- összefoglal és lejegyzetel, írásban közvetít nyelvi szintjének megfelelő, rövid olvasott vagy hallott szövegeket;
- nyelvtanulási céljai érdekében használja a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket;
- nyelvtanulási céljai érdekében él a valós nyelvhasználati lehetőségekkel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű információ megszerzése
- Információ megosztása német nyelven

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- projektmunka (egyéni vagy csoportos)
 - ✓ prezentáció/hangfelvétel/videófelvétel készítése különböző témákban és ezek bemutatása az osztálynak
 - ✓ kedvenc témák feldolgozása posztereken – majd ezek kiállítása az osztályban
 - ✓ német nyelvű filmek, programok ismertetése a németes faliújságon írásban
- projektmunka osztályszinten: magazin készítése a tanulók írásaiból (történetek, versek, kutatási eredmények, beszámolók stb.)

11. évfolyam**A témakörök áttekintő táblázata**

Témakör neve	Javasolt óraszám 11-12. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 11-12. évfolyam nyelvi tagozat	11. évfolyam
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	25	45	22
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	40	20
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	20	38	19
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	30	15
Öffentliches Leben	10	14	10
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	15	24	12

Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	35	20
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	24	12
Aktuelle Themen	16	25	13
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	10	25	15
Unterhaltung	10	25	12
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	15	15	10
Összes óraszám:	186	340	180

Éves óraszám: 180 óra

Tankönyv: direkt neu 2. (15-20. lecke)
direkt neu 3. (21. lecke)

Tematikai egységek:

Témakör neve	Óraszám	Vonatkozó tankönyvi tananyag
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	22	Bist du ein romantischer Typ? Die große Liebe ist vorbei Leben in der Familie Mann und Frau
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	Wichtige Ereignisse Zukunftsangst? Zukunftshoffnung?
	19	Der erste Schultag

Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung		Was werdet ihr nach dem Abitur machen?
Reisen und Urlaub, Tourismus	15	Nach dem Unfall Urlaubstypen Wie wird die Welt im Jahr 2050 aussehen?
Öffentliches Leben	10	Urlaubsziele (Un)wichtig im Urlaub Kontaktanzeigen
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	12	Phonetik-Übungen in jeder Lektion Blitz-Grammatik in jeder Lektion (ABI) Fertigkeitstraining
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	Urlaubsziele Panne auf der A9 Wichtige Ereignisse Als ich 16 war ... Feiertage
Fächerübergreifende Themen und Situationen	12	Wann ist was passiert? bei jedem behandelten Themenkreis
	13	

Aktuelle Themen		Zukunftsangst? Zukunftshoffnung? Sternzeichen
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	15	Hilfe! Was soll ich tun? Ganz normale, alltägliche Berufe Wie wird die Welt im Jahr 2050 aussehen? Liebe & Liebeskummer
Unterhaltung	12	Urlaubsziele (Un)wichtig im Urlaub Liebe in Musiktexten
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	10	bei jedem behandelten Themenkreis

Tanulási eredmények

Hallott szöveg értése

A tanuló értelmet az életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján. Megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi órávezetést és utasításokat, kérdéseket. Felismeri a főbb, életkorának megfelelő hangzó szövegtípusokat.

Beszédkésztség

A tanuló elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve. Kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja. Az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre. Véleményét, gondolatait, érzéseit egyre magabiztosabban fejezi ki a tanult nyelvi eszközökkel. Képet jellemez röviden, ismert

nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján. A tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza. Kiselőadást tart önállóan, akár IKT-eszközök segítségével, felkészülést követően.

Olvasott szöveg értése

A tanuló megkülönbözteti a főbb, életkorának megfelelő írott szövegtípusokat, részt vesz szövegértést igénylő nyelvórai tevékenységekben.

Íráskészség

A tanuló rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott tématerületben. Összetett írott instrukciókat értelmez, üzeneteket ír.

12. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 11-12. évfolyam	Helyi tanterv szerinti óraszám 11-12. évfolyam nyelvi tagozat	12. évfolyam
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	25	40	25
Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	35	25

Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	20	35	16
Reisen und Urlaub, Tourismus	10	30	15
Öffentliches Leben	10	15	5
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	15	24	14
Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	35	25
Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	15	5
Aktuelle Themen	16	20	10
Wissenschaft und Technik, Kommunikation	10	20	5
Unterhaltung	10	20	10
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	15	15	5
Összes óraszám:	186	304	160

Éves óraszám: 160 óra

Tankönyv: direkt neu 3. (22-28. lecke)

Tematikai egységek:

Témakör neve	Óraszám	Vonatkozó tankönyvi tananyag
Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	25	Gefühle und Emotionen Und wie geht es der Familie?

Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	25	Welt, Umwelt, Umweltschutz
Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	16	Fantasien, Träume, Wünsche
Reisen und Urlaub, Tourismus	15	Events
Öffentliches Leben	5	Urlaubsziele
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	14	Phonetik-Übungen in jeder Lektion Blitz-Grammatik in jeder Lektion (ABI) Fertigkeitstraining
Interkulturelle und landeskundliche Themen	25	Ungarn, lohnt sich immer Sprechen Sie Denglisch?
Fächerübergreifende Themen und Situationen	5	bei jedem behandelten Themenkreis
Aktuelle Themen	10	Fantasien, Träume, Wünsche

Wissenschaft und Technik, Kommunikation	5	Hilfe! Was soll ich tun? Ganz normale, alltägliche Berufe
Unterhaltung	10	Urlaubsziele
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	5	bei jedem behandelten Themenkreis

Tanulási eredmények

A tanuló a 12. évfolyam végére eljut az A2 szintre, az úgynevezett alapszintre, ahol képes egyszerű mondatokat és gyakori kifejezéseket használni, amelyek hétköznapi, egyszerű, rutin helyzetekben előfordulnak (vásárlás, lakóhely, munka, család). Képes beszélni magáról és a családról, közvetlen környezetéről és az őt közvetlenül érintő dolgokról.

Hallott szöveg értése

A tanuló értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján, hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre.

Beszédképesség

A tanuló a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben. Ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével. Információt cserél, információt kér, információt ad. Hibáit többnyire észreveszi és javítja.

Olvasott szöveg értése

A tanuló megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid írott szöveg tartalmát. Ismeretlen szavak valószínű jelentését szövegösszefüggések alapján kikövetkezteti az életkorának és érdeklődésének megfelelő, konkrét, rövid szövegekben.

Írásképesség

A tanuló rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az adott tématarományban.

HELYI TANTERV

Természettudomány

11. évfolyam

Biológia – 11. évfolyam

A középiskola 11. évfolyamán a biológia tantárgy célja a tanulók mindennapi életben alkalmazható természettudományos műveltségének gyarapítása. Elsősorban a készségek, képességek és attitűdök fejlesztése áll a tevékenységek középpontjában, amely a korábbi években megszerzett tartalmi tudásra épülhet. A biológia tantárgy felkészíti a tanulókat a társadalmi, gazdasági és médiakörnyezetben való tájékozódásra, a biológiai ismeretekre alapozott, tudatos életvezetésre. Ennek legfontosabb pillére az egészségműveltség elmélyítése és a fenntarthatóságot középpontba állító gondolkodás, életvezetés segítése. A tanulás-tanítás során figyelembe kell venni a tanulók eltérő érdeklődését, a tantárgy iránti elkötelezettség különböző szintjét. A tanulókörzpontú, interaktív módszerek, a figyelemfelkeltő, mindennapi élettel összefüggő témaválasztás, a tevékenységek széles köre segítheti a célok hatékony megvalósítását. Az egyéni tanulás mellett fokozott jelentőségük van a tanulók együttműködésére, kommunikációjára és munkamegosztására épülő tanulási módszereknek. Az egészséggel, a természeti környezettel vagy az orvosi, biológiai technológiákkal kapcsolatos sokféle vélemény, a gyakran előforduló tévhitek felszínre hozása és ütköztetése vitákban történhet, amelyek segíthetnek az eltérő szempontok megismerésében és a megoldások keresésében. A biológiai ismeretek alapján a tanulók olyan, tényekre alapozott jövőképet állíthatnak maguk elé, amely pozitív szemlélettel segíti az aktív cselekvést mind az egészségük, mind a természeti környezet értékeinek megóvásában. Ezen az évfolyamon lehetőség szerint mind nagyobb mértékben be kell építeni a korszerű infokommunikációs technológiákat a tanulás-tanítás folyamatába. A digitális információs térben való tájékozódás, a virtuális csoportokban történő tanulás, az iskolán kívüli tudásépítésre való nevelés e nélkül nehezen megvalósítható. Ebben a környezetben a tanulás eredménye lehet egy olyan produktum (pl. elektronikus portfólió), amely tükrözi a tanév során elvégzett, a leírt tudástartalomra vonatkoztatott tevékenységet és elemzi az elért eredményeket.

A biológia tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A biológiai megfigyelések és kísérletek alapján a tanuló átéli a tudásszerzés aktív folyamatát, míg a tudás alkalmazhatóságának tapasztalata az önirányító tanulás képességét erősíti. Tantárgyhoz kapcsolódó, napról napra frissülő információk keresése, az ezekre a forrásokra épített tanulás fejleszti az önálló tanulás képességét.

Kommunikációs kompetenciák: A természet megfigyelése és a tapasztalatok megfogalmazása fejleszti a tanuló szókincsét, anyanyelvi kifejezőkészségét. Az élő rendszerek és életjelenségek ábrák, képek, mozgóképek formájában is vizsgálhatók, ez fejleszti a képzeletet, a képek és a nyelvi kifejezőmódok közötti átalakítás képességét. A csoportos, interaktív tanulási helyzetek a vélemények felszínre hozását, a tudás közös építését és megosztását segítik.

Digitális kompetenciák: A közvetlen tapasztalatszerzés mellett a tanuló digitális forrásokból szerezhet információkat a természeti környezetéről. A könyvtári és egyéb adatbázisokban végzett célzott keresése kiegészül a tárolás, rendezés és átalakítás műveleteivel. Megfelelő

tanári támogatással a tanuló maga is alkotóvá válhat, személyre szabott tananyagokat hozhat létre, eredményeit megoszthatja társaival.

Matematikai, gondolkodási kompetenciák: A biológiai vizsgálatok során a tanuló alkalmazza az analitikus és a szintetizáló gondolkodás műveleteit, összehasonlítja a különféle állapotokat és következtet a változások, folyamatok és egyensúlyok kialakulására. Az elvégzett megfigyelések és kísérletek számos egyedi jelenséget tárnak fel, ezek tanulságainak levonásához az induktív gondolkodás képességét is fejleszteni kell. A megismert biológiai elméletek alkalmazása többféle kontextusban, pl. a fenntarthatóság, a biotechnológia vagy az egészség összefüggésében, deduktív gondolkodás útján történhet. A biológiai jelenségek leírása gyakran csak statisztikai szemlélettel lehetséges, a sokféleségben rejlő azonosságok és különbségek összehasonlítása az analógias gondolkodást fejleszti. Az élet egymásra épülő szerveződési szintjeinek megértése rendszerszintű, komplex gondolkodást igényel.

Személyes és társas kapcsolati kompetenciák: Az ember biológiai és társadalmi lény, a biológia tanulása hozzásegít e kettősség tudatos szemléletéhez. A tanuló felismeri az öröklött és a szerzett tulajdonságaiban rejlő lehetőségeit, a testi és szellemi képességek kibontakoztatásának személyes felelősségét. Az önismeret fejlesztését szolgálják az interaktív tanulási formák, a fejlesztő szemléletű ön- és társértékelés. A tanuláshoz nyújtott megfelelő tanári támogatás, az egymástól tanulás növeli a közösségi összetartozás érzését, a segítség adásának és elfogadásának képességét.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az élő természeti környezetből érkező érzelmi hatások befogadása, ezek kreatív alkotásokban történő kifejezése segíti a biológia nevelési céljainak elérését.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A mezőgazdaság, az élelmiszeripar, az orvostudomány és a gyógyszeripar a folyamatos innovációra épül, az erre való felkészítés a biológia tanulásának is feladata.

A 11. évfolyamon a biológia tantárgy alapóraszám: 72 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
A mi bolygónk: Az élet története	7
A mi bolygónk: Földi édenkertek	7
Alkalmazkodás a változó környezethez	9
Velünk élő élővilág	6
Testünk az időben	6
Utak az egészséghez	6
Szenvedélyeink nyomában	8

Ételek, élelmiszerek, táplálkozás	6
Az egészséges környezet	6
Genetikai örökségünk	6
Biológia és jövő	5
Összes óraszám:	72

TÉMAKÖR: A mi bolygónk: Az élet története

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az élet kialakulását és fejlődési mérföldköveit is magában foglaló földtörténeti időszemlélettel rendelkezik,;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a földi élet keletkezésére és további alakulására vonatkozó feltételeket, elméleteket fogalmaz meg, a történéseket a megfelelő időskálán elhelyezi, ezekhez hiteles forrásokat használ fel;
- értelmezi az evolúció fogalmát, alkalmazza a fajok kialakulására és kihalására vonatkozó magyarázatok megfogalmazásában;
- az evolúcióval kapcsolatos tévképzetek eloszlatására felhasználja az evolúciókutatás eredményeit;
- érti a mikroorganizmusok szerepének jelentőségét az élet kialakulásában;
- érdeklődik a földtörténeti múlt iránt, tájékozott a már kihalt, jelentősebb élőlénycsoportok főbb jellemzőivel és a velük kapcsolatos evolúciós eseményekkel kapcsolatban;
- a Naprendszer égitestjeinek fizikai, kémiai jellemzését felhasználva tényekkel alátámasztott véleményt fogalmaz meg a Földön kívüli élet lehetőségeiről, az ezzel kapcsolatos kutatások céljáról, irányairól és eddigi eredményeiről.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az élet fogalmának körüljárása, az életfeltételek elemzése (miért alkalmas a Föld az életre)
- Az ősi Föld és a mai környezetünk közötti lényegi különbségek (pl. oxigén jelenléte, átlaghőmérséklet) bemutatása
- A földtörténet idődimenzióinak megértése, az időskála egységeiről való tájékozódás
- A földtörténeti múltból szerezhető tudásunk forrásainak elemzése (pl. fossziliák, lenyomatok, kőületek), a közvetett és a közvetlen kormeghatározási módszerek elvének megértése
- Az élővilág főbb fejlődési szakaszainak és történéseinek időbeli elhelyezése
- A korai mikrobiális életközösségek jelentőségének felismerése, a kemo- és fotoautotrófia megjelenésének és hatásainak (pl. sztromatolitok oxigéntermelése) értékelése
- A jelentősebb fajkeletkezési és kihalási események időbeli elhelyezése, az okokra vonatkozó elméletek mérlegelő áttekintése
- A kihalt őshüllők néhány csoportjának és fajainak tanulmányozása, bemutatása

- Az emlősök és a madarak térnyerésére vezető okok és folyamatok elemzése
- Az evolúcióval kapcsolatos elméletek és tévhitek elemzése

FOGALMAK

élet, életfeltételek, evolúció, földtörténeti időskála, prekambrium, kambrium, kemoszintézis, fotoszintézis, sztromatolit, kihalási esemény

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az élet jellemzőinek megfigyelése választott élőlényeken
- Az élet fogalmával és evolúciós fejlődésével kapcsolatos meglévő tudás felszínre hozása, pl. szófelhő, fogalmi térkép készítése, csoportos megbeszélése
- A földtörténeti időskála felvázolása, érzékelhetővé tétele (pl. az események egy évbe vagy egy napba sűrítésével)
- Az evolúcióval és a földi élet történetével, a Földön kívüli élet kutatásával kapcsolatos hiteles internetes források felkutatása
- Az evolúció közvetlen vagy közvetett bizonyítékának bemutatása kiselőadás keretében
- Vita megszervezése és lebonyolítása az evolúció, a földtörténet témakörében
- A kozmikus és geológiai hatások (napfény és más sugárzások, becsapódások, vulkánosság, lemeztektonika) és a földi élet összefüggésének sokoldalú elemzése
- A napfény és a földi élet kapcsolatát bemutató rövidfilm készítése és bemutatása

Témakör: A mi bolygónk: Földi édenkertek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 7 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeretekben és érzelmekben gazdagabb képet alkot a Föld sokszínű élővilágáról;
- megérti, hogy a Föld életközösségei részekből álló egységes egészként értelmezhetők, amelyben bonyolult kölcsönhatások biztosítják a rendszer egyensúlyát;
- tudja, hogy a Föld mai környezeti állapota, a levegő, a talaj és a vizek összetétele az élővilág közreműködésével alakult ki és marad fenn folyamatosan, ezért az élővilág változása visszahat a nem élő környezet állapotára is.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a Föld nagy zonális életközösségeit elhelyezi a földrajzi térképen;
- megérti és példákkal igazolja az élettelen és élő környezeti tényezők egymásrautaltságát;
- leírások, képek és videók keresése és elemzése alapján beszámolót készít a jellegzetes szárazföldi biomok, pl. a sivatagok, esőerdők, és/vagy a tengeri életközösségek, pl. korallszirtek, sarkvidéki tengerek jellegzetes élőlényeiről, a környezet és az élővilág állapotáról, igazolja a biomok élővilágának sokszínűségét és sérülékenységét;
- képes a bioszférát önszabályozó ökológiai rendszerként is értelmezni, ismeri a Gaia-elmélet alapvető állításait, amelyekkel kapcsolatban véleményt, következtetéseket fogalmaz meg.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A földi élővilág jellegzetes, globális szintű, jól megkülönböztethető életközösségeinek összehasonlítása, jellemzése

- Az éghajlati jellemzők és a biotopok növény- és állatvilága közötti összefüggések vizsgálata néhány tipikus szárazföldi életközösségben (pl. sarkvidék, tundra, tajga, szavanna, sivatag, esőerdő, lombdőlő)
- A tengerek élővilágának jellemzése, tipikus élőhelyek, érdekes fajok, populációk közötti kapcsolatok bemutatása
- A bioszféra szintű kapcsolódások néhány példájának megbeszélése (pl. fajok vándorlása, szaharai por termékenyítő hatása, tengeri madarak szerepe), az egyensúly jelentésének és jelentőségének megbeszélése
- A Gaia-elmélet főbb gondolatainak megbeszélése, jelentőségének értékelése

FOGALMAK

bioszféra, biotop, éghajlat, tundra, tajga, lombdőlő, esőerdő, szavanna, tengerek élővilága, plankton, Gaia

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A biotopok típusait, földrajzi elhelyezkedését és az éghajlati övek összefüggését bemutató ábrák elemzése
- Egy érdekesnek tartott életközösséget bemutató kiselőadás készítése és bemutatása csoportmunkában
- Természetfilmek megnézése, a látottak alapján a biotopokat, életközösségeket bemutató jegyzetek, fogalmi térképek készítése, táplálkozási piramis rajzolása
- Műholdfelvételek keresése, az élővilágra, annak állapotára utaló jelek megbeszélése
- Kirándulásokon, családi utazásokon készült természetfotók bemutatása, a biológiai ismeretek alapján történő megbeszélése
- Természetfotók, tájleírások, művészeti ábrázolások keresése, készítése, az élmények megbeszélése

TÉMAKÖR: Alkalmazkodás a változó környezethez

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- komplexebb képet alkot a környezet fogalmáról, ebbe az egyes elemek mellett a jellemző változásokat, folyamatokat és egyensúlyokat is beilleszti;
- tényekre alapozott, többszemponú véleményt alkot az ember és az élő természet viszonyáról, az egyoldalú, túlzó vagy éppen lekicsinylő álláspontot nem fogadja el.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megérti és példákkal igazolja, hogy az élőlények környezetének lassú, fokozatos változásával új fajok jöhetnek létre, egyensúlyi helyzetet alakítva ki az adott faj és a környezet között;
- felismeri, hogy a környezeti tényezők túl gyors változását az élőlények képtelenek követni, ami az élővilág pusztulásához, a biológiai sokféleség csökkenéséhez vezethet;
- megérti, hogy egyéni és közösségi szinten is intézkedések szükségesek az éghajlatváltozás ügyében, mérlegeli a lehetséges alternatívákat, véleményt alkot és érvel;

- megérti, miért globális probléma az édesvízhiány, a vizek szennyezettsége, megfogalmazza az egyén és a közösség lehetőségeit a problémák megoldására, az erre vonatkozó aktív tevékenységekre;
- szakkönyvek, internetes források segítségével felfedezi lakóhelyének természetvédelmi értékeit, megérti a határozókulcsok elvét, a fajok ökológiai mutatóit kapcsolatba hozza az élőlény környezethez való alkalmazkodásával;
- példák segítségével bemutatja az idegenhonos inváziós fajok megjelenésének okait és következményeit;
- példákon, személyes tapasztalatokon keresztül tájékozódik a környezet és természetvédelem szervezett lehetőségeiről, a hatósági jogkörökről és felelőségekről, valamint a civil szervezetek munkájáról.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A külső környezeti tényezők megváltozásának (pl. vízellátottság, talajminőség, fény- és hőmérsékleti viszonyok megváltozása) hatására kialakult növényi életműködések elemzése
- Az emberi civilizáció megjelenésével és fejlődésével összefüggő környezeti változások, a bioszférát átalakító hatások elemzése
- Az ember természetátalakító tevékenységével összefüggő társadalmi, gazdasági okok és következmények példák alapján való elemzése
- Az éghajlatváltozás életközösségekre gyakorolt hatásának elemzése, a természetes életközösségekben lejátszódó alkalmazkodási folyamatok példáinak megbeszélése
- Az élőlények természetes kipusztulásának okelemzése
- A közelmúltban és a jelenben végbemenő, az emberi tevékenységgel közvetlen vagy közvetett módon kapcsolatba hozható biodiverzitás-csökkenés lehetséges okainak és várható következményeinek feltárása, a negatív hatások csökkentésének, illetve az alkalmazkodás lehetőségeinek keresése, példáinak bemutatása
- Idegenhonos fajok gyakoribbá váló megjelenésének, az invazív jellegű terjedés okainak vizsgálata példák alapján
- A környezet- és természetvédelem feladatainak, tevékenységének konkrét példák alapján való elemzése
- Az aktív és passzív környezet- és természetvédelem összehasonlítása
- A fenntarthatóság szempontjainak érvényesülése Magyarországon: környezeti, társadalmi és gazdasági tényezők elemzése

FOGALMAK

élőhely, alkalmazkodás, biotikus és abiotikus környezeti tényezők, vízminőség, talajminőség, levegőminőség, természetvédelem, környezetvédelem, hulladékgazdálkodás, energiagazdálkodás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A csírázás vizsgálata (külső, belső feltételek), a csíranövények fejlődésének nyomon követése különböző tápanyag-ellátottság és különböző abiotikus környezeti tényezők mellett
- A fotoszintézis és a biológiai oxidáció vizsgálata különböző abiotikus környezeti tényezők mellett

- Egy környezeti probléma modellezése (pl. háztartási vegyszerek okozta talajszennyezés hatása a növények életműködésére, fejlődésére)
- A vizek minőségére, felhasználására vonatkozó vizsgálati adatok elemzése, következtetések megfogalmazása
- A lakóhely energia- és vízfogyasztásának, valamint hulladékkezelésének elemzése, következtetések megfogalmazása
- A testfelépítés és az alkalmazkodás bemutatása rendszertani bélyegek segítségével, problémák elemzésével
- Növényismeret és Állatismeret c. könyv (vagy ezekkel megegyező tartalmú forrás) használata, ökológiai jellemzők, a természetvédelmi értékek leírása
- Környezet- és/vagy természetvédelemmel összefüggő esettanulmányok megbeszélése, egyéni tapasztalatok és vélemények megfogalmazása
- Környezet- és/vagy természetvédelmi problémák feltárása, megoldások, aktivitási lehetőségek keresése
- Fényképekkel, videóval, grafikonokkal illusztrált bemutató kiselőadás megtartása, projektmunka elkészítése a hiteles források feltüntetésével
- Plakát tervezése A Föld és az élet megóvása témakörben
- Forrásfelkutatás az élőlények kipusztulásának okairól, a Vörös könyv elemzése
- Természetfilmek elemzése (pl. Our Planet, Vad Magyarország, Rejtett tájakon), filmnapló készítése és bemutatása

TÉMAKÖR: Velünk élő élővilág

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri, hogy az élő természet jelen van az épített települési és lakókörnyezetben is, de ezek az élőlények az ember sajátos szempontjai szerint minősülnek hasznosnak vagy károsnak;
- az élet fogalmát a szabad szemmel nem látható mikrobákra is kiterjeszti, környezeti gondolkodásában és életvitelében figyelembe veszi a vírusok, baktériumok és gombák folytonos jelenlétét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értékeli és bemutat az emberrel állandó, illetve gyakori kapcsolatban lévő élőlényeket, megfigyelésekkel és vizsgálatokkal igazolja a közvetlen környezet élővilágának sokszínűségét és alkalmazkodását;
- mikrobiológiai ismeretekre alapozott higiéniai szemlélettel rendelkezik, amelyet mindennapi életmódjában (pl. a testápolás, étkezés, lakókörnyezet tisztán tartása) is igyekszik érvényesíteni;
- megfigyeli a lakókörnyezetében előforduló állatokat, azonosít gyakoribb növényfajokat, értékeli a biológiai sokféleség jeleit.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az ember közvetlen és tágabb környezetében élő növények és állatok vizsgálata, jellegzetes csoportok és fajok megismerése
- Az emberi test mikrobiális életközössége (mikrobiom) biológiai jelentőségének értékelése
- A lakásokban tartott növények és társállatok életminőséggel összefüggő szerepének értékelése, a megfelelő gondozási módok és azok fontosságának megismerése
- A lakóhely/iskola környezetét jellemző abiotikus tényezők és az ott előforduló élővilág megfigyelése, kapcsolatuk sokoldalú elemzése
- A városi környezet sajátos élőhelyeinek azonosítása, néhány városlakó állatfaj megfigyelése, leírása
- A városi kertes övezetek és közparkok néhány jellegzetes növénycsoportjának, fajának azonosítása, felismerése

FOGALMAK

élőhely, abiotikus tényező, mikroklíma, bélflóra, mikrobiom, botanikus kert

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A közvetlen környezet élővilágának feltérképezése határozókulcs használata segítségével, ökológiai jellemzők alapján
- Társállatok, hobbiállatok testfelépítésének, élettanának és viselkedésének kiselőadás keretében történő bemutatása
- Botanikus kertek, állatkertek felkeresése, interneten elérhető példák összehasonlítása, a tapasztalatok megbeszélése
- Fényképekkel, videóval, grafikonokkal illusztrált bemutató kiselőadás megtartása, projektmunka elkészítése hiteles források feltüntetése mellett
- Települési ökológiai projekt szervezése

TÉMAKÖR: Testünk az időben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a személyes életére vonatkozó tágabb és tudatosabb, jövőorientált időszemlélettel rendelkezik;
- a kortársaihoz viszonyítva reálisan értékeli a saját fejlődését, tudja, hogy ebben jelentős eltérések vannak mind a nemek, mind az egyének tekintetében;
- a biológiai fejlődését és testi adottságait reálisan megítélő, a sokféleséget elfogadó, kiegyensúlyozott testképpel rendelkezik.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- biológiai, pszichológiai, társadalmi és etikai szempontból is elemzi a fogantatástól a halálig tartó életfolyamatok főbb szakaszait és lépéseit;

- érvel az élet tisztelete és védelme mellett;
- érti, hogy az emberi élet biológiai értelemben a fogantatással kezdődik, de a magzati élet védelmét a társadalmi környezetnek megfelelően a jog eszközeivel szabályozzák;
- ismeri a fogamzás optimális előfeltételeit;
- felismeri, hogy a fiatalkori, majd az időskori fejlődés egyaránt az élet része, amelyet az öröklődés mellett a környezet és az életvitel is alakíthat;
- ismeri a testkép és az énkép kialakulásának tényezőit, megérti, hogy a testtudatosság egész életen át fejleszthető.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az egyedi élet kezdete: a fogamzással összefüggő biológiai jellegű kérdések megbeszélése
- A szülés, születés biológiai történéseinek megismerése
- Az ember életkori szakaszait jellemző testi és szellemi változások áttekintése
- A személyiségfejlődés néhány pszichológiai modelljének (pl. Erikson, Maslow) összehasonlítása, megbeszélése
- A testkép, énkép fogalma, biológiai és pszichológiai aspektusainak elemzése
- Az öregedés evolúciós, élettani és társadalmi okainak és mechanizmusának áttekintése, a befolyásoló életviteli és környezeti tényezők azonosítása

FOGALMAK

fogamzás, szülés; csecsemő-, kisgyermek-, fiatal-, felnőtt- és időskor; öregedés, személyiségfejlődés, énkép, testkép

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Folyamatábra rajzolása a magzati fejlődést jellemző rajzok, fotók, videók alapján
- A szüléssel összefüggő élethelyzetek, orvosi beavatkozási lehetőségek megbeszélése, a téma történelmi elemzése
- A biológiai kor és az ember testi megjelenése, az ember öltözködése és viselkedése közötti összefüggések történeti elemzése, a generációk közötti kapcsolatok és konfliktusok példáinak megbeszélése
- Pszichológiai esettanulmányok megbeszélése a személyiségfejlődéssel, a testkép és énkép fogalmakkal kapcsolatban
- Pszichológussal történő órai konzultáció
- Az öregedéskutatás néhány érdekes irányának és eddigi eredményének megvitatása

TÉMAKÖR: Utak az egészséghez

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felelősen gondolkodik az egészségről, felismeri, hogy az nem pusztán adottság, de tenni is kell érte;
- a megelőzést helyezi a betegségek elkerülésének fókuszába;
- ismeri a népbetegség fogalmát, tudja ezek főbb formáit, statisztikai adatok elemzésével következtetéseket fogalmaz meg velük kapcsolatban;

- érti és elfogadja, hogy az egészségügyi rendszer a társadalom anyagi ráfordítását igényli, de emellett szükség van az öngondoskodásra is.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- példákkal, esettanulmányok elemzésével igazolja a környezeti hatások és az életvitel szerepét a betegségek megelőzésében, kialakulásában;
- szaktárgyi tudását képes alkalmazni az elsősegélynyújtásban, betegápolásban is, ehhez rendelkezik a megfelelő gyakorlati készségekkel is;
- ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, a korai felismerést lehetővé tevő diagnosztikai lehetőségeket, ezzel összefüggésben vizsgálja a gyógyulási esélyeket;
- tényekre alapozott véleményt alkot a rákbetegségek kialakulására vezető környezeti tényezőkkel kapcsolatban, tudja, hogy megfelelő életmód esetén van esély a betegség elkerülésére;
- érti és elfogadja az egyén lehetőségeit és felelősségét a leggyakoribb fertőző megbetegedések megelőzésében, tájékozott a védőoltások fontosságáról és az antibiotikumok helyes használatáról;
- példákat említ a történelem nagy járványaira, megfogalmazza a kiváltó okokat;
- felismeri a szűrővizsgálatoknak a kockázatok és betegségek korai felismerésében játszott szerepét, erre felhívja családtagjai figyelmét is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Annak bemutatása, hogy a megfelelő életvitel (táplálkozás, mozgás, mentálhigiéné) hogyan segíti elő az egészség fenntartását, a betegségek kialakulásának, a vezető halálokoknak a megelőzését, az utódgenerációk védelmét (epigenetikai hatás)
- A gyakoribb és a térségünkben (pl. a klímaváltozás miatt) terjedőben lévő fertőző betegségek főbb jellemzőinek (fertőzési források, átviteli módok, egyéni és közösségi védelem) bemutatása
- A szív- és érrendszeri betegségek életmóddal, környezeti minőséggel összefüggő kockázati tényezőinek feltárása, a megelőzés lehetőségeinek megbeszélése
- A rákbetegségek lehetséges megelőzésének ismertetése, a célzott kezelés fogalmának értelmezése, a környezeti tényezők szerepének megértése a betegség kialakulásában
- A korszerű gyógyítási technológiák költség-háttérének elemzése, az egészségügyi ellátással kapcsolatos társadalmi ráfordítás szükségességének felismerése
- Az elsősegélynyújtással és otthonápolással kapcsolatos alapvető ismeretek alkalmazása a mindennapi életben

FOGALMAK

betegség, egészség, életvitel, megelőzés, mentálhigiéné, rákbetegség, célzott kezelés, elsősegélynyújtás, otthonápolás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egy kórház virtuális bejárása (melyik osztályokon milyen betegségeket gyógyítanak?)
- Vérnyomás, pulzusszám, légzésszám mérése, adatok elemzése
- A rákbetegségek és a környezeti hatások kapcsolatát, illetve a célzott terápia lehetőségét bemutató ismeretterjesztő cikk értelmezése
- A járványokkal kapcsolatos történelmi áttekintő házi dolgozat, kiselőadás készítése

- Esettanulmány elkészítése egy betegséggel kapcsolatban: okok, tünetek, diagnosztika, gyógyulás folyamata, a betegség, lefolyása, lehetséges következményei, megelőzhetőség, örökölhetőség
- Az egészségügyi, orvosi ellátás költségeivel, egyéni és társadalmi szintű finanszírozásával, a hozzáférés eltérő lehetőségeivel kapcsolatos vita
- Gyakorlati helyi vizsga elsősegélynyújtásból
- Szakemberekkel (védőnő, mentős, ápoló, orvos) történő órai konzultáció

TÉMAKÖR: Szenvedélyeink nyomában

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- az egészséggel kapcsolatos problémák vizsgálatában társadalmi, gazdasági szempontokat is figyelembe vesz;
- a szenvedélybetegek iránt megértő, figyelembe veszi ennek pszichés és szervi hátterét, de önmaga és a környezetében élők esetében cselekvően igyekszik megelőzni a szenvedélybetegségek (pl. az alkohol- vagy a drogfüggőség) kialakulását.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- hiteles források felhasználásával bemutatja az egyes szenvedélybetegség-típusok jellegzetességeit, az egészséges személyiségfejlődést befolyásoló tényezőit, a függőség komplex okait és a gyógykezelés lehetőségeit;
- a légzőszervi megbetegedések népegészségügyi adatait összefüggésbe hozza a dohányzási szokásokkal, biológiai ismeretei alapján érvel a káros hatásokat okozó szenvedély ellen;
- ismeri a különféle drogok, pszichotróp szerek biológiai hatásmechanizmusait, megkülönbözteti az alkalmi droghasználóra és a drogfüggő személyre gyakorolt pszichés és szervi hatásokat;
- reális véleményt alkot az alkoholfogyasztás kultúrához köthető, valamint alkoholbetegséget jelentő formáiról, tisztában van a rendszeres, túlzott alkoholfogyasztás egészségkárosító hatásaival.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szenvedélyek és függőségek kialakulását elősegítő biológiai mechanizmusok, társadalmi tényezők és következmények azonosítása
- A függőségek különféle típusai, elterjedtségük és hatásuk az életvitelünkre
- A dohányzás káros hatásainak összegyűjtése, a dohányzási szokásokra vonatkozó hazai és nemzetközi adatok elemzése
- Az alkoholfogyasztás élettani, pszichés és társadalmi hatásainak áttekintése, az alkoholbetegség fogalmi értelmezése
- A különféle drogok élettani és pszichés hatásainak összehasonlító elemzése, a drogfogyasztás különféle formáinak és társadalmi kezelésének megbeszélése

FOGALMAK

szenvedélybetegség, alkoholbetegség, függőség, életvitel, mentálhigiéné, drogtípusok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A dohányzás és a dohányzás okozta betegségek (dohányzás kultúrtörténete, dohányzás káros hatásai) okainak és következményeinek példák alapján történő bemutatása
- Kérdőíves (anonim) felmérés a dohányzási szokásokról és a kockázatok ismeretéről
- A rákbetegségek és a dohányzás kapcsolatát bemutató ismeretterjesztő cikk vagy film megbeszélése
- Szakemberekkel történő konzultáció
- A témával kapcsolatos film elemzése, filmjegyzet készítése

TÉMAKÖR: Ételek, élelmiszerek, táplálkozás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tudatosabban, rendszerszinten gondolkodik a táplálkozásról, személyes döntései során figyelembe veszi az élelmiszeralapanyag-termelés, élelmiszer-előállítás, ételkészítés és étrend-összeállítás szempontjait;
- a világelelmezést, éhezést és túltápláltságot, az élelmiszer-elosztás problémáit a fenntarthatóság kérdésköréhez kapcsolja;
- biológiai tényekre alapozva érvel a fenntartható élelmiszer-előállítás mellett.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- esettanulmányok, cikkek alapján értelmezi az élelmiszer-minőség és az élelmiszer-biztonság fogalmait, ezek kapcsolatát az élelmiszerek tartósításával, ételek elkészítésével, elfogyasztásával;
- konkrét példákkal igazolja a fenntarthatóság és a táplálkozási szokások kapcsolatát, értelmezi az élelmiszer-fenntarthatóság fogalmát;
- megkülönbözteti és konkrét esetekben megfelelően alkalmazza az élelmiszer, táplálék és tápanyag fogalmait;
- felismeri az élelmiszerekben található anyagoknak a környezeti, biológiai forrásoktól az elfogyasztásukig tartó láncolatát, tudja, hogy az élelmiszerek minősége függ ezektől az útvonalaktól, elemzi az egészségtani kockázati tényezőket;
- mindennapi életvitelében figyel az élelmiszerek és ételek eltarthatósági jellemzőire, érti az ezzel kapcsolatos jelöléseket, ismeri a megfelelő tárolás és tartósítás módjait;
- környezeti fenntarthatóságra és egészségmegőrzésre alapozott mérlegelő szemlélettel viszonyul vásárlási és étkezési szokásaihoz.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az alapanyagok termelésétől az élelmiszerek előállításán át az ételkészítésig húzódó láncolat felismerése

- Termesztett növények, tenyésztett állatok, élelmiszer, táplálék, tápanyag fogalmak körüljárása, a fogalmak sokoldalú elemzése
- Az élelmiszer-biztonság fogalmának értelmezése, tényezőinek és felelősségeinek azonosítása, jelentőségének értékelése
- Az élelmiszerek minőségmegőrzését befolyásoló tényezők azonosítása, a tárolás és tartósítás eljárásainak megismerése
- A mikroorganizmusok és az ember kapcsolatainak sokoldalú elemzése (élelmiszer-tartósítás, élelmiszer-higiénia, betegségek, humán mikrobiom)
- Az ételkészítés során az alapanyagokban bekövetkező változások elemzése, az egyes ételkészítési technológiák egészségre gyakorolt hatásának vizsgálata
- A Föld növekvő népességének élelmezésével összefüggő ellentmondások és problémák elemzése (túltermelés, élelmiszer-pazarlás, elhízási járvány, alultápláltság, éhínségek)
- A fenntarthatóságot figyelembe vevő, tudatos élelmiszer-fogyasztás szempontjainak összegyűjtése, megbeszélése

FOGALMAK

- élelmiszer, étel, tápanyag, éhínség, ételtartósítás, tenyésztés, termesztés, helyi eredetű élelmiszerek, élelmiszer-biztonság, élelmiszer-fenntarthatóság

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Információk gyűjtése arról, hogyan gondoskodnak az ellenőrző szervek a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek biztonságosságáról és megfelelő minőségéről, hogyan támogatják a vállalkozásokat, a közösségeket, és hogyan segítik elő a fenntartható termelési módszerek térhódítását
- A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal honlapjának felkeresése, az ott található közérdekű információk strukturális és tartalmi elemzése, egy érdekes információ kiválasztása
- Információk keresése az élelmiszer-tárolás és -tartósítás történeti előzményeiről, a társadalmi-gazdasági jelentőségük megvitatása
- Információk keresése a világtájakra, nemzetekre jellemző élelmiszer-alapanyagokról és ételkészítési technológiákról
- „Népek konyhája” bemutató készítése csoportmunkában
- Többféle élelmiszer-tartósítási eljárás gyakorlati megvalósítása, jegyzőkönyv készítése
- Élesztőgombák mikroszkópos vizsgálata, számlálása
- Élelmiszerek vizsgálata: gyorséttermi étkezés, E-számok, feliratok elemzése
- Esettanulmány elkészítése egy táplálkozási betegséggel kapcsolatban: okok, tünetek, diagnosztika, gyógyulás folyamata, a betegség, lefolyása, lehetséges következményei, megelőzhetőség, örökölhetőség

TÉMAKÖR: Az egészséges környezet

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megőrzendő értékként gondol az egészségre, tudja, hogy azt a környezet káros hatásai is veszélyeztethetik;
- lakókörnyezetének alakításában felhasználja biológiai ismereteit, adott esetben családjában is érvel a levegőminőséggel, higiéniával, egészségkárosító berendezési tárgyakkal kapcsolatban;
- érdeklődik a települése környezeti állapota iránt, az erre vonatkozó információk alapján véleményt alkot, szükség esetén aktívan is bekapcsolódik helyi kezdeményezésekbe.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- konkrét példákkal, esettanulmányok elemzésével igazolja, hogy a környezeti (biotikus, abiotikus) hatásoknak meghatározó szerepe van testi és lelki egészségünkre;
- példákkal igazolja az egészséges környezet és a fenntarthatóság szoros összefüggéseit;
- megérti, hogy a környezetszennyezés súlyos egészségügyi károkat okozhat, és a környezetvédelmet már a lakóhelyiségében kell elkezdeni, ismeri a lakóterek levegőminőségét, ezen keresztül az ember egészségét befolyásoló legfontosabb vegyi anyagokat, értékeli ezek határértékeken alapuló szabályozását;
- esettanulmányok, adatbázisok alapján elemzi a saját települése levegőminőségi helyzetét, összehasonlításokat végez más településekkel, igyekszik azonosítani a szennyező forrásokat, és számba veszi a helyzet javítására megtehető intézkedéseket;
- ismeretei alapján reális véleményt alakít ki az ivóvízminőséggel kapcsolatban, mérlegelő szemlélettel viszonyul a különféle hiedelmekkel, divatokkal szemben;
- értékeli és védi a környezetében található parkokat, zöldövezeti területeket és természeti tájakat, életvitelében helyet kap a természettel való rendszeres, pihenés és rekreáció jellegű kapcsolat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az emberi környezet rendszerszintű értelmezése, a testfelszíntől a globális szintig
- A mikroorganizmusok és az ember sokoldalú kapcsolatának vizsgálata, a mikrobák jelenlétének pozitív és negatív hatásai
- A személyi higiénia szempontjainak és a tisztálkodás, testápolás megfelelő módszereinek biológiai ismeretekre alapozott áttekintése
- A lakóhelyiségek levegőminőségét befolyásoló hatások, gyakoribb légszennyező anyagok, forrásaik és egészségügyi hatásaik megismerése
- Az építőanyagok, bútorok és a lakásberendezés egészséges környezettel való összefüggése, a kiválasztási és tervezési szempontok megbeszélése
- A települési lakóövezetek levegőminőségének tényezői, a légszennyező anyagoknak (pl. nitrogén-oxidok, lebegő por, ózon) való hosszú távú kitettség egészségkárosító hatásainak felismerése
- A biológiai jellegű kommunális hulladékok (pl. ételmaradékok, zöldhulladékok) csökkentési lehetőségeinek és a kezelés fenntartható formáinak megismerése

- Az ivóvíz (csapvíz) minőségével kapcsolatos tények, adatok gyűjtése, a tévhitek megbeszélése
- A városi/települési zöldterületek természetvédelmi, mikroklíma-javító és rekreációs jelentőségének értékelése
- Az egészséges környezet fenntarthatósági kritériumként való értelmezése

FOGALMAK

lebegő por, , nitrogén-oxidok, levegőminőség, vízminőség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egy lakóhely vagy egy város megtervezése a fenntarthatóság szempontjai alapján
- Levegőminőségi adatbázisok keresése, az adatok értelmezése, következtetések levonása, cselekvési lehetőségek, intézkedési kezdeményezések megtervezése
- A vizek minőségére, felhasználására vonatkozó vizsgálati adatok elemzése, következtetések megfogalmazása
- A lakóhely energia- és vízfogyasztásának, valamint hulladékkezelésének elemzése, következtetések megfogalmazása
- Kerti komposztáló megtervezése, lehetőség szerint megépítése és fenntartása

TÉMAKÖR: Genetikai örökségünk

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tényekre alapozott szemléletmóddal rendelkezik az ember genetikai meghatározottságáról, ennek a környezettel és életmóddal való kölcsönhatásáról;
- megkülönbözteti a faj és a rassz fogalmát, ismeri az emberi rasszok közös eredetét és a kialakulásuk folyamatát;
- érvel a különféle emberi rasszok másságában megnyilvánuló biológiai sokféleség előnyei mellett, elutasítja a hátrányosan megkülönböztető rasszizmust.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- példákat mutat be a gének (génhálózatok) megnyilvánulása és a környezeti hatások közötti kapcsolatra;
- megadott szempontok alapján családfákat értelmez;
- ismeri, hogy a molekuláris genetikai módszerekkel örökletes betegségek diagnosztizálhatók;
- felismeri, hogy a környezeti és életviteli hatások epigenetikai jellegű, nemzedékek közötti átörökítést okozhatnak, ismer példákat ennek molekuláris szintű mechanizmusaira;
- hiteles forrásokra hivatkozva az öregedést kialakító folyamatokra vonatkozó elméletet fogalmaz meg.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az ember öröklött és szerzett tulajdonságainak megkülönböztetése, ezek arányának és összefüggésének elemzése

- A genetikai meghatározottság érvényre jutása, a genom és a fenom fogalmi megkülönböztetése
- Az emberi faj sokféleségében rejlő biológiai és esztétikai értékek felismerése és elfogadása
- A családtörténet, a családfa biológiai alapú értelmezése, a generációk közötti átörökíthetőség valószínűségi jellegének felismerése
- A fogantatástól a halálig tartó egyedfejlődés genetikai programozottságának, a növekedés és fejlődés, valamint az öregedés folyamatának biológiai tényekre alapozott értelmezése
- A genetikai betegségek típusainak összehasonlítása esetleírások, kórtörténetek alapján
- A hajlam, a környezeti és életviteli hatások közötti összefüggés vizsgálata a poligénes genetikai betegségek esetében
- A környezeti és életviteli hatások epigenetikai átörökítési lehetőségének felismerése
- A génvizsgálatokkal szerezhető információk jelentősége, a felmerülő etikai és életviteli kérdések megbeszélése

FOGALMAK

genom és fenom, genetikai betegség, hajlam, epigenetika, örökölhetőség, egyénre szabott gyógyászat

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Genetikai betegségeket bemutató családfák elemzése a korábban tanult biológiai ismeretek alapján
- Családon belül öröklődő külső hasonlóság eseteinek képek, albumok alapján történő megvitatása
- Az emberi rasszok kialakulását, főbb típusait és azok keveredését bemutató kiselőadások, projekt munka készítése
- A személyi azonosítás biomarkerekkel történő lehetőségeinek megismerése, az ezzel kapcsolatos adatvédelmi problémák és kriminalisztikai vonatkozások megbeszélése
- A génvizsgálatokkal kapcsolatos egyéni és társadalmi előnyök és kockázatok megbeszélése

TÉMAKÖR: Biológia és jövő

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismerje fel, hogy a biológia tudományának robbanásszerű fejlődése a közeli és távolabbi jövőben az életünk számos területét fogja befolyásolni;
- érdeklődik a biológia tudományának fejlődéséről szóló népszerűsítő források, hírek és elemzések iránt, felidézi vagy felkutatja a háttérükben álló tudományos elveket;
- időszemlélete átfogja a múltból a jelenen át a közeli és a távolabbi jövőbe vezető fejlődési folyamatokat, érti, hogy a jövőbeli eseményeket az egyre pontosabb tudományos modellek is csak bizonyos valószínűséggel jelezhetik előre.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- hiteles források ismerete alapján tájékozott a biológiai tudományok azon kutatási területeiről, melyekben az egyén és környezete jövőjének kérdése kiemelt jelentőséggel bír;
- példák elemzése alapján megérti és elfogadja, hogy a modelleken alapuló előrejelzés természeténél fogva valószínűségi jellegű, és a modellek bonyolultsága is korlátozott;
- ismer az ember várható élettartamának alakulását befolyásoló tényezőket, aktuális nemzeti és világtrendeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A tudományos alapon működő (pl. adatbázisok elemzésén alapuló) előrejelzés fontosságának megértése (pl. klímaváltozás következményei, betegségek gyógyítása)
- A klímamodellek által adott valószínűségi jövőképek, forgatókönyvek biológiai vonatkozásainak összegyűjtése, összehasonlítása
- A Földön kívüli életformák utáni kutatás céljainak, módszereinek, eddigi és a jövőben várható eredményeinek áttekintése, értelmezése

FOGALMAK

tudományos előrejelzés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A személyre szabott gyógyászat, molekuláris diagnosztika, e-páciens, nanomedicina, bionikus szervek, preventív és prediktív gyógyászat, integrált profil fogalmakkal kapcsolatos ismeretterjesztő cikkek, filmek keresése és elemzése
- A klímaváltozással kapcsolatos lehetséges következmények feltérképezése (élőlények kipusztulása, elvándorlás; fertőzések, járványok terjedése, genetikailag módosított élőlények stb.), vita
- Vita az emberi életkor hosszabbodásával, mesterséges meghosszabbításával járó következményekről

HELYI TANTERV

Testnevelés

9–10. évfolyam

A pubertáskor viharos évei és annak fokozatos lecsengése tehető erre az időszakra. A 9. évfolyamba lépve a fiúk egy jelentős növekedési szakaszban vannak, melynek során koordinációs képességeik átmeneti visszaesése folyamatosan megszűnik. A tanulók között biológiai fejlettségük tekintetében jelentős eltérések tapasztalhatók, ami fokozott odafigyelést, gondos tervezést és differenciált terhelésadagolást igényel a pedagógus részéről. A lányok 7–8. évfolyamban elkezdődött testösszetétel-változási szakasza tovább folytatódik. Az egészségorientált képességösszetevők közül az aerob állóképesség fejlődése az előző évekhez hasonlóan sok tanulónál megtorpanást mutat, melynek befolyásoló tényezője a testalkati ártrendeződés és a motivációs bázis jelentős átalakulása. Itt hangsúlyossá válik a kognitív folyamatok szabályozó szerepe a rendszeres mozgás kialakításában. A nyílt jellegű mozgásformák iránti – a szituációkhoz kötött és a személyiségvonást érintő – érdeklődés csökken, viszont a hatékony pedagógiai folyamatok eredményeként a különböző mozgásformák összetett hatásainak elérésére irányuló autonóm külső motiváció növekszik, mely idővel belső hajtóerővé válhat. A belépő tevékenységként ezen iskolafokon megjelenő ritmikus gimnasztika és az aerobik jól illeszkedik a lányok megváltozott érdeklődéséhez. Az eredményesség, a mozgáshoz fűződő pozitív attitűd kialakítása tekintetében a teljes közép fokú nevelési-oktatási időszakban kulcsfontosságú tényezővé válnak a kortársak visszajelzései.

A sportjátékok oktatása terén nagy kihívást jelent a tanulók eltérő általános iskolai előképzettségének összehangolása; oktatásmódszertani szempontból fokozott jelentőséget kap a társtanítás, társtutorálás. Az előző években kialakított sokoldalú, széles körű mozgásműveltség az eltérő sportágspecifikus tudástartalmak problematikáját hatékonyan képes feloldani. A cél elsősorban a fair play szabályai melletti folyamatos játék kialakítása, melynek során fokozatosan formálódik a tanulók önszabályozó képessége. A tanulók egyre inkább felismerik a sportjátékok rekreációs célú, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló lehetőségeit.

Serdülőkorra tehető a mozgásszervi betegségek számának ugrásszerű növekedése. Ebből kiindulva kiemelt szerepet kell szánni a saját testtömeget felhasználó vagy kisebb súlyú eszközökkel támogatott relatíverő-növelésnek, de különösen a törzsizom erő-állóképessége javításának, valamint az aerob állóképesség fejlesztésének.

A testnevelés tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

MOZGÁSKULTÚRA-FEJLESZTÉS

- a tanult mozgásformákat alkotó módon, a testedzés és a sportolás minden területén használja;
- a testedzéshez, a sportoláshoz kíváncsian tartott jellemzőknek megfelelően (fegyelmezetten, határozottan, lelkiismeretesen, innovatívan és kezdeményezően) törekszik végrehajtani az elsajátított mozgásformákat;
- sporttevékenységében spontán, automatikus forma- és szabálykövető attitűdöt követ;
- nyitott az alapvető és sportágspecifikus mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő felhasználására, végrehajtására.

MOTOROSKÉPESSÉG-FEJLESZTÉS

- olyan szintű motoros képességekkel rendelkezik, amelyek lehetővé teszik a tanult mozgásformák alkotó módon történő végrehajtását;
- relatív erejének birtokában a tanult mozgásformákat változó környezeti feltételek mellett, hatékonyan és készségszinten kivitelez;
- a különböző sportágspecifikus mozgásformákat változó környezeti feltételek mellett, hatékonyan és készségszinten hajtja végre;
- a (meg)tanult erő-, gyorsaság-, állóképesség- és ügyességfejlesztő eljárásokat önállóan, tanári ellenőrzés nélkül alkalmazza;
- tanári ellenőrzés mellett digitálisan méri és értékeli a kondicionális és koordinációs képességeinek változásait, ezekből kiindulva felismeri saját motoros képességbeli hiányosságait, és ezeket a tulajdonságokat tudatosan és rendszeresen fejleszti.

VERSENGÉSEK, VERSENYEK

- a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben, ezt tőlük is elvárja;
- a versengések és a versenyek közben közösségformáló, csapatkohéziót kialakító játékosként viselkedik.

PREVENCIÓ, ÉLETVITEL

- megoldást keres a különböző veszély- és baleseti források elkerülésére, erre társait is motiválja;
- az egyéni képességeihez mérten, mindennapi szokásrendszerébe építve fejleszti keringési, légzési és mozgatórendszerét;
- családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mérten, belső igénytől vezérelve, alkotó módon, rendszeresen végez testmozgást.

EGÉSZSÉGES TESTI FEJLŐDÉS, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

- mindennapi életének részeként kezeli a testmozgás, a sportolás közbeni higiéniai és tisztálkodási szabályok betartását;
- az életkorának és alkati paramétereinek megfelelő pozitív, egészségtudatos, testmozgással összefüggő táplálkozási szokásokat alakít ki.

A 9–10. évfolyamon a testnevelés tantárgy alapóraszám: 340 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	46
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	46
Torna jellegű feladatmegoldások	46
Ritmikus gimnasztika és aerobik (választható)	
Sportjátékok	72
Testnevelési és népi játékok	42
Önvédelmi és küzdősportok	42
Alternatív környezetben üzhető mozgásformák	46
Összes óraszám:	340

A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a Gyógytestnevelés témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-órára szánt éves óraszám 30-50%-ában állapíthatják meg a többi témakör óraszámának terhére. A Gyógytestnevelés témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**JAVASOLT ÓRASZÁM: 46 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK**

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- belső igénytől vezérelve rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismer és alkalmaz alapvető relaxációs technikákat;
- megoldást keres a testtartási rendellenesség kialakulásának megakadályozására, erre társait is motiválja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítségével, azok önálló végrehajtása
- 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítségével
- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban

- Mozgékonyosság, hajlékonyosság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal)
- A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatok önálló összeállítása, azok önálló gyakorlása
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása
- A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása
- Légzőgyakorlatok végrehajtása
- A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel
- Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása
- Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal
- A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal
- A mindennapi stressz fogalmi keretrendszerének ismeretében a pozitív megküzdési stratégiák önálló alkalmazása
- Relaxációs technikák tudatos alkalmazása
- Zenés bemelegítés összeállítása tanári segítséggel

FOGALMAK

légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok

A gyógytestnevelés-órák keretében a gimnasztikai gyakorlatok során a tanulók ismerik, elsajátítják azokat a gyakorlatelemeket, 2-4-8 ütemű gyakorlatokat, amelyek az elváltozásuk, betegségük pozitív irányú megváltozását elősegítő izmokat erősíti, illetve nyújtja, továbbá hozzájárul a biológiailag helyes testtartás kialakításához. Megismeri és alkalmazza azokat a relaxációs gyakorlatokat, amelyek pozitívan hatnak elváltozásukra, betegségeikre. Cél, hogy a tanuló tervezze meg az elváltozása, betegsége pozitív irányú megváltozását elősegítő egyszerűbb gyakorlatokat tanári segítséggel, és azokat önállóan végre tudja hajtani.

TÉMAKÖR: Atlétikai jellegű feladatmegoldások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 46 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a rajtolási módokat a játékok, versenyek, versengések közben hatékonyan, kreatívan alkalmazza;
- önállóan képes az életben adódó, elkerülhetetlen veszélyhelyzetek célszerű hárítására;

- rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, erre – lehetőségeihez mérten – társait is motiválja;
- belső igénytől vezérelve, rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a korábbi évfolyamokon elért eredményeihez képest folyamatosan javítja futóteljesítményét, amelyet önmaga is tudatosan nyomon követ;
- képes a kiválasztott ugró- és dobótechnikákat az ilyen jellegű játékok, versengések és versenyek közben, az eredményesség érdekében, egyéni sajátosságaihoz formálva hatékonyan alkalmazni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok mozgáskészség-, mozgáskéesség- és egészségfejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása
- Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel történő rendszeres végrehajtása
- Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel
- Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása
- Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
- Futások:
 - Futóiskolai gyakorlatok (térdemelés, saroklendítés, taposó futás, ollózó futás, keresztezőfutás) és futófeladatok (repülő- és fokozófutások kar- és lábmunkájának fejlesztése, dinamikai jellemzőinek növelése, különböző irányokba és kombinációkban, variációkban, egyenes vonalon, íveken és irányváltással)
 - Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–30 m távolságra, térdelőrajt rajttámlából versenyszerűen, időre 20–40 m kifutással. Vágtafutások 60–100 m-en ismétléssel, mozgáskéesség-fejlesztéssel
 - Váltóversenyek rövidített (pl.: 4×50 m, 4×200 m) távokon alsó vagy felső botátadással. Váltórend és váltótávolság segítséggel történő kialakítása
 - Folyamatos futások 10-12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással
 - Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban
- Ugrások:
 - Ugróiskola-gyakorlatok kis és közepes lendületből, az elrugaszkodás és lendítések dinamikus mutatóinak és térbeli irányának javítása (indiánszökdelés, indiánszökdelés azonos lábról 2-4 lépésre, indiánszökdelés sasszéval előre és felugrásra törekedve, egy- és háromlépéses sorozatelugrások, váltott lábú elugrások, szökdelések, ugrások sorozatban akadályokon és akadályok felett egy és páros lábon)

- Hasmánt, átlépő és flop felugrások gumiszalagra emelt elugró helyről (svédsekre ny tető, dobantó). Hasmánt, átlépő és flop magasugrás 5–9 lépés nekifutásból gumiszalagra, lécre
 - Távolugrás lépő technika dinamikai és technikai javítása 10–14 lépés nekifutással. Versenyszerű ugrások eredményre. Ismerkedés a homorító és ollózó technika alapjaival emelt elugró helyről, közepes távolságról (4–8 lépés) nekifutással
 - Ismerkedés a hármassugrás technikájával, elugrások a gödörtől 4-8-mre kijelölt sávból.
- Dobások (tárgyi feltételektől függően a hajítás mellé egy lökő vagy vető technika választása kötelező):
- Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel
 - Kislabda- vagy gerelyhajítás helyből, 1 és 2 keresztlépéssel járásból és lendületből célra és távolságra. Ismerkedés a lekészítés mozdulatával
 - Súlylökés 3 kg-os (lányok) és 5 kg-os (fiúk) szerrel, oldalt beszökkenéssel vagy háttal becsúszással. Ismerkedés a forgással történő lökés technikájával
 - Egy- és kétkezes vetések szemből, oldal- és háttal felállással. Ismerkedés a diszkoszvetés és kalapácsvetés forgómozgásával könnyített vagy kiegészítő szerek alkalmazásával (pl.: gumilabda, frizbi, hulahoppkarika, ugrókötel)

FOGALMAK

álló- és térdelőrajt, edzés módszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

A **gyógytestnevelés-órán** atlétikai jellegű feladatokkal tovább fejleszthető a tanulók állóképessége. A differenciált, egyénre adaptáltan megvalósuló futó-, szökdelő- és ugrófeladatok elősegítik a keringési rendszer és a mozgásműveltség fejlesztését. A dobógyakorlatok differenciált alkalmazásával jól fejleszthető a tanulók törzsizomzata. Cél, hogy a tanulók ismerjék meg az atlétikai jellegű feladatok közül a betegségük, elváltozásuk számára kontraindikált gyakorlatokat.

TÉMAKÖR: Torna jellegű feladatmegoldások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 46 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan képes az életben adódó, elkerülhetetlen veszélyhelyzetek célszerű hárítására;
- belső igénytől vezérelve, rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- a torna, ritmikus gimnasztika, aerobik és tánc jellegű mozgásformákon keresztül fejleszti esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan képes az általa kiválasztott elemkapcsolatokból tornagyakorlatot összeállítani, majd bemutatni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása
- A korábbi követelményeken túlmutató mozgásanyag tanulása és gyakorlása. Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan
- A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyág, izomérzékelés) további fejlesztése
- A segítségadás biztonságos és szakszerű módjainak megismerése és elsajátítása a különböző tornaszereken, tanári felügyelettel történő alkalmazás
- A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése
- A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása
- A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás
- Mászókulcsolással mászás 4–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 3–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek
- A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása
- *(Választható anyagként) Az alapugrások elsajátítása minitrampolinon vagy gumiasztalon*

További tornaszer(ek) választása a helyi lehetőségeknek megfelelően, a diákok képességeihez igazodó differenciálással.

Talajon:

- Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is
- Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal
- Emelés fejállásba – kísérletek
- Fellendülés kézállásba, a kézállás megtartása 1-2 mp-ig
- Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel
- Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk)
- Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése
- Vetődések, átguggolások
- A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása
- Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel

Ugrószekrényen:

- A korábban elsajátított ugrások továbbfejlesztése, az első és második ív növelése
- Gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaskodással
- Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés
- Lányoknak keresztbe, fiúknak hosszába állított ugrószerényen terpeszátugrás

Lányoknak:

Gerendán:

- Érintőjárás; hármás lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzetben át fel- és leugrás
- Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások
- Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel
- Fordulatok állásban, guggolásban
- Tarkóállási kísérletek segítséggel
- Leugrások feladatokkal
- Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok

Felemáskorláton:

- Támaszok, harántülés, térdfüggés, fekvőfüggés, függőtámasz
- Függésből lendületvétel, átguggolás, átterpesztés fekvőfüggésbe
- Felugrás támaszba és függésbe
- Kelepfellendülés alsó karfára, segítséggel
- Térdfellendülés alsó karfára, segítséggel
- Leugrás támaszból. Alugrás

Fiúknak:

Gyűrűn:

- Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe
- Vállátfordulás előre
- Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás

Korláton:

- Terpeszülés, támaszok (nyújtott támasz, hajlított támasz, lebegőtámasz, felkar-lebegőtámasz), felkarfüggés
- Alaplendület támaszban és felkarfüggésben
- Támlázás, terpeszpedzés, szökkenés
- Felkarállás
- Gurulás előre terpeszülésből terpeszülésbe
- Lendület előre terpeszülésbe
- Vetődési leugrás, kanyarlati leugrás

Nyújtón:

- Alaplendület
- Kelepfelhúzó támaszba, kelepfordulás; térdfellendülési kísérletek
- Támaszból ellendülés és homorított leugrás. Alugrás.

FOGALMAK

kézenátfordulás, fejenátfordulás, emelés fejállásba, tarkóbillenés, átguggolás, támaszugrások első és második íve, utánlépés, térdelőállások, lebegőállások, kelepfellendülés, vállátfordulás, hajlított támasz, lebegőtámasz, felkar-lebegőtámasz, felkarfüggés, terpeszpedzés, felkarállás, vetődési leugrás, kanyarlati leugrás, térdfüggés, fekvőfüggés, alugrás, kelepfelhúzóadás, kelepforgás, térdfellendülés

A gyógytestnevelés-órán a torna jellegű gyakorlatok, a kontraindikált gyakorlatok kivételével, elősegítik a törzsizomzat fejlesztését, a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását.

TÉMAKÖR: Ritmikus gimnasztika és aerobik (választható)

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a torna, ritmikus gimnasztika, aerobik és tánc jellegű mozgásformákon keresztül fejleszti esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a zenei ütemnek megfelelően, készség szintű koordinációval végzi a kiválasztott ritmikus gimnasztika és/vagy aerobik mozgásformákat;
- önállóan képes az általa kiválasztott elemkapcsolatokból tornagyakorlatot összeállítani, majd bemutatni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Ritmikus gimnasztika:

- A nőies, szép mozgás előkészítésének gyakorlatai
- Egy választott szerrel három technikai elem készség szintű elsajátítása
- Testtechnikai elemek elsajátítása:
 - járások, ugrások: érintőjárás, hintalépés, keringő lépés, szökkenő hármaslépés, ördögugrás, őzugrás
 - forgások: fordulatok állásban és különböző testhelyzetekben
 - egyensúlyelemek: lebegőállások, mérlegállások, lábemelések, lendítések
 - hajlékonysági elemek: törzshajlítások, kar- és törzshullámok
- Szertechnikai elemek megismerése, elsajátítása:
 - kötél: áthajtások, lendítések, körzések, dobások-elkapások
 - karika: lendítés, karikakörzések, pörgetések, gurítások talajon, dobások-elkapások
 - labda: gurítások testen és talajon, dobások-elkapások, leütések
 - buzogány: kis körzések, malomkörzések, dobások-elkapások, lendítés
 - szalag: kígyókörzések, spirálkörzések, lendítések, dobások-elkapások
- Esztétikus és harmonikus végrehajtások

Aerobik:

- A kondicionális és koordinációs képességek (dinamikus erő, statikus erő, egyensúlyozási képesség, ritmus, ízületi hajlékonyság) szinten tartása, illetve további fejlesztése
- Alaplépések elsajátítása, lépéskombinációk végrehajtása
- szökdelések forgással, kéz- és lábmozgásokkal, irány- és helyzetváltoztatásokkal, a zenével összhangban történő végrehajtással
- Sorozatok összeállítása, ismétlése zenére
- Az aerobikedés felépítésének megismerése, a különböző edzésszakaszok (bemelegítő, aerob, erősítő-tónusfokozó, nyújtó) alap-mozgásanyagának elsajátítása
- Az aerobik jellegű foglalkozások gyakorlatvezetését elősegítő verbális és nonverbális jelzések megismerése

FOGALMAK

laza kötél tartás, low-impact alaplépés, high-impact alaplépés, kombi impact alaplépés, tempó, ritmus, lépéskombináció, sasszé, dinamikus erő, statikus erő, egyensúlyozási képesség, ízületi hajlékonyság

A gyógytestnevelés-órán ismerjék meg a tanulók a ritmikus gimnasztika és aerobik gyakorlatok azon elemeit, amelyeket alkalmazhatnak betegségük, elváltozásuk javítását szolgáló gyakorlatok végrehajtásakor.

TÉMAKÖR: Sportjátékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 72 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a rajtolási módokat a játékok, versenyek, versengések közben hatékonyan, kreatívan alkalmazza;
- önállóan képes az életben adódó, elkerülhetetlen veszélyhelyzetek célszerű hárítására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanult testnevelési, népi és sportjátékok összetett technikai és taktikai elemeit kreatívan, az adott játékhelyzetnek megfelelően, célszerűen, készségszinten alkalmazza;
- a szabályjátékok alkotó részese, képes szabálykövető játékvezetésre;
- játéktevékenységét kreativitást mutató játék- és együttműködési készség jellemzi.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai, alaptaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása
- A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálmódosítások mellett

- A nagyobb létszámú (5–7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához
- A sportjátékokban az 1-1, 2-1, 2-2 elleni játékhelyzetek jelentőségének, a hatékony csapatjátékkal történő összefüggéseinek tudatosítása
- A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek felismerése, tudatos gyakorlása a folyamatos sportjátékokban
- Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labda nélküli játékosok üres területre történő szélességi és mélységi mozgásába a kooperatív elemek bekapcsolása
- A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez
- Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) tudatos alkalmazása, gyakorlása
- Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpiikonjainak megismerése
- Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens gondolkodásra épülő feladatmegoldások gyakorlása
- Tanári irányítással tanulói szabályalkotás
- Szabályok tudatos alkalmazása (játékvezetés gyakorlása)
- A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása
- Kézilabda:
 - A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, indulások-megállások, ütközések, cselezések irányváltással és lefordulással, felugrások-leérkezések – célszerű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységek során
 - A figyelem megosztását igénylő összetett labdás koordinációs gyakorlatok egy és több labdával (pl. háromszög, négyszög, „y” koordinációs alakzatokban)
 - 1-1, 2-1, 2-2 elleni játékok (labdavezetés, irány- és iramváltások, indulócselek alkalmazása) kapura lövéssel összekapcsolva
 - Kapura dobások bedőlésből, bevetődésből, ejtésből, majd különböző lendületszerzési módot követő felugrásból, beugrásból, félaktív, majd aktív védőjátékos ellen
 - Alapvető szabályok készségszintű elsajátítása, alkalmazása játéktevékenységben
 - Területvédekezés (6-0, 5-1) alkalmazása játékban
 - A kapus-alaptechnikák alkalmazása játékhelyzetekben
- Kosárlabda:
 - A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben
 - A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban

- Labdaátadások különböző módjainak a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása
 - Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban
 - Emberelőnyös és létszámaazonos helyzetekben gyorsindulások, lerohanások kosárra dobással befejezve
 - Fektetett dobás gyakorlása félaktív vagy aktív védő játékos jelenlétében
 - A folyamatos játékban történő szabálytalanságok felismerése, a fair play alkalmazása
 - Létszámaazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálmódosításokkal
- Röplabda:
- A kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás gyakorlása célfelület beiktatásával, készségszintű alkalmazása különböző játékhelyzetekben
 - A felső egyenes nyitás alaptechnikájának elsajátítása, gyakorlása célfelületre
 - Távolról érkező labda megjátszása a háléhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel
 - Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete
 - Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása
 - A csapattársak közötti kommunikáció gyakorlása az eredményes játék érdekében
 - 3-3 és 4-4 elleni játék könnyített szabályokkal
- Labdarúgás:
- A labda nélküli technikai elemek – mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő alapmozgások – tudatos és célszerű alkalmazása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban
 - Labdavezetések, -átadások és -átvételek megfelelő módjainak (lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel) alkalmazása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban
 - Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, valamint létszámfölényes játékhelyzetekben
 - A területvédekezés és emberfogásos védekezés alkalmazása a játékban
 - A területszerzéssel történő emberelőnyös kisjátékokban az üres passzsávok hatékony megjátszása időkényszer alatt, a védekező játékos mozgásirányának alkalmazkodása a területszerzéssel járó játékhelyzetekhez
 - A kapusálaphelyzet gyakorlása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás gyakorlása állított, lepattintott labdával
- Floorball
- Labda nélküli technikai elemek – mint az alapállás, a támadó és védő alapmozgások, a helyes ütőfogás, ütővel való haladás, indulások-megállások, cselezések irányváltoztatással – alkalmazása kisjátékokban, mérkőzésjátékokban
 - Gondolkodás és döntéskészség gyakorlása egyérintős és kétérintős játékokkal
 - Labdavezetések, átadások, átvételek megfelelő módjainak alkalmazása kisjátékokban és mérkőzésjátékokban
 - Mozgások passzív, félaktív, aktív védő elleni palánkra ütött labdával
 - Labdatartást fejlesztő játékok

- Kapura lövések labdavezetésből nehezített körülmények között
- Szabad ütések, büntető ütések kisjátékokban, mérkőzésjátékokban
- Kapusalahelyzet kialakítása, kapura lőtt labdák védekezője, a kapus és a védő játékosok együttműködése
- Csereszituációk kisjátékokban és mérkőzésjátékokban
- Emberfogós védekezés és területvédekezés kialakítása
- Létszámazonos kisjátékok a tanulók által alakított szabályok szerint

FOGALMAK

játékrendszer, egyéni és csapattaktika, területvédekezés, emberfogás, elzárás, felső egyenes nyitás, sáncolás, forgácsszabály, alapfelállítás, gyorsindulás, lerohanás, pozíciós játék, alakzatbontás és alakzatépítés, területvédekezés, emberfogós védekezés, helyezkedés

A **gyógytestnevelés-órák keretében** a különböző mozgásszervi elváltozással, illetve belgyógyászati betegséggel rendelkező tanulók megismerkednek a sportjátékok adaptált formáival. A megismert sportjátékok adekvát alkalmazása elősegíti a rendszeres testedzés beépítését a mindennapi életbe, az egészségi állapot és a teljesítőképesség pozitív irányú megváltozását.

A gyógytestnevelés-óra keretében a sportjátékok rekreációs lehetőségként és az élethosszig tartó fizikai aktivitásra való felkészülés részeként jelennek meg.

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 42 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a rajtolási módokat a játékok, versenyek, versengések közben hatékonyan, kreatívan alkalmazza.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanult testnevelési, népi és sportjátékok összetett technikai és taktikai elemeit kreatívan, az adott játékhelyzetnek megfelelően, célszerűen, készségszinten alkalmazza;
- játéktevékenységét kreativitást mutató játék- és együttműködési készség jellemzi;
- a szabályjátékok alkotó részese, képes szabálykövető játékvezetésre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A különböző testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása
- A dinamikus változó méretű, alakú játékterületen a figyelemmegosztást igénylő fogó- és futójátékokban a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése

- Az azonos pályán párhuzamosan zajló 2 vagy több önálló fogó- és futójátékban az irányváltoztatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása
- A játékhelyzethez igazodó legmegfelelőbb együttműködési lehetőségek kiválasztására épülő testnevelési játékok gyakorlása (pl. 3 csapat egymás ellen, joker játékosok az oldalvonalon)
- Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkénszer bekapcsolásával
- Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek)
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal
- A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok
- A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása
- 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása
- Önálló tanulói kreativitáson alapuló szabályalkotás (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban
- Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása
- Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos, manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása
- A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)

Néptánc – szabadon választható

- Táncok: a forgástechnika tudatosítása és gyakoroltatása, forgások egyénileg és párban. A forgás és forgatás módozatainak megismerése
- Az erdélyi dialektus táncai, tánc kultúrája. Táncalkalmak, táncrend, a tánc ház szerepe
- A tánc dinamikai és ritmikai elemeinek pontos kivitelezése, az ugrókészség javítása. Erő- és állóképesség-fejlesztés

FOGALMAK

szélességi és mélységi mozgás, szabályalkotás, támadó és védő szerep, forgástechnika (tánc), táncrend, dinamikus és statikus célfelületek

A **gyógytestnevelés-órak keretében** a különböző mozgásszervi elváltozással, illetve belgyógyászati betegséggel rendelkező tanulók megismerkednek azokkal a testnevelési és népi játékokkal, amelyeket elváltozásuktól, illetve betegségeiktől függetlenül végezhetnek. A megismert testnevelési és népi játékok adekvát alkalmazása elősegíti a rendszeres testedzés

beépítését a mindennapi életbe, az egészségi állapot és a teljesítőképesség pozitív irányú megváltozását, a testedzéssel kapcsolatos pozitív attitűd kialakítását.

TÉMAKÖR: Önvédelmi és küzdősportok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 42 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan képes az életben adódó, elkerülhetetlen veszélyhelyzetek célszerű hárítására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző eséstechnikák készségszintű elsajátítása mellett a választott küzdősport speciális mozgásformáit célszerűen alkalmazza.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A küzdőfeladatokban az életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett
- Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva
- Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése
- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő, páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával
- Küzdőtávolság megtartására és csökkentésére irányuló összetett játékok, sarok- és oldalszituáció megoldását segítő, támadást és védekezést segítő küzdőjátékok
- Térérzékelést segítő összetett játékok küzdőtechnikák alkalmazásával, eszköz nélkül és eszközzel
- Egy és több választásos reakciót fejlesztő páros játékok küzdőtechnikák alkalmazásával
- Az ellenfél mozgásritmusának érzékelését fejlesztő játékok
- A jogszerű önvédelem fogalmi keretrendszerének, lehetőségeinek, jogi szabályozásának elsajátítása
- A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása
- A fizikai kontaktussal, a társ erő kifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, ütésekre, rúgásokra, védekezésekre, ellentámadásokra épülő páros küzdőjátékok rendszeres képességfejlesztő célú alkalmazása
- Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása
- Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása
- Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák jártasságszintű elsajátítása
- Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás jártasságszintű elsajátítása

- Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, jártasságszintű végrehajtása
- Dzsúdógurulás alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása harántterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra
- A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének jártasságszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban
- A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása
- Birkózás
 - A gerincoszlop mozgékonyságát a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása
 - Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül
 - Hídban forgás
 - Hídba vetődés fejtámaszból
 - Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával
 - Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül
 - Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban
 - Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika
 - Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással
 - Parter helyzetből induló birkózótechnikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben
 - A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban
- Karate
 - Alapvető karateállások és testtartások elnevezésének ismerete, azok önálló bemutatása
 - Az alapvető karateütések technikájának elsajátítása helyváltoztatás nélkül (egyenest ütés helyben, egyenes ütés az elől lévő láb oldalán, egyenes ütés a hátul lévő láb oldalán), gyakorlása helyváltoztatás közben
 - Rúgások alaptechnikájának önálló végrehajtása, jártasságszintű elsajátítása helyben
 - Oldalra rúgás és csapás technikája
 - Rúgás- és ütésekkombinációk végrehajtása helyváltoztatás közben
 - Alap védekező technikák ellentámadásokkal
 - Az egy- és háromlépéses alapküzdelem mozgásanyagának jártasságszintű bemutatása
 - A három- és ötlépéses alapküzdelem mozgásanyagának jártasságszintű végrehajtása
 - Szabad küzdelmet előkészítő játékos gyakorlatok
 - A Heian 1 (vagy annak megfelelő) kata összefüggő gyakorlatanyagának végrehajtása, önálló bemutatása
 - Egyenes, köríves és kalapácsütés, csapás ökölháttal, valamint az egyenes és oldalra rúgás védési technikáinak jártasságszintű elsajátítása

- A védő technikákhoz tartozó stabil állás alkalmazása. A tanult védő technikák kivitelezése helyben és mozgásban, ellentámadással
 - Szabad küzdelem alaptámadásai és -védesei, ellentámadások helyben és szabad küzdelemre jellemző helyváltoztató mozgással
 - A karate speciális bemelegítő, nyújtó hatású mozgásformáinak megismerése, elsajátítása
- Dzsúdó
- Társas eséstechnikák gyakorlása (pl.: társ által kötéllel lábat meghúzva, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással)
 - Földharctechnikák, rézsútos (egyik kéz karra fog, másik kéz a nyak alatt) és oldalsó leszorítás technika végrehajtása társon, valamint ezekből való szabadulások
 - A bokasöprés, a nagy külső horogdobás és a nagy belső horogdobás technikájának elsajátítása passzív ellenfélen

FOGALMAK

fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, karateállások és -lépések, karatevédesek, karatetámadások kézzel és lábbal

A gyógytestnevelés-órán a tanuló megismeri az önvédelmi és küzdősportok azon technikai gyakorlatait, amelyek az egészségi állapotával kapcsolatban nem ellenjavalltak és alkalmazásukkal növelheti a tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának erejét, fejleszti az állóképességét és mozgásműveltségét. A különböző technikai gyakorlatok elősegítik a rendszeres sport és testmozgás megszeretését, az adekvát önvédelmi és küzdősport kiválasztását.

TÉMAKÖR: Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 46 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan képes az életben adódó, elkerülhetetlen veszélyhelyzetek célszerű hárítására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, erre – lehetőségeihez mérten – társait is motiválja;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák megismerése, tanári segítséggel történő alkalmazása

- A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, törekvés azok alkalmazására a mindennapos életvezetésben
- A környezetvédelmi szabályok betartása és betarttatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében
- Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készség szintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenutás, kerékpártúrák)
- Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, tanári segítséggel, azok végrehajtása
- A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás)
- Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése
- A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása
- Az alternatív környezetben üzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása
- Egy tradicionális, természetben üzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpiikonjainak megismerése

FOGALMAK

görhoki, nordic walking, túrakenut, kajak, lövészet, kerékpártúra, életmód, vándortábor, sáttortábor

A gyógytestnevelés-órák keretében a szabadtéri foglalkozások során a különböző mozgásszervi elváltozással, illetve belgyógyászati betegséggel rendelkező tanulók megismerkednek olyan testgyakorlatokkal, sportokkal, amelyeket elváltozásuk, illetve betegségük ellenére végezhetnek. A megismert szabadban végzett sportok, testgyakorlatok adekvát alkalmazása elősegíti a rendszeres testedzés beépítését a mindennapi életbe, az egészségi állapot és a teljesítőképesség pozitív irányú megváltozását.

A gyógytestnevelés-óra keretében a szabadtéri mozgásformák, sportjátékok, valamint a természetben üzhető mozgásformák a rekreáció lehetőségeként és az élethosszig tartó fizikai aktivitásra való felkészülés részeként jelennek meg.

11–12. évfolyam

Az ifjúkor küszöbéhez érkezett diákok testalkati változásai lelassulnak, kialakulnak a felnőttkori testarányok, ami a mozgáskoordináció jelentős minőségi javulásában ölt testet. Személyiségük kiegyensúlyozottabbá válik, a pubertáskori érzelmi labilitás fokozatosan megszűnik, kialakul a tanulóknál a sajátos egyedi értékrend, mely áthatja mindennapi tevékenységüket. A tanulóknál tudatosul a sport egészségmegőrzésben betöltött szerepe, módszerei. Az előző években elsajátított széles körű és sokoldalú mozgásműveltségük birtokában többé-kevésbé kialakult érdeklődési körrel rendelkeznek a mozgás területén.

A 11. évfolyamba lépő tanulók nevelésének fontos feladata, hogy az őket érő pedagógiai hatásrendszerek eredményeként olyan sportágit válasszanak és üzzenek rendszeresen, amely a felnőtté válást követően hosszú évekre, évtizedekre meghatározza életminőségüket. Ezt a törekvést az önálló tanulói kezdeményezéseket preferáló, indirekt oktatásmódszertani eljárások, tanítási stílusok hatékonyan támogatják, egyúttal a tanulók belső motivációját jelentősen növelik. A fokozatosan előtérbe kerülő tanulói döntések sorozatára épülő módszerek egyre inkább kiterjednek a tanulási célok kijelölésén keresztül a megvalósítás lépéseinek kidolgozásáig, valamint az értékelés módszereinek meghatározásáig, végrehajtásáig. Ebben a tanár szerepe a konstruktív szemléletnek megfelelően átalakul egyfajta segítővé, facilitátorrá. A pedagógus nevelési stílusát a tanulót egyre inkább felnőttként kezelő bizalomteljes légkör uralja.

A tanuló társakkal történő versengő és együttműködő mozgásformáiban a nagyfokú tolerancia, a fair play szellemisége már természetes módon kirajzolódik. Ismeri és önállóan végrehajtja a különböző sportmozgások általános és speciális bemelegítő gyakorlatait, edzettséget fejlesztő eljárásait és sportági mozgástechnikáit. Szívesen és otthonosan mozog az uszodai környezetben, értékkel kezeli a természetben, a szabad levegőn végzett mozgásformákat. A nevelési-oktatási szakasz végére kész megküzdési stratégiákkal rendelkezik a civilizációs ártalmak elhárítására.

A megfelelő pedagógiai tevékenység hatására a felnőttkor küszöbén a köznevelésből kilépő tanulóifjúság a testnevelés és egészségfejlesztés tanulási terület eszköz- és hatásrendszereit felhasználva az egészséget értékkel kezelő, élete természetes részének tekintő magatartásformákat alakít ki. A magas szintű jóllét elérésével olyan személyiségvonásokat alakít ki, melyekkel a társadalom pozitív szemléletű, rugalmas, innovatív és hasznos tagjává válik.

A testnevelés tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

MOZGÁSKULTÚRA-FEJLESZTÉS

- a tanult mozgásformákat alkotó módon, a testedzés és a sportolás minden területén használja;
- a testedzés, a sport személyiségjellemzői mentén (fegyelmezetten, határozottan, lelkiismeretesen, innovatívan és kezdeményezően) hajtja végre az elsajátított mozgásformákat;
- sporttevékenységében spontán, automatikus forma- és szabálykövető attitűdöt követ;

- nyitott az alapvető és sportágspecifikus mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő felhasználására, végrehajtására.

MOTOROSKÉPESSÉG-FEJLESZTÉS

- olyan szintű motoros képességekkel rendelkezik, amelyek lehetővé teszik a tanult mozgásformák alkotó módon történő végrehajtását;
- relatív erejének birtokában a tanult mozgásformákat változó környezeti feltételek mellett, hatékonyan és készség szinten kivitelez;
- a különböző sportágspecifikus mozgásformákat változó környezeti feltételek mellett, hatékonyan és készség szinten hajtja végre;
- a (meg)tanult erő-, gyorsaság-, állóképesség- és ügyességfejlesztő eljárásokat önállóan, tanári ellenőrzés nélkül alkalmazza;
- tanári ellenőrzés mellett digitálisan méri és értékeli a kondicionális és koordinációs képességeinek változásait, ezekből kiindulva felismeri saját motoros képességbeli hiányosságait, és ezeket a képességeket tudatosan és rendszeresen fejleszti.

VERSENGÉSEK, VERSENYEK

- a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben, ezt tőlük is elvárja;
- a versengések és a versenyek közben közösségformáló, csapatkohéziót kialakító játékosként viselkedik.

PREVENCIÓ, ÉLETVITEL

- megoldást keres a különböző veszély- és baleseti források elkerülésére, erre társait is motiválja;
- az egyéni képességeihez mérten, mindennapi szokásrendszerébe építve fejleszti keringési, légzési és mozgatórendszerét;
- a családi háttére és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mérten, belső igénytől vezérelve, alkotó módon, rendszeresen végez testmozgást.

EGÉSZSÉGES TESTI FEJLŐDÉS, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

- mindennapi életének részeként kezeli a testmozgás, a sportolás közbeni higiéniai és tisztálkodási szabályok betartását;
- az életkorának és alkati paramétereinek megfelelő pozitív, egészségtudatos, testmozgással összefüggő táplálkozási szokásokat alakít ki.

A 11–12. évfolyamon a testnevelés tantárgy alapóraszám: 310 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	42
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	44
Torna jellegű feladatmegoldások	44
Ritmikus gimnasztika és aerobik (választható)	
Sportjátékok	70
Testnevelési és népi játékok	34
Önvédelmi és küzdősportok	40
Alternatív környezetben üzhető mozgásformák	36
Összes óraszám:	310

A gyógytestnevelő tanárok a helyi tanterv (tanmenet) készítésekor a Gyógytestnevelés témakör óraszámát az adott intézményben gyógytestnevelés-órára szánt éves óraszám 30–50%-ában állapíthatják meg a többi témakör óraszámának terhére. A Gyógytestnevelés témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**JAVASOLT MINIMUM ÓRASZÁM: 42 óra****TANULÁSI EREDMÉNYEK****A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- belső igénytől vezérelve, rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismer és alkalmaz alapvető relaxációs technikákat;
- megoldást keres a testtartási rendellenesség kialakulásának megakadályozására, erre társait is motiválja.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok önálló tervezése és végrehajtása
- 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszer gyakorlatok tervezése, vezetése a társaknak
- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt) alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futás gyakorlatok különböző alakzatokban

- Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kézyszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal)
- A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatok önálló összeállítása, azok tudatos gyakorlása
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek önálló, de tanári kontroll alatt történő összeállítása, célzott alkalmazása
- A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása és alkalmazása
- Légzőgyakorlatok összeállítása, végrehajtása
- A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások önálló és tudatos alkalmazása
- Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös összeállítása és önálló végrehajtása
- Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása, vezetése a társaknak
- Terhelések utáni nyújtó gyakorlatok tervezése, vezetése
- A mindennapi stressz fogalmi keretrendszerének ismeretében a pozitív megküzdési stratégiák rendszeres és tudatos alkalmazása
- Relaxációs technikák tudatos alkalmazása
- Zenés bemelegítés összeállítása önállóan

FOGALMAK

légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok

A gyógytestnevelés-órák keretében a gimnasztikai gyakorlatok során a tanulók megismerik, elsajátítják azokat a gyakorlatelemeket, 2-4-8 ütemű gyakorlatokat, amelyek az elváltozásuk, betegségük pozitív irányú megváltozását elősegítő izmokat erősíti, illetve nyújtja, továbbá hozzájárul a biológikailag helyes testtartás kialakításához. Megismerik és alkalmazzák azokat a relaxációs gyakorlatokat, amelyek pozitívan hatnak elváltozásukra, betegségeikre. A cél, hogy váljanak képessé az elváltozásuk, betegségük pozitív irányú megváltozását elősegítő egyszerűbb gyakorlatok tervezésére tanári segítséggel, majd önállóan.

TÉMAKÖR: Atlétikai jellegű feladatmegoldások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 44 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a rajtolási módokat a játékok, versenyek, versengések közben hatékonyan, kreatívan alkalmazza;
- önállóan képes az életben adódó, elkerülhetetlen veszélyhelyzetek célszerű hárítására;
- rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, erre – lehetőségeihez mérten – társait is motiválja;

- belső igénytől vezérelve, rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a korábbi évfolyamokon elért eredményeihez képest folyamatosan javítja futóteljesítményét, amelyet önmaga is tudatosan nyomon követ;
- képes a kiválasztott ugró- és dobótechnikákat az ilyen jellegű játékok, versengések és versenyek közben, az eredményesség érdekében, egyéni sajátosságaihoz formálva hatékonyan alkalmazni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok tudatos és önálló alkalmazása a speciális bemelegítésben és mozgáskészség-, illetve mozgásképeség-fejlesztésben
- Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel
- Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása
- Az atlétika sportág történetének, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpiikonjainak megismerése

Futások:

- A futóiskolai gyakorlatok és futófeladatok harmonikus végrehajtása ön- és társmegfigyelés segítségével
- Rajtok és rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–40 m-en. Térdelő- és állórajt szabályos végrehajtása, versengések rövid- és középtávon ismétléssel
- Váltófutások versenyszerűen rövidített és teljes távon (4×100 m, 4×400 m) felső váltással, indulójelhez igazodva, minél kisebb sebességvesztéssel. Váltósortrend önálló kialakítása, váltótávolság gyakorlással történő kimérése
- Folyamatos futások 8–12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással
- Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban
- Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel hosszabb távú edzésprogramokba történő összeállítása, rendszeres alkalmazása

Ugrások:

- Az ugróiskolai gyakorlatok harmonikus végrehajtása a mozgásképeség és készség fejlesztésével, ön- és társmegfigyelés segítségével
- A megismert elugrótechnikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre az egyénileg kiválasztott technikával
- A megismert magasugró technikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre, az egyénileg kiválasztott technikával
- Hármassugrás önállóan választott elugróhelyről és nekifutási távolságból

Dobások:

- Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel
- Kislabda- vagy gerelyhajítás célra és versenyszerűen távolságra 5–9 lépés nekifutással
- Súlylökés gyakorlása könnyített szerrel különböző technikákkal. Versenyszerű lökessel 4 kg-os (lányok) és 6 kg-os (fiúk) szerrel választott technikával
- Diszkoszvetés egy vagy másfél fordulattal, kalapácsvetés egy vagy két fordulattal könnyített vagy kiegészítő szerekkel

FOGALMAK

álló- és térdelőrajt, edzés módszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

A gyógytestnevelés-órák keretében atlétikai jellegű feladatokkal tovább fejleszthető a tanulók állóképessége. A differenciált, egyénre adaptáltan megvalósuló futó-, szökdelő- és ugrófeladatok elősegítik a keringési rendszer és a mozgásműveltség fejlesztését. A dobógyakorlatok differenciált alkalmazásával jól fejleszthető a tanulók törzsizomzata. A cél, hogy a tanulók ismerjék az atlétikai jellegű feladatok közül a betegségük, elváltozásuk számára kontraindikált gyakorlatokat.

TÉMAKÖR: Torna jellegű feladatmegoldások

JAVASOLT MINIMUM ÓRASZÁM: 44 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan képes az életben adódó, elkerülhetetlen veszélyhelyzetek célszerű hárítására;
- belső igénytől vezérelve, rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- a torna, ritmikus gimnasztika, aerobik és tánc jellegű mozgásformákon keresztül fejleszti esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan képes az általa kiválasztott elemkapcsolatokból tornagyakorlatot összeállítani, majd bemutatni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása
- A korábbi követelményekben megfogalmazott mozgásanyag elmélyítése, készségszintre emelése és gyakorlása
- Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan

- A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyág, izomérzékelés) szinten tartása, további fejlesztése
- A segítségadás készségszintű alkalmazása
- A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése
- A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása
- A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás
- Mászókulcsolással mászás 3–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 4–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek
- A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása
- *(Választható anyagként) Az alapugrások elsajátítása minitrampolinon vagy gumiasztalon*
- *További tornaszer(ek) választása a helyi lehetőségeknek megfelelően, a diákok képességeihez igazodó differenciálással*
- Talajon:
 - Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is
 - Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal
 - Emelés fejállásba (fiúk), emelés fejállásba segítséggel (lányok)
 - Fellendülés kézállásba
 - Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel
 - Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk)
 - Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése
 - Vetődések, átuggolások, átterpesztések
 - A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása
 - Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel
- Ugrószekrényen:
 - Az előző évfolyamokon tanultak gyakorlása, az elugrás távolságának, az ugrás hosszának és magasságának növelésével

Lányoknak:

- Gerendán:
 - Érintőjárás; hármás lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzetben át fel- és leugrás
 - Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások
 - Járások előre, hátra, oldalra utánlépekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel
 - Fordulatok állásban, guggolásban
 - Tarkóállási kísérletek segítséggel

- Felugrás mellső oldalállásból oldaltámaszba, majd egyik láb átlendítéssel és 90 fokos fordulattal terpeszülés
- Leugrások feladatokkal
- Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok
- Felemáskorláton:
 - Támaszok, harántülés, térdfüggés, fekvőfüggés, függőtámasz
 - Függésből lendületvétel, átguggolás, átterpesztés fekvőfüggésbe
 - Felugrás támaszba és függésbe
 - Leugrás támaszból. Alugrás. Nyílugrás

Fiúknak:

- Gyűrűn:
 - Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe
 - Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás
 - Vállátfordulás előre
 - Húzódás-tolódás támaszba
 - Lendület előre támaszba, segítséggel
- Korláton:
 - Terpeszülés, támaszok (nyújtott támasz, hajlított támasz, lebegőtámasz, felkar-lebegőtámasz), felkarfüggés
 - Alaplendület támaszban és felkarfüggésben
 - Támlázás, terpeszpedzés, szökkenés
 - Lendület előre támaszba, segítséggel
 - Saslendület előre-hátra
 - Felkarállítás
 - Vetődési leugrás, kanyarlati leugrás
- Nyújtón:
 - Alaplendület
 - Kelepfelhúzódás támaszba, kelepforgás; térdfellendülési kísérletek
 - Malomforgás előre
 - Billenési kísérletek
 - Támaszból ellendülés és homorított leugrás. Alugrás. Nyílugrás

FOGALMAK

billenés, nyílugrás, húzódás-tolódás támaszba, saslendület előre-hátra, malomforgás

A gyógytestnevelés-órán a torna jellegű gyakorlatok – a kontraindikált gyakorlatok kivételével – elősegítik a törzsizomzat fejlesztését, a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását.

TÉMAKÖR: Ritmikus gimnasztika és aerobik (választható)

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a torna, ritmikus gimnasztika, aerobik és tánc jellegű mozgásformákon keresztül fejleszti esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a zenei ütemnek megfelelően, készség szintű koordinációval végzi a kiválasztott ritmikus gimnasztika és/vagy aerobik mozgásformákat;
- önállóan képes az általa kiválasztott elemkapcsolatokból tornagyakorlatot összeállítani, majd bemutatni.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Ritmikus gimnasztika:
 - A korábban tanult mozgások magasabb szintű végrehajtása
 - Egy választott szerrel alapvető technikai elemek készség szintű elsajátítása, alkalmazása
 - Testtechnikai elemek elsajátítása:
 - járások, ugrások: érintőjárás, hintalépés, keringő lépés, szökkenő hármaslépés, ördögugrás, őzugrás
 - forgások: fordulatok állásban és különböző testhelyzetekben
 - egyensúlyelemek: lebegőállások, mérlegállások, lábemelések, lendítések
 - hajlékonysági elemek: törzshajlítások, kar- és törzshullámok
 - Szertechnikai elemek megismerése, elsajátítása:
 - kötél: áthajtások, lendítések, körzések, dobások-elkapások
 - karika: lendítés, karikakörzések, pörgetések, gurítások talajon, dobások-elkapások
 - labda: gurítások testen és talajon, dobások-elkapások, leütések
 - buzogány: kis körzések, malomkörzések, dobások-elkapások, lendítés
 - szalag: kígyó körzések, spirál körzések, lendítések, dobások-elkapások
 - A kondicionális és koordinációs képességek (dinamikus erő, statikus erő, egyensúlyozási képesség, ritmus, ízületi hajlékonyság) szinten tartása, illetve további fejlesztése
 - Önállóan összeállított gyakorlat megtanulása zenére, esztétikus és harmonikus végrehajtása
- Aerobik:
 - Nyolc ütemű alaplépésekből álló blokkok variációiból a tanulók által összeállított mozgáskombinációk végrehajtása
 - Az aerobik edzés különböző edzésszakaszaihoz tartozó mozgásanyag pontos, a zenei ütemhez igazított, harmonikus végrehajtása. A mozgásformák fejlesztő hatásainak tudatosítása
 - Gyakorlatsorok kéziszerrel történő végrehajtása
 - Az aerobik jellegű foglalkozások gyakorlatvezetését elősegítő verbális és nonverbális jelzések elsajátítása és felhasználása
 - Összefüggő gyakorlat megtanulása zenére

FOGALMAK

alaplépések, low impact alaplépés, high impact alaplépés, kombi impact alaplépés, tempó, ritmus, lépéskombináció, sasszé, dinamikus erő, statikus erő, egyensúlyozási képesség, ízületi hajlékonyság

A gyógytestnevelés-órán ismerjék és alkalmazzák a tanulók a ritmikus és aerobikgyakorlatok azon elemeit, amelyeket beépíthetnek a betegségük, elváltozásuk javítását szolgáló gyakorlatok tervezésekor.

TÉMAKÖR: Sportjátékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 70 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a rajtolási módokat a játékok, versenyek, versengések közben hatékonyan, kreatívan alkalmazza;
- önállóan képes az életben adódó, elkerülhetetlen veszélyhelyzetek célszerű hárítására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanult testnevelési, népi és sportjátékok összetett technikai és taktikai elemeit kreatívan, az adott játékhelyzetnek megfelelően, célszerűen, készségszinten alkalmazza;
- a szabályjátékok alkotó részese, képes szabálykövető játékvezetésre;
- játéktevékenységét kreativitást mutató játék- és együttműködési készség jellemzi.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai, alap- és csapattaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása
- A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálmódosítások mellett
- A nagyobb létszámú (5-7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához
- A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek hatékony és célszerű alkalmazása a folyamatos sportjátékokban
- Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labdás és labda nélküli játékosok üres területre történő mozgásában a kooperatív elemek alkalmazása
- A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez
- Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) játékhelyzethez adaptált alkalmazása, gyakorlása
- Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpiikonjainak megismerése
- Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens (ötletjáték) és konvergens (posztokhoz kötött mozgásfeladatok) gondolkodásra épülő feladatmegoldások összehangolt gyakorlása

- Önálló tanulói szabályalkotás tanári kontrollal
- Játékvezetés gyakorlása
- A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása
- Kézilabda
 - A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, indulások-megállások, ütközések, cselezések irányváltással és lefordulással, felugrások-leérkezések – célszerű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységek során
 - A figyelem megosztását igénylő összetett labdás koordinációs gyakorlatok növekvő sebességgel egy és több labdával (pl. háromszög, négyszög, „y” koordinációs alakzatokban)
 - 1-1, 2-1, 2-2 elleni játékok (labdavezetés, irány- és iramváltások, indulócselek alkalmazása) kapura lövéssel összekapcsolva
 - Kapura dobások bedőlésből, bevetődésből, ejtésből, majd különböző lendületszerzési módot követő felugrásból, beugrásból a folyamatos játéktevékenységek során
 - Alapvető szabályok készség szintű elsajátítása, alkalmazása játéktevékenységben
 - Területvédekezés (6-0, 5-1) alkalmazása játékban
 - A kapus-alaptechnikák alkalmazása játékhelyzetekben
- Kosárlabda
 - A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készség szintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben
 - A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban
 - Elzárás-leválás gyakorlása 2-1, 2-2, 3-3 elleni helyzetekben
 - Labdaátadások különböző módjainak – növekvő mozgássebességgel és dinamika mellett – a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása
 - Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban
 - Gyorsindulások, lerohanások tudatos és hatékony kialakítása, alkalmazása a folyamatos játék során
 - Fektetett dobás gyakorlása emberelőnyös vagy létszámban kisjátékokban
 - Alapvető szabályok folyamatos játéktevékenységben történő alkalmazása mellett a játékvezetés gyakorlása
 - Létszámban mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal
- Röplabda
 - A leütés alaptechnikájának elsajátítása
 - A felső egyenes nyitás alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben
 - Távolról érkező labda megjátszása a háléhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárárintéssel

- Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete
 - Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása
 - A csapattársak közötti kommunikáció célszerű és hatékony alkalmazása az eredményes játék érdekében
- Labdarúgás
- A labda nélküli technikai elemek – mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő alapmozgások növekvő mozgássebesség és dinamika (növekvő energiabefektetéssel) mellett – tudatos és célszerű alkalmazása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban
 - Labdavezetések, -átadások és -átvételek megfelelő módjainak (lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel) növekvő sebességgel, dinamikával történő végrehajtása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban
 - Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, valamint létszámfölényes és létszámazonos játékhelyzetekben
 - A területvédekezés és emberfogásos védekezés váltott alkalmazása a játékhelyzethez igazítva a folyamatos játék során
 - A területszerzéssel történő emberelőnyös kisjátékokban az üres passzsávok hatékony megjátszása időkényszer alatt, a védekező játékos mozgásirányának alkalmazkodása a területszerzéssel járó játékhelyzetekhez
 - A kapusalaphelyzet gyakorlása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás alkalmazása a folyamatos játékhoz igazítva
- Floorball
- Labda nélküli és labdás technikai elemek – mint az alapállás, a támadó és védő alapmozgások, a helyes ütőfogás, ütővel való haladás, indulások-megállások, cselezések irányváltoztatással – alkalmazása kisjátékokban, mérkőzésjátékokban
 - Labdavezetések, átadások, átvételek készség szintű alkalmazása kisjátékokban és mérkőzésjátékokban
 - Mozgások passzív, félaktív és aktív védő ellen (2-1, 3-2)
 - Labdatartást fejlesztő játékok
 - A kapus és a védő játékosok együttműködése, a különböző védekezési formák megismerése
 - Emberfogásos védekezés és területvédekezés kisjátékokban és mérkőzésjátékokban
 - Létszámelőnyös, létszámhátrányos és létszámazonos játékok

FOGALMAK

játékrendszerek, játékvezetés, emberelőnyös és létszámazonos kisjáték, elzárás-leválás, leütés, felső egyenes nyitás, sánc, beugrásos és felugrásos kapura lövés, támadó és védekező stratégia, alapfelállás, pozíciós játék

A **gyógytestnevelés-órák keretében** a különböző mozgásszervi elváltozással, illetve belgyógyászati betegséggel rendelkező tanulók megismerkednek a sportjátékok adaptált formáival. A megismert sportjátékok adekvát alkalmazása elősegíti a rendszeres testedzés beépítését a mindennapi életbe, az egészségi állapot és a teljesítőképesség pozitív irányú

megváltozását. A gyógytestnevelés-óra keretében a sportjátékok rekreációs lehetőségként és az élethosszig tartó fizikai aktivitásra való felkészülés részeként jelennek meg.

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 34 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a rajtolási módokat a játékok, versenyek, versengések közben hatékonyan, kreatívan alkalmazza.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanult testnevelési, népi és sportjátékok összetett technikai és taktikai elemeit kreatívan, az adott játékhelyzetnek megfelelően, célszerűen, készségszinten alkalmazza;
- játéktevékenységét kreativitást mutató játék- és együttműködési készség jellemzi
- a szabályjátékok alkotó részese, képes szabálykövető játékvezetésre.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időnként rendszeresen bekapcsolásával
- Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek)
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal
- A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok
- A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása
- 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása
- Önálló tanulói szabályalkotásra épülő (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban a játékhelyzethez adaptált támadó és védő szerepek gyakorlása
- Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása
- Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása

- A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)

Néptánc – szabadon választható

- Táncok: a forgástechnika fejlesztése a különböző lábfőrészeken. A páros forgás és a forgástechnika fejlesztése
- A dunai és tiszai táncdialektusok átismétlése, az erdélyi dialektus tananyagának bővítése
- Az improvizációs készség, a stílusérzék és az előadókészség fejlesztése, a partnerkapcsolat fontossága és gyakorlása a néptánc mozgásanyagán keresztül

FOGALMAK

besegítés, szabálykövető magatartás, kreatív játék, játékalakítás, dinamikus és statikus célfelületek, szélességi és mélységi mozgás, táncrend, táncszók

A gyógytestnevelés-órák keretében a különböző mozgásszervi elváltozással, illetve belgyógyászati betegséggel rendelkező tanulók megismerkednek azokkal a testnevelési és népi játékokkal, amelyeket elváltozásuktól, illetve betegségüktől függetlenül végezhetnek. A megismert testnevelési és népi játékok adekvát alkalmazása elősegíti a rendszeres testedzés beépítését a mindennapi életbe, az egészségi állapot és a teljesítőképesség pozitív irányú megváltozását, a testedzéssel kapcsolatos pozitív attitűd kialakítását.

TÉMAKÖR: Önvédelmi és küzdősportok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 40 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan képes az életben adódó, elkerülhetetlen veszélyhelyzetek célszerű hárítására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a különböző eséstechnikák készség szintű elsajátítása mellett a választott küzdősport speciális mozgásformáit célszerűen alkalmazza.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett
- Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkormányzott tanúsítva
- Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése
- Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készség szintű elsajátítása, valamint a társas eséstechnikák gyakorlása (pl.: társ által kötéllel lábat meghúzáva, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással)
- Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása
- Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák készség szintű elsajátítása

- Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás adaptív, készségszintű elsajátítása
- Dzsúdógurulás alaptechnikájának készségszintű elsajátítása harántterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra
- A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének adaptív, készségszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban
- Alapvető karateütések, -rúgások és azok védelmére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, életszerű végrehajtása
- A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása
- A tradicionális küzdősportok (birkózás, ökölvívás, dzsúdó, karate) történetének, meghatározó hazai személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése, a sportágak szabályrendszerének átvizsgálása
- Birkózás
 - A gerincoszlop mozgékonyságát, a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása
 - Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül
 - Hídban forgás
 - Hídba vetődés fejtámaszból
 - Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával
 - Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül
 - Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban
 - Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika
 - Mögékerülés: könyökelütéssel, kibújással
 - Parter helyzetből induló birkózó technikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben
 - A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban
- Karate
 - Alapvető karateállások és testtartások elnevezésének ismerete, azok önálló bemutatása
 - Az alapvető karateütések technikájának elsajátítása helyváltoztatás nélkül (egyeses ütés helyben, egyeses ütés az elől lévő láb oldalán, egyeses ütés a hátul lévő láb oldalán), gyakorlása helyváltoztatás közben
 - Rúgások alaptechnikájának önálló végrehajtása, elsajátítása helyben
 - Oldalra rúgás és csapás technikája
 - Rúgás- és ütésekkombinációk végrehajtása helyváltoztatás közben
 - Alap védekező technikák ellentámadásokkal
 - Az egy- és háromlépéses alapküzdő mozgásanyagának megismerése, gyakorlása
 - A három- és ötlépéses alapküzdő mozgásanyagának jártasságszintű végrehajtása
 - Egyeses, köríves és kalapácsütés, csapás ökölháttal, valamint az egyeses és oldalra rúgás védelmi technikáinak elsajátítása

- A védő technikákhoz tartozó stabil állás alkalmazása. A tanult védő technikák kivitelezése helyben és mozgásban, ellentámadással
 - Heian 1 (vagy annak megfelelő) kata bemutatása a tanult technikák kivitelezésével, sportágra jellemző mozgásdinamikával, számolásra és számolás nélkül, önállóan
 - Szabad küzdelem alaptámadásai és -védesei, ellentámadások helyben és szabad küzdelemre jellemző helyváltoztató mozgással
 - A karate speciális bemelegítő, nyújtó hatású mozgásformáinak megismerése, elsajátítása
- Dzsúdó
- A társas eséstechnikák gyakorlása (pl.: társ által kötéllel lábat meghúzva, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással)
 - Földharctechnikák, rézsútos (egyik kéz karra fog, másik kéz a nyak alatt) és oldalsó leszorítás technika végrehajtása társon, valamint ezekből való szabadulások
 - A bokasöprés, a nagy külső horogdobás és a nagy belső horogdobás technikájának gyakorlása passzív, majd aktív ellenfélen

FOGALMAK

fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, karatevédek (uke), karatetámadások kézzel és lábbal, 5 lépéses támadás-védekezés, 3 lépéses támadás-védekezés

A gyógytestnevelés-órán a tanuló megismeri az önvédelmi és küzdősportok azon technikai gyakorlatait, amelyek az egészségi állapotával kapcsolatban nem ellenjavalltak és alkalmazásukkal növelheti a tartó- és mozgatószervrendszer izomzatának erejét, fejleszti az állóképességét és mozgásműveltségét. A különböző technikai gyakorlatok elősegítik a rendszeres sport és testmozgás megszeretését, az adekvát önvédelmi és küzdősport kiválasztását.

TÉMAKÖR: Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

JAVASOLT ÓRASZÁM: 36 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan képes az életben adódó, elkerülhetetlen veszélyhelyzetek célszerű hárítására.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, erre – lehetőségeihez mérten – társait is motiválja;
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák tudásanyagának elmélyítése, gyakorlati alkalmazása
- A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, tudatos alkalmazása a mindennapos életvezetésben
- A környezetvédelmi szabályok betartása és betarttatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében
- Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készség szintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák)
- Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, végrehajtása
- A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, mountain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás)
- Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése, vezetése
- A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása
- A különböző rekreációs mozgásformák megismerése és alkalmazása az élethosszig tartó sportolás és egészséges életvitel iránti igény kialakításához
- Az alternatív környezetben űzhető sportok tudatos alkalmazása a mindennapi stresszhelyzetek feloldásában
- Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása
- Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése

FOGALMAK

tervezés, tudatosság, kihívás, kitartás, rekreáció, stresszkezelés, teljesítménytúra, Országos Kéktúra

A gyógytestnevelés-órák keretében a szabadtéri foglalkozások során a különböző mozgásszervi elváltozással, illetve belgyógyászati betegséggel rendelkező tanulók olyan testgyakorlatokkal, sportokkal ismerkednek meg, amelyeket elváltozásuk, illetve betegségük ellenére végezhetnek. A megismert szabadban végzett sportok, testgyakorlatok adekvát alkalmazása elősegíti a rendszeres testedzés beépítését a mindennapi életbe, az egészségi állapot és a teljesítőképesség pozitív irányú megváltozását.

A gyógytestnevelés-óra keretében a szabadtéri mozgásformák, sportjátékok, valamint a természetben űzhető mozgásformák a rekreáció lehetőségeként és az élethosszig tartó fizikai aktivitásra való felkészülés részeként jelennek meg.

HELYI TANTERV

TÖRTÉNELEM

9–12. évfolyam

Történelem

A történelemtanítás és -tanulás célja, hogy a tanuló megismerkedjen a történettudomány, valamint a hagyomány által legfontosabbnak elismert történelmi tényekkel, szereplőkkel, eseményekkel, történetekkel és folyamatokkal, valamint tudatosodjon benne nemzeti hovatartozása. Ismerkedjen meg a kulturális kódrendszer legalapvetőbb elemeivel, amelyek lehetővé teszik, hogy azonosuljon kultúránk alapértékeivel. A történelem tantárgy tantervének középpontjában a magyar nemzet és Magyarország története áll.

A tantervi szabályozás irányítóelve, hogy a magyar történelmet általában kontinuitásában, az európai, illetve egyetemes történelmet szigetszerűen tárgyalja. A kerettanterv több általános európai jelenséget is konkrét magyar példákon keresztül mutat be. Ennek révén a tanuló a magyar történelmi jelenségeket elsősorban nem általános modellek alapján, hanem a konkrét történelmi helyzet jellegzetességeit figyelembe véve tanulmányozhatja. Ez a megközelítés hozzásegíti a tanulót, hogy megértse és méltányolja a magyarság, a magyar nemzet, illetve Magyarország sajátos helyzetéből adódó jelenségeket és folyamatokat, így alakulhat ki benne a tényeken alapuló reális és pozitív nemzettudat, és ezáltal erősödhet benne a hazaszeretet érzése.

A történelem tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanuló a történelemtanulás során különféle jellegű tudástartalmakkal és különböző típusú feladatokkal találkozik, amelyek megtanulásához, illetve elvégzéséhez különféle módszereket kell választania. A történelmi információk keresése és feldolgozása, a forráskritika, a következtetések levonása és egyéb gondolkodási műveletek közvetítő hatásuk révén általában fejlesztik a tanulási kompetenciákat. A történelmi értelmező kulcsfogalmak megértésén és állandó használatán keresztül a tanuló fejleszti a lényeges és kevésbé lényeges elemek megkülönböztetésének és rendszerezésének a tanulás során elengedhetetlenül fontos képességét.

A tanuló a történelemtanulás során megtapasztalja, hogy a történelemtudása az iskolán kívül, más élethelyzetekben, illetve a jelen társadalmi, gazdasági és politikai jelenségeinek megértéséhez és megítéléséhez is segítséget nyújt. Ez a tapasztalat – az iskolai történelemtanulás élményszerűsége mellett – erős ösztönzést adhat az élethosszig tartó tanulásra vagy legalábbis a történelmi és társadalmi kérdések iránti érdeklődésre.

Kommunikációs kompetenciák: A történelmi források feldolgozása a szövegértés fejlesztésének egyik hatékony módja. A tanuló a felmerülő történelmi problémákról beszélgetéseket folytat, érveket gyűjt, azokat írásban és szóban összefoglalja, digitális kommunikációs eszközök segítségével mutatja be. A különböző típusú, más-más korokból és eltérő társadalmi közegekből származó források feldolgozása pedig nagyban segíti a különféle kommunikációs környezetek (kontextusok) közötti magabiztos eligazodást.

Digitális kompetenciák: A történelem tanulása során a digitális eszközök etikus, felelősségteljes használatával a tanuló információkezelési és -feldolgozási készségei fejlődnek, ami elősegíti elemző és mérlegelő gondolkodása kialakulását és elmélyítését is, aminek része a megszerzett információk ellenőrzése, hitelességének vizsgálata. A történelmi forrásokat

tartalmazó internetes portálok, hang- és filmarchívumok és adatbázisok megismerése és használata, az itt talált források feldolgozása elengedhetetlen feltétele a korszerű történelemtanulásnak. A digitális információfeldolgozás, illetve a digitális kommunikáció fejlesztésének nagy szerepe van a közéleti tájékozódási készségek kialakításában, így a felelős és aktív állampolgárrá nevelésben.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló az információk, illetve a források feldolgozása során problémákat azonosít, magyarázatokat fogalmaz meg, kiemeli a lényegét, következtetéseket von le. A történelmi ismeretek, fogalmak elsajátításával, valamint a történelmi források és interpretációk mérlegelésével, hipotézisek alkotásával fejlődik az elemző, problémamegoldó gondolkodása. Mindezek együttesen segítik a differenciált történelmi gondolkodás kialakulását, melynek következtében a tanuló képessé válik események, folyamatok és jelenségek különböző szempontú megközelítésére, valamint bizonyos történések okainak és következményeinek több szempontú feltárására.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló a különböző történelmi korok mindennapi életének vizsgálatával, az életmód változatos formáinak, valamint történelmi életutaknak és cselekedeteknek a megismerésével viszonyítási pontokat találhat, illetve követhető modelleket adaptálhat saját életútjának tervezéséhez és szervezéséhez. A tanulóban tudatosul, hogy nehéz élethelyzetekben is kialakíthatók cselekvési tervek, lehetőségek. Értékeli a válságos történelmi helyzetekben megnyilvánuló bátorság, kitartás, önfeláldozás, segítségnyújtás és szolidaritás követésre méltó példáit. A tanuló arra törekszik, hogy az emberi cselekedeteket, életutakat, élethelyzeteket, társadalmi folyamatokat és jelenségeket árnyaltan értelmezze. A társadalmakra, közösségekre jellemző magatartási és kommunikációs szabályok felismerése a tanuló alkalmazkodóképességét fejleszti.

A kreativitás a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A történelem tanulása során a tanuló megismeri az emberiség, a magyarság kulturális örökségének fő elemeit. Értékeli a kiemelkedő emberi alkotásokat és értelmezi azok technológiai, tudományos és művészeti szerepét. Az egyes történelmi korszakok áttekintése során felismeri az értékteremtő alkotások jelentőségét, és elemző gondolkodással feltárja azoknak az életmódra, a mindennapokra gyakorolt hatását.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A tanuló megismeri és értékeli az alkotó emberi tevékenységek változatos formáit. Értelmezi és elismeri a tudósok, kutatók és művészek teljesítményét. Büszke a magyar tudósok, művészek, sportolók és más értékteremtő, alkotó emberek kiemelkedő eredményeire, teljesítményeire. Az életmódtörténeti témakörök feldolgozása révén a tanuló felismeri, hogy a munkavégzés az egyén, a család és a társadalom létfenntartását biztosítja; belátja, hogy a munka sokszor küzdelmekkel jár, ugyanakkor személyiségépítő, társadalmi összetartozást is erősítő tevékenység. A történelmi korszakok jellegzetes, egyedi vagy kiemelkedő példái kiindulópontként szolgálnak a saját életút tervezésekor, akár a pályaválasztás során is.

9–12. évfolyam

A középiskolai történelemtanítás és -tanulás célja, hogy a tanulóban a történettudomány, valamint a hagyomány által legfontosabbnak elismert történelmi tények és folyamatok, szereplők és események ismeretének segítségével alakuljon ki önálló világkép és magyar identitástudat. Szerezzzen mélyebb ismereteket a magyar és az egyetemes történelem legfontosabb jelenségeiről és fordulópontjairól, tudjon azonosulni a keresztény alapú magyar és európai kultúra értékeivel, legyen képes társadalmi és kulturális téren hatékony, árnyalt kommunikációra. A történelemtanulás során végzett változatos tevékenységek révén alakuljon ki a tanulóban a múltról, illetve a társadalmi kérdésekről való árnyalt gondolkodás.

A középiskolai történelemtanítás az általános iskolában elsajátított ismeretekre és kompetenciákra épül. Míg az általános iskolában a történetek elbeszélése, a régebbi korok és történelmi szereplők szemléletes bemutatása az elsődleges, a középiskolai történelemtanításban mindez kiegészül a források feldolgozásával, történelmi helyzetek és folyamatok több szempontú elemzésével, a problémák azonosításával és megtárgyalásával. Az önálló információgyűjtés és –feldolgozás, a történelmi jelenségek értelmezése, elemzése, a különböző érvek mérlegelése, valamint a következtetések levonása együttesen segíti a történelmi szemléletmód kialakulását. A tantárgy tanulásának élményszerűségét már nemcsak a történetek izgalma vagy az érdekes feladatok nyújtják, hanem azok az elemzések, viták, felismerések is, amelyek az egyes témák, problémák feldolgozása során felmerülnek.

A tantárgy tantervének középpontjában a magyarság, a magyar nemzet és Magyarország története áll. A témakörök mintegy kétharmada a magyar történelemhez kapcsolódik. Ez az egyes témák részletezettségén túl abban is megmutatkozik, hogy az általános iskolai kerettantervhez hasonlóan több általános európai jelenség bemutatásánál magyar és külföldi példák egyaránt előkerülnek. Ugyanakkor az általános iskoláinál nagyobb tér jut Magyarországra, illetve a magyar nemzet történetét befolyásoló európai és globális folyamatok és jelenségek bemutatására. Ezek eredményeként a tanuló a magyar történelmi jelenségeket konkrét egyetemes történelmi helyzetekhez viszonyítva tanulmányozhatja. Ez hozzásegíti őt, hogy megértse és méltányolja a magyarság, a magyar nemzet, illetve Magyarország sajátos helyzetéből adódó jelenségeket, folyamatokat és törekvéseket, így alakulhat ki benne a tényeken alapuló reális és pozitív nemzettudat. Alapvető cél annak érzékeltetése, hogy a magyar nemzet történelmére számos nemzetiség és közösség (pl. német, zsidó) együttélése is hatást gyakorolt. Fontos cél a magyarországi kisebbségek és nemzetiségek történetének bemutatása, valamint kiemelt cél a határainkon túl kisebbségbe szorult magyarok történelmének átfogó megismertetése.

A középiskolai történelemtanulás motiválja a tanulót arra, hogy felnőttként, a középiskola befejezése után is érdeklődjék a történelem, illetve közéleti kérdések iránt. Hozzájárul továbbá ahhoz, hogy az iskolából kikerülve hazáját szerető, a történelmi hagyományokat örökítő, demokratikus gondolkodású, kisebb-nagyobb közösségeiért felelősséget vállaló polgárrá; a társadalom tevékeny és önálló tagjává váljék.

A tanuló a 9–12. évfolyamon a következő kulcsfogalmakat használja:

Értelmező kulcsfogalmak: történelmi idő, történelmi forrás és bizonyítékok; ok és következmény; változás és folyamatosság; történelmi jelentőség, történelmi nézőpont és interpretáció.

Tartalmi kulcsfogalmak:

- politikai: politika, állam, államszervezet, államforma, köztársaság, diktatúra, demokrácia, parlamentarizmus, monarchia, önkormányzat, közigazgatás, hatalmi ágak, jog, alkotmány/alaptörvény, törvény, rendelet, birodalom;
- társadalmi: társadalom, társadalmi csoport/réteg, népesedés/demográfia, migráció, nemzet, etnikum, identitás, életmód;
- gazdasági: gazdaság, pénz, piac, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, adó, önellátás, ártermelés;
- eszme- és vallástörténeti: kultúra, művészet, vallás, hit, egyház, civilizáció, eszme/ideológia, világkép.

FEJLESZTÉSI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ TANULÁSI EREDMÉNYEK (ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK)

ISMERETSZERZÉS ÉS FORRÁSHASZNÁLAT

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan tud használni általános és történelmi, nyomtatott és digitális információforrásokat (tankönyv, kézikönyvek, szakkönyvek, lexikonok, képzőművészeti alkotások, könyvtár és egyéb adatbázisok, filmek, keresők);
- önállóan információkat tud gyűjteni, áttekinteni, rendszerezni és értelmezni különböző médiumokból és írásos vagy képi forrásokból, statisztikákból, diagramokból, térképekről nyomtatott és digitális felületekről;
- tud forráskritikát végezni, és különbséget tenni a források között hitelesség, típus és szövegösszefüggés alapján;
- képes azonosítani a különböző források szerzőinek a szándékát, bizonyítékok alapján értékeli egy forrás hitelességét;
- képes a szándékainak megfelelő információkat kiválasztani különböző műfajú forrásokból;
- összehasonlítja a forrásokban talált információkat saját ismereteivel, illetve más források információival és megmagyarázza az eltérések okait;
- képes kiválasztani a megfelelő forrást valamely történelmi állítás, vélemény alátámasztására vagy cáfolására.

TÁJÉKOZÓDÁS IDŐBEN ÉS TÉRBEN

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a magyar és az európai történelem tanult történelmi korszakait, időszakait, és képes azokat időben és térben elhelyezni;
- az egyes események, folyamatok idejét konkrét történelmi korhoz, időszakhoz kapcsolja vagy viszonyítja, ismeri néhány kiemelten fontos esemény, jelenség időpontját, kronológiát használ és készít;
- össze tudja hasonlítani megadott szempontok alapján az egyes történelmi korszakok, időszakok jellegzetességeit az egyetemes és a magyar történelem egymáshoz kapcsolódó eseményeit;
- képes azonosítani a tanult egyetemes és magyar történelmi személyiségek közül a kortársakat;
- felismeri, hogy a magyar történelem az európai történelem része, és példákat tud hozni a magyar és európai történelem kölcsönhatásaira;
- egyszerű történelmi térképvázlatot alkot hagyományos és digitális eljárással.
- a földrajzi környezet és a történelmi folyamatok összefüggéseit példákkal képes alátámasztani;
- képes különböző időszakok történelmi térképeinek összehasonlítására, a történelmi tér változásainak és a történelmi mozgások követésére megadott szempontok alapján a változások hátterének feltárásával.

SZAKTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓ

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- képes a történelmi jelenségeket általános és konkrét történelmi fogalmak, tartalmi és értelmező kulcsfogalmak felhasználásával értelmezni és értékelni;
- fel tud ismerni fontosabb történelmi fogalmakat, meghatározás alapján;
- képes kiválasztani, rendezni és alkalmazni az azonos korhoz, témához kapcsolható fogalmakat;
- össze tudja foglalni rövid és egyszerű szaktudományos szöveg tartalmát;
- képes önállóan vázlatot készíteni és jegyzetelni;
- képes egy-egy korszakot átfogó módon bemutatni;
- történelmi témáról kiselőadást, digitális prezentációt alkot és mutat be;
- történelmi tárgyú folyamatábrákat, digitális táblázatokat, diagramokat készít, történelmi, gazdasági társadalmi és politikai modelleket vizuálisan is meg tud jeleníteni;
- megadott szempontok alapján történelmi tárgyú szerkesztett szöveget (esszét) tud alkotni, amelynek során tételeket fogalmaz meg, szövegtömörítés és átfogalmazás segítségével, állításait több szempontból indokolja és következtetéseket von le;

- társaival képes megvitatni történelmi kérdéseket, amelynek során bizonyítékokon alapuló érvekkel megindokolja a véleményét, és választékosan reflektál mások véleményére, árnyalja saját álláspontját.

TÖRTÉNELMI GONDOLKODÁS

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- képes felismerni, megfogalmazni és összehasonlítani különböző társadalmi és történelmi problémákat, értékrendeket, jelenségeket, folyamatokat;
- a tanult ismereteket problémaközpontúan tudja rendezni,
- hipotéziseket alkot történelmi személyek, társadalmi csoportok és intézmények viselkedésének mozgatórugóiról;
- önálló kérdéseket fogalmaz meg történelmi folyamatok, jelenségek és események feltételeiről, okairól és következményeiről;
- önálló véleményt tud alkotni történelmi eseményekről, folyamatokról, jelenségekről és személyekről;
- képes különböző élethelyzetek, magatartásformák megfigyelése által következtetések levonására, erkölcsi kérdéseket is felvető történelmi helyzetek felismerésére és megítélésére;
- a változás és a fejlődés fogalma közötti különbséget ismerve képes felismerni és bemutatni azokat azonos korszakon belül, vagy azokon átívelően;
- képes összevetni, csoportosítani és súlyozni az egyes történelmi folyamatok, jelenségek, események okait, következményeit, és ítéletet alkotni azokról, valamint a benne résztvevők szándékairól;
- összehasonlítja különböző, egymáshoz hasonló történelmi helyzeteket, folyamatokat, jelenségeket;
- képes felismerni konkrét történelmi helyzetekben, jelenségekben és folyamatokban valamely általános szabályszerűség érvényesülését;
- összehasonlítja és kritikusan értékeli az egyes történelmi folyamatokkal, eseményekkel és személyekkel kapcsolatos eltérő álláspontokat;
- feltevéseket fogalmaz meg, azok mellett érveket gyűjt, illetve mérlegeli az ellenérveket;
- felismeri, hogy a jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális viszonyai a múltbeli események, tényezők következményeiként alakultak ki.

9–10. évfolyam

A középiskola első két évfolyamának témakörei az ókortól a 19. század közepéig ölelik fel a magyar és egyetemes történelem fontosabb folyamatait, jelenségeit, eseményeit, illetve az ehhez kapcsolódó tanulási eredményeket és fejlesztési feladatokat. A magyar és európai identitásunk alapját képező civilizációkhoz, korszakokhoz, történelmi eseményekhez tartozó témakörök az általános iskola után ismét előkerülnek, ám új megközelítéssel és bővülő tartalommal. Míg a témák többsége 5–6. évfolyamon a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően többnyire életmódtörténeti és portré témakörökbe rendeződtek, a középiskolában előtérbe kerül a politikai, társadalmi, gazdasági és kultúrtörténeti megközelítés, a hangsúly a korszakok gazdasági változásaira, társadalmi szerkezetére, politikai modelljeire és világképére helyeződik.

Az egyetemes és a magyar történeti témák általában külön témakörökbe szerveződnek, mivel előbbiek jobbra tematikus, utóbbiak pedig tematikus és eseménytörténeti jellegűek. A magyar történelem eseményei és folyamatai az egyetemes történelem által felrajzolt háttér előtt, nemzetközi összefüggésekbe ágyazva jelennek meg.

A strukturáltabb szempontok és bővebb ismeretek mellett az egyes témák feldolgozási módja is változik. A szemléletes megjelenítés és a történetek tanítása mellett egyre nagyobb szerepet kapnak az önállóan végzett információszerző és –feldolgozó tevékenységek, a forrásokkal végzett különböző műveletek és a problémaközpontú tárgyalási mód.

FEJLESZTÉSI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ TANULÁSI EREDMÉNYEK (ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK)

TÖRTÉNELMI ISMERETEK

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

- ismeri az ókori civilizációk legfontosabb jellemzőit, valamint az athéni demokrácia és a római állam működését, hatásukat az európai civilizációra;
- felidézi a monoteista vallások kialakulását, legfontosabb jellemzőiket, tanításaik főbb elemeit, és bemutatja terjedésüket;
- bemutatja a keresztény vallás civilizációformáló hatását, a középkori egyházat, valamint a reformáció és a katolikus megújulás folyamatát és kulturális hatásait; érvel a vallási türelem, illetve a vallásszabadság mellett;
- képes felidézni a középkor gazdasági és kulturális jellemzőit, világképét, meghatározó birodalmait, és bemutatni a rendi társadalmat;
- ismeri a magyar nép őstörténetére és a honfoglalásra vonatkozó tudományos elképzeléseket és tényeket, tisztában van legfőbb vitatott kérdéseivel, a különböző tudományterületek kutatásainak főbb eredményeivel;
- értékeli az államalapítás, valamint a kereszténység felvételének jelentőségét;

- felidézi a középkori magyar állam történetének fordulópontjait, legfontosabb uralkodóink tetteit;
- ismeri a magyarság törökellenes küzdelmeit, azok fordulópontjait és hőseit; felismeri, hogy a magyar és az európai történelem alakulását meghatározóan befolyásolta a török megszállás;
- be tudja mutatni a kora újkor fő gazdasági és társadalmi folyamatait, ismeri a felvilágosodás eszméit, illetve azok kulturális és politikai hatását, valamint véleményt formál a francia forradalom európai hatásáról;
- összefüggéseiben és folyamatában fel tudja idézni, miként hatott a magyar történelemre a Habsburg Birodalomhoz való tartozás, bemutatja az együttműködés és konfrontáció megnyilvánulásait, a függetlenségi törekvéseket és értékeli a Rákóczi-szabadságharc jelentőségét;
- ismeri és értékeli a magyar nemzetnek a polgári átalakulás és nemzeti függetlenség elérésére tett erőfeszítéseit a reformkor és az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc időszakában; a kor kiemelkedő magyar politikusait és azok nézeteit;
- fel tudja idézni az ipari forradalom szakaszait, illetve azok gazdasági, társadalmi, kulturális és politikai hatásait; képes bemutatni a modern polgári társadalom és állam jellemzőit és a 19. század főbb politikai eszméit, valamint felismeri a hasonlóságot és különbséget azok mai formái között.

9. évfolyam

Az 9–10. évfolyamon a történelem tantárgy kerettantervben javasolt alapóraszám: 136 óra

Két mélységelvű téma kerettantervben javasolt óraszám: 6–13 óra, összesen 13 óra

Két mélységelvű téma helyi tantervben javasolt óraszám: 6+7=13 óra

Az 9–10. évfolyamon a történelem tantárgy összes óraszám: 144 óra

9. évfolyam

Óraszám: 72 óra/év

2 óra/hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	Javasolt óraszám	Helyi tanterv
Civilizáció és államszervezet az ókorban	13	13
Vallások az ókorban	5	5
Hódító birodalmak	6	6
A középkori Európa	10	10+2

A magyar nép eredete és az Árpád-kor	14	14
A középkori Magyar Királyság fénykora	13	13+4
Évente két mélységelvű téma*	6	0
Tantervben javasolt óraszám:	67	67
Fennmaradó órakeret (összefoglalás, ismétlés, dolgozat stb.)	5	5
Éves órakeret:	72	72

* A mélységelvű témák órakeretét min. 70%-ban magyar témákra kell fordítani.

TÉMAKÖR: Civilizáció és államszervezet az ókorban

ÓRASZÁM: 13 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A Közel-Kelet civilizációi</i>	– Az állam működése az Óbabiloni Birodalom példáján. – Tudomány. – A pénz megjelenése.	<i>Fogalmak:</i> <u>öntöztetés</u> , <u>fáraó</u> , <u>földművelés</u> , <u>piramis</u> , <u>hieroglifa</u> , <u>ékirás</u> , <u>múmia</u> , <u>Akropolisz</u> , <u>filozófia</u> , <u>jósda</u> , <u>olümpiai játékok</u> , <u>városállam/polisz</u> , <u>arisztokrácia</u> , <u>démosz</u> , <u>demokrácia</u> , <u>népgyűlés</u> , <u>sztratégosz</u> , <u>cserépszavazás</u> , <u>rabszolga</u> , <u>patrícus</u> , <u>plebejus</u> , <u>consul</u> , <u>senatus</u> , <u>dictator</u> , <u>néptribunus</u> , <u>császár</u> , <u>amfiteátrum</u> , <u>gladiátor</u> , <u>provincia</u> , <u>légió</u> , <u>limes</u> , <u>polgárjog</u> .	– Az állam szerepének bemutatása – Hammurapi törvényeinek elemzésén keresztül. – Az ókori civilizációk jelentőségének és kulturális hatásainak felismerése. – Az ókori civilizációk azonosítása térképen. – Az ókori civilizációk kulturális és vallási jellemzőinek bemutatása. – A különböző civilizációk közötti különbségek azonosítása.
<i>A görög civilizáció</i>	– A görög anyagi kultúra öröksége. – A filozófia és a történetírás. – A görög embereszmény. – A hellenisztikus kultúra elterjedése.	<i>Személyek:</i> Hammurapi, Kleiszthenész, Periklész, Platón, Arisztotelész, Hérodotosz, Nagy Sándor, Julius Caesar, Augustus.	– Pannónia jelentősebb városainak azonosítása. – A római jog alapelveinek felidézése és azonosítása.
<i>Az athéni demokrácia</i>	– Arisztokratikus köztársaság és demokrácia. – Kleiszthenész és Periklész. – Az athéni államszervezet és működése.		
<i>A római civilizáció</i>	– Római városépítéset, amfiteátrumok, fürdők, vízvezetékek és utak.		

	– A római jog néhány máig élő alapelve. – A birodalom kiterjedése és a provinciák (Pannónia). – A latin nyelv és írás elterjedése.	<u>Kronológia: Kr. e. 3000 körül – Kr. u. 476 az ókor, Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 510 a köztársaság kezdete Rómában, Kr. e. 508 Kleiszthenész reformjai, Kr. e. 5. sz. közepe az athéni demokrácia fénykora, Kr. e. 44. Caesar halála, az ókori Izrael – Kr. u. 70 Jeruzsálem lerombolása, Kr. u. 395 a Római Birodalom kettéosztása.</u> <u>Topográfia:</u> Mezopotámia, Babilon, Egyiptom, <u>Nílus</u>, Olümpia, <u>Athén</u>, Alexandria, <u>Itália</u>, <u>Róma</u>, <u>Római Birodalom</u>, <u>Pannónia</u>, <u>Aquincum</u>, Savaria, <u>Jeruzsálem</u>.	– Az athéni demokrácia és a római köztársaság működésének bemutatása. – A Periklész-kori athéni demokrácia ellentmondásainak feltárása. – A demokrácia és a diktatúra összehasonlítása. – A demokrácia melletti érvek megfogalmazása. – Az athéni demokrácia összehasonlítása a modern demokráciával. – Caesar diktatúrája előzményeinek, okainak feltárása.
<i>A római köztársaság</i>	– A vérségi, a vagyoni és a területi elv. – A római köztársaság államszervezete és működése. – Köztársaságból egyeduralkodó: Caesar és Augustus.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek gyűjtése a különböző civilizációk kultúrájának bemutatásához.
- Az ókori görög tudomány kulcsfogalmait bemutató idézetek, képi források gyűjtése.
- Információk gyűjtése egy pannóniai kulturális emlékről, régészeti feltárásról, épületről vagy építményről.
- Ábra készítése az athéni demokrácia és a római köztársaság működési rendjéről.
- Ókori témájú filmek / filmrészletek elemzése, értelmezése.
- Római kori emlékek felkeresése.

TÉMAKÖR: Vallások az ókorban

ÓRASZÁM: 5 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Politeizmus és monoteizmus</i>	– A politeizmus az ókori Keleten. – Görög és római istenek. – A zsidó monoteizmus.	<i>Fogalmak:</i> politeizmus, monoteizmus, zsidó vallás, Ószövetség/Héber Biblia, Tízparancsolat próféta, jeruzsálemi templom, diaszpóra, Messiás, <u>keresztény vallás</u> , <u>kereszttség és úrvacsora</u> , apostol, misszió, Biblia, <u>Újszövetség</u> , evangélium, püspök, zsinat.	– A zsidó és a keresztény vallások jellemzőinek összehasonlítása. – A vallások a mindennapi életre gyakorolt hatásainak megállapítása. – A zsidó-keresztény hagyományok európai kultúrára gyakorolt hatásának bemutatása. – Bibliai történetek, személyek felidézése. – A kereszténység terjedésének végigkövetése térképen. – Az Ószövetség történelmi szereplőinek, helyszíneinek azonosítása bibliai idézetek alapján. – Jézus életével és a kereszténység terjedésével kapcsolatos filmek/ filmrészletek, regények elemzése, értelmezése. – Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése bibliai témákról.
<i>A kereszténység kezdete</i>	– Jézus tanításai. – A páli fordulat. – Keresztény-üldözések, a kereszténység elterjedése a Római Birodalomban. – A Szentháromság-tan.	<i>Személyek:</i> <u>Kheopsz</u> , <u>Zeusz</u> , <u>Pallasz Athéné</u> , <u>Ábrahám</u> , <u>Mózes</u> , <u>Jézus</u> , <u>Szent Péter és Szent Pál apostolok</u> , Constantinus <i>Kronológia:</i> <u>a keresztény időszámítás kezdete (Kr. e. és Kr. u.)</u> , 313 a milánói rendelet, 325 a niceai zsinat. <i>Topográfia:</i> <u>Jeruzsálem</u> , Kánaán, Júdea, Izrael, Palesztina, <u>Betlehem</u> .	

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek, ábrázolások gyűjtése a különböző tanult vallások jellegzetes építményeiről.
- Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése antik mitológiai témákról.
- Áttekintő táblázat / tabló készítése a görög-római hitvilágról.
- Az Ószövetség történelmi szereplőinek, helyszíneinek azonosítása bibliai idézetek alapján.
- Jézus életével és a kereszténység terjedésével kapcsolatos filmek/ filmrészletek, regények elemzése, értelmezése.
- Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése bibliai témákról.

TÉMAKÖR: Hódító birodalmak**ÓRASZÁM: 6 óra****ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:**

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Egy eurázsiai birodalom: a hunok</i>	– A nomád életmód, harcmódor és államszervezés. – A népvándorlás. – A Hun Birodalom. – Az ókor vége Nyugaton: a Római Birodalom összeomlása. – Róma örökösei Európa térképén.	<i>Fogalmak:</i> <u>népvándorlás</u>, <u>hunok</u>, <u>ortodox</u>, <u>iszlám</u>, <u>Korán</u>, kalifa. <i>Személyek:</i> <u>Attila</u>, Justinianus, <u>Mohamed</u>, Nagy Károly, I. Ottó. <i>Kronológia:</i> <u>476</u> a <u>Nyugatrómai Birodalom bukása</u>, 622 Mohamed	– A népvándorlás irányainak és résztvevőinek nyomon követése térkép segítségével a Kr. u. 4–8. sz. időszakában. – A sztyeppei állam működésének, sajátosságainak bemutatása.
<i>Az Arab Birodalom és az iszlám</i>	– Mohamed tanításai és a Korán. – Az iszlám kultúra jellegzetességei. – Az Arab Birodalom és az arab hódítás. – Az arab hódítás feltartóztatása Európában: Poitiers, Bizánc.	Medinába költözése, 732 a poitiers-i csata. <i>Topográfia:</i> Hun Birodalom, Konstantinápoly, Bizánci Birodalom, Mekka, Poitiers, Frank Birodalom, Német-római Császárság.	– A kora középkori Európa államalakulatainak azonosítása térképen. – Az iszlám vallás és az arab terjeszkedés közötti összefüggések feltárása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A Római Birodalom bukása külső és belső okainak összegyűjtése.
- A monoteista vallások (zsidó, keresztény, iszlám) összehasonlítása különböző szempontok alapján.
- Kiselőadás, prezentáció készítése jellegzetes iszlám vallási épületekről, szokásokról.

TÉMAKÖR: A középkori Európa

ÓRASZÁM: 10+2=12 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A parasztság világa</i>	– A hierarchikus világkép. – Az uradalom. – A jobbágyság kötelességei és jogai. – Az önellátástól az árutermelésig. – Éhínségek, járványok, felkelések.	<i>Fogalmak:</i> <u>uradalom</u>, <u>földesúr</u>, <u>majorság</u>, <u>jobbágyság</u>, <u>robot</u>, <u>kiváltság</u>, <u>rend</u>, <u>pápa</u>, <u>érsek</u>, <u>cölibátus</u>, <u>szereztes</u>, <u>bencés rend</u>, <u>ferences rend</u>, <u>eretnek</u>, <u>inkvizíció</u>, <u>kolostor</u>, <u>katolikus</u>, <u>szent</u>, <u>kódex</u>, <u>román stílus</u>, <u>gótikus stílus</u>, <u>reneszánsz</u>, <u>lovag</u>, <u>nemes</u>, <u>feudalizmus</u>, <u>hűbériség</u>, <u>király</u>, <u>rendi monarchia</u>, <u>keresztes hadjáratok</u>, <u>polgár</u>, <u>céh</u>. <i>Személyek:</i> <u>Szent Benedek</u>, VII. Gergely, Assisi Szent Ferenc, Aquinói Szent Tamás, Leonardo da Vinci, <u>Gutenberg</u>, Dózsa György. <i>Kronológia:</i> 476–1492 a <u>középkor</u>, 1054 az egyházszakadás, 1347 a nagy pestisjárvány. <i>Topográfia:</i> Egyházi Állam, <u>Anglia</u>, <u>Franciaország</u>, <u>levanti kereskedelmi hálózat</u>, Velence, Firenze, Hanza kereskedelmi hálózat, <u>Szentföld</u>.	– A középkor társadalmi, gazdasági, vallási és kulturális jellemzőinek bemutatása. – A társadalmi csoportok közötti jogi különbségek azonosítása. – Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a középkor világáról. – A középkor társadalmi berendezkedése és a rendi szemlélet értelmezése. – A jobbágyság jogainak és kötelességeinek rendszerezése. – Az egyház szerepének áttekintése a középkori Európában. – A középkori kolostori élet bemutatása képi vagy szöveges források segítségével. – A nyugati és keleti kereszténység összehasonlítása.
<i>Az egyházi rend</i>	– Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer. – Az egyházszakadás és a 11. századi reform. – A szerzetesség. – Az eretnokség. – Kultúra és oktatás, a középkori egyetemek. – Román és gótikus építészet – európai és magyar példák.		
<i>A nemesi rend</i>	– Az uralkodói hatalom és korlátai (hűbériség, rendiség). – Lovagi eszmény és lovagi kultúra. – A keresztes hadjáratok eszméje.		
<i>A polgárok világa</i>	– A középkori város és lakói.		

	– A város kiváltságai (magyar példák alapján). – A céhek. – A helyi és távolsági kereskedelem. – A reneszánsz építészet (európai és magyar példák).		– A lovagi életmód jellemzőinek azonosítása. – A városok életének bemutatása képek, ábrák és szöveges források alapján, kitérve a zsidóság városiasodásban játszott szerepére, valamint az antijudaista törekvésekre. – A céhek működésének jellemzése források alapján.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek gyűjtése és rendszerezése román, gótikus és reneszánsz stílusú épületekről.
- Képek gyűjtése az ortodox egyház jellegzetes épületeiről, szokásairól.
- Áttekintő ábra készítése az egyházi hierarchiáról.
- Prezentáció, bemutató készítése valamely szerzetes, illetve lovagrendről.
- A város jellegzetes helyszíneinek, intézményeinek azonosítása egy fiktív középkori várost bemutató ábrán.
- Kampányplakát készítése egy középkori témáról (pl. a keresztes háborúkban való részvétel hirdetése).

TÉMAKÖR: A magyar nép eredete és az Árpád-kor

ÓRASZÁM: 14 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
Magyar őstörténet és honfoglalás	– Az eredet kérdései, a nyelvészet, a régészet, a néprajz és a genetika eredményei. – A magyar törzsszövetség az Etelközben. – A honfoglalás okai és menete. – A kalandozások – a lovas-íjász harcmódor.	<i>Fogalmak:</i> <u>finnugor</u>, <u>törzs</u>, <u>fejedelem</u>, <u>kabarok</u>, <u>vérszerződés</u>, <u>honfoglalás</u>, <u>kettős honfoglalás elmélete</u>, <u>avarok</u>, <u>rovásírás</u>, <u>kalandozások</u>, <u>székelyek</u>, <u>vármegye</u>, <u>egyházmegye</u>, <u>érsekség</u>, <u>tized</u>, <u>nádor</u>, <u>ispán</u>, <u>kancellária</u>, <u>kettős kereszt</u>, <u>szászok</u>, <u>kunok</u>, <u>tatárok/mongolok</u>	– A magyarság eredetére vonatkozó elméletek közötti különbségek megállapítása. – A mondák, a történeti hagyomány és a történettudomány eredményeinek megkülönböztetése. – A kalandozó hadjáratok céljainak azonosítása.
Az államalapítás	– Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. – A földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet. – Az egyházszervezés.	<i>Személyek:</i> <u>Álmos</u>, <u>Árpád</u>, az <u>Árpád-ház</u>, <u>Géza</u>, <u>I. (Szent) István</u>, <u>Koppány</u>, <u>Szent Gellért</u>, <u>Szent Imre</u>, <u>I. (Szent) László</u>, <u>Könyves Kálmán</u>, <u>III. Béla</u>, <u>II. András</u>, <u>IV. Béla</u>, <u>Szent Margit</u>.	– Géza fejedelem, I. (Szent) István és IV. Béla uralkodásának jellemzése és értékelése.
A magyar állam megszilárdulása az Árpád-korban	– Szent László, az országépítő. – Könyves Kálmán törvénykezési reformjai. – A kül- és belpolitika új irányai: III. Béla uralkodása. – II. András kora: az átalakuló társadalom. – Újjáépítés a tatárjárás után: IV. Béla. – Az Árpádok európai kapcsolatai.	<i>Kronológia:</i> <u>895 a honfoglalás</u>, <u>907 a pozsonyi csata</u>, <u>997/1000–1038 I. (Szent) István uralkodása</u>, <u>1222 az Aranybulla</u>, <u>1241–1242 a tatárjárás</u>. <i>Topográfia:</i> <u>Etelköz</u>, <u>Vereckei-hágó</u>, <u>Kárpát-medence</u>, <u>Pannonhalma</u>,	– A kereszténység felvétele és az államalapítás jelentőségének a felismerése. – A korai magyar történelmet és az Árpád-kort megjelenítő legfontosabb kulturális alkotások azonosítása.

		<u>Esztergom,</u> <u>Székesfehérvár,</u> <u>Buda,</u> <u>Muhi,</u> Erdély, <u>Horvátország.</u>	

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszámoló készítése a magyar kalandozó hadjáratok irányairól, sikereiről és kudarcairól, valamint a magyarok harcmódoráról IKT eszközök segítségével.
- A kalandozó hadjáratok jellegének megvitatása.
- Áttekintő ábra készítése a Szent István-i állam- és egyházszervezetről.
- Információgyűjtés Szent László kultuszáról a krónikák és néphagyományok tükrében.
- Tabló összeállítása az Árpád-kor legfontosabb kulturális emlékeiből.
- Folyamatábra készítése II. András politikai döntéseinek okairól és következményeiről.
- A 13. századi társadalmi rétegek azonosítása az Aranybulla szövegében.
- Az Árpádok európai dinasztikus kapcsolatainak ábrázolása térképen.
- A magyar igazságszolgáltatás gyakorlatának bemutatása Szent László és Könyves Kálmán törvényeinek elemzésével.

TÉMAKÖR: A középkori Magyar Királyság fénykora

ÓRASZÁM: 13+4=17 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Az Anjouk</i>	– A királyi hatalom újbóli megszilárdítása I. Károly idején. – A visegrádi királytalálkozó. – Az 1351-es törvények. – Nagy Lajos hadjárata.	<i>Fogalmak:</i> <u>aranyforint</u> , regálé, kapuadó, kilenced, bandérium, perszonálunió, sarkalatos nemesi jogok, fő- és köznemes, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, <u>kormányzó</u> , <u>szekérvár</u> , <u>végvár</u> , <u>szultán</u> , szpáhi, <u>janicsár</u> , rendkívüli hadiadó, füstpénz, fekete sereg, <u>zsoldos</u> , Corvina, <u>Szent Korona</u> , <u>Szent Korona-tan</u> , Képes krónika.	– A 14–15. századi magyar uralkodók politikai pályájának felidézése. – Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása az egyes személyek cselekedeteiről, döntéseiről.
<i>A török fenyegetés árnyékában</i>	– Az Oszmán Birodalom. – Török hódítás a Balkánon. – Luxemburgi Zsigmond, a közép-európai uralkodó és a török veszély. – Hunyadi János, a politikus és hadvezér. – Hunyadi János törökellenes harcai.	<i>Személyek:</i> <u>I. (Anjou) Károly</u> , <u>I. (Nagy) Lajos</u> , <u>Luxemburgi Zsigmond</u> , <u>Hunyadi János</u> , <u>I. (Hunyadi) Mátyás</u> .	– A késő középkori magyar állam és az Oszmán Birodalom főbb összecsapásainak felidézése. – Annak értékelése, hogy az Oszmán Birodalom terjeszkedő politikája milyen hatást gyakorolt a magyar történelemre.
<i>Hunyadi Mátyás</i>	– Mátyás útja a trónig. – A központosított királyi hatalom. – Jövedelmek és kiadások. – Birodalomépítő tervek. – Aktív védelem a török ellen.	<i>Kronológia:</i> <u>1301 az Árpád-ház kihalása</u> , 1308. I. Károly uralkodásának kezdete, <u>1335 a visegrádi királytalálkozó</u> , 1351 I. (Nagy) Lajos törvényei, 1396 a nikápolyi csata, 1443–1444-es hosszú hadjárat, 1444 a várnai csata, 1453 Konstantinápoly eleste, <u>1456 a nándorfehérvári</u>	– Mátyás hatalomgyakorlásának jellemzése. – A reneszánsz kultúra bemutatása Mátyás udvarában. – A 14–15. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
<i>A magyar középkor kulturális hagyatéka</i>	– Honfoglalás kori leletek. – A Szent Korona.		

	– Várak, királyi udvar, kolostorok, templomok. – Magyar geszták, krónikák és szentek legendái.	<u>diadal, 1458–90 Mátyás uralkodása.</u> <i>Topográfia:</i> <u>Visegrád, Lengyelország, Csehország, osztrák tartományok, Nikápoly, Várna, Nándorfehérvár, Kolozsvár, Kenyérmező, Oszmán Birodalom.</u>	

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Nándorfehérvár ostromának rekonstruálása különböző írásos és vizuális források alapján.
- A korszak kiemelkedő személyiségeinek jellemzése, feltevések megfogalmazása a cselekedeteik mozgatórugóiról. (Pl. Hunyadi Mátyás külpolitikája.)
- Hunyadi János és Mátyás híres ütközeteinek felidézése, bemutatása térképvázlatok és írott források segítségével.
- Kiselőadás készítése 14–15. századi magyar történelem kulturális hagyatékának kiemelkedő emlékeiről.
- A magyar középkor egy kiemelkedő helyszínének (pl. Pannonhalma, Diósgyőr, Székesfehérvár, Visegrád stb.) meglátogatása és jellemzőinek bemutatása.
- Gyűjtőmunka készítése Mátyás és a budai zsidók kapcsolatáról.

10. évfolyam

Az 9–10. évfolyamon a történelem tantárgy kerettantervben javasolt alapóraszám: 136 óra

Két mélységelvű téma kerettantervben javasolt óraszám: 6–13 óra, összesen 13 óra

Két mélységelvű téma helyi tantervben javasolt óraszám: 6+7=13 óra

Az 9–10. évfolyamon a történelem tantárgy összes óraszám: 144 óra

10. évfolyam

Óraszám: 72 óra/év

2 óra/hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	Javasolt óraszám	Helyi tanterv
A kora újkor	12	12
A török hódoltság kora Magyarországon	10	10
A felvilágosodás kora	7	7+2
Magyarország a 18. században	10	10
Új eszmék és az iparosodás kora	5	5
A reformkor	10	10
A forradalom és szabadságharc	8	8+5=13
Évente két mélységelvű téma*	7	0
Tantervben javasolt óraszám:	69	69
Fennmaradó órakeret (összefoglalás, ismétlés, dolgozat stb.)	3	3
Éves órakeret:	72	72

* A mélységelvű témák órakeretét min. 70%-ban magyar témákra kell fordítani.

TÉMAKÖR: A kora újkor

ÓRASZÁM: 12 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A földrajzi felfedezések</i>	– A portugál és spanyol felfedezések. – A korai gyarmatosítás és következményei. – A világkereskedelem kialakulása. – Az abszolutizmus.	<i>Fogalmak:</i> <u>gyarmat</u> , világkereskedelem, abszolutizmus, infláció, <u>manufaktúra</u> , <u>tőke</u> , <u>tőkés</u> , <u>bérmunkás</u> , <u>kapitalizmus</u> , <u>bank</u> , <u>tőzsde</u> , <u>részvény</u> , örökös jobbágyság, <u>reformáció</u> , protestáns, <u>evangélikus</u> , <u>református</u> , anglikán, <u>vallási</u>	– A felfedezők céljainak és útjainak bemutatása tematikus térképeken. – Információk gyűjtése a kialakuló világkereskedelem új útvonalairól, fontosabb termékeiről és szereplőiről.
<i>A korai kapitalizmus</i>	– Az árforradalom. – A manufaktúrák. – Bankok és tőzsdék. – Az európai munkamegosztás és következményei	unitárius, <u>türelem</u> , <u>ellenreformáció</u> , <u>katolikus megújulás</u> , <u>jezsuiták</u> , <u>barokk</u> .	– Az új munkaszervezési formák bemutatása és összehasonlítása a céhes iparral.
<i>Reformáció Európában és Magyarországon</i>	– A reformáció előzményei (humanizmus és az egyházi reform igénye). – Luther és Kálvin fellépése. – A protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése. – A reformáció eredményei Magyarországon	<i>Személyek:</i> <u>Kolumbusz Kristóf</u> , Vasco da Gama, Ferdinánd Magellán, <u>Luther Márton</u> , <u>Kálvin János</u> , <u>Károli Gáspár</u> , <u>Pázmány Péter</u> , Apáczai Csere János, Habsburg-dinasztia, V. Károly, Loyolai (Szent) Ignác, XIV. Lajos. <i>Kronológia:</i> 1492-től az újkor, <u>1492 Amerika felfedezése</u> , <u>1517 a reformáció kezdete</u> ,	– Az európai régiók közötti gazdasági és társadalmi különbségek felismerése. – A reformáció okainak és következményeinek bemutatása. – A katolikus és a protestáns tanítások és egyházszervezet összehasonlítása. – A reformáció egyes irányzatai terjedésének nyomon követése térképen.
<i>„Hitviták tüzeiben”</i>	– Vallási konfliktusok Európában. – Etnikai sokszínűség és vallásbéke Erdélyben.	1545 a tridenti zsinat megnyitása, 1568 a tordai határozat, 1648 a vesztfáliai békék.	– Vallás és politika összefonódásának felismerése.

	– A magyar protestáns és katolikus iskolák. – A katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon.	<i>Topográfia:</i> <u>Spanyolország</u> , <u>India</u> , <u>London</u> , Párizs/Versailles, <u>Sárospatak</u> .	– Az erdélyi vallási türelem szerepének és jelentőségének felismerése. – A katolikus egyház megújulási törekvései és a barokk művészet jellemzői közötti párhuzam felismerése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A felfedezőutak irányainak követése és a korai gyarmatok elhelyezése térképen.
- Információk gyűjtése a korai gyarmatosítás módszereiről és következményeiről.
- Beszámoló készítése az európai és magyar reformáció kapcsolatáról (pl. peregrináció, kulturális hatások, irányzatok).
- Interjú készítése különböző felekezetek papjaival, lelkészeivel az egyházak szerepvállalásáról és hivatásukról.
- Kiselőadás készítése a reformáció korának valamely jelentős személyiségéről (pl. Szenci Molnár Albert, Pázmány Péter).

TÉMAKÖR: A török hódoltság kora Magyarország

ÓRASZÁM: 10 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Az ország három részre szakadása</i>	– A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás. – Az ország három részre szakadása. – A várháborúk és az új végvárrendszer.	<i>Fogalmak:</i> rendi országgyűlés, hajdúszabadság. <i>Személyek:</i> <u>I. Szulejmán</u> , <u>II. Lajos</u> , (Szapolyai) János, I. Ferdinánd, <u>Dobó István</u> ,	– A török hadjáratoknak és az ország három részre szakadásának bemutatása térképeken. – A végvári élet felidézése különböző források (képek, irodalmi alkotások és filmek) alapján.
<i>A két magyar állam</i>	– A Magyar Királyság a Habsburg Birodalomban: rendi	Zrínyi Miklós (a szigetvári hős), Báthory István, <u>Bocskai István</u> ,	

	és abszolutista törekvések, konfliktusok. – Az Erdélyi Fejedelemség viszonylagos önállósága és aranykora.	<u>Bethlen Gábor</u>, <u>Zrínyi Miklós</u> (a költő és hadvezér), I. Lipót, Savoyai Jenő. <i>Kronológia:</i> <u>1526 a mohácsi csata</u>, <u>1541 Buda eleste</u>, <u>1552 Eger védelme</u>, 1566 Szigetvár eleste, 1664 a vasvári béke, <u>1686 Buda visszafoglalása</u>, 1699 karlócai béke. <i>Topográfia:</i> <u>Mohács</u>, <u>Kőszeg</u>, <u>Eger</u>, <u>Szigetvár</u>, <u>Habsburg Birodalom</u>, <u>Erdélyi Fejedelemség</u>, <u>Hódoltság</u>, Magyar Királyság (királyi Magyarország), <u>Pozsony</u>, Gyulafehérvár, <u>Bécs</u>.	– A három részre szakadt ország gazdasági lehetőségeinek és szerepének értelmezése adatok, grafikonok, diagramok alapján. – A török hódoltság hosszú távú hatásainak azonosítása. – A 16-17. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
<i>A török kiűzése és a török kor mérlege</i>	– Magyarország az európai munkamegosztásban. – Háborús békeévek: másfél évszázad hódoltság és az ország pusztulása. – A török kiűzése.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A mohácsi csata eseményeinek megvitatása különböző interpretációk alapján.
- Politikai portré készítése a korszak kiemelkedő személyiségeiről (pl. Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós).
- Államszervezeti ábrák készítése a Magyar Királyságról és az Erdélyi Fejedelemségről.
- Az országrészek és a fontosabb várak, csaták elhelyezése vaktérképen.
- A török kiűzése állomásainak nyomon követése térképen.
- A Habsburg-magyar konfliktusok okainak és eredményeinek vázlatos összegzése.
- Korabeli beszámolók gyűjtése a török kiűzéséről (pl. Bél Mátyás, Schulhof Izsák).

TÉMAKÖR: A felvilágosodás kora

ÓRASZÁM: 7+2=9 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A felvilágosodás</i>	– Tapasztalat és értelem – a felvilágosodás új világképe. – A felvilágosodás államelméletei. – A szabad verseny elmélete.	<i>Fogalmak:</i> <u>felvilágosodás</u> , jogegyenlőség, <u>hatalmi ágak megosztása</u> , népfelség, társadalmi szerződés, <u>szabad verseny</u> , <u>alkotmány</u> , alkotmányos monarchia, <u>elnök</u> , <u>miniszterelnök</u> , felelős kormány, <u>cenzus</u> , <u>általános választójog</u> , <u>forradalom</u> , <u>diktatúra</u> , jakobinus, Szent Szövetség.	– A középkor és a felvilágosodás világképének összehasonlítása. – A felvilágosodás államelméleteinek összehasonlítása különböző szempontok alapján. – A brit és az amerikai államszervezetet bemutató ábrák értelmezése. – Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatában megjelenő felvilágosult elvek azonosítása. – A forradalmi gondolat és a legitimitás eszméjének értelmezése, azonosítása.
<i>A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése</i>	– A parlamentáris rendszer: parlament és kormány. – Az elnöki rendszer: kongresszus és elnök.	<i>Személyek:</i> Nikolausz Kopernikusz, Isaac Newton, Charles Louis Montesquieu, Jean-Jacques Rousseau, Adam Smith, <u>George Washington</u> , Maximilien Robespierre, <u>Bonaparte Napóleon</u> .	
<i>A francia forradalom és hatása</i>	– A forradalom kitörése és az Emberi és polgári jogok nyilatkozata. – A jakobinus diktatúra. – Napóleon birodalma: a polgári berendezkedés exportja.	<i>Kronológia:</i> 1689 a Jognyilatkozat, <u>1776 a Függetlenségi nyilatkozat</u> , <u>1789 a francia forradalom</u> , 1804–1814/1815 Napóleon császársága, <u>1815 a waterlooi csata</u> . <i>Topográfia:</i> <u>Nagy-Britannia</u> , <u>Amerikai</u>	

		Egyesült Államok, Párizs, Oroszország, Waterloo.	

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek és irodalmi idézetek gyűjtése a felvilágosodás világképének bemutatásához.
- Vita a brit és az amerikai államszervezet sajátosságairól.
- Vita rendezése a francia forradalom pozitív és negatív hatásairól.
- Gondolattérkép készítése a francia forradalom okairól.

TÉMAKÖR: Magyarország a 18. században

ÓRASZÁM: 10 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A Rákóczi-szabadságharc</i>	– Magyarország a Habsburg Birodalomban. – A szabadságharc okai és céljai. – A szabadságharc politikai és katonai fordulópontjai. – A szatmári béke kompromisszuma.	<i>Fogalmak:</i> <u>kuruc</u> , <u>labanc</u> , <u>szabadságharc</u> , trónfosztás, amnesztia, felvilágosult abszolutizmus, kettős vámhatár, úrbéri rendelet, Ratio Educationis, türelmi rendelet, nyelvrendelet.	– A Rákóczi-szabadságharc céljainak és eredményeinek összevetése. – A szabadságharc katonai történetének felidézése térképek, képek és szöveges források segítségével.
<i>Magyarország újranevelése és újranevelése</i>	– A belső vándorlás, a szervezett betelepítés és az öntevékeny betelepülés. – A többnyelvű és többvallású ország. – Gazdaság és életmód.	<i>Személyek:</i> <u>II. Rákóczi Ferenc</u> , <u>Mária Terézia</u> , II. József. <i>Kronológia:</i> <u>1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc</u> , 1711 a szatmári béke, 1740–1780 Mária Terézia uralkodása, 1780–1790 II. József uralkodása.	– Magyarország újranevelésének és a folyamat eredményének értelmezése tematikus térképek segítségével.
<i>A felvilágosult abszolutizmus reformjai</i>	– A Pragmatica Sanctio. – A felvilágosult abszolutizmus céljai. – Mária Terézia: együttműködés és reform.		– A felvilágosult abszolutizmus eszméi és politikai hátterének, valamint eredményeinek azonosítása.

	– II. József reformpolitikája és kudarca.	<i>Topográfia:</i> <u>Temesvár</u> , Határőrvidék, Poroszország.	– Mária Terézia és II. József politikájának összehasonlítása. – II. József személyiségének bemutatása, uralkodásának mérlege, értékelése. – A 18. századi Magyarország legfőbb kulturális eredményeinek azonosítása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Összefoglaló készítése a szabadságharc okainak és eredményeinek összehasonlítására.
- Vita Magyarország és a Habsburg-dinasztia kapcsolatáról.
- Képek, térképek, irodalmi szövegek, kuruc nóták gyűjtése a Rákóczi-szabadságharcral kapcsolatban.
- A Rákóczi-szabadságharc nemzetközi kapcsolatainak ábrázolása gondolattérképen.
- A népességmozgások és az egyes népcsoportok nyomon követése térképen.
- Magyarázó ábra készítése a kettős vámhatár működéséről.
- Beszélgetés az állami iskolarendszer létrejöttéről és működéséről a Ratio Educationis részlete alapján.

TÉMAKÖR: Az új eszmék és az iparosodás kora**ÓRASZÁM: 5 óra****ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:**

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus</i>	– Liberalizmus: jogegyenlőség és alkotmányosság. – Nacionalizmus: nemzetépítés és nemzetállam. – Konzervativizmus: szerves reform és a forradalom elutasítása.	<i>Fogalmak:</i> <u>liberalizmus</u> , <u>nacionalizmus</u> , nemzetállam, <u>konzervativizmus</u> , reform, <u>ipari forradalom</u> , <u>munkanélküliség</u> , <u>tömegtermelés</u> , szegregáció. <i>Személyek:</i> <u>James Watt</u> , <u>Thomas Edison</u> , Henry Ford. <i>Topográfia:</i> Manchester, New York.	– A 19. század politikai eszméinek azonosítása szöveges források alapján. – Az iparosodás hullámainak azonosítása és összevetése. – Egy ipari nagyváros életkörülményeinek jellemzése. – Az ipari forradalmak ökológiai következményeinek azonosítása. – A 19. századi demográfiai változások okainak feltárása.
<i>Az ipari forradalom hullámai</i>	– Az első hullám: textilipar, bányászat, kohászat. – A közlekedés forradalma. – A második hullám: elektronika és vegyipar. – A gyár és a futószalag. – Az ipari forradalmak társadalmi és környezeti hatásai.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az egyes politikai eszmék álláspontjai közötti különbségek megbeszélése.
- Grafikonok, adatsorok elemzése az ipari forradalmak társadalmi és demográfiai hatásairól.
- Kiselőadások tartása fontosabb találmányokról.
- Az ipari forradalom társadalmi hatásainak megvitatása.

TÉMAKÖR: A reformkor

ÓRASZÁM: 10 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A politikai élet színterei</i>	– A Habsburg Birodalom és Magyarország. – A rendi országgyűlés és a megyerendszer. – A reformkori Pest-Buda. – A nyilvánosság megteremtése, politika és kultúra.	<i>Fogalmak:</i> alsó- és felsőtábla, érdekegyesítés, <u>közteherviselés</u>, <u>jobbágyfelszabadítás</u>, örökváltság. <i>Személyek:</i> József nádor, Klemens Metternich, Wesselényi Miklós, <u>Széchenyi István</u>, Kölcsey Ferenc, <u>Deák Ferenc</u>, <u>Kossuth Lajos</u>, Ganz Ábrahám.	– A jobbágykérdés és megoldási javaslatainak értelmezése szövegek és adatok alapján. – A nyelvkérdés és a nemzetté válás bemutatása különböző források segítségével. (Pl. magyar államnyelv, a zsidóság nyelv váltása, Löv Lipót)
<i>A reformkor fő kérdései</i>	– A magyar nyelv ügye és a nemzetté válás. – A jobbágykérdés: örökváltság, kárpótlás. – A polgári alkotmányosság kérdése. – Széchenyi és Kossuth programja és vitája.	<i>Kronológia:</i> 1830–1848 a <u>reformkor</u>, 1830 a Hitel megjelenése, 1844 törvény a magyar államnyelvről. <i>Topográfia:</i> Pest-Buda.	– A polgári alkotmányosság programjának bemutatása politikai írások, országgyűlési felszólalások és ábrák alapján. – Széchenyi és Kossuth társadalmi háttérének, egyéniségének, álláspontjának és eredményeinek összevetése. – A nemzeti kultúra és a kor politikai törekvései közötti

			kapcsolatok azonosítása példák alapján. – A reformkor legfőbb kulturális eredményeinek, alkotásainak azonosítása különböző típusú források alapján.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Ábrák készítése a rendi államszervezet működéséről.
- Kiselőadások, prezentációk készítése a reformkor jelentősebb alkotásairól.
- Táblázatos összefoglaló készítése a reformellenzék, a konzervatívok és az udvar álláspontjáról a főbb vitakérdésekben.
- A reformkor legfontosabb kérdéseinek, jellemzőinek azonosítása szépirodalmi művekben és más szöveges forrásokban.

TÉMAKÖR: A forradalom és a szabadságharc

ÓRASZÁM: 8+5=13 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A forradalom céljai és eredményei</i>	– Az európai forradalmi hullám és március 15. – Az első magyar polgári alkotmány: az áprilisi törvények. – A Batthyány-kormány tevékenysége.	<i>Fogalmak:</i> márciusi ifjak, <u>sajtószabadság</u> , <u>cenzúra</u> , áprilisi törvények, népképviselői <u>országgyűlés</u> , politikai nemzet, <u>nemzetiség</u> , <u>honvédség</u> , Függelenségi nyilatkozat.	– A reformkori elképzeléseknek, a forradalom követeléseinek és az áprilisi törvényeknek az összehasonlítása. – A forradalom eseményeinek felidézése források segítségével.
<i>A szabadságharc főbb eseményei és kiemelkedő szereplői</i>	– Harc a dinasztiaival és a vele szövethető nemzetiségekkel. – A tavaszi hadjárat.	<i>Személyek:</i> Petőfi Sándor, <u>Batthyány Lajos</u> , <u>Görgei Artúr</u> ,	– A szabadságharc néhány döntő csatájának

	– A Függetlenségi nyilatkozat, kísérlet az önálló állam megteremtésére. – A szabadságharc leverése és a megtorlás.	<u>Bem József, Klapka György, Ferenc József, Julius Haynau.</u> <i>Kronológia:</i> <u>1848. március 15. a pesti forradalom</u>, 1848. április 11. az áprilisi törvények, 1848. szeptember 29. a pákozdi csata, 1849. április–május a tavaszi hadjárat, 1849. április 14. a Függetlenségi nyilatkozat, 1849. május 21. Buda visszavétele, 1849. augusztus 13. a világosi fegyverletétel, <u>1849. október 6. az aradi vértanúk és Batthyány kivégzése.</u> <i>Topográfia:</i> <u>Pákozd, Debrecen, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad.</u>	bemutatása térképek, beszámolók alapján. – A szabadságharc néhány kiemelkedő szereplőjének, illetve vértanújának bemutatása. – A nemzetiségek és a kisebbségek részvételének (pl. németek, szlávok, és zsidók) bemutatása a szabadságharcban és az azt követő megtorlás során. – A forradalom és a szabadságharc eredményeinek értékelése. – A magyar forradalom és szabadságharc elhelyezése az európai környezetben.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A szabadságharc főbb eseményeinek elhelyezése vaktérképen.
- Vita a szabadságharc vereségének okairól.
- Kisesszé készítése a forradalom és szabadságharc valamely vitatott kérdéséről.
- A forradalom és szabadságharc eseményeit megörökítő művészeti alkotások (képek, irodalmi szövegek, filmek) gyűjtése és értelmezése.
- Mikrotörténeti kutatás: konfliktusos élethelyzetek és életutak bemutatása a szabadságharc nemzetiségi vagy zsidó származású résztvevői köréből.

11–12. évfolyam

A tanuló történelmi ismereteinek gyarapodása, információszerzési és forrásfeldolgozási kompetenciájának, valamint gondolkodási és érvelő készségeinek fejlődése lehetővé teszi, hogy a középiskola utolsó évfolyamaira birtokába kerüljön azoknak az általános kompetenciáknak, amelyek hozzájárulnak a társadalmi életben való hatékony tájékozódásához és részvételéhez.

Az utolsó két év az érettségire való felkészülés időszaka. A különböző témakörök, összefüggések, jelenségek összefoglaló áttekintése külön időkeretet igényel – ez a kerettanterv ajánlása szerint 22 óra –, amit a helyi tantervek a vizsgakövetelmények figyelembevételével szabályozhatnak.

Az utolsó két év témakörei a 19. század közepétől a 21. század elejéig terjedő időszakot ölelik fel. Feldolgozásuk során kiemelt szempont, hogy ez az időszak már közvetlen hatást gyakorol a jelen társadalmi, gazdasági és politikai viszonyaira, ezért különösképpen alkalmas a problémaközpontú megközelítésre. Az egyes témakörök, témák a korábbiaknál összetettebb feldolgozásra, komplexebb fejlesztésre adnak lehetőséget.

A középiskolai történelemtanulás inspirációt nyújt arra, hogy a tanuló felnőttként, a középiskola befejezése után is érdeklődjék a történelem, illetve közéleti kérdések iránt, valamint hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló az iskolából kikerülve hazáját szerető, demokratikus gondolkodású, kisebb-nagyobb közösségeiért felelősséget vállaló polgárrá; a társadalom tevékeny és autonóm tagjává váljék.

FEJLESZTÉSI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ TANULÁSI EREDMÉNYEK (ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK)

TÖRTÉNELMI ISMERETEK

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

- ismeri és értékeli a magyar nemzetnek a polgári átalakulás és nemzeti függetlenség elérésére tett erőfeszítéseit az 1848–1849-es forradalmat és szabadságharcot követő időszakban; a kor kiemelkedő magyar politikusait és azok nézeteit, véleményt tud formálni a kiegyezésről;
- fel tudja idézni az első világháború előzményeit, a háború jellemzőit és fontosabb fordulópontjait, értékeli a háborúkat lezáró békék tartalmát, és felismeri a háborúnak a 20. század egészére gyakorolt hatását;
- bemutatja az első világháború magyar vonatkozásait, a háborús vereség következményeit; példákat tud hozni a háborús helytállásra;
- képes felidézni azokat az okokat és körülményeket, amelyek a történelmi Magyarország felbomlásához vezettek;
- tisztában van a trianoni békediktátum tartalmával és következményeivel, be tudja mutatni az ország talpra állását, a Horthy-korszak politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális viszonyait, felismeri a magyar külpolitika mozgásterének korlátozottságát;

- össze tudja hasonlítani a nemzetiszocialista és a kommunista ideológiát és diktatúrát, példák segítségével bemutatja a rendszerek embertelenségét és a velük szembeni ellenállás formáit;
- képes felidézni a második világháború okait, a háború jellemzőit és fontosabb fordulópontjait, ismeri a holokausztot és a hozzávezető vezető okokat;
- bemutatja Magyarország revíziós lépéseit, a háborús részvételét, az ország német megszállását, a magyar zsidóság tragédiáját, a szovjet megszállást, a polgári lakosság szenvedését, a hadifoglyok embertelen sorsát;
- össze tudja hasonlítani a nyugati demokratikus világ és a kommunista szovjet blokk politikai és társadalmi berendezkedését, képes jellemezni a hidegháború időszakát, bemutatni a gyarmati rendszer felbomlását és az európai kommunista rendszerek összeomlását;
- bemutatja a kommunista diktatúra magyarországi kiépítését, működését és változatait, az 1956-os forradalom és szabadságharc okait, eseményeit, és hőseit, összefüggéseiben szemléli a rendszerváltoztatás folyamatát, felismerve annak történelmi jelentőségét;
- bemutatja a gyarmati rendszer felbomlásának következményeit, India, Kína és a közel-keleti régió helyzetét és jelentőségét;
- ismeri és reálisan látja a többpólusú világ jellemzőit napjainkban, elhelyezi Magyarországot a globális világ folyamataiban;
- bemutatja a határon túli magyarság helyzetét, a megmaradásért való küzdelmét Trianontól napjainkig;
- ismeri a magyar cigányság történetének főbb állomásait, bemutatja jelenkori helyzetét;
- ismeri a magyarság, illetve a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit, példákat hoz a magyar nemzet és a közép-európai régió népeinek kapcsolatára, különös tekintettel a visegrádi együttműködésére;
- ismeri hazája államszervezetét, választási rendszerét.

11. évfolyam

A 11–12. évfolyamon a történelem tantárgy kerettantervben javasolt alapóraszám: 186 óra

Két mélységelvű téma kerettantervben javasolt óraszám: 12–16 óra, összesen 16 óra

Két mélységelvű téma helyi tantervben javasolt óraszám: 10+6=16 óra

A 11–12. évfolyamon a történelem tantárgy helyi tantervben javasolt összes óraszám: 272 óra

11. évfolyam

Óraszám: 144 óra/év
4 óra/hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	Javasolt óraszám	Helyi tanterv
A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	6	10
A dualizmus kori Magyarország	15	19
A nagy háború	14	16
Az átalakulás évei	13	16
A két világháború között	8	12
A Horthy-korszak	12	15+7
A második világháború	18	21+3
A két világrendszer szembenállása	6	9
Évente két mélységelvű téma*	10	0
Kerettantervben javasolt óraszám:	102	102
Fennmaradó órakeret (összefoglalás, ismétlés, dolgozat stb.)	0	16
Éves órakeret:	102	144

* A mélységelvű témák órakeretét min. 70%-ban magyar témákra kell fordítani.

TÉMAKÖR: A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése

ÓRASZÁM: 10 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A szocializmus és a munkásmozgalom</i>	– Szocializmus: társadalmi egyenlőség és tulajdonviszonyok. – A Kommunista kiáltvány. – Szakszervezetek és munkáspártok. – Szociáldemokrácia és kommunizmus. – Keresztényszocializmus.	<i>Fogalmak:</i> <u>polgárháború</u>, polgári állam, szakszervezet, társadalombiztosítás, monopólium, <u>szocializmus</u>, <u>szociáldemokrácia</u>, <u>kommunizmus</u>, <u>keresztényszocializmus</u>, proletárdiktatúra, osztályharc, cionizmus, emancipáció.	– A nemzetállam fogalmának értelmezése politikai, gazdasági és kulturális szempontokból. – A polgári állam feladatköreiből és eredményeinek azonosítása. – A kommunista, a szociáldemokrata és a keresztényszociális eszmék azonosítása és összehasonlítása.
<i>A polgári nemzetállam megteremtése (Németország, Amerikai Egyesült Államok, Japán)</i>	– A nemzeti egység megteremtése (politika, gazdaság, kultúra). – Alkotmányosság és választójog. – Jogegyenlőség és emancipációs törekvések. – A polgári állam kiépítése.	<i>Személyek:</i> Abraham Lincoln, <u>Otto von Bismarck</u>, <u>Karl Marx</u>. <i>Kronológia:</i> 1861–1865 az amerikai polgárháború, 1868 a Meidzsi-restauráció, 1871 <u>Németország egyesítése</u>. <i>Topográfia:</i> <u>Németország</u>, <u>Japán</u>.	

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Egyetemes és magyar történeti példák gyűjtése a polgári állam feladatköreiből és társadalmi hatásairól.
- Táblázat készítése a szociáldemokrácia és a kommunizmus céljainak, módszereinek, lehetőségeinek összevetéséről.
- Vita a szocialista eszmékről, és hatásukról a korabeli közéletre.
- Az egységes Olaszország és a Német Császárság kialakulásának, valamint az Egyesült Államok terjeszkedése főbb mozzanatainak követése a térképen.

TÉMAKÖR: A dualizmus kora

ÓRASZÁM: 19 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A kiegyezés és a dualizmus rendszere</i>	– A kiegyezés és okai. – A közös ügyek rendszere. – A magyar államszervezet. – A pártrendszer, a választójog és a véderőviták.	<i>Fogalmak:</i> emigráció, passzív ellenállás, <u>kiegyezés</u>, <u>közös ügyek</u>, közjogi kérdés, húsvéti cikk, <u>dualizmus</u>, nyílt és titkos szavazás, Szabadelvű Párt, Függetlenségi Párt, Magyarországi Szociáldemokrata Párt, népességgrobbanás, urbanizáció, kivándorlás, dzsentrizáció, népoktatás, <u>Millennium</u>, asszimiláció, autonómia. <i>Személyek:</i> Andrássy Gyula, Eötvös József, Baross Gábor, Tisza Kálmán, Wekerle Sándor, Tisza István, Semmelweis Ignác, Weiss Manfréd. <i>Kronológia:</i> 1848/1867–1916 Ferenc József uralkodása, <u>1867</u> a <u>kiegyezés</u>, 1868 a horvát-magyar kiegyezés, a nemzetiségi törvény, a népiskolai törvény, 1873 Budapest egyesítése, <u>1896</u> a <u>Millennium</u>.	– A kiegyezés értékelése egykorú szempontok szerint, illetve másfél évszázados történelmi távlat nézőpontjából. – A dualizmus államszervezetét bemutató ábra értelmezése. – A dualizmus kora kiemelkedő szereplői életútjának áttekintése, értékelése. – A dualizmus kori nemzetiségi kérdés elemzése szöveges források, adatsorok és etnikai térképek segítségével. – A dualizmus kori társadalmi és gazdasági változások elemzése, értékelése adatsorok, szöveges és képi források segítségével. – A dualizmus legkiemelkedőbb gazdasági és kulturális teljesítményeinek azonosítása
<i>A nemzeti és nemzetiségi kérdés, a cigányság helyzete</i>	– A politikai nemzet koncepciója. – A horvát-magyar kiegyezés és a nemzetiségi törvény. – Asszimiláció és anyanyelvhasználat. – Autonómiatörekvések és irredenta mozgalmak. – Zsidó emancipáció, a zsidóság részvétele a modernizációban, polgárosodás és a középosztály kérdése. – Cigányok/romák a dualizmus kori Magyarországon.		
<i>Az ipari forradalom Magyarországon</i>	– A gazdasági kiegyezés. – A vasútépítés. – Állami gazdaságpolitika. – Mezőgazdaság és élelmiszeripar. – Modernizálódó ipar.		

<i>Társadalom és életmód a dualizmus korában</i>	– Demográfiai robbanás és urbanizáció. – Kivándorlás Európából és Magyarországról. – A földkérdés és a vidék. – A nagyvárosi életforma: Budapest a világváros. – Oktatás és kultúra. – Életmód és szórakozás.	<i>Topográfia:</i> <u>Budapest</u> , <u>Osztrák-Magyar Monarchia</u> , Fiume.	– különböző forrásokban. – A zsidók és németek szerepe a polgárosodásban.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Vita Magyarország és a Habsburg-dinasztia dualizmus kori kapcsolatáról.
- Folyamatábra, készítése a dualizmus kori pártviszonyokról.
- A dualizmus kori nemzetiségi törekvések és ideológiai háttérük táblázatos összefoglalása.
- A Nemzeti Sírkert felkeresése (a 19. század szereplőihez kapcsolódó sírok, mauzóleumok közös megtekintése).
- A korszakkal kapcsolatos emlékművek, emlékhelyek fölkeresése a lakóhelyen és környékén.
- Kiselőadás / tabló készítése a dualizmus korának kiemelkedő beruházásairól.
- Programajánló összeállítása egy a millennium korában Budapestre látogató turista számára.
- Tisza István lexikon szócikk készítése kormánypárti, illetve függetlenségi és szociáldemokrata szemszögből.
- Ellenzéki és kormánypárti választási plakát készítése az 1905-ös választásokra.

TÉMAKÖR: A nagy háború

ÓRASZÁM: 16 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Az első világháború előzményei</i>	– A gyarmatosítás okai és céljai. – Az imperializmus – a terjeszkedő tőke. – Nagyhatalmi érdekek és konfliktusok. – Az Osztrák-Magyar Monarchia helyzete – balkáni konfliktusok.	<i>Fogalmak:</i> villámháború, <u>front</u>, <u>állóháború</u>, <u>hátsószár</u>, <u>antant</u>, <u>központi hatalmak</u>, hadigazdaság, hadifogság. <i>Személyek:</i> II. Vilmos, II. Miklós, IV. Károly. <i>Kronológia:</i> 1914. június 28. a szarajevói merénylet, <u>1914–1918 az első világháború</u>. <i>Topográfia:</i> <u>Brit Birodalom</u>, <u>Szarajevó</u>, <u>Doberdó</u>, <u>Románia</u>, <u>Szerbia</u>, <u>Olaszország</u>.	– A gyarmati terjeszkedést, valamint az első világháború előtti feszültségeket bemutató ábrák, térképek és adatsorok elemzése, értelmezése. – Az első világháború frontjainak azonosítása, bemutatása térképeken. – Az első világháború jellegzetességeinek azonosítása ábrákon, adatsorokon, képi és szöveges forrásokban. – A front és a hátsószár körülményei, valamint a háború okozta szenvedések felidézése korabeli beszámolók, emlékiratok, naplók alapján. – A háború kimenetelének értékelése a két hatalmi tömb erőviszonyainak és lehetőségeinek tükrében.
<i>Az első világháború</i>	– A világháború kitörése. – A hadviselő felek és a frontok. – Oroszország és a központi hatalmak összeomlása.		
<i>Az első világháború jellemzői és hatása</i>	– Az állóháború és az anyagszállítás. – A hadigazdaság és a háborús propaganda. – A hagyományos világrend felbomlása. – A nők helyzetének megváltozása.		
<i>Magyarország a világháborúban</i>	– Magyar frontok, nagy csaták. – Az antant ígéretei a Monarchia nemzetiségeinek. – Magyar hősök a világháborúban. – A hátsószár.		

	– A magyar hadifoglyok sorsa.		– A nagy háború világpolitikára gyakorolt hosszú távú következményeinek felismerése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A háború előzményeinek összesítése, a döntési alternatívák bemutatása saját szerkesztésű ábrán.
- Példák gyűjtése a magyar katonák első világháborús hősi helytállásáról.
- Első világháborút bemutató múzeumok meglátogatása (pl. Hadtörténeti Múzeum, “Új világ született” c. kiállítás).
- A lakóhelyen található első világháborús hősi emlékmű, katonasírok felkeresése, egy-egy hős életének feltárása.
- Képek gyűjtése és elemzése a háború új jellegzetességeiről (fegyverek, intézmények, jelenségek).
- Különböző internetes háborús témájú szövegek, propagandaképek, plakátok, karikatúrák gyűjtése és elemzése.
- Családi történetek, fényképek gyűjtése feldolgozása, bemutatása az első világháborúból.

TÉMAKÖR: Az átalakulás évei

ÓRASZÁM: 16 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Szocialista és nemzeti törekvések: a birodalmak bomlása</i>	– A történelmi monarchiák bukása (Oroszország, Németország, Oszmán Birodalom). – Forradalom és kommunista hatalomátvétel Oroszországban. – Az újraszülető Lengyelország. – Az olasz fasizmus.	<i>Fogalmak:</i> <u>bolsevik</u>, szovjet, örmény népirtás, egypártrendszer, Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP), <u>tanácsköztársaság</u>, <u>vörösteror</u>, Lenin-fiúk, ellenforradalom, <u>fehér különítményes megtorlások</u>, “vörös térkép,” <u>kisantant</u>, jóvátétel, Népszövetség, kisebbségvédelem, revízió, Rongyos Gárda. <i>Személyek:</i> Kemal Atatürk, <u>Vlagyimir I. Lenin</u>, Woodrow Wilson, Georges Clemenceau, Benito Mussolini, <u>Károlyi Mihály</u>, Kun Béla, <u>Horthy Miklós</u>, Apponyi Albert. <i>Kronológia:</i> <u>1917 a bolsevik hatalomátvétel</u>, 1918. október 31. forradalom Magyarországon, 1919. március – augusztus. a tanácsköztársaság, <u>1920. június 4. a trianoni békediktátum</u>.	– Közép-Európa első világháború előtti és utáni térképének összehasonlítása, a területi változások azonosítása és indoklása. – A bolsevik hatalomátvétel és a lenini proletárdiktatúra működésének bemutatása és értékelése források alapján. – Magyarország megszállásának áttekintése térképek, szöveges források segítségével. – A Károlyi-időszak kormányzati tevékenységének értékelése. – A magyarországi proletárdiktatúra működésének elemzése források alapján. – Az első világháborút követő területi és etnikai változások áttekintése térképen. – A trianoni békediktátum okainak feltárása.
<i>Az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország szétesése</i>	– A Monarchia és a történelmi Magyarország bomlása. – A forradalmi átalakulás kísérlete és kudarca. – Cseh és román támadás, a fegyveres ellenállás kérdése.		
<i>A tanácsköztársaság és az ellenforradalom</i>	– A kommunista hatalomátvétel. – A proletárdiktatúra és a vörösteror. – Az északi hadjárat és a tanácsköztársaság veresége. – Az ellenforradalom győzelme.		
<i>A Párizs környéki békék</i>	– A nagyhatalmi érdekek érvényesítése: az új világrend kialakítása.		

	– Az önrendelkezés elve és a hatalmi érdekek gyakorlata. – Jóvátétel, hadsereg-korlátozás, határváltozások. – A szétszabdalt közép-európai régió.	<i>Topográfia:</i> <u>Kárpátalja</u> , <u>Felvidék</u> , <u>Délvidék</u> , <u>Burgenland</u> , <u>Csehszlovákia</u> , <u>Jugoszlávia</u> , <u>Ausztria</u> , trianoni Magyarország.	– A trianoni békediktátum értékelése a győztes hatalmak közép-európai politikájának tükrében. – A trianoni békediktátum területi, népességi, gazdasági és katonai következményeinek bemutatása szöveges és képi források, ábrák és adatsorok segítségével. – A trianoni határok végigkövetése, a határmegvonás konkrét okainak feltárása. – A vesztes hatalmak területi veszteségeinek összehasonlítása.
<i>A trianoni békediktátum</i>	– A magyar ügy a békekonferencián. – A magyar delegáció érvei. – Az ezeréves Magyarország felosztása, a döntés tartalmi elemei. – Az önrendelkezési elv megsértése – A békediktátum etnikai és gazdasági következményei. – Az ellenállás példái: székely hadosztály, Balassagyarmat, Sopron.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kiselőadás / prezentáció készítése a korszak meghatározó személyiségeiről.
- Példák gyűjtése az 1919-es rendezetlen politikai viszonyok bemutatására (pl. vörösteror, román megszállás, különítmények, Rongyos Gárda).
- Bizonyítékok és adatok gyűjtése az elcsatolt területeknek az ezeréves magyar kultúrában betöltött jelentős szerepéről (pl. történelmi személyiségek, művészek, tudósok, épületek, művészeti alkotások, intézmények).
- Különböző internetes revíziós témájú szövegek, képek, plakátok, dalok gyűjtése és vizsgálata, elemzése.
- A várpalotai Trianon Múzeum meglátogatása.

TÉMAKÖR: A két világháború között

ÓRASZÁM: 12 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A kommunista Szovjetunió</i>	– A totális diktatúra és a pártállam kiépítése. – A tervgazdaság és a kollektivizálás. – A terror eszközei és áldozatai.	<i>Fogalmak:</i> <u>totális állam</u>, többpártrendszer, egypártrendszer, <u>személyi kultusz</u>, koncepciók per, <u>GULAG</u>, holodomor, államosítás, kollektivizálás, kulák, <u>tervgazdaság</u>, <u>piacgazdaság</u>, New Deal, <u>fasizmus</u>, <u>nemzetiszocializmus</u>, fajelmélet, <u>antiszemitizmus</u>, Führer, SS, Anschluss. <i>Személyek:</i> <u>Joszif V. Sztálin</u>, <u>Adolf Hitler</u>. <i>Kronológia:</i> 1922 a Szovjetunió létrejötte, 1929 a gazdasági világválság kezdete, <u>1933 a náci hatalomátvétel</u>, 1938 az Anschluss, a müncheni konferencia. <i>Topográfia:</i> <u>Szovjetunió</u>, Kolima-vidék, Leningrád (Szentpétervár), Moszkva, Berlin.	– A sztálini Szovjetunió működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok, ábrák segítségével. – A világgazdasági válság és a rá adott válaszok bemutatása. – A nemzetiszocialista Németország működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok és ábrák segítségével. – A totális diktatúrák ideológiáinak és működésének összehasonlítása, érvelés a totális diktatúrák ellen.
<i>A Nyugat és a gazdasági világválság</i>	– A tőzsde, a hitelezés és a világkereskedelem összeomlása. – A munkanélküliség. – Állami beavatkozás a gazdaságba.		
<i>A nemzetiszocialista Németország</i>	– A nemzetiszocialista ideológia és mozgalom. – A totális állam kiépítése. – A terror eszközei. – Terjeszkedés a háború előtt.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Visszaemlékezések, források gyűjtése és prezentáció készítése a sztálini terror megnyilvánulásairól (pl. GULAG, holodomor, koncepciók perek).

- Különböző képi és szöveges források gyűjtése a sztálini diktatúra hétköznapijairól.
- Folyamatábra készítése a világgazdasági válság kirobbanásáról és kezeléséről, a folyamatábra szemléltetése az Amerikai Egyesült Államok példáján.
- Prezentáció készítése a náci terror megnyilvánulásairól (pl. kristályéjszaka, GESTAPO, koncentrációs táborok stb.).
- Statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok gyűjtése és tanulmányozása (pl. a német választások eredményei 1928-1933 között; a munkanélküliség alakulása az Egyesült Államokban 1929-1937 között).
- A korszakkal kapcsolatos dokumentum- és játékfilmek/filmrészletek megtekintése és értelmezése.

TÉMAKÖR: A Horthy-korszak

ÓRASZÁM: 15+7=22 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Talpra állás Trianon után</i>	– A király nélküli alkotmányos királyság. – A korlátozott parlamentarizmus rendszere a konszolidáció szolgálatában. – A gazdaság szerkezetváltása az 1920-as években. – A klebelsbergi oktatás- és kultúrpolitika eredményei.	<i>Fogalmak:</i> kormányzó, Egységes Párt, <u>numerus clausus</u>, <u>pengő</u>, Magyar Nemzeti Bank, Szent István-i állameszme, magyar népi mozgalom, <u>nyilasok</u>. <i>Személyek:</i> <u>Bethlen István</u>, <u>Teleki Pál</u>, <u>Klebelsberg Kuno</u>, Gömbös Gyula, Weiss Manfréd, <u>Szent-Györgyi Albert</u>.	– A magyarországi korlátozott parlamentarizmus rendszerének értékelése. – A korabeli politikai berendezkedés összehasonlítása más (közép-) európai országokéval. – A bethleni gazdasági konszolidáció folyamatának és eredményeinek áttekintése képek, ábrák és adatsorok alapján.
<i>A 1930-as évek Magyarországa</i>	– A válság és hatása. – A belpolitika irányváltásai.	<i>Kronológia:</i> <u>1920–1944 a Horthy-rendszer</u>, 1921–31 Bethlen miniszterelnöksége,	– A magyarországi politikai irányzatok

	– Életmód és társadalom. – A földkérdés. – Tudomány és művészet a két világháború között. – A külpolitika irányai és lehetőségei – a revízió első eredményei.	1938 az első bécsi döntés, 1939 Kárpátalja visszacsatolása.	azonosítása szöveges források alapján. – Szöveges források olvasása és értelmezése a Horthy-korszak főbb társadalmi kérdéseiről (pl. oktatás, társadalmi mobilitás, antiszemitizmus, földkérdés). – A magyar külpolitika céljainak, lehetőségeinek és a revízió eredményeinek értékelése, elemzése térkép és statisztikai adatok alapján.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kiselőadás / prezentáció készítése a korszak kiemelkedő szereplőiről (pl. Horthy, Bethlen, Teleki).
- Kormánypárti és ellenzéki választási plakát készítése egy-egy fontos témakörben.
- A Horthy-korszak gazdasági fejlődéséről tanúskodó képek gyűjtése és bemutatása (pl. Csepeli Szabadkikötő, villamosított vasútvonal stb.).
- Folyamatábra készítése a Horthy-korszak pártviszonyairól, korlátozott parlamentáris rendszeréről.

TÉMAKÖR: A második világháború

ÓRASZÁM: 21+3=24 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A tengelyhatalmak sikerei</i>	- Közép-Európa felosztása (Molotov-Ribbentrop paktum): német és szovjet megszállás. - Nyugat-Európa lerochanása. - Német támadás a Szovjetunió ellen. - Japán támadás az Egyesült Államok ellen.	<i>Fogalmak:</i> Molotov–Ribbentrop-paktum, <u>tengelyhatalmak</u> , <u>szövetségesek</u> , <u>totális háború</u> , kiugrási kísérlet, <u>zsidótörvények</u> , munkaszolgálat, <u>gettó</u> , <u>deportálás</u> , <u>koncentrációs tábor</u> , haláltábor, népiirtás, <u>holokauszt</u> , partizán, Vörös Hadsereg, jaltai konferencia, háborús bűn, <u>malenkij robot</u> . <i>Személyek:</i> <u>Franklin D. Roosevelt</u> , <u>Winston Churchill</u> , Charles de Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Bajcsy-Zsilinszky Endre, Edmund Veessenmayer, <u>Szálasi Ferenc</u> , Raoul Wallenberg, <u>Salkaházi Sára</u> , Apor Vilmos, Sztahlo Gábor, Richter Gedeon.	- A tengelyhatalmak 1939 előtti terjeszkedésének végigkövetése és értelmezése térkép alapján. - A második világháború főbb eseményeinek azonosítása térképeken. - A második világháború jellegzetességeinek bemutatása ábrák, adatsorok, képi és szöveges források alapján.
<i>A szövetségesek győzelme</i>	- A keleti és a nyugati front. - A csendes-óceáni hadszíntér.		A magyar területi revízió megvalósulásának bemutatása térképek, képek, szöveges források és adatsorok alapján.
<i>Magyarország második világháborúban: mozgástér és kényszerpálya</i>	- A területi revízió lépései. - A fegyveres semlegesség. - A Szovjetunió elleni háború. - A Don-kanyar. - A német megszállás és következményei.		A magyar területi revízió megvalósulásának bemutatása térképek, képek, szöveges források és adatsorok alapján.
<i>A holokauszt</i>	- Az „Endlösung” programja, a Wannsee-i konferencia. - Koncentrációs és megsemmisítő táborok. - Deportálások, kísérlet a zsidóság és a cigányság	<i>Kronológia:</i> 1938 az első zsidótörvény, 1939 a második zsidótörvény, <u>1939–45 a második világháború</u> , 1939. szeptember 1. Lengyelország	A magyar háborús szerepvállalás legfontosabb eseményeinek és az ország veszteségeinek bemutatása térképeken, képi és szöveges források segítségével (pl.

	megsemmisítésére Európában. – A magyarországi zsidótörvények. – A magyar holokauszt. – Felelősség és embermentés.	lerohanása, 1940 a második bécsi döntés, 1941. április Jugoszlávia megtámadása, <u>1941. június 22. a Szovjetunió megtámadása</u>; 1941. június 27. Magyarország deklarálja a hadiállapot beálltát, 1941. december 7. Pearl Harbor bombázása, 1941 a harmadik zsidótörvény, 1943. január vereség a Donnál, 1943. február a sztálingrádi csata vége, <u>1944. március 19. Magyarország német megszállása</u>, 1944. június 6. partraszállás Normandiában, 1944. október 15. a kiugrási kísérlet, <u>1945. április a háború vége Magyarországon</u>, 1945. május 9. az európai háború vége, 1945. augusztus 6. atomtámadás Hirosima ellen. <i>Topográfia:</i> <u>Sztálingrád</u>, <u>Normandia</u>, Pearl Harbor, <u>Hirosima</u>, <u>Észak-Erdély</u>, <u>Don-kanyar</u>, Kamenyec Podolszk <u>Árpád-vonal</u>, <u>Auschwitz</u>, <u>Újvidék</u>, Drezda, Szolyva.	Don-kanyar, Árpád-vonal, tordai ütközet, Budapest ostroma). – A magyar szellemi és kulturális élet II. világháború idején bekövetkező veszteségeinek (híre s magyar tudósok, művészek származásuk vagy politikai nézeteik miatti emigrációja) értékelése. – A holokauszt folyamatának áttekintése képi források és szöveges visszaemlékezések feldolgozásával. – A nyilas terror áttekintése források alapján. – A tömeges deportálások és a szovjet megszállás jellemzőinek és következményeinek áttekintése képi és szöveges források segítségével. – A határon kívül rekedt magyarság második világháború végi tragédiáinak bemutatása különböző források alapján. – Magyarország világháborúbéli sorsának, szerepének és mozgásterének bemutatása,
<i>A második világháború jellemzői</i>	– A villámháború és következményei. – Háborús bűnök és a polgári lakosság elleni terror. – Az ellenállás formái. – A háború utáni számonkérések és a nürnbergi per.		
<i>Az ország pusztulása, deportálások a GULAG-ra</i>	– A kiugrási kísérlet és a nyilas uralom. – A magyarországi hadszíntér, Budapest ostroma. – Megszabadulás és szovjet megszállás. – Az ország kifosztása, szovjet deportálások és tömeges erőszak. – A határon túli magyarok jogfosztása, megtorlások (délvidéki vérengzés, kárpátaljai deportálás, felvidéki jogfosztás).		

			valamint összehasonlítása más közép-európai országokéval.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A nagyhatalmak (Németország, Szovjetunió, Nagy-Britannia, Franciaország) világháború kitörésében játszott szerepének megvitatása.
- Beszámoló készítése az európai és/vagy csendes-óceáni hadszínterek egyik jelentős csatájáról.
- A korszakkal kapcsolatos filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése.
- A magyar honvédség háborús részvétele főbb helyszíneinek nyomon követése térképen.
- Családi történetek, fényképek, tárgyak gyűjtése feldolgozása, bemutatása a második világháborúból.
- Híres magyar tudósok, művészek életművének bemutatása, akik származásuk vagy politikai nézeteik miatt emigrációba kényszerültek.
- Kiselőadás készítése a budapesti gettó életéről visszaemlékezések alapján.
- Második világháborús emlékművek, emlékhelyek, sírok felkeresése a lakóhelyen és környékén.
- A Holokauszt Emlékközpont meglátogatása.
- A felelősség és embermentés kérdéseinek megbeszélése.
- A Malenkij Robot Múzeum meglátogatása.
- Beszámoló készítése a határon túli magyarság körében folytatott etnikai tisztogatásokról források alapján.

TÉMAKÖR: A két világrendszer szembenállása

ÓRASZÁM: 9 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A kétpólusú világ kialakulása</i>	– Az ENSZ megalapítása. – A párizsi béke. – Kitelepítések és lakosságcserek a háború után. – A szovjet-amerikai szembenállás és a két érdekszféra kialakulása. – A két világrend jellemzői. – A két Németország.	<i>Fogalmak:</i> <u>Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ)</u>, kitelepítés, <u>hidegháború</u>, <u>vasfüggöny</u>, <u>szuperhatalom</u>, <u>Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa (KGST)</u>, <u>Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO)</u>, <u>Varsói Szerződés</u>, kétpólusú világ, <u>a berlini fal</u>.	– A második világháború után kialakult világrend áttekintése. – A gyarmati rendszer felbomlása főbb állomásainak felidézése. – A két német állam létrejötte folyamatának és következményeinek bemutatása.
<i>A hidegháború</i>	– A szuperhatalmak versengése: fegyverkezés, űrprogram, propaganda. – A szembenállás és enyhülés hullámai. – Hidegháborús konfliktusok (Korea, Suez, Kuba, Vietnam, Afganisztán).	<i>Személyek:</i> Kliment J. Vorosilov, Harry S. Truman, <u>Nyikita Sz. Hruscsov</u>, <u>John F. Kennedy</u>, <u>Mahátma Gandhi</u>, <u>Mao Ce-tung</u>. <i>Kronológia:</i> 1945 az ENSZ létrejötte, <u>1947 a párizsi béke</u>, <u>a hidegháború kezdete</u>, India függetlenné válása, 1948 Izrael Állam megalapítása, 1949 az NSZK és az NDK megalakulása, kommunista fordulat Kínában, 1955 a Varsói Szerződés létrehozása.	– Az arab-izraeli konfliktus főbb okainak és jellemzőinek feltárása. – A nyugati és a keleti blokk gazdasági, társadalmi és politikai rendszerének összehasonlítása.
<i>A gyarmatok felszabadulása</i>	– India függetlenné válása. – Kommunista fordulat Kínában. – A gyarmatbirodalmak felbomlása. – Izrael megalapítása.	<i>Topográfia:</i> <u>Berlin</u>, <u>Németországi Szövetségi Köztársaság</u>	

		<u>(NSZK),</u> <u>Német</u> <u>Demokratikus</u> <u>Köztársaság</u> <u>(NDK),</u> Közel-Kelet, Izrael <u>Észak- és Dél-Korea,</u> Vietnam, <u>Kuba,</u> Afganisztán.	

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés a kollektív bűnösség elvéről.
- A kitelepítések irányainak és létszámának grafikus ábrázolása.
- Információk gyűjtése a főbb hidegháborús konfliktusokról (Korea, Szuez, Kuba, Vietnam).
- Beszámoló készítése a Mao Ce-tung-i diktatúra jellemzőiről (pl. „nagy ugrás”, kulturális forradalom).
- Képek, idézetek gyűjtése Mahátma Gandhi életútjáról.

12. évfolyam

A 11–12. évfolyamon a történelem tantárgy kerettantervben javasolt alapóraszám: 186 óra

Két mélységelvű téma kerettantervben javasolt óraszám: 12–16 óra, összesen 16 óra

Két mélységelvű téma helyi tantervben javasolt óraszám: 10+6=16 óra

A 11–12. évfolyamon a történelem tantárgy összes óraszám: 272 óra

12. évfolyam

Óraszám: 160 óra/év
5 óra/hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	Javasolt óraszám	Helyi tanterv
Év eleji ismétlés	0	10
Háborútól forradalomig	10	14
Az 1956-os forradalom és szabadságharc	7	13
A kádári diktatúra	7	13+4=17
A kétpólusú világ és felbomlása	8	13
A rendszerváltoztatás folyamata	8	13
A világ a 21. században	6	11+2=13
Magyarország a 21. században	10	14
A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	6	12
Felkészülés az érettségire	22	25
Évente két mélységelvű téma*	6	0
Kerettantervben javasolt óraszám:	90	90
Fennmaradó órakeret (összefoglalás, ismétlés, dolgozat stb.)	6	8+8=16
Éves órakeret:	96	160

* A mélységelvű témák órakeretét min. 70%-ban magyar témákra kell fordítani.

TÉMAKÖR: Háborútól forradalomig

ÓRASZÁM: 14 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Az átmenet évei Magyarországon</i>	– A háború utáni újrakezdés: a kommunisták térnyerése és az újjáépítés. – A történelmi berendezkedés felszámolása: földosztás, népbíróságok, köztársaság. – A korlátozott többpártrendszer: választások 1945, 1947.	<i>Fogalmak:</i> népbíróság, háborús bűnös, földosztás, <u>államosítás</u>, forint, Magyar Kommunista Párt, Független Kisgazdapárt, szalámitaktika, Magyar Dolgozók Pártja, népköztársaság, pártállam, internálás, <u>Államvédelmi Hatóság (ÁVH)</u>, tanácsrendszer, beszolgáltatás, aranycsapat.	– Magyarország szovjetizálása főbb jellemzőinek bemutatása. – A korlátozott magyar parlamentarizmus és az egypárti diktatúra összehasonlítása. – A demokrácia felszámolása során alkalmazott eszközök azonosítása konkrét példákkal alátámasztva.
<i>A szovjetizálás Magyarországon</i>	– Az egypárti diktatúra kiépítése. – Államosítás és kollektivizálás. – Koncepciós perek, egyházüldözés. – A keleti blokk.	<i>Személyek:</i> Tildy Zoltán, Kovács Béla, <u>Mindszenty József</u>, Rákosi Mátyás, Rajk László, Sulyok Dezső, Slachta Margit.	– Annak felismerése, hogy Magyarország szovjet megszállása miként határozta meg az ország sorsát.
<i>A Rákosi-diktatúra</i>	– Az erőltetett iparosítás. – A pártállam. – A terror. – A diktatúra hatása a mindennapi életre.	<i>Kronológia:</i> <u>1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon</u>, földosztás, 1947 kékcédulás választások, 1948 MDP megalakulása, <u>1948–1956 a Rákosi-diktatúra</u>, 1949 kommunista alkotmány.	– A kommunista diktatúra sajátosságainak bemutatása a Rákosi-rendszer példáján. – A diktatúra kulturális jellemzőinek felismerése képeken, művészeti alkotásokon. – A társadalom fölött gyakorolt totális

		<i>Topográfia:</i> Sztálinváros (Dunaújváros), Recsk Hortobágy.	kontroll eszközeinek azonosítása különböző források segítségével.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Választási plakátok gyűjtése és értelmezése.
- A kékcédulás választások feldolgozása adatsorok és a választási törvény értelmezésével.
- Beszélgetés az átmeneti időszak demokratikus jellegéről.
- Internetes gyűjtés a Rákosi-időszak vicceiből és karikatúráiból – a mögöttük kirajzolódó korkép értékelése.
- Családi történetek, fényképek, tárgyak gyűjtése feldolgozása, bemutatása a Rákosi időszakból.
- Egy kiemelkedő koncepció per (pl. Mindszenty-per) feldolgozása.
- A Terror Háza Múzeum meglátogatása.
- Tanulmányi kirándulás a Recski Nemzeti Emlékparkba.
- Beszámoló készítése a diktatúra prominens szereplőiről, felelőseiről (pl. Rákosi Mátyás, Gerő Ernő, Péter Gábor, Rajk László).
- Kommunista propaganda plakátok gyűjtése és értelmezése.
- A korszakkal kapcsolatos filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése.
- Beszámoló készítése a korabeli magyar sporteredményekről.

TÉMAKÖR: Az 1956-os forradalom és szabadságharc

ÓRASZÁM: 13 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A forradalom</i>	– A forradalom okai és közvetlen előzményei. – A forradalom céljai. – Békés tüntetésből fegyveres felkelés – október 23. – A nemzet forradalma (Forradalmi Bizottságok, Munkástanácsok, nemzeti összefogás).	<i>Fogalmak:</i> <u>MEFESZ</u>, <u>pesti srácok</u>, <u>Molotov-koktél</u>, munkástanács, sortüzek. <i>Személyek:</i> Gerő Ernő, Maléter Pál, <u>Nagy Imre</u>, Iván Kovács László, Pongrácz Gergely, <u>Kádár János</u>. <i>Kronológia:</i> <u>1956. október 23. a forradalom kitörése</u>, 1956. október 25. a Kossuth téri sortűz, <u>1956. november 4. a szovjet támadás</u>. <i>Topográfia:</i> Kossuth tér és <u>Corvin köz</u> (Budapest), <u>Mosonmagyaróvár</u>, Salgótarján.	– Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc okainak és főbb fordulópontjai-nak bemutatása. – 1956 szimbólumainak értelmezése. – Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc nemzetközi összefüggéseinek bemutatása. – A forradalom és szabadságharc értékelése.
<i>A nemzet szabadságharca</i>	– Szabadságharc a fővárosban és vidéken. – A fegyveres ellenállás hősei. – Út a győzelemig és a kormánypolitika változásai. – A szabadságharc nemzetközi háttere és visszhangja a nagyvilágban. – Szovjet intervenció: a szabadságharc utóvédharcai és leverése.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Korabeli dokumentumok elemzése.
- A forradalommal és szabadságharcral kapcsolatos archív- és játékfilmek/filmrészletek megtekintése és értelmezése.
- Az 1956-os forradalom külpolitikai hátterének vizsgálata.
- Információk gyűjtése a forradalom és szabadságharc kiemelkedő hőseiről és mártírjairól.
- A Terror Háza Múzeum meglátogatása.

TÉMAKÖR: A kádári diktatúra

ÓRASZÁM: 13+4=17 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Javasolt tevékenységek
<i>A pártállami diktatúra és működése</i>	– A megtorlások időszaka, formái és áldozatai. – A pártállam és szervezetei. – Az erőszakos téeszesítés – a mezőgazdaság szocialista átszervezése. – Hamis társadalmi béke – a kádári alku. – Az elnyomás változó formái.	<i>Fogalmak:</i> <u>Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP)</u>, <u>munkásőrség</u>, <u>Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ)</u>, <u>úttörő</u>, <u>termelőszövetkezet</u>, <u>háztáji</u>, III/III. ügyosztály, <u>tervgazdaság</u>, új gazdasági mechanizmus, hiánygazdaság, maszek, <u>gulyáskommunizmus</u>, „három T”. <i>Kronológia:</i> 1956–1989 a <u>Kádár-rendszer</u>, 1958 Nagy Imre és társainak kivégzése, 1968 az új gazdasági mechanizmus bevezetése.	– A megtorlás mértékének és jellegének vizsgálata. – A „kádári alku” fogalmának értelmezése. – Az elnyomás formáinak bemutatása a Kádár-rendszer időszakában. – A téeszesítés eszközeinek összehasonlítása a Rákosi-diktatúra időszakával. – A gazdaság, társadalom és életmód főbb jellemzőinek bemutatása a Kádár-rendszer idején. – A kultúrpolitika jellemzőinek értelmezése, módszereinek bemutatása.
<i>Gazdaság, társadalom, életmód</i>	– A tervgazdaság és a KGST. – A gazdasági reform és a második gazdaság. – A „gulyáskommunizmus”. – Népesedési folyamatok. – Kultúrpolitika, korlátozott nyilvánosság.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Információk gyűjtése a kultúrpolitika jellemzőiről, módszereiről.
- Internetes gyűjtés a kádári időszak vicceiből. A mögöttük kirajzolódó korkép értékelése.
- Családi történetek, fényképek, tárgyak gyűjtése, feldolgozása, bemutatása a kádári diktatúra időszakából.

TÉMAKÖR: A kétpólusú világ és felbomlása

ÓRASZÁM: 13 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A Nyugat a 20. század második felében</i>	– A Nyugat gazdasági eredményei és a jóléti állam. – Emancipáció, szekularizáció, individualizáció. – Az 1968-as mozgalmak és a popkultúra.	<i>Fogalmak:</i> jóléti állam, prágai tavasz, Szolidaritás. <i>Személyek:</i> Nicolae Ceaușescu, <u>Mihail Sz. Gorbacsov</u>, Lech Wałęsa, VI. Pál, <u>II. János Pál</u>, <u>Ronald Reagan</u>, Helmut Kohl. <i>Kronológia:</i> 1975 a helsinki értekezlet, 1989 a berlini fal lebontása, rendszerváltoztatás Közép-Európában, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1991–95 a délszláv háború. <i>Topográfia:</i> <u>Szlovákia</u>, <u>Ukrajna</u>.	– A fogyasztói társadalom és a jóléti állam jellemzőinek és problémáinak felidézése. – A társadalom, a demográfia és az életmód jellegzetességeinek bemutatása a nyugati világban. – A tömegkultúra jelenségeinek bemutatása konkrét példák alapján. – A kétpólusú világ megszűnéséhez vezető okok felidézése. – A közép-európai ellenzéki mozgalmak jelentőségének bemutatása. – A délszláv háború okainak feltárása. – A közép-európai régió államai változásának nyomon követése térképen.
<i>A szocializmus válsága és megrendülése</i>	– Az olajválság és hatásai a tőkés, illetve szocialista országokra. – A kis hidegháború. – A katonai egyensúly felborulása: a Szovjetunió gazdasági kimerülése. – Az ellenzék megszerveződése a szocialista országokban.		
<i>A kétpólusú világ megszűnése</i>	– Németország újraegyesítése – a magyar szerepvállalás. – A Szovjetunió felbomlása. – A kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában. – Jugoszlávia felbomlása, a délszláv háború.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Esszé készítése Mindennapi élet a vasfüggöny két oldalán címmel.
- Tények és képek gyűjtése 1968 eseményeiből a nyugati és keleti tömbből. Párhuzamosságok keresése.

TÉMAKÖR: A rendszerváltoztatás folyamata**ÓRASZÁM: 13 óra****ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:**

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A Kádár-rendszer végnapjai</i>	– Az adósságválság kialakulása és következményei. – Az állampárt válsága: reformkommunisták és a keményvonalasok. – Az ellenzék megszerveződése – Az 1989-es év főbb politikai eseményei, a tárgyalások forradalom; alkotmánymódosítás. – A harmadik Magyar Köztársaság kikiáltása.	<i>Fogalmak:</i> adósságspirál, Magyar Demokrata Fórum (MDF), Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ), Magyar Szocialista Párt (MSZP), Fiatal Demokraták Szövetsége (Fidesz), Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP), Nemzeti Kerekasztal, <u>rendszerváltoztatás</u> , <u>visegrádi együttműködés</u> , <u>privatizáció</u> , kárpótlás, jogállam, Alkotmánybíróság, sarkalatos törvények, népszavazás.	– A szocializmus válságának elemzése (külső és belső tényezők feltárása) Magyarországon. – A magyarországi rendszerváltoztatás főbb állomásainak felidézése. – A gazdasági rendszerváltoztatás legfontosabb kérdéseinek áttekintése és értékelése. – A gazdaság és a társadalom átalakulása főbb tendenciáinak megfigyelése grafikonok és adatsorok alapján. – A kádári diktatúra és az új demokratikus
<i>A rendszerváltoztatás</i>	– Az új pártok – különböző ideológiák. – Az 1990. évi parlamenti és önkormányzati választás.	<i>Személyek:</i> Pozsgay Imre, Németh Miklós, <u>Horn Gyula</u> , <u>Antall</u>	

	– Az Antall-kormány megalakulása. – A rendszerváltoztatás ellentmondásai: alkuk és kompromisszumok (az elmaradt elszámoltatás).	<u>József, Göncz Árpád, Orbán Viktor.</u> <i>Kronológia:</i> 1987 a lakiteleki találkozó, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad	rendszer összehasonlítása.
<i>A piacgazdaság kiépülése</i>	– A privatizáció – vesztesek és nyertesek. – A piacgazdaság kiépítése – a külföldi tőke szerepe. – A külkereskedelem átalakulása. – Gazdasági szerkezetváltás.	<u>választások,</u> 1991 a szovjet csapatok kivonulása Magyarországról.	

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A rendszerváltó pártok plakátjainak és jelszavainak elemzése.
- Kronológia készítése a rendszerváltoztatás legfontosabb történéseiről.
- Magyarország államberendezkedésének nyomon kísérése a 20. század folyamán.
- Interjú készítése egy családtaggal, ismerőssel a rendszerváltoztatás időszakáról.

TÉMAKÖR: A világ a 21. században

ÓRASZÁM: 11+2=13 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Az átalakuló világ</i>	– A világgazdaság hagyományos centrumai: az Amerikai Egyesült Államok és szövetségei.	<i>Fogalmak:</i> modern kori <u>migráció</u> , <u>multikulturalizmus</u> , párhuzamos társadalom, <u>népességgrobbanás</u> , iszlamizmus,	– A világgazdaság résztvevőinek elhelyezése a globális térben. – A transznacionális vállalatok működésének

	– A világpolitika és világgazdaság új súlypontjai: Oroszország, Kína. – Óriásvállalatok a globális térben.	<u>terrorizmus,</u> <u>globalizáció.</u>	bemutatása konkrét példák alapján. – A globalizáció előnyeinek és hátrányainak, valamint kockázatainak összevetése. – A többpólusú világ főbb jellemzőinek felidézése. – A népességrobbanás és népességfogyás problémáinak áttekintése. – A migráció okainak feltárása (a gazdasági bevándorlás és a menekültkérdés esetében). – Válsággócok azonosítása térkép segítségével (pl. Közel-Kelet, Ukrajna).
<i>A globális világ</i>	– Demográfiai változások, népmozgások. – Az iszlamizmus térhódítása. – A kereszténység helyzete a globalizálódó világban. – Válsággócok, helyi konfliktusok és terrorizmus. – Globalizáció és kultúra. – A hagyományos és új identitások – értékek és értékválság.		

	– Demokratikus közbeszéd és politikai korrektség.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Vita a globalizáció előnyeiről és hátrányairól.
- A globalizációval kapcsolatos napi hírek gyűjtése és elemzése.

TÉMAKÖR: Magyarország a 21. században

ÓRASZÁM: 14 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A demokrácia működése Magyarországon</i>	– Az Alaptörvény. – A hatalmi ágak és intézményeik, önkormányzati rendszer. – A választási rendszer.	<i>Fogalmak:</i> közvetett és közvetlen demokrácia, <u>integráció</u> , euró, <u>Európai Unió</u> , Európai Tanács, Európai Unió Tanácsa, Európai Parlament, Európai Bizottság, schengeni egyezmény.	– Az Alaptörvény fontosabb pontjainak felidézése. – A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb eseményeinek azonosítása különböző források alapján.
<i>A magyar bel- és külpolitika főbb jellemzői</i>	– A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb fordulópontjai. – Magyarország a NATO-ban. – Közép-európai együttműködés: a visegrádi négyek.	<i>Személyek:</i> Magyarország miniszterelnökei a rendszerváltoztatás óta (a legalább négy évig hivatalban lévő kormányfők).	– A rendszerváltoztatás óta parlamentbe jutott fontosabb pártok politikai profiljának és céljainak áttekintése.
<i>Magyarország és az Európai Unió</i>	– Az európai integráció főbb állomásai: mélyítés és bővítés. – Az Európai Unió főbb szervei és működésük.	<i>Kronológia:</i> <u>1957 a római szerződés</u> , <u>1992 a maastrichti szerződés</u> , <u>1999 Magyarország belép a NATO-ba</u> , <u>2004 Magyarország belép az</u>	– Magyarország nyugati integrációjának bemutatása a NATO és az Európai Unió működésének ismeretében.

	– Magyarország csatlakozásának folyamata. – Az együttműködés eredményei és nehézségei. – Nemzetek Európája vagy föderatív Európa?	<u>Európai Unióba, 2012 az Alaptörvény bevezetése.</u> <i>Topográfia: Brüsszel.</i>	– Eltérő álláspontok bemutatása az Európai Unió működésének értékeléséről és jövőjéről. – Érvelés a közép-európai együttműködés mellett.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A magyar alkotmányozás, alkotmányjellegű törvények (pl. Aranybulla, Tripartitum / Corpus Juris Hungarici, Pragmatica Sanctio, áprilisi törvények) nyomon követése különböző nyomtatott és internetes források segítségével.
- Vita az Európai Unió szerepéről életünkben.

TÉMAKÖR: A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században

ÓRASZÁM: 12 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A határon túli magyarok</i>	– A politikai rendszerek változásai és hatásaik a magyar kisebbség helyzetére. – Demográfiai jellemzők és folyamatok. – Az asszimilációs politika megnyilvánulásai. – Autonómia és kisebbségi jogok kérdése.	<i>Fogalmak:</i> <u>kitelepítés</u>, Beneš-dekrétum, lakosságcsere, falurombolás, kettős állampolgárság, diszkrimináció. <i>Személyek:</i> <u>Esterházy János</u>, <u>Márton Áron</u>, Tőkés László. <i>Kronológia:</i> <u>1944–1945 magyarellenek atrocitások</u>, 1990 fekete március.	– A határon túli magyar nemzeti közösségek küzdelmeinek áttekintése Trianontól napjainkig. – A kisebbségben élő magyarság egy kiemelkedő személyiségének bemutatása. – A magyarországi németek kitelepítésének

	– Anyanyelvű oktatás és kultúra. – Magyarok a nagyvilágban – a szórványmagyarság.	<i>Topográfia:</i> Csúrog, Jarek, _____ Duna-delta, Marosvásárhely, Székelyföld.	felidézése források alapján. – A magyarországi romák helyzetének, problémáinak bemutatása napjainkban.
<i>A magyarországi nemzetiségek, a magyarországi cigányság</i>	– A politikai rendszerek változásai és hatásaik a nemzetiségek helyzetére. – A cigányok/romák 20–21. századi története. – Demográfiai jellemzők és folyamatok. – Kulturális autonómia és kisebbségi jogok a mai Magyarországon. – Anyanyelvű oktatás és kultúra.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Népszámlálási adatok, statisztikai adatsorok segítségével a határon túli magyarság létszámadatainak a nyomon követése 1920-tól a közelmúltig, következtetések levonása az adatokból.
- Információk gyűjtése a magyar kisebbségek önszerveződésének, érdekvédelmének intézményeiről a 21. században.

Vizuális kultúra

HELYI TANTERV

A vizuális nevelés legfontosabb célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában. Ez a cél a tanórai kereteken belül az alkotva befogadás elvét követve valósulhat meg a leghatékonyabban, azaz a tantárgy jellemző tulajdonsága, hogy aktív tanulói tevékenységen alapul.

A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét. A tantárgy kulcsszerepet játszik a tanulók érzelmi fejlesztésében, mely az őket körülvevő világhoz való pozitív érzelmi viszonyulásuk kialakításának fontos eszköze. Ennek eredményeként elérendő cél, hogy a tanulók büszkék legyenek a magyar kultúrára, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez.

További fontos cél, hogy a tanulók ismerjék meg az európai és egyetemes vizuális kultúra legjelentősebb képzőművészeti és építészeti alkotásait, alakuljon ki bennük érdeklődés a vizuális jellegű művészetek iránt, váljanak nyitottá a régmúlt korok, illetve a XXI. század művészeti jelenségeinek befogadására.

A vizuális kultúra tantárgy tartalmát három részterület – a képzőművészet, a tárgy- és környezetkultúra, valamint a vizuális kommunikáció – képezi. A vizuális nevelés szempontjából a képzőművészet részterület az ábrázoló és kifejező szándékú, esetleg művészi élményt nyújtó képalkotással, illetve befogadással foglalkozik, a tárgy- és környezetkultúra részterület az ember tervezett tárgyi és épített környezetét jelenti, a vizuális kommunikáció pedig a képekben, gyakran kép és szöveg egységében megjelenő, eleve kommunikációs célú képalkotást tartalmazza. E részterületek tartalmi elemei különböző hangsúllyal, de minden iskolaszakaszban jelen vannak a tantervi követelményekben. A Nat alapelvei alapján a vizuális kultúra tantárgy gyakorlatközpontúsága a vizuális megismerés, a közvetlen tapasztalatszerzés, az elemző-szintetizáló gondolkodás egységében értelmezendő, és a tanulók ténylegesen megvalósuló alkotó munkáját szolgálja.

A vizuális fejlesztés legfontosabb célja adott iskolaszakaszokban az életkornak megfelelő szinteken játékos, kreatív szemlélet kialakítása és alkalmazása.

Fontos cél továbbá a minél szélesebb körű anyaghasználat, az alkotótevékenységen keresztül a kéz finommotorikájának fejlesztése, a változatos médiumok és megközelítési módok alkalmazása, a vizuális médiumok közötti átjárhatóság és a művészi gondolkodás szabadságának kialakítása. Mindez segíti a tanulók tájékozódását az őket érő nagy mennyiségű vizuális információ feldolgozásában, szelektálásában, majd az önálló, mérlegelni képes szemlélet kialakításában. Jelen korunk jellemző képkészítési lehetőségeit is figyelembe véve további cél a vizuális kommunikáció digitális kultúrához is köthető mindennapi formáinak, illetve az épített környezet és a tárgyi világ vizsgálata, valamint a környezetalakítás tudatosságának fejlesztése.

A vizuális nevelés kiemelt feladatának tekinti a kreativitás fejlesztését, mely a vizuális problémamegoldás folyamatában fejleszthető és gyakorolható. A tanulók kreativitása az örömteli, kísérletező, élményekben gazdag alkotótevékenység közben bontakozhat és teljesebbé válhat, ami mind az egyén, mind pedig a közösség alkotó energiáinak motorja lehet. Lényeges elem mindezekben a motiváció kialakítása az önmagát folytonosan építő, alkotói magatartás megteremtésére és a folyamatos önművelésre. Ezzel összefüggésben fontos a tanulók önértékelésének és önismeretének fejlesztése, a mérlegelő szemlélet kialakítása, amelynek az önálló és a társakkal együttműködő gyakorlati feladatmegoldásokban kell megjelennie és működnie a tanulók fejlesztése során. A vizuális nevelés a tanulók személyiségfejlesztésének rendkívül fontos eleme, hiszen az itt alkalmazott tevékenységekre jellemző alkotva tanulás érzelmeket gazdagító, empátiát, intuíciót és minőségérzékletet, valamint önmagukkal szembeni igényességet kialakító hatása működik.

A köznevelésben a vizuális kultúra tantárgy a művészettel nevelés eszköze, s mint ilyen, az általánosan alapozó, vizuális szemlélet kialakítását és fejlesztését tartja elsőrendű feladatának.

A kerettanterv segíti e célok megvalósítását, adott iskolaszakaszokra és ciklusokra kijelölve a legfontosabb fejlesztési feladatokat, a tanterv témaköreire reflektáló tanári szabadság figyelembevételével. A kerettanterv fő tematikai egységei, témakörei a – vizuális kultúra részterületein alapuló – Nat-ban foglalt fő témakörök további részletezéseként alakultak ki. Minden témakör tartalmazza a megvalósításhoz szükséges óraszámajánlást, támaszkodik a Nat megadott tanulási eredményeire, és minden témakör fejlesztési feladatok és ismeretek, minimális fogalomkészlet megadásával konkretizálja az adott tanítási egység elvárható követelményeit. A tematikai egységek és meghatározott fejlesztési feladatok és ismeretek nem jelölnek időrendi sort, és nem azonosak egy-egy tanóra tananyagával, feladataival. Az egységek rugalmasan kezelhetők, a tanulásszervezés felépítésének logikája mentén történő saját igényű alkalmazás és az adott évfolyamra ajánlott óraszámjavaslatok figyelembevételével. A kerettantervi fejlesztési feladatok értelmezését ugyanakkor példák segítik, amelyek az adott követelmény pontosabb értelmezéséhez adnak ötleteket, illetve inspirálják a helyi tanterv vagy tanmenet tervezését. Egy-egy témakörnél megjelenő fogalmak iskolai feldolgozása természetesen az adott témakör fejlesztési feladataival összekapcsolva értelmezendő. Minden fejlesztési szakaszban és minden témakör esetében csak a belépő új fogalmak jelennek meg, ugyanakkor a már bevezetett fogalmakhoz kapcsolódó tudás elmélyítése és további felhasználása érdekében a fogalmak magasabb évfolyamokon az aktuális fejlesztési feladatoknak megfelelően, az iskola saját igényeinek és a tanulók fejlettségi szintjének megfelelően ismételhetők.

Kapcsolódás a kompetenciákhoz

A tanulás kompetenciái: Ahogyan a kisgyermekkorban a megismerés alapvető eszköze a vizualitás, úgy a későbbi tanulási folyamatban is meghatározó szerepe van a vizuálisan nyerhető információk feldolgozásának. A vizuális megfigyelés, a belső képalkotás, a vizuális elemzés, összehasonlítás, esetleg a tapasztalatok, a következtetések vizuális megjelenítése – kiváltképp a digitális kor vizuális dominanciája miatt – az információszerzés, a tanulás feltétele. A vizuális információszerzés rutinja különösen fontos az önálló tanulás szempontjából. A vizuális gondolkodás ugyanakkor nemcsak az információszerzést, hanem az információk feldolgozását és a gondolkodási folyamatokat is ösztönözheti (például gondolatterkép, modellalkotás), segítséget nyújtva különböző tanulási stílusok és stratégiák megtalálásában. Miközben a vizuális kultúra tantárgy változatos tevékenységei és fejlesztési technikái más tudásterületeket is támogathatnak, olyan tanulási motivációt jelentenek, melyek érdekesebbé, izgalmasabbá és sikeresebbé tehetik a tanulók számára a tanulást.

Kommunikációs kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék és használják a vizuális kommunikáció lehetőségeinek minél szélesebb skáláját. A digitális eszközhasználat – a kommunikációs csatornák átalakításával – folyamatosan hatást gyakorol a kommunikáció domináns formáira és minőségére. A vizuális kommunikációs formák értelmezése, értő és felelős használata – ami a vizuális kultúra tantárgy keretében fejleszthető leginkább – a mindennapi életben és a munka világában is elengedhetetlen. A vizuális kultúra a művészeti nevelés olyan átfogó megközelítésére törekszik, melynek keretében sokféle önkifejezési forma (vizuális megjelenítés, beszéd, mozgás) gyakorlására van mód, ami a kommunikációs lehetőségek körét is tágítja.

Digitális kompetenciák: A digitális kor, amelyben élünk, nagyrészt vizuális kommunikációs formákat használ, ezért a vizuális kultúra tantárgynak is alapvető feladata, hogy segítse a digitális médiumok használatát, mind a közlés, mind a befogadás képességeinek fejlesztésével. A kreatív feladatmegoldás érdekében a tanulók digitálisan hozzáférhető információkat gyűjtenek, és életkori sajátosságaiknak megfelelően lehetőséget kapnak arra, hogy az egy-egy tananyagrészt produktumként digitális formában készítsék el. Ezáltal megtanulják, hogy hogyan érdemes alkotó folyamatba építeni az elérhető és összegyűjthető információkat, és hogyan lehet felhasználni a technikai lehetőségeket. A digitális technika lehetőségeinek előre nem látható fejlődési iránya miatt legfontosabb éppen a változásokra reagálni tudó tanulói személyiség fejlesztése.

A matematikai, gondolkodás kompetenciái: A megismerési folyamatok fontos eleme a vizuális megfigyelés. A vizualitás a belső képalkotásnak, majd az ismeretszerzésnek és a magasabb szintű gondolkodási folyamatoknak is sajátos eszköze. A vizuális kultúra tanulása során mind a szabad alkotásban, mind az egyszerű tervezési feladatokban a problémamegoldó gondolkodást gyakorolhatja a tanuló, amikor végigjárja az információgyűjtés, -elemzés, -értelmezés, az ötletelés, a tesztelés és az újraértelmezés szakaszait. Minden problémamegoldás esetében nagy jelentősége van a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak, amit a vizuális kultúra tantárgy tanulása a nyitottság, az egyéni ötletek és a sajátos kifejezési megoldások bemutatásával és elfogadásával jelentős mértékben képes fejleszteni.

A társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciái: Az életkori sajátosságok változásával az identitás keresésének egy sajátos és izgalmas lehetősége a szűkebb, majd az egyre tágabb kulturális környezettel való ismerkedés. A vizuális kultúra tantárgy ezen belül bemutatja kulturális örökségünk bizonyos részeit, amelynek kapcsán egyrészt felhívja a figyelmet a közös értékeinkre és azok megőrzésének jelentőségére, másrészt a vizuális alkotásokkal való kapcsolat megalapozott értékítélet megfogalmazására ösztönöz. A kortárs képzőművészet fontos feladata, hogy a művészet sajátos kifejezési formáival hívja fel a társadalom figyelmét a kortárs problémákra, így a vizuális kultúra tantárgy sajátos, szokatlan megjelenésekkel is képes üzeneteket közvetíteni a körülöttünk lévő társadalmi és környezeti jelenségekkel kapcsolatban. Ugyanakkor – miután a vizuális kultúra tantárgy feladata nem csupán a kultúra és a magasművészet közvetítése, hanem a média és az épített, tervezett környezetünk vizuális szempontú vizsgálata is – e tartalmakhoz kapcsolódóan hatást gyakorol a társadalmi felelősség erősítésére is.

Személyes és társas kompetenciák: A művészettel nevelés elvének megfelelően a vizuális kultúra tantárgy kiemelt feladata a személyiség fejlesztése, különös tekintettel a személyes és társas kompetenciákra. A tantárgy egyik jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeretet és a reális önértékelés kialakítását, miközben a változatos tevékenységi formák nagyobb esélyt adnak a sikerélmény elérésére. Az érzelmek kifejezéséhez, felismeréséhez és szabályozásához kapcsolódó készségek gyakorlása ugyanakkor szerepet játszik a társas viselkedésben is. A vizuális kultúra tantárgy – és ezen belül a kreatív problémamegoldás fejlesztésének – lehetősége, hogy csoportos együttműködésben valósuljon meg, azaz a feladatmegoldások sokféle nézőpont és sokféle tudás megjelenítésével, mindenki közreműködésével és megelégedésével jöjjön létre. A csoportos együttműködésen alapuló alkotó vagy befogadó feladatmegoldásokban lehetőség van a különböző szerepek megtapasztalására, a közös döntések megvitatására és a konfliktushelyzetek megoldására, végül a legjobb megoldás érdekében a produktív tevékenység gyakorlására.

A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A vizuális kultúra tantárgy a *Művészetek* tanulási terület részeként, hagyományosan magába foglalja a műalkotások elemző vizsgálatát, így alapvető feladata a művészet kultúraközvetítésben elfoglalt helyének hangsúlyozása. Cél, hogy kontextusba helyezze a művészettörténeti változásokat, különös tekintettel kulturális örökségünk jelentőségére, ugyanakkor a tantárgy feladata a kortárs kulturális jelenségek értelmezése is. A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti alkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét, ezáltal büszkékké legyenek a magyar kultúrára, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez. A befogadó tevékenység aktív alkotótevékenységgel támogatva a kreativitásfejlesztés egyedülálló lehetőségeként működik. A kreatív gazdaság a világ leggyorsabban fejlődő ága, hisz a mindennapos kihívásokkal szemben mindig új megoldásokra van szükség. A vizuális kultúra tantárgy az alkotó feladataiban olyan megoldásra váró problémákat tud meghatározni, amelyek kreatív megoldásokat kívánnak, a megoldások pedig produktum formájában is bemutatásra kerülnek.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy leginkább a személyiségfejlesztésben betöltött feladata miatt képes a munkavállalói és vállalkozói kompetenciák fejlesztésére. A kreatív feladatmegoldás megköveteli az adott helyzet rugalmas kezelését, az innovatív ötletek, új megoldások megtalálását, a megoldás érdekében a helyzetek értékelését, majd a hatékony döntés céljából a kitartó mérlegelést és döntést. A csoportos feladatmegoldások (például

projektfeladatok) esetében a tanuló kipróbálhat ugyanakkor olyan együttműködéseket is, amelyekre a munka világában is szüksége lehet.

9–10. évfolyam

Ebben az iskolaszakaszban a vizuális kultúra tantárgy szokásos részterületeinek további fejlesztése mellett egyre nagyobb hangsúlyt kap a mérlegelő szemlélet és a problémamegoldó gondolkodás, valamint a szociális érzékenység további erősítése. A felnőtté válás ezen időszakában rendkívül fontos a reális önértékelés és az önismeret megerősítése, ami a tantárgyhoz kapcsolódó tudásterületek alkotó-befogadó folyamatain keresztül juthat érvényre. Ebben fontos szerepük van az egyéni feladatoknak éppúgy, mint a társadalmi együttműködést mintázó csoporttevékenységeknek. A fiatalok és a kortárs környezet médiahasználati szokásai szükségessé teszik a médiatudatosság elvének és gyakorlatának erősítését, vagyis a vizuális megfigyelés és értelmezés segítségével megvalósuló mérlegelő médiaértés kompetenciájának megszilárdítását. Ebből következtethető, hogy e korosztálynál nem pusztán a kifejező képzőművészeti produktumok létrehozása a cél, hanem az is, hogy a tanulók képesek legyenek újszerű technikai eszközök használatával is továbbvinni a hagyományos képalkotási eljárások kialakult gyakorlatát, mint például a képi elemek elrendezésének alapvető eseteit. A 9–10. évfolyamos tanulóktól elvárható komplex gondolkodás és látásmód lehetőséget nyújt a korábbi évfolyamokon megszerzett ismeretek és tapasztalatok rendszerezésére, a befogadó jellegű vizuális képességek fejlesztésére, ami tovább segíti a problémamegoldó gondolkodás és kreativitás fejlődését.

Az 5–8. évfolyamon megadott műlista képezi a 9–10. évfolyam vizuális ismeretanyagának alapját.

A 9–10. évfolyamon a vizuális kultúra tantárgy alapóraszám: 68 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

TÉMAKÖR NEVE	Javasolt óraszám 9. évfolyam	Javasolt óraszám 10. évfolyam	Javasolt óraszám 9. és 10. évfolyam összesen
I. Korszak, stílus, műfaj	6	6	12
II. Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	5	5	10
III. A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás	4	4	8

IV. Digitális képkötés, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség	3	3	6
V. Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás	8	8	16
VI. Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya	8	8	16
Számonkérés, ismétlés	2	2	4
Összes óraszám:	36	36	72

I. TÉMAKÖR: Korszak, stílus, műfaj

9. évfolyam

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 ÓRA

TANANYAG ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI FELDOLGOZÁSA

ALKOTVA BEFOGADÁS, STÍLUSISMERET ÉS STÍLUSGYAKORLAT

TÁJKÉPEK ÁTVÁLTOZÁSA

TÁJSZOBOR

CSENDÉLET

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

Stílusismeret, stílushasználat

10. évfolyam

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 ÓRA

TANANYAG ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI FELDOLGOZÁSA

ALKOTVA BEFOGADÁS, STÍLUSISMERET ÉS STÍLUSGYAKORLAT

GÓTIKA MÁSKÉNT

ÉPPEN, HOGY ÖNARCKÉP

SZÉP ÁLMOK

VÁLTOZÓ NÉZŐPONT

CHAPLIN A KISEMBER

VÁLTOZÓ NÉZŐPONT

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

Stílusismeret, stílushasználat

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
- a vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, a megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
- adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
- alkotó feladatmegoldásai során az elraktározott, illetve a folyamatosan újraalkotott belső képeit, képzetait szabadon párosítja a felkínált tartalmi elemek és látványok újrafogalmazásakor, amelyet indokolni is tud;
- a vizuális megjelenések elemzése és értelmezése során a befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szövegesen és képi megjelenítéssel is;
- a művészi hatás megértése és magyarázata érdekében összehasonlít és következtetéseket fogalmaz meg a különböző művészeti ágak kifejezési formáival kapcsolatban;
- adott és választott vizuális művészeti témában önállóan gyűjtött képi és szöveges információk felhasználásával részletesebb helyzetfeltáró, elemző, összehasonlító, projekt munkát végez;
- érti és megkülönbözteti a klasszikus és a modern művészet kultúrtörténeti összetevőit, közlésformáinak azonosságait és különbségeit;
- adott feladatnak megfelelően alkalmazza az analóg és a digitális prezentációs technikákat, illetve az ezekhez kapcsolható álló- és mozgóképi lehetőségeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tábló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is
- Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánus, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is
- Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valóság, transzcendens, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán

önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére

FOGALMAK

interaktív mű, parafrázis, művészi hatás

II. TÉMAKÖR: Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet

9. évfolyam

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 ÓRA

TANANYAG ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI FELDOLGOZÁSA

SZEMÉLYES KIFEJEZÉS

BEMUTATKOZÁS

ABSZTRAKT KIFEJEZÉS TÁRGYAKKAL (PL. ÁTFOLYÓ ALAKZATOK)

NONFIGURATÍV KÉPALKOTÁS

NONFIGURATÍV PLASZTIKAI KIFEJEZÉS

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

Plasztikai- és síkképi kifejezés képességei

10. évfolyam

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 ÓRA

TANANYAG ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI FELDOLGOZÁSA

SZEMÉLYES KIFEJEZÉS

FÉMÁLARC

DRÓTSZOBOR

SAKK-MATT

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

Plasztikai és síkképi kifejezés képességei

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
- az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;

- alkotó feladatmegoldásai során az elraktározott, illetve a folyamatosan újraalkotott belső képeit, képzetait szabadon párosítja a felkínált tartalmi elemek és látványok újrafogalmazásakor, amelyet indokolni is tud;
- a vizuális megjelenések elemzése és értelmezése során a befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szóvegesen és képi megjelenítéssel is;
- a művészi hatás megértése és magyarázata érdekében összehasonlít és következtetéseket fogalmaz meg a különböző művészeti ágak kifejezési formáival kapcsolatban;
- adott vagy választott kortárs művészeti üzenetet személyes viszonyulás alapján, a társadalmi reflexiók kiemelésével értelmez;
- képalkotás és tárgyformálás során autonóm módon felhasználja személyes tapasztalatait a hiteles kifejezési szándék érdekében a választott médiumnak megfelelően;
- saját munkáit bátran újraértelmezi és felhasználja további alkotótevékenység során;
- vizuális megjelenéseket, alkotásokat újraértelmez, áttervez és módosított kifejezési szándék vagy funkció érdekében újraalkot;
- adott feladatmegoldás érdekében ötleteiből rendszert alkot, a célok érdekében alkalmas kifejezési eszközöket és technikákat választ, az újszerű ötletek megvalósítása érdekében szabályokat újraalkot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A személyes érdeklődésben jelenlevő, társadalom- vagy természettudományos ismeretek által megalapozott absztrakt fogalmak megjelenítése jelen korunk képalkotó lehetőségeivel
- A XX. századi magyar szobrászat jelentősebb alkotásainak (Szervátiusz Tibor, Schaar Erzsébet, Borsos Miklós, Vilt Tibor, Melocco Miklós és Kovács Margit munkái) megismerése anyaghasználat és kifejezés tekintetében. Összefüggések keresése a művészi kifejezés és anyaghasználat kapcsolatában
- Szabad kísérletezés elvont tartalmak megjelenítésére önállóan tervezett anyaghasználattal alkotott plasztikus mű létrehozásával

FOGALMAK

konceptió, önreflexió/társadalmi reflexió, posztmodern jelenségek, kísérleti művészet

III. TÉMAKÖR: A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás

9. évfolyam

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 ÓRA

TANANYAG ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI FELDOLGOZÁSA

MOZGÓKÉPI KÖZLÉS ÉRTELMEZÉSE, ALKOTÁSA

FILM KIFEJEZŐ ESZKÖZEINEK HATÁSA

FORGATÁSI SZITUÁCIÓ

FIKCIÓ ÉS VALÓSÁG

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

Mozgóképi történetmesélés képességei

10. évfolyam

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 ÓRA

TANANYAG ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI FELDOLGOZÁSA

MOZGÓKÉPI KÖZLÉS ÉRTELMEZÉSE, ALKOTÁSA

SÉTA A SZOBORPARKBAN

A HELYSÉG KALAPÁCSA

MODERN IDŐK

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

Mozgóképi történetmesélés képességei

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
- a vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
- adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- adott és választott vizuális művészeti témában önállóan gyűjtött képi és szöveges információk felhasználásával részletesebb helyzetfeltáró, elemző, összehasonlító, projekt munkát végez;
- megfelelő érvekkel alátámasztva, mérlegelő szemlélettel viszonyul az őt körülvevő kulturális környezet vizuális értelmezéseinek mediális csatornáihoz, amit társaival is megvitat;
- különböző mediális produktumokat vizuális jelrendszer, kommunikációs szándék és hatáskeltés szempontjából elemez, összehasonlít, és következtetéseit társaival is megvitatja;
- bemutatás, felhívás, történetmesélés érdekében térbeli és időbeli folyamatokat, történéseket, cselekményeket különböző eszközök segítségével rögzít;
- tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szövegesen és képpel dokumentálja;
- valós célokat szolgáló, saját kommunikációs helyzetnek megfelelő, képes és szöveges üzenetet felhasználó vizuális közlést hoz létre társaival együttműködésben is;
- szabadon választott témában társaival együtt ok-okozati összefüggéseken alapuló történetet alkot, amelynek részleteit vizuális eszközökkel is magyarázza, bemutatja;
- adott téma újszerű megjelenítéséhez illő technikai lehetőségeket kiválaszt és adott vizuális feladatmegoldás érdekében megfelelően felhasznál;
- technikai képnél és számítógépes környezetben felismeri a manipuláció lehetőségét, és érti a befolyásolás vizuális eszközeinek jelentőségét;
- egyéni munkáját hajlandó a közösségi alkotás érdekei alá rendelni, a hatékonyság érdekében az együttműködésre törekszik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Példák alapján a filmnyelv eszközeinek (pl. képkivágás, kameraállás, kameramozgás, fény, hang, vágás/filmidő) elemző vizsgálata során önálló következtetések megfogalmazása és a tapasztalatok felhasználása adott cél (pl. elbeszélés, figyelemfelhívás, tájékoztatás, ismeretterjesztés), illetve adott cél továbbgondolása (pl. rövidfilmek készítése az eltérő szereplők szemszögéből, antireklám/antikampányfilm, álhírműsor, fiktív ismeretterjesztő filmkészítés), mozgóképi megjelenések létrehozása érdekében csoportmunkában

- Egyszerű animációs technikák (pl. tárgymozgatás, papírkivágás, homokba rajzolás) felhasználásával változatos célokat következetesen szolgáló mozgókép (pl. reklámfilm, zenei klip, adott vers inspirálta filmetűd) elkészítése csoportmunkában, és a produktum közös értelmezése, értékelése
- Példák alapján a mozgókép hatásmechanizmusának elemző vizsgálata különféle szempontok alapján (pl. hangulatkeltés, montázs, sztereotípiák, eredeti megoldások, célközönség elérése)
- A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság összehasonlító vizsgálata és önálló bemutatása különböző mediális megjelenések esetében (pl. hírműsor/hírportál, tévéreklám, valóságshow, dokumentumfilm)

FOGALMAK

média, médium, technikai kép, filmnyelvi eszközök, montázs, sztereotípiák, célközönség/célcsoport, reprezentált valóság/virtuális valóság

IV. TÉMAKÖR: Digitális képkészítés, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség

9. évfolyam

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 ÓRA

TANANYAG ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI FELDOLGOZÁSA

KIFEJEZÉS A KÖZÖSSÉGI DIGITÁLISMÉDIÁVAL

YOUTUBER

MAGYAR TÁJ MAGYAR ECSETTEL

LORENZO DE' MEDICI MOBILJA

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

Digitális vizuális kommunikációs képességek

10. évfolyam

JAVASOLT ÓRASZÁM: 3 ÓRA

TANANYAG ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI FELDOLGOZÁSA

KIFEJEZÉS

A

KÖZÖSSÉGI

DIGITÁLIS MÉDIÁVAL

CHAPLIN, A KISEMBER

HÍR VAGY VALÓSÁG?

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

Digitális vizuális kommunikációs képességek

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;

- adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- megfelelő érvekkel alátámasztva, mérlegelő szemlélettel viszonyul az őt körülvevő kulturális környezet vizuális értelmezéseinek mediális csatornáihoz, amit társaival is megvitát;
- vizuális jelrendszer, kommunikációs szándék és hatáskeltés szempontjából különböző mediális produktumokat elemez, összehasonlít, és következtetéseit társaival is megvitátja;
- adott feladatnak megfelelően alkalmazza az analóg és a digitális prezentációs technikákat, illetve az ezekhez kapcsolható álló- és mozgóképi lehetőségeket;
- saját munkáit bátran újraértelmezi és felhasználja további alkotótevékenység során;
- valós célokat szolgáló, saját kommunikációs helyzetnek megfelelő, képes és szöveges üzenetet felhasználó vizuális közlést hoz létre társaival együttműködésben is;
- technikai képnél és számítógépes környezetben felismeri a manipuláció lehetőségét, és érti a befolyásolás vizuális eszközeinek jelentőségét;
- egyéni munkáját hajlandó a közösségi alkotás érdekei alá rendelni, a hatékonyság érdekében az együttműködésre törekszik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Többféle célt (pl. oktatás, szórakozás, információszolgáltatás, közösségépítés) szolgáló, választott online tartalom, megjelenés elemző vizsgálata a vizuális jellemzők leírása és elemzése céljából, egyénileg és csoportmunkában is
- Választott, személyes tartalmakat bemutató online megjelenések (pl. blog, vlog, személyes profil közösségi médiában) elemzése vizualitás és tartalomszervezés (pl. kép és szöveg aránya, menürendszer/címek és tartalmak megfelelése, színek kommunikációs funkciója, interaktivitás, hipertextualitás) szempontjából, és a tapasztalatok bemutatása és megvitatása egyénileg vagy csoportmunkában
- A sztárjelenség kulturális hátterének elemző vizsgálata példák alapján, a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. fiktív szuperhős bemutatása különböző vizuális eszközökkel, szelfikészítés különböző kifejezési szándék érdekében, youtuber-témák gyűjtése különböző szempontok szerint, vlog készítése szokatlan/abszurd témában), a személyes célok következetes alkalmazása érdekében (pl. profilkészítés, kreatív „instasztori” készítése)

FOGALMAK

újmédia, virtuális világ, közösségi média, társadalmi nyilvánosság

V. TÉMAKÖR: Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás

9. évfolyam

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 ÓRA

TANANYAG ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI FELDOLGOZÁSA

TÁRGYTERVEZÉS, MODELLEZÉS, REKONSTRUKCIÓ

ALAPRAJZI REKONSTRUKCIÓ

TÉRLEFEDÉS MODELLEZÉSE

MOBILTELEFON DESIGN-ELEMEI

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

Tervezési, modellezési képességek

10. évfolyam

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 ÓRA

TANANYAG ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI FELDOLGOZÁSA

TÁRGYTERVEZÉS, MODELLEZÉS, REKONSTRUKCIÓ

KÖRNYEZETBEN TALÁLHATÓ ÉPÜLET

ÁTTERVEZÉSE

GAUDI-PAD

ORGANIKUS FORMÁK INSPIRÁCIÓJÁRA KÉSZÜLŐ TERV ÉS MAKETT

KÉT KERÉKEN, EGY KERÉKEN.

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

Tervezési, modellezési képességek

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- a vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
- adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- új ötleteket is felhasznál képek, tárgyak, terek megjelenítésének, átalakításának, rekonstruálásának megvalósításánál síkbeli, térbeli és időbeli produktumok létrehozása esetében;
- adott szempontok alapján érti és megkülönbözteti a történeti korok és a modern társadalmak tárgyi és épített környezetének legfontosabb jellemzőit;
- tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szövegesen és képpel dokumentálja;
- képkötés és tárgyformálás során autonóm módon felhasználja személyes tapasztalatait a hiteles kifejezési szándék érdekében a választott médiumnak megfelelően;
- saját munkáit bátran újraértelmezi és felhasználja további alkotótevékenység során;
- adott feladatmegoldás érdekében ötleteiből rendszert alkot, a célok érdekében alkalmas kifejezési eszközöket és technikákat választ, az újszerű ötletek megvalósítása érdekében szabályokat újraalkot;
- a leghatékonyabb megoldás megtalálása érdekében felméri a megoldási lehetőségeket és azok feltételeit, amelyek komplex mérlegelésével hoz döntést az adott feladatokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az építészettörténet különböző korszakaiból (pl. ókor, romanika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió, modern, posztmodern, kortárs) választott példák összehasonlító vizsgálata, csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. funkció, szerkezet, építőanyag, térlefedés, tömeg, homlokzattagolás), a tapasztalatok különböző játékos vizuális megjelenítésével (pl. gyors szabadkézi rajz, alaprajz rekonstruálása, makett készítése)
- Az organikus építészet célkitűzéseinek és formanyelvének (Le Corbusier, Hundertwasser, Gaudi) megfigyelése után valós vagy fiktív gyárépület rajzának kreatív, funkcióváltoztató átalakítása rajzban
- Kós Károly, Makovecz Imre és Csete György munkásságának megismerése után közösségi tér és környezetének megtervezése organikus szemlélettel. A tervek alapján makett készítése szabadon választott anyag- és eszközhasználattal

- Személyes példák alapján az aktuális divatot és annak rövid távú változásait befolyásoló tényezők (pl. tárgyi környezet, fogyasztói szokások, társadalmi-gazdasági-kulturális háttér) elemző vizsgálata kreatív feladatokban (pl. stíluslap készítése, karakterteremtés adott szempontoknak megfelelően, fiktív brand tervezése adott cél érdekében) a saját identitás erősítése céljából
- A XIX-XX. századi magyar tárgykultúra egy-egy jellemző termékének, gyártójának (pl. Zsolnay épületkerámia, Hollóházi és Herendi porcelán, Csepel biciklik és motorkerékpárok, Ikarusz busz, Kandó mozdony, Ganz gépgyártás, Tisza cipő) megismerése és társakkal való megismertetése prezentáció formájában. Az adott termék formatervezésében tetten érhető társadalmi vonatkozások, a forma és funkció viszonya, a termékek ikonikus jellegének, az e mögött álló okok, a kultúrkörben betöltött szerep bemutatása. A fentiekből választott témakör tárgyának értelmezése és alkotómunkában történő újrafogalmazása. A tervezett és létrehozott alkotásban saját korunk elvárásaira való reagálás

FOGALMAK

térszervezés, design, divat, identitás, brand, designgondolkodás

VI. TÉMAKÖR: Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya

9. évfolyam

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 ÓRA

TANANYAG ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI FELDOLGOZÁSA

KÖRNYEZETVÉDELEM, KÖRNYEZETFORMÁLÁS

TÁJSEB

ÉLHETŐ VÁROS-ZÖLD VÁROS

PASSZÍV HÁZAK

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

Környezettudatos tervezés képességei

10. évfolyam

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 ÓRA

TANANYAG ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI FELDOLGOZÁSA

KÖRNYEZETVÉDELEM, KÖRNYEZETFORMÁLÁS

KÖRNYEZETBEN TALÁLHATÓ ÉPÜLET

ÁTTERVEZÉSE.

GAUDÍ-PAD

KERÉKPÁRÚT

CIVILIZÁLT INSTALLÁCIÓ

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

Környezettudatos tervezés képességei

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- a vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
- adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
- új ötleteket is felhasznál képek, tárgyak, terek megjelenítésének, átalakításának, rekonstruálásának megvalósításánál síkbeli, térbeli és időbeli produktumok létrehozása esetében;
- a vizuális alkotás során befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szóvegesen és képi megjelenítéssel is;
- személyes élményei alapján elemzi a tárgy- és környezetkultúra, valamint a fogyasztói szokások mindennapi életre gyakorolt hatásait és veszélyeit, és ezeket társaival megvitatja;
- adott vagy választott célnak megfelelően, környezetátalakítás érdekében, társaival együttműködésben, környezetfelméréssel alátámasztva tervet készít, amelyet indokolni is tud;
- tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szóvegesen és képpel dokumentálja;
- vizuális megjelenéseket, alkotásokat újraértelmez, áttervez, és módosított kifejezési szándék vagy funkció érdekében újraalkot;
- a leghatékonyabb megoldás megtalálása érdekében felméri a megoldási lehetőségeket és azok feltételeit, amelyek komplex mérlegelésével hoz döntést az adott feladatokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl. köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, köztér, parkoló, víztorony, iskola) és az ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseményművészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában
- A történeti korok és a modern társadalmak környezetalkítási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemétgyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szóveges bemutatásával
- A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalkítás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is
- A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.

FOGALMAK

fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér